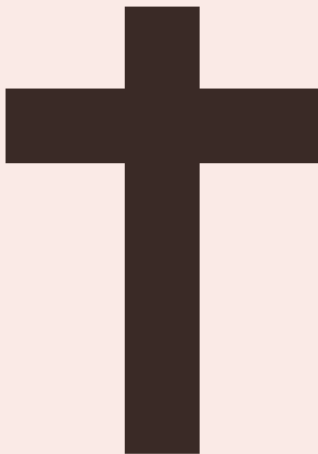

Ew Testamento:
Chipay Tawkquiztan

New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan

New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	69
SAN LUCAS	110
SAN JUAN	185
HECHOS	241
ROMANOS	309
1 CORINTIOS	339
2 CORINTIOS	369
GÁLATAS	387
EFESIOS	398
FILIPENSES	408
COLOSENSES	415
1 TESALONICENSES	423
2 TESALONICENSES	429
1 TIMOTEO	433
2 TIMOTEO	442
TITO	448
FILEMÓN	452
HEBREOS	454
SANTIAGO	477
1 SAN PEDRO	485
2 SAN PEDRO	494
1 SAN JUAN	499
2 SAN JUAN	506
3 SAN JUAN	507
JUDAS	509
APOCALIPSIS	512

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

¹ Jesucristuqui Davidž majchmajtquiztan, nižaza Abrahamž majchmajtquiztan tjoñitača. Jesucristuž tuquita atchi ejpnacača tinacaqui.

² Abrahamqui Isaacž ejptača. Isaacqui Jacobž ejptača. Jacobqui Judaz ejptača, niž jilanacžtanpacha. ³ Judaqui Fares ejptača, Zaratanpacha. Tamarqui Fares Zara maatača. Faresqui Esromž ejptača. Esromqui Aramž ejptača. ⁴ Aramqui Aminadabž ejptača. Aminadabqui Naasonž ejptača. Naasonqui Salmonž ejptača. ⁵ Salmonqui Booz ejptača. Rahabqui Booz maatača. Boozqui Obedž ejptača. Rutqui Obedž maatača. Obedqui Isaíž ejptača. ⁶ Isaíqui David cjita chawc jilirž ejptača. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptača.

⁷ Salomonqui Roboamž ejptača. Roboamqui Abías ejptača. Abiasqui Asaž ejptača. ⁸ Asaqui Josafatž ejptača. Josafatqui Joramž ejptača. Joramqui Uzías ejptača. ⁹ Uziasqui Jotamž ejptača. Jotamqui Acaž ejptača. Acazqui Ezequías ejptača. ¹⁰ Ezequiasqui Manasés ejptača. Manasesqui Amonž ejptača. Amonqui Josías ejptača. ¹¹ Josiasqui Jeconías ejptača, niž jilanacžtanpacha. Nii timpuqui Israelit žoñinacaqui preso chjitzatača Babilonia cjita yokquin.

¹² Jalla nekztanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptača. Salatielqui Zorobabelž ejptača. ¹³ Zorobabelqui Abiudž ejptača. Abiudqui Eliaquimž ejptača. Eliaquimqui Azorž ejptača. ¹⁴ Azorqui Sadocž ejptača. Sadocqui Aquimž ejptača. Aquimqui Eliudž ejptača. ¹⁵ Eliudqui Eleazarž ejptača. Eleazarqui Matanž ejptača. Matanqui Jacobž ejptača. ¹⁶ Jacobqui Josež ejptača. Josequi María lucutača. Mariiqui Jesús majtchinča. Nižaza Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristo cjitazakazza.

¹⁷ Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nasta tjuñicama.

JESUCRISTUŽ NASTA

¹⁸ Jalla tužuča Jesucristuž nastaqui. Niiž maa María cjitiqúi Josižtan zalzjapa kazzintača. Ima lucžtan kamcan ica cjissinča Yooz Espíritu Santuž cjen. ¹⁹ Naaža lucu José cjitaqui Yooz kuzcama kamñitača. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissiča. Nekztan jamazit jaljtis pecatča. Kjanacama ultimu jaljtitasaz niiqui, Mariiqui žoñiž chjaawjkatta cjitasača, ana honorchiz. ²⁰ Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin nižquiz tjonziča, tuž cjican:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'icziča. Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalzqui. ²¹ Nižaza majttanaqui, wawž tjuuqui Jesús cjitaž cjequiča. Jalla niiqui niž wajthiz žoñinaca ujnacquiztan liwriyaquiča. —Nuž cjichiča anjilaqui. ²²⁻²³ Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchiča, tuž cjican:

“Tsjaa tunsill turqui icaquiċha. Nekztan lucmajch wawa mataquiċha. Nii wawaqui Emanuel cjitaž cjequiċha”.

Emanuelqui tuž cjiċha: uċhumnacatanċha Yoozqui. Nii profetž taku-cama cumplissiċha Jesucristuž nastanaqui.

²⁴ Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkċiċha. Mariatan zalziċha. Nižaza persun tjunjapa ricujċiċha.

²⁵ Naaža majtž tjuñicama Josequi Mariatan anapan ultimu lucutiñi paasiċha. Jalla nižtiquiztan ana zalzi ċjichucataċha, pero chicapan kamñitaċha. Wawa majttan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchiċha.

2

MAGONACA RISPITI TJONCHICHA

¹ Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majt-tataċha. Nii nacionž chawjc jiliritaċha Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita timpuquiz jalla tužu watchitakalċha. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan tsjii kjaž žoñinacaqui irantižquichiċha. Mago cjita žoñinacataċha ninacaqui, warawar puntu istutiñi. ² Jerusalén wajtquiz irantižcu pewcpewcziċha tuž cjican:

—Uzca nassiċha judío žoñinacž chawjc jiliriqui. ¿Jakziquintaya? —jalla nuž cjican pecunchiċha. Nižaza ċjichiċha, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niž nastiquiztan warawara cherchinċha. Jalla nižtiquiztan nii rispiti tjonchinċha, —jalla nuž cjican mazziċha.

³ Herodes cjita jiliriqui magonacaz quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu apazziċha persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami ancha kuzquiz pinsatċha. ⁴ Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqui timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrunaca kjawziċha. Niacžquiz pewcziċha:

—¿Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjican pewcziċha.

⁵ Ninacaqui kjaaziċha tuž cjican:

—Belén wajtquinċha, Judea yokquin. Tsjii profetaqui ċjijrċiċha, tuž cjican:

⁶ “Judá yokquinċha Belén watjaqui. Jalla nii watjapanċha chekanaqui, parti watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqui ulnaquiċha. Jalla niqui wejt Israel žoñinacaz man-taquiċha; nižaza cwitaquiċha”.

⁷ Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqui magonaca jamazit kjawziċha. Nekztanaqui zumpacha pewcziċha, ċhjul timpuquiztan nii warawaraqui paristċhaja, jalla nii. ⁸ Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchiċha Belén watja, jalla tuž cjican:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjur-wiit'aquiċha. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquiċha. Wejrmi zakal ojkz pecuċha, wawa rispiti.

⁹ Jalla nekztan Herodes jiliriž ċhižzinta taku nonžcu, magonacaqui ojkċiċha. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilta okatċha. Jakziquin nii wawa želatċhaja, jalla niiuntuñ tsijtsiċha warawaraqui. ¹⁰ Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutaċha. ¹¹ Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherċiċha Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quilziċha wawa rispitsjapa. Paaz cja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchiċha, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispitiċiċha.

¹² Jalla nekztanaqui wiiquin Yoozqui magonacžquiz chiižinchicha, ana Herodes kjutñi quepajo. Jalla nižtiquiztan persun watja quejpchicha yekja jicz kjutñi.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSICHA

¹³ Jalla nekztanaqui nii magonacaž ojktan tsjii Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin Josežquiz parisiquichicha. Nekztan tuž cjichicha:

—Zaazna, tii wawa chjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriqui tii wawaž kjuraquicha conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquicha, čhjulorat wejrqui amquiz wilta chiyachaja, jalla niicama. —Jalla nuž wiiquin chiichicha anjilaqui.

¹⁴ Jalla nuž anjilaž chiitiquiztan Josequi nii orapacha žaazičha. Nekztan wawžtan maatan chjitchicha. Nii weenpacha ulanchicha Egipto yok kjutñi. ¹⁵ Jalla nicju kamchicha Herodes ticzcama. Niiž tuquitanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchicha, tuž cjican: “Egipto yokquiztan wejt persun Maati kjawznacha”. Jalla nii profetž chiita takuqui cumplissicha.

HERODESQUI JESUSA CONKATZ PECATCHA

¹⁶ Herodesqui kuzquiz tantiyassicha, “Magonacaqui wejttañž burlaskalak” cjican. Jalla nižtiquiztan walja žawjzičha. Jesucristo majtta timpu tantiichicha magonacaž maztiquiztan. Jalla nuž tantižcu mantichicha Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucmajch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo. ¹⁷ Jalla nuž cumplissicha Jeremías cjita profetž cjiirta takuqui. ¹⁸ Tuqui timpuqui Jeremiasqui cjiirchicha, tuž cjican:

“Ramá cjita wajtquin wali chawc llaqui želaquicha nižaza alto joržtan kaaquicha. Raquel cjitiqui ancha kaaquicha naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequicha. Nižaza naaža maatinacaqui ticziž cjequicha”.

Jalla nuž cjiirchicha Jeremías cjita Yooz taku paljayñi profetaqui.

¹⁹ Wiruñauqui Herodes cjita jiliriqui ticzičha. Jalla nekztanaqui tsjii Yooz Jilirž anjilaqui Josežquin wilta parisiquichicha wiiquin. Nii oraqui Josequi Egiptuquin tira želatčha. Anjilaqui cjichicha:

²⁰ —Zaazna, tii am uza chjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecñi Herodes jazic ticzičha.

²¹ Jalla nuž cjen Josequi žaažcu Israel yokquin nii uztan maatan chjitchicha.

²² Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritačha mantiñiqui. Jalla niichha Herodes majchqui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitačha. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchicha. Nekztan tsjii anjilaqui wiiquin Josežquiz paljaychicha, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutñi ojkchicha. ²³ Jalla nii yoka irantižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchicha. Tuqui timpuqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui mazinichicha, Jesusaqui “nazareno” cjitazakaz cjequicha, jalla nuž cjican mazinichicha. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž chiita taku cumplissicha.

¹ Niiž wiruñaqui Juan Bautistaqui Judea provinciquin želatčha, ch'ekti yokquin. Yooz taku paljayatčha, ² tuž cjican:

—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozqui waj mantaquičha. Nii timpuqui žcatžinžquičha.

³ Tuqui timpuqui Isaías cjita profetaqui Juanž puntuquiztan cji-jrchičha, tuž cjican:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñž joraž nonžta cjequičha. Alto jorquiztan tuž cjican chiyaquičha: “Tsji chawjc Jiliriž tjonaquičha. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsji jicztakaz ančhuca kuznaca zumpacha azquicha, nižaza zuma lijitumapanž cjee’ ”.

Jalla nuž cji-jrtatačha Juanž puntuquiztan.

⁴ Juanž zquitiqi camello cjita animalž chomquiztan watstatačha. Niiž cinturonaqui zkizitačha. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca lujlñitačha. Munti misqu'inaca lujlñizakaztačha. ⁵ Walja žoñinacaqui Juanž taku nonžni tjonñitačha, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatirantan. Walja žoñinaca tjonñitačha. ⁶ Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninacžquiz Juanqui bautisičha Jordán cjita pujquiz. ⁷ Nii tama žoñinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž chiižinchičha:

—Zkoražtakaz incallni žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquičha. Žject ančhucaquiz nii mazzejo? ŽNii casticu atipžjapa wejtquinž tjonkaya? ⁸ Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha, ančhuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa. ⁹ Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoničha, Yoozqui anaž wejrnaca casticasačha”. Jalla nižta ana chiičhiž waquisičha. Yoozqui tii mazznacuztan žoñiž cjiskatasacha, Abrahamž majchmaatinaca cjisjapa. ¹⁰ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookni muntiqui k'aatztaž cjequičha jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanaqui, ujtaž cjequičha. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz žoñinaca casticta cjequičha. ¹¹ Wejrqui weraral chiyučha. Kjastankal bautisučha, ančhuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niiqui Espiritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquičha. Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjoj-kzinimi. Inakaztčha wejrqui. ¹² Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqi trigonaca kjojaquičha. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquičha. Nii zuma triguqi ricujtaž cjequičha. Niiž persun kjuyquin majtaž cjequičha. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequičha, ana wira tjesni ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATAČHA

¹³ Niiž wiruñaqui Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkičha, jakziquint Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkičha. ¹⁴ Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatčha. Jalla tuž cjichičha:

—Amž wejr bautis waquizičha. ŽAm wejtquiz tjonkaya? ŽWeriž bautista cjisjapaya? —Jalla nuž cjichičha Juanqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anzikam wejr bautisaquiĉha. Yooz mantitacama liwj cumplis waquiziĉha uĉhumqui. —Jalla nuŝ kjaaztiquiztan Juanqui “iyaw” cjichiĉha.

¹⁶ Nekztanaqui Juanqui Jesusa bautissiĉha. Kjazquiztan ulnan, nii orapacha arajpacha cjetziĉha. Nekztan Jesusaqui cherziĉha Yooz Espiritu Santo palomaŝtakaz chjiwŝquiĉha. Jalla niiŝuntuŝpacha Espiritu Santuqui irantiŝquichiĉha. ¹⁷ Nekztanaqui arajpachquiztan tsji jora paljayŝquiĉha nonziĉha, jalla tuŝ cjiĉha:

—Tiiĉha wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiŝ cjen ancha cuntintutĉha wejrqui. —Jalla nuŝ cjichiĉha nii tsewctan chiiŝquiĉha joraqui.

4

JESUSAQUI DIABLUZ YANŝTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjita pujquiztan ojkiĉha. Nuŝ okan, Espiritu Santuqui Jesusa chjitchiĉha ch'ekti yokquin, Satanás diabluŝ yanŝta cjisjapa. Satanasqui Jesusa ujquiz tjojtskatz pecatĉha.

² Jalla nijwc ŝejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuĉni pusi tunc arama ana ĉheri lujlchiĉha. Jalla nii pusi tunc tjuĉni wattiquiztan ancha ĉheri eecskatchiĉha. ³ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusiŝquiz macjatchiĉha ujquiz tjojtskatz yanzjapa. Jalla tuŝ cjichiĉha:

—Amqui ultim Yooz Maatimŝlaj niiqui, tii maznacquiztan t'anta tuckatalla.

⁴ Jesusaqui kjaaziĉha, tuŝ cjican:

—Cjiŝrta Yooz takuqui tuŝ cjiĉha: “Zoĉinacaqui anaŝ ĉherŝtan alaja ŝetasatĉha. Yooz takuĉha chekanaqui, jalla niiĉha ultim ĉheriŝtakazqui”. Jalla nuŝ kjaaziĉha Jesusaqui.

⁵ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchiĉha Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchiĉha.

⁶ Nekztan diabluqui cjichiĉha:

—Cjiŝrta Yooz takuqui tuŝ cjiĉha:

“Yooz Ejpqui niiŝ anjilanaca mantaquiĉha am cwitajo. Ninacŝ persun kjarŝtan am cwitaquiĉha, ana am kjojcha chjojriĉhta cjeyajo mazquizimi”.

Jazic, ultim Yooz Maatimŝlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. —Jalla nuŝ cjichiĉha nii diabluqui.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziĉha tuŝ cjican:

—Cjiŝrta Yooz takuqui zakaz cjiĉha: “Zoĉiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuŝ yanznaquiĉha”. Jalla nuŝ cjiŝrtaĉha.

⁸ Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojtskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchiĉha pajk cur puntiquin. Jalla niwjc chjiŝcu, diabluqui tjapa tii muntuquiz ŝejlĉni nacionanaca niŝaza tjapa ninacŝ cusasanacŝtanpacha, niŝaza tjapa ninacŝ honoranacŝtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusiŝquiz tjeziĉha. ⁹ Nekztan nii diabluqui cjichiĉha:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasatĉha, wejtquizim quillzaja, niŝaza wejr rispiĉhaja, niiqui.

¹⁰ Jalla niŝtiquiztan Jesusaqui kjaaziĉha, tuŝ cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjiŝrta Yooz takuqui tuŝ cjiĉha: Yooz jilirŝquinkaz rispita, niŝaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz jiliriĉha.

¹¹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchiča. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchiča.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHICHA

¹² Niiž wiruñauqui Jesusaqui quintu nonchiča, Juan carsilquiztača, jalla nii. Jalla nii quintu nonžcu, Galilea yokquin ojkchiča. ¹³ Pero Nazaret wajtquin ana kamchiča; antis Capernaum wajtquin kami ojkchiča. Capernaum watjaqui kot atquiztača, Zabulón yokquin nižaza Neftalí yokquintača. ¹⁴ Jalla nuž ojtiquiztan Isaiás profetaž cjiirta taku cumplissiča.

¹⁵ Jalla tuž cjiirchiča Isaiás profetaqui:

“Zabulón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinča. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacaž kamča. ¹⁶ Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamča, ana zuma kamañquiz. Nínacaqui tsjii žoñi cheraquiča. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeeznaquiča, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacažtakaz kamča; anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequiča.”

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichiča, tuž cjican:

—Kuznaca campiya. Arajpach Yooz waj mantaquiča. Jalla nii timpuqui žcatžinžquiča. —Jalla nuž paljaychiča.

PAJKPIC CHIZ TANŇI ŽOÑINACA JESUSIZ KJAWZTA

¹⁸ Jesusaqui Galilea cjita kot at tjiyaranž okatča. Jalla nuž ojkcan pucultan jilazullca žoñinaca cherchiča. Tsjiiqui Simón cjitatača, nižaza Pedro cjitazakaztača. Tsjiiqui Andrés cjitatača. Jalla ninacaqui ch'iz tanñinacatača. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjaquiz tjojtsi želatča. ¹⁹ Jalla ninacžquiz Jesusaqui tuž cjican paljaychiča:

—Wejttan chica ojklayñi cjee. Jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooztajapa žoñinaca juntaquiča.

²⁰ Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultan žoñinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii koloculla najwcjapa ojkžcu Jesusaqui tsjii pucultan jilazullca žoñinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjitatača. Tsjiiqui Juan cjitatača. Zebedeož majhtača. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatča, ch'iz tanz azquichcan. Jalla nii cheržcu, Jesusaqui ninaca kjawziča. ²² Nekztan nii orapacha warcumi niiž ejpmi eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

ŽOÑINACA JESUSA APZA

²³ Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychiča, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjaaajncan. Nižaza paljaychiča, Yooziž mantita žoñinacaž cjee, cjican. Nižaza tjapaman laanaca čhjetinchiča. ²⁴ Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojkchiča. Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoñinacami, nižaza tjapaman laa ayiñi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami, nižaza t'ucur žoñinacami, nižaza ana ojklayi atñi zuch žoñinacami, tjapaman laanaca Jesusižquin chjitžtatača. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhjetinchiča. ²⁵ Galilea žoñinacaqui nižžquin walja apžquichiča, nižaza Decápolis watjanacquiztan žoñinacami,

nižaza Jerusalén wajtquiztan žoñinacami, nižaza Judea yokanacquiztan žoñinacami, nižaza Jordán puž tuwanchuctan žoñinacami. Tjapa nii žoñinacami jalla nuž Jesusa apziča.

5

JECTNACAT CUNTINTU ŽOÑINACA

¹ Walja tama žoñinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchiča. Jalla nekztan nii curullquin julziča. Nižaza niiž kjawžta žoñinacaqui niiž muytata ajcziča. ² Jalla nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaañi kallantichiča, tuž cjican:

³—Jecnacat “wejrqui ujchizpanča” cjican persun kuzquiz sint’ičhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Nekztanqui cuntintuž cjequiča.

⁴ Jecnacat persun ujquiztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui kuznaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča ninacaqui.

⁵ Jecnacat humilde kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui irinsaž tjaaquiča, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁶ Jecnacat Yooz kuzcamakaz kamz ancha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yoozpanž zuma kamzjapa yanapaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁷ Jecnacat parti žoñinacžtajapa oksni kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui zakaz oksnaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁸ Jecnacat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz cher-aquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁹ Jecnacat pasinsis kuzziz kamni cječhaja, jalla ninacaqui Yooz maati cjitaz cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

¹⁰ Jecnacat Yooz kuzcama kamtiquiztan chjaawjta sufračhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

¹¹ Jecnacat weriž cjen žoñinacaž chjaawjta cječhaja, nižaza kijčta cječhaja, nižaza tjapaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cječhaja, jalla ninacami cuntintuž cjequiča. ¹² Jecnacat weriž cjen jalla nižtanaca sufrichi cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquiča. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Ančhucqui cjuñzna. Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui nižta zakaz sufrichiča tuqui timpuquiztanpacha.

CRIICHINACZ PUNTU

¹³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti žoñinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž niiqui, ĺkjažpant wilta walipan cjisnasajo? Anapanž cjesača. Nekztan anaž čjuljapami sirwasača; tjojtapanž cjesača; nekztan žoñinacaž tječtaž cjequiča.

¹⁴ Ančhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoñinacžtajapa kjana cuntažtakaz cjesača, zuma kamaña zizajo. Tsji curquiz kjuyta watjaqui, ana chjojžta cjesača. ¹⁵ Tsji lamparaqui tječtaž cječhaj niiqui, anapanž cajón koztan nonžta cjesača. Lamparaqui tječtaž cječhaj ni-iqi, tsewc tsijjptapanž cjesača, tjapa nii kjuyquiz žejlñi žoñinacžtajapa kjanajo. ¹⁶ Jalla nuž ančhucqui lamparažtakaz cjee, žoñinacžtajapaqui. Kjanapacha zuma kamañchiz cjee. Nekztan žoñinacaqui ančuca zuma kamaña cheržcu, ančuca arajpach Yooz Ejpžquin honora tjaaquiča.

LII PUNTU

¹⁷Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinča Moisés lii tjabatanskatzjapa, nižaza profetanacaž tjaajintanaca tjabatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa ančhucqui. Wejrqui ana tjonchinča nii tuquita Yooz tjaajintanaca tjatñiqui; antis tjonchinča cumpliskatzjapa. ¹⁸ Weraral chiižinuča. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi tjapa letrami anaž tjabatanta cjequiča, tjappacha cumpliscama. Ima tii muntumi arajpachami tucužinžnan, nii liiqui anapanž tjabatantaž cjequiča. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita, kolta lii cjenami, ana pajz pecčhaj niiqui, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž čjul honorchiz cjequiča. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazačhaja, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequiča. ²⁰ Ančhucquiz wejr chiižinuča. Lii tjaajiñi maestruncami, nižaza fariseo žoñinacami žejlča. Pero ančhucqui ninacžquiztan anaž juc'anti Yooz mantitacama kamačhaj niiqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasača. Yooz mantitacama kamstanča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ZAWJZ PUNTU

²¹Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča. Ninaaqui cjiñitača, tuž cjican: “Anača žoñi conzqui. Jequit žoñi conačhaja, niiqui juzjitaž cjequiča”. ²² Pero wejr chiižinuča, jequit tsjii jilžjapa žawjwačhaj niiqui, jusjitaž cjequiča. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aachaj niiqui, Junta Suprema cjita chawjc jilirinacaž jusjitaž cjequiča. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zumamča” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkattaž cjequiča.

²³ Nižaza tii puntu zakal cjeeča. Jequit niiz ofrenda Yooz yujcquin chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niiz jilžtan quintru tanasta cjuñsnačhaj niiqui, ²⁴ jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekztanaqui niiz jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niižtan jilžtan walikaz cjila. Jalla nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasača.

²⁵ Jequit am quintru quijchi cječhaj niiqui, nižaza jilirž kjuya chjichačhaj niiqui, jalla nii quijchi žoñžquiz pertunam mayizaquiča ana enenzcu, ima jilirž kjuya irantican. Pertunazta cjequiž niiqui, anam juez jiliržquin intirjita cjequiča jusjita cjisjapa. Amqui ultimpacha juez jiliržquin intirjita cjesaž niiqui, nii juez jiliriqi am tsjii policiiquin zakaz intirjasača; carsilquiz chawjcta cjesača. ²⁶ Weraral chiižinuča. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam ulanasača, liwj pacañcama.

ADULTERIO PUNTU

²⁷Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui”. ²⁸ Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cjican pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjctanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquiziqui.

²⁹ Am žew latu čhujquiqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii čhujquileczna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii čhujquiqui pertissi cjenauki am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž

cjesača. ³⁰ Nižaza am žew kjaracui ujquiz tjojtskatčhaj niicui, nii kjara pootzna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii kjaracui pertissi cjenacui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

³¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhuca tuquita atchi ejpnacacui tuž cjiñitača: “Jecmiž niiz persun tjunatan jaljtasaž niicui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cijirta papel certificado tjaasa”. ³² Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasaž niicui, nižaza ana čjul adulterio motivo želan, jalla nijwctanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjskatasacha. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niicui, adulterio upanž paača.

JURAMENTO PUNTU

³³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquiz niicui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquičha Yooz yujcquiziqui”. ³⁴ Pero wejrqui tuž chiižinuča, anaž čjulquiztanami juramento paasacha, werara chiižpanča. Nižaza anača “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača arajpachacui. ³⁵ Nižaza anača “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača tii yocacui. Nižaza Jerusalén wajtž tjuu aynakkan anača juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapača nii watjacui. ³⁶ Nižaza anača “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasacha. Nižaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin tuckatasacha. ³⁷ Jalla nižtiquiztan, “Jesalla” cjicanacui, “Jesalla” cjispanča; nižaza “Anaž” cjicanacui, “Anaž” cjispanča. Zajra diabluz cjen juramento paazqui žejlča.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

³⁸ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Tsjii zoñiqui yekja zoñž čhujqui pjatžinasacha, nekztan nii pjatni zoñž čhujqui pjatžintazakaz cjesača. Nižaza tsjii izke chjatkatžinasaz niicui, nii chjatkatni zoñž izke chjatkatžintazakaz cjesača”. ³⁹ Pero wejr chiižinuča, anača kijtžni zoñiqui nižtapacha kijtžqui. Nižaza am quintr tsjii yujc latu kijchasaž niicui, kijčta cjskaza, tsjii yujc latužtanpachami. ⁴⁰ Nižaza jakziltamiž am tanžcu am almilla kjanž pecčhaj niicui, kjañaj cjskaza, irztanpachami. ⁴¹ Jakziltamiž niiz kuzi tsjii tupucama, amquiz chjitskatasaz niicui, juc'anti tupucama chjichna. ⁴² Jakziltamiž amquiztan mayasaž niicui, tjaa amqui. Nižaza jakziltamiž amquiztan tomžni tjonasaž niicui, onzna amqui.

QUINTRA ZOÑINACŽTANAMI ZUMA MUNAZIZA

⁴³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Mazinacžtan zuma munaziza. Nižaza am quintr zoñinacžtan chjaawjkata”. ⁴⁴ Pero wejr chiižinuča, am quintr zoñinacžtanami zuma munaziza. Nižaza am quintr laykini zoñinacžtajapa zuma

kuztan Yoozquiztan maynaquicha. Nižaza am quintrā chjaawjkatñi zoñinacžquin zumapan paa. Nižaza am quintrā ch'aañinacžquinami kichñinacžquinami zumapan Yoozquiztan mayt'izina. ⁴⁵ Jalla nuž zuma kamcan ančhucqui tjeēza, arajpach Yooz Ejpž maatičhucča, nii. Yoozqui zuma zoñinacžquizimi ana zuma zoñinacžquizimi liwj tsjiikaz niiž paata tjuñi tewkkatča. Nižaza niiž kuzcama kamñinacžquizimi nižaza ana niiž kuzcama kamñinacžquizimi tjapa ninacžquiz chijñi apayžquicha. ⁴⁶ Ančhucqui persun okzñi zoñinacžquizkaz okznaquiz niiqui, jalla nuž paatiquiztan čhjul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla nižtazakaz kamča ana wali impuesto cobriñinacami. ⁴⁷ Nižaza ančhucqui persun jilanacžquizkaz tsaanaquiz niiqui, jalla nijwctan čhjul zumaž ančhuc paajo? Jalla nižtazakaz paača ana Yooz pajñinacami. ⁴⁸ Ančhucqui walja zuma kuzziz kama, jaknužt ančhuc arajpach Yooz Ejp walja zuma kuzzizpančhalaja, jalla nuž.

6

ZUMA KAMZ PUNTU

¹ Jesusaqui tjaaajinchizakazza:

—Ančhucqui anača persunpacha honorchizkaz cjis peczqui. Anača zoñinacž yujcquiz ančuca Yooz custurumpinaca paažqui, zoñinacžquiztan honorchiz cjisjapa. Ančhucž jalla nuž persun honorchizkaz cjis pecaquiz niiqui, nii honorchiz kaz cjequicha. Ančuca arajpach Yooz Ejpqui ana iya honora tjaaquicha. ² Ana zum kuzziz zoñinacaqui t'akjir zoñinacžquiz onanžcu zoñi zoñinacžquin mazmazñiča, “onanchinča” nuž cjicanaqui. Ajcz kjuyaranami calliranami jalla nižta paañiča, zoñinacaž ninacžjapa zuma chiyajo. Pero wejrqui weraral chiizinuča. Jalla nižta paañi zoñinacaqui nii honorchizkaz cjequicha. Ančhucqui anača nižta iratapacha kama. ³ Ančhuczti t'akjir zoñinacžquiz onanžcu, jalla nii ančuca onantaqui anaž jeczquizimi mazmaznaquicha, “onanchinča”, cjicanaqui. ⁴ Nižaza t'akjir zoñinacžquiz jamazit onaquicha. Aunquimi ančucaž jamazit paachiž cjenami, ančuca Yooz Ejpqui cherča. Jalla nuž cheržcu ančucaquiz kjanacama honora tjaaquicha, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

⁵ Nižaza nii ana zum kuzziz zoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž justazñiča. Ajcz kjuyquizimi call isquinqizimi tsijtchi Yoozquin mayiziniča, tjapa zoñinaca cherajo. Wejrqui weraral chiizinuča, jalla nuž paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequicha. Ančhucqui anača nižta irata mayizizqui. ⁶ Ančhuczti Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquiziča, nižaza kjuy chawjcz waquiziča. Jalla nekztan ančuca Yooz Ejpžquin mayizasacha. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequicha Yooz Ejpqui. Jalla nuž jamazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančucaquiz honora tjaaquicha, tsjii premiužtakaz.

⁷ Yoozquin mayizcan, anača wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiz niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajñi zoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayizitiqiztan “nonznaqueeka Yoozqui” cjican. ⁸ Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaja, jalla nii. Ima ančucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui. ⁹ Jaziqui ančhucqui jalla tuž mayizaquicha:

“Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlča. Am tjuu honorchiz aptitaj cjlalla. ¹⁰ Nižaza am mantiz timpu tjonchej cjlalla. Nižaza tii muntuquiz žejlči žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin žejlčinaca, jalla nižta. ¹¹ Nižaza tonjiqui čhjeri tjaažcalla čhjeržtan kamzjapa. ¹² Nižaza wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintraa paani pertunučhaja, jalla nižaza. ¹³ Nižaza anaž anawalinacžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amčha wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant azzizqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén.”

¹⁴ ‘Ančhuca quintraa paañinacžquiz pertunaquiča. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančhuca ujnaca pertunaquiča. ¹⁵ Ančhuca quintraa paañinacžquiz ana pertunaquiž niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca pertunaquiča.

AYUNAS PUNTU

¹⁶ —Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasñiča, žoñinaca ninaca ayunasñi cherajo. Wejrqui weraral chiižinuča, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequiča. ¹⁷ Ančhuczi ayunascanaqui zumpacha yujcmiž awjzna, nižaza zumpacha achami čhijiczna, ¹⁸ žoñinaca ančhuc ayunasñi ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenaqui tjappacha cherča, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

¹⁹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii muntuquiz kamcanaqui anača muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančhuca juntita cusasanaca lulaquiča. Nižaza parti ančhuca juntita cusasanaca inapankaz chijitaquiča. Nižaza tjañiqui kjuyaž luzasača, ančhuca cusasanaca tjangzjapa. ²⁰ Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquiča. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlča. ²¹ Jakziquizt ančhuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaača.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

²² Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Žoñž čhujquiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoñž čhujqui zuma cjequiž niiqui, zuma cheraquiča. Jalla nižtakaz žoñž kuzqui zuma cjequiž niiqui, zuma kamaquiča. ²³ Žoñž čhujquizti ana zuma cjequiž niiqui, zumchiquiztakaz ojklayaquiča. Ančhuca kamaña zumchiquiz panž cjequiž niiqui, juc'anti juc'anti zumchiquiz cjisnaquiča. Nekztan ĵjaknužt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anaž jakziltami pizc patruna sirwasača. Pizc patrunchiz cjesaž niiqui, tsjii patrunchiz ana pectaž cjesača. Tsjii patrunchiz pectaž cjesača. Tsjii patrunchizkaz zuma sirwasača. Jalla nižtquiztan Yoozquiz sirwican anaž anča paazquiz kuz tjasača. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiž niiqui, anaž Yoozquin anča kuzziz cjesača.

YOOZ EJPQUI NIIZ MAATINACA CWITICHA

²⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucaquiz tuž čiižinuča, žejtžjapaqui kjaz liczmi lujlz čherimi pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača kuzquizic čherquiztan llaquita cjisqui. Nižaza curpu wali cjisjapa zquiti pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača zquitquiztan llaquita cjisqui. Čjul čherquiztanami zoñž žetiž juc'anti importiča. Nižaza čjul zquitquiztanami persun curpuž juc'anti importiča. ²⁶ Laylayñi wežlanacaž cherna. Jalla nii wežlanacaqui ana zkalami čhjacača, nižaza ana zkalquiztanami ricujča, nižaza ana čjheri yaaz zquitchizza. Jalla nuž cjenami ančhuca arajpach Yooz Ejpqui wežlanaczquiz čjheri tjaacha. Yooz yujcquiziqui ančhucqui čjul wežlanacquiztanami juc'antiž importiča. ²⁷ Anaž jec kolta zoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecni kuzziz cjenami.

²⁸ 'ĽKjažtiquiztan ančhucqui zquitquiztankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plantanačž pajkjallaž cherna, jaknužt pajkčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž langza, nižaza anaž kawanča. ²⁹ Jalla nuž cjenami nii pajkjallanacaqui ancha c'achjallača. Finu zquiti cujtžcumi ricachu Salomón cjeta jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pajkjallanaczquiztanami. ³⁰ Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlča. Nekztanaqui jakatažu kattažu jurnuquiz tjutjunžjapa ujžtača. Jalla nižta cjenami Yooz Ejp-pacha nii plantanaca cwitiča. Ančhucqui čjul plantaquiztanami juc'antipanž importiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'ant cwitiča, Yoozquin ana tjapa kuzziz cjenami. ³¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača llaquita kuzziz cjisqui, čjul čherquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čjul zquitquiztanami. ³² Ana criichi zoñinacaqui tii muntu cucasanaczquin kuzziz ojklajča. Ančhuczi ana nižta kuzziz cjeella. Ančhucača arajpach Yooz Ejpchizqui. Čjultakiča ančhucqui pecčhaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui. ³³ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui cawalikaz cjequiča čjulumi. ³⁴ Jakatan čjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa tonjiqui. Jakaqui čjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami wataquiča. Zapuru čjul anawalinacaqui žejlñipanča.

7*ZOÑINACŽTAN ZUMA KAMA*

¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucalaqui anača zoñinacz uj čii čiižqu. Jalla nuž zoñinacz uj čii čiyaquž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequiča Yooz yujcquiziqui. ² Nižaza zoñinaczquizimi “Amqui Yooziž castictaj cčila”, cjican čiyaquž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequiča. Zoñinacztan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zumaž cjequiča. ³ Nižaza amqui am jilž čhjucquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, Ľkjažtiquiztan am persun čhjucquiz pajk cjujchi ana čerjo? ⁴ Am persun čhjucquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, Ľkjažtiquiztan am jilžquiz čiijo, “Jila, am čhjucquiztan cjujchilla apakžinača”, cjicanajo? ⁵ Ana zum kuzziz zoñimča amqui. Am persun čhjucquiztan pajk cjujchi

apakalla. Nekztan zuma cherasača, y nižaza am jilž čhjujcquiztan cjujchilla apakasača.

⁶ ‘Yoozquin criichi žoñinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacžtan Yooz puntu ana paljayaquiča. Ninacaqui pacu-nacažtakazza. Nižta žoñinacaqui ančhucaltan ch'atñi pacužtakaz cje-sača. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecñi žoñinacaqui cuchi-nacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjča.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yooz Ejpžquiztan mayaquiž niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquiča. Nižaza Yoozquin kjuraquiž niiqui, Yooz wachaquiča. Nižaza kjuy zanzquiztan t'oc t'ocaquiž niiqui, cjetžintaž cjequiča. ⁸ Jequit mayačhaja, risi-waquiča. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquiča. Nižaza jequit kjuy zanzquiztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequiča. Jalla nužuča Yoozquiz mayizizqui.

⁹ Anaž jakziltami ančuca majch t'anta mayanaqui maz chjalz-nasača. ¹⁰ Nižaza anaž jakziltami ančuca majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasača. ¹¹ Ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjayinčhucča persun maatinacžquiz. Jaziqui ančuca araj-pach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasača.

¹² ‘Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma munaziz pecčhaj niiqui, jalla nižtapacha parti žoñinacžtan zuma munaziz waquiziča ančhucqui. Jalla niipan Moisés liiquiz chiichiča, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijjrtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

¹³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yoozquin ojkz pecčhaj niiqui, zkoz zanzquiztan luzza. Infier-nuquin ojkñi jicz palača, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojkñi žoñinacaqui muzpača. ¹⁴ Tsjiic zakaz žejlča. Arajpachquin ojkñi jicz zkozača, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullača arajpachquin ojkñi jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui koluckaz žoñi ojkča.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESACHA ŽOÑINACAQUI

¹⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui zumpacha cwitasaučiča toscar taku chiichiñi žoñinacžquiztanami. Jalla ninacaqui “Yooziž tjaata taku chiyučha” cjiñizakazza. Ninacaqui ančucaquiz tjonža, tsjii uuzi zkizi tjutžta kitižtakaz. Ninacž kuzqui anawira zumača. ¹⁶ Ninacž ana zuma kamañquiztan pajtaž cjequiča, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsjii ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesača. Nižaza tsjii ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesača. Jalla nižtapanča ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesača. ¹⁷ Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñiča. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñiča. ¹⁸ Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesača. Nižaza ana zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesača. ¹⁹ Jakzilta muntit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequiča nižaza ujaž cjequiča. ²⁰ Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajaquiča, ninacaž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKÑI ŽOÑI

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yekjap zoñinacauqui wejtquiz “wejt Jiliri, wejt Jiliri” paljayčha. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquiz niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasačha, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasačha. ²² Ultim zoñi pjalz tjuñquiziqui wacchi zoñinacauqui wejtquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinčha, nižaza am tjuu chiican zajaranaca chjatkatchinčha, nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinčha”. Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquičha. ²³ Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeečha, “Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucčha ana zuma paañinacauqui”.

PIZC PUNTA ZOÑINACAQUI

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi zoñinacachha. Intintazñi zoñiqui jalla tužučha. Tsjii maz lum juntun kjuya kjuyčha. ²⁵ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqui walja tjamchičha nii kjuya quintru. Pero nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntun kjuyta kjuyaqui pali atchičha. ²⁶ Jaziqui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu zoñičha. Zumzu zoñiqui jalla tužučha. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntun kjuya kjuychičha. ²⁷ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza walja tjamchičha nii kjuya quintru. Jalla nekztanaqui nii pjil yok juntun kjuyta kjuyaqui muzpa tsucchuca pajlzičha.

²⁸ Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžñi zoñinacauqui walja ispan-tichičha niž tjaajintiquiztan. ²⁹ Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchičha. Lii tjaajñi maestruncuqui ana nižta tjaajñitačha.

8

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ZOÑI CHJETINTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chijjwžquichičha. Nižaza muzpa zoñinaca apzichha. ² Tsjii mojkchi janchichiz laa zoñiqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii laaquiztanž čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichičha:

—Wejr am čhjetnasachiya. Chjetintam cjissa.

Jesusaž jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz zoñiqui laaquiztan žejtchi quirchičha. ⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nižquin chižinchičha, tuž cjican:

—Wejr am tsjii cjesačha. Jalla tii čhjetintiquiztanaqui anam jeczquizimi maznaquičha. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žejtchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquičha, tjapa zoñinaca zizajo, laaquiztan čhjetinta, jalla nii.

TSJII CHJETINTAQUI

⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzzičha. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliriqui nižquin macjatžquichičha. Nekztanaqui roct'ichičha, ⁶ tuž cjican:

—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpzquiz żejlča, ana tsijtñi. Niżaza walja ana wali ayiñča.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nii čhetñi okasača.

⁸ Nii sultat capitán jiliri qui kjaaziča, tuż cjan:

—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasacha. Wejrqui amquiztan inakaztča. Jaziqui takukaz chiya čjetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čjetinta cjequiča. ⁹ Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želuča. Niž mantitacama ojklayiñča. Niżaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlča, čjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen zultatunaca ojčka. Niżaza zultatu kjawznučhaja, zakaz tjonča. Niżaza wejt piyuna čjulu paajumi mantučhaja, zakaz paacha.

¹⁰ Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychiča. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niž apžñinacžquiz cjichiča:

—Wejrqui weraral cjiwča. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami. ¹¹ Niżaza wejrqui cjiwča, tuwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquiča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacžtan juntupacha cuntintuž cjequiča. ¹² Israel žoñinacžti arajpach Yooz wajtquin žejlchucatača. Pero Yooz wajt zawntan zumchiquiz čjatkattaž cjequiča. Jalla nicjuž kaaquiča, niżaza izke jojan želaquiča.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuż cjiichiča:

—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan criičhaja, jalla nižtapachaž cjequiča.

Jalla nii orapacha niž piyunaqui žejtchi quirchiča.

ŽOÑINACA ČJETINTA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojkičiča. Jalla nicju ajpzquiz Pedruž ajmuž maa cherchiča ch'ujlñi conžtan laa cjiichi. ¹⁵ Naaža kjara lanžinčiča. Nuž lanžtiquiztan nii ch'ujlñi conquiztan žejtchinča. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinča.

¹⁶ Nii čjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zajraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zjičtatača. Jesusaqui tsjii taku čiižcu zaranaca čjatkatchiča. Niżaza tjapa laanaca čjetinčiča. ¹⁷ Nii čjetintanacaqui Isaias profetaž čiiita taku cumplissiča. Isaiasqui cjiirchiča tuż cjan: “Tsji žoñiqui učum laa curpunaca tjupi cjiskataquiča, niżaza conanacquiztan učum čjetnaquiča”.

JESUCRISTUŽTAN ČICA OJKLAYZ PUNTU

¹⁸ Wiruñauqui tsjii noojiqui muzpa žoñinacaqui walja muytata Jesusižquiz ajčičiča. Jalla niža cheržcu, Jesusaqui mantichiča, kotž tsjii latuquiztan okajo. ¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii lii tjaažiñi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichiča, tuż cjan:

—Tjaajiñi Maestro, jakzitchum okačhaja, amtan chicapachal ojklayasača.

²⁰ Jesusaqui nižquin kjaaziča, tuż cjan:

—Kitinacami kjuychizza. Niżaza wežlanacami tjurchizza. Wejrztii anal kjuychizza, tjajzjapami.

²¹ Tsji qui nižquiz apžñi žoñinacžquiztan zakaz paljaychiča, tuż cjan:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasača. Pero wejt ejpča ticziqui. Nekztan iyal wejt ejp tjatsñi okaž cjeella.

²² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejttan chicaka am ojklaya. Ticzižtakaz žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjažłani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

²³ Jalla nuž chiyžcu Jesusaqui warcuquiz luzziča. Niiž tjaajinta žoñinacaqui luzzizakazza. ²⁴ Ninacaž kotquiz okan, tjamiqui walja tjam-chiča. Jalla nuž tjaman kjaz ljojkiqui warcu tjatanz pecatča. Jesusazti tjaatča. ²⁵ Nii kjaz ljojkiž cjen tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchiča, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmayača. Ticznačhani učhumqui.

²⁶ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anača wejtuin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusaqui žaazcu, tjamimi kjaz ljojkimi ujziča. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkimi apaltichiča. ²⁷ Nii apaltiči cheržcu nižtan ojklayñi žoñinacaqui ispantichiča, nižaza tuž cjichiča:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkimiž tiž chiita takukaz caza.

ZAJRAZ TANTA ŽOÑINACA

²⁸ Nii kotž nawjctuñtan irantižcu, Jesusaqui Gadara cjita yokquin ulanchiča. Ulantn pucultan žoñinacaqui campu santuquiztan tjonchiča. Nii pucultan žoñinacaqui zajraž tantatača walja ana walinacatača, žoñinacžtan kichasñipanikaztača. Jalla nižtiquiztan nii jiczquiz ana jecmi ojklayñitača.

²⁹ Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoñinacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacaquiz mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamča, wejrnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchiča.

³⁰ Nižaza nii nawjkchuc cuchinacaqui ojklayča lujłcan.

³¹ Zajranacaqui Jesusižquiz rocchiča tuž cjican:

—Amqui wejrnaca chjatkataquiz niiqui, nii cuchinacžquin wejrnaca luzkatalla.

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nižtaqui, oka. Cuchinacžquin luzca.

Jalla nuž chiitiquiztan zajranacaqui žoñinacžquiztan ulanchiča; cuchinacžquin luzziča. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacaqui tsjii barranc k'awquin tjojtsiča, kotquizpachatača. Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticziča nii cuchinacaqui.

³³ Jalla nii cuchi itzñinacaqui ancha tsucchi zajtchiča. Watja irantižcu, nii pucultan zajraž tanta žoñinacž puntuquiztan quint'ichiča, nižaza tjapa nižta watchinacami. ³⁴ Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejłni žoñinacaqui ulanchiča, jakziquin Jesusa želatčaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchiča, ninacž yokquiztan okajo.

9

ZUCH ZOŇI CHJETINTA

¹ Jalla niiž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzziča. Nekztan kotž tsjii latuquiztan kajkchiča. Nižaza niiž persun watja irantichiča.

² Jalla nijwc zoñinacaqui Jesusižquin tsjii zuch zoñi chjitchiča. Tjajz zquitinacžtanpacha ajpchi chjitchiča. Ninacž tjapa kuz cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui laa zoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jila, ana llaquis; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntača.

³ Jalla nižta chiiñi nonžcu yekjap lii tjaañi maestrunacaqui kuzquiz tuž pinsichiča: “Yooz quintrala; tii zoñž takuqui anawalipanla”. ⁴ Pero Jesusaqui ninacž kuzquiz pinsita zizatča. Jalla nekztan ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo?

⁵ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntača” chiiz pjasila cjesaya? Už ¿“Tsijsna, oka”, jalla nuž chiiz pjasila cjesaj?

⁶ Tsewtan cuchanžquita Yooz Zoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami. Razunal chiyuča. Nuž zizjapa, ančhucqui tiž chera.

Jalla nekztanaqui nii zuch zoñžquiz cjichiča:

—Tsijsna, am tjajz zquiti apta; nižaza am kjuya oka.

⁷ Jalla nii orapacha tsijsiča, nižaza niiž kjuya ojkiča. ⁸ Zoñinaca nii cheržcu, tsucchi quirchiča, nižaza “Yoozqui honorchiz cjilalla” cjican chiichiča. Yoozqui zoñinacžquiz nižta čjetinñi azi tjaačiz cjen, nuž chiichiča.

MATEO KJAWZTA

⁹ Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita zoñi cherchiča. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatča. Jesusaqui niižquiz cjichiča:

—Wejttan chica ojklaya.

Jalla nekztan Mateoqui tsijtsu, Jesusižtan ojkiča. ¹⁰ Niiž wiruñ Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujchiz zoñinacami irantichiča. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niiž tjaa-jinta zoñinacžtan chica julziča tsjii mizquiz. ¹¹ Fariseo zoñinacazti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjaa-jinta zoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančuca tjaañi maestruqui impuesto cobriñinacžtan nižaza ujchiz zoñinacžtan čjeri lujlo?

¹² Jesusaqui jalla nižta pewcžni nonžcu ninacžquiz cjichiča:

—Zuma wiw zoñinacaqui anaž medicu kullñimi pecča. Antiz laa zoñinacaz medicu kullñimi pecča. ¹³ Yooz takuqui tuž cjicha: “Oksñi kuzziz zoñinaca juc'antil pecuča wilana jawkñi zoñinacžquiztan”. Tanti-
iya čjul puntut tii Yooz taku chiichaja, nii zumpacha intintaza. Jaziqui wejrqui “Zuma kamuča” cjiñi zoñinacžquiz anal kjawsñi tjonchinča. Antiz “Ujchizpanča” cjiñi zoñinacžquiz kjawsñi tjonchinča, ninacž kuz campiita cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

¹⁴ Juan Bautistaž tjaa-jinta zoñinacaqui Jesusižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Wejrnacmi fariseo zoñinacami walja ayunasinča. Amiž tjaa-jinta zoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?

¹⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjowažtakaztča. Ninacaqui zalz pjijsitiquiz invittanacaztakazza. Zalz kazzi tjowaž želan, niž zalz pjijsitiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasača. Pero tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz zalzñi tjowa kjañtaž cjequiča; jalla nekztanž ayunasasača.

¹⁶ ‘Anaž jakziltami tsjel zquiti ew rimintužtan rimintasača. Ew rimintuqui jaljtapasača, nižaza nii ach zquitiqui juc’anti wjajržcu tsjelanznasača. ¹⁷ Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasača. Jalla nižtaž alznasaž niiqui, zkiz luuz panž wjajrskatasasča ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasača. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasača. Jalla nuž zumpacha cjesača vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑIQUI

¹⁸ Jesusaž tjaajnan, tsjii judío žoñinacž jiliriqui irantichiča. Jesusiž yujcquin quillziča, tuž cjican:

—Wejt majtqui ticžñil jitča. Amqui wejt kjuya okasaž niiqui, naaquiz am persun kjaržtan lanznasača. Nekztan naaqui žetaquiča.

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu nii jiliržtan ojkchiča tjaajinta žoñinacžtanpacha. ²⁰ Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquiztan macjatžquichinča. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t’akjiri želintača. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit puntallquiz lanžinča. ²¹ Ima macjatcan pinsichinča, “Wejrqui niž zquitilla lanžcu žetaka wejrqui” cjican. ²² Jalla nuž lanztiquiztan Jesusaqui jalla naaža kjutñi kjutžcu naa maatak žoñ cherziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Cullaca, tjup kuzziz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjissamča.

Jalla nii orapacha žejtchin cjissinča.

²³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchiča. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchiča, nii jilirž majt tjatzjapa banda pjujñinacaqui listutakalča, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui anchaž kaacan aranchiča.

²⁴ Nuž cheržcu Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzqui anača ticzinqu, antiz tjajča.

Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui nižquin tjassiča.

²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulanskatchipanča. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza kjarcu tanžcu, žinziča; žejtchinpacha. ²⁶ Jalla nekztanaqui tjapa kjutñi nii yokquin nii milajru quinto ojkchiča.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

²⁷ Jalla nijwctan ulanžquitiqiztan pucultan zur žoñinacaqui nižquin apžquichiča, kjawcan:

—Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrnaca okznalla, —cjican.

²⁸ Nekztan Jesusaž kjuya luztan nii zur žoñinacaqui nižquin macjatchiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui ančhuc cherkatasača, ¿jalla nii crii ančhucya?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt jiliri, criyuča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhujqui lanlanžinchiča. Nižaza cjichiča:

—Ančhucaz tjapa kuztan criitiquiztan cherñi cjisna.

³⁰ Nii orapacha ninacz čhjujquiqui cherñi cjissiča. Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz zumpacha chiižinchiča, tuž cjan:

—Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi anaž jeczquizimi chichiyaquiča.

³¹ Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii čhjetinta quinto parličiča.

ANA CHIIÑI ZOÑI ČHJETINTA

³² Nii kjuyquiztan ulnan yekjap žoñinacaqui tsjii zajraž tanta žoñi zjjcchiča. Zajraž tantiquiztan ana chiiñi atatča. ³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra chjatkatchiča. Jalla nuž chjatkattiquiztan nii ana chiiñi žoñi chiyi kallantichiča. Žoñinacazti jalla nii cheržcu walja ispantichi cjissiča, tuž cjan:

—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtača wejrnacqui.

³⁴ Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetča:

—Tiiqui zajranacz jilirž aztankaz zajranaca chjatkatñiča.

³⁵ Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklaychiča, judío ajcz kjuyquizimi tjaajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu chiižinchiča. Nižaza tjapaman laanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami čhjetinchiča. ³⁶ Žoñinaca cheržcu, ninaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacaztakaz želatča. ³⁷ Žoñinaca okzcu, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinaczquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Weraral cjiwča. Zkalaqui walja žejlča. Pero zkala ajžñi žoñinacača upaqui. ³⁸ Yooz Ejppui zkal Patrunača. Jalla nižtiquiztan Yooz Patrunžquiztan mayiza, zkala ajžñi žoñi cuchnajo.

10

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta žoñinaca kjawziča. Nekztan ninaczquiz mantiz poder tjaachiča, zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami čhjetnajo.

² Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tižta tjuuchiznacatača: Primiruqui Simonatača, nižaza niž tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztača. Nekztan niž lajktača, Andrés cjita. Nekztan Jacobotača, nižaza niž jila Juan. Nii pucultanaqui Zebedeož majchwichtača. ³ Nekztan Felipitača, Bartolometača, Tomastača, nižaza Mateotača. Nii Mateozti impuesto cobriñtača. Nekztan Jacobotača, Alfeož majchtača. Nekztan Lebeotača nižaza niž tsjii tjuuqui Tadeo cjitazakaztača. ⁴ Nekztan Simonatača, niž cjanista cjita partiquiztantača. Ultimquiziqui Judas Iscariotetača, jalla niž Jesusiž quintra tarasunchiča.

ILLZTA ZOÑINACA CUCHANTA

⁵ Jesusaqui nii tuncapan illzta žoñinaca cuchanžquichiča, niž cuntiquiztan ojklajajo. Ima cuchanžcan tuž chiižinchiča:

—Judío yokquinpanž ojklayaquiča, Samaria yokquin nižaza yekja yokanacquin ana ojklayaquiča. ⁶ Israel wajtchiz žoñinaczquinkaz okaquiča. Jalla ninacaqui katchi uuzinacaztakaz žejlča. ⁷ Arajpach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatžinžquiča. Jalla nii paljaycan ojklayžcaquiča. ⁸ Nižaza laanaca čhjetnaquiča. Nižaza ticzinaca jatatskataquiča. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinaca čhjetnaquiča.

Nižaza zajranaca chjatkataquiča. Tii mantiz poderaqui ančhucaquiz nužukaz tjaatača. Jalla nižtiquiztan tii poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čhjulumi mayaquiča pacajo.

⁹ 'Paaz ana chjichaquiča, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi. ¹⁰ Nižaza ana chjichaquiča žak quelzmi. Tsjii almilla alaja chjichaquiča. Nižaza ana iya čhjulumi chjichasača, ana yekja čjhatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langžñinacžquiziqui čjheriqui tjaata cjis waquiziča.

¹¹ 'Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquiča. Nuž zuma žoñi wachuqui, niiž kjuyquiz alujasaquiča, nii wajtquiztanami jochquiztanami ulanzcama. ¹² Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquiča, "Ančhuc walipaj cjila", cjan. ¹³ Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequiča. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui čhjulumi anawalikaz cjequiča. ¹⁴ Jakziltat ančhuc ana risiwaquiž niiqui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiž niiqui, ninacžquiztan okaquiž ančhucqui. Nii kjuyquiztan ulnaquiča nižaza nii wajtquiztanaqui. Nekztan nii wajtquiztan kjo-jchquiz žcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquiča. Jalla nii tsajt tsajtaqui siñalaž cjequiča ninacž quintra, ančhuc ana risiwcžiž cjen. ¹⁵ Weraral cjiwča. Casticz tjuñquiziqui nii ančhuc ana zuma risiwñi žoñinacžti juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtchiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATŇINACA ZELAUQUICHA

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui ančhuc cuchnuča. Ančhucqui kitinacž taypiquiz ojklayaquiča, uzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequiča žkoražtakaz, pero zuma paazjapa. ¹⁷ Ančhucqui persunpachaž walja cwitazaquiča. Ančhucqui jilirinacžžquin intirjita cjequiča; nižaza ajcz kjuyquiz wja-jttaž cjequiča. ¹⁸ Nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan parlichiz cjen chjichtaž cjequiča prefectonacžžquinami, nižaza tsjan chawjc jilirinacžžquinami. Nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquiča, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judio wajtchiz žoñinacž yujcquizimi. ¹⁹ Jilirinacžžquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequiča, čhjulut ančhuc kjaaznačhaja, nižaza jaknužt kjaaznačhaja, jalla nii. Jilirinacž yujcquiz prisintiz ora, Yoozqui ančhuca kuzquiz chiiž taku tjaaquiča, jaknužt chiizalaj, nii. ²⁰ Ančhuca persun kuzquiztan anaž chiyaquiča. Antiz ančhuca Yooz Ejpž Espíritu Santuqui ančhuc čhiikataquiča.

²¹ 'Nii timpuquiziqui žoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquiča persun jila conkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra aptjapznaquiča. Maatinacžti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapznaquiča, persun ejpnaca conkatzjapa. ²² Tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhucaquiz ch'aanaquiča wejt puntu parliñiž cjen. Pero jakziltat ticzcama wali tjurt'iñi kuzziz cječhaj niiqui, liwriitaž cjequiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²³ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui ančhuc ch-jatkataquiž niiqui, ninacžquiztan yekja wajtžquin okaquiča. Weraral cjiwča, wejrqui arajpachquiztan cuchanzquita Žoñtča. Ima weriž tii muntuquiz wila tjonan, ančhucqui tjapa Israel watjanacžžquin anaž iranti atasača.

²⁴ 'Tjaajinta žoñiqui niiz tjaajiñizquiztan anaž juc'anti cjesača. Nižaza piyunaqui niiz patrunžquiztan anaž juc'anti cjesača. ²⁵ Tsji tjaajinta žoñiqui niiz tjaajiñiz irata, jalla nižta tjaajiñiz cjisnaquiz niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nižaza tsjii piyunaqui niiz patrunž irata, jalla nižta patrunaž cjisnaquiz niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nonžna ančhucqui, quintrā žoñinacaqui "Beelzebú" cjican zajra jilirž tjuužtan wejtquiz tjuuskataquiz niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawal tjuužtanž tjuuskataquiča. Wejrqui kjuychiz patrunžtakaztča, ančhuczi wejt kjuj familiažtakazza.

²⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž žoñi eksna. Tjapa chjojkakuñ tjaajintami zuma kjana ziztaž cjequiča. Nižaza tjapa jamazit tjaajintami nižtakaz zuma kjana ziztapankaz cjequiča. ²⁷ Tjapa weriž chjojkaka tjaajintanacami ančhucqui žoñinacž yujcquiz kjanacama paljayaquiča. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaajintanacami ančhucqui paljayaquiča, tjapa žoñinaca nonzjapa. ²⁸ Nonžna ančhucqui, anača eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi. Ninacaqui animugui anaž conasača. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla niiča curpumi animumi infiernuquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.

²⁹ 'Tsji paaztan pizc wežlanaca kjayasača. Jalla nuž koluc valorchiz kjajžcumi ančhuca Yooz Ejpqui ninaca cwitiča. Yooz Ejpž ana munan, tsjii wežlaqui anaž ticznasača. ³⁰ Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančhuca ach charanaca kanžintača. ³¹ Jalla nižtiquiztan anaž čjulquiztanami eksna. Wežlanacžquiztan ančhucča juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'anti cwitaquiča wežlanacžquiztan.

³² Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora chiyāča. ³³ Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintrā ana pajñi zakal chiyāča.

³⁴ 'Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cjequiča; quintrāsni cjequiča. Nekztan aptjapznaquiča. Ana cričinacaqui criichi žoñinacž quintrā cjequiča. ³⁵ Weriž tjontiquiztan tsjii maatiqui persun ejpžjapa quintrāž cjequiča. Nižaza tsjaa majtqui persun maajapa quintrā cjequiča. Nižaza tsjaa wazmi persun kjan maajapa quintrā cjequiča. ³⁶ Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninačporaž quintrāž cjequiča. ³⁷ Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁸ Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistanča. Sufrišjapaqui listoj cjila, ticzcama. Ana nižta wejtquin tjapa kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁹ Jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui ana liwriita cjesača. Nižaza jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequiča; Yooztan wiñaya zuma kamaquiča.

⁴⁰ Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwčha. ⁴¹ Jequit tsjii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiz niiqui, jalla niiqui profetažtakaz honorchiz zakaz cjequiča. Nižaza jequit tsjii Yooz kuzcama kamñi žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamñiž premio, jalla

nižtazakaz honorchiz cjequiča. ⁴² Nižaza jequit tsjii wejtquin kuzziz zoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. Jequit wejtquin criichi zoñžquiz tsjii tasa kjaz onačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

11

JUAN BAUTISTAZ CUCHANZQUITA ZOÑI

¹ Niiž tuncapan illzta zoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui ojkičiča, yekja watjanac kjutni. Wajtquiztan watja ojklayčiča, zoñinacžquiz tjaajni, nižaza Yooz taku paljayi.

² Juanqui nii oraqui carsilquiztača. Jalla nicju Cristuž ojklaytanaca quintu nončiča. Nekztanaqui Juanqui tsjii kjažt mazinaca Jesusa pewczni cuchanzquichiča. Nekztan irantižcu Jesusižquiz ³ pewcziča, tuž cjican:

—Cristuqui tjoniz cjispacha; ¿Amj Yoozquiztan cuchanzquita Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappachaž Juanžquiz quintižcaquiča ančhucqui. ⁵ Zur zoñinacac cherča, Zuch zoñinacaqui ojklayča. Mojkchi janchichiz zoñinacaqui čhjetintača. Oñi zoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi zoñinacaqui jacatatskattača. Nižaza pobre zoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapanča. ⁶ Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž čhiitanaca nonžcu, ana kuz turwayizlaj niiqui, walipanikaz cjequiča.

JUAN BAUTISTA PUNTU

⁷⁻⁸ Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui chiyi kallantichiča Juanž puntuquiztan. Zoñinacžquiz tuž cjičiča:

—Ch'ekti yokquin, čhju lu cherzni ojkinčhuctaya? ¿Tjamiž tjižinta caña cherzni ojkinčhuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi zoñi cherzni ojkinčhuctajo? Chawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi zoñi žejlča. Jalla nii zizza ančhucqui. ⁹ ¿Čhju lu cherzni ojkinčhuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan čhiñi profeta cherzni ojkinčhuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkinčhucča. Juanqui tuquita profetanacžquiztan juc'ant chekanča. ¹⁰ Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Ejpqui tsjii zoñi cuchanzcaquiča ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii zoñiqui Israel zoñinacžquiz Cristu zuma tjewskataquiča”.

¹¹ Weraral cjiwča. Juan Bautistača parti zoñž maatinacžquiztan tsjan juc'antiqui. Pero chju lu Yooz maatimi zoñž maatiquiztan tsjan juc'antiča. Arajpach Yoozquin kuzziz zoñinacača Yooz maatinacaqui.

¹² Juanž tjontiquiztan anzcama muzpa zoñinacaqui ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pecča; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pecča. ¹³ Juanž tjonzcama, tjapa tuquita profetanacž čhiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanzquita puntuquiztan čhiča. ¹⁴ Elías cjita profetaqui wila tjoniz cjispacha; nii Elías tjonz cuntiquiztanča Juan Bautistaqui. Jalla niic werarača. Nuž criiz waquiziča. ¹⁵ Jakziltachalaj nonžni cjunčhiz, jalla niiqui tii čhiitaqui nonžna.

¹⁶ ¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi zoñinacajo? ¿Jecnaca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacažtakazza tinacaqui. Yekjap ocjalanacaqui palazquin

julzi uzinča, nižaza ninacž mazinaca kjawkwawža, tuž cjican: ¹⁷ “Tsajtsjapa pincallu pjujchinča. Ančhuczi ana tsajtchinčhucča. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinča. Ančhuczi ana kaachinčhucča”. Jalla nuž cjichiča ocjalanacaqui. Jalla niža iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui. ¹⁸ Juan tjonchiča. Niiqui zumanaca ana lujlñiča, nižaza ana licñiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tuž cjiñchucča, “Juanqui zajraž tantača” cjican. ¹⁹ Niiž wiruñiqui wejrqui tjonchinča, arajpach Yooz Ejpž cuchanžquita Zoñi. Wejrqui zumanaca luluča, nižaza licuča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt puntuquiztan cjiča: “Niiča ancha lujlñiqui, nižaza licñiqui, nižaza niča ujchiz žoñinacž maziqi, nižaza anawali impuesto cobriñinacž maziqi”. Jalla nuž cjiñchucča wejt puntuquiztan. Tuž zakal cjiwča: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaa jintacama kamča.

ANA YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

²⁰ Jalla nektzanaqui Jesusaqui chiichiča, chojru kuzziz žoñinacž puntu. Tsji watjanacquiz ancha milajrunaca paachiča. Pero nii wajtchiz žoñinaczi persun uj ana pajchiča; nižaza kuznaca ana campichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz ajatchiča, tuž cjican:

²¹ —Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucacqui ancha anawaliž wataquiča. Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucacqui ancha anawalizakaz wataquiča. Ančuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paachinča. Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii ortanpacha nii wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjitasača; nižaza “ujchizpanča wejrnacqui, pertunalla”, cjitasača. Nižaza uj zint'izcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeezñi cjitasača, lutu zquiti cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjałžcu. ²² Jalla nižtiquiztan ančhucqui juyzu casticz tjuñquiziqui juc'anti castictaž cjequiča nii Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquiztan. ²³ Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, “Yoozqui ućhum honorchiz cijzkataquiča”, cjicanajo? Anaž nuž cjesača. Pero ančhuczi kozzuc tjojttaž cjequiča infernuquin sufrisjapa, ujchiz žoñinacžtan chica. Ančuca wajtquiziqui walja milajrunaca paachinča. Sodoma cjita wajtquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii watjaqui anz tii tjuñinaca žejltasača. ²⁴ Jalla nižtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquiziqui ančhucqui juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma wajtchiz žoñinacžquiztan.

YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

²⁵ Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichiča:

—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cjilalla. Arajpachquin žejlñinacami tii muntuquiz žejlñinacami amča mantiñamqui. Amqui humilde žoñinacžquiz chjojzaka tjaa jinta tjeezamča. Zizñi žoñinacžquizimi intintazñi žoñinacžquizimi nii chjojzaka tjaa jintanacami ana zizkatchamča. ²⁶ Yooz Tata, amiž muntaqui nužuča.

²⁷ Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacaqui wejtquiz tjaa jinchamča. Ulimquiziqui anaž jecmi wejr am Majch zumpacha pajča. Am alaja wejr zumpacha pajča. Nižaza anaž jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajča. Wejr alaja am zuma pajuča. Nižaza jakziltizquiz wejrqui

zizkatz pecačhaja, jalla ninacazakaz am zuma pajasačha. ²⁸ Ančhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchizłaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Nižaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchizłaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Weril ančhucquizee jeejzkatačha. ²⁹ Wejrqui pasinsis kuzziztčha, nižaza humilde kuzziztčha. Jalla nižtiquiztan weriž tjaata kamaña catoka; nižaza wejt puntuquiztan zizłi cjee. Nekztan persun kuz jeejz wachaquičha. ³⁰ Weriž tjaata kamañaqui anačha ch'ama, nižaza wejt manta paazqui cjezakazza.

12

JEEJZ TJUŇI QUINTU

¹ Tsji jeejz tjuŇquiziqui Jesusaqui niž tjaajinta zoŇinacžtan čhjecta zkalanac taypiranž okatčha. Tjaajinta zoŇinacqui čheri eecskatchičha. Nekztan ninacqui tric oz chjojlunaca kjajpžcu, tric lujłchičha. ² Fariseo zoŇinacqui jalla nižta paaŇi cheržcu, Jesusižquizee cjičhičha:

—Chera, tii amiž tjaajinta zoŇinacqui trabajla. Jeejz tjuŇquiziqui nižta trabajzqui učhum lii quintrala. —Jalla nuž čhiican ujchiz jwes pecačha.

³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquizee kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui tuž liichinčhucčha, čanajaa? Čheri eecznanaqui David cjičha zoŇiqui niž mazinacžtan tižta paachičha. ⁴ Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lujłchičha. Čjul zoŇimi anapantačha permitta nii t'antac lujłzqui. Lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasachha. Pero nii Davidzti lujłchipančha. Nižaza niž mazinacqui nii t'anta lujłchizakazza. ⁵ Nižaza Moisés liiquizee tižta liichinčhucž, čana jaa? Jeejz tjuŇquiziqui timplu jilirinacqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninacžtajapa anaž ujchiz cjesačha. ⁶ Ančhucquizee cjiwčha. Tekz tsjičha timpluquizee juc'ant chekanaqui. ⁷ Nižaza ančhucqui cjiirta Yooz taku ana intintazzinčhucčha. Yooz taku tuž cjičha: “Wejrqui wilana jawkŇi zoŇinaca anal pecučha. OkžŇi kuzziz zoŇinacapan pecučha”. Tii Yooz taku intintaztasaz niiqui, anaž ančhucqui tii zoŇinaca ujchiz jwes pectasačha. Tii zoŇinacqui jaziqui anaž uj paačha. ⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz ZoŇtčha. Wejrpanikal jeejz tjuŇquizimi mantasačha.

KJARA KJONCHI ZOŇI ČHJETINTA

⁹ Jalla nekztanaqui najwcchuc ojkžcu judío ajcz kjuyquizee luzzičha. ¹⁰ Jalla nicju tsji zoŇi želatčha kjara kjonchi. Tsji quintr zoŇinacqui uj jwesjapa Jesusižquizee pewczičha tuž cjican:

—Čjeejz tjuŇquiziqui zoŇi čhjetinz cjesaya, už anapan cjesaj? nuž cjican pewczičha.

¹¹ Jesusaqui ninacžquizee kjaazičha tuž cjican:

—Jeejz tjuŇquiziqui uuzac tujquizee tjojtsiž cjesaz niiqui, čkjaža ančhuczti tujquizee uuz jožŇi ana okasajo? ¹² Pero zoŇiqui uuzižquizee juc'antiž walčha. Jalla nižtiquizee jeejz tjuŇquizimi anačha lii quintr zuma paazqui.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa zoŇžquizee cjičhičha:

—Am kjara zjičha.

Nekztan žejtchi cjišičha, nii tsji kjara wiwuž nižtapacha. ¹⁴ Jalla nekztanaqui fariseo zoŇinacqui ulanžcu, Jesusiž conzjapa kazzičha.

¹⁵ Jalla nii zizcu Jesusaqui najwcchuc ojkchiča. Nižaza muzpa zoñinacaqui Jesusižquiz apziča. Jesusaqui tjapa nii apzñi laanaca chjetinchiča. ¹⁶ Nekztan ninacžquiz mantichiča, ana jeczquizimi Jesusiž chjetinñi puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAZ CHIITA TAKU CUMPLITA

¹⁷ Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isaías profetaž cjiirta taku nužquiz cumplissiča. Yoozqui Isaíasquiz tuž cjiirkatchiča:

¹⁸ “Jalla tiiča weriž illzta zoñiqui, weriž mantitacama ojklayñi zoñi. Jalla nižquin kayazt'uča. Niž cjen cuntintutča wejrqui. Jalla nuž cjiča Yoozqui. Wejt Espíritu Santuqui niž kuzquiz cjequiča. Niiqui yekja watjanacchiz zoñinacžquin Yooz liwriiñi taku pal-jayaquiča. ¹⁹ Zoñinacžquizimi ana ch'anaaquiča, nižaza ana kjawaquiča. Calliran alto joržtan ana paljayaquiča. ²⁰ Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquiča. Nižaza ch'aman asñi michami anaž tjesaquiča, niž ultimpacha legal mantiz tjuñicama. ²¹ Niž cjen yekja watjanacchiz zoñinacaqui zuma liwriiz tjuñi tjewz-naquiča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan Yooz takuqui cjiča.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHA

²² Jalla nekztanaqui tsjii laa zoñiqui Jesusižquin chjichtatača. Nii zoñiqui zajraž tantaž cjen zuratača, nižaza ana chiiñitača. Jesusaqui nii zoñi chjetinchiča. Jalla nižtiquiztan cherñi chiiñi cjissiča. ²³ Jalla nuž chjetintiquiztan tjapa zoñinacaqui ispantichiča tuž cjian:

—¿Tij Davidž majchmajtquiztan tjonñi cjesaya? ¿Tiipan Cristo cjesaya?

²⁴ Nii nonžcu fariseo zoñinacaqui tuž cjichiča:

—Tiiqui ana wal zoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatča.

²⁵ Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizziča, jalla nižtiquiztan ninacžquiz cjichiča:

—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiž niiqui, nižaza t'aka t'aka kichasaquiž niiqui, k'ala tjatantaž cjequiča. Tsjii watjamiž nižaza tsjii kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjsnaquiž niiqui, anaž tjurasacha.

²⁶ Jalla nižta irata Satanás diabluqui persun partira chjatkatasaž niiqui, niipacha t'akztasača. Jalla nuž t'akžtiquiztan niž mantiz azi anaž tjurasacha. ²⁷ Ančhucqui wejt puntuquiztan cjiñchucča, “Beelzebú diabluž aztan zajranaca chjatkatča”. Jalla nuž cjiñchucča. Jalla nužuzlaj niiqui, cject ančuca partira zoñinacžquiz azi tjaazjo, zajranaca chjatkatzjapajo? Jalla nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuquiztan tsjii kjutñi chiichinčucča, nii. ²⁸ Wejrzi Yooz Espíritu Santuž aztan zajranaca chjatkatñiča. Jalla niicž cjiča, Yooz mantiz timpu ančucaquiz žcatžinžquiča, nii.

²⁹ Tsjilla cjesacha. Anaž jecmi tsjii azziz zoñž kjuyquiziqui luzi atasacha; nižaza anaž niž kinakunacami jwesi atasacha, ima chejlcanaqui. Nii chejlzcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzasacha.

³⁰ Jecchalaj ana wejt fatora, niiqui wejt quintrača. Nižaza jequit wejttan chica Yooz kjutñi zoñinaca ana macjatskatčaja, jalla niiqui zoñinacž Yoozquiztan tirkatča.

³¹ Jazic ančucaquiz chiyuča, tuž cjian: tjapa ujnacami nižaza tjapa ana zum takunacami pertuntaž cjesacha. Pero jakzilta zoñit Yooz

Espíritu Santuž quintrā chiyačhaj niiqui, anaž pertuntaž cjesača. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha. ³² Jakzilta žoñit wejt quintrā chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesača. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintrā chiyačhaj niiqui, anaž pertuntaž cjequičha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha; anawira pertuntaž cjequičha.

FRUTANAC PUNTU

³³ Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjican:

—Zuma muntizlaj niiqui, zuma frutaž pookča. Nižaza ana zuma muntizlaj niiqui, ana zuma frutaž pookča. Jalla nižtiquiztan muntiqui niiz frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii. ³⁴ Zkoražtakaz ančhucui, ana zum žoñčhucča. ¿Kjažža ančhucui zumanaca chiyasajo? Ančuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jaziui ančhucča anazumanacapan chiiñinacaui. ³⁵ Tsji zuma žoñiqui zuma chiiča, niiz zuma kuzquiztan. Nižaza tsjii ana zum žoñizti ana zumapaž chiiča, niiz ana zuma kuzquiztan. Jaknužt kuzquiz pinsičaja, jalla nuž chiiča žoñinacami. ³⁶ Ančucaquiz cjiwča, juyzu casticz tjuñquiziqui zapa mayni cwinta tjaastanča, tjapa ana zuma chiitanacami. ³⁷ Ančucaž chiiquiztan jama jusjitaž cjequičha, ujchiz cječhaja, ana ujchiz cječhaja, nuž.

ANA CRIICHI ŽOÑINACA

³⁸ Jalla nekztanaui yekjap fariseo žoñinacaui lii tjaajiñi maestruncžtan Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, am milajru paañi cherz pecuča.

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ana zum žoñinacčhucča. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacčhucča. ¿Kjažt tsjii milajru mayča, zinalažtakaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz ančucaquiz tjaata cjequičha. ⁴⁰ Jonasui pajk ch'iz pjuchquiz žejlchiča čhjep majžtan čhjep aramžtan. Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamača čhjep majžtan čhjep aramžtan. ⁴¹ Juyzu tjuñquiziqui, jalla nii casticz tjuñquiziqui Nílive wajtchiz žoñinacaui jacatataquičha. Nekztan ninacaui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero wejrtča Jonasquiztan juc'ant chekanaui. Tii timpuquiz kamñi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaacha. ⁴² Nižaza casticz tjuñquiziqui tsjaa waruta maatak jilirqui jacatataquičha. Nekztan naaui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Naaui najwkta yokquiztan tjonchinča Salomonžtan zali, nižaza niiz zuma razunchiz taku nonžñi. Pero tejkz wejrtča Salomonquiztan tsjan juc'ant chekanaui. Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pecča.

ZAJRA PUNTU

⁴³ 'Tsji zakal quint'asača. Tsji zajraui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklayñitača, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuui, kuzquiz pinsičiča, tuž cjican: ⁴⁴ “Jaziui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučaja, jalla nicju”. Jalla nuž quejpžcu nii žoñžtan wilta zalchiča. Nii žoñiqui pewžta kjuyažtakaztača, cuza žcayi, azquitžta, pero laachitača. ⁴⁵ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraui pakallak juc'ant anawali zajranaca zijiqui ojkičiča. Zajranaca zijjžcu, tjappacha nii žoñž kuzquiz luzziča. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant ana waliž

cjissiċha tuquita kamzquiztan. Jalla niċta irata tii ana zum žoñinacžquiz wataquičha. —Jalla nuž quint'ichiċha Jesusaqui.

JESUSIZ FAMILIA

⁴⁶ Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatċha. Jalla nuž chiyan niž maaqui lajknacžtan irantižquichiċha. Žoñinacž tjiiquin želan, nižtan parlis pecatċha. ⁴⁷ Tsji žoñiqui Jesusižquiz mazziċha, tuž cjican:

—Am maa lajknacžtanpacha tii tjiiquiz žejlċha. Am kjawž, amtanž parlis pecċha.

⁴⁸ Jesusaqui mazni žoñžquiz kjaaziċha, tuž cjican:

—Ġect wejt maaya? Ġect wejt jilanacaya?

⁴⁹ Jalla nuž chiižcu tjaajinta žoñinacž kjutni kjaržtan tjeeziċha, nižaza cjichiċha:

—Tinacċha wejt maami, wejt jilanacami. ⁵⁰ Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamċhaja, jalla ninacċha wejt jilanacami, wejt cullaquinacami, wejt maami.

13

ZKALA CHJACZ QUINTU

¹ Nii nojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchiċha. Kot kjutni ojċžcu kot atquiz julziċha. ² Jakziquin nii želatċhaja, jalla nieju žoñinacqui walja ajcziċha. Jalla nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzziċha. Nekz julziċha. Tjappacha žoñinacqui kot at tjiiquiz žejlċiċha. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz walja Yooz puntunaca tjaajinchċha, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichiċha:

—Tsji žoñiqui zkal ċjaqui tewcċiċha. ⁴ Zkala ċhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsiċha. Nekztan wežlakaz nii simillac ilziqui. ⁵ Parti simillazti maz yokaran tjojtsiċha. Nekziqi anaž wacchi pjila želatċha. Nekztan koloculla pjila želan ratulla jecziċha. ⁶ Jalla nuž jecžtiquiztan sii kjakiqui ujċiċha; koluc sep'allchiztaċha nekztan. Ratulla kjonċiċha. ⁷ Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsiċha. Ch'apinacakazza anċa pajkchiqui, nižaza atipchiqui. ⁸ Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsiċha. Nekztan zuma pookċiċha. Yekjap simillaqui patac ċherċhiz zapa zkal ozquiz pookċiċha; nižaza yekjap simillaqui sojta tuncan ċherċhiz zapa zkal ozquiz pookċiċha; yekjap simillaqui quinsa tuncan ċherċhiz pookċiċha. ⁹ Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁰ Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacqui Jesusižquiz macjatchiċha, nižaza pewcziċha, tuž cjican:

—Ġjažtiquiztan am niċta quintunacžtankaz žoñinacžquiz tjaajinya?

¹¹ Jesusaqui kjaaziċha tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazuca quintunacžtan tjaajnuċha. Anċhucaquizkaz Yoozqui zizkatz munċha nii puntunacquiztanaqui. Parti žoñinacžquiziqui Yoozqui ana zizkatz munċha. ¹² Jequit zizaċhaja, jalla nižquiziqui juc'ant tjaajinz tjaataž cjequiċha. Nekztan zumpacha zizniž cjequiċha. Jequit ana zizaċhaja, jalla niž kuzquiztan kjañtaž cjequiċha nii ana intintaztanacqui. ¹³ Jalla nižtiquiztan wejrqui tižta quintunacžtan paljayuċha. Parti žoñinacqui weriž paata ċeržcumċi ana ċerċižtakaz cjissa. Nižaza weriž ċiita taku nonžcumċi, ana nonžnižtakaz tucċha; ana

intintazñi zoñinacača ninacaqui. ¹⁴ Jalla nižta cjissiz cjen, Isaías profetž taku cumplissa. Jalla tuž Isaíasqui cjiřchiča:

“Ančhucqui nonznaquiča. Nonžcu, ana intintazaquiča. Nižazaž cheraquiča. Cheržcu, anaž tantiyasaquiča. ¹⁵ Tii zoñinacž kuznacaqui chojru cjissiča; ana zumaž nonža. Nižaza čhujczchiz cjenami ana cheržni atča, zur zoñižtakaz. Jalla nuž cjisnacaquiča, ana cheržni cjisjapa, nižaza ana nonžni cjisjapa, nižaza ana kuzquiz intintiñi cjisjapa, nižaza ana wejtquin macjatzjapa. Ana wejtquin tjontiquiztan, ana liwriita cjesača”.

¹⁶ ‘Ančhucča cuntintu. Ančhucqui cheržni zoñinacčhucča. Nižaza nonžni zoñinacčhucča. Ančhucča Yooziž wintižtaqui. ¹⁷ Weraral cjiwča. Wacchi profetanacami nižaza zuma kuzziz zoñinacami ančucaž chertanaca cherz zakaz pecatča. Pero ana cherchiča. Nižaza ančucaž nonžtanaca nonz zakaz pecatča. Pero ana nonziča. Ančhuczi cherchinčhucča, nižaza nonzinčhucča. ¹⁸ Jazic ančhucž nonžnalla. Jalla tuž cjiča nii zkala čhjacz quintuqui. ¹⁹ Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta zoñinacača. Ninacaqui arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonzcanpacha, ana intintazza. Diabluqui ninacž kuzquiz tjonžcu, ninacaž intintazta kjañča. ²⁰ Nižaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta zoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu nii ora cuntintuž nonža; cuntintuž catokča. ²¹ Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catoktiquiztan zkoluc zep'ichiz zkalažtakazza. Jalla nižtiquiztan ana tjuraquiča. Yooz taku criichiž cjen, sufraquiča; nižaza čhaawjkattaž cjequiča. Jalla nekztan orallaž quejpsnacaquiča. ²² Nižaza nii ch'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta zoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, catokča. Pero nekztan juc'anti kuz tjaača tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanž pecča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža ninacž kuzquiz. Jaziqui ana zuma kamča; ana pookñi zkalažtakaz kamča. ²³ Nižaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta zoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, zuma tjapa kuz catokča; zuma intintiča. Jalla nižtiquiztan zuma kamañchiz cjissa, zuma pookchi zkalažtakaz. Nii zuma pookñi zoñinacaqui zuma kamañchizpanž cjissa, jaknužt tsjii simillaqui patac čhjerchiz, sojta tunc čhjerchiz, quinsa tunc čhjerchiz pookčhaja, jalla nižtača.

ANA WAL PASTU QUINTU

²⁴ Tsjii quintužtan quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

—Arajpach mantiñi Yooz puntuqui jalla tužuča. Tsjii zoñiqui zuma similla čhjaczhiča zkal yokquiz. ²⁵ Tjapa niiž kjuychiz zoñinacaz tja-jan, tsjii quintru zoñiqui tjonchiča. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjaczhiča. Jalla nuž ana wal čhjaczcu, ojkchiča. ²⁶ Nii tric zkala jecztan, chicapacha pajkchiča nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookchiča. ²⁷ Jalla nii cheržcu, nii piyunanacaqui patrunžquin mazñi ojkchiča. Niižquin mazziča, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj niiqui, ¿jakziquiztan tii ana wal simillanaca pajkchitaya?” ²⁸ Patrunaqui kjaaziča, tuž cjican: “Tsji quintru zoñiqui nižta paačhani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewczicha tuž cjican: “¿Wejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?” ²⁹ Nii patrunaqui cjičhiča: “Ana k'achaquiča. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricžtanpachaž k'achnasača. ³⁰ Antiz pizcpacha pajkla, cujich

timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequiča. Ninacaqui anawal pastunaca ricujaquiča. Nekztan kojchquiz čhejlznaquiča ujjzapa. Jalla nekztanaqui tricuž ricujžcu, wejt tiric yaaz kjuyquiz majcznaquiča”.

³¹ Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii zoñiqui niž yokquiz mostas similla čhjaczhiča. ³² Mostas simillaqui parti simillquiztan juc'ant zkoltallača. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquiztan tsjan pakjiča. Pajk muntiztakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjacñiz tjonča.

LIWATUR QUINTU

³³ Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužuča. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinča; nižaza t'ajzinča, tjapa nii t'anti maza tsjiktatzjapa.

³⁴ Tjapa tjaaajintanacami quintunacžtan paljaytatača. Arajpach Yooz puntuquiztan tjaaajincan, Jesusaqui quintunacžtankaz tjaaajinchiča. ³⁵ Jalla nuž tjaaajincan, Jesusaqui tuquita profetaž chiita takuqui cumplis-siča. Profetaqui jalla tuž cjiyrchiča:

“Quintunacžtankaz chiyuča. Tii muntu kallantitiquiztan weriž chiita tjaaajintanaca ana intintazzucača. Jalla nii ana intintaztanaca paljajuča”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

³⁶ Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui zoñinacžquiztan ojkičiča; kjuyquiz luzziča. Jalla nicju niž tjaaajinta zoñinacaqui mac-jatchiča, tuž cjican:

—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquiztan wejt-nacaquiz intintazkatalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchiča tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Zoñtča. Wejrtča zuma similla čhjaciñtqui. ³⁸ Nii zkal yokaqui tii muntuča. Nii zuma zkalanacaqui cjiča, arajpach Yooz mantuquiz kamñi zoñinacača nii. Ana zuma pastunacaqui diabluz mantuquiz kamñi zoñinacača. ³⁹ Nii ana wal pastu čhjaciñimi diablupachača. Zkala ajz timpuqui tii muntu tucuzinz timpuča. Nii zkala ajzñi piyunanacaqui Yooz anjilanacača. ⁴⁰ Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujžcu, ujquin ujjzapa tjojttaž cječhaj niñiqui, jalla nižta irataž wataquiča tii muntu tucuzinžcan, ultim juyzuž nekz. ⁴¹ Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cučanžcača, tii muntuquiztan tjapa ana wal zoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatñi zoñinacami, nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquiča. ⁴² Jalla nuž ricujžcu, infernuquin tjojttaž cjequiča kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ančaž kaaquiča, nižaza waljaž izke kjojnzaquiča. ⁴³ Yooz kuz-cama kamñi zoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquiča, tjuñiztakaz kjancan. Jakziltat nonžñi cjuñchizčhucžlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

⁴⁴ Arajpach Yooz mantuquiz kamañiqui jalla tužuča. Tsjii yokquiz pajk paaz čhjojžtatača. Tsjii zoñiqui nii čhjojžta paaz wajtčiča. Nii wajtžcu, wilta čhjojziča nekzpacha. Anča cuntintutača. Nekz-tanaqui tjapa niž cusasanaca tuyi ojkičiča. Niiž cusasanaca tjuyžcu,

nii yoka kjaychiča. Jalla nužuča arajpach Yooz kamañquiz luzqui. Nii kamañquai čhjulquiztanami juc'anti valorchizza.

⁴⁵ Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañquai tužuča. Tsjii tintichiz zoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkečiča. ⁴⁶ Nekztan tsjii ancha zuma valorchiz perla wajtchiča. Jalla nekztanaqui tjapa niž cusasanaca tuychiča, nii perla kjayzjapa.

⁴⁷ Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuquai tužuča. Tsjii ch'iz tanñi zoñinacaqui niž ch'iz tanz pajk kotquiz tjojtziča. Jalla nuž tjojtztiquiztan tjapaman ch'iznaca tanchiča. ⁴⁸ Nekztan ch'iz tanz chjijpztanaqui, kot at tjiiquin jwessiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjalzichiča. Zuma ch'iznaca canastiquiz yaaziča. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchiča. ⁴⁹ Jalla nižta irataž tii muntu tucuzinžtanaqui wataquiča. Anjilanacaqui ulanžcaquiča zoñinaca pjali, zuma zoñinaca ana zuma zoñinaca, nii. ⁵⁰ Nii ana zuma zoñinacaqui infernuquin tjojttaž cjequiča tsjii kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquiča, nižaza ižke kjojaquiča.

⁵¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican: — ĆAnchucqui tjapa tii weriž čhiita quintunaca intintiya?

Nii žejlñi zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui intintasuča.

⁵² Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tsji lii tjajjiñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjisnaquiz niiqui, tsjii kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjistiquiztan niž ziztanacquiztan zuma tjajjintanaca zizkatasuča, tuquita tjajjintami nižaza anzta tjajjintami.

⁵³ Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntuquiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan Jesusaqui ojkečiča, niž persun yoka. ⁵⁴ Jalla nieju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjajñi kallantichiča. Nii nonžñi zoñinacaqui isphantichiča tuž cjican: —ĆJakziquin tii zoñizti ancha tižtanaca zizñi cjissitajo? ĆKjažt ancha tižta milajrunaca paasajo? ⁵⁵ Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui Marić cjičiča. Nižaza tiž lajknacaqui Jacoboča, Joseča, Simonača, nižaza Judassa. ⁵⁶ Nižaza tiž cullaquinacaqui učhumnacžtan kamča. Jalla nižtiquiztan, Ćjakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?

⁵⁷ Jalla nižta pinsitiquiztan ninacaqui Jesusižjapa quintrā cjissiča. Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Persun wajtchiz zoñinacami, nižaza persun kjuychiz zoñinacami tsjii Yooziž uchta profetžquiz ana rispitcha. Parti zoñinacazti nižquiz rispitcha.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachiča, nii wajtchiz zoñinacaqui Jesusižquiz ana criichiž, nekztan.

14

JUAN BAUTISTA CONTA

¹ Jalla nii oranaca Herodes cjića jiliriqui Jesusiž quintu nonchiča.

² Jalla nuž nonžcu, niž piyunanacžquiz cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchila. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

³ Jalla nuž tsucichiča Herodes jiliriqui. Tuquiqui Herodesqui Juan tankatchiča. Chejlžcu carsilquin chjitchiča. Jalla nuž paachiča, niž tjunaž cjen. Niiž tjunqui Herodías cjičiča. Tuquiqui naaqui niž jilž

tjuntača. Felipe cjitatača Herodes jilaqui. ⁴ Jalla nižta anawali zalziž cjen, Juanqui Herodizquiz chiizinchicha tuž cjican:

—Naa maatak zon anaž am tjun cjichuca. Felipiž tjunča naaqui.

⁵ Jalla nuž chiizintiquiztan Herodes Juan conz pecatča. Pero žoñinaca eksu ana atchiča. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchiča tuquita Yooz taku parliñi profetažtakaz. ⁶ Nii Herodesqui niž persun cumpleañ tjuñquiziqui pijjsta paachiča. Jalla nuž pijjsta paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinča, invittaž žoñinacž yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassiča Herodesqui. ⁷ Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onziča, tuž cjican:

—Chjulum mayčhaja, jalla nii tjaasača.

⁸ Ima mayan maaqui mataquiz mantichinča, Juanž acha mayzjapa. Jalla naaža maaž chiita takucama Herodesquiztan maychinča, tuž cjican:

—Tsjii chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.

⁹ Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azziča. Pero invittaž žoñinacž nonznan taku onziča. Jalla nižtiquiztan naaža maytacama mantichiča. ¹⁰ Juanqui carsilquiz želatča. Jalla nijwc cuchanchiča, Juanž acha pooti. ¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii chuwquiz acha zijjčzcu, naaquiz tjaatatača. Nekztan naaqui maaquinž tjaachinča.

¹² Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjiji tjonchiča. Nekztanaqui nuž chjichu niž curpu tjatziča. Jalla nuž tjatžcu, Jesusižquin mazañi ojkechiča.

LUJLZ CHJERI TJAATA

¹³ Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkechiča, ana žoñi žejlž yokquin. Warcuquiz ojkechiča. Pero žoñinacaqui nuž ojkechi quintu nonchiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtanacquiztan ulanchiča. Jesusižquin wilta zali kjojchin ojkechiča. ¹⁴ Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchiča. Jalla nuž cheržcu niž kuzquiz sint'ichiča ninacžtjapa. Nekztan zijjta laanaca čhetinchiča. ¹⁵ Waj zezi cjisan niž illžta žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča, tuž cjican:

—Waj zezilla. Chjeri pecča. Tii yokquiziqui anaž čhjeri žejl-la. Jalla nižtiquiztan tii žoñinaca cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcumi lulachani tinacacni.

¹⁶ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anaž cuchta cjesača. Ančucaž čhjeri tjaaquiča.

¹⁷ Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta ana lujlž čhjeri žejlča. Pijjska t'antalla pizc ch'iztankaz žejlča.

¹⁸ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Nii čhjeri wejtuiz zijjca.

¹⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquin mantichiča, pasturan julzna cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pijjska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan tanzicha. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutñi cherziča, nižaza Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaajinta žoñinacžquiz tojunchiča. Nekztan ninacaqui parti žoñinacžquin partir paychiča. ²⁰ T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpacha nii žoñinacaqui chjekchi cjissiča. Nižaza nii t'antiquiztan

nii ch'iznacquiztan žejtchinacaqui tuncapan canasta chjiipi ricujtača. ²¹ Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi zoñinacaqui pjijska warank luc-takanacatača. Maatakanacami ocjalanacami ana kantatača nii oraqui.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHA

²² Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaa jintanaca warcuquiz luzkatchiča, niiz tuqui kota kakjayajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii žejlñi zoñinaczquiz persun kjuyquin okaj cjican nijwctan najwkchuc cuchanchiča. ²³ Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchiča, zinalla Yooz Ejpžtan parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissiča. Nicju zinatača Jesusaqui. ²⁴ Nii oraqui niiz tjaa jinta zoñinacaqui kotž tappiquin okatča. Tjamiqi warcuž quintr walja tjamatča. Nižaza kjaz ljojimi warcu waljaž aytinguiskatatča. ²⁵ Wali chawc kjantati Jesusaqui ninaczquin žcatžinchiča, kjazuntuñ ojkcan. ²⁶ Niiz tjaa jinta zoñinacaqui, Jesusa kjazuntuñ tjoñi cheržcu, ancha tsucchiča, nižaza kjawchiča, tuž cjican:

—Cuntinažlani —cjican kjawchiča.

²⁷ Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninaczquiz paljayžquichiča, tuž cjican:

—Tjup kuzziz cjee. Wejrpanča. Anaž tsuca.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjazuntuñ ojkzjapa am irantiscama.

²⁹ Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquiztan ulanžcu, kjazuntuñ oki kallantichiča, Jesusa jakziquin tjenatčaja, jalla nicju. ³⁰ Nii walja tjamiz cjen tsucchiča. Tsucžcu, kjazquiz luzi kallantichiča. Nekztan kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žejtkatalla.

³¹ Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanzicha, nižaza niizquiz cjichiča:

—Ancha upa kuzzizamča amqui. ¿Kjažtiquiztan am kuz turwayskatchamtaya?

³² Ninacaž warcuquin luztan, tjamiqi zekchiča. ³³ Jalla nii cheržcu warcuquiz žejlñi zoñinacaqui Jesusiz yujcquiz quillziča, tuž cjican:

—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA CHJETINTA

³⁴ Jalla nuž kota kajkžcu, Genesaret cjita yoka irantichiča. ³⁵ Nii yokchiz zoñinacaqui Jesusa pajchiča. Jalla nekztan “Jesusa tekz žejlča”, cjican liwj nii yokaran mazmazziča. Nii quintu maztiquiztan tjapa laanaca zijicchiča, jakziquin Jesusa želatčaja, jalla nicju. ³⁶ Nii zoñinacaqui Jesusizquiz walja rocchiča, tuž cjican: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi zoñinacaqui žejtchi cjissiča.

¹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui nižaza tsjii kjaž lii tjaajiñi maestruncžtanpacha Jesusižquiz macjatchičha. Ninacaqui Jerusalén wajtquiztan tjonchičha. Jesusižquiz pecunchičha, tuž cjican:

² —¿Kjažtiquiztan amiž tjaajintanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.

³ Pero Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Ančhuczi, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjenpacha persun custurumpinacakaz paala ančhucqui. ⁴ Yoozqui tuž cjichičha: “Am maa ejpmi rispitaquičha”. Nižaza cjichičha: “Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui contaj cjila”. ⁵ Pero ančhuczi tuž tjaajiñčhucčha: Zoñiqui persun maa ejpžquin chiyasačha, tuž cjican: “Am anal yanapasačha. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatačha nekztan”. ⁶ Jequit nižta chiyachaj niiqui, niiz persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesačha. Jalla nuž tjaajincan ančhucqui Yooz mantita ana walkatchinčhucčha, persun custurumpi jarukaz ojczjapa. ⁷ Ana wal kuzziz žoñinaca. Isaías cjita profetaqui ančhuca puntuquiztan zuma kjana cijirchičha, tuž cjican:

⁸ “Tii žoñinacaqui atžtankaz wejtquiz rispitičha. Pero tinacž ultim kuzzti wejtquiztan ažquinčha. Nižaza wejr anaž rispitičha. ⁹ Tinacaqui inakaz wejtquin custurumpi paačha. Tinacž tjaajintanacaqui žoñiž mantitakazza”.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinaca kjawzičha, nižaza tuž cjichičha:

—Nonžna, nižaza intintazñi kuzziz cjee. ¹¹ Anaž zawnctan kjuylchuc žoñž atquiz luzñiqui uj cjesačha žoñžquiziqui. Antiz žoñž atquiztan ulanñi, jalla niiz uj cjesačha žoñžquiziqui.

¹² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui niizquin macjatchičha, nižaza cjichičha:

—Nii fariseo žoñinacaqui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana naychamjo?

¹³ Pero Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jakzilta zkalat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjacta cječhaja, jalla nii zkalaqui zep'ižtanpacha kajlžtaž cjequičha. ¹⁴ Ninacžquiz ana chijiquiza. Ninacaqui zur žoñinacažtakazza. Yekja zuranacžquiz irpican, pucultanpacha wali ojtquiz tjojtsnasačha.

¹⁵ Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Tii puntuquiztan wejtnacaquiz tjaajznalla.

¹⁶ Jesusaqui cjichičha:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya? ¹⁷ Tjapa atquiz luzñi čheriqui pjuchquiz luzza, nekztan wir kjutñiž ulančha. ¿Jalla nii ana intintiya? ¹⁸ Pero atquiztan ulanñi chiitaqui kuzquiztan tjončha. Jalla nii žoñžquiziqui uj cjesačha. ¹⁹ Kuzquiztanpanž ulančha tižtanaca, ana wali pinsinacaqui, nižaza žoñi conzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlzqui, nižaza cusasanaca kjañzqui, nižaza toscar taku chiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui. ²⁰ Jalla nižtanaca uj cjesačha žoñžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu, jalla nižta lujlžcu, anapan uj cjesačha. Jalla niiqui žoñž custurumpikazza.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkchiċha Tiro niżaza Sidón cċita yokquin. ²² Jalla nijwc żelan tsjaa cananea yokchiz zoñqui Jesusiżquiz tjonzinċha, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidż majchmajtquiztan tjonñi. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraż tantaċha. Jalla niżtiquiztan ana wira wali laaċha.

²³ Jesusaqui ana ċhjulumi kjaaziċha. Jalla nekztan niż tjaajinta zoñinacaqui rogui tjonchiċha, tuż cjican:

—Tsjiika oka cjee. Uċhum wirquiz kjaw jawi apżquiċha.

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiċha:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanżquichiċha Israel wajtchiz zoñinacżquin, ninacżquinkaz. Nii Israel zoñinacaqui katchi uuzanacażtakazza.

²⁵ Pero naa maatak zoñqui macjatżquichinċha, niżaza niż yujcquiz quillzinċha, tuż cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

²⁶ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiċha:

—Maatinacż t'anta ana kjañašaċha, pawcżquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesaċha.

²⁷ Jalla nuż chiiżinta cjenami naaqui cjichinċha:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patrunaż mizquiztan tjawkzi ċherilla lujlċha.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiċha:

—Cullacalla, walja Yoozquin kuzzizamċha. Jaknużum am pecċhaja, nużoj cċila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui żejtchi cjissinċha.

LAANACA ĊHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchiċha, Galilea cċita kot ata watchiċha. Nekztan tsjii curulla yawwcu julziċha. ³⁰ Tama zoñinacaqui irantizquichiċha, jakziquin nii żelatċhaja, jalla nicju. Nii nacaqui laanaca zijjċchiċha, zuch zoñinaca, zur zoñinaca, ana chiiñi zoñinaca, ċhojritżta zoñinaca, tjapaman laanaca, jalla ninaca zijjċtataċha, Jesusiż yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj ċhjetinchiċha. ³¹ Jalla nuż cherżcu, zoñinacaqui ancha ispantichiċha. Ana chiiñi zoñinacaqui chiiñi cjissiċha. Ċhojritżta zoñinacaqui żejtchi cjissiċha. Zuch zoñinacaqui ojklajni cjissiċha. Zur zoñinacaqui cherñi cjissiċha. Jalla nuż cherżcu zoñinacaqui walja Yooz honora waytichiċha, “Israel zoñinacż Yooz ancha honorchiz cjilalla”, cjican.

JESUSAQUI ĊHJERI TJAACHA

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niż tjaajinta zoñinaca kjawwcu, tuż cjichiċha:

—Tii zoñinacżtajapa kuzquiz anchal sint'uċha. Ċjep maj wejttan chica żejlċha, niżaza ana ċhjul ċherchizza. Persun kjuyanacquin anal cutz pecuċha ana lujlchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiz niċqui, jiczaranz tismayasaċha.

³³ Nekztan niż tjaajinta zoñinacaqui cjichiċha:

—ĊJaknużt ċheri cunsicas, tii wacchi zoñinacżtajapajo? Tii yokquizic anaż kċajzmi żejlċha.

³⁴ Jesusaqui ninacżquiz pewcziċha, tuż cjican:

—ĊKjaż t'antichizt anċhucjo?

Ninacaqui kjaaziċha, tuż cjican:

—Pakallak t'antača, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.

³⁵ Jalla nekztan Jesusaqui nii žoñinacžquiz mantichiča, yokquiz julz-najo. ³⁶ Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpača tanzicha. Jalla nekztan Yoozquin gracias cjican tjaachiča. Nekztan nii t'antanaca ch'iznaca kjolkjolziča. Nekztan niž tjaajinta žoñinacžquiz toj tojziča. Nekztan ninacazti partir paychiča nii tama žoñinacžquiz. ³⁷ Tjapa nii tama žoñinacazti čhjeri lujlžcu chjekchi cjissiča. Nižaza žejtchinacaqui pakallak canasta chjiipi ricujtatača. ³⁸ Pusi warank luctak žoñinacatača lujlchiqui. Nižaza nii oraqui maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatača. ³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz liwj cuchanchiča okajo. Niimi warcuquin luzziča. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkičiča.

16

JESUSIZ QUINTRA ŽOÑINACA

¹ Fariseo žoñinacami, saduceo žoñinacami Jesusa chertzni ojkičiča. Jesusiz quintra uj jwes pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusizquiztan maychiča, arajpach milajru tjeeznajo, tsjii sinalažtakaz. ² Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, “Jakac zuma tjuñiž cjequiča” cjiñchucča. ³ Nižaza wentan tjuñi tjewktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja tsjiri cjenaqui, “Tonjiqui ana zum tjuñiž cjequiča” cjiñchucča. Ana zum kuzziz žoñinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuñi ana zuma tjuñi cječhaja, jalla nii zumpacha zarayiñchucča. Pero ančhucqui weriž paata sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiñchucča. ⁴ Ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquiztan zarakchiž cjen, sinala sinala mayča. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siñalažtakaz željča. Ana iya tjeežta cjequiča. —Jalla nuž čiižcu Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča.

⁵ Niž tjaajinta žoñinacaqui kotquin tsjii latu kajkičiča. Nižaza t'anti žaka chjitz tјatstkalča. ⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tii taku nonžna. Fariseo žoñinacž liwaturžquiztanami nižaza saduceo žoñinacž liwaturžquiztanami zumpacha cwitasaučiča.

⁷ Jalla nii čiiita nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zjijctača, jalla nižtiquiztan nižta čiiča.

⁸ Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychiča tuž cjican:

—čKjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pinsejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizčhucča. ⁹ Anapanž ančhucqui wira intintas, čižta ana cjuñzo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan čkjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtataya? ¹⁰ Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan čkjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya? ¹¹ Fariseo žoñinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoñinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur puntu čiičinča. Jalla nii čiiitaqui anača ultim t'anti puntuquiztanaui. čAnaž nii intintas, ančhucya?

¹² Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintazziča. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu čiižinčiča. Pero fariseož

tjaajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjaaajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chiižinchiča, jalla nii tjaaajintanacquiztan cwitasacuiča, cjican.

JECT JESUSAQUI?

¹³ Jalla nektzanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipino cjeta yokquin ojkchiča. Nii irantižcu, niiž tjaaajinta žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Zoñtča. Zoñinacaqui wejt puntuquiztan ħkjažt cjeejo?

¹⁴ Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistača niiqui”. Yekjapanacaqui cjiča, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Tsjii yekja profetača niiqui”.

¹⁵ Jalla nektzanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Ančhuczi wejt puntuquiztan ħkjažzaž cjeejo? ¹⁶ Simón Pedruqui tuž cjichiča:

—Yooziž uchta Cristumča amqui, žejtñi Yooz Maatimča.

¹⁷ Jesusaqui nektzan cjichiča:

—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoñimi amquiz nii tjaaajinchiqui. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui. ¹⁸ Amquiz cjiwča. Tekztan najwkchuc amqui Pedro cjitam cjequiča. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyača. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoñinacača. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasača. ¹⁹ Wejrqui amquiz llawižtakaz poder tjaača žoñinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin luzkatta zakaz cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasača.

²⁰ Jalla nektzanaqui Jesusaqui niiž tjaaajinta žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jeczquizimi maznacučiča, “Niiča Cristuqui” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIŻ TICZ PUNTU CHIIČHA

²¹ Nektzan najwkchuc Jesusaqui tjaaajinta žoñinacžquiz niiž ticz puntuquiztan paljaji kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrqui Jerusalén watja ojkstanča. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami, nižaza timplu jilirinacami, nižaza lii tjaaajiñi maestrinacami jalla ninacaqui wejr walja sufriskataquiča. Ultimquiziqui wejr conaquiča. Jalla nuž contiquiztan čjep majquiztan jacatatača.

²² Nektzanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu čjitchiča, chiižinzjapa. Chiižinžcan, tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejppqui anaj niic nuž munlalla. Amquiz anaj nižta watlalla.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutziča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjojtskat pecča. Am kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoñiž pinsitakazza.

²⁴ Jalla nektzanaqui Jesusaqui niiž tjaaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

—Jequit wejtan čica kamz pecčhaj niiqui, primiruqui persun kamañ wiraqui tjažla. Sufrisjapaqui listož cjila, ticzcama. Nektzan

wejttan chicaž kamaquiča. ²⁵ Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča. ²⁶ Tsjii zoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca kanasača. Pero nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, ¿chjuljapat sirwejo? Inakaz cjequiča. Arajpachquin Yooz-tan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasacha. ²⁷ Wejrqui tsewctan cuchanzquita Yooz Zoñtča. Tsjii noojiqui wejrqui wejt an-jilanacžtan quejpžcača; wejt Ejpž wali aztan quejpžcača. Jalla nuž quejpžcu, wejrqui zapa maynižquiz tjaača, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru tjaača. ²⁸ Weraral cjiwča. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonacha. Yekjap tekzi žejlñi zoñinacaqui nii noojcama ana ticznaquiča.

17

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

¹ Sojta tjuñquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, Jacobož lajk, jalla ninaca chjitchiča. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu, yawchiča. ² Jalla nicju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissiccha. Jesusiž yujcqui walja c'ajñi cjissiccha tjuñiztakaz. Nižaza niiz zquitimi muzpa llijñi cjissiccha, nižaza ancha chiwi. ³ Nii orapacha Moisestan Eliastan parizichiča. Nii pucultan zoñiqui Jesusižtan parlican želatča. ⁴ Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquiž niiqui, čhjep chjujlli kjuyaž kjuyača wejrnacqui, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moisešta, tsjiiqui Eliasta.

⁵ Pedruz nuž chiyan, zuma kjañi tsjiriqui ninacžquiz urpuntichiča. Tsjirquiztan tsjii jora chiizquichiča, tuž cjican:

—Tiicha wejt k'ayi Maatiqui. Tiiz cjen anchal cuntintutča. Jalla tiiz takunaca catoka.

⁶ Jalla nii chiizquita nonžcuqui, nii čhjep tjaaajinta zoñinacaqui yokquiz tuzi t'okziča. Muzpa tsucchiča. ⁷ Jalla nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninacžquiz macjatžquichiča. Ninacžquiz kjaržtan lanlanžinchiča, tuž cjican:

—Tsijtsna. Anača tsuca.

⁸ Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherziča, ana iya jecmi cherchiča.

⁹ Nekztanaqui curquiztan chjiwžcan, Jesusaqui ninacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jeczquizimi nii ančhucaž cherta maznaquiča, weriž ticz-iquiztan jatatata, jalla niicama.

¹⁰ Nekztanaqui niiz tjaaajinta zoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Lii tjaaajiñi maestrunacaqui cjiñiča, primero Elías profetaqui tjon-stantcha, nii. ¿Kjažtiquiztan nii maestrunacaqui nižta chiya?

¹¹ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ultimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchiča. Niiqui tjappachaž tjaczčiča, wejr tjonzjapa. ¹² Wejrqui cjiwča. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunacaqui nii Elías ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama

nii Elías ċġulumi sufriskatchiċha. Niżaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquiċha.

¹³ Jalla nuż Jesusiż ċhiitiquiztan nii tjaajinta żoñinacaqui tantiyazziċha, Juan Bautistaċha Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAZ TUCKATTA

¹⁴ Jalla nektanaqui curquiztan ċġijwżcu, parti żoñinacżquiz iran-tiżquichiċha. Nektan tsjii żoñiqui Jesusiżquiz macjatżcu, niiż yujcquiz quillziċha. Niżaza tuż ċġichiċha:

¹⁵ —Wejt Jiliri, wejt majchquiz okżnalla. Niiqui t'ucñipanċha. Ancha sufriċha. Avisac ujquiz tjojtsa, niżaza kjazquiz zakaz tjojtsa. ¹⁶ Tekz zġijcċhinċha am tjaajinta żoñinacżquiz. Ninacaqui ana ċġjetñi atċhiċha.

¹⁷ Jesusaqui kjaaziċha, tuż ċġican:

—Tii timpuquiz kamñi żoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumaċha. Ćġġulorcamat wejr anċhucatan zelaqui? Ćġġulorcamat anċhucacquiz awantaqui? Wejtquin zijca nii am majch.

¹⁸ Jalla nektanaqui Jesusaqui nii majch tanñi zajra ujziċha; nektan ċġjatkatchiċha. Jalla nii orapacha žejtċi ċġissiċha. ¹⁹ Jalla nektanaqui tjaajinta żoñinacaqui Jesusiżquiz zinapora pewcziċha, tuż ċġican:

—Ćġjażtiquiztan wejrnacqui zajraż tanta żoñi ana ċġjetñi atċhintaya?

²⁰ Jesusaqui kjaaziċha, tuż ċġican:

—Anċhucqui anaċha Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla niżtiquiztan ana ċġjatkati atċha. Weraral ċġiwċha. Tsjii mostasa ċġita simillaqui koltallaċha. Ćġjactiquiztan walja pakjiż pajkċha. Yoozquin tjapa kuzzizċhuc ċġeċhaj niiqui, jalla tuż paasaċha. Tii curumiż mantasaċha, tuż ċġican: “Tekztan najwk oka”. Jalla nuż mantitiquiztan curucż okasaċha. Tjappacha ċġġulumi paasaċha anċhucqui, ultimu Yoozquin tjapa kuztan ċġeċhaj ni-iqui. ²¹ Pero tii punta zajra ċġjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquiziċha. Niżaza ayunas waquiziċha.

²² Galilea yokaran ġuntupacha ojġklaycan, Jesusaqui niiż tjaajinta żoñinacżquiz ċġiichiċha, tuż ċġican:

—Wejrqui tsewctan cuċhanżquita Yooz Zoñtċha. Wejrqui żoñinacż ġjarquin intirjital ċġeeċha. ²³ Niżaza contal ċġeeċha. Niżaza ċġjep majquiztanzi ġacataċha.

Jalla nuż ċhiitiquiztanaqui ancha llaquisiskatchiċha nii tjaajintanacżquiz.

TIMPLU IMPUESTO

²⁴ Nektan Jesusiżtan niiż tjaajintanacżtanpacha Capernaum watja irantichiċha. Nektan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedrużquin ċġerzñi ojġkċiċha. Jalla niiżquin zalżcu pewcziċha tuż ċġican:

—ĆġAnċhuc tjaajiñi maestruqui timplu impuesto ana pacñikaya?

²⁵ Pedruqui kjaaziċha, tuż ċġican:

—Impuesto pacñipanċhay.

Jalla nektanaqui Pedruqui ġjuyquiz luzziċha, ġakziquin Jesusac želatċhaja, jalla nicju. Ima Pedruż ċġiyan, Jesusaqui niiżquiz paljay-ċiċha, tuż ċġican:

—Simón, ġtii tantiya? Tii muntuquiz žejlñi ġilirinacaqui impuesto cobriñiċha. Ćġakziłtiżquiztan cobriya? ĆġPersun wajtċiz żoñinacżquiztankaya? uż ġjekja wajtċiz żoñinacżquiztan, ja?

²⁶ Pedruqui kjaaziċha tuż ċġican:

—Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanpanča.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Jalla nižtiquiztan nii jilirinacž persun wajtchiz žoñinacaqui impuestonaca ana pacasača. ²⁷ Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učum quintrā iñiziñi cjskatz pecuča. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquiz anzuelo tjojtznaquiča. Primiru tanzi ch'iz lecznaquiča. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquiča. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquiča. Nii paaz chjicha, učum impuestonaca paczjapa.

18

¿JECT TUCQUIN CJES?

¹ Jalla nii orapacha tjaažinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžcu pewcziča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz wajtquiz, ¿ject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?

² Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawziča. Nii uza ninacž taypiquiz tsjitskatchiča. ³ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwčha. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, nižta kuzziz pecča. Ančuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasača. ⁴ Jalla nižtiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla nižta humilde kuzziz cjis waquiziča. Jakziltat nižta kuzziz cjisnaquič žniiqui, jalla niičha arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizqui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjequičha. ⁵ Jequit weriž cjen tsjii ocjalažtakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwčha.

PAAZQUIZTAN CWITASA

⁶ Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla nižquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquiziča. Ujquiz tjojtskataquič žniiqui, nii ujquiz tjojtskatñi žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaž mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nii tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi žoñžtaqui. ⁷ ¡Žoñinacajay! Ujquiz tjojtaquiča, nižaza ujquiz tjojtskataquiča. Pero nekztan ana walinaca tjonaquiča. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca panž želaquiča, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacžtajapa ana waliž cjequičha.

⁸ Jalla nižtiquiztan am kjaražlaj už kjojchažlaj ujquiz tjojtskatčhaja, nii uj paañi kjara cjicu už kjojcha cjicu pootzna, nižaza najwk tjojta. Jalla nuž tsjii kjara cjicu už tsjii kjojcha cjicu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infernuquin tjojttaž cjesača. Jalla nuž waliž cjesača. ⁹ Nižaza am čhjucquiqui ujquiz tjojtskatčhaja, jalla nii čhjucquiqui leczna, nižaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii čhjucquiqui pertis-siž cjequič žniiqui, waliž cjequičha. Tjapa curpuqui infernuquin tjojttaž cjequič žniiqui, ana waliž cjequičha.

ZARAKCHI UUZA QUINTU

¹⁰ Humilde kuzziz žoñinacžtan ana chjaawjkata. Ančucaquiz cjiwčha, ninacž anjilanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz žejlñipanča. ¹¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñčha. Wejrqui tii muntuquiz tjončinča, ujquiz kamñi žoñinaca liwriizjapa.

¹² ¿Jalla tii tantiya? Tsjii žoñiqui patac uuzichiztača. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zarakatan, nii žoñiqui nii llatuntunc

llatuncani uuzinaca curquin ecaquiĉha, zarakchi uuza kjurŹquizjapa. ¹³ NiŹaza katchi uuza wachaquiŹ niĉui, nekztan walja chipznaquiĉha ana zarakchi uuzanacŹquiztan juc'anti. ¹⁴ Jalla niŹta irata anĉhuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz ŹoŹinacŹquiztan anapan jakziltami pertita cjis munĉha.

UJ PERTUNZ PUNTU

¹⁵ 'Am jilaqui am quintra ana wali paaquiŹ niĉui, jalla niŹtan zina-pora palt'a, niŹ ana wali paata ujquiztan "ujchizpanĉha" cjican cjeequi. Jalla nuŹ amiŹ chiiŹintiquiztan catokaquiŹ niĉui, nii jilaqui ricujta cjequiĉha. ¹⁶ Zinapora chiiŹintiquiztan ana nonz pecaquiŹ niĉui, nii uj paaŹi jilŹquiztan okaquiĉha. Nekztan iya pucultan jila kjawŹcu, wilta nii uj paaŹi jilŹquin okaquiĉha, niŹ paata uj tjeezjapa. Jalla nuŹ paaŹcu pucultan cjicu uŹ ĉjepultan cjicu testicŹ taypiquiz niŹ paata uj tjeeŹta cjequiĉha. ¹⁷ Nii uj paaŹi qui anapanŹ niŹ uj maz pecaquiŹ niĉui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilanacŹquin maznaquiĉha. Anapan niŹ uj maz pecaquiŹ niĉui, ana Yoozquin criichi jilaŹtakaz ĉejlnaquiĉha, niŹaza impuesto cobriŹi ŹoŹiŹtakaz.

¹⁸ Ultim weraral cjiwĉha. Tii muntuquiz jequit am ĉelaĉhaja, jalla ni-iqui arajpach YooziŹ ĉejlta zakaz cjequiĉha. NiŹaza tii muntuquiz jequit am cutznaĉhaja, jalla niĉui arajpach YooziŹ cutŹta zakaz cjequiĉha.

¹⁹ Tii zakal chiiŹinuĉha. Tii muntuquiz pucultan anĉhucqui tsjiikaz Yoozquiztan mayaquiŹ niĉui, anĉhucaquiŹ tjaataŹ cjequiĉha. Wejt arajpach Yooz Ejpqui anĉhucŹ mayta tjaaquiĉha. ²⁰ NiŹaza tsjii pucultanami ĉjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcznaquiŹ niĉui, jalla ninacŹ taypiquiz wejrzakaz Źelaĉha.

²¹ WiruŹaqui Pedruqui JesusiŹquin pewcŹŹi ojkcĉiĉha. ZalŹcu, jalla tuŹ pewcŹiĉha:

—Wejt Jiliri, ĉKjaŹ wiltamiŹ wejt jilaqui wejt quintra uj paaŹcu pertuna mayisasaya? ĉNiŹaza wejrqui kjaŹ wiltat pertunasaya? ĉPakallak wilta pertunasaya?

²² Jesusaqui niŹquiz kjaaziĉha, tuŹ cjican:

—Wejrqui cjiwĉha, anaŹ pakallak wilta cjesaĉha. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasaĉha.

KAJCHIZ ZOŹI QUINTU

²³ Arajpach Yooz mantiz puntuquiztan jalla tuzuĉha. Tsjii chawc jiliriĉui piyunanacŹquiz kaja packatz pecatĉha. ²⁴ Jalla nuŹ packatan tsjii kajchiz ŹoŹiĉui zjiŹtataĉha. Nii ŹoŹiĉui walja kajanacchiztaĉha, tsjii kjaŹ millona. ²⁵ Nii piyunŹtaqui anaŹ pacz paaz Źelatĉha. Nekztan patruaqui jalla tuŹ mantichiĉha: "Tii ŹoŹi tuya, paaz cunciczjapa. NiŹaza niŹ tjunmi, ocjalanacami, tjapa niŹ cusasanacami liwj tuyla kaja pacz paaz cunciczjapa". ²⁶ Nekztanaqui nii piyunaqui patruŹ yujcquiz quillziĉha, niŹaza roct'ichiĉha, tuŹ cjican: "Wejt patrua, pertunalla. Tjappachal pacaĉha". ²⁷ NiŹtami patruaqui ancha okziĉha; niŹaza nii kaja ana cobrichiĉha. Jalla niŹtiquiztan liwrii cjissiĉha nii kajquiztan. ²⁸ Wajilla nii piyunaqui nijwctan ulanŹcu tsjii piyun maztan zalĉiĉha. Nii piyun maziĉui tsjii kjaŹtalla kajataĉha nii pertunta piyunŹquiz. Nekztan nii pertunta piyunaqui jor t'ullcu tanchiĉha, nii packatzjapa, tuŹ cjican: "Kajquiztan tjappacha paca". ²⁹ Jalla nekztanaqui nii piyun

maziqui niiz yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjican: “Pasin-sis kuzziz cjee. Nii kajallquiztan tjappachakal pacača”. ³⁰ Nii kaja cobriñizti ana munchiča. Antiz carcilquin uchantichiča, jalla nii kaja paczcama. ³¹ Parti piyunanacaqui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichiča. Nekztan patrunžquiz mazñi ojkchiča. Jalla nicju tjpapacha quint'ichiča, jaknužt watčhaja, nii. ³² Jalla nekztanaqui patrunaqui nii pertunta piyuna wila kjawžkatchiča. Nekztan cjichiča: “Ana zum kuzziz piyuna, wejrqui tjapa am kajanaca pertunchinča, amiž roct'iñiz cjen. ³³ Jaknužt wejrqui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz amlaqui am piyun mazquiz pertunstanča”. ³⁴ Jalla nekztanaqui patrunaqui juc'anti žawjziča. Nižaza mantichiča, nii piyuna casticzjapa, tjapa niiz kaja paczcama.

³⁵ Jesusaqui nii quintu quint'ican jalla tuž žerziča:

—Jakzilta ančhucaquiztan niiz jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla nužuzakaz wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaquiz ana pertunaquiča.

19

MAATAKZTAN JALJTIZ PUNTU

¹ Jalla nuž tjaajinžcu Jesusaqui Galilea yokquiztan ojkchiča. Judea yokquin irantichiča, Jordán cjita pujž tuwanchuc. ² Muzpa žoñinacaqui niizquiz apziča. Jalla nicju muzpa laanaca čhjetinchiča.

³ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchiča, ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewcziča:

—Čhjul uj paatiquiztanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasaya?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachiča. ČCjijrta Yooz takuqui ana liichinčhucjo? ⁵ Yooz takuqui tuž cjiča: “Jalla nižtiquiztan tsjii žoñiqui tjunatan zalzjapa, maa ejpžquiztan zarakstanča. Zalžcu pucultan tsjii lucutiñi cjsisa”. ⁶ Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. Jalla nižtiquiztan anaž jaljtasača. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan chjalziqui, tsjii lucutiñi cjisjapa. Yooz chjalžtaqui ana jaljta cjesača.

⁷ Nekztanaqui pewcziča tuž cjican:

—Moisesqui jalla tuž mantichiča. Tsjii certificado de divorcio tjaaquiz niiqui, tjunatan jaljtasača. ČKjažtiquiztan nižta mantichejo, ana jaljtiz želanajo?

⁸ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucaž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljtis lii tjaachiča. Primirquiztanpacha anataž nižta. ⁹ Wejrqui ančhucaquiz chiižinuča. Adulteriuquiz ojklayñiz cjenkaz am maatakžtan jaljtasača. Jequit ana adulterio paachiž cjenaqui niiz persun maatakžtan jaljtačhaja, nižaza yekja maatakžtan zalznačhaja, jalla niiqui adulterio uj paača. Nižaza jequit divorcita maatakžtan zalznačhaja, nii zakaz adulterio paača.

¹⁰ Tjaajinta žoñinacaqui niizquiz cjichiča:

—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cjesaž niiqui, anaž cumpinča zalzqui.

¹¹ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Tjapa zoñinacaqui tii tjaaajinta anaž catokaquiča. Jakziltizquiz Yoozqui tjaaajnačhaja, jalla niiqui tii tjaaajintaqui catokaquiča.
 12 Zoñinacaqui punta punta ana zalzi cjiča. Yekjapanacaqui nastiquiztanpacha ana zalzucha. Yekjapanacazti capunapantača, jalla nižtiquiztan ana zalzñi atasacha. Yekjapanacazti ana zalz pecča, arajpach Yooz Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaquiž niiqui, paj kamla.

OCJALANACZ PUNTU

13 Zoñinacaqui ocjаланaca Jesusizquiz zijecchiča, ocjаланaczquiz kjaržtan lanznajo, nii ocjаланacztajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaaajinta zoñinacaqui zijecñi zoñinaczquiz atajchiča. 14 Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tii ocjаланaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjаланacz kuz irata jalla nižta kuzzizza arajpach Yooz mantita kamañchiz zoñinacaqui.

15 Nekztan Jesusaqui ocjаланaczquiz kjaržtan lanziča. Jalla nekztan nii yokquiztan ojkchiča.

RICACH TJOWAQUI TJONCHICHA

16 Wiruñaquei tsjii tjowaqui Jesusa cherzñi ojkchiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Zuma Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa, ħħjul zumanacat wejr paasaya?

17 Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—ħKjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajača zumaqui. Yoozkazza niiqui. Yooztan wiñaya kamz pecčhaj niiqui, Yooz Epiž mantitanac jaru kama cjee.

18 Nii tjowaqui jalla nekztan kjaaziča, tuž cjican:

—ħĤjul mantitanacaya?

Jesusaqui niižquiz cjichiča:

—Anača zoñi conzqui. Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača tjangzqui. Anača toscara chiizqui, jeczquizimi. 19 Am maa ejpmi rispitaquiča. Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjispanča zoñinaczquizimi, lijitum mazižtakazza.

20 Nii tjowaqui nekztan cjichiča:

—Tjapa nii mantitanacami cumpliñča koltiquiztanpacha. ħJaziqui ħħjulut wejtta pjaltasa?

21 Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ancha wali cjissim pecčhaj niiqui, oka, nižaza amta žejlñi cusasanaca tuyzna. Jalla nii tuyžcu, porinacz ona. Jalla nižtiquiztan arajpachquin cusasanacaztakaz zuma honora tjaatam cjequiča. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonaquiča wejtta chica ojklayzjapa.

22 Jalla nižta chiita nonžcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkchiča. Ancha ricachutača.

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaaajinta zoñinaczquin cjichiča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Tsjii ricachu zoñi arajpach Yooz mantuquiz luzjapa ancha ch'amaž cjesača. 24 Tsjii camello cjita animala žejlča. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñ pjetquiz luzasača. Jalla nižtaž ricachunacaqui tsjan ch'amača Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz zoñi cjisjapa.

²⁵ Jalla nuž nonžcu, tjaajinta žoñinacui walja ispantichiča. Nekztan ninacpora pewcsarassiča, tuž cjican:

—¿Jectpan liwriita cjesajo?

²⁶ Jesusacui ninacž kjutñi cherziča. Jalla nekztan cjichiča:

—Žoñinacui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁷ Jalla nekztanaui Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacui tjapa persun cusasanaca jaytichinča, amtan chica ojklayzjapa. ¿Jalla nižtiquiztan wejrnacui čhjulut canas?

²⁸ —Jesusacui kjaaziča, tuž cjican:

—Weraral ančhucacui cjiwča. Ew muntuquiz želan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzača. Ančhucazakaz poderchiz puestunacui luzaquiča, tuncapan Israel partira mantizjapa. ²⁹ Jakzilta žoñit weriž cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecačhaja, jalla ninacaz walja zuma kamañ wirchiz cjequiča. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamaquiča. ³⁰ Arajpachquin Yoozqui wacchi tii timpuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquiča. Nižaza Yoozqui wacchi tii timpuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquiča.

20

PIYUNANACZ QUINTU

¹ ‘Arajpach mantiñi Yooz puntuquiztan jalla tužuča. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk patrunacui piyunanaca kjuri ulanchiča, uwas frut zkala ajzjapa. ² Piyunanacžtan acuerduquiz luzziča, zita langžtan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nekztanaui langžñi cuchanžquichiča. ³ Nekztan wenzlaka wilta ulanchiča. Palazquin inakaz žejlñi žoñinaca cherchiča. ⁴ Ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican: “Ančhucui wejt zkali yokquin langžñi oka. Wejrkali zumpacha pacača”. Nekztanaui ninacui ojkiča. ⁵ Taypuru patrunacui wilta ulanchiča, iya piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. Nižaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchiča, piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. ⁶ Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutñi ulanchiča. Nižaza palazquin inakaz žejlñi žoñinacžtan zalchiča. Ninacžquiz paljaychiča tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan ančhucui tonj zita ana langž žejljo?” ⁷ Ninacui patrunžquiz kjaaziča, tuž cjican: “Anaž jecmi wejrnac langznajo rocchiča”. Nekztanaui patrunacui cjichiča: “Ančhucui wejt yokquin zakaz langžñi oka. Wejrkali jakniizlaj niili pacača”. ⁸ Tjuñiž kattan nii yokchiz patrunacui niž langzkatñi encargado mantichiča, tuž cjican: “Kjawžca langžñi piyunanaca, paczjapa. Primiruqui wiri tjonchi piyunanacžquiz pacaquiča; wirquin, tuqui tjonchi piyunanacžquiz pacaquiča”. ⁹ Jalla nekztanaui nii wiri luzzi piyunanacui langzkatñižquiz macjatchiča. Zapa mayni ninacžquiz pactača, tsjii nooj lanžtaž nižtapacha. Tsjii denario cjita paaz tanzicha. ¹⁰ Jalla nekztanaui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca kjawžtatača. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacui pinsichiča jila paca tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinacžquiztan. Jalla nekztanaui pacchiča tsjii denario cjita paaz zakaz. ¹¹ Jalla nii paca tanžcu patrunž quontra quijchiča, ¹² tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacui tsjii orakaz langziča. Wejrnacžti

primirquiztanpacha langzinča, nižaza zita ancha sii kjaquiz otžcan langzinča. Ninaczquizimi wejtnacacquizimi tsjiikaz pacchamča”. Jalla nuž cjican quijchiča. ¹³ Nii patruaqui tsjii ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican: “Jila, amquiz anal incallchinča. Jalla nuž tsjii acuerduquiz lutzapanla, tsjii denario paaz paczjapa. ¹⁴ Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinaczquiz nižazakaz pacz pecuča, amquiz pactala, jalla nuž zakaz. ¹⁵ Wejt persun paaztan jaknužut wejr pinsučaja, jalla nuž wejt munañpiqueiz pacasača. Weriž zuma pacni kuzziz cjen amqui iñiziñi kuzziz cjissamla”. ¹⁶ Jalla nižta irataž wirquin cjiñinacacqui tucquinž cjequiča. Nižaza tucquin cjiñinacacqui wirquinž cjequiča. Kjawžta žoñinacacqui wacchiča. Illzta žoñinacaczi kolucullača.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZZICHA

¹⁷ Wiruñacqui Jesusaqui niiz tjaaajinta žoñinacztan Jerusalén ojkcichiča. Jalla nuž jiczquiz ojkan, Jesusaqui tsjii latu niiz tuncapan illzta žoñinaca chjitchiča, nižaza ninaczquiz tuž cjichiča:

¹⁸—Ančhucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutñiž ojkcča, nii. Jerusalén wajtquin wejrqui intirjital cjeeča timplu jilirinaczquizimi lii tjajiñi maestrinaczquizimi. Jalla ninacacqui wejr conacquiča. Wejrqui tsewc-tan cuchanžquita Yooz Zoñtča. ¹⁹ Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinaczquiz intirjital cjeeča, ana wali burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeeča. Ultimquizequi cruzquiz ch'awcta contal cjeeča. Jalla nekztan čhjep majquiztanzi jacatatača.

TSJII FAVORA MAYTA

²⁰ Jacobžtan Juanžtan ninacz maaqui Jesusižquiz macjatžquichinča. Jacobžtan Juanžtan ninacz ejpqui Zebedeo cjitatača. Jalla naa maaqui maatinacztanpacha Jesusižquin macjatchinča. Nekztanaqui naaqui Jesusiž yujcquiz quillzinča, tsjii favora mayzjapa. ²¹ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.

Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am latuquiz uchnalla, tsjiiquei žew latuquiz nižaza tsjiiquei zkar latuquiz.

²² Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančhucqui čhjulut mayčaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tanča. ¿Nižtapacha ančhuc sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watača tsjii bautismožtakaz. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?

Ninacacqui tuž kjaaziča:

—Nii sufris watimi atasacha.

²³ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwča. Ančhucpacha sufris tanznacquiča, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquiča, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasača. Wejt Yooz Ejpkaz nii puestunaca tjaaquiča jeczta japa tjaczta kazlani, jalla ninaczta.

²⁴ Parti nii tuncapan illzta žoñinacacqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintru žawjchiča. ²⁵ Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaaajintana kjawziča, nekztan tuž cjichiča:

—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacacqui patruažtakaz mantiñiča, nižaza chawc jilirinacacqui parti

žoñinaczquiziqui niiž mantita cazkatñipankazza. ²⁶ Ančhucqui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutñiča nii irat kuzqui. Ančhucquiztan jequit chawc jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquiziča parti žoñinaczquiziqui. ²⁷ Nižaza jequit ančhucquiztan tucquin mantiñi cjis pecčhaja, jalla niiqui wirquin cjis waquiziča, parti žoñinacž mantita-cama cjisjapa. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejr-pacha tii muntuquiz ana tjonchinča, sirwita cjisjapa. Antiz wejrča tjonchinqi, žoñinaczquiz sirwisjapa, wejr ticzcama. Jalla nuž ticžcu walja preciochiztakal cjeeča, žoñinaca liwriizjapa. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

ZUR ŽOÑINACA ČJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiztan ulnan, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apziča. ³⁰ Jicz latuquin pucultan zur žoñi julzi želatča. Ninacaqui Jesusaž watñi nonžcu, kjawchiča tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.

³¹ Nekz žejlñi žoñinacaqui ninaczquiz ujziča, ch'uj cjeয়ো. Ninacazti juc'anti kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.

³² Jalla nekztan Jesusaqui tsijtsu, ninaca kjawziča. Kjawžcu ninaczquiz tuž pewczyča:

—¿Čhjuluz werj paaj cjii ančhucya?

³³ Nii zur žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejtnaca čhjuiquiz čjetinžinalla.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz sint'izcu čhjuiqui lanlanžinchiča. Jalla nii orapacha cherñi cjissiča. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz apziča.

21

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZICHA

¹ Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja irantichiča. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitača. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaažinta žoñinaca cuchanchiča, tuž cjican:

² —Jalla nii najwkta watja oka. Jalla nicju mokta ljat azni wachaquiča, nižaza pajk zjiyc maltum wawchizza naa azniqui. Mokta jeržcu wejtquin akžcaquiča. ³ Jakzilta žoñimiž atajasaž niiqui, niižquiz ančhucqui “Wejt Jiliriž pecčha. Wajilla tjepunta cjequičha tii azniqui”, nuž cjican nii žoñžquiz cjequičha. —Jalla nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴ Jalla nii watchiqui profetaž cijjrta taku cumplissiča. Tuquitan nii profetaqui tuž cijjrchiča:

⁵ “Sión wajtchiz žoñinaczquiz tuž chiya: Chera, ančhuc chawc Jiliri tjonča, humilde kuzziz. Nižaza zjiyc maltum aznuquiz yawchi tjonaquiča, nižaza nii zjiyc aznuž maatanpacha tjonaquiča. Jalla ninacaqui carga kuzñi aznunacača”.

Jalla nuž cijjrchiča nii profetaqui.

⁶ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkičiča. Nižaza jaknužt Jesusaqui mantičhaja, jalla niicama paachiča. ⁷ Ninacaqui ljat azñi naaža pajk zijjctanpacha akžquichiča. Jalla nuž akžcu, zquitinaca aznunacž juntuñi caruntichiča. Nekztan Jesusaqui yawchiča. ⁸ Niiž ojcz jicz latuquiz muzpa žoñinaca želatča. Ninacz zquiti jiczquiz

chjinziča. Yekjapaqui ramuz čhjañinaca murchiča jiczquiz chjinzjapa.
⁹ Tucquin ojkñi žoñinacami wirquin tjonñi žoñinacami chipcan walja wiwi kallantičiča, tuž cjan:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Amqui rispittaj cjila! ¡Amquiz honora tjaataj cjila! ¡Yooz Ejppžquin zakaz honora tjaataj cjila! —Jalla nuž wiwchiča.

¹⁰ Jesusaž Jerusalén watja luztan, tjapa nii chawjc wajtchiz žoñinacaqui walja ispantichi tjojknakchiča. Nižaza walja pewcpewczicha, tuž cjan:

—¿Jectpan teejo?

¹¹ Žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Tiiqui Jesusa cjita profetala. Nazaret de Galilea, jalla najwktan tjonchiča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

¹² Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzziča. Jalla nicju tuyñinacami kjayñinacami timpluquiztan liwj tirkatchiča zancchucama. Nižaza paaz campiiñi žoñinacž mizami pjoczinchicha; paloma tuyñinacž sillami pjoczinchizakazza. ¹³ Jalla nuž paažcu tuž cjichiča:

—Yooz Takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczi tjañinacž kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁴ Jalla nicju tsjii kjaž zur žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichiča, nižaza tsjii kjaž zuch žoñinaca. Jesusaqui ninaca čhjetinchiča. ¹⁵ Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrunacami jalla nii čhjetiñi milajru cheržcu, žawjchiča. Nižaza ocjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz tuž wiwchiča: “¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Rispittaj cjila!” Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestrunacami ancha žawjchiča Jesusiž quintra. ¹⁶ Nekztan Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjan:

—¿Tinacž čhiita taku ana nonžjo?

Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Nonznuča. Nižaza nii puntu Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ocjalanacami piz itzñi wawanacami wejtajapa honora zumpachaž tjaaquiča. Jalla nuž paaquiča Yoozqui”.

¿Jalla nii cjiirta Yooz taku liichinčhuckaya; ana jaa?

¹⁷ Jalla nekztanaqui ninacžquiztan ojkchiča. Betania watja ojkchiča. Jalla nicju alujassiča.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹⁸ Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja quejpcan čhjeri eeskatchiča. ¹⁹ Jicz latuquiz higo munti cherchiča. Jalla nii muntiquin macjatchiča, fruta apakžcu lujljapa. Pero fruta ana wajtchiča, čhjañchiz alajatača. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichiča:

—Jazic anam iya fruta pookñi cjequiča.

Jalla nii orapacha nii muntiqui kjonchiča. ²⁰ Jalla nižta munti kjonñi cheržcu, tjaajinta žoñinacaqui ispantichiča, nižaza Jesusižquiz pewczicha, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan nii higo munti ratulla kjonya?

²¹ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztančhucčhalaj niiqui, nižaza ana payznakñi kuzzizčhucčhalaj niiqui,

tii irata zakaz paasača. Nižaza juc'ant pajk milajru paasača. Tii curumi mantasača, tuž cjican: “Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtšna”. Jalla nuž mantižcu nižta zakaz okasača. ²² Nižaza ančhucqui čhjulumi tjapa kuztan Yoozquiztan mayačhaja, jalla niit jama ančhucquiz tjaataž cjequičha.

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²³ Jerusalén irantižcu Jesusaqui wilta timpluquin luzziča. Jalla nicju tjaajnan, timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami niizquiz mac-jatžquičiča. Nekžtan pewcziča, tuž cjican:

—Jec am mantichi tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

²⁴ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Wejrzal ančhucquiz tsjii pewcznača. Ančhucqui wejtquiz kjaaz-naquiz niiqui, wejrzakal ančhucquiz maznača, jec wejr mantichi, nii. ²⁵ Wejtquiz kjaaznalla. ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapaya? ¿Yoozkaya, žoñinaca, ja'?

Jalla nekžtanaqui ninacpora parlatča, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? Učhumž “Yoozqui Juan mantichiča” cji-canž kjaaznaquiz niiqui, jalla tiicni učumnacaquiz kjaaznačan, cji-can: “Nižtiquiztan čkjažtiquiztanž ančhucqui ana nii criichinčhucta?”

²⁶ Nižaza učhumž “Žoñiqui Juan mantichiča” cji-canž kjaaznaquiz ni-iqui, žoñinacaqui učumnacaquiz čkjaž cjiqejjo? —Jalla nuž parlatča. Žoñinacaqui Juanž puntu cjiñičha, Yooz parti parliñi profetača niiqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui žoñinaca eksiča, “Učhum conačhani”, cji-can.

²⁷ Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Ana zizuča wejrnacqui.

Jalla nižta kjaaztiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrmi ana zakal ančhucquiz maznača, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

²⁸ Wiruñaquei Jesusaqui tsjii puntu chiichiča, tuž cjican:

—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtača. Tsjižquiz cjichiča: “Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajžñi oka”. ²⁹ Nii mantita maati-iqui tuž kjaaziča: “Anača”. Jalla niiz wiruñalla niiz kuz campiichiča. Nekžtan uwas frut langžñi ojkičiča. ³⁰ Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkičiča. Nižtan zalžcu, nižtazakaz uwas frut ajžñi mantichiča. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Tata, okasača”. Ultimquiziqui nuž cjisquiqui ana ojkičiča. ³¹ Nii pucultanquiztan čjakzilta maati niiz ejpž mantitacama paachiya?

Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Primiru mantitaž, jalla niiča.

Jalla nekžtanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančhucquiz cjiwča. Impuesto cobriñinacami, nižaza ujhiz maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančhucž tuqui luza-quičha. ³² Juan Bautistaqui tjaajñi tjončiča, jaknužt ančhucalaqui kamžtažlaja, jalla nii tjaajinčiča. Pero ančhucqui niiz tjaajinta ana criichinčhucča. Impuesto cobriñinacazti nižaza ujhiz maatakanacazti niiz tjaajinta criichiča. Jalla nii cherchinčhucča ančhucqui. Jalla

nižtanaca cheržcumi, ančhucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiich-inčhucča. Ančhucča niiž taku ana criichinčhucqui.

ANA WAL PIYUNANACZ QUINTU

³³ Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsji yokchiz patrunaqui uwas zkala čhjacchiča. Nekztan uwas zkal muytata pirka pirkichiča. Nižaza tsjii maz ojt paachiča, uwas kjaz spijjtzjapa. Nižaza tsjii campanturiž cherchi kjuychiča, nii zkala itzjapa.

Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilchiča piyunanaczquiz. Nekztan jicz ojkchiča. ³⁴ Zkala ajz timpu irantizcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna cuchanzquichiča, niiž parti zkala ricujajo. ³⁵ Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nii cuchanzquita piyunanaca tanchiča. Tsjiiqui kitžtača. Tsjiiqui contača. Tsjiiqui maztan čhajtača. ³⁶ Nekztanaqui patrunaqui wilta piyunanaca cuchanzquichiča, prim-irquiztan juc'anti. Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nižtapacha ana wali paachizakazza. ³⁷ Ultimquiziqui patrunaqui niiž persun majch cuchanzquichiča, tuž tantiican: “Wejt ultim maatiqui rispitzinaa” cijcan. ³⁸ Niiž majch cheržcu, nii alquilni žoñinacaqui ninacpora palt'ichiča, tuž cijcan: “Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznačhani. Jalla nižtiquiztan ž-conla, učhumnacaltajapa tii yok irinsa cjeyajo”. ³⁹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui majch tanchiča; nekztan yokquiztan jwescu conchiča.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcziča, tuž cijcan:

—Jalla nii patruncha tjonžcu, čhjulukat nii alquilni žoñinacžtajapa paachani?

⁴¹ Žoñinacaqui kjaaziča tuž cijcan:

—Nii ana wal žoñinacaqui contaž cjequiča, ana importayžcu. Nekztan nii zkal yoka yekja piyunanaczquiz alquilaquiča, zkala ajz timpu niiž parti zkala ricujžcu niižquiz tjaata cjisjapa.

⁴² Nekztan Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissiča. Juc'ant chekan mazqui cjissiča. Yoozqui nuž utchiča. Učhumqui jalla nii cheržcu ispantichiča”.

Jalla nuž cjiča cijrta Yooz takuqui. Ančhucqui nii Yooz taku liich-inčhucča, čana jaa? ⁴³ Ančhucquiz čhižinuča, ančhucqui nii ana wal alquilni žoñinacžtakazza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kjuychiz famillquiztan chjatkataž cjequiča. Yekja žoñinacaqui Yooz famillquiz luzaquiča. Yooz kuzcama kamni žoñinacaqui luzaquiča. ⁴⁴ Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyuča. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojt-snačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nižaza jakziltižuntuñ nii mazqui tjojtsnaquiz niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nii žoñinacaqui k'ala akžtaž cjequiča.

⁴⁵ Jalla nii Jesusiž čhiita takunaca nonžcu, timplu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tantiichiča, ninacz puntu čhiini, nii. ⁴⁶ Jalla nuž tantižcu, Jesusa tanz pecatča. Pero ana atchiča, parti žoñinaca eksku. Parti žoñinacaqui Jesusiž puntu tantiyatča, Yooz taku parliñi profetača, nii.

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta tjaajinchizakazza. Jalla tuž cjican quint'ichiča:

² —Araj pach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužuča. Tsji chawjc jiliri qui niiz majchtajapa zalz pijsta paachiča. ³ Niiž piyunanaca cuchanchiča, invitta žoñinaca kjawzñi. Nii kjawžta žoñinacaqui ana tjonz pecchiča. ⁴ Nekztanaqui yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjican: “Invitta žoñinacžquin mazca, ‘Chjeri lujlz tjacztača. Wejt wacanaca conkatchinča, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listuča, jaziqui pijstiquin tjonla’ ”. ⁵ Jalla nuž chiyanami nii invitta žoñinacaqui ana cazquichiča. Tsji qui zkal yoka ojkchiča. Tsji qui tuyžtan ojkchiča. ⁶ Parti invitta žoñinacaqui kjawzñi cuchanta piyunanaca tanzicha. Nekztan kitchiča, conañcama. ⁷ Jalla nekztanaqui nii chawc jiliri qui ninacž quintra žawjziča. Nekztan zultatunaca cuchanžquichiča, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacž watja ujžcajo. ⁸ Jalla nižta paazcu chawc jiliri qui piyunanacžquiz cjichiča: “Tjappacha zalz pijstac listuča. Nii primir invitta žoñinacaqui ana tjonz waquiziča. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklayžca. Jecnacžtanami zalačaja, jalla ninacžquiz tjonajum cjequiča tii zalz pijstiquin”. ¹⁰ Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutñi ulanchiča, nižaza tjapa niiž zaltanaca kjuyquiz ajcskatžquichiča, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pijsta paaz kjuyaqui chjijsi cjis-siča.

¹¹ Jalla nekztanaqui chawjc jiliri qui luzquichiča invitta žoñinaca cherzñi. Tsji žejlñi žoñi naychiča, ana pijsta paaz zquiti cutchi želatča. ¹² Jalla nuž nayžcu nii chawc jiliri qui niizquin paljaychiča tuž cjican: “Jila, ¿kjažtiquiztan amqui ana pijsta paaz zquiti cujtchi luzquichamtajo?” Nii žoñi qui ch'uj quirchiča. ¹³ Nekztanaqui chawjc jiliri qui pijsta atintiñi žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Kjo-jchanacami kjaranacami čejlžina. Zawnc zumchiquiz tjojta, jalla nicju kaala, nižaza niiz izke kjojla”.

¹⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Kjawžta žoñinacaqui tamača. Illzta žoñinacaqui kolucullača.

IMPUESTO PACZ PUNTU

¹⁵ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchiča. Ninacaqui acuerduquiz kazziča, Jesusiž quintra tsji ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsji ana wali chiikataquiča; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatča. ¹⁶ Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichiča, Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, wejr nac zizuča, amqui werarapan chiiča, nižaza Yooz kamañ puntuquiztan weraram tjaajiñamča, kjažtami žoñi qui chiičani, nižaza kjažta žoñimi želačani. ¹⁷ Jaziqui amqui tii tantižinalla. ¿Roman chawc jiliržquin impuesto pacz wali cjesaya? už anaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pecuča.

¹⁸ Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizziča. Jalla nižtiquiztan ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ana zum kuzziznaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes pecjo? ¹⁹ Impuesto pacz paaz tjezna.

Jalla nekztan tsji denario cjita paaz zjiččiča. ²⁰ Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tii paazquiz ¿jecž yujctaya? Nižaza tii cjiirta tjuu, ¿jecž tjuutaya?

²¹ Nii quintranacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jiliržtača.

Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa. Nižaza čhjulut Yooztaqui Yoozquinpan tjaasa.

²² Jalla nuž nonžcu, nii quintranacaqui ispantichiča. Nekztan Jesu-sižquiztan zarakžcu ojkchiča.

JACATATZ PUNTU

²³ Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacaqui Jesusa cheri ojkchiča. Saduceo parti žoñinacaqui ana criiñitača, ticziquiztan jacatatz, nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewcziča. Tii quinto quint'ican, pewcziča, tuž cjican:

²⁴ —Maestro, Moisesaqui učumnacalta cjiirtkalča, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zalz waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁵ Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa žewatan zalsizakazza. ²⁶ Nii jilaqui ticzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir jilžtan nižtakaz watchiča. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquižquiz nižta watchiča. ²⁷ Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzinzakazza. ²⁸ Jaziqui ticziquiztan jacatatzcu, naa žewqui ¿jakziltiž tjun cjequejo? Tjappacha naatancama zalzitača.

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucqui tsjii kjutñi kiwkchinčhucča. Ančhucqui Yooz takumi ana zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajča. ³⁰ Ticzi žoñinacaz jacatat-tanaqui zalzqui ana želaquiča. Žoñinacami žoñž maatinacami ana zalznaquiča. Nii timpuquiz žoñinacaqui arajpach Yooz anjilanacaztakaz cjequiča. ³¹ Pero nii ticziquiztan jacatatz puntu, ¿Yooz tawkquiz ana tuž liichinčhucjo? Tii puntuiztan Yoozpachaž chiichiqui. Jalla tuž cjican Yoozqui cjichiča: ³² “Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž Yoozza”. Anača ticzi žoñž Yoozqui. Antiz žejtñi žoñž Yoozza.

³³ Jalla nuž chiita nonžcu, nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž chiitiquiztan ispantichiča.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

³⁴ Jalla nuž chižcu Jesusaqui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachiča. Jalla nuž ch'uj paatiquiztan fariseo parti žoñinacaqui wilta ajcziča. ³⁵ Tsjii lii maestruqui nižaza fariseo partinacžquiztan uj jwesjapa yanz pecatča. Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

³⁶ —Maestro, učhum liiquiztanaqui čhjul mantitat juc'ant chekana?

³⁷ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii mantitača juc'ant chekanaqui. “Ančhuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa, tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami”. ³⁸ Parti mantitanacquiztan cjenauqui jalla niiča chekanaqui. ³⁹ Niž jaru tii mantitaqui žejlča. “Jaknužum persunpachquiz okžñamžlaja, jalla nižta okžñi kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, liijitum mazižtakaz”. ⁴⁰ Jalla nii pizc mantitanacača

chekanaqui. Nižaza tjapa Moisés tjaata liimi, nižaza tjapa profetanacaž tjaaajintanacami nii pizc mantitanacž partiquiztan chiičha.

CRISTUZ PUNTU

⁴¹ Fariseo žoñinacaž ajczi želan, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha tuž cjican:

—Ančhucqui Cristumž puntuquiztan tantiya. ¿Cristuqui jecž majch niiqui?

⁴² Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Davidž majchmajtquiztan tjonñičha niiqui.

⁴³ Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—David jiliriqui Cristuž puntuquiztan chiican, “Chawc Jiliri” cjichičha. Jalla nuž chiižcu, Yooz Espiritu Santuž chiikatchiqui.

⁴⁴ Davidaž cijjrta Yooz takuqui tuž cjicha:

“Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichičha: ‘Wejrqui am kjojch koztan am quintri žoñinaca tjechkatačha. Nii oracama wejt žew latuquiz julzna’.”

⁴⁵ Jaziqui Davidaqui “chawjc Jiliri” cjichičha Cristuž puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan ¿jaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž pewczičha Jesusaqui.

⁴⁶ Anaž jecmi kjaazñi atchičha, ana zinta takumi. Jalla nužquiztanpacha ana čhulumu pewczñi atchizakazza iya. Jalla nii orquiztanpacha pecunz eksipančha nii quintra žoñinacaqui.

23

ANA ZUM TJAAJIÑINACŽ PUNTU

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nekc žejlñi žoñinacžquizimi niž tjaaajinta žoñinacžquizimi tuž cjichičha:

² —Li tjaajiñi maestruncami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiztan tuž tantičha, tjaajinz puestuquiz uchtačha Moisés liiquiztan punta punta tjaajinzjapa, nii. Jalla nuž tantičha persun amtiquiziqui.

³ Ančhucqui ninacaž tjaaajintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa. Pero ninacž kamz jaru, ana kama. Ninacaqui tjaajinčha, pero persun tjaajinta jaru ana ojčha, ana cumpličha. ⁴ Ninacaqui walja mantitanaca paačha, walja kuzižtakaz žoñinacžquiz jepčha. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucačha. Jalla nuž cjenami tjapa mantitanaca žoñinacžquiziqui tirapanž ijsižha. Pero ninacapacha anaž čhjulquizimi yanapčha nii cumplisjapa. ⁵ Ninacaqui čhjululu paatami paačha, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi kjarquizimi cijjrta Yooz taku jweranchiž ojklayčha, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti la-jch chjajlchiz zquiti cujtchiž ojklayčha. Jalla nižtaž ojklayž jutztaza.

⁶ Pijstiquiz cjen tucquin panž julz pecčha. Nižaza ajc kjuquiz cjen tucquin panž julz pecčha honorchiz cjisjapa. ⁷ Ninacaqui žoñinacž taypiquiz cjen rispitižtan tsaanta cjis pecčha, nižaza “Maestro” cjita cjis pecčha.

⁸ Ančhucqui anačha žoñinacžquiz “maestro” cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičhucčha. Tsjii Maestruchizčhuckazza. Cristučha nii Maestruqui. ⁹ Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž jecžquizimi “ejp” cjican chiž waquizičha. Tsjii Ejpchizčhuckazza. Ara-jpach Yooz Ejpčha niiqui. ¹⁰ Nižaza ančhucqui anačha žoñinacžquiz “jiliri” cjita cjis peczqui. Tsjii jilrchizčhucčha. Cristučha niiqui.

¹¹ Ančhucquiztan jequit jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizičha parti žoñinacžquiziqui. ¹² Jequit persun honora waytiz pecčhaja, ultimquiziqui ana honorchiz cjequičha. Nižaza jequit humilde kuzzizlaja, jalla niiqui ultimquiziqui honorchiz cjequičha.

¹³ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Žoñinaca atajiñčhucčha, arajpach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami parti žoñinacžquizimi ana luzkatiñčhucčha.

¹⁴ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Zew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjañiñčhucčha. Jalla nuž paažcumi nii maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiñčhucčha ninacžtajapažtakaz. Jalla nuž paatiquiztan ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha.

¹⁵ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui jaknužumi ančhucaca cuzturumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pecčha. Jalla nuž ojkkatzcuqui ančhucqui nii žoñinaca ančhucquiztan pizc wлта wлта juc'anti anawaliz cjiskatčha, infiernuquin casticta cjisjapa.

¹⁶ 'Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha, zur žoñižtakaz irpiñinaca. Ančhucqui cjiñčhucčha: "Jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat timplu kor paaž tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui walčha".

¹⁷ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlñi korinacakaya, už timplupanej? Timpluž cjen nii korinacaqui walčha.

¹⁸ Nižaza ančhucqui cjiñčhuczakazza: "Jakziltat timplu altar tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat altarquín uchta ofrenda tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui jalla nii juramintuqui walčha". ¹⁹ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walčha. ²⁰ Jakziltat altar tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza tjapa nii altar juntun žejlñinaca tistiwcchiz juramintu paačha. ²¹ Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza timpluž Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. ²² Nižaza jakziltat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. Yoozqui arajpachquin žejlčha, nižaza arajpachquiztan mantičha.

²³ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui diezmos tjaayiñčhucčha mentquiztan, anizquiztan, cominquiztan. Jalla nii kolta plantanacquiztan ančhucqui diezmos tjaayiñčhucčha. Pero ančhucqui liiž chekan mantitanac jaru ana kamiñčhucčha. Yooz kuz jaru ana kamiñčhucčha, nižaza ana okzñi kuzzizčhucčha; nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucčha. Jalla nižta chekan lii jaru ana kamiñčhucčha. Jalla nižta jaru kamz waquizičha, diezmos tjaacanami. ²⁴ Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñčhucčha. Tsji žoñiqui kolta zmoyalla culchičha ana lujlzjapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala ana culžcu lujlchičha. Jalla nižta irata paayiñčhucčha.

²⁵ 'Liy tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacćhucćha. Anawalipanž cjisnaquićha anćhucqui. Wazumi chuwami zawnctanaqui ajuntaž cjesaćha. Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cjesaćha. Jalla nižtaž anćhucqui. Zawncta curpuqui walikaz chercherćha. Anćhuca kuzquizzti cjujchinacažtakaz žejlćha. Tjañi zaazmi anawali paazmi jalla nižta kuzzizćhucćha anćhucqui. ²⁶ Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequićha.

²⁷ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacćhucćha. Anawalipanž cjisnaquićha anćhucqui. Chiw ljocžtan tjarta sipulturužtakazza anćhucqui. Anćhuca tsitiqui walikazza. Anćhuca kuzzti ana walipanćha. Sipultura ticzi žoñinacž tsijnacžtan chijjpsi, nižta ana walićha. ²⁸ Jalla nižtaž anćhucqui. Žoñinacaqui anćhuc zuma žoñižtakaz nayćha. Pero anćhuca persun kuzquizzti juc'ant anawalinaca žejlćha.

²⁹ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum žoñinacćhucćha. Anawalipanž cjisnaquićha. Anćhucqui profetanacž sipulturnaca azquichiñćhucćha, nižaza Yooz kuzcama kamñita žoñinacž monumentunaca c'achjalla cjiskatiñćhucćha. ³⁰ Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiñćhucćha: "Ućhum tuqita atchi ejpnacaqui anawali kamchićha. Wejrnacqui nii tuqui timpuquiz kamtasaž niiqui, anaž profetanaca conzjapa yanaptasaćha". ³¹ Jalla nuž chiican, anćhucpacha čiićha, profeta conñi žoñinacž majchmaatićhucćha, nii. ³² Jaknužt anćhuca tuqita atchi ejpnacaqui anawali paatćhaja, jalla nižtakaz payiñćhucćha.

³³ 'Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Anćhucqui anapanž wira atipasaćha infernuquin casticzquiztanaqui. Castictapanž cjequićha. ³⁴ Anćhuc juc'ant casticta cjisjapa, anćhucaquiz cuchanžcaćha profetanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca. Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, anćhuczi tsjii yekjanaca conaquićha, yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquićha, yekjanaca ajcz kjuyquizpacha wjajtaquićha. Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquićha. ³⁵ Jalla nuž paatiquiztan anćhuca ujnacquiztanami nižaza anćhuca tuqita atchi ejpnacž ujnacquiztanami castictaž cjequićha. Anćhuca atchi ejpnacaqui zuma žoñi conchićha, Abelquiztanpacha asta Berequías majch Zacarías, jalla niicama. Zacariasqui timpluquizpacha contataćha, altar žcati. ³⁶ Anćhucaquiz weraral cjiwćha. Tjapa nii uj paatanacquiztan casticta cjequićha tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Nekztan Jesusaqui čiichićha, tuž cjian: Jerusalén wajtchiz žoñinaca, Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca conićhucćha. Nižaza Yooz cuchanžquita profetanaca maztan čaciñćhucćha. Kjaž wila wejrui tii žoñinaca juntis pecchinćha, cwtisjapa. Jaknužt wallpiquei kjar koztan ozmachanaca cwtićhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwtis pecchinćha. Tii žoñinaczi wira ana nuž cwtiskatz pecchićha. ³⁸ Tii taku nonžna. Anćhuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequićha. ³⁹ Anćhucaquiz cjiwćha. Tsjii noojiqui anćhucqui wejt puntuquiztan

chiyaquicha, tuž cjican: “Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi, amqui honorchiz cjila”. Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wilta cheraquicha.

24

JUDIO TIMPLU PUNTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchiicha. Nekztan niiz tjaajinta zoñinacaqui niizquin macjatžcu, tuž cjichiicha:

—Cherzna. Ancha c'achjača tii timplu kjuyanacaqui.

² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa tii timplu kjuyanaca zumpacha chernza. Ančhucacquiz wer-aral cjiwča. Tsjii noojiqui tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequicha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquicha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan ninacaqui Olivos cjita curullquin ojkičiča. Nicju Jesusaž julzi želan, tjaajinta zoñinacaqui niizquiz jamazit tuž cjichiicha:

—Maznalla. Ćhjulorat nii amiž čiita wataqui? Nižaza am tjonz siñala, Ćjakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, Ćjakziltat cjeequiya?

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Ančhucž cwtaza, ana jecmi ančhucacquiz incallskata. ⁵ Muzpa zoñinacaqui wejt tjuužtan tjonaquicha, “Wejrtča Cristutqui” cjican. Jalla nuž čiizcu tama zoñinaca incalltaž cjequicha. ⁶ Nižaza ančhucqui quira žejlž quintunaca zizaquicha; nižaza yekja quira quintunaca arawasaquicha. Jalla nuž cjenami anaž tsuca. Nuž watstanča. Imaziča tii muntu tucuzinzqui. ⁷ Nacionpora talznaquicha; nižaza quira paaquicha. Nižaza mach'a želaquicha, nižaza conanaca ojklayaquicha, nižaza walja yoka chekjincan terremotož wataquicha, wacchi yokaran. ⁸ Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiziz želaquicha.

⁹ Jalla nekztanaqui ančhucqui jilirinacžquiz intirjitaž cjequicha sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequicha ančhucqui. Nižaza ančhucacž wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi zoñinacaqui ančhucacž quintraz cjequicha. ¹⁰ Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi zoñinacaqui quejpsnaquicha. Yoozquin criichi zoñinacž quintrac jisnaquicha, jilirinacžquin intirjizcama. Criichi zoñinacžquiz ancha chjaawjkataquicha nii quejpsñinacaqui. ¹¹ Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquicha, tuž cjican: “Yooziž tjaata takuča tiiqui”. Nii toscar takunacžtan muzpa zoñinacžquiz incallaquicha. ¹² Anawalinacacž miraquicha. Zoñinacpora ana zuma munasaquicha. ¹³ Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz želačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequicha. ¹⁴ Yooziž liwriita zoñinacacž Yooz kjuychiz familiaqui. Jalla nii zuma taku tjapa kjutñi tii muntuquiz parlitaž cjequicha, tjapa zoñinaca zizajo. Jalla nii wattanaqui tii muntuqui tucuzinznaquicha.

¹⁵ Tii zakal cjiwča. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjiirchiča: “Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi zoñi parizaquicha. Yooz chekan kjuyquinkaz luzaquicha”. (Tii taku liiñiqui intintaza.) ¹⁶ Jalla nuž cheržcu Judea yokquin žejlñi zoñinacaqui curunacžquin atipz waquiziča. ¹⁷ Nižaza nuž cheržcu kjuy juntuñ žejlñi zoñinacaqui chjujžcu ana kjuya luzla, cusasanaca chjitzjapa. ¹⁸ Nižaza pampiquin žejlñi zoñinacaqui persun zquiti apti ana quejpžquila. ¹⁹ Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha

t'akjiri želaquičha. ²⁰ Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zac timpuquin nižtanaca watsjapa, nižaza anaj jeejz tjuñquiz nižtanaca watsjapa. ²¹ Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequičha yekja sufrisnacquiztanami. Yooz tii muntu paatiquiztan jecchuc anapančha tižta sufrisnacaqui watchiqui. Nižaza tekžtan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequičha. ²² Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatasaz niiqui, tjapa žejlñi žoñinacaqui ticznasačha. Yoozqui niiž illžta žoñinacž laycu nii sufrisnaca tucuskataquičha.

²³ 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucacquiz chiyasačha, tuž cjican: "Tekzičha Cristuqui". Yekjapac chiyasačha, "Nii nacjučha Cristuqui" cjican. Jalla nuž chiyaname anapančha nii taku criyaquičha ančhucqui. ²⁴ Incallñi žoñinacž tjonaquičha. Yekjapaqui "Cristučha wejrqui" cjequičha. Yekjapaqui "Yooziž tjaata taku mazničha wejrqui" cjequičha. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacž paaquičha, incallzjapa. Tjapa žoñinacž incallz pecaquičha, asta Yooziž illžta žoñinacami. ²⁵ Ima tižtanacž tjonan wejrqui ančhucacquiz ultim weraral maznučha, ana incallta cjisjapa. ²⁶ Žoñinacaqui "Ch'ekti yokquin cheržquilalla, nicjučha Cristuqui" cjequičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquičha. Nižaza "Tii kjuyquizza Cristuqui" cjequičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquičha.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

²⁷ 'Ančhucacž cjiwčha. Jalla tižtal irata tjonachha wejrqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Jaknužt lliwjljiwñi tuwantan tajachuc lliwčhaja, jalla nuž tjonachha. ²⁸ Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkaranacž ajcnaquičha.

²⁹ 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquičha; kataquičha, ana iya kjanaquičha. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquičha. Warawaranacami pachquiztan tjojtsnaquičha. Nižaza tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequičha. ³⁰ Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisaquičha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana criichi žoñinacaqui kaaquičha. Ninacaqui wejt tjonz cheraquičha. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonachha walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan. ³¹ Nižaza wejt anjilanaca cuchanžcačha weriž illžta žoñinaca juntjapzjapa, trompeta tjawžcu. Illžtanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntaptaž cjequičha.

³² 'Ančhucqui higuera munti puntuquiztan zizza, jalla tuž. Higuera muntiqui ch'ojñantiz kallantaquiz niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquičha. Jalla nii zizza ančhucqui. ³³ Jalla nižta irataž tjapa weriž chiita wattan, tii muntuqui waj tucuzinžnaquičha. Jalla nuž ančhucacquiz zizkatž pecučha. Jaknužt tsjii žoñiqui kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta irataž žcatžinčičha tii muntu tucuzinzqui. ³⁴ Ančhucacquiz weraral cjiwčha. Ima tii timpuquiz kamñi žoñinacž ticznac, tjapa weriž chiitanaca wataquičha. ³⁵ Arajpachami tii yok muntumi liwjt tucuzaquičha. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzaquičha.

³⁶ 'Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasačha, anaž arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³⁷ 'Jaknužt Noež timpu watčhaja, jalla nuž wataquičha wejt tjonz tjuñiquiziqui. ³⁸ Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen,

žoñinacaqui tuž kamñitača, lujlcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaacan. Jalla nuž kamñitača Noež warcuquiz luz tjuñicama. ³⁹ Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana čjul tantiyassi žejlchiča. Nekztan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticziča. Jalla nižta irataž wataquiča wejt tjonž tjuñquiziqui. ⁴⁰ Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cječhani. Tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjitžtaž cjequiča. Tsjiiqui ectaž cjequiča. ⁴¹ Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želačhani. Tsjaaqui arajpach kjutñi waytižcu chjitžtaž cjequiča. Tsjaaqui ectaž cjequiča.

⁴² Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja naynay želaquiča. Chjulatorat wejr, am Yooz Jiliri, tjonachaja, jalla nii ora ana zizzuca. ⁴³ Ančhucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora ziztasaz niiqui, walja naynay žejltasača, niž kjuya ana tjañiž luzta cjisjapa. ⁴⁴ Jalla nižta irataž ančuqui naynay želaquiča. Tiripintit, ana pinsita orquiz tjonacha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñča.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴⁵ Tsjii kjuychiz žoñiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisiča, cwitisjapa, nižaza lujl ora čjери tjaazjapa. ĆJakzilta piyunat zuma cumpliñi, nižaza zuma cwitiñiya? Nii tantiya. ⁴⁶ Jalla tižtaž piyunanacaqui. Kjuychiz žoñiž irantižcan tsjii piyunaqui cwtican žejlchiča, jaknužt cumpjiitažlaja, jalla nuž cumplan žejlchiča. Jalla niiča zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequiča. ⁴⁷ Ančucaquiz weraral cjiwča. Nii kjuychiz žoñiqui tjapa niž cusasanaca cumpjiyaquiča nii zuma piyunž kjarquiz. ⁴⁸ Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasača jalla tuž: “Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka”, cjican cjequiča. ⁴⁹ Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasača. Nižaza ana zum žoñinacžtan cumpant'asača, lujlcanami liccanami. ⁵⁰ Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonaučiča, tsjii ana zizta orquiz. ⁵¹ Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictaž cjequiča. Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattaž cjequiča. Nižaza infiernuquin žejlcan, kaaquiča, nižaza ižke kjojaquiča.

25

TUNCA TURAKANACZ QUINTU

¹ “Tii zakal chiyuča. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužuča. Tunca turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalžñi tjowžquin ojkičiča. ² Pjijskaltanaqui ima ojkan ana zuma tantiichiča. Tsjii pjijskaltanaqui zuma listu tjaczitača. ³ Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchiča, ana iya parafina chjitchiča, tsjižtan camzjapaqui. ⁴ Nii pjijskaltan zuma listu ojchinacaqui wilta camzjapami parafina chjitchiča. ⁵ Nii zalžñi tjowaqui ana uri tjonchiča. Jalla nižtiquiztan tjaji tjonkatchiča tjappacha. Nižaza tjajchiča. ⁶ Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonziča, tuž cjican: “Cherzna. Zalžñi tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca”. ⁷ Tjapa nii turtakanacaqui žaaziča, nižaza micha teezjapa tjacziča. ⁸ Niiž upaquiztanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichiča, “Parafina tojnalla, wejtnaca parafina upziča. Nižaza wejtnaca micha tjessa”. ⁹ Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaaziča: “Ana atchuca. Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasača. Jalla

nižtiquiztan ančhucañ oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayzca”. ¹⁰ Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalzñi tjowaqui irantižquichiča. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalzñi tjowžtan kjuyquiz luzziča, zalz pjijsa paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya chawcziča. ¹¹ Wiruñauqui nii kjayi ojkhichiturtakanacaqui quejpžquichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, Wejt Jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. ¹² Pero niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Ančhuc anal pajuča”.

¹³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča tuž cjican:

—Anchucqui walja zuma listu tjacziž cjequiča. Wejt tjonz tjuñi orami ana zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

¹⁴ ‘Arajpach Yooz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii zoñiqui jiczquin ojkcjen, niž piyunanaca kjawziča. Piyunanacžquiz paaz tjiiziča.

¹⁵ ‘Tsjii tsjižquiz pjijska warank paaznaca tjaachiča. Tsjižquiz paa warank paaznaca tjaachiča. Tsjižquizqui tsjii warank paaznaca tjaachiča. Zapa maynižquiz ninacž negocio paaz atñi jama tjaachiča. Jalla nekztanaqui ojkhichiča. ¹⁶ Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacžtan canchiča. ¹⁷ Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacžtan canchizakazza. ¹⁸ Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjojziča. Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjojziča.

¹⁹ ‘Ažktan niž wiruñ nii paaz kajžñi patrunaqui quejpžquichiča. Jalla nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichiča. ²⁰ Primiruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchiča. Jalla niiqui patrunžquiz paaznaca intirjichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejtquiz pjijska warank paaznaca tjaachamča. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk warank paaztan canchinča. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²¹ Patrunaqui nižquiz cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²² Jalla niž wiruñ nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamča. Iya tsjii paa warank paaztan canchinča. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²³ Niiž patrunaqui nižquin cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²⁴ Pero nekztan nii tsjii warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča. Niiqui patrunžquiz cjichiča: “Wejt Jiliri. Amqui c'ar patrunamča. Jalla nii zizzatuča. Amqui ana čhjulumi paažcumi canñamča. Nižaza ana čhjaczumi, ajžñamča. ²⁵ Jalla nižtiquiztan ekzinča, nižaza ojžcu am paaznaca yokquiz chjojchinča. Pero tekziž am paažqui”. ²⁶ Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaaziča: “Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana čhjaczcu ajžñinpanča, nižaza ana čhjulumi paažcu canñinpanča. Jalla nižtapanim zizla amqui. ²⁷ Jalla nižtiquiztan wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasaz niiqui, wejrqui quejpžcu

bancuquiztan paaz majchtanpacha ricujtasača”.²⁸ Jalla nekztanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi zoñinacžquiz cjichiča: “Tii piyunžquiztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa.²⁹ Jakziltat želinchižlaja, jalla nižquiz iya tjaataž cjequiča, jilacama. Nižaza jakziltat zkoluc želinchižlaja, nižaza ana zuma trabajchižlaja, jalla nižquiztan tjappacha kjañtaž cjequiča.”³⁰ Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquiča, nižaza izke kjojaquiča”.

ZOÑINACA PJALZTAZ CJEQUICHA

³¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsji noojiqui wejrqui wilta tjonacha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeeča. Tjapa wejt anjilanačžtanpacha tjonacha. Poderchiz tjonacha zoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritča wejrqui.³² Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi zoñinaca juntaptaž cjequiča. Jalla nekztanaqui wejrqui nina pjalznača, jaknužt tsji awatiriqui uza yekja nižaza cabra yekja pjalznačaja, jalla nuž.³³ Pjalžcu uzanacaqui žew latuquiz cjequiča, cabranacazti zkar latuquiz cjequiča.³⁴ Wejrtča chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanacžquiz tuž cjeeča: “Wejt Epiž k'aachita zoñinaca, pichalla ančucalta tjaczt kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwctanpacha ančucalta nii kamaña tjacztča, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz familia cjisjapa”.³⁵ Nižaza cjeeča, “Ančucqui zumanaca paachinčucča. Weriz čjери eecsiž cjen, ančucqui wejtquiz čjери tjaachinčucča. Nižaza weriz kjaz pecan, ančucqui wejtquiz kjaz onanchinčucča. Nižaza yekja yokquin ojklayan, ančucqui wejtquiz tjajz kjuyquiz kjawzinčucča.”³⁶ Weriz ana zquitichiz cjen ančucqui zquti onanchinčucča. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinčucča. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, ančucqui wejtquin cherzñi tjonchinčucča”.³⁷ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz zoñinacqui wejtquin cjequiča: “Wejt Jiliri, čhjulora am čjери eecsi cherchintaya? Nižaza čjери lujljapa, čhjulora onanchintaya? Čhjulora am kjaz pecan, onanchintaya?”³⁸ Čhjulora am yekja yokquin ojklayan tjajz kjuyquiz kjawzinčucča? Čhjulora am ana zquitichiz cjen, zquti onanchintaya? ³⁹ Nižaza čhjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? Čhjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?”⁴⁰ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz zoñinacžquiz kjaaznacha, tuž cji-can: “Anchucaquiz weraral cjiwča. Wejrtča chekan juez Jiliritqui. Chjulora wejt jilanačžquiz yanapčaja, humilde jilanač cjenami, jalla niiqui wejtquiztakaz yanapchinčucča”. Nuž chiyača pjalz tjuñquiz.

⁴¹ Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cji-can, nii zkar latu pjalžtanacžquiz cjeeča: “Ančucqui, Yoozqui ančuca quintracha. Jaziqui wejtquiztanž infernuquin oka. Diablužtami niž anjilanačžtami tjacztča nii infernuqui. Ančucqui zakaz nii infernuquin wiñaya sufraquiča.”⁴² Weriz čjериž eecsiž cjen, ančucqui ana wejtquiz čjери onanchinčucča. Weriz kjaz pecan, ančucqui ana wejtquiz kjaz onanchinčucča.⁴³ Weriz yekja yokquin ojklayan, ana tjajz kjuyquiz kjawzinčucča. Weriz ana zquitichiz cjen, ana zquti onanchinčucča. Weriz laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, ančucqui ana wejr cherzñi tjonzinčucča”.⁴⁴ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjequiča: “Wejt Jiliri, čhjulora am čjери eecsi cjen, kjaz pecchi cje-

nami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, car-silquiz chawcta cjen, jalla čjulora am nižta cherchintaya? Nižta chertučhaja, yanaptasača”.⁴⁵ Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninacžquiz kjaaznača, tuž cjican: “Anchucaquiz weraral cjiwča. Čjulora wejt jilanacžquiz humilde cjenami ana yanapchizlaja, wejtquiztakaz ana yanapchinčucča”.⁴⁶ Jalla nekztanaqui nii ana zuma kamañchiz žoñinacaqui infiernuquin cuchantaž cjequiča, wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz žoñinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa okaquiča.

26

JESUSA TANZ TANTIITA

¹ Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

² —Ančhucqui zizza, puc majča pascua pijjstaqui. Jalla nii pijjsta ora wejrqui intirjital cjeeča cruzquiz ch'awcta cjisjapa. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

³ Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami judío wajtchiz jilirinacami ajcziča, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cji-taqui timplu jilirinacžquiztan chawc jiliritacha. ⁴ Jalla nicju ninacaqui palt'ichiča, nižaza kazziča mañžtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča. ⁵ Nuž kazcu tuž cjichiča:

—Pijjsta paan Jesusa tanz anaž cjichuca. Žoñinacaqui aptjapznasača.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

⁶ Jesusaqui Betania wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Niiž tuquiqui Simonaqui janchi mojčki laatača. ⁷ Jalla nekž želan, tsjaa maatak žonqui Jesusizquiz macjatžquichinča. Naaqui tsjii putilla chjitchinča. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz asiiti želatča, ancha jila walurchiz. Nii putilltača zuma alabastro cjita maztan paataqui. Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niž achquiz zuma asiiti alžinčinča. ⁸ Niiž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjziča, naa žoña quintru. Jalla nekztan tuž cjichiča:

—Ĳjažtiquiztan tii walurchiz asiiti pertejo? ⁹ Jalla tiiqui antis tuychucatača walja jiluñ, nižaza pori žoñinacžquiz yanapzjapa.

¹⁰ Jesusaqui nii chiiñi nonžcu tjaajintanacžquiz ujziča:

—Ĳjažtiquiztan taa žonatan chjičjisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Jalla tuž taa žoñaz paataqui wejtquiztan walikazza. ¹¹ Porinacžquiz yanapž pecaquiz niiqui, porinacaqui ančhucatan panž želaquiča. Wejržti ančhucatan ana žejlžtanpanča. ¹² Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt curpu tjaczinča, tjatta cjisjapa. ¹³ Ančucaquiz weraral cjiwča. Jakziquinami tii muntuquiziqui li-wriiñi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nižtazakaz taa maatak žonaž paataqui parlita zakaz cjequiča, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDASQUI JESUS TARAZUNACUICHA

¹⁴ Tuncapan illžta žoñinacžquiztan tsjiiqui Judas Iscariote cjitatača. Jalla niiqui ojčkichiča timplu jilirinacžtan parli. ¹⁵ Jalla nuž parlican cjichiča:

—Ančucaquiz Jesusal intirjasaz niiqui, ančhucqui Ĳjaž paaz pacas?

Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchiča. ¹⁶ Jalla nužquiz Judasqui čhjulorat Jesusa tankatchuca cječhaja, jalla nii ora walja kjurchiča.

SANTA CENA PAACHICHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, jalla nii pjiztaž primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewczyča:

—Žakziquin wejrnacqui tjaczni ojkz pecya, pascu čhjeri lujlžjapaya?

¹⁸ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Watja oka. Tsji žoñžtan zalaquiča. Niižquiz cjee, “Maestruqui ž-cjiča. ‘Wejt ticz ora wajillača. Am kjuyquiz pascua pjijztal paača wejt tjaajinta žoñinacžtan’ ”.

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchiča. Nii tokinz t'ita kjuyquiz pascu čhjeri tjaczča.

²⁰ Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julziča niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan. ²¹ Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucacquiz weraral cjiwča. Tsji tsji ančhucqui wejt quintr paaquiča, nižaza tarazunaquiča.

²² Jalla nuž čhiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissiča. Jalla nekztan ninacaqui tsjiža tsjiža pewczyča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žwejr cjesajo?

²³ Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Anziqi wejttan chicaž tii chuwquiztan lujlča nii tarazunni žoñiqui.

²⁴ Wejrqi tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaknužt cjiirta Yooz takuqi cjičhaja, jalla niicama okača. Nii tarazunni žoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaja, waliž cjitasača niižtaqui. Wejr tarazuntiquiztan wali chawc ujchiz cjequiča.

²⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui, nii tarazunni žoñiqui, tuž cjichiča:

—Maestro, žwejr cjesajo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, amchiya.

²⁶ Jalla nuž pascua čhjeri lujlcan Jesusaqui niiž persun kjaržtan t'anta tanzča. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican tjaazcu, t'anta kjolziča. Jalla nuž kjolžcu, niiž tjaajinta žoñinacžquiz tjaachiča, tuž cjican:

—Lujlzna. Jalla tiiča wejt curpu cuntaqui.

²⁷ Jalla nekztan persun kjaržtan tsji wazu tanzča. Yooz Epžquin gracias cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaajinta žoñinacžquin čhjalžcu zapa mayni licchiča. Jalla nuž čhjalžcu, tuž cjichiča:

—Tii wazquiztan tjapa ančhucqui liczna. ²⁸ Wejt ljocquiztanž cjiča tiiqui. Wejt ljocžtan tsji ew acta tjułžtaž cjequiča. Wacchi žoñinacž laycu wejt ljocqui tjawktaž cjequiča ninacž uj pertunta cjisjapa. ²⁹ Wejr cjiwča. Uwas kjaz ana iya licača, čhjulorcama wejt Yooz Ejp tjapa mantačhaja, jalla nekztan ančhucatan wila uwas kjaz licača.

TJAAJINTA ŽOÑINACAQUI WICHANZNAQUICHA

³⁰ Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkchiča. ³¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—Jalla tii weenqui tantal cjeeča. Nekztan tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucacquiča. Jalla nuzpan cjiirta Yooz takuqi cjiča:

“Uuza awatiri contanaqui uuzanacaqui wichanznaquičha”. ³² Wejr jacatatžcuqui ančhuca tuqui okayačha Galilea cjita yoka.

³³ Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:

—Tjappacha ana amquin kuzziz tucačhani. Wejrzi ana wira nižta cjesačha.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Amquiz weraral cjiwčha. Jalla tii weenpacha čjep wilta amqui ana wejr pajni chiican k'otaquičha, ima wallpaž kjawan.

³⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznašačha. Anapan amquiztan k'otasacha.

Nižaza tjapa nii tjaaajintanacaqui tsjiika chiichičha.

JESUSAQUI GETSEMANI CJITA YOKQUINCHA

³⁶ Jalla nekztan Jesusaqui niž tjaaajintanacžtan Getsemani cjita yoka irantichičha. Jalla niwjc irantižcu, ninacžquiz cjichičha:

—Tekz julzna ančhucqui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okačha.

³⁷ Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacžtan chjitchičha. Nekztanaqui Jesusaqui kuzquiz walja llaquisatčha, nižaza ančaž llactazatčha. ³⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii čjepultan chjichta tjaaajintanacžquizičha:

—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayačha. Ančhucqui tekzi žela. Wilaquičha, anačha tjajaquičha.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii koluc nawjcchuc ojkechičha. Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin mayizichičha, tuž cjican:

—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufris timpu anal watz pecučha. Tii sufrisquiztan liwriichucažlaj niiqui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama cjis pecučha. Antiz jaknužt am kuz amtičhaja, am munañpakaj cjila.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui tjaaajintanacžquin quejpžquichičha. Tjajchi zalchičha. Jaziqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:

—¿Ančhucqui anapanz wejttan tsjii orami wilasi atya? ⁴¹ Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquičha. Yoozquin mayizaquičha, ana ujquiz tjojts-japa. Chekapan, ančhuca kuzqui wilasačha. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasačha.

⁴² Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkechičha. Tuž cjican, mayizichičha:

—Wejt Yooz Ejp, tii sufrisquiztan ana liwriita cjichucažlaj niiqui, am kuz munañpakaj cjila.

⁴³ Nekztan wilta tjaaajintanacžquin quejpžcu tjajchi zalchičha. Ancha tjaji tjonatčha. ⁴⁴ Čjepquizičha wilta ninacžquiztan ojkechičha, Yooz Ejpžquin parli. Primiru jaknužt parličhaja, jalla nuž zakaz parličičha.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui tjaaajintanacžquin quejpchičha. Ninacžquin paljay-chičha, tuž cjican:

—Jaziqui tjajchinčhucčha ančhucqui, nižaza jeejzinčhucčha. Nužukazza. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Anz nii ora irjatžquičha. ⁴⁶ Zaazna. Ojkla. Wejr tankatni žoñiqui nii najwcž tjončha.

JESUSA PRESO CHJICHTA

⁴⁷ Jesusa nuž chiyan, Judasqui irantižquichiča. Niitača Jesusiž tuncapan illzta žoñinacžquiztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu jilirinacami wajt jilirinacami ninaca cuchanžquichiča. ⁴⁸ Tarazunñi Judasqui niž tuquilla nii žoñinacžtan kazzitača, tuž cjan:

—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznača. Jalla niiž cjequiča nii žoñiqui. Jalla nekztan zuma tanžcu chjichaquichiča.

⁴⁹ Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz macjatchiča, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestru, ¿walikazkay?

Jalla nuž tsaanžcu, chjulziča. ⁵⁰ Jesusaqui niižquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Jila, ¿chjulquin am tjonjo?

Jalla nekztanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichiča, nižaza preso chjichi tanchiča.

⁵¹ Jalla nuž paan, tsjii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu, quintru žoñž cjuñi chjajtzinchiča. Nii cjuñi chjajtzinta žoñiqui timplu jilirž piyunatača. ⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tuž cjichiča:

—Am pajk cuchillu chjožna, nii cuchill chjožquiz. Jakzilat pajk cuchillu joojoočaja, jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cjequiča. ⁵³ Wejt Yooz Ejpžquiztan mayasača, wejquiz yanapzjapa. Jalla nuž maytiquiztan wejt Yooz Ejpqui anzpachaž wacchi anjilanaca cuchanžcasača, tuncapan walja tama ejércitonacama. ¿Nii ana zizya?

⁵⁴ Pero jalla nižta anal mayača. Jalla tižta watstanča, jaknužt cijrta Yooz taku chiičaja, jalla nii cumplistanča.

⁵⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui pajk cuchillunacžtan wjajtz carotinacžtan wejr tani tjonchinčucča, wejr tjañi cjes, nižtažtakaz. ¿Kjažtquiztan nižta tjonchinčuctajo? Zapurupan ančhucatan žejlchinča, timpluquiz tjaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčucča. ⁵⁶ Tjapa tii watñinacaqui jaknužt tuquita profetanacaž cijrtčaja, jalla niit jama cumplistanča.

Jalla nekztanaqui tjapa Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanziča. Jesusa zinalla ecchiča.

CHAWC JILIRINACZ YUJCQUIN CHJICHTA

⁵⁷ Jalla nii Jesusa tanñi žoñinacaqui Caifás cjita jiliržquin chjitchiča. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritča. Caifás kjuyquin liy tjaajiñi maestrunacami wajt jilirinacami ajczitača. ⁵⁸ Pedruqui nii chawc jilirž kjuy patiucoma apziča ažquiztanalla. Nii patiuquin luzcu, julzi želatča wijilñi policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčaja, jalla nii chertzjapa želatča.

⁵⁹ Timplu jilirinacami, wajt jilirinacami, tjapa mantiñi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatča, toscaraž cjenacqui, conkatzjapa.

⁶⁰ Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintižquichiča Jesusiž quintra uj tojtunzjapa. Pero ana chjul uj jwes atchiča. Ultimquiziqui pucultan toscar tisticunacaqui apantižquichiča, ⁶¹ tuž cjan:

—Tii žoñiqui cjiñiča, “Yooz timplu t'ezinžu, chjep majquiz wital tsijtsnasača”.

⁶² Jalla nekztanaqui timplu chawc jiliriqui tsijtsiča. Jesusižquiz cjichiča:

¿Kjažtiquiztan am ana kjaazjo? ¿Kjaž cjican tii žoñinacaqui am quintrachiijo?

⁶³ Jalla nuž chiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlchiča. Jalla nektanaqui nii timplu chawc jiliriqui niizquiz cjichizakazza:

—Zejtñi Yooz tjuuquiz am juramintu paakatača, werara chiizjapa. Mazna. ¿Amqui Cristumkaya? ¿Nižaza Yooz Majchpanikaya?

⁶⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrčhay. Amqui jaknužum chiičhaja, jalla nužuča. Wejr zakal ančhucacuz cjeeča. Wejrqui tsewtan cuchanzquita Yooz Zoñtča. Tsjii noojiqui ančhucqui wejr cheraquiča, juc'anti azziz Yooz žew latuquiz julzi. Nižaza arajpachquiztan tsjir tayıpıquız wilta tjonača.

⁶⁵ Jalla nuž kjaaztiquiztan timplu chawc jiliriqui niiz persun zquiti wjajrzinchičha, žawjchi kjanapacha tjeezjapa. Nižaza cjichiča:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yooz quintrachiichiča. ¿Kjažt iya tisticunaca pecznasajo? Ančhucpacha tiiz ana wal takunaca nonzinčhucča.

⁶⁶ ¿Kjažtat cjees?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tiiqui ujchizpanča. Paj ticzla.

⁶⁷ Jalla nektanaqui Jesusiž yujcquız llawzižtan tjujti kallantichiča, nižaza wjajtchiča. Partinacaqui yujcquız čhajczičha, ⁶⁸ tuž cjican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ¿jequit am čhajczjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

⁶⁹ Nii ora Pedruqui zancu kjuy patiuquin julzi želatča. Nekz želan tsjaa piyuniqi niizquız macjatžcu paljaychinča, tuž cjican:

—Amqui ojklayñamla nii Galilea yokchiz Jesusižtan, ¿ana jaa?

⁷⁰ Pedruqui parti žoñinacž yujcquız k'otchiča, tuž cjican:

—Čjulquiztankam chiičhani, anal intintazuča.

⁷¹ Nekztanaqui Pedruqui zan kjutñi zcatžinchičha. Nekztan tsjaa piyuniqi nii cheržcu parti žoñinacžquız cjichinča:

—Tii žoñipan ojklayatla tii Nazaret wajtchiz Jesusižtan chica.

⁷² Pedruqui wilta k'otchiča. Juramintužtan tuž cjichiča:

—Nii žoñi anapan pajuča.

⁷³ Jalla niiz upaquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui Pedružquız macjatžcu, cjichizakazza:

—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinacžtan chica ojklayñamla. Am takuqi kjanapachala, ninacaz takukam chiila.

⁷⁴ Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchiča, juramintu paacan.

—Anapal nii žoñi pajuča. Toscara chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačhani. —Nuž cjichiča Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁷⁵ Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž čhiita taku cjuñziča. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, čhejp wilta amqui ana wejr pajñi čhiican k'otaquiča”. Jalla nuž cjuñžcu Pedruqui nekztan ulanchičha. Nižaza walja kuzquız sint'ican kaachiča.

27

JESUSAQUI CHAWC JILIRIZQUIN ČHJICHTA

¹ Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquız luzziča Jesusa conkatžjapa. ² Jalla nekztan Jesusa čhejlžcu

chjitchiicha Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gobernutača Pilatuqui.

JUDASQUI TICZICHA

³ Jesusa tarazunñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sint'ichiča. Jalla nuž sint'ižcu nii quinsa tunc tjaata paaz tjepunchiča timplu jilirinacžquizimi wajtchiz jilirinacžquizimi. ⁴ Paaz tjepunžcu, tuž cjichiča:

—Wejr uj paachinča. Ana čjul ujchiz zoñi tarazunchinča.

Ninacazti nižquiz tuž kjaaziča:

—Jalla niiqui, čjul importejo wejtnacaquiztanajo? Niiqui am-takazza.

⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchiča. Nekztan ojkchiča. Persunpacha jora mokžcu, tsjijscu ticziča.

⁶ Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichiča:

—Tii paazqui anaž učhumqui ofrend cajquiz uhasača. Tiiča zoñž ljok kjayta paazqui.

⁷ Nekztanaqui ninacaqui kazziča nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztača. Yekja wajtchiz ticzi zoñinaca tjatzjapatača nii yokaqui. ⁸ Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitazakaztača. ⁹ Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplissiča. Tuqui timpu Jeremiasqui cjiirchiča, tuž cjican: “Israel zoñinacaqui nii zoñi tankatz precio utchiča, quinsa tunc paaznaca, jalla nii. ¹⁰ Nii quinsa tunc paaznacžtan Campo del Alfarero cjita yoka kjayaquiča, jaknužt Yooz Jiliriž mantičhaja, jalla nuž”.

JESUSAQUI CHAWC JILIRZ YUJCQUIN ZEJLCHA

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi chawc jiliržquin chjich-tatača. Nii mantiñi jiliriqui Jesusižquiz tuž pewcziča:

—Čamqui judionacž chawc jilirimkaya?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Am jaknužum čiičhaja, nužuča.

¹² Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacaž uj tjojtuntan, Jesusaqui anaž čjulumi kjaaziča. ¹³ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqi tuž cjichiča:

—ČAnam am kjaaznaquiya tjapa tii am quintru chiyanauqi?

¹⁴ Jesusazti jalla nuž chiyanami ana čjulumi kjaaziča. Jalla nižtiquiztan nii mantiñi chawc jiliriqi ispantichiča. Ana čjul pinsimi atchiča.

¹⁵ Jalla nii pascu pjijztiquiz Pilato chawc jiliriqi tsjii cuzturumpichiz-tača. Tsjii priz zoñiqui cutzpanikaztača zoñinacaž čhiitacama. ¹⁶ Tsjii ana wal zoñiqui Barrabás cjita prisu zakaztača. ¹⁷ Zoñinaca ajcziž cjen Pilatuqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—ČJakzilta tii tanta zoñinacat liwrii cutžta cjeeqi? ČBarrabás cjeeqi? už ČJesús, Cristo cjita cjeeja?

¹⁸ Pilato jiliriqi zizziča, Jesusa čjaawjcu judío zoñinacaqui nii intir-jichiča, jalla nii.

¹⁹ Pilatuqui niž jusjiis mizquiz julzi želatča. Jalla nicju želan niž tjunqui tsjii zoñi mazni cuchanzquichinča. Nii mazni zoñiqui tuž čhiichiča: “Am tjun cjiča: ‘Nii zuma zoñžquiz ana mitisaquiča. Nii zoñž cjen tižwan juc'ant ana wali čjuuzinča. Nii zoñžquiz ana mitis waquiziča”.

20 Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi zoñinaczquiz intintiskatchiċha, Barrabás cutzna cjeyajo, niżaza Jesusa contaj cjila cjeyajo. 21 Jalla nekztanaqui nii mantiñi jiliriqui wilta zoñinaczquiz pewcziċha, tuż cjican:

—Ĵakzilta pirit tii pucultan tantanacquiztan liwrii cutznaqui?

Zoñinacaqui kjaaziċha, tuż cjican:

—Barrabás cutzna.

22 Pilato jiliriqui wilta ninaczquiz pewcziċha, tuż cjican:

—Tii Cristo cjita Jesusiżquiz, ċĥjulut wejr paa-aqui?

Tjappacha nii zoñinacaqui kjaaziċha, tuż cjican:

—ĴCruzquiz ch'awczna!

23 Nekztanaqui Pilato jiliriqui cjichiċha:

—Ĵĥjul uj paachi teejo?

Nii zoñinacazti juc'anti kjawchiċha:

—ĴCruzquizka ch'awczna! —cjican.

24 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui naychiċha, nii zoñinaca ana intintiskatchuca. Nii zoñinacaqui walja żawjchiż ch'ajrapatċha. Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui kjaz zijckatchiċha. Nii zijcta kjazquiz kjara awjziċha zoñinacz yujcquiz, tuż cjican:

—Tii zuma zoñiż ticzqui anaż wejt uj cjequiċha. Anċhuca ujż cjequiċha.

25 Tjapa nii zoñinacaqui kjaaziċha, tuż cjican:

—Wejtnacaltazat uj cjeĥani, niżaza wejtnaca ocjalanacztaami.

26 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui Barrabás liwrii cutziċha. Nekztanaqui Jesusa wjajtżjapa mantichiċha. Niżaza cruzquiz ch'awcta cjeyajo, zultatunaczquiz intirjichiċha.

27 Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirż palacio kjuyquin Jesusa ĥjitchiċha. Nekztanaqui tjapa nii zultatż tropanaca kjawsas-siċha, Jesusa muytata. 28 Nekztanaqui Jesusa ĥjjojkchiċha. Jalla nuż ĥjjojkżcu tsjii ljoc murat zquiti tjutziċha. 29 Nekztan niż achquiz ch'ap pillużtakaz paażcu scarżinchiċha, niżaza żew kjarquiz wara tans-katchiċha. Jalla nuż paażcu niż yujcquiz quillziċha, tuż cjican:

—ĴViva tii judío zoñinacz chawc jiliri! —Jalla nuż ĥiican burla paachiċha.

30 Niżaza llawziżtan niżquiz tjajtchiċha. Niiż kjarquiztan wara kjañcan, achquiz wjajtchiċha. 31 Jalla nuż burla paażcu, niżquiztan ljoc murat zquiti ĥjjojkchiċha. Nekztan wilta niż persun zquiti tjutziċha. Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczjapa Jesusa ĥjitchiċha.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

32 Jalla nuż Jesusa ĥjichcan tsjii Cirene wajtchiz zoñi zalżquichiċha. Simón cjitataċha. Jalla nii zoñiqui Jesusiż cruza kuzkatchiċha.

33 Jalla nuż Gólgota cjita yokquin irantichiċha. Nii yokaqui “Ach Tsjiij yoka” cjitazakaztaċha.

34 Jalla nicju tsjii vinżtan jarżtan t'ajżta lickatchiċha. Pero nii mallżcu, ana licz pecchiċha.

35 Cruzquiz ch'awczcu, zultatunacaqui Jesusiż zquiti tanzjapa surtiassiċha. Jalla nuż paatan profetż takuqui cumplissiċha. Nii tuquita profetaqui tuż cjichiċha: “Wejt zquiti tanzjapa surtiasaquiċha”. 36 Jalla nekztanaqui nijwcpacha ninacaqui wilżjapa julziċha. 37 Kjażtiquiztan

Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cjiirtatača, tuž cji-can, "Tiicha Jesusaqui, judío žoñinacž chawc jiliri". Jalla nuž cjiiržcu ach tsewctuñ nii tabla ch'awcžinchiča.

³⁸ Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatača, tsjiiqui žew latu tsjiiqui zkar latu. ³⁹ Nekz watñi žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitača.

⁴⁰ Nižaza tuž cjichiča:

—Amqui cjiñamla, "Timplu t'ezinžcu čhjep majquiztan tsijtsnasača". Jalla nižta payi atasaz niiqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjiwžcalla.

⁴¹ Jalla nižta irata zakaz iñarchiča timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ninacaqui porapat parlasiča tuž cjican:

⁴² —Tiiqui yekja žoñinaca liwriichiča, pero persunpacha anaž liwrii atča. Israel žoñinacž chawc jilirižlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjiwžquila. Nekztan nižquiz criyasača. ⁴³ "Tiicha cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzzitčha. Wejrtča Yooz Maatiqui", cjican. Yoozqui tii k'aachichižlaja, jaziqui anzpacha Yooz tij liwriila.

⁴⁴ Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquiz quintra chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

⁴⁵ Taypurquiztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjis-siča. ⁴⁶ Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča, tuž cjican:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjiča: "Wejt Yooz, wejt Yooz, ¿kjažtiqiztan wejr jaytichamtajo?"

⁴⁷ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjichiča:

—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.

⁴⁸ Nekztan tsjii tsjiiqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchiča. Jar vinu ch'umkatžcu zjičchiča. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin chjalziča, liquinzjapa. ⁴⁹ Parti žoñinacaqui cjichiča:

—Zela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonačan.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wila kjawchiča. Jalla nuž kjawžcu ticziča. ⁵¹ Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wjajrziča, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchiča. Nižaza cur akjinacaqui c'acchiča. ⁵² Nižaza sipulturanacaqui cjetsi cjissiča. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchiča. ⁵³ Jesusaž jacatattiquiztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichiča. Jalla nicju muzpa žoñinacaqui ninaca cherchiča.

⁵⁴ Zultat capitanaqui nii Jesusa wijilñi zultatunacžtanpacha yoka chjekini cheržcu, nižaza tjapa nii watñi cheržcu, walja tsucchiča. Jalla nekztan cjichiča:

—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.

⁵⁵ Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatča, ažquiztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquiztanpacha Jesusa apziča, nii atintizjapa. ⁵⁶ Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztača: María Magdale-natača; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatača; nižaza Zebedeož tjun želatča. Naaqui majchwichchiztača.

JESUSIZ CURPU TJATZTA

⁵⁷ Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchiča. Arimatea wajtchiz žoñitača. Nižaza Jesusa cumpañt'iñi žoñitača. ⁵⁸ Jalla nii žoñiqui

Pilato jiliržquin zali ojkchiča. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychiča. Nekztan Pilato jiliriqui mantichiča nii curpu intirjajo. ⁵⁹ Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban pañžtan capziča. ⁶⁰ Niižta ew sipultura želatča, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchiča. Jalla nuž tjatžcu, sipultur zana pajk maztan pjucziča. Nekztan ojkchiča. ⁶¹ Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatča, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCZTA, NIZAZA WIJILTA

⁶² Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczcu, timplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza. ⁶³ Jalla nuž zalžcu tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tuž cjuñžnuča. Tii toscar chiiñi žoñiqui, žejtcanacqui, tuž cjichiča: “Chjep maj ticziquiztan jacatatača wejrqui” cjican chiiñitača. ⁶⁴ Jalla nižtiquiztan mantizinalla chjep majcama sipultura zumpacha wijilta cjila. Ana zuma wijilta cjequiž niiquei, niiz tjaaajinta žoñinacacqui ween niiz curpu chjichi tjonasača. Jalla nekztanaqui žoñinacžquiz k'otasača: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchiča” cjican. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesača, primira toscara chii-tiquiztan.

⁶⁵ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui ninacžquiz cjichiča:

—Jalla tekz zultatunaca žejlča wijilñijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjcžca, jaknužt atčhaja, jalla nuž.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui ojkžcu, sipultura zumpacha chawjcžquichiča. Nižaza nii chawjcžta maz latuquiz sinalt'izcu ecchiča. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilñi zultatunacami ecchiča.

28

JESUSAQUI JACATATCHIČA

¹ Kjantati jeejz tjuñi watžcu María Magdalena cjitiqui tsjaa Mariatan sepultura cheržni ojkchiča, primir siman tjuñi kallžnan. ² Tsjii Yooz anjilaqui arajpachquiztan chjiwžquichiča. Nekztan yoka walja chjek-inchiča. Anjilaž nii sipultura pjucžta maz cjewžinchiqui. Nekztan Yooz anjilaqui nii maz juntun julziča. ³ Anjilaqui ancha kjañchiča liwjlwñižtakaz. Nižaza ancha chiwitača niiz zquitiqui, kjañižtakaz. ⁴ Jalla nuž cheržcu wijilñi zultatunacacqui walja tsucchiča chjekinz-cama. Ticzi žoñižtakaz cjissiča. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanacžquiz cjichiča:

—Anaž ančhuc eksna. Wejrqui zizuča, ančhucqui Jesusaž kjurča, cruzquiz ch'awcta Jesusa. ⁶ Anaž tekz žejlča. Niiqui jacatatchiča, jaknužt chiitčhaja, jalla nuž. Pichay, tii sipultura chernza. ⁷ Nekztanaqui apuraž oka. Niiz tjaaajinta žoñinacžquiz mazca, tuž cjican: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatkalča. Ančuca tuqui Galilea yokquin okay-chiča. Jalla nicjuž ančhucqui Jesusa jacatatchi cheraquiča”. Wejrqui cuchanzquitača tii puntuquiztan ančucaquiz maznajo. —Nuž cjican paljaychiča anjilaqui.

⁸ Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacacqui apura ojkchiča, ispanitichi nižaza walja cuntintu. Zati pariju ojkchiča tjaa-jintanacžquin mazni. ⁹ Jalla nuž okan Jesusaqui ninacžquiz parizichiča.

Nekztan ninaczquiz tsaanchiicha. Nii maatakanacaqui Jesusizquiz macjatžcu rispitan, quilljatchiicha, Nekztan niiz kjojcha žcojzriicha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiicha:

—Anaž ančhucqui eksna. Wejt jilanaczquin mazca, Galilea yok kjutři ojkla ninacaqui. Jalla nicju ninacaqui wejr cheraquiicha. Jalla nii maznaquiicha.

ZULTATZ QUINTU

¹¹ Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilni zultatunacaqui watja ojkiicha. Nekztan timplu jilirinaczquin tjapa watchinaca quint'ichiicha. ¹² Jalla nekztanaqui timplu jilirinacaqui wajtchiz jilirinaczquin parli ojkiicha. Nuž parližcu tsjii acuerduquiz luzziicha. Jalla nekztanaqui nii quint'iñi zultatunaczquiz paaz tjaachiicha, ¹³ tuž cjičan:

—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinaczquiz cjequiicha: “Ween wejtnacaž tjajan, niiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusiz curpu kjañžcu chjitchiicha”. Jalla nužuž cjequiicha. ¹⁴ Chawc jiliriqui ančhucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui niiztan parlača ančhucqui ana casticta cjisjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zultatunacaqui nii ch'iizinta paaz tanžcu, ojkiicha. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichiicha. Jalla nižta toscar quintu judío žoñinacaqui chiichiiñiicha anz tii timpuquiziqui.

JESUSIZ MANTITANACA

¹⁶ Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacaqui Galilea yoka ojkiicha, Jesusaž t'okinzt'ita curquin. ¹⁷ Jalla nicju Jesusa cheržcu, niizquiz rispitchiicha. Yekjapa kuz turwaysi zelatča, ultimu werara Jesucristo, už anaj Jesucristo. ¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaczquin macjatžcu, tuž cjichiicha:

—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatača, arajpachquin žejlñinaca mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami. ¹⁹ Jaziqui ančhucqui cuchnuča. Tjapa tii muntu nacionanaczquin oka. Tjapaman nacionchiz žoñinaczquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjaajinžca. Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan criichi žoñinaca bautizaquiicha. ²⁰ Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinaczquiz tjaajnaquiicha ninaca cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeeča, tii muntu tucuzinžcama. Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquiicha. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

¹ Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan jalla tužuča. Jesucristuča Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

² Tuqui timpuqui tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta želatča, Isaías cjita. Nii profetaqui cjiyrchiča tii takunaca:

“Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuchanžcaquiča, tjapacha tjaczna. ³ Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquiča, tuž cjican: ‘Tsji chawc jiliriqui tjon-aquiča. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančuca kuznaca zuma tjaczna. Ančuca kamañanacaqui zuma lijitumapanž cjee’ ”.

Nuž cjiyrchiča Isaías cjita žoñiqui.

⁴ Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquichiča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nižaza paljaychiča, tuž cjican:

—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasača.

⁵ Tama žoñinaca Juanžquin ojkchiča, Judea cjita yokquiztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquiztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquiztan “ujchizpanča” cjican kuzquiz zint'ichaja, jalla niiqui bautistatača Jordán cjita puj kjazquiz.

⁶ Juanž zquitiqui camello chomquiztan watstatača. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztača. Niiž čhjeriqui tižtatača: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii lujlñitača. ⁷ Juanqui ojklaycan žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjiiqui wejt wirquin tjonča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisuča, niiž čhjata jeržcu chjojksinimi. Inakaztča wejrqui. ⁸ Kjaztankał bautisuča. Nii tjonñi jilirizti Espíritu Santužtan bautisaquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATAČA

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquiztan ojkchiča. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinciñitača. Jesusaqui Juanžquin ojkchiča, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautissiča.

¹⁰ Jesusaqui kjazquiztan ulancan arajpacha cjetzi cherchiča, nii orapacha. Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjiwžžquiñi cherziča. Niižuntuñpacha irantižquichiča. ¹¹ Nekztan arajpachquiztan tsjii jora paljayžžquiñi nonziča, tuž cjican:

—Amča wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen ancha cuntintutča wejrtqui.

JESUSIZTAN DIABLUZTAN

¹² Nekztanaqui Espíritu Santuqui ch'ekti yokquin Jesusa ojklayskatchiča. ¹³ Jalla nicjuž pusi tunc tjuñi kamchiča Jesusaqui. Nekziqui q'uit animalanaca zakaz želatča. Jaziqui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonziča; ujquiz tjojtskatz pecatča. Pusi tunc tjuñi ujquiz tjojtskatz yanznatča. Nekztan Yooz anjilanacaqui tjontjonžžquiñitača Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

¹⁴ Wiruñaquí Juanquí carsilquíz chawjctatacha. Nekztan Jesusaqui Galilea cjeta yokquin ojkechícha. Nii yokquin Yooz liwriñi taku paljaychícha, jaknužt zoñinaca Yooz wajtchiz zoñi cjissaja, nii. ¹⁵ Tuž cjican, paljaychícha:

—Tii timpumiž otcha. Anzpacha zoñinacaquí Yooz wajtchiz zoñi cjesachá. Kuznaca campiya, “ujchizpancha”, cjican. Nekztan tii liwriñi takuž tjapa kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANÑI ZOÑI KJAWZTA

¹⁶ Tsjií pajk kota želatcha, Galilea cjeta. Jesusaqui kot ataran ojklaycan pucultan jilazullca cherchícha; Simón, nižaza Andrés cjitatacha. Ninacatacha ch'iz tanñinacaquí. Nii ora ch'iz tanz kjazquíz tjojtznatcha. ¹⁷ Nekztan Jesusaqui ninacžquíz cjichícha, tuž cjican:

—Ančhucuí, wejttan chicaž ojklayñiž cjee. Anziquí ch'iz tanz langzzizza. Pero wejrquí ančucaquíz yekja langzquin utznača, Yooztajapa zoñinaca kjawzquí, nii.

¹⁸ Nekztanaquí nii orapacha ninacaquí ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklayñi cjissiča.

¹⁹ Jesusaqui tsjií koloculla nawjcjapa ojžcu, tsjií pucultan zoñinaca cherchizakazza; Jacobo, nižaza Juan cjitatacha. Ninacž ejpquí Zebedeo cjitatacha. Nii pucultan zoñinaca warcuquíz želatcha, ch'iz tanz azquichcan. ²⁰ Jaziquí Jesusaqui ninaca kjawziča, nižtan chica ojklayñi cjisjapa. Ninacž ejp warcuquíz želatcha, piyunanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp ecchiča, Jesusižtan ojklayzjapa.

ZAJRAZ TANTA ZOÑI

²¹ Nekztanaquí jeejz tjuñi Capernaum cjeta watja luzziča Jesusižtan ninacžtan. Nekziquí judío zoñinacž ajcz kjuyquíz luzziča. Nekztan Jesusaqui tjaačinchiča. ²² Chawc jiliri irata tjaačinatča, zuma zizñi. Judiuz lii tjaačinacážtakaz ana nuž tjaačinatča. Jesusiž tjaačintiquiztan zoñinacaquí ispatichiča:

—¡Ancha cuzala! —cjican.

²³ Nii ajcz kjuyquízpacha tsjií zajraz tanta zoñi želatcha. Nii zoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

²⁴ —Jesusa, Nazaret wajtchiz zoñimla. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquíz mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jaziquí am pajuča. Zuma Yooz Zoñimla. —Nuž cjican, kjawchiča.

²⁵ Nekztan Jesusaquí zajrižquíz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! Tii zoñžquiztan ulna.

²⁶ Nekztan zajraquí nii tanta zoñi chekjinskatžcu, nižaza altu tawkžtan kjawžcu, ulanchiča. ²⁷ Nižta cheržcu, zoñinacaquí ancha tsucchiča. Ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Čhjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaačinla. Walja azziz tawkchizla. Tii zoñiqui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiiž taku cazla. —Nuž ispatichi parlassiča.

²⁸ Oralla Jesusiž paataquí mazmztatača tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUZ AJMUZ MAA

²⁹ Nekztanaquí ajcz kjuyquiztan ulanžcu, Jesusaquí Simón, nižaza Andrés, jalla ninacž kjuyquíz luzziča, Jacobžtan Juanžtan, nuž. ³⁰ Simónž

ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatča. Tjapa curpu walja kjaatča. Jaziqui Jesusižquiz mazziča. ³¹ Jesusaqui macjatžcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchiča. Nekztanaqui naaža kjañi cona zarakchiča. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinča.

ANCHA ZOÑINACA CHJETINTA

³² Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami zjičtatača. ³³ Nižaza Jesusaž alujta kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajcziča. ³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tjapaman laa žoñi čhjetinchiča. Žoñinacžquiztan muzpa zajranaca chjatkatchiča. Zajranacaqui Jesusa pajchiča; pero Jesusaqui ana čhiikatchiča.

YOOZ TAKU PARLITA

³⁵ Jakawenz tažquui ima kjanžcan Jesusaqui žaaziča, iya zumchi zumchi cjican. Wajtquiztan ulanžcu, ana žoñž žejlz yokquin ojkičiča, Yooz Ejpžtan parli. ³⁶ Wiruñauqui Simonaqui niž mazinacžtan Jesusa kjuri ojkičiča. ³⁷ Jesusižquiz zalžcu cjichiča:

—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewča.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča, tuž cjican:

—Nacjuñž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljayquiztanča wejrqui. Jalla niijapa tii muntuquiz tjonchinča.

³⁹ Nekztanaqui Galilea yokaran ojklajchiča, ajcz kjuyanacquin Yooz taku paljaycan, nižaza zajranaca chjatkatcan.

MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑI

⁴⁰ Tsjii mojkchi janchichiz žoñi želatča. Niiqui Jesusižquiz tjonchiča. Quillžcu, rocchiča, tuž cjican:

—Wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atča amqui.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui nii žoñi okžcu, nižžquiz lanziča, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjiša.

⁴² Jalla nuž čhiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjišičiča, mojkchi janchi laa cjitiquiztan. ⁴³⁻⁴⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz iwtičičiča, tuž cjican:

—Jaziqui tii čjul am čhiichijay! Anača jeczquizimi čhiichizqu. Timpluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tježca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantichaja, jalla nuž ofrenda uchaquičiča. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žejtchi zizaquičiča. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴⁵ Nekztan nii žejtchi žoñiqui tjapa kjutñi ojklajchiča, nii žejta quintu parlican. Tjapa žoñinacžquin nii quintičičiča. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui Jesusižtan zalz pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi wajtquizimi luzi atchiča, žoñiž zizan. Ana žoñž žejlz yokuñ ojklajchiča. Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui nižžquin tjonñitača.

2

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹⁻² Tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpcchiča, persun kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajcziča, kjuya chjiypscama. Nižaza anatača campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinacžquiz Jesusaqui Yooz taku tjaajinchiča. ³ Nuž tjaajan, pakpaltan žoñinaca

tjonchiča, tsjii zuch žoñi kuzi. ⁴ Muzpa žoñi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchiča. Nekztanaqui tsewtan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoñi kjuyłchuc chijunžquichiča, niiz tjajz zquitquiziqui. ⁵ Ninacaqui Jesucristužquin tjapa kuztan tjonchiča. Nii nayžcu, Jesusaqui zuch žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntača.

⁶⁻⁷ Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatča, judiuž lii tjaajiñi žoñinaca. Ninacaqui kuzquiz pinsatča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tiiqui nižta chiijo? Anawalipanča tiiž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pinsichiča lii tjaajiñi žoñinacaqui.

⁸ Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizziča. Nekztan ni-nacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančuca kuz nižta pinsejo? ⁹ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiizinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaya? už “Tsijsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? ¹⁰ Tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhucqui tiiž chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichiča:

¹¹ —Amquiz cjiwča, tsijsna. Am tjajz zquitinaca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichiča Jesusaqui.

¹² Nekztanaqui nii zuch žoñiqui tsijsiča. Tjajz zquiti aptichiča. Liwj tjappachaž cheran, ulanchiča. Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchiča, tuž cjican:

—Tižta wira ana cheriñča.

Nekztanaqui Yoozquin honora waytichiča.

LEVI CJITA ŽOÑI

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui wajtquiztan ulanžcu, pajk kot ataran wilta ojklayatča. Nuž ojklayan, žoñinacaqui niizquin macjatžquichiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajinchiča. ¹⁴ Wiruñauqui nawjcjapa ojkiča. Jiczquiz ojkan, Leví cjita žoñi cherchiča, aduanž kjuyquiz julžnan. Leví ejpqui Alfeo cjitatača. Jesusaqui niizquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejttan chica ojklayñim cjequiča.

Nekztan tsijscu, Jesusižtan ojkiča Leviqui. ¹⁵ Nižaza Leví kjuya luli ojkiča. Nicju Jesusižtan niiz tjaajintanacžtan nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan nekzizakaz lulatča. Muzpa žoñinacaqui Jesusižquin apzitača. ¹⁶ Tsji kjažt judiuž lii tjaajiñi žoñinaca zakaz želatča, fariseož partinacami. Jaziqui Jesusižtan anazum žoñinacžtanuntu lulan, naychiča. Nekztan pewcziča niiz tjaajinta žoñinacžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan lujljo?

¹⁷ Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Zuma žejtchinacaqui anaž kullñi pecasača. Laa žoñinacž kullñic pecča. Wejrqui “Zumal kamuča” cjiñi žoñinacžquiziqui ana kjawwñi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawwñi tjonchinča.

¹⁸ Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti žoñinacžtan, jalla ninacaqui ayunasñipantača. Jaziqui žoñinacaqui Jesusižquiz pewczñi tjonchiča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasñejo? Amiž tjaajintanacazti ana ayunasñipanla.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Zalz pjižtiquiz impittaž cjenauqui, ¿kjažt ayunasasajo? Zalsñi žoñžtan pijistaž paača. Zalsñi žoñi želanpacha, anaž ayunasasača. ²⁰ Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjantaž cjequiča. Nekztanž ayunasasača.

²¹ Jesusaqui tii takuzakaz chiichiča:

—Anaž jakziltami zijzi zquitquiziqui ew rimintiztan rimintasača. Nižta rimintasaž niiqui, zijzi zquiti juc'anti wjajrskatasasača. Ewqui zijziquiztan jaljiznasača. Nekztan juc'antiž tsjelanznasača. ²² Nižaza anaž jakziltami zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasača. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasasača ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasača. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JEEJZ TJUŇI QUINTU

²³ Nekztanaqui tsjii jeejz tjuñi Jesusaqui tiric zkal taypiran okatča tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkan tjaajinta žoñinacaqui tiric oza kja-jpchiča. ²⁴ Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Cherzna. ¿Kjažtiquiztan nižta paajo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?

²⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčucča, ¿ana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: učhum tuqita atchi ejp, David cjetaqui, niž mazinacžtan čheri eecskatchiča. Ana čjul čherchiz cjen, ²⁶ Yooz timpluquiz luzziča. Nii ora timplu chawc jiliritača Abiatar cjetaqui. Timpluquin Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatča. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchiča David cjetaqui. Nižaza niž mazinacžquiz tojunchiča. Anapantača permitta nii t'anta lujlžqui ina žoñžlaqui. Nižta lujlžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacžtapankaz nii t'anta lulaj cjetaqui.

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:

—Žoñž laycu jeejz tjuñiqui uchtatača. Nii jeejz tjuñquiztanaqui žoñiča juc'ant chekanaqui. ²⁸ Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yoož Žoñtča. Jeejz tjuñquizimi čjulu paaz cjenami weril mantasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

3

KJARA KJOŇCHI ŽOŇI

¹ Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekz tsjii kjara kjoñchi žoñi želatča. ² Ujchiz jwesjapa quintri žoñinacaqui Jesusa awayt'atča, jeejz tjuñquiz čjetnaquiya, už anaž čjetnasaj.

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

⁴ Nekztan parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjan:

—¿Jeejz tjuñquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja; žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja? —Nuž pewcziča Jesusaqui.

Ninacazti ch'ujukaz želatča. ⁵ Nekztan Jesusaqui niiz muytata žejlñi žoñinacž kjutñi chercherziča. Ninacžjapa žawjchiča; nižaza ninacž chojru kuzziz cjen, llaquitatača. Nekztan laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Am kjara chjinzna.

Nuž kjara chjinžcu, žejtchi quirchiča. ⁶ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanchiča. Ulanžcu Herodes partinacžtan Jesusiž quintra parličiča:

—¿Jaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaa jintanacžtan ojklaychiča pajk kot ata. Muzpa tama žoñinacaqui apziča. ⁸ Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchiča, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán puž najwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquiztan Jesusižquin tjonchiča, niiz ancha wali paatanaca cheri. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaa jintanacžquiz chiižinchiča:

—Wejtta warcuž tjaczina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.

¹⁰ Muzpa žoñinacž čhetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča. Nižquiz lanžjapa, ancha ts'acjassiča.

¹¹ Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niiz yujcquiz quilziča. Kjawcan, čhiichiča:

—Yooz Matimča amqui, —cjican.

¹² Jalla nekztanaqui Jesusac ninacžquiz walja iwjt'ichiča, tuž cjican:

—Wejtquiztanac anača ančhucqui čhiizqui, “Yooz Maatimča”, cjiican.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchiča. Niiz kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawziča. Nekztan nižquin macjatchiča illzta žoñinacaqui. ¹⁴ Tuncapan žoñi utchiča nižtan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo. ¹⁵ Ninacžquiz poderchiz cjiskatchiča, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami čjatkatajo. ¹⁶ Nii illzta žoñinacaqui tinacatača; Simonatača; niiqui Pedro cjitazakaztača. ¹⁷ Jacobotača; Zebedeož majčtača niiqui. Juantača; Jacobož lajkatača niiqui. Jacobžtan Juanžtan altu jorchiz cjen Boanerges cjitazakaztača. ¹⁸ Andrestača. Felipitača. Bartolomitača. Mateotača. Tomastača. Yekja Jacobotača; Alfeož majčtača niiqui. Tadeotača. Yekja Simonatača; tsjii politicutača niiqui, cananiž partitača. ¹⁹ Judas Iscariotitača; Jesusiž quintra tarazunchiča niiqui. Jalla nužuča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkičiča niiz illzta tjaa jintanacžtan. ²⁰ Nekziqui muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztača. Jesusaqui niiz tjaa jintanacžtanacqui ana čheri luli atchiča, žoñinacž muzpa ajcziž cjen. ²¹ Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Lucurataž niiqui, —cjican.

Jaziqui zoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinacaqui tjonchiča Jesusa chjichi.

²² Nižaza Jerusalenquiztan judiuz lii tjaajiñinacaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantača. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatičiča tiiqui. —Nuž cjichiča.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritacha.

²³ Nekztanaqui nižta chiiñi zoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—ǰaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo? ²⁴ Tsjii wajtchiz zoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii wajtaqui tjatantaž cjequiča. ²⁵ Nižaza tsjii kjuychiz zoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii kjuychiz zoñinaca wichansnasača. ²⁶ Satanasaqui persuna t'aksnasaž niiqui, ezasača. Niiž aziqumi miransnasača. Anaž azziz cjesača.

²⁷ Jaziqui anaž jecmi tsjii azziz zoñž kjuyquiziqui luzi atasacha, ima azziz zoñi čejlcanacui. Anaž niiž kinakunacami jwesi atasacha. Čejlžcu, nekztan kinakunaca jwesi luzasača.

²⁸ Čeka ultimu werara chiyuča, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesača. ²⁹ Pero jakzilta zoñit Yooz Espirituž quinta chiičhaj niiqui, anaž pertunta cjesača. Nii zoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča.

³⁰ Zoñiž “Zajraž tantamča amqui,” cjiñiž cjen, nuž paljaychiča Jesusaqui.

JESUSIZ MAATAN LAJKNACZTAN

³¹ Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjonchiča. Kjuy zanzuiztan tsijtsu, Jesusa kjawskatchiča. ³² Kjuyltan zoñinacaqui Jesuizquiz muytata julzi želatča. Ninacaqui Jesusižquiz mazziča:

—Tekz am maa tjonchinča am lajknacžtan. Am kjawža, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča:

—ǰect wejt maajo, wejt jilanacajo?

³⁴ Nii muytata julzi zoñinacž kjutni čeržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tinacača wejt maaqui, wejt jilanacacui. ³⁵ Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niiča wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

4

ZKALA CHJACZ QUINTU

¹ Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchiča. Nekztanac muzpa zoñinacaqui nižquiz macjatžquichiča. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzziča kot kjutni. Zoñinacazti kot atquiz žejlchiča. ² Nekztan nii walsiquiztan zoñinacžquiz muzpa tjaajinchiča, tuž cjican:

³ —Nonžna ančhucqui. Tsjii zoñiqui zkal čjaqui tewcchiča. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čjacchiča. ⁴ Nuž čjacan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Nekzi wežlanacaqui tjonchiča nii semilla luli. ⁵ Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Maz juntuñacui ljawallatača yokaqui. Nekztan ratulla jeczica nii čjactaqui. ⁶ Pero sii kjakiqui nii čjactaqui ujsiča. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchiča. ⁷ Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nekztan

ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tjabatnichiča. Ana pookchiča. ⁸ Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsiča. Nekztan cuza jecziča, pajkchiča, čjerchiča. Jaziqui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, patac čjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchiča.

⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui čhižinchiča:

—Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

CHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

¹⁰ Wiruñnauqui Jesusa zinalla želan, niž tuncapan tjaaajinta žoñinacžtan nekz žejlñinacžtan, ninacaqui Jesusa pecunchiča čhjacz quintu.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucaquiz Yooz tjaaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niž mantita kamaña puntuquiztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii puntuquiztan chiyučha, ana criichi kuzziz cjen. ¹² Jalla nižta chiyučha, chercanpacha ana zizajo, nonzcanpacha ana intintajo, ana kuz campiizkatajo, ujquiztan ana pertunta cjisjapa.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tjaaajinta žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Anačha ti žkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž čhiita quintunaca zizasajo? ¹⁴ Ančhucaquiz tjaaajnučha. Žkala čhjacz quintuqui jalla tuž cjiča: Jakziltat Yooz taku paljayčhaja, jalla ničha nii žkala čhjaci žoñiqui. ¹⁵ Tsjii semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Čhjulatorat tsjii žoñinacaqui Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaqui tjončha, kuzquiztan nonžta taku kjañzjapa. Jalla nižtačha nii jicz latuquiz yokažtakaz žoñinacaqui.

¹⁶ Nižaza tsjii semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Nii maz yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, orallaž catokčha. Pero tsjii upacamakaz Yooz tawk jaru kamčha. ¹⁷ Ana koz zep'ichiz žkalažtakazza ninacaqui. Yooz taku catoktiquiztan yekjap žoñinacaqui quintrassa, ninaca čhjaawjčha. Nižaza pruebanacac tjončha. Nekztan ratulla Yooz taku tjažta, quejpsa.

¹⁸ Nižaza tsjii semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonža. ¹⁹ Nekztanaqui čhjulquinami pinsiča. Wali jiru cjis pecčha; čhjultakimiž pecčha. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjabatničha. Ch'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atčha. Jalla nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz takuqui anaž pookčha.

²⁰ Tsjii semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsiča. Nii zuma yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokčha. Nekztanaqui ninacž kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookčha. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž čjerčha —quinsatunca, sojtatunca, patac čjerchiz zapa zkal ozquiz. Jalla nižta Yooz takuqui pookčha zuma žoñinacž kuzquiziqui.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjižtan quint'ichiča, tuž cjican:

²¹ —Micha ana tjeeznasacha cajun kjuyltan nonzjapa, nižaza tjaž zquit koztan nonzjapa. ¿Jalla nižta cjesajo? Anaž cjesacha. Micha tjeezqui iztacž juntuñ nonznasacha, zuma kajajo. ²² Čhjulu čhjojtami wažtapanikaz cjequičha. Nižaza Yooz puntu ana ziztanacami kjana-pacha ziztapanikaz cjequičha. ²³ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

²⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jaknužt ančhuc tjaačhaja, jalla nižtazakaz Yoozqui ančhucacqui tjaasača; iya zakaz yapznasača Yoozqui. ²⁵ Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequiča, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž cjequiča. —Nuž tjaajinchiča Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

²⁶ Nižaza Jesusaqui iya tjaajinchiča, tuž cjican:

—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui zkala čhjacača. ²⁷ Nekztan ween tjačha, majiñ žaaza. Jaknužt zkalaqui jecžaja, pajkčhaja, nii ana zizza žoñiqui. ²⁸ Zkal yokaqui juyžtokaz pookčha. Prim-iruqui zkalaqui jecža, nekztan pajkjallčha, nekztan ozziz cjissa, nekztan čherchizza. Nuž pookčha. ²⁹ Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz timpučha.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

³⁰ Jesusaqui tsjii quintužtan tjaajinchiča.

—Yooz wajtchiz žoñinaca, čjalla nii puntu irata čhjulut cjesajo? Ančhucacqui cjiwčha, tii quintu irata cjesača, mostaz quintu. ³¹ Tsjii semillaqui mostaza cjitača. Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltallača. ³² Pero čhjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkčha, čjul zkalkuiztanami juc'anti. Pajk itzizza. Layñi wežlanacami itzquiz julčcu, ziwžquiz jeejznasača. —Nuž tjaajinchiča Jesusaqui.

³³ Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaajinchiča, quintu nonžñi otčañcama. ³⁴ Quintunacžtankaz tjaajinchiča. Nekztan niž persun tjaajinta žoñinacžquiz zapa quintumi intintiskatchiča, parti žoñinacž ana želan.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

³⁵ Tsjii noj tjuñiž kattan, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz paljay-čiča, tuž cjican:

—Tii kotž najwktuñtanž ojklaj, —cjican.

³⁶ Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsjii walsiquiz ojkičiča niž tjaajintanacžtan. Nižaza yekja walsanacaqui ninacžtan čica ojkičiča. ³⁷ Nekztanaqui tsjii wali pjursanti tjami zalčiča. Jaziqui juc'anti tjamiž cjen walsiquiz anča kjaz luzziča. Walsaquí jozipan kjaz chijipsiča. ³⁸ Jesusaqui walsa kjuyltan tsjii azquiz tjajatača, wirquin. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žiñziča, tuž cjican:

—¡Tjaajiñi Maestro! ¡Ticmayala učhumqui! ¿Anam llaquisya?

³⁹ Wajtžcuqui Jesusaqui tjami mantichiča, apaltajo. Kjaz ljojki mantichizakazza:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljojkinacami apaltichiča. ⁴⁰ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan anča tsucchinčhuctajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizčhuckaya?

⁴¹ Tjaajinta žoñinacaqui anča ispantichi cjissiča. Ninacpora parlas-čiča, tuž cjican:

—¿Čjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojkimi cazla.

5

ZAJRAZ TANTA ZOŇI

¹ Nekztanaqui kotž najwctuñtan irantichiča Gadara cjita yokquin.
²⁻³ Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchiča. Campu santuquin kamñitača. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi čeli atatča, jir carinžtanami. ⁴ Kjaž wilta kjojchami kjarami carinžtan čejlžinzpantača. Čejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztača; t'una kjolzñipankaztača. Anaž jecmi nii žoñž azquiziqui alcansatča, nii atipzjapaqui. ⁵ Ween majiñ campu santuran cururan ojklayñitača kjawcan. Maztan persun janchi chjojritsñitača. ⁶ Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajtžquichiča, Jesusiž yujcquiz quillzlaki. ⁷ Nekztan altu joržtan čiichiča, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ħkjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uča, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

⁸ Tuquiqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.

Nuž mantiquiztan zajraqui čiichiča. ⁹ Nižaza Jesusaqui pewcziča:

—ħčhjul tjuuchizamta? —cjican.

Nii zajraqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamača wejrnacqui.

¹⁰ Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocchiča, ana najwcuñ ojklayskatajo. ¹¹ Nekziqui tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatča.

¹² Nižtaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Cuchinacžquin wejrnac cuchnalla. Cuchinacžquizkaz luzkatalla.

¹³ Nekztanac Jesusac cjichiča:

—Oka nižtaqui.

Ulanžcu zajranacami cuchinacžquiz luzziča. Tsjii pizc waranka cuchinaca želatča. Zajranacaž luztan cuchinacaqui ispantichiča. Kot kjutñi jira pariju chjujcuntichiča. Kjazquiz luzcu, ticziča.

¹⁴ Nekztanaqui nii cuchi itzñi žoñinacaqui tsucaña zajtchiča. Wajtquinami jochquinami cwint'ichiča cuchi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojkičiča, nii paatanaca cheržñi.

¹⁵⁻¹⁶ Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtchi cherchiča. Julzi, zquitimi cujtzi, žejtchi, nižta cherchiča. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ispantichiča. Nekztan nii cheržñi žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazziča. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watčaja, jaknužt nii cuchinacami watčaja, nii mazmazziča.

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.

¹⁸ Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtchi žoñiqui Jesusižquiz rocatča:

—Amtanpan tira žejlz pecuča, —cjican.

¹⁹ Jesusaqui ana munchiča, tuž cjican:

—Am kjuya oka amqui, am jamillanacžquin. Ninacžquiz mazca, “Wejr okziča Yoozqui. Yooz čhjetintitča wejrqui”, cjican.

²⁰ Nekztanaqui Tunca Wajtanaca cjita yokaran ojklaychiča nii žejtchi žoñiqui. Nicjuñ jaknuž Jesusaqui nii čhjetinchizlaja, jalla nii mazmazquichiča. Jalla nekztanaqui nii maztiquiztan tjapa žoñinacaqui tsucchiča.

JESUCRISTUCHA LA ZONĠI CHJETINŊIQUI

²¹ Nekztanaqui Jesusaqui kot najwctuŋtan quejpžquichiċha walsiquiz. Kot ataran želan, nekzi qui muzpa tama žoŋinacaqui niž muytata ajcziċha. ²² Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoŋi qui tjonchiċha. Judionacž ajcz kjuy jiliritaċha ni qui. Jesusa cheržcu niž yujcquiz ezlaki quillziċha. ²³ Nekztan Jesusižquiz ancha rocchiċha, tuž cjican:

—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonžcalla amqui. Wejt uzaquiz am persun kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana ticznajo.

²⁴ Nekztanac Jesusaqui nižtan chica nii žoŋž kjuya ojkchiċha. Okan tama žoŋinacaqui Jesusiž wirquiz apziċha, ts'acjascan tejwc tejwcwarascan. ²⁵ Žoŋinacž taypiquiz tsjaa laa žon želatċha. Tuncapan wata ljoc okiŋtaċha. ²⁶ Tsjii kjaž kullŋi žoŋinacžquin ojkchinċha. Juc'anti sufriskatchiċha ninacaqui. Nužquiz inapankaz tjappacha naaža cusasa castassinċha. Naa žonqui juc'anti laa cjisnatċha; ana wira žeti atatċha. ²⁷⁻²⁸ Jesusiž paata quintunaca nonchinċha. Nekztan Jesusiž wirquiztan macjatchinċha. Tama žoŋinacž taypiquiz želan, tuž cjican pinsichinċha:

—Niiž zquitikaj lanžnuċhaj ni qui, žetaka.

Nekztan niž zquiti lanžinċha. ²⁹ Lanžcu nii orapacha tsijtsiċha naaža ljoc ojkŋi qui. Žejtchinċha. Persun janchiquiz naychinċha, nii laaquiztan žejtchi. ³⁰ Jesusaqui persun kuzquiz naychiċha, niiž aztan naa žon ċhjetinchiċha, nii. Nayžcu wir kjutŋi cherziċha. Nekztan pewcziċha, tuž cjican:

—¿Ject wejt zquiti lanzejo?

³¹ Nekztanac niž tjaažinta žoŋinacaqui cjichiċha:

—Cherzna. Tama žoŋinaca ancha amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am nuž pewczjo, “Ject wejr lanzejo?” cjicanajo.

³² Nekztan Jesusac žoŋinacž kjutŋi chercherziċha, jectċhalaj nii lanzi, nii pajzjapa. ³³ Nekztan naa žonqui persun curpu žejtchi nayžcuqui, eekescan cjarcatcan macjatchinċha, Jesusiž yujcquiz quillzinċha. Nekztan naaqui tjapa werara mazzinċha. ³⁴ Nekztan Jesusaqui cjichiċha:

—Cullacalla. Tjapa kuztan criċhiž cjen, ċhjetinta cjissamċha. Jazi qui žejtchipanim cjequiċha. Cuntintum okaquiċha.

³⁵ Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz chiyan, tsjii žoŋinacaqui tjonchiċha; Jairo cjita judio jilirž kjuyquiztan tjonchiċha. Nii jiliržquiz cjichiċha:

—Am uzqui ticzinċha. Anam iya tii maestružquiz molistis waquiziċha.

³⁶ Jesusazti nii žoŋinacž ċhiċta taku ana catokchiċha. Nekztan nii jiliržquiz cjichiċha:

—Ana am niic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.

³⁷ Nekztan Jesusaqui Pedružtan Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk) ninacakaz apskatchiċha. Partinaca ana apskatchiċha Jesusaqui.

³⁸ Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichiċha. Nekzi žoŋinacaqui ancha kjawcanž kaatkalċha. Nižta cherchiċha Jesusaqui. Ancha arnatċha nii kaaŋi žoŋinacaqui. ³⁹ Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjichiċha:

—¿Kjažtiquiztan ancha aranje, nižaza kaajo? Taa uzqui anaċha ticzin, tajċha.

⁴⁰ Nekztan nii žejlŋi žoŋinacaqui tjassiċha, nii nonžcu. Jesusazti zancuŋ nii žoŋinaca ulanskatchiċha. Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan niž mazinacžtan luzziċha, jakziquin naa uz želatċhaja, nicju.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanziča. Nižaza altu tawkžtan chiichiča:

—Talita cumi, —cjican.

Nii takuqui cjiča, “Usalli, žaazna”.

⁴² Nekztanac nii orapacha naa uzqui žaazińča. Ojklaychińča. Tuncapan watchiztača naa uzqui. Nekztanaqui nii žońinacaqui kuz kata tsucchiča. Ancha ispantichiča. ⁴³ Nekztan Jesusaqui zuma iwjt'ichiča, tuž cjican:

—Ana jeczquizimi tii čhetinta quintu chii chiyaquiča.

Nuž mantižcu, ninaczquiz mantichizakazza, naa uzaquiz čhjeri tjaajo, nii.

6

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

¹ Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wajtquin ojkchiča niiž tjajintanacztan. ² Jeejz tjuńquiziqui judionacz ajcs kjuyquiz tjajinchiča. Nii nonžcuqui žońinacaqui ispantichiča, tuž cjican:

—¿Jakziquin zizzit tii žońi tii tjajinznacaya? ¿Jaknuž zizzit tii tjajinznacaya? ¿Jaknuž paachit tii milajrunacaya? ¿Jaknužupan teejo? ³ Tiiqui carpintirukazla, María majchča tiic, ¿ana jaa? Tiiž lajknacaqui Jacobo, José, Judas, Simón cjitača. Ninacztan tiiž cullaquinacztan tii wajtquiz ućhumnacžtan kamča. —Nuž cjichiča.

Nekztanaqui nii wajtchiz žońinacaqui Jesusiž quintru muzpa žawjziča. ⁴ Nekztan Jesusac chiichiča:

—Tjapa žońinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispitle. Pero persun wajtchiz žońinacami persun parintinacami persun familianacami profetžquiz anaž rispitz pecńiča.

⁵ Nekziqui nii wajtquiz tsjii kjažultan žońi čhetinchiča, kjaržtan lanžcu. Ana iya milajru paayi atchiča. ⁶ Ana criińiž cjen Jesusaqui cjiichiča:

—¿Kjažtiquiztan tii žońinacaqui ana criijo? ¿Kjažt cjisnaquejo?

Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visinunacz wajtquiztan wajta tjajinńi ojklaychiča Jesusaqui.

TJAAJINTA ŽOŃINACA CUCHANTA

⁷ Jesusaqui niiž tuncapan tjajinta žońinaca kjawžcu, pucultan pucultan cuchanchiča:

—Anćhucqui Yooz aztan zajranaca čjatkataquiča, —cjican.

⁸ Jalla nekztanac mantichiča, tuž cjican:

—Anćhucqui anaž čhjulumi čjichaquiča jiczjapaqui, anaža žak quelzmi anaza čhjerimi anaza paazmi. Tsjii atskaz čjichaquiča. ⁹ Čjata čjatzcuča okaquiča. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquiča, ana pizc zquitchiz. ¹⁰ Anćhucqui jakziquinž alujasačhaja, nekziž kamaquiča, čhjulator nii wajtquiztan ulnačhaja, niicama. ¹¹ Jakzilta watjat anćhuc ana cherz pecčhaja, nižaza anćhuca takumi ana nonz pecčhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquiča. Nekztan nii yok pulpu anćhuca kjojchquiztan tsajt tsajtsnaquiča, ninacz uj tjeezjapa. Ultim weraral cjiwčha, juyzu tjuńquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watanacziz žońinacaqui castictaž cjequiča. Pero nii ana anćhuc pecńi žońinaczti juc'anti castictaž cjequiča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

¹² Jalla nektanaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinacaqui Yooz taku paljayi ulanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančhuca uj paaznacaqui eca.

¹³ Nektanaqui zmali zajranaca chjatkatchičha. Nižaza asiitižtan achquiz tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinchičha.

JUAN BAUTISTA CONTA

¹⁴ Tjapa kjutñi nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata mila-jrunaca zizzičha. Herodes cjita nacionž chajwc jilirimi zizzizakaztačha. Nii Jesusiž paata milajrunacz puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichičha:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchižlani. Jalla nižtiguiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

¹⁵ Yekjap žoñinacaqui cjichičha:

—Elías cjita profetila tiiqui.

Yekjapaqui cjichičha:

—Tuquitan Yooz taku parliñi profetažtakazla tiiqui.

¹⁶ Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqui cjichičha:

—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiiz acha pootkatchinčha. Anziqui jacatatchila tiiqui. —Nuž cjichičha Herodesaqui.

¹⁷ Tuquiqui tužu watchičha. Herodiy cjita žonqui Felipež tjuntačha. Felipitačha Herodes jilaqui. Nektzan Herodesaqui Felipež tjunatan zalsičha. Nektzan Herodiy cjita tjunqui Herodižquiz paljaychičha:

—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. —Nuž cjichinčha naaqui.

¹⁸ Tuquitan Juanqui Herodes cjita jiliržquiz chiizinchičha, tuž cjican:

—Am persun jilž tjunatan zalsamčha amqui. Nuž ana waquisičha. Jaziqui liy quintram kamčha amqui.

¹⁹ Nektanaqui naa Herodiiqui Juanž quintra ancha žawjchinčha. Konkatzpan pecatčha. Pero ana atchinčha. ²⁰ Juanqui zuma kuzziz-tačha, ana ujchiz žoñi. Nektzan Herodesaqui Juanžquiz eksičha. Nektzan Herodiyqui ana conkati atchinčha. Herodesaqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchičha. Jalla nuž cjenami Juanž taku jutzazñipankaztačha.

²¹ Wiruñaquei niiž cumpliaños pjijztiquiz Herodesaqui cusa čherinaca luli kjawzičha. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galiliquiztan ricach žoñinaca, ninaca kjawzičha. Nii tjuñquiz naa Herodiyqui ancha kuz tjutzinčha, Juan konkatzjapaqui. ²² Nii nooj jakziquin čheri lujlčhaja, nicju Herodiyž turqui tsati luzzinčha. Nektanaqui naa turaž ancha tsajtchinčha. Nii cheržcu, jutzazzičha Herodižtan niiž invitta žoñinaczanaqui. Nektzan nii Herodes jiliriqui naa turaquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Chjulum pecčhaj niiqui, wejtquiztan mayaquičha. Amquiz tjaačha.

²³ Jaziqui Herodesac turaquiz juramentužtan chiichičha, tuž cjican:

—Chjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz tjaasačha.

²⁴ Nektzan ulanzcu naa turqui maa pewczinčha:

—Čhjulut wejr mayas, mama? —cjican. Maaqui kjaazinčha:

—Juan Bautistiž acha maya.

²⁵ Nektzan apura jiliržquiz luzquichinčha naa turqui. Maychinčha maaž mantitacama, tuž cjican:

—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecučha.

²⁶ Nektanaqui nii jiliriqui ancha llactazzičha. Juramentužtan chichiž cjen, nižaza niiž mazinacaž nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchičha.

²⁷ Nekztan sultatu cuchanchiĉha Juanž aĉha zjiĉcajo. ²⁸ Carsila oĉkĉiĉha mantita sultauqi. Nekztanaqi Juanž aĉha pootžcu chuwwquiz zjiĉcĉiĉha. Naa turaqi aĉha tjaatataĉha. Nekztan naaqui maauin aĉha tjaazquichinĉha.

²⁹ Jalla nekztanaqi Juanž aĉha poota nonžcuqi, Juanž tjaajintanaqi niiz curpu mayi tjonĉiĉha, ĉjitzjapa, yokquiz tjatjapa.

LUJLZ CHJERI TJAATA

³⁰ Wiruñaqi Jesusiž cuchanta žoñinacaqi quejpžquichiĉha. Jesusižquiz cwin'tiĉiĉha tjapa oĉklaytanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaqi ninacžquiz paljayĉiĉha, tuž cĉican:

³¹ —Jakziqunt ana žoñinaca žejlĉhaja, niĉju tjappachaž oĉklalla. Niĉju jeejžcaquiĉha. Anĉa žoñinacaž tjontjonžtiqiztan wira ana ĉherimi lujlucataĉha.

³² Nekztanaqi Jesusižtan niiz tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacakaz oĉkĉiĉha; ana žejl yokquin walsiquiz oĉkĉiĉha. ³³ Pero ecĉiĉi žoñinacaqi ninaca oĉkñi ĉerĉiĉha. Žoñinacaqi ninaca pajžcu tjapa waĉtquiztan kjoĉhuñ zajtĉiĉha. Jaziqui nii žoñinacaqi Jesusiž tuqi iran-tiĉiĉha. ³⁴ Jesusaqi nii yokquin irjatžcuqi walsiquiztan ulanĉiĉha. Nekztan tama žoñinaca ĉerziĉha. Nii žoñinaca okziĉha. Ana awatirĉiz uuzanacažtakaz nii žoñinaca želatĉha. Nekztanac Jesusac walja tjaajinĉiĉha. ³⁵ Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanaqi tjonĉiĉha, tuž cĉican:

—Ana žejl yokquizla uĉhumqi. Tjuñiqui wajillaž kataquiĉha. ³⁶ Jaziqui tii žoñinacaqi joĉ kjuťñimi wajt kjuťñimi cuĉnalla, niĉju ĉherimi kjayžcajo. Ninacžta ĉheri ana žejlĉha.

³⁷ Jesusaqi kjaaziĉha:

—Anĉucĉha tinacžquiz ĉheri tja.

Ninacaqi cĉiĉiĉha:

—ĉTinacžquiz ĉheri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjayi okas?

³⁸ Nekztan Jesusac kjaaziĉha:

—ĉKjaž t'antat anĉucalta žejljo? ĉeržca anĉucqi.

Nekztan ĉeržcu quejpžquichiĉha ninacaqi. Nekztan ĉiichiĉha, tuž cĉican:

—Pjijska t'anta pizc ĉ'iž žejlĉha.

³⁹ Jalla nekztanaqi Jesusaqi ninacžquiz cĉiĉiĉha:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii žoñinaca tjułžna, ⁴⁰ patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan jułziĉha žoñinacaqi. ⁴¹ Nekztanaqi Jesusaqi nii pjijska t'anta pizc ĉ'iž niiz ĉjarquiz tanzcuqi, tsewcĉuc ĉerziĉha. Nekztan Yooz Ejpžquin ĉracias cĉican ĉiichiĉha. Nekztan t'anta kjołziĉha. T'una t'una kjołžcu, tjaajintanacžquiz tojziĉha, parti žoñinacžquiz onajo. Nižaza nii pizc ĉ'iž tojzizakazza žoñinaca lułajo.

⁴² Nekztan tjapa žoñinacaqi ĉjeki cĉissiĉha. ⁴³ Nekztanaqi žejtĉi t'anti t'unanacami ĉ'iž t'unanacami tuncapan canasta ĉjijpi ricujĉiĉha.

⁴⁴ Nii t'anta lułñi luctak žoñinacaqi pjijska warankataĉha.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHICHA

⁴⁵ Nekztanaqi Jesusaqi niiz tjaajintanaca walsiquiz luzkatchiĉha, nii kota kakajo, Betsaida cĉita wajtquin kotž najwcĉaktan. Ninacž oĉktan Jesusaqi parti žoñinacžquiz cĉiĉiĉha:

—Ančhuca kjuyaž okaquiča.

⁴⁶ Zoñinaca cuchanzcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchiča, Yooz Ejpžtan parlisjapa. ⁴⁷ Nii oraqui zumchitača. Curquin Jesusaqui zinallatača. Pajk kotquiziqui nii tjaajinta zoñinaca walsiquiz kjaz kot taypiquintača. ⁴⁸ Jesusaqui curquiztan walsa cherchiča. Tjamiqui pjursantitača. Nii tjaajinta zoñinacaqui tjapa aztan langznatča, najwchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjantatiž cjen ninacžquin ojkchiča Jesusaqui. Kjaz juntun ojkchiča, tsjii latu watzjapa. ⁴⁹ Nii tjaajintanacazti Jesusa kjaz juntun ojkñi cherchiča. Nekztanac kjawchiča:

—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.

⁵⁰ Ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anača tsuca ančhucqui. Wejrtča. Tjup kuzziz cjee.

⁵¹ Nekztanaqui walsiquiz luzziča Jesusaqui. Nii oraqui tjamiqui zekziča. Jalla nekztanaqui tjaajintanacaqui ispantichiča. Inakaz cjissiča. ⁵² Ninacatača ana nii t'anta milajru intintazñinacaqui. Imazi ninacž kuznacatača zizñi.

JESUSAQUI LAA ZOÑINACA CHJETINCHICA

⁵³ Nekztanaqui pajk kota kajžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichiča. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchiča. ⁵⁴ Walsiquiztan ulnan zoñinacaqui Jesusa pajchiča. ⁵⁵ Jalla nekztanac nii zoñinacaqui tjapa kjutñi ojkchiča, laanaca zijiczjapa. Jakziquint Jesusa želatčaja, nicju laa zoñinaca zijecchiča zquitquiz callžcu. ⁵⁶ Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatča Jesusaqui. Jakziquint ojklayatčaja, nekzi laa zoñinaca zijecñipankaztača. Nižaza zoñinacaqui Jesusa rocchiča, laa zoñinaca Jesusiž zqiti lanznajo. Jesusiž zqiti lanžñinacaqui žejtichiča.

7

¿CHJULUT UJ CJES ZOÑŽQUIZQUI?

¹ Nekztanaqui fariseo zoñinacaqui Jesusižquiz macjatchiča, tsjii kjažt judiuz lii tjaajiñinacžtan Jerusalenquiztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčaja, jalla nicju ajcsiča. ² Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta zoñinacaqui čheri lulatča, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchiča parti zoñinacaqui. Nekztan quintra chiichiča. ³ Nii fariseo zoñinacaqui ana kjara awjžcu, wira ana lujlñitača. Parti judio zoñinacaqui nižtazakaztača. Jaziqui tuquita zoñinacž costumbre nužupan chjojñitača. ⁴ Nižaza čheri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlñipantača. Nužupan ancha costumbre cumpliñinacatača. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunñipankaztača. ⁵ Nuž cjen nii fariseo zoñinacaqui judiuz lii tjaajiñinacžtan Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am tjaajintanacaqui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujl-la.

⁶ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Anazum kuzziz zoñinacčhucča ančhucqui. Ultim werara ančhuca puntuquiztan chiichiča tuquita Isaías cjita zoñiqui. Tuž cjican cji-jrtkalča:

“Tii zoñinacaqui tawkžtankaz Yooz rispitiča; juntunakazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitiča. ⁷ Inapankaz Yooz sirwiča tii

žoñinacaqui. Tinacaqui žoñž taku tjaajiñičha, ‘Tiičha Yooz takuqui’,
cjican”.

—Nuž cjiřtkalčha Isaías cjita žoñiqui.

⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nižtapan ančhucqui Yooziž mantita ana cumpliñchucčha. Žoñž
cuzturumpi cumpliñchucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz
nižta costumbrenaca cumpliñchucpankazza. ⁹ Ančhucqui Yooziž man-
tita tјatančha. Ančhuca costumbrekaz tucquin utčha. ¹⁰ Tuquita Moisés
cjita žoñiqui chiižinchičha:

“Am maa ejp rispita. Nižaza jakziltami niiz maa ejpž quintra
chjaawjkatačhaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichičha Mo-
sesaqui. ¹¹ Ančhuczi tuž cjiñchucčha: “Jakzilta žoñit niiz maa ejpžquiz
chiyasačha, tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasachha. Tјapa
wejt cusasanaca, Yoozquiz tjaatačha’. ¹² Nuž chiyachaj niiqui, maa ejp
yanapz anaž waquisičha”. Nuž cjiñchucčha ančhucqui. ¹³ Nižtiquiztan
ančhuca costumbre ana tјatzñiž cjen, Yooz mantitaqui tјatža. Jalla nižta
paayinčhucpankazza ančhucqui. —Nuž chiižinchičha Jesusaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kјawzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, tјappacha nonžna. Wejt taku intintazñi cjee. ¹⁵ Anaž
zawnctan kјuylchuc luzñiqui uj cјesačha žoñžquiziqui. Žoñž kuzquiztan
ulanñi niiz uj cјesačha žoñžquiziqui. ¹⁶ Jakziltažlaj nonžñi cјuñchiz
niiqui, nonžla.

¹⁷ Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kјuya ojkcichičha. Kјuya luzcu
niiz tјaajintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca pewczičha.
¹⁸ Jalla nekztan Jesusaqui kјaazičha, tuž cjican:

—¿Ančhucqui nižtazakaz anaž naazy? ¿Anapanž intintiya? Tužučha
niiqui. Anačha zawnctan kјuylchuc luzñiqui uj cјesačha žoñžquiziqui.
¹⁹ Nii lujltaqui kuzquiz ana luzasačha; pјuchquizpanž luzza. Nekztan
pјuchquiztan wir kјutñi ulančha zawnchuc. Jalla nižtiquiztan čhjul
čheripankaz lulasačha žoñinacaqui.

²⁰ Nekztan cjichizakazza:

—Kuzquiztan ulanñi niiz uj cјesačha žoñžquiziqui. ²¹ Žoñž kuzquiztan
tižta ana walinaca ulančha: anawali pinsiz, adulteriuquiz ojklayz, yekja
maatakžtan žejlz, žoñi konz, ²² tјañi cјis, wali jiru cјis pecz, uj paaz, in-
callz, anawali kamañchiz cјis, čhјultaki zmaz, anazum takunaca joojooz,
mita cјis, anazum kuzziz cјis. ²³ Nižtanaca kuzquiztan ulančha. Jalla
nižtanaca uj cјesačha žoñžquiziqui.

JESUSIZQUIN KUZUZ MAATAKA

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tјiјtsičha. Jakziquin Tiro Sidón cjita wat-
janaca žejlčhaja, niјchuc ojkcichičha. Nicju tјii kјuyquiz alujassičha.
Ana žoñiž paja kamz pecatčha. Pero ana paja kamzqui anapan-
taž atchuca. ²⁵ Jesusiž tјonta zizcu nii orapacha tsјaa žonqui Jesu-
siž yujcquiz quillzlaki macјatzquichinčha. Naaža uzqui zajraž tanta-
tačha. ²⁶ Sirofenicia cjita yokchiz žontačha naaqui. Grecia cjita taku
chiyiñtačha. Jaziqui naa žonqui Jesusa rocchinčha:

—Wejt uzaquiztan zajra čhјatkatžinalla, —cjican.

²⁷ Nekztan Jesusaqui kјaazičha:

—Primiru maatinaca čheri čhјeki lujlsa. Maatinacz čheriqui kјañžcu
pawczquin tјojtanž anaž waquizičha.

²⁸ Naaqui kјaazinčha, tuž cjican:

—Nužupanzača. Weraram chiiča. Pero pacunacami mis koztan ocjalž tajwka čherinaca lujlča.

²⁹ Nekztanac Jesusac chiichiča:

—Amiž zuma čiitiquiztan zajraqi ulanskatchinča am uzaquiz-tanaqui. Jaziqui am kjuya quepa.

³⁰ Nekztanaqui kjuya quejpchinča naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqi chekapanž ulantkalča.

ONŽ ZOŇI CHJETINTA

³¹ Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichiča. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojk-laychiča. ³² Nicju tsjii on žoŇi Jesusižquiz zjičtatača. Cjacija chiiŇizakaztača. Nekztan žoŇinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Am kjaržtan tii žoŇi lanžinalla, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoŇi chjičhiča tsjii latu. Nekztan nii on žoŇž cjuŇquiz loc'anžtan čhapziča. Nekztan llawsižtan tjujžcu nii žoŇž las lanziča. ³⁴ Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:

—Aayj, —cjican llactazziča.

Nekztan chiichiča,

—Efata, —cjican.

Nii tsjemat taku cjiča, “Cjetzi cjee”, nii.

³⁵ Nekztanac nii žoŇž cjuŇinacaqui cjetzi cjissiča. Niiž lasqui žejtchizakazza. Cusa chiiŇi cjissiča. ³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Tii anam jeczquizimi maznaquiča.

Nekztanaqui žoŇinacaqui nii taku ana cassiča. Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychiyajo mantichiča. Nekztan nii žoŇinacazti juc'anti mazmazziča tjapa kjutŇi. ³⁷ Jaziqui walja ispantichiča nonžŇi žoŇinacaqui, tuž cjican:

—Tjapa niiž paatanacaqui ancha zumača. on žoŇimi nonskatŇiča. Up žoŇimi chiikatŇiča. Ancha cusača.

8

JESUSAQUI CHJERI TJAACHICA

¹ Tsjii nooj muzpa žoŇinacaqui wilta ajcsiča. Chjeri miranzcama žejlchiča. Nekztan Jesusaqui niiž tjajjintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

² —Chjep maj tii žoŇinacaqui wejttan kamchiča. Jaziqui tinacaqui ana čherchizza. Tinacžquiz okžnuča. ³ Ana čjeri tjaažcu kjuya cuchnasaž niiqui, jiczquiz čjerž kjara tismayasača. Yekjap žoŇinacaqui ažquiztan tjonchiča.

⁴ Jesusiž tjajjintanacaqui kjaaziča:

—Wazquizza učumqui; anaž čhjulumi žejlča tekziqi. Ččjul čjeri tii žoŇinacžquiz tjasajo, wejrnacjo?

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—ČKjaž t'antat ančhucalta žejlya?

Tjajjintanacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

⁶ Jaziqui Jesusaqui nii žoŇinacžquiz chiichiča:

—Ančhucqui, yokquiz julzna.

Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niiž tjaajintanacžquiz tjaachiča, žoñinacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychiča tjaajinta žoñinacaqui. ⁷ Nii tjaajintanacaqui tsjii kjaž ch'iznacchiztača. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan tjaajintanacžquiz chiichiča:

—Tii žoñinacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucui.

⁸ Nii žoñinacaqui lujlchiča, chjekañcama. Nekztan žejtchi čherinaca tjappacha juntičcu, pakallaku canasta chjijpsiča. ⁹ Nii lujlñi žoñinacaqui tsjii pusi warankatača. Nekztan Jesusaqui žoñinaca cuchanchiča, kjuya okajo. ¹⁰ Jesusaqui tjaajintanacžtan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkchiča.

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

¹¹ Fariseo žoñinacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichiča, tuž cjican:

—Amqui Yooztamčhalaj niiqui, milajru tekz paalla nižtaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsiča. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoñinacajo? Weraral cjiwča, milajru ana paasača.

¹³ Nii žoñinaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkchiča, wilta kot nawjktuñtan kajczjapa.

¹⁴ Jesusiž tjaajintanacaqui t'anta chjitz tjatsiča. Tsjii t'antakaz želatcha walsiquiz. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chižinchiča:

—Cwitazaquiča fariseož liwaturžquiztan nižaza Herodiž liwaturžquiztan.

¹⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chižintiquiztan palt'ichiča, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zijictala. ¿Kjaž cjeequejo?

¹⁷ Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančhucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančhucjo? ¿Ančuca kuzqui ana naažñipan, kjažtatajo?

¹⁸ ¿Ančuca čhujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančuca cjuñimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuñkaya? ¹⁹ Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoñinaca lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Tuncapani.

²⁰ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoñi lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

²¹ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Anapanž zuma intintas, ančhucjo?

ZUR ZOÑI CHJETINTA

²² Nekztan Betsaida cjita yokquin irantichiča. Nekzi tsjii kjažu žoñinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoñi zijjcchiča. Zijjcžcu rocchiča:

—Tii lanžinalla, —cjican.

²³ Nekztan Jesusaqui nii zur zoñž kjarcu tanžcu, wajtž tjiya chjitchiċha. Nekztan niiz ċhujcquiz llawsižtan t'awziċha. Kjaržtan lanžcu pewcziċha:

—Ĵaziqui ċhjultakinacam cherya?

²⁴ Zur zoñiqui acha waytižcu chercherziċha. Nekztan kjaaziċha:

—Zoñi cherchucaċha, ojklayñi. Pero ana cusal cheruċha; muntinacažtakaz nii zoñinaca cheruċha.

²⁵ Jesusaqui nii zoñž ċhujcquiz wilta kjaržtan lanziċha, zuma cherajo. Nekztan niiz ċhujqui zuma žejtċiċha. Nii zoñiqui zuma calaru cherċiċha azkquin. ²⁶ Jesusaqui ċhjetinžcu niiz kjuya cuchanchiċha, tuž cjican:

—Anam wajtquiz luzaquiċha. Anaž jeczquizimi tii ċhjetinta chiyaquiċha.

ĴJECT JESUSAQUI?

²⁷ Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkiċiċha, Cesarea de Filipo cjita yok kjutñi. Ojkcan Jesusaqui pewcziċha:

—Ĵect wejrjo? Ĵkjažt cjii zoñinaca wejt puntuquiztanajo?

²⁸ Niiž tjaajinta zoñinacaqui kjaaziċha:

—Yekjap zoñinaca, “Juan Bautistala”, cjiċha. Yekjapac, “Eliasla”, cjiċha. Yekjapac, “Tsjii Yooz taku parliñi profetala”, cjiċha.

²⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziċha:

—ĴAnċhuczi, jaknuž cjii wejt puntuquiztanajo?

Pedruqui kjaaziċha:

—Yooziž cuchanžquita Cristumċha amqui, —cjican.

³⁰ Nekztan Jesusaqui mantichiċha:

—Anaž jeczquizimi nii maznaquiċha.

JESUSAQUI MAZINCHICHA NIIŻ TICZ

³¹ Nekztan niiz tjaajinta zoñinacžquiz wilta tjaajñi kallantichiċha, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtċha. Jaziqui ancha t'akjisacċha. Wajt jilirinacami timlu jilirinacami judio tjaajiñinacami, ninacaqui wejtquiz ċhaawjkataquiċha. Wejrqui contal cjeeċha. Nekztan ċhjep majquiztan jacatataċha.

³² Jesusaqui nuž kjanacama niiz ticz mazinchiċha. Tii mazintiquiztan Pedruqui tsjii latu Jesusa ċhjitchiċha. Nekztan paljaychiċha, tuž cjican:

—Ĵkjažtiquiztan nižta chiijo? Anapan nižta chiyalla amqui.

³³ Jesusaqui wir kjutñi parti tjaajinta zoñinacžquin cherziċha. Nekztan Jesusaqui Pedro ujziċha, tuž cjican:

—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita anaċha Yooziž pinsita, zoñiž pinsitakazza.

³⁴ Nekztan Jesusaqui neks žejlñi zoñinaca kjawžcu, chiižinchiċha, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica ojklayz pecċhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wiraqui tjažla. Sufrijsapaqui listoj cjiċla, ticzcam. Nekztan wejttan chicaž kamaquiċha. ³⁵ Jakziltat persun kamañ wira ana tjažt pecċhaj niiqui, arajpach kamañiqui ana tjaataž cjequiċha. Jakziltat tii muntuquiz Yooz tawk laycu nižaza wejt laycu persun kamañ wira tjažtanaċhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiċha. ³⁶ Tsjii zoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca canasaċha. Pero nekztan infiernuquin okaquiz niiqui, tjapa nii canta cusasanaca, ċċhjulpap

sirwasajo? Inakaz cjequiča. ³⁷ Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasača. ³⁸ Wejrqui cjiwča, tii muntuquiz žoñinaca žejlča, ana Yooz kuzcama ojklayñi, persun kuzcama ojklayñi, ujchizza. Nii žoñinacžtan želan, jakziltat wejtquiztan nižaza wejt tawkuiztan asačhaja, nižaza ana pajñi chiyachaj niiqui, jalla niižquiztan wejrzal ana pajñi chiyacha. Tsjii nooj wejrqui wejt Ejpž aztan tjonacha zuma arajpach Yooz anjilanacžtan. Nii ora wejtquiztan asñi ana pajñi žoñinacžquiztanaqui wejrzal ana pajñi chiyacha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

9

¹ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ultimu werara wejr cjiwča, tsjii nooj Yoozqui aztan mantaquiča. Ima nii tjuñi tjonan yekjap tekzta žoñinacaqui anaž ticznaquiča.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSICHA

² Sojta tjuñquiztan Jesusaqui čjepultan tjaajinta žoñinaca chjitchiča, Pedro, Jacobo, Juan, jalla ninacžtan. Pakpaltan tsjii curu yawchiča. Nicju nii čjepultanz yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercherchiz cjissiča. ³ Niiž zquitiqui ancha llijatča. Ancha chiw kjatñižtakaztača. Anaž jec žoñimi nižta chiwi zquiti cjiskati atča. ⁴ Nekztan pucultan žoñinaca jecžquichiča; Elías nižaza Moisés cjitatača ninacaqui. Jesusižtan parličiča. ⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychiča:

—Wejt Tjaajiñi. Walikazza tekz žejlzqui. Čjep chjujlli kjuya kjuyz-nasača, tsjiiqui amta tsjiiqui Moisešta, tsjiiqui Eliasta. ⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui ancha tsucchiča. Pedruqui čjulut chiyi ana zuma tantichucatača.

⁷⁻⁸ Nekztan ninacžquiz tsjiriqui urpuntichiča. tsewctan tsjirquiztan tsjii joraqui čhižquichiča:

—Wejt k'ay Majčha tiiqui. Tiižquiz nonžna.

Nekztan tjaajinta žoñinacaqui tjapa kjutñi chercherziča. Anazaka čjulumi tjenchiča. Jesusapankaz želatča nii čjepultan žoñinacžtan.

⁹ Jesusaqui nii curquiztan chjiwžquican ninacžquiz paljaychiča, tuž cijan:

—Ančucaž cherta ana jecžquizimi čhičhiyaquiča. Weriz jacatattan, nekztan čhičhiyaquiča ančhucqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča.

¹⁰ Ninacpora pewcsarassiča:

—Čjulut tii jacatatpuntu cjeejo?

Nižtami Jesusiž čhiitacama ojkičiča. ¹¹ Nekztan Jesusižquiz pewcziča:

—Judiuž lii tjaajiñinacaqui cjiñiča, “Primiruqui Elías profetaqui tjonstanča”, nii. ¿Kjažtiquiztan nižta čhiya?

¹² Jesusaqui kjaaziča, tuž cijan:

—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjonchiča, tjappacha tjaczjapa. Nižaza cijirta Yooz takuqui tuž cjiča, wejr tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñž puntuquiztan. Tekziqui ancha sufrača wejrqui. Čjaawjtaza iñartaza cjeeča. ¹³ Jaziqui wejr cjiwča, Eliasauki tjonchila. Nekztan žoñinacaqui Elías ninacž munañparu paachiča. Nužupan cijirta Yooz takuqui cjiča Elías puntuquiztan. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

ZAJRAZ TANTA UZA CHJETINTA

¹⁴ Nekztan parti tjaajinta žoñinacžquiz irantichiča. Nekzi muzpa žoñinacaqui želatkalča. Parti tjaajintanacžtan judiuž lii tjaajiñinacžtan ch'aazatkalča. ¹⁵ Tjappacha Jesusa cheržcu ispanti ch'uj cjichiča. Nekztan tsaani zajtchiča. ¹⁶ Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

¿Ninacžtan čjulut chiyas?

¹⁷ Tsii žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjijcchinča. Zajraž luztan, upa cjissiča. ¹⁸ Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz luzza. Nekztan t'uckatča. Nekztan yokquiz tjojtsa. Atquiztan čh'utukaž jup'okiča. Ižkekaž jojča. Ljajtikaž cjissa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinča, zajra chjatkatajo. Ninacaqui ana chjatkati atchiča.

¹⁹ Jaziqui Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui, ana criñi žoñinacčhucpanča. ¿Čhjuloracamat ančhucatan kamac wejrjo? ¿Čjuloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza zjijcža.

²⁰ Nekztan nii uzac zjijctatača. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza t'uckatchiča. Nekztan nii uzaqui yokquiz tjojtsiča. Yokquiz-pacha zunt'ichiča, atquiztan čh'utu jup'okcan. ²¹ Jesusaqui ejpžquiz pewcziča:

—Čhjuloratanpacha am uza laacjichitajo?

Niž ejpqui kjaaziča:

—Koltallquiztanpacha. ²² Tii zajrapan wilta wilta tjojt tjojtskatchani ujquizimi kjazquizimi ticskatzjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnalla wejrnacqui.

²³ Nekztan Jesusaqui nii ejpžquiz chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjicanajo? Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui čhjulumipankaz atasacha.

²⁴ Nii uz ejpqui altu joržtan chiichiča:

—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!

²⁵ Jesusaqui naychiča, muzpa žoñinaca ajcsquiñi. Nekztan zajra ujziča, tuž cjican:

—Zajra, amqui tii uza upa oñi cjiskatchamča. Wejrqui am mantuča. Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquiča.

²⁶ Nii zajraqui uza wilta t'uckatchiča. Nekztan ancha kjawcan, ulanchiča. Nii uza ticzižtakaz cjissiča. Nekztan jila parti žoñinacaqui chiichiča:

—¡Ticzila tii uzaqui!

²⁷ Nekztan Jesusac kjarallcu tanžcu zinziča. Nekztan nii uzaqui tsijt-siča. ²⁸ Nekztanac tjaajinta žoñinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui ana nii zajra chjatkati atajo?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkati atasacha.

JESUSAQUI NIIŻ TICZ MAZINCHICHA

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanacžtan ojkchiča Galilea yoka nuž. Ana žoñiž zizan nekž žejlž pecatča, niž tjaajinta žoñinacžquiz iya tjaajinzjapa. ³¹ Tuž cjican tjaajinchiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtcha. Tsjii zoñiqui wejr tarazunaž paaquičha, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeečha. Contal cjeečha. Nekztan čhjep majquiztan jacatatačha.

³² Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchičha. Nižaza Jesusa iya pewcz ekičha:

—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? —Nuž cjican, pewcz pecatčha, pero.

¿JEC ZOÑIT TUCQUINAQUI?

³³ Nekztan Capernaum cjita wajta irantichičha. Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiž tjaajintanaca pewczičha:

—¿Ojkcan ančhuc čhjulučha parliya?

³⁴ Nekztan anaž čhjulumi kjaazičha. Ojkcan tii puntu parlatčha, “¿Ject tucquinaqui cjes?” cjican.

³⁵ Nekztan Jesusaqui julzičha. Niiž tuncapan tjaajinta zoñinaca kjawžcu, paljayychičha:

—Jakziltat tucquinac cjis pecčhaj niiqui, wirquinpankaz cjis waquizičha. Mantapaazpankaz waquizičha.

³⁶ Jesusac tsjii uza kjawžcu, tayıpıquız tsijtskatchičha. Nii uza žcojrzičha, tuž cjican:

³⁷ —Jakzilta zoñit wejt laycu tsjii ocjala sirwičhaja, jalla niiqui wejr sirwičha. Nižaza anaž wejr alaja sirwičha; wejrž cuchanžquini nii zakaz sirwičha.

CRISTUZ FAVORA PAAÑI ZOÑI

³⁸ Nekztan Juanqui cjichičha:

—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii zoñiqui zajranaca chjatkatatčha. Niiqui ana učumtan chica ojklayñičha. Nekztan wejrnacqui ujzinčha, “Nižta anačha paazqui”, cjican.

³⁹ Jesusaqui cjichičha:

—Ana nižta chiya. Jakzilta zoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintrana piažila chiyaquičha. ⁴⁰ Jakzilta zoñižlaja ana učum quintrana niiqui, učumnaca partizakazza. ⁴¹ Weraral chiyučha, ančhucqui Cristuž illzta zoñinacpančhucčha. Jakzilta zoñit weriž cjen ančhucquız tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquičha arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Wejtquız criichi zoñinaca žejlčha, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta zoñit nižta criichi zoñinaca ujquız tjojtskatačhaja, jalla niiqui ana wali paačha. Nii paañi zoñž jorquız pajk tjaaj mokžcu, koz kotquız jacuntiz waquizičha. Jalla nižta tsjan cusaž cjesačha nii zoñžtaqui. ⁴³ Am kjarat ujquız tjojtskatz pecčhaj niiqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarchiz ojkszqui, nii ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii kjarchizkaz arajpachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjes-nasačha. ⁴⁴ Infiernuquıziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui anaž wira tjesnaquičha. ⁴⁵ Nižaza am kjojchat ujquız tjojtskatz pecčhaj niqiii, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaz niiqui, ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkszqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjes-nasačha. ⁴⁶ Infiernuquıziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquičha. ⁴⁷ Am čhjuyquit ujquız tjojtskatz

pecčhaj niiqui, leczna. Infiernuquin pizc čhjujczchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii čhjujczchizkaz arajpachquin ojkzqui. ⁴⁸ Infiernuquiziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča.

⁴⁹ 'Tjapa zoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequiča. Zapa wilananacaqui yawcžtan tjacžtapanča, jalla nižta. ⁵⁰ Yacuqui zumača. ¿Yacuž lak'anznasaž niiqui, kjažt wilta ch'uyi cjisnasa? Yawcchizpanž ančhuc želaquiča. Porapat zumaž kamaquiča.

10

JALJTIZ PUNTU

¹ Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkchiča; nižaza Jordán cjita pujž najwctuñtan ojkchiča. Nicju muzpa zoñinacaqui wilta ajcsiča. Nekztan Jesusaqui wilta tjaaajinchiča, jaknužt tjaaajiñitažlaj, nii. ² Fariseo zoñinacaqui tjonchiča, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnnalla.

³ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča:

—¿Moisés cjita zoñiqui, jaknužt ančucaquiz mantichiya?

⁴ Nekztan ninacaqui kjaaziča:

—Moisesaqui tuž mantichiča, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasača tjunatan jaljtizjapa. Nekztan jaljtasača.”

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui chižinchiča:

—Ančuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatača. ⁶ Niiž tuquiqui ana nižta mantitatača. Tuqui timpuqui Yoozqui tjappacha paacan, zoñi paachiča luctaka maataka. ⁷ “Nižtiquiztan zoñiqui maa ejpžquiztan zarakaquiča, tjunatan kamzjapa. ⁸ Nekztan nii lucutiñi zoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan zoñi, pero tsjiikazza. ⁹ Yoozqui tsjii lucutiñi cjiskatchiča. Nekztan lucutiñi zoñiqui anapan jaljtiz waquiziča.

¹⁰ Wiruñaquii niiž tjaaajinta zoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewcziča nii jaljtiz puntuquiztan.

¹¹ Jesusaqui kjaaziča:

—Jakzilta zoñit tjunatan jaljtižcu yekja maatakatan zalžaj niiqui, ujž paača, tuquita tjuna quintra. ¹² Nižaza jakzilta žont persun luctakžtan jaljtižcu, yekja luctakžtan zalžaj niiqui, użzakaz paača, tuquita lucž quintra.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHICHA

¹³ Tsjii nooj zoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjiicchiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zijican Jesusiž tjaaajintanacaqui nii ocjala chjaawjchiča. ¹⁴ Nižta chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchiča. Nekztan tjaaajinta zoñinacžquiz chižinchiča, tuž cjican:

—Tii ocjalanacaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaajwa. Tii ocjalanacž kuzziz irata, jalla nižta zoñinacača Yooz wajtchiz zoñinacaqui. ¹⁵ Ultim wereral chiyuča, ocjalanacaqui maa ejpž mantitanaca cazza. Jalla nižta irata zoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquiziča. Ana cazaquiz niiqui, wira ana Yooz wajtchiz zoñinaca cjequiča.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui ocjalanaca žcojrzcu k'aachichiča. Zapa maynižquiz kjaržtan lanžcu:

—Yooz am wintijla, —cjichiča.

RICACH ZOÑIŽ QUINTU

¹⁷ Nekztanaqui zoñinacžquiztan Jesusaž zaraktan tsjii zoñiqui zati par-
iju tjonchiča, niž yujcquiz quillslaki. Nii zoñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zumamž amqui. Yooztan wiñaya kamzjapaqui,
¿chjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁸ Jesusaqui kjaaziča:

—¿Kjažtiquiztan, “Zumamž amqui”, cjeejo? Anaž jec zoñimi zu-
maqui, Yoozpankazza zumaqui. ¹⁹ Amqui Yooz mantitanaca zizñamča:
“Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača conzqui. Anača tjañi
cjsqui. Anača toscara chiizqui. Anača incallzqui. Am maa ejpča
rispitzqui”.

²⁰ Nii zoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, koltallquiztanpacha tjapa tinaca caziñča.

²¹ Jesusaqui nii zoñž kjutñi cherziča, k'aachtican. Nekztan cjichiča:

—Tsji cusasa pjaltiča amtaqui. Tjappacha am chjultaki željñinaca
tuyzna. Poris zoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jaziqui. Nekztan am
arajpachquin juc'anti ricachum cjequiča. Nuž paažcu wejtquin tjona.
Sufrijsapa listu cjee. Nekztan wejttan chica ojklayñi cjequiča.

²² Walja ricachutača nii zoñiqui. Nekztan nii chiitiquiztan ancha upa
kuz cjissiča. Llaquita ojkičiča.

²³ Nekztan Jesusaqui tjapa kjutñi chercherziča. Nekztan tjaajin-
tanacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz zoñinaca cjsqui!

²⁴ Niž tjaajintanacaqui Jesusaž chiitiquiztan ancha tsucchiča. Nekz-
tanaqui Jesusaqui wilta paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca. Jakzilta zoñit tii wir cusasanacquiz kuz tjaachaja, jalla
ninacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz zoñinaca cjsqui! ²⁵ Tsji
camello cjita animala željča. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñquiz
luzasača. Ricachunacazti tsjan ch'aman Yooz wajtquiz luzasača, Yooz
mantita zoñinaca cjisjapa.

²⁶ Nii chiitiquiztan tjaajinta zoñinacaqui juc'anti tsucchiča.

—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican, pewcsassiča.

²⁷ Jesusaqui ninacžquiz cherziča. Nekztanac cjichiča:

—Zoñiqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza li-
wriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychiča:

—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklayz-
japaqui.

²⁹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral anchucaquiz cjiwča. Jakzilta zoñit Yooz tawk laycu wejt
laycu kjuya, ilanaca, cullacanaca, maa, ejp, maatinaca, zkalanaca, jalla
ninaca ecačhaj niiqui, ³⁰ tii muntuquiz kjuyanaca, ilanaca, cullacanaca,
maanaca, maatinaca, zkalanaca, nižtanaca patac wiltaž ninacžtajapa
želaquiča. Pero chjaawjta iñartazaž cjequiča. Jalla nuž cjenami,
arajpachquin wiñaya Yooztan zuma kamaquiča. ³¹ Walja anzig tucquin
zoñinacaqui wirquin cjisnaquiča ultimquiziqui. Nižaza walja anzig
wirquin zoñinacaqui tucquin cjisnaquiča ultimquiziqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

³² Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita wajtquin okatĉha tjaajintanacĉtan. Jesusaĉha ninacĉ tuqui ojkcĉiqui. Nii tjaajinta ųoĉinacaqui tsucchi okatĉha. Nii parti apzĉinacaqui ekscan okatĉha. Nekztanac Jesusac niĉ tuncapan tjaajintanaca kjawĉcu, tsjii kjutĉi ĉjitchiĉha. Nekztan jaknuĉt niĉĉquiz wataĉhaja jalla nii mazinĉiĉha. ³³ Jesusac cjichiĉha:

—Nonĉna. Wejrqui tsewctan cuchanĉquita Yooz ųoĉtĉha. Jerusalén watjaĉ ojkcĉha uĉumqui. Jalla nii wajtquin tarazuna paatal cjeeĉha. Timlu jilirinacĉquiz niĉaza judio tjaajiĉinacĉquiz tantal cjeeĉha. Nekztan ninacaqui, “Ticĉla tiiqui”, cjequiĉha. Nekztan yekja wajtĉiz ųoĉinacĉquiz intirjital cjeeĉha. ³⁴ Nekztan wejr munu paatal cjeeĉha. Llawsiĉtan tjujttal cjeeĉha. Wjajttal cjeeĉha. Ultimquiziqui contal cjeeĉha. Nekztan ticĉcuqui ĉjĉep majquiztanac jacatataĉha.

JACOBZTAN JUANZTAN

³⁵ Nekztanaqui Zebedeoĉ majchnacaqui Jacobĉtan Juanĉtan Jesu-siĉquin macjatchiĉha tuĉ cjican:

—Tjaajiĉi Maestro, ĉjĉulut amquiztan pecuĉhaj niiqui, tjaalla.

³⁶ Jesusaqui pewcziĉha:

—ĉĉjĉuluĉ pecya?

³⁷ Nii pucultan ųoĉi qui kjaaiziĉha:

ĉjĉuloram am tjappacha mantaĉhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsji-iqui ųew kjuttan, tsjii qui zkar kjuttan.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiĉha:

—Anĉhucqui tii mayta ana intintichiĉhucĉha. Wejrqui tsjii wasu licznaĉha. Niĉaza tsjii bautismo bautista cjeeĉha. ĉJalla niĉtapacha anĉhuc sufri atasajo?

³⁹ Ninacaqui kjaaiziĉha:

—Atasaĉhay.

Nekztan Jesusaqui cjichiĉha:

—Wejr irata anĉhucqui tsjii wasu licznaquiĉha. Niĉaza tsjii bautismo bautista cjequiĉha. ⁴⁰ Pero ųewquiztan niĉaza zkarquiztan julznaj cjiĉhaj niiqui, wejr ana nii atasaĉha. Jakziltiĉtazlaj nii julz tjacĉta niiqui, ninacĉtaĉ cjequiĉha.

⁴¹ Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuĉ nonĉcu, ųawjĉiĉha Jacobuĉ niĉaza Juanĉ kjutĉi. ⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinta ųoĉinaca kjawziĉha, tuĉ cjican:

—Anĉhucqui zizza. Tsjii nacionĉ ĉhawjc jiliri qui nacion nuĉpachaĉ cazkatĉha. Tsjii c'ari patrunaĉtakaz cjissa jilirinacaqui. Jilirinacaqui tjapa ųoĉinaca rispitskatĉha. ⁴³ Anĉhucĉti anaĉha niĉta cjisqui. Jakziltat anĉhucquiztan ju'ant chekan ųoĉi cjis pecĉhaj niiqui, partinacĉ piyuna cjis waquiziĉha. ⁴⁴ Jakziltat anĉhucquiztan anĉa tucquin cjis pecĉhaj niiqui, tjapa ųoĉinacĉ mantuquizpanĉ cjis waquiziĉha. ⁴⁵ Jalla niĉtijapa wejr tjonĉinĉha. Tsewctan cuchanĉquita Yooz ųoĉtĉha. Pero ana ųoĉiĉ sirwita cjisjapa tjonĉinĉha. Antiz ųoĉinaca sirwisjapa tjonĉinĉha. ųoĉinacĉ cuntiquiztan ticĉjapami, ųoĉinaca liwriizjapami, niijapa tjonĉinĉha wejrqui.

ZUR ųOĉI ĉJĉJETINTA

⁴⁶ Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan ulanĉquichiĉha tjaajinta ųoĉinacĉtanami tama ųoĉinacĉtanami. Jicĉ latuquiz tsjii zur ųoĉi

julzi želatča, tomangžcan. Bartimeo cjitatača, Timeož majch.
 47 Nii Nazaret wajtchiz Jesusa macjatžquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui
 kjawchiča, tuž cjican:

—Jesusa, Davidž Majchimča! ¡Wejr okžnalla!

48 Nekztan žoñinacaqui nii zur žoñi ujsiča:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchiča:

—¡Davidž Majch, wejrpanž okžnalla!

49 Nekztan Jesusaqui tsijtsiča.

—Nii žoñi kjawžca, —cjichiča. Žoñinacaqui nii zur žoñi kjawziča, tuž
 cjican:

—Tsijsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.

50 Nekztan niž zquti cujtžcu, tjojtichiča. Jesusižquin macjatchiča.

51 Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewczyča:

—¿Chjulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, ancha zurtča wejrqui. Chertz pecuča.

52 Jesusaqui cjichiča:

—Am tjapa kuztan cjen žejtchamča. Jazic oka.

Nii orapacha nii žoñž chjujquiqui cjetsiča. Cherñi cjissiča. Nekztan
 Jesusaž okan nii žoñiqui apziča.

11

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZICHA

1 Nekztanaqui pizc wajtquin irantichiča Tsjiiqui Betfagé cjitača, tsjiiqui Betania cjita. Jerusalén wajtž zcatillatača, Olivos cjita cur zanguiz. Jesusaqui tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchiča,
 2 tuž cjican:

—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquiča. Nii aznuqui ana zinta žoñiž yawztača. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zjiicaquiča. 3 Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiquiztan nižta paa?” cjenaqui, ančhucqui tuž kjaaznaquiča, “Chawjc jiliriz pecča”, cjican. “Upaquiztan tii aznuc tjepuntaž cjequiča”.

4 Nekztan nii pucultanaqui ojkičiča. Tsjii aznu cherchiča, kjuy zanguiz mokžta; callquiztača. Nekztan ninacaqui aznu jwersiča.

5 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui pewczyča:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?

6 Jesusiž chiitacama kjaaziča. Nužquiz nii žoñinacaqui cutziča.

7 Jesusižquin nii aznu zjiicchiča. Nekztan zquitinaca carunsiča, Jesusiž yawzjapa. 8 Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jiczquiz chjinchiča. Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachiča rispitsjapa.

9 Jesusiž tucquin ojkiñi žoñinacami Jesusiž wirquin apzñi žoñinacami tjappacha wiwchiča, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla! 10 ¡Tiiž man-
 taquiča, učum tuquita žoñiča David cjita, jalla nižta! ¡Yooz wintijla!
 ¡Viva učum Yooz!

11 Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzziča. Nižaza timpluquiz luzziča. Tjapa kjutñi chercherchiča. Nekztan tjuñiž zeziž cjen Betania cjita wajtquin ojkičiča niž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹² Jakatažuqui Jesusaqui Betania wajtquiztan ulanžcan, čheri eecskatchiča. ¹³ Azquiztan higuer munti cherchiča, ch'ojña chjañchiz. Nii munti cherzñi ojkičiča, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañkaz želatča. Anatača frut timpu. ¹⁴ Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintra chiichiča:

—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lulaquiča.

Niiž tjaa jintanacaqui nii chiita nonziča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

¹⁵ Nekztan Jesusaqui niiž tjaa jinta žoñinacžtan Jerusalén watja iran-tižcu timpluquiz luzziča. Nekztan timpluquiztan zawncchuc liw j tuyñi žoñinacami kjayñi žoñinacami tjirkatchiča. Paaz campiñi žoñinacž mizami paloma tuyñiž zillami k'ala pjokžinchiča. ¹⁶ Jesusaqui nii timplu patiuran kužñi žoñinaca k'ala jarq'uichiča. ¹⁷ Nekztanac chiižinchiča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyača Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasača tekziqi.” Ančhucqui tii timplu tjangz kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁸ Nekztan timplu chawjc jilirinacaqui judio lii tjaa jiniñinacaqui nii quintu zizcu parličiča:

—¿Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican.

Tjapa žoñinacazti Jesusiž tjaa jintiquiztan ispantichiča:

—Ancha cusala, —cjican.

Nižtiquiztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquiztan eksñitača. ¹⁹ Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquiztan ulanchiča niiž tjaa jinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOŇCHIČHA

²⁰ Jakawenztazuqui nii higuer cjita munti wilta watchiča. Waaa, kjoñchi cherchiča, žep'anacžquiztanpacha. ²¹ Pedruqui Jesusiž tuquita chiita taku cjuñžcu cjičiča:

—Tjaa jini Maestro, cheržca. Amqui tii muntiž quintra chiichamča. Jaziqui kjoñchiča.

²² Jesusaqui kjaaziča:

—Yoozquiz tjapa kuztan cjee. ²³ Weraral cjiwča, jakzilta žoñit nii najwc curquiz, “Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapachaž curu okasača, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui. ²⁴ Jaziqui ančhucaquiz chiyuča, čhjulumi Yoozquiztan mayizaquiz niiqui, tjaa taž cjequiča, Yoozquin tjapa kuztanž cjee. ²⁵ Nižaza ančhucqui čhjulatorat Yoozquiztan mayisaja, nii orac ančhuca quintra žoñinacž uj pertunaquiča. Nekztan ančhuca Yooz Ejppqui ančhuca ujmi zakaz pertunaquiča. ²⁶ Ančhucqui ana žoñž uj pertunasazaž niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejppqui ančhuca ujnaca anazakaz pertunasacha.

¿JECT JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta quejppchiča niiž tjaa jinta žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaa jiniñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninacaqui Jesusižquin tjonchiča. ²⁸ Nekztan pewcziča:

—¿Ject jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz paazjapajo?

²⁹ Jesusac nekztan kjaaziča:

—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznača. Ančhucaž kjaaztan, wejr zakal ančhucaž pewcztat kjaaznača, jec jilirit wejr utchi, nii. ³⁰ Tiil pewcznača ančhucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo? Yoozkaya už žoñej. Jazicz kjaazna.

³¹ Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Kjažum kjaaznaquejo? “Yooz mantitača”, cjequiz niiquei, nekztan “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” nuž cječhan tiicni. ³² Učhumqui anapanča chiyi atasacha, “Žoñiz mantitacha”, cjican.

Žoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichiča:

—Werara Yooz taku parliñi profetača Juanqui.

Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekskcu, ³³ ana kjaazñi atchiča. Ninacaqui chiichiča:

—¿Jaknužkazlan? Nekztanac Jesusac cjichiča:

—Nižaza wejr ana zakal maznasača, jec jilirit wejr utchi, nii.

12

ANA ZUM PIYUNANACZ QUINTU

¹ Nekztan Jesusaqui tsjii quintu paljaychiča, tuž cjican:

—Tsji žoñi želatča, patruna. Nii žoñiqui uwas zkala čhjaczchiča. Nekztan pajk uyu pirkichiča nii zkala muytata. Nižaza maz ojt paachiča, uwas kjaz spijjtjapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichiča, zkala itzjapa.

‘Nekztan nii patrunaqui zkala partira tjaachiča piyunanaczquiz. Nekztan ažkquin ojkechiča. ² Nekztanaqui zkala ricujz timpuz tjon-tan nii patrunaqui tsjii piyuna cuchanžquichiča, niž partir zkala ricujzjapa. ³ Nii partira tanzñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna tanžcu kijtchiča. Wjajtchiča. Ana čjulchiz cuchanchiča patrunžquin. ⁴ Nekztan nii patrunaqui tsjižtan wilta cuchanžquichiča. Nii partira tanzñi žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhajcchiča. Achquiz chjojritchiča. Čhaawjkatchiča. ⁵ Nekztan nii patrunaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichiča. Čjep wiltiquiziqui piyuna conchiča. Nižta anawali paachiča tsjii kjaž cuchanta piyunanaczquiz. Partiqui wjajttatača. Partiqui contatača.

⁶ ‘Iya tsjii želatča nii patrunž k’ay majch. Ultimquiziqui nii patrunaqui k’ay majch cuchanžquichiča, “Wejt majch rispitta cjequiča”, cjican. ⁷ Nii partira tanzñi žoñinacazti ninacpora parlassiča tuž cjican, “Tsji nooj ti majchqui ejpž irinsa tanznasača. Tii zkala yokanaca k’alaž ricujasača. Ojklay tiž conla. Nekztan tsjii nooj učumnacaltaž tjpapacha tii zkala yokanaca cjequiz, jalla”. ⁸ Nekztanaqui nii majch tanžcu conchiča. Nekztan nii yokquiztan niž ticzi curpu jwescu, tjojtchiča.

⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Nii uwas zkalciz patrunaqui, čjulut paačhaja? Wejr cjiwcha, nii patrunaqui tjonaquiča. Nekztan nii partira tanzñi žoñinaca conaquiča. Nekztan niž uwas zkala yokanaca yekjanaczquiz tjaaquiča.

¹⁰ ‘Ančhucqui Yooz taku liichinčhucča, ¿ana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissiča. Ultimquiziqui tucquin cjissiča. ¹¹ Yoozqui nuž cjiskatchiča. Nii cheržcu ancha ispantichinčhumča”.

Nuž cjiča cjiirta Yooz takuqui.

¹² Nekztanaqui nii quintri žoñinacaqui Jesusa tanz pecatča:

—Tii quintu wejtnaca quintraž, —cjican.

Nekztan nii žejlñi žoñinaca ekskcu, quintri žoñinacaqui Jesusa ecchiča, ana kjaž cjiscu. Nužquiz ojkchiča.

TASA TJAAZ PUNTU

¹³ Yekjap fariseo žoñinacaqui Herodes žoñinacžtan cuchanžquitatača, Jesusa pewczñi. Niiž chiitiquiztan tsjii anazum taku jwes pecatča.

¹⁴ Jaziqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan chiiñamča, žoñinacaž am quintra chiichiz cjenami. Nižaza am taku anaj tsjii tsjii chiichila žoñinacž laycu. Yooztan kamz puntuquiztan werarapan tjaa-jiñamča. Jazic tjaažnalla tii puntu. Wejrnacqui César cjita jiliržquiz tas paaz tjaažiñča. ¿Nuž walikazkay už anaž wali cjesaj? ¿Nii tas paaz tjaaž waquizasaya, už anaž waquizasaj, jaa?

¹⁵ Jesusaqui ninaca pizc kuzziz zizatča. Nekztan kjaaziča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr ujchiz jwes pecjo? Tsjii paaz zjiica, cherzjapa.

¹⁶ Tsjii paaz zjiicchiča. Nekztan Jesusac pewcziča:

—¿Tii paazquiz, jecz yujctaya? ¿Jecz tjuu cjiirrataya?

Ninacaqui kjaaziča:

—César cjita jilirž tjuuča. Niiž yujcča niiqui.

¹⁷ Nekztan Jesusaqui chiichiča.

—Chjulumi jiliržta cjenacqui jiliržquiz tjaa. Nižaza čhjulumi Yoozta cjenacqui Yoozquiz tjaa.

Nuž chiitiquiztan ninacaqui ancha ispantichiča.

JACATATZ PUNTU

¹⁸ Nekztan yekjap saduceo žoñinacaqui Jesusa cherzñi ojkchiča. Jacatatatz puntu ana criiñipantača. Jesusižquin macjatžcu pewcziča:

¹⁹ —Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učumnacalta cjiirtkalča, tuž cjiican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zals waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁰ Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Nii jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. ²¹ Nekztan tsjii taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. ²² Tjappach nii pakallak jilazullcanacaqui naa žonatan zalsiča. Nekztan tjappacha ana ocjalchiz ticziča. Ultimquiziqui naa žonqui ticzinča. ²³ Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui wilta žeti tantanaqui ¿jakzilta jilž tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan zalsiča.

²⁴ Jesusaqui kjaaziča:

—Ančuca takuqui tsjii kjutñi chiyiñchucpanča. Ančhucqui Yooz takumi Yooz azimi anapan zizza. ²⁵ Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui anaž zals želaquiča. Anaž tjojtowami turtakanacamí zalznaquiča.

Arajpach anjilanaca irataž kamaquiča. ²⁶ Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cjiirtkalča. Liichinčhucča, ¿ana jaa? Tsjii ujsñi kalquiztan Yoozqui Moisesquiz paljaychiča, tuž cjian: “Abrahamž Yooztča wejrtča. Nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča”. ²⁷ Yooz Ejppqui anača ticzi zoñž Yoozqui, žejtñi zoñž Yoozqui. Nižtiquiztan ančuca takuqui anča tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

²⁸ Nekztanaqui zoñinacžtan Jesusižtan ch'aasñi nonžcu tsjii judiuž lii tjaažiñi zoñiqui macjatžquichiča. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii zoñiqui pewczizakazza, tuž cjian:

—¿Jakzilta Yooz mantitat chekanaqui?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Tii Yooz mantitača chekanaqui: “Nonžna ančhucqui, Israeli wa-jtchiz zoñinaca. Tsjan chawjc jiliriča učhum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlča. Yoozqui Jiliripanča. ³⁰ Ančhucqui tii ančuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquiča, nižaza tjapa animužtanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami, nižaza tjapa aztanami”. Jalla nii Yooz mantitača chekanaqui. ³¹ Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlča. Tuž cjiča: “Jaknužum persunpachquiz okžñamžlaja, jalla nižta okžñi kuzziz cji-stanča zoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz”. Tii pizc mantitanacača juc'ant chekanaqui čjul mantitanacquiztanami.

³² Nekztan nii judío tjaažiñiqui cjichiča:

—Tjaažiñi Maestro, werara chiichamča. Am chiitaqui cusača. Tsjii Yoozpankaz žejlča; ana iya želasacha. ³³ Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa animužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui jaknužum persunpachquiz okžñamžlaja, jalla nižta okžñi kuzziz cji-stanča zoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami nižaza ofrenda tjaaž mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz mantitanacača juc'ant chekanaqui.

³⁴ Nii judío tjaažiñi zoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichiča. Nižta nayžcu Jesusaqui chiichiča:

—Amqui Yooztan kamz jicz cježullača, Yooz mantita zoñi cjisjapa. Nekztan zoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewczñi anaž atatča.

¿CRISTUQUI JECZ MAJCHTATA?

³⁵ Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaajincan, cjichiča:

—Nii judío tjaažiñinacaqui tuž cjiča: “Davidž majchkazza Cristuqui”. ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo? ³⁶ Arajpach Yooz Espirituqui David chikatchiča, tuž cjian:

“Yooz Ejppqui wejt chawjc jiliržquiz cjichiča: ‘Tsjii ora wejrqui am kjojch koztan am quintri zoñinaca t'okskatača. Nii oracama wejt žew latu julzna’ ”.

³⁷ Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichiča: “Chawjc jiliriča tiiqui”. ¿Nižtiquiztan jaknužt niž chawjc jiliri niž majchqui cjesajo? —Nuž cjichiča Jesusaqui.

Nii tama žejlñi zoñinacaqui Jesusiž taku nonž jutztazziča.

JUDIO LII TJAAŽIÑINACA

³⁸ Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichiča:

—Judío lii tjaajiñinacžquiztan cwitazaquičha. Ninacac tol zquitchiz ojklaz justazñičha. Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika pecñičha. ³⁹ Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñičha. Nižaza pijistiquiz lujlan ancha tucquin cjecis pecñičha. ⁴⁰ Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjiskatñičha. Nižaza žoñinaca incallzjapa ažka Yooztan parlitazoka cjiñičha. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta cjequičha.

OFRENDA PUNTU

⁴¹ Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yujcquin julzičha. Nekzi žoñinaca paaz uchan cherchičha. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchičha. ⁴² Nekztan tsjaa poris žewqui tjonchinčha. Pizc paazalla utchinčha, koluculla. ⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz kjawzičha. Nekztan intintiskatchičha:

—Weraral chiyučha, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinčha, tjapa nii parti žoñinacžquiztan cjen. ⁴⁴ Nii parti žoñinacaqui čhjetinta paaz utchičha. Naa poris žewzti tjappacha naatan kamñi paaz utchičha.

13

JUDIO TIMPLUZ PUNTU

¹ Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami ancha cusačha.

² Jaziqui Jesusaqui niizquiz chiichičha:

—Tii pajk kjuyanaca cherčha amqui. Wejrqui cjiwčha, tsjii nooj ana zinta tii maznacaqui pirkita želaquičha. Tjappacha pajlžtaž cjequičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan Olivos cjita curu ojkičha, timpluz zanquiz. Nekzi Jesusac julzi želatčha; ana iya žoñi želatčha. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan, Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjan:

⁴—Maznalla wejtnacaquiz. Čhjulorat nii amiž chiita wataquejo? ČIma amiž chiita watan, čhjulunacat wataquejo?

⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha jeczquizimi incallskata. ⁶ Žoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjan: “Wejrtčha Cristutqui”, Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquičha.

⁷ ‘Ančhucqui quintunaca nonznaquičha, quira žejlz quintunaca, ch'ajwa quintunaca. Nekztan anačha tsucaquičha ančhucqui. Nižtapanž wataquičha. Tii muntu tucuzinžqui imaž irjatžquičha. ⁸ Nacionporaz kichjasaquičha. Wajtporaz kichjasaquičha. Tjapa kjutñi yokac chjeknaquičha. Mach'anaca želaquičha. Žoñipora kichjasaquičha. Ancha žoñinaca t'akjisaquičha tjapa kjutñi. Sufrisnaca uzcakaž kallza. Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquičha.

⁹ ‘Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquičha. Žoñinacaqui ančhuc tanžcu jilirinacžquin chjichaquičha. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajtažakaz cjequičha ančhucqui. Weriž cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi apantitaž cjequičha. Nekztan wejt puntuquiztan ninacžquiz maznaquičha ančhucqui. ¹⁰ Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin maz maztaž cjequičha. ¹¹ Čhjulorat ančhucqui jiliržquiz

apantita cječhaja, jalla nii ora anačha eksnaquičha, ħkjažt wejr cjee-quejo? —cjicanaqui. Nižaza anačha ancha čhjulū chiismi pinsaquičha ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančhucquiz tjaajznaquičha, čhjul takut chiyachaja, nii. Ančhucua persun pinsita inapankazza. Nii oraqui Yooz Espirituquī ančhucquiz chiikataquičha. ¹² Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquičha conkatzjapa. Ejpnaquī persun maati tarasunaquičha conkatzjapa. Maatinacami maa ejpž quintra tsijsnaquičha conkatzjapa. ¹³ Ančhuc weriž cjen tjapa zoñinacaž chjaawjtaž cjequičha. Jakzilta zoñit ticzcama wejtquiz tjurt'ačhaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha.

¹⁴ 'Daniel cjita Yooz taku parliñi profetaqui cjiirtkalčha, tuž cjican: "Tsjii nooj tsjii juc'ant anawal akñi zoñi želaquičha". Jakziquin niiqui ana žejlsalaja, nicjuñ želaquičha tii anawaliqui. Čhjulorat ančhucqui nižta cheračhaja, nii ora curunacquī atipas waquizičha tjapa Judea yokquin žejlñinacaqui. Liiñi zoñiqui intintazla. ¹⁵ Nii kjuy juntuñ žejlñi zoñinacaqui chjiwžcu ana kjuya luzla, čhjulumi chjichi jwesjapa. ¹⁶ Nii zkalquin žejlñi zoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquiti apti. ¹⁷ Nii timpuquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri cjequičha. ¹⁸ Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanacac tjonla, nii. ¹⁹ Tii sufris timpu yekja sufrisnacquiztan juc'anti sufris cjequičha. Tuqui timpuqui Yoozqui tii muntu paachičha. Nekztan jecchuc anapanž tižta sufrisnacac watchiqui. Tekztan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequičha. ²⁰ Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskataquiz niiqui, tjapa zoñinacaž ticznaquičha. Yoozqui niž illzta zoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquičha.

²¹ 'Nižaza yekjap zoñinacaqui ančhucquiz chiyauquičha: "Chera. Ticjučha Cristuquī". Yekjapac chiyauquičha: "Nacjučha Cristuquī" cji-can. Nuž chiichiž cjenami, anapančha nii taku criyauquičha ančhucqui. ²² Incallñi zoñinacaž tjonaquičha. Tsjii incallñinacaqui: "Cristutčha wejrqui", cjequičha. Yekjapazti: "Yooz taku parliñtčha wejrqui", cjequičha. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquičha, incallzjapa. Tjapa zoñinacaž incallz pecaquičha, Yooz illzta zoñinacami. ²³ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucquiz mazinchiñčha. Nižtiquiztan walja cwitazaquičha ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

ĤJAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

²⁴ 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquičha. Nižaza jiiizmi anaž iya kjanaquičha. ²⁵ Warawaranacami tsewctan tjojt-snaquičha. Tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequičha. ²⁶ Jalla nekztanaqui zoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiž cheraquičha. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonačha, walja aztan, ancha ispan-tichuca. ²⁷ Nekztanaqui tjapa kjutñi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta cjequičha, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjyquiztanpacha tjapa arajpach tjyquiztanpacha juntjapžtaž cjequičha.

²⁸ 'Ančhucqui tii puntu zizaquičha higuera cjita muntiquiztan. Čhjulorat nii muntiqui ch'oññantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatičha. Nužupanž zizza ančhucqui. ²⁹ Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquičha; tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiqui wajillaž tjonaquičha, nii. Nižaza tii muntu tucuzinzqui žcatillačha. ³⁰ Weraral cjiwčha, tjapa tii timpuquiz žejlñi zoñinacaqui ana ticznaquičha, ima tii weriž chiita watan. ³¹ Arajpachami yokami

tucuzaquiċha. Wejt takunacazti wiraż ana tucuzaquiċha. Nużupanż cumplisnaquiċha.

³² ‘Wejt tjonz tjuñimi wejt tjonz orami anaż jecmi zizasaċha, anaż nii arajpach Yooz anjilanacami, anaż Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³³ ‘Anċhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Chjulatorat nii tjuñi tjonachaja, nii ora ana zizza anċhucqui. ³⁴ Jalla tii quintuż irataċha wejt tjonz tjuñi. Tsjii žoñiqui ażkquin ojkz tantiichiċha. Ima niiž kjuyquiztan zarakcan zapa mayni niiž piyunanacžquiz langz tjaaċha. Kjuy cwitiñi žoñžquiz zuma cwitajo mantiċha. ³⁵ Nekztan ojkžcu, ċhjulatorat nii kjuychiz žoñiqui quepaċhaja, jalla nii ora, piyunanacaqui ana zizza, niit uż zeztan tjonachaja, niit uż chica arama tjonachaja, niit uż kjantat ora tjonachaja niit uż wentan tjonachaja. Chjulatorat tjonachaja, ninacaqui anaż zizza. Nižtiquiztan piyunanacaqui listuż cjila. ³⁶ Jalla nii irata anċhucqui listuż cjee. Tiripintit anċhucaż tjajan tjonasaċha. ³⁷ Wejrqui anċhucquizimi tjapa žoñinacžquizimi chiyuċha, listupanċha cjee.

14

¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?

¹ Puc majkaz pjaltiċha pascu pjijztiquinaqui. Nii orazakaz yekja pjijztaqui kalltiznatċha, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijzta. Jalla nii ora timplu jilirinacžtan judio tjaažiñinacžtan palt'ichiċha, tuż cjican:

—¿Jaknužum Jesusa incallžcu tanas?

Niżaza nuż tanžcu, Jesusa conzjapa kazziċha.

² Ninacaqui tantižcu, cjichiċha:

—Pjijztiquiz anaż tanz waquizasaċha. Žoñinacaqui uċhum quintraž cjisnasaċha.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

³ Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatċha, Simonž kjuyquiz. Nii Simonaqui tuqitan mojkchi janchichiz žejlñitaċha. Nekzi lulan tsjaa maatak žonqui tsjii putillžtan tjonzinċha. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti želatċha, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro cjita maztan paatataċha. Nekztan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž achquiz asiiti alsinċha. ⁴ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui žawjziċha. Ninacpora palt'ichiċha, tuż cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo? ⁵ Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuñ. Nekztan nii paazqui poris žoñinacžquiz onansalani.

Naaža quintra chutchiċha. ⁶ Nekztan Jesusaqui chiichiċha:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjiicjisejo? Anaċha taa žon kjaž cjisqui. Wejtquiziqui walika paachinċha. ⁷ Poris žoñinacami panž žejlċha. Chjulorami ninacžquiziqui yanapasaċha. Wejrqui anal anċhucatan tira želaċha. ⁸ Taa žonqui jaknužt payi atċhaja, nii paachinċha. Ima wejt curpu tjatan asiitižtan alsinċha. ⁹ Chekpacha weraral cjiwċha, jaksiquinami tjapa kjutñimi Yooz taku parlita cjeċhaja, jalla nicju taaža paata parlita cjequiċha, taa maatak žon cjuñžnajo.

JUDASQUI JESUSA TANKATZ PINSICHICHA

¹⁰ Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinaczquin palt'i ojkchiča. Jesusiž tuncapan tjaajinta zoñinaczquiztantacha Judasqui.
¹¹ Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchiča:

—Paaz tjaasača, —cjican.

Nekztanaqui Judasqui tantiichiča, čhjulorat wali cječhaja, Jesusa tankatzjapa, nii.

PASCU ČJERI LUJLCHICHA

¹² Pjijzta kallñi tjuñi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuñi judio wajtchiz zoñinacaqui pascu uua conñiča. Nii noojpacha tjaajinta zoñinacaqui Jesusižquiz pewczyča:

—ČJakziquin wejrnacqui ojkz waquiziya, pascu čjери luli tjaczjapaya?

¹³ Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchiča, tuž cjican:
 —Wajtquin oka. Nekzi tsjii zoñžtan zalaquiča kjaz luuz kužži. Nii zoñž wirquiz apznaquiča. ¹⁴ Jakziquin nii zoñiqui luzačhaja, jalla nicju nii kjuychiz zoñžquiz paljayaquiča, tuž cjican: “Tjaajiñiqui cjichiča: ČJakziquin wejt tjaajintanacztan pascu čjери lulasaya? ČJaknit nii kjuyajo?” ¹⁵ Nekztan nii kjuychiz zoñiqui tsewcta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquiča ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequiča. Jalla nicju učhumqui čjери kiswaquiča. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

¹⁶ Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchiča. Watja ojkchiča. Jesusiž chiitacama nižtapacha watchiča. Nekztanaqui pascu čjери kissiča.

¹⁷ Tjuñiž kattan Jesusaqui tjonchiča tuncapan tjaajintanacztan.
¹⁸ Čjери lujlcan Jesusaqui chiichiča:

—Weraral cjiwčha, ančhucaquiztan tsjii wejttan lujlñiqui wejr tarazunaquiča.

¹⁹ Ninacaqui nužquiz llaquita cjissiča. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewczyča. Tsjiiqui:

—ČWejr kay? —cjichiča.

Tsjiiic:

—ČWejr kay? —cjichizakazza.

²⁰ Nekztanac Jesusac kjaaziča:

—Tuncapaniž ančhucaqui tsjiiqui wejr tarazunaquiča. Anziquni ničiča wejttan chica čjери lujlchi. ²¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejr okača, Yooz taku cjiirtacama. Jakziltat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequiča. Nii tarazuñi zoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cjitasacha.

²² Nekztanaqui čjери lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolžcu, tjaajintanaczquiz tojziča, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antača wejt curpu cuntaqui.

²³ Nekztan tsjii wazu tanziča. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza. Nekztan ninaczquiz tjaatan, tjappacha ninacaqui nii wazquiztan licziča. ²⁴ Jesusaqui chiichiča:

—Wejt ljocquiztan cjiča tiiqui. Wejt ljocztan tsjii ew acta tjulžta cjequiča. Wejt ljocqui tjapa zoñinacz cuntiquiztan tjawktaž cjequiča.
²⁵ Weraral cjiwčha, uwas kjaz ana iya licača, čhjulorat Yooz tjapa mantačhaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCAQUICHA

²⁶ Tsii Yooz wirsu itscu ojkchiča Olivos cjita curullquin. ²⁷ Nekziqui Jesusaqui chiichiča:

—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquiča. Nižtapan cjiirta Yooz takuqui cjiča:

“Wejr arajpach Yoozqui awatiri conača. Nekztan uuzanacaqui wichansnaquiča”.

²⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nekztan jacatatžcuqui ančuca tuqui okjayača Galilea cjita yokquin

²⁹ Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira nižta cjesača.

³⁰ Jesusaqui kjaaziča:

—Wereral cjiwča, tii weenpacha amqui ana wejr pajni tucaquiča, Ima wallpaž pizc wilaž kjawan, amqui čhjep wila wejr ana pajnim chiyaquiča.

³¹ Pedruqui juc'anti tjurt'ichiča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztanac zarakasača.

Tjapa nii tjaa jintanacaqui nižtapacha tjurt'ichiča.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHICHA

³² Nekztan Getsemaní cjita yokquin ojkchiča. Nicju Jesusaqui niž tjaa jinta žoñinacžquiz chiichiča:

—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okača.

³³ Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchiča. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysiča. ³⁴ Niiž tjaa jintanacžquiz paljaychiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucača. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquiča; anača tjajaquiča.

³⁵ Nekztan tsii koluc tuquinalla ojkchiča Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okziča. Yoozquiztan mayizichiča, tuž cjican:

—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecuča. Tii sufrisquiztan liwriy-chucažlaj niiqui, amquiz liwriyalla.

³⁶ Tira maycan cjichiča:

—Yooz Ejp, amqui čhjulumpankam atasača. Tii sufrisnacquiztan liwriyalla. Pero anal wejt kuczama paaz pecuča. Jaknužt am kuz amtičhaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.

³⁷ Nekztanaqui tjaa jintanacžquin quejpžquichiča. Tjajchi zalchiča. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—¿Simona, amquim tjajya? ³⁸ ¿Anam tsii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquiztan mayiza, ana ujquiz tjojtžjapa. Ančhucqui ancha kuztanča. Pero ančuca curpužti anaž awantasača.

³⁹ Nekztan Jesusaqui wila Yooztan parli ojkchiča. Tuquiqui jaknužt parličhaja, nižtazaka parličiča. ⁴⁰ Wila tjaa jintanacžquin quejpžquichiča. Wila tjajchi zalchiča. Ancha tjaji atipskatchiča. Nii nacaqui Jesusižquiz ana kjaazni atchiča. ⁴¹ Jalla nekztan Jesusac čhjep wila ojkžcu quejpžquichiča. Nekztan chiichiča:

—Jaziqui tjajčinčhucča, ančhucqui, nižaza jeejzinčhucča. Nužukaz. Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñča. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz tankattal cjeeča. Nii ora anzi qui irjatžquichiča.

⁴² Zaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuñi žoñiqui nii nacjuž tjonča.

JESUSAQUI TANTATACHA

⁴³ Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiiqui tuncapan tjaažinta zoñinacžquiztan tjonchiča, Judas cjita. Tama zoñinacaqui Judastan tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjažtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii tjaažiñinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž cuchanžquita tjonchiča. ⁴⁴ Tuquitan nii tankatñi Judasqui kazziča Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu, cjichiča:

—Tsjii zoñil chjulznača. Niiž niic cjequiča. Nekztan zuma tanžcu chjichaquiča.

⁴⁵ Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchiča:

—Tjaajiñi Maestro, —cjican.

Nekztan nii chjulziča. ⁴⁶ Nekztan zoñinacaqui Jesusa tanchiča, preso chjitzjapa. ⁴⁷ Tsjii neks tsijtchi zoñiqui pajk cuchillu jwessiča. Jalla nekztan tsjan chawjc jilirž piyuna chjojritchiča. Tsjii cjuñi pootžcu apakchiča. ⁴⁸ Nekztan Jesusac chiichiča:

—Ančhucqui cuchillunacžtan carotinacžtan wejr tani tjonch-inčhucča, tsjii tjañi cjes, nižtažtakaz. ⁴⁹ Zapuru ančhucaltan žejlchinča, timpluquiz tjaažincan. Wira ana wejr tanchinčhucča. Pero anziqiu jaknužt Yooz taku chičhaja, nužupanž cumplita cjila.

⁵⁰ Nekztanaqui tjapa niiž tjaažinta zoñinacaqui tsucaña wichanziča. Jesusa zinalla eclichiča.

⁵¹ Tsjii tjowaqui Jesusa apziča, tsjii zquiti irzi. Nii tjowac tantazakaztača. ⁵² Nekztan nii zquiti cutžcu, k'alapacha tsucaña atipchiča.

JESUSA CHAWJC JILIRINACZQUIN CHJICHTA

⁵³ Nekztanaqui Jesusaqui chjichtatača timplu tsjan chawjc jilirž kjuya. Nekziqiu timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaažiñinacžtan ajczitača. ⁵⁴ Pedruqui ažquiztan apziča, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii patiuquiz zultatunacžtan julzi želatča, uj latuquiz kutuncan.

⁵⁵ Kjuyquiziqui timplu jilirinacaqui tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quintru chiñi zoñi kjuratča, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchiča. ⁵⁶ Muzpa tama zoñinacaqui Jesusiž quintru toscara chiichiča. Pero ninacž toscar takuqui anaž wira casatča. ⁵⁷ Yekjap zoñinacaqui tsjitscu toscara chiichiča, tuž cjican:

⁵⁸ —Wejr nonziñča, tii zoñi tuž chiñi, “Tii zoñiž kjuyta timplu pajlnača. Nekztan čjep majquiztan yekja timplu kjuyača, ana zoñiž kjuyta”. Nuž chiñi nonzinča wejrqui.

⁵⁹ Anaž nižtami zoñinacž takuc casatča. ⁶⁰ Ultimquiziqui nii timplu chawjc jiliriqiu tsjitsiča zoñinacž taypiquiz. Jesusižquiz pewcziča:

—¿Anam kjaazñi at, kjažtatajo? ¿Kjaž cjican am quintru chii tii zoñinacajo?

⁶¹ Jesusaqui ana čjulu tawkžcu, želatča, ana kjaaziča. Nekztan nii tsjan chawjc jiliriqiu wilta pewcziča:

—¿Amqui Cristumkaya? ¿Arapach Yooz Machimkaya?

⁶² Jesusaqui kjaaziča:

—Jesalla. Wejrtča Cristutqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsjii nooj ančhucqui wejr cheraquiča, juc'anti azziz Yooz latuquiz julzi. Nekztan arajpachquiztan tsjirquiz tjonača.

⁶³ Niža chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriqiu niiž zquiti wjažr-inchiča, zawjchi tjeezjapa. Nekztan cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan iya quintrá chiiñi žoñi pecasajo? ⁶⁴ Ančhucqui nonzinčuccha. Tiiž takuqui Yooz quintrácha. Ana walipanča. ¿Čhjulučhum paaqui, kjažum cjeequi? ¿Tantiyalla?

Nekztan tjappacha quintrá chiichiča:

—Tii žoñi contaj cjila, —cjican.

⁶⁵ Nekztan yekjapaqui Jesusižquiz llawsižtan tjujtchiča, wjajtchizakazza. Nekztan niiž yujc pañžtan tjožinžcu, cjichiča:

—¡Pajalla, jaziqui! ¿Ject am wjajtchejo?

Nižaza zultatunacaqui Jesusiž yujcquiz čhajcziča.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCCHICHA

⁶⁶ Nii ora Pedruqui kjuypatiuquiz želatča. Nekzi tsjaa žonqui tjonchiniča. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitača. ⁶⁷ Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinča. Nekztan paljaychinča:

—Amqui nii Nazaret wajtchiz žoñžtan čica ojklayñamla, nii Jesusižtan.

⁶⁸ Pedruqui Jesusa ana pajñi chiichiča:

—Nii žoñi anal pajuča. Am takumi anal intintuča.

Nuž čiižcu, zancu ulanchiča. ⁶⁹ Nicju naa žonqui wilta cherchinzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maazinča, tuž cjican:

—Tii žoñiča ninacžtan čica ojklayñi.

⁷⁰ Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichiča. Nekztan tsjii upaquižtan nii žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz cjichizakazza:

—Čekapan amqui ninacžtan čica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wajtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž čiiñamla.

⁷¹ Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichiča, tuž cjican:

—Wejr toscara čiičinžlaj niiqui, Yooziž castictal cjila. Tii amiž čiiita žoñi ana wira pajuča.

⁷² Pizcquiziz nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchiča. Nekztanaqui Pedruqui Jesusiž čiiita taku cjuñziča. Tuž mazinčitača, “Ima wallpaž pizc wлтаž kjawan, amqui čhjep wлта wejr ana pajñim tucaquiča”. Nekztanaqui Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissiča. Nekztan ancha kaachiča.

15

JESUSA PILATUZQUIN ČHJICHTA

¹ Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaa-jiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitača. Nekztan Jesusa čhejlžcu Pilato jiliržquin čhjitchiča. Nekztan niižquiz intirjichiča. ² Nekztan Pilatuqui pewcziča:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?

Jesusaqui kjaaziča:

—Nužupanzača, amiž čhiitacama.

³ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintrá čhjultaki tjojtunchiča. ⁴ Pilatuqui pewczizakazza:

—¿Kjažtiquiztan am ana kjaazñi atjo? Tjapamanaž am quintrá čiiila, pero.

⁵ Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu želatča. Nužquiz Pilatuqui ana iya čhjulumi čiižiñi atchiča.

ZOÑINACAQUI JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

⁶ Pilatuqui pascu pijjztiquiz tsjii piriz zoñi cutzñipantača zoñinacaz chitacama. ⁷ Carsilquiz tsjii kjažultan gobierno quintri zoñinacaz chawjcta želatča. Barrabás cjita ujchiz zoñi carsilquiz chawjctazakaztača. Revolucionquiz zoñi conchiča Barrabás cjita zoñiqui. ⁸ Jaziqui zoñinacaqui Pilatu pewczñi tjonchiča, tuž cjican:

—Wejtnacalta tsjii zoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutzñampanla amqui.

⁹ Pilatuqui kjaaziča:

—¿Ančhucqui pecya, tii judionacz chawjc jiliri cutzta cjisjapajo?

¹⁰ Jesusa čjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichiča; nii zizziča Pilatuqui. ¹¹ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra zoñinaca aptjapchiča. Nekztan zoñinacaqui maychiča, Barrabaspankaz cutzta cjisjapa. ¹² Pilatuqui wilta pewcziča:

—¿Tiizti? ¿Jaknužt wejr paaž cji ančhucjo? Ančhucqui tii judionacz jiliriča cjinčucla.

¹³ Nii zoñinacaqui kjawchiča:

—¡Tii zoñi conzna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁴ Nekztan Pilatuqui chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan, čjul uj paachit teejo?

Nii zoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁵ Pilatuqui nužquiz zoñinacz kuz wali cjisjapa Barrabás cutziča. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunaczquiz intirjichiča, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

¹⁶ Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchiča. Nekzi parti zultatunaca ajcznajo kjawziča. ¹⁷ Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquti tjtziča. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtižtan Jesusiž achquiz scarzinchiča. ¹⁸ Nekztan ararcen kjawchiča:

—¡Viva tii judío nacionž chawjc jiliri! —cjican.

¹⁹ Nekztan tsjii paržtan Jesusiž achquiz t'etkatchiča; llawsižtan tjujtchiča; rispittažoka quillsiča. ²⁰ Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquti chjojkžinchiča. Niiž persun zquti tjtziča. Nekztanaqui Jesusa chjitchiča cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CHAWCTATAČHA

²¹ Tsjii Cirene wajtchiz zoñi želatča, Simón cjita. Pucultan zoñž ejptača niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquiztan kajžcatča. Nekz watan mantichiča, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissiča.

²² Nekztan Jesusaqui Golgota yokquin chjichtatača. Golgota cjitaqui tuž cjiča: “Ach Tsjiž Yokača”. ²³ Nekztan Jesusižquiz vinu miržtan t'ajžta tirinchiča. Jesusazti ana licz pecchiča. ²⁴ Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczcu, sultatunacaqui zurtiychiča niiž zqutinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquti tanznathaja, nii zizjapa.

²⁵ Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatača. ²⁶ Kjažtiquiztan tii zoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cjiirchiča tsjii tawliquiz, tuž cjičan: “Tiiqui judionacz chawjc jiliriča”.

²⁷ Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztača, tsjič žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan. ²⁸ Nužupan tuquitan cjiirta Yooz taku cjiča. Nii Yooz taku tuž cjiča: “Ujchiz zoñinacztan chica uchtača”. Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissiča.

²⁹ Zoñinacaqui neکز watcan acha wewczinchiča; ancha žawjchi, tuž cijcan:

—¡Aaj! Amqui timplu pajltasača. Nekztan čhjep majquiziqui wilta kjuytasača, jalla nuž cjichamča, ¿ana jaa? ³⁰ Jaziqui persunpacha am cruzquiztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla amqui.

³¹ Nižaza nii timplu chawjc jilirinacžtan judío tjaajiñinacžtan parlas-siča, Jesusa iñarcan, tuž cijcan:

—Yekjapanacžquiz liwriichiča tiiqui. Persunpachazti anaž liwrii atča. ³² Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jilirizlaj niiqui, persun-pachaj cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekz criyaquiz učumqui.

Zoñinacaqui Jesusa iñarchiča. Niižtan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

³³ Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjissiča, majñakak oracama. ³⁴ Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjiča: “Wejt Yooz, wejt Yooz ¿kjažtiquiztan wejr ecchamtajo?”

³⁵ Yekjap neکز žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichiča:

—Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.

³⁶ Tsjiiqui ninacžquiztan zajtchiča. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz licniquiz jar vinu licskatchiča. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz tsjiipchi Jesusižquiz macjatskatchiča nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui parti žoñinacžquiz chiichiča:

—Tjewžla učumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonačhani, niž chekžla.

³⁷ Jesusaqui juc'anti kjawchiča. Nužquiz ticziča. ³⁸ Nii oraqui pajk timplu pañu juystokaz chicatquiz wjajrsiča, tsewctan kozzuc. ³⁹ Nii romanž sultatunacž jiliriQUI Jesusiž yujc kjuttan želatča. Tjappacha niž wattanaca cheržcu cjichiča:

—Chekapan Yooz Majchtakalča tii žoñiqui.

⁴⁰ Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekziča. Nii maatakanacaqui tinacatača: María cjititača, Magdalena wajtchiz žonqui. Nekztan María cjitizakaztača, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktača Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititača. ⁴¹ Nii maatakanacaqui Jesusa apzitača, nižaza yanapchitača, Jesusa Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusižtan chica Jerusalenquin tjonchiča. Nii cruzaž nekziQUI muzpa maatakanaca želatča.

JESUSAQUI TJATZTATACHA

⁴² Nii noojiqui pjijzta tjacz tjuñitača. Jeejz tjuñi ispirazakaztača. ⁴³ Nižtiquiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkičiča. Nekztan Jesusiž curpu maychiča. Walja rispitta jiliritiča nii Josiqui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatča. ⁴⁴ Niiž tjontiquiztan, Pilatuqui ispantichiča, tuž cijcan:

—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?

Nekztan zultatž jiliri kjawziča, nii pewczjapa. ⁴⁵ Nii zultatž jiliriQUI kjaaziča:

—Jesalla, ticziča, —cijcan.

Nekztan Pilatuqui Jesusiž curpu chjitzjapa permiso tjaachiča José cjeta zoñžquiz:

—Nižtaqui niiž curpu chjichalla, —cjican.

⁴⁶ Nekztan Josiqui zuma chiw pañu kjaychiča. Jesusiž curpu chjijunžcu nii pañquiz tejlziča. Nekztan tsjii sipulturquiz majkziča. Nii sipulturaqui pajk mazquiz pjettatača. Nii sipulturž zana tsjii pajk maztan pjucziča. ⁴⁷ Pucultan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatñi cherchiča. Tsjaaqui María Magdalena cjititača. Tsjaac María cjitizakaztača, yekja Josiž maa.

16

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Judionacz jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenatan Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii chjepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychiča, Jesusiž ticzi curpu tjalinzjapa. ² Ancha wentan ninacaqui sipultura cherzñi ojkchiča tjuñiž tewctanalla. ³ Sipultura ojkan ninac-pora parlassiča tuž cjican:

—Jequit učumtaqui cjetžinaquejo? ¿Nii pjucžta pajk mazjo?

⁴ Nekztan irantižcu, nii pajk pjucžta mazqui cjetžta cherziča. ⁵ Sipultura luzcu, žew latu kjuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cherchiča. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsucchiča. ⁶ Nii tjowaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurča, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jacatatchiča jaziqui. Anača tekzi. Cherznalla. Tii sipulturquiz ana žejlča. ⁷ Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaajinta žoñinaczquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquiča: “Jesusaqui ančucaž tuqui okjayaquiča Galilea cjeta yokuin. Nekzi Jesusižtan zalaquiča ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužuča”.

⁸ Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipulturžquiztan ulanžcu, zati pariju quejpchiča, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana chjulumi chiya atchiča jeczquizimi.

JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ PARIZICHICHA

⁹ Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichiča. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca ch-jatkatchitača. ¹⁰ Naa žonqui Jesusiž mazinaczquin mazñi ojkchinča. Ninacaqui llaquita želatča, kaacan. ¹¹ Nekztan mazzinča:

—Jesusaqui jacatatchiča. Wejrqui nii cherchinča, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaajinta žoñinacaqui ana criichiča. Inapanka chitažoka naychiča.

¹² Wiruñaqu pucultan tjaajinta žoñinacz wajtquiztan okan, Jesusaqui parizichizakazza, tsjemata cjissi. ¹³ Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaajintanaczquiz mazziča. Nii mazta ana zakaz criichiča.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

¹⁴ Wiruñaqu Jesusaqui nii tuncamani tjaajinta žoñinaczquiz parizichiča, chjeri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichiča. Nekztan ninacz ana criñi kuzziz cjen ninaczquiz iwjt'ichiča Jesusaqui. ¹⁵ Nižaza Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Jazic ančhucqui okaquičha tjapa kjutñi tii muntu intiru. Tjapa žoñinacžquizimi liwriiñi taku paljayaquičha. ¹⁶ Jakziltat tii taku criiçhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha; nižaza bautista cjequičha. Jakziltat tii taku ana criiçhaj niiqui, ancha castictaž cjequičha. ¹⁷ Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquičha. Wejt tjuuquiz zajaranaca chjatkataquičha. Yekja takunaca chiyaquičha. ¹⁸ Zkora tanžcu zkoržquiz ana chjojrictaž cjequičha. Tsjii veneno licžcu, ana ticznaquičha. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca çhjetnaquičha. Nižta paaquičha Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKCHICHA

¹⁹ Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkchičha. Nekzi Yooz žew latuquiz julzičha. ²⁰ Nekztanaqui nii tjaajinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz liwriiñi taku paljaychičha. Chawjc jiliri-pančha Jesucristuqui. Jalla niičha ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjičha: “Tii Yooz takuqui werarapančha”. Nužupanž cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN LUCAS

¹⁻² Ancha zuma Teófilo, tii cartal amquin cjiyrzcuča, Jesucristuž puntuquiztan. Jesucristuž nasta tjuñquiztanpacha jaknužt watčhaja, jalla niiqui ana tjatziča cherchi zoñinacaqui. Nii cherchi zoñinacaqui wejtnacaquiz tjaajinchicha. Nižaza yekja zoñinaczquiz tjaajinchizakazza Jesucristuž puntuquiztan. Nekztan tsjii kjaž zoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan cjiyrchicha niž jaru niž jaru. ³ Nižaza wejrqui zumpacha pewcpewczinča jaknužt Jesucristuž nasta tjuñquiztanpacha watčhaja, jalla nii. Jalla nuž pewcpewczu wejrqui pinsichinča Jesucristuž puntuquiztan cjiyrzjapazakaz niž jaru niž jaru. “Jalla niic waliž cjesača”, cjian pinsichinča wejt kuzquiz. Jaziqui walja zuma Teófilo, amquin tii cartal cjiyrzcuča, ⁴ Jesucristuž puntu tjaajintanaca zumpacha zizajo.

JUAN BAUTISTAZ NASTAQUI

⁵ Ima Juan Bautistaž nasan jalla tuž watchiča. Judea yokquin Herodes cjita pajk jiliriqui mantiñitača. Nižaza Zacarías cjita timplu cwitiñi zoñi želatča. Niiqui Abías cjita t'akquiztantača. Niiž tjun cjititača Elisabet. Ninacaqui Aarón cjita tuquita atchi ejpžquiztan tjonñitača. ⁶ Nii pucultan lucutiñ zoñiqui Yooz yujcquiziqui zuma kamañchiztača. Yooz Epiž mantitacama kamñitača. Jalla nuž kaman ana čjul ujmi ninacz quintr tjeezñi atasacha jecmi. ⁷ Ninacaqui ana zinta majchchiztača. Elisabet cjitiqui ana wira matiñtača. Nii oraqui pucultan lucutiñi chawc chawcwatača.

⁸ Tsjii nooj Zacarías t'akquiztan turnuž tjonatča, Yooz sirwizjapa timpluquiz. Jalla nižtiquiztan Zacariasqui Yooz sirwatča timpluquiz. ⁹ Nii timplu cwitiñinacaqui tsjii zoñi inzinz tjaazñi illñipantakalča. Nekztan Zacarižquiz illziča. Jalla nuž illztaž cjen Zacariasqui Yooz timpluquiz luzziča, inzinz tjaazñi. ¹⁰ Jalla nii inzinz tjaazñi oraqui tama zoñinacaqui Yoozquin mayizican želatča timplu zancu. ¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii Yooz anjilaqui Zacarižquiz parisquichiča timpluquiz. Nii anjilaqui inzinz altarž žew latuquiz tsijtsiča. ¹² Anjila cheržcu Zacariasqui kuz turwaysi cjissiča, ancha tsucchiča. ¹³ Anjilaqui cjichiča:

—Zacarías, ana am tsuca. Yoozqui amiž mayizitaqui nonziča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui am Elisabet cjiti tjunaquiz lucmajch wawaž majtkataquiča. Jalla nuž majttan am wawaqui Juan cjita tjuuchiz cjequiča. ¹⁴⁻¹⁵ Jalla nii am majchqui walja pajk jiliriž cjequiča Yooz Ejpž yujcquiziqui. Jalla nii majttiquiztanaqui, amqui cuntintum cjequiča, walja chipsnaquiča. Nižaza walja zoñinacami chipsnaquiča, am tjunaž majttiquiztanaqui. Am majchqui vinumi awarintimi ana licaquiča. Ima maa pjuchquiztan ulnan Yooz Espíritu Santuqui am majch kuzquiz luzaquiča. ¹⁶ Am majchqui walja Israel wajtchiz zoñinaca Yooz Ejpžquin wila sirwizkataquiča. ¹⁷ Nižaza am majchqui ima Jesucristuž ojklayan ojklayaquiča, Yooz taku paljaycan. Cjuñzna. Tuqui timpuqui tsjii Yooz puntu paljayñi profeta želatča, Elías cjita. Yooz Espíritu Santuqui nii Eliasquiz Yooziž tjaata taku paljayskatchiča. Jalla nii tjaata taku paljaychiča Eliasqui, ana eksu. Yoozquin tjurt'iñi kuzziztača. Jalla nižtapacha Yooz Espíritu Santuqui am majchquiz Yooziž tjaata taku

paljayskataquiċha. Niiż paljaytiquiztan ejpżtanami maatinacżtanami wilta zumanskataquiċha. Niżaza am majch paljaytiquiztan ana Yooz kuzcama kamñi zoñinacami Yooz kuzcama kamñi cjisnaquiċha. Jalla niżtiquiztan Israel wajtchiz zoñinacami Yooz Majch tjonz tjuñi tjewznaquiċha. Zuma kamcan, ninacacami tjewznaquiċha, Yooz Majch zuma risiwt'isjapa. —Jalla nuż Zacariizquiz paljaychiċha nii Yooz anjilaqui.

¹⁸ Nekztan Zacariasqui anjilżquiz pewcziċha, tuż cjican:

—¿Ultim werara amiż chiitajo? ¿Jaknużt zizasajo? Wejrqui walja chawc zoñtla pero. Wejt maatakami chawc žon zakazza.

¹⁹ Nii anjilaqui kjaaziċha, tuż cjican:

—Wejrqui Gabriel cjtititċha. Yooz manta payiñtċha. Yoozqui wejr mantiżquiċha amquiz tii zuma takunaca maznajo. ²⁰ Amqui weriż chiita ana criitiquiztan, upam cjisnaquiċha, am maati majtzcama. Yooziż pinsita tjuñquiz weriż chiita takuqui cumplisnaquiċha. —Jalla nuż chiichiċha anjilaqui.

²¹ Zacarías timplu kjuyltan ażka želatċha, ulanżquiz oracami watatċha. Jalla niżtiquiztan tjewzñi zoñinacami kuzquiz pinsichiċha, kjażtiquiztan ana ulanżquejo, jalla nii. Zoñinacami zancu muzpa tjewznatċha, Zacarías ulanżquizcama. ²² Nekztanaqui Zacariasqui ażktanalla ulanżquichiċha. Pero ana jaknużt chii atchiċha. Jalla niżtiquiztan nii zawnc žejlñi zoñinacami ispantichiċha. “Timplu kjuyltan anjilżtan zalzižlani”, jalla nuż cjeyasiċha. Upa cjissiż cjen Zacariasqui zoñinacżquiz kjarżtan paljaychiċha.

²³ Tsji kjaż majquiztan Zacariasqui timplu cwitis turnu cumplichiċha. Nii tjuñinaca žerżcu, persun kjuya ojkcichiċha. ²⁴ Wiruñacami niiż Elisabet cjiti tjunqui ica cjissinċha. Nekztan Elisabet tsjii pjijska jiiz kjuyaran želatċha. Ana kjuyquiztan kjuya ojklaychinċha. Naaqui persun kuzquiz pinsichinċha tuż cjican: ²⁵ “Yooz Jiliriqui wejr cjuñżcu, wejtquiz ick-atchiċha. Jaziqi zoñinacami anaž iya wejr iñarasaċha”.

JESUCRISTUŻ NASTAQUI MAZINTACHA

²⁶ Nekztanaqui sojta jiiżquiztan Elisabet ickattanaqui, Yoozqui Gabriel cjita anjila cuhanżquichiċha Galilea cjita yokquin, Nazaret cjita wajtquiz. ²⁷ Nii wajtquiz tsjaa tunsill tur želatċha María cjiti. David cjita atchi ejpżquiztan tjonitċha. Mariiqui José cjita zoñżtan kazzintaċha zalzjapa. Yoozqui naa Mariaquiz anjila cuhanżquichiċha. ²⁸ Naaquiz tjonżcu, anjilaqui paljaychiċha, tuż cjican:

—Cullacalla, Yooz k'ayamċha amqui. Yooz kjarquizza. Niżaza Yoozqui amtan chicapachaċha. Yoozqui tjapa maatakżquiztanam amquiz juc'ant wali favoraž paaquiċha. —Jalla nuż tsaanchiċha anjilaqui.

²⁹ Anjilż taku nonżcu Mariiqui ispantichinċha. Kuzquiz pinst'ichinċha, nii tsaantaqui anal intintasacċha, cjican. ³⁰ Nekztanaqui anjilaqui naaquiz cjichiċha:

—María, ana tsucaquiż amqui. Yoozqui amquiz wali pajk favora paaquiċha. ³¹ Jalla niżtiquiztan amqui icaquiċha. Lucmajch wawchizim cjequiċha. Nii wawaqui Jesús cjita tjuuchiz cjequiċha. ³² Tsji noo-jiqui nii am majchqui wali pajk jiliriż cjequiċha. Araj pach Yooz Ejpż Majchpanċha niiqui. Werar Yooz Ejpqui niiż Majchquiz pajk mantiñi cjisakataquiċha, Israel wajtchiz zoñinacżjapa. Am David cjita atchi ejptaċha tuquita pajk mantiñiqui. Jalla niżta pajk mantiñi cjequiċha am

majchqui. ³³ Israel wajtchiz zoñinaca wiñayaž mantaquiča. Niiž mantitauqui wiñayaž želaquiča. Anaž tucuzinznašača. —Nuž paljaychiča anjilaqui.

³⁴ Nekztanaqui Mariiqui anjilžquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Jaknužt tii cjesaya? Wejrqui ana luctaka pajuča.

³⁵ Nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz Espíritu Santuqui amquíz tjonznaquiča. Jalla nuž tjonan arajpach Yoozqui niiž aztan tsjirižtakaz weezcaquiča am juntui. Nii oraqui Yooz Espíritu Santuqui am t'icznaquiča. Jalla nižtiquiztan nii am maatiqui juc'ant zuma lijitum kamañchiz cjequiča. Yooz Majchpanča niiqui. ³⁶ Nižaza amquíz maznuča tuž, am jamillquiztan Elisabet cjitiqui ickatchitača, chawc žon cjenami. Tuquiqui zoñinacaqui Elisabet puntuquiztan cjiñitača: “Naa žonča ana matiñqui” cjicanaqui. Jaziqui sojta jižkaz icchinča. ³⁷ Yoozqui čhjulumipankaz paasača. —Jalla nuž chiichiča anjilaqui.

³⁸ Nekztanaqui Mariiqui cjichinča:

—Wejrqui Yooz Jiliriz mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquizimi amiž čhiitacama paaj cjila.

Jalla nuž Mariaž čhiitan, anjilaqui ojkchiča.

MARIAZ ELISABETAQUIN OJKTA

³⁹ Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Mariiqui zati pariju ojkchinča Judea cjita kolta curunacchiz yokquin. ⁴⁰ Jalla nicju Zacarías kjuya luzzinča. Kjuya luzcu Elisabetaquiz tsaanchinča. ⁴¹ Nuž Mariaž tsaanana Elisabeta wawaqui pjuch kjuył cjenpacha kissiča. Nekztanaqui nii oraqui Espíritu Santuqui naa Elisabetaquiz luzziča nižaza čhiikatchiča. ⁴² Jalla nekztan naaqui alto tawkžtan Mariaquiz paljaychinča, tuž cjican:

—Yoozqui amquíz tjapa maatakžquiztanami wali pajk favora paachiča. Nižaza nii am majchqui walja honorchiz cjesaž cjila. ⁴³ ¿Kjažtiquiztan taa arajpach Jiliriz maaqui wejtquin tjonžquejo? Wejrqui inakaztča. Anal waquisuča. ⁴⁴ Amiž tsaanta taku nonžcu, wejt wawaqui pjuchquiz ancha cuntintu kis kissiča. ⁴⁵ Yooziž apayžquita taku criichamča, nii Yooziž čhiita takucama cumplisnaquiča, jalla nii criichamča. Jalla nižtiquiztan zuma cuntintum cjequiča. Nuž cjichinča Elisabetqui.

⁴⁶ Nekztanaqui Mariiqui čhiichinča, tuž cjican:

“Wejt Yooz Jiliriz honoral waytača. ⁴⁷ Wejt Liwriiñi Yooziž cjen, wejt kuzmi ančaž čipča. ⁴⁸⁻⁴⁹ Wejrqui inakaztča. Yooz mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquiz cjuñžquichiča. Jaziqui walja azziz Yooz Ejpqui wejtquiz t'icziča. Jalla nuž wejtquiz pajk obra paachiča. Tekztan nawjčchuc tjapa zoñinacaqui wejt puntuquiztan parlaquiča: ‘Yoozqui naaquiz zuma favora paachiča’, cjican. Werar Yoozqui jeczquiztanami juc'anti zumapankazza. ⁵⁰ Yoozqui tjapa nižžquin rispitiñi zoñinacžquiz okžñipanča, watay wata okžñipanča. ⁵¹ Yoozza walja pajk obranaca paañiqui. Mit kuzziz zoñinacaž pinsitanaca inakaz cjiša. ⁵² Walja azziz jilirinaca jwessa ninacž puestuquiztan. Antiz humilde kuzziz zoñinaca honorchiz cjiskatča. ⁵³ Nižaza jakžiltat ana cusasanacchiz t'akjiri žejlčhaja, jalla nii t'akjirinacžquiz walja

cusasanaca tjaaquičha Yoozqui. Antiz ricachunzcasti laachi kjarquiz ana čhjulchiz quejpkataquičha. ⁵⁴⁻⁵⁵ Nižaza Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquizimi, Abrahamžquizimi, Abrahamž machmaatinacžquizimi, jalla ninacžquizimi taku tjaachičha, ninaca tirapan okznajo. Jalla nuž okžcu Yoozqui walja yanapčha Israel wajtchiz Yooz sirwiñi žoñinacžquin, ninaca ana tjatsñičha”.

Jalla nuž chiichinčha Mariiqui.

⁵⁶ Tsjii čhjep jiiz Mariiqui Elisabetatan kamchinčha. Nekztan quejpchinčha naaža persun kjuya.

JUAN BAUTISTAZ NASTA

⁵⁷ Naa Elisabeta majtz tjuñiqui irantižquichičha. Nekztan lucmajch wawa majtchinčha. ⁵⁸ Jalla nuž cjen, Yoozqui Elisabetaquiz ancha zuma favora paachičha. Jalla nii quintu zizcuqui, Elisabeta wisinunacami jamillanacami naaquin tjonzñi ojkchičha. Nekztan ninacž tjonžtan, Elisabetaqui ancha cuntintutakalčha. Ninacami cuntintuzakaztačha. ⁵⁹ Jalla nekztan quinsakal tjuñquiztan Zacariastan Elisabetatan timplu ojkchičha wawa chimpus cuztrumpi paakatžjapa. Nii cuztrumpi paatan ejpž tjuužtan tjuuzkatž pecatčha, Zacarías cjican. ⁶⁰ Wawž maaqui cjichinčha:

—Anaž. Tii wejt maatiqui Juan cjita tjuuchizpanž cjequičha.

⁶¹ Partinacasti pewczičha:

—¿Kjažtiquiztan nižta tjuuskatz pecjo? Am jamillanacquiztan anaž nižta tjuuqui žejlčha.

⁶² Jalla nekztanaqui wawž ejpžquiz kjaržtan pewczičha, čhjul tjuuchizim pecas, jalla nii. ⁶³ Ejpqui tsjii maychičha, tjuu cjiyrzjapa. Nekztanaqui cjiyrchičha, tuž cjican: “Wejt maatiqui Juan cjitaž cjequičha”. Nekztanaqui tjappacha ispantichičha nii puntuquiztan. ⁶⁴ Nii orapacha Zacariasqui wilta chiiñi cjiissičha. Jalla nuž wilta chii atcan, Yooz honora paljaychičha. ⁶⁵ Jalla nuž cjen wisinunacami ispantichi quirchičha. Tjapa kjutñi nii Judea yokaran nii quintu ojkchičha. ⁶⁶ Tjappacha nii quintu zizñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha: “¿Tii uzaqui čhjulut cjisnaquejo?” cjican. Yooz kjarquizpantačha nii wawaqui.

⁶⁷ Nekztanaqui Yooz Espíritu Santuqui Zacariižquiz chiikatchičha. Jalla nižtiquiztan Zacariasqui Yooziž tjaata takucama paljaychičha, tuž cjican:

⁶⁸ “Yooz Jiliri honorchiz cjilalla. Niičha Israel žoñinacž Yoozqui. Učhum Yoozqui niž mantitacama kamñi žoñinacžquin cjuñzičha. Jaziqui liwriita cjequičha učhumqui. ⁶⁹ Yoozqui walja azziz Liwriñi cuchanžquichičha, učhumnacaquiz. Davidž majch maatinacžquiztanpacha majtačha nii Liwriñiqui. David cjitaqui Yooz mantitacama kamñitačha. ⁷⁰ Tuqui timpuquiztanpacha jalla nužupan Yoozqui taku tjaachičha. Yooz taku paljayñi žoñinacaqui niž jaru niž jaru nii Yooziž tjaata taku mazmazzičha. ⁷¹ Nii maztaqui tužutačha: ‘Liwriitačhumž cjequičha, učhum quintr žoñinacžquiztanami, učhum chjaawjkatñi žoñinacžquiztanami’. ⁷² Yooz Ejpqui učhum tuquita atchi ejpnacžquiz taku tjaachičha, tuž cjican: ‘Wejrqui ančhucaquiz tira okzničha. Werž zuma tjaata taku anal tjatsnačha’. ⁷³ Nižaza Yooz Ejpqui učhum

tuquita Abraham ejpžquiz taku juramintužtan tjaachiča, nii-japami učhumjapami. ⁷⁴ Učhum quintra žoñinacžquiztanami li-wriitanaqui, učhumqui ana ekskuc Yoozquin sirwasača. ⁷⁵ Nižaza učhumqui Yooz kuzcamakaz zuma lijituma kamaquiča. Jalla nuž kamcan učhumqui Yooz sirwaquiča ticzcama”. ⁷⁶⁻⁷⁷ Nižaza Zacariasqui tira paljaychiča, tuž cjican: “Juan, wejt maati, amqui Jesús Jilirž tjonz tuqui ojklayaquiča, Israel žoñinaca nii zuma tjewznajo. Amqui jaknužt žoñinacž ujnacami pertunta cječhaja, jalla nii intintiskataquiča. Zoñinacž ujnaca pertunta cjen, li-wriitaž cjequiča. Jalla nuž intintiskattiquiztanaqui profeta cji-tam cjequiča amqui, arajpach Yooziž tjaata taku paljayni profeta. ⁷⁸ Yoozqui učhum ancha okzñiž cjen učhum liwriyaquiča. Tsewctanpacha tsjii Liwriiñi cuchanžquichiča, učhum kuzquiz tjuñižtakaz kjanajo. Jalla nižtiquiztan ew timpužtakaz cjequiča. ⁷⁹ Jalla nii Liwriiñiqui zuma kjanacamapanž Yooz zuma kamañ jicž tjeeznaquiča, zumchiquiztakaz kamñi žoñinacžquizimi, ticzquiztan eksñi žoñinacžquizimi. Nižaza nii Liwriiñiqui učhum zuma irpaquiča, Yooz Ejpžtanami učhumtanami zumanznajo”. Jalla nuž cjichiča Zacariasqui.

⁸⁰ Nekztanaqui nii Juan cjita uzaqui pajkchiča. Zapuru juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziztača. Jalla nekztanaqui tsjii ch'ekti yokquin ojklayatča, Israel wajtchiz žoñinacžquiz niž obra tjeezcama.

2

JESUCRISTUZ NASTA

¹ Jalla nii timpuquiz tsjii walja chawc jiliri želatča, Augusto cjita. Nii chawc jiliri qui mantichiča, tuž cjican:

—Tjappacha žoñinacaqui tjuu apuntiskataquiča.

² Nii timpuquiz Cirenio cjita jiliri želatča, Siria yokchiz žoñinaca mantiñi. Jalla nii timpuquiz primir censuqui watchiča. ³ Nekztanaqui tjapa žoñinacaqui persun watja ojksantača, persun tjuu apuntiskati.

⁴ Jalla nuž cjen José cjita žoñiqui Galilea cjita provinsiquiztan, Nazaret cjita wajtquiztan ulanžquichiča. Judea cjita provinsiquin, Belén cjita wajtquin ojkičiča. Jalla nicju David cjita tuquita atchi ejpqui nas-sitača. Davidž majchmaatquiztan tjonñitača Josequi. ⁵ Jalla nuž cjen nicju ojkičiča, tjuu apuntiskati. Marija cjiti turatan zalzjapa kazzitača Josequi. Nii oraqui naa Mariiqui Espiritu Santuž t'icžtatača. Juztan Mariatan pucultan ojkičiča, tjuu apuntiskati. ⁶ Belén wajtquin irantižcu, Marija majts oraqui tjonchiča. ⁷ Jalla nicju Mariiqui primir wawa majtchinča, Belén wajtquiz, animalž tjaž kjuyquiz. Wawaqui pañ awallžtan capžtatača. Jalla nuž capžcu animalž tjaž kjuyquiz t'apžtatača. Anaž iya alujamintu wajtchucatača.

AWATIRINACAQUI JESUSIZQUIZ RISPITI TJONCHICHA

⁸ Belén wajt žcatiran uuzi itzñi awatirinaca želatča. Awatirinacaqui pakara uuzi itzñitača pamparanpacha. ⁹ Jalla nuž želan tiripintit Yooz anjilaqui jeczquichiča. Tsewctan ninacž kjutñi walja kjanžquichiča. Nuž cheržcu ninacaqui ancha tsucchiča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cjichiča:

—Ana tsuca ančhucqui. Zuma quintul zjičžcuča. Tsjii Liwriiñiqui tjapa žoñinacžtajapa cuchanžquitača. Jalla niž cjen žoñinacaqui zuma

cuntintuž cjequiča. ¹¹ Tii zeziqui Davidž wajtquiziqui tsjii wawa majt-
tača. Jalla niiqui Jesucristo Yooza, ančhuc Liwriiñi. ¹² Ančhucqui nii
wawa wachaquiča pañ awallžtan capžta; nižaza animalž tjaž kjuyquiz
t'apžta wachaquiča. Jalla nuž wažtaž cjen siñala cuntažtakaz cjequiča.
Jalla nuž cjenacui ančhucqui zizaquiča, chekapan wereraž chiitkalala,
niiqui. —Nuž cjichiča anjilaui.

¹³ Jalla nekztan anjilžtan chica tama Yooz anjilanacaui tsewctan
jecžquichizakazza. Yooz anjilanacaui Yooz honora waytichiča, tuž
cjican:

¹⁴ —Tsewcta arajpach Yooz honorchiz cjilalla. Nižaza tii yokquiziqui
Yooz okžta žoñinaca zuma cuntintu kuzziz cjilalla.

¹⁵ Jalla nuž chižcu, Yooz anjilanacaui tsewc arajpacha quejpchiča.
Nekztan nii awatirinacaui porapat parlassiča, tuž cjican:

—Anjilaž maztaui arajpach Yoozquiztan tjonchikalala. Tsjii Liwriiñi
majttakalala. Jalla nii cheriž Belén watjaž ojklalla.

¹⁶ Jalla nekztanaui awatirinacaui zati pariju ojkičiča. Belén
wajtquin animalž tjaž kjuyquiz luzziča. Nekzpacha awatirinacaui
zalčiča Mariatan Jutzan wawa t'apzi. ¹⁷ Ninacžtan zalžcu tjap-
pacha Yooz anjilaž chiitanaca nii wawž puntuquiztan quint'ichiča.
¹⁸ Awatirinacaž nuž maztiquiztan, tjappacha nonžñi žoñinacaui ispan-
tichiča. ¹⁹ Mariizti persun kuzquiz nii mazta chjojchinča. Nii mazta
puntuquiz pinsican walja pinsamintu aptazzinča. ²⁰ Awatirinacaui
uuzi ichi quejpchiča. Nižaza Yooz honora paljaychiča, tuž cjican:

—Yoozza chekanaui. Ancha waliča učumž nonžtanaca, učumž
chertanacami. Yooz anjilaž chiitacama nižtapacha cherchinčhumla. —
Jalla nuž cjican Yooz honora waytissiča awatirinacaui.

JESUSAUI TIMPLUQUIN CHJICHTACHA

²¹ Majttiquiztan quinsakal tjuñquiziqui jalla nekztan nii wawžquiz
chimpuz cuztrumpi paachiča. Ima Mariaž ican, Yooz anjilaui Mari-
aquiz chiichiča, “Jesús cjita cjequiča amiž primir majtta wawaui”.
Jalla nižtiquiztan nii anjilaž chiita tjuužtan tjuuzkatchiča.

²² Tuquitanpacha tsjii taku mantichiča Moisesqui, tuž cjican: “Ma-
jžcu ima pusi tunc tjuñiž cjen, maatakanacaui Yooz sirwiz cuztu-
rumpinaca ana payi atasacha. Pusi tunc tjuñiž tjonan, timpluquiz tsjii
cuztrumpi paazpanča. Jalla nekztanaui wilta Yooz sirwiz cuztrumpiž
paasacha”. Jalla nižtiquiztan majtta tjuñquiztan pusi tunc tjuñi pjožkan
Jutzan Mariatan ninacž wawa chjitchiča Jerusalén cjita watja. Jalla
nicju timpluquin ojkičiča wawa Yoozquin cumpjii. ²³ Tsjii Yooz liiqui
tuž cjichiča, “Primir lucmajch wawa majtžcu, Yoozquin cumpjitaž
cjequiča Yooz sirwajo”. Nuž Yooz lii ut'aysiž cjen lii jaru cumplichča.
²⁴ Yooz mantita lii jaru nii lucutiñiqui ojkičiča. Yooz liiqui zakaz
cjiča: “Tsji pariza paluma uz tsjii pariza wežla palomažtakaz Yoozquin
tjaaspanča”. Jaziqui nužupan Yoozquin tjaachiča.

²⁵ Nii timpuui Jerusalequiz tsjii Simeón cjita žoñi želatča. Nii
žoñiqui Yooz kuzcama kamñitača; Yooz lii jaru kamñitača. Nižaza
Israel wajtchiz žoñinacž Liwriiñi tjewziča. Simeonui Espíritu Santuž
irpita žoñipantača. ²⁶ Espíritu Santuui Simeonžquiz taku tjaachiča,
tuž cjican: “Ima ticzan, amqui Yooz cuchanžquita Liwriiñi jiliri
cheraquiča”. ²⁷ Jalla nuž taku tjaatiquiztanui Espíritu Santuui

Simeón irpichiča timplu kjutñi. Nii oraqui Jesusiz maa ejpqui nii timpluquin chjitchiča. Nekziqui Jesusizquiz mantita lii jaru cumplichiča. ²⁸ Jesusa cjita wawa cherzcu, Simeonqui kjaržtan kaaziča. Jalla nuž kaažcu, Yooz honorchiz cjejajo, tuž cjichiča:

²⁹ —Yooz Tata, wejrqui amiž mantitacama kamiñ zoñtča. Tuquiqui wejtquiz taku tjaachamča. Anziqui amiž chiita taku cumplichamča. Jaziqui tižtiquiztanaqui cuntintul ticznasača. ³⁰ Jaziqui wejt persun čhujcžtan tii amiž cuchanžquita Liwriiñi cherchinča. ³¹ Tjappacha tii muntuquiz žejlñi zoñinacžtajapa tii Liwriiñi cuchanžquichamča. ³² Tii Liwriiñiz cjen, Israel zoñinacžquizimi parti zoñinacžquizimi Yooz kamañ jicz tjeežtaž cjequiča, liwriita cjejajo. Nižaza tii Liwriiñiz cjen, Israel wajtchiz zoñinacaqui zuma honorchiz cjisnaquiča. —Jalla nuž chiichiča Simeonaqui.

³³ Simeonž chiitiquiztan Jesusiz maa ejpqui ninacž kuzquiz ispan-tichiča. ³⁴ Nekztanaqui Simeonaqui ninacžta Yoozquin mayizichiča walikaz cjejajo. Nižaza Jesusiz maaquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Werarapančhay, tii wawaž cjen walja Israel wajtchiz zoñinaca liwriitapanž cjequiča. Nižaza tii wawaž cjen yekjapa Israel wajtchiz zoñinacazti ujquin tjojtznaquiča. Tiiqui walja chawc jiliri-panž cjequiča. Pero walja zoñinacaqui nii anaž rispitaquiča, Yooziž cuchanžquita cjenami. ³⁵ Tii wawaž cjen zoñinacž kuzquiz pinsitanacaqui pajtaž cjequiča. Nižaza María, amqui tii wawaž cjen ancha llaquitam cjequiča. —Jalla nuž mazziča Simeonaqui.

³⁶⁻³⁷ Nii oraqui tsjaa Ana cjiti žon želatča, timpluquiz zakaz. Naatača Yooz taku paljayiñ profetqui. Jalla naaqui Fanuelž majtača, Aser cjita t'akquiztan. Pakallawk wata zalztiquiztan, naaža lucuqui ticziča. Anziqui walja chawc žontača. Quinsakalc tunca pusin watchiztača naa žewqui; timpluquiztan anapan ulniñtača. Ayunascan Yoozquin mayizican, Yooz Ejpžquin sirwiñtača majiñami weenami. ³⁸ Jesús cjita wawa timpluquiz želan, nii orapacha Ana cjiti žonqui nii wawžtan zalchinča. Nuž zalžcu Yoozquin sparaquiz cjichinča. Nekztan nii wawž puntu paljayi kalltichinča Jerusalén watja liwriiz tjuñi tjewžñinacžquiz.

JESUSAQUI PAJKCHICHA

³⁹ Tjapa Yooz mantita lii cumplizcuqui Jesusiz maa ejpqui Galilea yokquin quejpchiča. Niiž persun watja Nazaret cjita quejpchiča. ⁴⁰ Jalla nii wajtquinaqui nii uzaqui pajkchiča. Tsjan tjupi y nižaza tsjan čhultaki zizñi cjissiča. Yooz Ejpqui nii walja cwitichiča, nižaza yanapchiča.

⁴¹ Zapa wata niiž maa ejpqui Jerusalequin ojkičiča, pascua pijjsta payi. ⁴² Jesusaqui tuncapan wajtchiz cjen, niiž jamillžtan Jerusalequin ojkičiča pascua pijjsta cuztrumpi payi. ⁴³ Jalla nekztan pijjsta žeržcuqui, quejpchiča ninacaqui. Jesús uzazti Jerusalén wajtquiz eclichiča. Niiž maa ejp ana ecličiñi naychiča. ⁴⁴ Niiž maa ejpqui pinsatča, “Niiž mazinacžtanž caa”, cjican. Jalla nuž cjen niiž maa ejpqui ojkičiča tsjii nooj intiru. Pero tjuñi kattan, Jesusa kjurchiča jamillanacžquin nižaza ocjalž maziran. ⁴⁵ Maa ejpqui Jesusa ana wači atchiča. Jalla nekztanaqui Jerusalén watja quejpchiča, jalla nicju kjurzjapa.

⁴⁶ Tsjii čhjep majquiztan, maa ejpqui Jesús watchiča timplu kjuyla. Timpluquiz Israel lii tjaajiñi maestruncztan želatča. Maestruncz takunaca nonznatča. Y nižaza maestrunczquiz pewcznatča Jesusaqui. ⁴⁷ Nii uzaž paljayta taku nonžcu tjapa žoñinacaqui ispantichiča, nii uzaž nuž čhjulumu zizñiž chiyān. ⁴⁸ Jalla nekztanaqui nuž žejlñi cheržcu, ispantichi cjissiča maa ejpmi. Nekztanaqui niiž maaqui chiižinchinča:

—Aay, tii wejt uza jay. ¿Kjažtiquiztan am nižta eclichamta? Am ancha llaquita kjurchinča wejrnacqui. —Jalla nuž maaqui niižquiz chiižinchinča.

⁴⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui maaquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Wejr tjapa kjutñi kjurchamkaya? Wejt persun Ejpž kjuyquiz žejlstanpantača wejtlaqui. ¿Jalla nii ana zizzat amya?

⁵⁰ Jalla nuž chiyān niiž maa ejpqui ana intintazziča.

⁵¹ Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan Nazaret cjita watja ojkchiča. Nicju irantižcu maa epiž mantitanaca cazñipanikaztača. Maaqui jalla niiž nuž wattanacquiztan kuzquiz chjojchinča. ⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tsjan pajkchiča. Nižaza tsjan zizñi pinsamintuchiztača. Yooz Ejpmi žoñinacami niiž cjen cuntintutača.

3

JUAN BAUTISTAQUI YOOZ TAKU PALJAYCHICHA

¹ Zacarías Juan cjita majchqui Yooz taku paljayi kallantichiča. Jalla nii timpuquiz tii jilirinaca želatča. Tsjiiqui Tiberio cjitatača, juc'ant chawc jiliritača niiqui. Tunca pjijskan wata jiliri cjican mantichiča. Nižaza tira mantiñipantača. Tsjiizuñqui Poncio Pilato cjitatača. Niiqui mantichiča Judea cjita yokquin. Tsjiizuñqui Herodes cjitatača. Niiqui Galilea yokquin chawc jiliritača. Niiž lajkqui Felipe cjitatača. Nii Felipiqui Iturea cjita yoka, Traconite cjita yoka, jalla nii pizc yokquin mantiñitača. Tsjiizuñqui Lisantias cjitatača. Niiqui Abilinia cjita yokquin mantiñitača. Nii timpuqui ninacatača pajk jilirinacaqui. ² Nižaza nii timpuqui Anastan Caifastan timplu chawc jilirinacatača. Nii timpuqui Juanqui želatča tsjii ch'ekti yokquin. Jalla nuž želan Yoozqui Juanžquiz takunaca paljaychiča. ³ Nekztan Juanqui tjapa kjutñi Jordān puj yokaran ojklaychiča. Nicju žoñinaczquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui kuznacaž campiya; Yoozquin kuzziz cjisna. Nekztan ančuca ujnaca pertunta cjequiča. Jalla nekztanaqui bautistaž cjesača. —Jalla nuž paljaychiča Juanqui.

⁴ Tuquita tsjii Isaías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Niiž cijjrta takucama watchiča. Jalla tuž cjican, cijjrchiča:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljayžcaquiča, tuž cjican: ‘Tsjii chawc jiliriz tjonaquiča. Jaziqi zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii zuma jicz takaz ančuca kuznaca zumpacha tjaczna, y nižaza zuma lititumapanž cjee. ⁵ K'awanaca liwjtattatzna. Curunacami lumanacami zumpachaž wjajržna, nii jicz zuma zok'o okajo. Nižaza nii t'ojonacaqui zumpacha kujzcatzna. Jalla nuž zuma kamañ jicz tjacznaquiča. ⁶ Nii chawc jiliriz tjontan, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami Yooz Epiž cuchanžquita Liwriiñiz cheraquiča’ ”.

Jalla nuž cjican cjiirchiča nii Isaías cjita žoñiqui.

JUAN BAUTISTAQUI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIZINCHICHA

⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui tjapa watjanacquiztan ulanžquichiča, Juanž bautista cjisjapa. Juanqui nii žoñinacžquiz cjichiča:

—Zkora irata incallñi žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančhucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonya? ⁸ Kuz campiichinčucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquiča, ančuca campiita kuz kjana tjeezjapa. Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquiča, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoninča. Yoozqui anaž wejrnaca casticasača”. Jalla nižta ana chiichiž waquisiča ančhucqui. Yoozqui tii maznacquiztan Abrahamž majchmaatinaca paasača. ⁹ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookñi muntiqui k'aachtadž cjequiča jir achten. Jalla nuž k'aachtiquiztanaqui, ujtaž cjequiča. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquiča. Ana zuma kamañchiz žoñinaca castictadž cjequiča. —Nuž cjican paljaychiča Juanqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Juanžquiz pewcziča:

—¿Jaziqui čhjulut paaqui wejrnacjo?

¹¹ Nekztanaqui Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jequit pizc almillchiz cjechaj niiqui, tsjii almillaqui ana almillchiz žoñžquin tjaasača. Tsjii wacchi čhjerchiz žoñiqui tsjii ana čhjerchiz žoñžquin niž čheri tojnaquiča. —Nuž cjichiča Juanqui.

¹² Jalla nekztanaqui tsjii impuesto cobriñi žoñinacaqui Juanžquin tjonchiča, bautista cjisjapa. Nekztanaqui Juanžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi, ¿wejrnacqui čhjulut paaquiya?

¹³ Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Lii jaruž cobraquiča. Anaž juc'anti cobraquiča ančhucqui.

¹⁴ Nižaza tsjii zultatunacaqui Juanžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Wejrnaczi čhjulut paaquiya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui žoñžquiztan anaž čhjulumi kjañasača. Nižaza anaž fuerziyasača. Nižaza žoñžquizimi ana inapankaz tjojtasača, tsjii cusasa packatzjapami. Nižaza ančhuc persun suelduchiz cuntintupanž cjee. —Jalla nuž cjican kaaziča Juanqui.

¹⁵ Tjapa žoñinacaqui Yooziž cuhanžquita Cristuž tjonz anča tjewznatča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui kuznacquiz pinsichiča: “Juanqui Cristužlani” cjican. ¹⁶ Pero Juanqui tjappacha nii žoñinacžquiz cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui kjaztankał bautisuča. Tsjiizuñ wejt wirquin tjonča. Jalla niiqui Espíritu Santužtanami arajpach ujžtanami bautisaquiča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Anal niž čhjata chjojkzinimi atasacha, nižquiz atintisjapa. Inakaztča wejrqui.

¹⁷ Juanqui tira paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui trigo zkalaztakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquiča. Nekztan itsanacami zuma trigumi pjalznaquiča. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequiča. Niiž persun kjuyquin majcžtaž cjequiča. Nii itsanacazti liwujžtaž cjequiča, ana tjesñi ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquiča.

¹⁸ Jalla nuž žoñinacžquiz chiižinchiča Juanqui. Nižaza yekja chiižintanacami paljaychiča, zuma Yooz taku paljaycan. ¹⁹ Nižaza

wiruñaquí Juanquí Herodes cǵita jilirǵquíz iwǵt'ichizakazza. Herodes cǵita jiliriquí niǵz jilǵ tǵunatan zalsiǵha. Felipe cǵitataǵha niǵz jilaquí. Niǵaza Herodesquí iya anawalinaca paachitakalǵha. Nekztan Juanquí Herodesquí iwǵt'ichiǵha tǵapa niǵz anawali paatiquiztan. ²⁰ Herodeszti ana nonziǵha. Juc'anti anawalinaca paachiǵha, Juan carsilquíz chawjcz-cama.

JESUCRISTUZ BAUTISTA

²¹ Juanquí ima carsilquíz chawcta ǵelan, walja ǵoñinaca bautissiǵha. Niǵaza Jesusa bautissizakazza. Jesusaquí bautista cǵiscu Yooz Eǵpǵquin mayizatǵha. Nii orapacha arajpacha cǵetziǵha. ²² Yooz Espíritu Santuquí tsǵii palumaǵtakaz chǵijwǵquichiǵha Jesusiǵz juntuñ. Niǵaza arajpachquiztan tsǵii altu jora palǵayǵquíñi nonziǵha. Nii joraquí tuǵ cǵican chǵiǵzquichiǵha:

—Amǵha weǵt ultim k'ayi Maatimquí. Amiǵ cǵen anchal cuntintutǵha weǵrtquí.

JESUCRISTUZ TUQUITA ATCHI EJPNACACHA TINACAQUI

²³ Jesusaquí nii oraquí quinsatunc watchiztaǵha. Jalla nekztanaquí niǵz Yooz Eǵiǵz tǵaata trabajo kallantichiǵha. Jesusiǵz tuquita atchi eǵpnacaquí tinacaǵha. Primero Joseǵz maati cǵitaztakaztaǵha. Josequí Eliǵz majhtaǵha. ²⁴ Eliquí Matatǵz majhtaǵha. Matatquí Leviǵz majhtaǵha. Leviquí Melquíǵz majhtaǵha. Melquíquí Janaǵz majhtaǵha. Janaquí Joseǵz majhtaǵha. ²⁵ Josequí Matatías majhtaǵha. Matatíasquí Amós majhtaǵha. Amosquí Nahumǵz majhtaǵha. Nahumquí Esliǵz majhtaǵha. Esliquí Nagaiǵz majhtaǵha. ²⁶ Nagaiquí Maatǵz majhtaǵha. Maatquí Matatías majhtaǵha. Matatíasquí Semeiǵz majhtaǵha. Semeiquí Joseǵz majhtaǵha. Josequí Judaǵz majhtaǵha. ²⁷ Judaquí Joanaǵz majhtaǵha. Joanaquí Resaǵz majhtaǵha. Resaquí Zorobabelǵz majhtaǵha. Zorobabelquí Salatielǵz majhtaǵha. Salatielquí Neriǵz majhtaǵha. ²⁸ Neriquí Melquíǵz majhtaǵha. Melquíquí Adiǵz majhtaǵha. Adiquí Cosamǵz majhtaǵha. Cosamquí Elmodamǵz majhtaǵha. Elmodamquí Erǵz majhtaǵha. ²⁹ Erquí Josueǵz majhtaǵha. Josuequí Eliezerǵz majhtaǵha. Eliezerquí Jorimǵz majhtaǵha. Jorimquí Matatǵz majhtaǵha. ³⁰ Matatquí Leviǵz majhtaǵha. Leviquí Simeonǵz majhtaǵha. Simeonquí Judaǵz majhtaǵha. Judaquí Joseǵz majhtaǵha. Josequí Jonanǵz majhtaǵha. Jonanquí Eliaquimǵz majhtaǵha. ³¹ Eliaquimquí Meleaǵz majhtaǵha. Meleaquí Mainanǵz majhtaǵha. Mainanquí Matataǵz majhtaǵha. Matataquí Natanǵz majhtaǵha. ³² Natanquí Davidǵz majhtaǵha. Davidquí Isaiǵz majhtaǵha. Isaiquí Obedǵz majhtaǵha. Obedquí Booz majhtaǵha. Boozquí Salmonǵz majhtaǵha. Salmonquí Naasonǵz majhtaǵha. ³³ Naasonquí Aminadabǵz majhtaǵha. Aminadabquí Aramǵz majhtaǵha. Aramquí Esromǵz majhtaǵha. Esromquí Fares majhtaǵha. Faresquí Judaǵz majhtaǵha. ³⁴ Judaquí Jacobǵz majhtaǵha. Jacobquí Isaacǵz majhtaǵha. Isaacquí Abrahamǵz majhtaǵha. Abrahamquí Tareǵz majhtaǵha. Tarequí Nacorǵz majhtaǵha. ³⁵ Nacorquí Serugǵz majhtaǵha. Serugquí Ragauǵz majhtaǵha. Ragauquí Pelegǵz majhtaǵha. Pelegquí Heberǵz majhtaǵha. Heberquí Salaz majhtaǵha. ³⁶ Salauquí Cainanǵz majhtaǵha. Cainanquí Arfaxadǵz majhtaǵha. Arfaxadquí Semǵz majhtaǵha. Semquí Noeǵz majhtaǵha. Noequí Lamecǵz majhtaǵha. ³⁷ Lamecquí Matusalenǵz majhtaǵha. Matusalenquí Enocǵz majhtaǵha. Enocquí Jaredǵz majhtaǵha.

Jaredqui Mahalaleelž majchtača. Mahalaleelqui Cainanž majchtača.
³⁸ Cainanqui Enós majchtača. Enosqui Staž majchtača. Setqui Adanž
 majchtača. Adanqui Yooziž paatiquiztan Yooz maatitača.

4

SATANAS CJITA DIABLUQUI JESUSA UJQUIZ TJOJTSKATZJAPA PECATCHA

¹ Jesusiž kuztan Yooz Espíritu Santuž kuztan tsjii kuzziztača. Jalla nuž cjen Jesusaž Jordán cjita pujquiztan okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchiča ch'ekti yokquin. ² Jalla nii ch'ekti yokquin žejlchiča pusi tunc tjuñi. Jalla nuž želanaqui nii Satanás cjita diabluqui Jesusa ujquiz tjojskatzjapa pecatča. Jalla nii pusi tunc tjuñi Jesusaqui ana čhjeri lujlchiča. Jalla nižtiquiztan pusi tunc tjuñiquiztan ana lujlchiž cjen čhjeri eeskatchiča. ³ Jalla nekztanaqui nii diabluqui cjichiča:

—Ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, amqui tii mazquiztan t'anta tuck-atalla. —Nuž diabluqui chiichiča.

⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasacha. Yooz takuča chekanaqui, jalla niicha ultim čhjerižtakazqui, Yooztan wiñaya žetjapaqui”.

⁵ Jalla nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchiča tsjii pajk cur pun-tiquin. Jalla nicju tjapa tii muntuquiz žejlñi yokanaca tjeeziča tsjii ratukaz. ⁶⁻⁷ Nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt yujcquiz quillsnaquiž niiqui, nižaza wejr rispitaquiž niiqui, tjapa tii yokquiz žejlñinaca amquiz tjaataž cjequiča. Wejrqui tjapa tii yokanaca tjaača, am mantisjapa. Tii yokquiz žejlñinaca amtaž cjequiča tjappacha. Tii tjappacha wejtquiz tjaatatača. Jaziqui wejrqui jakziltižquiz tjaaž pecučhaja, jalla nižquin tjaasača. —Jalla nuž cjichiča diabluqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Ultim arajpach Yoozquinkaz rispita. Nižaza nii alaja sirwa. Niikazza Yooz Jiliriča”, nuž cjican cjijrtača.

⁹⁻¹¹ Nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchiča Jerusalén cjita watja. Nicju timplu pjurniquin chjitchiča. Nekztan cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Yooz Ejpqui niž anjilanaca mantaučiča, am cwitisjapa. Ninacž kjaržtan am cwitaquiča, ana am kjojcha čhjoiritžta cjeyajo čhjul mazquiztanami”. Nuž cjijrtača. Jaziqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kossuc tii yokquiz layžcalla.

¹² Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Zoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquiča”.

¹³ Jalla nekztanaqui diabluqui ana čhjulu iyas pinsiñi cjissiča, Jesusa ujquiz tjojskatzjapaqui. Nekztanaqui tsjii kjažtapacha nižquiztan zarakčiča. Wiruñ wilta ujquiz tjojskatz yanznaquiča.

JESUCRISTUQUI YOOZ PUNTU PALJAYCAN OJKLAYCHICA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui quejpžquichiča Galilea cjita yokquin. Walja Espíritu Santuž azziztača. Tjapa yok kjutñi niž quintuqui ancha ojkčiča. ¹⁵ Galilea yokquin želan judío ajcz kjuyanacquizimi tjaa-jiñitača. Niiž tjaajintiquiztan tjapa zoñinacaqui niž honora waytichiča.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

¹⁶ Nekztanaqui niiž persun watja ojkchiča, Nazaret cjita. Jalla ni-itača niiž pajkta watjaqui. Jeejz tjuñ nojiqui ajcz kjuyquin luzziča, niiž cuztrumpi jaru. Jalla nii ajcz kjuyquin žejlcan, tsijsiča Yooz taku liizjapa. ¹⁷ Nekztanaqui Isaías cjita profetaž cjiirta Yooz taku, jalla nii libruqui chjalžtatača Jesusa liyajo. Nii libro cjetžcu wajtchiča tii cjiirta taku. Nekztan liichiča, tuž cjiican:

¹⁸ “Yooz Espíritu Santuqui wejt kuzquiz žejlča. Wejrqui illztača, pori žoñinacžquiz zuma taku maznajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača llaquizñi žoñinaca ana llaquiz llaquizajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača tanta žoñinacžquiz maznajo, ‘Liwriitaž cjequiča ančhucqui’ cjiican. Nižaza wejrqui cuchanžquitača zur žoñinacž čhujqui čhjetnajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitača ana zuma langzkatta žoñinaca liwriyajo. ¹⁹ Yooz Ejpqui žoñinacžquiz zuma favora paaquiča. Jalla nuž nii zumanaca paazjapa Yooz Espíritu Santuqui wejttan chicapachača”.

Jalla nuž Yooz taku cjiirtača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii libro pjucžcu ajcz kjuya atintiñi žoñžquiz intirjichiča. Nekztan nužquiz julziča. Tjappacha nekz žejlñi žoñinacaqui tira niižquin chekznatča. ²¹ Nekztanaqui paljayi kallantichiča, tuž cjiican:

—Tonjpacha tii cjiirta Yooz taku cumplissiča ančhucadž nonžnan.

²² Nekztanaqui žoñinacaqui chiichiča, tuž cjiican:

—Walikazza tii Jesusaqui.

Niiž zuma chiita takunacquiztan ispantichiča. Ninacpora parlas- siča, tuž cjiican:

—¿Anaj tiic Juz maatiya?

²³ Nekztan Jesusaqui tuž chiichiča:

—Ančhucacquiztan žoñi wejtquiz chiyačhani, “Am kullñi žoñimžlaj ni-iqui, ima wejr kullcan, am persunpacha kullalla”. Wejrqui Capernaum wajtquin milajrunaca paachinča, jalla nii quinto nonžinčhucča. Jaz-iqui ančhucqui wejtquiz tuž chiyačhani: “Nižtapacha tii am persun wajtquin paažinalla”. Nuž wejtquiz chiyačhani.

²⁴ Jesusaqui tirapan paljayichiča, tuž cjiican:

—Weraral chiyuča. Yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii Yooz taku paljayñi profeta zuma risiwasača. Persun wajtchiz žoñinacžti nii Yooz taku paljayñi profetžquiz anaž juyzu paača. ²⁵ Tuquiqui tsjii Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja žewžew maatakanaca želatča Israel wajtquinaqui. Čhjep wata sojta jiizziz ana wira chi-jinchiča. Jalla nižtiquiztan walja mach'atača. Ana čhjeri želatča nii wajtquinaqui. ²⁶ Israel wajtquin walja žewžew maatakanaca želanami, Eliasqui ninacžquin ana cuchantatača. Pero Sarepta cjita wajtquin tsjaa žew želatča, Sidón cjita wajtž žcati. Jalla naa yekja wajtchiz žewaquin cuchantatača Eliasqui. Jalla nužupan cjetča. ²⁷ Nižaza tuqui timpuzakaz tsjii Eliseo cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja mojkchi janchichiz laa žoñinaca želatča; lepra cjita conača niiqui. Pero Eliseuqui persun wajtchiz laa žoñinacžquiz ana čhjulumi čhjetinchiča. Antiz tsjii Naamán cjita Siria wajtchiz žoñžquiz čhjetinchiča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

²⁸ Jalla nuž chiita nonžcu, tjappacha nii ajczñi zoñinacaqui muzpa zawjchiča Jesusiž quintrā. ²⁹ Ninacaqui walja tsijsiča. Nekztanaqui wajtquiztan Jesusa ulanskatchiča. Nii watjaqui pajk waranc k'aw žcati želatča. Jalla nuž k'aw kjutñi Jesusa chjitchiča, nii k'awquiztan kossuc tjojsjapa. ³⁰ Ultimquiziqui Jesusazti ninacz taypi watchiča. Ana čjulumi kjaž cjita ojkchiča.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui ojkchiča Capernaum cjita watja Galilea cjita yokquin. Jalla nicjuqui jeejz tjuñ nooj Jesusaqui tjaajinchiča ajcz kjuyquin. ³² Niž tjaajintiquiztan zoñinacaqui walja ispantichiča. Jesusaqui pajk jilirž tawkžtan tjaajinchiča.

³³ Jalla nii ajcz kjuyquiz tsjii zajraž tanta zoñi želatča. Nii zoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

³⁴ —¡Ay! Jesusa, Nazaret wajtchiz zoñimča. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? ¿Kjažtiquiztan wejrnac aki tjon amjo? Wejrqui am pajuča. Yooziž zuma cuchanžquita Zoñimča amqui. —Jalla nuž cjichiča nii zajraqui.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajrižquiz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! ¡Tii zoñžquiztan zaraka!

Jalla nekztanaqui zoñi tjojtcu zajraqui ulanchiča zoñinacz cheranpacha. Ana nii zoñi čhjojritžcu, ecchiča. ³⁶ Nekztan tjapa zoñinacaqui ispantichiča. Jalla nekztan parlassiča, tuž cjican:

—¿Čhjul mantiñi takumekaz chiila tiiqui? Walja azziz tawkchizza. Tii zoñiqui zajramiž mantila. Tiiž mantitiquiztan zajramiž ulanla. —Nuž ispantichi parlassiča.

³⁷ Tjapa kjutñi nii yokaran Jesusiž ispantichuca paatanacquiztan walja parlasñitača.

SIMON PEDRUZ AJMUZ MAA CHJETINTA

³⁸ Nekztanaqui Jesusaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu ojkchiča. Nekztan Simonž kjuyquin luzziča. Jalla nekz Simonž ajmuž maa ch'ujlñi cona laacjichi želatča. Tjapa curpu walja kjakchi želatča. Nii žejlñi zoñinacaqui Jesusižquiz roč'ičiča:

—Čhjetinžinalla, —cjican.

³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui naa laa žona kjutñi chutjatchiča. Nekztan laa žon čhjetinchiča. Ch'ujlñi conaqui apaltichiča nužquiz. Nii orapacha naa žonqui žaazinča, nekztanaqui ninaca atinti kallantichinča.

TJAPAMAN LAA ZOÑINACA CHJETINTA

⁴⁰ Nekztanaqui tjuñiz kattan, zoñinacaqui tjapaman laa zoñinaca zijjčičiča, Jesusa čhejtnajo. Nekztan Jesusaqui zapa maynižquiz persun kjaržtan lanziča. Jalla nuž lanžcu čhjetinchiča. ⁴¹ Nižaza tsjii kjaž laa zoñinaczquiztan zajranaca ulanskatchiča. Jalla nuž ulanskatan zajranacaqui kjawchiča:

—Yooz Maatimča amqui, —cjican.

Nii zajranacaqui zizatča, Yooziž cuchanžquita Cristupankazza Jesusaqui, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Jesusazti zajranaczquiz ujziča, tuž cjican:

—Jalla wejt puntuquiztan anapanča čhiichiisqui.

JESUSAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑ PUNTU PALJAYCHICHA

⁴² Niiž jakakattaž wentan Jesusaqui wajtquiztan ulanchiĉha, ana žoňž žejlz yokquin. Pero nii wajtchiz žoňinacazti walja nii kjurchiĉha. Nižtami kjurňi žoňinacaqui irantichiĉha jakziquin Jesusa želatĉhaj, jalla nicju. Nii žoňinacaqui Jesusaž atajs pecatĉha, ana jakziquinami okajo. ⁴³ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiĉha:

—Yekjap watjanacquin jaknužt žoňinacaqui Yooz zuma kamaňchiz kamz waquiziĉhaja, jalla nii paljayzquiztanĉha wejrqui. Jalla niijapa wejrqui ti muntuquiz cuchanžquitaĉha.

⁴⁴ Jalla nuž paljaycan Jesusaqui ojklaychiĉha Galilea yokaran. Jalla nuž ojklaycan ajcz kjuyquizimi paljayňitaĉha.

5

JESUCRISTUQUI MILAJRU PAACHICHA

¹ Tsji nooj Jesusaqui tsjii pajk kot atquin želatĉha. Genesaret cjitaĉha nii pajk kotaqui. Jalla nekz želan walja žoňinacaqui nižžquin tjonchiĉha. Yooz taku nonzjapa niiž muytata ancha ts'acjasatĉha. ² Jesusaqui pizc laachi warcu cherchiĉha kot atquiz. Tsji ch'iz tanňi žoňinacaqui warcunaca ecchitaĉha. Ninacaqui ch'iz tanz rednaca awjnataĉha. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Simón cjita žoňž warcuquiz luzziĉha. Simonžquiz nii warcu koluc atskatchiĉha kot mor kjutňi cheechi. Jesusaqui warcuquiz julžcu, žejlňi žoňinacžquin tjaajňi kallantichiĉha. ⁴ Jalla nuž žoňinacžquiz tjaajňi žeržcu, Simonžquiz cjichiĉha:

—Tii warcu am chjicha tsjan kos kjutňi. Jalla nekztan am ch'iz tanz rednaca tjojtžna.

⁵ Simonaqui kjaaziĉha tuž cjican:

—Wejt Tjaajňi Maestro, zeziqui wejrnacqui pakara langzinĉha, pero ana zinta ch'iz tanchinĉha. Nižtaqui amiž mantanaqui wejt ch'iz tanznaca tjojtžnaĉha.

⁶ Nekztanaqui ch'iz tanz tjojtžcu, walja muzpa ch'iz tanchi jooziĉha, redmi wjajrzňi kallantichiĉha. ⁷⁻⁸ Nii oraqui ninacž mazinaca yekja warcuquintaĉha koluc ažkquinalla. Ch'iz tanz wjajrzňi kallantiquiztan mazinaca kjaržtan wilžcu, kjawziĉha yanapi tjonajo. Nii mazinacaqui irantižcu, nii pizc warcuquiz ch'iztan chjijsiĉha. Ch'iztan jos nii kotquiz kos julžňi tjurchiĉha nuž wacchi ch'iz tanziž cjen. Nii cheržcu, Simón Pedruqui Jesusiž yujcquiz quillziĉha. Nekztan cjichiĉha:

—Wejt Yooz Jiliri, ancha ujchiz žoňtĉha wejrqui. Amtan chica ojklayzqui anal waquizuĉha.

⁹ Jalla nii wacchi ch'iz tanchiž cjen, Simonaqui walja ispantichiĉha, nižaza niiž mazinacami. ¹⁰ Tsji pucultan mazinacaqui Jacobžtan Juanžtan cjitataĉha. Ninacaqui Zebedeož majchnacataĉha. Jacobžtan Juanžtan nižaza ispantichi cjissiĉha. Jesusaqui Simonžquiz cjichiĉha:

—Ana am tsuca. Jalla tekztan nawjkchuc jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata amqui žoňinacam juntaquiĉha Yooztajapaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui warcunaca yokquin irantiskatžcu, ninacaqui tjapacha ecchiĉha. Nižaza nii ch'iz tanz langz jaytichiĉha Jesusižtan chica ojklayžjapa.

¹² Tsjii noojiqui Jesusaž tsjii wajtquiz želan, tsjii mojkchi janchichiz laa žoñi tjonchiča. Jesusa cheržcuqui, niž yujcquiz puct'ichiča yokquiz-pacha. Jalla nekztanaqui rocchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr čjetnalla. Am wejr čjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čjetinzim atča amqui.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanziča, tuž cjican:

—Wejr am čjetnasachiya. Jaziqui čjetintam cjissa.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjissiča mojkchi janchi laaquiztan. ¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi mantichiča ana jeczquizimi nuž nii čjetinta puntu chiichiyajo. Nižaza cjichiča:

—Timpluquin oka amqui. Timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantichaja, jalla nuž ofrenda uchaquiča. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žejtchi zizaquiča. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

¹⁵ Jalla nuž ana chiyajo mantichiž cjenami, Jesusiž paata puntu juc'anti juc'anti parlita cjissiča tjapa kjutñi žoñinacžquin. Jalla nii quinto nonžcuqui, ju'anti žoñinacaqui ajcsquichiča Jesusiž taku nonz-japa. Nižaza laanacami ajczquichiča Jesusaž čjetinta cjisjapa. ¹⁶ Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiztan zarakžcu ana žoñinacž žejlz yokquin ojkičiča. Jalla nii yokquin Yooz Ejpržquin mayizichiča.

ZUCH ŽOÑI ČJETINTA

¹⁷ Tsjii nooj niž wiruñ Jesusaqui tjaajnatča. Jalla niiran fariseo cjita žoñinacaqui julzi želatča, nižaza judiuž kamañ lii tjaajiñi žoñinaca želatča. Jalla ninacaqui tjapa Galilea watjanacquiztan tjonchiča, nižaza Judeaquiztan, nižaza Jerusalenquiztan. Nižaza Jesusaqui laa žoñinaca čjetincan, Yooz azi tjeeziča. ¹⁸ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž žoñinacaqui tsjii zuch žoñi zjičchiča tjajz zquitquiz callžcu. Irantižcu kjuyquiz majcz pecatča. Jesusiž yujcquiz nonzinz pecatča. ¹⁹ Pero muzpa žoñinacazaž ajcsiž cjen, ana Jesusižquin macjati atchiča. Nekztanaqui kjuya yawžcu, tsewctan kjuya pjetchiča, tejanaca apakžcu. Pjetquiztan nii zuch žoñi tsewctan kjuyłchuc majcchiča tjajz zquitquiz callžcu. Kjuyłtan žejłñi žoñinacž taypi nuž Jesusiž yujcquin apjatchiča. ²⁰ Ninaca tjapa kuztan tjonchi nayžcu Jesusaqui laa žoñžquiz cjichiča:

—Jilala, jaziqui am ujnacaqui pertuntača.

²¹ Jalla nekztanaqui judiuž kamañ lii tjaajiñinacžtan fariseonacžtan kuzquiz pinsi kallantichiča, tuž cjican: “¿Ject tii žoñejo? ¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Yooz quintra anawalipanla tii žoñž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnacaqui pertunñiqui”. Jalla nuž pinsichiča nii žoñinacaqui.

²² Jesusaqui persun kuzquiz ninacaž pinsita naychiča. Nekztan ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan anchuca kuz nižta pinsejo? ²³ ¿Jaksilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaj? už “Tsijsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? ²⁴ Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapa. Razunal chiyuča. Jalla nii zizjapa ančhucqui tiž chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichiča:

—Amquiz cjiwčha, tsijtsna. Am tjaiz zqutinaca aptaza. Oka am kjuya.
—Nuž cjican chiichiča Jesusaqui.

²⁵ Nii orapacha nii zuch žoñiqui tsijtsiča, žoñinacaž cheranpacha. Tjaiz zquti aptižcu, persun kjuya ojkičiča. Yooz honora waytican ojkičiča.
²⁶ Jalla niža cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchiča. Ekeksan ninacaqui Yooz honora waytichizakazza. Nižaza ninacpora parl�ssizakazza:

—Tonj tjuñiqui walja ispantichucanaca cherchinčhumčha.

LEVI CJITA ŽOÑIQUI JESUSIZQUIN KUZZIZ CJISSICHA

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchiča. Jalla nuž ulanžcu tsjii Leví cjita žoñi cherchiča. Impuesto cobriñi žoñitača niiqui. Impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatčha žoñinacžquiz cobrican. Jesusaqui nii žoñžquiz cjichiča:

—Wejttanž ojkla.

²⁸ Nekztanaqui Leví cjita žoñiqui tsijtsiča. Impuesto cobriz langz apatatžcu, Jesusižtan chica ojkičiča.

²⁹ Nekztanaqui Jesusižtan pijsta paazjapa, Leviqui persun kjuyquiz zuma čheri tjacziča. Čheri lujlcan Jesusaqui impuesto cobriñinacžtan nižaza yekja ujchiz žoñinacžtan chica julzi želatčha. ³⁰ Jalla nii cheržcu, fariseo žoñinaca nižaza judiuz lii tjaajiñi maestrunaca jalla ninacaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz chuchi kallantichiča, tuž cjican:

—čKjažtiquiztan impuesto cobriñinacžtanami ujchiz žoñinacžtanami čheri lujl ančhucjo?

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui nuž nonžcu kjaaziča ninacžquiz, tuž cjican:

—Wiw žoñinacaqui kullñi žoñi anaž pecasača. Antiz laa žoñinacaž pecchiya. ³² Wejrqui “zumal kamuča” cjiñi žoñinacžquiziqui anal kjawzñi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawzñi tjonchinča, ninaca Yoozquin kuzziz cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

³³ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz chiichiča, tuž cjican:

—Juanž tjaajintanacami fariseož tjaajintanacami walja ayunasñiča. Y nižaza ninacž cuzturumpi jaru walja Yoozquin mayiziñiča. Pero amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. čKjažtiquiztan nižtajo? Čheriž lujlžla, nižaza mazk'a kjaz licžla, nižtakazla. —Nuž cjican uj tjojtunz pecchiča nii žoñinacaqui.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Zals pijstiquiz žoñinacaž impittaž cjenaqui, čkjažt zalsñi žoñžtajapa ayunasasajo? Nii zalsñi žoñi želanpacha anaž ayunasasača. ³⁵ Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjañtaž cjen, jalla nekztanž ayunasasača.

³⁶ Tsjii taku chiichizakazza, tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii ew zquitquiztan riminta apakasača, tsjelanzi zquti rimintisjapa. Jalla nuž paaquiz niiqui, nii ew zquti pertisnaquiča. Nižaza nii ew riminta apjattaqui tsjel zquitquiztan tsjemata cjequiča. ³⁷ Nižaza anaž jecmi tsjii zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasača. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasača. ³⁸ Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasača. Nekziqi zkiz luusmi vinumi zumapanž cjesača. ³⁹ Y nižaza t'amchi vinu licžcu, anaž ew

vinu pecasača. “Wejtta t'amchi vinuqui walikazza”, cjican cjequiča. Nižtazakaz žoñinacqui Yooziž tjaata ew kamaña ana pecasača.

6

TSJII JEEJZ TJUÑQUIZ WATTA

¹ Tsji jeejz tjuñ nooiqui Jesusaqui zkal taypiranž okatča niiz tjaa-jinta žoñinacžtan. Jalla nuž ojkan niiz tjaa-jinta žoñinacqui tric oza kjajpchiča. Nuž kjajpžcu kjaržtan kjojchiča. Nekztan lujlchiča. ² Nii cheržcu tsji kjažultan fariseo žoñinacžti ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta paajo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lii quintrala, žana jaa?

³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucpanča, žana jaa? Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: učhum David cjita tuqita atchi ejpqui niiz mazinacžtan čjeri eescatchiča. ⁴ Čjeri eecznanaqui arajpach Yooz timpluquin luzziča. Nicju Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatča. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchiča. Nižaza niiz mazinacžquiz tojunchiča. Anapantača permitta nii t'anta lujlsqui ina žoñžlaqui. Nižta lujlžcuqui, lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacžtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

⁵ Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Jeejz tjuñquizimi čjulu paaz cjenami mantasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

KJARA KJOŇCHI ZOŇI ČHJETINTA

⁶ Niiz wiruñ jeejz tjuñquiziqui Jesusaqui luzziča judionacž ajcz kjuyquiz. Jalla nii ajcz kjuyquin tjaañi kallantichiča. Nicju tsji žoñi želatča žew kjara kjoñchi. ⁷ Nižaza judiuž lii tjaañižinacžtan, fariseonacžtan želatča. Nii žoñinacqui Jesusaž awayt'atča, jeejz tjuñquiziqui čhjetnaqui anaž čhjetna, jaa, jalla nii. Jalla nuž awayt'atča, Jesusiž quintrala nii jaru aptisjapa. ⁸ Pero Jesusaqui nižta ana wali pinsitanaca kuzquiz naychipanča. Jalla nekztanaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

Nuž čiitiquiztanaqui nii žoñiqui nii taypiquin tsijsiča. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican: —Wejrqui ančhucquiz tsji pewcsnasacha. ¿Jeejz tjuñquiziqui učhum liiqui kjažt cjejo? žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja. Žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja. Ančhucqui zumpacha cizza, zuma paazqui učhum lii jaruča jeejz tjuñquizimi. —Jalla nuž cjican, čhižinčiča Jesusaqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz muytata žejlñi žoñinacž kjutñi chercherziča. Nekztan kjara kjoñchi žoñžquiz cjichiča:

—Am kjara chjinzna.

Nii žoñiqui nuž kjara chjinžcu niiz kjara žejtchi quirchiča. ¹¹ Quintrala žoñinacžti nii cheržcu walja žawjchiča Jesusiž quintrala. Jalla nekztanaqui ninacpora pewcsarassiča, jaknužt Jesusiž quintrala paa-as, jalla nii.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹² Niiž wiruñaqi Jesusaqui tsjii curullquin ojkchiča Yooz Ejpžquin mayizi. Ween pakara Yooz Ejpžquin mayizichiča. ¹³ Tjuñiž tjewc-tanalla, niiž tjaaajinta zoñinaca kjawziča. Kjawžcu, Jesusaqui tuncapani illziča niiž mantita apostolonaca cjisjapa. ¹⁴ Nii illzta apostolunacaqui tuž cjita tjuunacchiztača: Simonatača; nižaza niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztača. Andrestača, Simonž lajk Jacobotača. Juantača. Felipetača. Bartolometača. ¹⁵ Mateotača. Tomasatača. Jacobotača; niiqui Alfeo cjita zoñž majchtača. Simonatača, nižaza niiqui Canaan t'akquiztantača. ¹⁶ Judastača, Jacobž lajk; nižaza Judas Iscariotitača; jalla niiqui Jesusiž quintra tarazunchiča.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž illztanacžtan chjiwžquichiča curullquiztan. Pampiquin irantižcu, niiž tjaaajinta zoñinacžtan tsijt-siča. Nicju wacchi zoñinaca želatča, tjapa kjuttan Judea yokquiztan, nižaza Jerusalén wajtquiztan, nižaza Tiro yokquiztan, nižaza Sidón yokquiztan, jalla nii yokanacquiztan tjonchiča. Nii zoñinacaqui Jesusiž takunaca nonžni irantižquichiča. Yekjapanacaqui tjonchiča laanacquiztan čhetinta cjisjapa. ¹⁸ Nižaza yekjapanacaqui tjonchiča zajranacaž tantiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca čhetinchiča. ¹⁹ Jesucristuqui čhetinz azziztača. Nižaza Jesusaqui tjapa nii žejlñi laanaca čhetinchiča niiž aztan. Tjappacha laa zoñinacaqui Jesusa lanz pecatča, čhetinta cjisjapa.

JESUSIZ TJAAJINTANACA

²⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaaajinta zoñinacž kjutñi cherziča. Nekztan paljaychiča, tuž cjan:

—Ančhucqui porinaca, Yooz mantita zuma kamañaqi ančhucaltajapača. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

²¹ 'Čheri eecsñinaca, wiruñ Yoozqui ančhucacquiz wali cjiskataquiča, tsjii čheržtan chjekchižtakaz. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

'Llaquitanaca, anžic ančhuc kaačan. Wiruñaqi ananiž chipchipaquiča. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

²²⁻²³ 'Ančhucqui, Yooz Majchquin sirwiñi zoñinacčhucča. Quintra zoñinacaqui ančhucacquiz čjaawjkatča. Nižaza jakurpayaquiča. Nižazaž č'aanaquiča. Nižaza iñaraquiča. Ančhucacquiz ana zuma-panž nayaquiča. Jalla nuž cjenami ancha cuntintuž cjee. Ančhuczi arajpachquin ojkžcu, wali kamañ wira tanznaquiča, tsjii chawc premiužtakaz. Nižtapan tuquitanpacha tii zoñinacž tuqita atchi ejpnacaqui Yooz sirwiñi profetanacžquiz čjaawjkatñipantača. Jalla nižtiquiztan anžiqui cuntintuž cjee.

²⁴ 'Ančhucqui ricachunaca, cuntintukaz tii wirquiz kamchinčhucča. ¡Wiruñ anawalipanž ančhucacquiz wataquiča!

²⁵ 'Ančhucqui zuma cusasanacchiz kamchinaca, porižtakaz cjis-naquiča. Yoozquin ana cjuñziž cjen t'akjiriž cjisnaquiča. Ana walinac-quiztan chipchinaca tsjii noojiqui ananiž kaaquiča nižaza llaquitaž cjequiča.

²⁶ 'Ančhucqui, Yooz taku čiitažoka cjiñi zoninacčhucča. Tjapa zoñinacaqui ančhuc honora waytaquiž niiqui ančhucacquiz juc'ant anawaliz cjequiča. Tuquitanpacha tii zoñinacž tuqita atchi ejpnacaqui nižtapan honora waytichiča toscara čiichiñinacžquiz.

QUINTRA ZOÑINACŽTANAMI ZUMA KUZIZPANZ CJEE

²⁷ 'Ančhucqui, wejt taku nonzninaca, ančhucquiz tuž cjiwčha: Ančhuca quintrā žoñinacžtanami zuma kuzzizpanž cjee. Y nižaza zuma-panž ninacžtan paa, nižaza ančhuca chjawjkatñinacžtanami zumapanž cjee. ²⁸ Nižaza ančhuca quintrā laykiñi žoñinacžquiz zuma tawkžtan paljaya ančhucqui. Nižaza ančhuc iñariñi žoñinacžtajapa zuma tawkžtan Yoozquin mayt'izina. ²⁹ Jakziltamiž am yujcquiz kichasaž niiqui, ana nižtapacha amqui kicha. Anačha cutjatzqui. Nižaza jakziltamiž am ira kjañasaž niiqui, nii kjañaj cjee. ³⁰ Nižaza jakziltamiž amquiztan mayi tjonasačha, nuž tjaa. Jakziltamiž amquiztan kjañasačha, nuž kjañaj cjee. Anam amqui quijasačha. ³¹ Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma kamz pecčhaj niiqui, jalla nižtapacha ančhucqui žoñinacžtan zuma kama.

³² 'Yekjapanacaqui ančhucatan zumaž munazičha. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz zuma munazaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-učha" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. ³³ Yekjapanacaqui ančhucquiz yanapčha. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz yanapaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-učha" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. ³⁴ Yekjapanacaqui ančhucquiz onza. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz onznaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal onznučha" cjican chiyasajo? Nižta irata zakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. Nekztan tsjii onznizakaz tjewza. ³⁵ Pero ančhucqui quintrā žoñinacžtanami zuma munazizpanž waquizičha. Nižaza ančhucqui quintrā žoñinacžquizimi yanapz panž waquizičha. Nižaza ančhucqui onžcumi anaž tjewz waquizičha "Niimiž onž, jaa" cjicanauqi. Jalla nuž kamtiquiztanaui Yoozqui ančhucquiz tsjii pajk honora tjaaquičha. Nižaza nuž kamtiquiztan ančhucqui tjeēža werar arajpach Yooz maatinacaž, nii. Nižaza nuž kamcanaui Yooz irataž kamčha. Yoozqui okžñizakazza quintrā žoñinacžquiziqui. ³⁶ Yooz Ejpqui walja okžñipančha. Nižta irata ančhucqui okžñi kuzziz cjee.

ZUMA KAMAQUICHA

³⁷ 'Ančhucalaui anačha žoñinacž uj paatanaca chii chiizqui. Jalla nuž žoninacž uj paatanaca chii chiyaquiz niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza žoñinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj cjila", cjican chiyaquiz niiqui ančhucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Nižaza jakzilta žoñit ančhuca quintrā uj paačhaja, jalla nižquiz pertunz waquizičha. Nekztan Yoozqui ančhucquiz ujnaca zakaz pertunaquičha. ³⁸ Ančhucqui okžñi kuzziz žoñinacžquizimi tjaa. Jalla nuž tjaan Yoozqui ančhucquiz juc'anti tjaaquičha. Jalla tuž Yoozqui tjaaquičha. Ančhuca quelzquiz chjiipi tjaaquičha. Tsajtscu tsajtscu nižaza walja kala ts'aczu tjaaquičha. Jakziltat tuptalla tjaačhaja, jalla nižquiz nuž tuptalla zakaz Yoozqui tjaaquičha. Nižaza jakziltat čhuñi kuzziz tjaačhaja, jalla nižquiz nuž čhuñi zakaz Yoozqui tjaaquičha.

³⁹ Jesusauqi tsjii takunacžtan čiichičha, tuž cjican:

—Žaknužt zur žoñiqui yekja zur žoñi irpiñiztakaz zuma chjichasajo? Pucultanpachaž ojtquiz tjojtsnasačha. Jalla nižtaž ana zuma cjicjiñi žoñinacaui. ⁴⁰ Tsjiilla cjesačha. Tsjii tjaaajinta žoñiqui niž tjaa-jiñizquiztan anaž juc'anti cjesačha, aunquimi istutiizcu tjaaajni maestru-panikaz cjequičha. —Jalla nuž tjaaajinčičha Jesusauqi.

UJ PUNTUQUIZTAN

Nižaza Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjan:

⁴¹ —Amqui am jilž čhujcquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, ħkjažtiquiztan am persun čhujcquiz pajk cjujchi ana cherjo? ⁴² Am persun čhujcquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, ħkjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, “Jila, am čhujcquiztan nii cjujchilla apakžinača”, cjanajo? Ana zum žoñiča amqui. Primeruqui am persun čhujcquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasača. Ynižaza am jilž čhujcquiztan cjujchilla apakasača. —Jalla nuž tjaajinchiča Jesusaqui uj puntuquiztan.

ZOÑINACAQUI PAJTAZ CJESACHA NINACZ KAMTIQUIZTAN

⁴³ Nižaza žoñinacž kamañ puntuquiztan Jesusaqui tjaajinchiča tuž cjan:

—Tsjii zum muntiquiztan ana zum frutanaca anawira pookasača. Nižaza tsjii ana zum muntiquiztan zum frutanaca anazakaz pookasača. ⁴⁴ Nižaza zapa muntinaca niž frutanacquiztan pajza. Jalla nižtiquiztan tsjii ch'ap muntiquiztan higo fruta anaž pooki atasacha. Nižaza tsjii ch'ap muntiquiztan uwas fruta anaž pooki atasacha. ⁴⁵ Tsjii zuma kuzziz žoñiqui zuma takunaca paljayñipanča. Tsjii ana zuma kuzziz žoñizti ana zuma takunaca paljayñipanča. Jaknužt kuzquiz pinsiçhaja, jalla nuž chiiča žoñinacami.

⁴⁶ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančhucqui anaž weriž chiitacama kamča. Jaziqui, ħkjažtiquiztan ančhucqui wejt tjuu aynakjo, wilta wiltajo, “Wejt Jiliri, wejt Jiliri”, cjanajo? ⁴⁷ Yekjap žoñinacazti wejtquin tjonžcu wejt takunaca tjapa kuz nonža Nižaza weriž chiitacamaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui. ⁴⁸ Jalla nii žoñiqui kjuya kjuychiča. Primeraqui yoka jwetchiča, maz zalzjapa. Nii mazquin zalžcu, jalla nii maz juntuñ čhujciča nii kjuy simintu. Nekztan kjuya pirkichiča. Wiruñiqui tsjii puju kjaz čhjipi ojkiča, walja pjatsi. Nekztanaqui nii kjazqui ojkiča, kjuya t'eznata. Pero anapan t'ezni atchiča. Nii kjuyaqui maz juntuñ kjuytatača. ⁴⁹ Yekjap žoñinacazti wejt taku ana tjapa kuz nonža. Nižaza weriž chiitacama anaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui. Jalla nii žoñiqui kjuyazakaz kjuychiča, ana maz simintuchiz. Wiruñiqui nižazakaz tsjii puju pjatzi, kjazqui kjuya t'ezinsjapa ojkiča. Nekztanaqui nii kjuyaqui ezziča. K'ala kuztača. Jalla nižtaž nii ana weriž chiitacama kamañ žoñiqui.

7

TSJII CHJETINTAQUI

¹ Jesusaqui nuž paljayz žeržcuqui, Capernaum cjita watja ojkiča. ² Nicju tsjii romano zultat jiliri želatča. Niiž ancha zuma piyunaqui ancha laatača, ticzmayatača. ³ Nii zultat jiliri qui Jesusiž quintu zicz, tsjii kjažultan judionacž jilirinaca cuchanžquichiča, Jesusižquiz rocžcajo niž piyuna čhjetnajo. ⁴ Jalla nekztanaqui mantita žoñinacqui Jesusižquiz macjatchiča. Nekztanac ancha roct'ichiča, tuž cjan:

—Tii zultat jiliri qui ancha zumača. Jalla nižtiquiztan yanapchucapanča. ⁵ Učhum watja walja rispitiča. Nižaza tsjii učumž ajcz kjuya kjuykatchiča niiqui.

⁶⁻⁷ Nekztanaqui Jesusaqui nii rocñinacžtan ojkchičha. Kjuya žcati cjisnan, nii zultat jiliriqui tsjii niž mazinaca cuchanžquichičha, Jesusižquiz chii, tuž cjican:

—Wejt jiliri, am yujcquizic anal waquizučha, am wejt kjuyquiz luzajo. Wejrqui persunpacha eksinčha am kjuri ojkzjapa. Am ojkzqui ch'amaž cjesačha. Tekztanpacha tsjii taku chiyalla. Nuž amiž chiitiquiztanac žetaquičha wejt piyunaqui. ⁸ Wejrmi wejt jiliriž mantitacama ojklayiñčha. Nižaza wejt zultatunacaqui weriž mantitacama ojklayiñčha. Jaziqui tsjiimil mantučha, “Oka” cjican. Nekztan ojkčha. Nižaza tsjiimil kjawznučha. Nekztanac tjončha. Nižaza tsjiimil mantučha, “Tižta paa” cjican. Niimi zakaz paačha. Nižtakaz amqui mantasačha, wejt piyuna žetajo.

⁹ Jalla nižta taku nonžcu, Jesusaqui, chiichičha:

—Cusapachaž chiičha nii žoñiqui, —cjican.

Nekztanaqui apsn̄i žoñinacž kjutñi chersičha. Cheržcu tuž cjichičha:

—Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami.

¹⁰ Nii jiliriž cuchanta žoñinacaqui jiliriž kjuya irantižcu chekapan laa piyuna žejtchi zalchičha.

TSJII ŽOÑI JACATATCHI

¹¹ Wiruñiqui Jesusaqui tsjii Naín cjita watja ojkchičha, niiž tjaajinta žoñinacžtan nižaza tama žoñinacžtan. ¹² Wajt žcati irantižcu, tsjii alma callñi cherchičha. Jalla nii ticzi qui zinta maatitačha. Niiž maaqui žewtačha. Walja nii wajtchiz žoñinacaqui cumpañtatčha. ¹³ Cheržcu, Jesucristu jiliriqui naa maatak žonaquiz okzičha, tuž cjican:

—Ana kaa amqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui žcatžinchičha. Almiž cajuna lanzičha. Alma callñinacaqui nužquiz tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusaqui ticzi žoñžquiz cjichičha:

—Jilala, amquiz cjiwčha, “Zaažna”.

¹⁵ Jalla nii chiitiquiztanaqui nii ticzi žoñiqui žaazičha. Nekztanac chii kallantichičha. Nekztanaqui Jesusaqui niiž maaquiz intirjichičha. ¹⁶ Jalla nuž cheržcu, tjappacha tsucchičha. Nižaza tjappacha Yoozquin honora waytichičha, tuž cjican:

—Učhum wajtquizpacha tsjii chawc Yooziž cuchanžquita žoñiqui jec-sila, oré. Yoozqui niiž wajtchiz žoñinaca yanapi tjonchičha.

¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapa Judea yokaran nižaza nii yok tjiyaran Jesusiž zuma paata quintu ojkchičha.

JUAN BAUTISTAQUI JESUCRISTUZ PUNTU ZIZ PECCHICHA

¹⁸ Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui nii žoñi jacatatchi quintu quint'ichičha Juanžquiz. Jalla nižtiquiztan Juanqui Jesusiž quintu zizzizakazza. Nekztanaqui pucultan niiž tjaajintanaca kjawzičha. ¹⁹ Nekztan Jesusižquin cuchanžquichičha, niižquin pewcznajo, tuž cjican:

—Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui Yoozquiztan cuchanžquita Cristumpankaya; uz yekjaž tjonasaj?

²⁰ Juanž cuchanta žoñinacaqui Jesusižquin žcatžinchičha. Jalla nekztanaqui irantižcu, cjichičha:

—Juan Bautistaqui wejrnacž cuchanžquičha amquiz pewcznajo: “Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui nii Cristumkaya, uj yekjaž tjonasaj?”

²¹ Nii orapacha nuž irantitiquiztan Jesusaqui walja žejlñi laanaca čhjetinchiča. Nižaza zajraž tanta žoñinaca čhjetinchiča. Nižaza zur žoñinacž chjujqui čhjetinchiča. ²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Juanžquin quepa. Amiž chertanaca nonžtanaca quint'ižca. Weriz paatanaca mazca. Zur žoñinaca chertzñi cjissila. Nižaza coj žoñinaca zuma kjojchchiz ojklajñi cjissila. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinacami zuma janchichiz žejtchi cjissila. Nižaza oñ žoñinacami nonžñi cjissila. Nižaza ticzi žoñinaca jacatatchi cjissila. Nižaza pori žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapanča. ²³ Jakziltat weriz paatanaca, chiitanaca nonžcu ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequiča.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

²⁴ Juanž cuchanžquita žoñinacž ojktan, Jesusaqui Juanž puntuquiztan chiichiča. Tjapa žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—čhjululu ch'ekti yokquin chertzñi ojkhinchuctaya? ¿Tsjii tjamiž tjizinta kalu chertzñi ojkhinchuctaya? Anapanž jaz. ²⁵ ¿Tsjii finu zquitchiz žoñi chertzñi ojkhinchuctaya? Anapanž, jaz. Finu zquitchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča. Nižaza wali jiru kamñi cusasanacchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča. ²⁶ Nekztanac, čhjululu chertzñi ojkhinchuctajo? Yooz taku paljayñi profeta chertzñi ojkhinchucta. Nužupancha. Juanqui Yooz yujcquiz juc'antiča parti Yooz taku paljayñi profetanacžquiztanaqui. ²⁷ Juanž puntuquiztan Yooz tawk libruquiz cijjrtača tuž cjican:

“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquiča ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristo zuma tjewskataquiča”.

²⁸ Juan Bautistača parti žoñž maatiquiztan tsjan juc'antiqui. Pero tjapa Yoozquin kuzziz žoñimi Yooz maati cjequiča. Chjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjaa juc'antiča. —Jalla nuž cjichiča Jesucristuqui.

²⁹ Jalla nuž nonžcuqui tjapa Juanž bautistaž žoñinacami cjichiča:

—Zumapanča Yooz Ejpqui, —cjicanaqui. Nužuzakaz cjichiča impuesto cobriñi žoñinacami, Juanž bautista cjicanaqui. ³⁰ Pero fariseo žoñinacazti judiož lii tjaajiñinacžtanpacha Yoozquin kuzziz puntuquiztan chiižinta ana juyzu paachiča. Nižaza Yooziž cuchanžquita Juan Bautista ana rispitchiča. Nižtiquiztanaqui ana Juanž bautistatača.

³¹ Jesucristo Jiliriqui cjichiča:

—¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jectnaca iratatajo tinacajo? ³² Ocjala irataž tiinaca, ¿ana jaa? Ocjalanacaqui palazquin uzincan niž mazinacžquiz altu tawkžtan kjaw kjawča, tuž cjican: “Wejrnacaz pincallu pjujan, ana tsajtchinčucča ančhucqui. Wejrnacaz llaquita itsan, ana kaachinčucča”. Jalla nižta ocjala iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui. ³³ ¿Kjažtiquiztan nižta iratajo? Juan Bautistaqui tjonchiča. T'anta ana lujlñitača. Vinumi ana licñitača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui chiichinčucča: “Zajriž tantača niiqui”, cjican. ³⁴ Wiruñaquei wejrqui tjonchinča. Chjulumi lujlchinča. Nižaza čhjulumi licchinča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt quintra chutča: “Walja lujlñiča licñiča tiiqui. Jalla tiipanča ujchiz žoñinacž maziquiya, nižaza impuesto cobriñinacami”. Nuž chiyiñičucča. ³⁵ Tuž zakal cijwča: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajinta puntu tježa.

JESUSAQUI TSJII FARISEO ŽOŇŽ KJUYQUIN LUJLCHICHA

³⁶ Wiruñäqui tsjii fariseo žoñiqui Jesusa luli kjawzičha. Nekztanaqui niiz kjuya ojčkichičha Jesusaqui. Niiž kjuya irantižcu misquiz julzičha lu-
jlzjapa. ³⁷ Nii wajtquizpacha tsjaa ancha ujchiz maatak žonqui želatčha. Jesusa luli ojčkhi quintu zizcu, fariseo žoñž kjuya irantižquichičha alabastro cjita maz putillžtan. Nii putillaqui zuma uluraz aceiti chji-
jpitačha. ³⁸ Nižaza naaqui ancha kaacan Jesusiž kjojch latuquiz julz-
inčha. Jalla nekztanaqui naaža čhjujc kaj čhjojcän Jesusiž kjojcha awjžni kallantichinčha. Nekztan naaža persun charžtan Jesusiž kjojcha chjujzinčinčha, zuma kjoñipacha. Nekztan Jesusiž kjojcha chjulsinčha. Nekztanaqui Jesusiž kjojchquiz nii zuma uluraz aceitižtan tjajlzinčinčha. ³⁹ Jalla nuž cheržcuqui, fariseo impitñi žoñiqui persun kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Tii žoñiqui ultim werar Yooz taku paljayñi žoñizlaj niiqui, tiiqui zizkalal, taa maatak žoñ ancha uj payiñčha, jalla nii. Taa žoñtzi tiiz kjojcha zakal lanlanžla”.

¿JAKZILTAT JUC'ANTI YOOZQUIN K'AACHIÑI CJESAYA?

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz cjichičha:

—Simona, amquiz tsjii taku chiyasačha.

Nekztan nii Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi, wejtquiz chiyalla.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Tsji pucultan žoñiqui denario cjita paaz kajatačha. Tsji žoñiqui 500 denario cjita paaz kajatačha. Tsjižunžti 50 denario kajatačha. ⁴² Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ana wira pjojki atchičha. Nižtami ana wira pjojki atchiž cjen nii kajñi žoñiqui nii pucultan žoñinacžquiz cjichičha: “Ančhucaž kajžta paazqui anal cobračha. Jaziqui nužquizpanikal pertunačha”.

Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jaziqui kjaaznalla amqui. ¿Jakziltat nii pucultan žoñžquiztan nii ana cobriñi žoñžquiz juc'anti k'aachiiñi cjesaya?

⁴³ Jalla nekztanaqui Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Nii pajk kaja ana cobrita žoñiqui juc'ant k'aachiiñi cječhani.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Razunam chiičha.

⁴⁴ Nekztanaqui naa maatak žona kjutñi cheržcu Jesusaqui Simonžquiz cjichičha:

—Wejrqui am kjuya luzquichinčha. Amqui anam kjaz onanchamčha, tii wejt kjojcha awjzjapa. ¿Taa maatak žon cherkay? Taa maatak žonžti persun čhjujc kajližtan wejt kjojcha awjzinčha. Nekztanaqui persun charžtan chjujzinčha. ⁴⁵ Amqui wejtquiz anam chjulzamčha. Naazti nuž luzcu wejt kjojchami chjul chjulžinčinčha. ⁴⁶ Amqui wejt achquiz ana aceitimi alžinčhamčha. Naazti wejt kjojchquizimi zuma uluraz aceite alžinčha. ⁴⁷ Jalla nižtiquiztan amquiz chiižinučha tužu. Walja naaža ujnaca pertuntiquiztan taa maatak žonqui juc'anti wejr k'ayachtičha. Jakziltat ujlliquiztan pertunta cječhaja, jalla niiqui anaž juc'anti k'ayachtičha.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:

—Am ujnacaqui pertuntačha.

⁴⁹ Nekztan parti impitta žoñinacaqui nii nonžcu ninacpora parla kallan-tassičha, tuž cjican:

—¿Ject tii zoñejo? Wali ujnacamiž pertunla. Ujquiztan zoñinacamiž pertunča.

⁵⁰ Jesusaqui naa maatak zonaquiz cjichiča:

—Amiž criitiquiztan jaziqui amqui liwriitača. Jaziqui cuntintum okaquiča.

8

MAATAKANACAQUI JESUSIZQUIZ YANAPCHICHA

¹ Wiruñaqi Jesusaqui wacchi watjanacaran jochinacaran ojklay-chiča. Jalla nuž ojklaycan Yooz mantita zuma kamaña, jalla nii puntu paljaychiča. Niiž tuncapan illzta apostolonaca niižtan ch-icapachatača. ² Nižaza tsjii kjažultan niiž čhetinta maatakanaca cumpaňtichiča, ninacžtan chica. Niiž tuquiqui nii maatakanacaqui zajraž tantatača, y nižaza conanacchiztača. Jalla nii maatakquiz-tan tsjaaqui María Magdalena cjititača. Jalla naaquiztan pakallak zajranaca ulanchitača. ³ Nižaza tsjaa zon želatča, Juana cjiti, Chuza cjita zoñž tjuntača. Naaža lucuqui Herodes cjita jiliri yanapñi secre-tariotača. Nižaza tsjaa Susana cjiti zon želatča. Nižaza tsjii kjažultan iya maatakanacaqui apsnitača. Nii maatakanacaqui persun cusastan atintiñitača Jesusižquiz.

CHJACZ QUINTU

⁴ Walja zoñinacaqui watjanacquiztan Jesusa cheri ulanžquichiča. Walja zoñinacaž nuž juntazziž cjen, Jesusaqui tsjii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

⁵ —Tsjii zkala čhjacñi zoñiqui zkal čhjaqui ojkcichiča. Nekztan zkal semilla wichcan wichcan čhjacchiča. Čhjaccan, parti semil-lanacazti jiczaran tjojtsiča. Nii tjojtsi semillaqui tjecantatača, y nižaza wežlanacaž lujltatača. ⁶ Tsjii parti zkal semillanacazti maz yokaran tjojtsiča. Nii tjojtsi semillanacaqui jecžcanpacha nužquiz kjoñchiča. Anaž umit yoka želatča. ⁷ Parti zkal semillanacazti ch'ap yokaran tjojtsiča. Nužuntu pakan ch'apinacakazza atipchiqui. ⁸ Parti zkal semillanacazti zum yokquiz tjojtsiča. Nekztan pajkchiča. Nuž pajkžcu, zuma čheri pookchiča, patac čherchiz zapa chjojlluquiz. —Nuž quint'ižcu Jesusaqui altu tawkžtan cjichiča:

—Jecčhalaj cjuñchiz niiqui, ž-nonžna.

⁹ Jalla nekztanaqui niiž tjaajinta zoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča:

—¿Jaknužt chii tii am takajo? —cjican pewcziča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Ančuacaquiz Yoozpachaž tjaajnaquiča ančuca kuzquiz, niiž mantita kamañ puntuquiztan, nii. Yekjap zoñinacžquizzti quintu-nacžtankaz chiyuča Yooz mantita kamaña puntuquiztan. Jalla nužquiz weriž chiita quintu nonžcuqui parti zoñinacaqui ana wira intintiñiž cjissa. Weriž chiitiquiztanaqui ana wira tantiñiž cjissa.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta zoñinacžquiz cjichiča:

—Jalla tižta puntunacquiztanž chiiča wejt zkala čhjacz quintuqui. Yooz takuča nii zkal semillanacaqui. ¹² Nii jiczaran žejlñi zoñinacaqui Yooz taku nonziča. Yooz taku nonžtanaqui, diablu cjita zajraqi tjonza, ninacž kuz turwayžinzjapa. Jalla nuž paača diabluqui, nonžñi zoñinacaž Yooz taku ana criyajo, y nižaza ninacaž ana liwriita cjeajajo. ¹³ Nižaza nii maz yokaran žejlñi zoñinacaqui Yooz taku nonziča. Yooz

taku nonžcupacha cuntintuž catokčha. Pero Yoozquin tjapa kuzzizpan ana nonža. Tsjiipacamakaz catokčha. Chjul pruebaž tjonanami ratul-laž quejpsa. ¹⁴ Nižaza nii ch'ap yokaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcu anaž tjapa kuztan catokčha. Cusasanacapankaz cherza; nižaza wali jiru kamspanž pecčha; nižaza pjiistanacapankaz pecčha. Jalla nižtiquiztan čhjul ana walinaca tjontan, ninacž kuznaca turwayskatčha. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža. Jalla nižtiquiztan ana zuma kamasacha. Ana pookñi zkalažtakaz kamčha. ¹⁵ Nii zum yokquiz žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Tjapa kuztan Yooz taku nonža. Tjapa kuztanž catokčha. Nižaza Yooz takucama zuma kamčha Yoozquin tjurt'iñi kuzziz. Jalla nižtiquiztan zuma pookñi zkalažtakaz kamčha, zumapankaz kamčha.

MICHA TJEEZ QUINTU

¹⁶ Jesusaqui tjaaajinchičha tuž cjican:

—Anaž jecmi micha tjeeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, už tjaiz zquit koztan nonzjapa. Micha tjeez nonzuntuñpanž nektipan tewznasačha kjuyquiz luzñi žoñinačžquin kjanajo. ¹⁷ Chjulu čhojžtami wažtapanikaz cjequičha. Nižaza ana Yooz puntu ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha.

¹⁸ Weriz čiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž cjequičha, “intintučha wejrqui” čiichiž cjenami. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

JESUCRISTUZ FAMILIA PUNTU

¹⁹ Wiruñaquei Jesusiž maatan niž lajknacžtan irantižquichičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Pero nižžquin ana macjati atchičha. Kjuyquiz walja žoñinaca želatčha. ²⁰ Jalla nektanaqui tsjii žoñiquei Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:

—Am maami am jilanacami kjuy zancu žejlčha. Am cherz pecčha.

²¹ Jesusaqui nektan kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz taku nonžñi žoñinacaqui y nižaza Yooz takucama kamñi žoñinacaqui, ninacapančha wejt familia cuntaqui, wejt maa cuntaqui, y nižaza wejt jilanaca cuntaqui.

JESUSACHA TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIÑIQUI

²² Tsjii nooj Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžtan luzzičha tsjii warcuquiz. Nektanaqui tuž cjichičha:

—Tii kotž nawjktuñtanž ojklaj.

²³ Jalla nuž ojkan Jesusaqui tjajchičha. Nektanaqui tiripintit wali pjursanti tjami zalchičha. Jalla nii tjamiž cjen warcuqui kjaz ljojkižtan julzmayaž cjisnatčha, kjaz chjiipi. ²⁴ Nektanaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, Tjaajiñi Maestro, kotquiz julzmayaž cjis učumqui. Ticznačhan učumni. —Jalla nuž čiitiquiztanaqui Jesusaqui žaazičha. Nektanaqui tjamžquiz nižaza kjaz ljojkimi mantichičha apaltajo. Jalla nuž mantitiquiztanaqui tjamimi kjaz ljojkimi apaltichičha. Ch'ujupan cjissičha. Nužquiz walikaztačha. ²⁵ Jalla nektanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz čiizžinchičha, tuž cjican:

—¿Ana wejtquin kuzziz cjissinčuckaya? —Nuž pewcztiquiztan, nii tjaajinta žoñinacazti tsucchi ispantichi cjissiča. Nižtiquiztan ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Tjamimi kjazmi tiiz mantitacamaž ojkčha, tiiz chiita takukaz cazza.

TSJII ZAJRAZ TANTA ŽOŇI CHJETINTA

²⁶ Nižtami Gadara cjita yokquin irantichiča, kotž nawjktuñtan, Galilea cjita yokž nawjktuñtan. ²⁷ Jesusa yokquiz chjiwžtan tsjii nii wajtchiz žoñiqui macjatžquichiča. Azk watanaca zajraž tantapan-takalča nii žoñiqui. Zajraž tantiquiztan ana zquiti cutñitakalča. Nižaza ana kjuyquizimi kamñitakalča. Campu santuran kamñitakalča. ²⁸⁻²⁹ Jesusa cheržcu, niiz yujcquiz tuzi t'okziča yokquizpacha; kjaw-can puct'ichiča. Nekztanaqui Jesusaqui žoñi tanñi žajra mantichiča žoñžquiztan ulnajo. Nii chiitiquiztan zajraqui kjawchiča, tuž cjican:

—Jesusa, Araj pach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uča, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

Tuquiqui wilta wilta zajraqui nii žoñi tanñitakalča. Nižaza nii wajtchiz žoñinacauki zajraž tanta žoñi čejlñitakalča, y nižaza carinžtan mokñitakalča. Jalla nuž maktiquiztanami čejltiquiztanami carina kojžcu atipasñipankaztakalča. Jalla nekztan zajraqui nii žoñi ch'ekti yokaran zajt zajtskatchiča. ³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui nii pewcziča, tuž cjican:

—¿Čhjul tjuuchizzamta?

Nii zajraqui kjaaziča:

—Tama cjitaž wejrqui, —cjican.

Tama zajranacauki nii žoñžquiz lusñitakalča. ³¹⁻³² Zcati cururan wacchi cuchinacauki lujlcan žejlñitakalča. Jalla nižtiquiztan zajranacauki Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Anaž wejrnac casticta cjejajo mantalla. Nii cuchinacžquin luzkatalla. —Jalla nuž mantiskatz pecchiča zajranacauki. Nekztanaqui Jesusaqui nuž mantichiča. ³³ Jalla nekztanaqui nuž mantitiquiztan zajranacauki žoñžquiztan ulanžcu cuchinacžquin luzi ojkchiča. Cuchinacžquin luzcuqui cuchinaca tjiiranchiča tsjii k'aw kjutñi. Nekztanaqui nii cuchinacauki kossucpacha tjojtsiča nii barranc k'awquiz. Nižaza kotquin tjojtsiča. Jalla nužquiz tjapa ticziča.

³⁴ Cuchi itzñinacauki nii cheržcu walja tsucchi zajtchiča. Watjaran jochiran quintu quint'ican ojklaychiča. ³⁵ Nii quintu nonžcu walja žoñinacauki ojkchiča nii paatanaca cheri. Jesusižquin irantižcu, nii zajraž tanta žoñi žejtchi cherchiča. Nii žoñiqui julzi želatča Jesusiž kjojch latuquiz, zquiti cujtchi. Nižaza zuma tawkchiztača, ana lucu-ratžtakaztača. Jalla nuž cheržcu, nii cheri tjonchi žoñinacauki nužquiz ispantichiča. ³⁶ Nii žoñi čhjetitñi cherchi žoñinacauki quint'ichiča parti žoñinacžquiz, jaknužt Jesusaqui žoñi čhjetinčhaja, jalla nii. ³⁷ Nii quintu nonžcu, tjapa Gadara cjita yokquiz žejlñi žoñinacauki Jesusižquiz roqui kallantichiča nawjk okajo. Nii žoñinacauki cuchinacaz pertissiž cjen waljaž eksnatča. Jalla nižtiquiztanauki Jesusaqui tsjii warcuquiz luzziča, ojkzjapa. ³⁸ Nii zajriquiztan čhjetinta žoñiqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Amtan chical ojkkatalla.

Pero Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tekz am žela. ³⁹ Am kjuya oka. Zoñinaczquizim amqui quint'aquiča jaknužt Yoozqui am čhetintčaja, jalla nii.

Nekztanaqui nii zoñiqui ojkchiča. Jalla nuž ojkžcu tjapa kjutñi wataran quint'ichiča, jaknužt Jesusaqui nii čhetintčaja, jalla nii.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI ČHJETINŇI

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaž kotž nawjktuñtan quejpžquitan, žejlñi zoñinacaqui tjapa kuz risiwchiča. Tjappacha Jesusiž tjonz tjewsitača. Nekztanaqui niž tjontiquiztan cuntintutača.

⁴¹ Jalla nekztan tsjii Jairo cjita zoñiqui irantižquichiča; ajcz kjuy jiliritača. Nii zoñiqui Jesusiž yujcquiz puct'ichiča. Nekztanaqui rocchiča niž kjuya okajo. ⁴² Nii oraqui nii zoñž zinta majtqui ticzmayatača. Tuncapan watchiztača naa majtqui. Nekztan Jesusaqui jilirž kjuya ojkchiča. Jesusaž okan, walja zoñinacaqui ts'acjascan apziča.

⁴³ Jalla ninacžtanuntu tsjaa laa maatak žonqui okatča. Tuncapan wata inturu ljok ojkñi laa t'akjisichintakalča. Nižaza medicunaczquiz kullkatjawi ancha castassinča, ana čjulchiz cjissintača. Nuž kullkatžcumi ana wira žetatča. ⁴⁴ Nekztanaqui naa laa žonqui Jesusiž wir kjuttan macjatchinča. Niž zquit tjiiquiz lanžinča. Nii orapacha nuž lanžcuqui žejtchinča. Nižaza ljok ojkñimi tsjitsiča.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Ject wejr lanzejo?

Tjappacha ninacaqui ana zizñi čhiichiča, nuž pewcžtiquiztan. Jalla nuž cjen Pedruqui niž mazinacžtan cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, tii zoñinaca ancha amquiz ts'acjassa, nižaza tjapa kjuttanž am tewjctewjčča. Jaziqui ¿kjažtiquiztan am nuž pewcžjo, “¿Ject wejr lanzejo?” cjicanajo?

⁴⁶ Nekztanac Jesusaqui cjichiča:

—Tsjii tsjiiqui wejr lanžinča. Wejr persun kuzquiz naychinča wejt aziqui tsjii čhetinčiča, jalla nii.

⁴⁷ Naa maatak žonqui waj nuž Jesusiž kuzquiz pajta ziztiquiztan, cjarcatcan macjatchinča. Nekztan Jesusiž kjojchquiz quillžinča. Tjapa zoñinaca želan naaqui mazzinča, nii orac lanžintaž naaqui, jalla nii. Nižaza nii lanžcu nii orapacha žejtchi quirchinča naaqui. Jalla nuž cjican mazzinča Jesusižquiz. ⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla, tjapa kuztan cričhiž cjen čhetinta cjissamča. Jaziqui cuntintum am okaquiča.

⁴⁹ Jesusaž ima naatan parla žeržnan, tsjii zoñiqui tjonchiča Jairo cjita zoñž kjuyquiztan. Nii Jairuqui ajcz kjuy jiliritača. Tjonchi zoñiqui Jairužquiz cjichiča:

—Am majtqui ticzinpanča. Anam iya tii Maestružquiz molistis waquiziča.

⁵⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Jesusaqui Jairužquiz cjichiča:

—Ana am nic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuzziz cjee. Nekztan am uzqui žetaquiča.

⁵¹ Jairuž kjuya irantižcu, Jesusaqui anaž jecmi kjuyquiz luzkatchiča. Jesusižtan Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, naa uza maa ejpžtan jalla ninacakaz luzkatchiča. ⁵² Nii kjuyquiz žejlñi zoñinacaqui tjappachaž kaatkalča. Nižaza naa uzaž ticiz cjen walja llaquitatakalča. Pero Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Anaž kaa. Taa uzqui anača ticzin, antiz taa uzqui tjajča.

⁵³ Nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žejlñi zoñinacaqui tjassičha nii nonžcu. Ticzinpančha nuž zizzičha parti zoñinacaqui. ⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa uza kjara tanzinchicha, y nižaza altu tawkžtan chiichičha, tuž cjican:

—Kolta cullacalla, žaazna.

⁵⁵ Nii orapacha wilta žejtchin cjissinčha. Nižaza nii orapacha tsijtsinčha. Nekztan Jesusaqui mantichičha naa uzaquiz čheri tjaaznajo.

⁵⁶ Naaza maa ejpqui nuž jacatatchiž cjen ancha ispantichičha. Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz paljaychičha:

—Anaž jeczquizimi chiichiyaquičha tii čhetinta quinto, —nuž cjichičha Jesusaqui.

9

APOSTOLUNACA CUCHANTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta apostolonaca kjawzičha. Nekztan ninaczquiz mantiz azi tjaachičha, tjapaman zjranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanaca čhetinzjapa. ² Nižaza Jesusaqui ninaczquiz mantichičha Yooz zuma kamañ puntuquiztan paljayajo, y nižaza laa zoñinaca čhetnajo. ³ Nižaza cjichičha:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquičha, jiczquin ojkan. Anaza ajtsmi, anaza žak quelsmi, anaza čherimi anaza paazmi. Nižaza zinta zquitikaz chjichaquičha. ⁴ Jakzi kjuyquinami irantižcuqui nii kjuyquin alujasaquičha. Jalla nicjuž kamaquičha, nii yokquiztan ojkcama. ⁵ Yekjap wajtchiz zoñinacaqui ančhuc anaž risiwz pecaquiž niiqui, nii wajtquiztanž ulnaquičha. Nižaza ančuca kjoichquiz zcachi pulpunaca tsajt tsajtsnaquičha. Jalla nii tsajt tsajstaqui siñalaž cjequičha ninacz quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusiž nuž taku tjaatiquiztan apostolonacaqui niž mantitacama ojkičha. Tjapa jochinacz kjutñi ojkičha, liwriñi Yooz taku paljaycan, y nižaza laanaca čhetincan.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

⁷ Tsjii chawc jiliriqui Herodes cjita želatčha. Jesusiž quinto zizcu, ana čhjulumi naazipančha nii oraqui. Inakaz želatčha. Jesusiž quinto nonžcu yekjapanacazti cjichičha:

—Juanqui ticziquiztan jacatatchižlani.

⁸ Yekjapanacazti chiichičha tuž cjican:

—Tiila Eliasqui; jeczquichila.

Elias cjitaqui tuquita Yooz taku paljayñi profetatačha. Yekjapanacazti Jesusiž puntu chiichičha, tuž cjican:

—Tiila tsjii tuquita Yooz taku paljayñi profetaqui, jacatatchila.

Jalla nuž cjenami Herodes cjita jiliriqui inakaz cjissičha. ⁹ Nii Herodesqui tuž cjichičha:

—Wejrpančha mantichintqui, Juanž acha muržcajo. Anziqui wacchi milajru paata quintunaca nonznučha. ¿Jectpan nii milajrunaca paañejo? ¿Juanpan cjesajo?

Jalla nekztanaqui Herodesqui Jesusižtan walja zalz pecchičha.

ZOÑINACŽQUIZ ČHERI TJAAZ MILAJRU

¹⁰ Wiruñaquí Jesusiž illzta apostolonacaquí cutjatchiċha. Nekztan Jesusižquíz quint'ichiċha jaknužt kamtċhaja, jalla ninaca. Jalla nektanaquí Jesusaquí ninaca ċhjtċhiċha tsjii ana žejlž yokquin, Betsaida ċjita wajtž žcati. ¹¹ Nuž ojka zizcu, žoñinacaquí walja apžiċha. Nekztanaquí nuž apžtiquiztan Jesusaquí zuma risiwċhiċha. Ninacžquíz paljayċhiċha Yooz mantita zuma kamañ puntu. Nižaza laanaca ċhjetinċhiċha.

¹² Zezi ċjee ora Jesusiž tuncapan illzta apostolonaca nižžquin macjatchiċha, tuž ċjican:

—Tii žoñinaca cuċhna joch ċjutñi wajt ċjutñi okaj ċjee; tjajz ċjuya ċjuržcaj ċjee; nižaza lujlž ċhjeri ċjuržcaj ċjee. Tekziqui anaž ċhjulumi žejlċha. Jalla nuž cuċ waquiziċha amqui.

¹³ Pero Jesusaquí nižž illzta apostolonacžquíz ċhižžinċhiċha, tuž ċjican:

—Anċhucž antiz ċhjeri tjaa.

Ninacaquí kjaaziċha, tuž ċjican:

—Anaž wejtnacalta ċhjulumi žejlċha. Pjijska t'antallžtan pizc ċh'izlližtan, nižtallakaz wejtnacalta žejlċha. Tinacžquíz tjaažjapa anapan wacasaċha. Tinacžquíz tjaažjapa, ċċhjeri ċjajy okasaya?

¹⁴ Nii žejlñi žoñinacaquí pjijska warank luctakataċha. Nekztanaquí Jesusaquí nižž tjaažjantanacžquíz ċjċhiċha:

—Tjulžna tii žoñinacaquí pjijska tuncquiztan pjijska tunca jalla nuž t'aka t'aka tjulžna.

¹⁵ Jalla nuž nižž mantitacama paachiċha. Nekztan tjappacha julžiċha. ¹⁶ Nekztanaquí Jesusaquí persun ċjarquíz nii pjijska t'anta nii pizc ċh'iz tanzċha. Nuž tanžcu arajpach ċjutñi ċherziċha. Nekztan Yooz Ejpžžquin sparaquíž ċjċhiċha, jalla nii t'antiquiztan, ċh'izquiztan. Jalla nektanaquí t'unžcu nižž tjaažjantanacžquíz ċhjalžiċha, parti žoñinacžquíz tojznajo. ¹⁷ Nekztanaquí tjapa nii žoñinacaquí ċhjekañcama lujlċhiċha. Jalla nuž lujltanaquí žejtċhi t'anta ċh'iz t'unanaca tuncapan canasta ċhjċjpi ricujċhiċha.

JESUSACHA YOOZIZ CUCHAÑŽQUITA CRISTUQUI

¹⁸ Tsjii nooj ana žoñinaca želan, Jesusaquí Yooz Ejpžžquin mayizatċha. Nižž tjaažjinta žoñinacapanataċha nižžtan ċhicapachaquí. Jesusaquí nīnacžquíz pewcziċha:

—ċJaknužt pinsi žoñinacaquí wejtn puntuquiztanajo?

¹⁹ Nekztanaquí nii tjaažjantanacaquí kjaaziċha, tuž ċjican:

—Yekjap žoñinacaquí ċjċha, Juan Bautistaž amqui. Yekjapanacazti zakaz ċjċha, Elías amqui. Yekjapanacazti ċjċha, tuquita Yooz taku paljayñi profetažłani jacatatchini, —jalla nuž ċjċha.

²⁰ Jaziqui nektanaquí Jesusaquí wilta pewcziċha, tuž ċjican:

—Anċhucžti, ċwejt puntuquiztan kjažžaz ċjeejo?

Pedruquí kjaaziċha, tuž ċjican:

—Yooziž cuċhanžquita Crustumċha amqui.

²¹ Jalla nektanaquí Jesusaquí zumpacha nižž tjaažjantanacžquíz iwjť'ichiċha, ana ječžquizimi nižta maznajo.

JESUSAQUI NIIŽ PERSUN TICZ MAZZICHA

²² Nižaza Jesusaquí ċjċhiċha:

—Yooz cuchanžquita zoñtcha wejrqui. Pero walja sufristancha; nižaza wajt jilirinacami timplu chawc jilirinacami judiož lii tjaa-jiñinacami wejr ana jilirižtakaz nayaquiča. Nižaza wejr conta cjis-tanča. Nižaza čhjep majquiztan jacatatača.

²³ Wiruñauqui tjapa nii žejlñi zoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wira tjatzla. Nižaza čjul pruebanaca watanami zapuru wejt-tan chicapacha cjee, aunquimi persun wirami apt'ačhani. ²⁴ Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañauqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča. ²⁵ Arajpachquin wiñaya kamañ wira pertaquiž niiqui, žtii muntuquiz žejlñi cusasa čjuljapat sirwasajo? ²⁶ Nižaza quintra zoñinacaž želan, jakziltat wejtquiztan wejt tawkquiztan ana pajñi chiyaquiž niiqui, wejrqui nižazakal nižquiztan ana pajñi chiyača wejt mantiz timpuquiz, nekziqiu. Tsjii noojiqui walja poderchiz quejpžcača wejt Yooz Ejpž aztan, nižaza wejt Yooz Ejpž anjilanacžtanpacha. Mantizjapa quejpžcača. ²⁷ Weraral cjiwča. Tsjii zoñinaca tekz žejlcanpacha anaž ticznaquiča ima Yooz mantiz timpuquiz kallantan.

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

²⁸ Tsjii quinsakal tjuñquiztan Jesusaqui curulla yawchiča Yooz Ejpžtan parli. Nižaza čhjepultan niž illzta zoñinaca chjitchiča, Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan; jalla ninacaqui Jesusižtan chica ojkchiča. ²⁹ Yooz Ejpžtan parlican, Jesusiž yujcni niž cujta zquitimi walja llijñi kjanapanikaz cjissiča, chiwicamatača. ³⁰ Nii orapacha pucultan luctak zoñiqui parisizquichiča, Jesusižtan parlisjapa. Nii pucultanaqui Moisestan Eliastantača. ³¹ Nii pucultanaqui walja chiw kjana llijñi taypizquiz tjonatča. Jesusiž ticz puntu parlatča. Jerusalén wajtquiz jaknužt ticznačhaja jalla nii puntu. ³² Nii oraqui Pedružtan niž maz-inacžtan ančaž tjaji tjonkatatča pero nii cheržcu ninacž tjajimi za-jtchiča. Jesusiž tjeeža honora cherchiča nii pucultan zoñinacaž nižtan želan. Walja chiwi llijñi kjanñi cherchiča. ³³ Pucultan zoñinacaž Jesusižquiztan zarakan, Pedruqui cjichiča:

—iWejt Tjaajiñi Maestro, tekz žejlzquiu walipankazza! Jaziqui čhjep chjujlli kjuya kjuysla, tsjiqiu amta, tsjiqiu Moisešta, tsjiqiu Eliasta, jalla nuž.

Pedruqui ana zuma tantižcu chiichiča. ³⁴ Jalla nuž Pedruž chiyan, tsjii tsjirižtakaz macjatžquichiča. Nekžtan ninacžquiz urpuntichiča. Jalla nuž urpuntitiquiztan nii čhjepultan illzta zoñinacaqui walja tsucchiča. ³⁵ Tsjirquiztan tsjii jora chižquini nonziča, jalla tuž cjan:

—Jalla tiča wejt k'ayi Maatiqui. Jalla tiž chiita taku nonžna.

³⁶ Jalla nuž nii joraž chiitan, Jesusaqui zinalla želatča. Nii čhjepultan illztanacaqui nužquiz ch'uju quirchiča. Ana jecžquizimi nii cherta puntu chiichiča.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

³⁷ Niž jaka tažu curquiztan chjiwžquichiča. Walja zoñinacaqui Jesusižtan zali tjonchiča. ³⁸ Nii tama zoñinacžquiztan tsjii zoñiqui altu tawkžtan paljaychiča, tuž cjan:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt zinta majch cheržinžcalla. ³⁹ Wilta wilta zajraž tantača. Nii zajraqui ančaž kjaw kjawkatča. Nižazaž t'uckatča. Atquiztan ch'utuž jupokskatča. Persun janchiž čhojritskatča. Niižquiztan ana zarakz pecča. ⁴⁰ Amiž tjaajinta žoñinacžquiz rocchinča, wejt majch čhjetžinajo. Ana atchipanča.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii žoñinacajay ana criiñipanča. ¡Walja ujnacchizčhucpanča ančhucjay! ¿Čhjul oracamat ančhucatan wejr želaquiya? ¿Čhjul oracamat ančuca ujquiztan wejr awantaquiya? Nižtaqui am majch zijjčzcalla.

⁴² Nii žoñ laa majch Jesusižquiz macjatan, zajraqui yokquiz tjojtchiča. Wilta t'uckatchiča. Jalla nekztanaqui Jesusaqui zajra užiča. Nii žoñž majch čhjetinžcu, niiž persun ejpžquiz intirjichiča. ⁴³ Nii Yooz aztan paata obra cheržcu tjapa žoñinacaqui ispantichiča. Žoñinacaž ispantichi želan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

⁴⁴ —Tjapa kuztanž tii weriž paljayta nonžna ančhucqui. Anaž tjatzna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Quintra žoñinacžquiz wejr intirjital tarazuntal cjeetča.

⁴⁵ Jalla nuž chiyan niiž tjaajinta žoñinacaqui ana intintazziča. Nižaza nii chiitaqui ana kjanzt'itatača, ninaca intintajo. Ana intintazcumi, pewcz eksnatča niiž chiita taku kjana intintisjapa.

YOOZ YUJCQUIZ, ¿JECT TUCQUIN CJES?

⁴⁶ Wiruñiqui niiž tjaajinta žoñinacaqui ninacpora ch'aassi kallantichiča, jakziltat ninacžquiztan tucquin cjes, jalla nii. ⁴⁷ Ninacž kuz pinsita zizcu Jesusaqui tsjii uza tsijskatchiča niiž latuquiz. ⁴⁸ Nekztan ninacžquiz paljaychiča:

—Jequit wejt cuntiquiztan tsjii uza risiwčhaj niiqui, wejrpacha risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, nižaza risiwčha wejr cuchanžquini. Jakziltat ančucaquiztan wirquin nayta cjicjiyačhaja, jalla niiča tucquin zuma honorchizqui.

⁴⁹ Wiruñiqui Juanqui cjichiča:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, tsjii žoñiqui am tjuu chiican zajranaca ch-jatkatchiča. Nii cheržcu wejrnacqui użinča, “Ana nižta paa”, cjican. Nii žoñiqui anača učhumnacatan ojklajni.

⁵⁰ Pero Jesusaqui cjichiča:

—Anaž nuž atajča, jalla. Nižta paañiqui anača učhumnacatan quintra. Jakziltazlaja ana učhumnacatan quintra, jalla niiqui učhum favoraž paača.

TSJII OJKTA PUNTU

⁵¹ Jalla nekztanaqui Jesusiž arajpacha ojkz tjuñi žcatžinžcatča. Jalla nižtiquiztan walja p'ektichiča Jerusalén watja ojkszjapa. ⁵² Niiž tuqui žoñinaca cuchanchiča, alujamint kjuya kjuržcajo. Jalla nekztanaqui nii cuchanta žoninacaqui Samaria cjita yokquin tsjii watja macjatchiča. ⁵³ Nii Samaria wajtchiz žoñinacazti ana kjuyquiz kjawz pecatča Jesusaž Jerusalén watja ojksz cjen. ⁵⁴ Nii quinto nonžcu Jacobžtan Juanžtan Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, ¿kjažt cjes? Wejrnacqui arajpachquiztan uj mantizquila, cjiwcha, ninaca tjabatanzjapa. Jaknužt tuqui timpu Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta paatčhaja, jalla nuž. Jalla nuž waliž cjesaž, ¿ana jaa?

⁵⁵ Jalla nuž čhiitiquiztan Jesusaqui ninacaž kjutñi cherzičha. Nekztanaqui ujzičha, tuž cjican:

—Ančhuca kuzqui ana waličha. Anaž tantiyassa ančhucqui.
⁵⁶ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tsewctan tjonchinčha, ujchiz zoñinaca liwriizjapa. Ana tjonchinčha ujchiz zoñinaca tjabatanzjapa.

Jalla nekztanaqui yekja watja ojkchičha.

JESUCRISTUZZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

⁵⁷ Jiczquiz okan, tsjii zoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, jakziquinam ojkčhaja amqui, wejrqui chicapachal ojklayz pecučha.

⁵⁸ Nekztan Jesusaqui nižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.

⁵⁹ Wiruñauqui Jesusaqui yekja zoñžquiz tuž cjichičha:

—Wejttan chicaž ojklaya.

Nii zoñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, primiraqui wejt ticzi ejp tjabatnačha.

⁶⁰ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ticzižtakaz ana zuma kamañchiz kamñi zoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjabatla. Amqui ojkl, Yooz mantita zuma kamañ puntuquiztan paljayzjapa.

⁶¹ Wiruñauqui yekja zoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayz pecučha. Pero primiraqui wejt familianaczquiz wejt ojklayz puntu mazinžquiz pecučha.

⁶² Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziltat Yooztajapa langžñi kalltičhaja, jalla niiqui tirapan Yoozta langz waquizičha, ana wir kjutñi cheržcu. Jakziltat wir kjutñi cherznasaž niiqui, nižaza tuquita kamañ wirquiz quejps pecasaž niiqui, jalla niiqui anaž Yooz mantita zuma kamaña tanznasačha.

10

JESUSAQUI YOOZ LANGZQUIN ZOÑINACA CUCHANCHICHA

¹ Jalla wiruñauqui Jesusaqui pakallak tunc zoñinaca illzičha. Jalla nuž illžcu Jesusaqui niž tuqui tjapa kjutñi pucultan pucultan cuchanchičha, jakziquint okačhaja, jalla nii. ² Ima cuchancan ninaczquiz cjichičha:

—Tsji puntul čhižinasacha. Zkalaqui walja žejlčha. Pero zkala ajžñi zoñinacačha upaqui. Yooz Ejpqui zkal Patrunačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquiztan mayiza, zkala ajžñi zoñinaca cuchanžcajo.

—Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui, zoñinacačha zkalažtakaz. ³ Nižaza Jesusaqui niž cuchanžquita zoñinaczquiz cjichičha:

—Ančhucqui uzanacaztakaz cuchnučha. Tanñi kitinacaž cheechi zoñinacz taypiquin ojklayaquičha ančhucqui. Jaziqui persunpachaž cwitzaquičha. ⁴ Nižaza anaza quelsmi chjichaquičha, anaza paaz pul-sami. Ana enenžcu jiczquizic okaquičha. ⁵ Tsji kjuya luzcu, ančhucqui tsaanaquičha, tuž cjican: “Tii kjuychiz zoñinacaqui walipankaj cjila”.

⁶ Nicju zuma kamñi žoñinaca želaquiz niiqui, walipankaz cjequiča nii kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza nii kjuyquiz zuma kamñi žoñinaca ana želaquiz niiqui, ančucaž tsaanta takuqi nužquizkaz cjequiča. ⁷ Kjuyquiztan kjuya ana ojklayaquiča. Tsjii kjuya irantižcu, nekz-pachapan kamaquiča. Čhjulut nii kjuychiz žoninacaqui onačhaja jalla niicz lujlnaquiča. Langžni žoñinaca pacta cjis waquiziča. ⁸ Tsjii watja irantižcu nii wajtquiz jakziltakat ančhuc kjawžnačhaj niiqui, jalla nekziqui lujlnaquiča čhjulu onanami. ⁹ Nižaza nekz željñi laanaca čhjetnaquiča. Nižaza paljayaquiča, tuž cjican: “Yooz mantita zuma kamaña ančucaquiz žcatžinžquiča”. ¹⁰⁻¹¹ Nižaza tsjii wajtquiz irantižcuqui, jalla nii wajtquiz anaž ančhuc kjawznaquiz niiqui, calli kjutñiž ulnaquiča, nii wajt žoñinacžquiz tuž cjican: “Tii wajt pulpu wejnaca kojchquiz zcatchipan cjen, jalla tii wajt pulpu tjappacha tsajt tsajtsnača. Jalla tii tsajstaqui siñalaž cjequiča ančuca quintra. Pero ančhucqui tuž zizla, Yooz mantita zuma kamaña ančucaquiz žcatžinžquichitača”. Jalla nuž čhižcuqui, nii ana ančhuc kjawžni wajtquiztan okaquiča. ¹² Wejr cjiwča ančucaquiz; casticž tjuñquiziqui nii wajtchiz žoñinacaqui juc'anti castictaž cjequiča, nii tuquita Sodoma cjita wajtchiz žoñinacžquiztanaqui.

YOOZQUIN ANA JUYZU PAAÑI ŽOÑINACŽ PUNTU

¹³ ¡Corazín wajtchiz žoñinaca, ančucaquiz anawaliž wataquiča! ¡Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančucaquiz anawaliž wataquiča! Ančuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paatatača. Tiro Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjtasaž niiqui, walipan nii wajtchiz žoñinacaqui werar Yoozquiz cjuñžniž cjtasača, “Ujchiz-pantča; pertunalla”, cjicanaqui. Nižaza ninacž uj sint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeesni cjtasača, lutu zquitchiz kujžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu, jalla nuž. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan ančhucqui casticu tjaaz tjuñquiziqui juc'anti castictaž cjequiča nii Tiro Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquiztanaqui. ¹⁵ Capernaum wajtchiz žoñinaca, žkjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, “Yoozqui učhum honorchiz cjiskataquiča”, cjicanjo? Anaž nuž cjesača. Pero ančhuczi kozzuc tjojttaž cjequiča infernuquin sufrisjapa, parti ujchiz žoñinacžtan chica.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—Jakziltat ančuca taku nonžaj niiqui, nižaza wejt takumiž nonža. Nižaza jakziltat ančuca taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza wejt taku anaž nonz pecča. Nižaza jakziltat wejt taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza werj cuchanžquini Yooz Ejp anaž nonz pecča.

CUCHANTA ŽOÑINACAQUI QUEJPZQUICHICHA

¹⁷ Wiruñaqi nii pakallak cuchanta žoñinacaqui ancha cuntintu quejpžquichiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tjuu čhižcu, am aztan zajranacami ulanskatchinča.

¹⁸ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Jesalla, tsjii rayužtakaz Satanás cjita diabluqui arajpachquiztan tjojtsiča. Jalla nuž cherchinča. ¹⁹ Wejrqi ančucaquiz wejt azi tjaazinča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui zkorami yek'achuncami tjeznaquiz niiqui anaž kjaž cjisnasača. Nižaza nii wejt aztan tjapa quintranaca atipaquiča. ²⁰ Zajranacaž ulantiquiztan ančhucqui anaž ancha

chipchipasača. Antiz ančuca tjuunaca arajpachquin apuntitiquiztan, nekztanz ančucqui chipchipz waquiziča.

CUNTINTU ZOÑINACA

²¹ Nii orapacha Jesusaqui ancha cuntintutača Yooz Espíritu Santuž cjen. Nekztan cjichiča:

—Yooz Tata, arajpachquinami yokquizimi ampanča wali chawc jilirimqui. Am puntunaca humilde zoñinacžquiz tjeezamča, intintajo. Pero tii muntuquiz wali estudiantinacami zizñinacami am puntunaca anaž intintazziča, čhjojžtakaz ninacžquiziui. Jalla nužupanča am munañpaqui, Yooz Tata. Jalla nižtiquiztan am honora waytuča.

²² Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacami wejtquiz tjaajinchamča. Anaž jecmi wejt kuz zizza. Yooz Tata, am panikaz wejt kuz zizza. Nižaza am kuz anaž jecmi zizza. Wejr panikal zizuča. Nižaza Yooz Tata, jakziltižquiz wejrqui am kuz zizkatz pecučaja, jalla ninacazakaz am kuz zizaquiča.

²³ Jesusaqui niž tjaajinta zoñinacžtan zina želatča. Ninacžquiz cheržcu cjichiča:

—Anchucqui zuma paatanaca cherchinčhucča. Jakziltat weriž paatanaca persun čhjujčžtan cherchižlaja, cuntintuž cjesača. ²⁴Wacchi tuquita Yooz taku paljayñinaca nižaza tuquita chawc jilirinaca, jalla ninacaqui weriž zuma paatanaca cherz pecatča. Pero ana cherchiča. Nižaza ninacaqui Yooz puntu takunaca nonz pecatča. Pero ana nonziča. Jaztankaz anchucqui tii cherchinčhucča, nižaza nonz-inčhucča. Jaziqui cuntintuž cjee.

ZUMA KUZZIZ ZOÑINACA

²⁵ Wiruñauqui tsjii judiož lii tjaajiñi zoñiqui tsijsiča. Nekztanaqui Jesusižquiz paljaychiča, Jesusa lii quintra chiikatžjapa. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa čhjulut paaz waquizisaya?

²⁶ Nekztanaqui Jesusaqui nižžquin kjaaziča, tuž cjican:

—čKjaž cijirtat učhum liiquiziya? čJaknuž liichamtajo?

²⁷ Nii lii tjaajiñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Zoñinacžlaqui Yoozquin tjapa kuzziz cjistanča. Yoozquin tjapa animužtanami sirwistanča, nižaza tjapa aztanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami. Tjapa kuzziz Yoozquin cjistanča. Nižaza jaknužt persunpachquiz okžñamžlaja, jalla nižta okžñi kuzziz cjistanča zoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Walikam kjaaza. Jalla nuž amiž kjaaztacama kamaquič niiqui, Yooztan wiñayam kamaquiča.

²⁹ Jesusiž čhiitiquiztan nii lii tjaajiñiqui atipz pecatča. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—čJec zoñinacžquiz wejrlaqui okstankaya?

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž quint'ican:

—Tsji zoñiqui Jerusalén wajtquiztan okatča, Jericó cjita wajt kjutñi. Nuž jiczquiz okan, tsjii kjažultan tjañinacžtan zalziča. Tjañinacaqui nii zoñi kijtchiča, nižaza tjapa niž zquitinaca niž paaznaca kjañichiča.

Nekztanaqui zuma chjojricama ana zaañipacha ecchiča. Nužquiz ticz-maya želatča. ³¹ Nekztan tsjii icliz jiliriui nii jicziñpacha okatča. Pero chjojricha žoñi cheržcu, tsjii latu chjuužcu watchiča. ³² Niiž jarupachaui tsjii timpluquiz sirwiñi žoñiui nii jicziñpacha ojkchizakazza. Nižaza nii chjojricha žoñi cheržcu, nawcjuñ zakaz chju-uziča. ³³ Jalla nekztanaqui tsjii Samaria wajtchiz žoñiui nii jicziñpacha tjonchizakazza. Jalla nuž nii kijchta chjojricha žoñi cheržcu, ancha okziča. ³⁴ Jalla nekztanaqui kijchta žoñžquiz macjatchiča. Chjojricama cheržcu kullzinchiča aceitižtan vinžtan. Nuž kullžcu chjojri jeržinchiča zumpacha. Nekztanaqui persun aznuquiz tewžcu chjitchiča, tsjii alujamintuquin. Jalla nicju cwitichiča. ³⁵ Jaka tažuui ima wilta jicz ojkan nii Samaria wajtchiz žoñiui persun paaz jescu, pizc billete pacchiča alujamintuchiz žoñžquiz. Nekztan cjichiča, “Tii chjojricha žoñi am cwižinalla. Tii paaz ana alcansaquiž niui, wejrui pjojkača, quejpžcuui”. ³⁶ Jaziui, ¿jakzilat nii čjepultiquiztan chjojricha žoñžquiz zuma okzikaya, lijitum mazižtakaza? ¿Jaknužum am tantii? Kjaaznalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui nii lii tjaajiñiui kjaaziča, tuž cjican:

—Nii oksñi žoñipancha zuma mazižtakazui.

Nekztanaqui Jesusaui cjichiča:

—Jaziui oka, nužuzakaz ammi paalla.

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaui tira ojkiča. Ojkan tsjii wajtquin luzziča. Jalla nicju Marta cjiti žonqui naaža kjuyquiz Jesusa kjawzinča. ³⁹ Martiui cullacchiztača, Marija cjititača. Mariui Jesusiž kojch latuquiz julzinča, nii čiiñi nonzjapa. ⁴⁰ Martizti naaža kjuy lurañquiz kuz tjaatča. Nekztan Jesusižquiz macjatchinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, taa cullauiui wejr zinallakal tii kjuya lurañanacuiž jakjurpayča. Ana wejr yanapča. ¿Anam wejtquiztan sint'iya? Am čiižinžinalla, wejr yanapajo.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaui naaquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Marta, Marta, kjuy lurañanacžquiz kuz tjaachiž cjen am kuzui turwayzikalala. Jalla nižtiquiztan ancha llaquitamkalala amui. ⁴² Tsjii zintallapanikaz žejlča čekanaui. Mariui nii zuma illzinča. Naaui kuz tjaatča wejt taku nonzjapa. Anaž jecmi taa cullaui wejt taku nonžtiquiztan apaki atasatča.

11

YOOZ EJPZQUIN MAYIZIZ PUNTU

¹ Tsjii nooj tsjii yokquin Jesusaui Yooz Ejpžquin mayizatča. Nuž mayiziz žeržtanaui niiž tjaajintanacžquiztan tsjii tjaajinta žoñiui pewcziča tuž cjican:

—Jaziui wejt Jiliri, Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajznalla. Jaknužt Juanui niiž tjaajinta žoñinacžquiz Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajinčizlaja, jalla nuž.

² Nekztanaui Jesusaui tjaajinčiča, tuž cjican:

—Yoozquin mayizizui tužuča:

“Učum arajpach Yooz Ejp, am tjuuui zuma honorchiz cijlalla. Nižaza am mantiz timpu irantižquilalla. Nižaza am munañpaj cijlalla tii yokquizimi tsewc arajpachquinami. ³ Nižaza tonjtijapa nižaza

zapurutijapa čheriž tjaažcalla, azziz cjisjapa. ⁴ Wejrnacqui pertunchinča wejtnacaquiz ana zuma paañi zoñinaca. Jalla nižtiquiz amqui wejtnaca ujnacaž pertunalla. Nižaza čjul anawalinacami wejtnacaquiz ana watkatalla. Antiz čjul anawalinacquiztanami liwriyalla”.

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichizakazza:

—Tsjii zoñiqui amiguchiztača. Nii amiguqui chica aramaž kjuyquiz tjonchiča, tuž cjican: “Amigo, čjep t'antaž kajznalla. ⁶ Wejt kjuyquiz tsjii zoñi irantižquichiča jiczquiztan. Anaž wejttac čjulumi žejlča nižquiz tjaažjapa”. ⁷ Nekztanaqui nii zoñiqui kjaaziča kjuyltan, tuž cjican: “Anaž wejr čhižina. Kjuyami zuma chawjčztacha. Nižaza wejt ocjalanacaqui ajpžquiz wejttan chicaž tjajča. Anaž žaazñi atasacha. Nekztan anal čjulumi tjaayi atasacha”. ⁸ Amiguž cjenami ana tjaayi žaaz pecchiča. Pero nižtami tjaayi žaaziča, ana iya molistita cjejajo. ⁹ Jaziqui cjiwča, Yooz Ejpžquiztan maya, nekztan Yooz Ejpqui ž-tjaaquiča. Nižaza zuma kamaña kjurzna, nekztan wačhaquiča. Nižaza kjuy chawjczquiztan t'oc t'ocžquiča, nekztan cjetžtaž cjequiča. ¹⁰ Mayñi zoñinacami ninacž mayta tjaataž cjequiča. Nižaza kjurñi zoñinacami nuž kjuržcu wachaquiča. Nižaza chawjczquiztan t'oc t'ocñi zoñinacžquizimi cjetžtaž cjequiča. Jalla nužuča Yooz Ejpžquin mayizizqui.

¹¹ ĽKjažt tsjii ejpqui ančhucporquiz t'anta mayñiž majchquiz “Tiž t'antaqui” cjican tsjii maz chjalznasajo? Anapanž nuž cjesača. Nižaza, Ľkjažt ejpqui ch'iz mayñi majchquiz “Tiž ch'izqui” cjican zkorakaz chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasacha. ¹² Nižaza Ľkjažt ejpqui wallpi ziñi mayñi majchquiz “Tiž wallpi ziñiqui” cjican yek'achunca chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasacha. ¹³ Jaziqui ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasapanikaz tjaasača persun maatinacžquiziqui. Anča zuma kuzziz Yooz Ejpqui juc'ant zumanaca ančhucacquiz tjaasača. Jakziltat Espíritu Santo mayačhaja, jalla nižquiz arajpach Yooz Ejpqui Espíritu Santo cuchanžcaquiča, nii mayñinacž kuzquiz.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

¹⁴ Wiruñacqui zajracui tsjii zoñi upa cjiskatchiča. Nekztanaqui Jesusaž nii zajra ulanzkattan, nii upa ana čhiñi zoñiqui čii kallantichiča. Nekztan nuž paatiquiztan nekž žejlñi zoñinacacui walja ispantichiča.

¹⁵ Yekjap zoñinacacui Jesusiž quintra chutchiča, tuž cjican:

—Tiiqui anawal zoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatča.

¹⁶ Yekjap quintra zoñinacacui yanz pecatča, arajpach Yooz aztan milajru paañi, ana arajpach Yooz aztan paañi, jalla nii. Yanzjapa pewcziča:

—Jaziqui arajpach milajru paala, —cjican.

¹⁷ Pero Jesusaqui ninacž kuz zizziča. Jalla nižtiquiztan paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjii nacionchiz zoñinacacui t'aka t'aka cjisnaquiz niiqui, ninacaž kichassiž cjen, nii nacionacui tjatantaž cjequiča. Nižaza tsjii famillchiz zoñinacacui chaasaquiz niiqui, ninacaž kichassiž cjen nii famillaqui tjatantaž cjequiča. ¹⁸ Nižaza Satanás cjita zajraž partimi t'aka t'aka cjesaž niiqui, ultimu tjatantaž cjesača. ĽKjažt nii zajranacž azi tjurasajo? Anaž azziz cjesača. Anapanž tjurasacha. Jaziqui ančhucqui tuž cjiča, wejrqui zajranacž Beelzebú cjita jilirž aztan

yekja zajranaca chjatkatĉha, jalla nuž cjiĉha anĉhucqui. ¹⁹ Pero wejrqui anaž nužu jalla. Nonžna. Anĉhuca partinacami zajranaca chjatkatñizakazza. Ĵecž aztan ninacac chjatkatjo? ĴBeelzebú cjita zajriž aztan chjatkatjo? Anaž cjesaĉha. Anĉhuca parti žoñinacaž paatiquiztan intintiz waquiziĉha, zajriž aztan anapan zajranaca chjatkatasaĉha, jalla nuž intintiz waquiziĉha. Jalla nižtiquiztan anĉhucqui kjanapachaĉha ana zuma razunchizqui. ²⁰ Jaziqui ultim werara Yooz aztanpankal wejrqui zajranaca chjatkatuĉha. Yooz aztan chjatkatiquiztan, kjanapacha tjeeža, Yooz mantiz kamañ timpu irantižquiĉha, jalla nii.

²¹ 'Tsjilla quint'asaĉha. Tsjii walja armichiz žoñiqui persun kjuya walja tjurt'iñitaĉha. Jalla nižtiquiztan kjuyquiz chjojtanaĉha segurotaĉha. ²² Nuž armichiz cjen cuntintu želatĉha. Nekztanaqui tsjii tsjan tjup žoñiqui tjonchiĉha. Armichiz žoñi atipžcu, tjapa niž armanaca kjañchiĉha. Nekztan tjapa niž chjojta cusasanaca kjañchizakazza. Nekztan tjup žoñiqui niž mazinacžquiz kjañta cusasanaca tojunchiĉha.

²³ 'Nonžna. Jakziltat ana wejt fava cjeĉhaj niiqui, wejt quintraĉha. Nižaza jakziltat Yooztajapa žoñinaca ana juntjapi yanapĉhaj niiqui, wejt quintra Yoozquiztan žoñinacaž wichanskatĉha.

ŽAJRIZ PUNTU

²⁴ Nižaza Jesusaqui cjichiĉha:

—Tsjii zakal quint'asacha. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklaychiĉha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, niž kuzquiz pinsichiĉha, tuž cjican: "Jaziqui wejr quepaka jakžiquiztan ulanžquituĉhaja, jalla nicju". ²⁵ Jalla nuž quejpžcu niž ulanta žoñžquiz zalchiĉha. Nii žoñž kuzqui tsjii zuma pewžta kjuyažtakaztakalĉha, nižaza zuma žcayi azquitžta kjuyažtakaztakalĉha. ²⁶ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zijiqui ojkiĉha. Ninaca zijicžcu, tjapa nii zajranacaqui žoñž kuzquiz luziĉha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant anawaliž cjissiĉha tuquita kamzquiztan, tsjan ana zuma.

²⁷ Jesusaž nuž quint'an, tsjaa maatak žonqui nii žejlñi žoñinacžquiztan altu joržtan paljaychiĉha, tuž cjican:

—Honorchiz cjila am matiñ maaqui, am jwessinž cjen.

²⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiĉha:

—Juc'ant honorchiz cjila Yooz taku nonžñinaca. Nižaza Yooz tawk jaru kamñinaca.

ŽOÑINACAQUI SIÑALA CHERZKAZ PECATCHA

²⁹ Tsjan tsjan žoñinacaqui Jesusiž muytataž ajcznatĉha. Nekztanaqui Jesusaqui paljayi kallantiĉhiĉha, tuž cjican:

—Jazta timpu žoñinacaqui ana zum kuzzizza. Milajru siñala paañipankaz pecĉha. Tuqui timpuqui Jonás cjita žoñiqui želatĉha, Yooz taku paljayñi. Jalla nižta paljayzqui tsjii siñalažtakazza, Yooziž cuhanžquita cjican. Wejrzakal Yooz taku paljayuĉha. Anaž iya ĉjul siñalami želasāha tii žoñinacžtaqui. ³⁰ Yooz Ejpqui Nínive cjita wajtchiz žoñinacžquiz Jonás cjita žoñi cuhanžquichiĉha, casticu tjaaz tjuñi maznajo. Jalla niitaĉha siñalaqui, nii timpuquiz kamñi žoñinacžtaqui. Nižaza Yooz Ejpqui arajpachquiztan wejr cuhanžquichiĉha. Jalla wejrtĉha siñalaqui, jazta timpuquiz kamñi žoñinacžtaqui. Anaž iya ĉjul siñalami tjaataž cjequichiĉha. ³¹ Pjalz tjuñquiziqui, jazta timpuquiz kamñi žoñinacaqui pjaltaž cjequichiĉha, zuma, ana zuma, jalla nii. Ana

zuma žoñinacaqui castictaž cjequiča. Nonžna. Tuqui timpuqui tsjaa maatak jilir želatča, wartuñtan watja mantiñ. Pjalz tjuñquiziqui naaqui jakatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoñinacž uj kjana tjeeznaquiča, jazta žoñinaca casticta cjeajo. Naaqui muzpa ažkquiztanpacha tjončinča Salomón cjita jiliržquiz zali, niž zuma razun taku nonžni. Pero tekzi wejrqui želuča Salomonžquiztan tsjan chekan jiliriqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoñinacaqui wejt taku anaž nonz pecča. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza, nižaza juc'ant castictaž cjequiča. ³² Nižaza pjalz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jacatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoñinacž uj kjana tjeeznaquiča. Jonás cjita žoñiž Yooz taku paljaytiquiztan, nii Nínive wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero tekzi wejrqui želuča Jonasquiztan tsjan chekan jiliriqui. Nižaza wejrtča tsjan chekan Yooz taku parliñtqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoñinacasti anal Yoozquin kuzziz cjissiča, weriž paljajta Yooz taku nonžcu. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza. Nižaza juc'ant castictaž cjequiča.

KJANQUIZ KAMZ QUINTU

³³ Nekztanaqui Jesusaqui quint'ichiča tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii lámpara tjeezcu, chjojzakquiz nonznasača, nižaza anaž tsjii cajon kjuylami nonznasača. Nii lamparaqui tseecupanž tsjijsnasacha, kjuyquiz luzni žoñinacžquiz kjanajo. ³⁴ Žoñž čhujquiqui persun kuz lamparažtakazza. Žoñž čhujqui zumažlaj niiqui nižaza žoñž kuzmi zumazakazza, zuma kjanquiztakaz kamča. Pero žoñž čhujqui ana zumažlaj niiqui, kuzmi ana zumazakazza, zumchiquiztakaz kamča. ³⁵ Zuma kjanquizim kamčhaj niiqui, persun kamaña zumaž cwitazaquiča, ana zumchi kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Tsjii žoñiqui kjanquiztakaz zumapankaz kamčhaj niiqui, nižaza ana čhjul ana waliquiz kamčhaj niiqui, liwj niž kamtanaca zumaž cjequiča, jaknužt tsjii lámpara wali kjančhaja, jalla nuž.

ANA ZUM KUZIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Jesusaž chiyan, tsjii fariseo žoñiqui Jesusa čhjeri luli kjawziča, niž kjuyquin. Pucultanaqui kjuya irantižcu, kjuya luzziča. Nekztan mizquiz julziča. ³⁸ Jesusaqui kjara awjz custurumpi ana cumplichiča ima lujcan. Jalla nii cheržcu fariseo žoñiqui ispanitichiča. Jesusaqui persun kuzquiz naychiča fariseo žoñiž ispanitita. ³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsji žoñiqui tasanaca chuwanaca zawnctankaz awjza, nižaza čhujža. Nižta iratača ančhucqui fariseonaca. Ančhucqui zawnctankaz limpuča. Pero kjuyltanaqui ančuca kuzqui walja cjujchinacchizpanča. Ančuca kuzquiz tjangz zizza, nižaza čhjul anawali paazmi zizza. ⁴⁰ ¡Zumzu žoñinaca! Yoozqui curpumi kuzmi paachiča. ¿Jalla ančhucqui anaž nii zizjo? ⁴¹ Ančuca cusasanacquiztan žoñinacžquiz tjaaž waquiziča. Ančhucqui tjapa žoñinacžtan okžni kuzziz cjesaž niiqui, ančuca kuzmi zumapanž cjesača Yooz Ejpž yujcquiziqui, ana kjara awjz cuzturumpi paažcumi.

⁴² ¡Ayii pori fariseonaca! Ančhucqui Yoozquin diezmos tjaayiñchucča, nižaza tjapa plantanacquiztanami diezmos tjaayiñchucča. Jalla nuž paacan walikazza. Pero nuž tjaacanami ančhucqui ana lijituma zuma kamañquiz kamchinčhucča, nižaza

ana Yoozquin kuzzizčhucča. Zuma kamzqui, nižaza Yoozquin kuzzizqui, jalla niiča chekanaqui. Pero diezmos tjaażmi zakaz cumpliz waquiziča.

⁴³ ¡Ayii porí fariseonaca! Ajcz kjuyquiziqui tucquin julzkaz pecča, nižaza honorchizkaj cjiw cjiča ančhucqui. Nižaza ančhucqui jakzi calliranami zuma rispitchizkaž wejr tsaanja cjiča ančhucqui.

⁴⁴ ¡Ayii porí fariseonaca! Nižaza ¡ayii porí lii tjaajiñinaca! Ana lijitum kuzzizčhucča. Ančuca liiqui cjiča jakziltat tsjii sipultur juntuñ ojkchaja jalla niiqui Yoozquin ana macjatasacča. Jalla nižta irata ančhucqui žoñinacžquiz ana Yoozquin macjatskatča. Pero žoñinacaqui ančucaž puntu cjiñča, “Yooz žoñinacača ninacaqui”. Ančhucqui ninaca incallča, ana zuma kuzziz cjen. Ančhucqui ana pajta sipulturažtakazza.

⁴⁵ Jalla nuž chiitiquiztan tsjii lii tjaajiñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jalla nuž chiižcu, wejtnacaquiz ana zumam chiiča.

⁴⁶ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—¡Ayii porí lii tjaajiñinaca! Ančhucqui parti žoñinacžquin niiz jaru niiz jaru ch'ama cuzturumpinaca yapchinčhucča: kuzi cuntažtakaz jepzinčhucča. Ch'ama cuzturumpinaca yapchiž cjenami, ančhucqui anaž tsjii loc'anžtanami yanapz pecča, žoñinaca nii cuzturumpinaca cumplajo.

⁴⁷ ¡Ayii! Ančhucqui ancha t'akjiriča. Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui Yooz taku paljayñi profetanaca conchiča. Ančhucpacha nii paljayñinacž sipulturanaca kjuyñiča, niwjtanaqui ančhucqui rispitažokaz cjiča. Pero ančhucqui anaž ultimu rispitiča. ⁴⁸ Tuquiqui ančuca ejpnacaqui nii Yooz taku paljayñinaca conchiča. Nuž conchi cjenami ančucaquiztan walikazza. Anzimi ančhucqui sipulturanaca kjuyča, zuma žoñižtakazza. Pero ultimquiziqui ančhucqui ninacaž paljayta Yooz taku anazakaz nonz pecča.

⁴⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančuca puntuquiztan zuma razun taku chiichiča, tuž cjican: “Wejrqui wejt taku paljayñi profetanacami apostolonacami cuchanžcača. Nekztanaqui yekjapanaca nii Yooz taku paljayñinacžquiztan contaž cjequiča. Yekjapazti kijchtaž cjequiča”. ⁵⁰ Tii muntu kalltiz, niwctanpacha Yooziž cuchanžquita žoñinaca conchiča ančuca tuquita atchi ejpnacaqui. Ančhucqui nižta ana wal kuzzizakazza. Jaziqui Yoozqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz zakaz casticaquiča. ⁵¹ Tsjii Zacarías cjita žoñiqui altaržtan timplužtan, jalla nii taypiquiz contatača. Abel contiquiztanami Zacarías contiquiztanami nižaza tjappacha contanacquiztanami Yooz Ejpqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz casticaquiča.

⁵² ¡Ayii porí lii tjaajiñinaca! Liwriiñi Yooz taku liižcu, zizcu, žoñinacžquiz ana nii tjaajinchinčhucča. Yooz taku tsjii llave irata tanzinčhucča. Nii llave tanžcanpacha ančhucmi liwriiñi Yooz jiczquiz ana luzzinčhucča. Y nižaza nii llave tanžcu, ana cjetžinchinčhucča, liwriiñi Yooz jiczquiz žoñinaca luzajo. ⁵³ —Jalla nuž chiižinžcu Jesusaqui ojkchiča.

Nii lii tjaajiñinacžtan nii fariseonacžtan, jalla ninacaqui muzpa zawjchi cjissiča Jesusiž quintra. Nižaza ninacaqui Jesusižquiz wiltan wiltan pewcziča, ⁵⁴ Jesusiž quintra tsjii ujchiz jwezjapa. Jesusiž kjaaztiquiztan uj tjojtunz pecatča.

12

FARISEO ZOÑINACA

¹Jesusaž nuž tjaañnan, zmali wacchi zoñinacaqui tjonchiča, waranka waranka. Nižaza zmali porapat tewksascan tewksascan tjonchiča. Primeraqui Jesusaqui niž tjaañinta zoñinacžquiz paljaychiča, tuž cji-can:

—Fariseo zoñinacaqui anaž ultimu Yoozquin kuzzizza. Anaž lijitum Yooz zoñinacača, aunquimi lijitum zoñižtakaz cjicjiñi cjenami. Ni-nacžquiztan zumpachaž cwit'azaquiča, ana ninaca irata cjisjapa. ²Tsjii noojiqui tjapa chjojzakuñ paatami tjeežtaž cjequiča. Nižaza tjapa chjojzakuñ pinsitami ziztaž cjequiča. Tsjii noojiqui zoñž ultim kuz tjeežtaž cjequiča. ³Nižaza jamazit chiitanacami kjana ziztaž cjequiča. Chjojzakuñ chiitanacami tjapa zoñinacaqui zizaquiča.

¿JECŽQUIN EKS WAQUIZIYA?

⁴Jaziqui ančhucqui, wejt mazinaca, tuž wejr chiižinuča. Anača eks-squi tii curpu alaja conñižquiziqui. Curpu conžcu anaž iya čhjulumi payi atasača. ⁵¿Jecžquin antiz ančhucqui eks waquiziya? Yooz Ejpžquin eks waquiziča. Yooz Ejpqui zoñž curpu žeti tucuzinskatžcu zoñž animumi infiernuquin tjojtjapa azzizza. Jalla nižquizza chekanaqui eksqui.

⁶‘Tsjii pjijska wežlaqui pizc paazkaz cwističa. Anača juc'ant valorchiz cjen, Yooz Ejpqui zapa wežlallami cjuñča. ⁷Pero zapa zoñžquiz juc'anti cjuñča. Nižaza ančuca ach charami kanžintača, zintallquiztan zintalla. Anaž ančhucqui tsuca. Nii wežlanacžquiztan ančhucča juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'ant cwitaquiča wežlanacžquiztan.

JESUCRISTUZ FAVORA CJEE

⁸‘Ančucaquiz cjiwča: Jakziltat parti zoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii zoñž favorazakal chiyacha. ⁹Jakziltat parti zoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicachaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii zoñž quintra ana pajñi zakal cjeeča.

¹⁰‘Jakzilta zoñit Yooz Epiž cuchanžquita Zoñž quintra chiyachaj niiqui, pertuntaž cjesača. Pero jakzilta zoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyachaj niiqui, anapanž wira pertuntaž cjequiča.

¹¹‘Wiruñaquei ančhucqui juezanacž yujcquin nižaza jilirinacž yujcquin chjichtaž cjequiča, ajcz kjuyquiz. Jalla nuž chjichtiquiztan ana kuz turwaysi cjequiča, jaknužt chiyachaja, nižaza jaknužt tjurt'azalaja, jalla nii. ¹²Ančuca chiiz ora Yooz Espíritu Santuqui ančuca kuzquiz chiizjapa tjaañnaquiča, jaknužt chiizalaj, jalla nii.

CWITAZA, ZMAŽŇI KUZIZ ANA CJSJAPA

¹³Tsjii zoñiiqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cji-can:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt jilžquiz chiinalla, wejt parti irinsa tjaa-ajo.

¹⁴Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Jila, ¿kjažtiquiztan amqui wejr jilirižtakaz cheržjo? Anapanž wejr juež partirtqui, ančuca quija azquitjapaqui.

¹⁵Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Persun kuzquiz naazna, nižaza cwitaza ana zmazñi kuzziz cjisjapa. Zoñž wira kamañaquei anaž niž wacchi cusasanacquiztan yatisinsa.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tii quintu quint'ichiċha, tuž cċican:

—Tsċii ricach zoñi želatċha. Nii zoñž yokquiziqui zkalanacaqui ancha cusa pookċiċha. ¹⁷ Jalla nuž pooktiquiztan nii ricach zoñiqui kuzquiz pinsiċiċha, tuž cċican: “ċKjažt wejr cjequejo? Wejt yaaz kjuyanacaqui tii ajzta zkal ċheri anaž wacasāċha”. ¹⁸ Jalla nekztanaqui pinsiċiċha, tuž cċican: “Aaaa. Tuž jazic cjeeka. Wejt zkala yaaz kjuyanaca pajlznaka. Nekztanaqui tsjan pajk kjuyanaca kjuysnaka. Jalla nekz tjappach zkal ċheri yaaznaka, nižaza tjapa wejt cusasanaca”. ¹⁹ Jalla nekztanaqui nii ricach zoñiqui niž persun kuzquiz ċjichiċha: “Aaaa. Wejrqui zmali cusasanaca yaazinċha, nižaza zmali ċherinaca yaazinċha, ažk wata tjurñipacha. Jeejznaka, nižaza cusa lujlsnaka, licsnaka. Nižaza cuntintul cjeeka”. ²⁰ Pero Yoozqui nii zoñžquiz ċjichiċha, “Zumzu zoñimċha amqui. Tižwanpacha amqui ticznaquiċha. Am zkal ċherimi am cusasanacami nii yaaztanacami inamayaž cjequiċha, ċċjuljapat cjeequi neejo? ċJecztapan cjeequi neejo?” ²¹ Jaknužt nii ricach zoñžquiz watchizlaja, jalla nižta irataž wataquiċha persunjapapankaz cusasa jun-tjapñi zoñinacžquiziqui. Nižta zoñinacaqui Yooz yujcquiziqui poripanž ċjisnaquiċha.

YOOZ EJPQUI NIIZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA CWITICHA

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta zoñinacžquiz ċjichiċha:

—Anċhucaquiz tuž ċjiwċha. Zoñiqui žejtzjapaqui lujlz ċheri pecċha. Jalla nuž cjenami, anċhucqui anaċha ċherinacžquiz kuzqui llaquiz-izkatzqui. Nižaza zoñiqui curpu wali ċjisjapa zquiti pecċha. Jalla nuž cjenami anċhucqui anaċha zquitinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. ²³ Zoñž žetiqui ċherquiztan juc'anti importiċha. Nižaza persun curpumi zquitquiztan juc'anti importiċha. ²⁴ Wežlanacžquiz chernza. Anaž zkalami ċhjacċha. Nižaza anaž ajza. Nižaza ana ċheri yaaz quetallchizza. Nižaza ana ċheri yaaz kjuychizza. Jalla nuž cjenami nii wežlanacžtaqui lujlz ċherinacami panž žejlċha. Yooz Ejpkaž ċheri tjaaċha. Pero anċhucqui Yooz yujcquiziqui wežlanacžquiztan juc'antiž importiċha. Jaziqui anċhucaquiz zakaz Yoozqui lujlz ċheri tjaaquiċha, žejtzjapaqui. ²⁵ Anaž jec kolta zoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasāċha, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami. ²⁶ Jalla nižta ana atchucažlaj niiqui, ċkjažtquiztan lujlz ċherinacžquizimi zquitinacžquizimi anċhuca kuzqui llaquizizkatjo?

²⁷ ‘Plantanacž pajkallaž chernza. Anaž langza. Anaž kawanċha. Yoozqui nii pajkallanacaž pajkkaċċha. Zmali finu zquiti cujtžcumi anaž jecmi pajkallquiztanami juc'ant c'achalla ċjesāċha. Nižaza finu zquiti cujtžcumi nii ancha ricachu Salomón jiliriqui anaċha pajkallquiztan juc'ant c'achaqui. ²⁸ Plantanacaqui tsċii upacamakaz c'achallaċha. Nekztanaqui jakatažu kattažu tsċii jurnuquiz tjutjunz-japa ujžtaċha. Jalla nuž cjenami Yooz Ejpkaž nii plantanacami nižta cwitiċha. Anċhucċha Yoozquin ana tjapa kuzziz zoñinaca. Anċhuczi Yooz yujcquiziqui ċjul plantaquiztanami juc'antiž importiċha. Jalla nižtquiztan Yoozqui anċhuc juc'anti cwitiċha; zquitichiz panž cjequiċha. ²⁹ Jalla nižtquiztan anċhucqui ana ancha llaquiziñi kuzziz ojklaya, ċjul ċheri kjurzquiztanami. ³⁰ Tii muntuquiz ana Yoozquin criċhi zoñinacaqui ancha llaquiziñi kuzziz ojklayċha nižta cusasanaca kjuran. Anċhucqui anaċha nižta llaquiziñi kuzziz ojklayzqui. Werar Yooz Ejpchizċhucċha. Yooz Ejpqui zizza, ċjulul anċhuc pecċhaj, jalla nii.

Ančhucqui čheri, zquti, cusasanaca pecča, zejtzjapa, jalla nii zizza Yooz Ejpqui. ³¹ Nižtiqiztan ančhucqui Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Nekztanaqui Yooz Ejpqui ančucaquiz čjulumi cawalikaz tjaaquiča.

ARAJPACHQUIN CUSASANACCHIZ ZOÑINACA

³² Nižaza Yooz Ejpqui ančuca uchaquiča mantiñi puestuquiz. Jalla nužuča Yooz munañpaqui. Tii muntuquiz žejlcan anaž eksna, ančhucqui wejt uzanacčhucča, aunqui kolucullami. ³³ Ančuca cusasa žejlñinaca tuysna. Nekztan t'akjiri kamñi žoñinacžquiz tojna. Tii muntuquiz žejlcan jaknužt ančucaqui zuma žak quels tjaczaja, jalla nižta irata zuma munaziñi kuz tjacz waquiziča wiñaya zuma kamzjapa. Arajpachquin zuma cuntintu kamzjapa, ančuca kuz tjaczna, zuma azquiča. Tii muntuquiziqui tjañ žoñiqui ančuca cusasanaca kjañasača. Arajpachquin tjañ žoñinaca ana luzasača. Nižaza tekziqui tjujtami cjurimi ančuca zquitinaca lulasacha. Arajpachquin tjujtami cjurimi ana želasača. ³⁴ Jakziltat tii muntuquiz walja cusasanachizlaja, tii muntuquiz kamañ wirquiz kuz tjaača. Pero jakziltat arajpachquin kamañ wirquiz kuz tjaačaja jalla niñi arajpachquin walja cusasanacchiz cjequiča.

KUZ TJACZI CJEE

³⁵ Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

—Arajpachquin ojkzjapa ančhucqui kuz zuma tjaczi tjewžna, tsjii tjeēža lamaparažtakaz. ³⁶ Tižtažtakaz cjee. Tsjii patrunaqui zalsñi pjijstiquin ojkchiča. Piyunanacaqui patrunž cuttižquiz tjewža, niž irantižquitan kjuy zan chawjcz cjetžinzjapa. Jalla nižta irata ančhucqui Yooz tjonz tjuñi zuma tjewžna. ³⁷ Weraral cjiwča. Patrunaž tjonz oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewznačhaja, jalla ninacaqui cuntintuž cjee. Jalla nii piyunanacaqui patrunž misquiz julskattaž cjequiča. Nekztanaqui nii patrunapachaž čheri tjaaquiča, nižaza ninacžquiz atintaquiča. Jalla nižta irata Yoozqui paaquiča niž tjonz tjewžñinacžquiz. ³⁸ Chica aramami, kjantatimi, čjulorakat nii patrunaqui irantižquichani. Nii oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewz tjewznačhaja, cuntintuž cjequiča. ³⁹ Tsjilla zakaz cjiwča, ančucaž zizjapa. Tsjii kjuychiz žoñiqui čjulorakat tjañi tjonachaja, jalla nii ora zizaquiz niñi, tjaji wajtsipan tjewznaquiča, nii tjañi ana luzkatzjapa, nižaza ana tjangskatzjapa. Tjañi tjonz ora zizcu, anapan niž kjuya nužkaz ecasača. ⁴⁰ Ančhucmi nižaza Yooz tjonz tjuñi walja listu tjacziž tjewžna. Tiripintit tsjii ana pinsita oraqui wejrqui quejpžcača. Wejrtča tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtqui.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴¹ Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žtii quintu quint'ichamča wejtnacaltajapakazkaya? už žtjapa žoñinacžtajapa, jaa?

⁴² Jesús Jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tsji kjuy cwiťiñi žoñi želatča zuma cumpliñi, nižaza zuma intinťiñi. Nii kjuychiz tuyñuqui zuma žoñž kjarquiz niž kjuya ecchiča, tjapa nii kjuyquiz žejlñinacžtan. Čheri tjaaž ora čheri tjaaž, jalla nuž zakaz ecchiča nii žoñž kjarquiz. ¿Ject nii zuma cumpliñi žoñejo? ⁴³ Jalla tiča nii žoñiqui. Kjuy tuyñu quejpsquizcama jakzilta žoñit niž kjuya zuma

cwitican žejlčhaja, jalla niičha zuma cumpliñi žoñiqui. Nižaza cuntintuž cjequičha nii zuma cwitiñi žoñiqui. ⁴⁴ Wejrqui weraral cjiwčha. Kjuya tuyñuqui cumpliñi žoñž kjarquiz tjapa kjuy cusasanaca ecasačha. ⁴⁵ Tsjemata cwitiñi žoñi zakaz želatčha. Nii žoñiqui kuzquiz pinsichičha, “Kjuychiz tuyñuqui anaž uri tjonasaž, jaz”, cjican pinsichičha. Jalla nekztanaqui nii kjuychiz luctaka cjiñi maataka cjiñi piyunanaca wjajtñitačha. Nižaza nii žoñiqui persun lujlsquin licsquin kuz tjaachičha. ⁴⁶ Tiripintit tsjii ana pinsita nooj kjuychiz tuyñuqui quejpžquichičha. Tsjii ana zizta ora quejpžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjuychiz tuyñuqui nii ana zuma cwitiñi žoñžquiz juc'anti anawaliž casticu tjaaquicha. Nii ana zuma žoñiqui jaknužt ujchiz žoñinacž castictaž cječhaja, jalla nižtapacha castictaž cjequičha.

⁴⁷ Tsjii piyunaqui zumpacha niž patrunaž pecta langz zizzičha. Niiž patrunž langz zizcanpacha, ana langzičha. Jalla nuž zizcanpacha, ana langztiquiztanaqui juc'anti castictaž wjajtzaž cjequičha. ⁴⁸ Nižaza jakzilta piyunat ana niž patrunaž pecta langz zizzaja, jalla nižta cjenpacha ana cumpličhaja, jalla niiqui upa casticta cjequičha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo tjaatčhaja jalla nii žoñiqui tjapa nii cusasanacquiztan quint'istančha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo cumpjiita cječhaja, jalla nii žoñiqui cusasanacchiz tuyñužquiz quint'istančha tjapa cumpjiita cusasanacquiztan.

IYA TJAAJINTA

⁴⁹ Tsjilla zakaz quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:

—Tekz werjqui tsjii uj peksñižtakaz tjonchinčha. Nii uj peks oraqui wajž cjila. ⁵⁰ Wejrqui tsjii wali pajk prueba watačha bautismužtakaz. Nižaza nii watscama, ancha llaquital cječha. ⁵¹ Weriz tjontiquiztan žoñinacqui anazumquin cjequičha; t'aka t'akaž cjequicha, wejtquiz criichinaca, ana wejtquiz criichinaca, jalla nuž. ⁵² Tii timpuquiztan nawjkchuc tsjii famillanacami t'aka t'akaž cjequičha. Tsjii familquiz pjijskaltan cječhani, čjepultanac quintraž cjequičha pucultan žoñžjapaqui. ⁵³ Nižaza ejpžtan persun majchtan quintraž cjequičha. Nižaza majchžtan persun ejpžtan quintraž cjequičha. Nižaza maatan persun tjunmat matatan quintraž cjequičha. Nižaza naa tjunmat matatan persun maatan quintraž cjequičha. Nižaza kjan maatan wazatan quintraž cjequičha. Nižaza wazatan kjanatan quintraž cjequičha. Jalla nuž cjisnaquičha, wejtquiz criichinacžtan ana wejtquiz criichinacžtan.

KUZ CAMPIYA, ANA CASTICTA CJEYAJO

⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui cjiñčhucčha, wacchi tsjirinaca tajatan ulanžcaquiž niiqui, “chijnčhani”, nuž cjiñčhucčha. Nekztan jalla nuž chijnž watčha. ⁵⁵ Nižaza wartan quera queržcaquiž niiqui, “kjutñit cječhani”, nuž cjinčhucčha. Nekztan jalla nuž kjutñiž watčha. ⁵⁶ ¡Hipócrita cheechi žoñi! Ančhucqui jana lijitum kuzziz žoñinaca! Tjamž puntu tsjirž puntu walja zizñi chiiñčhucčha. ¿Kjažtiquiztan Yooz siñalanaca ana tantiyasajo? Kuz campiya, ima casticz ora irantan.

⁵⁷ Nižaza ¿kjažtiquiztan kamz puntu ana tantiyasajo, jaačha zuma kamčhaja, jaačha ana zuma kamčhaja, jalla nii? ⁵⁸ Jakziltat am quijžcu jiliržquin chjichačhaja, jalla nižquiztan pertunam mayizaquičha ana

enenžcu, ima jiliržquin irantican. Am quija ana pertunazta cjenauqi, nii jiliriqui policiiquiz am intirjasačha. Nekztanaqui nii policiaqui am carsilquiz chawcwasacha. ⁵⁹ Nekztanaqui wejrui cjiwčha, carsilquiztanaqui anapanim ulnasačha, liwj tjappacha paczcama. Anziqui kuz campiya; Yoozquiztan pertuna maya, ana casticta cjejajo.

13

YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

¹ Nii orapacha tsjii kjaž zoñinacaqui quintu zjijcchičha, Jesusizquiz mazñi. Tuž cjican quint'ichičha. Pilato cjita jiliriqui tsjii Galilea wajtchiz zoñinaca conkatchičha. Nii conta zoñinacz ljocqui animal ljocnacžtan t'ajzičha. Tuquiqui animala contkalčha, Yoozquin ofrenda tjaazjapa.

² Jalla nuž nonžcu Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan Galilea wajtchiz zoñinaczquiz nuž anawali watchitajo? ¿Parti Galilea wajtchiz zoñinaczquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ³ Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiz niiqui, ančhucquiz juc'ant anawaliž watasacha.

⁴ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Tsji tunca quinsakalcuni zoñinacaqui ticzičha Siloé cjita wajt campanturi jalla ninacz juntuñ pajlžtiquiztan. ¿Kjažtiquiztan nižta watchitajo? ¿Parti Jerusalén wajtchiz zoñinaczquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ⁵ Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiz niiqui, ančhucquiz juc'ant anawaliž watasacha.

ISRAEL ZOÑINACŽ PUNTUQUIZTAN

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsji zoñiqui niž yokquiz jiws muntinaca čhjacchičha. Tsji nooj ojkechičha “jiwsa pookchižcaa” cjican, ojkechičha. Irantižcu, muntinacquiz ana čhjul jiws frutanaca watchičha. ⁷ Jalla nižtiquiztan nii yoka cwitiñi zoñžquiz cjichičha: “Chera, čhjep wata jiws frutanaca kjuri tjonchinčha. Ana jiws frutanaca pookchikalčha. Jaziqui tii muntinaca k'atzna. Inapanikaz žejlčha.” ⁸ Jalla nekztanaqui nii yoka cwitiñi zoñiqui patrunžquiz cjichičha: “Wejt patruna, tii watcamakaz žela cjee. Wejrui yokal zumpacha kjullznačha, nižaza wanžtan wanit'acha. ⁹ Jalla nižtiquiztanaqui jiws frutanaca pookz atčhani. Anapan pookaquiz niiqui, nekztanaqui k'atžtaž cjequičha”. —Jalla nuž quint'ichičha Jesusaqui.

TSJAA MAATAK ZONQUI CHJETINTATACHA

¹⁰ Tsji jeejz tjuñquiziqui, Jesusaqui ajcz kjuyquiz tjaajnatčha. ¹¹ Jalla nekez želatčha tsjaa laa maatak žon. Tunca quinsakalcun watanaca laatačha. Tsji zajraqui naa žon taj chutu paatkalčha. Nižtiquiztanaqui anawira ts'iru tsijtsniñtačha, ana čhjulu paazjapami. ¹² Jesusaqui naa žon cheržcu, kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:

—Cullacalla, am laaquiztan liwriita cjequičha.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui niž kjaržtan lanzičha naa zonaquiz. Jalla nii orapacha naa žonqui ts'iru cjissinčha. Nižtiquiztan Yooz Ejpžquin honora paljaychičha. ¹⁴ Nii ajcz kjuy jilirizti Jesusizjapa žawjzičha,

nii jeejz tjuñquiz ċhjetintiquiztan. Nekztanaqui nii jiliriqui zoñinacžquiz cjičhicha:

—Sojta tjuñkaz langz waquizičha. Jalla nii langz tjuñiran laanacaqui tjonsa ċhjetintaž cjisjapa. Anačha jeejz tjuñquiziqui tjonzqui.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesús jiliriqui nii jiliržquiz cjičhicha:

—Ana zum kuzziz zoñinaca. Jeejz tjuñquiziqui tjapa ančhucanacaqui wacami aznumi cutzniñčhucčha, kjaz liqui okajo, ¿ana jaa? ¹⁶ Taa maatak žonqui Abrahamž majch maatquiztan tjoninčha. Tunca quin-sakalcun wata chututačha, Satanás cjita zajraž nuž chutu paañiz cjen. ¿Kjažt tii jeejz tjuñquiziqui taa laa žonqui ana ċhjetinta cjesajo? Jeejz tjuñquizmi ċhjetinzpanikazza.

¹⁷ Jesusiž nuž čiitiquiztanaqui tjapa niž quintra zoñinacaqui azziquirchičha. Parti zoñinacazti cuntintutačha, Jesusaž nuž pajk milajrunaca paachiž cjen.

YOOZ MANTAPARU OJKŇI ZOÑINACŽ PUNTU

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjičhicha:

—Tižtačha Yooz mantaparu ojkŇi zoñinacž puntuqui. Jalla nii puntuqui intintazkatasachha, mostaz cjita semillž puntu čiitiquiztan. Jalla tužučha. ¹⁹ Tsji mostaza cjita semilla žejlčha, ancha zkoltalla. Zoñiž ċhjactan, walja pakjiž pajkčha, tsji pajk muntiž, nizta pakji. Nižaza nii mostaz muntiquiz wežlanacaqui tjuraž paasačha. Jalla nužupan Yooz mantaparu ojkŇi zoñinaca yapaquičha, mostaz munti pajkŇila, jalla nižta irata.

²⁰ Nižaza Jesusaqui cjičhicha:

—Tii takunacžtanzakaz Yooz mantaparu ojkŇi zoñinacž puntu intintazkatasachha. Jalla tužučha. ²¹ Tsjaa maatak žonqui ċhjep tupu jac'užtan levaturžtan t'ajzinčha. Nekztanaqui tjappacha nii t'anti masaqui t'amchičha. Jalla nižta iratačha, tjapa kjutŇi tii muntuquiz zoñinacaqui Yooz mantita kamañchiz cjisnaquičha.

LIWRIITA ZOŇŽ PUNTU

²² WiruŇaqui Jerusalén jiczquiz ojkcan, Jesusaqui tjaajinchičha. Jakziran watatčhaja, jalla nii watjaran jochiran tjaajinchičha. ²³ Nuž tjaažnan, tsji zoŇiqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejt jiliri, ¿koluckaz liwriita zoñinacajo?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

²⁴ —Ančhucqui tjapa kuz cjee, arajpach ojkŇi zkoz jicz zanguiz luzjapa. Wejrqui ančhucquiz cjiwčha. Casticz tjuñquiziqui tjapa zoñinacaqui luz pecaquičha. Nii oraqui anaž ataquičha. Jalla nižtiquiztan anziqumi liwriiŇi zanguiz luzjapa, tjapa kuz cjee. ²⁵ Tsji noojiqui arajpach kjuychiz tuyŇuqui tsjitsnaquičha liwriiŇi zana chawjczjapa. Ančhucqui, zawnctan cjiŇinaca, nii chawjczta zanguiz t'ok t'okaquičha, tuž cjican: “Wejt jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. Kjuychiz zoŇiqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Anal ančhuc pajučha. ¿Jecnactčhuckazlaj ančhucqui?” ²⁶ Jalla nuž čiitiquiztan ančhuczi zakaz čiyačhani, tuž cjican: “Amtan chica lujlchinčha. Nižaza wejtnaca wajt calliran tjaažinchamčha”. ²⁷ Pero nii arajpach kjuychiz tuyŇuqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Ančhucqui anapal pajučha, cjiwla. Wejtquiztan oka, tjapa ančhucqui ana zuma kuzzizčhucčha”. ²⁸ Nekztan Jesusaqui cjičhicha:

—Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, tjapa Yooz taku paljayñi profetanacžtan, tjappacha ninacaqui arajpach Yooz kjuyquiz želaquiča. Ančhuczi zawnctanpanikaz želaquiča. Jalla nuž zawnctan žejlcan ančhucqui kaaquiča, nižaza ižkež jojaquiča, ana luzzucaž cjen. ²⁹ Tjapa kjuttan criichi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquin luzaquiča, užatan, wartan, tajatan, tuwantan, nuž tjapa kjuttan. Nižaza nii luzzi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquiz cusa atintitaž cjequiča. Yooz čhjeri luli julznaquiča. ³⁰ Nižaza Yoozqui arajpachquin yekjap tii muntuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquiča. Nižaza yekjap tii muntuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquiča.

JERUSALEN CJITA WAJTQUIN TICZ PUNTU

³¹ Jesusiž taku žeržtan, nii noojpacha, tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Tekztan am oka. Herodes cjita jiliriqui am conz pecča.

³² Jalla nekztanac Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui nii mañus Herodesquin oka. Niižquin chiižca, tuž cjican: “Tsji kjaž tjuñi tirapal Yooz obranacal paa-uča, zajranaca chjatkatcan, laanaca čhjetincan. Nekztan tsjii kjaž tjuñquiztan wejt obra žerznača”. ³³ Pero wejrqui tsjii kjaž tjuñi tiral kamača, Jerusalén wajtquin ticzcama. Jerusalén wajtquin Yooz taku paljayñi profetanacaqui ticstanča.

³⁴ “Jerusalén, Jerusalén wajtchiz žoñinaca! Ančhucqui Yooz taku paljayñinaca coničhucča. Nižaza Yooziž cuchanžquita žoñinaca maztan čhjaquičhucča. Wallpiquei persun ozmachanaca kjarž koztan juntiñil, jantey. Jalla nižta irata wejrqui tii wajtchiz žoñinaca juntiz pecuča. Ančhuczi ana wira wejtquin tjonz pequičhucča. ³⁵ Jalla nižtiquiztan ančuca wajt yokaqui ana Yooz kjarquiz žejlča. Nižaza wejrqui cjiwča. Tsji noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquiča, “Honorchiz cjila, tii Yooziž cuchanžquita žoñiqui”. Jalla nii oracama, ančhucqui wejr ana wilta cheraquiča.

14

TSJII CURPU TJUUCHI ŽOÑIQUI ČHJETINTATACHA

¹ Tsji jeež tjuñquiziqui Jesusaqui tsjii fariseo jilirž kjuya luli ojkičiča. Yekja fariseo žoñinacaqui Jesusa awayt'atča. ² Nižaza nii kjuyquiz želatča tsji curpu tjuuchi žoñi. Jesús žcati želatča. ³ Nii cheržcu Jesusaqui fariseo žoñinaczquiz lli tjaajiñinaczquiz, jalla ninaczquiz pewcziča, tuž cjican:

—Žjeež tjuñquiziqui tsji laa žoñi čhjetnasaj? už žana čhjetnasaj?

⁴ Ninacazi ch'ujukaz cjissiča. Nekztanaqui Jesusaqui laa žoñi kjawžcu, čhjetinčiča. Nekztan laa žoñžquiz cjichiča:

—Oka amqui —cjicanaqui. ⁵ Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñinaczquiz tuž cjichiča:

—Jeež tjuñquiz cjenami aznumi wacami tujquiz tjojtsiž cjen okžcu, žanaž jooznasajo?

⁶ Jalla nuž čhiitquiztanaqui ana jaknuž kjaazñi atčiča.

PJIZTA PUNTU

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui nii kjuyquin lujlcan jalla tižta cherčiča. Kjawžta žoñinacaqui tucquin julz kjuratča, nižaza honorchiz cjis pecatča. Jalla nižta cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui, tuž cjichiča:

⁸ —Amqui tsjii zalzñi pijiztiquiz kjawžta cjesaž niiqui, anača tucquinpan julzqui. Am jarupacha tsjii juc'ant jilir zoñiqui tjonasaž niiqui, am tucquin julzpantaž cjesača. ⁹ Jecčhalaj pucultan ančhucqui kjawzi, jalla nii kjawzñi zoñiqui amquiz chiyasača, “Am julz tii juc'ant jiliržquin tjaa”, cjican. Jalla nižtiquiztanaqui amlaqui azanpanti wirquin julz cjesača. Am aziž cjesača. ¹⁰ Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Tsjii zalzñi pijiztiquiz kjawžtaž cjesaž niiqui, wirquinpankaz julzqui. Nekztan nii kjawzñi zoñiqui irantižcuqui, amquin chiyasača, tuž cjican: “Wejt k'ayi jila, ticchuc watžca, tucquin julžca”. Jalla nuž kjawžcu tucquin tjulžtiquiztan parti zoñinacž čhujcquiziqui honorchizim cjesača. ¹¹ Jakzilta zoñit parti zoñinacžquiz persun honora chii chiyachaj niiqui, wiruñauqui nii zoñiqui ch'ujukaz cjesača. Pero humilde kuzziz zoñizti honorchiz cjiskattaž cjequiča.

¹² Nižaza Jesusaqui nii kjawzñi zoñžquiz cjichiča:

—Chjeri tjaasim pecčhaj niiqui, anam kjawznaquiz am persun mazinacžquiz, nižaza am persun jilanacžquiz, nižaza am persun famill parintinacžquiz, nižaza am ricach visinunacžquiz, jalla ninacžquiz alaja anam kjawznaquiča. Ninaca čjeri luli kjawznasaž niiqui, ninacaqui am zakaz kjawznasača. Nižtiquiztan amzakam čjeri tanznaquiča. Nižtiquiztan ana gastichim cjequiča. ¹³ Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Chjeri tjaasim pecčhaj niiqui, kjawznaquiča poro zoñinaca, zuch zoñinaca, coj zoñinaca, zur zoñinaca, jalla ninacžquiz kjawznaquiča. ¹⁴ Nuž paažcu cuntintum cjequiča. Ninacaqui anaž čhjulumi tjepři atasacha. Yooz zuma kamañchiz zoñinacž jacatatž tjuñiž tjontan, jalla nekzim amqui tjepuntam cjequiča.

¹⁵ Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu, tsjii julzi žejlñi zoñiqui Jesusižquiz cjichiča:

—Araj pach Yooz Ej pž kjuyquin lujlñinaca cuntintuž cjequiča.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii zoñžquiz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji nooj tsji zoñiqui pajk pijizta paachiča. Tuquiqui walja zoñinaca kjawskatchiča pijiztiquiz. ¹⁷ Pijizta čjeri lujl ora piyunaqui kjawžta zoñinacžquiz cuchanžquitača, tuž cjejajo: “Tjappacha listu tjacžtača, jaziqui ž-tjona”. ¹⁸ Nekztanaqui kjawžta zoñinacaqui pasinza mayizichiča. Tsji zoñiqui cjichiča: “Anzilla yoka kjaychinča. Jalla nii cheržquistanča. Jalla nižtiquiztan amqui wejr pasinzt'alla”. ¹⁹ Tsjiizti cjichiča: “Anzilla tunca waca kjaychinča. Jalla nii waca yanstancha. Jalla nižtiquiztan zumaž pasinzt'alla”. ²⁰ Tsjiizti cjichiča: “Anzilla tjunatan zalzinča. Nižtiquiztan anal oki atasacha”. ²¹ Nii cuchanžquita piyunaqui quejpžcu patrunžquiz tjappacha quint'ichiča, jaknuž zoñinacat kjaaztčhaja, jalla nii. Nuž quint'itiquiztan nii patrunaqui walja žawjchi cjissiča. Nižaza piyunžquiz cjichiča: “Uri ojklajžca calliran nižaza wajt tjiyaran. Pori zoñinaca zjiyczna, nižaza zuch zoñinaca, cojonaca, zuranaca, jalla ninaca kjawžca”. ²² Wiruñauqui nii piyunaqui mazziča tuž cjican: “Wejt patruna, amiž mantitacama ojklajchinča. Nižaza iya julz campo žejlča”. ²³ Nekztanaqui patrunaqui cjichiča piyunžquiz: “Wila ojklajžca callinacaran jicz-nacaran. Zoñinaca kjawkjawcan ojklajžca kjuyquiz chjijsnajo. Kjawžta zoñinacžquiz tjonkatžca”.

²⁴ Nekztan Jesusaqui cjichizakazza:

—Wejrqui cjiwčha. Weriz primira kjawžta zoñinacaqui anapan čhjeri lulasačha wejt arajpach pjiztiqiziqui. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUCRISTUZQUIN KUZZIZ PUNTU

²⁵ Walja zoñinacaqui Jesusa apzičha. Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu zoñinacž kjutni quejpchičha, tuž cjican:

²⁶ —Jakzilta zoñit wejtquin kuzziz cječhaj niiqui, niž persun ejpmi, maami, tjunmi, maatinacami, persun jilanacami, persun cullaquinacami, nižaza niž persun kamañ wirami, jalla ninacžquiztanami wejtquin juc'anti kuzziz cjistančha. Anaž wejtquin juc'anti kuzziz cjequiz niiqui, anaž wejt partir zoñi cjichuca cjesačha. ²⁷ Jakzilta zoñit wejt partir zoñi cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistančha niž persun wira apt'iz cjenami. ²⁸ Tsjilla cjesačha. Jequit tsjii campanturi kjuyz pecčhaj niiqui, primiruqui gasto zumpacha tantiistančha, paaz wacata ana wacata, jaknuž nii campanturi tsajczjapa, jalla nii. ²⁹ Ana zumpacha tantižcu kallantaquiz niiqui, nekztan ana tsaqui atchucaž cjesačha. Jalla nuž ana tsajcni cheržcu parti zoñinacaqui nii zoñžquiz iñarasačha, ³⁰ tuž cjican: “Nii zoñiqui campantur kjuyi kallantichičha. Nekztan ana tsaqui atchičha. Ana zuma tantiichičha”. Jalla nuž tjasaquičha. ³¹ Nižaza jakzilta chawc jilirit quira zalz pecačhaj niiqui, primiruqui zumpacha tantiistančha, niž tunca warank zultatunaca tsjiizuñ paatunc warank quintr zultatunacžquiz atipata, ana atipata, jalla nii. ³² Ana atipchucažlaj niiqui, quintr jiliržquin ažquin cjen cumisiuna cuchansa, nužquiz pasinza paajo, acuerdo luzjapa. ³³ Jalla nižta, ima wejtquiz kuzziz cjen, zumpacha tantiiz waquizičha. Jakzilta zoñit čhjultakquiztanami anaž wejtquiz juc'anti kuzziz cjequiz niiqui, anapanž wejt parti zoñi cjesačha.

³⁴ “Yacuqui zumačha. Yacuqui lak'ansnasaž niiqui, čjaknuž wila zuma cjesajo? ³⁵ Anapanž cjesačha. Anaž yokjapa sirwasačha, nižaza anaž yok kulljapa sirwasačha. Jalla nuž ana sirwanami tjojtspanikazza. Jakziltažlaj cjuñchiz niiqui, zumpacha nonžna Yooz puntu intintisjapa.

15

KATCHI UUZI QUINTU

¹ Impuesto cobriñi zoñinaca nižaza ujchiz zoñinaca Jesusižquiz mac-jatžquichičha, niž taku nonzjapa. ² Jalla nižtiquiztanaqui fariseo zoñinacžtan lii tjaajiñinacžtan jalla ninacaqui Jesusiž quintr chutchičha, tuž cjican:

—Tii zoñiqui ujchiz zoñinacami risiwñipanikazza, nižaza ninacžtan chica čhjeri lujlñičha.

³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz quint'ichičha tuž cjican:

⁴ —Tsjii zoñiqui patak uuzichiztačha. Nekztanaqui tsjiilla katchičha. Jalla nekztanaqui parti uuzinaca ilakz yokquin ecchičha, katchi uuzi wajtzcam. Čjakzilat ančhucaquiztan ana nižta paajo? ⁵ Nižaza katchi uuzi wajtzcuqui, azkar juntuñ tjojtžcu, awatiriqui tjonchičha, ancha cuntintu. ⁶ Nižaza kjuya irantižcuqui žcatinta visinunacžquiz nižaza mazinacžquiz kjawzičha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi uuziqui wajtchinčha”. ⁷ Nižaza wejrqui cjiwčha, jalla nižta iratačha arajpachquinaqui. Tsjii ujchiz zoñiqui Yoozquin kuzziz cjesaž niiqui, arajpachquin žejlñinacaqui ancha cuntintuž cjisnaquičha.

Llatunc tunc llatuncani ana Yoozquin kuzziz žoñinaca želačhani: “Wejrnacqui zuma kamok”, cjicanaqui. Pero arajpachquinaqui ninacžquiztan juc'anti cuntintuž cjequičha nii zinta Yoozquin kuzziz žoñiz cjen.

KATCHI PAAZ QUINTU

⁸ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuz cjican:

—Nižaza tsjaa tunca paazziz žon želatčha. Nekztanaqui tsjii paaz tjatanchinčha. Paaz tjatanžcu, lámpara pekzinčha. Nižaza kjuya pewchinčha, zumpacha. Nuž zuma pewcan, katchi paaz wajtchinčha. ⁹ Nii paaz wajtžcu, mazinacžquiz nižaza žcatinta visinunacžquiz kjawzinčha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi paaz wajtchinčha”. ¹⁰ Wejrqui cjiwčha. Nižaza arajpachquinaqui Yooz anjilanacaqui cuntintuž cjequičha čhjulorami tsjii ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjisnačhaja, jalla nii oraqui.

EJPŽQUIZTAN ZARAKCHI MAJCH QUINTU

¹¹ Nižaza Jesucristuqui tii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsji žoñi želatčha, pucultan lucmajch ocjalchiz. ¹² Nii upaňazta majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tata, irinsaž wejtquiz tjaall amqui”. Jalla nekztanaqui ejpqui irinsa t'akžinchičha pucultan majchnacžquiz. ¹³ Tsji kjaž majquiztan upaňazta majchqui irinsa tuychičha. Nekztan tjappacha niž cusasanaca juntjapžcu, ažkquin ojkičha yekja nacionquin. Nekztan nii nacionquin tjappacha niž cusasanaca gastichičha, ana zuma kamcan. ¹⁴ Nužquiz tjappacha cusasanaca miržcuqui, upaňazta majchqui ana čhjulchiz cjissičha, žoñi maya. Nižaza nii nacionquiz čhjeri upsičha. Upaňazta majchqui čhjerž kjara passičha. ¹⁵ Nekztanac niiqui langz kjuri ojkičha. Tsji žoñžquiz langz wajtchičha. Nii patrunaqui jochi mantichičha, cuchi ichajo. ¹⁶ Anča čhjeri eeczakchičha nii ejpžquiztan zarakchi majchqui. Ana čhjulu lulimi onantaž niiqui. Jalla nekztanac cuch lulinacami chjajpinacami lujlnatakaztačha. ¹⁷ Jalla nekztanaqui kuzquiz pinsiskatchičha, tuž cjican: “Tjappacha wejt ejpž piyunanacaqui cusa čhjerinaca lujlčhani. Nižaza žejtchinacami žejlčhani. Wejrzi tekzi t'akjiri želučha; čhjerž kjara pascu, ticz atučhani. ¹⁸ Quepaž wejrqui, tira wejt ejpžquin. Nižaza wejt ejpžquin cjeečha: ‘Wejt Tata, Yooz quintra am quintra uj paachinčha. ¹⁹ Wejrqui anam am maati cjichucačha. Kjažllami tsji am piyunažtakaz uywalla’ ”. Jalla nuž cjican pinsichičha. ²⁰ Nekztanaqui ejpžquin zarakchičha; ejpž kjuy kjutni ojkičha. Ažkquin cjen ejpqui niž majch pajchičha. Kuzquiz anča okzičha, anča k'aaztichičha. Nekztan majch zali zajtchičha. Majch žcojžcu, čhjulzičha. ²¹ Nekztanaqui majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tatay, wejrqui Yooz quintra, am quintra uj paachinčha. Jaziqui wejr am maati anaž cjichuca”. ²² Jalla nekztanaqui ejpqui piyunanacžquiz cjichičha: “Uri, jila walurchiz zquiti jwesanzca. Nii zquitztan wejt majch tjutžna. Niž loc'anquiz zurtija majczina. Nižaza zapato tjutžna. ²³ Nekztanac ančhucqui walipunt cjew wacaž zjičzca conzjapa. Pjijztaž paaquičha. Zuma čhjeriž lulaquičha. ²⁴ Wejt majch ticzižtakaz katchitačha. Jaziqui ticzižquiztan jacatatchižtakaz tjonchičha. Nižtami nižtan zalchinčha”. Jalla nekztanaqui pjijzta payi kallantichičha.

²⁵ Jalla nuž upaňazta majch tjonz ora, niiz jilaqui joch yokquintača. Kjuy žcati irantižcan, pijizta nonziča, tsajtñi wayliž jora. ²⁶ Jalla nižtiquiztanaqui jilir majchqui tsjii tsjii piyuna kjawziča. Nuž kjawžcu, “ĉhjulut wat?” cjican, pewcziča. ²⁷ Piyunaqui kjaaziča, tuž cjican: “Am lajkui tjonchila. Wiwusa anazak kjaž cjissi tjonchiča. Nižtiquiztan am ejpqui walipunt cjew wac conkatchiča, pijizta paaz-japa”. ²⁸ Jalla nii quintu zizcu, jilir majchqui walja žawjchiča. Pjijz-tiquiz ana luz pecatča. Nuž cjen ejpzakazza nii roqui ulanžquichi luz-cajo. ²⁹ Nekztanaqui jilir majchqui ejpžquiz cjichiča: “Kjaž watanaca wejrqui am sirwichinča. Nižaza am mantitacama okintača. Jalla nuž cjenami ana wira tsjii cabrallami onanñamtača, wejt mazinacžtan pji-jzta paazjapami. ³⁰ Anziqiu tii am ana cazñi majchqui tjonchiča. Tiiqui ana zuma kamcan am paaz gastichila, ana zum maatakanacžtan zejlcan. Nuž paata cjenami, nižtajapa tsjii walipunt cjew waca conchamča”. ³¹ Jalla nekztanaqui niiz ejpqui kjaaziča, tuž cjican: “Wejt maati, amqui wejt chicaž kamñampanla. Tjapaž wejtac žejl-la, niic amtacamača. ³² Tii am lajkui ticzižtakaztača. Jaziqiu ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchiča. Nižaza katchitača. Jaziqiu wažtača. Jalla nižtiquiztan ancha cuntintuž cjen pijizta paaz waquiziča”.

16

CUSASANACA CWITIÑI PIYUNA QUINTU

¹ Nižaza Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz tsjii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji ricach žoñi želatča. Niiz kjuy cusasanaca cwitajo tsjii piyuna utchiča. Wiruñauqui yekja žoñinacaqui nii patrunžquiz mazziča, tuž cjican: “Tii am piyunaqui am cusasanaca ancha anawali gastiñiča”. ² Jalla nekztanaqui patrunaqui piyunžquiz kjawziča, tuž cjican: “ĉhjul quintut am puntuquiztan nonojo? Jaziqiu jaknužum amqui wejt cusasa cwitižinčaja, jalla nii wejtquiz quint'alla. Amiž ana zuma cwitichiz cjen anam iya wejt cusasa cwitasacha”. ³ Nekztanaqui nii piyunaqui pinsichiča, tuž cjican: “ĉJaziqiu kjažt wejr cjisnaquejo? Wejt patrunaqui wejrž jakjurpayla nii wejt langzquiztanaqui. Jaziqiu ana ancha langziž cjisnula wejrqui. Wejtta azi ana žejlča, zkal yokquiz langzjapa. Nižaza žoñžquiztan tomangz eksnuča, azuča. ⁴ ĉJalla nuž ana langžñi atchiž cjen, ĉhjulut paa-as?” Nekztan piyunaqui cjichiča: “Aaaa. ĉhjulut paa-as, nii zizuča wejrqui. Nekztan žoñinaca wejr atintiñiž želačan. Wejr kjawznačan ninacž kjuyquizimi”. ⁵ Jalla niiz pinsita jaru piyunaqui zina zina patrunž kajchi žoñinaca kjawziča. Tsjii primira kajchi žoñžquiz pewcziča, tuž cjican: “ĉKjažum wejt patrunžquiz kajchamta?” ⁶ Kajñi žoñiqui kjaaziča, tuž cjican: “Patac turril aceite kajchinča”. Jalla nekztanaqui piyunaqui cjichiča: “Tiž am factura. Uri julzna. Yekja factura paa. Pjijska tunca turril aceitekaz cjiirzna”. ⁷ Wiruñauqui tsjiizuñ kajchi žoñžquiz pewcziča, tuž cjican: “Am, ĉkjažum kajchamta wejt patrunžquiz?” Kajñi žoñiqui kjaaziča, tuž cjican: “Patac quintal tiricu”. Nii piyunaqui cjichiča: “Tiž am factura. Nižaza yekja factura paa, quinsakal tunca quintal tiricukaz cjiirzna”. ⁸ Jalla nii piyunaž nuž paan patrunaqui nii anawal piyuna c'uñchi pajchiča, niiz cusasanaca cwitiñi. Jalla nižtažtakaz anawali kamñi žoñinacaqui tii muntuquiz cusasquin

kuzziz kamča. Jalla nuž kamcan ninacaqui c'uñchi tjojknañiča zuma kamañi žoñinacžquiztan juc'anti.

⁹ 'Wejrqui cjiwča. Tii ujchiz muntuquiz kamcanaqui žejlñi cusasanaca gastis waquiziča, zuma paacan tsjii zuma amigo tanzjapa. Jalla nekztan ticžcu ančhucqui kjawztaž cjequiča niiž arajpach kjuyquin.

¹⁰ 'Jakzilta žoñit koluc cusasanaca zumpacha cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca zumpachazakaz cwit'aquiča. Nižaza jakzilta žoñit koluc cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca ana zuma cwit'ichiž cjequiča. ¹¹ Nižaza jakzilta žoñit tii ujchiz muntuquiz žejlñi cusasanaca ana zumpacha cwit'asačhaj niiqui, jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui werar arajpach cusasanaca nii cwitiñjapa ana tjaasača. ¹² Jakzilta žoñit Yooziž tjaata cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui arajpach cusasanaca tjaaz cjen pacha ana tjaasača.

¹³ 'Anaž jakzilta piyunami pizc patruna sirwi atasacha. Piyunaqui tsjii patrunžquizkaz kuz tjaasača. Tsjiizuñ patrunaž jaytaquiča. Nižaza nii piyunaqui tsjii patrunžquizkaz zumpacha sirwaquiča. Nii tsjii patrunžquiz anapan zuma sirwi atasacha. Yoozmi paazmi žejlča pucultan patrunažtakaz. Pero žoñinacaqui pucultižquiz kuz ana tjaasača. Tsjii patrunžquizpankaz zuma sirwasača.

¹⁴ Ancha paaz pecñi fariseo žoñinacaqui tjapa Jesusiž chiita taku nonziča. Jalla nuž nonžcu Jesusa iñarchiča. ¹⁵ Jesusaqui nižtiquiztan cjichizakazza:

—Ančhucqui cusa žoñižtakaz ojklayiñchucča žoñž yujcquiziqui. Yoozti ančuca kuz zizza. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ana zuma kuzziz žoninacž honorakaz waytiča. Yooz Ejpzti nii ana zuma kuzziz žoñinaca chjaawjñipancha.

LII PUNTU

¹⁶ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Juan Bautistaž tjonzcama, Moisés mantita lii azziztača. Nižaza Yooz taku paljayñi profetž tjaajintanacami azziztača, Juan Bautistaž tjonzcama. Nii timpuqui jalla nii mantita takunaca azziztača. Pero Juan Bautistaž tjontiquiztan, liwriñi Yooz taku nižaza Yooz mantita kamañ puntu paljayzqui, jalla niiča tsjan chekanaqui. Jaziqui walja žoñinacaqui Yooz mantita kamañquiz luzjapa tjapa kuz tjaacha.

¹⁷ 'Jalla nuž cjenami tjuñimi warawarami yokami katasacha. Pero tjapa nii arajpach Yooz liizti anaž wira katasacha.

JAKJURPAYZ PUNTU

¹⁸ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Jakzilta žoñit niiž maataka jakjurpayžcu yekja maatakžtan zalsnačhaj niiqui, jalla nuž cjenaqui adulterio uj paača. Nižaza jakzilta žoñit jakjurpayta maatakžtan zalsnačhaj niiqui, adulterio uj zakaz paača.

RICACH ŽOÑŽTAN PORI ŽOÑŽTAN QUINTU

¹⁹ Nižaza Jesusaqui tsjii quinto zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii wali jiru ricach žoñiqui želatča. Zuma finu zquiti cujtzñitača. Nižaza zapuru pijiztakaz ancha cusa čheri lujlchiča. ²⁰ Nii oraqui tsjii pori žoñi želatča Lázaro cjita. Niiž janchiqui walja zkira cijjtchitača.

Zapuru ricach zoñž kjuy zanzquiz julzi žejlñitača. ²¹ Nii ricachuqui žejtchi čherinaca tjojtñitacha. Nii pori zoñizti tjojtta žejtchi čherinaca lujlž pecñitača. Pacunacaqui pori zoñžquiz macjatžcu niñž zkiranaca issañitača. ²² Tsji noojiqui nii pori zoñiqui ticziča. Nekztanaqui Yooz anjilanaquui nii chjitchiča Yooz illzta zuma yokquin, Abraham cjita zoñžtan chica želajo. Wiruñaquui nii ricachu zoñiqui ticzizakazza. Nekztanaqui yokquiz tjatžtatača. ²³ Nii ricachu zoñiqui infiernuquin sufrican želatča. Nicju sufrican, tsewc kjutñi cherchiča. Ažquiztan cherchiča Abrahamžtan Lazaružtan. ²⁴ Jalla nuž cheržcu, kjawchiča, tuž cjican: “Abraham tatay, wejr okznalla. Lázaru cuchanžca, niñž loc'ana kjaztan t'awžcu, wejt lasquiz lanznajo, ch'uñkatajo. Tii asñi ujquiz anchal sufrucha”. ²⁵ Abrahamzti cjichiča: “Jila, cjuñznalla, muntuquiz kamcan, ancha cusa kamchamča. Lazaruzti t'akjiri kamchiča. Jaziqui anziqui Lazaruqui kuztača, ancha cuntintuča. Amzti ancha sufriča. ²⁶ Nižazakaz Yoozqui pajk pal k'awa utchipanča wejtnacquiztanami amquiztanami. Jaziqui tekztan nawjkchuc ojkz pecñinacaqui anaž okasača. Nižaza nawjktan tjonz pecñinacaqui anaž tjonasača”. ²⁷⁻²⁸ Jalla nekztanaqui nii ricuquui cjichiča: “Abraham tatay, wejtta pjijskaltan jilanaca žejlča. Jaziqui am rocuča, wejt ejpž kjuyquin Lázaro cuchanžinžcalla, ninacžquiz paljayajo, nižaza tii infiernuquiz ana tjonajo”. ²⁹ Pero Abrahamqui niñžquiz kjaaziča, tuž cjican: “Ninacžta žejl-la Moisés cijrtami nižaza Yooz taku paljayñi profetanacž cijrtami. Nii cijrtanaquiz cazla, kuz tjaala”. ³⁰ Jalla nekztanaqui nii ricuquui kjaaziča tuž cjican: “Razunam chiiča, Abraham tatay. Pero tsjii zoñiqui ticziquiztan ninacžquin okačhaj niiqui, Yoozquin kuzziz cjiskatačhani”.

³¹ Nekztanaqui Abrahamqui cjichiča: “Ninacaqui Moisés mantita taku nižaza Yooz taku paljayñinacž taku ana criyačhaj niiqui, tsjii ticziquiztan jacatatchi zoñž takumi ana zakat criyačhani”. —Nuž quint'ichiča Jesusaqui.

17

UJQUIZ TJOJTТА PUNTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui niñž tjaajinta zoñinacžquiz cjichiča:

—Ujquiz tjojtskatñi zoñinaca žejlñipantača. Pero Yoozqui nii ujquiz tjojtskatñi zoñinacaqui anawaliž watkataquiča. ² Jakzilta zoñit Yoozquin kuzziz zoñi ujquiz tjojtskatačhaj niiqui, nižta ana zum zoñinacaqui koz kot kjazquin tjojttaž waquiziča, tsjii pajk taj maztan jorquiz mokžinta. Jalla nuž tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi zoñžtaqui.

³ Nižta zoñinacžquiztan ančhucqui walja cwitassa, ana ujquiz tjojtsjapa. Tsjii am jilanacžquiztan am quintru uj paačhaj niiqui, jalla niñžquiz žumpacha chiižina, niñž kuz campiita cjeajo. Nekztan niñž kuz campiita cječaja, jalla nii uj paañi zoñžquiz pertunaquiča amquui. ⁴ Zapa wiltami nii am quintru uj paañi zoñiqui pertuna mayizičhaj niiqui, amquui pertunaquiča, tsjii nooj pakallawk wлта am quintru uj paanami.

YOOZQUIN KUZZIZ PUNTU

⁵ Wiruñaquui Jesusiž illzta zoñinacaqui Jesusa jiliržquiz paljaychiča tuž cjican:

—Juc'anti Yoozquin kuzziz cjisjapa yanapalla.

⁶ Nuž maytiquiztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tsjii mostaz semillaqui aunqui koltallami wali pakji pakñiicha. Jalla nižta iratača ančhucqui. Yoozquin walja kuzzizčhucčhalaj niiqui, milajrunacami zakaz paasača. Walja Yoozquin kuzziz želanaqui, tii sicómore cjita muntiquiz cjesača, tuž cjican, “Tekztan pajlta cjee, nižaza kotquin tjojtta cjee”. Jalla nuž čiitiquiztan nižtapachaž cjesača.

PIYUNZ PUNTU

⁷ Jesusaqui cjichizakazza:

—Tsjilla chiyasača. Ančhucquiztan piyunchiz zoñi želasača. Piyunaqui joch yokquiztan tjonasača, uywanaca itzcu, nižaza zkala yoka kjullžcu. Jalla nuž langzquiztan tjontanaqui, anapanž ančhucqui cjesača, “Watžca, julzna, tiicha lujlzna” cjicanaqui. ⁸ Ančhucqui antiz piyunžquiz cjesača, “Chjeriž apura kiswa. Nižaza wejr atintisjapa, zumpacha tjaczna. Wejrqui lulača, licača. Nekztanž amqui lulaquiča, nižaza licaquiča”. Jalla nuž tsjii piyunžquiz cjesača. ⁹ Jakzilta piyunat niž patrunž mantitanaca paačhaj niiqui, patrunaqui sparaquiz cjesajo? ¹⁰ Ančhucqui Yooz piyunažtakazza. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooz mantitacama kamcan, ančhucalaqui chiiz waquiziča, tuž cjican, “Wejrnacqui am piyuniča. Inakaztča wejrnacqui. Jaknužt paaz waquizičaja, jalla niikaz paayinča”.

MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑINACA CHJETINTATACHA

¹¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja ojkan, Samaria cjita yoka Galilea cjita yoka nii taypiquin watchiča. ¹² Nekztanaqui tsjii watjallquiz, waj irantawc cjen, tuncaltan mojkchi janchichiz zoñinacaqui Jesusižquin zali tjonchiča. Azkquiztan Jesusižquiz chižinchiča. ¹³ Altu tawkžtan tuž cjichiča:

—Jesusa, Jiliri, wejtnacaquiz okznalla!

¹⁴ Jalla nii laanaca cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Icliz jiliržquin persun janchi tjeezñi oka.

Jalla nuž ojkan, laanacaqui žejtchi quirchiča. ¹⁵ Tsjii tsjiiqui persun janchi žejtchi cheržcu cuttichiča, Jesusiž kjutñi, altu joržtan Yooz honora waytican quejpčiča. ¹⁶ Jalla nuž Jesusižquin wilta zalžcu, niž yujcquiz quillziča, nižaza tuzi t'okziča yoka iranta. Jesusižquiz ancha sparaquiz cjichiča. Nii zoñiqui Samaria wajtchiz zoñitača. ¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui anataj tuncaltanpacha žejtchinčhucjo, tii laaquiztanajo? ¿Jakziqaint tsjii partinacajo? ¹⁸ Amqui anaž tii wajtchiz zoñila. Am zinakaz quejpžquila Yoozquin honora wayticanaqui.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui nii zoñžquiz cjichiča:

—Tsijsna, oka. Amiž tjapa kuz criitiquiztan, jaziqui chjetintamča.

YOOZ MANTIZ TJUÑI PUNTU

²⁰ Nekztanaqui fariseo zoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Chjulorat Yooz Epiž mantiz tjuñi irantižcaquiya?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz Epiž mantiz tjuñiqui anača cherchuca. ²¹ Anača “tekzipan” cjican nii tjuñi tjeeznasacha. Nižaza anača “nii nawjk” cjican nii tjuñi tjeeznasacha. Yooz mantizqui zoñinacž kuzquizpachača. Jalla nižtiquiztanac Yooz mantizqui anaž cherchuca cjesača.

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanacžquiz cjichiča:

—Tsjii sufris timpuqui irantižcaquiča ančucaquiz. Jalla nekztanac ančucqui wejr arajpachquiztan quejpsquini cherz pecaquiča, tsjii noojillami. Pero weriž arajpachquin želan, anaž wejr cheri atasacha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. ²³ Nižaza nii sufris timpuquiziqui žoñiqui Cristuž puntuquiztan parlaquiča, tuz cjican: “Araypachquiztan chjiwžquichiča. Tekzi žejlča”. Tsjiizti zakaz chiyaquiča, “Nii nacjuča Cristuqui” cjican. Pero ančucqui anaž nicju okaquiča, nižaza nii chiita taku anaž criyaquiča.

²⁴ Tsjii liwjlwjiñi rayu cjita tjonñila, jantey, jalla nuz liwjtayžcaquiča, liwjpacha irantaž kjanžnaquiča. Jalla nižta irata wejrqui arajpachquiztan wilta tjonacha. Weriž tjonan, tjappacha zizasacha. Jalla nižtaž wejt tjonz tjuñiž cjequiča. ²⁵ Anziqui primiraqui wejrqui walja sufristanča. Nižaza tii timpuquiz kamñi žoñinacžquiztan anapan criital cjeeča. Ana werj cherz pecaquiča. ²⁶ Jaknužt Noež kamta timpuquiz watčhaja, jalla nižtazakaz wataquiča ima weriž tjonan. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. ²⁷ Noež timpuquiz jalla tuž kamñitača žoñinacaqui. Zuma čjeri lujlñitača, nižaza licñitača. Nižaza zalžñitača, nižaza zalzjapa tjaañitača. Jalla nuž žoñinacaqui kamchiča asta Noež pajk warcu kjuyquiz luzcama. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitača. Jalla nekztanaqui kjaz juyzuqui tjonchicha. Jalla nii juyzuquiziqui tjappacha anawali kamñi žoñinacaqui ticziča. ²⁸ Nižaza jaknužt Lot cjita žoñž timpuquiziqui watčhaja, jalla nižtazakaz wataquiča ima weriž tjonan. Lujlñitača, licñitača, kjayñitača, tuyñitača, čjacñitača, y nižaza kjuya kjuyñitača. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitača. ²⁹ Jalla Lotž Sodoma cjita wajtquiztan ulantan, tiripintit uj azupri chijñi tjonchicha. Nuž chijintiquiztan tjappacha ujžcu ticziča. ³⁰ Wejt tjonz tjuñquiziqui nižta iratazakaz wataquiča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča.

³¹ Nii wejt tjonz tjuñquiziqui jakziltat kjuy zawncu želačhaja, anaž kjuy cusasanaca aptiñi luz waquiziča. Nižaza jakziltat joch yokquin želačhaja, anaž wajt kjuya cuttis waquiziča. ³² Lotž tjuna puntuquiztan cjuñzna. ³³ Jakziltat persun kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui anaž arajpachquin kamaquiča. Nižaza jakziltat persun kamañ wira jaytičhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča.

³⁴ Nižaza wejrqui cjiwča. Weriž tjonan nii arama pucultan tsjii kjuyquiz tjajaquiča. Jalla nuž tjajan, tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequiča, tsjiizti pachpiquiz nii kjuyquiz ectaž cjequiča. ³⁵ Nižaza pucultan maatakanaca chica jawuncan, tsjaaquí arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequiča. Tsjaazuñzti pachpiquiz ectaž cjequiča. ³⁶ Nižaza pucultan luctakanaca joch yokquin želan, tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequiča, tsjiizuñzti nii joch yokquinpacha ectaž cjequiča.

³⁷ Jalla nižta tjaaajinta takunaca nonžcu, niž tjaaajinta žoñinacaqui pewczicha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žjakziquin tižtanaca wataquiya?

Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jakziquin ticzi janchi žejlčhaja, jalla nicju cunturinacaqui muzpa ajcsñiča. Jalla nižta irata jakziquin ana wali paañinacaqui žejlčhaja, jalla nicju ana walinaca wataquiča.

18

ZEW ZONATAN JUEZ JILIRZTAN QUINTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchicha, zoñinacžlaqui Yoozquin mayiz-izpancha, ana upa kuzcan, jalla nuž tjaajinchicha. ² Tjaajincan jalla tuž quint'ichicha:

—Tsjii juez jiliri tsjii wajtquiz želatcha. Yooz ana rispitñitača, nižaza ana čjul zoñimi rispitñitača. ³ Nii wajtquizpacha želatcha tsjaa žew maatak žon. Tsjii nooj naa žonqui juez jiliržquin ojkchinča, tsjii quija quijsquizjapa, nižaza naaža quintrižtan naa zumpacha azquichajo. ⁴⁻⁵ Azkapan juez jiliriqui ana naaža quija nonz pecchiča. Niž wiruñ nižtami pinsichiča, tuž cjican: “Taa žew žonqui tirapanikal quijžtan wejr molističa. Yoozmi zoñimi wejtta anaž importiča. Jalla nuž cjenami taaza quija nonznacha, wejtquiz ana tira molistajo tii quijžtan. Wejrqui ana azquichačhaj niiqui, naaž tjontjonanaqui wejt žawjwat zjičnacha”.

⁶⁻⁷ Nekztanaqui Jesús Jiliriqui cjichiča:

—Jalla nuž chiichiča nii anawal juez jiliriqui. Nižaza Yooz Ejpqui niž illzta zoñinacž quijanaca azquichaquiča. Ninacaqui majiñami weenami Yoozquinkaz mayiziča. Ninacž mayizitiquiztan Yoozqui ana enenžcu ninacž quintranaca azquichaquiča. ⁸ Wejrqui cjiwča, tsjii noojiqui Yooz Ejpqui niž illztanacž quija apuraž atintaquiča. Yooziž tsewc-tan cuchanžquita Zoñi tjontan, Yoozqui ultimupan niž illztamiž quija azquichaquiča. Nii tjonz tjuñquiziqui, ¿tii yokquiz žejlñi zoñinacaqui Yoozquin kuzziz želasaya?

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

⁹ Tsjii zoñinacaqui želatča, persun honora waytican, nižaza parti zoñinaca iñarcan. Jalla nii zoñinacžquiz tii quintu quint'ichicha Jesusaqui, tuž cjican:

¹⁰ —Pucultan zoñinacaqui timpluquin ojkchiča, Yoozquin mayiza. Tsjiiqui fariseo partiquiztantača. Tsjiizuñqui impuesto cobriñi žoñitača. ¹¹ Fariseo žoñiqui tsijtchi mayiziñitača, tuž cjican: “Yooz Tata, amquiz sparaquiz cjiwča. Wejrqui anača nii yekja zoñinaca iratitqui. Ninacača tjañinacaqui, nižaza ninacača ñejonacaqui, nižaza ninacača adulteriuquiz ojklayñinacaqui. Nižaza wejrqui anača tii impuesto cobriñi iratitqui.

¹² Wejrqui pizc wilta simanquiz ayunasiñča. Nižaza tjapa weriž cantiquiztan tsjii tunca parti tjayiñča”. ¹³ Jalla nii impuesto cobriñi žoñizti wirquin acha colzi želatča. Ana tsewcchuc cherzipanž želatča. Jalla nuž persun ujchiz cjen persun tuzi čhajccan želatča. Nižaza cjichiča: “Yooz Tatay, wejr ujchizpantča. Wejr okznalla”. ¹⁴ Jaziqui ančucaquiz cjiwča. Nii impuesto cobriñi žoñiqui Yooz Epiž yujcquiziqui niž ujquiztan liwriitača. Niž kjuya pertunta ojkchiča. Nii fariseo žoñizti Yooz Epiž yujcquiziqui tira ujchizpantača. Ana pertunta cjissiča. Persun honora waytiñi zoñinacaqui ultimquiziqui azipanž cjesača. Nižaza ultimquiziqui humilde kuzziz zoñinacazti honorchiz cjiskattaž cjequiča.

OCJALANACZ KUZ PUNTU

¹⁵ Tsji nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjičcchiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zijcan, Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui ocjala zjičcchi žoñinaca ujziča. ¹⁶ Nuž nonžcuqui Jesusaqui kjawziča, tuž cjican:

—Ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana chižina. Tii ocjalanacz kuz irata jalla nižta kuzzizza Yooz Epiž mantita kamañchiz žoñinacaqui. ¹⁷ Tii razunazakal chiyuča. Ana tii ocjalanacz kuz irata Yoozquin kuzzizzalaj niiqui, ana Yooz Ejpž arajpach watja luzasača.

LIWRIITA CJIS PUNTU

¹⁸ Wiruñaqu tsi jiliriqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, zumača amqui. Arajpach wajtquin wiñaya kamz-japa, čhjulut paasaya?

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—čKjažtiquiztan amqui wejtquiz “zumačham” cjeejo? Anaž jecmi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ²⁰ Amqui Yooz mantitanaca zizza: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača žoñimi conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscarami chiizqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²¹ Nekztanaqui nii jiliriqui cjichiča:

—Wejrqui koltallquiztanpacha tjapa nii lii jaru cumpliñča.

²² Jalla nuž nii žoñiž čhiita nonžcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tsjillakaz pjaltiča amtaqui. Tjappacha am čhjultak cusasanaca tuysna. Nekztan porinaczquiz nii paaz ona. Jalla nuž onanžcuqui tsewcta arajpachquin juc'ant ricachum cjequiča. Jaziqui nekztan wejtan chica ojklayñi cjesača.

²³ Nii oraqui walja ricachutača nii žoñiqui. Jalla nuž Jesusiž čhiitiquiztan nonžcu, walja llactazziča. ²⁴ Nii žoñi llaquita cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Ricachunacztaqui walja ch'amača Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui. ²⁵ Tsjii camello cjita pajk animalaqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ricachunacztaqui tsjan ch'amača Yooz jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.

²⁶ Jalla nii nonžcu, nonžñi žoñinacaqui cjichiča:

—čJequit liwriita cjesajo?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejt jiliri, wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklayz-japa.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Weraral chiyuča. Jakzilta žoñimi kjuya, maa ejp, jilanaca, cul-laquinaca, tjun, maatinaca, jalla ninaca ecčhaj niiqui, Yooz mantita kamañquiz ojklayzjapa, ³⁰ tii muntuquiz žejlcan juc'anti tjaataž cjequiča. Y nižaza arajpachquin ojžcu, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquiča.

JESUSAQUI NIIZ PERSUN TICZ ORA MAZZICHA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan tjaajintanaca tsjii latu kjawziča, tuž cjican:

—Jaziqui Jerusalén watjaž ojkla. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtcha. Tuquitanpacha Yooz taku paljayñi profetanacaqui wejt puntuquiztan mazincan cjiirchiča. Jalla nii Jerusalén wajtquin ninacz mazinta taku tjappacha cumplisnaquiča. ³² Yekja wajtchiz zoñinaczquiz intirjital cjeeča. Nižaza ancha iñartal cjeeča; arartal cjeeča. Nižaza llawzižtan tjujtal cjeeča. ³³ Nižaza wajtal cjeeča. Nekztanaqui contal cjeeča. Pero ticžcuqui čhjep majquiztan jacatatača.

³⁴ Jalla nii tjaajinta zoñinacaqui Jesusiž chiita ana zinta intintazatča, čhjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii. Nii takuqui ana intintichuc takužtakaztača.

ZUR ZOÑI CHJETINTA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jericó cjita wajt žcati irantatča. Jalla nuž irantan tsjii zur zoñi jicz latuquiz julzi želatča, niiqui kjaraz čjinchjinatča onajo. ³⁶ Walja zoñinaca watwatñi nonžcu, zur zoñiqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tama tama zoñinaca watwat?

³⁷ Nekztanaqui zoñinaca kjaaziča, tuž cjican:

—Jesusa, nii Nazaret wajtchiz zoñiqui watča tii jiczquiz.

³⁸ Jalla nii zizcu, zur zoñiqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—¡Jesusa, Davidž maati, wejr okznalla! Ana wali želuča.

³⁹ Nii Jesusiž tuqui ojknii zoñinacaqui nii zur zoñi ujziča, ch'uj želajo. Zur zoñizti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—¡Davidž majch, wejr okznalla!

⁴⁰ Nekztanaqui altu joržtan chiiñi nonžcu, Jesusaqui tsijtsiča. Zur zoñi zijiqui cuchanchiča. Zur zoñi žcatžinžcu Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

⁴¹ —¿Čhjulut amta wejr paaquiya?

Nii zur zoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri, čhjujcuiz cjetžinalla!

⁴² Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Am čhjujcu cjetžtaj cjisla. Amiž tjapa kuz criitiquiztanaqui, čhjetintamča.

⁴³ Nii orapacha zur zoñiqui cherñi cjissiča. Nekztanaqui Jesusižtan chica ojklayatča, Yoozquin honora waytican. Jalla nižta paata cheržcu, tjapa zoñinacaqui Yoozquin honora waytichizakazza.

19

JESUSIZTAN Zaqueoztan

¹ Jalla nekztanaqui Jerusalén wajt kjutñi ojkan Jesusaqui Jericó cjita watja luzziča; nekztan nii wajt taypiquiz watchiča.

² Nieju tsjii ricach zoñi želatča Zaqueo cjita. Nii zoñiqui impuesto cobriñiž jiliritatča, ancha ricachutatča. ³ Nižaza nii zoñiqui Jesusa pajz pecatča. Kolta zoñitača. Jalla nižtiquiztan wacchi zoñinacz taypiquiz cjen, Jesusižquin anatača cherchuca. ⁴ Nekztan Zaqueoqui tucquin žajtžcu tsjii sicómoro cjita munti yawchiča, Jesusa cherzjapa. Nii munti, jicz latuquiz želatča, Jesusiž watz žcatipan. ⁵ Nii munti nuž watcan, Jesusaqui tsewchuc cherziča. Nuž cheržcu cjichiča:

—Zaqueo, apura chjiwžca. Tonj tjuñi am kjuyquiz kamstanča.

⁶ Jalla nuž chiitiquiztan Zaqueoqui apura chjijwžquichiča. Ancha cuntintu Jesusa risiwchiča. ⁷ Jalla nii cheržcu, tjappacha nii žoñinacaqui Jesusiž quintru chuchchiča, tuž cjican:

—Jesusaqui nii ujchiz žoñž kjuya kami ojkča.

⁸ Jalla nektanaqui Zaqueoqui tsijtsu, Jesusa Jiliržquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii zizza. Porinacžquiz tjaa-ača chicata wejt cusasa žejlñinaca. Nižaza jakzilta žoñžquiztan wejr incalltučhaja, jalla nii žoñžquiz wejr tjepnača pajkpic wiltiquiztan juc'anti.

⁹ Nektanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tonj tjuñi tii kjuychiz žoñinacaqui liwriitača, Yooz kamañquiz luzjapa. Tii žoñiqui Abraham cjita majchmaatiquiztanpacha tjonñiča.

¹⁰ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, ujchiz žoñinaca kjawžñi, nižaza ninaca liwrii.

PIYUNANACZQUIZ PAAZ INTIRJITA QUINTU

¹¹ Jerusalén wajtž žcati želan, žejlñi žoñinacaqui pinsichiča, tuž cjican: “Anzilla Yooz mantiz tjuñiqui tjonachani”. Jalla nuž pinsitiquiztan, nižaza nii žejlñi žoñinaca niž chiita taku nonznan, Jesusaqui tii quintu paljaychiča, ¹² tuž cjican:

—Tsji žoñi želatča rispitta familliquiztan. Nii žoñiqui ažkquin yekja wajtquin ojkchiča, chawc jilir nombramiento tanzjapa. Nuž tanžcu quejpžcaquiča. ¹³ Ima ojkan, nii žoñiqui tunca niž piyunanaca kjawžiča. Kjawžcu zapa maynižquiz tsjii pajk valorchiz paaz intirjichiča. Nižaza ninacžquiz cjichiča: “Tii paaztan negociož paaquiča, wejt quejpsquizcama”. ¹⁴ Nii žoñž persun wajtchiz žoñinacaqui nii walja chjaawjkatchiča. Jalla nižtiquiztan niž wirquin tsjii cumizuna mantichiča, tuž cjejajo: “Tii žoñi anaž pecča učhum chawc jiliri cjisjapa”.

¹⁵ Nižtami chawc jiliri nombritatača. Nektan niž yoka quejpchiča, mantizjapa. Niž irantižcuqui, kjawžñi cuchanchiča niž paaz intirjita žoñinacžquin, jaknužt zapa mayni paaztan cančhaja, jalla nii zizjapa.

¹⁶ Primir piyunaqui prisintichiča, tuž cjican: “Wejt patruna, am paaztan canchinča tunca wiltan wiltan juc'anti”.

¹⁷ Nii chawc jiliriqui nii piyunž honora paljaychiča, tuž cjican: “Ancha waliča. Zuma piyunamča amqui. Nii zkoluc paaztan zumpacha trabajchamča. Jaziqui amqui jilirim cjequiča, tunca watja mantiñim cjequiča”.

¹⁸ Tsji piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruna, am paaztan canchinča pjijska wiltan wiltan juc'anti”.

¹⁹ Nii chawc jiliriqui paljaychiča, tuž cjican: “Jaziqui jilirim cjequiča. Pjijska wajtquiztan mantiñim cjequiča”.

²⁰ Nektanaqui tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruna, tiž am paazqui. Tsji pañquiz žcucžcu chjo-

jchinča. ²¹ Amqui walja cumpliskatñi patrunamča. Jalla nitziquiztan am eksinča. Ricujñamča ana amiž nonztaqui. Nižaza ajžñamča ana amiž chjactaqui”.

²² Nektanaqui nii chawc jiliriqui chiižinchiča, tuž cjican: “Ana zum piyunamča amqui. Am persun chiita takuqui am uj

tjeeža. Amqui zizzamča, wejrqui kjanapanžlani cumpliskatiñ žoñtñi, jalla nii. Ana weriž nonztaqui ricujiñchalani. Ana weriž chjactaqui ajžniñchalani.

²³ Nižtiquiztanaqui, žkjažtiquiztanam amqui wejt paaz ana bancuquiz majczinjo? Bancuquiz majczintiquiztan wejrqui paaz

machtanpacha ricujtasacha, tekz quejpžcu”.

²⁴ Nektanaqui nii patrun jiliriqui parti žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Intirjita paaz

kjañzna. Nii tunca paazziz žoñžquiz tjaa”.

²⁵ Žoñinacaqui cjichiča: “iWejt

Jiliri! Tunca paazzizza nii zoñiqui”. ²⁶ Patrun jiliriqui kjaaziča, tuž cjican: “Ančhucaquiz tii razunal cjiwča. Jakzilta zoñit niž wacchi tjaata cusasa zuma cwitača, jalla nižquiz juc'anti tjaata cjequiča. Nižaza jakzilta zoñit niž koloculla tjaata cusasa ana zuma cwitačhaja, jalla nižquiztan asta nii zkolocullami kjañtaž cjequiča”. ²⁷ Nižaza nii jiliriqui mantichiča, tuž cjican: “Nii wejt quintra zoñinacaqui ana wejr pecchiča ninacž chawc jiliri cjisjapa. Jaziqui zjijczna ticju. ¡Zjijczu wejt yujcquiz conzna!” Jalla nuž mantichiča nii jiliriqui.

JESUSAQUI JERUSALENQUIN LUZZICHA

²⁸ Jalla nuž quint'izcu, Jesusaqui Jerusalén watja tira ojkchiča. ²⁹ Betfagé cjita nižaza Betania cjita watjanaca žcatžincan, nižaza Olivos cjita curulla žcati želan, jalla nekztan pucultan niž tjaajinta zoñinaca cuchanchiča, ³⁰ tuž cjican:

—Nii nawjka watja oka. Jalla nicju ančhucqui mokta aznu wačhaquiča. Anaž jecmi nii aznuqui yawchi. Jalla nekztanaqui moktiquiztan jweržcu, tekz zijca. ³¹ Jalla nuž jweržcu zjijcawc cjen cunamit zoñimiž pewcznačhan, “¿Kjažtiquiztan tii aznu jwerjo?” cjicanaqui. Jalla nii puntu pewcztiquiztan ančhucqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Jesusa jiliriž tii aznu pecča”.

³² Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui ojkchiča. Jaknužt Jesusa chiitčhaja, jalla nuž cjitacama watchiča. Jalla nuž tsjii mokta aznu watchiča. ³³ Jalla nuž jweran, nii aznuž tuyñunacaqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii aznu jwer ančhucjo?

³⁴ Tjaajintanacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesusa jiliriqui tii aznuž pecča.

³⁵ Nekztanaqui Jesusižquiz chjitchiča. Nekztan zquitinaca jepžcu ninacaqui Jesusižquiz yawkatchiča. ³⁶ Nii aznuquiz Jesusaž jiczquiz okan, zoñinacaqui zquiti chjinčiča, zquitinac juntui okajo chawc jilirižtakaz. ³⁷ Olivos cjita curulla watan, Jerusalén watja tjenziča. Jalla nekztanaqui tjapa niž tjaajinta zoñinacaqui altu joržtan Yooz honora wayti kallantichiča. Chipchipcan Yooz honora waytichiča, tjapa Jesusiž paata milajrunaca cherčhiz cjen. ³⁸ Nižaza cjichiča:

—¡Chawc Jiliri! ¡Yooz tjuuquiz tjonchi jiliri! ¡Honorchiz cjila! ¡Arajpacha žejlñinaca cuntintuž cjee! ¡Arajpach Yoozquin wali honorchiz cjila!

³⁹ Jalla nuž Jesusižquiz honora waytitiquiztan tsjii žejlñi fariseo zoñinacaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, tii am apžñi zoñinaca ujzna ch'uj želajo.

⁴⁰ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucaquiz cjiwča, tii zoñinacž ch'uj cjisnaquila niiqui, tii maznacamiž altu joržtan chiyasača, wejt honora waytizjapa.

⁴¹ Jerusalén watja žcatžincan, jalla nii watja cheržcu, Jesusaqui nii wajtchiz zoñinacž cjen kaachiča, ⁴² tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz zoñinaca, tonj tjuñquiziqui wejt puntuquiztan intintaztasaz niiqui, zuma cuntintuž cjitasača. Walipankaz kam-tasača. Ančhuca kuznaca jeejskatz pecuča. Pero wejt puntuquiztan ančhucaquiztan chjojžtača. Jaziqui ančhucqui Yooz zumanaca anaž cherasača. ⁴³ Wejt puntu ana intintaziž cjen walja anawali tjuñinacž tjonaquiča. Nii tjuñinacquiziqui ančhuca quintra zoñinacaqui tii wajtž

tjiya tsjii pirka quintrá paaquičha. Tjapa kjuttanz ančhuca wajt muy-tata quintrarionacaqui želaquičha. ⁴⁴ Nižaza ančhuca wajt pirkami k'ala pajltaž cjequičha. Tii wajtchiz žoñinaca ocjalanacžtanpacha contaž cjequičha. Nižaza tjappacha k'ala pampa nonžtaž cjequičha, anaž maz tawkitami želaquičha. Yoozqui anchucaquiz tsjii liwriiñi cuchanzquichičha; ančhuczi nii liwriiñiqui ana pajchinčhucčha. Jalla nižtiquiztan tii wataquičha. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

⁴⁵ Jerusalén watja irantižcu, Jesusaqui timpluquiz luzzičha. Timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñinacami kjayñinacami tjirkatchičha. ⁴⁶ Ninacžquiz cjichičha:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyačha”. Ančhuczi tii wejt kjuya tjañi žoñinacž kjuyažtakaz paach-inčhucčha.

⁴⁷ Jalla nekztanaqui zapuru Jesusaqui tjaaajnatcha timpluquiz. Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrinacami wajt jilirinacami, jalla ninacazti jaknužt Jesusa coní atas, jalla nii kaznatčha. ⁴⁸ Pero tjappacha nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž taku nonzjapa kuz tjaatčha. Jalla nižtiquiztan ana jaknužquiztanami nii conz puntuqui asiptiskatz atatčha.

20

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

¹ Zapuru Jesusaqui timpluquiz žoñinacžquiz tjaaajnatcha, y nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatčha. Jalla nuž tjaaingan, tsjii nooj timplu jilirinaca, lii tjaajiñi jilirinaca, wajt jilirinaca, jalla ninacaqui Jesusižquiz macjatchičha. ² Nuž macjatžcu Jesusižquiz paljayichičha:

—Jaziqui am chiyaquičha. ¿Jec am mantichi tii paazjapajo? Nižaza ¿jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha. ⁴ ¿Jec Juan mantižquichi bautisjapajo? ¿Yoozkaya uz žoñinaca, ja? Kjaazna.

⁵ Jalla nuž čhiitiquiztanaqui ninacpora ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? “Yooz mantitačha” cjican učhum kjaaznaquiz niiqui, “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” jalla nuž cječhan tiicni. ⁶ “Žoñiž mantitacha Juanqui” cjican učhum kjaaznaquiz niiqui, tjapa žoñinacaqui učhum conačhani maztan čhjajawi. Tii žoñinacaqui Juanž puntuquiztan cjiñičha, niiqui werarapančha Yooz taku paljayiñi profetaqui, jalla nii.

⁷ Nuž palt'izcu nii jilirinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui anal zizučha, jequít Juanqui bautisajo mantižquitčhaja, nii.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Nižaza wejrqui ana zakal maznasačha, jec jiliriž mantita paa-uchaja wejrqui, nii.

ANA WAL PIYUNANACA QUINTU

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz paljayi kallantichičha. Paljaycan tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsji patrun žoñiqui uwasanac zkala čhjaczicha. Nekztan nii zkala partira tjaachicha piyunanaczquiz. Nekztanaqui azkquin ojkchicha azk tjuñi kami. ¹⁰ Uwasa ajz cujicha timpu tjontan patrunaqui piyuna cuchanžquichicha niiz partir zkala ricujzjapa. Nii pach-piquiz partira langzñi žoñinacazti patrunaž cuchanžquita piyuna kichcu chjatkatchicha. Ana čhjulchiz cuchanchicha. ¹¹ Nekztanaqui patrunaqui wilta tsjiiztan piyuna cuchanžquichicha. Nekztan partir yokquiz kamñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna ch'aanchicha, nižaza kijtchicha, nižaza ana čhjulchiz cuchanchicha patrunžquin. ¹² Nekztanaqui patrunaqui tsjiiztan cuchanžquichicha. Nii partira žoñinacaqui cuchanžquita piyuna chjoiritchicha, nižaza chjatkatchicha.

¹³ 'Nižtami nii yokchiz patrunaqui pinsichicha, tuž cjican: "ččhjulut wejr paas? Wejt k'ayi majch cuchnača. Jalla nuž cheržcuqui nii partira žoñinacaqui rispitačhani". ¹⁴ Pero partira zkala langzñi žoñinacazti cuchanžquita majch cheržcu, ninacpora parlasičha, tuž cjican: "Tiiqui tjappacha tii irinsa tanznačhani. Jaziqui ticž conžla. Nekztan učhumž tii žkal yokac tanznaquičha". ¹⁵ Nuž pinsitiquiztan partira langzñi žoñinacaqui cuchanžquita majch yok tjiya jwescu conchicha.

Jaziqui pewcznuča:

—Nii žkal yokchiz patrunaqui ččhjulukat nii žoñinacžtanac paačhani? ¹⁶ Wejrqui cjiwča. Tjonžcu žkal yokchiz patrunaqui partira langzñi žoñinaca conaquičha. Nekztanaqui patrunaqui niiz žkal yoka yejkžquin tjaaznaquičha.

Jalla nuž nii quintu nonžcu, žoñinacaqui cjichicha:

—jYooz munañpaqui anaj nii cjila!

¹⁷ Jesusaqui ninacz kjutñi cheržcu cjichicha:

—Wejt puntuquiztanaqui cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

"Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchicha. Nekztanaqui tjojtta mazqui isquinqiz cjissičha. Ultimquiziqui tucquin cjissičha".

¹⁸ Nii maz cjen jakziltat ujquiz tjojtснаčhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaz cjequičha. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtснаquiz niiqui, pulpužtakaz t'oknaquičha.

—Jalla nuž cjichicha Jesusaqui.

TASA PACZ PUNTU

¹⁹ Jesusaqui nii quintu chiyatča quintru žoñinacz puntu. Jalla nižtiquiztan timplu jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrunaca, jalla ninaquai Jesusaqui tanz pecatča nii orapacha. Pero parti žejlñi žoñinaca ekskcu, ana tani atchicha. ²⁰ Pero nii quintranacaqui Jesusižquiz tiraž awayt'atča. Nižaza tsjii kjažt awayt'ini žoñinaca mantichicha, Jesusižtan ojklajajo zuma žoñižtakaz. Nuž chica ojklajcan Jesusižquiztan ana zuma taku jwes pecatča, uj tjojtunzjapa. Jalla nuž uj jwezanžcu nii wajt chawc jiliržquiz intirjiz pecatča. ²¹ Jalla nuž awayt'ican Jesusižquiz pewczicha tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan tjaajiñamča. Kjažtam parti žoñinacac chiyaj cjee, amqui werarapankaz chiiñamča Yooz kamañ puntuqui. ²² Jaziqui tjaajznalla tii puntuquiztan. Wejrnacqui César cjita chawc jiliržquiz tas paaz tjaayiñča. Jalla nuž tas paaz tjaazqui wali cjesaya, uz anaž wali cjesaj?

²³ Pero nuž pewcztiquiztan nonžcu Jesusaqui ninacz pizc kuzziz naychicha. Nekztanaqui cjichicha:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui chawc ujquin wejr tjojtscatz pecjo? ²⁴ Tsji paaz zjičca, cherzjapa.

Paaz zjičcu, Jesusaqui cjichiča:

—¿Tii paazquiz jecž yujcta? ¿Nižaza tii paazquiz jecž tjuu cjiirtata?

Ninacaqui kjaaziča:

—César cjita jilirž yujčča, niž tjuuzakazza.

²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Chjulumi jiliržta cjenauqui jiliržquiz tjaa. Nižaza čhjulumi Yoozta cjenauqui Yoozquiz tjaa.

²⁶ Anaž jecmi Jesusižquiztan ana wal taku jwesi atasacha nii žejlñi žoñinacž yujcquiz cjicanpachauqui. Jalla nuž Jesusiž kjaaztiquiztanaqui ninacaqui ispantichiča; ch'uju cjišiča.

ZOÑINACA JACATATZ PUNTU

²⁷ Wiruñauqui tsjii kjažt saduceo cjita žoñinacaqui Jesusižtan zali ojkičiča. Nii saduceo žoñinacaqui tjaažiñitača, ticzi žoñiqui anapan jacatatasacha, nuž cjiñitača. Jalla nii jacatatz puntuquiztan Jesusižquiz paljajychiča, ²⁸ tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učumnacalta cjiirtkalča, tuž cjican: “Tsji žoñi ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žew žon tjunatan zals waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁹ Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. ³⁰ Nekztanaqui tsjii taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Nekztan ticzizakazza ana ocjalchiz. ³¹ Nekztanaqui yekja taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Niž jaru niž jaru naa tjunatan zalsiča tjapa nii pakallak jilazullcanacaqui. Nižaza tjappacha ticziča jilazullcanacaqui. Ana ocjala ecchipanča. ³² Ultimquiziqui naa maatak žonqui ticzinča. ³³ Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui, čjakzilta jilž tjunt cjequejo naa žonjo? Tjappacha nii pakallak jilazullcaqui naa žonatan zalsiča. —Jalla nuž pewcziča saduceo quintr žoñinacaqui.

³⁴ Jalla nižta puntuquiztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii muntuquiz žejlcanaqui luctakami maatakami zalza; nižaza maatinaca zalsjapa tjaača. ³⁵ Jakziltat Yoozquin kuzzizlaj niiqui ticziquiztan jacatatzcu, arajpach wajtquin želaquiča. Nicju žejlcan ana zalznaquiča. Nižaza anaž zalzmi želasacha. ³⁶ Arajpachquin žejlcan, žoñinacaqui anjilažtakaz cjequiča; ana ticznasača. Nižaza jalla nuž jacatattiquiztanaqui Yoož žejtñi maatinacapanča. ³⁷ Yoož tawk libruquiz tsjii ujsñi kal quintu žejlča. Nii quintu quint'ican Moisespachacha učum zizkatchi, žoñinaca ticziquiztan jacatattñi, jalla nii. Nii Yoož tawk libruquiz Moisesqui cjiirchiča, tuž cjican: “Yoož jiliriqui Abrahamž Yooza. Nižaza Isaacž Yooza. Nižaza Jacobuž Yooza”. ³⁸ Nii žoñinacž curpu ticziž cjenami, žejtča. Yoozqui anača ticzi žoñž Yoozqui. Ničha žejtñi žoñž Yoozqui. Tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui žejtchipan žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž lli tjaažiñi maestrunacaqui cjichiča:

—Zuma Tjaajiñi Maestro, walim čiichamča.

⁴⁰ Jesusiž walja zizñi zizñi čiican quintr žoñinacaqui eksiča iya pewczjapaqui. Panž atiptatača ninacaqui.

JESUSAQUI TSJII PEWCZICHA

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Zoñinacaqui tuž cjiñiča: “Cristučha Davidž Majchqui”. ĴKjažtiquiztan nuž cjeejo? ⁴²⁻⁴³ Davidpachača cjichi Salmos cjita libruquiz, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichiča: ‘Am kojch koztan am quintrí zoñinaca t’oksnáča, jalla nii t’okscama wejt žew latuquiz julzi žela amqui’ ”.

⁴⁴ Davidpachača Cristuž puntuquiztan “Wejt chawjc jiliriča” cjican čhiichiča. Jalla nižtiquiztan, ĵaknužt Cristo chawjc jiliri cjicanpacha Davidž majch cjesajo?

JUDIO LII TJAAJIŇI MAESTRUNACZ PUNTU

⁴⁵ Tjapa zoñinacaž nonznán, Jesusaqui niž tjaažinta zoñinacžquiz pal-jayčičha, tuž cjican:

⁴⁶ —Lii tjaažiñi maestrúnacžquiztan cwitaza. Ninacaqui tol zquitchiz ojklaz justasñičha, walja honorchiz cjisjapa. Nižaza palazquiz ojklaz-can zuma rispitchiž tsaanskatz pecñičha. Nižaza ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñičha. Nižaza pijstiquiz lujlcan ancha tucquin julžcu honorchiz cjskaz pecñičha. ⁴⁷ Nižaza ninacápacha žew maatakž cusasanaca tanz-japa, incallčha. Zoñinaca incallzjapa Yooztan ažka ažka parlitazoka cjiñičha. Yoozquin tjapa kuzziz zoñinacážtakaz tjeez pecčha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'ant tsjan anawaliž castictaž cjequičha.

21

OFRENDÁ PUNTU

¹ Tsji nooj timpluquiz žejlcan, Jesusaqui wali jiru ricach zoñinaca cherchičha ofrend cajquiz paaz uchñi. ² Nižaza tsjaa poris žew maataka cherchičha. Naa žewqui pizc paazalla utchiñčha. ³ Jalla nii cheržcu Jesusaqui cjichiča:

—Tii razunal cjiwčha. Taa poris žew žonqui ofrend cajquiz juc'ant jila utchiñčha, tjapa parti zoñinacžquiztan. ⁴ Parti zoñinacaqui žejtchi paaz utchiča. Naa poris žewzti tjappacha naaža paaz utchiñčha; ana iya žejlčha, čhjeri kjajzjapa.

JUDIÚZ TIMPLU PUNTU

⁵ Yekjap zoñinacaqui timplu puntuquiztan parlatčha, nižaza nii tim-pluquiz žejlñi c'achja maznac puntuquiztan parlatčha, nižaza nii Yoozquiz ofrenda tjaať puntuquiztan parlatčha. Jalla nuž nonžcu timplu puntuquiztan Jesusaqui čhiichiča, tuž cjican:

⁶ —Tsji nooj tjapa tii timplu pajltaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTUQUI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tjaažiñi Maestro, ĵčhjulatorat tii amiž čhiita wataquejo? Ima amiž čhiita takunaca watan, ĵčhjulut siñalažtakaz cjequejo?

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anača incallskata. Walja zoñinacaqui wejt tjuu aynakanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha Cristutqui”. Nižaza “Wajillaž Cristuž tjonaquičha”. Nuž cjicanž ojklayaquičha. Jalla nuž čhyanami ančhucqui anača criya, nižaza anaž ninacžtan apznaquičha. ⁹ Čhjulatorat quira zalz quintumi nižaza kichas

zalz quintumi želačhaj niigui ančhucqui wiraž ana tsucaquiča. Nuž: watanami imaž tii muntu tucuzinzqui irjatžcaquiča. Jalla nižta ana walinacača primiraqui watstanqui.

¹⁰ Jesusaqui tira paljaychiča, tuž cjian:

—Tsjii nacionžtan tsjii nacionžtan kichasaquiča nacionpora. Nacionanacquiztan quiranaca zalassaquiča. ¹¹ Nižaza pajk terremotonacaž wataquiča, yokaž chjekinskatan. Nižaza parti yokaran wali chawc mach'a želaquiča. Nižaza parti yokaran anawal cona želaquiča. Nižaza arajpachquin anawali ispantichucanacaž parizaquiča, pajk siñalažtakaz wataquiča.

¹² Pero ima tižtanaca watcan ančhucqui tantaž cjequiča, nižaza kijchtaž cjequiča. Nižaza ajcz kjuyquin chjichtaž cjequiča uj jwe-sanzjapa. Nižaza carsilquiz chawctaž cjequiča. Nižaza wali chawjc jilirž yujcquin chjichtaž cjequiča. Jalla nižtanacaž ančhucacquiz wataquiča, ančhucadž wejtquin kuzziz cjen. ¹³ Jilirž yujcquiz chjichta cjen, ančhucqui wejt favoraž tjurt'aquiča. ¹⁴ Ima jilirž yujcquiz tjurt'ican ančhucqui ančhucac kuzquiz ana tantiiz waquiziča, jaknužt tjurt'ačhaja, jalla nii. ¹⁵ Tjurt'iñi chiiz oraqui weril zizñi taku tjaajžcača ančhucac kuzquiz. Nii ančhucadž zizñi taku chiitiquiztan anaž jecmi ančhucac quinta kjaazñi atasacha. Inakaz cjisnaquiča. ¹⁶ Ančhucacqui tarasuntaž cjequiča. Maa ejp, jilanaca, famillanaca, mazinaca, jalla ninacžquiztanami tarasuntaž cjequiča ančhucacqui. Nekžtan yekjap ančhucacquiztan contaž cjequiča. ¹⁷ Nižaza wacchi tii muntuquiz kamñi žoñinacacqui ančhucacquiz chjaawjkataquiča, weriž cjen. ¹⁸ Jalla nuž cjenami anaž zinta ančhucac ach charami pertiskatta cjequiča. ¹⁹ Nižaza sufrichiž cjenami jakziltat zumpacha Yoozquin tjurt'ichi cječhaja, Yoožtan wiñaya cuntintu kamaquiča.

²⁰ Jesusaqui cjihizakazza:

—Jerusalén watja zultatuž muyuntita cjen, ančhucacqui naaznaquiča, ultimu nii watjaqui t'ezintaž cjeekalaka, jalla nuž cjequiča ančhucacqui. ²¹ Jalla nuž naazcan, Judea yokquin žejlñi žoñinacacqui cur kjutñi zajtcu atipz waquiziča. Nižaza Jerusalén wajtchiz žoñinacacqui wajtquiztan ulanz waquiziča. Nižaza joch yokquin žejlñi žoñinacacqui ana wajtquin quejpsquiz waquiziča, atipz waquiziča. ²² Nii noojiqui Yoozqui Israel žoñinaca casticaquiča. Casticz puntuquiztan tjapa Yooz tawk libruquiz cijirtaqui cumplisnaquiča. ²³ ¡Ic maatakanacajay! ¡Wawa t'ichiñi maatakanacajay! Ancha ana wali sufraquiča. ¡Tjapa tii yokquiz žejlñi žoñinacajay! Ančaž llact'azaquiča, castictaž cjequiča. ²⁴ Žoñinacacqui quirquiz ticziž cjequiča. Yekjap žoñinacacazti tanžcu chjichtaž cjequiča yekja nacionquin. Nižaza yekja wajtchiz žoñinacacqui tii wajtchiz žoñinaca mantaquiča, nii yekjanacz timpu tucuzinžcama, nižaza Yooz munañpa timpucama.

²⁵ Jalla nekžtanaqui tjuñquizimi jiizquizimi warawarquizimi, jalla ninacžquiz siñalanaca wataquiča. Nižaza pajk kot ljojkiž kjawaquiča. Jalla nižtiquiztan tii yokquiz žejlñi žoñinacacqui walja tsucchi kuzziz cjequiča, nižaza turwayžinta kuzziz cjequiča. ²⁶ Arajpachquin žejlñi kjananacami chjekinskattaž cjequiča. Jalla nii cheržcu žoñinacacqui pinsaquiča, tii muntu kjažt wataquejo, jalla nii. Tii muntu tucuzinz tjewznaquiča. Jalla nižta watan žoñinacacqui tsuscukaz tismayaquiča. ²⁷ Jalla nekžtanaqui žoñinacacqui wejr, nii tsewtan cuchanžquita Yooz

Zoñi, quejpžquiñi cheraquiča. Walja kjancan wejt azi tjeežcan tsjir tayıpıquız tjonacha. ²⁸ Jalla niža anawalinaca wati kallantan, ančhucqui walja Yoozquin kuzziz cjee. Achamiž wayta, tsewcchucča chernza. Wajillaž ančhuca ultim liwriiz tjuñi tjonauquiča.

²⁹ Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichiča tuž cjican:

—Higo muntiquiztan naazna; čjul muntimi naazna. ³⁰ Ančhucmi tsjii munti ch'ojñapachaž c'ajan tuž zizza, kjutunz timpu žcatžinča, jalla nii.

³¹ Jalla niža irataž tii weriž čhiitanaca watan, ančhucqui tuž zizaquiča, Yooz mantiz tjuñi žcatžinča, jalla nii.

³² "Tii razunal cjiwča. Ima tjapa tii timpuquız kamñi žoñinacaž ticzn, tjapa weriž čhiitanaca wataquiča. ³³ Arajpachami yokami tucuz-inznaquiča. Wejt takuzti anapanž tucuzinznaquiča, panž cumplis-naquiča.

³⁴ "Ančhucqui persunpachquız cwitaza. Ančhucqui anaž turpi kuzziz cjee. Ana wali kamz cjen, nižaza licz cjen, nižaza tii wir cusasanacžquız kuz tjaaž cjen, jalla nuž cjen žoñinacaqui turpi kuzzizza. Ana zuma kaman Yooz tjonz tjuñi tiripintit ančhuc tanaquiča ³⁵ tsjii trampaqui tiripintitž tanža, jalla niža irataž Yoozqui tii muntuquız ana wali kamñi žoñinaca tiripintit tanaquiča, casticžjapa. ³⁶ Ančhuczi listu tjaczi tjewzñi cjee. Zapuru ančhucqui Yoozquiztan azziz cjisjapa mayiza, tjapa watñi anawalinacquiztan atipžjapa, nižaza tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñž yujcquız zuma prisintizjapa.

³⁷ Jalla nuž tjaažinčiča Jesusaqui. Majiñqui Jesusaqui timpluquız tjaažnatča zapuru. Weenqui Olivos cjita curullquin želi okatča.

³⁸ Tjapa žoñinacaqui wentan timpluquız tjonatča Jesusiž taku nonžñi.

22

JESUSA TANZ TANTIITA

¹ Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjsta irantižcatča. Nii pijjstaqui pascua cjitatača. ² Nii oraqui timplu jilirinacami lii tjaažñi maestrunacami, "ČJaknužt Jesusa conas?" cjican kazziča. Pero ninacaqui parti žoñinaca walja eksk, ana conit atčiča.

³ Jalla nekztanaqui Satanás cjita zajraqi Judas kuzquız luzziča. Judasqui Iscariote cjitazakaztača. Judasqui parti tuncapan illzta žoñinacžquiztan nekztantača. ⁴ Judasqui timplu chawc jilirinacžtanami, timplu zultatž jilirinacžtanami parli ojkičiča. Ninacžtan zalžcu, parličiči, jaknužt ninacž kjarquız Jesusa intirjas, jalla nii. ⁵ Jalla nuž Judas parlitiquiztan quintra žoñinacaqui ancha cuntintutača. Paaz tjaaž compromitchiči. ⁶ Jalla nižtiquiztan Judasqui asiptičiči, "Way" cjican. Nekztanaqui tantiya kallantičiči, jaknužt ana tama žoñi želan Jesusa intirjas, jalla nii.

SANTA CENA PAACHICHA

⁷ Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijjstaqui iran-tižquičiči. Nii pijjstiquız tsjii uuzi wilana conspantača, pascua pijjsta paazjapa. ⁸ Nekztanaqui Jesusaqui pucultan niiz tjaažintanaca cuchančiča. Pedružtan Juanžtan ninacatača. Ima cuchancan ninacžquız tuž cjičiča:

—Ančhucquız oka, učumnacaž pascua čhjeri lujlzjapa, tjaczca.

⁹ Nekztanaqui nii pucultan tjaažintanacaqui Jesusižquız pewcziča, tuž cjican:

—¿Jakziquin wejrnacqui chjeri tjacznacuiya?

¹⁰ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anchucqui watja luzcu, tsjii zoñžtan zalaquiča kjaz luuz kuzzi. Nii zoñž wirquiz apznaquiča, jakziquin luzačhaja, jalla nekez. ¹¹ Jalla nekez luzcu nii kjuychiz zoñžquiz paljayaquiča, tuž cjican: “Wejt Tjaajiñi cjiča: ¿Jakziquin visitz kjuya žejlya, wejt tjaajintanacžtan pascu chjeri lujlzapaya?” ¹² Nekztanaqui tsewcta pisuquiz tsjii pajk kjuya tjeznaquiča anchucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequiča. Jalla nekez chjeri lujl tjacznacuiča.

¹³ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchiča. Nekztan Jesusiž chiitacama watchiča. Jaziqui nekziqui pascu chjeri kissiča.

¹⁴ Pascu chjeri lujl ora cjen, Jesusaqui niiz illzta zoñinacžtan misquiz julziča. ¹⁵ Jalla nuž julzcu Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui anchucatan tii pascu pijista chjeri lujlzapaya ancha pecchinpanča, ima ticzcan. ¹⁶ Anchucaquiz cjiwča, anchucatan ana iya tii pijista paača, chjuloracamat Yooz ultimu tjapa mantačhaja, jalla nii oracama. Nekztan tii pijista wilta paača.

¹⁷ Jalla nekztanaqui persun kjaržtan wasu tanziča. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiz cjichiča. Nekztanaqui niiz illztanacžquiz cjichiča:

—Tii wasu tanžna. Anchuccama tojzcuqui liczna. ¹⁸ Tekztan nawjkchuc wejrqui uwas kjazqui anal iya licača, chjuloracamat Yooz tjapa mantačhaja, niicama.

¹⁹ Jalla nii liczcuqui, Jesusaqui persun kjaržtan t'anta tanziča. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiz cjichiča. Nekztanaqui t'anta kjolzcu niiz illztanacžquiz tjaachiča, tuž cjican:

—Tiča wejt curpuž cuntaqui. Tii wejt curpuqui intirjitaž cjequiča anchuca laycu. Nižaza wejr cjuñzcu, tii lujlznacuiča.

²⁰ Nekztan chjeri lujlzc, wasu tanziča. Nekztan niiz tuqui chiita taku irata chiichizakazza, tuž cjican:

—Wejt ljocqui anchuca laycu tjawktaž cjequiča. Wejt ljocžtan ew žejtz kamaña ut'aytaž cjequiča. Tii wazuquiztan liczqui wejt ljoc cuntiquiztanča.

²¹ Wejt quintr tarasunñi zoñiqui wejttan chicapachača tii misquiz. ²² Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñčha. Wejrqui Yooz Epiž munañpi jaru jalla nii kamañ jiczquiz okača. Wejt quintr tarasunñi zoñžquizzti anawaliž cjisnacuiča.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta zoñinacui ninacpora pewcsassiča:

—¿Jequit wejrnacquiztan nii tarasunñi zoñi cjes? —Nuž cjican ninacpora pewcsassiča.

¿JEQUIT TUCQUIN CJEEQUI?

²⁴ Jalla niiz wiruñacui nii tjaajintanacui ch'aassiča, ject tucquin naazi cjeequi, jalla nii. ²⁵ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Chawc jilirinacui persun wajtchiz zoñinaca mantiñiča anawal patrunažtakaz. Nižaza nii jilirinacui mantita zoñinacžquiz jilirž honorakaz waytiskatča, “walipan paača tii jiliriui”, cjican. ²⁶ Anchuczi anaž nižta paaz waquiziča. Antiz anchucui tižta paaz waquiziča. Jakziltat tsjan chawc jilirižlaj niiqui, tjowažtakaz cjis waquiziča. Nižaza jakziltat mantiñižlaj niiqui, piyunažtakaz cjis waquiziča. ²⁷ ¿Ject tucquin chekan zoñejo? ¿Misquiz julzñi zoñej chekanaqui? Už ¿nii

misquiz atintiñi zoñej, jaa? Tii razunal cjiwčha: Misquiz julzñi zoñičha tucquin chekanaqui. Jalla nuž cjenami wejrqui ančhucaporquiz atintiñi zoñiztakaztčha.

²⁸ ‘Ančhucui wejttan chica žejlchinčhucpančha wejtquiz anawali watanami. Wejtquiztan ana zarakchinčhucčha. ²⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc uchačha, mantiñi jilirinaca cjisjapa. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiñi jiliri cjisjapa wejr utčhaja, jalla nižta. ³⁰ Jalla nuž cjen ančhucui arajpach wajtquin wejttan chica želaquičha, nižaza wejttan chica lujlznaquičha. Nižaza nekziqiu wejttan chica jilirž sillquiz julznaquičha tuncapan Israel t'akquiz žoninaca pjalzjapa.

SIMON PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIYAQUICHA

³¹ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Simona, Simona, tiim zizaquičha amqui. Satanasqui am pecčha, niž parti cjskatzjapa. Trigožtakaz layinz pecčha, ujquiz tjojtskatzjapa.

³² Simona, am laycu tjurt'izinchinčha ana juc'anti upa kuzziz cjeajajo. Amqui Yoozquin tjapa kuztan quejpžcu am jilanaca yanapaquičha tjup kuzziz tjurt'ajo.

³³ Nekztanaqui Simonaqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, wejrqui listučha amtan chica ojkszjapa; carsilquizimi lusasačha; nizaza amtan chicapachami ticsnasačha.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Pedro, amquiz chiyučha, ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquičha. Chjep wila wejr ana pajñim chiyaquičha.

JESUSIZ CHIIZINTA TAKUNACA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Tuquiqui wejrqui ančhuc cuchanchinčha ana quelzziz, nižaza ana paazziz, nižaza ana yekjat čhjatchiz. Jalla nuž okan žančhucaquiz čhjulut pjaltichiya?

Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha:

—Anaž čhjulumi pjaltichičha, —cjican.

³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz cjichičha:

—Anziqui jakziltat quelzziz cječhaja, nii quelzqui chjicha. Nižaza jakziltat paazziz cječhaja, nii paazqui chjicha. Jakziltat ana armichiz žejlčhaja, persun chaquita tuyžla, arma kjayžjapa. ³⁷ Ančhucaquiz chiyučha. Wejt puntuquiztanaqui Yooz takuqui tuž cjičha: “Castictaž cjequičha anawal zoñinacztan chica”. Wejt persunquiz cumplistančha nii cjiirta Yooz takuqui. Nižaza tjapa cjiirta Yooz takuqui wejt puntuquiztan cumplistančha.

³⁸ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, tekzi pizc arma žejlčha.

Jesusaqui kjaazičha:

—Nužquizka cjila, —cjican.

JESUSAQUI YOOZ EJPZQUIN MAYIZICHICHA

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Olivos cjita curullquin ojkičičha, jalla nicju ojknipantačha. Tjaajinta zoñinacaqui Jesusizquiz apzičha. ⁴⁰ Olivos cjita curulla irantižcu, Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Ejpžquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiztan žoñiž maz čhjacta, jalla nužullquin ojkcichiča. Jalla nicju quillsiča Yooz Ejpžquin mayizizjapa. ⁴² Mayizican cjichiča:

—Yooz Tata, amqui munaquiž niiqui, wejr liwriyalla tii sufrisquiztan. Pero anal wejt kuzcama ojkc pecuča. Jaknuž am kuz munčhaja, jalla niicama ojkc pecuča.

⁴³ Jalla nii oraqui arajpachquiztan tsjii Yooz Epiž cuchanžquita anjilaqui jecžquichiča, Jesusa azi tjaazjapa. ⁴⁴ Jesusaqui jalla nuž ancha llact'azcan, tjapa aztan Yoozquin mayizatča. Jalla nuž mayizan ancha pjalni pjatziča ljocžtakaz čhjujatča yok kjutni.

⁴⁵ Yoozquin mayiziz žeržcu, tsijtsiča Jesusaqui. Nekztanaqui niiž tjaajintanacžquiz quejpcichiča. Ninaca llaquizinpantiž tjajatča. Nuž cjen Jesusaqui tjajni zalchiča. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui kjažtiquiztan tjaj-jo? Zaazna, Yoozquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

JESUSA PRESO TANTA

⁴⁷ Jesusaž ima parla žerznan, walja žoñinaca tjonchiča. Judas cjita žoñiqui tucquinpan tjonchiča. Judasqui nii tuncapan illzta žoñinacž partiquiztantača. Nekztan Jesusižquin macjatchiča chjulzjapa. ⁴⁸ Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Judas, ¿wejr tsjii chjulžcum amqui tarazunaquiya? Wejrtča Yooz cuchanžquita žoñtqui.

⁴⁹ Jesusižtan žejlñi žoñinacaqui jalla nižta cheržcu, pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿cuchillu armižtan tjurt'aquiya?

⁵⁰ Tsjii nii tjaajintanacžquiztan timplu jilirž piyuna čhjojritchiča, žew cjuñi chjajtžinchiča. ⁵¹ Pero Jesusaqui cjichiča:

—Nužquizkaz cjee. Armižtan ana iya tjurt'aquiča.

Nekztanaqui nii orapacha Jesusaqui nii piyunž cjuñi lanžcu čhjetinchiča. ⁵² Timplu chawc jilirinacami nižaza timplu zultatž jilirinacami, nižaza wajt jilirinacami, jalla ninacami Jesusa preso chjichi tjonchiča. Ninacžquiz paljaychiča Jesusaqui, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui cuchillu armižtan, nižaza tuñžtan tjonch-inčhucta, wejr tanzjapaya? ¿Wejrqui tjañ žoñtkaya? ⁵³ Zapuru timpluquiz kamchinča ančhucatan chica. Nii oraqui wejr ana kjaž cjichinčhucča. Pero anziča ančhuca tanz oraqui. Tii orakaz zumchiquiz kamñinacaqui mantasača.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIICHICHA

⁵⁴ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusa preso tanchiča. Tanžcu timplu chawc jilirž kjuya chjitchiča. Pedruqui ažkquiztanalla apziča. ⁵⁵ Jalla nii jilirž kjuy patio taypiquiz tsjii uj luminaru taaziča. Žoñinacaqui uj muytata julzi želatča. Nižaza Pedruqui ninacžtan chica julzi želatča. ⁵⁶ Jalla nuž uj kjanquiz julzi želan, tsjaa piyun žonqui Pedro žejlñi cherchinča. Nekztan naaqui cjichinča:

—Tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklayñitala, niiž tiic, ¿ana jaa?

⁵⁷ Pedruzti nuž cjitiquiztan nicchiča, tuž cjican:

—Cullaca, nii žoñi anal pajuča.

⁵⁸ Jalla niiž wiruñpacha, tsjiizuñ Pedro cherchizakazza. Jalla nuž cheržcu, cjichiča:

—Amqui nii parti zoñimla.

Nekztanaqui Pedruqui kjaaziča; tuž cjican:

—Anapanča wejrqui.

⁵⁹ Tsjii orquiztanaqui yekja zoñiqui paljaychizakazza, tuž cjican:

—Ultim werara, tii zoñiqui nii zoñžtan chica ojklayñipantala. Tiiqui Galilea wajtchiz zoñizakazla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Jila, čjulukam nižta chiichani, anal zizuča.

Jalla nuž chiyan nii orapachaqui tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁶¹ Jalla nuž wallpi jora kjawan, Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutžcu cheržquichiča. Jalla nižtiquiztan Pedruqui, Jesús Jilirž tuqui chiita cjuñziča. Tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquiča. Chjep wilta wejr ana pajñim chiyaquiča”. ⁶² Jalla nuž watžcu, Pedruqui ulanchiča. Nuž ulanžcu ancha kaachiča, Jesusa ana pajñi chižcu.

⁶³ Jesusa itžñi zoñinacaqui walja iñarchiča. Nižaza Jesusa wjajtchiča.

⁶⁴ Nižaza Jesusiž čhujcqui chawjcžinžcu yujcquiz kijtchiča, tuž cjican: —¡Tantiyalla! ¿Ject am kijchjo?

⁶⁵ Nižaza niž quintru čjul anawalinacami chiichiča, nuž iñarchiča.

JESUSA JILIRINACZ YUJCQUIZ CHJICHTA

⁶⁶ Tjuñž tjewctanalla, tjapa judío jilirinacaqui juntassiča, wajt jilirinacami, timplu jilirinacami, lii tjaajiñinacami, jalla ninacami. Jalla nekztanaqui Jesusa chawjc parliz kjuya chjitchiča. Nicju ajczi jilirinaczquin apantichiča. Nekztan jilirinacaqui nižquiz pecunchiča, tuž cjican:

⁶⁷ —Jaziqui am chiya, čampanim Cristumpanikaya?

Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui “jesalla” cjež niiqui, anaž wejr criyaquiz ančhucqui.

⁶⁸ Nižaza wejrqui ančhucquiz pewcznaž niiqui, anaž wejr werara kjaaza cjeeča. Nižaza wejr anaž kujtnaquiča ⁶⁹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tekztanpacha wejrqui tjapa azziz Yooz Ejpž žew latuquiz julzil cjeeča. —Jalla nuž kjaaziča Jesusaqui.

⁷⁰ Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi zoñinacaqui pecunchiča, tuž cjican:

—¿Am Yooz Majchimpanikaya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrpanča, ančhucž pecunča, jalla nužupanča.

⁷¹ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—¿Čjul juc'antiž tisticu tumpasajo? Učhumpachala niž persun ata chiñi nonztaqui, ana wali chiichiča, “Yooz Majčča wejrqui” cjican.

23

JESUSIZTAN PILATO CJITA JILIRZTAN

¹ Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi jilirinacaqui tsijtsiča. Nekztanaqui Jesusa chjitchiča Pilato cjita jiliržquin. ² Jalla nicju uj tjojtñi kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrnaqui tii zoñi wajtchinča, tii wajtchiz zoñinaczquiz anawaliž aptjapcan zelatča. Jalla nuž wajtchinča. Tii zoñizakaz cjiča: “Učhumqui Romanž jilirž tasa ana tjaaz waquiziča” jalla nuž cjiča tiiqui. Nižaza cjiča, “Wejrtča Yooz cuchanžquita Cristutqui”. Nuž cjican, cjiča, “Wejrtča chawc jiliritqui”.

³ Jalla nekztanaqui Pilato cjita jiliriqui tuž pewcziča:

—¿Judío wajtchiz žoñinacž chawc jilirim amya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jalla nužupanča, am nuž čiita, jalla nii.

⁴ Nekztanaqui Pilatuqui timplu chawc jilirinacžquiz, nižaza žejlñi žoñinacžquiz cjichiča:

—Anal tii žoñžquiz čjul ujmi wačuča.

⁵ Nii žoñinacazti ancha ujquiz tjojskatz pecatča. Jalla nižtiquiztan cjichiča:

—Tii žoñiqui niž tjaajintižtan waljaž tjojktila tjapa Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui. Primiraqui Galilea yokquinž nižta paatča tiiqui. Jaziqui tekzi nižtazakaz paača.

JESUSA HERODIZQUIZ CHJICHTA

⁶ Jalla nuž nonžcu, Pilatuqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Tiiqui Galilea yokchiz žoñikaya?

⁷ “Jesalla” cjican kjaaztan, Pilatuqui Herodes cjita Galilea chawc jiliržquin nii Jesusa cuchanchiča. Herodesqui Jerusalén wajtquiz želatča nii ora. ⁸ Jesusa cheržcuqui Herodesaqui ancha cuntintutača. Walja niž puntuiztan quintunaca nonchiča. Jalla nižtiquiztan ažkanaca Jesusižtan zalz pecatča. Jesusa milajru paañi chertz pecatča. ⁹ Herodesaqui walja pewcñi kallantichiča. Pero Jesusazti ana kjaazñi žejlchiča. ¹⁰ Jalla nicju zakaz timplu jilirinacami lii tjaajiñinacami chicapacha želatča. Ninacaqui walja Jesusiž quintra čiichiča, uj tjojtunzjapa. ¹¹ Herodesaqui zultatunacžtan Jesusa iñarchiča. Burla paachiča. Zultatunacaqui Jesusižquiz chawc jilirž punchu tjutzicha. Jalla nekztanaqui Herodesaqui wila Pilatužquin cuchanžquichiča. ¹² Nii oraqui Herodestan Pilatužtan amigo pajassitača. Niiž tuquiqui quinratača.

JESUSA PILATUŽQUIN CUCHANTA

¹³ Jalla nekztanaqui Pilatuqui juntjapchiča timplu jilirinacami wajt jilirinacami, nižaza žoñinacami. ¹⁴ Juntjapžcu, cjichiča:

—Ančhucqui wejtquiz tii žoñi zjjecchinčucča, tuž cjican: “Tii žoñiqui žoñinacž aptjapñiča”. Nekztanaqui ančuca yujcquiz tižquiz pecunchinla. Jalla nuž pecuntiquiztan tii žoñž ujqui ana watchinpanla, ančucaž tii žoñžquiz uj tjojtuntiquiztanaqui. ¹⁵ Herodesaqui nižazakaz ana čjul ujmi watchiča. Jalla nižtiquiztan wila wejtquin cuchanžquitača. Ziza ančhucqui, tii žoñiqui anapanž ticz waquiziča. ¹⁶ Jaziqui cunkal casticača, nekztanaqui cutsnača.

¹⁷ Nii pijstiquiz cjenaqui Pilat jiliriqui cuzturumpichiztača, tsjii pres žoñi liwrii cuts, jalla nii. Nii cuzturumpi paañitača žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁸ Jalla nuž Pilatuž čiitiquiztanaqui tjappacha nii žoñinacaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—¡Panž chjichla tiiqui! ¡Antiz Barrabás cutsla!

¹⁹ Jalla nii Barrabasqui carsilquiz chawctatača, nii wajtquin jilirž quintra žoñinaca aptjaptkalča, y nižaza žoñiž contkalča. Jalla nižtiquiztan carsilquiz chawjctatača. ²⁰ Pilatuqui Jesusa cuts peccan žoñinacžquiz wila paljaychiča. ²¹ Nii žoñinacazti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—¡Cruzquiz ch'awczna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

²² Chjep wiltiquiz Pilatuqui paljaychiča tuž cjan.

—Tii žoñi, ċħjul anawali paachejo? ¡Wejrqui tii žoñž uj ana wachula! ¡Anaž ticz waquiziča tiiqui! ¡Jaziqui cunkal casticača, nekztanac cut-snača!

²³ Pero nii žoñinaczi juc'anti kjawchiča, “Cruzquiz ch'awczna” cjan. Timplu jilirinacami žoñinacami ancha kjawchiča, Pilatuž kuz atip-scama. ²⁴ Jalla nuž kjawtiquiztan Pilatuqui ninacž kuzcama paachiča. Jesusa cruzquiz ch'awczcajo mantichiča. ²⁵ Nižaza Pilatuqui Barrabás cjita žoñi cutziča žoñinacž kuzcama. Nii Barrabasqui carsilquiztača, jilirž quintra žoñinaca aptjaptiquiztan, nižaza žoñi contiquiztan. Pilatuqui Jesusa intirjichiča nii žoñinacž kuzcama wali cjejajo.

JESUSA CRUZQUIZ CH'AWCTA

²⁶ Jalla nekztanaqui zultatunacaqui Jesusa chjitchiča, cruzquiz ch'awczjapa. Jalla nuž chjichan tsjii žoñi tanziča cruza tjuzjapa. Nii žoñiqui Cirene wajtchiztača, Simona cjitatača. Jochquiztan tjonatča. Jalla nuž Simona tanžcu zultatunacaqui Jesusiž cruza tjuzziča. Nekztan Jesusiž wirquiz ojkkatchiča.

²⁷ Walja žoñinacaqui apznatča. Walja maatakanaca kaacan kjawcan ancha llaquita apziča. ²⁸ Pero Jesusaqui maatakanacžquiz cheržcu paljaychiča, tuž cjan:

—Jerusalén wajtchiz maatakanaca, wejtquiztan ana kaa. Ančuca persunjapa nižaza ančuca maatinacžquiztan kaa. ²⁹ Tsji ora tjonaučiča. Nii oraqui žoñinacaqui sufris cjen chiyaquiča, “Ana majtñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž icchi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž piz t'ichiñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča”. ³⁰ Nii ora zakaz žoñinacaqui walja sufris cjen curunacžquiz paljayaquiča, tuž cjan: “Wejtnac juntun tjojtžca”. Nižaza lumanacžquiz cjequiča, “Wejrnacž chjojsna, tsji tjatta cunta”. ³¹ Tsji ch'ojñi muntiquiz tižta paaquiz niiqui, kjoñ muntiquiz juc'ant ana wali paaquiča. —Jalla nuž paljaychiča Jesusaqui.

³² Zultatunacaqui pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awczjapa chjitchiča Jesusižtan chica. ³³ Calavera cjita yoka irantižcu, Jesusa cruzquiz ch'awczchiča. Nižaza nii pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctazakaztača, tsji tjañizti žew latuquiztan, tsji tjañizti zkar latuquiztan. ³⁴ Cruzquiz ch'awctan, Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Tatay, tii žoñinaca pertuna, ċħlulut paačhaja, anaž intintiča ninacaqui.

Nii ora zultatunacaqui Jesusiž zquiti tanzjapa, zurtiyassiča. ³⁵ Jalla nekzi žoñinacaqui walja chekznatča. Jilirinacami ancha burla paachiča, tuž cjan:

—Tiiqui yekjanaca liwriichiča. Ultim werar Cristumčhalaj niiqui, Yooziž illztamčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁶ Nižaza zultatunacaqui burla paachiča. Macjatžcu jar vinu tir-inchiča. ³⁷ Nižaza cjichiča:

—Amqui judionacž chawc jilirimčhalaj, niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁸ Nižaza cruzquiz Jesusiž ach juntun litranaca cijrtatača. Chjep tawkquiztan cijrtatača, griego taku, latin taku, hebreo taku. Jalla tuž cijrtatača: “Tiiča judionacž chawc jiliriqi”.

³⁹ Tsii ch'awcta tjañi zoñiqui Jesusižquiz ana wal taku chiichiča, tuž cijan:

—Amqui Cristumčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla. Nižaza wejr-nacmiž liwriya.

⁴⁰ Tsii ch'awcta tjañizti nii tjañ mazquiz ujziča, tuž cijan:

—Amqui cruzquiz ch'awctazakazza. ¿Am anam Yooz eks, kjažtatajo?

⁴¹ Učhumqui ujquiztan sufristanča. Cruzquiz ch'awcta cjispanz waquiziča. Tii zoñizti ana čjul ujchizza.

⁴² Nekztan nii tsii tjañ zoñiqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cijan:

—Jesusa, čjulatorat amqui mantiz kallantačhaja, jalla nii ora wejr cjuñznalla.

⁴³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cijan:

—Weraral amquiz cjiwča, tonjtanpacha amqui wejttan chica cje-quiča, Paraíso cjiťa zuma yokquinaqui.

JESUSAQUI TICZICHA

⁴⁴ Nii oraqui tayıpuruž cjisnatča. Tjapa nii yokaqui zumchi cijsiča, majñakak oracama. ⁴⁵ Tjuñiqui zumchi cijssizakazza. Nižaza pajk timplu cortina chicata wjajrziča. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cijan:

—Yooz Tatay, am kjarquiz wejt animu cumpjiyuča.

Jalla nuž čiižcu, ticziča.

⁴⁷ Jalla nuž watchi cheržcu tsii romanž zultat jiliriqıi Yooz honora paljaychiča, tuž cijan:

—¡Ultim weraratakalča, tiiqui lijitum zoñitakalča! Ana ujchiz-takalča.

⁴⁸ Nižaza nuž watchi cheržcu tjapa nii cherñi zoñinacaqui ancha llaquita ojkičiča. ⁴⁹ Jesusiž mazinacami nižaza nii Jesusa Galilea wajtquiztan apzi maatakanacami ažkquiztan chekzcan quirchiča. Tsi-jtscukaz cheksiča nii watñiqui.

JESUSIZ CURPU SIPULTURQUIZ TJATZTA

⁵⁰ Tsii zuma zoñi želatča José cjiťa. Yooz mantitacama kamñitača. Judea yokquin Arimatea wajtchiz zoñitača. Judiuž jilirinacž partitača.

⁵¹ Nii zuma Josequi Yooz mantiz tjuñiž tjewšñipantača. Nižaza niiqui anatača Jesusa konz kuzzizqui parti jilirinacžtanaqui. ⁵² Nekztan Pilatužquin ojkičiča Jesusiž curpu mayi. ⁵³ Nekztanaqui Josequi Jesusiž curpu cruzquiztan apakžcu tsii wali pajk pañužtan capziča. Nekztanaqui sipulturquiz tjatziča. Nii sipulturuqui wali pajk mazquiz pjettatakalča. Anatakalča yekja almami tjatta niiqui. ⁵⁴ Jeejz tjuñi žcatžintiquiztan, zoñinacaqui tjacznatča jeejz tjuñquiz žejlžjapa. ⁵⁵ Nii Galilea yokquiztan Jesusižtan chica tjonchi maatakaqui Juzquiz apziča, Jesusiž sipulturu cheri, jaknužt tjatžtažlaja, nii cheri. ⁵⁶ Jalla nekztanaqui persun kjuya quejpžcu, zuma ulurchiz aceitenaca nižaza tjajlinz cremanaca jalla nii tjacziča. Nekztanaqui jeejz tjuñquiziqui jeejiča, judiuž lii jaru.

24

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Tumincuqui simana kalltiznan maatakanacaqui Jesusiž sipultura ojkičiča walja wentan. Tjaczta ulurchiz aceitenaca čjitchiča,

Jesusiž curpu tjajlinzjapa. Jalla nuž okan yekja maatakanacaqui cumpant'ichizakazza. ²Jalla nicju irantižcu nii sipulturu pjucžta mazqui cjetžta cherziča. ³Nekztanaqui sipulturquiz luzziča. Pero Jesusiž curpuqui ana wajtchiča. ⁴Jalla nižtiquiztan ninacž kuz turwayskatatča. Ana jaknužquin zizi atchiča, čjulu paachuca, jalla nii. Nuž želan pucultan luctak žoñižtakaz tsijtsi cherziča. Ninacž zquiti walja llijatča. Maatakanacžtan chica cjissiča. ⁵Jalla nuž cheržcu walja tsucchiča maatakanacaqui. Tuzi t'okziča. Jalla nuž cjen pucultan luctakažtakaz anjilaqui chiižinchiča maatakžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztam ančhucqui ticzinacporquiz žejtñi žoñi kjurjo? ⁶Anaž tekz žejlča niiqui. Jacatatchiča niiqui. Ančhucž cjuñžna, Galilea yokquiz ojklayan Jesusaqui nižta mazinchipanla, jalla nii. ⁷Nicju Jesusaqui mazinchiča, “Yooz Epiž cuchanžquita Žoñtča wejrqui. Ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeeča. Nižaza cruzquiz ch'awcžcu contal cjeeča. Pero čhjep majquiztanaqui jacatatača”. Jalla nuž Jesusaqui mazinchiča.

⁸Jalla nuž chiyan maatakanacaqui cjuñziča Jesusiž mazintanaca. ⁹Jalla nekztanaqui sipulturquiztan quejpžcu, tjappacha quint'ichiča niž tuncamani illzta žoñinacžquiz, nižaza tjapa nekz žejlñi žoñinacžquiz. ¹⁰Jalla nii quint'iñi maatakanacaqui tižta tjuuchiztača: María Magdalenatača, Juanatača, Jacobuž maatača Mariiqui, nižaza tsjii kjaž yekja maatakanacatača. Jalla ninacaqui Jesusiž illzta žoñinacžquiz quint'ichiča, jaknužt watchi, jalla nii. ¹¹Jalla nii maatakanacž quint'ita anapan criichiča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

—¿Čhjulukat lucuratažtakaz chiičhani nii maatakanacaqui? —jalla nuž cjichiča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

¹²Jalla nuž ana criižcumi Pedruqui ulanžcu sipulturu cheržni zajtchiča. Colžcu sipulturu kjuyłchuc cherziča. Nii capžta pañunaca tsjii latu chjojžta želatča. Jalla nii cheržcu, walja kuzquiz pinsican ojkičiča, čhjulut watčhaja, jalla nii.

EMAUS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹³Nii noojpacha pucultan Jesusiž tjaažinta žoñinacaqui Emaús cjita watjaž okatča. Emaús watjaqui tsjii tuncaman kilometrotača Jerusalén wajtquiztan. ¹⁴Jicquiz ojkan, ninacpora parlasantča, tjapa Jesusiž puntu watchinaca, jalla nii. ¹⁵Nuž parlasan, Jesusapachača žcatžinžquichi. Nekztan ninacžtan chica ojkičiča. ¹⁶Jesusižtan chica ojkanami, nii pucultanaqui anapan pajñi cjissiča. ¹⁷Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Jicquiz ojkan, ččjul puntu ančhucqui parlasjo? ¿Kjažtiquiztan llaquita ančhuc ojko?

¹⁸Tsjiižunqui Cleofás cjitatača. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz wajtchi quintu zizza. Am nekz žejlcan, žnii watchinaca anam ziz, jaa?

¹⁹Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Čhjulu watchitaya?

Nekztanaqui nii pucultanaqui cjichiča:

—Tii quintu žejlča. Tsjii Jesusa cjita žoñi želatča, Nazaret wajtchiz žoñi. Yooz taku paljajñi profetatača niiqui. Yooz Ejpž yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi walja Yooz aztan milajrunaca paachiča. Nižaza Yooz taku zumapan parličiča. ²⁰Jalla nekztanaqui učhum timplu

jilirinacami učhum wajt jilirinacami nii Jesusa intirjichiča cruzquiz ch'awczjapa, conzjapa. ²¹ Wejrnacqui cjetučha, "Niiqui Israel wajtchiz zoñinaca liwriyaa" cjichintača. Nižaza tonjtanpacha čhjep majčha, tižta watchiqui. ²²⁻²³ Wejtnacauiztan tsjii kjaž maatakanacaui wentan Jesusiž sipulturu cherzñi ojkcichiča. Jalla nekztanac "Jesusiž curpu ana žejlča" cjican tjonchiča. Tjonžcu quint'ichiča, tižta. Sipul-turquin anjilanaca chertkalča. Anjilanacaui cjitkalča "Jesusaqui vivo žejtchiča" cjican. Jalla nuž quint'itkalča maatakanacaui. Jalla nuž quint'itiquiztan tsucchinča wejrnacqui. ²⁴ Jalla nii quintu nonžcu tsjii kjažt wejtnaca mazinacaui sipulturu cherzñi ojkcichiča. Nii maatakaž quint'ita, jalla nižtapacha cherziča. Pero Jesusa ana cherchiča.

²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ancha ana intintiñi anchucqui. ¿Kjažtatajo? ¡Ancha ch'aman crichinčhucča tjapa Yooz taku paljayñi profetanacž cijirtaqui! ²⁶ Ima honorchiz mantican, Cristuqui nuž sufrispantaž niic, ¿ana jaa?

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichiča, tjapa cijirta Yooz takunaca niiž puntuquiztan, jalla nii. Tjaajincan, Moisés cijirta libruquiztan kallantichiča. Nižaza tjappacha Yooz taku paljayñi profetanacž libruquiztan tjaajinchiča niiž persun puntuquiztan.

²⁸ Jalla nekztanaqui jakziquin ojktčhaja, jalla nicju irantitan, Jesusaqui tira wajtž cjichitača. ²⁹ Nii pucultan zoñinacaui Jesusižquiz rocatča, tuž cjican:

—Wejtnacatan žela. Tjuñi zezillaž cjissa, joz zumčha.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan chica tsjii kjuyquiz želi luzziča. ³⁰ Nekztanaqui tjapa ninacaui misquiz julziča. Nuž julžcu Jesusaqui t'anta tanzicha niiž kjaržtan. Nekztanaqui Yooz Ejpžquin sparaquizž cjichiča. Nekztan ninacžquiz tojziča. ³¹ Nuž paan nii pucultan zoñinacaui Jesusa pajñiž cjissiča, čhujqui cjetžintaztakaz. Pero nii orapacha Jesusaqui liwž katchiča. ³² Nii pucultanaqui ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—Učhumnacatan jiczquiz okan nižaza Yooz taku tjaajnan, učhumnaca kuzqui ancha zint'atča. Jalla nižtataž, ¿ana jaa?

³³ Jalla nekztanaqui ana tjewžcu Jerusalén watja quejpchiča. Jalla nicju Jesusiž tuncaman illzta zoñinacžtan zalchiča, yekja mazinacžtan juntazzi. ³⁴ Ninacaui cjichiča:

—Ultim werara jacatatchipanča Jesusa Jiliriqui. Simonaqui zakaz cherchiča.

³⁵ Nekztanaqui nii pucultanaqui zakaz quint'ichiča, jaknužt jicquiz okan, ninacžquiz watchaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesusižquiz pajtčhaja t'anta tojžnan, nii quint'ichizakazza.

JESUSAQUI TIRIPINTIT PARIZICHICHA

³⁶ Jalla nuž parlan, Jesusapachača ninacž taypiquiz tsijtsiqui. Jesusaqui ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—¡Zuma kuzziz cjee!

³⁷ Ninacaui ancha ispantichi cjissiča, ancha tsucchiča. Pinsicichiča, "Almaž caa" cjican. ³⁸ Pero Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan anchucqui tsucchinčhuta? ¿Kjažtiquiztam wejt puntuquiztan anchuca kuzquiz turwaysita? ³⁹ Wejt kjaraz cherzna. Wejt kjojčhaž cherzna. Wejrpachača. Lanzna. Chera. Tsjii alma animuqui

ana janchichizza, nižaza ana tsijichizza. Ančhucqui cherča, wejrtča janchichizmi tsijichizmi.

⁴⁰ Jalla nuž chiican, Jesusaqui kjaranaca kjojchanaca tjeeziča. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii žejlñi zoñinacaqui kuzquiz pinsichiča, “Jesusaqui žejlča werara, ana werara”, nii. Nižtami cuntintutača. Ispantichi želan, Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucalta ħhjulul lujljapa žejl?

⁴² Nekztanaqui Jesusižquiz tjaachiča ch'iz canca, nižaza mazk'a. ⁴³ Jesusaqui nii čjeri tanžcu lujlchiča ninacaž cheran. ⁴⁴ Nekztanac cjichiča:

—Tuquiqui ančhucaltan žejlcan ančhucaquiz mazinčintača, jaknužt wejtquiz watstantažlaja, jalla nii. Jaziqui cumplispantača tjapa wejt puntuquiztan cijjrta Yooz takunaca. Moisesqui wejt puntuquiztan cijjrchiča, nižaza tuquita Yooz taku paljayñi profetanacaqui cijjrchizakazza wejt puntuquiztan. Nižaza salmos cjita liwruquiz cijjrta zakaztača wejt puntuquiztan. Jalla nii tjapa cumplispantača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Yooz taku tjaajincan zumpacha intintiskatchiča. ⁴⁶ Nižaza cjichiča:

—Jalla tuž cijjrtatača. Cristuqui ticspantača. Nižaza čhjep majquiztan jacatatspantača. ⁴⁷ Nekztan Cristuž mantita kamañquiz kamcan zoñinacaqui tjapa kjutñi nacionanacaran liwriiñi taku paljaystanča. Jerusalén wajtquiztan liwriiñi taku paljayi kallantistanča. Jalla tuž cijcan, paljayaquiča, “Yoozquin kuzziz cjee, nižaza kuznaca campiya, ujnaca pertunta cjisjapa”. ⁴⁸ Ančhucqui jalla nižtapacha paljayaquiča. Tisticunacača ančhucqui. ⁴⁹ Yooz Ejpqui ančhucaquiz taku compromitchiča ančhuca kuzquiz Espíritu Santu cuchanzjapa. Wejrqui ančhucaquiz wajilla cuchanžcača nii wejt Yooz Epiž compromitta Espíritu Santo, jalla nii. Nižaza tii Jerusalén wajtquizpachaž kamla, tsewctan cuchanžquita Espíritu Santuž azi tanzcama.

JESUSA ARAJPACHQUIN CHJICHTA

⁵⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchiča wajtž tjiya, Betania cjita watjacama. Jalla nicju kjara waytižcu, ninacžquiz cjichiča:

—Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma yanapla.

⁵¹ Jalla nuž chiižcuqui, Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča. Tsewchucpacha waytiscu chjichtatača. ⁵² Nii ecta zoñinacaqui Jesucristuž honora paljayžcu Jerusalén cjita watja ancha cuntintuž cuttižquichiča.

⁵³ Jalla nicju ninacaqui timpluquiz pan žejlchiča, Yooztajapa honora waytican. Jalla nužoj cjila. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN JUAN

YOOZ TAKU CJITACHA JESUCRISTUQUI

¹ Ima tii muntu želan Jesucristo želatča. Jalla niiča Yooz Taku cjita. Nižaza Yooz Ejpžtanča. Niimi Yoozzakazza. ² Primirquiztanpacha ni-iqui Yooz Ejpžtanpanča. ³ Jalla niž cjen Yoozqui tjappacha paachiča. Tjapa niž paatacamacha. Anaž yekjaž paataqui žejlča. ⁴ Jalla nižakazza žeti tjaachiqui. Nižaza žejtcen žoñinacacui persun kuzquiz zuma kamaña zizasacha. Tsjii kjanažtakaz Jesucristuqui Yooz zuma kamaña žoñž kuzquiz zizkatñiča. ⁵ Jaknužt tsjii kjanaqui zumchiquiz kjančhaja, jalla nižta Jesucristuqui zumchiquiz ojklayñi žoñinacž kuzquiz zuma kamaña zizkatča. Nii zumchiquiz ojklayñi žoñinacacha ana zuma kamañchizqui. Pero Jesucristuž cjenpankaz Yooz zuma kamaña zizasacha.

⁶ Tsjii Yooziž cuchanžquita žoñi želatča, Juan cjita. ⁷ Nižaza Jesucristuča zuma kamaña zizkatñiqui. Juanqui Jesucristuž puntuquiztan mazñi tjonchiča, tsjii kjanažtakaz. Nižaza testicu cunta Jesucristuž puntu werara mazzinchiča. Tjapa žoñinacžquiz nuž mazzinchiča, Jesucristužquiz criyajo. ⁸ Juanqui anača ultim Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Antiz tsjii testicu cunta tjonchiča, nii Yooz zuma kamaña zizkatñiž puntuquiztan mazzinzjapa. ⁹ Jesucristuča ultim Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Jalla niiča zapa žoñinacž kuzquiz Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Nižaza Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča.

¹⁰ Jalla nuž tjonžcu tii muntuquiz kamchiča. Nižaza niiča tjapa tii muntuquiz žejlñinaca paañiqui. Niiž paataž cjenami tii muntuquiz žejlñi žoñinacacui Jesucristo ana pajz pecchiča. ¹¹ Jesucristo Yooz Majchqui niž persun wajtchiz žoñinacžquiz tjonchiča. Pero nii žoñinacazti Jesucristo ana pajz pecchiča. ¹² Pero jakziltami nii Jesucristo pajz pecchaja, nižaza nižquin tjapa kuztan criičhaja, jalla ninacacui ultim Yooz maatinacapanž cjissa. ¹³ Jalla nuž muñchiča Yoozqui. Anaž persun maa ejpž kuzcama, nižaza anaž persun kuzcama, nižaza anaž žoñiž pinsitacama, antiz Yooziž pinsitacama žoñinacacui Yooz maatinaca cjissa.

¹⁴ Yooz Taku cjita Jesucristuqui tii muntuquiz tjonžcu, žoñž curpuchiz wejtnacatanuntu kamchiča. Jalla tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz zuma okzñi kuz tjeeziča. Nižaza Yooz litum kamañ puntunacami werara tjeeziča. Tii muntuquiz kaman, wejrnacacui niž ancha zuma arajpach kamaña cherchinča. Niiča Yooz Ejpž zinta Majchqui. Jalla nižtiquiztan niž tjeeža arajpach kamañaqui niž kamañapankalča. ¹⁵ Juanqui nii Yooz Majch puntu mazzinchiča, tuž cjican:

—Jalla tiž puntuquiztan tuqui chiichinča, tuž cjican: “Tsjiiqui tjonča wejt jarupacha. Jalla niiča wejtquiztan juc'ant chekanaqui. Ima weriž nasan pan želatkalča niiqui”.

¹⁶ Nii Yooz Majchqui tsjan juc'ant zuma kuzziz cjen učumnacacui zuma arajpach kamañchiz cjiskatchiča juc'anti juc'anti. ¹⁷ Tuqui timpu Moisesqui lii mantitanaca žoñinacžquiz tjaachiča. Jaziqui Jesucristuqui Yooz zuma okzñi kuz žoñinacžquiz tjeeža. Nižaza žoñinacžquiz Yooz zuma kamañchiz cjiskatča, nižaza Yooz puntunaca zizkatča.

18 Jesucristuĉha Yooz Majchqui. Anapanŝ jec ŝoŝimi Yooz cherchiqui. Niiŝ zinta Majch alajakazza Yooz cherchiqui. Nii Yooz Majchqui Yooz Ejŝŝtan tsjii kuzzizpankazza. Jalla niŝtiŝquiztan niiĉha Yooz puntu-nacami werara zizkatŝiqui.

JUAN BAUTISTAZ CHIITA TAKU

19 Juanŝ mazzintauqui Jesucristuŝ puntuquiztan jalla tuŝuĉha. Jerusalén wajtchiz judío ŝoŝinacauqui Juanŝ puntuquiztan iya ziz pecatĉha. Nekztan timplu jilirinacami timpluquiz sirwiŝinacami Juanŝquin pewcŝŝi cuchanŝquitataĉha. Ninaca pewcŝiĉha, tuŝ cjican:

—ĤAmqui jequimtayaya?

20 Juanqui zumpacha mazzinĉiĉha. Nii pewcŝŝi ŝoŝiŝquiz ana nic-ĉiĉha. Mazzincan tuŝ cjichiĉha:

—Wejrqui anaĉha Cristutqui, anĉhucaŝ tjewŝtaqui.

21 Jalla nekztanaqui nii pewcŝŝi ŝoŝinacauqui wilta pewcŝiĉha tuŝ cjican:

—ĤJequimt amjo? ĤElías cjita profetamkaya?

Juanqui kjaaziĉha, tuŝ cjican:

—Anaĉha Eliastqui.

Nekztanaqui ninacauqui pewcŝiĉha, tuŝ cjican:

—Nii profeta tjonŝ cjizpacha, Ĥniimi amya?

Juanqui kjaaziĉha, tuŝ cjican:

—Wejr anaĉha niitqui.

22 Jalla nekztanaqui ninacauqui cjichiĉha:

—ĤJecpant amjo? Wejrnacqui quintu ĉjtitstanĉha wejrnac cuchanŝquiŝinacŝquin. Am persun puntuquiztan Ĥkjaŝum cjii?

23 Nekztan Juanqui tuŝ kjaaziĉha:

—Wejrtĉha alto jorŝtan ĉ'ekti yokquin paljajiŝtqui. Tuŝ paljajiŝĉha: “Yooz jilirŝtajapa zuma kamaŝ jicz tjaczna”. Jaknuŝt Isaías cjita profeta ĉiitĉhaja, jalla nuŝ paljajiŝĉha.

24 Nii pewcŝŝinacauqui fariseo ŝoŝinacŝ cuchanŝquitataĉha, Juanŝquin.

25 Ninacauqui pewcŝizakazza tuŝ cjican:

—Niŝtaqui amqui anaŝ Cristumni, niŝaza anaŝ Eliasni, niŝaza anaŝ nii tjonŝi profetamni. Ana niŝta ŝoŝimŝlaj niiqui, Ĥkjaŝtiŝquiztan am judio ŝoŝinaca bautisjo?

26 Juanqui ninacŝquiz kjaaziĉha tuŝ cjican:

—Wejrqui kjastankaz bautisiŝĉha. Judío ŝoŝinacŝquiztan tsjiiqui ŝejlĉha, jalla niiqui anĉhucqui anaŝ pajĉha. 27 Jalla niiqui wejt jaruŝ tjonĉha. Jalla nuŝ cjenami niiĉha wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Jalla nii atintizjapa wejrqui anal waquizuĉha, niŝ ŝapat ĉiqui jwerzin-imi, anaŝ cjichuca.

28 Betábara cjita yokquin nuŝ Juanŝquiz pecuntataĉha. Betábara cjita yokaqui Jordán cjita puŝ tuunaĉha. Jalla nicju Juanqui bautisatĉha.

UZI WILANAZ TAKAZA JESUCRISTUQUI

29 Jakataŝuqui Juanqui Jesusa tjonŝi cherĉiĉha. Jalla nuŝ cherŝcu, tuŝ cjichiĉha:

—Cherzna. Tiiĉha Yoozquiztan cuchanŝquita ŝoŝi, uzi wilanaŝtakaz. Jalla tiiqui tii muntuquiz ŝejlŝi ŝoŝinacŝ cuntiquiztan ticznaquiĉha. Ujĉiz ŝoŝinacŝ laycu ticznaquiĉha, ninacaŝ ujnacquiztan ana cas-ticta ĉejajo. 30 Wejrqui tiiŝ puntuquiztan mazzinĉinĉha tuŝ cjican: “Wejt wirquin tjonĉha tsjiiqui. Jalla niiĉha wejtquiztan juc'ant tsjan

chekanaqui. Ima weriž nasan, niiqui želatkalča". ³¹ Wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytuča, jecčhalaj, jalla nii. Wejrqui Yooz mantita jaru kjaztan bautisiñča, Israel wajtchiz žoñinacžquiz nii pajkatta cjisjapa.

³² Nižaza Juanqui Jesusiž puntuquiztan tuž chiichizakazza:

—Wejrqui arajpachquiztan Yooz Espíritu Santo palumažtakaz chjiwžquiñi cherchinča. Nekztan nii palumaqui Jesusiž juntunpacha cjisquichiča. ³³ Tuquiqui wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytuča, jecčhalaj, jalla nii. Pero Yoozqui wejr mantichiča kjaztan bautisajo. Nižaza wejtquiz tuž cjichiča: “Espíritu Santuqui jecžquiz chjiwžcačhaja, nižaza nižžquiz želačhaja, jalla niičha Espíritu Santužtan bautisniiqui. Jalla nii cheržcu nižžquiz pajaquičha”. ³⁴ Jaziqui nižtapan cherchinča, jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz maznuča, tiičha werar Yooz Maatiqui, cjican.

ANDRESTAN PEDRUZTAN

³⁵ Jakatažuqui Juanqui pucultan niž tjaajinta žoñinacžtan tsijtsi želatča. ³⁶ Jesusaž nijcchuc ojklayan, Juanqui nižžquin cheržcu tuž cjichiča:

—Cherzna. Tiičha Yoozquiztan cuchanzquitaqui. Uuzi wilanažtakaz cjequičha.

³⁷ Nii pucultan Juanž tjaajintanacaqui jalla nuž chiiñi nonžcu Jesusižquiz apziča. ³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wir kjutñi cheržcu, ninaca apzquiñi naychiča. Ninacžquiz cjichiča:

—¿Čhjuluz ančhuc kjurya?

Nii apzñi žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Rabbí. (Rabbí cjita takuqui Tjaajiñi Maestro cjičha ninacž tawkquiztan.) ¿Jakziquinam am kamya?

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Picha. Wejttan oka, cherzjapa.

Jalla nekztanaqui tjonžni ojkičiča, jakziquin kamchitažlaja, jalla nicju. Tjuñi zezi cjen nii pucultanaqui Jesusižtan kamčiča nii zeztan ween pakara.

⁴⁰ Tsjii pucultiquiztan Andrés cjitatača, Simón Pedruž lajktača. Jalla niiqui Juanž chiita nonžcu Jesusa apziča. ⁴¹ Pero Andresqui ima Jesusižtan ojklayan niž Simón cjita jila kjuri ojkičiča. Jalla nižtan zalžcu, tuž mazziča:

—Wejrqui Mesiastan zalchinča. (Ninacž tawkquiztan Mesías cjita tjuuqui Cristuž cjicha. Cristo cjita tjuuqui “Yooz illža” cjiča.)

⁴² Jalla nekztanaqui Andresqui niž jila Jesusižquiz zjiččiča. Jesusaqui nii cheržcu, tuž cjichiča:

—Amqui Simona cjitamča, Jonás majch. Tekztan najwcchuc Cefas cjita cjequičha. (Cefas cjita tjuuqui Pedro cjiča, ninacž tawkquiztan. Pedro cjita tjuuqui “maz” cjiča.)

FELIPZTAN NATANAELZTAN

⁴³ Jakatažuqui Jesusaqui Galilea yokquin ojcz pinsichiča. Jalla nuž okawk cjen, Felipe cjita žoñžtan zalčiča. Nižžquiz tuž cjichiča:

—Wejttanpanim chica ojklayaquičha.

⁴⁴ Nii Filipiqui Betsaida wajtchiz žoñitača. Andrestan Pedružtan nii wajtchiz žoñinacžkaztača. ⁴⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui Natanael kjuri ojkičiča. Jalla nižtan zalžcu cjichiča:

—Tsjii zoñžtan zalchinča. Niiž puntuquiztan Moisesqui cjiirchipantala Yooziž tjaata liy librunacquiz. Nižaza niiž puntu profetanacaqui cjiirchizakaztača. Niiqui Jesusa cjitača, Josež majch. Nazaret wajtchiz zoñičha nii Jesusaqui.

⁴⁶ Jalla nuž nonžcu Natanaelqui tuž cjichiča:

—¿Nazaret wajtquiztan zuma zoñi želasajo? Anaž jaz.

Felipiqui niižquiz tuž kjaaziča:

—Cheržquilai.

⁴⁷ Jesusaqui Natanael cjita zoñi macjatžquiñi cheržcu, tuž cjichiča:

—Cheržca. Nii zoñičha lijitum Israel wajtchiz zoñiqui, ana incallñiqui, nižaza zuma kuzzizza.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Natanaelqui Jesusižquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jaknužum am wejr pajjo?

Jesusaqui niižquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ima Felipe am kjawznan, wejrqui am cherchinča, higo munti koztan.

⁴⁹ Natanaelqui tuž cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, am Yooz Maatimkalala, Israel zoñinacz chawc Jilirimkalala.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichiča:

—Wejrqui chiichinča, am higo munti koztan žejlñi cherchinča, nii. Jalla nižta chiitiquiztan alaja wejtquizim kuzziz cjissamča. Pero wiruñaquí juc'ant pajk obranaca cheraquiča amqui.

⁵¹ Nižaza Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančhucacquiz weraral cjiwča. Ančhucqui arajpacha cjetsi cheraquiča, nižaza Yooz anjilanacaqui wejtuntuñ chjiwžžquiñi yawžžquiñi cheraquiča. Wejrtča tsewctan cuchanzquita Yooz Zoñtqui.

2

ZALZ PJIJZTA

¹ Chjep majquiztan tsjii zalz pijjzta želatča Caná wajtquin, Galilea yokquin. Jesusiž maa nicju želatča. ² Nižaza Jesusaqui niiž tjaajinta zoñinacztanpacha nii zalz pijjztiquiz kjawžtatača. ³ Jalla nuž pijjzta paan vino upzitača. Jalla nekztanaqui Jesusiž maaqui niižquiz cjichinča:

—Vino upziča.

⁴ Jesusaqui naaquiz tuž kjaaziča:

—Maataka, ¿kjažtiquiztan nii puntu wejtquiz chiijo? Wejt langz ora imaziča.

⁵ Pero naaqui nekz atintiñi sirwizunaczquiz cjichinča:

—Tiiž mantitacama ančhucž paaquiča.

⁶ Jalla nicju sojta pajk maz luuznaca želatča. Judío zoñinacaqui ajunz cuzturumpi paazjapa luuznaca joojooñitača. Zapa luuzquiz quinzakal tunc litro, patac litro, nuž kjaz luzñitača. ⁷ Nekztan Jesusaqui nii pijjzta paañi sirwizunaczquiz mantichiča, tuž cjican:

—Tii luuznacquiz ančhucqui kjaz chjiipznaquiča.

Nekztanaqui luuz joracama kjaznaca chjiipziča. ⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Jaziqui tsjii zkoluculla coožna. Nekztan pijjzta paañi patrunžquiz chjiča.

Jalla nuž niiž chiitacama chjitchiċha. ⁹ Nii pjiizta paañi patrunaqui mallziċha nii kjaizquiztan vino tucchi. Jakziquiztan tjonchi nii vino, jalla nii ana zizatċha. Sirwizunacakaz zizatċha. Ninacaz kjaizqui cootkalċha. Jalla nuž nii vino mallzcu pjiizta paañi patrunaqui nii zalzñi tjowa kjawziċha. ¹⁰ Nekztan tuž cjichiċha:

—Chjul žoñimi zuma vino panž tjaaċha primiraqui. Nekztan kjaawžta žoñinacaz zuma vino lictan nii jaru ana zuti zuma vino zakaz tjaaċha. Amzti tii oracama tii ancha zuma vino ċhjojcham, ċkjažtatajo?

¹¹ Jalla niitaċha Jesusaž primer paata milajruqui. Caná de Galilea wa-jtquiz paachiċha. Jesusaqui nii milajru paacan, niž arajpach kamañami azimi tjeeziċha. Jalla nižtiquiztan nižtan chica ojklayñi žoñinacqui nižquizimi tjapa kuz cjissiċha, nižaza criichiċha.

¹² Jalla niž wiruñ Capernaum wajtquin ojkiċha. Niiž maatan, niž lajknacžtan, niž tjaažinta žoñinacžtan, jalla ninacqui nižtan chica ojkiċha. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchiċha.

TIMPLU PEWZA JESUCRISTUQUI

¹³ Judío žoñinacž pascua pjiizta wajillataċha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Jerusalén watja ojkiċha. ¹⁴ Jalla nicju timplu patiuquiz luzcu, animala tuyñinaca cherchiċha. Vacanaca, uuzinaca, nižaza palumanaca jalla nižtanaca timplu patiuquiz tuyñi cherchiċha. Nižaza paaz campiiñinaca ninacž puestuquiz julzi cherchizakazza. ¹⁵ Jalla nižtanaca cherzcu Jesusaqui poota zkizquiztan lazu paachiċha. Jalla nekztanaqui nii laztan zancchuc liwj tirkatchiċha vacanacami, uuzinacami tjapa nii tuyñinacžtanpacha. Nii paaz campiiñi žoñinacž paazmi k'ala witz-inchiċha, nižaza ninacž mizanacami pjokžinchiċha. ¹⁶ Nekztan paluma tuyñi žoñinacžquiz ujziċha tuž cjican:

—Tjapa tinaca jwesa. Wejt Yooz Ejpž kjuya anaċha tuyz kjuya tjaczqui.

¹⁷ Jalla nekztanaqui niž tjaažinta žoñinacqui cjijrta Yooz taku cjuñziċha. Yooz tawk libruquiz tuž cjijrtkalċha: “Am kjuya rispitta cjiskatz pecuċha. Nuž pectiquiztan akztal cjeeċha”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui judío žoñinacqui nižquiz pewcziċha tuž cjican:

—Jalla nižtanaca paazjapa, ċject am mantichejo? Yoozqui am mantichizlaj niiqui, tsjii siñala milajruž tjeežna.

¹⁹ Jesusaqui tuž kjaaziċha:

—Tii timplu pajlžta cjequičha. Nekztan ċhjep majquiz wilta tsijt-snaċha.

²⁰ Jalla nižta chiiñi nonžcu judío žoñinacqui cjichiċha:

—Tii timplu kjuycanaqui pusi tunc sojtan wata kjuytala pero. ċAmqui ċhjep majquizkaz tii timplu tsijtsnasajo? Anapan niim atasāċha amqui.

²¹ Jalla nuž nii timplu puntuquiztan chiican Jesusaqui niž persun curpu puntuquiztanž chiyatċha. ²² Jesusaž ticziquiztan jacatattan niž tjaažinta žoñinacqui nii chiita cjuñziċha. Nekztan Yooz takumi criichiċha, Jesusaž jacatatz punto cjijrta. Nižaza Jesusiž chiitanacami criichizakazza.

²³ Pascua pjiiztiquiz Jesusaqui Jerusalén wajtquiz želatċha. Jalla nicju želan walja žoñinacqui nižquin criichiċha. Niiž paata milajrunacami siñalanacami, nii cherzcu criichiċha. ²⁴ Jesusaqui niž persun kuzquiz žoñinacž kuz, jaknužt cjeċhaja, jalla nii zizatċha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii juntui criichi žoñinacžquiz ana juyzu paachiċha. ²⁵ Jesusaqui persunpacha žoñinacž kuz jaknužt cjeċhaja jalla nii zizatċha. Jalla

nižtiquiztan niiqui anaž jec tjaažnīmi pecatčha žoñinacž kuz puntuquiz-tanaqui.

3

JESUSIZTAN NICODEMUZTAN

¹ Tsjii fariseo žoñi želatčha, Nicodemo cjita, judío žoñinacž jiliritačha. ² Jalla nii Nicodemuqui tsjii ween Jesusizquin tjonžnī ojkchičha. Nekztan Jesusizquin paljaychičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, žoñiqui ana Yooz poderžtanžlaj niiqui, nekztan ana milajrunaca paasačha, amiž paata milajru, nižtanacami. Jalla nižtiquiztan wejrqui zizučha, Yoozquiztan tjonchamčha, Yooz obra tjeezñi nižaza Yooz puntu tjaañi.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichičha:

—Amquiz weraral cjeečha. Jequit ana pizc wilta nassi cječhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana kamasachha.

⁴ Jalla nižta chiitiquiztan nii Nicodemo cjita žoñiqui tuž pewczičha:

—Pero, ¿kjaž tsjii žoñiqui wilta majtta cjesajo? Wilta majtta cjisjapa, ¿maa iczquiz wiltaž luzasajo?

⁵ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ultimu werarapal cjiwčha. Jequit kjaquiztanami Espíritu Santužquiztanami ana nassi cječhaja jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana luzasachha. ⁶ Jequit maa ejpžquiztankaz nassaja, jalla niiqui žoñž kamañchizkazza. Pero jequit Yooz Espíritu Santužquiztan zakaz nassaja, jalla niiqui Yooz Espíritu Santuž kamañchizza. ⁷ Weriz chiitiquiztan anam am ispantaquičha. Tjapa žoñinacaqui pizc wilta nastanpančha cjiwčha. ⁸ Nicjumi ticjumi tjamiqui tjamčha. Nii tjamž jora nonžcanami jakz-iquiztan tjamžquichaja, jakzitchuc ojkchaja, jalla nii ana zizzuca. Jalla nižta irataž Yooz Espíritu Santuqui jecž kuzquizimiž luzasachha. Nižaza ana Yoozquin criichi žoñinacaqui criichi žoñinacž kamaña cherčha. Pero nii Espíritu Santuž tjaata kamaña ana intintazucačha.

⁹ Jalla nekztanaqui Nicodemuqui wilta pewczičha, tuž cjican:

—¿Jaknužupan cjes teejo?

¹⁰ Jesusaqui nižquin tuž kjaazičha:

—Amqui Israel žoñinacžquiz tjaañi maestrumla. ¿Jalla tii weriz chiita ana intintazzucakaya? ¹¹ Ultimupan wejr cjiwčha. Wejrqui tii puntuquiztan intintazcu chiyučha. Weraraž chiyučha, tii weriz zizta nižaza cherta puntunacami. Jalla nuž cjenami amqui weriz chiita anam catokčha. ¹² Tii muntuquiz watñi puntuquiztan chiyan ana intintazza amqui. Jaziqui juc'ant altu razunžtan arajpach Yooz puntuquiztan chiyanami, ¿jaknužt am intintasasajo?

¹³ 'Anaž jecmi arajpachquin yawchiqui. Wejrpankal arajpach Yooz puntuquiztan zumpacha zizučha. Wejrqui arajpachquiztan chji-jwžquichinčha. Wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

¹⁴ Nižaza wejrqui cruzquiz waytital cjistančha. Jaknužt Moisesqui tsjii korquiztan paata zkora pajk tuñquiz waytitčhaja, jalla nižta wejrqui waytital cjistančha, ¹⁵ wejtquin criichi žoñinacžquiz ew kamaña tjaaz-japa, ninaca Yooztan wiñaya kamajo, ana infiernuquin sufrajo.

¹⁶ Yooz Ejpqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz ancha okžquichipanča. Jalla nižtiquiztan niž zinta Majch cuchanžquichiča, žoñinacžquiz ew kamañchiz cjiskatzjapa. Jakziltat niž zinta Majchquiz criyačhaja, ew kamañchiz cjequiča Yooztan wiñaya kamzjapa ana infiernuquin sufrajo. ¹⁷ Yooz Ejpqui niž Majch tii muntuquiz cuchanžquichiča. Niiž cjen žoñinaca liwriita cjesača infiernuquin ana casticta cjisjapa.

¹⁸ Jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui ana infiernuquin castictaž cjequiča. Pero jakziltat Yooz Majchquiz ana criyačhaja, jalla niiqui infiernuquin castictapanž cjequiča, Yooz zinta Majchquiz ana criitiquiztan. ¹⁹ Yooz zinta Majchča Yooz kamaña tjeezñiqui zuma kjanažtakaz. Jalla nuž cjenacui tii muntuquiz tjontan, žoñinacacui ana wali kamañchiz kamzpanž pecatča, zumchiquiz kamzpanž pecatča. Nižaza ninacaž ana wali kamtanacaž cjen Yooz kamañchiz cjis ana pecchipanča. Jalla nižtiquiztan castictapanž cjequiča. ²⁰ Tjapa ana wali kamñinacacui Yooz kamaña tjeezñižjapa quintrča. Nižaza Yooz kamaña tjeezñižquiz anaž chertz pecča, ninacž ana wali kamtanaca ana tjeezta cjisjapa. ²¹ Pero jakziltat werar Yooz kamañ jaru kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz kamaña tjeezñižquiz macjatžquiča kjana-pacha tjeezjapa, niž zuma kamtanaca Yooz aztan kamtača, nii. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAZ CHIITA

²² Jalla nuž Nicodemužtan parližcu, Jesusaqui tjaajintanacžtan Judea yokquin ojkchiča. Jalla nicju niž tjaajintanacacui bautiscan žejlchiča. ²³ Nižaza Juan bautiscan zakaz želatča. Salim cjita wajt žcati Enón cjita wajtquin želatča. Jalla nicju wacchi kjaz želatča. Nekztan žoñinacaž tjonatča bautista cjisjapa. ²⁴ Jalla nižtanaca watchiča, ima Juanqui carsilquin chawcta cjen.

²⁵ Jalla nekztanacui Juanž tjaajinta žoñinacžtan tsjii kjaž judío žoñinacžtan ch'aassiča, ajunz cuzturumpi puntuquiztan. ²⁶ Juanž tjaajintanacacui nižquin mazñi tjonchiča, tuž cjan:

—Tjaajiñi maestro, tsjiqqui amtan chica želatča Jordán pujž tuuna. Amqui niž puntuquiztan mazzinchamča. Jalla niiqui tekz žejlča bautiscan. Nižaza tjapa žoñinacacui nižtan ojkzpanž cjisja.

²⁷ Juanqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejtquiz tsjii kamaña tjaachiča; nižaza tsjii puestuquiz wejr utchiča. Jaknužt Yoozqui žoñžquiz kamaña tjaatčhaja, jalla nii jaru žoñiqui kamz waquiziča. ²⁸ Ančhucpacha weriž čhiita nonz-inčhucča. Wejr cjichinča: Anača wejr Cristutqui. Wejrzi niž tuqui cuchanžquita žoñtča. ²⁹ Tsjii zalz pjijztiquiz zalzñi tjowaqui yanapñi mazinacžquiztan tsjan importantiča. Nii zalzñi tjowaqui tjunchizza. Yanapñi mazinacacui jalla nii nonžcu cuntintuča, nižaza chipchipča. Jalla nižta iratača anziqiu. Wejrqui Jesusiž quintu nonžcu ancha cuntintutča. ³⁰ Niiqui juc'anti juc'anti tucquin cjistanča. Wejrzi nižquiztan juc'anti juc'anti wirquin cjistanča.

JESUSACHA TSEWCTAN TJONCHI ZOŇI

³¹ Nii tsewctan tjonchi žoñiča tjapa žoñinacžquiztan juc'anti chekanaqui. Tii yok muntuquiz kamñi žoñinacacui tii yokjapakaz kamañchizza. Nižaza tii yokjapa kamaña puntuquiztankaz parliča.

Nii tsewctan tjonchi zoñizti tjapa zoñinacžquiztan juc'antiča. ³² Nii tsewctan tjonchi zoñiqui arajpachquin čjulut chertčhaja, nonžtčhaja, jalla nii zoñinacžquiz mazziča. Jalla nii zumanaca maztiquiztanami zoñinacaqui anaž wira criiz pecčha. ³³ Jakziltat niž mazta criičhaja, niiqui tjurt'aquičha, Yooziž chiita takuqui werarapankalala, cjican. ³⁴ Yooziž cuchanžquita zoñiqui Yooz takupanž parličha. Yooz Espiritu Santučha niž kuzquiz žejlñipan, yanapzjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz takupanž parličha. ³⁵ Yooz Ejpqui niž Majch k'aachiča. Jalla nižtiquiztan tjappacha tjaachiča niž Majch kjarquiz. ³⁶ Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza jakziltat ana Yooz Majchquiz criyačhaja nižaza ana cazačhaja, jalla niiqui anapanž Yooztan kamasacha. Nižaza Yooz Ejpqui cjiča, nii zoñiqui castictaž cjequičha.

4

JESUSIZTAN SAMARIA WAJTCHIZ MAATAKZTAN

¹ Zoñinacaqui Jesusižquiz walja tjonchiča nižtan chica ojklayzjapa, Juanžquiztan juc'ant tama. Nižaza Juanžquiztan juc'anti zoñinaca bautissičha. Jalla nii quintu ojklayan, fariseo zoñinacaqui nii quintu nonchiča. Nekztan Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Nii zizziča Jesusaqui. ² Jalla nuž nii Jesusiž bautis quintu ojklaychiž cjenami, Jesusaqui anaž bautissičha. Antiz niž tjaajinta zoñinacakaz bautisatčha. ³ Pero fariseo zoñinacaqui Jesusiž puntuquiztan nonžcu, Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Judea yokquiztan zarakchiča, Galilea yokquin quejpžquizjapa.

⁴ Jalla nii jiczquiz ojkan, Samaria yoka nuž watstantača. ⁵ Jalla nuž Samaria yokquin ojkan Sicar cjita wajtquin irantichiča. Tuqui timpu Jacob cjita zoñiqui niž José cjita majchquiz tsjii yoka tjaachitača. Nii yok žcati Sicar cjita watja želatča. ⁶ Jalla nicju tsjii kjaz tuj želatča, Jacobž tuj cjitatača. Jesusaqui jiczquiz ojktiquiztan otchiča. Nekztan tuj latuquiz julziča. Nii oraqui taypur wajitača. ⁷⁻⁸ Nekztanaqui niž tjaajinta zoñinacaqui watja luzziča lujlž čheri kjayzjapa. Jesusaž nuž zinalla želan, tsjaa Samaria wajtchiz maatakqui nii tujquin kjaz cooyi tjonchinča. Jesusaqui naaquiz paljaychiča:

—Kjaz onalla, —cjican.

⁹ Jalla nuž kjaz tomangztiquiztan naa Samaria wajtchiz maatak žonqui cjichinča:

—Amqui judío zoñimla. Wejrqui Samaria wajtchiz žontča. ĸJažtiquiztan amqui wejtquiztan kjaz mayjo?

(Judío zoñinacžtan Samaria wajtchiz zoñinacžtan porapat ana parliñipanla, pero.) ¹⁰ Jalla nekztanaqui naa maatakaž čhiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui amquiztan kjaz maychinča. Pero amzti wejt puntuquiztanami nižaza Yooziž tjaaz puntuquiztanami intintitasaz niiqui, jalla nekztan wejtquiztan žejtñi kjaz maytasacha. Nižaza nii žejtñi kjaz tjaatam cjitasača.

¹¹ Jalla nekztanaqui naa maatakqui tuž cjichinča:

—Señor, am anaj kjaz coozizzamla. Tii tuj koziča. ĸJakzictanam nii žejtñi kjaz tjaasajo? ¹² Učhum Jacob cjita tuquita ejpqui tii tuj

ecanchiċha. Niżaza tii tujquiztan kċaz liċniċaċha, niżaza niċċ maati-nacami, niżaza niċċ animalanacami. ĠAmqui niċċquiztan ċuc'antim ċjes, kċaċztataċjo?

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naaquiz ċċichiċha:

—Jakziltat tii tuj kċazquiztan liċċhaja, jalla niċċqui wiltaċċ kċaz pecaquiċha. ¹⁴ Pero jakziltat weriċċ tjaata kċaz liċċhaja, jalla niċċqui anaċċ iya kċaz pecniċċ ċċequiċha. Weriċċ tjaata kċazqui niċċċ persun kuzquiz tsċċi ċjalzuriċċtakaz ċċisnaquiċha wiċċaya ċċejtċjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui naa maatak ŋonqui niċċquiz ċċichinċha:

—Señor, nii kċaz tjaalla, ana iya kċaz pecċjapa, niżaza tii tujquiz ana iya kċaz cooyi tjonċjapa.

¹⁶ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz ċċichiċha:

—Oka, am luctaka kċawċca. Nekztan wiltam wejtquin tċonaquiċha.

¹⁷ Naa maatak ŋonqui tuċċ kċaaziċha:

—Ana luctakchiztċha.

Jalla nuċċ kċaaztiquiztan Jesusaqui tuċċ ċċichiċha:

—Amqui weraram ċċiċċha, “Ana luctakchiztċha” ċċicanaqui. ¹⁸ Amqui pċċiċska luctakchiztakalala amqui. Jalla niċċtiquiztan anċċiqui am lucum ċċiċċhaja, jalla niċċqui anaċċ am ultim lucuqui. Ġaziqui weraram ċċiċċha.

¹⁹ Jalla nekztanaqui naa maatak ŋonqui Jesusiċċquiz tuċċ ċċichinċha:

—Señor, amċċha profetaqui, nuċċ tantiyuċha. ²⁰ Wejtnaca tuquita ejpnacaqui tii curquiz Yooz rispitiċċaċha. Anċċhuc ċċudío ŋoċċinacazti ċċiċċhucċha, Ġerusalén wajtquin Yooz rispitsa, nii.

²¹ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuċċ kċaaziċha:

—Maataka, weriċċ ċċiċċa taku criya. Tsċċi tċuċċi tjonċċha. Jalla nii tċuċċiċziqui anaċċ tii curquizimi niżaza anaċċ Ġerusalén wajtquizimi Yooz Ejċ rispitaquiċha. ²² Anċċhucqui Yooz ana zuma paċċcu rispitiċċha. We-ċċnacztċi Yooz liċċtuma paċċcu rispituċċha. Ġudío partiquiztanċċ Yooziċċ ċuchanċċquita Liwriiċċiċqui tjonċċha. ²³ Nii tjonċċ tċuċċiċziqui, niżaza anċċimi, werar Yooz Ejċ rispitiċċinacaqui kuztanami animuċċtanami Yooz rispitaquiċha. Niżaza Yooz Ejċċ kuzcama weraraċċ rispitaquiċha. Jalla niċċta rispitiċċinacaċċ Yooz Ejċqui pecċċha. ²⁴ Yoozza ana ċanċċhiziqui, animuċċtakaz. Jalla niċċtiquiztan niċċquin rispitiċċinacaqui kuztanami animuċċtanami nii rispitanċċha. Niżaza Yooz kuzcama werara rispitanċċha.

²⁵ Jalla nekztanaqui naa maatak ŋonqui Jesusiċċquiz ċċichinċha:

—Tsċċi nooċċiqui tsċċi Yoozquiztan ċuchanċċquita ċċitaqui tċonaquiċha. (Meŋías, niżaza Cristo ċċitazakazza niċċqui.) Jalla nii tjonċċcu wejtnacaquiz tċapa Yooz puntuquiztan tċaajnaquiċha.

²⁶ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuċċ ċċichiċha:

—Werċċtċha niitqui, amquiz palċayyuċha.

²⁷ Jalla nuċċ parlan Jesusiċċ tċaajinta ŋoċċinacaqui ċċejpċċquichiċċha. Nuċċ Ġesusaċċ tsċaa Samaria wajtċhiz ŋonatan parliċċi ċherċċcu, ispantiċċiċċha. Anċċha ispantiċċcu tċapa nii tċaajintanacaqui ana pewcċċiċċi atċċiċċha, “Naaquiztan ċċċċċulum pec?” ċċċan, uċċ “Ġċċaċċtiquiztan naa ŋonatan parli?” ċċċan ana pewcċċiċċi atċċiċċha. ²⁸ Nekztanaqui naa maatak ŋonqui kċaz luuz eccu, watċa oċċċhinċċha. Nekztan ŋoċċinacċquin tuċċ ċċint'ichinċċha:

²⁹ —Ojklay, tsjii zoñiž cheržquily. Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza. Wejtquiz nii puntu chiichiča. ¿Anaj tii Yooz cuchanžquita Cristo cjesaya?

³⁰ Nekztanaqui zoñinacaqui wajtquiztan ulanžquichiča, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju. ³¹ Ima nii zoñinacaž irantižcan, niiž tjaajintanacaqui Jesusižquiz chiizinchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čhjululla mekaz lujlznalla.

³² Jesusazti ninacžquiz cjichiča:

—Wejttac yekja lujlž žejlča. Jalla nii lujlžqui ančhucqui anaž pajča.

³³ Jalla nuž čhiitiquiztan niiž tjaajintanacaqui ninacpora pewcsasiča, tuž cjican:

—¿Jequit tižquiz lujlž čhjeri zjižcanchi cjesajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui wejt cuchanžquiñiž kuzcama kamuča. Nižaza niiž pecta langz cumpluča. Jalla niiča wejta lujlž čhjeri cuntaqui.

³⁵ Ančhucqui cjinčhucča, “Zkala ajzquinaqui pajkpic jiiz pjaltiča”, jalla nuž cjinčhucča. Pero wejr ančhucquiza cjiwča, “Nii zoñinacžquin cherzna. Pookchi zkalanacažtakaz ninacaqui. Ricujž pecča. ³⁶ Jakziltat nii pookchi zkalanaca ricujačhaja, jalla niiqui pactaž cjequiča. Nižaza nii ricujta zoñinacaqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Jalla nižtiquiztan zkala čhjacñimi ajžñimi nuž chicapacha cuntintuž cjequiča. ³⁷ Tii zkala puntuquiztan čhiitaqui werarapanča. Jalla tuž cjiča: “Zkala čhjacñiqui tsjičha. Nižaza zkala ajžñiqui yekjača”. ³⁸ Wejrqui ančhuc cuchanžquichinča, ana amiž trabajta zkala ricujzjapa. Yekjanacača nii zkala trabajči Yooz taku paljaycan. Ančhucqui nii trabajtiquiz yapzinčhucča, ultimquiziqui Yooztajapa ricujta cjisjapa.

³⁹ Jalla nekztanaqui wacchi Samaria wajtchiz zoñinacaqui niižquiz criichiča, naa maatak žonaž maztaž cjen. “Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza”, jalla nuž cjican mazzinča naaqui. ⁴⁰ Nižaza Jesusižquiz tjonžcu, nii Samaria wajtchiz zoñinacaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Wejtnacatan kamt'alla.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan puc maj kamchiča. ⁴¹ Jalla nuž niiž persuna tjaajintiquiztan iya juc'anti nii zoñinacaqui niižquiz criichiča.

⁴² Ninacaqui naa maatak žonaquiza tuž cjichiča:

—Wejrnacqui criyuča. Anaž amiž maztiquiztankaz criyuča. Antiz niiž taku persuna nonžcupan criyuča. Chekapan, tižqui Yooz cuchanžquita Cristukalča, zoñinacžquiza liwriñiqui. Anzil nii zizuča wejrnacqui, niiž tjaajinta taku nonžcu.

TSJII CHJETINTAQUI

⁴³ Puc majquiztan Jesusaqui Galilea yokquin ojkchiča.

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž čhiichiča:

—Tsji Yooz cuntiquiztan čhiñi profetaqui niiž persun wajtchiz zoñinacžquiza ana rispittača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Galilea irantitan, nii zoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča. Nii zoñinacaqui Jerusalén ojkchizakaztača, pascua pijjzta payi. Jalla nicju žejlcan tjapa Jesusaž paatanaca cherchiča. Jalla nižtiquiztan nii zoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča.

⁴⁶ Galilea yokquin žejlcan, Jesusaqui Caná cjita watja wilta ojkchiča. Tuquiqui nii wajtquiza kjazquiztan vino tuckatchiča. Tsji pajk jilirž

secretariuqui Capernaum wajtquiz želatča. Nii secretariuž majchqui laatača. ⁴⁷ Jesusaž Judea yokquiztan Galilea tjonchi quintu zizcu, nii secretariuqui Jesusa roqui ojkechiča niž kjuyquin tjonžcajo, nižaza niž majch čhetnajo. Niiž majchqui ticzmayatača. ⁴⁸ Jalla nekztan Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Ančhucqui sinalanacami milajrunacami ana cheraquič niiqui, ana criyasača.

⁴⁹ Nekztan nii secretariuqui cjichiča:

—Señor, ima wejt majch ticznán wejt kjuyquin tjonžcalla.

⁵⁰ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Am kjuya quepa, am majchqui žetaquiča.

Nekztan nii secretariuqui jalla nuž Jesusaž chiitan nii criichiča. Jalla nekztan kjuya quejpchiča. ⁵¹ Jalla nuž niž kjuya okan, niž piyunanacaqui nižquin zalžquichiča, tuž cjican:

—Am majchqui žejtchiča.

⁵² Jalla nuž čhiitiquiztan nii secretariuqui pewcziča, čjulora niž majch žeti kallantichi, jalla nii. Niiž piyunanacaqui cjichiča:

—Zezcu taypuruž paztanalla nii kjakñi ch'ujlñiqui apaltichiča.

⁵³ Nii ejpqui cjuñziča, nii orapacha Jesusaqui cjichiča, “Am majchqui žetaquiča”. Jalla nižtiquiztan nii ejpqui tjapa kuztan Jesusižquiz criichiča, tjapa niž kjuychiz žoñinacžtanpacha.

⁵⁴ Judea yokquiztan Galilea quejpžcu, Jesusaqui nii milajru paachiča. Jalla nižtanaqui pizc wilta milajru paachiča.

5

LAA ZOÑI CHJETINTA

¹ Wiruñauqui judío žoñinacaqui pijizta paatča. Jalla nuž paan, Jesusaqui Jerusalén watja quejpžquichiča. ² Jerusalén wajtquiz tsjii pajk zana želatča, uuzi zana cjita. Jalla nii žcati tsjii žoñiž paata cocha kjazjapa želatča. Nii cochaqui Betesda cjitatača Hebreo tawkquiztan. Nii coch muytata pjijska kjuyallanaca želatča. ³ Jalla nekzi wacchi lanaca želatča, zuranaca, zuch žoñinaca, ana tsijtñinaca. Nii laa žoñinacaqui kjaz kizkiz tjewznatča. ⁴ Awiz awizaqui tsjii anjilaqui nii cochquiz tjoñiča kjaz tjarñi. Jalla nuž nii kjaz tjarnan, primera kjazquiz luzzi žoñiqui žejtchi cjisñitača, čjul laaquiztanami. ⁵ Tsjii laa žoñiqui quinsa tunc quinsakalcun wata laa želatča. ⁶ Jesusaqui nii laa žoñi cherchiča. Nekztan Jesusaqui zizzi cjissiča, nii žoñi ažk watanaca laachitača, nii. Jalla nuž zizcu nii laa žoñžquiz pewcziča tuž cjican:

—Žejtchi cjissim pecya?

⁷ Nii laa žoñiqui kjaaziča tuž cjican:

—Señor, anaž jecmi tii kjaz tjarnan wejr luzkatñi žejlča. Luz pecuča, pero yekjakaz wejt tuqui luzza, tii kjazquizqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Zaazna, am tjajz zquiti apta, ojklaya.

⁹ Jalla nii orapacha žejtchi cjissiča. Niiž tjajz zquiti aptižcu ojkechiča. Jeejz tjuñquiz nii čhetintaqui watchiča. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii čhetinta žoñžquiz tuž čhižinchiča:

—Jeejz tjuñquiziqui, anača tjajz zquiti joojooz cjitaqui. Lii quintrala niiqui.

¹¹ Nii čhetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Jalla nii wejr čhjetini zoñiqui wejr mantichiča, tuž cjican: “Tjajz zquiti aptižcu, oka”. Jalla nuž cjichiča.

¹² Nii judío zoñinacaqui pewcziča tuž cjican:

—¿Ject amquiz nuž cjichejo, “Tjajz zquiti aptižcu oka”, cjicanajo?

¹³ Jesusaqui nii oraqui walja nekz žeļņi zoñinacz taypiquiztan katchiča. Jalla nižtiquiztan nii zoñiqui ana pajchiča, ject nii čhjetinčhaja, jalla nii. ¹⁴ Niiž wiruñ Jesusaqui nii laaquiztan žejtchi zoñžtan zalchiča timpluquin. Nekztan nižquiz cjichiča:

—Jila, amqui žejtchamča. Jaziqui ana wilta uj paaquiča. Uj paaquiz niiqui, amquiz juc'ant anawalim cjisnasača.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zoñiqui judío zoñinaczquin mazņi ojkchiča, Jesusača nii čhjetini zoñiqui, jalla nii mazziča. ¹⁶ Nii Jesusaž nižta jeejz tjuñquiz čhjetintiquiztan judío zoñinacaqui Jesusiž quintra cjissiča; conz pecatča. ¹⁷ Ninaczquiz Jesusaqui tuž cjichiča:

—Wejt Yooz Ejpqui tiraž langža, wejrmi nižtapachal langznuča.

¹⁸ Jalla nižta čhiitiquiztan nii judío zoñinacaqui juc'ant žawjchiča, nižaza juc'anti conz pecatča. Jesusaqui jeejz tjuñquiz ana permitta langz mantichiča, judío zoñinacz lii quintra. Nižaza “Yooz Ejpča wejt persun Ejpqui” cjican čhiichiča. Nuž cjican “Wejrmi Yoozžakaztča” cjichiča. Jalla nižtiquiztan nii judío zoñinacaqui Jesusiž quintra juc'anti aptichiča, conzjapa.

JESUCRISTUCHA YOOZ MAJCHQUI

¹⁹ Nižaza Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ančhucaquiz weraral chiyuča. Wejrtča Yooz Majchqui. Pero persun kuzcama anal paasača. Yooz Epiž tjaata obranacal paa-uča. Jaknužt Yooz Ejpqui obra paačhaja, jalla nužuzakaz wejr Yooz Majchqui obra paa-uča. ²⁰ Yooz Ejpqui wejr k'aachiča, nižaza tjapa niž paata obranacami wejtquiz tjeeža. Nižaza Yooz Ejpqui juc'anti pajk obranacz tjeznaquiča, ančhuc ispantichi cjeyajo. ²¹ Jaknužt Yooz Ejpqui ticzinaca jacatatskatčhaja, nižaza wilta žeti tjaačhaja, jalla nižta zakaz wejrqui žeti tjaača, wejt munaņpicama. ²² Yooz Ejpqui persunpacha ana casticu tjaača. Pero wejtquiz tjapa niž mantiz poder intirjichiča castictu tjazjapa. ²³ Jalla nuž intirjichiča, tjapa zoñinaca wejtquiz rispitažo, jaknužt Yooz Ejpžquin rispitchaja, jalla nuž. Jakziltat wejtquiz ana rispitchaja, jalla niiqui wejr cuchanžquini Yooz Ejpžquin ana zakaz rispitcha.

²⁴ Ančhucaquiz weraral chiyuča. Jakziltat weriž čhiita taku nonžcu tjapa kuztan catokčhaja, nižaza wejr cuchanžquinižquiz kuz tjaačhaja, jalla niiqui Yooztan wiņaya kamča. Nižaza ana casticta cjequiča. Infiernuquin ojkņi jiczquiz eccu, arajpach ojkņi jiczquiz kamča, Yooztan wiņaya kamzjapa. ²⁵ Ančhucaquiz weraral chiyuča. Tsjii timpu tjonča, nižaza anzimi nii timpuča. Anziqui ticzižtakaz kamņi zoñinacaqui wejt taku nonžcu tjapa kuztan catokačhaja, jalla niiqui ew kamaņchiz kamaquiča. Yooz Majchtča wejrqui. ²⁶ Yooz Ejpqui persunpacha žejtkatz poderchizza. Nižaza wejt Yooz Ejpqui nii poder wejtquiz intirjichiča. ²⁷ Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Zoņtča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pjalz puestuquiz wejr utchiča. Jaziqui arajpachquin kamzmi nižaza infiernuquin casticzi jalla nii mantiznaca wejtquiz intirjichiča. ²⁸ Tii weriž čhiitiquiztan ana ispanta. Tsjii timpu tjonča. Jalla nii timpuquiz

tjapa ticzinacaqui wejt joraž nonznaquiča. Nekztan sipulturniquiztanž žaaznaquiča. ²⁹ Zuma kamchinacaqui jacatataquiča Yooztan wiñaya kamzjapa. Ana zuma kamchinacazti jacatataquiča infiernuquin casticta cjisjapa.

YOOZ EJPZTAN YOOZ MAJCHTAN

³⁰ Wejrqui persun kuzquiztanac anal pjalznasača. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantičhaja, jalla niicamal pjalznuča. Anal wejt kuzquiztan pjalz pecučha. Antiz wejr cuchanžquiniž kuzcama pjalz pecučha. Jalla nižtiquiztan weriž pjaltacui lititumača. ³¹ Wejrkal persunpacha wejt fatora chiyasaž niiqui, weriž čhiita taku anaž walasača. ³² Pero yekja tisticu wejt fatora žejlča. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiž wejt puntuquiztan čhiita takuqui werarapanča. Jalla nii zizuča. ³³ Ančhucqui Juanžquin pewczñi cuchanžquichinčhucča wejt puntuquiztan. Niiž kjaaztaqui werarapanča. ³⁴ Zoñiž wejt fatora werara čhiiniž cjenami, wejtquiz anaž anča importičha. Yooz Ejpča wejt fatora ultim werara čhiiniqui. Nuž cjiwčha, ančhuc wejtquiz criyajo, ančhuc liwriita cjisjapa. ³⁵ Juanqui tsjii tjeezta lamparažtakaz kjanatča. Jalla nuž kjančan nii Juanqui wejt puntu kjanzt'ichiča. Nižaza tsjii upacamakaz niiž kjanquiz ančhucqui cuntintu kamčiča. ³⁶ Juanqui wejt fatora čhiichiča. Pero tsjiiqui žejlča Juanžquiztan juc'anti. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiqui wejt fatora zakaz čhiičha. Nižaza wejt Yooz Ejpqui wejr mantichiča obranaca cumplizjapa. Tii obranacquiztan wejr pajtapan cjesača, Yoozquiztan tjončin, ana Yoozquiztan tjončin, nii. Tii weriž paata obranaca kjanapacha tjeeža, Yooz Epiž wejr cuchanžquita, jalla nii. ³⁷ Wejr cuchanžquini Yooz Ejppacha wejt fatora čhiičha. Ančhucqui niiž persun jora ana nonznasača nižaza niiž tsiiti ana cherasača. ³⁸ Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. Pero ančhucqui wejtquiz ana criičha. Jalla nižtiquiztan niiž takumi ančuca kuzquiz ana zakaz catokča. ³⁹ Ančhucqui cjiirta Yooz taku ančaž istutičha. Nekztan ančhucqui tantiiča, “Yooz taku istutičhiž cjen wejrnacqui Yooztan wiñaya kamaka,” cjan. Pero nii cjiirta Yooz takunacaqui wejt puntuquiztanž čhiičha. ⁴⁰ Jalla nuž istutižcupacha, ančhuczi anaž wejtquiz macjatž pecča, Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapaqui.

⁴¹ Zoñinacaž tjaata honora wejtquiz anaž importičha. ⁴² Ultimu ančhucqui ana Yoozquin kuzzizčhucča. Nii zizuča. ⁴³ Wejt Yooz Ejpž cuntiquiztan tjonchi cjenami, ančhucqui anaž wejr criičha. Pero yekja zoñiqui persun kuzcama ančucaquiz tjonasaž niiqui, niižquiz criyasaž, jaz. ⁴⁴ Ančhucqui ančhucporaž honorchiz cjezas pecča. Ančhucqui Yooziž tjaata honorchiz cjisjapa anaž importičha. Jaziqui, ¿jaknužt ančhuc wejr criyasajo? ⁴⁵ Ančhucqui Moisés liiquiz kuz tjaachiž cjen, pinsaquiča, Yooztan wiñaya kamaka, jalla nii. Pero nii Moisespacha ančuca ujnacaž tjeeznaquiča, Yooz Ejpž yujcquiziqui. Anača wejrqui Yooz Ejpž yujcquiz ančuca ujnaca tjeezniñtqui. ⁴⁶ Moisesqui wejt puntuquiztan cjiirchiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Moisés cjiirta criitasaz niiqui, wejtquiz zakaz criitasacha. ⁴⁷ Ančhucqui nii Moisés cjiirtanaca ana criičhaj niiqui, ¿jaknuž weriž čhiitanaca criyasajo?

¹ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui Galilea cjita kotž nawjctuñtan ojkchiča. Nii kotaqui Tiberias, cjitazakaztača. ² Walja žoñinacaqui niizquin apziča, milajrunaca paañi cheržcu nižaza laanaca čhjetinchi cheržcu. ³ Pero Jesusaqui tsjii curu yawchiča niiz tjaajintanacztan. Jalla nicju julziča. ⁴ Nii oraqui judío žoñinacz pascua pjijzta žcatitača. ⁵ Acha waytižcu, Jesusaqui walja žoñinaca apžquiñi cherchiča. Nekztanaqui Felipžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Jakziquiztan lujlz čhjerinaca kjayžcaqui, tii tama žoñinaczquiz luli tjaazjapaya?

⁶ Jesusaqui nuž chiichiča Felipe yanzjapa, jaknužt kjaazñi, jalla nii. Nii ora Jesusa persun kuzquiz zizatča, jaknužt nii žoñinaca luli tjaachaja, jalla nii. ⁷ Nekztanaqui Felipiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Paa patac pajk paaz walurchiz t'anta anaž alcansasača, zapa mayni zkoluccama lujlz cjenami. ⁸ Tsjii tjaajintaqui, Andrés, cjitatača, Simón Pedruž lajk. Jalla niiqui tuž cjichiča:

⁹ —Tekz tsjii uza žejlča, pjijska siwat t'antichiz, pizc ch'izziz. Pero čtama žoñinaczquiz wacas teejo?

¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča:

—Tjappacha nii žoñinaca, julznajo.

Jalla nii yokaqui walja pastu yokatača. Nekziqui tsjii pjijska warank luctak žoñinaca julziča. ¹¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii t'anta tanžcu, Yoozquin gracias cjican cjichiča. Nekztanaqui tjaajintanaczquin tjaachiča. Jalla nii tjaajintanacaqui partir paychiča nii julzi žoñinaczquiz. Nužuzakaz nii pizc ch'iztan tojžcu, lujlkatchiča, jaknužt zapa mayni pecatčaja, jalla nuž. ¹² Jalla nuž nii žoñinacz chjekchiž cjen, Jesusaqui niiz tjaajintanaca mantichiča, tuž cjican:

—Nii žejtchi t'unanaca ricuja, ana čhjulumi pertita cjeajo.

¹³ Nekztanaqui žoñinacz lujlz žeržtan, niiz tjaajintanacaqui nii pjijska siwat t'antiquiztan žejtchinaca ricujchiča. Tuncapan canasta chjiipi ricujchiča. ¹⁴ Nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž paata milajru cheržcu, tuž cjichiča:

—Chekapani, tiikalala nii tjonñi profetaqui.

¹⁵ Jesusaqui ninacz kuzquiz naychiča. Ninacaqui Jesusa pgorzaž majkz pecatča, ninacz chawc jiliri cjeajo. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninaczquiztan zarakžcu cur punt kjutñi yawchiča, zina žejljapa.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŃ OJKCHA

¹⁶ Tjuñiz kattan niiz tjaajinta žoñinacaqui kot atquin chjiwžquichiča. ¹⁷ Nii curquiztan chjiwžcu warcuquiz luzziča, Capernaum watja iran-tizjapa. Jalla nekztanaqui kotquiz oki kallantichiča. Ween zumchitača. Jesusaqui imapanž ninaczquin tjonatča. ¹⁸ Kotquiz okan tsjii pjursant tjamiqui tjamžquichiča. Jalla nižtiquiztan kjaz ljojkjinacaqui waljaž ljojkinžquichiča. ¹⁹ Tsjii tupu zkoluc jilalla ojkchiž cjen, ninacaqui Jesusaž warcuquin žcatžinžquiñi cherchiča. Jesusaqui kjaz juntun tjonatča. Pero Jesusižquiz ana pajatča nii zumchiquiz cjen. Jalla nekztan ninacaqui ancha tsucchiča. ²⁰ Nekztan Jesusaqui ninaczquiz tuž cjichiča:

—Werjtča. Anača tsuca.

²¹ Jalla nuž chiitiquiztan ninacaqui Jesusa warcuquiz cuntintu luzkatchiċha. Kot taypiquiztaċha. Pero nii ratupacha kot atquin cjissiċha, jakzi wajtquin okatċhaja, jalla nicju.

ZOÑINACAQUI JESUSA KJURCHA

²² Jakatažuqui nii kotž nawjctuñtan ecta zoñinacaqui Jesusa ana cherchiċha. Zezcu zeztan tsjii warcukaz želatċha. Jesusaqui warcuquiz ana luzziċha. Niiž tjaajinta zoñinacakaz warcuquiz ojkiċha. Pero jakziquin Jesusaqui želatċhaja, ana zizziċha nii ecta zoñinacaqui. ²³ Nekztan yekja warcunacaqui irantižquichiċha Tiberias cjita wajtquiztan. Jakziquin nii zoñinaca t'anta lujlchižlaja, jalla nicju irantižquichiċha. Ima lujlkatcan, Jesús Jiliriqui Yoozquin parlichicċha gracias cjican. ²⁴ Nekzi ecta zoñinacaqui Jesusami niiž tjaajintanacami ana nekz cheržcu warcunacquiz luzziċha. Capernaum watja ojkiċha Jesusa kjuri.

JESUCRISTUZ CHIITA TAKU

²⁵ Kot tsjii latuquin irantižcu, zoñinacaqui Jesusižtan zalchiċha. Jalla nuž zalžcu niizquiz pewcziċha tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, žċhjulora tekz irantižquichamtajo?

²⁶ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziċha:

—Anċhucaquiz ultim weraral chiižinuċha. Zezcu anċhucqui t'anta lujlchinċhucċha ċjekjañcama. Jalla nižtiquiztanž anċhucqui wejr kjurċha. Weriz paata milajru anaž intintazza anċhucqui. Jalla niiz intintaztasaz niiqui anaž wejr kjurtasaċha ċjheri lujlžapakaz. Antiz wejr kjurtasaċha, Yooz puntu tsjan zizjapa. ²⁷ Anaċha miranzñi ċjherquinaqui kuz tjaazqui. Tsjii ratujapakazza niiqui. Antis ana miranzñi Yooz ċjherquiñċha kuz tjaa. Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapaċha niiqui. Nii Yooz ċjheriqui wejrqui anċhucaquiz tjaasaċha. Yooz Ejpqui niijapa wejr utchipanċha. Wejrqui tsewtan cuchanzquita Yooz Zoñtċha.

²⁸ Jalla nekztanaqui nii zoñinacaqui pewcziċha tuž cjican:

—Žċhjulu obranacat paaz waquisasaya, Yooz munañpa cumplisjapaya?

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziċha, tuž cjican:

—Yooz cuchanzquita Zoñžquiz kuz tjaa; niizquiz criya. Jalla niicċha Yooz munañpaqui.

³⁰ Nekztanaqui ninacaqui cjichiċha:

—ŽAmqui ċhjul milajrum tjeeznas, wejrnac cherzjapajo? Nekztan amquin criyasacċha. Žċhjul obram paa-as? ³¹ Uċhum tuquita atchi ejpnacaqui ċhekti yokquin maná cjita ċjheri lujlchiċha. Nižaza nii puntuquiztan Yooz tawkl libruquiz tuž cjiirtaċha: “Moisesqui ninacžquiz arajpachquiztan tjonñi ċjheri tjaachiċha”.

³² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziċha:

—Anċhucaquiz ultim weraral chiižinuċha. Moisesqui anċhuca atchi ejpnacžquiz ċjheri tjaachiċha. Pero Moisesqui anaċha tjaachiqui ultim werar arajpach t'anta ċjheriqui. Wejt Yooz Ejpċha ultim werar arajpach t'anta ċjheri tjaachiqui. ³³ Jalla nii Yooziž tjaata t'antaqui arajpachquiztan ċhijjwžquichiċha. Jalla niicċha tii muntuquiz žejlñi zoñinacžquiz arajpach žeti tjaañiqui.

³⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz cjichiċha:

—Señor, nii t'anta ċjheri panž tjaalla.

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiċha:

—Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. Jequit wejtquin tjonachaja jalla niiqui ana wira čheri eeczñiz cjequiča; nižaza jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui ana wira kjaz kjara pasñiz cjequiča. ³⁶ Tuqui wejrqui anchucaquiz chiichinča, “Ančhucqui wejr cheržcumi wejtquiz ana criichinčhucča”. ³⁷ Yooz Ejpqui wejt mantuquiz cjisjapa žoñinaca intirjichiča. Tjapa nii intirjita žoñinacaqui wejtquiz tjonacuiča. Nižaza jakziltat wejtquiz tjonachaja, jalla niiqui ana weriž čhjatkatat cjequiča. ³⁸ Wejrqui arajpachquiztan ana wejt persun kuzcama payi tjonchinča. Antiz wejrqui wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzcama payi tjonchinča. ³⁹ Jalla tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž pecča, wejr ana zinta niiž intirjita žoñinaca pertiskatajo, nižaza ninaca jacatatskatajo. ⁴⁰ Nižaza tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž zakaz pecča, jequit wejr pajachaja, nižaza wejtquin criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza wejrqui ninaca ticziquiztan jacatatskatača ultim juyzu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nužuča wejt Yooz Ejpž kuzqui.

⁴¹ Tuqui Jesusaqui chiichiča, tuž cjican:

—Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla nii chiitiquiztan judío žoñinacaqui niiž quintra chutchiča. ⁴² Ninacaqui cjichiča:

—¿Anaj tii Jesusac Jus maatejo? Učhumqui niiž maa ejpžquiz pajla. ¿Kjaž tiizti “Arajpachquiztan tjonchinča” cjican chiyasajo?

⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui anaž nuž wejt quintra chucha.

⁴⁴ Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. Nižaza niičha wejtquiz macjatskatñiqui. Jakziltat wejt Epiž macjatskatta cječhaj niiqui jalla ninacakaz wejtquiz tjonasača. Anažlaj wejt Epiž macjatskatžquitaqui, wejtquiz anaž tjonasača. Nižaza jacatat tjuñquiziqui wejtquiz criichinacaqui jacatatskatača, ninaca Yooztan wiñaya kamzjapa. ⁴⁵ Profetanacaqui tuquitan tuž cjiřchiča: “Yoozqui tjapa niiž partir žoñinacžquiz tjaañacuichiča”. Jalla nižtiquiztan jequit wejt Epiž tjaañinta nonžaja, nižaza catokčhaja, jalla niiqui wejtquiz tjonča, nižaza criičha.

⁴⁶ Jalla nuž wejt Yooz Epiž tjaañinta cjenami, anaž jecmi persun čhjujčztan Yooz Ejp cherchiqui. Wejr alajača Yooz Ejp cherchintqui. Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchinča. ⁴⁷ Ančhucacui ultim weraral chiyučha. Jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamča; nižaza arajpachquin žejtñiz cjequiča. ⁴⁸ Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. ⁴⁹ Ančhucacui tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita t'anta lujlchiča. Pero nii t'anta lujlchiž cjenami, ninacaqui ticzizakazza. ⁵⁰ Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jequit wejt t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča; arajpachquin žejtñiz cjequiča. ⁵¹ Wejrqui arajpachquiztan tjonchinča. Jaziqi wejrpanča žeti tjaañi t'antitqui. Jequit tii t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan chica wiñaya kamaquiča. Tii wejt curpuqui t'anta cuntača. Wejt curpuqui tjaa-ača, tii muntuquiz žejlfi žoñinaca Yooztan wiñaya kamajo. ⁵² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora ch'aazi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Kjaž tiiz persun curpu učhum lulajo tjaasajo?

⁵³ Jesusaqui nekztanaqui cjichiča:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit ančhucaquiztan wejt curpu ana lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc ana licačhaj niiqui, jalla niiqui anapanž ultimu arajpach žejt wirchiz cjesačha. Anapan Yooztan wiñaya kamasacha. ⁵⁴ Jequit wejt curpu lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc licačhaj niiqui, jalla ničha Yooztan chica wiñaya kamñiqui. Nižaza nii zoñinacaqui tsjii tjonz tjuñquiziqui weriž jacatatskattaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa. ⁵⁵ Wejt curpuqui ultimu arajpachquin žejtkatñi čhjeričha. Nižaza wejt ljocčha ultimu arajpachquin žejtzjapa liczqui. ⁵⁶ Jequit wejt žejtkatñi curpu lujlčhaja, nižaza wejt žejtkatñi ljoc licčhaja, jalla ninacačha wejttan tsjii kuzzizqui. Nižaza wejrtčha ninacžtan tsjii kuzzizqui. ⁵⁷ Wejr cuchanžquini Yooz Ejpčha arajpach žejtñi kamañchizqui. Wejrmi niž cjen arajpach žejtñi kamañchiztčha. Nižaza jequit wejtquiztan lujlčhaja, jalla ničha weriž cjen arajpach žejtñi kamañchizqui. ⁵⁸ Wejrtčha nii arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla tii t'antaqui anačha nii maná cjita t'anta irataqui. Nii maná t'anta lujlchiž cjenami, ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ticzičha. Jequit tii wejt t'anta lulačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya žetaquičha.

⁵⁹ Jalla nuž Jesusaqui tjaajinchičha Capernaum wajtquiz ajcz kjuyquiz.

TSJII ZOÑINACAQUI ANAZ CRIIČHA

⁶⁰ Jalla nižta tjaajinta nonžcu walja nižquiz apžñinacaqui tuž cjichičha: —Tii chiitaqui ch'amačha intintazqui. Jequit tiiž tjaajintizquiz criyasajo?

⁶¹ Jesusaqui persun kuzquiz zizzičha, tsjii apžñi zoñinacaqui niž chiitiquiztan chutchičha jalla nii. Jalla nižtiquiztan tuž cjichičha:

—¿Tii chiitiquiztan chuchya, wejtquiztan zarakz pecya? ⁶² Tuquiqui arajpachquin wejr želatčha. Ančhucqui wejr wilta arajpachquin ojki cheraquiz niiqui, nekztan žaknužt ančhuc cjeequi? ⁶³ Tsjii zoñiqui animuž cjen žejtčha. Niiž curpuqui curpukazza, ana wiñaya žejtñičha. Nižaza weriž chiita takuqui ančhuca animunaca arajpachquin žetñi cjiskatasacha, Yooztan wiñaya kamajo. ⁶⁴ Yekjapanacaqui ančhucaquiztan wejtquiz ana criičha.

Jesusaqui primirquiztanpacha zizzičha, jequit nižquin ana criichi cječhaja, jalla nii Nižaza zizzičha, jequit niž quintra tarazuna paačhaja, jalla nii. ⁶⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejrqui cjichinpančha, “Yooz Ejppankazza zoñinaca wejtquiz macjatskatñiqui, wejtquiz criizjapa. Jequit wejtquiz macjatžquichi cječhaja, jalla niiqui wejtquiz tjončha, nižaza criičha. Pero jequit ana macjatžquichi cječhaja, jalla niiqui anapan wejtquiz tjonasacha, criizjapa”.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui walja nii apžñinacaqui Jesusižquiztan zarakchičha. Niižtan chica ana iya ojklaychičha. ⁶⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niž tuncanpan tjaajintanacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ančhuczakaz zarakz pecya?

⁶⁸ Nekztanaqui Simón Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žecžquin wejrnac okasajo? ¿Yooz puntu tjaajinta cjis-japajo? Am takunacakazza werara tjaajintaqui, jaknužt Yooztan wiñaya kamčhaja, nii. ⁶⁹ Wejrnacqui amquiz criichinčha. Nižaza zizñi cjissinčha, amqui Yooz cuchanžquita Cristumpančha; wiñaya žejtñi Yooz Ejpž Maatimčha.

⁷⁰ Jesusaqui nekztan tuž cjichičha:

—Wejrqui ančhuc illzinča, tuncapani. Jalla nižta cjenami tsjii ančhucakuiztan diabluž mantuquiz žejlča.

⁷¹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Judas Iscariote, niž puntuquiztan chiichiča. Simonž majhtača niiqui. Judasqui tuncapan illta žoñinaczquiztanpachača. Niiqui tarasunažcu, Jesusa intirjaquiča quintra žoñinacz kjarquiz.

7

JESUSIZ LAJKNACAQUI NIIZQUIN ANA CRIICHA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Galilea yokaran ojklaychiča. Judea yokquin ana ojklaz pecatča. Jalla nicju judío žoñinacaqui Jesusa conz pecatča. ² Nii timpuqui tsjii judío žoñinacz pijiztaqui žcatitača. Nii pijizta paazjapa chjujlla kjuyanaca kjuychiča. ³ Jalla nižtiquiztan Jesusiz lajknacaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Ana tekz žela amqui. Judea yokquin oka. Jalla nicju am apžñinaca žejlča. Jalla ninaczquiz amiž paata obranaca cherskata. ⁴ Jakziltami žoñinaczquiz persun poder cherskatz pecčhaja, jalla niiqui anaž chjojzacuñ obranaca paača. Jaziqui amqui obranaca paaz poderchizzamžlaj niiqui, kjanapacham žoñinaczquiz tjeeznaquiča.

⁵ Jesusiz lajknacami ana nižquin criichiča. ⁶ Nekztan Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Ančhucqui čjulorami pijizta okasača. Wejt ojcz oraqui imaziča. ⁷ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ančhucatan ana chjaawjkatasacha. Wejttanzi chjaawjkatča. Wejrqui kjanapacha tjeeznuča ninacz ana wali paatanaca. Jalla nižtiquiztan wejttan quintrača. ⁸ Ančhuckaz pijizta oka. Wejrqui anal okasača. Wejt ojcz oraqui imaziča.

⁹ Jalla nuž chiižcu, nii Galilea yokquin eclichiča.

JESUSAQUI PIJIZTA OJKCHICHA

¹⁰ Niiž lajknacz pijizta ojektanaqui Jesusaqui chjojzacuñ ojkchizakazza, žoñinaca ana cherajo. ¹¹ Judío žoñinacazti Jesusa kjurchiča nii pijizta paañi žoñinaczporquiz, tuž cjan:

—¿Jakziquin nii žoñi želasaya?

¹² Wacchi nii pijiztiquin žejlñi žoñinacaqui Jesusiz puntu parlatča. Yekjap žoñinacaqui cjetča: “Niiča zuma žoñiqui”. Yekjap žoñinacazti cjetča: “Niiča ana zuma žoñiqui. Žoñinaczquiz tsjii kjutñi tjaajincan incallñiča”.

¹³ Pero judío jilirinaca ekskcu, anaž jecmi Jesusiz favora cuza kjana parlatča, antiz jamazitž parlatča.

¹⁴ Pijizta taypi cjisnan, Jesusaqui timpluquin luzcu tjaajinchiča. ¹⁵ Jesusaž nuž tjaajnan judío žoñinacaqui ispantichiča, tuž cjan:

—¿Kjaž tii žoñiqui zizñi zizñi tjaajnasajo, ana instutiižcojo?

¹⁶ Jalla nuž nii judío žoñinacz parlitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weriž tjaajintaqui anača wejt kuzquiztan jwesta. Antiz wejr cuchanžquiniž kuzquiztan tjonča. ¹⁷ Jakziltat Yooz kuzcama kamz pecčhaj niiqui, nii žoñiqui zizaquiča, weriž tjaajintaqui Yoozquiztan tjonchiča, nii. Anača wejt persun kuzquiztan tjonchiqui. ¹⁸ Jakziltat persun kuzcama tjaajinčhaja, jalla niiqui persun honorakaz waytiz pecčha. Pero wejrqui Yooz kuzcama tjaajnuča. Yooz Ejpqui wejr

cuchanžquichiča. Jaziqui Yooz honora waytiz pecuča. Weriž tjaa-jintami kamtami Yooz kuzcamapankazza. Werarapanča. Ana zinta toscara chiyasača.

¹⁹ Moisesqui ančhucaltajapa lii ecchiča, ¿ana jaa? Jalla nuž ecchiž cjenpacha, anaž jecmi ančhucquiztan nii lii jaru kamchinčhucča. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr conz pecjo, ančhucua lii quintrajo?

²⁰ Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui kjaaziča tuž cjan:

—Amqui zajraž tantamča. ¿lect am conz pecjo?

²¹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjan:

—Tsji pajk obra paachinča jeez tjuñquiz. Jalla nižta paatiquiztan ančhucqui ispantichinčhucča. Pero weriž paata obra ana intintazz-inčhucča. ²² Nonžna. Moisesqui janchiquiz chimpuz cuzturumpi ančhucquiz mantichiča. Primirquiztanpacha ančhucua atchi ejpnacatača nuž mantichiqui. Wiruñauqui Moisés zakaz nuž mantichiča, nii jaru. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii lii jaru žoñž janchiquiz chimpua cjiskatiñchucča, jeez tjuñquizimi. ²³ Moisés lii rispittapanž cjisjapa, ančhucqui jeez tjuñquiz cjenami žoñž janchiquiz chimputa cjisinčhucča. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintrajo, weriž jeez tjuñquiz žoñž curpu čhjetintiquiztanajo? ²⁴ Ančhucqui, Yooz kuzmi nižaza žoñž kuzmi ana zizcuqui, anača uj jwez peczqui. Ujchiz jwez peccuqui zuma ujchiz jwezpanča.

¿JAKZIQUIZTAN TJONCHI JESUSAJO?

²⁵ Jalla nekztanaqui yekjap Jerusalén žejlñi žoñinacaqui pewcziča, tuž cjan:

—Tiiča nii conz pecta žoñi, ¿ana jaa? ²⁶ Pero tekz žejl-la, anaž chjojzacuñ tjaajinla; kjanaž tjaajinla. Niiž quintrajo žoñinacaqui ana kjažmi cjila. Jaziqui, ¿jilirinacami pajkay, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristokay? Anapanž cjesača. ²⁷ Wejrnaqui zizuča, jakziquiztan tii žoñi tjonchižlaja, jalla nii. Pero Cristuž tjonžcuqui anaž jecmi zizaquiča jakziquiztan tjonchaja, jalla nii.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui timpluquin tjaajinca, alto tawkžtan tuž cjichiča:

—Ančhucqui cjiñchucča, nii žoñi pajuča, nižaza jakziquiztan tjonchižlaja, nii. Ultimu ančhucqui wejr ana pajča. Wejrqui persun kuzquiztan ana tjonchinča. Antiz cuchanžquita tjonchinča. Nii wejr cuchanžquiči zuma lujitumača. Nižaza ančhucqui nii ana pajča. ²⁹ Pero wejrqui nižtiquiztan tjonuča. Nižaza niiqui wejr cuchanžquichiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui nii pajuča.

³⁰ Jalla nižta chiitiquiztan ninacaqui preso tanz pecatča. Jesusiž preso tanta cjis oraqui imazitača. Jalla nižtiquiztan ana jakzil-tami tanzni atchiča. ³¹ Jalla nuž tanz pecni žoñinaca želanami walja žoñinacaqui Jesusižquin criichiča. Nii criichinacaqui tuž cjichiča:

—Yooz cuchanžquita Cristo tjonžcuqui, ¿tii žoñžquiztan juc'ant cuza milajrunaca paasajo?

ZULTATUNACA CUCHANTA

³² Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntu chiitanaca nonžcu, ninacaqui timplu jilirinacžtanpacha Jesusa preso tani zultatunaca cuchanžquichiča. ³³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsjii kjaž jiizkal ančhucatan želača, jalla nekztan wejr cuchanžquinižquin quepača. ³⁴ Jalla nekztan ančhucqui wejr kju-raquiča. Jalla nuž kjurcan anaž wejr wachi ataquiča. Nižaza ančhucqui anaž oki atasāča, jakziqunt wejr želačhaja, jalla nicju.

³⁵ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora pewcsassiča, tuž cjican:

—ŽJakziqunt tii okas, ana watžta cjisjapajo? ŽYekja yokquin kamñi judío žoñinacžquin nižaza nekz žejlñi žoñinacžquin okas teejo, ninacžquin tjaa-jinzjapajo? ³⁶ Žčhjulut tiiž chiitac cjes? “Ančhucqui wejr kjuraquiča, pero wejr ana wachi ataquiča”, cjican. Nižaza “Ančhucqui anaž oki atasāča, jakziqunt wejr želačhaja, jalla nicju” cjican. Jalla nuž chiyanacqui, žčhjulut cjes?

³⁷ Jalla nekztanaqui pjijzta tucuzinž tjuñquiziqui wali chawc tjuñitača. Jalla nii tjuñquiziqui Jesusaqui tsijtsu, alto tawkžtan paljaychiča:

—Jakziltat kjaž kjara passaja, jalla niiqui wejtquiz macjatžca, wejt wiñaya žejtkatñi kjaž liczjapa. ³⁸ Jekuit wejtquiz criyačhaja, jalla niiž kuzquiztan walja zumanaca ulnaquiča jaknužt tsjii zuma jalzurquiztan zuma kjaznaca ulančhaja, jalla nižta. Jalla nuž Yooz tawk libruquiz cijirtača.

³⁹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Espíritu Santuž puntuquiztan chiichiča. Wiruñacqui Yooz Espíritu Santuqui Jesusižquiz criichinacž kuzquiz luzaquiča. Pero Jesusaqui imaž ticznatča, nižaza imaž tsewc arajpacha okatča. Jalla nižtiquiztan imazitača Espíritu Santo tjaataqui.

CRISTUZ PUNTU PARLITA

⁴⁰ Jalla nuž Jesusaž chiita nonžcu yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Chekapan tiicha nii tjonñi profetaqui.

⁴¹ Yekjapazti tuž cjichiča:

—Tiicha Yooziž cuchanžquita Cristuqui.

Yekjapanacaqui cjichiča:

—ŽKjaž Galilea žoñinacžquiztan Cristuc nasasajo? Anaž cjesača.

⁴² “Cristuqui Davidž majchmajtquiztan naspanča, nižaza Belén cjita wajtquin nasaquiča. Nii watjaqui Davidž watja cjitača”. Jalla nuž cjiča Yooz takuqui.

⁴³ Jalla nuž parližcu nii žoñinacaqui t'aka t'aka cjissiča, Cristuž puntuquiztan ch'aazcu. ⁴⁴ Yekjapanacaqui Jesusa preso tanz pecatča. Jalla nuž peccanami, ana jaknužumi payi atchiča.

⁴⁵ Timplu zultatunacaqui timplu jilirinacžquinami fariseonacžquinami quejpciča, ana Jesusa preso tani atžcu. Nii jilirinacaqui zultatunacžquiz cjichiča:

—ŽKjažtiquiztan ančhuc nii ana zijicjo?

⁴⁶ Nii žultatunacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž jecmi chiicha, jaknužt nii žoñi chiyatčhaja, jalla nužuqui. ŽYooziž cuchanžquita nii žoñejo?

⁴⁷ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui tuž cjichiča:

—ŽAnčhuczakaz incallskatchinčhucž, jaz? ⁴⁸ Tjapa učhum jilirinacami nižaza tjapa fariseo žoñinacami nižquinaqui ana criichipanla. ⁴⁹ Tii ana lii pajñi žoñinacaqui, jalla ninacakazza nižquin criichiui. Ninacaqui Yooziž castictapanž cjequiča.

⁵⁰ Nicodemo cjitatača tsjiuiqui ninacžquiztan. Tuquiqui ween chjojzacuñ Jesusižquin zina ojkchiča. Jalla niiqui ninacžquiz cjichiča:

⁵¹—Učhum liiqui tuž cjičha, “Tsjii zoñiqui ima casticta cjican, primero kjawžta cjequičha, niiz persun razuna nonžta cjisjapa”. Nuž cjičha učhum liiqui, ¿ana jaa?

⁵² Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha tuž cjican:

—¿Am zakaz Galileaquiztanajo? Yooz taku istutiya. Anaž jec profetaqui Galileaquiztan tjonasačha. Jazim zizaquiz, jaz.

⁵³ Jalla nekztanaqui tjappacha persun kjuya ojkchičha.

8

ADULTERIUQUIZ OJKLAYÑI ZON

¹ Jesusaqui Olivos cjita curulla ojkchičha. ² Jakatazuqui kjantati timpluquin quejpžquichičha. Tjapa neks žejlñi zoñinacaqui niizquin tjonchičha. Jesusaqui julžcu wilta tjaaajinchičha. ³ Jalla nuž julzi tjaaajnan, lii tjaaajiñinacami fariseonacami tsjaa maatak žon zjiicchičha. Jalla naa maatak žonqui adulterio paachiž cjen tanstkalčha. Zoñinacaqui jalla nuž tanžcu naa maatak žon Jesusiž yujcquiz zjiicchičha. Nižaza nii žejlñi zoñinacž tayıpıquız tsijtskatchičha naa žonqui. ⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz tuž paljaychičha:

—Tjaajiñi Maestro, taa maatak žonqui adulterio paañipacha tanassinčha. ⁵ Moisés liiquız tuž mantitačha, “Tižta adulteriuquiz cjićiñi zoñinacaqui čhajc jawi conz cjićačha”. Am, ¿kjažum cjiy?

⁶ Jalla ninacaqui nuž paljaychičha, Jesusa kjaž cjiñit cjes, jalla nii zizjapa. Nižaza Jesusiž čhiitiquiztan ujchiz jwez pecatčha, niiz quıntra tsjii uj tjojtunzjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui pachpiquız colžcu yokquız cjiiri kallantichičha, niiz loc'anžtan. ⁷ Pero ninacaqui tirapanž Jesusižquiz pewcnatčha, “Am, ¿kjažum cjii?” cjican. Jalla nekztan Jesusaqui zumpacha acha waytižcu, ninacžquız cjićhičha:

—Ančhucaquiztan jakziltapirižlaj ana ujchiz, niiqui primiru taa maatak žonaquız maztan čhajczkazza.

⁸ Jalla nuž čhižcu wilta colžcu yokquız tira cjiiratčha. ⁹ Jalla nuž Jesusiž čhiitiquiztan nii zoñinacaqui persun ujquıztan sint'ichičha. Nekztanaqui mayat mayat ch'uju ulñi kallantichičha. Chawc zoñinacž primiraqui ulanchiqui. Nekztan tjappacha nii zoñinacž ulantan, Jesusaqui naa maatak žonatan, nuž pucultankaz, eclichičha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta acha waytichičha. Anaž jecmi želatčha. Naa maataka alajakaztačha. Nekztan naaquız cjićhičha:

—Cullaca. ¿Jakziquin amquız uj tjojtunñi zoñinacajo? ¿Ana jakziltami am castiqui atchikaya?

¹¹ Naa maatak žonqui cjićhinčha:

—Wejt jiliri, anaž jakziltami wejr castiqui atchičha.

Nekztanaqui Jesusaqui naaquız cjićhičha:

—Wejrmi anal am ujquıztan casticačha. Jaziqui oka amqui, anam iya uj paaquičha. —Nuž pertunchičha Jesusaqui.

KJANAZTAKAZ JESUCRISTO

¹² Wiruñiqui Jesusaqui zoñinacžquız wilta paljaychičha, tuž cjican:

—Wejrqui tii muntuquız žejlñi zoñinacžquız zuma kamaña tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejt kamañ jaru kamačhaja, jalla niiqui anawal zumchiquız anaž kamaquičha. Nižaza nii zuma kamañchiz zoñinacačha wiñaya Yooztan kamñinacaqui.

¹³ Jalla nekztanaqui nii fariseo zoñinacaqui cjichiča:

—Am alaja am persunjapa chiča. Jalla nižtiquiztan anaž walča.

¹⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii weriž chiitaqui wejt persunjapa cjenami walča. Wejrqui zizuča jakziquiztan tjontučaja, nižaza jakzit wejr okačaja, jalla nii. Anchuczi anaž nii zizza. ¹⁵ Ančhucqui zoñiž pinsita jarukaz wejtquiz uj tjojtz pecča. Pero wejt kuz ana zizza. Wejrzi anal nižta uj tjojtčinča. ¹⁶ Pero weril tsjii zoñžquiz “Uj paachamča” cjeež niiqui, wejrqui weraral chiyuča nii zoñiž uj paañiž cjen. Anal wejt kuzquiztankaz chiyuča. Wejr cuhanžquiñi Yooz Ejpž kuzcamakal wejrmi chiyuča. Wejrmi wejt Yooz Ejpmi tsjiikaz chiyuča. ¹⁷ Ančuca liquiz tuž cji-rtača: “Pucultan tistic zoñinacaqui tsjiikaz chiyaquiz niiqui ninacž chiitaqui walča”. ¹⁸ Wejrqui persun puntuquiztan chiyuča. Nižaza wejr cuhanžquiñi Yooz Ejpqui wejt puntuquiztan zakaz chiča. Jaziqui weriž chiitaqui panž walča.

¹⁹ Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesusižquin cjichiča:

—¿Jakziquint am Ejpjo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančhucqui wejr anaž ultimu pajča, nižaza wejt Ejpmi anaž pajča. Wejr ultimu pajčaj niiqui, wejt Ejp zakaz pajasacha.

²⁰ Nuž tjaajincan Jesusaqui timpluguiz želatča. Jakziquin ofrenda utz cajanaca želatčaja, jalla nekž želatča. Nuž želan, anaž jecmi Jesusa preso tanchiča. Jesusa preso tanta cjis oraqui imazitača.

JESUSA OJKZ PUNTU

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz cjichiča:

—Wejr okača. Jalla nekztanaqui ančhucqui wejr kjuraquiča. Pero jakziquint wejr okačaja, jalla nicju ančhucqui anaž oki atasacha. Ančhucqui ticznaquiča persun ujquiztan ana pertunta.

²² Nekztanaqui nii judío zoñinacaqui cjichiča:

—Tiiqui chiča, “Jakziquint wejr okačaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasacha”, cjicanž chiča. ¿Tiiqui persunpacha curpu conasaya?

²³ Nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ančhucqui tii kozta yokchiz zoñchuckazza. Wejrzi tsewcta yokchiz zoñča. Ančhucqui tii yokquiz žejlñi zoñž kuzcama kamiñchucča. Wejrzi ana tii yokquiz žejlñi zoñž kuzcama kamiñča. ²⁴ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančucaquiz chiichinča, ančhucqui ticznaquiča, persun ujquiztan ana pertunta. Ultimupan ančhucqui weriž chiitaqui ana catokaquiz niiqui, ticznaquiča, persun ujquiztan ana pertunta.

²⁵ Jalla nekztanaqui ninacaqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Jequimt amjo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jaknužt wejt persun puntuquiztan chiintčhalaja, jalla nižta zoñpanča wejrqui. ²⁶ Ančuca puntuquiztan wejtta walja chiiz žejlča, ančuca uj tjeezjapa. Pero wejt chiizqui anača wejt kuzquiztanqui. Antiz wejr cuhanžquiñiž kuzcamapankazza. Wejr cuhanžquiñiwerara chiiñpanča. Wejrqui nižquiztan nonžtanaca maznuča tii muntuquiz žejlñi zoñinacžquiz. Jalla nižtiquiztan weriž chiitaqui ančuca puntuquiztan ultim werarača. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

²⁷ Jalla nuž Yooz Ejpž puntuquiztan chiyan, nii judío žoñinacaqui ana intintazziča. ²⁸ Jalla nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Chjulorat ančhucqui wejr tsewcchuc waytita cheračhaja, jalla nii ora ančhucqui zizaquiča, werarača wejt persun puntuquiztan chiitaqui, nii. Wejrqui anal wejt persun kuzquiztan kamuča. Antiz wejt Yooz Epiž kuzcama kamuča. Wejt waytiz oraqui jalla niizakaz zizaquiča. ²⁹ Wejr cuchanžquiñiqui wejttan chicaž žejlča. Wejrqui niiz kuzcamapan kamuča. Jalla nižtiquiztan wejt Ejpqui anaž wejr zina ecča.

³⁰ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan muzpa žoñinacaqui nižquin cričiča.

LIWRIIZ PUNTU

³¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nižquiz criči judío žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui weriž chiita tawkquiz tjapa kuztan tjurt'aquiž niiqui, ultim werara wejt partir žoñinaca cjequiča. ³² Nižaza Yooz takuča ultim weraraqui, nii zizaquiča. Jalla nuž werara zizcu liwriitaž cjequiča.

³³ Nii ana criči judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrnacqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniñča. Jaziqui Yooz wajtchiz žoñinactča wejrnacqui. Yekjaž mantuquiz anaž wira žejlčinča. Amzti, žkjažtiquiztan chiichamta, “Ančhucqui liwriitaž cjequiča” cjicanajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucquiz weraral chiyuča. Jakziltat uj paacan kamčhaja, jalla niiqui ujž mantuquiz kamča. ³⁵ Tsjii mantita piyunaqui patrunž kjuyquiz kamchi cjenami ultimu anaž nii kjuychiz famillž partiquiz želasača. Antiz nii famillž majchqui jalla niiča famillž partiquiz žejlñipanča. ³⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz Majchiz liwriita cjequiž niiqui ultim werara liwriita cjequiča, Yooz kjuychiz famillquiz cjisjapaqui. ³⁷ Wejr zizuča, ančhucqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoniñchuča, nii. Pero jalla nuž cjenami, ančhucqui weriž chiitanaca anapan catokča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejr konz pecča. ³⁸ Wejrqui chiyuča, wejt Yooz Epiž chiitanaca, jalla nii. Ančhuczti ančuca epiž chiita jaru paača.

³⁹ Ninacaqui tuž kjaaziča:

—Wejtnaca atchi ejpča Abrahamqui.

Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui ultimu Abrahamž majchmajtčhuc cjičhaj niiqui, niž kamta irataž kamčhani. ⁴⁰ Yoozquiztan nonžtanac jaru werara chičinča. Jalla nuž werara chiitiquiztan ančhuczti wejr konz pecča. Abrahamqui ana nižta paachiča. ⁴¹ Ančhucqui persun epiž kamta irataž kamča.

Nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—Wejrnacqui anača adulteriuquiz kamñi maa ejpžquiztan tjoniñqui. Wejtnaca maa ejpnaca zizuča. Nižaza wejrnacqui tsjii arajpach Ejpchizkazza. Yoozza niiqui.

⁴² Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Ančuca ejpqui Yoozzalaj niiqui, ančhucqui wejttan zuma munaz-itasča. Wejrqui Yooz Ejpžquiztanča; nižquiztan tjonuča. Niž pinsitiquiztan tekz tii muntuquiz želuča. Anal wejt kuzcamakaz

tjonchinča. Wejt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. ⁴³ ¿Kjažtiquiztan ančhucqui weriž chiitanaca ana intintazasajo? Ančhucqui weriž chiitanaca anapanž kuztan nonz pecča, nekztan. ⁴⁴ Ančuca ultim ejpqui diabluča. Niiž kuzcama kamz pequiñchucča. Primirquiztan-pacha niiča zoñi conñiqui. Nižaza diabluqui werara chiizquiztan ana juyzu paañiča. Anapanča werar taku chiiñi niiqui. Niiž ana zum kuzcamapan toscar takunaca chiiča. Niipankazza toscara chiiñiqui. Nižaza niiča toscar chiiñinacz ejpqui. ⁴⁵ Wejrqui ančucaquiz weraral chiyuča. Ančuca diablu ejpchiz cjen, weriž werara chiitanaca ana criiñchucča. ⁴⁶ ¿Ject ančucaquiztan tsjii weriž paata uj tjeenasajo? Wejrqui Yooz taku werarapan chiyuča. ¿Kjažtiquiztan wira ana wejtquiz crie ančhucjo? ⁴⁷ Yooz partir zoñinacaqui Yooz takuž nonža. Ančhuczi anapanča Yooz partira. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz taku ana nonz pecča.

IMA ABRAHAM ZELAN, JESUCRISTUQUI ZELATCHA

⁴⁸ Nekztan judío zoñinacaqui Jesusižquiz kjaaziča tuž cjican:

—Amqui anawal Samaria wajtchiz zoñimžlani. Zajraž tanta zoñimžlani. Nužupanča.

⁴⁹ Jesusaqui ninaczquiz tuž kjaaziča:

—Wejrqui anača zajraž tantitqui. Wejt Yooz Ejpž honora waytuča. Ančhuczi wejr iñarcan wejtquiz anaž honora tjaača. ⁵⁰ Wejrqui persun honora ana waytiz pecuča. Tsjiiqui žejlča. Jalla niiča wejt honora waytiz pecñiqui. Jalla niiča lijituma pjalzñiqui. ⁵¹ Wejrqui ančucaquiz weraral chiyuča. Jequit weriž chiitacama kamčhaja, jalla niiqui ana ticzñiž cjequiča; Yooztan wiñaya kamaquiča.

⁵² Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Jalla nuž amiž chiitiquiztan wejrnaacaqui zizzinča, zajraž tantapanimkalal amqui. Abraham ticziča; profetanacami ticzizakazza. Amzti cjiča, “Jequit weriž chiitacama kamčhaja, ana ticzñiž cjequiča”, nii. ⁵³ Amqui wejtnacaz ticzi Abraham ejpžquiztan tsjan jilirim cjes, ¿kjažtatajo? Yooztajapa chiiñi profet zoñinacami ticziča. ¿Chjul zoñipanim amzt cjesajo?

⁵⁴ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wejt persun honora waytaž niiqui, jalla nuž waytita honoraqui anaž walča. Wejt Yooz Ejpča wejt honora waytiñiqui. Jalla niiž puntu ančhucqui “Wejtnaca Yoozza” cjiñchucča. ⁵⁵ Ančhucqui nii Yoozqui anapan pajča. Wejrkal nii pajuča. “Wejrqui Yooz Ejp anal pajuča”, cjesaž niiqui, wejrqui toscaral cjesača, ančhuc irata. Yooz Ejp pajuča; nižaza niiž chiitacama kamuča. ⁵⁶ Tuquita atchi Abraham ejpqui wejt tjonž tjuñi nonžcu, walja cuntintutača. Nižaza wejt tjonž tjuñi zizcu, walja chipchiča.

⁵⁷ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío zoñinacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Amqui imazi pijjzka tunc watchizzam pero. ¿Jaknuž amzti Abraham pajcham cjesajo?

⁵⁸ Jesusaqui ninaczquiz tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz ultim weraral cjiwča. Ima Abraham želan, wejrqui žejlchinča.

⁵⁹ Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacaqui maznaca aptichiča. Jesusa maztan hajcz pecatča. Jesusazti chjojziča. Nekztan timpluquiztan ulanchiča. Nekz žejlñi zoñinacz taypiquiztan atipassiča.

9

ZUR ZOÑI CHJETINTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui jiczquiz ojkchiča. Nii jicz latuquiz tsjii zur zoñi želatča. Majttiquiztanpacha zuratača. ² Jalla nii zoñi cheržcu Jesusiž tjaajinta zoñinacaqui pewcziča, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestro, ¿kjažtiquiztan zurapan majttata? ¿Niiž maa ejpž ujquiztan nižta zura majtta cjesaya? Už ¿persunž ujquiztan cjesaj?

³ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Anaž niiž persun ujquiztanami, nižaza anaž niiž maa ejpž ujquiztanami zura majttatača. Antiz zura žejlča, niiž zuržquiz Yooz obra tježta cjisjapa. ⁴ Jaknužt zoñinaca majiñ langžaja, jalla nižta irata wejrnacqui tii muntuquiz žejlcan langstanča. Wejt cuchanžquiniž tjaata obranaca langstanča. Zumz timpu wajillača. Zumchi cjenacqui anaž jecmi langzuca. ⁵ Tii muntuquiz žejlcan wejrqui zoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjeeznuča, tsjii kjanažtakaz.

⁶ Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui yokquiz tjujtziča. Nekztan nii tjujtza llawsa yok pjilžtan tjarziča. Jalla nii aptižcu nii zur zoñž čhujcquiz tjajlžinchiča. ⁷ Nekztanaqui nii zur zoñžquiz cjichiča:

—Siloé cjita coch paata kjazquin oka. Jalla nicju čhujqui awjžca.

Siloé cjita tjuuqui “Cuchanžquita” cjiča ninacž tawkquiz. Jalla nekztanaqui nii zur zoñiqui ojkžcu čhujqui awjziča. Nekztan cherñi cjissiča. Cherñi quejpžquichiča. ⁸ Jalla nekztan niiž žcati kamñi zoñinacami nižaza nižquiz pajñi zoñinacami nii žejtchi cheržcu, tuž cjichiča:

—¿Anaj tiiqui nii paaz tomtomangžñi zoñiya? Tuquiqui julzi žejlžitala.

⁹ Yekjapanacaqui cjetča:

—Niipansala.

Yekjapac cjetča:

—Anapanž nii tiiqui. Nižtažtakazla, pero.

Pero nii žejtchi zoñipachača cjichiqui:

—Wejrpantča.

¹⁰ Jalla nekztanaqui nižquiz pewcunchiča:

—¿Kjažum am jazic cher, kjažtatajo?

¹¹ Niiqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjan:

—Nii Jesusa cjita zoñiqui llawsižtan yok pjilžtan tjarziča. Jalla nuž tjaržcu wejt čhujcquiz tjajlžinchiča, tuž cjan: “Siloé cjita kjazquin oka. Jalla nicju ajunžca”. Jalla nekztanaqui ojkchinča wejrqui. Čhujqui ajunžcu cherñi cjissinča.

¹² Jalla nekztanaqui nii žejtchi zoñžquiz pewczizakazza tuž cjan:

—¿Jakziquin nii zoñiya?

Niiqui tuž kjaaziča:

—Anal zizuča.

¹³ Jalla nekztanaqui jakatažuqui nii zurquiztan čhjetinta zoñiqui fariseo partinacžquin čhichtatača. ¹⁴ Jeejz tjuñquiz Jesusaqui nii milajru paachiča. ¹⁵ Fariseo zoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta zoñžquiz wilta pecunchiča, tuž cjan:

—¿Anziqui kjažtam cherya?

Nii zoñiqui tuž kjaaziča:

—Llawsižtan pjilžtan tjaržcu, wejt čhujqui tjajlžinchiča. Jalla nekztan wejt čhujqui ajunžcu, cherñi cjissinča. Jaziqui cheruča.

¹⁶ Tsji fariseo žoñinacaqui nii Jesusižjapa quintru chiichiča, tuž cjan: —Nii žoñiqui anaž Yooz partiquiztan cjesača. Niiqui ana jeejz tjuñimi rispitchila.

Yekjapazti cjetča:

—¿Kjažt ujchiz žoñiqui nižta milajrunaca paasajo? Anaž cjesača.

Jalla nižtiquiztan Jesusiž puntuquiztan t'aka t'aka cjissiča. ¹⁷ Jalla nuž t'aka t'aka cjiscu, wila nii zurquiztan čhetinta žoñžquiz pecunchiča, tuž cjan:

—¿Amqui kjažum cji, am čhjujqui čhjetiñi žoñž puntu?

Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui cjiwča, jalla niča Yooz cuntiquiztan chiiñi profet žoñipanqui.

¹⁸ Tuquiqui nii žoñiqui zuratača, jaziqui cherñi cjissiča. Pero nii judío žoñinacaqui nii milajru ana criiz pecatča. Jalla nekztan nii žoñž maa ejp kjawziča, pewczjapa. ¹⁹ Jalla tuž pewcziča:

—¿Tiic am majchkaya? ¿Tiic zurapan majttatakaya? ¿Kjažt tiizti cherñi cjesajo?

²⁰ Nii maa ejpqui kjaaziča, tuž cjan:

—Tiipanča wejnaca majchqui. Nižaza zurapan majttatača. Jalla niikal chiyasača. ²¹ Anziqui cherñi cjissižlani, jalla nii puntuquiztanaqui anal zizuča. Nižaza jecčhalaj tiž čhjujqui čhjetinchi anal zizuča. Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui. Tiipachaž razunaqui tjaasača.

²² Nii judío žoñinacaqui tsji acuerduquiz parlassitača, jakziltat Jesusiž puntuquiztan “Tiča Cristuqui” cjan chiyacha, jalla niiqui ajcz kjuyquiztan chjatkataž cjistanča. Jalla nii acuerduquiz parlassitača. Jalla nižtiquiztan nii zur žoñž maa ejpmi ekziča; ana kjanacama chiiž pecatča. ²³ Jalla nižtiquiztan ninacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui.

²⁴ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhetinta žoñi wila kjawziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Yooz honora wayta. Anača Jesusiž honora waytizqui. Wejnaca zizuča, nii čhjetinñi cji žoñiqui walja uj paañipanča.

²⁵ Jalla nekztan nii zurquiztan čhetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui anal zizuča, uj paañi ana uj paañi, nii. Pero wejrqui zuratača. Jaziqui cheruča. Jalla nužupan zizuča.

²⁶ Wila nižquin pecunchiča, tuž cjan:

—¿Jaknužt paachitajo? ¿Jaknužt am čhjujqui čhjetintajo?

²⁷ Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz chiichinsala. Weriz chiita ana nonz pecča. ¿Kjažtiquiztan wila wila wejr chiiyaj cjeejo? ¿Ančucazakaz nižtan čica ojklayñi cjis pecjo?

²⁸ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhetinta žoñžquiz ch'aanichiča tuž cjan:

—Amqui nii žoñž jaru ojčča. Wejrnaczi Moisés jaru okuča. ²⁹ Yoozqui Moisesquiz chiichiča. Jalla nii zizuča. Tii žoñžquiztanaqui anal zizuča, jakziquiztan tjončhaja, jalla niimi.

³⁰ Jalla nekztanaqui nii čhetinta žoñiqui tuž cjichiča:

—Tiča ispantichuca. Ančucqui jakziquiztan tjončhaja, nii ana zizza. Wejtquiz pero čhjujqui čhjetinžinčiča. ³¹ Učhumqui zizla.

Yoozqui ujchiz žoñinacž mayiztaqui anaž nonznasača cjiča. Yooz rispitñi žoñinacžquizimi nižaza Yooz kuzcama kamñi žoñinacžquizimi, jalla ninacžquiz nonznasača Yoozqui cjiča. ³² Anawira tsjii zur žoñž čhujqui čhetinta quintu žejlñitala, tuquitanpachami. ³³ Nii žoñiqui ana Yooz partiquiztanžlaj niiqui, ana čhjul pajk obrami paačhani.

³⁴ Jalla nekztanaqui nii judíonacaqui tuž cjichiča:

—Amqui ujchizpan majttamtača. ¿Jaziqui wejtnacaquiz tjaajinzim pec, kjažtatajo?

Jalla nekztan nii zurquiztan čhetinta žoñi ajcz kjuyquiztan čhatkatchiča.

ZURANZ PUNTUQUIZTAN

³⁵ Jalla nuž čhatkattiquiztan Jesusaqui zizziča. Jalla nekztan nii žoñžtan wilta zalžcu, tuž cjichiča:

—¿Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñžquizim criya?

³⁶ Nii čhujqui čhetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Señor, maznalla, ¿ject niiqui? Wejrqui nižžquin criyasacha.

³⁷ Jesusaqui nižžquin kjaaziča, tuž cjican:

—Anziqui werim cherča. Niiča wejrtqui, amtan parliñtqui.

³⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz rispitcan quillziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri. Amquiz criyuča.

³⁹ Jesusaqui nižžquiz cjichiča:

—Wejrqui tii muntuquiz tjonchiča, žoñinaca pjalzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča ana zuma kamañchiz. Pero ninacž ujquiztan kuz zint'iča, “ujchizpanča wejrqui” cjican. Wejrqui tjonchinča ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča. Jalla ninacaqui ana zuma kamañchizzakazza. Pero “Yooz puntu zuma zizuča” cjiñiča. Jalla nuž čhiichyanami ninacača zur žoñinacažtakaz. Jalla nii tjeezjapa, tii muntuquiz tjonchinča.

⁴⁰ Jesusaž nuž chiyan yekjap fariseo žoñinacaqui nižž žcati želatča. Ninacaqui nii čhiita nonžcu, pewcziča tuž cjican:

—¿Wejrnacmi zur žoñinacažtakaz cjesajo? Anaž cjesača.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Ančhucqui persun kuzquiz zur žoñižtakaz naytasaz niiqui, ančhucqui anaž ančuca ujquiztan casticta cjitasacha. Pero “Wejrnacqui Yooz puntu zuma zizuča” cjicanž čhiila. Jalla nižtiquiztan ančuca ujquiztan casticta cjequiča.

10

UUZANACZ QUINTU

¹ Jesusaqui zakaz cjichiča:

—Ančucaquiz weraral chiyuča. Jakziltat uuzi uyquiz ana zan kjutan luzzaja, yekja latuquiztan chjoizacuñ luzzaja, jalla niiča ana wal tjañiqui. Uuzanaca kjañzjapa luzza. ² Pero jakziltat uuzi uy zanzquiztanpan luzzaja, jalla niiča uuzi itzñi awatiriqui. ³ Nižaza uy zana cwitiñi žoñiqui uy zana cjetziñiča nii uuzi awatiri luzjapa. Nižaza nii uuzanacaqui awatirž jora pajča. Nii awatiriqui uuzi tjuucu tjuucu kjawža, nižaza uyquiztan jwessa. ⁴ Jalla nuž tjapa nižž uuzanaca jwescu, nižž uuzanacž tucquinž ojčča. Nižaza nii uuzanaca nižž wirquiz apža,

jora pajžcu. ⁵ Tsji ana pajta žoňž wirquiziqui anaž apža, antiz nii ana pajta žoňžquiztan zajtčha, niž jora ana pajžcu.

⁶ Jalla nuž Jesusaqui quint'ichičha. Pero nonžñi žoñinacazti ana wira intintazzičha, čjul puntuquiztan chičhaja, jalla nii.

ZUMA AWATIRI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz chiichičha, tuž cjican:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha uuzi uy zantqui. ⁸ Ima weriž tjonan, žoñinacaqui tjonchičha, “Yoozquiztan tjonučha”, cji-canaqui. Pero tjañicamačha tjapa nii tjonchi žoñinacaqui. Uuza tjangžñinacačha ninacaqui. Pero ninacž wirquiziqui wejt uuzanacaqui ana apzičha. ⁹ Wejrtčha uuzi uy zantqui. Jakziltat weriž cjen Yooz jamillquiz luzzaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Jalla niiqui Yooz uuza cuntaž cjequičha. Uuza uyquiz luznaquičha, zaž ulnaquičha, zuma pastu watzjapa. Liwriitapaž cjequičha.

¹⁰ ‘Tjañi cjičjiñi žoñinacaqui tjončha, cjisñi, coni, nižaza tirkati, jalla nii alaja tjončha. Wejrzi tjonchinčha, zuma kamaña tjaažjapa, ančhuc ancha zuma kamañchiz cjskatzjapa. ¹¹ Wejrtčha zuma awatirtqui. Tsji zuma awatiriqui niž uuzanacž laycu ticznasačha. ¹² Pero yek-japanacaqui paca tanzjapakaz uuza ichñičha. Jalla ninacaqui tsji uuzi tanñi animalaž tjonan uuzi eccu zatasachha. Nii uuzaqui anačha persun uuzanaca. Jalla nuž uuzanaca ectan nii anawal animala tjonchiqui uuzanacž tančha, nižaza witčha. Anačha nižta zuma awatiriqui. ¹³ Nii anawal awatiriqui paca tanzjapakaz uuzi ichñičha. Ana nii uuzanacžjapa juyzu paañičha, čjulunacat watačhaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan uuzanaca eccu, anawal animalquiztan zatasachha.

¹⁴⁻¹⁵ ‘Wejrtčha zuma awatirtqui. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejtquiz pajčhaja, nižaza wejrmi wejt Ejpžquiz pajučhaja, jalla nižtačha wejrqui wejt uuzanacžquiz pajučha, nižaza wejt uuzanacaqui wejtquiz pajčha. Wejrqui wejt uuzanacž laycu ticznačha. ¹⁶ Wejtta zakaz žejlčha yekja uuzanaca ana tii uyquiz cjiñiqui. Wejrqui nii uuzanaca ricujzquiztan zakatčha. Jalla ninacaqui wejt taku cazaquičha. Tjapa wejt uuzanacaqui tsji tamaž cjequičha, nižaza tsji awatirchiz.

¹⁷ Wejt uuzanacž laycu ticznačha, nižaza jacatatačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejr k'aachičha. ¹⁸ Anaž jecmi wejr ticzkatasachha. Antiz wejrqui persun kuzquiztan ticznačha. Nižaza poderchiztčha jacatatzjapa. Jalla nii poder wejt Yooz Ejpqui wejtquiz tjaachičha.

¹⁹ Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu judío žoñinacaqui wilta t'aka t'aka cjišičha. ²⁰ Tsji žoñinacaqui cjičhičha:

—Zajraž tantala. Lucuratala tiiqui. ¿Kjažtiquiztan tiž chiita ančhucqui nonžjo?

²¹ Yekjapac cjičhičha:

—Tiiqui anaž zajraž tanta žoñižta chičha. ¿Nižaza zajraž tanta žoñiqui tsji zur žoñi čhjetnasajo? Anaž cjesačha.

TSJII ŽOÑINACAQUI JESUSA ANA NONZ PECCHA

²² Zac timputačha. Nižaza Jerusalén wajtquin timplu cumpleañ pijizta paatčha. ²³ Jalla nii oraqui Jesusaqui timpluquin ojklayatčha, Salomón cjita kjuy patiuran. ²⁴ Jalla nuž ojklayan judío žoñinacaqui Jesusiž muy-tata ajczičha, tuž cjican:

—¿Ĉhjulorcama amqui wejtnaca kuz turwayskataquejo? Amĉhalaj Cristumž niiqui, tsjiika kjanacama chiizna.

²⁵ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziĉha:

—Anĉucaquiz nuž cjichinĉha. Pero weriž chiitami ana criich-inĉucĉha. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantachaja, jalla nii mantita jaru zuma obranacal paa-uĉha. Jalla nii obranacaž cjen, anĉucqui ziza-saĉha, werjtĉha Cristo už anažlaj Cristo, nii. ²⁶ Anĉuczi ana wejtquiz criiĉhucĉha. Anĉucqui anaĉha wejt uuzažtakazi, jaknužt tuquiqui chiituĉhaja, jalla nii. ²⁷ Wejt uuzanacqui wejt jora pajĉha, nižaza wejrqui wejt uuzanaca pajuĉha. Nižaza nii wejt uuzanacqui wejtquiz apžquiĉpanĉha. ²⁸ Wejrqui ninacžquiz zuma kamaña tjaa-uĉha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Anapan infiernuquin okasaĉha. Nižaza anaž jecmi wejt kjarquiztan ninaca kjañaasaĉha. ²⁹ Wejt Yooz Ejpqui wejt kjar-quiz tjaachiĉha. Jalla niiqui tjappachquiztanami juc'ant azzizza. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi Yooz Ejpžquiztan wejt uuzanaca kjañaasaĉha. ³⁰ Wejttan wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzziztĉha.

³¹ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacqui maztan aptižcu wilta Jesusižquiz ĉhajcz pecatĉha. ³² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiĉha:

—Wejrqui Yooz Ejpž aztan zuma obranacal anĉucaquiz tjeezinĉha. Nii zuma obranaca Yooz kuzcama paachinĉha. ¿Jakziltat nii zuma obranacquiztan wejr maztan ĉhajcz pecjo?

³³ Nii judío žoñinacqui tuž kjaaziĉha:

—Anal am ĉacaĉha, zuma obriquiztan. Yooz quintra chiitiquiztan am ĉacaĉha. Amqui žoñimkazza. Pero Yooztakam cjiicjiĉha.

³⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiĉha:

—Anĉuca liiquizpacha tuž cijirtapanĉha: “Yoozqui cjiĉha: ‘Anĉucqui Yooztakazza.’ ” ³⁵ Cijirta Yooz takuqui anaž niiqui atasaĉha. Jalla nii zizza uĉhumqui. Yoozqui niiž taku catokñi žoñinacž puntuquiztan cjichiĉha, “Anĉucqui Yooztakazza”, cjicanaqui. ³⁶ Yoozqui wejr ut'aychiĉha tii muntuquiz cuchanžquizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinĉha, “Wejrtĉha Yooz Majchtqui”. Jalla nuž chiitiquiztan, ĉkjažt anĉucqui Yooz quintra chiiñi cjeejo? ³⁷ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita obranaca ana paayiñ cjitasaž niiqui, wejtquiz criiz ana waquiziĉha. ³⁸ Pero wejt Yooz Epiž mantita obranaca paayiñĉha. Jalla nižtiquiztan wejtquin criya. Weriž chiitiquiztan anaĉha wejtquiz criyaĉhaj niiqui, weriž paata obranacquiztan mekaž wejtquiz criyalla. Wejtquin criyaquiž niiqui, anĉucqui intintazaquiĉha, wejttan Yooz Ejpžtan tsjikazza, jalla nii. Wejt Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlĉha, nižaza wejrqui wejt Yooz Ejpž kuzquiz želuĉha. —Jalla nuž chiichiĉha Jesusaqui.

³⁹ Nekztanaqui wilta Jesusa preso ĉjitz pecatĉha. Pero Jesusaqui ninacžquiztan atipassiĉha.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán puž tuuna ojkchiĉha. Jakziquin Juanqui primero bautistĉhaja, jalla nicju želatĉha. ⁴¹ Walja žoñinacqui nižtan zali ojkchiĉha. Ninacaqui tuž cjichiĉha:

—Chekapan, tjapa Juanž chiita tiž puntuquiztan werarapanĉha. Ana ĉhjul milajru paachi cjenami, Juanqui tiž puntuquiztan werarapan chiiñitakalala.

⁴² Jalla nicju želan walja nekz žejlñi žoñinacqui Jesusižquiz criichiĉha.

11

LAZARO TICZICHA

¹ Tsji laa žoñi želatčha, Lázaro cjita. Betania wajtchiz žoñitačha. María, nižaza naaža cullaqui, Marta, jalla nii pucultanaqui Betania wajtchizakaztačha. ² Marii qui nii laa Lazaruž cullaquitačha. Nižaza Marii qui Jesusa Jilirž kjoichquiz zuma ulurchiz asiiti alžinchintačha. Nekztan naaža persun ach charžtan Jesusiž kjoichanaca chjujžinchintačha. ³ Jalla nuž nii pucultan maatakanacaqui Jesusižquiz mazñi cuchanzquichičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amiž pecta k'aachita amigo laa cjichičha.

⁴ Jesusaqui nii mazta nonžcu, cjichičha:

—Niž laacjitiquiztan ana ticznaquičha. Antiz niž laacjitiquiztan Yooz azi tjeežtaž cjequičha. Nižaza Yoozqui honorchiz cjequičha. Nižaza Yooz Majchqui honorchiz zakaz cjequičha.

⁵ Jesusaqui Martaquiz, naaža cullaqui Mariaquiz, nižaza ninacž jila Lazaružquiz, jalla ninacžquiz anchaž k'aachichičha. ⁶ Jalla nuž cjenami Lazaruž laa quinto nonžcu, Jesusaqui iya puc majžtan kamchičha, jakziquin kamatchaja, jalla nicju. ⁷ Jalla nii puc majquiztan niž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Wiltaž Judea yokquin okla.

⁸ Nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Tjaajiñi Maestro, ažk tsji kjaž majkaz nekzta žoñinacaqui am maztan čhajc pecatla, conzjapaqui. ¿Wilta am nicju ojkz pecya?

⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Tsji noojiqui tuncapan orchizza, majiñqui. Jakziltat kjanquiz ojčkaja, anaž ezasačha. Jalla nižta iratačha wejt kjanquiz ojčkñi žoñinacaqui. Ima niž ticz ora irantižcan, walikaz cjequičha. ¹⁰ Jakziltat ween zumchiquiz ojčkaja, jalla niiqui ezasačha, kjanaž ana želanaqui. Jalla nižtačha ana wejt kjanquiz ojčkñi žoñinacaqui. Ana Yooz kuzcama kamtiquiztan anawalquiz tjojtsnasačha.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Učhum Lázaro amiguqui tjačha. Pero wejrqui Lázaro tjažil wajtskatačha.

¹² Jalla nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Jiliri, tjačhaj niiqui, nuž cjenauki upallat cjissani; žetaquiz, jaz.

¹³ Niž tjaajintanacaqui tsji kjutñi intintazzičha. Jesusaqui Lázaro ticz puntuquiztan čiichičha. Niž tjaajintanacaqui ultimu tjaž puntuquiztan intintazzičha. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjanapacha čiichičha tuž cjican:

—Lazaruqui ticzičha. ¹⁵ Ana nicju žejlchiž cjen wejrqui cuntintučha. Jalla nuž cjenča ančucaltajapaqui waliqi, wejtquiz juc'anti criichi cjisjapa. Jazic nii cheriž ojkla.

¹⁶ Nekztanqui Tomasaqui, niž mazinacžquiz cjichičha:

—Učhumnac zakaz ojkla, tižtan chica ticžñi.

Tomasaqui “Pacha” cjita žoñizakaztačha.

JESUSACHA JACATATSKATÑIQUI

¹⁷ Betania watja irantižcu, Jesusaqui zizzičha, Lazaruž ticžtaqui nižaza tjattaqui pajkpic tjuñitačha. ¹⁸ Betania watjaqui Jerusalén watjquiztan pizc kilómetro jilallatačha. ¹⁹ Jalla nii žcati želan walja žoñinacaqui Martaquiz nižaza Mariyaquiz kuzñi tjonzitačha, ninacž jila

ticziž cjen. ²⁰ Martiqui Jesusaž waj irantižquiñi quintu nonžcu, Jesusižquin zali ojkchinča. Mariiqui kjuyquin eclichintača. ²¹ Jesusižtan zalžcu, Martiqui paljaychinča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, am tekz žejltasaž niiqui, wejt jilaqui ana ticzi cjitasacha. ²² Jalla nuž cjenami wejrqui zizuča, čhjulu amiž Yoozquiztan mayiztami tjaataž cjequiča. —Jalla nuž Jesusižquiz chiichinča Martiqui.

²³ Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Am jilaqui jacatataquiča.

²⁴ Martiqui cjichinča:

—Wejrqui zizuča, tii muntu tucuzinžtan, jacatatz tjuñquiziqui jacatataquiča.

²⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejrtča jacatatskatiñtqui, nižaza arajpach žeti tjayiñtqui. Jakziltat wejtquiz criyachaja, ticzi cjenami, wilta žetaquiča. ²⁶ Nižaza jakzilta žejtñi žoñimi wejtquiz criyachaja, jalla niiqui anaž wira ultimu ticznasača. Arajpachquin wiñaya žetaquiča. ¿Jalla nii crii amya?

²⁷ Naaqui tuž kjaazinča:

—Criyuča, wejt Jiliri. Nižaza criyuča, amqui Cristumča; nižaza Yooz Maatimča tii muntuquiz tjonchiqui. Jalla niiqui criyuča.

MARIAQUI JESUSIZTAN ZALI ULANCHINCHA

²⁸ Jalla nuž chižcu, Martiqui naaža Marii cullaqui kjawžñi ojkchinča. Nekztan Mariaquiz jamazit chiichinča, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestruqui tekz tjonchiča. Am kjawžca cjiča.

²⁹ Jalla nuž nonžcu Mariiqui apura žaazinča. Jesusižquin zali ojkchinča. ³⁰ Jesusaqui imaž watja irantižcatča, jakziquin Marti nižtan zalchaja, jalla niiranž želatča. ³¹ Lázaro jilaž ticziž cjen, Mariaquiz kuzcan žoñinaca kjuyquin želatča. Jalla ninacaqui María apura žažcu ulanñi cheržcu wirquizpacha apziča. Ninacaqui cjichiča, “Lázaro jilž sipulturnquin kayit ojkčhani” cjan.

³² Jesusižtan zalžcu Mariiqui niž yujcquiz quillzinča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, tekzim cjitčhaj amqui, wejt jilaqui anaž ticzi cjitasacha.

³³ Jesusaqui naa María kaañi cheržcu, nižaza naatan tjonñi judío žoñinaca kaañi zakaž cheržcu, persun kuzquiz ancha sint'ichiča, nižaza ancha llaquita cjissiča. ³⁴ Jalla nekztan pewcziča, tuž cjan:

—¿Jakziquin tjatchinčhuctaya?

Ninacaqui cjichiča:

—Jiliri, niž cheržinžcalla.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kaachiča. ³⁶ Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui cjichiča:

—Cherzna. Lázaro jila anchaž k'aachichiča.

³⁷ Yekjapa ninacazi cjichiča:

—Tiiqui zur žoñž čhujqui čhjetinchiča. ¿Anaj tiic Lázaro jila čhjetnasaya, ana ticzi cjisjapaya?

LAZARO JACATATSKATTA

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ancha kuzquiz sint'ican, sipulturnquin macjatchiča. Sipulturaqui pajk mazquiz pjetatača. Nižaza pajk mazan pjuczatača, nii sipulturn zana. ³⁹ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Nii maz cjewžna.

Martiqui, nii ticzi jilž cullaquiqui, cjichinča:

—Wejt Jiliri, pajkpic tjuñi tiiz ticztaqui. Jalla nižtiquiztan tiiqui chjo-nanchižlani.

⁴⁰ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Amqui wejtquiz criyaquiz niiqui, Yooz azi tjeežtam cheraquiča. ¿Anaj werj nuž amquiz chiichinpanejo?

⁴¹ Jalla nekztanaqui nii sipultura mazqui cjewžtatača. Nekztanaqui Jesusaqui arajpach kjutñi cheržcu, tuž cjichiča:

—Yooz Ejp, weriž mayizta nonžñiž cjen gracias amquin cjiwča.

⁴² Weriž mayiztaqui nonžñampanča amqui. Jalla nii zizuča. Tekz tsijtchi žoñinacžtajapa nuž chiyuča, amča wejr cuchanžquichi, jalla nii criyajo.

⁴³ Jalla nuž mayizizcu, Jesusaqui alto tawkžtan mantichiča tuž cjican:

—Lázaro, nekztan ulanžca, ticchuc tjona.

⁴⁴ Nii ticziqui ulanžquichiča, kjarami kjojchami jweržintapacha, nižaza niiž yujcni tsjii pañžtan ch'okžinta. Nekztanaqui Jesusaqui nekž žejlñi žoñinacžquiz mantichiča:

—Nii jweržina. Nekztan ojklajaj cjee.

JESUSA CONZJAPA KAZZICHA

⁴⁵ Jalla nižtiquiztan muzpa judío žoñinacaqui Jesusižquin criichiča. Ninacaqui Mariaquiz cumpantižcu Jesusiž paata milajru cherchiča.

⁴⁶ Yekjap nekž žejlñi žoñinacžti fariseo žoñinacžquin mazñi ojkičiča. Nicju tjapa Jesusiž paatanaca quint'izquichiča. ⁴⁷ Jalla nuž nonžcu fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami tjapa jilirinaca ajksatchiča. Nekztan jilirinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Nii žoñiqui ančaž milajrunaca paača. ¿Učhumnacqui kjaža cjeequi nii žoñžtan? ⁴⁸ Jalla nužkaž milajrunaca tira paañižlaj niiqui, tjapa žoñinacaqui niižquincama criyačhani. Jalla nuž cjenacqui roman jilirinacaqui zultatunaca cuchanžcačhani, učhum timplu pajlžjapani, nižaza učhum naciona akžjapani.

⁴⁹ Nii wataqui Caifás cjitaqui uchtatača timplu chawc jiliri. Jalla niiqui paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui ana zizñi žoñinacžtakaz, ¿kjažtatajo? ⁵⁰ Učhum wajtchiz žoñinacžtajapa nii Jesusac ticstanča, tjapa učhumnaca ticz cjenquiztanpacha. Jalla nuž waquiziča. Tjapa tii naciona akžinasaz niiqui, jalla niiž ana wali cjesača. Nuž ana waquiziča.

⁵¹ Nii timplu chawc jiliri qui anača persun kuzquiztan chiichi qui. Timplu chawc jiliriž cjen, Yoozza nuž čiikatchi. Jalla nuž čiican, Jesusiž puntu mazinčiča, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacžtajapa ticznaquiča. ⁵² Anazaž nii wajtchiz žoñinacžtajapakaz ticznaquiča. Tjapa žoñinacžtajapa ticznaquiča. Yooz partiquiz kamñi žoñinacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz wichanziča. Jalla ninacaqui Jesusaqui tjapa nacionquiztan ricujaquiča. Tsjii Yooz jamillajapa ricujaquiča. ⁵³ Jalla nuž palt'izcu nii noojtanpacha judío jilirinacaqui Jesusa conzjapa kazziča.

⁵⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui chjožzacuñ ana kjanacama ojklajchiča Judea cjita yokquiz. Jerusalén žcati yokquiztan ojkečiča Efraín wajtquin. Efraín watjaqui ch'ekti yok žcatitača. Jalla nicju niiž tjajintanacžtan kamčiča.

⁵⁵ Judío žoñinacž pascua pijizta wajillatača. Jalla nižtiquiztan walja žoñinacaqui jochinacquiztanami zkolta watjanacquiztanami Jerusalén

watja ojkcichiča ima pascua pijjzta tjonan. Ajunz cuzturumpi payi ojkcichiča. Ana nii cuzturumpi paaquiz niiqui, ana pascua pijjzta paasača. ⁵⁶ Nii tjonchi zoñinacaqui Jesusa kjuratča. Timpluquin tsijtchi žejlan ninacpora Jesusiz puntu pewcsassiča, tuž cjican:

—¿Am jaknužum tantii? ¿Tii pijjztiquiz Jesusac tjonasaya?

⁵⁷ Nižaza fariseo partir zoñinacami timplu jilirinacami ordena tjaachiča, jequit Jesusa cheračhaja, jalla niiqui ninacžquiz maztanča, Jesusa preso tanta cjisjapa.

12

ASIITI TJAJLZINTA QUINTU

¹ Pascua pijjzta wajilla sojta tjuñiz cjen Jesusaqui Betania watja ojkcichiča, Lazaruž kjuya. Niiž tuquiqui Jesusaqui ticziqiztan nii Lázaró jila jacatatskatchitača. ² Jalla nicju Jesusizquiz rispitan zuma čhjeri tjaczinchiča. Martiqui čhjeri atintichinča. Lazaruzti mizquiz želatča, Jesusiztan chica lujlan nii parti zoñinacžtanpacha. ³ Jalla nuž lulan Mariiqui medio litro zuma ulurchiz asiiti zjičchinča. Nii asiitiqui zuma legal nardo cjita asiititača, wali preciuchiztača. Jalla nii asiitiztan Jesusiz kjojchquiz alžcu tjajlžinčinča. Nekztan naaža persun ach charžtan chjujžinčinča. Walja zuma ulurchiztača. Tjapa nii kjuyquiziqui nii zuma ulura chjijsitača. ⁴ Jalla nuž asiiti alžinči cheržcu, Judas Iscariote cjita Simonž majchqui chutchiča. Jalla niiqui Jesusiz tjajjinta zoñinacž partiquiztantača. Nižaza niipacha niiž wiruñ Jesusiz quintra tarasunaž paaquiča. Jalla nii Judasqui naa Mariaquiz paljaychiča, tuž cjican:

⁵ —¿Kjažtiqiztan tii aceite ana 300 paazuñ tuytata, porí zoñinacžquiz yanapzjapajo?

⁶ Judaszi anaž porinaca importayatča. Tjañi zaañitača. Niiž kjarquiztača paaz pulsaqui. Nižaza nii utžta paaznacqiztan tjangñitača. Jalla nižtiqiztan nuž chiichiča. ⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Ana naaquiz nuž cjee. Ima wejt ticz tjuñi tjonan, naaqui wejtta-japa tii aceite čhjojchinča, wejr zuma tjatta cjisjapa. ⁸ Tii muntuquiz porisanacac panž žejlča. Wejrzi ančucatan ana tira želača, tii muntuquiz.

LAZARUZAKAZ CONZ PECCHA

⁹ Walja judío zoñinacaqui Jesusiz quintu zizziča, Betania wajtquin žejlñi, jalla nii. Jalla nekztan nicju ojkcichiča, Jesusa cheržñi, nižaza Lázaró cheržñi. Jesusaqui Lázaró ticziqiztan jacatatskatchiča. ¹⁰ Jalla nuž Lázaró jacatatskatta quintu nonžcu timplu jilirinacaqui Lazaruzakaz conz kazziča. ¹¹ Jalla nii Lazaruž jacatattaž cjen, walja judío zoñinacaqui nii jilirinacž chiitanaca ana cazziča. Nekztan zarakžcu, Jesusizquiz apoychiča. Nižaza niižquin criichiča.

JERUSALEN WAJTQUIN LUZTA QUINTU

¹² Walja zoñinacaqui Jerusalén watja tjonžcu, nekz želatča pascua pijjzta paazjapa. Jakatažuqui zoñinacaqui zizziča, Jesusaqui wajtquin wajillaž irantizquiča, jalla nii. ¹³ Jalla nekztan chjañinacžtanpacha ramuza cjita munti itsa kjajpchiča. Jalla nuž nii ramuz itsanac manžcu, wajtž tjiya Jesusa risiwi ulanchiča, tuž kjawcan:

—¡Yoozqui honorchiz cjila! ¡Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi žoñi rispittaj cjila! ¡Israel chawjc jiliri rispittaj cjila!

¹⁴ Jesusaqui tsjii aznu cunsicžcu, yawchiča, jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjiřtčhaja, jalla nuž.

¹⁵ Cjiřta Yooz takuqui tuž cjiča:

—Sión wajtchiz žoñinaca, anaž eksna. Chertzna. Aznuquiz yawchi am chawjc jiliriž tjonča.

¹⁶ Jalla nuž watan nii ora niiz tjaajintanacaqui anaž intintazatča, kjažtiquiztan nižta wat, jalla nii. Jesusa arajpacha ojktan, jalla nekztan ninacaqui intintazzi cjišsiča. Jalla nii ora cjuñžiča, tuquitan cjiřta Yooz takuqui tjapa nii watchinaca mazinčiča, nii. Nii cjiřtanac jaru, nužcama watchiča.

¹⁷ Niiz tuquiqui Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchiča. Nekztan kjawžcu sipulturquiztan ulanskatzquichiča. Jalla nii cherñi žoñinacaqui parti žoñinaczquiz walja parličiča tjapa nii milajru paatiquiztan.

¹⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaž paata milajru zizcu, walja žoñinacaqui Jesusižquin zali ojkičiča. ¹⁹ Jalla nuž cheržcu fariseo žoñinacaqui ninacpora tuž cjichiča:

—Wejrnacqui jazicž cheruča. Tjapa žoñinacaqui nižžquin ojczpanž cjskalala. Nižaza wejrnacqui anaž čhjulumi kjaž cjiyi atchuca cjesaž, jaz.

GRIEGO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

²⁰ Nii pjijzta ojkiči žoñinaczporquiz tsjii kjaž griego wajtchiz žoñinaca želatča. Ninacaqui Jerusalén watja ojchizakazza, Yooz rispiti.

²¹ Ninacaqui Filipižquin tjončiča. Filipiqui Betsaida wajtchiztača, nižaza Galilea yokchiztača. Filipižquiz rocchiča tuž cjican:

—Señor, wejrnacqui Jesusižtan zalz pecuča.

²² Nekztanaqui Filipiqui Andrežquiz mazñi ojkičiča. Nekztanaqui pucultanaqui Jesusižquiz mazñi ojkičiča. ²³ Jalla nuž maztiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaziqui wejt ticz ora wajiča. Jalla nekztanaqui wejrqui honorchiz cjeeča. ²⁴ Ančhucaquiz weraral chiyuča. Tsjii čhjacta trigo semillaqui yokquiz tjažta, katča. Jalla nižta čhjacta cjen, ew zkala jecža, nižaza pookča. Ana nižta čhjacta cjequiz niiqui, nužquizkaz žejlča semillaqui. ²⁵ Jalla nižta iratača tii čhiitaqui. Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui ultim zuma kamaña pertaquiča. Pero jakziltat tii muntuquiz žejlcan persun kuzcama ana kamz pecčhaja, nižaza Yooz kuzcama kamz pecčhaja, jalla niiqui wiñayjapa zuma kamañchiz cjequiča. ²⁶ Jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niiqui wejttan chica ojklaysa čhjul sufrižquiztanami. Nekztan jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju wejttan chica wejt sirwiñinaca zakaz cjequiča. Nižaza jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niizquiz wejt Yooz Ejpqui honoraž tjaaquiča.

JESUSIZ TICZ MAZINTA

²⁷ Anziqui wejt kuzqui ancha turwaysiča. ČKjaž cjisnaqui? Yooz Ejp, tii sufrižquiztanž liwriyalla. ČNuž cjis wali cjesaya? Anača. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinpanča, sufrišjapaqui. ²⁸ Yooz Ejp, am munañpaj

cjila; ampacha rispittaj cjila. —Nuž cjichiča Jesusaqui. Jalla nii orapacha arajpachquiztan tsjii joraqui paljayžquichiča, tuž cjican:

—Wejrqui rispittičha, nižaza rispittapan cjeeča, amiž cjen.

²⁹ Nekz žejlñi zoñinacaqui jalla nii chiiñi jora nonžcu, cjichiča:

—Tsji jorjorñi želatčha —nuž cjichiča.

Yekjapanacaqui tuž cjichiča:

—Tsji anjilaž paljayžquichila.

³⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Anaž wejtajapa nii jora chiižquichiča, antiz ančhucaltajapača.

³¹ Weriz ticztaž cjen tii muntuquiz žejlñi zoñinacaqui pjalžtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz mantiñi diablui atiptaž cjequičha, chjatkattaž cjequičha. ³² Yooz Zoñtčha wejrqui. Jaziui tii yokquiztan cruzquiz waytital cjeeča. Nekztan tjapa wejt partir zoñinacžquiz wejtquin macjatskatačha, wejtquin criizjapa.

³³ Jalla nuž chiican Jesusaqui jaknužt ticznačhaja, jalla nii chiichiča.

³⁴ Nekz žejlñi zoñinacaqui tuž cjichiča:

—Učhumnacqui učhum liiquiztan zizziča, Cristuqui wiñaya žetaquičha. ¿Kjaž amqui chiyasajo, Yooz Zoñi cruzquiz waytita cjequičha, cjicanajo? ¿Ject tii Yooz Zoñejo?

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsji upacamakal ančhucatan želačha Yooz kamaña tjeežcan, tsji kjanažtakaz. Jalla nuž wejt kjana želan, ančhucqui zuma kamañchiz kama. Zumchi cjis wajillačha. Nii zumchi cjen, ana tsucaquičha. Jakziltat anawal zumchiquiz kamčhaja, jalla niui jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizza. ³⁶ Jaziui tsji kjanažtakaz weriz želan, wejtquiz criya, zuma Yooz kamaña tjeežñinaca cjisjapa.

Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ojkchiča. Nekztan ninacžquiztan čhjojzičha.

ISAÍAS CJIJRTA TAKU CUMPLISSICHA

³⁷ Ninacaž cheran walja milajrunaca paachiča Jesusaqui. Jalla nuž paachiž cjenami parti zoñinacaqui ana nižquin criichiča. ³⁸ Jalla nuž ana criitiquiztan Isaiás cjita profetž takunaca cumplissičha. Isaiás cjita Yooz cuntiquiztan chiiñi profetaqui tuž cjichiča:

“Yooz Jiliri, ¿ject wejtnacaž chiita taku criijo? Nižaza am azi tjeeznan, zoñinacaqui anapaž intintazza”.

³⁹ ¿Kjažt zoñinacaqui criyasajo? Isaiasqui tuž cjichiča:

⁴⁰ “Yoozqui tii zoñinaca zur zoñižtakaz cjiskatchičha, ana cherñi zoñinacažtakaz cjeyajo. Nižaza chojrú kuzziz cjiskatchičha, ana intintazñi kuzziz cjeyajo. Jalla nuž cjen ana wejtquin macjatžcaquičha, liwriita cjeyajo”.

Nuž cjiirchiča Isaiasqui, ⁴¹ tuquitan Jesusaž tjeežta honora puntu zizcu.

⁴² Jila parti ana criichiž cjenami, muzpa zoñinacaqui Jesusižquiz criichiča, nižaza jilirinacami. Pero fariseo zoñinaca eksu ana kjanacama cjiicjiichiča. Jamazit criichiča, ana ajcz kjuyquiztan chjatkatta cjeyajo. ⁴³ Zoñinacaž rispitta cjis pecatčha, Yoozquiztan cjen juc'anti. Jalla nižtiquiztan jamazit criichiča Jesusižquiz.

JESUSIZ CHIITA TAKU

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan chiichiča tuž cjican:

—Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui wejr cuchanzquiñizquiz nužuzakaz criicha. ⁴⁵ Nižaza jakziltat wejr cherčhaja, jalla niiqui wejr cuchanzquiñizquiz nužuzakaz cherčha. ⁴⁶ Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, Yooz kamaña tjeezjapa, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz ana tira kamaquičha. ⁴⁷ Jakziltat weriž chiita nonžcu ana catokačhaja, jalla niž quintra tii ora anal chiyučha. Wejrqui žoñinacz quintra chiižjapa ana tjonchinča. Antiz žoñinaca liwriizjapa tjonchinča. ⁴⁸ Jakziltat wejtquiz ana criichaja, nižaza werj ana cherz pecčhaja, nižaza weriž chiita taku ana catokčhaja, jalla ničha persun quintra cjiicjiñiqui. Pjalz tjuñquiziqui weriž chiita taku ana catoktiquiztan jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ultimquiz ninaca casticaquičha. ⁴⁹ Wejrqui anal persun kuzquiztan chiiñča. Antiz wejr cuchanzquiñi Yooz Ejpž mantita jaru chiiñča, nižaza niž mantitacama tjaajniñča. ⁵⁰ Wejt Yooz Epiž mantitacama kamzqui arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapapanča. Jaziqui weriž chiitaqui Yooz Epiž mantitacama chiichinča.

13

JESUSAQUI PIYUNAZTAKAZ KJOJCHANACA AWJZICHA

¹ Ima pascua pijizta tjonan, Jesusaqui zizzičha niž ticz ora wajtačha, jalla nii. Nižaza zizzičha, tii muntu eccu niž Ejpžquinž okaquičha, nii. Tii muntuquiz žejlcan Jesusaqui niž pecta mazinaca walja k'aachichičha, ultim werarapan. Ticzcama k'aachichičha.

² Pascua pijizta paacan, Jesusaqui niž tjaajintanacžtan čhjeri luljličha. Judas Iscariote cjita Simonž majch chicapacha neks želatčha. Judas kuzqui diabluž mantuquiz cjiskatchičha. Diabluž mantitaž cjen Judasqui tarzuna paaz pinsichičha, Jesusa tankatzjapa. ³ Jesusaqui zizzičha, Yooz Ejpqui tjapa mantiznaca niž kjarquiz tjaachičha. Nižaza niiqui Yooz Ejpžquiztan tjonchičha, nižaza Yooz Ejpžquin quepaquičha. Jalla nii zizzičha Jesusaqui. ⁴ Jalla nuž zizziž cjenami, piyunažtakaz cjis-sičha. Misquiztan tsijtsu, niž juntuñta zquiti chjojksičha. Nekztanaqui toalla aptiču, nižtan tsjaasičha. ⁵ Jalla nekztanaqui tsjii purinquiz kjaz alžcu, niž tjaajintanacz kjojcha awjžiñi kallantichičha. Nekztan nii tsjaazta toallžtan kjojchanaca chjujzinchičha.

⁶ Nižaza Jesusaqui Simón Pedro cjita žoñžquiz niž kjojcha awjžiñi macjatchičha. Nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, žamqui wejt kjojcha awjžinz pecya? Ana wejt kjojcha awjžinz waquizičha.

⁷ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Tii weriž paataqui amqui ana intintazza anziqiu. Tii jarquinam intintazaquičha.

⁸ Pero Pedruqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, amqui wejt kjojcha anapanim awjžinasadžha.

Jesusaqui nižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui am kjojcha anal awjžinaž niiqui, anam wejt partiquiz cjesadžha.

⁹ Jalla nekztanaqui Simón Pedro cjitaqui tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, ana wejt kjojcha alajakaz awjnasačha, wejt kjarami achami awjžinalla.

¹⁰ Jesusaqui nižquiz tuž cjichičha:

—Tsji ajunta zoñiqui anaž wilta wilta ajunz pecħa, antiz kjojchakaz ajunz pecħa. Nekztan limpuž niiqui tjappacha. Anħucqui limpuħa, pero tsjiiqui ana limpuħa anħucqui.

¹¹ Jesusaqui zizzičha, jakziltat tarsuna paazcu nii tankataħhaja, nii. Jalla nižtiquiztan nuž chiichiħa Jesusaqui, “Tsjiiqui ana limpuħa anħucqui” cjicanaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui ninacz kjojchanaca awjawjžiñžcu, niž juntuñta chjojka zquiti aptichiħa. Zquiti cujtžcu wilta misquiz julziħa. Nekztan ninaczquiz cjichiħa:

—¿Tii weriž paata anħucqui intintazziñħuckaya? ¹³ Anħucqui wejr “Tjaajiñi Maestruz” cjiħa, nižaza “Jiliriž” cjiħa. Jalla nužupanħa wejrqui. Jalla nižtiquiztan nužpan chiiz waquiziħa. ¹⁴ Wejrtħa werara anħuca Jiliritqui nižaza Tjaajiñi Maestrutqui. Jaziqui wejrqui anħuca kjojcha ajunžinchinħa. Jalla nižta irata anħucmi piyunanacažtakaz, porapat yanaparassa, nižta kjojchanaca ajunz tjepi. ¹⁵ Jazic nižta paachinħa, anħuc nižtapacha paajo. ¹⁶ Anħucaquiz ultim weraral chiyuħa. Tsji piyunaqui niž jiliržquiztan anaħa juc'anti. Nižaza tsjii cuchanžquitaqui niž cuchanžquinižquiztan anaħa juc'anti. ¹⁷ Anħucqui tii puntu intintazzaj niiqui, jalla nii jaru kamz waquiziħa. Nekztan cuntintuž cjequiħa anħucqui.

¹⁸ Wejrqui weriž illztanaca pajuħa. Nižaza tsjiizuñ pajuħa. Niiž puntuquiztan cjiirta Yooz takuqui tuž cjiħa: “Tsjii wejtta chica lujliñiqui wejt quintraž cjisnaquiħa”. Jalla nii cjiirta Yooz takuqui cumplisnaquiħa. Tjapa anħuca puntuquiztan anal chiyuħa. ¹⁹ Pero anzi iqui ima tankatan anħucaquiz chiyuħa jaknužt wejr tanta cjeħhaja, nii puntu kjanzt'uħa. Jalla nižtiquiztan wejr tantanaqui, anħucqui wejtquiz criyaquiħa, wejrtħa Yoozquiztan cuchanžquitaqui, jalla nii. ²⁰ Anħucaquiz weraral chiyuħa. Jakziltat weriž cuchanžquita zoñinaca risiwħhaja, jalla niiqui wejr zakaz risiwħhaja. Nižaza jakziltat wejr risiwħhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquinižquiz risiwtazakaz cjequiħa.

JESUSAQUI TARAZUNTAZ CJEQUICHA

²¹ Jalla nuž chižžcu Jesusaqui persun kuzquiz ancha llaquita sint'ichiħa. Jalla nekztan tuž kjanapacha cjichiħa:

—Anħucaquiz weraral chiyuħa. Tsji anħucaquiztan wejr tankataquiħa.

²² Jalla nuž chiitiquiztan niž tjaajintanacaqui porapat chersassiħa, kuzquiz pinsican, “¿Jakziltižjapa chiħhaja?” jalla nii. ²³ Tsjii ancha k'aayi tjaajinta zoñi Jesusiž latuquiz žcati julzi želatħa. ²⁴ Jalla nekztan Simón Pedruqui nii žcati žejlñižquiz kjaržtan paljaychiħa. “¿Jeczquiztanpan chii? Maznalla”, cjicanaqui. ²⁵ Jalla nižtiquiztan nii žcati žejlñi zoñiqui Jesusižquiz pewcziħa tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žject am tankatñi zoñiqui?

²⁶ Jesusaqui tuž kjaaziħa:

—Jeczquizkat wejrqui ħjer mazquiquiz t'awžcu tii t'anta tjaaħhaja, jalla niž cjequiħa niiqui.

Jalla nekztanaqui nii t'anta t'awžcu, Judas Iscariotiquiz tjaachiħa. Niiqui Simonž majhtaħa. ²⁷ Jalla nii t'awžta t'anta tanžtanaqui, Satanás cija diabluqui Judas kuzquiz luzziħa. Nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz paljaychiħa, tuž cjican:

—Ĥjulum paaħhaja, apura paa.

²⁸ Nii parti mizquiz julzi žoñinacaqui ana intintichiča, nii Jesusiž chiita. ²⁹ Yekjapanacaqui tantiyatča, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui niizquiz mantichižlani pjizta paazjapa čhjulunaca kjayžjapani. Yekjapanacazti zakaz tantiyatča, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui mantichižlani, pori žoñinaczquiz paaz onanzjapani. ³⁰ Judasqui nii t'anta tanžcu nii orapacha ulanchiča. Nii oraqui weentača.

EW MANTITAQUI

³¹ Jalla nuž Judas ulantanaqui, Jesusaqui cjichiča:

—Wejrtča Yooz cuchanzquita Žoñtqui. Jaziqui wejrqui wejt Yooz tjaata kamaña tjeeznuča, honorchiz cjisjapa. Nižaza weriž cjen Yooz Ejpqui honorchiz cjequiča. ³² Jalla nižtquiztan Yooz Ejpqui wejtquiz zakaz honorchiz cjiskataquiča. Jalla niiqui wajillaž wataquiča. ³³ Weriž pecta jilanaca, tsjii upacamakaz ančucatan želača. Nekztan ančucqui wejr kjuraquiča. Pero jaknužt tuquiqui žoñinaczquiz chiiučhaja, jalla nižtapachal anziqiu ančucaquiz tuž chiyučha: Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančucqui ana oki atasacha. ³⁴ Wejrqui tsjii ew mantita ortina ančucaquiz tjaa-uča: “Porapat zuma munazizpanča, jalla nii. Jaknužt wejrqui ančucatan zuma munazitučhaja, jalla nižta ančucqui porapat zuma munazaquiča”. ³⁵ Ančucaž nii ortina mantita jaruž kaman, tjapa žoñinacaqui zizaquiča, ančucča weriž tjaažinta žoñinacapan.

PEDRUQUI K'OTAQUICHA

³⁶ Jalla nekztanaqui Simón Pedruqui niizquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, žam jakzim okaquiya?

Jesusaqui niizquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju anaž apžñi atasacha anziqiu. Tii jarquinaqui amqui wejtquin tjonaquiča.

³⁷ Pedruqui cjichizakazza:

—Wejt Jiliri, žkjažtquiztan anžic ana am apžñi atasajo? Anzimi amquiztanami weril ticznasacha.

³⁸ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Žwejtquiztan ticznasaya? Ultim weraral amquiz cjiwča: Ima quer wallpaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim toscara chiyaquiča.

14

ARAJPACHA OJKZ PUNTU

¹ Wejt tjaažinta žoñinaca, Yooz Ejpžquin criyiñčucča nižaza wejtquiz zakaz criya. Ana turwayzi kuzziz cjee. ² Wejt Ejpž arajpach kjuyquin wacchi campu žejlča, kamzjapa. Ana nižta žejltasaž niiqui wejrqui ančucaquiz maztasacha. Jaziqui wejrqui okača ančucaltajapa campu tjaczquizjapa. ³ Jalla nuž campu tjaczñi ojkžcu, wiltal quejpžcača ančuc chjichi, wejttan kamzjapa. Jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju ančuc zakaz želaquiča, weriž chjichtaž cjen. ⁴ Ančucqui jakziquint wejr okačhaja, niiqui zizza. Nižaza wejt ojkz jicz zizza.

⁵ Nekztanaqui Tomasqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, jakziquinam am okačhaja, anal zizuča wejrnacqui. Žkjažt am ojkz jicz zizasaya?

⁶ Jesusaqui niizquiz tuž kjaaziča:

—Wejrtča jicz cuntitqui, arajpachquin irantizjapaqui. Nižaza wejrtča werarapankaztqui. Weriz cjen werar Yooz kamaña zizasacha. Nižaza wejrtča žeti tjaayitqui, Yooztan winaya kamzjapa. Weriz cjenpankaz Yooz Ejpžquin iranti atasacha. ⁷ Ančhucqui wejr ultimupajtasaz niiqui, ančhucqui wejt Yooz Ejp zakaz pajtasacha. Jaztanpacha weriz cjen ančhucqui wejt Yooz Ejp pajča, nižaza weriz cjen ančhucqui Yooz Ejp cherča.

⁸ Nekztanaqui Felipiqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, Yooz Ejp cherkatalla, nužquiz niimi bastakal cjeeča.

⁹ Jesusaqui tuž kjaažiča:

—Felipe, ančhucatan ažkpacha žejlchinzala. ¿Anapanim wejr pajjo? Jakziltat wejr cherčaja, nižaza Yooz Ejp cherča. ¿Kjažt am nuž cjeejo, “Yooz Ejp cherkata”, cjicanajo? ¹⁰ Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. ¿Jalla nii anam crii amya? Weriz ančhucaquiz chiitaqui anaž persun kuzquiztan chiyuča, antiz Yooz Ejpž cuntiquiztan chiyuča. Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan niž cjen obranacal paauča. ¹¹ Wejrmi Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. Jalla nii criaquiča, jaziqui. Weriz chiitiquiztan ana criyasaž niiqui, weriz paata obranaca cheržcu mekaz criyalla. ¹² Werarapan ančhucaquiz chiyuča. Jakziltat wejtquiz criican tjapa kuzziz cječaja, jalla niiqui weriz paata obranaca irataž zakaz paaquiča, nižaza weriz paata obranacquiztan juc'ant pajk obranaca paaquiča, weriz Yooz Ejpžquin ojktiquiztan. ¹³ Wejtquiz tjapa kuzziz cjen, ančhucqui čjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaj niiqui, jalla nii mayiztiquiztan wejrkal čjulumi tjaa-ača. Jalla nuž tjaa-ača, weriz cjen Yooz Ejp juc'ant honorchiz cjisjapa. Wejrtča Yooz Majchqui. ¹⁴ Ančhucqui wejtquiz tjapa kuzziz cjen čjul mayiztami mayačaja, jalla nii mayiztiquiztan wejr tjaa-ača.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

¹⁵ ‘Ančhucqui wejttan tjapa kuztan munazaquič niiqui, weriz tjaata ortinanaca cazaquiča. ¹⁶ Wejrqui Yoozquiztan mayača, tsjii tjurt'iziñi cuchanžquizjapa. Nii tjurt'iziñiqui ančhuca kuzquiz wiñayaž kamaquiča. Yooz Espiritu Santuča niiqui. ¹⁷ Nii tjurt'iziñiqui werara intintazkataquiča. Ana criichi žoñinacž kuzquiz anaž luzasacha. Ninacaqui nii tjurt'iziñi ana cherasacha, nižaza ana pajasacha. Nii tjurt'iziñiqui ančhuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan nii pajča ančhucqui. Nižaza wiñaya ančhuca kuzquizpacha želaquiča. ¹⁸ Wejrqui ančhuc anal ečača maa ejp wajchallažtakaz. Ančhucaquin wila tjonacha. ¹⁹ Tsjii upacamakaz, nekztan ana criichi žoñinacaqui ana iya wejr cheraquiča. Anchuczi wejr wila cheraquiča. Nižaza jacatatžcu wiñayjapa žetača. Weriz žejtchiž cjen, ančhuc zakaz wiñaya žetaquiča Yooztan kamcan. ²⁰ Jacatatžtanaqui ančhucqui zizaquicha, wejrqui wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizza. Nižaza ančhucqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzzizza. ²¹ Jakziltat weriz mantita ortinanaca catokčaja, nižaza cumličaja, jalla niiqui ultimuz wejttanž munaziča. Nižaza jakziltat wejttan munazičaja, jalla nižtan zakaz wejt Yooz Ejpqui munaziča. Nižaza wejrzakal nižtan munazuča. Nižaza wejrqui nii žoñžquiz kjanacama wejt puntu zizkatača.

²² Nekztan Judas (anača Iscariotiqui) tuž pewcziča:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan amqui wejtnacaquizkaz pajkataquiya, am puntuquiztan zuma zizjapaya? Nižaza ¿kjažtiquiztan parti zoñinacžquin am persuna ana pajkataquiya? ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?

²³ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jakziltat wejttanpan munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku cazza, nižaza wejt Yooz Ejpqui nižtan munaziča, nižaza wejrnacqui nižquin tjonučha, niž kuzquiz kamzjapa. ²⁴ Jakziltat wejttan ana munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku ana cazza. Weriž chiita takuqui anača wejt persun kuzquiztan. Antiz wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzquiztanpanča weriž chiita takuqui.

²⁵ 'Ančhucatan iya žejlcan ančhucacqui tii puntunaca chiyučha. ²⁶ Wejt wiruñ weriž cjen Yooz Ejpqui tsjii tjurt'ižini cuchanžcaciča. Yooz Espiritu Santučha nii tjurt'ižini. Jalla niiqui wejt cuntiquiztanž cjequiča. Niiqui ančhucacqui tjapa Yooz puntunaca tjaajnaquiča, nižaza tjapa weriž chiita takunaca cjuñkataquiča.

²⁷ 'Wejrqui ančuca kuznaca jeejzkatučha. Ančuca kuznaca jeejzkatžcuqui okača. Zoñinacqui anapanž žoñž kuz nižta jeejzkatasača. Ančuca kuznacqui anača turwaysi cjee, nižaza anača eksna. ²⁸ Ančhucqui weriž chiita nonzinčucča: Okača, nižazal ančhucacqui wital tjonučha, jalla nii. Ančhucqui wejttan zuma munaztasaj niiqui, chipchiž cjitasača, nii weriž chiitaž cjen. Wejrqui wejt Yooz Ejpžquin okača. Wejt Yooz Ejpqui wejtquiztan juc'antiča. ²⁹ Ima ojkan ančhucacqui anziqi mazinčinča, jalla nuž wattan wejtquiz tjapa kuztan criyajo.

³⁰ 'Tii muntuquiz žejlñi zoñinacž mantiñiqui tjonča. Jalla nii anawal mantiñi diabluqui Judasquiz cuchanžquiča, wejr tankatzjapa. Jalla nižtiquiztan tsjii upacamakaz ančhucatan parluča. Pero nii anawal mantiñiqui wejtquiztan anača juc'ant azzizqui. Jazic niiqui wejr anaž mantasača. ³¹ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantitacama okača. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñi zoñinacqui zizaquiča, wejrqui Yooz Ejpžtan zuma munaziča, jalla nii. Jaziqui žaažna. Tekžtan ojkla.

15

UWAS MUNTI PUNTU

¹ 'Wejrtča chekan lijitumtqui, tsjii zuma uwas muntižtakaz. Wejt Yooz Ejpqui nii munti cwitiñičha. ² Nii uwas muntiquiztan skoz uwas piz itzanacaj pajkča. Jakzilta uwas piz itzat ana čherchiz pajkčhaja, nii ana čherñi itzaqui c'utžtaž cjequiča. Nižaza nii munti cwitiñiqui čherñi itzanaca zumpachaž azquichaquiča, juc'ant čheri pookajo. Yooz Ejpča nii munti cwitiñiqui. ³ Weriž chiitiquiztan ančhucqui zuma kuzziz cjissinčucča. ⁴ Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzziztča. Jalla nižta ančhucqui wejttan tsjii kuzziz cjee. Tsjii muntiquiztan ojknii piz itzaqui nii muntiquiztan apakta cjequiž niiqui, ana čherchiz cjisnasacha. Antiz nii zuma muntiquiz pajknii itzanacakaz čherasacha. Jalla nižta nii munti itzanaca irataž ančhucqui. Ančhucqui wejttan ana tsjii kuzziz cječhaj niiqui, ana zuma kami atasacha. Antiz wejttan tsjii kuzziz cječhaj niiqui, nekipanž zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeeznasacha.

⁵ 'Wejrtča nii zuma uwas muntižtakaztqui. Ančhuczi nii uwas piz pajknii itzanacajtakazza. Jakziltat wejttan ultimu tsjii kuzzižlaj niiqui,

nižaza wejrmi nižtan tsjii kuzziz cjesaž niiquei, jalla niiča ancha zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeezñiquei. Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiquei, Yooz yujcquiz ana čjul zum obranacami tjeeznasacha. ⁶ Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiquei, Yoozquiztan chjatkattaž cjequičha. Nekztanaqui ana zuma kamañchiz cjen kjoñchi itsanacažtakaz cjequičha. Jalla nižtiquiztan nii kjoñchi itsanacažtakaz ricujtaž cjequičha ujquin ujjapa.

⁷ Ančhucqui wejttan tsjii kuzzižlaj niiquei, nižaza weriž tjaajinta takunaca catokaquič niiquei, nekztan wejtquiztan čjulumiž mayasacha. Nekztanaqui amiž mayiztiquiztan tjaataž cjequičha. ⁸ Ančhucqui walja zuma obranaca tjeezñiž cjen, Yooz Ejpqui honorchiz cjequičha. Nižaza ančuca zuma obranacchiz cjen ančhucqui weriž tjaajinta zoñinacčhuccha, jalla nii kjanapachaž tjeeznaquičha. ⁹ Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejttan zuma munazičhaja, jalla nižtapacha wejr ančhucatan zuma munazučha. Weriž ančhucatan munaziž cjen, jalla niipanz cjuñzna. ¹⁰ Ančhucqui weriž mantita ortinanaca cumplaquičha. Jalla nekztan wejrqui ančhucatan tirapan munaziñil cjeečha. Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita ortinanaca cazzinčha. Jalla nižtiquiztan niiquei wejttan tirapanž munazičha. Jalla nižta irata ančhucatan wejttan cjequičha.

¹¹ Jalla nii puntunaca ančucaquiz chiyučha, wejttan chica cuntintuž cjisjapa, nižaza ančuca kuznacami ancha cuntintu cjisjapa. ¹² Weriž mantita ortinaqui tužučha, jaknužt wejr amtan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata ančhucqui porapat munazaquičha. ¹³ Jakziltat persunpacha niž mazinacž laycu ticžaja, jalla niiquei, ancha munaziñi kuz tjeeža. Jalla nižta zoñžquiztan anaž juc'anti munaziñi kuzziz zoñic želasacha. ¹⁴ Ančhucqui weriž mantitacama kamaquič niiquei, nekzipančha ančhucqui wejttan munaziñiquei. ¹⁵ Tekztan najwcchuc anal ančucaquiz “wejt piyunanacacha” cjican cjesacha. Tsjii piyunaqui čjulut patruna paačhaja, ana zizza. Wejrqui tjapa wejt Yooz Epiž chitaqui ančucaquiz zizkatchinčha. Jalla nižtiquiztan tekztan najwcchuc ančucaquiz “wejt mazinacapančha” cjeečha. ¹⁶ Ančhucqui ana wejr illzinčhuccha. Wejrzi ančhuc illzinčha, nižaza apóstol puestuquiz utchinčha, Yooz taku parli okajo, nižaza walja zoñinaca wejtquiz criškatajo. Nižaza nii wejtquiz criichi zoñinacaqui wejtquiz tiraž tjurt'aquičha. Wejtquiz kuzziz cjen, čjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaja, jalla nii mayiztaqui tjaataž cjequičha. ¹⁷ Wilita ančucaquiz mantučha:

Porapat zuma munazaquičha.

CRIICHI ZOÑINACAQUI CHJAAWJKATTA CJEQUICHA

¹⁸ Ana criichi zoñinacaz ančhucatan chjaawjkatan, cjuñzna, jalla nižta ninacaqui wejttan chjaawjkatchičha. ¹⁹ Ana criichi zoñinacž partiraž cjitasaž niiquei, ančhucqui ninacžquiz munazita cjitasačha. Pero wejrqui ančhuc illzinčha. Jalla nižtiquiztan anačha ana criichi zoñinacž partira ančhucqui. Nižaza nižtiquiztan ančhucqui ana criichi zoñinacžquiz ana munazita cjequičha, nižaza chjaawjtaž cjequičha. ²⁰ Weriž chitac cjuñzna. Wejrqui cjichinčha, “Tsji piyunaqui niž patrunchiztan anačha juc'anti”. Ana criichi zoñinacaqui wejtquiz sufriskatchičha. Nižaza ninacaqui ančucaquiz zakaz sufriskataquičha. Weriž tjaajinta taku ana catokchičha. Jaziqui ančucaž tjaajinta taku ana zakaz catokaquičha. ²¹ Pero ana criichi zoñinacaqui ančuca quintru cjequičha,

ančucaž wejtquiz kuzziz cjen. Nii quintranacaqui wejr cuhanžquiñi anaž pajča. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz quintrazza.

²² Wejrqui ninaczquiz Yooz taku mazñi ana tjontasaž niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero wejrqui wejt puntuquiztan kjanapacha ninaczquiz chiichinča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana čhjulumi chiyi atasacha, casticz tjuñquiziqui. Nižaza ninaczquiziqui anaž pertunac želasacha. ²³ Jakziltat wejtquiz chjaawjkatčhaja, jalla niiqui wejt Yooz Ejpžquiz zakaz chjaawjkatčha. ²⁴ Wejrqui ninacz yujcquiz walja milajru obranaca paachinča, jakzilta wali žoñžquiztanami juc'anti. Pero anapanča wejtquiz criiz pecchiča. Jaziqui pajk ujchiz cijssiča. Jalla nižta obranaca anal paatasaz niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero nižta obranaca paachinča. Nižaza ninacaqui weriž paata milajrunaca cherchiča. Jalla nuž cheržcumi, wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi chjaawjchipanča. ²⁵ Jalla nuž ninacaž chjaawjtaqui cijjrta Yooz taku cumplissiča. Ninacz liiquizpacha cijjrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Wejtquiz chjaawjchiča ana čhjul razunžtan”.

²⁶ “Wejrqui Yooz Ejpžquiztan ančucaquiz Yooz Espiritu Santo cuhanžcača. Jalla nii Yooz Ejpžquiztan tjonchi Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan weraraž intintazkataquiča, nižaza ančucaltajapa tjurt'izinaquiča. Jalla nii Espiritu Santuqui tjonžcu wejt puntuquiztan zizkataquiča. ²⁷ Primirquiztanpacha ančucqui wejttan chica ojklajchinčucpanča. Jalla nižtiquiztan ančuczakaz wejt puntuquiztan zizkataquiča.

16

PRUEBANACAZ TJONAQUICHA

¹ “Tjapa weriž chiitanacaqui ančucaquiz chiichinča, čhjul sufrisquiztanami tirapan wejtquin kuzziz cjisjapa, nižaza ana wejtquiztan zarakzjapa. ² Jazta timpuquiz ančucqui ajcz kjuyanacquiztan chjatkattaž cjequiča. Nižaza tsjii sufris ora tjonaquiča. Jalla nii oraqui jecmit ančuc conačhaja, jalla nii conñi žoñiqui cjequiča, “Wejrtča Yooz sirwintqui. Jalla nižtiquiztan nii žoñi conchinča”, nuž cjequiča. ³ Nii ančuc conñi žoñinacami wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi anapan pajča. Jalla nižtiquiztan ančuc conasača. ⁴ Tjapa weriž chiitanacaqui ančucaquiz chiichinča, ančucaquiz yanapzjapa. Nii sufris ora tjontanaqui jalla tii weriž chiitanaca cjužznaquiča. Primirquiztanpacha tii sufris puntuquiztan ančucaquiz kjanacama ana chiichinča. Ančucatan kamiñtača. Jalla nižtiquiztan tii sufris puntu ana chiiz pecchintača.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

⁵ “Pero anz wajilla wejr cuhanžquiñižquin okača. Ančucaquiztan anaž jakziltami wejr pewcža, “¿Jakzit okačhaja?” jalla nii. ⁶ Anchucqui ancha llaquita cjissinčucča, jalla nuž weriž chiiñiž cjen. ⁷ Pero wejrqui werara takunaca chiyučha. Weriž ojktanaqui waliž cjequiča ančucaltaqui. Wejrqui anal okasaž niiqui, tjurt'iziñi Espiritu Santuqui anaž tjonasača. Pero wejr ojžcuqui nii Tjurt'iziñi cuhanžcača.

⁸ Jalla niiqui tjonžcuqui, ana criichi zoñinacž kuzquiz ninacž persun uj tantiyaskataquiča. Nižaza Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, nižaza nii Espíritu Santuqui Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča. ⁹ Espíritu Santuqui ana criichi zoñinacž kuzquiz persun uj tantiyaskataquiča, wejtquiz ana criichiž cjen. ¹⁰ Nižaza nii Espíritu Santuqui ana criichi zoñinacž kuzquiz Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, weriž Yooz Ejpžquin ojkchiž cjen. Jalla nižtiquiztan ančhuc zakaz wejr ana iya cheraquiča. ¹¹ Tii muntuquiz mantiñi diabluiqui Yooziž yatisinžtača, ana walipanča, nii. Jazic niiqui castictaž cjequiča ultim juyzuquiz. Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuqui ana criichi zoñinacžquiz Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča.

¹² 'Iya juc'anti kjažumi ančhucquiz chiižinznaca žejlēha wejttaqui. Pero anziqúi ančhucqui anaž nii intintazasača. ¹³ Werar intintazkatñi Espíritu Santuqui tjonžcu, ančhucquiz tjaajnaquiča tjapa weraranaca. Anaž persun kuzquiztan tjaajnaquiča, antiz Yoozquiztan nonžtanaca tjaajnaquiča. Nižaza tekztan najwcchuc čhjulut watačhaja, jalla nii zakaz tjaajnaquiča. ¹⁴ Espíritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucquiz tjaajnaquiča. Jalla nuž tjaajinñiž cjen wejrqui honorchiz cjeeča. ¹⁵ Tjapa Yooz Epiž chiitaqui wejrpánkazza chiiñtqui. Tsjikaztēha wejr-nacqui. Jalla nižtiquiztan wejrqui chiichinča, Espíritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucquiz tjaajnaquiča, nii.

CUNTINTUZ CJEQUICHA

¹⁶ 'Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča.

¹⁷ Nekztanaqui yekjap tjaajintanacaqui porapat pewcsassiča, tuž cjican:

—¿Kjažt cjii tjeejo, tuž cjicanajo? “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča”. Nižaza tiiqui “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača”, cjiča. Jalla nuž cjican, ¿kjažt cjii teejo? ¿Čhjul puntut chii teejo?

¹⁸ Ninacaqui cjichizakazza:

—“Upaquižtancama” chiicanaqui, ¿kjažt cjii teejo? Anača intintaz-
zuca tiiz chiitaqui.

¹⁹ Jesusaqui persun kuzquiz zizatča, ninacaqui nižžquin tsjii pewcz pecatča, jalla nii. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Wejrqui chiichinča, tuž cjican: “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča, nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča”. Jalla nuž chiican, ¿kjažt cjii? ¿Jalla ničha ziz pecya? ²⁰ Ultim weraral ančhucquiz cjiwča. Ančhucqui llaquita cjequiča, nižaza kaaquiča. Ana criichi zoñinacazti cuntintuž cjequiča. Ančhucqui llaquita kuzziz cjenami, tsjii kjaž majquiztan ancha chipchipcan cuntintuzakaz cjisnaquiča. ²¹ Nonžna. Majtz ora irantižcan tsjaa maatak žonqui janchinaca walja mizkatiñča. Nekztan wawa majtžcuqui, naa maatak žonqui wawchiz cjen ana janchi mizkattami cjuñiñča. Wawchiz cjen, ancha cuntintuča naaqui. ²² Jalla nižta irataž ančhucqui anziqúi llaquita kuzzizza. Pero wejrqui am wilta cherača. Jalla nii oraqui ančhuc kuznaca cuntintuž cjequiča. Nižaza nii ančhuc cuntintu cjis kuzqui anaž jecmi wilta nižta llaquita cjisatasacha.

²³ 'Nii orquiztan najwcchuc ančhucqui zižni cjis cu wejr anaž iya pewcnaquiča. Ančhucquiz weraral chiyuča. Wejtquiz tjapa kuztan

cjen, ančhucqui Yooz Ejpžquiztan čhjulumi mayačhaja, jalla nekztan weriž cjen nii mayiztaqui tjaataž cjequičha. ²⁴ Tii oracama ančhucqui anaž čhjulumi maychinčhucčha wejt tjuuquiz. Mayiza, nekztanaqui tjaataž cjequičha, ančuca kuz juc'anti cuntintu cjisjapa.

JESUSIZ CHIITANACA

²⁵ 'Tii oracama wejrqui ančucaquiz ch'aman intintazzuc takunaca chiichinčha. Tsjii tjuñiqui tjončha. Jalla nii tjuñquiztan nižta ch'aman intintazzuc takunacami anal iya chiyačha. Antiz Yooz Ejpž puntuquiztan jalla niil kjanacama chiyačha. ²⁶ Nii oraqui ančhucqui wejt tjuuquiz čhjulquiztanamiž mayizaquičha. Nekztan wejrqui ančhucaltajapa anal iya maynačha wejt Yooz Ejpžquiztanqui. ²⁷ Ančhucqui wejt-tan munazichinčhucčha. Nižaza wejtquiz criichinčhucčha, wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejppacha ančhucatan munazičha. ²⁸ Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tii muntuquiz tjonchinčha. Nižaza tii muntuquiztan, wejt Yooz Ejpžquin quepačha.

²⁹ Jalla nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Jaziqui ultimu kjanacama chiichamčha, ana ch'aman intintazzuc takunacžtan. ³⁰ Jaziqui zizučha, amqui tjapa čhjulumi zizñampančha, nii. Ampankam wejnaca kuzmi zizza. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui anal iya pewcnasačha. Nižaza wejrnacqui ultim chekpacha criyučha, amqui Yooz Ejpžquiztan tjonchamčha, jalla nii.

³¹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—¿Jaziqui ančhucqui ultim chekpacha criichinčhucjo? ³² Tsjii ora wajičha. Anzpachačha nii oraqui. Nii oraqui ančhucqui wichanziž cjequičha, nižaza zina zina wichanziž cjequičha. Wejrqui zinalla ectal cjeečha. Pero wejr zina ecta cjenami, wejrqui ana zina cjeečha. Wejt Yooz Ejpž wejt-tan chica cjequičha. ³³ Jaziqui tjappacha tii takunaca ančucaquiz chiichinčha, wejtquiz kuzziz cjen, cuntintu cjisjapa. Tii muntuquiz žejlcan ančhucqui sufraquičha. Walja tjup kuzzizpan cjee. Wejrqui tjapa liju atipchinčha.

17

JESUSIZ YOOZ EJPZTAN PARLITA

¹ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui tsewcchuc arajpach kjutñi cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžtan parlichičha, tuž cjican:

—Yooz Tatay. Wejt sufris ora tjončha. Wejrtčha am Majchtqui. Wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Nekztan wejrqui amquiz juc'ant honorchiz cjiskatačha. ² Tjapa žoñinaca mantizjapa, jalla nii poder wejtquiz tjaachamčha. Jakžiltami amqui wejtquiz intirjičhaja wejt parti cjisjapa, jalla ninacžquiz arajpachquin wiñaya kamkatačha wejrqui. ³ Amčha zinta werara Yoozqui. Nižaza wejrtčha Jesucristutqui; amiž cuchanžquita Zoñtčha. Wejt parti žoñinacaqui amquizimi wejtquizimi pajčha. Jalla nižtiquiztan arajpachquin učhumtan wiñaya kamaquičha.

⁴ 'Tii muntuquiz kamcan amquiz honorchiz cjiskatchinčha. Nižaza amiž mantita obranaca žerzinčha. ⁵ Jaziqui, Yooz Tatay, amquin wilta quejpžcu, arajpachquin amtan chica želaquičha. Nekztan wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Ima tii muntu želan, wejrqui amtan chica honorchiztal. Jalla nižta tuquita honorchiz irata wilta wejtquiz honorchiz cjiskatalla.

⁶ 'Amqui zoñinaca illzamča, wejt partiquiz cjisjapa. Jalla nii zoñinaczquiz intintazkatchinča am puntuquiztan. Ninacaqui amtača. Nižaza wejt parti cjisjapa wejtquiz tjaachamča. Nižaza ninacaqui am takunac jaru kamča. ⁷ Jaziqui wejt partir zoñinacaqui zizza, tjapa weriž chiitaqui amquiztan tjonñicamača, jalla nii. ⁸ Amiž chiita takunacacama ninaczquiz tjaajinchinča. Jalla nekztan ninacaqui weriž tjaajinta catokchiča. Nižaza weriž tjaajinta zoñinacača zizñipanqui, wejrqui amquiztan tjonchinča, jalla nii. Nižaza criichipanča, amqui tii muntuquiz wejr cuchanzquichamča, nii.

⁹ Jaziqui ninacztajapa amquiz mayizuča. Ana criichi zoñinacztajapa anal mayizuča. Antiz wejt partir zoñinacztajapakaz mayizuča, amiž illžniž cjen. ¹⁰ Amtača tjapa wejt partir zoñinacaqui. Nižaza wejttača ninacaqui. Jalla ninacaz cjen wejrqui honorchizza.

¹¹ 'Wajilla ana iya tii muntuquiz kamača. Nii wejt partir zoñinacaz eclaquiča. Tii muntuquiz tira želaquiča ninacaqui. Wejrzi amquin quejpžcača. Zuma arajpach Yooz Tatay, tii zoñinaca wejtquiz tjaachamča. Jaziqui am aztan tinaca tirapan cwitalla, tsjii kuzziz cjejajo, jaknužt učhumqui tsjii kuzzizlaja, jalla nižta. ¹² Tii muntuquiz tinacztan kamcan, tii zoñinaca cwitichinča, am aztan. Nižaza tinaczquiztan tsjitsinchinča čjulquiztanami ana kjaž cjisnajo. Tsjiuqui pertissipanča. Jalla nuž pertisjapa nii Judas Iscariotiqui žejltkalča. Jalla nuž cjen tuquita cijirta Yooz taku cumplissiča.

¹³ 'Anziqui wejrqui amquin quejpžcača. Iya tsjii zkolucztan tii muntuquiz kamcan wejrqui tinaczquiz čiižinuča, wejtquiz criichi zoñinacaz wejržtapacha cuntintu cjejajo. ¹⁴ Wejrqui tinaczquiz am taku tjaajinchinča. Jaknužt wejrqui ana criichi zoñinacz partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejtquiz criichi zoñinacaqui ana žejlča ana criichi zoñinacz partiquiz. Jalla nižtiquiztan ana criichi zoñinacaqui ninaczquiz čjaawjča. ¹⁵ Amquiztan ana mayizuča, wejt zoñinacaz tii muntuquiztan čhjichtaž cjisjapa. Antiz amquiztan mayizuča, ana wal diablužquiztan wejt zoñinaca tsjitsinta cjisjapa. ¹⁶ Jaknužt wejrqui ana criichi zoñinacz partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejt zoñinacaqui ana žejlča, ana criichi zoñinacz partiquiz. ¹⁷ Amiž čhiitaqui ultim werarača. Am takuž cjen wejtquiz criichi zoñinaca zuma kamañchiz cjiskata. Čjul ana zuma kamañquiztanami zarakskata. ¹⁸ Jaknužt amqui tii muntuquiz žejlñi zoñinacz kjutñi wejr cuchanzquičhaja, jalla nižaza wejrqui tii muntuquiz žejlñi zoñinacz kjutñi wejt zoñinaca cuchnuča. ¹⁹ Wejtquiz criichi zoñinacztajapa ancha kuztanča wejrqui ticzjapa. Nižaza am werar tawj jaru kamtiquiztan tii zoñinaca t'akžinuča amta cjejajo.

²⁰ 'Wejrqui tii tekžta zoñinacztajapa alaja anal mayizuča, antiz tjapa wejtquiz anzimi wiruñami criichi zoñinacztajapa mayizuča. Tii tekžta zoñinacaz Yooz taku paljaytiquiztan yekjapanacaqui wejtquiz criyaquiča. Jalla ninacztajapa zakaz mayizuča. ²¹ Jalla tjapa ninacztajapa mayizuča tsjii kuzziz cjisjapa. Yooz Tatay, amqui wejtta tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui amtan tsjii kuzziztča. Jalla nižta irata ninacaqui učhumnacaquiz tsjii kuzziz cjila. Jalla nuž mayizuča, tii muntuquiz žejlñi zoñinaca crijajo, am wejr cuchanzquichi, jalla nii. ²² Amiž wejtquiz tjaata arajpach kamaña, jalla nii kamaña ninaczquiz

cjiskatchinzakazza, tsjii kuzziz cjeajo, jaknuž ućhumqui tsjii kuzzizza-laja, jalla nižta. ²³ Jaknužt amqui wejttan žejlčhaja, jalla nižtačha wejrqui ninacžtan želačha, ninaca tsjii kuzzizpan cjeajo. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui zizaquičha, amqui wejr cuchanžquichičha, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui zakaz zizaquičha, amqui ninacžtan munazičha, jaknužt amqui wejttan munazičhaja, jalla nižta.

²⁴ ‘Yooz Tatay, amqui wejtquiz tii žoñinaca tjaachamčha, wejtquiz criyajo. Jalla tinacaqui wejttan chica kamñijapa pecučha, jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju. Jalla nužuntu žejlcan tinacaqui wejt arajpach kamaña kjana cheraquičha. Ima tii muntu želan, wejttan munaziñiž cjen amqui wejtquiz nii arajpach kamaña tjaachamčha. Jalla nii kamaña cheraquičha wejt partir žoñinacaqui. ²⁵ Ultim lijitum Tatayi ana criichi žoñinacaqui am anaž pajčha. Wejrzi am pajučha. Nižaza jalla tinacaqui zizza, amqui wejr cuchanžquichamčha, jalla nii. ²⁶ Am puntuquiztan tinacžquiz zumpacha intintazkatchinčha. Nižaza wejrqui tiral intintazkatučha, ninacaž zuma munazizjapa, jaknužt ućhumqui zuma munazičhaja, jalla nižta. Nižaza am puntuquiztan ninacžquiz intintazkatučha, wejr ninacžtan tsjii kuzziz cjisjapa.

18

JESUSAQUI TARAZUNTACHA

¹ Jesusaqui nuž chiižcu niž tjaajintanacžtan ojkchičha. Cedrón cjita k'awž tsjii latuquin ojkchičha. Jalla nicju ch'ojñi muntinaca želatčha. Ni-jchuc luzzičha. ² Jesusaqui nii yokquin kjaž wilta ajczñipantakalčha niž tjaajintanacžtan. Tarazunñi Judasqui nii yoka pajchičha. ³ Jalla nicju Judasqui zultatunacami, nižaza timplu wijilñi zultatunacami, jalla ninaca chjitchičha. Timplu jilirinacami, fariseo žoñinacami jalla ninacačha nii timplu wijilñi zultatunaca cuchanchiqui. Ninacaqui irantichičha michanacžtan teyanacžtan pajk cuchillunacžtan, nižaza wjajtz carotinacžtan. Jalla nižtanacžtan irantichičha. ⁴ Jesusaqui čhjulut watačhaja, jalla nii tjapa zizatčha. Nii tjonchi žoñinacžquiz macjatžcu, pewczičha, tuž cjican:

—Jectčha kjur anćhucjo?

⁵ Jalla ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejrtčha niitqui.

Judas, nii tarazuñi žoñiqui ninacžtan chica tsijtchi želatčha. ⁶ Jesusaž “Wejrtčha niitqui” cjitiquiztan nii tanñi žoñinacaqui wir kjutñi atžcu porapat tewksarascu yokquiz tjojtassičha. ⁷ Jesusaqui wilta pewczičha:

—Jectpan anćhuc kjurjo? —cjican.

Ninacaqui wilta kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

⁸ Jesusaqui nekztan zakaz cjichičha:

—Wejrtčha cjichinsala. Anćhucqui wejr kjurčha. Jaziqui tii parti žoñinaca cutznaquičha.

⁹ Jalla nekztan Jesusaž tuqui čhiita taku cumplissičha. Tuquiqui Jesusačha čhiichiqui, jalla tuž: “Yooz Epiž wejtquiz tjaata žoñinacaqui ana tsjiimi pertichinčha”. ¹⁰ Simón Pedruqui pajk cuchillchiztačha. Jalla nii cuchillu jwescu, Pedruqui timplu jilirž piyunž žew cjuñi pootžcu

chjajtžinchicha. Jalla nii cjuñi chjajtžinta zoñiqui Malco cjitatacha.
¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—Am cuchillu cuchillž žejlžquiz quijtžna. Wejt Yooz Ejpž pinsita kuz jaru wejlaqui sufristanča. ¿Anaj wejr tii sufrasajo?

JESUSAQUI CHJICHTACHA

¹² Jalla nekztanaqui zultatunacami, zultatž comandantimi, nižaza judio timplu wijilñi zultatunacami, jalla ninacaqui Jesusa tanžcu kjara jweržinchicha. ¹³ Nekztan Anás cjita jilirž kjuyquiz chjitchiča. Anasqui Caifás ajmuž ejptača. Jalla nii wata Caifasqui timplu chawjc jiliritacha. ¹⁴ Nii Caifasqui tuquiqui tuž cjitkalča: “Učhumnacaltajapa tsjii zoñi ticstanča, tjapa zoñinaca ana conta cjeyajo”.

¹⁵ Jesusa chjichan, Simón Pedružtan tsjii tjaažinta zoñžtan Jesusa apziča. Nii tsjii Jesusiž tjaažinta zoñiqui timplu jiliriž pajtatača. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiz apžcu nii timplu jilirž patiuquin luzziča. ¹⁶ Pedružqui ana pajtaž cjen zancu eclichicha. Nekztan nii tsjii luzzi tjaažinta zoñiqui ulanžquichicha, naa ulanz zanquiz cwtiñi zonaquin paljayzapa. Jalla nuž paljayžcu patiuquiz Pedro luzkatchiča. ¹⁷ Nekztan naa cwtiñi žonqui Pedružquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Anaj am zakaz nii zoñžtan chica ojklayñamtajo?

Nekztan Pedružqui chiichiča:

—Anaž wejr, —cjican.

¹⁸ Ch'uñuriž cjen piyunanacami timplu zultatunacami uj taaziča carpunžtan. Nekztan nii uj parazquiz tsijtchi kutnatča. Ninacžtan chica Pedružqui tsijtchi zakaz želatča, kutuncan.

TIMPLU CHAWJC JILIRZQUIN APANTITA

¹⁹ Jalla nekztanaqui timplu chawjc jiliriqui Jesusa pecunchiča, niž tjaažinta zoñinacž puntuquiztanami nižaza niž persun tjaažintami. ²⁰ Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa zoñinacž yujcquiz tjaažinchinča. Učhum ajcz kjuyquizimi timpluquizimi tjaažinchinča. Timpluquiz tjapa zoñinaca ajczñiča. Ana chjožzaka tjaažinchinča. ²¹ ¿Kjažtiquiztan nuž wejr pecunjo? Weriž tjaažinta nonžni zoñinacžquiz pewczna, čjulut tjaažintučaja, jalla nii. Jalla ninacaqui weriž tjaažintanaca zizza.

²² Jalla nuž chiitan, tsjii neks tsijtchi žejlñi zultatuqui Jesusa yujcquiz kjaržtan tsjajpchiča, tuž cjican:

—¿Jalla nuž timplu jiliržquiz kjaazkaya?

²³ Jesusaqui nii zultatžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejr ana zuma chiituchaj niiqui, ¿jaknužt cjican ana zuma chiichin-tajo? Zumal chiyuča. ¿Kjažtiquiztan am wejr tsjajpjo?

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusa kjara jweržintapacha cuchanchiča Caifás timplu chawjc jiliržquin.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

²⁵ Jalla nii oraqui Simón Pedružqui tsijtchi želatča nii ujquiz kutuncan. Tsjii tsjii neks žejlñi zoñiqui Pedružquiz cjichiča:

—Amqui nii zoñžtan chica ojklayñamča, ¿ana jaa?

Pedružqui toscara chiichiča:

—Anača wejrqui, —cjican.

²⁶ Jalla nekztanaqui tsjii timplu jilirž piyunaqui Pedružquiz pewczizakazza. Nii piyunaqui nii cjuñi chjajtžinta piyunž familiatača. Jalla tuž cjican pewcziča:

—Nii munti yokquin nii zoñžtan chica am cherchinla, ¿ana jaa?

²⁷ Pedruqui wilta toscara chiichiča. Jalla nuž wilta toscara chiyan, nii orapacha tsjii querwallpi jora kjawchiča.

PILATUZQUIN CHJICHTA

²⁸ Jalla nekztanaqui Caifás cjita zoñžquiztan Jesusaqui chjichtača pajk mantiñiž kjuyquin. Waj kjantatitača. Nii judío zoñinacapacha nii pajk mantiñiž kjuyquin ana luzziča, ninacž cuzturumpi cjen. Jalla nuž luztasaz niiqui, pascua pjijzta čhjeri ana lujltasača. ²⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui ninacžquiz paljayi ulanžquichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿čhjul ujž tii zoñž quintra jwes pecya?

³⁰ Zoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Tii zoñiqui ana čhjul pajk ujnacami paatasaz niiqui, anal wejrnacqui tii intirjitasača.

³¹ Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhuckaz chjicha, ančuca lii jaruž justicia paažca.

Nii zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta zoñi conzqui lii quintrača.

³² Niiž tuquiqui Jesusaqui čhiitkalča, persun ticz puntuquiztan, jaknužt ticznačhaja, jalla nii. Nižaza niž čhiitaqui cumplisnaquiča.

³³ Pilatuqui wilta niž kjuyquin luzquichiča. Jesusa kjawžcu, nižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Judío zoñinacž chawc jilirimkaya?

³⁴ Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Amqui jalla nuž persun kuzquiztan wejr pewčžya? Už ¿yekja zoñinaca amquiz nuž pewczna cjichi jaa?

³⁵ Pilatuqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui judío zoñt, ¿jaa? Am persun wajtchiz zoñinacami nižaza am persun timplu jilirinacami, jalla nii zoñinacača wejtquin am intirjichiqui. ¿Čhjul uj paachamt, amjo?

³⁶ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Wejtla mantizqui anača tii muntuquiztan. Tii muntuquiztan wejtla mantiz cjesaz niiqui, wejt piyunanaca kichaskatasacha wejt quintra zoñinacžquiz, ana wejr intirjita cjisjapa. Pero wejtla mantizqui anača tii muntuquiztanaqui.

³⁷ Nekztan Pilatuqui cjichiča:

—¿Nižtaqui amčhalani mantiñi jilirinqui?

Jesusaqui cjichiča:

—Jesalla, wejr mantiñi jilirtchiya, am chiiča jalla nuž. Tii muntuquiz tjonžcu nassinča, werara puntu tjaajinzjapa. Jakziltat nii werara tjaajinta jaru kamčhaja, jalla niiqui weriž čhiita taku nonža.

³⁸ Jalla nuž čhiitiquiztan Pilatuqui cjichiča:

—Werara puntuqui, ¿čhjulut neejo?

Jalla nuž pewčžcu Pilatuqui wilta ulanchiča judío zoñinacžquin parli. Ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui tii zoñžquiz ana čhjul ujmi jwesi atuča. ³⁹ Pascu pjijztiquiz ančhucalta tsjii cuzturumpi žejlča, wejtla tsjii preso tanta zoñi cutzqui. ¿Tii judío wajtchiz chawjc jiliri cutznaquiya? ¿Jalla nuž cutskatz pecya?

⁴⁰ Judío žoñinacaqui kjawchiča:
—¡Tii žoñi ana cutzna! ¡Barrabás cutzna! —cjican. Barrabasqui tsjii anawal tjañi žoñitača.

19

PILATUQUI JESUSA CUTZ PECCHA

¹ Jalla nekztanaqui Pilatuqui wilta kjuylchuc Jesusa majcchiča. Nekztanaqui Jesusižquiz wjajtažo mantichiča. ² Nekztan zultatunacaqui ch'apquiztan tsjii pillužtakaz paachiča. Jalla nii paatižtan Jesusiž achquiz tewžinchiča. Nižaza jilirž murat zquti tjtziča. ³ Jalla nuž paažcu nižžquin macjatchiča,

—¡Viva, judío žoñinacž chawjc jiliri! —cjican.

Nižaza Jesusiž yujcquiz kjaržtan tsjajpchiča.

⁴ Nekztan Pilatuqui judío žoñinacžžquin wilta ulanzquichiča. Nekztan ninacžquiz cjichiča:

—Cherzna. Ančhucaž intirjita žoñi ticju jwescača, ančhuc zumpacha intintazajo. Wejrqui tii žoñžquiz anal čjul ujmi jwesi atuča.

⁵ Jalla nekztan Jesusaqui ulanzkatžquichiča. Ch'apquiztan paataqui achquiz tewžinta, nižaza jilirž murat zquti tjtžta. Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Tiiča ančhucaž intirjita žoñiqui.

⁶ Timplu jilirinacami, nižaza timplu wijilñi zultatunacami nii cheržcu, alto joržtan kjawcan, čiichiča:

—¡Cruzquizkaz ch'awczna! ¡Cruzquizkaz ch'awczna! —cjican.

Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Way, nižtacž čjicha ančhucqui, nižaza cruzquiz ch'awczca. Pero wejrqui ana čjul ujmi tižžquiz jwesi atchinča.

⁷ Nekž žejlñi judionacaqui tuž kjaaziča:

—Wejrnacqui liichiztča. Wejtnaca lii jaru tii žoñic ticstanča, tiiqui “Wejrtča Yooz Majch” cjican ojklaychiž cjen.

⁸ Jalla nii čiita taku nonžcu, Pilatuqui tsjan eksiča Jesusižquiztan.

⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui nižž kjuya wilta luzziča Jesusižžquin pewczjapa. Jalla tuž pewczčiča:

—¿Jakziquiztan žoñipant amya?

Jesusazti ana čjulumi kjaaziča.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui nižžquiz wilta paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am ana wejtquiz kjaazjo? Wejrqui mantasača, am cutzjapa. Nižaza mantasača cruzquiz ch'awczjapa, ¿Jalla nii ana ziz amjo?

¹¹ Jesusaqui nižžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz mantiz poder ana tjaatasaz niiqui, amtaqui mantiz poder ana žejltasača. Yooz amquiz mantiz poder tjaachiž cjenkaz wejr mantasača. Jalla nižtiquiztan jecčhalaj amquiz wejr intirjichi, jalla ninacača amquiztan juc'ant ujchizqui.

¹² Jalla nuž nonžcu Pilatuqui Jesusa ančaž jaknužumi cutz pecatča pero nii judío žoñinacazti kjawžcan čiichiča, tuž cjican:

—Tii žoñi cutznaquičž niiqui, am zakaz César tsjan chawjc jilirž quintra paaquiča. Jakziltat “Wejrtča chawjc jiliritqui” cjican čečhaj niiqui, César chawjc jilirž quintraž paača.

¹³ Pilatuqui jalla nuž nonžcu, zultatu mantichiča, Jesusa zancchuc jwescajo. Zancchuc jwesquichiča Gabata cjita patiuquin. Gabata tuž cjiča, maznacžtan curta, jalla nii. Jalla nicju Pilatuqui jusjiiz julzquiz julziča. ¹⁴ Jalla nii tjuñiqui tjacz tjuñitača jaka pascua pjijztaž cjen. Nižaza taypurutača. Nekztanaqui Pilatuqui nii judío žoñinaczquiz cjichiča:

—Tiičha ančhuca chawjc jiliriqui.

¹⁵ Ninacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—¡Ticžla tiiqui! ¡Ticžla tiiqui! ¡Cruzquiz ch'awczla!

Nekztan Pilatuqui ninaczquiz cjichiča:

—¿Kjažt ančhuca tsjan chawjc jiliri ch'awcznas?

Nii timplu jilirinacaqui tuž kjaaziča:

—Wejtnacaltaqui zinta tsjan chawjc jiliri žejlča, César cjitača.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pilatuqui ninacz kuzcama Jesusa intirjichiča cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

CRUZQUIZ CH'AWCTACHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chjichtatača. Persuna cruza kuzi ojkkatchiča Ach Tsijj cjita tjuuchiz yokquin. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Gólgota cjitatača. ¹⁸ Jalla nicju cruzquiz ch'awctatača, nižaza nižtan chica tsjii pucultan žoñinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztača, Jesusiž porap kjuttan, Jesusazti ninacz taypiz. ¹⁹ Nižaza Pilatuqui tsjii letrero paakatchiča, tuž cjican: “Jesusa Nazaret wajtchiz žoñi. Judionacz tsjan chawjc jiliri”. Jalla nii paažcu Jesusiž ach juntuñ cruzquiz ch'awczinchiča. ²⁰ Chawc wajt žcati Jesusaqui cruzquiz ch'awctatača. Jalla nižtiquiztan walja judío žoñinacaqui niž letrero liichiča. Nii letreruqui čhjep tawkquiztan cijirtatača, hebreo tawkquiztanami, griego tawkquiztanami, nižaza latin tawkquiztanami. ²¹ Nii letrero cheržcu timplu jilirinacaqui Pilatužquiz cjichiča:

—Ana cijira, “Judionacz tsjan chawjc jiliri” cjicanaqui. Antiz cijira, “Tii žoñiqui cjiča, ‘Wejrtča judionacz tsjan chawjc jiliritqui’”. Jalla nuž cijira.

²² Pilatuqui tuž kjaaziča:

—Jaknužt cijirchinžlaja, nužupanikaz cjequičha.

²³ Zultatunacaqui Jesusa cruzquiz ch'awczcu niž zquti ricujchiča. Nižaza pajkpic partiquiz tojziča, nii pajkpaltan zultatunacaqui. Tsjii pajk tol zquitiqui ana ch'ucuchiz watzatača, tsewcchuc kozzuc pakjipacha. ²⁴ Jalla nižtiquiztan nii zultatunacaqui porapat kazassiča, tuž cjican:

—Anačhum wjajrla. Antiz surtiila. Tii zquitiqui jeczquizkat surti cayachani nižtaž cjequičha.

Jalla nuž paatan cijirta Yooz takuqui cumplissiča. Cijirta Yooz taku tuž cjiča: “Ninaczpora wejť zquti tojziča, nižaza parti zquitquiztan surtiyassiča”. Jalla nuž paachiča nii zultatunacaqui.

²⁵ Jalla nekz Jesusiž cruz žcati tsijsiñ želatča, Jesusiž maa; nižaza niž maa cullaqui; nižaza María (Cleofas tjuntača); nižaza María Magdalena; nii pajkpaltan želatča. ²⁶ Jesusaqui niž maa cherchiča. Nižaza niž pecta tjaajinta žoñi naaža žcati tsijtchi želatča. Jalla nuž cheržcu Jesusaqui niž maaquiz cjichiča:

—Maataka, tiičha am maati cunta.

²⁷ Nekztanaqui nii tjaajinta žoñžquiz cjichizakazza:

—Taača am maaqui.

Jalla nekztanpacha nii tjaajinta žoñiqui Jesusiž maa ricujžcu persun kjuya chjitchiča.

JESUSAQUI TICZA

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zizziča, tjapa Yooz Epiž tjaata langz-naca liwj žeržtapantača, jalla nii. Nekztan cjichiča:

—Kjaz kjaral paznuča.

Jalla nuž cjican, cijirta Yooz takuqui cumplissiča.

²⁹ Jalla nekzi tsjii ojch želatča jar vinchiz. Jalla nekztanaqui kjaz ch'umñi esponja t'awziča nii vinqiz. Nekztan hisopo cjita munti parquiz chjapžcu, Jesusiž atquin ch'ižinchiča. ³⁰ Jesusaqui nii jar vinu licžcu, nekztan cjichiča:

—Tjapaž cumplissay. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui acha colžcu ticziča.

³¹ Pascua pjijzta tjacz tjuñitača. Niiž jakatažu jeejz tjuñitača, nižaza chawc pjijzti tjuñitača. Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii cruzquiz ticziž curpunaca anaž nuž tsjijptapacha čjelinz pecatča. Jalla nižtiquiztan nii judionacaqui Pilatužquin maychiča, cruzquiz ch'awcta žoñinacž lis tsjij kjolkjolžinajo, apura ticskatsjapa. Nekztan ticžtan cruzquiztan apakznasača. ³² Nekztan Pilatuqui zultatunaca mantichiča, nii cruzquiz ch'awctanacž lis kjolžjapa. Primir tjañž lismi kjolžinchiča. Nižaza tsjii tjañž lizmi kjolžinchizakazza. ³³ Nekztanaqui Jesusižquiz macjatžcu, nii zultatunacaqui cherziča, ticzi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiž lismi ana kjolkjolžinchiča.

³⁴ Pero tsjii zultatuqui Jesusiž ch'ill kjuttan chjapžinchiča pajk cuchillžtan. Jalla nuž chjaptan ljocmi kjazmi lewchiča. ³⁵ Wejrpacha jalla nii cherchinča. Jalla nižtiquiztan werara ticlarchinča nii pun-tuquiztan, ančhuczakaz criyajo. Weriž ticlarta takuqui werarapanča.

³⁶ Jalla tii watchi puntunacquiztan cijirta Yooz takuqui cumplissiča. Cijirta Yooz takuqui jalla tuž cjiča: “Anaž jakzilta niiž tsjijmi kjoltaž cjequiča”. ³⁷ Nižaza tsjii cijirta Yooz takuqui tuž cjicha: “Ninacaqui ninacž chjapta žoñiqui cheraquiča”.

JESUSAQUI TJATZTACHA

³⁸ Jalla nekztanaqui tsjii Arimatea wajtchiz žoñiqui, José cjita, Pilatužquin mayi ojkičiča. Josequi Jesusiž curpu maychiča tjatz-japa. Josequi chjozaka Jesusiž čhiita tjaajintanaca catokchiča, ana jecžquizimi mazcu. Parti judío jilirinacžquiztan eksiča. Jalla nuž maytan Pilatuqui permiso tjaachiča. Jalla nekztanaqui Josequi ojkičiča Jesusiž curpu chjichi. ³⁹ Nižaza Nicodemo cjita žoñiqui Jesusiž curpu tjaczni tjonchiča. Jalla nuž Jesusiž curpu tjaczjapa zjijcchiča, tsjii quintala zuma ulurchiz miržtan aloestan t'ajžta. Niiž tuquiqui Nicodemuqui Jesusižquin ween tjonzitača. ⁴⁰ Josežtan Nicodemžtan Jesusiž curpu tjacziča. Nižaza nii miržtan aloestan jalla ninacžtan zuma pañunacžtan Jesusiž curpu capziča, jaknužutažlaj nii judío žoñinacž cuzturumpi, jalla nuž. ⁴¹ Jesusiž cruzquiz ch'awcta yokquin muntinaca želatča. Nii muntinac yokquiz tsjii ew sepulturu želatča, ana jec ticzi-imi tjatztatača nii ew sepulturquiz. ⁴² Judionacž jeejz tjuñimi pascua pjijzta tjuñimi wajillatača. Pero nii ew sepulturuqui žcatillatača. Jalla nižtiquiztan nii sepulturquin Jesusiž curpu tjatchiča.

20

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Semana kalltiznan nii tuming wenz chawjc kjantati María Magdalena sepulturnin ojkchincha. Nekztan cherchincha sepultura pjuc̣ta maz, cjeṭztatacha. ² Jalla nekztan María Magdalenqui zati pariju ojkchincha, Simón Pedružquin, nižaza nii Jesusiž pecta tjaajinta zoñžquin. (Jalla niicha tii liwru cijrñi Juan cjitaqui.) Jalla naa Mariiqui ninacžquiz paljaychincha, tuž cjican:

—Jesús Jilirž curpu sepulturniztan chjichtača. Nižaza jakziquin chjichcu tjažtakazlani anača zizzuca.

³ Jalla nekztanaqui Pedružtan nii tsjii pecta tjaajinta zoñžtan ulanžcu sepultura cheržni ojkchiča. ⁴ Ninacac pucultanuntu zatatača. Nii tsjiiqui tsjan apura zajtchiča Pedružquiztan. Jalla nuž zajtžcu Pedruž tuqui sepulturnin irantichiča. ⁵ Irantižcu sepulturniz colžcu chercherziča, nii Jesusiž curpu tejlžta pañunaca nekzikaz cherziča. Pero ana luzziča. ⁶ Niiž wiruñ Simón Pedruqui irantichizakazza. Jalla niiqui sepulturniz luzziča. Nižaza niiqui Jesusiž curpu tejlžta pañunaca cherziča. ⁷ Jesusiž acha jeržinta pañu morokpachalla tsjii latu nonžtatača. Parti pañunacžtan anatačauntu. ⁸ Jalla nekztanaqui nii tuqui irantiñi zoñiqui sepulturniz luzzizakazza. Jalla nii pañunaca cheržcu, criichiča, Jesusa jacatatchi, jalla nii. ⁹ Cjijrta Yooz takuqui Jesusaž ticziquiztan jacatatpuntuquiztan chiiča. Pero Jesusiž tjaajintanaqui nii cijrta Yooz taku imaž intintazatača. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan, jalla nii pucultanaqui kjuya quejpchiča.

MARIA MAGDALENAZ QUINTU

¹¹ Maria Magdalena cjitiqui sepulturni zancu želatča, kaacan. Jalla nuž kaacan sepulturni kjutñi colžcu cherzincha. ¹² Nekz sepulturniz pucultan anjilanaca chiw zquiti cutchi želatča. Jakziquiz Jesusa tjažtatažlaja, jalla nekz julzi želatča. Tsjiiqui ach kjuttantača, tsjiiqui kjojch kjuttantača. ¹³ Nii anjilanacaqui naaquiz pewcziča:

—Cullacalla, žkjažtiquiztan am kaa? —cjican.

Naaqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jilirž curpu chjitchiča. Jakziquin chjitztakazlani, anal zizi atuča.

¹⁴ Jalla nuž chiižcu, kjutzquichincha. Jalla nuž kjutžcu Jesusa tsijtsi cherziñcha. Pero Jesusa ana pajchincha nii ratu. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz pewcziča, tuž cjican:

—Cullacalla, žkjažtiquiztan am kaa? ¿Jequim kjurya?

Mariiqui persun kuzquiz pinsichincha: “Munti yoka cwitiñi zoñiž caa”, cjican. Jalla nižtiquiztan nižquiz cjichincha:

—Señor, amqui Jesusiž curpu chjitchamžlaj niiqui, maznalla, jakziquin nii curpu cjichamta. Nekztan wejrqui niž curpu chjichasača.

¹⁶ Jesusaqui nekztan naaquiz cjichiča:

—¡María!

Mariiqui nuž chiiñi nonžcu zumpacha kjutzincha. Nekztan Jesusižquiz chiičincha:

—¡Raboni! —cjican. Nii takuqui hebreo tawkquiz “Maestro” cjiča.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejr cutzna. Wejrqui imazil Yooz Ejpžquin okučha. Jaziqui mazñi okaquičha weriž tjaajinta jilanacžquin. Tuž cjican maznaquičha: “Wejrqui Yooz Ejpžquin okačha. Jalla niiqui wejt Ejpčha, nižaza ančhuca Ejpzakazza. Nižaza ničha wejt Yoozqui, nižaza ančhuca Yoozqui”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui María Magdalenqui Jesusiž tjaajintanacžquin mazñi ojkchinčha, tuž cjican:

—Jesusa Jiliri cherchinčha.

Nekztan ninacžquin Jesusiž chiitanaca mazzinčha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICA

¹⁹ Tumincuqui jalla nii nooj ween niž tjaajintanacaqui tsjii kjuyquiz želatčha. Kjuya zuma chawjčchitačha, quintra žoñinaca eksču. Jalla nuž cjen Jesusaqui tsijtsi ninacž taypiquiz parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁰ Jalla nuž tsaanžcu, Jesusaqui ninacžquiz tjeezicha niž pjetta kjaranacaž, nižaza niž chjapta ch'illa. Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesús Jiliri cheržcu, ancha chipchi cuntintutačha. ²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz tuž chiichičha:

—Walikaz cjee. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cučanžquichičha, jalla nižta zakaz wejrqui ančhucaquiz cučanžcačha.

²² Jalla nuž chiican, Jesusaqui ninacž kjutñiž pjuzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, Yooz Espiritu Santuž tanzna. ²³ Jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui pertunaquič niiqui, Yooz Epiž pertuntaž cjequičha. Nižaza jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui ana pertunaquič niiqui, ana pertuntaž cjequičha.

WILTA PARIZICHICA, TOMAS ZELAN

²⁴ Nii oraqui nii tuncapan illzta žoñinacžquiztan tsjiiqui ana želatčha, Tomás cjita. Niiž tsjii tjuuqui “Pacha” cjitatačha. Jesusa tjonz, nii ora ana želatčha. ²⁵ Wiruñauqui parti tuncapan tjaajintanacaqui Tomasquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Jesús Jiliri wejrnac cherchinčha.

Pero Tomaszi tuž cjichičha:

—Anal criyasačha. Wejrqui Jesusiž clawžtan pjetta kjarami ana cheraž niiqui, nižaza nii pjetquiz ana wejt kjar loc'ana chjapznaž niiqui, nižaza niž ch'ill pjetquiz wejt kjara ana chjapznaž niiqui, jalla nižtiquiztan anal criyasačha.

²⁶ Quinsakal tjuñquiztan nii tjaajintanacaqui wilta kjuyquin želatčha, Tomastanpacha. Kjuy chajwcchiž cjenami, Jesusaqui ninacž taypiquiz tsijtsi parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁷ Jalla nekztanaqui Tomasquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt kjara chernza. Am kjar loc'ana tekz chjapzna. Nižaza am kjara zjičja, wejt ch'illquiz chjapzna. Anapan tira ana criiñi kuzziz cjee. Antiz criya, wejtquiz kuzziz cjee.

²⁸ Tomasqui tuž kjaazičha:

—¡Wejt Jiliri! ¡Wejt Yooz!

²⁹ Jesusaqui nekztan nižquiz cjichičha:

—Jaziqui Tomás, amqui wejr cheržcu criichamčha. Ana wejr cheržcu criichinacaqui, juc'ant waliž cjequičha.

³⁰ Jesusaqui niiz tjaajintanacaž cheran walja milajrunaca paachiča. Parti milajrunacakaz tii libruquiz cijrtatača. ³¹ Jalla tekz cijrta milajrunacaqui wejrqui cijrchinča ančhucqui criyajo, Jesusaqui Cristuča, nižaza Yooz Majchča, jalla nii. Nižaza cijrchinča, ančhuc Cristužquin kuzziz cjisjapa, arajpachquin wiñaya kamzjapa.

21

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

¹ Niiz wiruñ Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz wilta parizichiča, Tiberias kot atquin. Jalla tuž watchiča. ² Nekz želatča, Simón Pedružtan, “Pacha” cjita Tomastan, Caná de Galilea wajtchiz Natanaelžtan, Zebedeož majchnacžtan, nižaza tsjii pucultan iya tjaajintanacžtan. Jalla ninacauntu želatča. ³ Nekztan Simón Pedruqui cjichiča:

—Wejrqui ch'iz tani okuča.

Nii partinacaqui cjichiča:

—Wejrnacmi amtan chical okača.

Jalla nekztan kotquin ojkchiča. Nicju tsjii warcuquin luzziča. Pakara langzcanami ana čjul ch'izmi tani atchiča. ⁴ Kjanžcanalla, Jesusaqui kot atquin parizizquichiča. Nii tjaajintanacaqui ana zizatča, nii Jesusažlaj, jalla nii. ⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Jilanaca, čana čjul ch'izmi tanchinčhuckaya?

Ninacaqui kjaaziča:

—Ana čjul, —cjican.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Nii warcuž žew latuquiz ch'iz tanz tjojtzna. Jalla nekz ch'iznaca tanznaquiča.

Jalla nuž tjojtztiquiztan wacchi ch'iznaca tanziča. Wacchi ch'iznaca tanchiž cjen, wirataž ana warcuquin joozuca. ⁷ Nii Jesusaž ancha k'aachita žoñiqui Pedružquiz cjichiča:

—Ničha Jesús Jiliriqui.

Nuž chiitiquiztan nii orapachalla Pedruqui niiz chjojka zquiti cutžcu, kot kjazquin luzziča, kjazuntuñ narcen Jesusižquin ojkzjapa. Warcuquiz langzcan, ana zquitchiztača, calzunsillo alaja. ⁸ Parti tjaajintanacaqui warcuquiz ojkchiča ch'iz tanzquiz ch'iznaca joocan. Nii ch'iz tanzqui ch'iznacžtan chjiypachatača. Nii joocan kot atquin macjatžquichiča. Ninacaqui kot atquiztan patac metruž jalla nužquinkaztača. ⁹ Nekztanaqui kot atquin irantižcu, warcuquiztan ulanchiča. Nižaza uj paraza cherchiča, ch'iz tjucta. Nižaza t'anta želatča. ¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tsji kjaž ančhucaž tanta ch'iznaca zijja.

¹¹ Jalla nuž maytiquiztan Simón Pedruqui warcuquiz luzcu nii ch'iznaca kot atquin joožquichiča. Nii ch'iz tanzqui pajk ch'iznacžtan chjiypitača, patac pjijska tunca quinsani ch'iznacchiztača. Jalla nuž wacchi tanchiž cjenami, nii ch'iz tanzqui ana wjajrziča. ¹² Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Picha. Chjeriž lujl-lay.

Ana ultim pajžcumi anaž jecmi nii tjaajintanacžquiztan pewczñi atatča, “¿Ject amya?” cjicanaqui. Ninacaqui “Jesús Jilirizlani” nuž kuzquiz pinsichiča. ¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin

žcatžinžquichiča. T'anta tanžcu, ninacžquiz tjaachiča, nižaza ch'iz zakaz ninacžquiz tjaachiča.

¹⁴ Ticziquiztan jacatatžcu, tii čhjep wiltiquiziqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz parizichiča.

SIMON PEDRUŽQUIZ CHIICHICHA

¹⁵ Jalla nuž čhjeri lujltiquiztan, Jesusaqui Simón Pedružquiz pewcziča, tuž cjican

—Simón, Jonás maati, čamqui tii žoñinacžquiztan wejttan juc'anti munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui Pedružquiz wilta pewcziča, tuž cjican:

—Simón, Jonás maati, čamqui wejttan zuma munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinaca cwita. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui čhjep wiltiquiziqui Pedružquiz pewcziča:

—Simón, Jonás maati, čamqui wejr peckaya? —cjican.

Pedruqui jalla nuž čhjep wilta pewcztiquiztan llaquita cjissiča. Jalla nekztanaqui Pedruqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jiliri, amqui tjapa zizñampanča. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tjaa. ¹⁸ Ultim weraral amquiz chiyuča. Amqui tjowa cjicanaqui zquiti cujtžcu jakziquinam ojkz pecčhaja, ojkñamtača. Pero chawcžcuzti, amqui kjaram waaznaquiča. Yekja žoñiqui am zquiti tjutznaquiča, nižaza ana amiž ojkz pecta, jalla nijcchuc chjichta cjequiča.

¹⁹ Jalla nuž chižcu, Jesusaqui mazinchiča, jaknužt Pedro ticstančhalaja, nižaza jaknužt Pedruž cjen Yoozquin honora tjaataž cječhaja, jalla nii. Nekztan nuž chižcu, Jesusaqui Pedružquiz tuž cjichiča:

—Wejt kamañquizka kama.

TJAAJINTA K'AYI ŽOÑI

²⁰ Nekztanaqui Pedruqui wir kjutñi kjutžcu, Jesusiž tjaajinta k'ayi žoñž kjutñi cherziča. Nii tjaajinta k'ayi žoñiqui pascu pjijztiquiz čhjeri lulán, Jesusiž latuquiz želatča. Niiqui Jesusižquiz pewczitača, tuž cjican: “Wejt Jiliri, čject am tankataquiya?” ²¹ Jalla nii tjaajinta žoñž kjutñi cheržcu, Pedruqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjicha:

—Wejt Jiliri, čtii žoñžquiz čhjulut wataquiya?

²² Jesusaqui Pedružquiz tuž kjaaziča:

—Wejt tjonzcama tii žoñž žejtz munaž niiqui, ččhjulut amquiz impori-tiya? Wejt kamañquizka kama amqui.

²³ Jalla nuž Jesusaž chitiqiztan, tii quintu ojkchiča, nii tjaajinta k'ayi žoñiqui ana ticznaquiča, jalla nii. Pero Jesusaqui ana nižta chiichiča,

“Amqui ana ticznaquiča” cjican. Pero Jesusaqui cjichiča, “Wejt tjonz-cama tii žoňž žejtz munaž niiqui, ěhjulut amquiz importiya?” Jalla nužkaz cjichiča.

²⁴ Wejrpachača nii tjaajinta k'ayi žoňiqui. Wejrqui tii cartiquiz cijjrtanaca maznuča. Nižaza tii liwruquiz cijjruča. Nižaza criichi žoňinacaqui zizza, weriž mazta taku werarapanča.

²⁵ Nižaza iya juc'anti Jesusaž paatanaca žejlča. Tjapa niž paatanaca cijjrta cjesaž niiqui, nii cijjrta liwrunaca tjapa tii muntuquiz chjijsnasača. Nižaza iya juc'anti želaquiča. Nužukazza. Amén.

LOS HECHOS DE LOS APOSTOLES

¹ Zuma Teófilo, tuqui wejrqui tsjii libro cjiirchinča tjapa Jesucristuž puntuquiztan. Jesusiž ojklaitanacami tjaajintanacami cjiirchinča, nasta tjuñquiztan, ² arajpacha quejpsquiz tjuñicama. Ima arajpacha quejpžcan Jesusižtan Espiritu Santužtan apostolonacžquin mantichiča, jaknužt kamz waquizičhaja, jalla nii. ³ Jesusaqui ticziquiztan jacatatžcu tii yokquiz iya pusi tunc tjuñi žejlchiča niž apostolonacžquiz persuna tjon tjonžjapa. Tjon tjonžcan, kjanapacha tjeezičha, “Jacatatchinča”, cjican. Nižaza jaknužt Yooz mantuquiz kamz waquizičhaja, jalla nii tjaajinchiča.

⁴ Tsjii nooj niž apostolonacžtan juntjapžcu, Jesusaqui ninacžquiz chiizinchichiča, tuž cjican:

—Anačha tii Jerusalén wajtquiztan ulnaquičha. Tekzičha tjewznaquičha ančhucqui, wejt Yooz Epiž chiita taku cumpliscama. Niiqui Espiritu Santo cuchanžcaquičha; jalla niicamaž tjewznaquičha. Tuquitan wejrqui anchucaquiz nii puntu paljaychinpantačha. ⁵ Juan Bautistaqui kjaztan bautissipanča. Anziqui tsjii kjaž majquiztan ančhucqui Espiritu Santužtan bautistaž cjequičha. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUCRISTUQUI ARAJPACHQUIN QUEJPCHICHA

⁶ Apostolonacaqui Jesusižtan juntjapsi cjen, pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žanzpacha amqui tii Israel wajtchiz žoñinaca ninacž quintranacžquiztan liwriyaquiya? ¿Tii žoñinaca persuna mantisjapaya?

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz Ejppankazza timpunacaqui mantiñiqui, čhjulatorat tii tii watačhaja, jalla nii. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz ana zizkatz munča, čhjulatorat tii Israel žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii. ⁸ Pero Espiritu Santuž ančhuca kuzquiz luztan, ančhucqui tjup kuzziz cjequičha. Jalla nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan paljayñi ojklayaquičha Jerusalén wajt yokaran, nižaza Judea yokaran, nižaza Samaria yokaran, nižaza tjapa kjutñi. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

⁹ Nekztan apostolonacaž cheran Jesusaqui ninacž taypiquiztan tsewcchuc waytissičha. Yooz Epiž chjichtatačha arajpacha. Nužquiz tsjir taypiquiz katchičha Jesusaqui. Ana iya tjenchičha. ¹⁰ Nekztanaqui tsewcchuc cheksnan, pucultan chiw zquitchiz žoñinacažtakaz jeczquichičha ninacž žcati. ¹¹ Nii pucultan anjilanacaqui tuž cjichičha:

—Galilea žoñinaca, žkjažtiquiztan ančhucqui tsewcchuc chekžqui? Jesusaqui ančhucaquiztan arajpacha chjichtačha. Pero tsjii nooj nii Jesusapacha wilta tii muntuquiz quejpžcaquičha, jaknužt tsjir taypiquiz katchičha, jalla nuž tsjir taypiquizzakaz jeczcaquičha. Nuž tjonaquičha. —Nuž cjichičha anjilanacaqui.

MATIASQUI ILLZTA APOSTOL CJISSICHA

¹² Jalla nekztanaqui apostolonacaqui Olivos cjita curullquiztan chjiwžquiču, Jerusalén watja quejpchičha. Jerusalén watjaqui nii curullquiztan žcatitačha, jeejz tjuñquiz jaknužt judiuž lii jaru ojcz waquizičhaja, jalla nužullquin ojztačha. ¹³ Jerusalén watja irantižcu apostolonacaqui alujta kjuya luzzičha; tsewcta altu pisuquin

alujtatača. Nii apostolonacaqui tinacatača: Pedrotača, Jacobotača, Juantača, Andrestača, Felipitača, Tomastača, Bartolomitača, Mateotača, Jacobo cjita Alfeož majhtača, Simonatača (niiqui cananista cjita partir zoñitača), nižaza Judas cjita Jacobož majhtača. Jalla ninacatača apostolonacaqui. ¹⁴ Tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizizjapa ajcajczñipantača. Ninacžtan chica želatča Jesusiž lajknacžtan, Jesusiž maatan, nižaza yekja maatakanacžtan. Tjappacha Yoozquin mayizican želatča.

¹⁵ Tsjii noojiqui jalla nuž chicapacha želan Pedruqui tsijtsiča, nii Yoozquin criichi zoñinacž taypiqueiz. Nii oraqui tsjii patac paatuncani nužquintakalča nii criichi zoñinacaqui. Pedruqui ninacžquizez cjichiča:

¹⁶ —Jilanaca, cullaquinaca, Judasqui Jesusa tanñi zoñinaca irpichiča. Tuquitan jalla nii Judas puntuquizez Espiritu Santuqui Davidžquizez mazinichiča, Yooz tawk liwruquizez cijirta cjisjapa. Nižaza nii Espiritu Santuž mazintaqui cumplispantača. Jaziqui cumplissiča. ¹⁷ Judasqui ućhum partiquiztantača. Nižaza Yoozta langzñiqueiz ućhtatača. ¹⁸ Nii anawali paañi Judasqui Jesusa tarasunta paažtan tsjii yoka kjaychiča. Nekžtan, kozzuc achchiz tjojtscu, walu pjatsi ticziča. ¹⁹ Tjapa Jerusalén wajtchiz zoñinacaqui nii Judas quintu zizza. Jalla nii quintu nonžcu, Judas kjayta yoka tjuuskatchiča, Acéldama cjican. Acéldama tjuuqui ninacž tawkquizez “Ljoc Yoka” cjiča. ²⁰ Judas puntuquizez Salmos cjita liwruquizez tuž cijirtača: “Niiž kjayaqui jaytitaj cjiła. Nižaza ana jecmi nii kjuyquizez kamla”. Salmos cjita liwruquizez tuž zakaz cijirtača: “Niiž puestuquizez yekja ućhtaj cjiła”.

²¹ Pedruqui tira chiichiča, tuž cjican:

—Jalla nii Yooz takuž cjen ućhumnacquizez tsjiiqui illza, Judas puesto tanzñijapa. Jaziqui nii puesto tanzñi zoñi qui tjapa wejrnacaz Jesusižtan ojklajta timpu cumpant'ichi zoñinacžquizez illzta cjistanča. ²² Juanž bautis timpu jalla nijctanpacha Jesusa arajpacha ojkcama, jalla nii timpu cumpant'ichi zoñinacžquizez nii zoñi qui illzta cjistanča. Nekžtan nii zoñi qui wejtnacatan chicapacha cjequiča, Jesusaž jacatatta puntu paljayzjapa. —Nuž cjichiča Pedruqui.

²³ Nekžtanaqui pucultan zoñi illsiča, tsjiiqui Judas puesto tanzñijapa. Tsjiiqui José cjitatača, nižaza Josiqui Barsabás cjitazakaztača. Nižaza Josiqui Justo tjuuchizzakaztača. Tsjiizuñqui Matias cjitatača.

²⁴ Nekžtan nii ajczñi zoñinacaqui mayizichiča, tuž cjican:

—Jesús jiliri, amqui tjapa zoñinacž kuz zizza. Jaziqui tii pucultiquizez amiž illzta apóstol tjeeznalla. ²⁵ Niiqui Judas puestuquizez ućhtaž cjequiča, amquin sirwiñiž ojklajzjapa. Judasqui nii puestuquizez pertichiča anawali uj paažcu. Jaziqui infiernuquin ojkičiča. Jalla nuž niižtaqui waquizezičiča. —Jalla nuž mayizichiča.

²⁶ Nekžtanaqui ject Jesusiž illzta, jalla nii zizjapa, zurtiassiča, nii pucultiquizez jakziltižquizez nii zurti cayaćhaja, jalla nii. Jalla nuž zurtiascu, nii zurtiqui Matiasquizez caychiča. Jalla nekžtan Matiasqui nii parti tuncaman illzta apostolonacžtan juntu cjissiča. Lijitum apóstol nužquizez cjissiča.

2

YOOZ ESPIRITU SANTUQUI TJONCHA

¹ Pentecostés cjita pijsta tjuñquiz tjapa Jerusalén žejlñi criichi žoñinacaqui juntassiċha tsjii kjuyquizkaz. ² Tiripintit tsewtan tsjii chawc tjamž joražtakaz nonziċha. Tjapa nii kjuya zmali kjaazkatchiċha. ³ Jalla nekztanaqui uj lastakaz ječžquichiċha zapa mayni ninacž juntufcama t'akžta, yekja yekja. Jalla nuž zapa maynižquiz nii ujnacaqui želatċha. ⁴ Jalla nuž tjonžcu Espiritu Santuqui tjapa ninacžquiz luzziċha. Nekztan ninacaqui parijunaca yekja yekja taku chiichiichiċha, jaknužt nii Espiritu Santuž chiikatchaja, jalla nii.

⁵ Nii timpunacaqui Jerusalén wajtquin wacchi judío žoñinaca kamñi želatċha, ninacž cuzturumpi jarupan paañi. Nii judío žoñinacaqui tjapa kjuttan ajczquichitaċha. ⁶ Jalla nii suyniñi jora nonžcu, žoñinacaqui juntassiċha. Zapa mayni nii žoñinacaqui persun taku nonziċha. Nekztan ana tantiichuca, ċhjulut wataċhaja, nii. ⁷ Jalla nižtiquiztan ninaca ancha kuz turwaysi cjissiċha. Ispantichi ninacpora parlassiċha, tuž cjican:

—¿Tjapa nižta chiichiiniñinacaqui anaj Galilea wajtchiz žoñinacajo? ⁸ Zapa mayni uċhum persun takuž nonža. ¿Jaknužupan teejo? —Jalla nuž cjichiċha.

⁹ Nekž želatċha Partia žoñinaca, nižaza Media žoñinaca, nižaza Elam žoñinaca, nižaza Mesopotamia žoñinaca, nižaza Judea žoñinaca, nižaza Capadocia žoñinaca, nižaza Ponto žoñinaca, nižaza Asia yokchiz žoñinaca, ¹⁰ nižaza Frigia žoñinaca, nižaza Panfilia žoñinaca, nižaza Egipto žoñinaca, nižaza Africa žoñinaca, nii Afric yokaqui Cirene yokž nawjktuñtan. Nižaza Roma wajtquiztan tjonñi žoñinaca želatċha. Yekjapanacaqui judío maa ejpchiz žoñinacataċha. Yekjapanacaqui ana judío maa ejpchiz cjenami judionacž cuzturumpi paañi žoñinacapantaċha. ¹¹ Nižaza želatċha Creta wajtchiz žoñinaca, nižaza Arabia žoñinaca. Nii žoñinacaqui parlassiċha, tuž cjican:

—Wacchi watjanacchiz žoñinacala uċhumtanaqui. Pero zapa mayni uċhum persun takunacž nonžla. ¡Nii tjapa takunacžtan chiiniñinacaqui Yooziž ispanlichuca paatanaca quint'ila!

¹² Jalla nuž chiichiiniñi nonžcu tjappacha ispanticheċha. Kuz turwaysi cjissiċha. Nekztan pewcsassiċha, tuž cjican:

—Nii puntuquiztanac, ċkjažt cjeejo?

¹³ Yekjapanacaqui inarchiċha, tuž cjican:

—Aaaa, ninacaqui licchikazza.

PEDRUQUI ŽOÑINACŽQUIZ PALJAYCHICHA

¹⁴ Nekzpacha tsijtsi želatċha nii tuncapan illzta apostolonaca. Jaziqui Pedruqui altu joržtan paljaychiċha, tuž cjican:

—Judea yokquiz kamñi žoñinaca, nižaza Jerusalén wajtquiz žejlñi žoñinaca, wejt taku zumpachaž nonžna. Ćhjulužlaja, jalla niil kjanzt'aċha. ¹⁵ Anċhucqui “Tii žoñinaca licchikaz” cjican pinsiċha. Pero tii žoñinacaqui anaċha licchi. Anzic wenzlakaċha. ¹⁶ Anziŋqui Joelž cijjrta Yooz taku cumplissa. Nii Joelqui Yooz cuntiquiztan mazinchiċha, tuž cjican:

¹⁷ “Yoozqui tuž cjiċha, Tii timpu tucuzinžtan wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz wejt Espiritul tjaaċha. Wejt Espiritu Santuž kuzquiz luzziz cjen, anċhuca maatinacaqui lucmajch cjiñi tjunmata cjiñi wejt takuž parlaquiċha. Nižaza Espiritu Santuž cjen tjoťjowaqui visionanaca cheraquiċha. Nižaza chawc chawcwanacaqui wiyquin ċhjuuznachuċiċha. ¹⁸ Jalla nii timpuquiz

wejt sirwiñinaczquiz luctaka cjiñi maataka cjiñi wejt Espiritu cuchanžcača. Nii Espirituž cjen, ninacaqui wejt takuž parlaquiča. ¹⁹ Tsewc arajpachquinami tii yokquizimi wejrqui ispan-tichuca siñalanaca tjeeznača, ljocnaca, ujnaca, tsokchi tsjirinaca, uj žketižtakaz, jalla nuž. ²⁰ Ima Jesucristo Jiliriž tjonan, tjuñiqui zumchi cjisnaquiča. Nižaza jiizmi ljocžtakaz cjisnaquiča. Jalla nižtanaca watan, wajillaž Yooz chawc tjuñiqui tjonaquiča, Yooz wali azi tjeežni tjuñi. ²¹ Nii timpuquiziqui jakziltat liwriita cjisjapa Yooz Jiliržquin mayizičhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequiča”.

Jalla nuž cjiirchiča Joelqui.

²² ‘Israel wajtchiz žoñinaca, wejt taku nonžna. Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitača. Ančhuca watjanacquiz ojklaycan Jesusaqui Yooz aztan ispan-tichucanacami, milajrunacami, siñalanacami, jalla ninaca tjeeziča. Nii tjeežta obranaca ančhucqui zizza. Jalla nii obranacaqui kjanapacha tjeeziča, Jesusaqui Yooz Epiž cuchanžquita žoñipankazza, jalla nii. ²³ Jalla nuž pajk obranaca paachiž cjenami ančhucqui Jesusa konkatchinčhucča. Nekztanaqui ančhucqui uj paañi žoñinaczquiz Jesusa intirjichinčhucča cruzquiz ch'awczjapa. Tuquitanpacha Yooz Ejpqui jalla tižtanaca watzpan zizatča. Nižaza niž muntacama tii watzjapa mantichiča. ²⁴ Ančhucqui Jesusa konkatchinčhucča. Yooz Ejpzi Jesusa jacatatskatchiča. Anawal ticzquiztan liwriichiča. Nii ticzqui Jesusižquiztanaqui anapantača atipchuca. ²⁵ Tuqui ažk watanaca David cjita jiliri qui Jesusiž puntu cjiirchiča tuž cjican:

“Yooz Jiliri wejttan chica željñipanča. Jalla nuž wejt kuzquiz Yoozquin zint'iñipanča. Yoozqui wejt žew latuquiz žejlča, wejr yanapzjapa, nižaza wejr ana čhjulquiztanami eksnajo. ²⁶ Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui wali cuntintutča. Chipchipcan wejt tawkžtan Yoozquin honorat tjaa-uča. Ticz cjenami, Yoozquin kuzziztča, Yooz Ejpqui wejr jacatatskataquiča. ²⁷ Yooz Tata, amqui ticzi žoñinacztan wejt alma anam ecaquiča. Wejrqui am lijitum sirwiñi žoñtqui. Jaziqui wejt curpuqui anam ecaquiča sipulturquiz mokajo. ²⁸ Nižaza wejtquiz arajpach kamaña tjaačinčamča. Tii muntuquiz amtan chica kamcan ancha cuntintul cjeeča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan cjiirchiča Davidqui.

²⁹ ‘Jilanaca, učum David cjita tuquita atchi ejpž puntuquiztan kjanapacha intintiskats pecuča. David jiliri qui ticziča. Nižaza tjattatača. Anzcama niž sipulturuqui učum yokquiz žejlča. ³⁰ Davidqui illztatača Yooz taku čhiñijapa. Yooz Ejpqui nižquiz juramintužtan compromitkalča tuž cjican: “David, tsjiiqui am majchmaatquiztan (Cristo cjita) pajk jiliri cjequiča. Niiqui mantiz puestuquiz uchtaž cjequiča, tii wajtchiz žoñinaca mantizjapa.” Jalla nuž Yoozqui Davidžquiz compromitchiča. ³¹ Jalla nii zizcu, Davidqui tuquitanpacha Cristuž jacatatz puntuquiztan čhiichiča, tuž cjican: “Cristuž almaqui ticzi žoñinacztan anaž ecta cjequiča. Nižaza Jesucristuž curpumi anaž mokaquiča.” Jalla nuž Cristuž puntuquiztan čhiichiča. ³² Jaziqui Yooz Ejpqui nii Jesucristo jacatatskatchiča. Jacatattan, wejrnapachača Jesucristo cherchintqui. Jaziqui tisticu cjican, nii puntu weraral čhiyasacha. ³³ Jesucristuqui jacatatzcu, Yooz Ejpž žew latuquiz walja honorchiz cjiissiča, Yooz Ejpžtan chica mantiñi. Nižaza Yooz Epiž tuquita čhiita

tawk jaru Jesucristuqui Espíritu Santo zoñinac̣quiz cuchaṇzquichịcha arajpachquiztan. Nii Espíritu Santuž tjonchiž cjen tii aṇchucaž cher-tanacami nonztanacami watchịcha. ³⁴ Davidqui persun puntuquiztan ana chiichịcha. Daviḍcha tsewc arajpachquin ana ojkchiqui, Yooztan mantizjapa. Davidpachạcha tuž cjichiqui:

“Wejt Yooz Ejp Jiliriqui wejt Yooz Majch Jiliṛzquiz chiichịcha: ‘Hon-orchiz cjisjapa, wejt žew latuquiz julzna wejṭtan chica mantizjapa. ³⁵ Tsjii noojiqui am quintṛa zoñinaca k'ala atip̣žtaž cjequịcha. Am kjoich koztan tječ̣žtažtakaz cjequịcha. Jalla nii oracama wejt žew latuquiz julzna’”.

³⁶ ‘Aṇchuc̣qui Jesucristo cruzquiz ch'awcchiṇchuc̣cha. Pero anziqui Yooz Ejpqui tii Jesusa tsjan chawc jiliri utchịcha zoñinaca liwriizjapa. Jalla nuž intintịni waquizila tjapa Israel wajtchiz zoñinacaqui. Últim werarạcha tii takuqui. —Nuž cjican Pedruqui paljaychịcha.

³⁷ Jalla nuž nonžcu nii zoñinacaqui persun kuzquiz ancha zint'ichịcha. Jalla nižtiquiztan Pedružquizimi parti apostolonac̣quizimi pewczịcha, tuž cjican:

—Jilanaca, ĸjažt cjisnaqui? ĸč̣hjulut wejrnac paaqui?

³⁸ Nekztanaqui Pedruqui kjaazịcha, tuž cjican:

—Aṇchuc̣qui persun uj pajžcu, kuz campiya. Nekztanaqui Jesucristuž tjuuquiz bautistaž cjee. Jalla nekztanaqui aṇchuca uj-naca pertuntaž cjequịcha. Nižaza Yooz Espíritu Santuqui aṇchuca kuzquiz nužukaz luzaquịcha. ³⁹ Nii compromitta Espíritu Santuqui tjaataž cjequịcha aṇchucaquizimi aṇchuca maatinac̣quizimi, azkquin wajtchiz zoñinac̣quizimi, nižaza tjapa ụchum Yooz Jiliṛiž kjawžta zoñinac̣quizimi. Jalla ninac̣quizimi Yooz Espíritu Santo tjaataž cjequịcha. —Jalla nuž kjaazịcha Pedruqui.

⁴⁰ Wacchi takunac̣žtan Pedruqui ninac̣žquiz chiižinchịcha, tuž cjican:

—Liwriita cjis waquizịcha, Cristuž quintṛa uj paañi zoñinac̣žtan ana casticta cjisjapa.

⁴¹ Jalla nekztanaqui walja zoñinacaqui Pedruž chiita taku tjapa kuztan catokchịcha. Jalla nuž catoktiquiztan tjapa ninaca bautistaž cjissịcha. Nii noojiqui tsjii č̣hjep warank zoñinacaqui yap̣žquichịcha parti Yoozquin criichi zoñinac̣žquin. Jalla nuž mirchịcha. ⁴² Tjapa nii criichi zoñinacaqui apostolonac̣ž tjaajintanac̣žquiz walja tjapa kuztạcha. Ninacaqui tsjii kuzzizpan cjissịcha. Chica juntasñitạcha Yoozquin mayizizjapa, nižaza č̣hjeri lujljapa.

CRIICHI ZOÑINAC̣Ž KAMTA

⁴³ Apostolonacaqui walja milajrunacami siñalanacami paachịcha. Jalla nuž paatiquiztan tjapa zoñinacaqui ispaṇtichịcha. ⁴⁴ Tjapa Yoozquin criichinacaqui juntu kamchịcha. Nižaza tjapa ninac̣ž cusasami tsjiuquiz juntap̣ñitạcha, zapa maynižquiz tojunzjapa. ⁴⁵ Parti cusasa tuyžcu, nii paaz tojuṇñitạcha, ana želinchiz zoñinac̣žquiz. ⁴⁶ Zapuru timpluquiz ajc̣žñipantạcha Yoozquin sirwizjapa. Nižaza criichi zoñinac̣ž kjuyquiztan kjuya okaṭcha, juntu č̣hjeri lujljapa. Humilde kuzziz zuma cuntintu lujḷñipantạcha. ⁴⁷ Nižaza Yoozquin honora tjaañipantạcha. Jalla nuž nii criichinac̣ž zuma kamtiquiztan parti zoñinacaqui ninaca zuma rispitịñitạcha. Zapuru zoñinacaqui criichịcha, liwriita cjisjapa. Nekztan parti criichi zoñinac̣žquiz juntassịcha. Jaziqui Jesucristo jiliriqui criichi zoñinaca mirkatchịcha.

3

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹ Tsji noojiqui majñakak ora, Pedružtan Juanžtan pucultan timplu kjutñi yawchiča. Nii oraqui Yoozquin mayiziz oratača. ² Nicju tsjii zuch zoñi želatča. Zucha nassipantača. Zapuru timpluquin chjitztatača. Hermosa cjita timplu zanguiz žejlñitača, timplu luzñi žoñinacžquiztan paaz tomangzjapa. ³ Nii zuch zoñiqui Pedružtan Juanžtan timplu luzñi cheržcu, paaz tomangziča. ⁴ Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan nii zuch zoñž kjutñi cherziča. Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnaca kjutñi cheržca.

⁵ Jalla nuž čhiitiquiztan nii zuch zoñiqui “Paaz onaá” cjican cherziča. ⁶ Pedruqui cjichiča nekztanaqui:

—Anaž wejtta paaz žejlča. Antis wejtta Jesucristuž azi žejlča, jalla nižtan yanapasača. Jesucristo cjita Nazaret wajtchiz žoñž aztan amquiz cjiwča, tsijtsna. Oka.

⁷ Nižaza Pedruqui nii zuch zoñž žew kjarcu tanžcu, tsijtskatchiča. Nii tsijtskatan nii orapacha niž kjojchanacaqui tsijtsñi cjissiča. ⁸ Jalla nekztanaqui nii zuch zoñiqui layžcu tsijtsiča, nižaza ojklayñi cjissiča. Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan chica timplu luzziča, ojkan, laylaycan, nižaza Yooz tjuu alawazcan. ⁹ Tjapa timpluquiz žejlñi žoñinacaqui nii zuch zoñi ojklayñi cherchiča, nižaza Yooz tjuu alawazñi nonziča. ¹⁰ Nekz žejlñi žoñinacaqui nii žoñi pajchiča. Nii žoñipacha zapuru Hermosa cjita timplu zanguiz žejlñitača, paaz tomtomangžcan. Nii čhjetinta žoñi cheržcu ispantichi cjissiča.

PEDRUZ PALJAYTA

¹¹ Nii čhjetinta žoñiqui Pedružquiztan Juanžquiztan anaž eclawk cjetča. Ninaca Portal de Salomón cjita timplu kjuyquiz želatča. Jalla nijcchuc tjapa nii timpluquiz žejlñi žoñinacaqui zati pariju juntasiča. Ispantichiča. ¹² Nekztanaqui Pedruqui nii juntasquifñi žoñinaca cheržcu, ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Israel wajtquiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui ispantiya? ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejrnaca chekžjo? Wejrnacpacha anača tii žoñi čhjetinchintqui. Anal wejtnaca aztan ojklayskati atchinča. Nižaza wejrnacž persuna zuma kamtiquiztan anal tii žoñi čhjetinchinča. ¹³ Antiz Yoozkaz tii žoñi čhjetinchiui. Nii Yoozqui učhum tuquita ejpnacž Yoozza, Abraham, Isaac, Jacobo, ninacž Yoozza. Jalla nii Yoozpacha niž Majch Jesusižquiz pajk honorchiz cjiskatchiča. Nii Jesusaž cjen, tii žoñic žejtchiča. Ančhuczti jilirinacžquiz nii Jesusa intirjichinčhucča. Nekztanaqui Pilatuž cutz tantiižtan, ančhucqui ana cutskatz pecchinčhucča. “Tiiqui anapanča Yooziž cuchanžquitaqui” cjican čhiichinčhucča. ¹⁴ Jesusaqui ana čhjul ujchizza. Yooz Ejpž kuzcama kamñiča. Nii Jesusa cuts cjenpacha, ančhucqui tsjii pajk ujchiz žoñi cutskatz pecchinčhucča. ¹⁵ Jalla nuž nii žeti tjaañi Jesucristo conchinčhucča ančhucqui. Yooz Ejpzi Jesusa ticztiquiztan jacatatskatchiča. Jalla nii puntuquiztanaqui wejrnacpachača cherchintqui. Jaziqui nii puntu zuma werara chiyasača. ¹⁶ Tii Jesucristuča azzizqui. Jesucristužquiz tjapa kuztan cjican, wejrnacqui Jesucristuž aztan tii ančhucž pajta žoñi

čhjetinchinča. Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tii zoñiqui zumpacha žejtchiča. Jalla nuž ančhucqui tjappachaž cheržcu, nayaquiča.

¹⁷ Jaziqui jilanaca, ančhucmi ančuca jilirinacami Jesusa conch-inčucča. Jalla nii ora ančhucqui čhjulut paatčhaja anaž zizatča. ¹⁸ Jalla nuž cjenami Yoozqui niž persun taku cumpliskatchiča. Tuquiqui Yoozqui tjapa niž taku čhiñi profetanaczquiz čhiikatchiča, tuž cjican, “Yooz cuchanžquita Cristuqui sufristanča”. Nii takuqui cumplissiča. ¹⁹ Jaziqui ančhucqui Yoozquin kuzziz cjee, persun uj pajžcu. Yoozquin quejpžca, ančuca ujnaca pertunta cjisjapa. Jalla nekztanaqui Yooz Jiliriqui ančuca kuznaca cuntintu cjiskataquiča. ²⁰ Nižaza Yooz Jiliriqui wilta cuchanžcaquiča Jesucristo ančhucalta uchta liwriñiqui. ²¹ Ima Jesucristuž wilta tjonan Yooz Ejpqui tjappacha azquichaquiča, jaknužt tuquita zuma kuzziz Yooz taku čhiñi zoñinacaž mazinčhaja, jalla niicama cumpliskataquiča. Jalla nii cumplis oracama Jesucristužlaqui tsewc arajpachquin kamspanča. ²² Moisesqui učhum tuquita ejpnacžquiz cjichiča: “Yooz Jiliriqui ančucaquiz tsjii Yooz taku čhiñi profeta cuchanžcaquiča. Nii zoñiqui ančuca wajtchiz zoñinaczquiztanpacha ulnaquiča. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquitčhaja, jalla nužuzakaz tsjii cuchanžcaquiča. Ančhucqui nii Yooz Epiž cuchanžquita zoñž taku tjapa kuztan nonžna, čhjulut chiyachaja, jalla nii. ²³ Jakziltat ana niž taku nonznawk cječhaj niiqui, Israel wajtchiz zoñinaczquiztan pjaltaz cjequiča. Nižaza walja castictaž cjequiča”. Nuž cjicha Moisesqui. ²⁴ Nižaza tii timpu puntuquiztan tjapa Yooz taku čhiñi profetanacaqui parlichipanča Samuelžquiztanpacha jecchuc. ²⁵ Nii profetanacz taku Yooz Ejpqui ančhucaltajapa chikatchiča. Ančhucaltazakaz Yooz Ejpqui tsjii zuma taku tjaachiča učhum tuquita ejpnacžquiz. Jalla tuž cjican, Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča: “Am majchmaatiz cjen, tjapa tii muntuquiz žejlñi zoñinacztajapa favora paa-ača wejrqui”. ²⁶ Yooz Ejpqui niž Majch jacatatskatžcu, ančucaquiz primira cuchanžquichiča, favora paacan. Jazic tjapa ančhuc anawali paaznaca apatatspanča.

4

PEDRUŽTAN JUANŽTAN

¹ Pedružtan Juanžtan jalla nuž parlan, timplu jilirinacaqui, timplu zultatž jiliržtan saduceo parti zoñinacztan tjonchiča. ² Pedružtan Juanžtan zoñinaca tjaajnatča, tuž cjican:

—Jesusaqui ticziquiztan jacatatchiča. Jalla nuž kjanapacha tjeeža, tjapa ticzi zoñinacaqui jacatataquiča, jalla nuž. —Jalla nižta čhiitiquiztan anča žawjchiča nii jilirinacaqui. ³ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan preso čhitžtatača. Nižaza carsilquiz majctatača, jakatažcama. Nii oraqui zeziqueyatača. ⁴ Jalla nuž Pedružtan Juanžtan Yooz puntu čhiichičiz cjen, tama nonžñi zoñinacaqui tjapa kuztan Yoozquin criichiča. Luctak criichi zoñinacaz tsjii pjijska warankatača.

⁵ Jakatažuqui Jerusalén wajtquin ajczitača wajt jilirinacami, timplu jilirinacami lii tjaajiñinacami. ⁶ Nii oraqui timplu chawc jiliritača Anasqui. Niimi ajczitača, nižaza Caifastan, Juanžtan, Alejandružtan. Nižaza tjapa timplu chawc jilirinacz famillanacami ajczitača. ⁷ Jalla

nuž ajcziž cjen Pedružtan Juanžtan zjičkatchiċha. Nekztanaqui nii jilirinacž taypiguiz apantiskatžcu pewcziċha, tuž cjican:

—Anċucqui, ċjakzilta jiliriž mantitaž cjen nižta anċhuc paajo?

⁸ Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Pedružquiz tuž ċhičkatchiċha:

—Israel wajtchiz jilirinaca, timplu jilirinaca, ⁹ wejrnacqui anċhucaž yujcquiz zjiċtaċha, tsjii wali paata zumpacha zizajo. Jaknužt tii zuch žoñi žejtchizlaja, jalla nii ziz pecaquiz niiqui, niil quint'asacċha. ¹⁰ Wejrnacqui anċhuca yujcquiz weraral ċhiyacċha, anċhuc nii quintu zumpacha zizajo; nižaza tjapa Israel wajtchiz žoñinaca zumpacha zizajo. Jesucristuž aztan tii žoñi ċhjetinta žejlċha tjapa anċhuca yujcquiz tsijtċhi. Anċhucqui nii Nazaret wajtchiz Jesucristo cruzquiz ċh'awcchinċhucċha. Nekztanaqui Yoozqui niipacha ticziquiztan jacatatskatchiċha. ¹¹ Anċhucqui kjuy pirkiñinacžtakaz nii zuma maz tjojtċhiċha, “Ana cusa” cjican. Jalla nii tjojtta mazqui Jesusapanċha. Nii tjojtta maztzi anċha cusala, isquinguiz nonžta maz irata ċjissiċha. Yoozqui ċjichiċha, “Tii mazza tsjan juč'ant chekanaqui”. ¹² Jesucristupankazza Liwriiñiqui. Yooz Ejpqui anaž iya ċjakziltami utċhiċha liwriiñi ċjisjapa. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiztan ana iya liwriiñi žoñi žejlċha. Jesucristupankaz uċhum liwriiñi atasacċha.

¹³ Jalla nuž Pedruqui ċhiċhiċha Juanžtan. Nii pucultanaqui ana istutiñitaċha, campuquin kamñi žoñikazza. Jalla nuž cjenami Pedružtan Juanžtan tjup kuzziz ċhiċhiċha, ana ekscan. Jalla nii nayžcu nii jilirinacqui ispanitċhiċha. Nižaza pajċhipan ċjissiċha, nii pucultanaqui Jesusižtan ċhica ojklayċhitaċha, jalla nii. ¹⁴ Nekz ċhica nii ċhjetinta žoñimi tsijtċhi želatċha. Jalla nižtiquiztan ana ċhjul quintrami ċhii atċhiċha. ¹⁵ Jalla nekztanaqui nii ċhjepultan žoñinaca ajczquiztan ulanskatchiċha. Ninacaž ulantan, nii jilirinacqui ninacpora zmali parlasiċha, ¹⁶ tuž cjican:

—ċĤjul uċhum tii žoñinacžtan paaquejo? Tjapa Jerusalén žoñinacqui tinacaž paata milajru zizkalala. Tinacqui pajk siñala tjeeziċha. Anaċha nicċhuca uċhumqui. ¹⁷ Tii ċhiitaqui ana iya zizta ċjisjapa, uċhumqui ninacžquiz mantiz waquiziċha, ana iya Jesusiž puntu parlajo. “Nižta parlaquiz niiqui, anċhucqui casticta ċjequiċha” jalla nuž ċhiizinz waquiziċha.

¹⁸ Nekztanaqui nuž parli žeržcu, nii jilirinacqui Pedružtan Juanžtan kjawziċha. Nekztan tuž ċhiizinchċiċha:

—Jaziċqui anċhucqui anaž iya parlaquiċha nii Jesusiž tjuužtan. Nižaza anaž jeczquizimi tjaajnaquiċha Jesusiž puntuquiztan. —Jalla nuž mantċhiċha.

¹⁹ Jalla nuž mantitiquiztan Pedružtan Juanžtan kjaaziċha, tuž cjican:

—Anċhucpachaž tantiyasa. ċĤjulut walikaz Yooz yujcquiziya? ċAnċhucaž mantita caz wali ċjesaya? už ċYooz mantita caz wali ċjesaja? ²⁰ Wejrnacqui anal weriž ċhertanacami nonžtanacami parlis jaytasaċha. Jalla nuž parlispanċha wejrnacqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii jilirinacqui Pedružquiz Juanžquiz zuma ċh'aanċhiċha. Pero nižtami ninacqui cutztataċha. Jalla nužquiz nii jilirinacqui ana castiqui atċhiċha. Parti žoñinacami Yoozquin alawazziċha, nižaza Yoozquin honora tjaachiċha jalla nii milajru paa-tiquiztan. ²² Nii ċhjetinta žoñiqui pusi tunc wata jilchiztaċha.

CRIIČHI ŽOÑINACQUI MAYIZICHICĤA

²³ Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan carsilquiztan cutztiquiztan niiz mazinacžquin ojkcichiha. Tjapa ninacž ojklaitanaca quint'ichiha, jaknužt nii timplu jilirinacami wajt jilirinacami chiitčhaja, jalla nii liwj quint'ichiha. ²⁴ Jalla nuž quint'itiquiztan, tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizichiha, tuž cjican:

—Yooz Jiliri, tjapa mantiñi Jiliri. Amqui arajpachami yokami, kot kjazmi, nižaza tjappacha paachamčha. ²⁵ Amtan Espiritu Santužtan am David cjita sirwiñi tuž chiikatchamčha:

“¿Kjažtiquiztan Yooz quintra žawjchi chiichii nacionanacchiz žoñinacaqui? ¿Kjažtiquiztan tii muntu žoñinaca ana zuma tantii?

²⁶ Nižaza tii muntuquiz chawc jilirinacaqui Yooz quintra tsijtsa, nižaza chawc jilirinacaqui Yooz Jilirž quintra nižaza niiz uchta Jesucristuž quintra parlizjapa juntassa”.

Nuž cjican cjiirchiha Davidqui. ²⁷ Jalla tižta weraračha. Herodestan, Poncio Pilatužtan, Israel wajtchiz žoñinacžtan, yekja wajtchiz žoñinacžtan, jalla tjapa ninacaqui tii wajtquin juntassiha wali zuma Jesusiž quintra paazjapa. Pero am Majch utchamčha, tsjan chawc jiliri cjisjapa. ²⁸ Jalla nuž juntascu ninacaqui am kuzquiz pinsitacama cumplissiha. Nužquiz cjissiha. Amiž tuquitan pinsita jaru, jalla nužpacha watchiha. ²⁹ Anziqwi, Yooz Jiliri, wejtnaca quintra ch'aanita taku am zizza. Jaziqui wejtnacaquiz, amiž mantita ojki žoñinacžquiz, zuma tjup kuz tjaažcalla, ana ekscan am taku parlajo. ³⁰ Nižaza am azi tjaažcalla, laa žoñinaca čhetinzjapa, nižaza zuma obranacami, nižaza siñalanacami, nižaza milajrunacami paazjapa, am zuma Majch aztan. —Jalla nuž chiican Yoozquin mayizichiha.

³¹ Jalla nekztanaqui Yoozquin mayiziz žeržtan jakziquin ajczitažlaja, jalla nii kjuya čhekjinchicha. Nižaza tjapa ninacaqui Espiritu Santuž azi tanzicha ninacž kuzquiz. Jalla nižtiquiztan walja tjurt'iñi kuzziz Yooz taku parlichicha.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMTA

³² Tjapa nii wacchi criichinacaqui tsjii kuzziztačha. Nižaza ninacž pin-samintuqu i tsjiipanicakztačha. Jakzilta žoñit cusasanacchiz želatčhaja, nii žoñinacaqui ana cusasquiztan chiiñitačha, “Wejt cusasaž tiic” cji-canaqui. Antis tjapa ninacž cusasanacaqui tsjižtakaz želatčha, tjapa criichi žoñinacžtajapa. ³³ Nii Jesusiž illzta apostolonacaqui Jesús Jiliriz jacatatpuntuquiztan tirapan paljayñitačha, zuma atipñi tawkžtan. Zuma wali azziz tawkžtan atipñipantačha. Nižaza Yoozqui ninaca walja yanapchiha. ³⁴ Ninacžquiztan anaž tsjii t'akjir žoñi želatčha. Jakzilta criichi žoñizlaja yokchizimi kjuychizimi, jalla ninacaqui nii tuyžcu paaz zjičñipanikazza. ³⁵ Nii paaz zjičžcu apostolonacžquin intirjiñipanikaztačha. Nižaza ninacaqui nii paazqui chicata tojžñitačha ana želinchiz žoñinacžquiz. ³⁶ Nižaza tsjii José cjita levita t'akquiztan žoñi želatčha, Chipre cjita isla yokchiz žoñi. Nii José cjita criichi žoñiqui yekja tjuuchizzakztačha Bernabé cjita. Jalla nuž tjuuskatchiha apostolonacaqui. Nii Bernabé tjuuqu i tuž cjičha, “Zuma Kuzñi”, jalla nii. ³⁷ Nii Bernabé cjita žoñiqui tsjii yokchiztačha. Nekztanaqui nii yoka tuychiha. Nii yoka tuyžcu, paaz zjičchiha. Nekztanaqui apostolonacžquin nii paaz intirjichiha.

5

ANANIAS, NIZAZA SAFIRA UJ PAACHICHA

¹ Yekja zoñi želatča, Ananías cjita. Safira cjiti tjunchiztača. Nínacaqui persun yoka tuychizakazza. ² Nii yok tuyta paazqui t'ecžcu, persunaltajapa parti čhjojčiča. Partillakaz chjitchiča apostolonacžquin, jalla nužuñ yoka tuychižtakaz. Niiž tjunqui nii t'ecžta paaz zizatča. ³ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Ananías, čkjažtiquiztan am kuzquiz Satanás luzzita? ČEspíritu Santužquiz tižta k'otsjapaqui? Nii yok tuyta paazqui t'ecsamča. ⁴ Ima tucan nii yokaqui amtapantakaya, čana jaa? Tuyžcu, nii yoka tuyta paazqui amtazakaztaž, čana jaa? ČKjažtiquiztan tižta ana wali pinsichamtajo? Amqui Yoozquiz k'otčhamča; ana žoñžquiz k'otčhamča.

⁵ Pedruž nuž čiitiquiztan, Ananiasqui ticzi tjojtsiča. Jalla nižtiquiztan nii quintu nonchi žoñinacaqui anča eksñi čjissiča. ⁶ Jalla nuž ticstan, tsjii kjažt tjojtjowanacaqui macjatchiča, Ananías ticzi curpu murtajzjapa. Nekztan nii tjojtjowanacaqui tjati chjitchiča.

⁷ Tsjii čhjep orquiztan, Ananías tjunqui tjončinča. Naaža lucu ticzi quintu ana zizatča. ⁸ Nekztanaqui Pedruqui naaquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejtquiz maznalla. ČAnčuca yoka tuyta paaz nužullakazkaya?

Nekztanaqui naaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla, nužullapanča.

⁹ Nekztanaqui Pedruqui naaquiz cjichiča:

—Ančhucqui Yooz Espíritu Santo incallz pecatča. ČKjažtiquiztan ančhucqui pucultan nuž kaasjo? Nii zancuč tjonča nii am lucu tjažžquiñinacaqui. Nižaza anziqi amzakaz chjichaquiča.

¹⁰ Nii orapacha Pedruž kjojchquiz tjojtžcu ticzinča. Nii tjojtjowanacaqui kjuya luzcu naa ticzin cherčiča. Nižaza jwezcu tjati chjitchiča naaža luč latuquin. ¹¹ Jalla nižtiquiztan tjapa nii iclizziz žoñinacami, nižaza nii quintu nonchi žoñinacami anča eksñi čjissiča.

MILAJRUNACA PAATA

¹² Nii tjuñinacquiz apostolonacaqui walja siñalanacami milajrunacami paañitača žoñinacaž cheran. Nižaza tjapa criichinacaqui Portal de Salomón cjita kjuyquiz ajczñitača. ¹³ Ana jakzilta ana criiči žoñinacami criichinacžtan mazi pajas, anča eksnatča. Jalla nuž cjenami žoñinacaqui walja rispitchiča criichinacžquiz. ¹⁴ Nižaza tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz Jiliržquin kuzziz čjissiča, luctaka cjiñi maataka cjiñi. Walja žoñinacaqui Yoozquin criičiča. ¹⁵ Nižaza laa žoñinacami callquin jweztača. Callquin tjaž zquiti chjinžcu, t'apžtatača. Nižaza camil-lquiz zakaz nonžtatača. Jalla nuž nonžta žejlcan Pedruž tjonz tjew-ziča, tsjii kjažta čhetinta cjeyajo. Pedruž siwsallamekaj laa žoñinacž juntuñ wat jaa, cjiñitača. ¹⁶ Nižaza nii wajt vicin watjanacquiztan walja žoñinacaqui tjontjonatča Jerusalenquin. Laanacami zajraž tantanacami zjič zjičatča. Nižaza tjapa laa žoñinacaqui čhetintatača.

PEDRUZTAN JUANZTAN CARSILQUIZ CHAWJCTA

¹⁷ Jalla nižtiquiztanaqui timplu chawc jiliriqui saduceo parti žoñinacžtan anča iñizichiča. ¹⁸ Jalla nuž iñizičcu, apostolonaca preso tanchiča, carsilquiz chawjczjapa. ¹⁹ Jalla nuž carsilquiz chawjctaz cjen

ween tsjii Yooz Jilirž anjilaqui tjonchiča. Nižaza carsil zan chawjcz cjetsiča. Cjetžcu, apostolonaca jwessiča tuž cjican:

²⁰ —Timpluquin oka. Jalla nicju tsijsna. Jesucristuž kamaña puntuquiztan tjapa zoñinacžquiz paljayaquiča.

²¹ Jalla nii anjilaž chiita jaru, jakatažuqui wentanalla timplu ojkchiča. Timpluquin luzcu, tjaajni kallantichiča. Jalla nii orazakaz timplu chawc jiliri qui niiž mazinacžtan parliz kjuyquiz ajcziča. Tjapa Israel wajtchiz jilirinaca kjawziča. Nižaza zultatunaca mantichiča, nii chawjcta apostolonaca zijcajo. ²² Jalla nuž carsilquin irantižcu, nii cuchanta zultatunacaqui ana čjulumi wajtchiča. Quejpžcu quint'ichiča, ²³ tuž cjican:

—Wejrnacqui carsilquin irantižcu, zuma chawjcta zalchinča. Nižaza ichni zultatunacaqui želatča carsil zawnctan. Nekztanaqui carsila cjetžcu, luzzinča. Nii kjuyltanaqui cherassinča anaž zinta pres zoñi želatča.

²⁴ Jalla nii quintu nonžcu timplu chawc jilirimi timplu zultatž jilirimi nižaza parti timplu jilirinacami, jalla tjappacha ninacaqui zuma kuz turwayzi cjissiča, čKjažt cjequejo? cjican. ²⁵ Jalla nii orazakaz tsjii zoñiqui irantižquichiča, tuž cjican:

—Ančucaž carsilquiz chawjcta zoñinacaqui timpluquin zoñinacžquiz tjaajinča. —Nuž cjican quint'ichiča.

²⁶ Nekztanaqui nii guardi ni zultatž jiliri qui ojkchiča zultatunacžtan. Nekztan apostolonaca zijcchiča, ana chjojritžcu. “Chjojritžtaž cjesaž niiqui, parti zoñinacaqui wejrnacž maztan čjjasaka”, jalla nuž pinsichiča nii zultatunacaqui. ²⁷ Jalla nuž zijcžcu, nii parliz kjuyquin tsijtskatchiča chawc jilirinacž yujcquiz. Jalla nuž želan nii timplu chawc jiliri qui chiizinchiča, tuž cjican:

²⁸ —Wejrnacqui ančucaquiz ana iya parlay cjichintala. Nižaza nii zoñž puntuquiztanaqui ana iya tjaajnaj cjichintala. Jazi qui, ččjulu paachinčuctajo? Ančhucqui tjapa tii Jerusalén watja chjijpchinčucča ančuca tjaajintižtan. Nižaza nii zoñi contiquiztan wejnacaquiz uj tjojtunz pecchinčucča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Pedružtan parti apostolonacžtan kjaaziča, tuž cjican:

—Primiraqui wejrnacqui Yooz castanča. Niiž jarukaz zoñimi caza-sača. ³⁰ Ančhucqui cruzquiz ch'awčcu Jesusa conchinčucča. Nekztan ućhum tuquita atchi ejpž Yooz tii Jesusa jacatatskatchiča. ³¹ Jacatatskatžcu Yoozqui nii Jesusa pajk honorchiz cjiskatchiča. Niiž žew latuquiz želan, Yooz Ejpqui mantis poder tjaachiča, Jesusa tsjan chawc jiliri cjisjapa. Nižaza Jesusača Liwrii ni qui, tii Israel wajtchiz zoñinaca kuz campiiskatajo, ninacž uj pertunta cjeয়ো. ³² Jalla tii puntunacquiztan wejrnacqui zizuča. Nižaza tisticu cjican wejrnacqui nii chiyuča Espíritu Santužtanpacha. Yoozqui nii Espíritu Santo tjaača niiž kuzcama kamni zoñinacžquiz. —Nuž cjican cjichiča Pedruqui.

³³ Jalla nii nonžcuqui, nii jilirinacaqui apostolonacžjapa ancha zawjchiča. Conz pecatča. ³⁴ Pero nii jilirinacžquiztan tsjii Gamaliel cjita fariseo želatča. Nižaza lii tjaajni maestrutača niiqui. Tjapa zoñinacaqui niižquiz walja rispitiča. Jalla nii Gamaliel cjita zoñiqui tsijtsiča. Nuž tsijtsu mantichiča apostolonaca zancu jwescajo tsjii ratu. ³⁵ Nekztan parti jilirinacžquiz tuž cjichiča:

—Israel wajtchiz zoñinaca, ančhucqui tii zoñinacžquiztan cwitazaquicha. Anaž čhjulumi paaz waquiziča. ³⁶ Ančhucž cjuñzna, tsjii tuquiqui Teudas cjita zoñiqui jecžquichiča. Nii zoñiqui “Wejrtča chekan zoñtqui”, tuž cjican ojklaychiča. Jalla nekztanaqui pajpcip patac zoñinacaqui nii apziča. Pero nii Teudasqui contatača. Nekztanaqui nii apzñi zoñinacaqui wichanziča. Nužquiz niiz tjaajintaqui tjtantatača. ³⁷ Niiž wiruñ censo tjuñinacžquiz tsjii Judas cjita zoñiqui jecžquichiča. Galilea wajtchiztača. Zoñinacaqui nii apzquichiča. Ultimquiziqui contazakaztača. Nekztanaqui niiz apzñinacaqui wichanzi cjišiča. ³⁸ Jalla nižtiquiztan nižta wattanaca cjuñzcu, tii zoñinacž quintrana anača čhjulumi paa. Ana tinacžquiz mitis waquiziča. Tii zoñinacaqui persun kuzcamakat paačhaja, nuž cjenauqui anaž tjurasacha. Orallaž kataquicha. ³⁹ Yooz kuzcamat tii zoñinacaqui paačhaja, jalla nekziqiu tinacaqui anaž tjtanchuca cjesača. Tinacaqui Yooz parti zoñinacžlaja, jalla nii quintrana paasaž niiqui, Yooz quintraz cjesača. Jalla nižtiquiztan tii zoñinacž quintrana anaj paala. —Jalla nuž cjican nii zoñinacžquin chiizinchiča Gamaliel cjita zoñiqui.

⁴⁰ Nižtiquiztanaqui tjapa jilirinacaqui naazi cjišiča. Jalla nekztanaqui kjawziča apostolonaca. Kjawžcu, ninaca wjajtchiča. Nižaza chiizinchiča ana iya parlajo nii Jesusiž puntuquiztan. Nekztan ninacaqui cutztatača. ⁴¹ Jalla nuž cutztan, jilirinacž yujcquiztan ulanchiča. Yoozqui jalla nuž munchiča, Jesusiž laycu sufrichi ninacaqui, jalla nuž. Jalla nuž cjenauqui ancha cuntintutača apostolonacaqui. ⁴² Nekztanaqui zapuru Jesucristuž puntuquiztan tira tjaajnatča, nižaza tiraž paljayatča timpluquinami kjuyquinami, “Jesusaqui Yooz cuchanzquita Cristuča” cjiñitača.

6

PAKALLAK CRIICHI JILANACA ILLZTA

¹ Nii timpuquiz Yoozquin criichinacaqui waljaž yapatča. Nuž yaptiquiztan tsjii quija zejlichiča. Griego taku chiñi judionacaqui hebreo taku chiñi judionacž quintrana quijziča, tuž cjican:

—Wejtnaca žew maatakanaca ana cusa atintitača. Zapuru čjjeri tojzquiz upa čjjeri onantača.

² Jalla nuž quijtquiztan nii tuncapan apostolonacaqui tjapa Yoozquin criichinaca kjawziča. Nekztanaqui tjappacha juntjapžcu ninacžquiz cjičiča:

—Wejrnacqui Yooz taku parli apatatsqui anaž waquiziča, čjjerikaz atintisjapaqui. ³ Jilanaca, pakallak zoñinaca ančhucquiztan kjurzna. Zuma kuzziz zoñi, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita zoñi, jalla nižaza zuma intintazzi zoñi, nižta zoñinaca kjurzna. Nekztan ninacaqui tii čjjeri atintiz puestuquin uchta cjequicha. ⁴ Wejrnacžti Yoozquin mayiziz, nižaza Yooz taku tjaajinz tiral atintača. Nii langzquiz tiral kuz tjaacha.

⁵ Jalla nii parlita jaru tjappacha asiptichiča. Nekztanaqui pakallak zuma zoñinaca illztatača, čjjeri atintisjapa. Primeruqui Esteban illztatača. Estebanaqui Yoozquin tjapa kuzziztača, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita kamñitača. Nižaza illztatača Felipižtan, Procoružtan, Nicanoržtan, Timonžtan, Parmenastan, nižaza Nicolastan. Nicolasqui

Antioquía wajtchiz zoñitača. Ima Jesucristužquiz kuzziz cjian Nicolasqui judío cuzturumpichiztača, ana judío zoñi cjenami. ⁶ Jalla nuž ilzcu nii pakallak zoñinaca apostolonaczquin chjichtatača. Nekztanaqui apostolonacaqui ninaczta mayizichiča, nižaza ninacz achquiz kjaržtan lanziča, nii puestuquiz cjeyajo.

⁷ Jalla nekztanaqui Yooz taku paljayta cjen, Jerusalén wajtquin criichi zoñinacaqui ančaž miratča. Nižaza wacchi judiuž timplu jilirinacami tjapa kuztan Yooz taku catokchiča.

ESTEBAN PRESO TANTA

⁸ Estebanaqui walja Yooz aztantača, nižaza Yooziž yanaptatača. Jalla nižtiquiztan walja milajrunacami siñalanacami paachiča zoñinacz cheran. ⁹ Tsji nooj tsji kjaž judío cuzturumpi paañi zoñinacaqui Estebanžtan ch'aasi kallantichiča. Nii judío cuzturumpi paañi zoñinacaqui “Liwriita zoñi” cjitatača. Ninacztan, tsji kjažt Cirene wajtchiz zoñinacztan, nižaza Alejandría wajtchiz zoñinacztan, nižaza Cilicia wajtchiz zoñinacztan, nižaza Asia yokquin kamñi zoñinacztan, jalla nii zoñinacaqui Estebanžtan ch'aassiča. ¹⁰ Jalla nuž ch'aascan, Estebanžquiz ana atipi atchiča. Estebanqui Espiritu Santuž tjaajinta taku chiiñipantača. ¹¹ Jalla nižtiquiztan nii quintra zoñinacaqui toscar tisticunacz taku kjaychiča, tuž chiican k'otajo:

—Tii Estebanqui ana wali tawkžtan Moisés quintrami nižaza Yooz quintrami chiichiča. Wejrnacqui nuž chiyanacqui nonzinpanča. — Jalla nii takunacztan tisticunaczquiz tjaajziča.

¹² Jalla nekztanaqui nii Estebanž quintra zoñinacaqui parti zoñinaczquiz walja žawjkatchiča. Zoñinacami, wajt jilirinacami, nižaza judío lii tjaajiñi maestrinacami, tjapa ninacaqui žawjchi cjissiča. Nuž žawjchi cjiscu Esteban tanchiča. Nekztanaqui Esteban tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ¹³ Nižaza toscar tisticunaca apantižquichiča. Nii toscar tisticunacaqui tuž cjichiča:

—Tii zoñiqui tirapan tii Yooz timplu quintra chiiñiča, nižaza Yooz lii quintra chiiñiča. Nužupanž parliñiča. ¹⁴ Nižaza wejrnacqui nonzinča, “Nii Jesús cjita Nazaret wajtchiz zoñiqui tii timplu pajlznaquiča”, nuž cjian tiiqui chiiñiča. Nižaza tiiqui cjiñiča, “Nii Jesusaqui Moisés tjaata cuzturumpinaca campiyaquiča”. Nuž cjiñiča tiiqui.

¹⁵ Jalla nekztanaqui tjapa nii julzi jilirinacami Estebanž kjutñi cherziča. Nii oraqui Estebanž yujcqui anjilž yujčtakaz cherziča.

7

ESTEBANQUI TJURT'ICHICA

¹ Nekztanaqui timplu chawc jiliriui Estebanžquiz pewcziča, tuž cjian:

—¿Ultimu nužupanza amya?

² Nekztanaqui Estebanqui kjaaziča, tuž cjian:

—Wejt jilanaca, ejpnaca, jilirinaca, nonžna. Učhum zuma honorchiz Yoozqui učhum tuquita atchi ejp Abraham cjita zoñžquiz persuna tjeziča. Nii oraqui Abrahamqui Mesopotamia yokquin kamñitača. Imaž Harán yokquin kami okatča. ³ Nii oraqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: “Am yoka eca, nižaza am parintinacami eca. Jakzi yokquinam okačhaja, jalla nicju am tjaajznača”. ⁴ Jalla nižtiquiztan Abrahamqui Caldea yokquiztan ulanchiča, Harán yokquin kami ojkchiča. Nekz

kaman Abrahamž ejpqui ticziča. Nekztanaqui tekzi tii učumž kamz yokquiz Abraham tjonchiča. Yoozza nii irpichiqui. ⁵ Jalla tekz kaman, Yoozqui ana čjul yok irinsami tjaachiča. Abrahamžtajapa persun yoka ana želatča. Jalla nuž cjenami Yoozqui taku ecchiča, tuž cjican: “Tii yoka amtapanž cjequiča. Nižaza am ticžtanaqui tii yokaqui am maatinacaž tanznaquiča”. Jalla nuž cjican Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča. Nii oraqui Abraham ana ocjalchiz cjenami, Yoozqui nuž chiichiča. ⁶ Nižaza Yoozqui nižquiz cjichiča, “Wiruñauqui am majchmaatinacaqui yekja yokquin kamaquiča, nacjuñta žoñinacažtakaz. Nekzi qui pusi patac wata kamaquiča. Jalla nii yokquin am majchmaatinacaqui yekja žoñž mantakaz paaquiča. Nižaza sufrican kamaquiča”. ⁷ Nižaza Yoozqui cjichiča: “Am majchmaatinaca sufriskatchiž cjenauqui, wejrui nii sufriskatñi žoñinaca casticača. Nekztanaqui am majchmaatinacaqui nii yokquiztan ulanžcaquiča. Ulanžcu tii yokquiz wejr sirwaquiča”. ⁸ Nižaza Yooz Ejppui tsjii compromiso paachiča Abrahamžtan. Nii compromis jaru Abrahamqui persun janchiquiz chimpuskatchiča. Nižaza quinsakal tjuñquiztan Isaac majch natan, Abrahamqui niž persun majchquiz chimpuchiča. Wiruñauqui Isaacqui niž majch Jacobžquiz chimpuchiča. Wiruñauqui nižazakaz Jacobqui niž tuncapan lucmajch maatinacžquiz chimpuchiča. Jacobž lucmajch maatinacžquiztan tjonchiča učum tuncapan t'akanaca.

⁹ Nii Jacobž majchnacaqui učum tuquita atchi ejpnacatača. Ninacaqui José cjita lajkž quintra iñiziñitača. Jalla nižtiquiztan ninacž lajk tuychiča. Nekztanaqui nii tuyta lajkqui Egipto yokquin chjich-tača. Pero Yooz Ejppui Josižtan chicapachatača nii oraqui. ¹⁰ Nekztan sufrichi želan Yoozqui José liwriichiča. Nižaza walja zizñi cjissiča. Jalla nuž cjen Faraón chawc jiliriqui Josižtan cuntintutača. Nekztanaqui Faraonqui José utchiča, Egipto wajtchiz žoñinaca mantiñjapa, nižaza Faraonž kjuychiz žoñinaca mantiñjapa.

¹¹ Wiruñ tsjii kjaž watquiztan tsjii mach'a žejlchiča, ancha sufrichiča tjapa Egipto yokquin kamñi žoñinacami, nižaza tjapa Canaán yokquin kamñi žoñinacami. Jalla nuž cjen učum tuquita ejpnacaqui ana čjulu lujlsmi nii timpunacac wachatča. ¹² Pero Jacobqui tsjii quintu nonchiča, Egipto yokquin trigo žejlchi. Nuž nonžcu niž majchnaca cuchanchiča. Niiž majchnacaqui učum tuquita ejpnacatača. Jalla niitača primer ojktauqui Egipto yokquinaqui. ¹³ Nekztanaqui pizc wilta ojžcu, Josequi niž jilanacžquiz pajkatchiča. Jalla nižtiquiztan Egipto chawc jiliriqui Josiž familia pajchiča. ¹⁴ Jalla nekztanaqui Josequi mantichiča niž ejp Jacobo zjiycajo, nižaza tjapa familianacžtanpacha. Ninacaqui pakallak tunca pjijskani žoñitača. ¹⁵ Jalla nekztanaqui Jacobqui kami ojkičiča Egipto yokquin. Nekzi ticziča Jacobqui. Nii yokquin ticzizakazza učum tuquita atchi ejpnacaqui. ¹⁶ Wiruñauqui nii atchi ejpnacž tsjiynaca chjichtatača Siquem cjita yokquin. Nicju tjattatača Abrahamž kjayta yokquin. Abrahamqui nii Siquem yoka paaztan kjaychiča Hamor cjita maatinacžquiztan.

¹⁷ Tuquitan juramintužtan Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: “Am majchmaatinacžquiz tii yoka tjaača”. Nii tjata taku cumplis ora žcatzinžcan Israel wajtchiz žoñinacaqui waljaž miratča Egipto yokquinaqui. ¹⁸ Nii oranaca Egipto yokquinaqui tsjii chawc jiliriqui mantiz kallantichiča, ana José pajñi. ¹⁹ Nii jiliriqui učum

wajtchiz žoňž quintrá pinsichiča. Nekztan anawal quintrá paachiča učum tuquita atchi ejpnacžquiz. Nii jiliriqui mantichiča, Israel lucmajch maatinaca majttan zawnc uchla, ticzi cjisjapa. ²⁰ Jalla nii timpu Moisesqui majttatača. Ancha c'achja wawatača niiqui. Yoozqui nii wawžtan wali cuntintutača. Niiž maa ejpqui čhjep jilž kjuyquiz mantičhiča. ²¹ Ana iya nii wawa čhjoj čhjoji atžcu, kjuyquiztan chjitchiča. Nekztanaqui Egipto chawc jilirž persun majtqui nii Moisés wawa wajtchinča. Jalla nuž wajtžcu, persun maatižtakaz uywazzinča. ²² Jalla nižtiquiztan Moisesqui tjapa nii Egipto žoňinacž tjaajintanaca zizňi cjis-siča. Nižaza zuma paatiquiztanami nižaza zuma chiitiquiztanami walja rispittatača Moisesqui.

²³ 'Niiž pusi tunc watchiz cjican Moisesqui parti Israel žoňinacžquin tsjii tjonžňi ojcz pecchiča. ²⁴ Jalla nuž tjonžňi ojčžcu cherchiča, tsjii Egipto žoňiqui tsjii Israel žoňi wjajtatča, jalla nii cherchiča. Nii Israel žoňžtan cjatžcu kijtchiča. Nekztan nii Egipto wjajtňi žoňžquiz ayni tjepuncan conchiča. ²⁵ Nekztanaqui Moisesqui kuzquiz zizziča, Yoozqui nii utchiča, Israel žoňinaca Egipto žoňinacž mantuquiztan liwriizjapa, jalla nii. Nižaza Moisesqui pinsichiča, Israel žoňinacaqui nižtakaz zizziča. Pero nii Israel žoňinacžti ana nižta naaziča, Moisesqui Yooz uchta liwriiňi, jalla nii. ²⁶ Jaka tažucui Moisesqui tsjii pucultan Israel žoňinacžtan ch'aasňi zalchiča. Jalla nuž zalžcu, pertunaskats pecchiča, tuž cjican: "Jilanaca, pucultan ančhucqui Israel žoňinacžhucča. ¿Kjažtiquiztan ančhucpora ch'aasjo?" ²⁷ Nekztanaqui ana wal uj paaňi žoňiqui Moisés tewkziča, tuž cjican: "¿Ject am jiliri utchejo, wejrnac mantiňijapajo?" ²⁸ Zezcu Egipto žoňi conchamča. ¿Jazic wejrzam konz pecjo?" ²⁹ Jalla nii nonžcu Moisesqui atipassiča Madián yokquin. Jalla nicju kamchiča nacjuňta žoňi cjenauqui. Nicju tjunatan zalžcu, pucultan ocjalchiz cjissiča, nii yokquin kaman.

³⁰ 'Pusi tunc watquiztan nekztan tsjii ch'ekti yokquintača Moisesqui, Sinaí cjita cur žcati. Jalla nekž želan, tsjii anjilaqui nižžquin jeczquichiča, tsjii kalu ujžtan taaztažtakaz, nii taypiquiz. ³¹ Jalla nii cheržcu, Moisesqui ispantichiča. Jalla nii uj cheri macjatcan, nonziča Yooz jilirž jora. Nii joraqui tuž cjichiča: ³² "Wejrqui am tuquita atchi ejpnacž Yooztča. Abrahamž Yooztča, nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča". Nekztanaqui Moisesqui tsucchi kjarcati kallantichiča. Iya ana cheržňi atchiča. ³³ Nekztanaqui Yooz jiliriqui cjichiča: "Am čhjata chjojkzna. Tii amiž tecžta yokaqui wejt yokača. ³⁴ Wejrqui weriž illžta žoňinacž sufriňi cherchinča nii Egipto yokquin kamňi. Nižaza ninacž llaquizan ninaca kjawňi nonzinča. Jalla nižtiquiztan ninaca liwrii chjijwžquichinča. Picha, ninaca liwriizjapa am cuchnača Egipto yokquin".

³⁵ 'Tuquui Israel wajtchiz žoňinacaqui Moisesquiz ana rispitchiča. Niižquiz cjichiča: "¿Ject am jiliri utchejo, wejrnaca mantiňijapajo?" Jalla nuž cjenami Yoozqui nii Moisespacha jiliri utchiča, Israel žoňinaca liwriyajo. Israel žoňinaca liwriizjapa, nii taazta kalquiz jeczquichi anjilaqui Moisesquiz yanapaquiča. ³⁶ Jalla nekztanaqui Moisesqui učum tuquita atchi ejpnaca jwessiča nii Egipto yokquiztan. Ima nii yokquiztan ulanskatan milajrunacami Yooz siňalanacami paachiča, nižaza Ljoc cjita kot taypiquiz tjakziča, jalla nuž milajru paachiča. Nekztan pusi tunc wata ch'ekti yokquin ojklaycan milajrunacami

Yooz siñalanacami paachiha. ³⁷ Jalla tii Moisespacha Israel wajtchiz zoñinacžquiz cjichiha: “Yoozqui wejr cuchanžquichiha ančhuc liwriižjapa. Jalla nižta irata Yoozqui Israel zoñinacžquiztan yekja liwriiñi profeta cuchanžcaquiha. Jalla niž tjontan ančhucqui nižžquiz caza”. Jalla nuž cjichiha Moisesqui. ³⁸ Nižaza Moisesqui Israel zoñinacžtan ch'ekti yokquin žejlchiha, Sinaí cjita cur latuquiz. Jalla nekz tsjii anjilžtan parličiha. Nižaza učhum tuquita atchi ejpnacžquiz palt'izinchiha. Jalla nižtiquiztan Yooz taku tanzicha, tjurñi Yooz taku. Učhumnacaltajapa nii tanzicha. Nižaza učhumnacaquiz nii taku tjaažinchiha.

³⁹ Učhum tuquita ejpnacaqui Moisesquiz ana caz pecchiha. Ana pajz pecatča, Yooziž uchta jiliri, jalla nii. Egipto yokquinpanž quejps pecatča. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui učhum tuquita ejpnacaqui Aaronžquiz paljaychiha, tuž cjican: “Yooznaca paažinalla, wejtnaca tucquin chjichñijapa. Nii Moisesaqui wejrnaca ulanskatchiha Egipto yokquiztan. Pero anžiqui anal zizi atuča, čjulukat nižžquiz watchani. Cunamit curquiztan ana quejpžcačhani”. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii zoñinacaqui korquiztan tsjii wac chul turu paakatchiha ninacžtajapa, tsjii yooz cjisjapa. Nekztan nii paata yoozquiz wilana conchiha. Nižaza ninacaž paata yoozquiztan ancha cuntintutača. ⁴² Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichiha, ninacž persun kuzcamakaz kamajo. Jalla nižtiquiztan persun kuzcama cjicjan arajpach tjuñimi, jiižimi, warawaranacami sirwichiha. Jalla nii puntuquiztan Yooz taku chiiñi profetanacaž cijirta liwruquiz tuž cijirtatača:

“Israel zoñinaca, ančhucqui pusi tunc wata ch'ekti yokquin kamcan, wilana conchinčhucča. ¿Wejtquin sirwisjapa nižta paachinčhucjo? ⁴³ Anapanča. Antis Moloc cjita zoñiž paata yoozquin jawkchinčhucča nii wilananaca. Nižaza Renfán cjita warawara yooztakaz cherchinčhucča. Jalla nii warawar yoozquin rispitchinčhucča wilana tjaaan. Nižaza ančhuca tuqui nii zoñiž paata yooznaca chjitskatinčhuctača. Ančhucpachaž nižta yooznaca paachinčhucqui, nekz sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan ančhuc jwesatča ančuca kamz yokquiztan. Jalla nuž jwescu Babilonia cjita yokquiztan nawjctuñtan chjichača”.

Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cijirtatača.

⁴⁴ Ch'ekti yokquin ojklaycan učhum tuquita ejpnacaqui zkiz timpluchiztača. Yoozqui Moisesquiz nii timplu plano tjeeziha. Nekztanaqui Yooz mantita plan jaru, nii timpluqui paatatača. Nekžiqui Yoozqui sirwitatača. ⁴⁵ Nii zkiz timplu učhum tuquita ejpnacaqui tanzicha irinsažtakaz. Josuež irpita, učhum tuquita ejpnacaqui nii timplu chjitchiha, Canaán yokquin luzcan. Nekz žejlñi zoñinacžquiztan nii yoka tanzicha. Yooz pacha nii zoñinaca chjatkatchiha, učhum tuquita ejpnacžquiz tjaažjapa. Nii yoka tanžcu jalla nekz kamchiha Davidž kamtacama. ⁴⁶ David cjita jiliriqui Yooziž ancha okžtatača. Jalla nižtiquiztan Davidqui tsjii timplu kjuya kjuyz pecatča Yooz sirwizjapa. Niiž tuquita ejp Jacobqui nii Yooz sirwichizakazza. ⁴⁷ Pero ultimžiqui Salomón cjita Davidž majch, ničha Yooz timplu cjican kjuychiqui. ⁴⁸ Jalla nuž timplu kjuyta cjenami, werar Yoozqui anaž zoñiž kjuyta kjuyquiz želasača. Jalla nuž cjichizakazza tsjii Yooz taku chiiñi profet zoñiqui. Yooz puntuquiztan jalla tuž cijirchiha nii profet zoñiqui:

49 “Wejt mantis julzza arajpachahui. Tii yokaqui wejt kojcha jee-jkatzjapažtakazza. ¿Ĉhjuluz cheechi kjuya anĉhucqui wejtajapa kjuyasajo? Jalla nuž cjiĉha Yooz Jiliriqui. ¿Jakziqunt wejtjeejz yoka zejlo? 50 Wejrtĉha tjappacha paachintqui”.

Jalla nuž Yooz puntuquiztan cijrtataĉha.

51 Nižaza Estebanqui tira ĉiĉiĉha, tuž cjican:

—Anĉhucqui ancha chojru kuzzizĉhucpanĉha, ana Yoozquin kuzzizĉhucĉha. Cjuñchizĉhucĉha pero ana Yooz taku nonzinĉhucĉha. Nižaza anĉhucqui Yooz Espiritu Santužquiz anapan caziñĉhucĉha. Tuquita ejpž nižtakazza anĉhucqui. 52 Anĉuca tuquita ejpnacahui Yooz taku ĉiĉiñi profetanacžquiz ana rispitchipanĉha. Antis sufriskatchipanĉha. Nii profetanacahui tsjii tsjan zuma žoñiž tjonz mazinĉiĉha. Anĉuca tuquita ejpnacazti ninaca conĉiĉha. Jaziqui nii zuma žoñiqui tjonĉiĉha. Anĉhuczi nii žoñi preso tankatchinĉhucĉha, y nižaza conkatchinĉhucĉha. 53 Anjilanaahui anĉucaquiz Yooz lii tjaaĉiĉha. Jalla nii tjaata lii ana cazziñĉhucĉha. —Jalla nuž Estebanqui paljayĉiĉha.

ESTEBAN CONTA

54 Estebanž ĉiĉita taku nonžcu, ancha žawjĉiĉha. Nižaza Estebanž quintra ižke jojĉiĉha, ninacaž žawjĉi tjeejapa. 55 Estebanžti Espiritu Santuž irpitapankaztaĉha. Nekztanaqui Estebanqui arajpach kjutñi cherziĉha. Nekztan Yoozquiztan walja c'ajžquiñi cherĉiĉha. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz Jesusa tsijtsi cherĉizakazza. 56 Nekztan Estebanqui cjĉiĉha:

—¡Arajpach kjutñi cheržna! Arajpacha cjetzil cheruĉha. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz tsijtsi žejlĉha Jesusa Yooz Maatiqui.

57 Ninacazti ana nonžñi yujĉiĉha. Cjuñi ĉawcziĉha. Nižaza altu joržtan kjawcan apura zalĉiĉha tanzjapa. 58 Jalla nuž tanžcu, wajtquiztan jwessiĉha. Nekztan wajtž tjiiquin, maztan ĉhajĉiĉha. Nii maz ĉhajĉi žoñinacahui tsjii Saulo cjita tjowžquiz ninacž zquiti cwtižinajo eĉiĉha. 59 Jalla nuž maztan ĉajcan, Estebanqui Yoozquin mayizichiĉha, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jesús Jiliri, wejt animu ĉjichalla.

60 Jalla nekztanaqui Estebanqui quillziĉha. Altu joržtan kjawĉiĉha, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jiliri, tii žoñinaca tii ujquiztan pertunalla amqui.

Jalla nuž kjawžcu, ticziĉha.

8

CRIIČHI ŽOÑINACA WICHANZI

1 Nekztanaqui nii Saulo cjita tjowaqui Esteban conzjapaqui tjapa kuztaĉha. Jalla nii nojpacha Yoozquin criĉhinacž quintra juc'anti juc'anti sufriskati kallantĉiĉha Jerusalén wajtquiz. Jalla nižtiquiztanaqui tjapa criĉi žoñinacahui wichanziĉha tjapa Judea yokaran nižaza Samaria yokaran. Nii Jesusiž apostolonacazti ana wichanziĉha. 2 Tsjii kjažultan Yoozquin zuma sirwiñinacahui Estebanž curpu tjažziĉha. Nižaza ancha kaaĉiĉha niižquiztan. 3 Nekztan nii Saulo cjita žoñiqui criĉhinacž quintra ancha anawali paĉiĉha. K'ala tjatanz pecĉiĉha. Nižaza kjuyquiztan kjuya ojklajĉiĉha luctaka cjiñi maataka cjiñi tanzjapa, nižaza carsilquiz ĉawjĉkatsjapa.

SAMARIA WAJTQUIN YOOZ TAKU PALJAYTA

⁴ Jakziquin nii wichanzi criichinacaqui ojktčhaja, jalla nicju liwriiñi Yooz taku paljayñitača. ⁵ Tsjii wichanzi žoñiqui Felipe cjitatača. Jalla nii žoñiqui tsjii Samaria yokquiz žejlñi watja ojkečiča. Jalla nicju Cristuž puntuquiztan paljayi kallantichizakazza. ⁶ Jalla nuž paljayan žoñinacaqui walja ajcziča. Tjapa nii žoñinacaqui Felipiž paljayta taku tjapa kuztan nonznatča. Nižaza Felipiž paata milajrunaca cheržcu, niž chiita taku tjapa kuztan catokčiča. ⁷ Walja zajraž tanta žoñinacaqui čhetintatača. Nii laa žoñinacžquiztan zajraqi kjawcan ulanchiča. Nižaza walja zuch žoñimi cojumi čhetintazakaztača. ⁸ Jalla nižtiquiztan tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui cuntintutača.

⁹ Jalla nii wajtquiz tsjii Simón cjita wayt'ir žoñi želatča. Tuquitanpacha wayt'iri ojklajñi žoñitača, nii Samaria wajtchiz žoñinaca incallcan.

—Wejrtča chekan žoñtqui —cjican ojklajñitača.

¹⁰ Jalla niž taku walja nonz pecñitača. Nižaza kolta cjiñimi pakji cjiñimi tuž cjiñitača:

—Tii žoñiča walja Yooz aztanaqui. Yooztakazza tiiqui. —Nuž cjican cjiñitača.

¹¹ Ažk watanaca nii wayt'ir žoñiqui žoñinaca incallžcu, walja cazkatñitača. ¹² Jalla nekztanaqui Felipiqui tjončiča Yooz taku paljayi. Yooz Epiž mantiz puntuquiztan nižaza Jesucristuž puntuquiztan jalla nuž paljayčiča. Jalla nuž paljaytiquiztan walja luctaka cjiñi maataka cjiñi tjapa kuztan criičiča Yooz Ejpžquin. Nekztan criitiquiztan bautistatača. ¹³ Nižaza Simonpachača criičiqui, nižaza bautistatača. Jalla nekztanaqui Felipžquiz cumpanti kallantichiča. Felipiž milajrunaca paan, walja ispančičiča nii Simonaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jerusalenquin žejlñi apostolonacaqui quinto nončiča, Samaria wajtchiz žoñinaca Yooz taku catokčiča, jalla nii. Jalla nuž nonžcu nicju tsjii pucultan cuchanžquichiča, Pedružtan Juanžtan. ¹⁵ Jalla nuž irantižcuqui, nii pucultanaqui Samaria wajtchiz criichinacžtajapa Yoozquin mayizichiča, Espiritu Santu tanznajo. ¹⁶ Tuquiqui anaž jakziltižquizimi Espiritu Santuqui luztkalča. Jesucristuž tjuužtan alajakaz bautistatakalča. ¹⁷ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan ninacž juntuñ kjaržtan lanziča. Jalla nižtiquiztan Espiritu Santuqui ninacžquiz luzziča.

¹⁸ Jalla nuž kjaržtan lanztiquiztan Espiritu Santuž luzñi cheržcu, Simonaqui paaz tirziča, ¹⁹ tuž cjican:

—Wejtquin zakaz nii am azi tjaalla. Jalla nekztanaqui wejrzakaz kjaržtan lanžcu žoñinacžquiz Espiritu Santo luzkatača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui Simonžquiz cjichiča:

—Am paazmi amtanpacha k'ala katžla. Yooz onanta Espiritu Santo anaž kjayasača paaztan. ¿Kjažtiquiztan nižta am pinsejo? ²¹ Amqui tii langzquiz anaž mitisiz waquiziča. Tii Yooztajapa langzquiz anaž amta cjesača. Yooz yujcquiziqui am kuzqui anača zuma. ²² Jalla nii am anawali pinsisnaca jayta, nižaza apatata. “Wejrqui anawali pinsichinpanča” cjican Yoozquin rocaza, am kuz pinsitanaca pertunta cjisjapa. Nekztan cunami pertunta cjis atčhani. ²³ Amqui ana zuma kuzzizamča. Anawali pinsiskaz am kuzquiz tjonča. Wejrqui am ana wali int'iskatča.

24 Jalla nekztanaqui Simonaqui kjaaziča, tuž cjican:
—Wejttajapa Yooz Jiliržquin mayiziňalla, ana čhjulumi tii amiž chiita takunacquiztan wejtzquiz watajo.

25 Nekztanaqui nii apóstol zoñinacaqui Jesucristo Jilirž puntuquiztan zuma chiichiča, nižaza Yooz taku zuma parlichiča. Jalla nekztanaqui Samaria yokquiz wacchi kolta watjaran liwriiñi Yooz taku paljayñi ojklaychiča. Jalla nuž ojklayžcu quejpchiča Jerusalén watja.

FELIPZTAN ETIOPIA WAJTCHIZ ZOŇŽTAN

26 Niiž wiruñ tsjii Yooz anjilaqui Felipžquiz cjichiča:

—Zaažna. Jerusalén wajtquiztan warchuc oka, Gaza ojknī jiczquin.

Ch'ekti yoka nuž watča nii jiczqui. 27 Nekztanaqui Felipiqui žaažcu, ojkhichiča. Nii jiczquiz ojkan tsjii Etiopía wajtchiz zoñžtan zalchichiča. Nii zoñiqui eunucutača. Nižaza jilirž cusasanaca cwitiñi zoñitača. Candace cjita žonqui tsjan chawc jiliritača Etiopía wajtquin. Jalla naa chawc jilirž mantuquiztača nii cusasanaca cwitiñi zoñiqui. Nii zoñiqui Jerusalén watja ojkhitača werar Yooz rispitsjapa. 28 Jaziqui persun watja quepi ojkhichiča. Niiž persun cawall autuquiz julzi želatča, Isaiás cijjrta Yooz taku liican. Isaiastača tuquita Yooz taku chiiñi profetaqui. 29 Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui Felipžquiz cjichiča:

—Nii cawall autuquiz macjata.

30 Jalla nuž macjatžcu Felipiqui nonziča, nii zoñiqui Isaiás cijjrta Yooz taku liiñi, jalla nii. Jalla nuž nonžcu Felipiqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Nii Yooz taku am intintiya?

31 Nii zoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž wejtzquiz jec tjaajiñimi žejlča. ¿Jaknužt wejr intintasajo?

Nekztanaqui nii zoñiqui Felipe kjawziča, nii autu juntuñ yawzcajo, nižquiz julžinžcajo.

32 Jalla nii cijjrta Yooz taku tuž cjetča:

“Uuzažtakaz conī chjichtaž cjequiča. Uuzaqui ch'ujukaz žejlpanča tsjii čhjipñi zoñžquiziqui, jalla nižta conz oraqui ch'ujuž cjequiča niiqui. Anaž chiyaquiča. 33 Zuma kamañchiz cjenami ombrawillta cjequiča. Ana čhjul justiciami wataquiča. Niiž majchmaatquiztan, ¿jequit tii puntu watchinaca quint'izjapa želas? Tii muntuquiz niž kamz wira tucuzinžnaquiča”.

34 Jalla nii ližcu nii jiliriqui Felipžquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jecž puntuquiztan tii profetaž cijjrta chiijo? ¿Niiž persun puntuquiz-tankaya? už ¿yekja zoñž puntuquiztan, jaa?

35 Jalla nekztanaqui Felipiqui nii liita Yooz taku puntuquiztan tjaajñi kallantichiča. Jesucristuž puntuquiztan niiqui chiyatča. Jalla nii zuma liwriiñi taku tjaajziča. 36 Jalla nekztanaqui tsjii wijiña macjatcan, nii jiliriqui cjichiča:

—Tekz kjaz žejlča. ¿Anaj tii kjazquiz bautista cjesaya?

37 Felipiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Am persun tjapa kuztan criyaquiz niiqui, bautistam cjesača.

Nii jiliriqui kjaaziča tuž cjican:

—Jesucristuqui Yooz Majchča, jalla nii tjapa kuztan criyuča.

FELIPIQUI YOOZ TAKU KJANZT'ICHICA

38 Jalla nekztanaqui nii cawall autu tsijtskatchiča. Nekztanaqui pucultan chjijwžquichiča kjaz kjutñi. Nekztanaqui Felipiqui nii

jiliri bautissiċha. ³⁹ Kjazquiztan ulnan, Yooz Espíritu Santuqui Felipe ħjitchiċha. Felipiqui ana iya tjenċiċha nii jiliržquiz. Jalla nuž cjenami nii jiliriqui tira ojkċiċha cuntintu. ⁴⁰ Felipizti Azoto cjita wajtquin ħjichtataċha. Nižaza wajtquiztan watja ojklaycan, liwriiñi Yooz taku paljayñi ojkċiċha, Cesarea cjita watja irantiscama.

9

SAULO JESUCRISTUZZAN ZALCHICHA

¹ Jalla nuž Felipe ojklayanaqui Sauluqui Yoozquin criichi žoñinaca tanzjapa nižaza conzjapa tirapan kuz tjaatċha. Anapanž jaytiz pecatċha. Nekztanaqui timplu chawc jiliri cherzñi ojkċiċha. ² Nii chawc jiliržquiztan ortina mayċiċha. Damasco cjita watja ojkz pecatċha. Jalla nicju ajcz kjuyaran ojklayz pecatċha, Yooz jiczquiz luzñi žoñinaca kjurzjapa, criichi luctaka cjiñi maataka cjiñi kjurzjapa. Nii criichinaca wajtžcu preso tanz pecatċha, Jerusalenquin ħjitzjapa. Jalla nižta ojklayzjapa ortina mayċiċha. ³ Ortina jwescu, ojkċiċha Damasco cjita wajt kjutñi. Damasco žcatilla cjen, tiripintit tsjii wali pajk kjanaqui muzpa kjanžquichiċha niž muytata. ⁴ Sauluqui yokquiz tjojtsiċha. Jalla nuž tjojzcu tsjii jora nonziċha, tuž cjiñi:

—Saulo, Saulo, žkjažtiquiztan am wejt quintramjo?

⁵ Nekztanaqui Sauluqui pewcziċha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žject amya?

Nii tsewctan chiiñi joraqui kjaaziċha, tuž cjican:

—Wejrtċha Jesusitqui. Amqui wejt quintram paaċha. Nuž paacan, ampacham quintra paaċha. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun janchiž quintraž paaċha. Jalla nižta irata am persun quintram paaċha.

⁶ Nekztanaqui Sauluqui tsucžcu cjatinzka tjonziċha niiž curpuqui. Nekztanaqui cjichiċha:

—Wejt Jiliri, žċhju lu wejr paajum cjee amya?

Yooz jiliriqui cjichiċha:

—Zaažna. Watja luzna. Jalla nicju amquiz kjana chiita cjequiċha ċhjulut paasalaja, jalla nii.

⁷ Saulužtan ċicapacha ojklayñi žoñinacaqui anċa tsucċiċha. Nii nacaqui nonzizakazza nii jora ċiižquiiñi. Pero ana cherċiċha jecmi.

⁸ Jalla nekztanaqui Sauluqui žaaziċha yokquiztan. Jalla nuž žaažcu ċhjujquiqui cjetziċha, pero ana wira cheri atċiċha. Jalla nižtiquiztan Sauluž kjarcu tanžcu Damasco watja ħjitchiċha niižtan ċica ojklayñi žoñinacaqui. ⁹ Jalla nii wajtquin ċhjep maj ana cherñi žejlċiċha. Nižaza ana ċhjeri lujlñi anaza kjaz liċñi žejlċiċha.

¹⁰ Jalla Damasco wajtquin tsjii Ananias cjita Yoozquin criichi žoñi želatċha. Nii Ananiasquiz Yooz Jiliriqui jecžquichiċha wiiquin, tuž cjican:

—¡Ananías!

Jalla niiqui kjaaziċha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekziċha wejrqui.

¹¹ Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichiċha:

—Zaažna. Sok'o cjita call kjutñi oka. Nekztan Judas kjuyquiz pewczna, tuž cjican: “žSaulo, Tarso wajtċhiz žoñi anaj žejlya?” Jalla nuž pewcznaquiċha. Nii Sauluqui Yoozquin mayizican želaquiċha. ¹² Tsjii wiiquin

chjuužcan, tižta cherchiča Sauluqui. Tsji Ananías cjita zoñiqui niižquiz luzziča. Jalla nuž luzcu kjaržtan niž juntun lanziča wila cherajo. Chjuužcan Sauluqui jalla nuž cherchiča.

¹³ Jalla nuž nonžcu, Ananías cjichiča:

—Wejt jiliri, tii zoñquiztan wacchi quintunaca nonchinča. Jerusalén wajtquiz juc'anti anawali paachiča amquin criichinacžquiz. ¹⁴ Anziqui tekzpacha tjonzizakazza. Timplu chawc jiliriž tjaata ortinchiz tjonchiča, tjapa amquin rispitñi zoñinaca tanžcu preso chjitsjapa.

¹⁵ Pero Jesucristo Jiliri qui cjichiča:

—Oka amqui. Wejrqui tii zoñi illzinča, wejt puntuquiztan parlajo. Yekja nacionchiz zoñinacžquizimi nižaza ninacž jilirinacžquizimi nižaza Israel nacionchiz zoñinacžquizimi, jalla nuž wejt puntuquiztan parlaquiča tiiqui. ¹⁶ Jalla niiqui wejt puntuquiztan parliñiz cjen ancha sufraquiča. Wejrqui niižquiz intintiskatača jalla niž sufris puntuquiztan.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Ananiasqui ojkchiča jakziquin Saulo želatčhaja, jalla nicju. Saulužquin luzcu, kjaržtan niž juntun lanziča, tuž cjan:

—Saulo, jila, amiž jiczquiz tekz tjonan Jesusa Jiliri qui amtan zalchiča. Jalla nii Jesusa Jiliri qui wejtquin mantižquiča, am wila cherkatajo, nižaza Espíritu Santuž am kuzquiz luzajo.

¹⁸ Nii orapacha Sauluž čhujcquiztan ch'iz cjajpažtakaz tjojtsiča. Nekztan wila cherñi cjišsiča. Nekztanaqui Sauluqui žaaziča, nižaza bautista cjišsiča. ¹⁹ Jalla nekztanaqui čhjeri lujlžcu, wila azi tanziča. Nekztan tsjii kjaž maj Damasco cjita wajtquin kamchiča Yoozquin criichinacžtan.

SAULUQUI JESUSIZ PUNTUQUIZTAN PALJAYCHICHA

²⁰ Jalla nuž kamcan Sauluqui ajcz kjuyanacquiziqui Jesusiž puntuquiztan paljayi kallantichiča tuž cjan:

—Jesusaqui werar Yooz Majchpanča.

²¹ Nii nonžñi zoñinacaqui ispanitichiča, tuž cjan:

—Tii zoñiqui Jerusalén wajtquin ojklaychiča Jesucristužquin rispitñi zoñinaca tani. Tekzizakaz tjonchiča Jesucristužquin criichinaca tanažlani. Nižaza preso chjichažlani, timplu jilirinacžquin intirizjapa. Jalla nii zoñipanča, čana jaa?

²² Pero Sauluzti juc'anti tjup kuzziz Yooz taku parličiča. Juc'anti juc'anti atipñi takunacžtan parličiča. Zuma kjana intintiskatchiča, Jesusa Yooziž cuchanžquita Cristuča, jalla nii. Jalla nuž intintiskatan, nii Damasco wajtquin kamñi judionacami kuz inakaz turwaysi quirichiča.

SAULUQUI ATIPCHICHA

²³ Tsji kjaž majquiztan nii žejlñi judío zoñinacaqui palt'ichiča Saulo conzjapa. ²⁴ Nii zoñinacž conz palt'ita zizziča Sauluqui. Majiñami weenami wajtž zana tjewsnatča, čhjulorat wajtquiztan ulnačhaja, jalla nii ora Saulo conzjapa. ²⁵ Pero tsji ween nii wajtchiz criichinacaqui tsji pajk canastiquiz yaažcu, Saulo chjiunžquičiča. Tsji pajk alto murallaž muyuntitatača nii watjaqui. Jalla nii juntun chjiunčiča zawncchuc. Jalla nuž atipassiča Sauluqui.

SAULUQUI JERUSALENQUIN QUEJPCHICHA

²⁶ Sauluqui Jerusalén watja quejpžcu Yoozquin criichi zoñinacžtan ajcz pecatčha. Nii criichinacazti Saulužtan ajcz eksičha. “Ana ultimu Yoozquin criichižcaa” cžican kuzquiz pinsichičha. ²⁷ Jalla nuž cjenami Bernabé cžita jilaqui Saulo chjitchičha, apostolonacžtan zalzjapa. Nekztanaqui Bernabequi apostolunacžquin mazzičha, jaknužt Saulo jiczquiz ojkcان Jesucristo Jiliržtan zaltčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesucristo JiliriQUI Saulužquiz paljaychičhalaja, nii mazni. Nižaza jaknužt Damascuquin Sauluqui Jesucristo puntuquiztan tjup kuzziz parličhaja, jalla nii mazzizakazza. ²⁸ Nekztanaqui Sauluqui Jerusalén wajtquin ojklaychičha; nižaza hermanonacžtan kamchičha. ²⁹ Jalla nuž žejlcان Sauluqui Jesucristuž puntuquiztan tjup kuzziz paljaychičha. Nižaza griego taku chiiñi judionacžtan ch'aascان parličičha. Nii zoñinacaqui Saulo konz pecatčha. ³⁰ Jalla nii quintu zizcu, nii parti criichinacaqui Saulo chjitchičha Cesarea cžita wajtquin. Jalla niwjtان Tarso cžita watja cuchanchičha.

³¹ Jalla nekztanaqui nii timpuqui walikaz želatčha iclizanacami, Judea yokquin žejlñi iclizanacami, Galilea yokquin žejlñi iclizanacami, Samaria yokquin žejlñi iclizanacami. Jalla nuž tjappacha walipantačha. Yoozquin criichinacami Yooz Jiliri walja tjapa kuzziz cžisnatčha. Rispitñi kuzziztačha. Nižaza Espiritu Santuqui ninaca kuzñitačha, cuntintu kamajo. Jalla nižtiquiztan walja yapchičha Yoozquin criichinacaqui.

ENEAS CHJETINTA

³² Nižaza Pedruqui criichi zoñžquiztan zoñi tjontjonžcan ojklayatčha. Nižaza Lida wajtchiz Yooz parti zoñinacžquiz tjonzni ojkcchičha. ³³ Jalla nicju Eneas cžita zoñžtan zalchičha. Eneasqui quinsakal wata laa zuchu želatčha, tjajz ajpžquiz želatčha. ³⁴ Nekztanaqui Pedruqui nižquiz cžichičha:

—Eneas, Jesucristuqui am čhjetnaquičha. Zaažna. Am tjajz zquiti zumpacha chjinžna.

Nii orapacha Eneasqui žaazičha. ³⁵ Nekztanaqui nii Lida wajtquiz kamñi zoñinacami nižaza Sarón wajtquiz kamñi zoñinacami nii zuch zoñi čhjetinta cherchičha. Nekztanaqui niž tuquita ejpnacž cuzturumpinaca eccu, Yooz Ejp Jiliržquin criichičha. Nižaza Yooz kamañchiz cžissičha.

DORCAS CJITI ZON JACATATSKATTA

³⁶ Jalla nii timpuzakaz Jope cžita wajtquin tsjaa Yoozquin criichi žon želatčha, Tabita cžiti. Griego tawkquiz Dorcas cžiti tjuuchiztačha. Naa maatak žon zuma paatanaca paacan zuma kamiñpantačha, nižaza t'akjir zoñinaca okzniñtačha. ³⁷ Jalla nii timpu Dorcas cžiti žonqui laa cžiscu, ticzinčha. Ima tjatcan naaža curpu awjžcu, tsjii kjuyquiz tsewcta pisuquin chjichtatačha. ³⁸ Jope watjaqui Lida žcatillatačha. Jalla nii Lida wajtquin Pedruqui želatčha. Jalla nuž zizcu nii Jope wajtchiz hermanonacaqui pucultan zoñinaca cuchanchičha Pedružquin rocajo, tuž cžican:

—Apuraj tjonla, ana enenžcu.

³⁹ Nekztanaqui Pedruqui tsijtsu ninacžtan ojkcchičha. Jalla nicju irantižcu nekztan Pedruqui chjichtatačha, Dorcas curpu majčža kjuyquin. Nii kjuyquin Pedružtan chica žejlcان žew maatakanacaqui kaatčha. Nižaza ninacaqui Pedružquiz tjeezičha Dorcas paata zquitinaca, nii. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui tjappacha nii parti zoñinaca ulanskatchičha. Ninacaž ulantiquiztan quillžcu Yoozquin

mayizichiča. Naa ticzin zona curpu kjutñi cheržcu chiichiča, tuž cjican:

—Tabita, žaažna.

Jalla nižtiquiztanaqui naa ticzin žonqui čhujcqui cjetzinča. Nekztanaqui Pedro cheržcu, julzinča. ⁴¹ Pedruqui naaža kjarcu tanziča, nekztan tsijskatchiča. Nuž tsijskatzcu Pedruqui parti jilanacami nižaza žew maatakanacami kjawziča. Nekztan Dorcas žejtchin tjeeziča. ⁴² Tjapa nii Jope wajtchiz žoñinacaqui nii quintu zizziča. Jalla nižtiquiztan walja Yoozquin criichiča. ⁴³ Pedruqui tsjii kjaž maj nii wajtquiz kamchiča, Simón cjita žoñž kjuyquiz. Nii Simonaqui zkizinaca koñž langžñitača.

10

PEDRUZTAN CORNELIUZTAN

¹ Cesarea wajtquiz tsjii Cornelio cjita žoñi želatča. Niiqui zultatž jiliritča, Italian cjita regimientoquiztan. ² Jalla nii jiliriui niž famlianacztanpacha arajpach Yooz rispitiča. Nižaza Yoozquin mayizičiča. Nižaza pori judío žoñinaczquiz walja paaztan yanapt'ichiča. ³ Tsjii noojiqui majñakak ora chjuužtažokaz tsjii Yooz anjila cherziča, kjanapacha. Nii anjilaqui nižquin tjonžquichiča tuž cjican:

—¡Cornelio!

⁴ Corneliuzti tsucchi anjilž kjutñi cherziča. Nekztan pewcziča:

—Wejt Jiliri, žčjulutaya? —cjican.

Nekztanaqui nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Amqui Yooz Ejpžquin mayizičamča. Nuž naychiča Yooz Ejpqui. Nižaza am t'akjir žoñinaczquiz yanaptanaca naychiča. Jalla nuž nayžcu, Yooz Ejpqui cuntintuča. Nižaza am cjuñža. ⁵ Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchanžca, Simona kjawzjapa. Nii Simonaqui Pedro cjitazakazza. ⁶ Pedruqui yekja Simonžtan alujtača. Nii yekja Simon-
aqui zkizi koñž langžñi žoñiča. Niiž kjuya pajk kot žcati žejlča. Nii Pedruž amquiz chiyaučiča, čhjulut am paas cječhaja, jalla nii. —Jalla nuž chiichiča nii anjilaqui.

⁷ Nii anjilaž ojktanaqui, Corneliuqui pucultan piyunanaca kjawziča. Nižaza atintiñi zultatunaczquiztan tsjii zuma cumpliñi zultatu kjawziča. Nii zultatuqui Yoozquin kuzzizzakaztača. ⁸ Nekztanaqui Corneliuqui nii kjawžta žoñinaczquiz tjapa quint'ichiča. Jalla nekztan Jope wajtquin cuchanchiča.

⁹ Niiž jaka tažuqui nii čhjepultan cuchanta žoñinaca Jope kjutñi ojkičiča. Jope watja žcatiž cjen, nii oraqui Pedruqui kjuy jun-
tuña patiuquin yawchiča Yoozquin mayizi. Nii oraqui tayıpurutača. ¹⁰ Jaziqui Pedruqui ancha čhjeri eeskatatča, lujlž pecatča. Jalla nuž čhjeri kisan, Pedruqui nii tsewcta patiuquin tsjii chjuužtažokaz cherziča. ¹¹ Jalla tuž cherziča: arajpacha cjetzi tsjii pajk mantilažtakaz čhijwžquichiča yokquin. Nii mantilaqui pajkpıc punta žcucžintatča. ¹² Jalla nii mantiliuiz tjapaman pajkpıc kjojchanacziz animalanacami, zkoranacami, wežlanacami želatča. ¹³ Nekztanaqui Pedruqui tsjii jora nonziča, tuž cjican:

—Pedru, tsijsna. Conžna. Lujlžna.

¹⁴ Pedruzti kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animalanaca ana lulasača. Lii quintracha. Jaziqui nižta anal lulasača wejrqui.

¹⁵ Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wilta chižquichiča, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz chiichiča, “Zumača niiqui, lujljapa” cjican. Jalla nii Yoozič chiita taku anam amqui nicasača, “Ana zumača lujljapa. Lii quintracha” cjicanaqui.

¹⁶ Jalla tižta čjep wilta watchiča. Nekztanaqui nii mantilaqui arajpach kjutni waytitatača. ¹⁷ Nekztanaqui Pedruž kuzquiz pinsichiča, tuž cjican: “Nii chjuužtakaz cherta ĵaknužt cji? Ĵčjulut Yoozqui wejtquiz intintiskatz pec?” Nii orapacha Simonž kjuya pewcpewcziča Corneliuž cuchanžquita žoñinacaqui. Nekztanaqui Simonž kjuy zanguin irantichiča. ¹⁸ Irantižcu, nii žoñinacaqui altu joržtan pewcziča, tuž cjican:

—ĴSimón anaj tekz alujya? Simonž tsjii tjuuqui Pedro cjitača.

¹⁹ Pedruqui tirapanž pinsatča nii chjuužta puntuquiztan. Jalla nuž pinsan, Espiritu Santuqui niž kuzquiz cjichiča:

—Cheržca, Pedro. Čjepultan žoñinaca am kjurča. ²⁰ Tsijsna. Čhijwžca. Ana paysnakcan ninacžtan oka. Wejrtča ninaca cuchanžquichintqui.

²¹ Jalla nekztanaqui Pedruqui čhijwžquichiča, nii Corneliuž cuchanžquita žoñinacžtan zali. Ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui tsjii žoñi kjurča. Wejrtča niitqui. Ĵčjulquin ančhucqui tjončinčhuctay?

²² Nekztan ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cornelio cjita zultatž jiliriž cuchanžquita tjonuča wejrnacqui. Niiqu walja rispitta žoñiča. Nižaza niiqui Yooz rispitiča. Tjapa judío žoñinacaqui niž zuma kamañ wira quint'ičiča. Tsjii Yooz anjilaqui nižquin mantichiča, tuž cjican: “Žoñinaca cuchna, Pedro cjitaqui tekz am kjuyquiz kjawzjapa. Pedruž chiita taku nonžna amqui”. Jalla nuž Corneliužquiz cjichiča nii Yooz anjilaqui.

²³ Nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz kjawziča atintita cjisjapa. Tsjii arama nekz tjajžinčiča. Jaka tažuqui Pedruqui ninacžtan ojkčiča. Nižaza tsjii kjaž Jope wajtchiz hermanonacaqui nižtan chica ojkčiča.

²⁴ Niž kat tažu Cesarea watja irantichiča, Corneliuž kjuyquin. Jalla nicju Corneliuqui tjewznatča niž parintinacžtan, nižaza tsjii zuma mazinacžtan. Corneliuqui ninaca kjawziča, ninacazakaz Pedruž taku nonzjapa. ²⁵ Pedruž kjuyquin luztan Corneliuqui nižtan zalčiča. Nekztan Pedruž yujcquiz quillziča, nii amzjapa. ²⁶ Pedruzti tsjiskatchiča, tuž cjican:

—Tsijsna amqui. Wejrmi am irat žoñizakaztča. Anača Yooz-takaztča.

²⁷ Jalla pucultan parlican, luzziča. Nii kjuyquin walja ajczi žoñinaca zalčiča. ²⁸ Pedruqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui zizza. Tsjii judío žoñiqui yekja wajtchiz žoñžtan anaž mazi cjisnasača, anaž ninacžtan ajcnasača. Nižaza yekja wajtchiz žoñž kjuyquin anaž tjonznasača. Jalla nuž judiož lii cjiča. Pero Yoozqui wejr intintiskatchiča. Anziqui čjul žoñimi Yooz partiquiz cjesača, nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui anal chiž waquizuča, “Nii žoñiqui ana Yooz partiquiz cjesača” cjicanaqui. ²⁹ Nekztan amiž

kjawŕtquiztan wejrqui ana kjaž chiižcu tjonchinča; judionacž lii quintracjenami ana nicchinča. Pero ziz pecuča, žkjažtquiztan wejr kjawzinčhucta ančhucqui?

³⁰ Jalla nekztanaqui Corneliuqui kjaaziča tuž cjican:

—Ažk pajkpic tjuŕi wattan tii majŕnakak ora wejrqui kjuyquiz želatuča, Yoozquin mayizican, nižaza ayunazcan. Jalla nuž želan, tsjii walja llijŕi zquitchiz žoŕiqui wejtquiz jeczquichiča. ³¹ Nižaza wejtquiz cjichiča: “Cornelio, Yoozqui am mayizita nonziča. Nižaza amiž t'akjir žoŕinacžquiz okztanaca cjuŕziča. ³² Jaziqui Jope wajtquin žoŕinaca cuchna, Simona zijjajo. Nižaza niž tsjii tjuuqui Pedro cjitača. Yekja Simonž kjuyquiz alujazi žejlpachača, pajk kot žcati. Nii yekja Simonaqui zkizi koŕž langžŕi žoŕiča. Nii Pedruqui tjonžcu, amtanž parlaquiča”. Jalla nuž wejtquiz chiichiča nii anjilaqui. ³³ Jalla nuž nii chiita tawk jaru, apura cuchanchinča am kjuri. Walim tjonchamča. Jaziqui tekzi tjappacha wejrnacqui Yooz Ejpž yujcquiz žejlča. Jaknužt Yoozqui wejrnacalta amquiz cjitčhaja, jalla nii tjappacha nonz pecasuča wejrnacqui.

PEDRUZ PALJAYTA TAKUNACA

³⁴ Jalla nekztanaqui Pedruqui paljayi kallantichiča, tuž cjican:

—Jaziqui tintazuča. Ultim weraraž, Yoozqui tii muntuquiz žejlŕi žoŕinaca anaž yekja yekja illillza. ³⁵ Yoozquin rispitznaquiž niiqui, nižaza Yooz kuzcama kamaquiž niiqui, Yoozqui jakzilta čjul wajtchiz žoŕžquizimi asiptasača. Anziqui jalla nuž tintazuča. ³⁶ Yooz Ejpqui Israel žoŕinacžquiz amigo pajassiča. Nekztan niž zuma kamaŕ puntu zizkatchiča. Jesucristuž cjen zuma cuntintu kuzziz cjisŕi atasacha, jalla nii. Jesucristuča čjulquiztanami chekan Jiliriqui, wali azziz. ³⁷ Ančhucqui zumapanž zizza, jaknužt judio yokquiz watčhaja, jalla nii. Primero Juanqui Yooz taku mazmaziča. Nižaza žoŕinaca bautissiča. Nekztanaqui Jesucristuqui niž persun Galilea yokquiz obranaca tjeezŕi kallantichiča. ³⁸ Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoŕitača. Yooz Ejpqui nižquiz walja Espiritu Santuž azi tjaachiča. Jalla nižtquiztan ojklaychiča, walinaca paacan, nižaza zajraž tanta žoŕinaca liwriican. Jalla nuž paachiča, Yooz Ejpžtan nižtan chicapachaž nuž cjen. ³⁹ Tjapa Jesusaž ojklaytanacami paatanacami cheržcu, jalla nii maznasacha wejrnacqui, Judea yokaran ojklaytanacami, nižaza Jerusalén watjaran ojklaytanacami. Wiruŕaqui Jesusaqui cruzquiz ch'awctiquiztan conta ticziča. ⁴⁰ Jalla nuž contiquiztan čjep majquiztan Yooz Ejpqui Jesusa jacatatskatchiča. Jacatatskatžcu Yoozqui wejtnacaquiz parizizkatchiča. ⁴¹ Jesusaqui parti žoŕinacžquiziqui ana parizichiča. Antiz wejtnacaquiz alaja parizichiča. Nižaza jecnacat Yooz Ejp illztčhaja, jalla ninacžquiz parizichiča Jesusaqui. Nižaza wejrnacmi Jesusaž jacatattiquiztan nižtanuntu lulassinča, nižaza kjazmiuntu licassinča. ⁴² Nekztanaqui Yooz Ejpqui tii Jesusapacha wali Juez Jiliržquin utchiča. Juez cjen nii Jesús chawc Jiliriqui žejtŕi žoŕimi ticzi žoŕimi juzjizaquiča. Jalla nii mazmazŕijapa wejrnac cuchanžquichiča Jesusaqui. ⁴³ Nižaza tuquitanpacha Yooz taku parliŕinacaqui Jesusiž puntuquiztan parlichipanča, tuž cjican: “Jakziltat nii Jesusižquiz tjapa kuztan criyačhaj niiqui ujnacquiztan pertuntaž cjequiča”.

ESPIRITU SANTUZ LUZTA

⁴⁴ Jalla nuž Pedruž chiyan, Espíritu Santuqui tjapa niiž chiita taku nonžni žoñinacžquiz luzičha. ⁴⁵ Jalla nuž cjen nii Pedružtan tjonchi judío žoñinacaqui isphantichi quirchicha, Espíritu Santuqui tjaataza-kaztača ana judío žoñinacžquiziqui. ⁴⁶ Espíritu Santo tanžcu, nii žoñinacaqui yekja ana pajta taku čhičhiyatča. Nižaza Yoozquin waljaž alawatča. Jalla nižtiquiztan isphantichi cjišičha nii žejlŋi judionacaqui. ⁴⁷ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnacaquiz Espíritu Santo tjaatača. Nižaza tinacžquiz Espíritu Santo tjaatazakazza. Jaziqui tinaca bautista cjisjapa, žec žoñit atajas?

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Pedruqui mantichiča, Jesucristuž tjuuquiz tinaca bautista cjeyajo. Nekztanaqui nii žoñinacaqui Pedružquiz rocchiča tsjii kjaž maj ninacžquiz kamt'ajo.

11

PEDRUŽ JUDIO ŽOÑINACŽQUIZ MAZTA

¹ Nii Judea yokaran žejlŋi illzta apostolonacami, jilanacami, jalla ninacaqui quintu nonchicha, yekja wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku catokchicha, jalla nii. ² Pedruqui Jerusalén watja quejpžquichiča. Jalla nuž quejptan parti judío criichinacaqui Pedruž quintra chuchchicha, ³ tuž cjican:

—ČKjažtiquiztan učum lii quintra amqui yekja wajtchiz žoñinacžquin tjonžni ojlkhamtajo? ČKjažtiquiztan učum lii quintra ninacžtan lujlchamtajo?

⁴ Nekztanaqui Pedruqui nii parti judionacžquiz quint'ichiča, jaknužt watčaja primerquiztanpacha Corneliuž puntu, jalla nii. Tuž cjican, quint'ichiča:

⁵ —Wejrqui Jope wajtquin želatuča. Yoozquin mayizican, tsjii chjuužtažoka cherchinča, jalla tižta. Tsjii pajk mantilažtakaz tsewctan chjiwžquichiča. Niiž pajkpic puntuquiztan žcucžintatača. Jakz-iquiztažlaj wejrqui, jalla nekz wejr tirichuc irantižquichiča. ⁶ Jalla nuž irantižquitanaqui zumpacha cherzinča, čjulut nii kjuyltan žejl, cjican. Jalla nuž wejrqui cherchinča tjapaman pajkpic kjojchchiz animalanaca, k'it animalanacami, zkoranacami, wežlanacami, jalla nuž cherchinča. ⁷ Nii orazakaz tsewctan tsjii žoñž joražtakaz nonzinča. Wejtquin čhižquichiča tuž cjican: “Pedro, tsijtsna. Conžna. Nižaza lujlžna”. ⁸ Wejržti kjaazinča, tuž cjican: “Wejt jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animala ana luli atasacha, am lii quintrača. Jaziqui nižta anal paasača wejrqui”. ⁹ Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wiltazakaz čhižquichiča, tuž cjican: “Yoozqui čhičhiča, ‘Zumaž tiiqui lujljapa’ cjican. Nii Yooz zuma cjitaqui ana amqui ‘Ana lulasaz’ cjeella. Yooziž čhi-ita taku anam nicz waquiziča, ‘Ana lulasaz. Lii quintrača’ cjicanaqui”.

¹⁰ Jalla nuž čjep wilta watchičha, nekztanaqui nii mantilaqui wayti-tatača tsewcchucpacha. ¹¹ Nekztanaqui čjepultan žoñinacaqui weriž alujta kjuyquiz irantižquichiča. Cesarea wajtquiztan cuchantatača wejr kjuri. ¹² Nižaza Espíritu Santuqui wejr mantichiča ninacžtan ana paysnakcan okajo. Nižaza sojtaltan jilanacaqui wejtta chica ojkiča. Jalla nicju irantižcu, tjappacha wejrnacqui tsjii žoñž kjuyquiz luzazzinča. ¹³ Nižaza nii kjuychiz žoñiqui wejtnacaquiz quint'ichiča, jaknužt niiž kjuyquiz tsjii anjila chertčhaja, jalla nii. Nii anjila tsijtsi cherchiquiča. Nižaza nii anjilaqui niižquiz tuž cjichiquiča: “Jope

wajtquin zoñinaca cuchanžca, Simona kjawznajo. Niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitača. ¹⁴ Jalla niiqui amquiz chiyaquiča, jaknužt ammi nižaza tjapa am familianacami liwriita cječhaja, jalla nuž”. ¹⁵ Nekztanaqui wejrqui ninacžquiz parli kallantitan, Espíritu Santuqui ninacžquiz luzziča, jaknužt tuquiqui učumnacaquiz luztčhaja, jalla nuž. ¹⁶ Jalla nekztanaqui wejrqui Jesusaž niiž tuqui chiita taku cjuñzinča. Jesucristo Jiliriqui cjichiča, “Juanqui kjaztan bautisñipantača. Ančhucqui antis Espíritu Santužtan bautistaž cjequiča”. ¹⁷ Jesucristo Jiliržquiz criichiž cjen Yoozqui učumnacaquiz Espíritu Santo tjaachiča. Nižta iratapacha Yoozqui ninacžquiz Espíritu Santo tjaachiča. Jaziqui wejrqui anal Yooz quintr cjesača. —Nuž quint'ichiča Pedruqui.

¹⁸ Jalla nii quintu nonztiquiztan nii Jerusalén wajtchiz criichinacaqui ana iya chutchiča. Nužquiz ch'ujquichiča. Yoozquin alawazziča, tuž cjian:

—Nižazakaz yekja wajtchiz zoñinacaqui persun ujnaca pajžcu, nižaza persun kuznaca campiižcu, jalla nekztan ninacaqui persun ujnacquiztan pertuntazakaz cjequiča. Nižaza wiñaya Yooztan kamaquiča.

CRIICHI ZOÑINACA WICHANZI

¹⁹ Esteban conžcuqui, yekja Yoozquin criichinaca zakaz walja tanzquin cjissiča. Jalla nuž cjen criichinacaqui yekja watjanacquín atipassiča. Fenicia, Chipre, Antioquía, jalla nii yokanac kjutñi wichanžiča. Jalla nicju liwriiñi Yooz takunaca parličiča. Judío zoñinacžquiz alaja parličiča, ana yekja zoñinacžquiziqui. ²⁰ Yekjapa criichi jilanacaqui Chipre yokquiztan nižaza Cirene yokquiztan ojkchiča. Nekztanaqui nii yokanacquiztan Antioquía watja irantichiča. Nekztan Antioquía wajtquin yekjapa criichinacaqui ana judío zoñinacžquiz parlichizakazza Liwriiñi Jesucristo Jilirž puntu takunacquiztan. ²¹ Jesucristo Jilirž aziqui ninacžquiztača. Nižaza nii parlitiquiztanaqui walja zoñinacaqui tuquita cuzturumpinaca jaytižcu, Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criichiča.

²² Nekztanaqui Jerusalén iclizziz criichinacaqui nii quintu nonchiča. Jalla nii quintu nonžcu, Bernabé cjita zoñi cuchanchiča Antioquía watja. ²³ Jalla nicju irantižcu, Bernabequi cherchiča, jaknužt Yoozqui nekž žejlñi criichinacžquiz okztčhaja, jalla nii. Nii criichinacaqui walja cuntintutača. Jaziqui Bernabequi tjappachquiz chiižinchiča, tuž cjian:

—Yoozquin criichinaca, zuma tjapa kuztan Yooz jiczquiz kamaquiča.

²⁴ Nižaza Bernabequi wali zuma zoñitača. Niiqui Espíritu Santužtan tsjii kuzziztača. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziztača. Jalla nuž zuma kamcan walja zoñinaca Yoozquin macjatskatžquichiča Bernabequi.

²⁵ Jalla nekztanaqui Bernabequi Tarso watja ojkchiča Saulo kjuri. Saulo wajtžcu Antioquía chjitchiča. ²⁶ Jalla nicju tsjii wata intiru criichinacžtan žejlchiča. Tama zoñinacžquiz Yooz taku tjaajinchiča. Antioquía wajtquiziqui criichinacaqui cristiano tjuuchiz cjissiča. Tuquiqui nižta tjuuchiz ana želatča.

²⁷ Jalla nii timpuqui tsjii kjažultan Yooz taku parliñi zoñinacaqui Jerusalén wajtquiztan Antioquía ojkchiča. ²⁸ Tsjiiqui Agabo cjitatača. Niiqui nii ajcžñi criichinacž taypíquiz tsijtsiča. Tsijtsican Yooz Espíritu Santuqui nii Agabo chikatchiča, tuž cjian:

—Tjapa tii yokquiz wali čhjer mach'a želaquiča.

Jalla tižta watchiċha, Claudio cjita chawc jiliriž mantiz timpuqui.
²⁹ Jalla nižtiquiztan nii Antioquía wajtchiz criichinacaqui acuerdo luzziċha Judea wajtchiz jilanacžquin tsjii yanapñi cuchanzjapa. Zapa mayniqui jaknužt onanchucažlaja jalla nuž onanchiċha, nii Judea wajtchiz criichi jilanacžquin yanapzjapa. ³⁰ Nižaza nii onantanaca apaychċha Judea wajtchiz icliz jilirinacžquin. Bernabežtan Saulužtan nii apayanacaqui chjitchiċha.

12

JACOBO CJITA APOSTOL CONTACHA

¹ Jalla nii timpu Herodes cjita chawc jiliriqui yekjap Yoozquin criichi žoñinaca tanchiċha. ² Nižaza Herodesqui Jacobo conkatchiċha pajk cuchillžtan. Jacobqui Juanž jilataċha. ³ Jalla nuž contiquiztanaqui judío žoñinacaqui muzpa chipchipchiċha. Jalla nuž nayžcu Herodesqui Pedro preso tanchizakazza. Jalla nii oraqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijstataċha. ⁴ Pedro preso tantiquiztan, carsilquiz chawctataċha. Carsilquiz pajkpic t'ak zultatunaca wijilñi uchtataċha. Zapa t'akaqui pajkpic zultatuchiztaċha. Pascua pijsta pastanalla Herodesqui Pedro jwes pinsichiċha, nii Jerusalén wajtchiz žoñinacžquiz tjeezjapa. ⁵ Nuž Pedruqui tirakaz carsilquiz chawcta želatċha, zultatuž cwitita. Nii parti Yoozquin criichi jilanaca cullaquinaca niižtajapa walja tjapa kuztan Yoozquin mayizatċha.

PEDRO CARSILQUIZTAN LIWRIITA

⁶ Jaka tažuqui Herodesqui Pedro jwes pecatċha žoñinacžquiz tjeezjapa. Ima jwes an nii ween Pedruqui tjajatċha, carinžtan ċhejlta pucultan zultatž taypiguiz. Yekja zultatunacaqui carsil zanguiz wijilatċha. ⁷ Jalla nii weenpacha tiripintit Yooz anjilaqui tjonchiċha. Nižaza nii carsil kjuyltan muzpa waljaž kjanchiċha. Nekztanaqui nii anjilaqui Pedruž latuquiztan lanziċha. Nuž lanžcu tjaji wajtskatchiċha. Nekztanaqui Pedružquiz paljaychiċha:

—Uri žaazna, —cjican.

Jalla nii orapacha Pedruž kjara ċhejlta carinaqui jutztoka tjojtsiċha.

⁸ Nižaza nii anjilaqui cjichiċha:

—Cinturuna zumpacha yajkzna. Nižaza am ċhjata ċhjatzna.

Jalla nuž Pedruž paan, nii anjilaqui cjichiċha:

—Am irs irsna. Wejt wirquiz apžca.

⁹ Nekztanaqui Pedruqui anjilž wirquizpacha ulanchiċha carsilquiztan. Nii ora Pedruqui werara ana werara, ana zuma zizi atchiċha. “Chju-uznoka wejrqui” cjican pinsatċha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui primera wijilñi zultatu watchiċha. Nekztanaqui nii jaru wijilñi zultatu watchizakazza. Nekztanaqui carsil zanguin irantichiċha. Nekztan carsil jir chawjczqui jutztoka cjetsiċha. Jalla nekztanaqui callquinpacha ulanchiċha, nižaza ojkiċha. Jalla nuž cjen yekja callquin zina ectaċha. Anjilaqui nužquiz juttokaz katchiċha. ¹¹ Pedruqui nekztan zumpacha naaziċha, carsilquiztan liwriita, nii. Nekztanaqui cjichiċha:

—Ultim werara liwriitaž wejrqui. Anal chjuuznukalala. Wejt Yooz Ejp jiliriqui niž anjila cuchanzquichiċha wejr liwriizjapa Herodes kjarquiztan, nižaza nii anawali paaz pecñi judío žoñinacž kjarquiztan.

¹² Jalla nuž pinsican, Pedruqui María kjuya ojkiċha. Naa Mariiqui Juanž maataċha. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztaċha. Jalla naaža

kjuyquin walja Yoozquin criichi zoñinacaqui ajczitača, nii ora Yoozquin mayizatča. ¹³ Pedruž kjuy patio zana t'okt'okan, tsjaa tur cullaqui Rode cjití ulanžquichinča, ject tjonchi, cjican. ¹⁴ Pedruž jora čhajzcu, ancha cuntintu zajtchinča partinacžquin mazñi, Pedruča tjonchi, cjican. Tjatzintača, nii patio zana cjetzinž. ¹⁵ Nii quintu nonžcu, criichi zoñinacaqui cjichiča:

—¡Amqui lucuratomča!

Jalla nuž chiyen, naaqui werarapanča cjichinča. Nii partinacazti cjichiča:

—Anaž nii cjesača. Niž animužlani anjilazlaj.

¹⁶ Pedruzti tira zanquiz t'okžinchiča. Nekztan chawjcz cjetžinchiča. Pedro cheržcu, walja tsucchi cjissiča. ¹⁷ Pero Pedruqui kjaržtan siñala utchiča nii ajczi zoñinaca ch'uj cjejačo. Jalla nekztanaqui Pedruqui quint'ichiča, jaknužt Yoozqui ni carsilquiztan liwriitčaja, jalla nii. Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui nužuzakaz quint'aquiča Jacob jilžquin nižaza parti criichinacžquin. Wejr okaž, —cjichiča.

Jalla nekztanaqui Pedruqui ulanchiča, yekja kjutñi ojczjapa.

¹⁸ Tjuñiž tewjctanalla, Pedro ana žejlñi cheržcuqui, nii wijilñi zultatunacaqui ancha tsucchiča, nižaza kuz turwayskatchiča. Pedruqui jaknužt ulantčaja, jalla nii ana wira jaknuž zizi atchiča. ¹⁹ Nekztanaqui Herodesqui Pedro kjuri cuchanchiča. Ana wachi atchiča. Jalla nekztanaqui Herodesqui nii wijilñi zultatunacžquiz zumpacha pewcpewcziča. Jalla nuž pewc pewczcu, nii zultatunaca conajo mantichiča. Jalla niž wiruñ Herodesqui Judea yokquiztan ojkiča, Cesarea wajtquin želi.

HERODES TICZICHA

²⁰ Herodesqui žawjchiča Tiro Sidón wajtchiz zoñinacž quintrā. Jalla nižtiquiztanaqui ninacaqui acuerdo palt'ichiča Herodes yujcquiz prisintisjapa. Nii Tiro Sidón watjanacchiz zoñinacaqui Herodes tjaata čheržtan kamñitakalča. Nižaza tsjii Blasto cjita zoñi želatča. Niiqui Herodes secretariotača. Jalla nii zoñinacaqui Blasto cjita secretario roct'ichiča ninacžta favaora tjurt'izinačo, Herodes ana quintrā cjejačo. ²¹ Herodesqui tsjii tjuñi citchiča ninaca nekzi prisinti cjejačo. Jalla nii cita tjuñquiziqui Herodesqui niž wali jilir zquiti cujtsiča audiencia watzjapa. Jalla nuž zquiti cujtžcu, niž mantiñi sillquin julziča. Nekztanaqui tsjii kjaž takunaca chiichiča. ²² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii nonžñi zoñinacaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—Tii chiiñi zoñiqui anača ina zoñi. ¡Antis yoozpanča!

²³ Jalla nuž kjawtiquiztan Herodesqui cuntintutača, nii zoñinacž kjawta taku ana nicz pecatča, “Anača wejrqui Yooztqui” cjicanaqui. Ana werar Yooz Ejpžquin honora tjaachiča. Jalla nižtiquiztan nii orapacha Yooz Ejp jiliri qui niž anjila cuchanžquichiča, Herodes chawc laa cjisnačo. Jalla nekztanaqui nuž laacjžcu Herodesqui lak'už liwj mirta ticziča.

²⁴ Pero nii liwriiñi Yooz takuqui tjapa kjutñi parlita cjissiča. Nekztanaqui tsjan tsjan zoñinacaqui tjapa kuztan nii parlita Yooz taku criichiča.

²⁵ Bernabežtan Saulužtan nii pucultanaqui apayta onantanaca in-tirjižcu, Jerusalén wajtquiztan Antioquía quejpchiča. Nižaza Juan chjichcu ojkchiča. Juanqui niž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztača.

13

BERNABEZTAN SAULUŽTAN CUCHANTA

¹ Antioquía wajtchiz Yoozquin criichi zoñinacžquiztan Yooz puntu tjaa-jiñinaca, nižaza Yooz taku chiiñi profetanaca želatča. Jalla tinacatača: Bernabé, Saulo, Simón (Negro cjitazakaztača), Lucio (Cirene wa-jtchiz zoñitača), nižaza Manaén (niiqui junto pajkchiča Herodestan. Herodesqui Galilea kjuttan mantiñitača). ² Tsjii nooj Yoozquin alawaz-japa ajczitača, nižaza nii ora ayunasatkalča. Jalla nuž cjen Espiritu Santuqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui Bernabé nižaza Saulo yekja t'akžina, weriž munta tra-bajo paañijapa.

³ Jalla nekztanaqui Yoozquin mayizizcu, nižaza ayunascu, nii Yoozquin criichinacaqui Bernabežtan Saulužtan ninacž juntuñ kjaržtan lanziča. Nekztanaqui nii pucultanaqui cuchanchiča, Yooz trabajo trabajžcajo.

BERNABEZTAN SAULUŽTAN CHIPRE YOKQUIN OJKTA

⁴ Nekztanaqui Espiritu Santuž cuchanžquitan Bernabežtan Saulužtan ojkchiča Seleucia cjita watja. Jalla nicju warcu zalchiča Chipre cjita yoka ojkžjapa. ⁵ Jalla nicju irantižcu Salamina cjita watja luzziča. Jalla nicju judionacž ajcz kjuyanacquiz Yooz taku parli kallantichiča. Juan Marcos ojkchizakazza ninaca yanapi. ⁶ Tjapa nii Chipre cjita yokaran ojklaychiča. Nižtami Pafos cjita watja irantichiča. Jalla nicju tsjii judío zoñžtan zalchiča. Nii zoñiqui Barjesús cjitatača. Nii zoñiqui laykatakakalča. Nižaza toscara chiiñitakalča, “Wejrqui Yooz taku chiičhiyuča” cjiñitakalča. ⁷ Jalla nii layka zoñiqui chawc jiliri Sergio Paulo cjita nižtan chicatakakalča. Jalla nii jiliriqui cusa zizñi zoñitača. Nii zoñiqui Yooz taku nonz pecatča. Jalla nižtiquiztan Bernabežtan Saulužtan kjawskati cuchanchiča. ⁸ Nii layka zoñiqui ninacž quintra chiičiča, nii jiliriqui ana Yooz taku nonznajo, nižaza Yoozquin ana kuzziz cjeয়ো. Nii layka zoñž tsjii tjuuqui Elimas cjitazakaztača. ⁹ Nižaza Sauluž tsjii tjuuqui Pablo cjitazakaztača. Nii Pabluqui Espiritu Santuž irpitapantača. Nii layka zoñiž Yooz tawk quintra chiiitiquiztan, Pabluqui nii zoñž kjutñi zumpacha cherziča, ¹⁰ tuž cjican:

—Amqui anawalimča. Incallñamča. Amqui zajriž maatimča. Nižaza Yooz kuz quintramča. Amqui Yooz Ejpž taku tsjii kjutñi intin-tiskatz pecñampanča. ¿Kjažtiquiztan nižta amjo? ¹¹ Jaziqui Yooz Ejp Jiliriqui am casticaquiča. Zuram cjequiča. Tsjii kjaž maj tii tjuñ sii anam cheraquiča.

Jalla nii orapacha zura cjissiča, zumchiquizpan. Ana zinta cheri atžcu, nii layka zoñiqui tsjii zoñi kjurchiča niž kjarcu tanžcu chjichñijapa. ¹² Jalla nižta cheržcu, nii chawc jiliriqui Yoozquin criichiča. Yooz taku puntu tjaaajintiquiztan walja ispantichi quirchiča nii jiliriqui.

ANTIOQUIA OJKTA

¹³ Jalla nekztanaqui Pabluqui niiz mazinacztan warcu zalchiča Pafos wajtquiztan ojkzjapa. Nekztan Perge cjita watja irantichiča. Perge watjaqui Panfilia yokquintača. Nekztan Juanqui ninaca ecchiča, Jerusalén watja quejpžquichiča. ¹⁴ Nekztanaqui ninacaqui Pergequiztan watchiča Antioquía watja. Antioquía watjaqui Pisidia yokquintača. Jalla nicju tsjii jeejz tjuñquiz luzziča tsjii judionacz ajcz kjuyquiz. Nekztanaqui luzcu, julziča. ¹⁵ Jalla nuž želan cijirta Yooz tawk liwruqui liitatača, Moisés cijirta Yooz takumi, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijirta takumi, jalla nii liitatača. Jalla nuž liizcu ajcz kjuy jilirinacaqui Bernabežquiz Pablužquiz chiyajo nuž cjichiča, tuž cijan:

—Jilanaca, ančhucalta tsjii zuma taku želanaqui, anzpachaž chiya.

¹⁶ Nekztanaqui Pabluqui tsijtsiča. Nižaza kjara waytižcu ch'uj cjiskatchiča. Jalla nuž ch'uju želan, paljaychiča tuž cijan:

—Israel wajtchiz žoñinaca, nonžna. Nižaza werar Yooz rispitiñi žoñinaca, nonžna. ¹⁷ Israel wajtchiz žoñinacz Yoozza werar Yoozqui. Jalla nii Yoozqui učum tuquita atchi ejpnaca illziča niizquin sirwajo. Nii timpuquin Egipto yokquin tirapan kamchiča yekja wajtchiz žoñinacažtakaz. Jalla nižta želanami Yoozqui walja mirkatchiča. Wiruñaquí Yooz Ejpqui niiz azi tjeezcan jwezquichiča nii yokquiztan. ¹⁸ Pusi tunc watanaca ch'ekti yokaran ojklayan, Yoozqui ninacz anawali kamzquiztan awantichiča. ¹⁹ Nii timpupacha pakallak nacionanacaqui Canaán yokquin žejlñitača. Jalla tjappacha nii yokquiz žejlñinaca tjatanchiča Yoozqui, nižaza ninacz yoka tjaachiča učum tuquita atchi ejpnaczquiz, tsjii irinsažtakaz. ²⁰ Nekztanaqui pusi patac pjijska tuncan watanaca juezanaca utchiča učum ejpnaczquiz mantiñijapa, Samuelž timpu irantisquizcama. Samuelqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetatača. ²¹ Jalla nii Samuelž timpuquiz učum ejpnacaqui tsjii pajk jiliri maychiča ninaca irpiñijapa. Jalla nuž maytiquiztan Yoozqui Saúl illziča ninaca mantiñijapa. Nii Saúlqui Cis majchtača, nižaza Benjamín t'akquiztantača. Nii Saúlqui pusi tunc watajapa mantiñitača. ²² Nekztanaqui Yoozqui niiz puestuquiztan Saúl jwes-siča. Jalla nekztanaqui nii rey puestuquin David utchiča. Davidž puntuquiztan Yoozpachača tuž cjichiqui: “Wejrqui tii David cjita žoñi nayuča Isaiž majchča. Tii žoñiž cjen ancha cuntintutča. Wejt kuzcamapanikaz kamñipanča tiiqui”. Jalla nuž cjichiča Yoozqui. ²³ Tsjii Davidžquiztan majchmaati ojkniqui Jesusa cjitača. Tuquiqui Yoozqui taku ecchiča Israel wajtchiz žoñinaca liwriizjapa. Jalla nii taku cumplisjapa, Yoozqui tii Jesusa cuchanzquichiča Israel žoñinaczquiz. ²⁴ Ima Jesusaž Yooz langz kalltan, Juanqui tjapa Israel žoñinaczquiz parliñitača, tuž cijan: “Ančhucqui persun ujnaca pajžcu, kuznacaž campiya, nekztan bautistaž cjesača”. ²⁵ Juanž ticz tjuñi žcatžinžcan, Juanqui cjichiča: “Ančhucqui jaknužt wejt puntuquiztan pinsiħaja, niiqui anaħa niit wejrqui. Wejt wirquin tjonħa tsjiiqui, wejtquiztan juc'ant jiliriħa. Nii atintizjapa, anal waquizuħa, nižaza wejrqui inakazħa.”

²⁶ Jilanaca, Abrahamž majchmaatinaca, nižaza Yooz rispitsñinaca, ančhucqui nonžna. Ančhucaltajapaž tii liwriiñi Yooz taku žejlħa. ²⁷ Jalla nii Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami, nižaza niiz jilirinacami, jeħħalaja Jesusaqui, nii ana zizatħa. Zapa jeejz tjuñquiz judionacz ajcz kjuyquin tuquita profetanacz cijirta taku liiñipanħa. Jalla nuž liyanami

nii taku anaž intintazñipantača. Nii žoñinacapachača tuquita Yooz taku cumpliskatchiqui, Jesusa conta cjiskatchiča, nuž. ²⁸ Nii Jesusižquiz ana čjul ujmi watchiča, nii conzjapaqui. Jalla nuž cjenami ninacaqui Pilato chawc jiliržquiztan maychiča, nii Jesusa conzjapa. ²⁹ Nekztanaqui Jesusiž puntuquiztan jaknužt tuquitanpacha Yooz tawk liwruquiz cijirtatažlaja, jalla tjapa nii cijirta takunaca cumplissiča. Nii taku cumplis-tiquiztan Jesusiž curpu cruzquiztan apakchiča. Nekztanaqui niiz curpu tjattatača. ³⁰ Yooz Ejpzti Jesusa ticziquiztan jacatatskatchiča. ³¹ Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui niiz mazinacžquiz tjon-tjonziča. Niiz mazinacaqui niiztan chica ojkchiča Galilea yokquiztan Jerusalén watja. Nižaza ninacaqui anziqi žoñinacžquiz niiz puntuquiz-tan tiraž parliča.

³² Jaziqui Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquiz taku ecchiča. Wejrnacqui nii cumplista takunaca zjijcchinča ančhucquiz mazjapa. Jalla nii zuma mazta ančhucquiz parluča. Yoozqui učhum ejp-nacžquiz taku ecchiča. ³³ Učhumqui nii tuquita atchi ejpnacžquiztan tjonchinča. Učhumnacalta Yoozqui niiz ecta taku cumplissiča, Je-susa jacatatskatchiqui, nii. Nižaza nižtapacha segundo salmuquiz cijir-tatača tuž cjican: “Amqui wejt maatimča. Tonj tjuñi žejtkatchinča”. ³⁴ Nižaza Yooz Ejpqui niiz jacatatz puntuquiztan chiichiča, tuž cjican: “Ticziquiztan am curpu jacatatskatača, ana wira sipulturnquiz mojkz-japa”. Jalla nii puntuquiztan chiča cijirta Yooz takuqui, tuž cjican: “Yoozqui Davidžquiz taku ecchiča, jalla nii tawk jaru ančhucquiz zuma favora paasača Yoozqui”. ³⁵ Jalla nužpan chiča tsjii salmuquiz-iqi, tuž cjican: “Am zuma sirwiñiž curpu ana ecta cjesača mokajo”. ³⁶ Jalla nuž werarača. Davidqui niiz timpu žejlñi žoñinacžquiz yanapchiča, jaknužt Yooz mantičhaja, jalla niicama. Nekztanaqui Davidqui ticziča niiz ejpnaca irata. Nekztan niiz ticzi curpu tjattiquiz-tan mojkchiča. ³⁷ Jesucristuzti Yooziž jacatatskatchiča. Niiz curpuzti ana mojkchiča. ³⁸ Jilanaca, ančhucqui tuž ziz waquiziča. Jesusiž cjen ujnaca pertuntaž cjesača. Jalla nii zuma taku ančhucquiz par-luča. ³⁹ Moisés mantita lii jaru kamcanami, ana pertunta cjisñi atča. Jesusižquiz macjatchi cjenaqui jalla nižtakaz tjapa ujnacami pertuntaž cjesača. ⁴⁰ Jaziqui ančhucqui cwit'aza, ana nii tuquita cijirta casticu sufrisjapa. Tuquitan Yooz taku parliñi profetanacaqui cijirchiča, tuž cjican:

⁴¹ “Nonžna, Yooztan quintrazñinaca, azzucaž ančhucqui, nižaza ch-jatkachucaž ančhucqui. Wejrqui Yooz Ejptča. Ančhuc kamz timpuquiz wali pajk obranaca paachinča. Jalla nuž ančhucquiz quint'ichi cjenami ančhucqui ana criyasača. Jalla nižtiquiztan ispantichi cjisna, nižaza casticta cjequiča, ančhucqui Yooz quin-tra tjasñinaca”.

⁴² Nuž chiižcu Pabluqui niiz mazinacžtan judionacž ajcz kjuyquiztan ulanchiča. Yekjap ana judionacž ejpchiz žoñinaca želatča. Jalla ninacaqui roct'azziča, tuž cjican:

—Tii jar jeejz tjuñquiz tii puntunacquiztan wejtnacaquiz wilta tjaa-znalla.

⁴³ Nii ajcz kjuyquiz nii cultu žeržcu walja judío žoñinaca, nižaza judiož cuzturumpi paañinaca, jalla ninacaqui Pablužtan Bernabežtan chica apziča. Nii pucultanaqui zuma taku tjaachiča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztanž cjee. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjee.

⁴⁴ Jalla nii wiruñta jeejz tjuñquiziqui joz tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajczičha Yooz taku nonzjapa. ⁴⁵ Jalla nuž ajczi cheržcu, nii judío žoñinacaqui iñizichičha. Nekztanaqui Pabluž quintra čiichičha, niiz taku ana walkatzjapa. Nižaza Pablo iñarchičha. ⁴⁶ Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ana eksu čiichičha, tuž cjican:

—Ančhucqui judío žoñinacčhucčha. Nižtiquiztan ančucaquiz primeraqui tii liwriiñi Yooz taku čiistančha. Ančhuczi tii Yooz taku anaž nonz pecčha. Nižaza Yooziž tjaata wiñaya žeti anaž risiwz pecčha, jalla nuž tantiichinčhucčha ančhucqui. Jalla nižtiquiztan anziqiu ana judío ejpchiz žoñinacžquiz tii Yooz taku paljayačha. ⁴⁷ Jalla nuž mantichičha Yooz Ejp Jiliriqui, tuž cjican:

“Wejrqui ančucaquiz utchinčha, tjapa nacionanacquin žoñinacžquiz wejt puntu kjanzt'ajo. Ančucaž cjen tjapa kjuttan tii muntuquiz yok tjiuquin kamñi žoñinacami liwriitaž cjequičha”.

⁴⁸ Jalla nuž nonžcu, nii ana judío ejpchiz žoñinacaqui ancha chipchičha. Nižaza Yooz tawk puntuquiztan, tuž cjichičha: “Tii Yooz takuqui zuma-pančha”. Jakziltat arajpachquin wiñaya kamzjapa Yoozqui illzaja, tjapa ninacaqui nii parlita Yooz taku criichičha. ⁴⁹ Tjapa yokaran Jesucristo Jilirž puntuqui parlitatačha. ⁵⁰ Judío žoñinaczi quintra aptazzičha. Nekztan ninacaqui tsjii kjaž rispitta judío cuzturumpi paañi maatakanacžtan, nižaza tsjii kjaž wali zuma rispitta wajt jilirinacžtan palt'ichičha. Nii judío žoñinacž cjen ninacaqui Pabluž nižaza Bernabež quintra aptazzizakazza, nii yokquiztan chjatkatzcama. ⁵¹ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ninacž kjojqhquiztan zcatchi pulpu tsajtsičha. Jalla nii tsajtstaqui tsjii siñalažtakaztačha nii wajtchiz žoñinacž quintrajapa. Nii yokquiztan ulanžcu, Iconio cjita watja ojkičha. ⁵² Pero nii Yooz taku catokñi žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Nižaza Espiritu Santuž irpitapanž cjissičha.

14

ICONIO WATJA OJKTA

¹ Iconio cjita wajtquin kamcan Pablužtan Bernabežtan luzzičha nii judionacž ajcz kjuyquin. Nekztan Jesucristuž puntuquiztan parlitiquiztan, walja judío žoñinacžtan, nižaza ana judío žoñinacžtan, walja ninacaqui Yoozquin criichičha. ² Pero nii ana criichi judío žoñinaczi ana criiz pecchipantačha. Nekztan ninacaqui parti žoñinaca Yoozquin criichinacž quintra aptazzičha, nižaza criichinacž quintra pinsiskatchičha, “Nii Yoozquin criichi žoñinacaqui anawalipančha” cjicanaqui. ³ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ažk tjuñi kamchičha nii wajtquin. Nižaza zuma tjurt'iñi kuzziz paljaychičha. Nižaza Jesucristo Jiliržquin tjapa kuzziztačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui azi tjaachičha, siñalanacami milajrunacami paajo. Jalla nuž paatiquiztan kjanapacha tježtatačha, Yooz okzñi takuqui weraračha, jalla nii. ⁴ Nii wajtchiz žoñinacaqui pizc partiquin t'akzičha. Parti žoñinaczi judío žoñinacžquin apuychičha. Parti žoñinaczi apostolonacžquin apuychičha. ⁵ Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui parti žoñinacžtan, nižaza nii wajt jilirinacžtan, tsjii parla asiptichičha Pablo Bernabé ch'aanizjapa, nižaza ninaca maztan čhajczjapa. ⁶ Pablužtan Bernabežtan jalla nii quinto zizcu, atipassičha. Litra wajt kjutñi ojkičha. Nižaza Derbe wajt

kjutni ojkchizakazza. Nii pizc watjanacaqui Licaonia cjita yokquintača. ⁷ Tjapa nii Licaonia yokaran zuma liwriini Yooz taku parlichicha.

PABLO MAZTAN CHAJCTA

⁸ Nii Listra waitquin tsjii zuch žoŋi želatča. Majttiquiztanpacha nižtapantača, wira ana ojklajniča. Jalla nicju julzi želatča. ⁹ Nii zuch žoŋiqui Pabluž chiita taku nonziča. Nii žoŋiqui “Pabluqui wejr čhetnasaž jaz” cjican pinsichiča. Nižaza Pabluqui niž kuzquiz naychiča, Yoozquin tjapa kuzziz cjeta, jalla nii. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pabluqui nižquiz zuma chekžcu, altu joržtan chiižinchicha, tuž cjican:

—Sok'opacha tsijsna, am persun kjoichtan.

Jalla nižta čiiťtiquiztanaqui nii zuch žoŋiqui tsjii layzcu tsijsiča, nekztan ojklayi kallantichiča. ¹¹ Jalla nii Pabluž paata cheržcu, žoŋinacaqui walja kjawi kallantichiča. Licaonia tawkquiztan kjawchiča tuž cjican:

—Yooznacaqui žoŋižtakaz tsewctan chjiwžquichiča učumnacaquiz.

¹² Nii žoŋinacaqui cjetča, Bernabequi Júpiter cjita yoozza. Pabluqui parliŋipantača, jalla nuž cjen nii žoŋinacaqui cjichiča, Pabluqui Mercurio cjita yoozza. ¹³ Wait tjiuin Júpiter yooz timpluquiz želatča. Nii timplu fabriqueruqui wac turunaca nižaza pjajkallanaca zjičchiča, wait zanquiz, jalla nekz. Nii fabriqueržtan nii waitchiz žoŋinacžtan Pablužquiz Bernabežquiz sirwiz pecatča Yooztakaz. Wac turunacžtan wilana ljokt'iz pecatča. ¹⁴ Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan jalla ninacaqui nižta paa-awc cjen naaziča. Jalla nuž naažcu persun zquiti wjajrsiča, anal nii pecuča cjican. Nižaza nii žoŋinacž taypiquin kjawcan luzcu, altu joržtan čiičiča, tuž cjican:

¹⁵ —Žoŋinaca, čkjaťtiquiztan wejtnacaltajapa tižta paajo? Wejrnacqui ančuca irata žoŋizakaztča. Ančhucqui jalla tižta paaz cuzturumpinaca jaytiz waquiziča. Inapanikazza tii ančhuc cuzturumpinacaqui. Werar žejtŋi Yoozza tjapa kuztanqui sirwizqui. Jalla nuž cjican ančucaquiz mazni tjonchinča. Nii werar Yoozqui paachiča arajpacha, yokanaca, kotanaca, nižaza tjapa žejlŋinaca paachiča. ¹⁶ Tuqui timpluqui žoŋinacaqui persun kuzcama ojklajniča. Jalla nuž ojklayan Yoozqui ana kjaž cjiŋitača. ¹⁷ Yoozqui čijŋi apayžquiča, zuma zkala pookajo. Nižaza Yooz cjen wali čjeri žejlča, učumnaca lujlžapami, nižaza cuntintu kamžapami. Jalla nuž zumanaca tjaača Yoozqui. Nižtiquiztan žoŋinacaqui Yooz pajz waquiziča.

¹⁸ Jalla nuž čijanamii nii waitchiz žoŋinacaqui tira wilana conawkkaz cjetča, Pablužquiz Bernabežquiz sirwizjapa. Ch'aman tii custurumpinacquiztan apatatskatchiča. Ultimquiziqui nižtami ana wilana conchiča.

¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž judionacaqui tjonchiča Antioquia waitquiztan, nižaza Iconio waitquiztan. Jalla nii tjonchi žoŋinacaqui nii waitchiz žoŋinacžquiz kazzinchicha Pabluž quintru. Nekztanaqui maztan Pablo muzpa čajcchiča. Nekztan nii čajcni žoŋinacaqui, “Ticziča” cjican Pablo waitž tjiya joochiča. ²⁰ Waitž tjiuin ectaž cjen jalla nekzi criichinacaqui ajcziča Pabluž muytata. Jalla nuž želan, Pabluqui žaaziča. Nekztan waitquin wilta luzziča. Nekztanaqui jaka tažuqui Bernabežtan Pablužtan ojkchiča Derbe cjita wait kjutni.

²¹ Jalla nicju zuma liwriiñi Yooz taku paljaychiča. Jalla nuž pal-jayan walja žoñinacaqui Yooz taku criichiča. Nekztanaqui Litra Iconio Antioquía nii watjanac kjutñi quejpchiča. ²² Jalla nii watjanacquin Pablužtan Bernabežtan Yoozquin criichi žoñinaca tjurt'iñi kuzziz cjisjapa walja chiižinchiča, tuž cjican:

—Yoozquin kuzzizpankaz tira kamaquiča. Yooz mantuquiz kamchiž cjen, tii muntuquiz ancha sufrispanča učumnacaqui.

²³ Nižaza zapa iclizquin jilirinaca nombrichiča. Nekztanaqui Yoozquin mayizizcu ayunazcu Pabluqui nii nombritanaca Yoozquin cumpjiichiča. Nii nombrita jilirinacaqui Yoozquin tjapa kuzziztača.

PABLUŽTAN BERNABEŽTAN ANTIOQUIA QUEJPCHICHA

²⁴ Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan Pisidia cjita yokaran watchiča. Nekztanaqui Panfilia cjita yokquin irantichiča. ²⁵ Jalla nicju Perge wajtquin Yooz taku paljaychiča. Nekztanaqui Atalia cjita wajt kjutñi ojkchiča. ²⁶ Jalla nicju warcu zalchiča, Antioquía ojkz-japa. Tuquiqui ima okan, Antioquía wajtchiz criichinacaqui Pablužtan Bernabežtan, nii pucultan Yoozquin cumpjiichiča Yooz taku paljayajo. Jalla nuž Yooz taku paljayz trabajo žeržcu, Antioquía watja quejpchiča. ²⁷ Jalla nicju irantižcu, Pabluqui Bernabežtan nii wajtchiz criichi-naca juntaskatchiča. Nekztan nii criichinacžquiz quint'ichiča, tjapa Yooz aztan paatanaca. Nižaza quint'ichiča, jaknužt yekja wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin criichiča; nižaza Yooz jiczquiz luzziča. ²⁸ Nižaza ažk tjuñinaca Pablužtan Bernabežtan nicju žejlchiča criichinacžtan.

15

JERUSALENQUIN AJCZTA PUNTU

¹ Jalla nii timpuqui tsjii kjaž žoñinacaqui Judeaquiztan Antioquía ojkchiča. Jalla nicju ninacaqui Yoozquin criichinacžquin tjaajñi kallan-tichiča, tuž cjican:

—Moisés mantita cuzturumpinaca paastanča, liwriita cjisjapa.

² Pablužtan Bernabežtan nižta tjaajñi žoñinacžtan walja ch'ayi ch'ayi parlichichiča nii cuzturumpi paaz puntuquiztan. Ultimquiziqui Pablužtan Bernabežtan yekjap criichinacžtan nombrita cjissiča, Jerusalén watja ojkzjapa. Jalla nicju nii parlita puntuquiztan wilta parlaquiča apostolonacžtan nižaza icliz jilirinacžtan.

³ Jalla nijapa nii Antioquía criichinacaqui ninaca cuchanchiča. Jalla nuž ojkcan, Fenicia yokaran Samaria yokaran watchiča. Jalla nuž wajtcan Pablužtan Bernabežtan quint'ichiča, jaknužt yekja nacionchiz žoñinacaqui ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytičhaja, nižaza jaknužt Yoozquin kuzziz cjistčhaja, jalla nii quint'ichiča. Jalla nii quintu nonžcu žoñinacaqui “Ancha cuzala” cjican cjichiča.

⁴ Pablužtan Bernabežtan Jerusalén watja irantitan, nii wajtchiz criichinacami apostolonacami nii icliz jilirinacami tjapauntu Pablužtan Bernabežtan risiwchiča. Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan quint'ichiča jaknužt ninacaqui Yooz aztan paatčhaja, jalla nii. ⁵ Nekztanaqui yekjap fariseo partiquiztan criichinacaqui tsijtsiča, tuž cjican:

—Nii yekja nacionchiz criichinacaqui judionacž chimpuz custurumpi jalla nii paastanča. Nižaza Moisés mantita liicama kamla.

⁶ Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacami ajcziča jalla nii puntu parlizjapa. ⁷ Jalla nuž ažkpacha ch'ayi ch'ayi parližcu, Pedruqui tsijtsiča, tuž cjan:

—Jilanaca, ančhucqui tižta zizza. Tuquiqui Yoozqui ančhucaquiztan wejr illzipanla, yekja nacionchiz žoñinacžquiz nii zuma liwriiñi Yooz taku paljayajo, ninaca nii liwriiñi taku criyajo. ⁸ Nižaza Yooz Ejpqui tjapa žoñinacž kuz zuma zizza. Nii yekja nacionchiz žoñinaca criiñi kuzziz cjen, Yoozqui ninacžquiz Espíritu Santo luzkatchiča. Jaknužt učhumnacaquiz Espíritu Santo luzkattčhaja jalla nužuzakaz. Nižaza Espíritu Santo tjaacan, Yoozqui tjeeziča, yekja nacionchiz criichinaca persun maati cunta ricujchizakazza, jalla nii. ⁹ Yoozqui ninacžtan učhumnacatan ana pjalpjalziča. Yoozquin tjapa kuz cjen ninacaqui kuz campiichiča. Nižaza Yoozqui ninaca pertunchiča, zuma kuzziz cjeajo. ¹⁰ Jaziqui Yooz Ejpqui nižta munchiča. Ančhucqui Yooz quintr cjequiz niiqui, casticta cjequiča. Ančhucqui nii yekja wajtchiz criichinaca učhum cuzturumpi tjuz pecča, tsiji liczi kuzižtakaz. Učhumpachaž nii cuzturumpinaca ana tjapa payi atchiča, nižaza učhum tuquita atchi ejpnacžquiztanpacha ana tjapa payi atchiča. Jaziqui, žkjažtiquiztan nižta ninaca paakatz pecjo? ¹¹ Nii cuzturumpi paañiz cjen anaž jakziltami ujnacquiztan liwriita cjesača. Jesucristu Jiliriqui okžni kuzziz cjen žoñinacž laycu ticziča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin criichiž cjen učhumnacami ninacami ujnacquiztan liwriita cjesača.

¹² Jalla nuž Pedruž chiitiquiztan tjappacha ch'uju cjissiča. Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ninaca quint'ichiča, jaknužt yekja nacionanacaran ojklajcan Yooz aztan siñalanacami milajrunacami paatčhaja, jalla nii. ¹³ Jalla nuž quint'i žeržtan, Jacoboqui cjichiča:

—Jilanaca, nonžna. ¹⁴ Simón Pedruqui učhumnacaquiz quint'ichiča jaknužt tuquiqui Yoozqui persun maati cunta ana judío žoñinaca ricujchizlaja, jalla nii. ¹⁵ Nižaza Yooz taku parliñi profetanacž cijjrta tawk jaruča niiqui. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča:

¹⁶ “Tii wattanaqui quejpžčača. Davidž kjuyquiztan ojki žoñinacaqui pajlzi kjuyažtakaz žejlča. Jaziqui Davidž pajlzi kjuyaqui wital kjuyača. Wital waytača, ew žoñinaca cjisjapa. ¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapaman nacionchiz žoñinacaqui Yooz Ejp Jilirž kamaña pecaquiča. Jakziltat Yooz kjawztažlaja, jalla nii žoñinacaqui Yoozquin tjonaquiča. ¹⁸ Jalla nuž cjichiča Yooz Jiliriqui tuqui timpuquiztanpacha, žoñinacž zizajo”.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan wejr cjiwča. Nii ana judío žoñinacaqui ana molistis waquiziča. Ninacaqui ninacž tuquita cuzturumpinaca jaytichiča, Yooz kuzcama kamzjapa. Jalla nuž cjenauki ana kjaž cjis waquiziča, nii učhum cuzturumpinaca paaz puntuquiztan. ²⁰ Tiikaz učhumqui ninacžquin cijjrasača, tuž cjan: “Žoñiž paata yoozquin wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza anača adulteriuquiz ojklayzqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Nižaza čjul animal ljocmi anača lujlsqui”. Jalla niikaz cumplistanča nii yekja wajtchiz criichinacaqui. ²¹ Tuquitpanpacha zapa wajtquiziqui Moisés liiqui parlitatača. Nižaza zapa ajcz kjuyquiz liitatača zapa jeejz tjuñquiziqui.

²² Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacžtan nižaza tjapa criichinacžtan palt'ichiča, tsjii tsjii ninacžquiztan illzjapa. Nekztan Judas illztatača, niž tsjii tjuuqui Barsabás cjitazakaztača. Nižaza Silas illztazakaztača. Jalla nii pucultanaqui walja zuma jilanaca cjitatača niž mazi jilanacžquiztan. Nekztanaqui nii illzta žoñinacaqui Pablužtan Bernabežtan cuchantatača Antioquía wajtquin, nii cuzturumpi paaz parlita puntu mazjapa. ²³ Jalla ninacžtan tsjii carta apaychiča. Nii cartiquiz tuž cjichiča:

“Wejtnaca jilanaca, wejrnacqui Jesusiž illzta apostolonactča, nižaza icliz jilirinactča, nižaza Yoozquin criichinactča. Wejrnacqui ančhucquin tsaanznuča. Ančhucqui ana judío žoñinacžhucča. Antioquía wajtchiz žoñhucča, nižaza Siria yokquin kamiñhucča, nižaza Cilicia yokquin kaminčhuczakazza. ²⁴ Wejrnacqui tsjii quintu zizzinča. Tekztan tsjii kjaž žoñinacaqui ančhucquin ojtkalča, ana jec jiliriž mantita ojkičiča. Jalla ninacž chiita taku ančhuc kuz turwayskatčhani. Ninacaqui cjičhani, “Judionacž chimpuz cuzturumpi paastanča. Nižaza tjapa Moisés liiqui cumplistanča”. Jalla nuž chiūzcu, paysnakñi kuzziz cjissinčhucžlani. ²⁵ Jalla nii quintu zizcu, nii puntuquiztan wejrnacqui zuma palt'ichinča. Nekztanaqui wejrnacqui kazzinča, tsjii pucultan wejtnacaquiztan illzjapa. Nii pucultanaqui illztatača ančhuc cherzñi okajo. Ninacaqui Pablužtan Bernabežtan chica okaquiča. Nii Pablo Bernabé, jalla ninacaqui ancha zuma pecta jilanacača. ²⁶ Nii Pablužtan Bernabežtan Jesucristo Jilirž mantita ojklaycan joz conkatchiča. ²⁷ Nižtiquiztan wejrnacqui Judastan nižaza Silžtan cuchanchinča, ančhucatan tii puntu parlizjapa. Nižaza ančhucaquiz tjapa tii puntuquiztan paljayaquiča. ²⁸ Wejtnacquizimi Espíritu Santužquizimi walikaztača tinacaqui. Wejrnacqui ančhucaquiz anaž tsjii liczi kuzi tjuz waquizasača, anaž wejtnac liczi cuzturumpi paakatz waquizasača. Jalla tiikaz paakatz waquiziča. ²⁹ Žoñiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza čhjul animal ljocmi anača lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Anača adulteriuquiz ojklayzqui, luctaka cjiñimi maataka cjiñimi. Zuma lucutiñipan kamsa. Jalla nuž kamaquiz niiqui, walikaz cjequiča ančhucqui. ¡Zumakaz ojklaya!” Jalla nuž cjiirtatača nii cartaqui.

³⁰ Nekztanaqui nii cuchanta žoñinacaqui cartižtan ojkičiča Antioquía watja. Jalla nicju irantižcu, tjapa nii wajtchiz criichi žoñinaca juntazziča. Nekztan nii carta intirjichiča. ³¹ Jalla nii carta liižcu, nii jilanacaqui walja chipchiča, nii zuma takunaca cjiiržžquitaž cjen. ³² Nižaza nii Judastan Silžtan Yooz taku paljayñitača. Jalla nuž paljaycan walja žoñinacžquiz kuzziča. Nižaza nii criichinacaqui tjurt'iñi kuzziz cjiskatchiča ninacž tawkžtan. ³³ Jalla tsjii kjaž tjuñinaca nicju kamchiča, Judastan Silžtan. Nekztanaqui ninaca cuchanžquini jilanacžquin quejz pecatča. Jalla nuž peccan parti criichinacaqui cjichiča:

—Yooz Ejpžtan ančhucqui zumakaz okalla.

³⁴ Jalla nekztanaqui Judasqui ojkičiča. Ultimquiziqui Silasqui eclis tantiichiča. ³⁵ Nižaza Pabluqui Bernabežtan Antioquía wajtquin eclichizakazza. Nekztanaqui parti jilanacžtan Yooz taku walja tjaajnatča ana criichi žoñinacžquiz, nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatča.

PABLUQUI WILTA YOOZ TAKU PALJAYI OJKCHA

³⁶ Jalla niiz wiruñ Pabluqui Bernabežquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Wлтаž jaziqui ojklalla. Jakzi watjanacquin učhumqui liwriiñi Yooz taku parlitažlaja, jalla nii jılanaczquin tjontjonžquilalla. Jaknužt kamčhaja jalla niichum cheržquilalla.

³⁷ Bernabequi Juan chjitz pecatča. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cji-tazakaztača. ³⁸ Niiž tuquiqui Panfilia wajtquin žejlcan, Marcosaqui Pablužquiztan Bernabežquiztan quepi zarakchiča. Ana iya chica ojklaychiča Yooz taku parlican. Jaziqui Pabluqui Marcos ana chjitz pecatča. ³⁹ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ch'aassiča. Nekztanaqui jaljtichiča. Bernabequi Marcos chjitzcu tsjii warcu luzziča Chipre kjutñi ojkszapa. ⁴⁰ Pablužti Silas cjita zoñi illziča nižtan chica ojknijapa. Nii žejlñi jılanacaqui Pablužtan Silžtan Yoozquin cumpjiichiča, Yooz zuma yanapajo. ⁴¹ Nekztan ninaca Siria yok kjutñi ojkičiča. Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojklaychiča, iclizquiztan icliza ojklaychiča, criichi jılanaca tjurt'iñi kuzziz cjejajo.

16*TIMOTEOQUI PABLO CUMPANT'ICHICHA*

¹ Nekztanaqui Pablužtan Silžtan irantižquichiča Derbe Listra cjita watjanacquiz. Jalla nicju tsjii Yoozquin criichi zoñžquiz zalchiča, Timoteo cjita. Niiž maaqui judío žontača, Yoozquin criiñtača. Niiž ejpqui griego žoñitača. ² Nižaza Listra wajtchiz criichi žoñinacami Timoteo rispitchiča. Iconio wajtchiz žoñinacaqui Timoteo rispitchizakazza. ³ Nekztanaqui Pabluqui Timoteo kjutzñi pecatča. Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacz cuzturumpi jaru Timoteo chimpuskatchiča, nii yokaran kamñi judionacz ana quintru chiyajo. Timoteož ejpqui griego žoñitača, anatača judío. Jalla nuž cjen Timoteoqui ana chimpuchiztača, judionacz irata. Jalla nii zizziča nii yokaran kamñi judionacui. ⁴ Nekztanaqui tjapa watjanaca ojklaycan, Pabluqui niiz mazinacztan Jerusalén parlita quintu mazziča. Apostolonacami Jerusalén icliz jilirinacami, jalla ninacz chiita taku quint'ichiča tjapa Yoozquin criichi jılanaczquiz. ⁵ Jalla nižtiquiztanaqui niiran žejlñi criichinacaqui Yoozquin walja tjapa kuzziz cjissiča. Nižaza zapuru Yooz jiczquiz luzatča iya žoñinacaqui. Jalla nižtiquiztan tsjanž yapatča Yoozquin criichi jılanacaqui.

PABLUZ CHJUUZTA

⁶ Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Pablužquizimi niiz mazinaczquizimi atajchiča, ana Asia yokaran Yooz taku parliñi ojklajajo. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Frigia, nižaza Galacia cjita yokanacaran ojklaychiča. ⁷ Jalla nuž ojklajžcu, Misia cjita lintiquin irantichiča. Jalla niwjctan Bitinia yokquin luzquiz pecatača. Jalla nuž pinsan Jesucristužtan Espiritu Santužtan nii yoka luz ana munchiča. ⁸ Jalla nižtiquiztan Bitinia yokquin ana luzziča. Antis Misia yokquin watžcu, Troas cjita watja irantichiča. Jalla nii watjaqui pajk kot tjiiquiz želatča. ⁹ Jalla nicju tsjii ween Yoozqui Pablo chjuuzkatchiča. Chjuuzcan jalla tuž Pabluqui cherchiča, tsjii Macedonia wajtchiz zoñi cherchiča. Tsijsi želatča. Nižaza rocatča, tuž cjan: “Macedonia yok kjutñi kajžcalla amqui. Yanapt'alla”. ¹⁰ Jalla nuž wiiquin chjuuzcuqui Pabluqui tjaczīča Macedonia ojkszapa. Nižazakaz

wejrnacmi tjaczinča Pablužtan ojkzjapa. Ultimupanž Yoozqui wejrnaça kjawziča, nawjk ojklajajo liwriiñi taku paljayajo.

PABLUZTAN SILZTAN FILIPOS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹¹ Jalla nekztanaqui Troas wajtquin tsjii warcu zalazzinča. Nekz luzcu ojkchinča. Nii pajk kot taypiquiz tsjii kolta yoka želatča, Samotracia cjita. Jalla nii tirichuc ojkchinča. Niiž jaka taziqui Neápolis cjita watja irantichinča. ¹² Jalla nekztan ojkchinča Filipos cjita watja. Nii watjaqui tuquitanpacha romano cjita wajtchiz žoñinacaž julžtatača. Jalla Macedonia yokquin nii watjaqui tsjan chekan pakjitača yekja watjanacquistanaqui. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchinča. ¹³ Tsjii jeejz tjuñquiz wajtquiztan ulanchinča, nižaza puj atquin. Jalla nicju žoñinacaqui ajczñitača, Yoozquin mayizi. Jalla nuž žejłcan wejrnaçui julzinča. Nekztanaqui liwriiñi Yooz taku palt'ican, nii ajczi maatakanacžquiz paljaychinča. ¹⁴ Tsjaa maatakui Lidia cjititača. Naaqui Tiatira cjita wajtchiz žontača. Nižaza naaqui fin murat telanaca tuyiñtača. Naa žonqui Yoozquin walja kuz tjaachintača. Jalla nuž cjen, Yoozqui naaža kuzquiz Pabluž čhiita taku catokskatchiča. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan naa žonqui bautistatača naaža familianacžtanpacha. Nekztanaqui wejtnacaquiz roct'ichinča, tuž cijican:

—Ančhucqui ultimupan wejrqui Jesucristužquin criichinčhataqui cijihaj niiqui, wejt kjuyquin tjonžcalla alujazjapa. —Nuž roctiquiztan naaža kjuyquiz wejrnaçui alujazzinča.

¹⁶ Tsjii noojiqui wilta Yoozquin mayiziz yokquin ojkan, wejrnaçui tsjaa zajriž tanti turatan zalchinča. Naa turqui ariwiñi zizzintača. Naaqui patrunž manta payiñtača. Jalla nižtiquiztan walja paaz ganiñtača naaža patrunžjapa. ¹⁷ Naa turqui Pablužquiz nižaza wejtnacaquiz apzñi kallantichinča. Jalla nuž apzcan kjawiñtača, tuž cijican:

—Tii žoñinacaqui arajpach Yooz sirwiñiča. Nižaza ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljayiñiča. —Jalla nuž kjawcan čhiichinča.

¹⁸ Zapuru nižta kjawcan wejtnacaquiz apzniñtača. Jalla nižtiquiztan Pabluqui naažajapa tsjii zkoluc žawjznawcž cjetča. Jalla nuž cjen naaža kjutñi quejpžcu cherziča. Nižaza naa tanñi zajrižquiz čhiichiča, tuž cijican:

—Zajra, Jesucristuž tjuuquiz am ulna cjiwča taa turaquiztan.

Jalla nii orapacha nii zajraqui naa turaquiztan ulanchiča.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan naa tura patrnanacaqui naaža ariwiñiquiztan ana iya paaz gani atchiča. Jalla nuž cjetča nii patrnanacaqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Pablužtan Silžtan tanchiča. Nekztanaqui pajk plazquin chjitchiča nii wajt pajk jilirinacž yujcquin. ²⁰ Juez jilirinacžquin prisintiskatchiča, tuž cijican:

—Tii judío žoñinacaqui učhum žoñinaca aptjapča. ²¹ Nižaza ninacž tsjemat cuzturumpinaca tjaajinča. Jalla nii cuzturumpinaca učhumqui anaž catokz waquiziča. Nižaza ana niicama kamz waquiziča. Lii quintracha. Učhumnacaqui roman žoñinacčhumča.

²² Jalla nuž čhiitiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Pabluž nižaza Silž quintr tjojtichiča. Nižaza nii juez jilirinacaqui mantichiča, ninacž cujtta zquiti chjojkžinažo, nekztan paržtan wjajtažo. ²³ Jalla nuž walja

wjajtźcu, carsilquiz chawjcchiċha. Niżaza nii carsila itzñi žoñi mantichiċha, ninaca zuma wijilajo. ²⁴ Jalla nuż mantitiquiztan, nii carsila itzñi žoñiqui ninaca carsil kjuyl majcchiċha, nawjk c'utźjati. Jalla nekzi pajk mazu madera želatċha, niiqui žoñi castics maderapantaċha. Nii maderquiz ninacz kjojcha majcžinchiċha.

²⁵ Jalla nuż cjenami chica arama Pablužtan Silžtanaqui Yoozquin mayizican želatċha. Niżaza Yooz wirsu itscan želatċha. Jalla nuż mayizan, nuż itsan, nii parti carsilquiz chawjcta žoñinacaqui nonziċha.

²⁶ Jalla nekztanaqui tiripintit tsjii tembloraž tjonchi. Nekztan nii carsil yokanacami pirkanacami liwj chekjinskatchiċha. Jalla nuż chekjintiquiztanaqui tjapa nii carsil zananacami justokaz cjetsiċha. Niżaza nii preso žoñinacz ċhejlta carinanacami justokaz jersiċha. ²⁷ Jalla nižta watźcu, carsil itzñi žoñiqui tjaji wajtsiċha. Nii carsil zananaca cjetsi cherźcu, “Pris žoñinacaqui atipchiž caa” nuż cjican pinsichiċha. Jalla nuż pinsiscu, niž pajk cuchillu jwessiċha, cuchillžtan persuna conzjapa. ²⁸ Nekztanaqui Pabluqui kjawchiċha, tuž cjican:

—Anam persunpacha ċhojrichaquiċha. Tjapa chawjcta pris žoñinacami tekz žejlċha.

²⁹ Jalla nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui micha tjesnaj cjichiċha. Nekztanaqui carsil kjutñi zati pariju luzziċha, walja tsucchi chekjincan. Nekztan Pabluž Silž kjojchquiz tuzi t'oksiċha. ³⁰ Nekztanaqui zancu jwescu, pewcziċha, tuž cjican:

—Jilanaca, wejr liwriita cjisjapa, ċċhjulut wejr paaz waquizasaya?

³¹ Pablužtan Silžtanaqui kjaaziċha, tuž cjican:

—Jesucristo Jiliržquiz tjapa kuztan criya. Jalla nuż cjenauki liwriita cjequiċha am familianacztanpacha.

³² Jalla nekztanaqui Pablo Silasqui nižquizimi niž kjuy familianaczquizimi Yooz taku paljaychiċha. ³³ Nii weenpacha nii carsila itzñi žoñiqui ninacz ċhojri awjžinchiċha. Jalla nekztanaqui niimi tjapa familianacami bautista cjissiċha. ³⁴ Nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui Pablužtan Silžtan jalla ninaca ċhjitchiċha persun kjuya. Niž kjuyquin ċjeri tjaachiċha. Nii žoñiqui familianacztanpacha walja cuntintutaċha Yoozquin crižcu.

³⁵ Nii wenziqui juez jilirinacaqui zultat policianaca mantichiċha carsilquin, Pablužtan Silžtan cutz ortinžtan cuchanchiċha. ³⁶ Ninacz carsilquin irantitan, nii carsila itzñi žoñiqui Pablužquiz cjichiċha:

—Nii juez jilirinacaqui wejtquin ortina apayžquichiċha, anċhuc cutznajo. Nižtiquiztan anċhucqui jazic liwriiž okaquiċha.

³⁷ Pabluži nii zultat policianaczquiz paljaychiċha, tuž cjican:

—Wejrnacqui roman parti žoñinactċha. Tjapa tii wajtquiz žejlñinacz yujcquiz wejrnaca wajtċhiċha, ana wejtnacaquiz zumpacha pewcžcu. Nekztanaqui inapacha wejrnac carsilquiz majcchiċha. ċJaziqui anċhucqui wejrnaca ċhojzaka cuts pecya? ¡Anaž cjesaċha! Antiz ninacaj persuna wejrnac tii carsilquiztan jwesi tjonla.

³⁸ Nekztanaqui nii policianacaqui ojķžcu nii juez jilirinaczquiz tjapa nii puntuquiztan quint'ichiċha. Pablužtan Silžtan roman parti žoñinacauiztan, jalla nii quintu zizcu, ancha tsucchi cjissiċha. ³⁹ Jalla nižtiquiztan pertuna mayizi ojķchiċha. Nekztanaqui nii jilirinacaqui tjonžcu jwessiċha. Nekztan Pablužquizimi Silžquizimi rocchiċha, tuž cjican:

—Tii wajtquiztanž ulna.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui carsilquiztan ulanžcu Pablužtan Silžtan Lidia kjuya ojkchiča. Jalla nekztanaqui criichi jilanaca cheržcu, “Tjurt’iñi kuzziz cjee ančhucui” cjican chižinchiča. Nekztanaqui ojkchiča.

17

ZOÑINACAŽ APTJAPZTA TESALONICA WAJTQUIN

¹ Jalla nekztanaqui wilta ojkchiča, Pablužtan Silžtanaqui. Anfípolis nižaza Apolonia jalla nii yokanaca watchiča. Nekztanaqui Tesalónica cjita pajk watja irantichiča. Jalla nekzi tsjii judionacž ajcz kjuya želatča. ² Nii wajtquin Pabluqui nii acjz kjuyquin ojkchiča, niž cuzturumpi jaru. Tsjii čhjep jeejz tjuñinacquiziqui Pabluqui nii ajczñi žoñinacžquiz paljaychiča, nii tuquitan cjiirta Yooz tawk jaru. ³ Yooz tawkquiztan tjaajinchiča Jesucristuž puntuquiztan, tuž cjican:

—Jesucristuqui sufrispantača, niž ticzcama. Niiž ticziquiztan jacatatspantača. Nii Jesusapachača Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jalla nuž ančhucaquiz paljayuča.

⁴ Jalla nii paljaytiquiztan yekjap judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui Pablužtan Silžtan juntu cjissiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui Jesucristužquiz criichizakazza. Tuquiqui Yooz Ejpkaz sirwichiča. Nižaza walja rispitta maatakanacaqui Jesucristužquin criichizakazza. ⁵ Jalla nuž cjen ana criiñi judionacaqui ancha iñiziñi cjissiča. Nekztanaqui nii ana criiñinacaqui yekjap ñejo kuzziz žoñinaca juntjapchiča, Pabluž Silž quintrá parlizjapa. Nekztanaqui ninacaqui juc’anti žoñinaca juntichiča. Nii žoñinaca junižcu, žoñinaca aptjapchiča Pabluž Silž quintrá. Nekztanaqui tjapa nii quintrá aptjapžñi žoñinacaqui Jasonž kjuya ojkchiča. Jalla nuž ojkžcu, nii kjuya muyuntichiča, Pablo Silas kjurcan. Nii pucultan žoñinaca jwes pecatča, parti žoñinacžquiz intirizjapa. ⁶ Pero Jasonž kjuyquiz Pablo Silas ana watchiča. Nižtiquiztanaqui nii quintrá žoñinaca Jason tanchiča, nižaza yekjap nekz žejlñi jilanacžtan. Nekztanaqui nii criichinacaqui chjichtatača wajt jilirinacž yujcquin. Nii jilirinacž yujcquiz želan, nii quintrá žoñinacaqui altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—Tii žoñinacaqui jakziquin ojektčhaja, nekz žejlñi žoñinacž kuz turwayskatča. Jalla tinacaqui tekz tjonchizakazza, ana wal kamaña quejpskatzjapa. ⁷ Jasonqui niž kjuyquiz Pablo Silas alujchitakalča. Nižaza tinacaqui cjiča, yekja chawc jiliri žejlča, Jesusa cjita. Nužukaz cjiča tinacaqui. Jalla nuž cjenauqui niiqui ancha ućhum lii quintráča, nižaza ućhum roman chawc jilirž quintráča. —Nuž cjican quintrá chiichiča.

⁸ Jalla nuž nonžcu, tjapa nii wajtchiz žoñinacami jilirinacami walja žawjchiča. ⁹ Ultimquiziqui Jasonqui niž mazinacžtanpacha tsjii wali printa tjaachiča, ninaca cutta cjejajo.

PABLUŽTAN SILŽTAN KAMTA BEREJA CJITA WAJTQUIN

¹⁰ Jalla nii nooj weenpacha criichi jilanacaqui Pablužquiz Silžquiz nii wajtquiztan ulanskatchiča. Nekztan Bereja cjita watja ojkchiča. Jalla nicju irantižcu, judionacž ajcz kjuya luzziča. ¹¹ Jalla nii judionacaqui tsjan zuma kuzziztača nii Tesalonic wajtchiz judionacžquiztan. Tjapa kuztan Yooz taku catokñitača. Nižaza zapuru ninacaqui tuquita cjiirta Yooz taku ližcu ližcu zumpacha tantiichiča, nii Pabluž Silas čiita

taku, werara ana werara, jalla nii zizjapa. ¹² Jalla nižtiquiztan walja nii judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui criichizakazza, rispitta luctakanacami maatakanacami criichizakazza. ¹³ Jalla nekztanaqui nii Tesalónica wajtchiz judionacaqui nonziča, Pabluqui Berea wajtquin Yooz taku paljayñi ojkičiča. Jalla nii quintu zizcu, Berea watja ojkičiča. Jalla nicju ninacaqui žoñinaca žawjwaž zjičcančiča, Pabluž quintra. ¹⁴ Jalla nuž cjen nii criichi jilanacaqui ana enenskatžcu Pablo cuchanzquichiča pajk kot kjutñi. Silžtan Timoteožtan, jalla ninacazti Berea wajtquiz ecličitača. ¹⁵ Nekztanaqui Pablužtan cumpant'iñi žoñinacaqui Pablo chjitchiča Atenas cjita watja. Jalla nekztanaqui quejpžquichiča tii takunacžtan: “Silžtan Timoteožtan, jalla ninacaqui Pablužquin apura irantiz waquiziča”, cjican.

PABLUŽ KAMTA ATENAS CJITA WAJTQUIN

¹⁶ Nekztan Pabluqui Silas Timoteo tjewsnatča. Atenas cjita wajtquiz žejlcan, wacchi žoñiž paata yooznaca cherchiča. Nii wajtquiziqui jakzimi žoñiž paata yooznacapanikaz želatča. Jalla nuž cheržcu niž kuzquiz ancha sint'ichiča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacž ajcz kjuyquin paljayčiča. Judionacžquizimi Yooz rispitiñi žoñinacžquizimi paljayčiča. Nižaza zapuru pajk plazquin paljayčiča, ojklajñi žoñinacžquiz. ¹⁸ Jalla nii plazquiz tsjii istutiiñinaca želatča. Parti nii istutiiñinacaqui Epicúreos t'akquiztantača. Parti nii istutiiñinacazti Estoicos cjita t'akquiztantača. Jalla ninacaqui Pablužquiz paljayčiča. Nekztanaqui yekjap istutiiñinacazti cjichiča:

—¿Jaknužkat tii žoñic chiichani, waljaž chiiča pero? ¿Chjulut intintiskatz pecjo?

Yekjap istutiiñinacazti cjichiča:

—Niiča yekja yooznacž puntuquiztan paljayñiqui.

Pabluqui Jesusiž puntuquiztan nižaza ticzquiztan jacatatz puntuquiztan chiichiča. Jalla nuž chiitiquiztan nii istutiiñinacaqui nižta chiichiča. ¹⁹ Nekztanaqui nii istutiiñinacaqui Pablo chjitchiča tsjii Areópago cjita yokquin. Jalla nicju ajczñitača parlizjapa. Nekztan Pablužquiz chiichiča tuž cjican:

—Nawjctan amqui tsjii ew tjaaajintanaca zjičcchamča. Jalla nii ew taku ziz pecuča wejrnacqui. ²⁰ Amqui tsjemat istařichuc takunaca chiča. Kjažt cjii nii takunacaya, jalla nii intintaz pecuča wejrnacqui.

²¹ Nii Atenas wajtchiz žoñinacaqui nižaza nii parti wajtquin kamñi žoñinacaqui čhjul ew takunacami nonzkaz pecatča. Nižaza čhjul ew takunacami chiiz kaz pecatča. Jalla nii ew takunacquizkaz ninacž kuz tjaañitača.

²² Jalla nii Areópago yokquin Pabluqui ninacž taypiquin tsijtsiča. Jalla nuž tsijtscu, tuž cjichiča:

—Atenas wajtchiz žoñinaca, ančhucqui wacchi yooznaca rispitiñchuča, jalla niil cheruča. ²³ Tii wajtquiz ojklajcan, wejrqui ančuca silunaca cherčinča. Nižaza tsjii silquin cherčinča tuž cijjrta: “Tii siluqui ana pajta Yooz sirwizjapača”. Nii ana pajta Yooz ančhucqui rispitcha, ana pajžcupacha. Jalla nii ana pajta Yooz puntuquiztan chiyuča.

²⁴ Nii Yoozqui tii muntu paachiča, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca. Jaziqui arajpachquinami yokquizimiž mantiča. Nii

Yoozqui zoñinacž kjuyta timplunacquiz ana kamčha. ²⁵ Anaž čhjulumi pecčha, zoñiž sirwita paataqui. Niipachaž zapa maynižquiz žeti tjaačha, nižaza quera atquiztan jeejsjapa tjaačha, nižaza tjappacha tjaačha zoñinacžquiz.

²⁶ Tsjii lucutiñi zoñžquiztan tjapa tii muntuquiz žejlñi zoñinaca tjonkatchičha Yoozqui, tjapa kjutñi tii muntuquiz kamajo. Nižaza zoñinacž žejtz timpumi ticz timpumi, jalla nii Yoozpachaž mantičha. Nižaza jakziquin tsjii zoñiqui kamslaja, jalla niimi zakaz mantičha Yoozqui. ²⁷ Jalla nuž mantichičha Yoozqui, zoñinaca nii kjurajo, nižaza wachajo. Ultimupančha Yoozqui učhumnacaquiztan anaž aškquin žejlčha. ²⁸ Yooziž cjen učhumqui žejtčha, nižaza ojklajčha. Jalla nižtazakaz yekjap ančhucacquiztan cijrchičha, tuž cjican: “Yooziž paatačha učhumqui”. ²⁹ Nekztanaqui učhumqui Yooz paatiquiztan, učhumlaqui anaž pinsis waquizičha, tuž cjican: “Ultim Yoozza zoñiž paataqui, korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, jalla nižta zoñiž paataqui”. ³⁰ Tuqui timpuqui zoñinacaqui Yooz puntuquiztan ana zumpacha zizzičha. Jalla nuž cjen Yoozqui zoñinacž uj awantichičha. Anziqui tjapa tii jazta zoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican: “Persun uj pajžcu, kuzza campiya”. ³¹ Nekztanaqui Yoozqui tsjii tjuñi utchičha, tjapa tii muntuquiz žejlñi zoñinaca werara pjalzjapa. Tsjii Yooziž illzta zoñiqui tjapa zoñinaca pjalaquičha, Yooz Ejpž cuntiquiztan. Yoozqui nii illzta zoñi ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui kjanapacha tjezičha, nii zoñiqui illztatačha pjaliñjapa, jalla nii. Jaziqui nižžquin criya. —Nuž paljaychičha Pabluqui.

³² Jalla nii ticziquiztan jacatatchi quintu nonžcu, yekjapanacaqui tjas-sičha. Yekjapanacazti cjichičha:

—Tii jarquin tii amiž chiita puntuquiztan wilta nonznačhani.

³³ Jalla nekztanaqui Pabluqui ninacžquiztan ojkičha. ³⁴ Yekjapanacazti Pablužquiz apzičha, niž taku crižcu. Ninacžquiztan tinaca želatčha: Dionisiotačha tsjiui, nižaza niui Areópago cjita t'akquiztantačha. Nižaza Dámaris cjiti tsjaa maatak žonqui criichintačha. Nižaza tsjii kjaž iya zoñinacaqui criichičha.

18

PABLUZ KAMTA CORINTO CJITA WAJTQUIN

¹ Wiruñiqui Pabluqui Atenas wajtquiztan ulanchičha. Corinto cjita watja ojkičha. ² Jalla nicju tsjii judío zoñžtan zalchičha. Nii zoñiqui Aquila cjitatačha. Ponto yokquiztan tjonchitačha. Niž tuquiqui Claudio cjita chawc jiliriui mantichičha tjapa judío zoñinaca Roma wajtquiztan ulnajo. Jalla nižtiquiztan Aquilaqui Italia yokquiztan ulanspan-tačha, niž tjunatanpacha, Priscila cjiti. Ninacžquin Pabluqui tjonžñi ojkičha. ³ Pablužtan ninacžtan tsjii oficiuchiztačha, tultu kjuya paañitačha. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninacžtan kamchičha junto nii tultu kjuya langzjapa. ⁴ Zapa jeejz tjuñquiz Pabluqui judionacž acjz kjuya ojkičha. Jalla nicju judionacžquiz Yooz taku paljayñitačha, nižaza ana judío zoñinacžquizimi. Zuma razunchiz tawkžtan paljaychipančha ninacž zumpacha intintazñi cjisnajo.

⁵ Nekztan Silžtan Timoteožtan Macedonia yokquiztan iran-tižquichičha. Nekztanaqui Pabluqui Yooz takupanž paljayatčha. Yekja langžñijapa timpu ana želatčha. Nižaza Pabluqui judío zoñinacžquiz

kjanacama intintiskatchiċha, Jesusaqui ninacaz tjewżta Cristuċha, jalla nii. ⁶ Nii judío žoñinacazti quintru cjissiċha Pablużjapa. Niżaza niiž quintru anawalinaca ċhiċhiċha. Jalla niżta niiž quintru ċhiitiquiztan Pabluqui niiž zquiti tsajtsajtsinċhiċha, ninacz quintru tsjii siñala cjeayo. Niżaza cjichiċha:

—Anċhucqui infiernuquinž tjojttaž cjequiċha, liwriiñi Yooz taku ana nonzinċhucċha, nekztan. Jalla nuž castictaž cjen, ana wejtquiz uj tjojtñasacċha. Anċhucqui kuzinpan Yooz taku ana criiz pecċha. Tonjtan nawjcchuc wejrqui yekja wajtchiz žoñinaczquin okaċha, ninaczquin liwriiñi Yooz taku paljayžcaċha.

⁷ Nekztanaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu tsjii Justo cjita žoñž kjuya ojkiċhiċha. Nii žoñiqui Yooz sirwiñitaċha, niżaza ajcz kjuy latuquiz kjuychiztaċha. Jalla nekez žejlñitaċha. ⁸ Nii ajcz kjuy jiliriqui Crispo cjitataċha. Niiqui niiž familianacztanpacha Jesucristužquin criiċhiċha. Niżaza walja Corinto wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu criiċhiċha. Nekztanaqui bautista cjissiċha. ⁹ Jalla nekztanaqui tsjii ween Yooz jiliriqui Pablo chjuuzkatchiċha. Nii chjuužtiquiztan Yoozqui Pablužquiz cjichiċha:

—Ana eksna amqui. Tirapan Yooz taku parla. Yooz taku paljayñi langzquiztan ana jayta. ¹⁰ Wejrqui amtan chicapachaċha. Anaž jakzil-tami amquiz tani atasacċha, ana wali paazjapaqui. Niżaza tii chawc wajtquiz muzpa žoñinacaqui wejtquin criyaquiċha.

¹¹ Jalla nuž chjuuzcu Pabluqui nii Corinto wajtquiz tsjii wata tizruchiz kamċhiċha, Yooz taku tjaajincan.

¹² Jalla niiž wiruñ judío žoñinacaqui Pabluž quintru tsjii kuzziz ajcziċha. Nekztanaqui Pablo tanžcu, chawc jilirž yujcquin ċjitchiċha. Galión cjitataċha nii Acay yok jiliriqui. ¹³ Jalla nuž ċjichcu, nii chawc jiliržquiz cjichiċha:

—Tii žoñiqui uċhumnaca lii quintraz ojklayċha. Tiiqui žoñinaczquiz ana wal tawkžtan intintiskatchiċha, niiž Yooz sirwizjapa. Pero niiž Yooz sirwizqui uċhumnaca lii quintracċha.

¹⁴ Pabluž chiyawc cjen Galión cjita jiliriqui judionaczquiz paljay-ċhiċha, tuž cjican:

—Judío žoñinaca, tii žoñiqui ana wejtnaca lii quintru paachiċha. Niżaza ana chawc uj paachiċha. Tsjii anawali paatasacċha, nekztan anċhucaž quijta razuna nonžtasacċha. ¹⁵ Tii asuntuqui anċhuca takucamakazla; niżaza žoñž tjuu puntuquiztan parlakazla; niżaza anċhuca liiquiztanka-zla. Jaziqui anċhucporaž parlasa; niżaza anċhucporaž kjažmi arreglasa. Wejrqui anal tii anċhuca lii puntuquiztan arreglis želuċha.

¹⁶ Jalla nekztanaqui nii jiliriqui nii žoñinaca tjirkatchiċha niiž ofcin-quiztan. ¹⁷ Nii ajcz kjuya jiliriqui Sóstenes cjitataċha. Jalla niċha quijchiqui. Jalla nuž nii jiliriz tjirkattiquiztan, tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui nii quijñi žoñžtan kichi tansiċha, jalla nekpacha, nii jilirž yujcquiz-pacha. Nii Galión cjita jilirizti nuž kichjasanami ana importiċhiċha.

PABLUQUI ANTIOQUIA QUEJPCHICHA

¹⁸ Nekztanaqui Pabluqui iyapan kamċhiċha. Nekztan nii criiċhi jilanaczquiz “Okuċha” cjican ulanċhiċha. Nekztanaqui tsjii warcu zali ojkiċhiċha, Siria yoka ojczjapa. Priscilatan Aquilžtan ċhica ojkiċhiċha. Cencia cjita wajtquiz, ima warcuquiz luzcan, Pabluqui niiž ach ċhara k’ala murchiċha, tsjii compromitta cuzturumpi cumplisjapa.

¹⁹ Nekztanaqui warcuquiz ojkžcu, Efeso cjita watja irantichiča. Jalla nicju Pabluqui Priscilatan Aquilžtan, jalla ninaca ecchiča. Nekztan Pabluqui judionacž ajcz kjuya ojkchiča. Jalla nicju nii ajczñi judionacžtan parličiča. ²⁰ Nekztanaqui nii judionacaqui Pablo roct'ichiča, iya tsjii kjaž majžtan kamt'ajo. Pabluzti ana munchiča. ²¹ Jalla nekztan ima ninacžquiztan ojkcan, Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja irantistanča, pijista paazjapa. Pero Yooz munanaqui wejrqui quejpžcača ančhucatan wilta zali.

Jalla nuž chiižcu, warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Efeso wajtquiztan ojkchiča. ²² Nekztanaqui Cesarea cjita watja irantižcu, Pabluqui warcuquiztan ulanchiča. Jalla nuž ulanžcu Jerusalén watja ojkchiča, criichi jilanacžquin zalzjapa. Nekztan Antioquia wajt kjutñi ojkchiča. ²³ Jalla nekz tsjii kjaž tjuñi kamžcu, wilta ojkchiča. Galacia nižaza Frigia yokanacaran ojklaychiča. Jalla niiran iclizquiztan icliza ojklaychiča, criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatzjapa.

APOLOS CJITA YOOZ TAKU PALJAYÑI

²⁴ Jalla nii timpuqui tsjii judío žoñiqui Efeso cjita watja irantichiča. Apolos cjita tjuuchiztača. Niiqui Alejandría pajk wajtchiz žoñitača. Nižaza niiqui Yooz taku walja zuma paljayñitača. Nižaza cijirta Yooz taku zumaž zizatča. ²⁵ Nii Apoložquiz Yooz kamañ puntu walja tjaa-jintatača. Jaziqui walja tjapa kuztan Yooz taku parliñitača. Juanž bautistakaz cjenami Jesucristuž puntuquiztan walja kjana tjaajinchiča. ²⁶ Nekztanaqui Efeso wajtquiz žejlcan, Apolosqui ajcz kjuyquiz tjurt'iñi kuzziz tsijtsiča, Yooz taku paljayzjapa. Niiž paljayta taku nonžcu, Priscilatan Aquilžtan jalla ninacaqui tsjii latu Apolos chjitchiča, Yooz kamaña puntu tsjan kjana tjaajinzjapa. ²⁷ Jalla nekztanaqui Apoložquiz Acaya cjita yokaran ojklayz pecatča. Jalla nuž cjen jilanacaqui walja apoychiča, nižaza tsjii carta credencial apaychiča nii yokquin žejlñi jilanacžquiz, ninaca zuma risiwajo. Nii yokchiz jilanacaqui Yooz okzñiž cjen criichiča. Acaya irantiscuqui Apolosqui nii criichi jilanacžquiz zuma tjaajinchiča. ²⁸ Nižaza zuma razunquiztan chiican, tjapa žoñinacž yujcquiz nii quintra judionacž pinsitanaca tjeeziča, anapan zumaž ninacž razunaqui. Ninaca atipchiča. Nii quintra judío žoñinacaqui ana kjaž cji atichiča. Cijirta Yooz tawk jaru intintiskatchiča, Jesusaqui ninacaž tjewzta Cristuča, nižaza Yoozquiztan cuchanžquita Cristuča, jalla nii.

19

PABLUZ KAMTA EFESO CJITA WAJTQUIN

¹ Acayquiztan quejpžcu, Apolosqui Corinto wajtquiz želatča. Pabluzti curunac yoka watžcu, Efeso watja irantichiča. Jalla nicju tsjii kjaž Yoozquin criichi žoñinacžtan zalchiča. ² Jalla nuž zalžcu, Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Ančhuc criiz oraqui Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzikay? Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž. Nii Espiritu Santo puntuquiztan anawira nonzinča.

³ Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿chjul bautismo tanzinčhuctaya?

Ninacaqui kjaaziča:

—Juanž bautismo tanzinča —cjican.

⁴ Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Walikazza. Juanqui kuz campiiñi žoñinaczquiz bautisñitača. Pero nii Juanž wirquin tsjiiqui tjonchiča. Jalla niiča Jesusaqui. Niiqui Yooz Ejpžquiztan cuchanzquita Cristuča. Jalla nižquin criž waquiziča. Jalla nižtazakaz Juanqui žoñinaczquiz chiižiñitača.

⁵ Jalla nii taku catokžcu, nii žoñinacaqui Jesucristo Jilirž tjuuquiz bautis-tatača. ⁶ Nekztanaqui Pabluqui ninacz juntui kjaržtan lanchiča. Jalla nuž lanžnan Espíritu Santuqui tjonchiča. Jalla nižtiquiztan yekja takunacžtan parli kallantichiča. Nižaza Yooziž zizkatta puntunaca parličiča. ⁷ Jalla ninacaqui tsjii tuncapan žoñinacatakaliča.

⁸ Chjep již Pabluqui jalla nicju kamchiča. Jalla nuž kamcan ajcz kjuya ojknipantača. Nii ajcz kjuyquin zuma tjurt'iñi kuzziz paljayñipantača, Yooz mantita kamañ puntuquiztan intintiskatcan. ⁹ Yekjap žoñinaczti wira ana criichipanča. Ninacaqui chojru kuzziz cjissiča. Yooz kamañ quintra parličiča. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninaczquiztan zarakchiča. Nižaza criichi žoñinaca chjitchiča tsjii escuel kjuyquin. Nii escuelchiz žoñiqui Tiranno cjita tjuuchiztača. Jalla nicju Pabluqui tjaažinchiča zapuru. ¹⁰ Jalla nuž tjaažincanaqui pizc wata kamchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa nii Asia provincia yokquin kamñinacaqui Jesusa Jilirž liwriñi quintu nonchiča. Judío žoñinacami, nižaza ana judío žoñinacami nii quintu nonchiča. ¹¹ Nižaza Yooz az-tan Pabluqui wali pajk milajrunaca paachiča. ¹² Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui pañumi zquitimi Pablužquiz lanskatchiča. Jalla nuž lanskatzcu, nii pañumi zquitimi chjitchiča, laa žoñinaczquin. Jalla nižtiquiztan nii laanacaqui chjetintatača, nižaza nii žoñinaca tanñi zajranacami ulanskatchiča.

¹³ Tsjii kjaž judío žoñinacaqui ojklayatča, zajranaca chjatkatcan. Jalla nuž chjatkatcan, nii žoñinacaqui Jesusa Jilirž tjuužtan ojklayz pecatča. Nekztanaqui zajranaczquiz cjichiča:

—Zajranaca, ančhuc ulnaj cjiwča, Pabluž parlita Jesús tjuuquiz.

¹⁴ Jalla nižta paachiča pakallawk judío jilazullcaqui. Ninacz ejpqui Esceva cjita tjuuchiztača. Niiqui judiuž timplu chawc jiliritatača. ¹⁵ Nii pakallawk jilazullca nižta paan, tsjii žoñi tanñi zajraqui ninaczquiz cjichiča:

—Jesús pajuča. Nižaza Pablo pajuča. Ančhucqui žjectchuctajo?

¹⁶ Jalla nižtiquiztan nii zajra tanta žoñiqui tsjii layžcu ninaczquiz tanziča, kijchjapa. Nii zajraž tanta žoñiqui walja azziztača. Jalla nii aztan ninaca atipchiča. Nižaza k'alapacha chjojritchipanča. Nižtami chjojricta ana zquitichiz atipassiča nii pakallawk žoñinacaqui. ¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapa nii Efeso wajtchiz žejlñi žoñinacaqui nii quintu zizziča, judionacami, ana judionacami. Jalla nekztan walja eksnatča. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuu walja alawazziča.

¹⁸ Nižaza walja criichi žoñinacaqui ninacz tuqita persun uj paatanaca pajžcu, kjanacama mazziča. ¹⁹ Nižaza yekjap žoñinacaqui ima Yoozquin criican, laykican ojklayñitača. Jalla ninacaqui ninacz layka ojklayz liwrunaca zjičchiča. Nekztan k'ala nii liwrunaca ujkatchiča tjapa žoñinacz cheran. Pjijska tunc waranka pajk ultimupaaz, nuž valorchiztača nii liwrunacaqui. ²⁰ Jalla nekztan nii criichi

žoñinacaqui tjapa kjutñi Yooz taku paljayi ojklaychiča. Nekztan tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz taku catokchiča.

²¹ Jalla niiž wiruñ Pabluqui niiž kuzquiz Macedonia nižaza Acaya yokanacquin tjonzpanž tantiichiča. Jalla nuž wattan Jerusalén watja irantspanž tantiichiča. Nižaza Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja ojkcucu, wejtlaqui Roma watja irantistanča.

²² Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pucultan yanapñinaca cuchanchiča Macedonia. Nii pucultanaqui Timoteotača, nižaza tsjiiqui Erastotača. Pabluzti tsjii kjaž majjapa eclichiča Asia yokquin.

ŽOÑINACA APTJAPZTA EFESO WAJTQUIN

²³ Jalla nii timpuqui walja žoñinaca aptjapziča, Yooz kamañ jicz puntuquiztan paljaytaž cjen. ²⁴ Nii aptjapñi achaqui Demetrio cji-tatača. Jalla niiqui paazquiztan yooznaca paañitača. Jalla nuž paa-tiquiztan walja paaz canchiča, nižaza parti nižta paañinacaqui. Di-ana cjiti žoñiž paata yooz timplu irata jalla nii paachiča ninacaqui. ²⁵ Nekztan Demetrio cjita žoñiqui tjapa nii yooznaca paañi žoñinaca juntichiča, nižaza niiž langzñi mazinaca juntichizakazza. Nekztanaqui tuž cjichiča:

—Jilanaca, ančhucqui zizza. Tii oficiuquiz langzcan, zuma paaz canča učumnacaqui, zuma kamzjapa. ²⁶ Tii Pabluqui ojklayča, “Žoñiž paata yooznacaqui anača ultim yoozqui”, cjican. Jalla nuž chiyan, walja žoñinacaqui niiž taku criiča, tii Efeso wajtquinami, nižaza tjapa tii Asia provincia yokquinami. Niiž taku crižcu, učum yooznac-quiztan zarakchiča. Jalla nii quintu nonchinčhucča, nižaza cherch-inčhucča. ²⁷ Jalla nižtiquiztan tii učum langznacaqui anat cusa cjisnačhani. Nižaza učumž cansmi pertisnačhani. Anziqui tjapa tii Asia provincia yokquin žejlñi žoñinacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami naa yooz siñuri sirwiñiča. Pero Pabluž cjen, Diana cjiti pajk yooz siñuri timplumi ana rispittat cječhani.

²⁸ Jalla nuž Demetriuž chiita taku nonžcu, walja žawjchi cjissiča. Jalla nuž žawjžcu, kjawchiča tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz! —nuž cjican kjawchiča.

²⁹ Nekztan tjapa nii wajtchiz žoñinacz kuz turwayskatchiča. Nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Gayžtan Aristarcužtan, jalla ninaca kichi tanziča. Nii pucultanaqui Macedonia yokquiztan Pablužtan chica ojkhitača. Jalla nii pucultan tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ³⁰ Nižaza Pabluqui nii kjuya luz pecatča, žoñinaczquiz paljayzjapa. Criichi žoñinacazti Pablo atajchiča, ana luzkatajo. ³¹ Nižaza yekjap Asia jilirinaca želatča, Pabluž amigonacatakálča. Jalla ninacaqui tsjii žoñi cuchanzquichiča Pablužquin rocžinajo, nii parliz kjuyquiz ana luzajo. ³² Tampachquiztan juntazcu žoñinacaqui kjawchiča tjapaman razunanaca chiican. Aptjapziž cjen nekztan nižta kjawchiča žoñinacaqui. Ancha pajk ch'awjwa paatča. Jila manka žoñinacaqui čjul puntu ajcztažlaja ana zizziča. ³³ Yekjap žoñinacaqui nii ajczta puntu zumpacha intintiskatchiča Alejandružquiz. Nekztan niiqui tucquin tsijtskatchiča, nii judionaczquiztan tjurt'ižinajo. Nekztanaqui Alejandruqui kjara waytižcu ch'uj cjeej cjichiča. Nekztanaqui niiqui tjapa žoñinacz yujcquiz tjurt'ižiniž tawkžtan chiiz pecatča. ³⁴ Parti

žoñinacazti Alejandro judío žoñi cĵican zizcu, wila kĵawchiĉha tsĵii pize ora. Tsĵii joržtan tuž cĵican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz!

³⁵ Jalla nekztanaqui nii wajt secretariuqui žoñinaca ch'uj cĵiskatzcu, paljaychiĉha tuž cĵican:

—Efeso ĵilanaca, tii pajk yooz Diana siñura timplu tii Efeso wajtchiz žoñinacžquiz cumpĵiitaĉha. Nižaza arajpachquiztan tjojtžquichinĉha taa yooz siñuriqui. Tsĵii maz cheechi tjonžquichinĉha. ³⁶ Jalla nii puntuquiztanaqui anaž jecmi nicasaĉha. Jaziqui ch'ujĉha cjee. Ima zuma tantiyazcan anaĉha ĉĵjulumi paa. ³⁷ Tii anĉhuca zijĵeta žoñinacaqui ana ĉĵjulumi ĉiichiĉha naa Diana siñurijapaqui, anazaž naa quintrā ĉĵjulumi paachiĉha. ³⁸ Demetriužtan niž langžñi mazinacžtan quijz pecĉhaj niiqui, niijapa juez ĵilirinaca žejlĉha. Nii ĵilirinacžquinkaz ojĵla, nii quija arreglisjapaqui. ³⁹ Tsĵii yekja puntu parliz pecĉhaj niiqui, zumpachaž ajczcuž parla. ⁴⁰ Tii aptĵapzi puntuquiztan uĉhum ĉiiz razunanacaqui ana žejlĉha. Jaziqui uĉhum gobiernuqui uĉhumnac quintrā uj tjojtñasāĉha, tii nooĵ aptĵapztiquiztan. ⁴¹ Tii parlaqui žeržta ĵĵila, —nuž cĵichiĉha nii secretariuqui.

Nekztanaqui žoñinaca liwĵ cuchanchiĉha, persun kĵuya okajo.

20

PABLUZ OJKTA MACEDONIA NIZAZA GRECIA

¹ Jalla nekztanaqui nii aptĵapzta žoñinacā oĵktan, Pabluqui criichi žoñinaca kĵawziĉha, ninacžquiz tĵaajinzjapa. Nekztanaqui Pabluqui “Okāž” cĵichiĉha, Macedonia yoka oĵkzjapa. ² Jalla nii yokquin oĵklaycan, criichi ĵilanacžquin zuma tawĵžtan anĉha p'ekinchaychiĉha, tĵurt'iñi kuzziz cĵeyajo. Nekztanaqui Grecia yoka irantichiĉha. ³ Jalla nicĵu ĉĵjep ĵiiz žejlĉhiĉha. Nekztan warcu zalz pecatĉha, Siria yoka oĵkzjapa. Warcu tanawc cĵen, Pabluqui quintu zizziĉha, judionacaqui niž quintrā parlassitaquiĉha, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niž warcuquiz oĵkz cĵitaqui nužquiz tijsiĉha. Yokaranpacha oĵkchiĉha. Nekztan Macedonia yoka irantichiĉha. ⁴ Nižaza Pablužtan ĉhica oĵkchiqui tinacataĉha: Sopatertaĉha (niiqui Berea wajtchiztaĉha), nižaza Aristarcutaĉha, nižaza Segundutaĉha (niiqui Tesalónica wajtchiztaĉha), nižaza Gayutaĉha (niiqui Derbe wajtchiztaĉha), nižaza Timoteotaĉha, nižaza Tiquicutaĉha, nižaza Trofimuĉtaĉha. (Jalla Tiquicužtan Trofimužtan Asia provinciquiztantaĉha). ⁵ Jalla nii ĵilanacaqui wejnaca tuqui okĵaychiĉha. Jalla nuž okĵayžcu Troas cĵita wajtquin wejrnac tjewziĉha. ⁶ Wejrnacqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pĵijsta paztan, Filipo cĵita wajtquiztan zarakĉhinĉha tsĵii warcuquiz. Tsĵii pĵijska tĵuñquiztan Troas watĵa irantichinĉha. Jalla nicĵu kamĉhinĉha tsĵii simana.

PABLUZ KAMTA TROAS WAJTQUIN

⁷ Dominguqui wejrnacqui ajczinĉha, Santa Cena paazjapa. Jalla nuž ajczcu Pabluqui tĵaajinĉhiĉha criichi ĵilanacžquiz. Jaka tažu zarakz cĵen, ĉhica aramacama tĵaajinĉhiĉha. ⁸ Wejrnacqui tsewcta pisuquin ajczintaĉha tsĵii kĵuyquiz. Kĵanzjapa wacĉhi miĉhanaca tĵeestataĉha. ⁹ Nižaza Eutico cĵita tĵowa ventanquiz ĵulzi želatĉha. Pabluž ažĵapacha ĉhiyan, nii tĵowaqui anĉha tĵaji tĵonkatchiĉha. Nekztan nii ventanquiztan kossuc tĵojtsiĉha, ĉĵjep pisu kĵuyquiztan. Ticzi waytitataĉha nii

tjowaqui. ¹⁰ Nekztanaqui Pabluqui chjiwžquichiča. Nii tjowž juntučutjatžcu žcojrziča. Nekztanaqui parti jilanaczquin cjichiča:

—Anača tsucaquiča. Žejtča tiiqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui Pabluqui wilta yawchiča tsewcta pisuquin. Nekztan Santa Cena paachiča. Jalla nuž paažcu, Pabluqui tirapan parlichiča kjantatscama. Nekztan ojkchiča. ¹² Partinacazti zuma kuzta eclichiča. Nii tjowa vivož cjen, cuntintu nii tjowa chjitchiča.

¹³ Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz okjaychinča Asón yokacama. Pabluzti kjojchuñ ojkz pecatča. Asón wajtquiztan Pablo zakaz warcuquiz ojkz tantiichiča. Jalla nuž cjican kaztatača. ¹⁴ Nekztanaqui Asón wajtquin Pabluztan zalzinča. Nekztanaqui Pabluqui wejtnacatan chica warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Mitilene kjutni ojkchinča. ¹⁵ Mitilenequiztan ojkan, jaka tažuqui Quío latuquin watchinča. Kat tažuqui Samos cjita watja irantichinča. Nekztanaqui Trogilio cjita wajtquin jeejsassinča. Niiž jaka tažuqui Mileto cjita watja irantichinča. ¹⁶ Jalla nuž ojkchinča, Asia yokquin ana wacchi tjuñi žejljzapa. Efeso wajtquin ana ojkz pecatča. Antiz Jerusalén watja apura ojkz pecatča Pabluqui. Jalla nicju irantis pecatča ima Pentecostés tjuñi tjonan. Jaknužquiztanami irantisquizpanž pecatča.

EFESO ICLIZ JILIRINACZQUIN CHIIZINTA

¹⁷ Mileto wajtquiz žejlcan, Pabluqui Efeso icliz jilirinaca kjawžquiñi cuchanchiča. ¹⁸ Jalla nii jilirinacaz tjontan, Pabluqui ninaczquiz tuž chižinchiča:

—Weriž Asia yokquiz tjontan, nii tjuñquiztanpacha jaknužt ančhucatan chica kamtučhaja, jalla nii ančhucqui zizza. ¹⁹ Jalla nuž ančhucatan kamcan, humilde kuzziz Yooz Jiliržquiz sirwichinča. Nižaza criichi žoñinaczquiztan wejt kuzquiz sint'itiquiztan ancha kaachinča, nižaza ancha pruebanacami sufrichinča. ²⁰ Tsjan zuma kamañchiz cjisjapa ančhucquiz tjapa zumanaca tjaajinchinča, tjup kuzziz. Plazquinami callquinami tjaajinchinča, nižaza ančhuca persun kjuyquiztan kjuya tjaajinchinča. ²¹ Nižaza judionaczquizimi ana judionaczquizimi paljaychinča wejrqui, tuž cjican: “Ančhucqui persun uj pajžcu, kuznaca campiya. Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criya”. ²² Anziqui wejrqui Jerusalén watjal okača. Espiritu Santuž mantital okača. Jalla nicju čjulut watačhaja, anal zizuča. ²³ Jalla tii puntukal zizuča. Tjapa watjaran weriž ojklayan Espiritu Santuqui wejtquiz chiichiča, tuž cjican: “Amqui carsilquiz chawctam cjequiča. Nižaza ancham sufraquiča”. ²⁴ Pero nii mazintiquiztanaqui wejr anal turwasnuča. Tii muntuquiz žejtjzapa anaž importiča wejrqui. Wejt wiraqui anaž chekanaqui. Jesucristo Jilirž tjaata apóstol cargo, jalla nii cumplistanča chekanaqui. Yooziž tjaata kamañ jaru ojklaz pecuča, ticzcama. Liwriñi Yooz taku parliz pecuča, Yooz zuma okzñiča cjican.

²⁵ Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ančhucquiz mazzinča. Anziqui ančhucqui wejttan anaž iya zalaquiča tekztan nawjcchuc. ²⁶ Jalla nižtquiztan ančhucquiz chiyuča, tuž cjican: Anaž jecmi ančhucquiztan wejtquin uj tjojtнасača, tuž cjican: ²⁷ “Pabluqui anaž tjapa Yooziž tjaata taku tjaajinchiča” cjicanaqui. Wejrqui tjapa Yooziž tjaata takunaca ančhucquiz mazzinča. ²⁸ Jalla nižtquiztanaqui ančhucqui persunpachquiz cwitaza, nižaza parti ančhuca iclizziz jilanaca cwitaquiča ančhucqui. Espiritu Santuqui ančhuc jiliriztakaz

utchiča Yoozquin criichinaca cwitajo, nižaza Yooz tawk čheri tjaajo. Nii criichi jilanacž laycu Jesucristo Yoozqui niiz persun ljoc tawkchiča, cruzquiz ch'awcžcu. Jaziqui criichi žoñinacača Jesucristužtaqui. ²⁹ Tsjii zakal zizuča. Weriz ojktan, yekja žoñinacaqui ančhucaguin tjon-aquiča ančhuc wichanzjapa, nižaza ančhuca icliza akskatzjapa. Ninacaqui uuzi tanñi kitižtakaz luzcaquiča. ³⁰ Nižaza ančhucaguiztan toscara chiiñinaca želaquiča tsjii kjutñi criichi jilanaca chjitzjapa toscar tawkžtan. ³¹ Jaziqui ančhucqui zumpacha cwitaza. Wejrqui čhjep wata intiru majiñami weenami zapa mayni ančhucaguiz tjaajinchinča. Nižaza ančhucaguiz chiichiižincan, ancha kaachinča.

³² Jaziqui jilanaca, ančhucqui Yoozquin cumpjiyuča. Nižaza Yooz zuma taku zumpachaž catoka. Jalla nuž cjen ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nekztan Yoozquiztan irinsa tanznaquiča tjapa Yooziž t'akžta žoñinacžtan. ³³ Wejrpachača paazmi zquitimi anapan pecchintqui jeczquiztanami. ³⁴ Antiz wejrtča persun kjaržtan langziñtqui, čhjulut pecatučhaja, jalla nijjapa, nižaza wejttan chica ojklayñi žoñinacžjapami. Jalla nii puntuquiztanaqui ančhucqui zumpachaž zizza. ³⁵ Jalla nužupan ančhucqui langz waquiziča, t'akjir žoñinacžquiz yanapzjapa. Jalla nuž kjana tjeezinča persuna langzcan. Nižaza Jesús Jilirž chiita taku cjuñzna. Jalla tuž cjiča nii chiitaqui: "Onanñi žoñinacaqui juc'ant cuntintuča tanzñi žoñinacžquiztanaqui".

³⁶ Jalla nuž chiižcu, Pabluqui quillziča, tjapa nii žejlñi hermanonacžtan, Yoozquin mayizizjapa. ³⁷ Jalla nekztanaqui tjapa nii jilanacaqui kaachiča Pabluž ojcz cjen. Pablo žcojrziča, nižaza chjulziča. ³⁸ Pabluqui cjichiča:

—Wejrqui okača, jaziqui anaž iya wejr cheraquiča. —Jalla nižtiquiztan nii jilanacaqui ancha llaquita cjissiča.

Jalla nekztanaqui warcu luzcama chica ojkiča.

21

PABLUQUI JERUSALEN WATJA OJKCHICHA

¹ Jilanaca eccu, warcuquiz luzzinča. Nekztan Cos cjita yok tirichuc ojkinča. Jaka tažuqui Rodas cjita yokquin ojkinča. Jalla niwjctan Pátara cjita watja ojkinča. ² Jalla nii Pátara wajtquiztan tsjii Fenicia kjutñi ojkiñi warcu zalchinča. Nekztan nii warcuquiz luzcu ojkinča. ³ Jalla nuž ojkan Chipre cjita yoka ažkquin cherchinča. Chipre yokaqui zkar latuquintača. Tira ojkinča Siria yoka irantizcama. Tiro cjita wajtquiz kuzi ecz želan, nekztan Tiro watja luzziča. ⁴ Jalla nicju criichi jilanaca kjurchinča, zalañcama. Nekztanaqui ninacžtan kamchinča tsjii simana. Ninacaqui Espíritu Santuž cjen chiikatchiča Pablužquiz, tuž cjican:

—Amqui anatača ojczqui Jerusalén watja.

⁵ Simanaž wattan, Tiro wajtquiztan ulanchinča. Nižaza tjapa nii wajtchiz criichi žoñinacaqui maatakanacžtanami ocjalanacžtanami wejnacaquiz cumpant'ichiča wajtž tjiya. Jalla nicju tsjii k'ara želatča, kot atquin. Nii k'arquiz quillžcu Yoozquin mayizassinča. ⁶ Nekztanaqui zumpacha kjara tansascu, jaljtassinča "Kjažllami okall" cjican. Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz luzzinča. Ninacazti kjuya quejpchiča.

⁷ Nekztanaqui Tiro wajtquiztan zarakchinča, Tolemaida cjita watja irantiscama. Jalla nicju criichi jilanacžquin tsaani ojkinča. Jalla

nekztanaqui tsjii nooj kamchinča nii jilanacžtan. ⁸ Niiž jaka tažuqui Pablužtan wejtnacatan ulanchinča. Nekztan Cesarea cjita watja iran-tichinča. Jalla nii wajtquiz irantižcu Felipž kjuya ojkcchinča. Jalla niitača liwriiñi Yooz taku parliñiqui jalla nii ofciuchiztača. Niiž tuqui Jerusalenquin pakallawk jilanaca illztatača, Yooztajapa langzjapa. Tsjiiqui nii Felipitača. Jalla niiž kjuyquin kamchinča. ⁹ Nii Felipiqui pajkpaltan ana zalzi tjunmatanacchiztača. Nižaza ninacaqui Yoozquiz-tan zizta taku parliñi profetanacatača. ¹⁰ Jalla ninacž kjuyquin tsjii kjaž maj kamžcu, tsjii Agabo cjita žoñiqui tjonchiča Judea cjita yokquiztan. Nii žoñiqui Yooz taku parliñi profetatača. ¹¹ Jalla nii žoñiqui wejrnac tjonžñi tjonchiča. Nekztanaqui Pabluž jweranta kojch aptichiča. Nii kojchtan persun kojcha kjara jwersiča tuž cjican:

—Espíritu Santuqui tuž cjiča: “Jalla nižtapacha Jerusalén wajtquin judío žoñinacaqui tii kojch tuyñi žoñi jwernaquiča. Jalla nuž jweržcu, yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjaquiča”. —Nuž cjichiča Agabo cjita profetaqui.

¹² Jalla nuž nonžcu, wejrnacmi nižaza nii Cesarea wajtchiz criichinacami tjappacha Pablužquiz rocassinča ana Jerusalén watja okajo. ¹³ Pabluzti kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc kaajo? ¿Kjažtiquiztan ančhuc wejrllaquizkatjo? Wejrqui Jesucristuž cjen listuča čejlta cjisjapami nižaza Jerusalén wajtquin ticzjapami.

¹⁴ Jaziqui wejtnaca razunžtan Pabluž taku ana atipi atchinča. Jalla nuž cjen ana tira čiičinča. Tiikazza cjichinča:

—Yooz Jilirž munañpaj cjila.

¹⁵ Jalla nekztanaqui ojczjapa tjaczinča. Nekztan Jerusalén wajt kjutñi ojkcchinča. ¹⁶ Nižaza yekjap Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaquiz cumpant'ichiča. Tsjii ninacžquiztan Mnasón cjita žoñi želatča. Niiqui Chipre cjita wajtchiz žoñitača. Ažk wata Yoozquin criichipantača. Niiž kjuyquin alujazjapatača Jerusalén wajtquin.

PABLUQUI JACOBZQUIZ TJONZICHA

¹⁷ Jerusalén watja irantižcu, Yoozquin criichi jilanacaqui wejrnac ancha cuntintu risiwt'ichiča. ¹⁸ Niiž jaka tažu Pabluqui wejtnacatan Jacobžquin tjonžñi ojkcchiča. Jalla nicju tjapa nii Jerusalén icliz jilirinacaqui želatča. ¹⁹ Pabluqui jilanacžquiz tsaanžcu, tjappacha niiž ojklayta quint'ichiča. Yoozqui Pablužquiz wali pajk obranaca paakatchiča ana judío žoñinacž yokaran ojklayan. Jalla nii quint'ichiča Pabluqui. ²⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Yooz honora čiičiča. Nižaza Pablužquiz cjichiča:

—Jila, walikazza niiqui. Nižaza tekzi tsjii kjaž warank judionacaqui Jesucristužquin criichizakazza. Jalla nii zizzamča. Nižaza tjapa ninacaqui cjichipanča, “Moisés lii jaru ojktanča” jalla nii. ²¹ Nižaza ninacaqui nonziča tii quintu: Amqui yekja yokquin kamñi judionacžquiz tjaajinñamča, “Moisés mantita lii ana cumplis waquiziča”, jalla nii. Nižaza ninacaqui am puntuquiztan tuž nonziča: Amqui “Lucmajch wawanaca ana chimpata cjis waquiziča”, cjican tjaajinñamča. Nižaza amqui “Učhum judío cuzturumpinac jaru ana paaz waquiziča” cjican tjaajinñamča. Jalla nuž am puntuquiztan nonziča tekz žejlñi hermanonacaqui. ²² Anziqi nii hermanonacaqui am tjonchi zizcu ajcznaquiča. Jaziqui, ¿jaknužum cjeequi? ²³ Amqui jalla tužum paatčaj. Tii

Jerusalén wajtquiz pajkpaltan zoñinaca žejlča. Ninacaqui compromitta taku cumplistanča. ²⁴ Amtan chica ninaca chjiča. Nekztan ninacžtan chica am ućhum cuzturumpi paa. Nižaza ninacž gasto pacna, ninaca persun ach chara k'ala murta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan tjappacha intintiskataquiča, amqui ućhumnaca cuzturumpi ana quintrača, jalla nii. Jalla nuž chiichiiñinacaqui toscara cjitaž cjequiča. Ampachazakazim ućhum lii jaru paača. Jalla nuž intintaquiča tjappachaqui. ²⁵ Nižaza wejrnacqui nacjuńta wajtchiz ana judío criichinacžquiz cijjrchinča, tuž cjican: “Zońiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Nižaza luctakžtanami maatakžtanami anača adulteriuquiz ojklayzqui”. — Jalla nuž Pablužquiz chiichiča nii icliz jilirinacaqui.

PABLUQUI PRESO TANTATACHA

²⁶ Jalla nekztanaqui Pabluqui nii pajkpaltan zoñinaca chjitchiča. Niiž jaka tažuqui ninacžtan chica cuzturumpi paachiča. Nekztanaqui timpluquin luzziča ċjulorat nii cuzturumpi paaz tjuńinaca žerznačhaja, jalla nii mazjapa. Nii cuzturumpi paaz tjuńinaca žerztan, Pabluqui persunjapami ninacžtajapami ofrenda tjaastanča. Nii puntu zakaz timpluquin mazńi luzziča.

²⁷ Nii pakallawk cuzturumpi paaz tjuńinaca žeržmayatača. Jalla nii ora tsjii kjažt judionacaqui želatča Asia provinciquiztan tjonchi. Ninacaqui Pablo cherchiča timpluquiz žejńi. Jalla nuž cheržcu, ninacaqui tjapa zońinaca aptjapchiča Pabluž quintra. Nižaza Pablo tanzjapa jirchiča. ²⁸ Nekztan kjawchiča tuž cjican:

—Israel wajtchiz zońinaca. Yanapt'alla. Tiiča anawal zońiqui. Tiiqui tjapa kjutńi ojklaycan, zońinacžquiz tjaajińča ućhum nación quintrami, nižaza Moisés lii quintrami, nižaza tii timplu quintrami. Nižaza anziqui tii timpluquiz ana judío zońinaca chjitchiča. Jalla nižtiquiztan tii Yooz timplu quintraž paača. Ućhum alajakazza tii arajpach Yooz timpluquiz luzpanqui. Ana judío zońinacaqui ana luztanča. —Jalla nuž kjawchiča Pabluž quintra.

²⁹ Niiž tuquilla Pabluqui Trófimo cjita zońžtan želatča. Trofimuqui Efeso wajtchiz zońitača. Niiž pucultan chica cheržcu, nii judío zońinacaqui tuž pinsatča, Pabluqui timpluquin nii Trófimo chjitchizłani, cjican. Jalla nižtiquiztan Pabluž quintra kjawchiča.

³⁰ Tjapa zońinacaqui Pabluž quintra žawjchi tjojktichiča. Zati pariju tjonchiča timplu kjutńi. Nekztanaqui Pablo tanchiča. Timplu kjuyltan tanžcu zawncchuc joochiča. Nekztanaqui nii timplu zanami chawjcziča. ³¹ Ninacaqui Pablo conzmayatača. Nekztan zońinaca walja aptjapzi cjen, zultatž jiliržquin maztatača. ³² Jalla nii quinto zizcu, walja apura zultatunaca juntassiča ninacž sargentunacžtan. Nekztan zati pariju jirchiča jakziquin tama zońinaca želatčhaja, jalla nieju. Nekztanaqui zońinacaqui nii zultatunaca sargentunacžtanpacha cherchiča. Nuž cheržcu Pablo kijtž cjen nužquiz apatatchiča. ³³ Jalla nekztanaqui nii zultatž jiliriui macjatžcu Pablo preso tanchiča. Nižaza mantichiča, pizc carinžtan chelajo. Nekztanaqui zońinacžquiz pewcziča:

—ċJect teejo? ċĤjulu paachita tii zońejo?

³⁴ Nii zońinacazti tjapaman puntunaca ċiican kjawchiča. Anča altu joržtan arnan, nii zultatž jiliriui ana intintasi atatča.

Jalla nižtiquiztan mantichiča, cuartilquin chjicha, cjican. ³⁵ Zultatž cuartil guardanaczquiz macjatžcan, zultatunacaqui Pablo waytižcu chjitchiča, ana nii žoñinaczquiz kijchkatzjapa. ³⁶ Niiž wirquiz tama žoñinacaqui apzquichiča, kjaw jawi:

—¡Ticzla tiiqui! ¡Panj ticzla! —cjican.

PABLUQUI PERSUNA TJURT'ICHICA

³⁷ Nekztanaqui Pabluqui cuartilquiz makawc cjen zultatž jiliržquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsjii chiiz pecuča. ¿Wejr chiyasaya?

Nekztanaqui nii zultatž jiliriqui kjaaziča tuž cjican:

—¿Amqui griego taku chiiñam jaa? ³⁸ Jaziqui amqui anaž nii anawal egipt wajtchiz žoñimča. Niiqui ažk tjuñinaca gobiernuž quintra žoñinaca tjojtiskatchiča. Ch'ekti yokquin tsjii pajkpic warank guerrillero juntichiča gobierno niiž puestuquiztan chjatkatjapa. ¿Ana nii egipto žoñimya?

³⁹ Nekztanaqui Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui judío žoñtča. Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinča wejrqui. Nii pajk wajtchiz žoñtča wejrqui. Jalla nižtiquiztan tii žoñinaczquiz paljayskatalla. —Nuž permiso maychiča.

⁴⁰ Nekztanaqui zultatž jiliriqui permiso tjaachiča, žoñinaczquiz paljayajo. Nekztanaqui Pabluqui tsijtsiča nii gradanac juntuiñ. Nižaza kjara waytižcu žoñinaca ch'ujquizkatchiča. Jalla nuž žoñinaca ch'ujquizkatžcu, Pabluqui hebreo tawkquiztan paljaychiča, tuž cjican:

22

¹—Jilanaca, ejpnaca, wejrqui persunal tjurt'ača. Wejt takuž nonžna.

² Jalla nuž hebreo tawkžtan paljayan, walja ch'uj žejlchiča nii žoñinacaqui. Nekztanaqui Pabluqui paljaychiča, tuž cjican:

³—Wejrqui judío žoñtča. Nawjc Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinča. Pero tekzi tii Jerusalén wajtquiz pajkchinča. Gamaliel cjita maestruqui wejr tjaajinchiča, učhum atchi ejpnacž tuquita lii jarupanča tjaajinchiqi. Nižaza wejrqui tjapa kuztan Yoozquin sirwiñpanča, jaknužt ančhucqui tjapa kuztan učhum cuzturumpi jaru paačhaja, jalla nuž. ⁴ Tuquiqui wejrqui Yooz jiczquiz ojklayñi žoñinaca taniñtača, conañcama. Nižaza Yoozquin criichi luctaka cjiñimi maataka cjiñimi preso tanžcu, cheliñtača carsilquiz chawjckatzjapa. ⁵ Nižaza timplu jilirinacami tjapa wajt jilirinacami zizza, weraral chiyuča, nii. Ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachiča, Damasco wajtquin učhum judío jilanaczquiz tjeezjapa. Nekztan nieju ojkhinča, Yoozquin criichi žoñinaca tanžjapa. Tekzi Jerusalén wajtquiz zijjčcu, casticz pecchinča. Jalla tii weriž ojklayta puntuquiztanaqui tii Jerusalén jilirinacaqui kjanacama declarasača.

PABLUQUI JESUCRISTUZTAN ZALCHICA

⁶ 'Carta credencial tanžcu, wejrqui Damasco watjal ojkhinča. Nižaza tayspur ora irantiz cjen, tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichiča wejt muytata. ⁷ Wejrqui yokquin tjojtzinča. Jalla nuž tjojtžcu tsjii jora nonziča, tuž cjican: “Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo?” ⁸ Jalla nekztanaqui wejrqui pewczinča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject amya?” Jalla nekztanaqui wejtquiz kjaaziča, tuž cjican: “Wejrtča Jesusitqui. Nazaret wajtchiz žoñtča.

Amqui wejt quintram paača". ⁹ Wejttan chica cumpant'iñi žoñinacaqui walja tsucchiča. Nižaza nii kjanžquiñi cherchizakazza. Pero nii wejtquiz chiižquiñi jora ana nonziča. ¹⁰ Nekztanaqui wejrqui cjichinča: "Wejt Jiliri, ěhjululu wejr paajum cjii amya?" Nekztanaqui wejt Yooz Jiliriqui kjaaziča, tuž cjican: "Zaažna. Tiraka amqui Damasco watja oka. Jalla neks amquiz mazinta cjequiča ěhjululu paasalaj, jalla nii". ¹¹ Jalla nii kjanaž cjen zuranzinča. Jalla nekztanaqui wejt cumpant'iñi žoñinacaqui wejt kjarcu tanžcu Damasco watja irantizcama chjitchiča.

¹² Jalla nii wajtquin tsjii Ananías cjita žoñi želatča. Jalla niiqui Moisés lii jaru walja cumpliñitača. Nižaza tjapa nii Damasco wajtquin kamñi judionacami nii žoñž puntuquiztan "Zumapanča nii žoñiqui" cjiñitača.

¹³ Nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz tjonžñi tjonchiča. Jalla nuž tjonžcu wejt latuquiz tsijsiča. Nekztan wejtquiz cjichiča: "Saulo jila, wilta cherñim cjequiča". Jalla nii orapacha wejrqui cherñi cjissinča. Nekztan Ananías kjutñi cherzinča. ¹⁴ Jalla nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz cjichiča: "Tuquitanpacha ućhum ejpnacž Yoozqui am illziča, nižž pinsita zizajo, nižaza nižž ancha zuma Majch cherajo, nižaza nižž jora nonžnajo. ¹⁵ Nižaza amqui nižž puntuquiztan paljayaquiča tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz. Nižaza ninacžquiz amiž chertanaca, nižaza amiž nonztanaca declaraquiča. ¹⁶ Jaziqui apura žaažna, Yooz Jiliržquin tjapa kuztan cjee, am ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza bautista cjee".

¹⁷ Wiruñiqui Jerusalén watja quejpchinča. Jalla nuž quejpžcu, timpluquin ojkcchinča Yoozquin mayizizjapa. Jalla nuž mayizican Yoozqui tsjii chjuužtažokaz wejt kuzquiz tjonskatchiča. ¹⁸ Nekztan Yooz Jiliri cherchinča. Nižaza Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichiča: "Tii Jerusalén wajtquiztan apura ulna. Amiž wejt puntuquiztan chiita takunaca anaž nonz pecča". ¹⁹ Nekztanaqui wejrqui cjichinča: "Wejt Jiliri, ninacaqui zizza weriž ojklaytanacaqui. Tjapa ajcz kjuyaran ojklayiñitača, amquin criichinaca kjurcan. Jalla nii criichinaca wachtiquiztan, wejrqui ninaca wjajtkatchinča. ²⁰ Nižaza am puntu declarñi Esteban conan, wejrqui nieju tsijsi želatuča. Nižaza wejt kuzmi tjapa kuztača nii conan. Nižaza nii conñi žoñinacž zquitinaca cwitichinča". ²¹ Pero Yooz Jiliriqui wejtquiz chiižinchiča, tuž cjican: "Oka amqui. Ažkquin nacjuñta wajtchiz žoñinacžquin am cuchnača".

PABLUZTAN COMANDANTI JILIRZTAN

²² Jalla niicama žoñinacaqui Pabluž paljayta taku nonziča. Nekztanaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican:

—jTiczla tii žoñiqui! jAna žejtz waquiziča!

²³ Jalla nuž tirapan kjawcan, persun zquitinaca wewcwewcžinchiča, polvo žketinchizakazza. ²⁴ Jalla nižtiquiztan zultatž jiliriqui mantichiča, Pablo cuartelquin majkžnajo. Nižaza mantichiča, Pablo wjajtžcu mazkatzjapa, "ěKjažtiquiztan nii žoñinacaqui nižž quintra nižta kjaw?" jalla nii puntuquiztan zizjapa. ²⁵ Pablo wjajtzjapa ěhejlžtaž cjen, Pabluqui neks žejlñi tenientžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ima zumpacha zizcan, ětsjii roman žoñi wjajtz waquiziya? Anapaž waquiziča.

²⁶ Jalla nii taku nonžcu, nii tenientiqui nižž comandantžquiz ojkcchiča, nii puntu mazjapa. Jalla nekztanaqui tuž cjichiča:

—Tii žoñiqui roman žoñipanzača. Anaž ěhjulumi nižtaqui kjaž cjila.

27 Nekztanaqui nii comandante jiliriqui Pablužquin mac-jatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Roman žoñim panj amya?

Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla.

28 Nekztan nii comandantiqui cjichiča:

—Wacchi paaz wejrqui pacchinpanča roman wajtchiz žoñi cjis-japaqui.

Nekztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui nastiquiztanpacha roman wajtchiz žoñtča.

29 Jalla nuž Pabluž taku nonžcu, nii Pablo wjajtajo mantita zultatunacaqui nužquiz wir kjutñi atziča. Nižaza Pablo roman žoñi zizcu, nii comandantiqui nii wjajtzjapa čhejlchiž cjen, tsucchi quirchiča.

PABLUQUI JUDIO JILIRINACZQUIZ PRISINTISKATCHICHA

30 Niiž jaka tažuqui nii comandantiqui ancha ziz pecatča Pabluž puntuquiztan. Ultimu, ¿kjažtiquiztan nii judío žoñinacaqui Pablo conkatz pecatjo? Jalla nekztan Pablo čhejlta carina apakžinčiča. Nižaza timplu chawc jilirinacami wajt jilirinacami juntjapznajo mantichiča. Jalla nuž juntjapztiquiztan nii comandantiqui Pablo ninacz yujcquin prisintisjapa chjitchiča.

23

1 Nekztanaqui Pabluqui nii ajczi jilirinacz kjutñi cherziča. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichiča:

—Jilanaca, wejt kuzquiz zizuča, tii noojcama wejrqui Yooz yujcquiziqui walika kamchinča, nii.

2 Nuž chiitiquiztan, Ananías cjita chawc jiliriqui Pabluž žcati žejlñi žoñžquiz mantichiča Pabluž atquiz kijchnajo.

3 Pabluzti kjaaziča, tuž cjican:

—Pizc kuzziz žoñi, Yoozqui am casticaquiča. Amqui tekz julzamča, učhum lii jaru wejr jusjizjapa. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan amqui učhum lii quintra wejr kijchnajo mantichamtajo?

4 Jalla nii žejlñi žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Jalla nuž Yooz chawc jiliriqui chayskazkaya?

5 Nekztan Pabluqui cjichiča:

—Jilanaca, anal wejrqui zizatuča tiiqui Yooz chawc jilirižlaja, jalla nii. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsjił wajt jilirž quintraqui anača chiizqui”.

6 Jalla nekztanaqui Pabluqui naaziča, parti ajczñi žoñinacaqui saduceo partiquiztantača, nižaza parti ajczñi žoñinacazti fariseo partiquiztantača. Jalla nižtiquiztan altu joržtan nii žoñinaczquiz paljay-čiča, tuž cjican:

—Jilanaca, fariseo parti žoñtča wejrqui. Wejt familiaqui fariseo partizakazza. Tsjił noojiqui ticzi žoñinacaqui jacatataquiča. Jalla nii tjuñi wejrzakal tjewznuča. Jalla nii puntuquiztan ančhucqui wejr jusjiča.

7 Jalla nuž chiitiquiztan fariseo partinacžtan saduceo partinacžtan porapat aptjapziča. Nekztanaqui nii ajczñi žoñinacaqui t'akziča. ⁸ Nii saduceo žoñinacazti cjiñitača, “Ticziquiztanaqui anaž wira jacatatašača. Nižaza anaž anjilanacami zajranacami želasača”, nuž cjiñitača. Nii

fariseo zoñinacazti jacatatz puntumi anjilanacz puntumi, zajranacz puntumi, tjapa nii puntunaca crieñitača. ⁹ Jalla nižtiquiztan altu joržtan ch'aasi kallantichiča. Nekztan tsjii kjaž lii tjaajiñi maestronacaqui tsijtsiča. Ninacaqui fariseo partiquiztantača. Ninacaqui paljaychiča tuž cjican:

—Tii zoñžquiz ana čjul ujmi wachuča wejrnacqui. Cunamit tsjii anjilača Pablužquiz chiižinchini, už ispirituzlaj tižquiz chiižinchi.

¹⁰ Juc'ant juc'ant ch'aascan aptjapsiča. Jalla nuž cjen comandante jiliri qui eksnatča Pablo chjojritžta cječhaj, jalla nii. Nekztan nii comandantiqui zultatunaczquiz mantichiča nii judionacz taypiquiztan Pablo jwescu wila cuartilquin chjichajo.

¹¹ Niiž jaka zeztažu nii arama Yooz Jiliri qui Pablužquiz jeczquichiča, tuž cjican:

—Pablo, tjup kuzziz cjee. Jaknuž tii Jerusalén wajtquiz wejt puntuquiztan paljayčhamžlaja, nižaza Rom wajtquin wejt puntuquiztan paljaystanča.

PABLO CONZ KAZTA

¹² Jalla niiž jaka tažuqui tsjii kjaž judío zoñinacaqui Pablo conzjapa juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassiča. “Pablo ana ticznaquiz ni-iqui, wejrnac contal cjeeča”. Nuž cjican asiptassiča. Nižaza ninacaqui palt'assiča ninacpora, tuž cjican:

—Anaž čjul čjerimi lujls, Pablo conañcama, —jalla nii.

¹³ Jalla nii parla asiptiñi zoñinacaqui pusi tunc jilatača. ¹⁴ Nižaza ninacaqui mazñi ojkchiča timplu chawc jilirinaczquinami nižaza wajt jilirinaczquinami. Ninaczquiz mazziča tuž cjican:

—Tsji acuerduquiz asiptassinča tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiz niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza palt'assinča wejrnacpora, tuž cjican: “Anaž jecmi čjul čjerimi lujls, Pablo conañcama”, jalla nii. ¹⁵ Jaziqui ančhucqui parti jilirinacztanami nii comandante jiliržquiztan nii Pablo mayaquiča, tuž cjican: “Wila Pablo cuchanžcalla wejnacaquin. Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican Pablo mayaquiča. Wejrnacqui listuž cjeeča Pablo conzjapa. Ima ančucaquiz irantižcan, wejrnacqui nii Pablo conača. —Jalla nuž cjichiča.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pabluž cullaca majchqui Pablo conz puntuquiztan nonziča. Jalla nii nonžcuqui cuartilquin ojkchiča Pablužquiz mazñi.

¹⁷ Nekztanaqui Pabluqui tsji zultatž teniente kjawziča, tuž cjican:

—Tii tjowa chjicha comandantižquin. Tiiqui quintuchizza.

¹⁸ Nekztanaqui nii teniente nii tjowa chjitchiča tuž cjican:

—Nii Pablo prisita zoñiqui wejr kjawziča. Nekztan wejtquiz chichiča tii tjowa amquin chjichajo. Tiiqui amquiz quint'iz pecča.

¹⁹ Nekztan nii comandantiqui kjarcu tanžcu nii tjowa tsji latu chjitchiča. Jalla nekztan pewczicha, tuž cjican:

—Ččjulum amqui wejtquiz chiiz pecya?

²⁰ Jalla nekztanaqui tjowaqui kjaaziča tuž cjican:

—Judío zoñinacaqui tsji acuerduquiz asiptassiča. Jaka wenz amquiztan mayaquiča Pablo chjitzjapa judío jilirinacz yujcquin. Jalla tuž mañžtan mayaquiča, “Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican mayaquiča. ²¹ Amzti

ana ninaczquiz juyzu paaz waquiziča. Tsji pusi tunc jil zoñinacaqui juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassiča, tuž cjan: “Pablo ana ticznaquiz niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza ninacpora palt'assiča, tuž cjan: “Anača čjeri lujls Pablo conañcama”. Nii zoñinacaqui čhjojiz tjewža Pablo irantisquizcama. Anzpacha listuča, amiž asiptita takukaz tjewža.

²² Jalla nii quintu nonžcu nii comandantiqui nii tjowa cuchanchiča. Nižaza mantichiča:

—Anaž jeczquizimi amiž quint'itaqui chiichiyaquiča, —jalla nuž cjan cuchanchiča.

PABLUQUI FELIX CJITA JILIRZQUIN CUCHANTA

²³ Jalla nekztanaqui nii comandantiqui pucultan teniente kjawziča. Jalla nuž kjawžcu tsjii ortina mantichiča, tuž cjan:

—Zultatunaca tuž tjaczna, paa patac zultatu kjojchiñ ojknijapa, nižaza pakallawk tunca zultatu cawallquiz yawchi ojknijapa, nižaza paa patac zultatu lanzižtan ojknijapa. Ispir ora listu tjaczta cjequiča Cesarea watja ojczjapa. ²⁴ Nižaza tsjii cawallu tjaczinaquiča Pablo yawchi chjitzjapa. Nižaza Pablo chjichaquiča ana čhulu kjaž cjižcu. Nekztanaqui Félix cjeta chawc jiliržquiz intirjaquiča. —Jalla nuž mantichiča nii comandantiqui.

²⁵ Nižaza nii Pablo chjichñi zultatunacžtan tsjii carta apaychiča, tuž cjan:

²⁶ “Al señor excelentísimo chawc jiliri Félix: Wejrqui amquin tsaanuča; Claudio Lisias wejrtča. ²⁷ Judío zoñinacaqui tii zoñi preso tanchiča. Nižaza konz cjichitakalča. Jalla tiiqui roman zoñiča. Jalla nii zizcu, wejrqui zultatunacžtan ojchinchča, tii liwrii. Wejr irantan, judío zoñinacaqui tii konzmayatača. ²⁸ Wejrqui ziz pecatuča, ultimu kjažtiquiztan nii judío zoñinacaqui tii conkatz pecatjo, jalla nii. Nižtiquiztan judío jilirinacz yujcquin chjitchinchča. ²⁹ Nekztanaqui zizzinchča nii judionacz lii puntuquiztankaz tii quintr u j tjojtunchiča. Anaž konz razunami nižaza ana carsilquiz chawjcz razunami želatča tii judionaczquiztanaqui. ³⁰ Jalla nekztanaqui nii judío zoñinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassitakalča tii Pablo konzjapa. Jalla nii zizcu, nekztan wejrqui amquin apura cuhanžcuča. Nižaza niizta quintr zoñinaczquiz mantichinchča, am yujcquiz parlajo, čjul puntuquiztan quintr aptazaja, jalla nii. Jalla nužukazza”.

³¹ Jalla nekztanaqui ortin jaru zultatunacaqui ween Pablo chjitchiča, Antípatris cjita watjacama. ³² Niž jaka tažuqui kjojchiñ ojknī zultatunacaqui cuartilquin quejpžquichiča. Cawallquiz ojknī zultatunacakaz tira Pablužtan ojkičiča. ³³ Cesarea watja irantižcu, carta tjaachiča chawc jiliržquiz. Nižaza nii jiliržquiz Pablo intirjichiča. ³⁴ Carta ližcu, nii chawc jiliriui Pablo pewcziča, jakzi wajtchiz zoñitazlaja, jalla nii. Cilicia wajtchiz zoñi, nii zizcu, ³⁵ tuž cjichiča:

—Am quintr aptažñi zoñinacz tjonchiž cjen, am puntuquiztanaqui wejrqui atintača.

Nekztanaqui nii jiliriui mantichiča Herodes pajk kjuyquiz Pablo zuma wijilta želajo.

¹ Nekztan pjijska tjuñquiztan, Ananías cjita timplu chawc jiliriqwi Cesarea watja irantichiča Jerusalén wajt jilirinacžtanami nižaza tsjii Tértulo cjita tjurt'iziñi awjatžtan. Jalla ninacaqui chawc jilirž yujcquin prisintichiča Pabluž quintru chawc uj tjojtunzjapa. ² Tsjii audiencia cjetztanaqui jilirž yujcquiz Pablo chjichtatača. Nekztan nii Tértulo tjurt'iziñi awjatuqui Pabluž quintru chii kallantichiča tuž cjican:

—Wejt excelentísimo chawc jiliri: Walikazza wejt watjaqui, nižaza cuntintu kamasuča. Sparaqwiča amquin. Am walja zizñiž cjen zuma irpiñamča wejtnacaquiz. Chjul necesidad žejlčhaja, jalla nii atintichamča. ³ Tjapa watjanacquin amiž uchta obranacquiztan ancha sparaqwiž cjiwča, zuma excelentísimo Félix. Nižaza tjapa žoñinacaqui nuž amquiz sparaqwiča cjiñipanča. ⁴ Wejrqui am ana ancha molistis pecuča, tii puntuquiztankaz am atintalla. Nižaza tsjii ratu wejt taku nonžnalla. ⁵ Nuc ažka kamcan, wejrnacqui zizzinča, tii žoñiqui wira anawalipanča. Nižaza tjapa kjutñi judío žoñinacž aptjapča, t'aka t'aka. Nižaza tiiqui walja achacha nii nazaren cjita t'akquiztan. ⁶ Nižaza wejtnaca timpluquin yekja wajtchiz žoñi luskatz yanchiča. Jalla nižta anawalipanča. Jalla nižtquiztan wejrnacqui tii preso tanchinča. Nižaza wejtnac lii jaru tii žoñi casticskatz pecatuča. ⁷ Nii Lisias cjita comandantizti fuerzižcu wejtnacaquiz mitissiča. Tama zultatunacžtan tii kjañichiča. ⁸ Nekztanaqui nii comandantiqui wejrnacqui tii žoñž uj tjeezjapa tekzi am yujcquiz tjonkatča. Jazic amza tii pewczna. Jalla nekztanaqui tižquiztanpacha zizaquiča wejrnaca ultim werara chiichinča, wejtnacž tjojunta uj puntuquiztan zumpacha zizaquiča. Tii žoñiqui walja ujchizza.

⁹ Nii žejlñi judío žoñinacaqui cjichizakazza:

—Tiiž chiita takunaca werarača.

¹⁰ Nekztanaqui nii chawc jiliriqwi kjara waytižcu Pablo chiikatchiča. Jalla nuž cjen Pablo paljaychiča, tuž cjican:

—Nuc ažk wata tekz tii nacionquiz amqui jiliri tsijtsamča. Jaziquiz wejrqui ancha cuntintuča am yujcquiz tjurt'izjapaqui wejt puntuquiztan. ¹¹ Ampacham wejt puntuquiztan averiguasača. Tuncapan tjuñikaz weriž irantisquitaqui, nii Jerusalén wajtquin Yoozquin sirwizjapa tjonchintača. ¹² Anaž jec žoñimi wejr žoñžtan ch'assñi cherchiqui, nižaza wejrqui ana žoñinaca aptjapchinča, Jerusalén wajtquizimi. ¹³ Tii wejt quintru žoñinacaqui anaž čjul ujmi amquiz tjeežni atča. ¹⁴ Jalla tiiča ultim weraraqui. Wejrqui wejtnac ejpnacž Yoozpacha sirwuča Yooziž tjeežta kamaña jaru. Jalla nii Yooz kamañaqui yekjaž t'aka cjiča tinacaqui. Nižaza wejrqui criyuča tjapa Moisés cijjrta liimi, nižaza tjapa profetž cijjrta Yooz takunacami. ¹⁵ Nižaza criyuča Yoozqui ticziquiztan jacatatskataquiča zuma kamñi žoñimi ana zuma kamñi žoñimi. Jalla nii jacatatž tjuñi tjewznuča, tinacami nižazakaž tjewža. ¹⁶ Jalla nuž tjewžcan, Yooz yujcquizimi žoñž yujcquizimi wejt kuz zuma iwjťican persunpacha cwitasuča, ana ujchiz cjisjapa.

¹⁷ Tsjii kjaž watanaca yekja nacionaran wejr ciklayžquichinča. Jalla nuž ojklayžcu wejrqui wejt persun yoka quejpchinča, limosnami ofrendanacami timpluquin uchjapa. ¹⁸ Jalla nuž paan, tsjii kjaž Asia provinciaquiztan tjonchi judionacaqui wejtta zalchiča. Timpluquin žejlchinča judiož cuzturumpi jaru paacan. Timpluquin žoñinacaqui

anatača wacchi, nižaza anatača čjulumi aptazzi. ¹⁹ Jalla nii Asi-aquiztan tjonchi judionacaqui jalla ninaczla tekziqui am yujcquiz pris-intisquizlani wejt quintraqui, čjul uj paatučhaja, jalla nii. Ninacaqui tsjii uj tjeznačhaj niiqui, tekz am yujcquiz tjezla. ²⁰ Jalla nii ana atchucažlaj niiqui, tii žejlŋi žoñinacaj weriž paata uj kjanacama čhiilalla. Wejr judío jilirinacz yujcquiz želan, uj paachinžlaj niiqui kjanaj čhiilalla. ²¹ Judío jilirinacz yujcquiz žejlcan, tiikaz altu joržtan čhiichinča: “Ticz-iquiztan jacatatš tjuñi tjewznuča. Jalla nižtiquiztan tonj ančhucqui wejr jusjiča”. Jalla niikazza weriž čhiitaqui. —Nuž cjican Pabluqui čhiichiča.

²² Jalla nuž nonžcu, Félix chawc jiliriqui nii cjetžta audiencia nužquiz suspintiskatchiča. Nii jiliriqui Yooz jicz puntuquiztan zuma zizziča. Jalla nižtiquiztan Pabluž quintra žoñinaczquiziqui ana juyzu paachiča. Nekztan cjichiča:

—Čjulorat Lisias comandante tjonachaja, jalla nekztanž tii ančuca quijaqui wilta atintita cjequiča. Nii nooj azquitžta cjequiča.

²³ Nekztanaqui Félix chawc jiliriqui teniente capitanzquin mantichiča Pablo tira kjuyquiz chawjcta cwitajo. Pero Pabluž amigonaczquiz permiso tjaachiča, Pablo atintizjapa.

²⁴ Tsjii kjaž majquiztan Félix chawc jiliriqui Drusila cjiti tjunatan tjonžquichiča Pabluž taku nonzjapa. Jalla naaqui judioquiztan žontača. Nekztanaqui Pablo kjawžñi mantichiča. Niiž yujcquiz pris-intižcu, Pabluqui Jesucristužquin kuzziz puntuquiztan paljaychiča. ²⁵ Nii jiliriž nonznan, Pabluqui parličiča tii čjep puntuquiztan: Yooz zuma kamaña puntuquiztan, nižaza persun kuz zuma irpiž puntuquiztan, nižaza Yooz casticz tjuñi puntuquiztan. Jalla nii parlita nonžcu Félix chawc jiliriqui muzpa tsucchiča. Nekztanaqui cjichiča:

—Oka amqui. Wejttaž timpu želan, wilta am kjawznača.

²⁶ Félix chawc jiliriqui “paaz pac jaa” cjican jalla nuž Pablužquiztan pecatča. Paaz pactiquiztan Pabluqui cuctaž cjitasača. Jalla nižtiquiztan nii jiliriqui kjaž wilta Pablo kjaw kjawatča, “Cunamiž paaz pacasa jaa” cjican. Pablo kjawžcu, nižtan parličiča. ²⁷ Félix jiliriqui judionacz kuz wali cjiskats pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablo preso ecchiča. Pizc wata nuž watchiča. Jalla nekztanaqui Félix chawc jiliriqui niž puestuquiztan ulanchiča. Nii puestuquiz tsjiizuñ luzziča, Porcio Festo cjita tjuuchiztača.

25

PABLUQUI FESTUZ YUJCQUIZ PRISINTICHICHA

¹ Festuqui chawc jiliriž puestuquiz luzcu, niž čjep majquiztan Cesarea wajtquiztan Jerusalén watja ojkičiča. ² Jalla nicju timplu chawc jilirinacami walja acha wajt jilirinacami, jalla ninacaqui Pabluž quintra quijchiča. ³ Nižaza rocchiča:

—Tsjii fatora paalla —cjican. —Tii Jerusalén watja Pablo cuchanzcalla.

Nii oraqui ninacz kuzquiz pinsichiča, Pablo jiczquiz tjonan conzjapa. ⁴ Nekztanaqui Festo chawc jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Pabluqui Cesarea wajtquin preso žejlča. Tsjii kjaž majquiztan wejrpachal quepača nicju. ⁵ Jaziqui ančuca jilirinacaqui wejttan

chica Cesarea ojkla. Jalla nicju nii zoñiqui ujchizpanžlaj niiqui, jalla niiž uj tjeezpanikazza ančhucalauqi.

⁶ Nii Festo jiliriqui quinsakal tjuñižlaj už tunca tjuñižlaj, jalla nuž žejlchiča Jerusalén wajtquiz. Jalla nekztanaqui Cesarea watja quejchiča. Niiž jaka tažuqui niiž jusjiz ofcinquiz luzziča. Jalla nekztan Pablo zijjcajo mantichiča. ⁷ Pablo zijjctiquiztan Jerusalén wajtquiztan tjonchi judionacaqui jusjiz ofcinquiz luzzizakazza. Pabluž muytata tsijtsu, wali chawc ujnaca tjojtunchiča. Pero ana čjul uj tjeezñi atchiča. ⁸ Jalla nekztanaqui Pabluqui persuna tjurt'ican takunaca chiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui ana čjul ujmi paachinpanča, ana judionacž lii quintrami, nižaza ana timplu quintrami, nižaza ana roman chawc jilirž quintrami. Anapan uj paachinča.

⁹ Nekztanaqui Festo jiliriqui judionacž kuz wali cjiskatzjapa tsjii favora paaz pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Jerusalén watjam okasaya? Jalla nicju am quintra quijta puntuquiztan atintasača.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jilirž jusjiz ofcinquiz želuča. Tekzpacha wejrqui jusjita cjistanča. Amqui zumpacham zizza wejt puntuquiztan. Wejrqui ana čjul ujmi paachinča tii judionacž quintrami. ¹¹ Jaziqui wejrqui ujchizpančhalaj niiqui, casticta cjis anal jiwjatuča. Nižaza uj paachiž cjen ticz waquizičhaj niiqui, ticzmi anal jiwjatuča. Pero wejt quintra tjojtunta ujnacami ultimu ana tjeezkattača. Nižtiquiztan anaž nii judionacž kjarquiz wejr intirjita cjesača. Jaziqui roman chawc jiliržquinpan watz mayuča wejt puntuquiztan zumpacha arreglita cjisjapa.

¹² Jalla nekztanaqui Festo jiliriqui niiž tantiiñinacžtan palt'ichiča. Jalla nuž palt'izcu, Pablužquiz čhiichiča, tuž cjican:

—Amqui roman chawc jiliržquin watz mayčamča. Jaziqui jalla nii jiliržquinpanikam watačhani.

PABLUQUI AGRIPZ YUJCQUIZ PRISINTICHICHA

¹³ Jalla tsjii kjaž majquiztan tsjii Agripa cjita chawc jiliriqui Cesarea watja tjonchiča Berenice cjiti tjunatan. Jalla ninacaqui tjonchiča Festo tsaanzjapa. ¹⁴ Jalla nicju tsjii kjaž maj kaman Festo jiliriqui ninacžquiz quint'ichiča Pabluž puntuquiztan, tuž cjican:

—Tekz tsjii pres zoñi žejlča, Félix jiliržquiztanpacha. ¹⁵ Wejrqui Jerusalén wajtquiz želan, timplu jilirinacami wajt jilirinacami jalla ninacaqui tii zoñž quintra quijchiča. Ninacaqui wejtquiz tii zoñi conkatž pecatča. ¹⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui kjaazinča tuž cjican: “Romanž liiqui tuž cjiča: Quijta zoñžtan quijñi zoñžtan pucultan declarskatžpanikazza, čjulut watčaja, jalla nii. Nekztan nii quijta zoñiqui persun takunacžtan tjurt'asača werarquiztanaqui. Nekztan chawc ujchizlaj niiqui, contaž cjesača”. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan ninacaž tiwc tjonchiž cjen, ana timpu pertižcu, niiž jaka tažuqui quija atintichinča wejt jusjiz ofcinquiz. Nii quijta zoñi zijjcajo mantižcu zuma atintichinča. ¹⁸ Nii quijñi zoñinacaqui prisintichizakazza. Wejrqui pinsichintača, ninacac chawc ujpán nii zoñžquiz tjeeznaa, cjican. Ultimu ninacazti ana čjul chawc ujmi tjeezkati atchiča. ¹⁹ Nii zoñž quintra čhiichiča religión puntuquiztankaz. Tsjii Jesusa cjita zoñiqui ticziča. Pabluzti

“Žejtča niiqui” cjiñitakalča. ²⁰ Wejrqui nižta quija atintizjapa anal zuma zizatuča. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewczinča, tuž cjican: “Ĵerusalén watja okasay? Jalla nicju tii am quintra quij puntuquiztan atintasacha”. Jalla nuž chiichinča wejrqui. ²¹ Jalla nekztanaqui niiqui maychiča roman chawc jiliržquin watzjapa. Jalla nižtiquiztan Augusto cjita chawc jiliržquin watajo mantichinča. Nižaza tirapan preso želajo mantichinča, ċjulorat chawc jiliržquin mantichuca cječhaja, jalla niicama.

²² Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Festo jiliržquiz cjichiča:

—Wejrzakal nii žoñž razuna nonz pecuča.

Festo jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jakapacham nonznaquiča.

²³ Niiž jaka tažuqui Agripa cjita jiliriqui Berenice cjiti tjunatan pajk audiencia kjuyquin luzquichiča, ancha zuma honorchiz. Zultatž jilirinacžtanami wajt jilirinacžtanami luzzizakazza. Nekztanaqui Festo jiliriqui Pablo zijcajo mantichiča. ²⁴ Pablo zijjctiquiztan Festo jiliriqui tuž paljaychiča:

—Agripa chawc jiliri, nižaza tekz ajczi zuma žoñinaca. Tekziča tii žoñiqui. Walja judionacaqui tii žoñž quintra chiichiča Jerusalén wajtquinami tii Cesarea wajtquizimi. Jalla ninacaqui wejr rocrocchiča tii žoñi conzjapa, “Tii žoñiqui ana žejtz waquiziča” cjican. ²⁵ Wejrpacha tii zuma pewcpewczcu, anapan ċjul uj wači atchinča, ticzkatajo. Nižaza tiiqui roman chawc jiliržquin watz maychiča jusjita cjeajajo. Jalla nuž maytiquiztan tantižcu, watajo mantichinča. ²⁶ Wejrqui roman chawc jiliržquin ċċjul puntut tii žoñž puntuquiztanaqui cjiyras? Anal zizuča. Jalla nižtiquiztan am yujcquiz prisintiskatuča, señor Agripa, wejť chawc jiliri. Nižaza tjapa ančhucacquiz prisintiskatuča. Jaziqi ančhucqui tii žoñi zumpachaž pewczina. Nekztan wejrqui apatačhani ċjul puntut cjiyras, nii. ²⁷ Tii pres žoñž quintra puntuquiztan kjanapacha cjiyrz waquiziča. Ana nižta cjiyraquičž niiqui, anapal cuchñi atasacha. —Jalla nuž paljaychiča Festo jiliriqui.

26

PABLUQUI TJURT'INĠ TAKUNACA WILTA CHIICHICHA

¹ Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Pablužquiz tuž cjichiča:

—Amqui am persunquiztan zuma tjurt'iz taku chiya.

Jalla nekztanaqui Pabluqui kjara ċjinžcu paljayi kallantichiča, tuž cjican:

² —Excelentísimo Agripa, chawc jiliri, ancha cuntintuča wejrqui, am yujcquiz wejť puntunaca werara chiizjapa. Judío žoñinacaqui wejť quintra ujnaca tjojtunchiča. Jaknižlaj nii werara chiyasacha. ³ Amqui tjappacha učum judionacž cuzturumpinaca zumam zizza. Nižaza učumpora ċjul puntu ch'aasaj, nii ch'aastanacami zizza amqui. Jalla nižtiquiztanaqui wejrqui ancha cuntintuča, am yujcquiz tjurt'izjapaqui. Zuma pasinsistanž nonžnalla.

⁴ “Tjapa judionacaqui weriž kamta zizza. Wejť yokquiz ojklaytami nižaza Jerusalén wajtquiz ojklaytami jaknuž ocjalquiztanpacha kamiñtažlaja, nii zizza tjapa judionacaqui. Ninacžtan kamiñtača.

⁵ Tjowanstiquiztanpacha fariseo t'akquičž žejlchinča. Nii fariseo t'akaqui učum judionacž lii jarupan walja estricto kamñiča yekja

judionacž t'akanacquiztan cjenami. Jalla nii ažktan zizza nii wejt quintr judionacaqui. Jaziqui ninacakaj declarla, declarz pecčhaj niiqui. ⁶ Tuquiqui Yoozqui učum tuqita ejpnacžquiz taku ecchiča, ticziquiztan jacatz puntu, jalla nii. Jalla nii jacatzpan tjewznuča. Jalla nuž weriž tjewztiquiztan, judionacaqui wejt quintr quijchiča. ⁷ Pero Israel wajtquiziqui wejtnac tuncapan t'akanacaqui Yooziž ecta taku cumplis zakaz tjewža. Jalla nižtquiztan Yoozquin rispitičiča, nižaza majiñami weenami nižquin sirwiča. Wejt chawc jiliri, jalla niipan tjewzñiž cjen judionacaqui wejt quintr tjojtichiča. ⁸ Ančhucmi zakaz criičhani, Yoozqui ticziquiztan žoñinaca jacatzquiča, nii.

⁹ "Tuquiqui wejrqui pinsiñtača, nii Nazaret wajtchiz Jesusižquin criiči žoñinacž quintr čjul anawalinacami paaz waquiziča. ¹⁰ Jalla nuž wejrqui criičinacž quintr anawalinaca paachinča Jerusalén wajtquin. Učum timplu jilirinacž mantita jaru walja criičinaca carsilquiz chawjcskatchinča. Nižaza criičinaca conajo, wejr zakal taku utchinča. ¹¹ Nižaza kjaž wilta criiči žoñinaca sufriskatchinča, Jesucristuž quintr chiikatzjapa, nižaza Jesucristužquiztan quejpskatzjapa. Wejrqui nižtapacha paachinča judionacž ajcz kjuyquizimi. Nižaza walja žawjwiñtača nii criičinacž kjutñi. Jalla nuž žawjžcu wejrqui criičinaca tani ojklayiñtača yekja watjaranami.

¹² "Jalla nijapa Damasco watja ojkhinča, timplu chawc jilirinacž mantita jaru. Nižaza ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachiča, nii criiči žoñinaca tanzjapa. ¹³ Jiczquiz okan, taypur ora tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichiča, tjuñ siiquiztan juc'anti. Wejt muytatami wejt cumpant'iñi žoñinacž muytatami kjanchiča. ¹⁴ Niiž cjen, wejrnacqui yokquiz tsucaña tjojtsinča. Nekztanaqui wejrqui tsjii jora nonzinča. Hebreo tawkquiztan wejtquiz paljayžquichiča, tuž cjican: "Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo? Ampacha persun quintr paača. Tsjii wacaqui ar parž quintr llawkžcu, persun janchiž quintr paača, jalla nižta irata am persun quintr paača". Jalla nuž paljayžquichiča nii tsewctan chiiñi joraqui. ¹⁵ Nekztanaqui wejrqui pewczinča, tuž cjican: "Wejt Jiliri, ¿ject amya?" Nekztan Yooz Jiliri qui wejtquiz cjichiča: "Wejrtča Jesusitqui. Amqui wejt quintram paača. Wejrtča niitqui. ¹⁶ Zaažna. Tsijsna. Amqui wejr sirwaquiča. Nižaza tii amiž chertanacami declaraquiča muzpa žoñinacžquiziqui. Wiruñaqu iyam cheraquiča wejt puntuquiztan. Jalla nekztan tjapa wejt puntuquiztan parlaquiča. Jalla nižtajapa am ilzinča. Jalla nuž cjen amquiz pariscuča. ¹⁷ Jaziqui am cuchnača ana judío žoñinacžquin wejt puntuquiztan parližcajo. Nekztanaqui amiž parlan, wejrqui am cwitača, judionacžquiztanami, nižaza nacjuñta žoñinacžquiztanami. ¹⁸ Nacjuñta žoñinacžquiz am cuchnača, wejt puntuquiztan parlajo. Jalla nuž amiž parlitiquiztan nii žoñinacž kuzqui cjetžintaž cjequiča wejt puntu intintazajo, nižaza ana zumchiquiz kamajo, antiz zuma kamañquiz kamzjapa. Nižaza amiž parlitiquiztan ninacaqui liwriita cjequiča, Satanás cjita diabluž mantita jaru ana ojklajajo, antiz Yooz mantita jaru ojklajajo. Nižaza wejtquin criyaquiča, ninacž ujnaca pertunta cjisjapa, nižaza Yooz kamaña tanzjapa parti Yooz illzta žoñinacžtan".

¹⁹ "Nekztanaqui, Agripa chawc jiliri, nii arajpachquiztan paljayta takunaca catokchinča, nii jaru kamzjapa. ²⁰ Primiraqui Damasco

wajtquin žejlñi žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku parli kallantichinča. Nekztanaqui Jerusalén wajtquin nii Yooz taku parlichinzakazza. Niiž jaru Judea yokaran parlichinča. Niiž jaru nacjuñta žoñinacžquin Yooz taku parlichinča. Judío žoñinacžquizimi ana judío žoñinacžquizimi tjappachquiz parlichinča, ninacž kuznaca campiyajo, Yooz sirwiz quejpnajajo, nižaza Yoozquin quejptiquiztan zuma kamaña tjeežnajo. ²¹ Jalla nižta Yooz takunaca parlitiquiztan judío žoñinacaqui wejr preso tanchičha timpluquiz, wejr conajo. ²² Anzcama Yoozqui wejr yanapča. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjurt'iñi kuzziz tii zuma Yooz taku parluča humilde žoñinacžquizimi pajk jilirinacžquizimi. Tuquitan Yooz taku parliñi profetž chiita tawk jaru nižaza Moisés chiita tawk jaru, jalla niicama parluča. Jalla ninacaqui mazinchiča, tuž cjican: ²³ “Cristuqui sufristanča ticzcama. Nekztan ticziquiztan jacatatstanča. Jalla niiqui primer ticziquiztan jacatatchi žoñičha. Jalla nii Jesucristuž cjen tii zuma liwriiñi Yooz takuqui parlitapantača učum wajtchiz žoñinacžquizimi yekja wajtchiz žoñinacžquizimi”. Jalla nii liwriiñi taku zaka wejr parluča.

PABLUQUI AGRIPZQUIZ CHIIZINCHICHA

²⁴ Pablo jalla nuž tjurt'iñi taku paljayan, Festo jiliriqui altu tawkžtan cjichiča:

—Pablo, ¡lucuratažtakazza amqui! Zmali istutiižcu, jalla nižtiquiztan lucurata cjissamčhalani amqui.

²⁵ Pabluqui kjaaziča, tuz cjican:

—Festo, zuma chawc jiliri. ¡Wejrqui anača lucuratqui! Antiz weriž paljayta takunacača razunaqui, nižaza werarača. ²⁶ Tekzimi Agripa chawc jilirimi žejlča. Niimi zumaž tii puntuquiztan zizza. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuztan tiž yujcquiz chiižinuča. Tii Agripa chawc jiliriqui tjapa weriž paljayta puntunacaqui zizzipanča. Nižaza tii puntunacaqui watchičha tjapa žoñinacž zizan, anača tsjii chjojzak watchi quinto. ²⁷ Señor Agripa, chawc jiliri, ¿profetaž parlita takum criya? Amqui criiž caa kal cjiwchiya.

²⁸ Agripa chawc jiliriqui Pablužquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Tsji koluc takunacžtankam wejr cristiano cjiskatz pecya?

²⁹ Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Tsji kjaž takunacžtan už wacchi takunacžtan wejrqui ančhuc tuž cristiano cjiskatz pecučha. Ammi nižaza tjapa tonj nonzñi žoñinacami wejr irataj cjisla. Jalla nuž Yooz munañpaj cjeequi. Wejr irata Yoozquin criichej cjisla, pero ana tižta carinžtan mokta.

³⁰ Jalla nuž Pabluž chiitan, tjappacha nii julzi žejlñi jilirinacaqui tsijtsičha, Agripa chawc jilirimi, nižaza Festo jilirimi, nižaza Berenice cjiti tjunmi. ³¹ Nekztanaqui ninacaqui Pabluž puntuquiztan parlizjapa tsjii latu ojkchiča ninaccama palt'i. Jalla nekztanaqui ninaccama kazziča:

—Tii žoñiqui ana čjul ujmi paachiča, conkatajo. Anaž conta cjesača. Nižaza anaž carsilquizimi chawjcta cjesača.

³² Nižaza Agripa chawc jiliriqui Festo jiliržquiz cjichiča:

—Tii žoñiqui ana roman jiliržquin watz maytasaz niiqui, cutztaž cji-tasača.

¹ Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui tantiichiča, Pabluž quija roman chawc jiliržquin tјatzjapa. Jalla nižtiquiztan Pablumi parti presonacami intirjitatača tsjii Julio cjita capitanžquiz, Italia watja chјitzjapa. Nii capitanaqui Augusto cjita batalionquiztan jiliritacha. Wejrqui Pablužquiz cumpant'ichinča. ² Adramitio cjita wajtquiz tsjii warcu želatča. Nii oraqui nii warcuqui ojksz pachatača Asia kjutni. Jalla nuž cjen nii warcuquiz luzzinča. Nižaza wejtnacatan Aristarco cjita žoñitacha. Niiqui Tesalónica wajtchiz žoñitacha. Tesalónica watjaqui Macedonia yokquintača. ³ Jaka tažuqui Sidón cjita wajtquin irantichinča. Jalla nicju Julio capitanaqui Pablužquiz tsjii favora paachiča, Pablužquiz permiso tjaachiča niž mazinacžquin tјonznajo atintita cјisjapa. ⁴ Nekztanaqui Sidón wajtquiztan ulanžcu Chіpre cjita zkolta yoka watchinča. Zkar latu watchinča tjamiž cjen. ⁵ Jalla nekztanaqui Cilicia nižaza Panfiliaž niž waruñ chawc kota kajkchinča Mira cjita watjacama. Mira watjaqui Licia cjita yokquintača.

⁶ Jalla nicju zultatž capitanaqui tsjii Italia ojknі warcu zalchiča. Nii warcuqui Alejandría wajtquiztan ulnatča. Jalla nii warcuquiz capitanaqui wejrnac luzkatchiča tira ojkszjapa. ⁷ Nekztanaqui tsjii kjaž maj ojkcchinča zumat. Ancha tjamiž cjen ch'aman irantichinča Gnido cjita yokž wartuñtan žcati. Nižaza nii ancha tjamiž cjen Salmón cjita yok žcati watchinča. Nekztanaqui Creta yok žcati irantican tajachuc muytižcu ojkcchinča. ⁸ Tjamiž cjen, ch'aman ojkcان Creta cjita yok žcati ojkcchinča. Nižtami wejrnacqui irantichinča Buenos Puertos cjita watja, Lasea wajtž žcati.

⁹ Jalla nicju irantizjapaqui walja timpuqui pertitača. Auti timpu irantisquiz cjen, tjamiqui tirapan tjamchiča. Jalla nižtiquiztan anawalitacha chawc kotquiz ojkszqui. Jalla nižtiquiztan Pabluqui chiižinchiča, ¹⁰ tuž cјican:

—Jilanaca, wilta ojkszqui anawaliž cјequiča. Warcumi cargami per-tisnačani nižaza učhumniž ticznasača.

¹¹ Nii zultatž capitanažti Pabluž chiita ana cazziča. Warcuchiz tuyñumi, nižaza warcuž capitanaми, jalla ninacž takukaz nonziča. ¹² Nii wajtquiz auti timpu watzjapa, warcužtaqui anatača cuza. Jalla nižtiquiztan jos tjappacha ninacaqui pinsatča nawjctan ojksz tsjan cusa, nii. Fenice cjita wajtquin irantis pecatča jaknužumi. Fenice watjaqui Creta yokquinzakaztača. Nii wajtquiztan cheržtaqui pajk kota tјenča warutuñtan, užatuñtan. Jalla nicjuñtača waliqui auti timpu watzqui.

PAJK KOTQUIZ ANAWALI WATCHICA

¹³ Jalla nekztanaqui warutan zuma queržcan ninacaqui pinsichiča, tira ojkszjapa. Jalla nekztan ninacaqui zarakchiča. Creta yok tјiyaranpan ojkcchiča. ¹⁴ Tsjii kjaž majquiztan tsjii walja pjursanti tjamiqui tјonchiča užatan tuwantan cheechi. ¹⁵ Nekztanaqui tjamiqui warcu chјitchiča chawc kot mor kjutni. Tjamž kjutniqui anataž wira ojkcchua. Jalla nižtiquiztan jakzichuckat tjamiqui učhum chјichačhani, jalla nicju-pankaz okačhani. ¹⁶ Jalla nekztanaqui Clauda cjita kolta yokž waruñ watchinča. Jalla nicjuñ watan tjamiqui anatača ancha pjursanti. Tsjii kolta warcuqui pajk warcuž wirquiz mojkžtatača. Ana ancha tjamiž cjen nii kolta warcuqui pajk warcuquiz tewziča ch'aman. ¹⁷ Jalla nuž tewžcu, nii pajk warcu kojchnacžtan zumpacha t'ejžtatača, ana cјacsnaјo. Jalla niiran yok pjila želatča Sirte cjita. Tjamiž cjen nii

yok pjiqluiz julz eksnatčha. Jalla nižtiquiztan nii pajk pañuz cherchi pajk tultu apakchičha warcu tsewctan. Nekztanaqui tjamžquiz warcu chjitskatchičha. ¹⁸ Niiž jaka tažuqui nii tjam queraqui tira walja pjursantitačha. Jalla nižtiquiztan nii warcuquiz žejlñi kuzinacaqui pajk kotquiz tjojtatačha. ¹⁹ Jalla niipa tažuqui warcuž cusasanaca kot kjazquiz tjojtchinčha wejtnaca kjaržtan. ²⁰ Tsjii kjaž majquiztan ancha ch'orawitačha. Jalla nuž ch'orawiž cjen anaž tjuñimi warawarami tjenatčha. Nižaza nuž ch'orawiž cjen wejrnacqui “Ticznačhani. Anaž jaknužumi liwriyasačha”, nuž cjican chiichinčha.

²¹ Tsjii kjaž maj ana čjheri lujlchi cjen Pabluqui ninacz taypiquiz tsijtsičha, tuž cjican:

—Jilanaca, anatačha učumqui Cretquiztan ulansquiz, wejt taku cazpantačha ančhucalaqui. Nižaza anaž carganacami pertitasačha, nižaza učumqui anaž tižta sufritasačha. ²² Anziqumi ančhucqui tjup kuzziz cjisna, anačha llaquiza. Tii warcuž katanami, anaž jakziltami ticznaquičha. ²³ Wejrqui Yooz sirwučha, nižaza Yooz partitčha. Zez ween Yoozqui tsjii anjila wejtquiz cuchanzquichičha. Nii anjilaqui wejtquiz jeczquichičha, ²⁴ tuž cjican: “Pablo, ana eksna amqui. Roman chawc jilirž yujcquiz prisintistančha amqui. Jaziqui amiž cjen tjapa amtan chica ojkñi žoñinaca žetaquičha”. ²⁵ Jilanaca, anačha llaquiza. Wejrqui Yoozquin tjapa kuztančha. Jaknuž nii anjilaqui chiitčhaja, jalla niicamaž cumplisnaquičha. ²⁶ Kot taypiquiz tsjii kolta yoka žejlčha. Jalla nii yoka irantiž cjen warcuqui yokquiz čhjakkcu, tsijtsnaquičha kjazquizpacha. —Jalla nuž paljaychičha Pabluqui.

²⁷ Jalla nekztanaqui pizc simana ojktiquiztan, Adria cjita kot kjazquiz želan, tjamiqui warcu chjichatčha. Jalla nii ween chica arama warcu joojooñinacaqui pinsichičha, yokquin irantičhani, cjican. ²⁸ Jalla nižtiquiztan kjazquiztan kozzuc yokquin tupžcu, zizzičha quinsa tunc sojtan metro. Nižaza tsjii kjažtapacha ojkžcu wilta tupzizakazza. Jalla nuž tupžcu, zizzičha paatunc pakallakun metro. ²⁹ Kjaz kosten maz akji želačhani cjican pinsichičha. Nekztan warcu wirquiztan tsjii pajkpic pajk jirunaca quijtsičha ana nii maz ajkquin čhjakažo. Ekscan tjuñi tjewks tjewznatčha. ³⁰ Jalla nuž tjewžcan, nii warcu joojooñinacaqui pinsichičha, warcuquiztan atipasjapa. Jalla nuž pinsižcu, nii tewžta kolta warcu kjazquiz chjijwnatčha. Jalla nuž chjijuncan nii pajk jirunaca quijtztažokaž cjetčha nii warcuž yujcquiztan. ³¹ Jalla nuž cheržcu, Pabluqui zultatž capitanžquiz paljaychičha nižaza zultatunaczquizimi, tuž cjican:

—Nii warcu joojooñinacaqui ana tii warcuquiz eclaquiz niiqui, ančhucqui ticznasačha.

³² Nuž nonžcuqui zultatunacaqui nii kolta warcu mojka kojchnaca pootžinchičha kolta warcu kjazquin tjojtsnajo.

³³ Jalla nii kjantati Pabluqui taku tjaachičha čjheri lulajo, tuž cjican:

—Pizc simana tjontačha ančhucmi kuz turwayzi ana tjajchi nižaza ana lujlchi. ³⁴ Nižtiquiztan ančhucqui čjulullamekaz lujlnalla, azi tanzjapa. Anaž jecmi wira apt'isnasačha. Nižaza ana zinta čhjojricta cjequičha.

³⁵ Jalla nuž chiižcu Pabluqui tsjii t'anta tanzičha. Nižaza Yooz Ejpžquin sparaquiz cjichičha tjapa nii žejlñi žoñinacz yujcquiz. Jalla nekztanaqui nii t'anta kjolžcu lujlchičha. ³⁶ Jalla nižtiquiztan tjapa nii žoñinacaqui

lujlsquin kuzziz cjissiċha. Nekztan lujlchizakazza. ³⁷ Nii warcuquiz paa patac pakallawk tunca sojtan ŋoŋinacataċha. ³⁸ Jaknuŋt zapa mayni pecċhaja jalla nuŋ lujlċiċha. Jalla nuŋ lujlŋcu nii parti trig kuzinaca kjaz kotquin tjojtċiċha nii warcu cjeŋu cjeyajo.

WARCU KJAZQUIZ KATCHICHA

³⁹ Tjuŋi tjewktanalla, warcu joojooŋinacaqui nii yoka cherŋcu ana pajatċha. Pero tsjii puŋ atquin pjila iŋŋta k'ar yoka ŋelatċha. Nii yokquin warcu tsijtskatŋ pecatċha. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui nii pajk quiŋtŋa jirunacŋquiz mojkta kojchmi pootċiċha. Kjazquizpacha cutŋiċha. Niŋaza kochnaca jwerŋcu, warcu irpiŋi maderanaca cutŋiċha. Nekztan pajk tultu, warcu juntuŋ tucquin tsijpsiċha tjami tanzjapa. Jalla niŋtiquiztan warcuqui puŋu iŋŋta yoka ŋcatŋinċiċha. ⁴¹ Jalla nuŋ ŋcatŋincan, pizc curinti ojċŋi kjaz jalla nekz cjissiċha. Jalla niŋtiquiztan nii warcuqui kjaz koztan yokquiz quijtsiċha. Warcu tucquiztanaqui pjilquiz luzzitaċha. Ana jaknuŋzquin kissiċha. Niŋaza warcu wirquiztanaqui kjaz ljojkikaŋ warcu kjolatċha. ⁴² Jalla nuŋ cjen preso itzŋi zultatunacaqui preso ŋoŋinaca konz pecatċha, ana atipskatŋjapa kjazquiz narcan. ⁴³ Zultatŋ capitanaŋti Pablo liwriiz pecatċha. Jalla niŋtiquiztan presonaca conawc cjen atajichiċha. Nekztan mantichiċha, tuŋ cjican:

—Kjazquiz narŋi zizŋi ŋoŋinaca, anċhucqui primiraqui kjazquiz luzna, yokquin irantizjapa. ⁴⁴ Parti ŋoŋinaca, anċhucqui tabla tanŋcu kjazquiz zakaz luzna. —Jalla nuŋ mantichiċha nii capitanaqui.

Jalla nuŋ tjappacha yokquin irantichiċha. Ana zinta ticziċha.

28

PABLUZ MALTA YOKQUIN KAMTA

¹ Jalla nuŋ yokquin ulanŋcu, nii kolta yokŋ tjuu zizzinċha Malta cjitatakalċha. ² Jalla nii yokquin ŋejlŋi ŋoŋinacaqui wejrnaca ancha wali atintichiċha. Niŋaza tsjii pajk uŋ taazinċiċha wejrnac kutnaŋo. Chijniŋ cjen zaquizŋ cjen wejtnacaltajapa uŋ taazinċiċha. ³ Nekztanaqui Pabluqui kjoŋ ŋup aptichiċha. Nii ŋup uŋquin tjojtan, tsjii zkoraqui uŋ kjakiŋ cjen ulanŋquichiċha Pabluŋ kjarquin ch'atzi chejchipacha. ⁴ Jalla nuŋ cherŋcu nii yokchiz ŋoŋinacaqui tuŋ cjeyassiċha:

—Tii ŋoŋiqui ŋoŋi conŋizlani. Kot kjazquiztan liwriitaŋ cjenami Yoozqui anat munċhani, tiiz ŋejtŋmi.

⁵ Pabluqui kjarquiztan zkora tsajtsajtsiċha uŋquiz. Zkoraŋ ch'attaŋ cjenami anapan kjaŋ cjissiċha Pabluqui. ⁶ Tjapa nii ŋoŋinacaqui Pabluŋ kjarat tjuwaċhani cjican chekznatċha. Niŋaza tsjii ratuquiztan ticzit cjee tiiqui, jalla nuŋ pinsatċha nii ŋoŋinacaqui. Jalla nuŋ aŋk tjewŋcu, Pablo ana kjaŋ cjissi cherziċha. Jalla niŋtiquiztan pinsita campiiŋcu, nii ŋoŋinacaqui cjichiċha:

—Tii Pabluqui cheka Yoozzalani —cjican.

⁷ Ulanta yok ŋcati nii yokchiz jilirŋ yokanaca ŋelatċha. Nii jiliriqui Publio cjitataċha. Jalla niiqui wejrnaca zuma risiwċiċha. Chjep maj wejrnac zuma atintichiċha. ⁸ Publioz ejpqui laa ŋelatċha, tsjii ch'ujlŋi conŋtan, niŋaza jawŋtan. Pabluqui niizquin tjonŋŋi ojċhiċha. Nekztanaqui Pabluqui nii laa ŋoŋŋta Yoozquin mayizichiċha, ċhjetinjapa. Nekztanaqui niiz juntuŋ kjarŋtan lanŋcu, ċhjetinċiċha. ⁹ Jalla niŋtiquiztan parti nii yokquiz ŋejlŋi laanacaqui tjonchizakazza, jalla ninacami ċhjetintataċha. ¹⁰ Nuŋ ċhjetintiquiztan nii ŋoŋinacaqui

wejtnacquiz walja rispitchiċha. Ċhep jiizquiztan wilta tsjii warcuquiz luzzinċha. Ima nii warcu luzan, nii ŋoñinacaqui walja zuma žaka cjižinchiċha, wejrnaca ojkzjapa.

PABLUQUI ROMA WAJTQUIN IRANTICHICHA

¹¹ Warcuqui nii yokquiz auti timpu watchiċha. Alejandría wajtquiztan tjonchitaċha. Nii warcuž tucquin pizc yooznacchiztaċha. Cástor y Pólux cjitataċha nii pizc yooznacaqui. ¹² Nekztanaqui warcuquiz ojkcan, Siracusa wajtquin irantichinċha. Jalla nicju ċhep maj kamchinċha. ¹³ Jalla nekztan warcuquiztan tira ojkchinċha. Nekztan yok žcatiran ojkcan, Regio cjita wajtquin irantichinċha. Niiž jaka tažuqui wartan queržquichiċha. Jalla nuž queržcan pucmajquiz irantichinċha Puteoli wajtquin. ¹⁴ Jalla nicju tsjii kjažultan Yoozquin criichi jilanacžtan zalchinċha. Jalla ninacaqui wejtnacaquiz invitċhiċha ninacžtan tsjii simana kamajo. Jalla nekztanaqui Roma wajt kjutñi zarakchinċha. ¹⁵ Roma wajtchiz Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaž tjonz quintu zizzitakalċha. Jalla nekztan wejtnacatan zali ulanžquichiċha. Jalla ninacaž nuž zalzquichiquiztan, Pabluqui Yoozquin sparaquiz ċjichiċha. Nižaza juc'ant tjup kuzziz ċjissiċha. Wejrnacqui ninacžtan zalchinċha Foro de Apio cjita yokquin, nižaza Tres Tabernas cjitazakaztaċha. ¹⁶ Jalla nekztanaqui Rom watja irantitanaqui nii capitanaqui preso ŋoñinaca intirjichiċha roman zultatž jiliržquiz. Pero nii capitanaqui Pablo kamkatchiċha yekquin tsjii guardiñi zultatžtan.

PABLUZ KAMTA ROMA WAJTQUIN

¹⁷ Ċhep majquiztan nuž irantižcu, Pabluqui kjawzkatchiċha Roma žejlñi judío jilirinaca. Jalla nuž Pablužquin tjontan, Pabluqui ninacžquin paljaychiċha, tuž cjican:

—Jilanaca, wejrqui roman zultatžquiz preso intirjitataċha Jerusalén wajtquin, ana ċhjulumi judionacž quintr paachi cjenami. Nižaza ana ċhjulumi uċhum tuqita ejpnacž cuzturumpi quintr paachi cjenami. ¹⁸ Wejr zumpacha pecunžcu, ninacaqui wejr cuts pecatċha. Wejt quintr ana ċhjul ujmi watchiċha, wejr conzjapaqui. ¹⁹ Judío partinacazti ana munchiċha. Jalla niztiquiztan roman chawc jiliržquin wejt quija tjažnajo maychinċha. Jalla nuž cjenami, wejrqui wejt wajtchiz ŋoñinacž quintr ana ċhjul uj tjeeskatž pecuċha. ²⁰ Jalla niztiquiztan anċhuc kjawzkatuċha anċhuc chertzjapa, nižaza anċhucatan parlizjapa. Uċhumqui Israel wajtchiz ŋoñinacċhumċha. Jalla uċhumqui Yooziž cuhanžquita ŋoñi tjewža. Jalla nii tjewžta ŋoñi sirwiñiž cjen wejrqui tii carinžtan ċhejlta želuċha.

²¹ Jalla nekztanaqui nii judionacaqui ċjichiċha:

—Wejrnacqui am puntuquiztan ana ċhjul cartami risiwchinċha Judea wajtquiztan. Nižaza nii nawjctan tjonchi judío jilanacami anaž am quintr chiċha. ²² Wejrnacqui amiž pinsita takunaca nonz pecuċha. Tjapa wajtquizimi tii ew yekja t'akž quintr chiċha. Jalla nuž zizuċha.

²³ Jalla nekztanaqui tsjii tjuñi citċhiċha. Jalla nii citta tjuñquiziqui walja ŋoñinacaqui tjonchiċha jakziquin Pablo alujassi želatċhaja, jalla nicju. Jalla nuž ŋoñinacaž tjonžcu Pabluqui ninacžquiz paljaychiċha wenstanpacha zezicama Yooz mantita kamañ puntuquiztan. Pabluqui ninaca zumpacha intintiskatz pecatċha Jesucristuž puntuquiztan. Moisés liquiztanami nižaza profetanacaž cijjrta liwrunacžquiztanami punta

punta chiižinchiča, ninaca zuma intintazajo Jesusiž puntuquiztan. ²⁴ Yekjapanacahui Pabluž nuž chiita takunaca catokchiča. Yekjapanacazti niiž takunaca ana nonziča. ²⁵ Jalla ninacpora Jesucristuž puntuquiztan ch'aascan, nužquiz ninacahui wichanzi kallantichiča. Ima okan, Pabluqui cjichiča:

—Espíritu Santuqui Isaías cjita profetžquiz paljaychiča učhum tuquita ejpnacžjapa. Ančhuca puntuquiztan werarapan chiichiča, tuž cjican:

²⁶ “Oka, tii žoñinacžquiz paljayžca, tuž cjican: Ančhucqui nonžñeeka nonznaquiča, pero ana intintazasača. Nižaza chekžñeeka chekznaquiča, pero ana cumprintasasača. ²⁷ Jalla nuž cjequiča. Tii žoñinacž kuznacahui walja tjupiča, ana Yooz taku intintizjapa. Nižaza oñižtakazza ninacahui, Yooz taku ana nonžjapa. Nižaza zuražtakazza Yooz paatanaca ana chertzjapaqui. Jalla nižtakaz žejlča ana intintiñi kuzziz cjisjapa. Nižaza ana wejtquin cut'iscaquiča, liwriita cjisjapa”.

²⁸ Jalla tekztan nawjcchuc tii liwriiñi Yooz takuqui parlitaž cjequiča ana judío žoñinacžquin. Jalla nii ziza ančhucqui. Nii yekja wajtchiz žoñinacahui tii liwriiñi Yooz taku nonznaquiča.

²⁹ Jalla nuž Pabluž chiitiquiztan, judionacahui ojkchiča, ninacpora ancha ch'aascan.

³⁰ Pabluqui pizc wata intiru nii aquilta kjuyquiz kamchiča. Jakzilta niižquin tjonžñi žoñimi zuma risiwñipanikaztača. ³¹ Jalla ninacžquin parličiča Yooz mantita kamañ puntuquiztan, nižaza Jesucristo Jilirž puntuquiztan. Tjapa kuztan kjana tjaajnatča. Nižaza anaž jecmi Pablo atajchiča, Yooz taku ana paljayajo.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

¹ Wejr Pabluqui ančhucaquin tii cartal cijrřcuča. Jesucristuř man-titacama okiř řořtřča. Yooz Ejpqui wejr kjawřcu apřstol puestuquin utchiča, liwriiři Yooz taku parlajo.

² Tuquitanpacha Yoozqui tsjii liwriiři řoři cuchanřquiz compromitchiča. Jalla nii compromittaqui Yooz cuntiquiztan chiiři profetanacaqui mazinchiča zuma Yooz tawkw libruquiz. ³ Nii liwriiři řoři qui Jesucristo Jiliriča. Yooz Majchča niiqui. Jesucristuqui řoři cjicanaqui Davidř majch maatinacquiztan tjonřitača. ⁴ Niřaza Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiča; niřaza zuma Yooz Espirituchizza. Jalla nii kjanapacha tjeeřa, niiča walja azziz Yooz Majchqui, nii. Jesucristo Yooz Majchča uřhum Jiliriqui. ⁵ Jesucristuř cjen wejrqui zuma Yooz kamaņa tanzinča. Niřaza Jesucristuř cjen Yooz Ejpqui wejr apřstol puestuquiz utchiča, tjapa wajtchiz řořinaca Jesucristuřquin kuzziz cjeajo, niřaza niřquiz cazajo. Jalla nuř apřstol kamaņquiz kamcan, Jesucristuřtajapa langznuča. ⁶ Anřhuc zakaz Jesucristuřquiz kuzziz cjsinřhucča. Yooz Epiz anřhuc kuzquiz kjawřtan Jesucristuř partiquiz cjsinřhucča.

⁷ Wejrqui tjapa ančhucaquin cijrřcuča, Roma wajtquin řejlři řořinacřhucča. Yooz k'ayi řořinacař cjen, Yoozqui ančhucaquiz kjawřiča, Yooz zuma kamaņchiz cjeajo. Uřhum Yooz Ejpmi, niřaza Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zuma j yanapt'ila; niřaza cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLO ROMA WAJTQUIN TJONZ PECCHA

⁸ Jaziqui anřhucarř zuma kamtiquiztan Yooz Ejpřquin ancha gracias cjican chiyuča. Tjapa wajtchiz řořinacaqui anřhuc puntu chiiča, anřhucqui ancha Jesucristuřquin kuzzizza, nii. Jesucristuř cjen Yoozquin gracias cjican chiyuča. ⁹ Wejrqui tjapa kuz Yooz sirwuča, Yooz Majch liwriiři puntu parlican. Jaziqui Yooz zizza, oracionřtan anřhucaquiz tirapan yanapuča, nii. ¹⁰ Niřaza Yoozquin mayizuča. Yooz munan, ultimu anřhucaquin jaknuřquiztanami tjonzquiz atučani. Ařka anřhucaquin tjonzquiz pecatuča. ¹¹ Anřhucatan ancha zalz pecuča, Yooz kamaņquiz anřhucaquiz tsjan zuma kami yanapzjapa, niřaza Yooz tjup kuzzizpan cjiři yanapzjapa. ¹² Anřhucmi wejrmi Jesucristuřquinkaz kuzzizřhumča. Jalla niřtiquiztan zalřcu porapat chiiřinascu, Yoozquin juc'ant kuzziz cjesača uřhumqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, anřhucaquiz zizkatz pecuča, kjař wiltami wejrqui anřhucaquin tjonz pecatuča. Pero tii orcama ana atch-inča. Anřhucaquin tjonz pecatuča, Rom wajtquiz zakaz Yooztajapa obranaca payi. Rom wajtquizimi, niřaza yekja watjanacquizimi Jesucristuřtajapa langz pecuča, řořinaca niřřquin kuzziz cjeajo. ¹⁴ Wejrqui liwriiři Jesucristuř puntu parlistanča, k'ar řořinacřquizimi campuquiz řejlři řořinacřquizimi, zizři řořinacřquizimi, ana zizři řořinacřquizimi. Jalla tjapa řořinacřquizimi liwriiři Jesucristuř puntu parlistanča. ¹⁵ Jalla niřtiquiztan wejrqui anřhucaquiz zakaz nii puntu parliz anchal pecuča.

ANCHA AZZIZZA LIWRIIŘI TAKUQUI

¹⁶ Jakziltat liwriiñi Yooz taku catokačhaj niiqui, liwriita cjequiča. Tuquiqui judío žoñinacžquiz nii liwriiz puntu parlitatača. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz parlitazakaztača. Jakziltat nii liwriiz puntu catokačhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequiča. Nižta azzizza liwriiñi Yooz takuqui. Jalla nižtiquiztan nii Yooz taku parlizjapa anal azučha; nii ancha zuma taku parlizjapa ancha jutzaznuča. ¹⁷ Liwriiñi takuqui tuž cjiča; Yoozqui ancha zumača; nižaza žoñinacžquiz nižta zuma nižaza ana ujchiz cjiskatasacha. Jalla nuž cjiča nii liwriiñi Yooz takuqui. Jaknužt žoñinaca Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cječhaja, jalla nii zizkatučha, nii liwriiñi taku čhičan. Jesucristužquiz kuzziz cjen, jalla nii alajakaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesača. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niičha Yooz yujcquiz ana ujchizqui, nižaza zuma kuzzizqui. Nekztan Yooztan wiñaya kamaquiča”.

YOOZ JAYTIZCU ŽOÑINACAQUI UJPAN PAACHA

¹⁸ Arajpachquiztan Yooz casticuqui tjonča tjapa ana Yooz kuzcama kamañinacž quintra, nižaza anawali paañinacž quintra. Jalla nii anazum kamañichiz žoñinacaqui anawali paaznacapan pecča, Yooz zuma kamaña anaž importičha. Nekztan Yooz kuzcama ana kamča. Yooz puntu werara zizawc cjen, atajča. ¹⁹ Pero ninacž kuzquiz Yooz puntu zizasacha. Yoozqui žoñinacžquiz kjanapacha tjeziča, niž puntu. ²⁰ Ana Yooz cheržcumi tii mundo paatiquiztanpacha Yooz puntu zizasacha. Niiž paatanaca cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yooz puntu zizasacha, Yoozqui wiñaya azzizza, nižaza werar Yoozpankazza, tii mundo paachi Yoozqui. Jalla nii kjana zizta cjesača. Jalla nižtiquiztan Yooz kuzcama ana kamcanaqui anazuma kamañichiz žoñinacaqui ana razunchizza. ²¹ Žoñinacaqui Yooz puntu persun kuznacquiz zizza. Jalla nuž zizcumi, Yooz ana rispitcha, nižaza ana čjulquiztanami “Gracias, wejt Yooz” cjican čhiča. Nekztan žoñinacaqui ina kaz pinsitanacchiz cjissiča. Nižaza ninacž chojru kuzziz cjen ana wali zumchiquiztakaz kamča. ²² Žoñinacaqui “Wejrnacča ziziñtqui” cjicanami, zumzužtakaz cjissiča. ²³ Ancha zumapankazza Yoozqui. Pero žoñinacaqui nii wiñaya žejtñi Yoozquiz rispitz jaytichiča. Nekztan žoñinacaqui žoñiž paata yoozquizkaz rispitičha. Nii žoñiž paata yooznacaqui ticžñi curpuchiz žoñinacž irata paatača, nižaza wežlanacž irata paatača, nižaza pajkpic kjojchchiz animalanacž irata paatača, nižaza zkoranacž irata paatača. Jalla nižta paatanacquiz rispitcha.

²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpmqui ninacžquiz jaytichiča. Nekztan ninacž anazuma pecñi kuzcama čjul ujmi paañiča. Žoñinacpora azzucanaca paachiča. ²⁵ Ninacaqui Yooz puntuquiztan werar razunanaca criichi ecchiča. Nekztan toscar razunanaca criichiča. Jalla nekztan ninacaqui Yoozquin ana rispitchiča. Yooziž paata obranacquizkaz rispitchiča, nižaza sirwichiča. Pero Yoozqui tjappacha paachiča. Jalla nii tjapa paañi Yoozqui wiñaya honorchizza. Jalla nužoj cjila. Amén.

²⁶ Jalla nižta anawali kuzziz cjen Yoozqui ninaca jaytichiča, ninacž anazum kuzcama azzucanaca paajo. Jalla nuž azzucanaca paacan maatakanacaqui porapat želassiča, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. ²⁷ Luctakanacaqui nižaza porapat ana wali želassiča, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. Ninacpora ancha peccu, azzuca ujnaca paachiča.

Ancha akñi ujnacquiz tjojtšičha. Jalla nižtiquiztan ninacž persun curpuquizpacha casticu sufričha, nii ana wali paatiquiztan. Nižaza nižta sufris waquizičha ninacaqui.

²⁸ Werar Yooz zizzucatačha, pero ninacaqui Yooz ana pajz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichičha, ninaca ana zuma pinsiñi kuzziz cjisjapa, nižaza ana zuma cjujchi kamañchiz cjisjapa. ²⁹ Ninacž kuzquiz walja tjapaman ana zumanaca želatčha, chjiipipacha. Jalla tižta ana zumanaca želatčha; ana Yooz kuzcama kamz, adulteriuquiz ojk-layz, žoñž quintra ana wali paaz, yekja žoñžquiztan zmaz, nižaza tjapa ana walimi paaz pecñi kuz želatčha. Nižaza ninacž kuznaca tižtačha: iñiziñi kuz, žoñi coñi kuz, žoñžtan quija ojklayz kuz, incallñi kuz, ana wal paaz pecñi kuz, nižaza ana wal quintu joojooñi kuz. Jalla nižta anawali kuzziz žoñi žejlčha. ³⁰ Ninacaqui žoñž quintra chiiñinacačha. Yooz quintra chjaawjkatñičha. Nižaza žoñi iñarñičha, nižaza mitarazi kuzzizza, persunpacha honora waytisñičha. Nižaza ana zuma paazjapa tantiiñičha, nižaza maa ejp ana cazñičha. ³¹ Nižaza Yooz puntu ana intintiz pecñičha, nižaza chiižcupacha niž taku ana cumpliñičha. Nižaza ana jec žoñžquizimi okzñi kuzzizza. ³² Yoozqui mantichičha, jalla nižta žoñinacaqui ticzpan waquizičha. Jalla nuž Yooz mantita zizcumipacha, nii ana wali žoñinacaqui nižta ana wali paazkaz pecñičha, nižaza yekjaž nižta ana wali paanami, “Walikazza” cjiñičha.

2

YOOZZA LIJITUMA PJALZÑIQUI

¹ Jakzilta žoñit tsjii uj paachi žoñžquiztan “Yooz nii casticla” cjian chiičhaja, jalla nii žoñiqui ana nižta ujpacha paaz waquizičha. Jalla nižta ujpacha paaquizñi niiqui, persun casticu chiičha. Nižaza Yooz yujcquiziqui anaž razunchiz cjesačha niž persun paata ujquiztan. ² Yoozqui uj paañinaca lijituma pjalznaquičha, casticzjapa. Jalla nii učhum zizza. ³ Jequit yekja uj paañi žoñž quintra chiičhaja, nižaza nižta użzakaz persuna paačhaja, jalla niiqui anapanž atipasacčha Yoozquiztan. Panž castictazakaz cjequičha. Uj paažcu, anapan pinsa, “Ana Yooziž casticta cjeeka” cjian. ⁴ Jalla nižta pinsiñi žoñinacaqui Yooz puntu ana zuma intintičha. Yoozqui ancha zumačha, nižaza tsjan juc'anti okzñi kuzzizza, nižaza tsjan juc'anti pasinsis kuzzizza. Jalla nii werar razunačha. Pero jalla nižta kuzziz cjen, Yoozqui žoñinacžquiz persun uj sint'iskatz pecčha. Nuž sint'iskatzcu ujnaca paazqui eca. Jalla nuž pecčha Yoozqui. Jalla nii zizza ančhuc, žana jaa? ⁵ Ančhucqui ana persun uj sint'iñiž cjen, nižaza chojru kuzziz cjen, juc'anti castictaž cjequičha Yooziž ultimu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui žoñinacž paata ujnaca tjeeznaquičha; nekztan ultimuz casticaquičha. ⁶ Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui tjapa žoñinaca pjalznaquičha ninacaž paatiquiztan jama. ⁷ Jequit pasinsis kuzziz zuma kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Jalla nii zuma kamñinacaqui Yooziž tjaata honorchiz cjis pecčha, nižaza Yooziž rispitta cjis pecčha, nižaza Yooztan wiñaya kamz pecčha. ⁸ Pero yekjapanacaqui persun kuzcamakaz kamz pecčha, werar Yooz kamaña anaž pecčha. Anawalinacž mantuquizpanž žejlčha. Jalla ninacž quintra Yoozqui juc'anti žawjžcu casticaquičha. ⁹ Tjapa anawali paañinacžtami sufris želaquičha, nižaza wali llaqui

želaquičha. Anawali paañi judío žoñinacaqui juc'anti sufraquičha. Pero tjapa anawali paañi žoñinacaqui zakaz sufraquičha, infernuquinaqui.¹⁰ Tjapa zuma kamñinacazti Yooziž tjaata honorchiz cjequičha, nižaza Yooziž rispittaž cjequičha, nižaza llan kuzziz cuntintu cjequičha. Nii zuma kamñi judío žoñinacaqui juc'ant waliž cjequičha. Pero tjapa zuma kamñi žoñinacaqui zakaz waliž cjequičha, arajpachquinaqui.

¹¹ Yoozqui žoñinaca ana illillžcu litituma pjalznaquičha.
¹² Yekjapanacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii jaru ana casticaquičha; persun uj paatiquiztanjama casticaquičha. Yekjapanacaqui Moisés lii zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii ana cumplitiquiztan jama casticaquičha.¹³ Jakzilta žoñinacat Moisés lii nonžcu, ana nii lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizza. Pero jakzilta žoñinacat Moisés lii cazzaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchizza.¹⁴ Ana judío žoñinacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nuž ana zizcumi, ninacpacha persun kuzquiz zuma paaz zint'asačha, jaknužt Moisés lii zuma paaz mantičhaja, jalla nuž. Nekztan nii kuzquiz zint'ita jaru zuma kamcan, ninacžtaqui liižtakazza nii kuzquiz zint'itaqui.¹⁵ Jalla nuž zuma kamcan kjanapacha tjeeža, Yoozqui ninacž kuzquizpacha niž mantitanaca zizkatcha, nii. Nii Yooziž zizkattacama ana kamtiquiztan casticta cjequičha. Nižaza nii zizkattacama kamchižlaja, nekztan ana casticta cjequičha. Yooz pjalz tjuñquiziqui ninacaž kamtanacquiztan jama pjaltaz cjequičha.¹⁶ Yoozqui Jesucristužquiz žoñinaca pjalzkataquičha, chjojzaka paatiquiztanami, nižaza pinsitaquiztanami. Wejrqui niipan chiichinčha liwriiñi Yooz puntu parlican.

JUDIO ŽOÑINACAQUI MOISES LIICHIZZA

¹⁷ Yekjap ančhucquiztan judío žoñinacčhucčha. Ančhucqui Moisés liichiz cjen “Walikaztčha wejrqui” cjiñčhucčha. Nižaza mitarazi kuzziz cjiñčhucčha, “Werar Yoozza wejt Yoozqui”, cjicanaqui.¹⁸ Ančhucqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla nii zizza. Ančhucqui Moisés lii tjaa-jintaž cjen Yooz zuma kamaña panž zizza.¹⁹ Yooz puntu ana zizñi žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, “Nii zuražtakaz žoñinacžquiz tjaa-jznasak” cjican. Nižaza ana wal zumchiquiztakaz kamñi žoñinaca želan, ančhucqui cjičha, “Nii ana wal kamñi žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjaa-jznasak” kaž cjičha; “Werjtčha ninacžtaqui kjanažtakaz” cjican.²⁰ Nižaza ančhucqui cjičha: “Zumzu kamñi žoñinacžquiz Yooz kamaña sok'o tjaa-jznasak, ana tsjii kjutñi kamajo”, kaž cjičha. Nižaza ančhucqui cjičha: “Yooz puntu koloculla zizñi žoñinacžquiz tjaa-jznasak”, kaž cjičha. Yooz puntu razunanacaqui Moisés liiquiz kjana žejlčha. Jakziltat Moisés lii zuma zizaja, niiqui Yooz puntuquiztan zuma zizñi zizñi cjequičha.²¹ Jaziqui ančhucqui yekjžquiz tjaa-jznasaž niiqui, ĺkjažtiquiztan amiž tjaa-jinta jaru ana kamjo? Nižaza yekjap ančhucquiztan chižžiniñčhucčha, tuž cjican: “Anačha tjañi zaazqui”. Jalla nuž chiižcu, ĺkjažtiquiztan ančhucpacha tjañi zaajo?²² Nižaza ančhucqui cjiñčhucčha; “Anačha adulteriuquiz ojklayzqui”. Jalla nuž chiižcu, ĺkjažtiquiztan ančhucpacha adulteriuquiz ojklayjo? Ančhucqui žoñiž paata yooznaca chjaawjčha. Jaziqui, ĺkjažtiquiztan ančhucqui timplu cusasanaca cjižjo?²³ Ančhucqui mit kuzziz cjiñčhucčha: “Wejr-nacqui Moisés liichiztčha”. Jalla nuž chiižcu, ĺkjažtiquiztan ančhucqui

nii lii ana cazjo? Ančhucqui nižta ana cazziž cjen Yoozquiz ana rispitcha. ²⁴ Cjijrta Yooz takuqui razunapanž chiicha. Yooz takuqui tuž cjiča: “Ančucaž uj paachiž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui ultim werar Yooz quintraž chiicha”.

²⁵ Tsjii chiizinuča. Ančhuc judío jilanacaqui Moisés lii jaru janchiquiz chimputa cjissinčhucča. Moisés lii jaru kamchiž cječhaj niiqui, ančhucžtaqui nii chimputa walča. Pero Moisés lii jaru ana kamchiž cječhaj niiqui, nii chimputaqui anaž walča. ²⁶ Jaziqui tsjii ana chimputa žoñiqui Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui chimputažtakaz cjequiča, niž janchiquiz ana chimputa cjenami. ²⁷ Nižaza jakzilta ana chimputa žoñit Moisés lii jaru kamchi cječhaja, jalla niiqui ančuca uj tjeeža. Ančhucqui chimputaž cjenami nižaza Moisés cjijrta liichiz cjenami, jalla nii lii ana cazza. ²⁸ Jakziltat juntučkaz lii jaru paačhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. Nižaza jakziltat janchiquiz alaja chimputa cječhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. ²⁹ Pero jakziltat tjapa kuztan Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niicha ultimu Yooz maatiqui. Nižaza niiqui persun kuzquiz ultimu Yooziž chimputača. Tsjii cjijrta lii jaru juntučkaz kamz anača chekanaqui. Žoñž kuzquiztanča kamz chekanaqui, lijituma Yoozquin kuzziz, už ana lijituma Yoozquin kuzziz, nii. Jalla nižta lijitum kuzziz žoñiqui Yooziž tjaata honorchizza. Žoñiž tjaata honora anaž importiča.

3

¹ Yooz yujcquiziqui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžquiztan tsjan walasaž niiqui, žchjuljapat waljo? Nižaza janchiquiz chimputaqui, žchjuljapat waljo? ² Judío wajtchiz žoñinacaž cjican, zuma walča. Tužuča primer razunaqui. Judío žoñinacžquiz Yoozqui niž cjijrta taku cumpiichiča. ³ Nii Yooziž tjaata lii jaru yekjap judío žoñinacaqui ana lijituma kamchiča. Jalla nuž ana lijituma kamchiž cjen, ninacaž compromitta taku ana cumplissiča. Jalla nuž cjenami Yoozqui niž persun compromitta taku cumpliča. ⁴ Nužupanča. Yoozqui taku chižcu panž cumpliča, tjapa žoñinacaž chiita taku ana cumplichiž cjenami. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz, amiž chiitaqui lijitumača. Jalla nii ziztaj cjila. Žoñinacaž am quintra uj tjojtunchiž cjenami amqui lijitumapankaz tjeežtaj cjila”.

⁵ Žoñinacaž toscara chiitaqui juc'ant tjeeža, Yoozza lijitumaqui, nii. Jaziqui, žkjaž cjeequi? Yoozqui nii toscara chiiñi žoñinaca ana casticz waquiziča. ŽNuž chiyasajo? ⁶ Anapanča. Yoozqui lijitumapanča. Nižaza Yoozqui uj paañi žoñinaca ana casticaquiz niiqui, inakaz jusasača.

⁷ Yekjapanacaqui tuž cjiñiča: “Wejt toscara chiitaqui, Yooz lijitumaž, nii tjeeznaquiz niiqui, žkjažtiquiztan wejrqui casticta cjesajo? Weriz toscar chiitiqiztan Yoozqui juc'anti rispitta cjesača”. ŽJalla nuž pinsichinčhucjo? Jalla nii razunaqui ancha zumzuča. ⁸ Nižaza yekjapanacaqui cjiñiča: “Anazuma paatiquiztan zuma paaznaca tsjan kjana tjeežta cjesača. Nekztan nii anazumanaca paaz waquiziča”. Nižaza cjiñiča: “Pablo zakaz nuž tjaajñiča”. Jalla nuž cjican, yekjap žoñinacaqui wejtnac quintra chiicha, wejrnacaž ana rispitta cjeyajo. Jalla nižta chiiñi žoñinacaqui casticta cjis waquiziča.

TJAPA ŽOÑINACAQUI UJ PAACHA

⁹ Nekztan, ħkjaž cġii? ĦUċhum judío žoñinacaqui parti žoñinacžquiztan ts-jan wali žoñinacajo? Anapanž cjesaċha. Wejrqui kjanapacha tjeezinċha, judío wajtchiz žoñinacami nižaza yekja wajtchiz žoñinacami tjappacha uż mantuquiz žejlċha, nii. Tjapa žoñinacami uj paazquin kuz tjaaċha. ¹⁰ Jalla nižtapacha cġijrta Yooz takuqui cġiċha:

“Anaž jec lititum kamañchiz žoñimi žejlċha, ana zintallami. ¹¹ Anaž jec Yooz kamaña intintiñimi žejlċha, anaž jecmi Yoozta kamzquin kuz tjaaċha. ¹² Tjapa žoñinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakċha, nižaza ana zum kuzziz cġissa. Anaž jakziltami zuma paañic žejlċha, ana zinta. ¹³ Ninacž joranacquiztan anazuma chiitanaca ulanċha, ticzinacž sipultura cjetžtažokaz. Chiican, žoñinaca incallċha. Zkorž atquiz žejlñi venenožtakazza ninacaž atquiztan chiitaqui. ¹⁴ Ninacaž chiitaqui žoñž quintrapanċha, nižaza žoñžtan ċhaawjkatċha. ¹⁵ Ninacž kjojchaqui apura zajtċha, žoñi conzjapa. ¹⁶ Ninacaqui žoñi akz pecċha, nižaza žoñžquiz llaquit kuzziz cġiskatċha. ¹⁷ Nižaza llan kuzziz kamaña anapan zizza. ¹⁸ Nižaza werar Yooz rispits puntuquiztan anaž pinsiċha”.

¹⁹ Jakziltat tuquita Moisés lii mantuquiz žejlċhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanċha. Pero tjapa nii liichiz žoñinacaqui ana nii lii jaru kamċha. Jalla nižtiquiztan ċh’uju cġissiċha. Ana ċhiyasāċha, “Wejrqui ana ujchiztċha” cġicanauqi. Tjapa žoñinacaqui, jaknužt kamċhaja, jalla nii cuenta Yoozquin tjaastanċha. Tjapa žoñinacaqui Yooziž casticta cġis waquiziċha. ²⁰ Anaž jakziltami Moisés lii jaru zumpacha lijituma kamċha. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui anaž jakziltami ana ujchizza. Moisés lii zizcumi uj paaspanċha. Jalla nižtiquiztan nii lii jaru ana kamtiquiztan tjapa žoñinacaqui zizza, panž ujchizza, nii.

ĤŽOÑINACAQUI, JAKNUŽT ANA UJCHIZ CJESAJO?

²¹ Moisés liiquiztan Yoozqui yekjat lii jaru žoñinacžquiz ana ujchiz nižaza zuma cġiskatċha. Pero nii puntu Moisés liimi nižaza profetanacaž cġijrta takumi zakaz ċhiċha. ²² ĤJaknužt žoñinacaqui ana ujchiz cjesajo? Jalla tužuċha. Jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaaċhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjequiċha. Yoozqui žoñinaca ana illillza. ²³ Tjapa žoñinacaqui tsjii pariju ujchizza. Jalla nižta ujchiz cjenauqi Yoozqui ana jecžquizimi honorchiz cġiskatasāċha. ²⁴ Pero Jesucristuqui ujchiz žoñinacžta persun wiržtan pacċhiċha, ninaca ana casticta cġejajo, nižaza Yooz yujcquiz zuma cġejajo. Yoozqui Jesucristo cuhanžquichiž cjen žoñinacžquiz pajk fava paachiċha. Jalla nuž cjen Yoozqui inat žoñinaca liwriyasāċha, ninaca ana ċh’julu paažcu. ²⁵ Yooz Ejppqui Jesucristo cuhanžquichiċha ujchiz žoñinacž laycu ticzjapa. Niiž ticziž cjen jakziltat Jesucristužquin kuz tjaaċhaja, jalla niiqui persun ujquiztan ana castictaž cjequiċha. Tuquitan ima Jesucristuž ticznan Yoozqui nižquin kuzziz žoñinacžtajapa pasinsis kuzziztaċha; ninaca ana casticċhiċha. Pero Yoozqui uj paañinaca casticstanċha. Jalla nuž cjenami Jesucristuž cjen Yoozqui ujchiz žoñinaca pertunasāċha. Jalla nižtiquiztan Jesucristo cuhanžquichiž cjen Yoozqui, persun kuz zuma lijitumaž, jalla nii tjeeziċha. ²⁶ Uj paañi žoñinaca ana castictaž cjenami, Yoozqui lijitumaċha. Uj paañi žoñinacaqui Jesucristuž ticziž cjen ana castictaċha. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaaċhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui zuma cġissa, ana ujchiz, Jesucristuž cjen.

²⁷ Jaziqui zoñinacaqui anapanž mitarazi kuzziz cjis waquiziča, “Yooz yujcquin walikaztča wejrqui” cjicanaqui. ¿Kjažtiquiztan mit kuzziz ana nuž chiyas? Anaž jecmi Moisés lii jaru zuma kamchucaqui. Jalla nižtiquiztan ana lii jaru kamchiž cjen tjapa zoñinacaqui Yooz yujcquiz ujchizza. Jesucristužquin kuz tjaachiquiztan, jalla nužquizkaz Yooz yujcquiz zuma cjesača, ana ujchiz. Jalla nižtiquiztan zoñinaca ana mitaraz kuzziz cjis waquiziča. ²⁸ Wejrqui kjanapacha tjaajinchinča, Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjesača, jalla nii. Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz anapanča zuma kuzziz cjichuca.

²⁹ ¿Yoozqui judío zoñinacž Yooz alaja cjesajo? Anapanča. Yoozqui parti zoñinacž Yoozzakazza. ³⁰ Zinta Yoozqui jejlča. Jalla niž yujcquiziqui chimpata judío zoñinacami ana chimpata yekja wajtchiz zoñinacami Jesucristužquin kuz tjaachiž cjenkaz zuma cjesača, ana ujchiz. ³¹ Jalla nižtiquiztan nuž tjaajincan wejrqui, “Moisés liiqui anaž walča”, ¿nuž cjican tjaajnojo? Anazal nižta tjaajnuča. Liiqui panž walča, cjiwča.

4

ABRAHAMZ PUNTU

¹ Wejrnaqui Abrahamž majch maatinacquiztan tjoniñchumča. Tuquita atchi Abraham ejpž puntuquiztan, ¿kjaž cji? ² Abrahamqui Moisés lii jaru kamtasaz niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjitasača. Nižaza “Wejrtča Yooz yujcquiz zumtqui” cjican chii attasača. Pero ana nuž chii atatča Yooz yujcquiziqui. ³ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiča. Jalla nižta kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zumaž cjissiča, ana ujchiz”. ⁴ Tsji zakal chiyuča. Jakzilat langznačhaja, jalla niiqui paca tanznaquiča. Nii pactaqui anača onanta, pero langztiquiztan nižta pacta cjis waquiziča. ⁵ Pero jakzilta ujchiz zoñinacat ana čhulu paažcu, Yoozquin kuz tjaachaja, jalla niž kuz tjaatiquiztankazza Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz. Ujchiz cjicanpacha kuz tjaatiquiztan Yoozqui cjiča, “Nii zoñž uj pertunuča. Wejt yujcquiz ana ujchizza”. ⁶ Ana čhulu paažcu nii kuz tjaañi zoñiqui ana ujchiz cjissa. Jalla nižta kuz tjaañi zoñž puntu David cjita tuquita ejpqui ⁷ tuž cjichiča:

“Jakzilta zoñinacž ujnacat Yooziž pertunta cječhaja, nižaza ninacž ujnacat Yooziž ana iya tjeežta cječhaja cuntintuž cjila.

⁸ Nižaza jakzilta zoñinacat ujnacquiztan Yooz Jiliriž ana casticta cječhaja, jalla nii zoñiqui cuntintuž cjila”.

⁹ Nii Davidž chiitaqui ¿jec zoñž puntuquiztantajo? ¿Chimpata zoñinacž puntuquiztan alajakazkaya? ¿Už yekja wajtchiz ana chimpata zoñinacž puntuquiztan jaa? Wejrqui cjiwča pizcquiztanpachača. Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča. ¹⁰ ¿Čhjulorquiztanpacha ana ujchiz cjissitaya? ¿Ima chimpuchiz cjen? už čhimpuchiz cjen jaa? Wejrqui cjiwča, anača chimpuchiz cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiqui, pero ima chimpuchiz cjen. ¹¹⁻¹² Ima chimpata cjican Abrahamqui Yoozquin tjapa kuz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. Jalla niž wiruñ Yoozqui nii chimpata lii mantichiča tjeezjapa kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza, jalla nii tjeezjapa. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui tjapa Yoozquin kuz tjaañinacžta ejpžtakazza,

ana chimpata žoñinacžtami, nižaza chimpata žoñinacžtami. Jalla nuž pinsichiča Yoozqui. Jakziltat kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjisnačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequiča. Učhum Abraham ejpqui ima chimpata cjican Yoozquin kuz tjaachiča. Jakzilta chimpata žoñinacat Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequiča. Chimpatakaz ana walča, Yooz yujcquiz zuma cjejajo.

YOOZIZ TJAATA TAKU

¹³ Yoozqui Abrahamžquizimi niž majchmaatinacžquizimi compromitan taku tjaachiča, tii muntuquiz cuntintuž cjequiča, jalla nii. Abrahamž lii jaru kamtiquiztan Yoozqui ana nižta taku tjaachiča. Pero Yoozquin kuz tjaachiž cjen nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui nižta taku tjaachipanča. ¹⁴ Moisés liichiz kamfi žoñinacaqui tii muntu irinsa tanznačhaj niiqui, jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaazqui inakazza. Nižaza Yooziž tjaata taku anaž walkatča. Pero anača nižta. Anaž jecmi nii lii jaru zuma kamasatča. ¹⁵ Jaziqui lii jaru ana kamtiquiztan žoñinacaqui casticta cjistanča. Lii ana željtasatča, nekztan lii quintra ana kamtasatča.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaatiquiztankaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesatča. Nižaza Yoozqui žoñinacžquiz okziž cjen žoñinaca ana ujchiz cjiskatča. Jalla nii wali pajk favora paachiča Yoozqui. Jalla nuž cjen Yooziž tjaata takuqui tirapanž walča tjapa Abrahamž majchmaatinacžtaqui, Moisés liichiz žoñinacžtami, ana Moisés liichiz žoñinacžtami. Yooziž tjaata takuqui walča tjapa Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachinacžtaqui. Abrahamqui tjapa učhum Yoozquin kuz tjaachi žoñinacž ejpžtakazza. ¹⁷ Jalla nužupanž cijrta Yooz takuqui chiiča, tuž cjican: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequiča”. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui učhum ejpžtakazza, Yooz yujcquiziqui. Abrahammi učhumnacami nii zinta Yoozquin kuz tjaachinčhumča. Nii zinta Yoozqui ticzinacami jacatatskatča, nižaza ana željñinaca željzkatča.

¹⁸ Abrahamžquiz Yoozqui cjichiča: “Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequiča”. Jalla nii puntuiztan zakaz Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: “Jalla nuž amqui wacchi majchmaatinacchiz cjequiča”. Yooz taku criichiž cjen Abrahamqui wacchi majchmaatinaca tjew tjewziča, chawcwacama. Tsji žoñinacž “Amiž tjaata Yooz taku ana cumplita cjesatča” nuž chiiñi cjenami Abrahamzti tira tjewziča, Yooz taku cumplispanž cjican. ¹⁹ Abrahamqui jos patac watchiz cjen ticz orquiztatča. Ana majchchizpan cjichucatača. Nižaza niž maatakaqui ana zinta majtchucatača. Jalla nuž pucultan ana majtchuca cjicanami, Abrahamqui Yoozquin anača upa kuzziz. ²⁰ Nižaza ana kuz turwayskatchiča. Yooziž compromitta taku cumplis ora tirapan tjewziča, cumpliscama. Tirapantača Yoozquin kuzziz. Nižaza Yooz honora waytican, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissiča. ²¹ Abrahamqui zizziča, Yoozqui niž compromitta taku ultimupan cumpli atasatča. Jaziqui tirapan tjewznatča, ana kuz paysnakžcu. ²² Jalla nižtiquiztan nižta Yoozquin kuz tjaatiquiztan Abrahamqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča, nižaza anča zuma kuzziz. ²³ Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cijrtatača. Nii cijrtaku anatača Abrahamž cjen alajakaz, ²⁴ učhumnacaltajapa zakaz cijrtatača. Jakziltat Yoozquin kuz tjaachaj

niiqui, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisnasača. Nii Yoozqui učhum Jesucristo Jiliri ticziquiztan jacatatchiča. ²⁵ Jesucristuqui učhum ujquiztan contatača; nižaza niž jacatatchiž cjen učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissinčumča, nižžquin kuz tjaachiž cjen.

5

YOOZQUIN KUZZIZ ZOŇINACA

¹ Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui anača učhum quintrā. Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza nižžquiz kuzziz cjen učhumtan Yooztan walikazza. ² Jesucristužquin kuzziz cjen učhumqui Yooz partiquiz luzzinčumča. Jalla nii partiquiz učhumnacaqui panž žejlča. Jalla nuž žejlcan cuntintuž tjewža, Yooziž tjaata honora tanz ora, Yooztan honorchiz cjisjapa. ³ Nii Yooz zumanaca tjewžcan, učhumqui cuntintučumča. Nižaza sufris želanaqui cuntintuzakazza. Sufrisquiztan pasinziz kuzziz cjissa. Jalla niiqui učhumqui zizza. ⁴ Nižaza pasinziz kuzziz žejltiquiztan Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan yatisinsa. Jalla nekztan zumquin yatisinžcu, Yooz honora tjaaz ora tjewža. ⁵ Yoozqui niž Espiritu Santo učhumnaca kuzquiz luzkatchiča. Nii Espiritu Santuqui učhum kuzquiz luzcu, Yooz anča zuma munaziñi kuz učhumquiz intintiskatchiča. Jalla nižtiquiztan Yooziž tjaata honora tjewžcan učhumqui zizza, ultimquiziqui panž tanznaquiča, nii. Ana inakaz tjewznaquiča.

⁶ Učhumpacha ujquiztan anatača liwriizuca. Jalla nižtiquiztan Yooziž pinsita timpuquiz Cristuqui ujchiz zoñinacž laycu ticziča. ⁷ Anaž jakzilta zoñimi tsjii zoñžtajapa pjasila ticznasača, zuma žoñi cjenami. Cunamit tsjii anča zuma kuzziz zoñžtajapa ticz pecačhani. ⁸ Yoozti niž zuma okžñi kuz tjeeziča, jalla tižta. Učhumnaca ujchiz cjenami Yoozqui niž Majch Jesucristo cuchanžquichiča, učhumnacaltajapa ticzjapa. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Majch ticziž cjen anziqiu učhumqui Yooz Ejpž yujcquiz ana ujchizza, nižaza zuma kuzzizza. Jalla niic zuma razunača. Jaziqui učhumqui zuma kuzzizza. Jalla nižtiquiztan tiizakaz zuma razunača: Jesucristuž ticziž cjen učhumqui ultim casticiz tjuñquiziqui liwriitaž cjequiča Yooz casticizquiztan. ¹⁰ Tuquitan učhumnacaqui Yooz quintratača. Jalla nuž Yooz quintrā želanami, Yoozqui niž Majch cuchanžquichiča, zoñinacž laycu ticzjapa, zoñinacž pertunta cjeyajo. Jalla niiqui razunača. Nižaza anziqiu učhumqui Yooz pertuntača. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooztan walikazza. Nižaza Yooz Majch jacatattiquiztan učhumqui ultimquiziqui tjapa anawalinac-quiztan liwriitapanž cjequiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla niiqui zuma razunazakazza. ¹¹ Ultimquiziqui liwriitaž cjequiča. Nižaza anzimi liwriitazakaz učhumqui. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yooztan tsjii kuzziz cjican, cuntintuča, Jesucristo Jiliriž cjen. Jesucristuž cjen učhumqui Yooziž pertunta cjissiča. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooztan walikazza.

ADANZTAN JESUCRISTUZZTAN

¹² Tsjiilla cjesača. Tsjii zoñiž cjen uj žejlča tii muntuquiz. Nižaza nii ujquiztan ticz žejlča. Nižaza tjapa zoñinacami uj paacha. Jalla nuž uj paažcu, ticža. ¹³ Moisés liž tuquiqui uj paažqui želatča tii muntuquiz. Pero ana liichizlaj niiqui, zoñinacaqui nii lii quintrā paata

ujquiztan ana castictatača. ¹⁴ Adanž timpuquiztanpacha Moisés tim-pucama žoñinacaqui ticziča uj paatiquiztan. Jaknužt Adán primera uj paatčhaja, jalla nii upacha ana paachiča parti žoñinacaqui. Jalla nuž cjenami yekja ujnaca paachiča. Adanqui tjonñi Jesucristužtakaz tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz contajichiča. Jalla nii puntuquiztan Adanžtan Jesucristužtan cassa.

¹⁵ Pero tii puntuquiztan anaž cassa. Adanž uj paatiquiztan anawalinaca žejlča. Cristuž ticztiquiztan zti zumanaca žejlča. Tsji žoñiqui uj paachiž cjen tjapa žoñinacžquiz ticskatča. Jalla niiča Adanqui. Nižaza tsji žoñiž cjenkaz walja žoñinacaqui ujquiztan liwriitača. Jalla niiča Jesucristuqui. Jesucristuž cjen Yoozqui žoñinaca okziča. Žoñinacž ana okžta cjichuca cjenami, Yoozqui žoñinacžquiz okziča. Jalla nuž okztiquiztan Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinaca liwriichiča niiz yujcquiz ujchiz ana cjisjapa. Nužupanča. ¹⁶ Adanž uj paatižtan Jesucristuž liwriiñižtan anaž cassa. Punta puntaž žoñinacžquiz contajiča. Adanž zinta ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtača, casticta cjisjapa. Pero Jesucristuž liwriitiquiztan walja žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjijsa, walja ujnaca paachiž cjenami. Jesucristuž cjenkaz nižta cjijsa. ¹⁷ Tsji žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui ticstanča. Jalla niic razunača. Tiiqui tsjan zuma razunača. Jakziltat Jesucristuž cjen ujquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjequiča. Nižaza ujquiztan ticziž cjenpacha, Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza honorchiz cjequiča.

¹⁸ Jaziqui tsji žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtača casticta cjisjapa. Nižaza tsji žoñž ticztiquiztan tjapa žoñinacaqui ninacž ujquiztan pertunta cjesača, ninacž ujquiztan ana casticta cjeajajo, nižaza Yooztan wiñaya kamajo. ¹⁹ Yooz mantita ana cumplichiž cjen Adanqui tjapa žoñinacžquiz ujchiz cjiskatča. Jesucristužti Yooz kuz cumplichiž cjen walja žoñinacžquiz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatča.

²⁰ Yoozqui Moisesquiz tsji lii tjaachiča, žoñinacžquiz persun ujnaca kjanapacha tjezejapa. Nii lii zizcuqui žoñinacaqui lii quintrajuc'anti uj paachiča. Jalla nuž juc'anti uj paachiž cjenami, Yoozqui niiz okžñi kuz žoñinacžquiz juc'anti tjeeziča Jesucristuž cjen. ²¹ Uj paažcu žoñinacaqui ticstanča, nižaza casticta cjistanča. Pero žoñinacž ujnacquiztan infiernuquin castictaž cjenpacha Yoozqui žoñinaca liwriichiča Jesucristo jiliriž cjen. Žoñinacaqui Jesucristuž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjisnasača, Yooztan wiñaya kamzjapa.

6

EW KAMAÑA PUNTU

¹ Uj puntuquiztan yekjapanacaqui chiiñiča. Učhumqui tira uj paaz waquiziča, Yooz okžñi kuz juc'anti tjeežta cjisjapa. ² Pero wejr cjiwča, anapanž uj paaz waquiziča. Tuquitan ticzi žoñinacžtakaztača učhumqui, anazum kamañchiz kamcan. Pero učhumž tuquitan anazuma uj paañi kamañquiztan jaytichinčhumča. Jalla nižtiquiztan uj paañi kamañchiz anapanž kamz waquiziča. ³ Tjapa učhumnacaqui, Jesucristužtan tsji kuzziz cjissinčhumča. Bautistaž cjen nekz tjeezinčhumča. Jesucristuqui ticžcu, tjatztatača. Jalla nižta irata učhumqui anazum uj paaznaca tjatz waquiziča. Jalla nii učhumnacaqui panž zizza. ⁴ Bautista cjisicu, nižaza Jesucristužtan tsji

kuzziz cjiscu, uĥumnacaqui uj paañi kamañquiztan jaytichinĥumĥa. Nekztan zuma ew kamañchiz cjissinĥumĥa. Yooz Ejpqui persun aztan Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiĥa. Jalla niĥta irata Yoozqui uĥumna anazuma kamañquiztan liwriiĥiĥa, zuma ew kamañchiz cjeয়ো.

⁵ Jakziltat Jesucristuĥtan tsjii kuzziz cjeĥhaja, jalla niiqui Jesucristuĥtan ticziĥa, anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisjapa. Niĥaza jakziltat Jesucristuĥtan tsjii kuzziz cjeĥhaja, jalla niiqui Jesucristuĥtan jacatatchiĥa, ew zuma kamañchiz cjisjapa. ⁶ Jaknuĥt Jesucristuqui cruzquiz ch'awcta ticziĥlaja, jalla niĥta irata uĥumqui ticziĥtakaz cjissiĥa uj paaz pecñi kuzquiztan. Jalla niĥtiquiztan uĥum anazum uj paaz pecñi kuzqui nuĥquiz ana azziz cjissiĥa. Niĥaza nii uj paaz pecñi kuzqui ana iya mantasaĥa uĥum kuzquizpacha. Jalla nii uĥumqui panĥ zizza. ⁷ Jakziltat uj paaz pecñi kuzquiztan ticzi cjeĥhaja, jalla niiqui uj paañi kamañquiztan liwriita cjequiĥa. ⁸ Niĥaza jakziltat Jesucristuĥtan tsjii kuzziz cjissiĥ cjen uj paañi kamañquiztan liwriita cjeĥhaja, jalla niiqui ew kamañchiz cjequiĥa, Jesucristuĥtakaz. Niĥaza Jesucristuĥtan chica kamaquiĥa. Jalla nii razuna criichinĥumĥa. ⁹ Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiĥa. Jalla niĥtiquiztan ana wilta ticznaquiĥa, niĥtaqui ana iya ticz ĥejlĥa. ¹⁰ Jesucristuqui ťoñinacĥ ujquiztan ticziĥa, tsjii wilta. Ana wilta ticznaquiĥa. Jaziqui ĥejtĥa, niĥaza Yooztajapa kamĥa. ¹¹ Jalla niĥtiquiztan anĥucqui cjuñzna, uj paañi kamañquiz liwriitaĥ, nii. Jaziqui Jesucristo jiliriĥ cjen Yooztajapa ew kamañchiz kamla.

¹² Uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata, anazumanaca paajo. ¹³ Nii uj paaz pecñi kuzqui curpu mantis pecĥhaj niiqui, panĥ ewjasa. Pero anĥuca curpu zuma paazjapa, niĥaza Yooz sirwizjapa kuz tjaa. Anĥucqui anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjiscu ew zuma kamañchiz cjissinĥucĥa. Jalla niĥtiquiztan anĥucqui Yooz kuzcama kamajo Yooz mantuquiz cjee, tjapa curpumi, niĥaza kuzmi. ¹⁴ Anĥucqui anaĥa iya Moisés lii mantuquiz. Okĥni Yooz mantuquizza anĥucqui. Jalla niĥtiquiztan nii uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata.

YOOZ MANTUQUIZPANKAZ CJEE

¹⁵ ¿Kjaĥ cjesajo? Moisés lii mantuquiz ana ĥejlcan, niĥaza okĥni Yooz mantuquiz ĥejlcan, ¿uj paañi kamañchiz ĥelasajo? Anapanĥ cjesaĥa. ¹⁶ Jakziltat tsjii ťoñĥ mantuquiz ĥejlĥhaja, jalla nii patrunĥ mantitanaca caspanikazza. Jalla niĥta irata jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz ĥejlĥhaja, ujnaca paasaĥa; jalla nekztan Yooziĥ castictaĥ cjequiĥa. Niĥaza jakziltat Yooz mantuquiz ĥejlĥhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama cumplis waquiziĥa. Jalla nekztan tsjan tsjan zuma kamañchiz cjequiĥa. ¿Nii ana ziz anĥucjo? ¹⁷ Tuquiqui anĥucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz ĥejlĥitaĥa. Nekztan Yooz puntu zuma werar razunanacaqui anĥucaquiz tjaaĥintataĥa. Jaziqui jalla nii tjaaĥintanac jaru tjapa kuztan kamĥa. Jalla niĥta anĥuca zuma kamañchiz cjen Yoozquin gracias cjican chiyuĥa. ¹⁸ Jalla niĥtiquiztan nii uj paazquiztan liwriitaĥa anĥucqui. Niĥaza zumanaca paazjapa tjapa kuz tjaaĥinĥucĥa. Yooz manta paaz cjissinĥucĥa. ¹⁹ ťoñĥ wirquiztan punta punta chiyuĥa, Yooz puntu intintazkatzjapa. Ana niĥta ĥiitasaĥ niiqui, anĥucqui anaĥ intintaztasaaĥa. Tuquiqui anĥucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz ĥelatĥa, ujnaca paacan. Jalla nuĥ ĥejlcan juc'anti juc'anti uj

paachinčhuctačha. Jazizti Yooz mantuquiz tsjan tjapa kuztan žela, tsjan zumanaca paazjapa. Jalla nuž žejlcan Yooztakaz tsjan tsjan zuma kuzziz cjisnaquičha.

²⁰ Tuquiqui ančhucqui uj paaz pecni kuz mantuquiz žejlcan, zumanaca paazjapa ana importičha. ²¹ Jalla nuž kamcan, ančhucaltajapa čhjul walitajo? Jaziqui ančhucaž tuquita paatanacquiztan ančhucaltahui azipančha. Jalla nižta anazum kamchi žoñinacahui wiñayjapa Yooziž castictapanž cjequičha. ²² Pero ančhuczi nii anazum uj paañi kamañquiztan liwriitačha. Yooz mantuquiz cjissinčhucčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjan tsjan zuma kamañchizza. Nižaza Yooztan wiñayaž kamaquičha. ²³ Jakziltat anazum uj paañi kamañquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooziž castictaž cjistančha. Nuž waquizičha. Pero Yoozqui žoñinacžtajapa tsjii pajk fatora paachičha, žoñinacž ana waquizan. Nužukaz paachičha niž zuma okžni kuzziz cjen. Jaziqui jakziltat Yooziž liwriita cječhaja, jalla niiqui Jesucristo Jiliriz cjen Yooztan wiñayaž kamaquičha.

7

LII PUNTU

¹ Moisés lii zizni jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza, ima ticzcan, žoñinacahui Moisés lii mantuquiz žejlčha. ² Nižaza tsjaa maatakui zalz kamz lii mantuquiz žejlčha, naaža lucu ticzcama. Naaža lucuž ticznaquiz niiqui, nekztan naahui nii lucutiñi kamañ liiquiztan liwriitačha. ³ Jaziqui naaža persun lucu žetan, naahui yekja luctakžtan želaquiz niiqui, jalla naahui adulterio paačha. Naaža lucu ticznaquiz niiqui, jalla nekz lucutiñ kamañ liiquiztan liwriitačha. Jalla nižtiquiztan yekja lucžtan zalžnanami, anaž adulterio cjesačha.

⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta iratačha Moisés lii puntuquiztanaquui. Jesucristuqui ančhuca ujnacquiztan ticzičha. Niž cjen ančhucqui Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza. Moisés lii mantuquiz žejlcan, anapan zuma kuzziz cjisni atchucatačha. Jaziqui ančhucqui ticzi žoñižtakazza nii lii puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan yekjaž mantuquiz žejlčha, Jesucristuž mantuquiz, tsjii yekja lucžtan zalzižtakaz. Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha, ančhucaž Yooztajapa zumanaca paajo. ⁵ Tuquiqui učhum persun kuzcama kamcan, učhum uj paaz pecni kuzqui učhumnacaquiz mantiñitačha, ujnaca paajo. Jalla nižta ujnaca paatiquiztan infiernuquin Yooziž casticta cjichucatačha. Moisés liiquiz “Anačha uj paazqui” cjičan cjenami učhum uj paaz pecni kuzqui juc'anti uj paazquin učhum chjitchičha. ⁶ Ima Jesucristužquin kuz tjaacan, jalla nižta kamchinčhumčha. Pero jaziqui učhumqui Moisés liiquiztan liwriitačha. Tuquita nii liiž mantuquiz učhum želatčha, preso tanta žoñižtakaz. Anziqñi Espiritu Santuž mantuquiz žejlčha. Niiqui učhumnacaquiz ew kamaña tjaachičha.

¿JECT WEJR YANAPASAJO, ZUMA PAAZJAPAJO?

⁷ Jaziqui čkjažu cjeequi? ¿Moisés liiqui anawalejo? Anapanž cjesačha. Moisés lii mantuquiz ana kamtasaz niiqui, wejrqui wejt ujnaca anal pajkattasačha. Moisés liiquiz “Anačha zmazni kuzziz cjee” cjičha. Nekztan wejt zmazni kuz zuma pajchinčha. ⁸ Moisés liiquiz nižta mantita cjen, wejt uj paaz pecni kuzqui tjpamana zmaz pinsichičha. Nii lii quintra ancha paaz pecatčha. Pero nii liiqui ana žejltasaž niiqui, jalla

nižtiquiztan nii zmazqui anaž pajta cjitasakalcha. ⁹ Ima Moisés lii pajcan, cuntintul kamchincha. Nekztan Moisés lii mantitanaca pajtiquiztan wejt ujnaca pajchincha, nižaza juc'anti uj paachincha. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiz weriž paata uj zint'ican, llaquita žejlchintača. Wejt persun uj paatiquiztan Yooz castictal cjis waquizuča. ¹⁰ Wejrqui Moisés lii jaru zumpacha kamtučhaja, jalla nekztan Yooztan cuntintu kamtasacha. Pero nii Moisés lii jaru ana zuma kami atchincha. Jalla nižtiquiztan nii liž cjen wejtquiz tjeežtača, wejr castictal cjis waquizuča, jalla nii. ¹¹ Moisés liiquiz mantitanaca žejlča. Nii mantitanacaqui zizcuqui wejt uj paaz pecni kuzqui juc'ant uj paaz pecchiča. Anapan nii lii jaru kami atatuča. Incallta cjissincha. Nii lii jaru ana kamtiquiztan, Yooz casticta cjichucatača.

¹² Moisés liiqui Yooziž mantitatača. Jalla nižtiquiztan ancha zumača nii liiqui. Nižaza nii liiquiz mantitami ancha zumapanča, nižaza Yooz kuzcamača, nižaza wejtta waliča. ¹³ Nii liiqui wejtta wali zumažlaj niiqui, žkjažtiquiztan nii liž cjen Yooz casticta cjis waquizasajo? Nii liiqui zumača. Pero nii zuma lii zizcuqui, wejt uj paaz pecni kuzqui juc'anti ana wal uj paaz pecchiča. Jalla nekztan wejt quintru Yooz casticz žejlča. Jalla nižtiquiztan tjeežtača, wejt uj paaz pecni kuzqui ana zumapanča, nii. Nižaza Moisés lii quintru paatiquiztan tsjan juc'ant anazumaž cjissa wejt uj paaz pecni kuzqui.

¹⁴ Učhumqui zizza, Moisés liiqui Yooz Espíritu Santuž kuzcamača. Wejrzi persun kuzcama kamz pecuča. Jalla nižta kamcan wejt uj paaz pecni kuz mantuquiz želuča. ¹⁵ Žkjažtiquiztan nižta ana zuma paatojo? Anal intintazuča. Jesucristužquin kuz tjaažcu, jalla nekztanpacha zuma paaz pecni kuzziz cjissincha. Jalla nižta kuzziz cjenami, uj paaz pecni kuzzizpanča. Zuma paaz peccumi, anal zuma payi atuča. Ana pecta uj paaznaca, jalla niikal wilta wilta paa-uča. ¹⁶ Jalla nižta paachiž cjenaqui, wejrqui pajuča, Moisés liiqui zumača, jalla nii. ¹⁷ Ana zuma paacanami wejt kuzquiz zuma paaz pecuča. Jalla nižtiquiztan wejrpacha nii anazuma paatanaca anal iyal paaz pecuča. Pero wejt uj paaz pecni kuzqui nii ana zuma paatanaca paakatča. ¹⁸ Wejt uj paaz pecni kuzqui ana zumapanča. Yooz aztankaz zuma payi atasacha. Wejrqui zuma paaz pecanami, wejt persun aztan nii zuma paazqui anal atuča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissincha. ¹⁹ Wejrqui weriž zuma paaz pectanacaqui anal paa-uča. Antiz weriž ana paaz pectanacaqui, nii ana zumanacal paa-uča. ²⁰ Jalla nižta ana weriž pectanaca paacan, wejrpacha ana nižta paa-uča. Pero wejt uj paaz pecni kuzqui nižta anazuma paakatča.

²¹ Jalla nižtiquiztan wejtquiz nižtapan žejlča. Zuma paaz pecanami, wejt uj paaz pecni kuzkaz mantiz pecča. ²² Wejt kuzquizpacha Yooz kuzcamapan paaz ancha pecuča. ²³ Jalla nuž cjenami uj paaz pecni kuzziztča. Wejt curpu mantiz pecča. Jalla nižtiquiztan wejt uj paaz pecni kuzqui wejt zuma paaz pecni kuz quintracha. Wejrqui anazuma paacan wejt uj paaz pecni kuz mantuquiz želuča. Nižaza nii uj paaz pecni kuzqui wejt curpu mantiča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizni cjissincha.

²⁴ Ana waliča wejrqui. Jalla nižtiquiztan žjequit tii ana zuma paañi curpuquiztan wejr liwriyaquiya? ŽTii casticzkatni curpuquiztanya? ²⁵ Yoozquin gracias cjican, chiyuča, učhum Jesucristo jiliriča wejt

liwriiñiqui. Wejrpacha tjapa wejt zuma paaz pecñi kuztan Yooz kuzcama kamučha, wejt uj paaz pecñi kuz uj paaz pecanami.

8

ESPIRITU SANTO KUZQUIZ ZEJLCHA

¹ Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui ana Yooziž casticta cjequičha. Ninacaqui Yooz Espíritu Santuž kuzcama kamčha; uj paaz pecñi kuzcama ana kamčha. ² Jesucristuž cjen wejrqui Espíritu Santuž mantuquiz želučha. Espíritu Santuž cjen ew kamañchiz kamučha. Nii Espíritu Santuquij uj paaz pecñi kuz mantuquiztan wejr liwriichičha. Uj paaz pecñi kuz mantuquiz tira žejltasaž niiquí, Yooziž wiñaya casticta cji-tasačha. ³ Žoñinacaž uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlcan, Moisés lii jaru ana kami atchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui niž persun Majch cuchanžquichičha. Ujchiz žoñižtakaz curpuchiz kamchičha. Pero ana ujchizza niiquí. Žoñž curpuchiz cjican, ujchiz žoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž cjen Jesucristuquij ujchiz žoñinacž cuntiquiztan casticta cjis-sičha, Jesucristužquin kuzziz žoñinaca ana casticta cjeajo. ⁴ Moisés liiquiz Yooz kuzcama kamzqui mantitačha. Jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz kamčhaja, jalla niiquí Yooz kuzcama ana kamčha, nižaza Moisés liicama ana kamčha. Pero jakziltat Yooz Espíritu Santuž mantuquiz kamčhaja, jalla niiquí Yooz kuzcama kamčha.

⁵ Jakziltat persun uj paaz pecñi kuzcama kamčhaja, jalla niiquí persun pinsitanacžquizkaz kuz tjaačha. Pero jakziltat Espíritu Santuž kuzcama kamčhaja, jalla niiquí Yooz Espíritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačha. ⁶ Jakziltat uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiquí, Yooziž wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačhaj niiquí, Yooz kamañchiz kamaquičha, nižaza Yooztan nižtan walikaz cjequičha. ⁷ Jakziltat persun anazum kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiquí Yooz quintračha. Yooz kuzcama anapanž kamz pecčha, nižaza anapanž atčha. ⁸ Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla nuž kamtiquiztan Yoozqui anapančha cuntintu.

⁹ Ančhuczi persun kuzcamakaz anaž kamčha. Yooz Espíritu Santuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen, ančhucqui Espíritu Santuž kuzcama kamčha. Jakziltat ana Jesucristuž Espirituchizlaja, anačha Jesucristuž partichiz žoñiquí. ¹⁰ Jesucristuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizčhucčha, nizaza zuma kuzzizčhucčha. Nižaza ančuca animunacaqui ew zuma kamañchizza. Uj paachiž cjen ančuca curpunacaqui ticznaquičha. Jalla nuž cjenami ančuca animunacaqui Yooztan wiñaya kamčha. ¹¹ Yooz Ejpqui niž Espíritu Santuž cjen Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Nii Yooz Espíritu Santuquij ančuca kuzquiz žejlčha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui niž Espíritu Santuž cjen ančuca ticzi curpunaca zakaz jacatatskataquičha.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tsjii mantuquiz kamspančha učhumqui. Anačha uj paaz pecñi kuz mantuquiz kamzqui, persun kuzcamakaz paazjapa. Pero Yooz Espíritu Santuž mantuquiz kamsa. ¹³ Jakziltat persun kuzcamakaz kamchiž cječhaja, jalla niiquí Yooziž wiñaya castictaž cjequičha. Pero jakziltat Espíritu Santuž mantuquiz žejlčhaja, jalla niiquí uj paaznaca jaytičha. Jalla nuž ujnaca jaytichiz cjen, Yooz kamañchiz kamaquičha.

¹⁴ Jakziltat Yooz Espíritu Santuž irpita cječhaja, jalla niiqui Yooz maatičha. ¹⁵ Ančhucqui Yooz maatinacčhucčha. Jaziqui Espíritu Santuqui ančhuca kuznacquiz luzziž cjen, ana Yoozquiztan eksñi kuzzizza. Espíritu Santuž cjen, “Učhum Yooz Tata”, ¹⁶ jalla nuž cjan učhum kuznacaqui chiičha. Nižaza kuzquiz sint'iskatčha, učhumčha Yooz maatinacaqui, jalla nii. ¹⁷ Nižaza Yooz maatinacaž cjen Yooziž tjaata zuma irinsa tanznaquičha, jalla nii irinsačha Yooztan wiñaya kamzqui, Jesucristužtan chica. Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui sufrichičha. Učhumqui Jesucristužquiz sirwichiž cjen zakaz sufraquiž niiqui, nekztan arajpachquin nižtan chica honorchiz cjequičha.

¹⁸ Tii timpuquiz sufrisnacaqui anačha ancha. Cjuñzna, Yooziž tjaata honorčha ancha zuma. Jalla nuž cjuñznučha wejrqui. Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui učhumnacaqui zuma honorchiz cjequičha. Jalla nii tjeežtaž cjequičha. ¹⁹ Tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui anchaž tjewža, Yooz maatinacž honora tjeez tjuñi. ²⁰ Adanž uj paatiquiztan tjapa tii muntuquiz čhjultakimi inakaz cjissičha. Yooz munan jalla nuž cjissičha. Anačha juyztokaz inakaz cjissičha. Pero tsjii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami anawalinacquiztan liwriitaž cjequičha. Jalla nii tjuñi tjewža. ²¹ Jalla nii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami tjapa ana walinacquiztanami liwriitaž cjequičha. Ticzmi anawali watñinacami ana želaquičha. Liwriitiquiztan tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami liwj zumacama cjiskattaž cjequičha, jaknužt Yooz maatinacaqui zumapan cjiskattaž cječhaja, jalla nižta irata. ²² Adanž timpuquiztanpacha tii timpucama tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui sufričha jaknužt tsjaa ic maataka majtz ora sufričhaja, jalla nižta ancha ayincan žejlčha. ²³ Učhum kuzquiz zakaz ancha sufričha, Espíritu Santuchiz cjenami. Nii Espíritu Santuqui tsjii zuma adelanto učhum kuzquiz žejlčha. Jalla nuž cjen učhumqui ancha tjewža, juc'ant tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. Učhumqui Yooz maatinacaž cjitiquiztan nii zuma kamañchiz cjisnaquičha. Nižaza učhum Yooz maatinaca cjan, ew curpuchiz cjisnaquičha. ²⁴ Jalla nuž učhumnacaqui tjewža liwriitaž cjen. Čhjulunacat chertčhaja, jalla nii chertanaca ana tjewžta cjequičha. ¿Jec žoñit chertanaca tjewznasajo? ²⁵ Učhumnacaqui ana chertanaca tjewža. Yoozquiztan tjonñi zumanaca tjewža. Jalla nižtiquiztan pasinziz kuztan tjewstančha.

²⁶ Jaknužt učhum zuma tjewzqui sufris awantizjapa yanapčhaja, jalla nižta irata Yooz Espíritu Santuqui učhum yanapčha tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Učhumqui Yoozquiztan jaknužt mayiziz waquizičhaja, ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santupacha učhumnacalta ancha mayiziničha, nižaza niipachaž ancha sint'ičha učhumnacalta. Nii Espíritu Santuž mayizintaqui žoñž tawkžtan ana chiita cjesačha. ²⁷ Espíritu Santuqui cričhi žoñinacžta mayiziničha Yooz Ejpž kuzcamakaz. Jalla nuž mayizinan kuzquiz zizñi Yooz Ejpqui nii Espíritu Santuž kuzquiz pinsitanaca zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Yooz Espíritu Santuž učhumnacalta mayizintanaca zizza.

YOOZ EJPQUI NIIZ MAATINACZTAN ANCHA MUNAZICHA

²⁸ Yoozqui niž pinsitacama žoñinaca kjawzičha, niž maati cjiskatajo. Jalla nii kjawžta žoñinacaqui Yooztan zuma munazičha. Jalla nii munazita žoñinacžta Yoozqui čhjulu cjenami mantičha ninacžta zuma cjisjapa. Učhumqui nii zizza. ²⁹ Yoozqui tuquitanpacha zizzičha, jecnacat

niiž maatinaca cjisnačhaja, jalla nii. Nižaza tuquitanpacha Yoozqui niiž maatinaca utchiča, niiž zinta Majch irata cjisjapa, jalla nižta zuma cjisjapa. Jalla nuž Yoozqui pinsichiča, niiž zinta Majchqui jilir jila cjisjapa, tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiztan juc'ant honorchiz cjisjapa. ³⁰ Yooz Ejpqui jecnacat niiž maatinaca cjisnačhaja, nii pinsichiča. Ninaca kjawzizakazza. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawztčhaja, jalla ninaca ana ujchiz cjiskatča. Nižaza Yoozqui jecnacat ana ujchiz cjistčhaja, jalla ninaca juc'ant zuma kamañchiz cjiskatča.

³¹ Tjapa nii puntuquiztan učhumqui, ¿kjaž iya cjequejo? Yoozqui učhumnacaltajapapanča. Jalla nižtiquiztan ¿ject učhum atipasajo? Anaž čhulumi. ³² Yoozqui niiž zinta Majch ana chjojchiča, antiz učhumnacaltajapa utchiča, učhum laycu ticzjapa. Jalla nuž niiž zinta Majch utchiž cjen učhumnacaquiz tjapa niiž zumanaca zakaz tjaaquičha, juc'ant zuma kamañchiz kamajo. ³³ Nižaza Yooz illzta žoñinacžjapa anaž jecmi uj tjojtinasacha. Yoozpacha ninaca ana ujchiz cjiskatchiča. ³⁴ Jalla nižtiquiztan ¿ject Yooz illzta žoñinacžquiz “Casticta cjistanča” cjian chiyasajo? Anaž jecmi. Jesucristučha ninacž laycu ticziqiu. Nekztan ticziquiztan jacatatchiča. Anziqiu Yooz Ejpž žew kjarquiz žejlčha, tjapa mantican. Jalla nii Jesucristupachača učhumnacalta tjurt'ižinñiqui. ³⁵ Čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munaziča: sufris watanami, llaquinaca watanami, chjaawjkatñi watanami, mach'a watanami, ana zquiti žejlž watanami, ana waliž tjonanami, ana wali ticz watanami, čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan munaziča. ³⁶ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz partiquiz žejlčhiž cjen učhumnacaqui sufrican sufrican zapuru ticzmayažtakaz žejlčha. Učhum quintr žoñinacaqui tantičha, criichi žoñinacaž contaj cjila, cjian. Conz uuzanacažtakaz učhumnacaquiz nayčha”.

³⁷ Pero čhjulunacaž watanami Jesucristuqui učhumnacatan panž munaziča. Nižaza čhjulunacaž watanami učhumnacaqui Jesucristuž cjen tjapa nii anawalinacžquiztan atipaquičha. ³⁸ Anaž čhulumi Yooz učhumnacatan ana munazizkati atasacha: anaž ticzmi, anaž žetimi, anaž anjilanacami, anaž mantinñinacami, anaž poderchiznacami, anaž anztan žejlñinacami, anaž jaztan žejlñinacami, ³⁹ anaž tsewcta poderanacami, anaž tii yokquiz žejlñi poderanacami, anaž čhjul paatanacami Yooz učhumnacatan ana munazizkati atasacha. Yoozqui učhumnacatan panž munaziča, učhumnacatan Jesucristo jiliržtan tsjii kuzziz cjen.

9

JUDIO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

¹ Tsjilla cjesacha. Jalla tii puntuquiztan wejrqui zuma razunapal cjiwčha. Jesucristužquiz kuzziz cjen razunal chiyučha, anal toscara chiyučha. Espíritu Santuqui wejt kuz zizza. Lijituma cjiwčha. ² Ancha llaquizučha, nižaza wejt kuzquiz anchal cjuñznučha wejt judío wajtchiz žoñinacžquiz. ³ Wejt judío žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz cjiskattasaž niiqui, wejrqui Jesucristužquiztan t'akžtacama cjis pectasača. Nižaza wejrqui ninacž laycu infiernuquin castictacama cjitasača. Ninacaqui wejt parti žoñinacača. ⁴ Israel majchmaatinacquiztan tjonchiž cjen,

ninacaqui Yooz illzta žoñinacača. Yoozqui judío žoñinacžquiz persun honora tjeeziča. Nižaza Yoozqui judío žoñinacžtan acuerdunacquiz luzziča. Nižaza Yoozqui Moisesquiz lii tjaachiča ninacžtajapa. Nižaza Yoozqui, jaknužt nižquiz sirwiz waquizičaja, jalla nii cuzturrumpinaca ninacžquiz tjaachiča. Nižaza tuqui timpuquiz Yoozqui ninacžquiz takunaca tjaachiča, jatzanaqui tsjii Liwriiñi tjonacuiča, nii.⁵ Učhum judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooziž illztatača. Jaziqui učhum judío žoñinacž majchmaatinacquiztan tjonñitača Cristuqui. Nekztan žoñž curpuchiz cjissiča. Cristuča tjapa mantiñi Yoozpachaqui. Nižaza wiñaya honorchiz cjila. Nužoj cjila. Amén.

⁶ Tjapa Israel cjita tuquita ejpž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum Israel wajtchiz žoñinaca, nižaza anača Yooz wajtchiz žoñinaca. Tjapa judío žoñinacami ana Yooz maatinacaz cjenami, Yooz takuqui cumplissiča. ⁷ Nižaza tjapa Abrahamž majchmaatinacaqui anača ultim lijitum Abrahamž familiaqui. Cjijrta Yooz takuqui Abrahamž puntuquiztan tuž cjicha: “Am ultim majchmaatinacaqui am majch Isaacžquiztan okaquiča”. ⁸⁻⁹ Jaziqui wejrqui cjiwča, tjapa Abrahamžquiztan ojkní majchmaatinacaqui anača ultim Yooz maatinaca, nii. Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: “Weriž chiita timpuquiz quejpžcača, wejt taku cumplizjapa. Jalla nii weriž quejpžquizcama am Sara cjiti tjunqui tsjii majch mataquiča”. Nekztan Abrahamqui nii taku catokchiča. Nižaza Yoozqui tjapa niž taku catokñi žoñinacžquiz nayča, ninacaqui ultim lijituma Abrahamž majchmaatinacača, nii.

¹⁰ Tsjilla cjesača nii puntuquiztan. Učhum Isaac tuquita atchi ejpqui Rebeca cjiti tjunchizza. Nii lucutiñiqui pucultan majchnacchiztača. ¹¹⁻¹³ Nii pucultan ocjalaž ima matan, nižaza ima zuma ana zuma paan, Yoozqui Rebecaquiz cjichiča, tuž cjican: “Am jilir majchqui niž majchmaatinacžtanpacha niž lajkžquiz piyunanaca cjequiča niž lajkž majchmaatinacžquizpacha”. Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: “Jacob pecchinča. Esau ana pecchinča”. Jaknužt Yooz pinsitčaja, jalla nuž illziča. Paatanacquiztan jama ana illziča Yoozqui. Pero niž pectacama illziča, nižaza kjawziča niž partiquiz cjisjapa.

¹⁴ Jalla nii puntuquiztan ¿kjaž iya cjequejo? ¿Yooz ana lijituma paajo? Anaž cjesača. Yoozqui lijituma panž paača. ¹⁵ Yoozqui Moisesquiz cjichiča, tuž cjican: “Wejt munañpacama wejt okžni kuz tjeeznuča, nižaza wejt munañpacama fava paaznuča”. ¹⁶ Ana žoñž munañpacama, nižaza ana žoñž langžtacama Yoozqui okža. Pero Yoozqui persun kuz munañpacama okža. ¹⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjicha: Yoozqui Egipto nación chawc jiliržquiz cjichiča: “Wejrqui am utchinča chawc jiliri cjisjapa. Jalla nuž am utchinča, am quintra wejt azi tjeezjapa, nižaza tjapa tii žoñinacžquiz weriž paata quintu mazta cjisjapa”. Jalla nuž cjichiča Yoozqui. ¹⁸ Yoozqui persun kuz munañpacama okža, nižaza persun kuz munañpacama žoñinacž kuz chojruzakaz cjiskatča. Jalla nižta kjanapachača.

¹⁹ Cunamit tsjiiqui cječhani, tuž cjican:

—Jalla nižta cjen, ¿kjažtiquiztan Yoozqui žoñinacž ujquiztan casticaquejo? ¿Jec žoñit Yooz pinsita quintra kamasajo?

²⁰ Jalla nižta chiiñizquiz pewcznača, ¿ject amjo Yooz quintra ch'aazjapajo? ¿Tsji ojhqui niž paañizquiz chuchasajo, “¿Kjažtiquiztan

wejr nižta paajo?” cјicanajo? ²¹ Tsјii ojch paañiqui čhјulumi paasača ljocquiztanaqui. Lјocquiztan paasača tsјii ancha c'achja ojchlla pјijztanacžquiz јooјoota cјisјapa. Nižaza ana zuma cheechi ojch paasača, zapuru јooјoota cјisјapa.

²² Jalla nižta iratača Yoozqui. Yoozqui tsјii žoñinaca utchiča, casticta cјisјapa. Jalla nuž utchiča, niіž azi tјeezјapa, nižaza niіž uj quintrа žawјz tјeezјapa. Jalla nuž tјeezñi peccanami Yoozqui pasinziz kuztan nii ana wal žoñinaca awantiča, casticz tјuñicama. ²³ Nižaza Yoozqui yekјap žoñinaca utchiča, niіž okžta cјisјapa. Tuquitanpacha nii žoñinaca tјaczіča, arajpachquin zuma honorchiz cјisјapa. Nižaza Yoozqui nii žoñinacžtan okžñi kuztan žejlča, niіž јuc'ant okžñi kuz tјeezјapa. ²⁴ Učhum zakaz Yoozqui kјawziča, niіž okžta žoñinaca cјisјapa. Judіo wajtchiz žoñinacami ana judіo wajtchiz žoñinacami, tјapa učhumqui Yooz okžta žoñinacčhumča. ²⁵ Jalla nii puntuzakaz Yoozqui Oseas cјјjrta liwruquiz tuž cјiča:

“Ana Yooziž illzta žoñinacaqui Yooziž illzta žoñinaca cјеquiča. Nižaza tuqui ana pecta žoñinacaqui anziqui Yooziž pecta cјеquiča”.

²⁶ Nižaza tuquiqui judіo žoñinacaqui cјichiča: “Ančhucča anaž Yooz wajtchiz žoñinacaqui”. Pero tii timpuquiz nii iñarta žoñinacaqui “zejtñi Yooz maatinacž cјеquiča”. ²⁷ Israel žoñinacž puntuquiztan Isaias profetaqui tuž cјichiča: “Israelž majchmaatinacaqui ancha tama želaquiča, kot at pјilažtakaz, jalla nižta miraquiča. Jalla nuž mirchi cјenami, tsјii kјaž žoñinacakaz liwriitaž cјеquiča. ²⁸ Yooz Jiliriqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz niіž chiita taku cumplaquiča, panž apura cumplaquiča”. ²⁹ Jalla nii puntuzakaz Isaias profetaqui maz-inchiča tuž cјican:

“Walja azziz Yooz Jiliriqui tsјii učhum majchmaatinaca ana liwriitasaz niiqui, tјappacha ticztasača Sodoma wajtchiz žoñinacažtakaz, nižaza Gomorra wajtchiz žoñinacažtakaz”.

JUDIO ŽOÑINACAQUI UJQUIZ TЈOЈTSA

³⁰ ¿Kјaž cјеquejo nekztanajo? Tuquiqui ana judіo žoñinacaqui ana importichiča Yooz yujcquiz ana ujchiz cјisјapa. Jaziqui Jesucristužquin kuz tјаachiž cјen Yooz yujcquiz ana ujchiz cјissiča. ³¹ Nižaza judіo žoñinacaqui Moіsés lii јaru kamz pecatča, Yooz yujcquiz ana ujchiz cјisјapa. Pero nii lii јaru ana zumpacha kami atchiča. ³² ¿Kјažtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz cјisñi atatјo? Ninaca persunpacha lii јaru kamtiquiztan Yooz yujcquiz zuma cјis pecchiča. Pero ana atchiča. Nižaza nii lii јaru kamz peccan, јuc'ant ujchiz cјissiča, Jesucristužquin ana kuz tјаachiž cјen. Јaknužt tsјii mazquiz teјžcu tјojtsaja, jalla nižta irata Jesucristužquiztan ujquiz tјojtsiča. ³³ Jalla nužpacha cјјjrta Yooz takuqui cјiča:

“Žoñinaca nonžna; wejrqui Sión cјita wajtquiz tsјii utča. Jalla niіžquiztan žoñinaca ujquiz tјojtsnaquiča. Tsјii maztakaz niіžquiztan žoñinaca t'ežnaquiča. Pero јakziltat niіžquiz kuz tјаačhaja, jalla niiqui ana inakaz kuz tјаaquiča. Ana incallta cјеquiča”.

10

¹ Jilanaca, cullaquinaca, judío žoñinaca liwriitaj cjila, jalla nužuča weriž kuzquiz pectaqui. Nižaza jalla nužuča weriž Yoozquin mayiztaqui. ² Ninacž puntuquiztan wejrqui ticlarača, ninacaqui Yooz sirwiz pecča, nii. Pero Yooz sirwiz puntu ana zuma intintazza. ³ Jaknužt Yoozqui žoñinaca ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčhaja, jalla nii Yooz pinsita ana zizza. Ninacaqui persun kuzquiz pinsitacamakaz Yooz yujcquiz zuma cjis pecča. Jalla nižtiquiztan Yooz pinsitiquiz ana importičiča; nižaza Yooz taku ana nonža. ⁴ Jesucristuqui Moisés lii nužquiz apatatskatchiča. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaačhaja, jalla niikaz Yooz yujcquiz zuma cjisnaquiča, ana ujchiz.

⁵ Yooz yujcquiz zuma cjis puntuquiztan Moisesqui tuž cijrchiča: “Jakziltat wejt lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquiča, lii jaru kamchiž cjen”. Pero žoñinacaqui nuž kami anapan atča. ⁶ Jaziqui Jesucristužquiz kuz tjaačiž cjenkaz Yooz yujcquiz zuma cjesača. Jalla nii puntuquiztan tužuča. Ančhuca kuzquiz ana pinsaquiča, tuž cijcan: “¿Ject arajpacha yawasay?” (Jalla nuž cijcan, Jesucristo chjiwkwatz pecča.) Ana čjul žoñimi nižta paasača. ⁷ Nižaza ančhuca kuzquiz ana pinsaquiča, tuž cijcan: “¿Ject ticzi žoñinacžquin okaqui?” (Jalla nuž cijcan, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatz pecča.) Ana čjul žoñimi nižta paasača. ⁸ Pero čjul žoñimi Yoozquin kuz tjaačiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasacha. Yooz yujcquiz zuma cjisqui jalla tužuča. Liwriiñi taku ančhucalča žejlča, Yoozquin kuzziz cjisjapa. Nii taku ančhuca atžtan parlasača, nižaza ančhuca kuztan catokasača. Jalla nii liwriiñi takuqui tužuča: Jesucristužquiz kuz tjaačiž niiqui, liwriita cjequiča, nii. Jalla niipacha wejrnacqui paljajuča. ⁹ Ančhucaqui ticlarstanča, Jiliripanča Jesucristuqui, cijcanaqui. Nižaza ančhuca kuzquiz criistanča, Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatchiča, jalla nii. Jalla nekztan liwriita cjequiča. ¹⁰ Žoñinacaqui tjapa kuztan criistanča, nekztan Yooz yujcquiz zuma cjequiča, ana ujchiz. Nižaza persun tawkžtan “Jesucristužquiz kuz tjaa-uča” cijcan ticlarstanča, nekztan liwriita cjequiča.

¹¹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui ana inakaz kuz tjaaquiča”. ¹² Judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami Yooz yujcquiziqui tsjii parijukazza. Yooz Jiliriča tjapa žoñinacžta Jiliriqui. Jakziltat liwriita cjisjapa Yoozquiz mayizichaja, jalla niižquiz Yoozqui okznaquiča; nižaza liwriyaquiča. ¹³ Jalla nužpacha cijrta Yooz takuqui cjiča: “Jakziltat Yooz Jiliržquiz mayizichaja, jalla niiqui liwriita cjequiča”. ¹⁴ Pero žoñinacaqui Yoozquin ana criyačiž niiqui, čkjažt nii žoñinacaqui Yoozquin mayizasajo? Nižaza Yooz puntuquiztan ana nonzitažlaj niiqui, čkjažt Yoozquiz criyasajo? Nižaza Yooz puntu paljajni žoñi ana želačiž niiqui, čkjažt nonžni cjesajo? ¹⁵ Nižaza Yooz puntu paljajni žoñinaca ana cuchanžquitazlaj niiqui, čkjažt Yooz puntu paljayta cjesajo? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Ancha zumača Yooz puntu paljajni žoñinacaqui. Paljayta Yooz taku catokžcu, Yooztan žoñinacžtan wali cjiskatasacha”.

¹⁶ Pero wacchi žoñinacaqui paljayta Yooz taku ana juyzu paacha. Jalla nužupan Isaiasqui cijchiča: “Yooz Jiliri, ject wejrnacaž paljayta taku-naca criijo? Tsjii kjažukazza criichiqui”. ¹⁷ Jaziqui Jesucristuž puntu

paljaytažlaja, nii puntu nonžta cjesača. Nižaza Jesucristuž puntu nonžcu, žoñinacaqui niižquin kuz tjaasača.

¹⁸ Wejr pewcznuča, ¿Judío žoñinacaqui ana nonzejo? Nonzipanča. Yooz takuqui cjiča:

“Tjapa kjutñi tii yokchiz žoñinacžquiziqui nii liwriiñi taku mazmaztača.

Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui nii taku nonža”.

¹⁹ Tsjiiztan wilta pewcznuča, ¿Israel wajtchiz žoñinacaqui ana tintazz-ikaya? Tuquiqui judío žoñinacž puntuquiztan Moisesqui cjichiča:

“Yoozqui ančhucaquiz inžiskataquiča, yekja wajtchiz žoñinacžquiztan.

Nižaza Yoozqui ančhucaquiz žawjkataquiča tuquita ana Yooz pajñi wajtchiz žoñinacžquiztan”.

²⁰ Nekztanaqui Isaiasqui ana ekscu, tuž chiichiča:

“Ana werar Yooz pecñinacaqui ultimquiziqui Yooz pajchiča.

Nižaza Yoozqui persunpacha tjeziča tuquita ana niižquiz pecñinacžquiz”.

²¹ Yooz Ejppqui Israel wajtchiz žoñinacž puntuquiztan tuž cjiča:

“Zita zita wejrqui ančhuc kjawznatuča wejtquin tjonajo. Ančhuczi anaz wejt kjawžta cazza, antiz wejt quintrakazza”.

11

CRIICHI JUDIO ŽOÑINACA ZEJLCHA

¹ Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznuča, ¿Yoozqui niiž tuquita il-lza žoñinaca chjatkatjo? Anapanž cjesača. Wejrpacha Israel wajtchiztča, Abrahamž majchmaatitča, nižaza Benjaminž parti žoñtča.

² Tuquitanpacha Yoozqui Israel žoñinaca illziča. Jalla nižtiquiztan anaz chjatkatasača. ¿Jalla Elías puntuquiztan ana cjuñjo? Elías puntuquiztan

cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: Elíasqui Israel žoñinacž ujnaca Yoozquiz tjeziča, tuž cjican: ³ “Yooz Jiliri, ninacaqui amiž cuchanžquita pro-

fetanaca conchiča. Nižaza am sirwiz altaranaca pajlchiča. Wejrqui

am sirwiñi zinalla želuča. Ninacaqui wejr zakaz konz pecča”. Jalla

nuž cjichiča Eliasqui. ⁴ Nekztan Yoozqui Eliasquiz tuž kjaaziča:

“Wejtajapa pakallawk warank žoñinaca čhjetzinča. Ninacaqui Baal

cjita žoñiž paata yooz yujcquiz anapan quillziča”. ⁵ Jalla nižta irata

tii timpuquiz zakaz tsjii kjaž judío žoñinacaqui Yooz partiquiz žejlča.

Yoozqui ninacžquiz okžcu, illziča. ⁶ Nii criichi judío žoñinacaqui Yooziž

okziž cjenkaz illzača. Jalla nižtiquiztan ana ninacž kamtiquiztan

illzača. Ninacž kamtiquiztan illza cjitasaz niiqui, Yooz okzqui inakaz

cjitasacha.

⁷ ¿Jazic kjaž cjii? Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiztan liwriita cjis

pecatča. Pero ana liwriitatača. Yooziž illztanacaqui ninaca alajakaz

liwriitacha. Parti Israel žoñinacazti chojru kuzziz cjissiča. ⁸ Jalla nii

chojru kuzziz žoñinacž puntuquiztan cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui Israel žoñinacžquiz niiž puntu ana intintiñi kuzziz

cjiskatchiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Yooz puntu

chercanpacha ana cherñižtakaz cjiskatchiča, nižaza Yooz

puntu nonzcanpacha ana nonžnižtakaz cjiskatchiča. Anzta

tii timpucamaž nižta žejlča”.

⁹ Nižaza Davidqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjiirchiča:

“Yoozquin ana kuzziz žoñinaca žejlča. Yooziž tjaatanacaqui ninacžquiz

ujquiz tjojtskatla. Tsjii trampažtakaz cjila, ujquiz tjojtskatzjapa.

Nižaza ninaca t'ezinla, ninacž uj paatiquiztan jama casticta cjis-japa. ¹⁰ Zur žoñinacažtakaz žejlcan Yooz puntu ana cherñi cjila. Nižaza ninacž tajqui chutunzižtakaz cjila, ana walinacaž tjonchiž cjen”.

YEKJA WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

¹¹ Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznuča, Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiz tjojtsiž cjen, žwiñaya chjatkatta cjesajo? Anapanž cjesača. Israel wajtchiz žoñinacaž liwriiñi tawkquiz ana juyzu paachiž cjen, nii liwriiñi takuqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljaytača, Israel žoñinacžquiz p'ekinchayzjapa, Yoozquin kuz tjaajo. ¹² Israel žoñinacaž liwriiñi taku ana juyzu paachiž cjen parti žoñinacžtajapa zuma cjissiča. Nižaza ninacaž Yoozquiztan jaytitiquiztan yekja wajtchiz žoñinacžtajapa wali cjissiča. Jalla nižtiquiztan Israel žoñinaca wilta Yooz partiquiz cjisnan tsjan juc'ant zumaž cjisnaquiča yekja wajtchiz žoñinacžtajapa.

¹³ Anziqui ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz chiyuča. Wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz cuchanžquita apostoltča. Jalla nižtiquiztan wejt apóstol kamaña anchal importayuča, ¹⁴ wejt judío sarchiz žoñinaca p'ekinchayzjapa, nižaza tsjii kjažu liwriita cjisjapa. ¹⁵ Judío žoñinacaž chjatkattaž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui pertunta cjissiča, Yooztan wali cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñinacaž wilta Yooz partiquiz risiwta cjis cjen, žoñinacaqui ticziquiztan jacatatchi cjisnaquiča. ¹⁶ Judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooz partiquiz želatča. Jalla nižtiquiztan tsjii tjonñi timpuquiz judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta cjisnaquiča. Jaknužt primir paata t'antaqui zumažlaja, jalla nekztan tjapa nii t'anti mazaqui zuma zakazza. Nižaza tsjii munti sep'aqui zumažlaj niiqui, nii tsijtñi muntiqui zuma zakazza.

¹⁷ Tsjii judío žoñinacaqui munti itzanacažtakaz ts'ojrtča. Nižaza ančhuc yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii ana pecta munti itzažtakazza. Pero ančhucqui judío žoñinacž cjenpacha apjattača, nii zuma muntiž cjen wali zakaz cjejajo. Nii zuma muntiqui Yooz partiča. ¹⁸ Ančhucqui jalla nuž apjattiquiztan, anaž judío žoñinaca iñaraquiča. Jakziltat iñaračhaja, jalla niiqui tuž cjuñz waquiziča, ančhucqui nii sep'až cjen žetiñčhucča. Ana ančhucacž cjen nii sep'a žejtča. Nii sep'ača judío žoñinacaqui. Cristuča tsjii judío žoñiqui. Jalla niž cjen ančhucqui ew žeti tanzinčhucča.

¹⁹ Yekjapanacaqui cunamit cječhani, “Nii itsanacaqui ts'ojrtča wejr-naca apjatža cjisjapa”. ²⁰ Razunaž niiqui. Ana Yoozquin kuz tjaachiž cjen judío žoñinacaqui chjatkattača. Ančhuczi Yoozquin kuz tjaachiž cjen jalla nii alajakaz Yooz partiquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan anača mitarazi kuzziz cjeella. Antiz humilde kuzziz cjee, Yooz rispitan. ²¹ Yoozqui ana kuz tjaañi judío žoñinacžjapa quintr cjisizlaj niiqui, ančhucajapa zakaz quintr cjisnaquiča ana nižžquiz kuzzizlaj niiqui. ²² Yoozza okžñimi nižaza casticñimi, jalla niž tantiya. Yoozquiztan zarakñi žoñinacžjapa casticñipanča. Nižaza nižžquin kuz tjaañinacžjapa okžñipanča. Ančhucqui tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhuc tira okznaquiča. Ančhucqui ana tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhucacquiz zakaz chjatkataquiča. ²³ Nii chjatkatta judío žoñinacaqui wilta Yoozquin kuz tjaaquiz niiqui, wilta Yoozqui ninaca ricujaquiča. Yoozqui ricujzmi atča, Yooz partiquiz cjisjapa. ²⁴ Ančhucqui yekja wajtchiz žoñinacača, ana pecta munti

itzanacažtakaz. Ana Yooz partiquiz želan Yoozqui ančhuc niiz partiquiz apjatchičha, yekja wajtchiz žoñinacaž cjenami. Jalla nižta watan, judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta apjatžqui tsjan pjasilača, tuquiqui Yooz partiquiz žejlchiž cjen.

JUDIO ŽOÑINACAQUI YOOZQUIN KUZ TJAAQUICHA

²⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii tuquita ana zizta taku ančhucacqui zizkatz pecučha, ana mitaraz kuzziz cjisjapa, “Wejrnacqui ziziñ žoñtča” cjanacqui. Jalla tuž zizkatz pecučha: Yoozqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz niiz partiquiz cjiskatz pecčha. Jakziltanacžquiz Yoozqui niiz partiquiz luzkatz pecčhaja, jalla ninacacqui luzaquičha. Tjapa nii Yooziž pecta žoñinaca Yooz partiquiz luzcama, jalla niicama Israel žoñinacaqui chojru ana intintiñi kuzziz cjequičha. ²⁶ Jalla nekztanaqui tjapa nii timpuquiz žejlñi Israel žoñinacaqui liwriita cjequičha. Jalla nuž cjiirta Yooz takuqu cjičha:

“Siñ wajtquiztan tsjii Liwriiñiqui tjonaquičha. Jacobž majchmaatinacquižtan ana zum kamañanaca jaytiskataquičha. ²⁷ Jalla nekztanaqui wejrqui ninacžtan compromitača, ninacž ujnaca pertunača, ni”.

²⁸ Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz liwriiñi tawk quintrača, nižaza Yooz quintrača, ančhucalta wali cjisjapa. Jalla ninaca Yooz quintraž cjenami Yoozqui ninacžtan munaziča, ninacž tuquita atchi ejpnaca illziž cjen. ²⁹ Yoozqui tjaacanpacha anaž niiz tjaataqui kjañasača. Nižaza Yoozqui illžcupacha, ana chjatkatasacha. ³⁰ Tuquiqui ančhucqui Yooz ana cazziñchucča. Anziqui ančhucqui Yooziž pertuntača, ninacaž ana Yooz cazziž cjen. ³¹ Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz ana cazza. Jalla nuž cjenami tii jarquin ninacacqui Yooziž pertuntaž cjequičha, jaknužt ančhucqui pertunta cjistčhaja, jalla nižta. Jalla nižta Yoozqui niiz okzñi kuz tjeznaquičha. ³² Yoozqui tsjii pariju tjapa žoñinacž ujnaca tjeeziča, niizquiz ana cazta, jalla nii. Jalla nuž tjeeziča tjapa žoñinacžquiz tsjii pariju niiz okzñi kuz tjeezjapa.

³³ ¡Ancha juc'anti zumača Yoozqui! Ancha zuma pinsitanacchizza. Nižaza Yoozqui tjapa intintazza. Nižaza Yooziž pinsitanaca anaž jecmi zuma intintasacha. Yooz pjalan anaž jecmi niizquiz mitisasača. ³⁴ ¿Ject Yooz Jilirž pinsitanaca intintasajo? ¿Ject Yooz Jiliržquiz tjaajnasajo? ³⁵ ¿Ject Yooz Jiliržquiz ayñi cjisjapa tjaasajo? Anaž jecmi. ³⁶ Tjapa Yoozquiztan tjonča. Nižaza tjapa niiz cjen žejlča. Nižaza tjapa nižtacamača. Yoozqui wiñaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

12

YOOZ KUZCAMA KAMZ PUNTU

¹ Jilanaca, cullaquinaca, Yooz ančhuc okziž cjen ančhucacqui chiižinuča, ančhuc persun curpu Yoozquin tjaa, tsjii žejtñi wilanažtakaz. Ančhuc persun curpu Yooztajapakaz cjee, ana zinta uj paacan. Nuž cjen Yoozqui cuntintuž cjequičha. Jalla nižtača Yooz ultim lijituma sirwizqui. ² Jaknužt tii muntuquiz ana criichi žoñinaca kamčhaja, jalla nižta ančhucqui ana kama. Antiz ančhucaz pinsitanacaž campiita cjee, Yooz pinsitanacaž irata cjeyajo. Tjapa ančhuc kamaña zuma cjee. Jalla nekztan Yooz kuz zizñiž cjisnaquičha. Yooz kuzqui zumapanča, nižaza Yooz kuzcama kamzqui Yoozquiz

cuntintu cjiskatĉha, niĉaza Yooz kuzcama kamcan anĉhucqui zumapan cjequiĉha.

³ Yoozqui wejr okĉcu apóstol puestuquiz wejr utchiĉha. Jalla niĉtiquiztan tjapa anĉhucquiz chiĉzinuĉha, persun puntuquiztan anaĉha pinzizqui, “Wejrqui tsjan zumtĉha” cjicanaqui. Jalla nuĉ pinziz anaĉ waquiziĉha. Antiz zapa mayni persun kamañ puntuquiztan zuma razunchiz pinziz waquiziĉha. Cjuñzna, Yoozqui zapa mayniĉquiz tsjii kamaña tjaachiĉha, Yoozquin kuzziz cjitiquiztan jama. Jaziqui ana mitarazi kuzziz cjee. ⁴ Tsjii curpuquiz wacchi partinaca ĵejlĉha. Punta punta ĵejlĉha, cherñi, nonzñi, lanzñi jalla niĉta. ⁵ Jalla niĉta irata Cristuĵ partiquiz ĵejlĉha. Uĉhumqui tamaĵ cjen tsjii pariju Cristuĵ partiquizkaz ĵejlĉha, tsjii curpuĵtakazza. Cristuĵ partiquiz ĵejlcan, uĉhumnacaqui tsjii kuzziz uniru ĵejlĉha.

⁶ Yoozqui zapa mayniĉquiz yekja yekja kamaña tjaachiĉha, jaknuĵt munĉhaja, jalla nuĉ. Jalla nii tjaata kamañ jaru kama. Yooziĵ tjaata taku parliñi kamañchiĵlaj niiqui, jalla nii kamañquiz zuma kama, Yoozquiz tjapa kuzquiztan jama. ⁷ Iclizquiz yanapñi kamañchiĵlaj niiqui, zuma yanapz waquiziĉha. Yooz puntu tjaajiñi kamañchiĵlaj niiqui, zumapan tjaajinz waquiziĉha. ⁸ Yoozquin kamzjapa p'ekinchayñi kamañchiĵlaj niiqui, zumapan p'ekinchayz waquiziĉha. Yoozquin cusasanaca tjaañi kamañchiĵlaj niiqui, tjapa kuztan tjaaz waquiziĉha. Icliza irpiñi kamañchiĵlaj niiqui, zumapan irpiz waquiziĉha. T'akjir ōñinacĵquin okzñi kamañchiĵlaj niiqui, zuma cuntintu yanapz waquiziĉha.

ZUMAPAN KAMAQUICHA

⁹ Tjapa kuztan porapat lijitum zuma munaziñi cjee. Ana zuma paaznaca anapan peca. Pero zuma paaznaca tjapa kuztanpan paa. ¹⁰ Porapat oksaspanĉha. Zuma kuztan parti hermanonacĵquiz rispitaquiĉha, anaĉha tsjiĵ rispitskaz tjewzqui.

¹¹ Ana jayrazñi kuzziz cjee, pero c'unchi kuzziz cjee Yooz sirwizjapa. Niĉaza tjapa kuztanpan Yooz sirwa.

¹² Arajpach zumanaca tjewĵcan, cuntintuĵ kama. Llaquinacaĵ tjonanami pasinziz kuzziz kama. Yoozquin parlicanpan ĵela.

¹³ Criichi ōñinacaĵ t'akjiri ĵelan, panĵ yanapa. Tjonzñinaca tjonan, panĵ kjawzna.

¹⁴ Anĉhuc quintr ōñinacĵtajapa Yoozquiztan mayiĵinaquiĉha, ninaca zuma cjisjapa. Anaĵ quintr chiichiyaquiĉha. Antiz mayiĵinaquiĉha.

¹⁵ Cuntintu ĵejlñi ōñinacĵtan cuntintuza cjee. Kaañi ōñinacĵtan chicazaĵ kaazna.

¹⁶ Porapat zuma munazican kama. Anaĉha mitarazi kuzziz tucquin cjis pecsqui. Pero humilde kuzziz wirquin cjican cuntintuĵ cjee. Anaĉha “Wejrqui zuma ziziñ ōñtĉha” cjee.

¹⁷ Tsjiiqui anĉhuc quintr paachiĵ cjen, anĉhucqui anaĉha niĉtapacha quintr tjepunzqui. Zumapanĵ paazjapa tjapa kuz tjaa. ¹⁸ Niĉaza anĉhucqui tjapa ōñinacĵtan zuma kama, attacama. ¹⁹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, anĉhucpacha anaĉha quintr tanassa. Yoozpachaĵ anĉhuc quintranaca casticaquiĉha. Jalla nuĉ cjiĵrta Yooz takuqui cjiĉha: “Yooz Jiliriqui tuĵ cjiĉha, ‘Wejrĉha quintr ōñinaca castiquiñtqui. Wejr casticaĉha’ ”. ²⁰ Niĉaza Yooz takuqui cjiĉha: “Anĉhuc quintr ōñinacaĵ ĉheri eecziĵ cjen, ĉheri ona. Niĉaza

kjaz kjara passiž cjen, kjaz ona. Jalla nuž paažcuqui nii žoñinacžquiz azkataquiča”. ²¹ Tsji žoñiqui ančuca quintr paasača. Ančuczti ana nižtapacha tjepna. Pero nii quintr žoñžquiz zumžtanž paacan jalla nuž atipa.

13

¹ Tjapa žoñinacaqui gobiernuž mantitanaca caz waquiziča. Yoozqui mantiz poder tjaača tižquizimi nižquizimi. Yoozqui jilirinacžquiz poder tjaačiča mantizjapa. ² Jalla nižtiquiztan jakziltat jilirž quintr cječhaja, jalla niiqui Yooziž utžta žoñž quintrča. Nižaza nii quintr žoñinacaqui casticta cjequiča. ³ Zuma paañi žoñinacaqui anaž jilirinacžquiz eksnasača. Antiz ana zuma paañi žoñinacaqui jilirinacžquiz eksnasača. ¿Ančucqui jilirinacžquiz ana ekscan kamz pecya? Zuma-pan kama. Nekztan nii jilirinacaqui ančucaquiz walikaz cjican cjequiča. ⁴ Jilirinacaqui zizcumi ana zizcumi Yooz sirwiča, ančucalta wali žejlzjapa. Pero ančucqui ana zuma paaquič niiqui, eksnasača. Jilirinacaqui casticz poderchizza, anača inakaz nii mantiz puestu tanža. Ninacaqui Yooz sirwiča, nižaza Yooz cuntiquiztan ana zuma paañi žoñinaca casticča. ⁵ Jalla nižtiquiztan jilirinacž mantuquiz cjee, Yooz ana casticta cjisjapa, nižaza jilirinacžquiz tjapa kuztan cazpanča. ⁶ Jalla nijapa zakaz ančucqui impuestonaca pjojkz waquiziča. Man-
tiñi gobiernuqui Yooz sirwican impuestonaca packatča.

⁷ Tjapa jilirinacžtan zumapan cjee. Tsji tasa tjaaslaž niiqui, panž tjaa. Tsji impuesto pacz waquiziž niiqui, panž paca. Jakziltižquiz rispitz waquiziž niiqui, nižquiz panž rispita. Jakziltižquiz honora waytižinz waquiziž niiqui, nižquiz honora waytižina. ⁸ Ana jecžtanami kajchiz žela. Pero porapat zuma munaziz waquiziča. Jakziltat žoñinacžtan zuma munazačhaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cumpliča. ⁹ Yooz mantita ortinanacaqui tuž cjiča: “Anača adulteriuquič žejlžqui. Anača žoñi conzqui. Anača tjañi zaazqui. Anača toscara chižqui. Anača yekja žoñžta cusasa zmazqui”. Jalla nii mantita ortinanacami nižaza tjapa mantitanacami cumplitaž cjequiča, tuž kamcan: “Jaknužta am persun kuztan zuma munazičhaja, jalla nuž žoñinacžtan zuma munaziz waquiziča”. ¹⁰ Jakziltat nižta zuma munazičhaja, jalla niiqui žoñinacž quintr anapan paaquiča. Jalla nižtiquiztan zuma munazican Yooz mantita ortinanaca cumpliča.

¹¹ Jalla nuž kamcan, tii timpu naya. Nii nii žela. Tuquiqui Jesucristužquiz kuz tjaachinčhumča. Anziqui ultimu liwriiz tjuñiqui tsjan žcatžinžquiča. ¹² Tii kamz timpuqui waj tucuzinžnaquiča. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquiča. Jalla nižtiquiztan ana zuma paaz kamañquiztan zarakžpan waquiziča. Zuma paaz kamañchiz kamz waquiziča, tsji zuma armichiz zultatužtakaz. ¹³ Zuma kamcan zuma žoñizta ojklaya, kjanquiztakaz ojklaycan. Anaž pjižstanaca paacan, kama. Nižaza ana licchi kama. Nižaza ana adulteriuquič žejlcan kama. Nižaza ana zuma kamañchiz ana kama. Nižaza žoñinacžtan ch'aascan ana kama. Nižaza žoñinacžtan iñisican ana kama. ¹⁴ Tsji zuma armichiz zultatužtakaz Jesucristo jilirž kuzcama kama. Uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz ana kuz tjaa, nii jaru kamzjapa.

14

CRIICHI ZOÑINACAQUI PUNTA PUNTA PINSAQUICHA

¹ Tsjii llajlli kuzziz criichi zoñiqui želan, nižquiz zuma risiwaquičha, pero nižtan ana payznakkatñi puntunaca ch'aas waquizičha. ² Tsjii criichi zoñiqui tantiičha, čhjulumiž lulasac̃ha, nii. Yekja criichi zoñiqui tantiičha, chjizwi ana lulasac̃ha, nii. ³ Nii čhjulumi lujlñi zoñiqui nii yekja zoñžquiz ana iñarz waquizičha. Nižaza nii ana chjizwi lujlñi zoñiqui nii čhjulumi lujlñi zoñžquiz anaž uj tjojtunz waquizičha. Yoozqui nii čhjulumi lujlñiqui risiwchičha, nižquiz kuzziz cjen. ⁴ Jalla nižtiquiztan nii Yooz sirwiñi zoñžquiz ana uj tjojtunz waquizičha. Niiž persun Yooz Patrunaqui niž uj jwesnaquičha, ana zuma paachižlaj niiqui. Yoozquiz kuzziz cjenauqui ultimquiziqui walikaz cjesac̃ha. Yooz Patrunaqui nii zoñžquiz wali cjiskatz atčha niž aztanaqui.

⁵ Tsjii puntužtan chiižinučha. Tsjii criichi zoñiqui “Tsjii tjuñinacaqui chawc tjuñinacac̃ha” cjičha. Yekja criichi zoñizti cjičha, “Tsjii parijučha tjuñinacaqui”. Zapa mayni persun kuzquiz zumpacha tantiižcuqui, jalla nii tantiita jaru kama. ⁶ Tsjii criichi zoñiqui tsjii chawc tjuñi wartaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa wartiyaquičha. Tsjii criichi zoñizti nii tjuñi ana wartčhaja, jalla niiqui Yooz honora waytita cjisjapa nižta ana wartčha. Nižaza tsjii čhjulumi lujlñi zoñiqui Yoozquin gracias cijzcu jalla nuž lulaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa lulaquičha. Nižaza yekja criichi zoñiqui ana chjizwi lulaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa ana lujlčha. Nižaza ana lujlchiž cjen niiqui Yoozquin gracias cijcan chiiž waquizičha.

⁷ Anaž zoñinacaqui inakaz kamčha, nižaza anaž inakaz ticza. ⁸ Učhumqui tii muntuquiz kamcan Yooz Jiliržtajapapanž kamčha. Nižaza ticzcan Yooz Jiliržtajapapanž ticza. Jalla nižtiquiztan žejtcnami ticzcanami Yooz Jiliržtajapapančhumčha. ⁹ Jalla nijapa Jesucristuqui ticzičha, nižaza jacatatchičha, žejtñi zoñžtami, ticzi zoñžtami tjapa zoñinacžta Jiliri cjisjapa.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan čkjažtiquiztan am criichi jilžquiz uj tjojtunjo? Nižaza čkjažtiquiztan am jilž quintra iñarjo? Tjapa učhumqui Yooz yujcquiz prisintistančha, niž pjalžtaž cjisjapa. ¹¹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yoozqui ultimupanž cjičha, ‘Wejt yujcquiz zapa mayni zoñiqui quillz-naquičha. Nižaza zapa mayniqui wejtquin rispitaquičha; nižaza wejt honora chiyaquičha’ ”.

¹² Jalla nižtiquiztan tjapa učhumqui Yoozqui quinta tjaastančha.

UJQUIZ ANA TJOJTSKATA

¹³ Jalla nižtiquiztan učhumqui porapat ana iya ujnaca tjojtনারস waquizičha. Pero tjapa učhumqui tuž tantiiz waquizičha, yekja jilžquiz anapanž ujquiz tjojtskatz munzqui. ¹⁴ Čhjul cusasami tsjii criichi zoñžquiz ana ujchiz cjiskatasac̃ha. Jalla nii razuna zizučha, Jesucristo Jiliržquiz kuzziz cjen. Jalla niic nužupančha. Jakziltat “Tii cusasaqui ujchiz cjiskatčha” cijcan tantiyačhaja, jalla nižquiz nii cusasaqui ujchiz cjiskatasac̃ha. ¹⁵ Ančhuca lujltiquiztan tsjii criichi zoñž kuz payznakaquiz niiqui, nii čheriqui anaž lujlž waquizičha. Jalla nii čheri tira lulaquiz niiqui, amqui nii payznakkatñi zoñžtan ana zuma munazičha. Yekja criichi zoñžquiz ana ujquiz tjojtskata, castica cjeয়ো.

Jesucristuqui niiztajapa zakaz ticziha. ¹⁶ Tsjii zoñztaqui čhulu lujlmi walikaz cjesača. Pero nii lujltaž cjen parti zoñinacaqui, “Ana zuma kamañchizza nii criichi zoñiqui” cječaj niiqui, nekztan ana lujl waquiziča. ¹⁷ Yooz mantuiz kamcan, čherimi liczmi ana importiča. Pero Espiritu Santuž cjen ana ujchiz cjee; nižaza Yooztan ančhucatan walikaz cjee; nižaza cuntintu kuzziz cjee. Jalla nužuča chekan zuma kamañacu. ¹⁸ Jakziltat jalla nuž kamcan Cristužquiz sirwačhaja, jalla niiz cjen Yoozqui cuntintuž cjequiča. Nižaza parti zoñinacaqui “Nii zoñiqui walikaz kamča” cjican chiyaquiča.

¹⁹ Učhumnacžtan parti zoñinacžtan zumapanž kamzjapa kuz tjaa. Nižaza parti criichinacžquiz juc'ant zuma kamañchiz cjeajo, jalla nii kamzquiz kuz tjaa. ²⁰ Ančucaž čhulumi lujltiquiztan anača yekja criichi zoñžquiz Yooz zuma kamañquiztan jaytiskatzqui. Ana čhul čherimi ujchiz cjiskatasacha. Pero nuž čhulumi lujlzu yekja criichi zoñžquiz ujquiz tjojskataquiz niiqui, jalla nižtiquiztan anaž čhulumi lujl waquiziča. ²¹ Tsjii criichi zoñiqui ančucaž čhizwi lujltiquiztan, nižaza vinu lictiquiztan, nižaza čhulumi paatiquiztan ujquiz tjojskatasaz niiqui, jalla nižtanaca paazqui ana waquiziča. ²² Jesucristužquiz tjapa kuzziz cjen čhulu kamañchizlaja, jalla nii kamañ jaru Yooz yujcquiz kamz waquiziča. Yoozquizkaz quinta tjaastanča. Jalla nuž zuma kamcan persun kuzquiz uj ana sint'acu. Persun kuzquiz ana zinta uj sint'ican zuma kamaquiz niiqui cuntintuž cjequiča. ²³ Pero jakziltat paysnakñi kuztan lujlčhaja, jalla nii paysnakžcu lujltiquiztan persun kuzquiz uj sint'acu, “Ujžcaa nii lujlzu” cjican. Yoozquin ana tjapa kuztanžlaj niiqui, čhulumi už cjesača. Yoozquin kuzzizpan cjee.

15

PORAPAT YANAPARASQUICHA

¹ Yekjap učhumqui tjapa kuztanpan Yoozquinča. Yekjapanacaqui Yooztan kamcan llajlla kuzzizza. Učhum kuzquiz pecta jarukaz anaž kamz waquiziča. Nii llajlla kuzziz criichi zoñinacaz pinsitanaca panž cjuñzna, zuma kami yanapajo. ² Zapa mayni criichi zoñiqui parti criichi zoñinacžtajapa kamz waquiziča, ninaca tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. ³ Jesucristuqui nižta kamchiča, anača persun kuz wali cjisjapa kamchiqui. Cjirta Yooz takuqui Jesucristuž puntuiztan tuž cjiča: “Yooz quintra iñarñi zoñinacaqui wejt quintra iñarchiča”. ⁴ Yooz takuqui učhumnacalta cjirtkalča, učhumnacaquiz tjaajinzjapa. Jalla tuž učhumnacaquiz tjaajinča, zuma tjurt'iñi kuztan, pasinsis kuztan, nižaza p'ekinchayta kuztan, Yoozquin arajpachquin ojkz tjewzjapa. ⁵ Yoozqui učhumnacžtan pasinsis kuzzizza; nižaza učhumnacaquiz p'ekinchayča. Nii Yoozpacha učhumnacaquiz yanapt'ila, tsjii kuzziz cjeajo, nižaza zuma kamajo Jesucristuž munañpacama. ⁶ Jalla nuž tsjii kuzziz kamcan, učhumqui tsjii kuzziz Yooz honora waytaquiča. Yoozqui učhum Jesucristo jilirž Ejpča. Jalla niiz honora waytaquiča.

CRISTUZ PUNTU

⁷ Jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi zumaž risiwžcu munazaquiča, jaknužt Cristuqui učhumnacatan zuma munazičhaja, jalla nuž, Yooz honora waytita cjisjapa. ⁸ Ančucaquiz cjiwča. Jesucristuqui judio zoñinaca liwrii nižaza yanapñi tjonchiča. Nuž tjontiquiztan Yooz

niiž taku lijituma cumpliñipan, jalla nii tjeeziča. Yoozqui tuquitanpacha judío žoñinacž atchi ejpnacžquiz taku tjaachiča. Jalla nii taku cumplichiča, Jesucristuž tjonchiž cjen. ⁹ Nižaza Jesucristuqui tjonchiča, yekja wajtchiz žoñinacžquiz Yooz honora waytiskatzjapa. Yooz ancha okžni kuzziz cjen niiž honora waytitača. Jalla nužupan cijirta Yooz takuqui chiiča, tuž cjican:

“Jalla nižtiquiztan wejrqui yekja nacionchiz žoñinacžtan žejlcan, am honora waytača. Nižaza am honora waytican, itsnača”.

¹⁰ Yooz tawk liwruquiz tuž cijirtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, Yooz parti žoñinacžtan chica cuntintuž cjee”.

¹¹ Yooz tawk liwruquiz tuž cijirtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, tjapa ančhucqui Yooz Jilirž honora wayta. Tjapa žoñinacaqui Yooz zuma paatanacquiztan niižquin honora tjaala”.

¹² Nižaza Yooz tawk liwruquiz Isaiasqui tuž cijjrchiča:

“Isaiž majchmaatinacquiztan tsjiiqui tjonaquiča. Jalla nii tjonžcu yekja nacionchiz žoñinacaž mantaquiča. Nižaza niiž cjen ninacaqui liwriiñiž tjewznaquiča”.

¹³ Yoozza liwriiñi tjewzkatñiqui. Nii Yoozqui ančuca kuz ancha cuntintu cjiskatla. Nižaza Jesucristužquiz kuzziz cjen walikaz cjiskatla. Nekztan ančhucqui Yooz Espíritu Santuž aztan zumpacha liwriiñiž ancha tjewznasača.

¹⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui ancha zuma kamañchizza, nižaza Yooz puntu zuma zizza, nižaza tsjiižquizimi tsjiižquizimi Yooz puntu zuma intintiskatča. Jalla nužupanča ančuca kuzqui. Jalla niiqui zumpachal zizuča. ¹⁵ Jalla nuž cjenami ana jiwjatžcu tsjii kjaž puntunaca cijjržcuča, ančucaquiz cjuñkatzjapa. Yoozqui wejtquiz favora paacan apóstol puestuquiz utchiča, tii puestuquiz Jesucristo sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz cijjržcuča. ¹⁶ Jesucristo sirwican, yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayuča. Jalla nuž Yooztajapa langznuča, nii yekja wajtchiz žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Ninaca tsjii zuma ofrendažtakaz Yoozquiz prisintis pecuča. Nižaza Espíritu Santuž ninacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchiž cjen, Yoozqui ninacžquiztan cuntintuž cjequiča.

¹⁷ Jesucristo sirwican wejt Yooztajapa langžtiquiztan cuntintutča wejrqui, tama žoñinaca niižquin kuz tjaachiž cjen. ¹⁸ Jesucristuž puntuquiztankaz wejrqui chiiz pecuča. Jesucristuqui wejtquiz wacchi zuma obranaca paakatchiča, yekja wajtchiz žoñinaca niižquin kuz tjaakatzjapa. Jesucristuž cjen, wejrqui milajru paatanacami Yooz puntu chiitanacami nii yekja wajtchiz žoñinaca Yooz kuzcama cazkatchinča. ¹⁹ Espíritu Santuž aztan ninaca cazkatchinča wacchi milajrunaca paacan. Jalla nuž paacan, nižaza tjapa Jesucristuž puntuquiztan parlican, wejrqui tjapa kjutñi ojklaychinča, Jerusalenquiztan Ilírico yokaran. ²⁰ Wejrqui kuzquiz tantiichinča, jakziquin Yooz puntu parlitažlaja, jalla nicju ana ojcz pecchinča. Pero jakziquin Jesucristuž puntu ana parlitažlaja, jalla nicjuñ liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan parlican ojklayača, yekja žoñi iclizanaca ana mitiscu. ²¹ Cijirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Tuquiqui Yooz puntu ana nonziča. Jaziqui nii žoñinacaqui Yooz puntu nonžcu catokaquiča. Nižaza ninacaqui Yooz puntu intintazaquiča”.

PABLUQUI ROMA CJITA WAJTQUIN OJKZ PECCHA

²² Jalla nuž ojklaycan wejrqui ančhucaquiz ana tjonžñi atchinča. Walja tjonz pecaytuča, pero anal atchinča. ²³ Ažk watanacquiztanpacha wejrqui ančhucatan zalz pecaytuča. Anziqui tii yokaran ojklayzqui žerzinča. ²⁴ Jalla nižtiquiztan ančhucaquin ojkz cjisnuča; España ojkan tjonznača. Tsjii kjaž maj ančhucatan cuntintu kaman, ančhucqui wejr yanapasača, wilta jiczquiz ojkzjapa España irantajo. ²⁵ Pero anzpacha wejrqui Jerusalén watja okača, ofrendanaca chjichača nicju žejlñi criichinaca yanapzjapa. ²⁶ Macedonia wajtchiz žoñinacami Acaya wajtchiz žoñinacami kazziča ofrendanaca utzjapa, Jerusalén pori criichinacžquiz yanapzjapa. ²⁷ Jalla nuž ofrendanaca tjaaz puntuquiztan ninacapachača “Waliča niiqui” cjichiqui. Nižaza ninacaqui judío žoñinacžquiz kajažtakazza. Judío žoñinacaqui ninacžquiz Yooz zuma tjaajintanaca tojunchiča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii yekja wajtchiz žoñinacaqui judío wajtchiz žoñinacžquiz ninacž cusasanaca tojunz waquiziča. ²⁸ Primiraqui tii ojkz cumplistanča ofrendanaca intirjizjapa. Jalla nuž ojkažu ančhucaquiz tjonznača, España ojkan. ²⁹ Nekztan liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan zumpacha ančhucatan parliz pecuča. Jalla nekztanaqui Jesucristuž cjen wejtquizimi ančhucaquizimi wali cjequiča. Nužupanž cjequiča.

³⁰ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocuča učhum Jesucristo Jiliriz cjen, nižaza munaziñi kuz cjiskatñi Espíritu Santuž cjen, oracionžtan yanapalla. Wejrqui ancha Yoozquiztan mayuča, ³¹ Judea wajtchiz quintr žoñinacžquiztan anapan tanta cjisjapa. Nižaza oracionžtan yanapalla, tii weriž chjitžta ofrendanaca wali risiwta cjisjapa. Pecuča, judío criichi žoñinacaqui tii ofrendanaca zuma risiwčhaja, nii. ³² Jalla nuž zuma wataquiz niiqui, ančhucaquin tjonžcača Yooz munan. Wejr cuntintu irantižquizjapa, mayžinaquiča. Nižaza ančhucatan tjonžcu porapat cuntintu kuzziz yanaparasjapa mayžinaquiča. Jalla nijapa oracionžtan yanapalla. ³³ Yoozqui ančhuc walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

16

PABLUZ TSAANTANACA

¹ Tsjaa criichi cullaquiqui žejlča, Febe cjiti, jalla naa cullaquiqui ancha zumča cjiwča. Naaqui Cencrea iclizquiz Yooztajapa sirwiča. ² Yooz Jiliriz cjen naa cullaqui zuma risiwaquiča. Jalla nuž waquiziča Jesucristužquiz kuzziz jilanacaqui. Jalla naa cullaquiz yanapaquiča čhjulu pecanami. Naaqui wacchi criichi žoñinacžquiz yanapchinča, nižaza wejtquizimi.

³ Priscilaquizimi Aquilžquizimi tsaanžinalla. Ninacaqui Jesucristužquin sirwiñi mazinacača. ⁴ Wejr ticznawc cjen ninacaqui wejr liwriiskatchiča. Jalla nuž liwriiskatcan ninacaqui joz ticzizakazza. Jalla nižtiquiztan ninacaž cjen Yoozquin gracias cjican chiyuča. Nižaza tjapa nacjuñta jilanacaqui ninacaž cjen Yoozquin gracias cjiča. ⁵ Nižaza Priscila Aquilž kjuyquiz ajczñi jilinanacžquiz

tsaanžinaquiča. Nižaza weriž pecta Epeneto tsaanžinaquiča. Acaya wajtchiz žoñinacžquiztan primirpacha niiqui Cristužquin kuz tjaachiča. ⁶ Nižaza Mariaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui ančhucatan žejlcan ancha langzinča. ⁷ Nižaza wejt wajtchiz žoñinacžquiz, Andrónico, nižaza Junias, tsaanžinaquiča. Ninacaqui wejtan chica carsilquiz žejlchi compañerunacatača. Apostolunacazakaz ninaca rispitcha. Weriž ima Jesucristužquiz kuz tjaan, ninacaqui Jesucristužquiz kuz tjaachiča.

⁸ Nižaza Ampliasquiz tsaanžinaquiča. Jalla niiča weriž pecta maziqui. Niiqui Jesucristo Jiliržquin kuz tjaachizakazza. ⁹ Nižaza Urbanžquiz tsaanžinaquiča. Niiqui Jesucristužquiz sirwiñi maziča. Nižaza weriž pecta Estaquizquiz tsaanžinaquiča. ¹⁰ Nižaza Apelesquiz tsaanžinaquiča. Jalla niiqui Jesucristužquiz kuz tjaažcu, Yooz kamaña pankaz kamča. Nižaza Aristóbuluž kjuychiz žoñinacžquiz tsaanžinaquiča. ¹¹ Wejt wajtchiz žoñžquiz, Herodión, tsaanžinaquiča. Nižaza Narcisož kjuychiz Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinaquiča. ¹² Nižaza Trifenaquiz, nižaza Trifosaquiz tsaanžinaquiča. Ninacaqui Yooz Jiliržtajapa sirwiča. Nižaza učhum pecta Persidaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui Jesucristo Jiliržtajapa juc'anti langzinča. ¹³ Nižaza Rufžquiz tsaanžinaquiča. Niiqui Jesucristužquiz tjapa kuz tjaažcu, parti hermanonacžquiz rispitta cjissiča. Nižaza niž maaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui wejt maa cuntitača. ¹⁴ Nižaza tsaanžinaquiča tinacžquiz, Asincritužquiz, Flegontizquiz, Hermasquiz, Patrobasquiz, Hermesquiz, nižaza ninacžtan chica kamñi jilanacžquiz. ¹⁵ Nižaza tsaanžinaquiča Filologužquiz, nižaza Juliaquiz, nižaza Nereožquiz, nižaza niž cullacaquiz, nižaza Olimpasquiz, nižaza tjapa ninacžtan kamñi criichi žoñinacžquiz.

¹⁶ Nižaza porapat zuma tsaanassaquiča, tjapa kuztan. Nižaza tjapa Jesucristužquiz kuz tjaañi žoñinacaqui ančhucacquiz tsaanz apayžquiča.

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucacquiz rocucha, zumapanž ančhucqui cwitazaquiča, nii t'akt'aksñi žoñinacžquiztan. Nižaza zumpacha cwitazaquiča tsjii kjutñi tjaañi žoñinacžquiztan. Nii žoñinacaqui, jaknužt ančhucacquiz Yooz puntu tjaañta cjeħaja, jalla nii tjaañta quintra tjaañinča. Ninacžquiztan ančhucqui zaraka. ¹⁸ Ninacaqui Jesucristužtajapa ultimu ana sirwiča. Antiz ninacaqui persun kuz-camaž sirwiča. Ninacaqui humilde criichinacžquiz incallča, zuma chiican, žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁹ Tjapa žoñinacaqui ančhucacqui puntu zizza, jaknužt ančhucqui Yoozquin cazzaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui chipznuča. Nižaza zumanaca paazjapa zizñi zizñi cjee. Ana zumanaca paachucaž cjen, ana mitisa. ²⁰ Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucaltajapa Satanás diablužquiz tjecžcu, atipaquiča. Yoozza ančhuc walikaz cjiskatñi. Nižaza učhum Jesucristo Jiliriui ančhucacquiz yanapt'ila. Amén.

²¹ Timoteuqui ančhucacquin tsaanz apayžquiča. Niiqui wejt compañeruča, wejr Yooztajapa langznan. Nižaza wejt wajtchiz žoñinaca, Lucio, Jasón, Sosipater, jalla ninacaqui ančhucacquin tsaanz zakaz apayžquiča.

²² Nižaza wejrqui, Tercio cjita žoñtča ančhucacquin tsaanz zakaz apayžcuča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. Wejrqui Pabluž čiitiquiztan tii

cartal cijjruča.

²³ Nižaza Gayuqui ančhucaquin tsaanz apayžquiča. Niiž kjuyquiz alujassinča. Nižaza niiqui čhjul criichi žoñimi kjawzñipanikazza, niiž kjuyquiz alujazjapa. Nižaza Erastuqui ančhucaquin tsaanz apayžquiča. Jalla niiča wajt paaz tanzñi tesoreruqui. Nižaza učhum jila Cuarto cjitaqui ančhucaquin zakaz tsaanz apayžquiča.

²⁴ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ZERZ TAKUNACA

²⁵ Ima žerzcan Yooz honora waytuča. Yoozqui ančhuc tjurt'iñi kuzziz cjisnasača. Nii liwriiñi Yooz puntumi, Jesucristuž puntumi parluča. Jalla nii parlita puntunacaqui Yoozqui ančhucaquiz zizkatchiča. Tuquitan nii puntunaca ana ziztača. ²⁶ Tii timpuquizkaz Yoozqui nii puntunaca zizkatchiča. Nižaza profetanacaqui nii puntunaca cji-jrchiča Yooz tawk liwruquiz. Tii timpuquiz wiñay žejtñi Yoozqui mantichiča, tjapa žoñinaczquiz nii puntunaca zizajo. Jalla nuž mantichiča, žoñinaca Jesucristužquiz kuz tjaažo, nižaza casažo.

²⁷ Yoozkazza zizñi zizñiqui. Jesucristuž cjen Yooz honoraqui wiñaya waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

¹ Wejrqui Pablut'cha. Jesucristuž cuchanz'quita apostolt'cha. Jalla nuž Yoozqui munchi'cha, wejr apóstol puestuquiz uchi. Wejrqui Sóstenes c'jita jilžtan tii cartal cjiyržcu'cha ančhuc criichi žoñinacžquin. ² Ančhucqui Corinto wajtchiz criichi jilanacžhuc'cha. Werar Yooz iclizziz žoñinacžhuc'cha. Jesucristuž cjen Yoozqui ančhuc t'akzi'cha niž zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla niijapaqui Yoozqui ančhuc kjawzi'cha. Nižaza Yoozqui tjapa criichi žoñinaca kjawzi'cha niž zuma kamañchiz cjisjapa. Ančhucatan parti criichi žoñinacžtan Jesucristo Jiliržquin sirwi'cha. Jesucristo Jilirž mantuquizza ninacami, nižaza učhummi. ³ Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumaj yanapla. Nižaza ančhucžtajapa walikaj kamkatla.

YOOZQUI ŽOÑINACŽQUIZ YANAPCHICHA

⁴ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz ancha okzi'cha. Ančhucaž okžtaž cjen tirapan Yoozquin gracias cjican chiyu'cha. ⁵ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz zumpacha yanapchi'cha, Yooz puntu zuma zizajo, nižaza Yooz taku zuma paljayajo. ⁶ Wejrnacaž Jesucristuž puntuquiztan paljaytan ančhucqui persun kuzquiz zumpacha catokchinčhuc'cha. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui tjapaman Yooziž tjaata kamañchizza. Jalla nuž kamcan, Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewža ančhucqui. ⁸ Jesucristo Jiliripacha ančhucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataqui'cha niž tjonz tjuñicama. Tjurt'iñi kuzziz tjewznan, Jesucristo Jilirž tjonz tjuñiquizqui ančhuca quintranaž jecmi kjaž cjesa'cha. Yoozqui ančhuca ujnaca pertunchi'cha Jesucristuž cjen. ⁹ Nižaza ančhuc kjawzi'cha niž Majch Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjeyajo. Nižaza Yoozza niž kjawžta taku cumpliñiqui. Niž tawkcama ančhucaquiz cwitaqui'cha Jesucristuž tjonz tjuñicama.

T'AKA T'AKA CH'AASSICHA

¹⁰ Jilanaca cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz rocucha, porapat tsjii kuzziz cjeyajo, nižaza ana pjali cjeyajo. Tsjii kuzziz cjen tsjii pinsamintuchiz cjis waquizi'cha. ¹¹ Wejt jilanaca cullaquinaca, tsjii kjaž žoñinacaqui Cloé famill žoñinacžquiztan wejtquiz quint'ichi'cha, ančhucpora ch'aasiñchucqui'cha, jalla nii. ¹² Ch'aascan, t'aka t'aka chiichiiñchucqui'cha, tuž cjican: “Wejrt'cha Pabluž t'akquiztanqui”. Tsjiizti cjiñizakazqui'cha: “Wejrt'cha Apolos t'akquiztanqui”. Tsjiizti cjiñizakazqui'cha: “Wejrt'cha Pedruž t'akquiztanqui”. Yekjapanacazti cjiñizakazqui'cha: “Wejrt'cha Cristuž t'akquiztanqui”. Jalla nužupan ančhucqui ch'aasiñchucqui'cha.

¹³ Nonžna ančhucqui. Cristuqui ana'cha t'aka t'aka. Ančhuca laycu wejrqui ana'cha cruzquiz ch'awcetaqui. Nižaza wejt tjuuquiz ana'cha bautistaqui, wejt t'akviz cjisjapa. ¹⁴ Crispo, nižaza Gayo, jalla ninaca bautissin'cha. Walizat ana iya bautistu'chaja. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyu'cha. ¹⁵ Nižaza wejt tjuu ana waytasac'cha, “Pabluqui wejr bautissin'cha”, cjicanaqui. ¹⁶ Aaa, tsjiilla wejr t'atziñ'cha; Estéfanas familia zakaz bautissin'cha. Anal iya jec bautistac cjuñu'cha. ¹⁷ Cristuqui

anača wejr bautisajo mantižquichi. Antis liwriiñi Yooz taku paljayajo mantižquichiča. Jalla nuž Yooz taku paljaycan wejrqui anača chawjc takunaca chiichintqui. Chawjc takunaca chiitasaž niiqui, wejtquiz kuz tjaatasacha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž učhum laycu conta Jesucristužquiz tjapa kuztan cjitasacha. Nižaza Jesucristužquin tjapa kuz ana criitasača.

JESUCRISTO CRUZQUIZ CH'AWCTA PUNTU

¹⁸ Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Jalla nii puntu paljaytiquiztan infiernuquin ojķñi žoñinacaqui zumzu takunacažtakaz nayča. Liwriita, arajpachquin ojķñi žoñinacazti Yooz takupanž nayča. Nii Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui niž azi tjeeža. ¹⁹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui tjeeznaquiča, ana criichi žoñinacaz ziztaqui inakazza, jalla nii. Nižaza Yoozqui tjeeznaquiča, ana criichi žoñinacaz intintitaqui tsjii kjutñiča, jalla nii”.

²⁰ Nonžna. Chawjc taku chiiñi žoñinacami, judío cuzturumpinac puntu tjaajiñi žoñinacami, nižaza partir puntu parliñi žoñinacami, jalla ninacaqui inakazza; Yooz puntuquiztan ana zizñinacača. Jalla nuž tjeeziča Yoozqui; ninacž takunacami pinsitanacami zumzukazza. ²¹ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui persun kuzquiz pinsican anapan Yooz pajasacha. Jalla nuž Yoozqui munchiča. ĽJaknužt žoñinacaqui Yooz pajasajo? Jalla tižtača. Wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan paljayuča. Nii paljayta taku catokžcu žoñinacaqui werar Yooz pajasacha. Nižaza liwriita cjesacha. Ana criichi žoñinacaqui nii liwriiñi taku zumzu takužtakaz nayča. Jalla nuž ninacaz zumzu taku nayanami, Yoozqui munča, paljayta Yooz taku crižcu, žoñinacaqui liwriita cjequiča, nii.

²² Judío wajtchiz ana criichi žoñinacaqui milajrunacakaz pecča. Griego wajtchiz ana criichi žoñinacazti ninacaz pinsita jarukaz liwriita cjis pecča. ²³ Ana walipanča nižta kuzziz žoñinacaqui. Jesucristuqui ticziča, žoñinaca ujquiztan liwriizjapa. Jalla nii Jesucristuž puntuquiztan wejrnacqui paljayuča, žoñinaca liwriita cjeয়ো. Pero wejrnacaz Jesucristuž ticžta puntu paljaytiquiztan, Judío wajtchiz žoñinacaqui ana criiz pecča, “ĽKjažt niiča liwriiñi cjesajo?” cjicanaqui. Parti žoñinacazti wejrnacaz paljayta takunaca nonžcu zumzu takužtakaz nayča. Pero lijitum liwriiñi takupanča. ²⁴ Jakzilta Judío wajtchiz žoñinacami yekja wajtchiz žoñinacami Yooziž kjawžta nonžaja, jalla ninacaqui Jesucristuž puntu takunaca zumaž nayča. Nižaza Yooz taku nayča, walja zizñiž taku, nii. Nižaza Jesucristuž cjen liwriiñi Yooz aziž pajcha nii Yooziž kjawžta nonžni žoñinacaqui. ²⁵ Ana criichi žoñinacazti Yooz taku zumzu takužtakaz nayča. Pero Yooz takuqui tsjan zumača tjapa zizñi žoñinacž tawkquiztanami. Nižaza Yoozqui žoñinaca ujquiztan liwriizjapa juc'ant azzizza Ľjul žoñinacžquiztanami. Cruzquiz ch'awctaž cjen Cristo ana azziztakaz nayča ana criichi žoñinacaqui. Pero cruzquiz ch'awctiquiztan Cristuqui žoñinaca ujquiztan liwriyasacha. Ana criichi žoñinacaqui persun aztan anaž liwriyasacha. Cristupankazza liwriiñi azzizza.

YOOZIZ KJAWŽTA ŽOÑINACA

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucž cjuñžna. Yoozqui ančhuc kjawziča. Jalla nii kjawžta oraqui jila parti ančhucquiztan ana zizñi žoñinacatača tii muntuquiz žejlñi žoñinacž yujcquiziui. Nižaza ana mantiñi

žoñinacatača. Nižaza zuma rispitta familianacquiztan anatača jila parti ančhucqui. ²⁷ Yoozqui ančhuc illziča ana zizñi žoñinaca cjenami. Nuž munča ana criichi zizñi žoñinaca azkatsjapa ultimquiziqui. Nižaza Yoozqui ančhuc illziča ana mantiñi žoñinaca cjenami. Nuž munča ana criichi mantiñi žoñinaca azkatsjapa. ²⁸ Nižaza Yoozqui ana rispitta nižaza iñarta žoñinaca illziča, liwriizjapa. Nii žoñinacž puntuquiztan tii muntuquiz ana criichi žoñinacaqui cjiñiča, “Ana čjuljapa sirwiča”, cjican cjiñiča. Pero ultimquiziqui iñarta žoñinacž liwritiquiztan ana criichi rispitta žoñinacaqui inakaz cjiskattaž cjequiča. ²⁹ Jalla nuž Yoozqui žoñinaca illz munchiča, niž yujcquiz anaž jecmi mitarasi kuzziz cjeayo. ³⁰ Yoozqui Jesucristuž cjen ančhucaquiz tsjii ew kamañchiz cjiskatchiča. Nižaza Jesucristuqui ućhumnacaquiz Yooz zuma pinsitanaca tjeeziča. Jesucristuž cjen ućhumqui zuma cjissiča Yooz yujcquiziqui. Nižaza Jesucristuž cjen ućhumqui Yooz kuzcama kamča. Nižaza ultimquiziqui tjapa ana walinacquiztanami liwritiž cjequiča ućhumqui. Jalla nužuča Yooz zuma pinsitanacaqui ućhumnacaltajapaqui. ³¹ Jalla nižtiquiztan cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat honora waytiz pecčaja, persunpachquiziqui honora anaj waytila, antis mañtiñi Yoozquizkaz honoraj waytila”.

2

YOOZ TAKU PALJAYZ PUNTU

¹ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljayi tjonchinča. Jalla nuž paljaycan ana chawjc tawkžtan paljaychinča, tsjii walja zizñi žoñižtakazzi. ² Ančhucatan želan, Jesucristuž puntuquiztan nižaza Jesucristuž ticžta puntuquiztan jalla niipanikazza weriž paljaytaqui. Jalla nuž wejrqui persun kuzquiz tantiichinča, ima ančhucaquiz tjoncan. ³ Ančhucatan žejlcan, wejrqui humilde kuzziztača, nižaza Yooz eksñi kuzziztača. ⁴ Ančhucaquiz Yooz taku paljaycan ana chawjc tawkžtan atips pequiñtača, tsjii walja zizñi žoñižtakaz. Pero paljayan, Espiritu Santuča niž aztan ančhuca kuznaca atipchiqui, Jesucristužquin criyajo. ⁵ Yooz aziž tjeežtiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatuča. Ana chawjc taku paljaytiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatuča.

YOOZ PUNTUQUIZTAN INTINTAZ PUNTU

⁶ Pero tsjii tsjii Yooz puntunacaqui ch'amača intintazqui. Jalla nii puntunacazakaz tjaažinz pecuča. Pero walja Yooz kuzcama kamñi criichi žoñinacakaz nii puntunaca intintazasača. Jalla nii Yooz puntunacaqui anaž tii muntuquiz kamñi žoñinacž kuzquiz pinsitiquiztan tjonča. Nižaza anaž tii muntuquiz mantiñi jilirnacžquiztan tjonča. Jalla ninacaqui kataquiča, ninacž pinsitanacžtanpacha. ⁷ Ima tii muntu paacan Yoozqui persun kuzquiz pinsichiča, jaknužt žoñinaca liwriyačhaja, jalla nii. Ažk watanaca Yoozqui nii liwriiñi puntu ana kjanapacha intintazkatchiča žoñinacžquiz. Jaziqui tii timpuquizkaz Yoozqui intintazkatcha, ućhum nižtan wiñaya kamzjapa. Yoozpachača liwriiñi puntuquiztan tjaažinchiqui wejtquiziqui. Jalla nii tjaažinta kjanzt'uča. ⁸ Tii timpuquiz mantiñi žoñinacžquiztan anaž jecmi liwriiñi Yooz pinsita intintazziča. Intintazasaž niiqui zuma honorchiz Jesucristo jiliri anaž cruzquiz ch'awctasača ninacaqui. ⁹ Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui zumanaca tjaczinchiča niizquin sirwiñi zoñinacžtajapa. Nii Yooz tjaczinta zumanacača anaž jecmi cherchi, nižaza anaž jecmi nonzi, nižaza anaž jecmi persun kuzquiz tantiyi atchiqui”.

¹⁰ Anzimi Yoozqui niiz zumanaca Espíritu Santuž cjen učumnacaquiz intintazkatchiča. Espíritu Santuqui Yooz puntuquiztan zumpacha intintazza, tjapa Yooz puntumi. Jalla nižtiquiztan učumnacaquiz intintazkatasacha.

¹¹ Zoñinacaqui persun kuzquiz persun pinsitanacami zizza. Yekja zoñiqui ultimu ana zizza. Jalla nižta irata Yooz Espíritu Santuqui Yooz Ejpž pinsitanacami zizza. Ana čjul zoñimi Yooz pinsitanaca zizi atasacha, ¹² Yoozqui učum kuznacquiz niiz persun Espíritu Santo luzkatchiča, niiz persun pinsita intintazkatajo. Ana criichi zoñž kuzqui Yooz pinsitanaca anapan intintazkati atasacha. Jalla nižta kuz učumnacaltauqui ana žejlča. ¹³ Wejrnacqui Yooz puntu intintazcu, ančhucaquiz Yooz pinsitanaca tjaačinčinča. Zoñiž tjaažinta jaru nižaza zizni zoñž chawjc tawk jaru anal tjaažnuča. Pero Yooz Espíritu Santuž tjaažinta jaru, jalla niil tjaažnuča. Jaziqui Yooz pinsitanaca tjaažnuča Espíritu Santuž irpita criichinacžquin.

¹⁴ Jakzilta zoñit ana Yooz Espíritu Santuž irpitažlaj niiqui, Espíritu Santuž tjaažintanaca anaž catokča. Zumzu tjaažintanacažtakaz nayča. Jalla nižtiquiztan ana Espíritu Santuchiz zoñinacaqui anapanž Yooz tjaažintanaca intintazasacha. Yooz Espíritu Santuž irpita zoñinacapankaz Yooz puntu tjaažintanaca intintazasacha. ¹⁵ Espíritu Santuž irpita zoñinacaqui tjapa tjaažintanaca tantiyasacha, Yoozquiztan tjonni taku cjicu, už zoñžquiztan tjonni taku cjicu, jalla nii. ¿Pero ana Espíritu Santuž irpita zoñinacaqui Espíritu Santuž irpita zoñž taku ana tantiyasacha, nižaza criichi zoñinacžquiz Yooz puntu ana tjaažnasacha? ¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo? ¹⁶ Yoozqui niiz Espíritu Santuž cjen učumnacaquiz Cristuž pinsitanaca tjaažja. Jaziqui zizza. Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Anaž jecmi persun kuzquiztan Yooz pinsitanaca zizasacha. Jaziqui anaž jecmi Yoozquiz tjaažnasacha”.

3

ANA CRIICHI ZOÑINACAŽTAKAZ ANACHA KAMZQUI

¹ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquiz tjapa Yooz puntu imazil tjaažni atuča. Ančhucqui imazi zuma intintazasacha. Cristužquiz criichi cjenami Yooz Espíritu Santuž tjaažinta jaru ana zuma kamiñchucča. Persun kuzcama kamiñchucča, kolta ocjalanacažtakaz. ² Jalla nižtiquiztan wejrqui Cristuž puntuquiztan tsjii kjaž tjaažintanacakaz ančhucaquiz tjaačinčinča. Jaknužt tsjii wawaqui lichicča, nižaza anaž čheriqui luli atča, jalla nižta irataž ančhucqui. Imazi Yooz tawk čheri intintazasacha. Imaziča Yooz tawk čheri lujlžquinaqui ančhucqui. ³ ¿Kjažtiquiztan nižtajo? Ančhucča ana criichi zoñinacažtakazqui. Ančhucpora quintrás pequiñchucča, nižaza ch'aas pequiñchucča, nižaza pjali cjicjiz pequiñchucča. Jalla nuž anawali kamcan iyaziča Yoozquin zuma sirwiñinacčhucqui. Nuž anawali kamcan, ana criichi zoñinacažtakazza. ⁴ Yekjapanacaqui ančhucaquiztan cjiča, “Wejrqui Pabluž t'akquiztanča”. Yekjapanacazti cjiča, “Wejrqui Apolos

t'akquiztancha". Jalla nuž chiichiican ana criichi zoñinacáztakaz kamcha.

YOOZ TAKU TJAAJIÑINACŽ PUNTU

⁵ ¿Ject Apolosjo? ¿Ject Pablojo? Wejrnacaz Yooz taku paljaychiž cjen ančhucqui Jesucristužquin criichinchuccha. Wejrnacqui Yoozquin sirwiñkaztcha. Yoozqui zapa mayniž wejtnacaquiz sirwiz langz tjaachiča. ⁶ Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaychinča, tsjii zkal čhjaqui kall-tažokazzi. Wiruñahui Apolosqui ančhucacauiz iya Yooz taku paljaychizakaza, jaknužt zkalquiz kjaztan jawiyaz, jalla nižta. Ultimquizi iqui Yoozpachača zuma kamañchiz ančhucacauiz cjiskatchiqui, tsjii zuma zkaláztakaz. ⁷ Jalla nižtiquiztan nii čhjacñimi nii jawiñimi anaž čhjulumi. Yoozpanča chekanaqui. Yoozqui zoñinacž kuzquiz langža, tsjii čhjača žkalažtakaz zuma pakzjapa. ⁸ Čhjacñimi jawiñimi tsjiikazza ninacaqui. Yoozqui zapa maynižquiz pacaquiča niž langztiquiztan jama. ⁹ Wejrnacqui Yooztajapa langžni mazinactcha. Ančhucqui Yooz langžta yok cuntichuccha. Nižaza ančhucqui Yooz kjuyta kjuya cuntichuccha.

YOOZTAJAPA LANGZ PUNTU

¹⁰ Yoozqui niž kuzcama wejr apóstol puestuquiz utchiča. Jalla nekztan Yooz taku paljaychinča, zoñinaca Jesucristužquin criyajo. Wejrqui kjuya kjuyñi maestružtakaztcha. Yooz kjuy simintu langzinča. Nekztan Yooziž tjaata langzquiztan jama yekjapaqui Yooz kjuya pirkichiča. Weriž kalltita kjuy simintuntuñ jakziltat pirkačhaja, zumpachaž pirkiz waquiziča. ¹¹ Wejrqui Jesucristuž puntuquiztanpankaz tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintaqui Yooz kjuy simintužtakazza. Tsjemat simintuqui anača Yooz kjuyjapaqui. ¹² Nii Yooz kjuy simintuntuñ punta punta pirkitamiz cjesača. Koržtan, paaztan, zuma maznacžtan, jalla ninacžtan pirkitaž cjesača. Nižaza pirkitaž zakaz cjesača tabližtan, cañžtan, pjitžtan jalla ninacžtan. ¹³ Pero zapa mayniž langžtaqui kjanapacha tjeēžtaž cjequiča Yooz pjalz tjuñquiziqui. Yoozqui ujžtanžtakaz tankataquiča. Nii ujžtan zapa mayniž langžta yatizinskataquiča, zuma langžta, ana zuma langžta, jalla nii. ¹⁴ Jakziltiž langžtat ujžtan tankattiquiztan tjuračhaja, jalla niiqui zuma pactaž cjequiča. ¹⁵ Jakziltiž langžtat ujsnačhaja, jalla niiqui ana pactaž cjequiča. Pero nii zoñž wirakaz infiernuquiztan liwriita cjequiča, niž langžta pertissi cjenami.

CRIICHI ZOÑINACAQUI YOOZ TIMPLU CUNTACHA

¹⁶ Ančhucqui Yooz timplu cuntača. Yooz Espíritu Santuqui ančuca kuznacauiz kamcha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? ¹⁷ Yooz timpluqui Yooztajapapanča. Ančhucpachača Yooz timplučhucqui. Jalla nižtiquiztan jakziltat ančhuc akačhaja, nii ančhuc akñi zoñiqui zakaz akta cjequiča; Yooziž castictaž cjequiča.

ANA CRIICHI ZOÑINACŽ ZIZTAQUI

¹⁸ Ančhucqui anaž jecžquizmi incallskata. Jakziltat ančhucacauiztan zoñinacž tjaajintanaca zuma zizñizlaja, jalla niiqui nii tjaajintanacžquiz anača kuz tjaazqui. Pero Yooz puntuquiztan tjaajintanacžquizkaz kuz tjaaz waquiziča, nekztan lijitum zizñi zoñi cjequiča. ¹⁹ Zoñž kuzquiztan ziztaqui zumzu ziztažtakazza Yooz yujcquiziqui. Cjijrta Yooz

takuqui tuž cjičha: “Jakzilta žoñit žoñiz pinsita jarukaz kamčhaj ni-iqui, jalla nižta kamtiquiztan Yooziž tantaž cjequičha, casticta cjisjapa”.²⁰ Nižaza cjiirta Yooz takuqui, tuž cjičha: “Tjapa ana criichi žoñinacž pinsitanaca inakazza. Jalla nii zizza Yooz Jiliriqui”.²¹ Jaziqui anačha žoñž kuzquiztan tjaaajintaqui kuzquiz sint'izqui, “Jalla nii žoñiqui zumaž tjaaajinčha”, cjicanaqui. Yoozqui tjapa ančhucaquiz tjapa zumanaca tjaačha.²² Tjappachačha ančhucaltaqui, Pablumi, Apolosmi, Pedrumi, tii muntuquiz žejlñimi, žetimi, ticzmi, tii anzta žejlñimi, tii jazta žejlñimi, tjappacha ančhucaltačha, Yoozquin sirwiz yanapzjapa.²³ Nižaza ančhucčha Cristužtajapaqui. Nižaza Cristučha Yooz Ejpžtajapaqui.

4

YOOZ SIRWIZ PUNTU

¹ Wejrnacqui Yooz sirwiñi žoñinacakaztčha. Wejrnacaž Yooz sirwan, Yoozqui wejtnacaquiz niiž tuqिता chjozaka pinsitanaca tjaaajinčičha, parti žoñinacžquiz tjaaajnao. Jalla nuž ančhucqui wejtnaca puntuquiztan pinsiz waquizičha.² Jakziltizquiz Yoozqui tjaaajinčhaja, jalla nii tjaaajintacama parti žoñinacžquiz tjaaajinstančha nii žoñiqui. Jalla nužupan waquizičha.³ Weriz tjaaajintaqui yatisinžtaž cjequičha. Pero ančhucqui weriz tjaaajinta yatisinžnaquiz niiqui, čjul žoñimi weriz tjaaajinta yatisinžnaquiz niiqui, wejtquiz anaž importičha. Werjpachami ultimu ana yatisinžnasačha. Yoozkazza ultimu yatisinskatñiqui.⁴ Wejrqui persun kuzquiz ana čjul uj wachučhaj niimi, Yooz yujcquiziqui cunamižlani wejr ujchiztni. Ultimquiziqui Yooz Jiliriqui wejr yatisinskataquičha.⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooztakaz anaž yekjapanacžquiz tantiiz waquizičha, ima pjalz tjuñi tjonanaqui, nižaza ima Jesucristo Jiliriz tjonanaqui. Ultimquiziqui Jesucristo Jiliriqui chjojta anawalinaca kjana-pacha tjeeznaquičha. Nižaza tjapa žoñinacž kuzquiz pinsitanaca tjeeznaquičha, zumpacha pjalzjapa. Jakziltami zuma lijtuma ulnačhaja, jalla niiqui honorchiz cjequičha; Yooziž tjaaata honoržtan.

MITARAZI KUZIZ ŽOÑINACA

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, Apolužtan wejttan jalla nii wejtnaca puntuquiztan chiyučha, ančhucaquiz tjaaajznajo. Wejtnacaž tjaaajintami nižaza kamtami Yooz tawk jaručha. Jalla nuž nayžcu, ančhucmi Yooz tawk jaru kamñi kuzziz cjee. Anačha mitarazi kuzziz cjiicjiisqui, “Wejt Yooz taku tjaaajiñiqui juc'ant zumačha; am Yooz taku tjaaajiñiqui anal pecučha”, cjicanaqui.⁷ ¿Ject ančhuca t'aka parti žoñinacžquiztan tucquin uchjo? Ančhuca t'akaž juc'ant waližlaj niiqui, Yoozpankaz juc'ant wali cjiskatchičha. Ančhucqui anačha persunpacha wali cjisnasačha. Jalla nižtiquiztan anačha atinaru kuzziz chiichiizqui, “Juc'ant waličha wejt t'akaqui”, cjicanaqui.

⁸ ¿Ančhucqui wejrnac wirquin ecchinčhucjo? ¿Ančhucqui tjapa Yooz puntunaca zizjo? ¿Wali chawjc jilirinacažtakaz ančhucqui kuzquiz sint'ejo? ¿Wejrnac wirquin ecchinčhucjo? Ultimquiziqui ančhucqui anačha nižta. Jalla nižta cjenauqui walipanž cjesačha. Neesaj wejrnacmi ančhuca partiquiz cjiwčhani, ančhucatan chica jilirinaca cjisjapa.⁹ Ančhucqui nayčha, Yoozqui wejrnac apostolonaca wirquin ectačha, conta cjisjapa utžta žoñižtakaz, jalla nii. Žoñinacami anjilanacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacami wejtnacaquiz chekža. Ana wali žoñinacažtakaz wejtnacaquiz chekža.¹⁰ Wejrnacaž Jesucristuž

puntuquiztan paljayan ana criichi zoñinacaqui cjiñiicha, “Zumzu zoñinacchuccha”. Nuž cjianž wejtnacaquiz iñarča. Ančhuczi persun puntuquiztan pinsiñchuccha, “Cristuž cjen zuma zizñi zoñinacchuccha wejrnacqui”, cjicanaqui. Wejrnac apostolanacaqui humilde kuzziztcha. Ančhuczi persun puntuquiztan pinsiñchuccha, “Tjup kuzziztcha”, cjicanaqui. Wejrnacqui iñartača. Ančhuczi rispitta zoñižtakazza. Ultimquiziqui ančhucqui anača nižta. ¹¹ Anzcama wejrnac apostolanacaqui anča sufruča čherquiztanami kjazquiztanami, nižaza zquitquiztanami. Nižaza wejrnacqui kichtača. Nižaza anača wejrnacqui žejlž kjuychiztqui. ¹² Nižaza persun kjaržtan očañcama langznuča. Zoñinacaž wejtnacaquiz iñaranami zuma tawkžtan kjaaznuča. Nižaza zoñinacaž wejtnacaquiz ana wali paanami, zuma tjurt'iñi kuzziz awantuča. ¹³ Zoñinacaqui wejtnaca puntuquiztan quintrā chiicha. Jalla nuž quintrā chiyanami, wejrnacqui zuma pazinziz kuzziz chiižinuča. Nižaza zoñinacaqui wejtnacaquiz tsjii cjujchi irataž cherča, nižaza wirquinpanž tewjčža tsjii juc'ant ana zuma kamñi zoñižtakaz. Jalla nuž wejtnacaquiz watača.

¹⁴ Jalla nuž cjiyržcuča ana ančhuc azkatzjapa, antiz ančhucaquiz chiižinžcuča wejt k'ayi maatinacaž cjen. ¹⁵ Weriz Jesucristuž puntuquiztan paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristužquin criichinčhuccha. Jaziqui wejrqui ančhuca ejp cuntitča. Kjažtamit ančhucaquiz wacchi tjaañiñina, nižaza irpiñina želačhani, tsjii ejpchizčhuckazza. ¹⁶ Jalla nižtiquiztan jaknužt wejr zuma kamučhaja, jalla nižta ančhucqui zuma kamz waquiziča.

¹⁷ Jalla nižtiquiztan wejt k'ayi Timoteo cuchanžcuča, ančhucaquiz cjuñkatzjapa, jaknužt wejrqui Jesucristo sirwican kamtučhaja, jalla nii. Nižaza tjapa kjutñi tjapa iclizziz zoñinacžquizimi tjaañnuča, jaknužt zoñinacžlaqui Cristuž kamañchiz kamzlaja, jalla nii. Jalla nuž Timoteoqui ančhucaquiz cjuñkataquiča. Timoteoqui zuma cumpliñi zoñiča. Timoteoqui weriz cjen Jesucristužquin criichiča. ¹⁸ Yekjapanacaqui ančhucaquiztan mitarazi kuzziz cjissinčhuccha. Tuz pinsichinčhuccha, “Pabluqui anapanž tjonzñi tjonasaka”, cjian. ¹⁹ Yooz munan, wejrqui wajillaž tjonacha. Nekztan wejrqui nii mitarazi kuzziz zoñinacaž langžta obra pajača, nižaza jaknižta kamañchizlaja, jalla nii. Nii zoñinacaž chiičami wejtquiz anaž importiča. ²⁰ Yooz mantuquiz kamcan, Yooz aztan zuma kamstanča. Jalla niiča chekanaqui; čhiita takunacakazza anaž chekanaqui. ²¹ ¿Jaknužt ančhuc pecjo? ¿Ančhuc casticzjapa, wejrqui tjonz waquiziya? ¿Už humilde kuzziz k'ayachtican tjonz waquiza ja? ¿Weriz tjontanaqui kjaž cjiñiž pec ančhucjo?

5

ANA WALI KAMTA QUINTU

¹ Jilanaca, cullaquinaca, wejtquin tsjii ana wal quintu tjonchiča, ančhucaquiztan tsjiuqui niž wiri maa persun tjun tjacsiquiča. Jalla niiqui juc'ant anawaliča. Ana criichi zoñinacami ana nuž paacha. ² Jalla nuž cjenami ančhucqui tirapan mitarazi kuzzizčhuccha. Pero ančhucalaqui llaquit kuzziz cjis waquiziča. Jalla nižta ana wali paañi zoñiqui ančhucaquiztan jaytitaj cjila. ³ Wejrqui ančhucatan ana čica želuča. Jalla nuž cjenami, kuzquiz llaquita sint'izcuča. Nuž sint'izcu wejrqui nii uj paañi zoñiž puntuquiztan tantiichinča, ana wali

paača, jalla niiqui. ⁴ Ančhuczi wejt llaquita kuz cjuñžcan, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ajcnaquiča nii uj paañi žoñž puntu tantiizjapa. Jalla nuž ajcžcu, Jesucristo Jiliriqui niž aztan ančhucatan chicaž cjequiča. ⁵ Nekztanaqui ančhucqui nii uj paañiqui Satanasquiz intirjaquiča, niž curpu t'akisajo. Niž curpu t'akjistiquiztan cunamit niž kuzqui azquichta cječhani. Jalla nekztanaqui Jesucristuž tjontanaqui niž animuqui liwriita cječhani.

⁶ Ančuca mita kuzziz cjisqui anawaliča. Jalla tii chiita taku cjuñžna, “Koloculla liwraturaqui tjapa t'anti maza t'amča”. Jalla niža iratača nii anawal žoñiqui ančhucatan chica kamcan parti žoñinacžquiz anawali cjiskatasacha. ⁷ Tjapa ančuca anawali kamañanaca eca, zuma kamañchizpan cjisjapa. Jesucristuqui učhum cuntiquiztan tsjii wilanažtakaz ticziča, učhum ujquiztan ana casticta cjejajo. Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ujchizza Yooz yujcquiziqui. Tsjii zuma t'anti maza cuntiħucča. ⁸ Jaknužt pascua pijista paañinaca zuma kamañchiz cjis pecħhaja, jalla niža irata učhumqui zuma kuzziz cjis waquiziča, nižaza Yooz kuzcama lijituma kamz waquiziča. Anazuma kuzziz, nižaza anazuma kamañchiz, jalla niža kamz ana waquiziča.

⁹ Tuquiqui cartiquiz cjijržquichinča tuž cjican: “Adulterio paañinacžquiztan jaytaquiča, nižaza niža paañinacžtan anaž cumpant'iz waquiziča”. ¹⁰ Jalla nuž cjijržcu wejrqui ultimupan anal cjiwča, tjapa ana criichi adulterio paañinacžtan ana želajo. Ana criichi žoñinacaqui anawaliz paača, adulteriuquiz ojklajča, nižaza cusanačžquiz kuz tjaača, nižaza tjañi zaača, nižaza žoñiž paata yooznaca sirwiča. Tii muntuquiz niža anawali paañi žoñinaca panž žejlča. ¹¹ Yekjapanacazti “Yoozquin criyuča” cjican, anawali paača; adulteriuquiz ojklajča, nižaza cusasanačžquiz kuz tjaača, nižaza žoñiž paata yooznaca sirwiča, nižaza anawal takunaca joojooča, nižaza ličča, nižaza tjañi zaača. Jalla niža anawali paacan jakziltat Yoozquin criyuča” cječhaj niiqui, jalla niža žoñinacžtan ana ojklajakuča. Nižaza anača niža paañinacžtanaqui ħherimi lujlsqui. Panž ana cumpant'akuča.

¹² Wejrqui ana criichi žoñinaca anača wejtlaqui tantiistanqui. Antiz učhumqui icliz žoñinaca tantiistanča, ujchiz ana ujchiz, jalla nii. ¹³ Nii uj paañi žoñi jaytitaj cjila. Pero Yoozqui nii ana criichi žoñinaca tantiyaquiča, casticzjapa.

6

QUIJZ PUNTU

¹ Jakziltat tsjii jilž quintru quijačhaja, jalla niiqui ana criichi juez yujcquiziqui anaž quijz waquiziča. Pero criichi jilanacžquin quijspanča. ² Jesucristuž tjontan criichi jilanacaqui tjapa ana criichi žoñinacž puntu jusjisaquiča. ĸNii ana ziz ančhucjo? ĸTjapa ana criichi žoñinacž puntu jusjisaquiz niiqui, ĸjažt tsjii quija ana azquichi atasajo? ³ Criichi žoñinacaqui anjilanacž puntu jusjisaquiz niiqui, ĸjažt tii muntuquiz žejlñi quija ana azquichi atasajo? ⁴ Ančucaquiz quijanaca želaquiz niiqui, ĸjažt ančhucqui ana criichi žoñžquin quijjo? Criichinacžquiztanaqui anaž ħjulumi ninacaqui. ⁵ Jalla nuž tii puntuquiztan ħižinuča ančhuc azajo. Ančucaquiz quijanacača anaž cjħucu. ĸTsji quija

želan, ančhucaquiztan anaj azquichi atñi žoñi žejl, kjažtatajo? ⁶ Ana criichi jilirž yujcquiz quijas, ¿kjažtatajo?

⁷ Quija želanaqui, kjanapacha tjeeža, ančhucaquiz ana waliča, jalla nii. Nii criichi jilaž uj paatiquiztanaqui nuž pasinza paachucakazza. Nižaza awantichucakazza. ⁸ Pero ančhucpachača persun criichi jilnacž quintra payiñchucui, ana walinaca paacan nižaza tjañi zaacan, jalla nuž.

ARAJPACHQUIN KAMZ PUNTU

⁹ Ana wali kamañchiz žoñinacaqui anaž arajpach wajtquin Yooztan chica kamasacha. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Jaziqui ančhucqui anača incallta cjisqui. Arajpachquin anaž okaquiča tii žoñinacaqui: adulteriuquiz ojklayñinaca, nižaza žoñiž paata yooz sirwiñinaca, nižaza pampa cjeciñi zultirunaca, nižaza luctakpora tsjii luctakžtan tsjii maatakžtantakaz cjeyasñinaca. ¹⁰ Nižaza tjañinaca, nižaza cusasanacquin kuz tjaañinaca, nižaza licchinaca, nižaza quintra chiichiñinaca, nižaza žoñinacžquiztan kjañz pecñinaca. Jalla tjapa nižta žoñinacaqui arajpachquin anapan okasacha Yooztan wiñaya kamzjapa. ¹¹ Ima Yoozquin criicanaqui yekjap ančhucqui nižtatača. Anziqui Jesucristo jilirž cjen, nižaza Yooz Espiritu Santuž cjen ančhuca ujnacaqui pertuntacha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz partiquiz cjissiča, nižaza Yooz yujcquiziqui walikaz ana ujchiz cjissiča ančhuca ujquiztan liwriita.

YOOZTAJAPACHA UCHUMQUI

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesacha. Yekjapa ančhucqui chiičhani, criichi žoñiqui liwriitaž cjen čhjulu paazmi paasacha. Pero čhjulu paazmi zuma kamañchiz kamzjapa anaž yanapča. Čhjulu paazmi paasacha, pero čjul paazami ana wejt kuz atipskatz pecuča. ¹³ Tužuča razunaqui. Čheriqui pjuchjapača. Nižaza pjuchqui čherijapača. Ultimquiziqui Yoozqui pispacha liwj tucuzinzkataquiča. Tužuzakazza razunaqui, učum persun curpuqui anača adulterio paazjapaqui. Antiz učum curpuqui Jesucristo jiliržquiz sirwiñijapača. Nižaza Jesucristo jiliriča učum curpuž mantiñiqui. ¹⁴ Yooz Ejpqui Jesucristo jiliri jacatatskatchiča. Nižaza Yoozqui niž persun aztan učum curpunaca jacatatskataquiča.

¹⁵ Učum curpunacaqui Jesucristužtajapača. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Jalla nižtiquiztan ¿kjažt criichi žoñž curpuqui putirii maatakžquin tjaata cjesajo? Anapanž cjichuca. ¹⁶ Jakzilta žoñit putirii maatakžtan adulterio paačhaj niiqui, nuž pucultan tsjii curpuchiztakaz cjissa. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Luctakžtan maatakžtan lucutiñi cjequiz niiqui, tsjii curpuchiztakaz cjisnaquiča”. ¿Jalla nii Yooz taku ana ziz ančhucjo? ¹⁷ Nižaza jakzilta žoñit persun kuz Jesucristo jiliržquin tjaaquiz niiqui, nuž pucultan tsjii kuzziz cjissa.

¹⁸ Adulterio cjecisqui anapanž pecalla. Jalla nižta paaquiz niiqui, persunažtajapa quintraž paača. Parti paata ujnacaqui, anaž nii adulterio ujžtapachaqui. ¹⁹ Ančhuca curpuqui Yooziž tjaata Espiritu Santuž kjuya timpluča. Jalla nižtiquiztan Espiritu Santuqui ančhucaquizpacha žejlča. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Ančhucqui patrunchizpanča. ²⁰ Yoozqui ančhuc kjaychiča, wali preciužtan, Jesucristuž ljocžtan. Jalla

nižtiquiztan ančuca curpuquiztanami kuzquiztanami Yooztajapa hon-ora waytiz waquiziča. Jalla nuž pizcpacha Yooztajapapanča. Jilanaca, anača uj paazqui.

7

ZALZ PUNTU

¹ Jaziqui amiž cijrta pewcžtanacquiz kjaaznasača. Jaziqui tii chiižinuča. Ana zalzqui walikazza. ² Jalla nuž cjenami tii timpuquiz zalz waquiziča, ana adulterio ujquiz tjojtsjapa. Jalla nižtiquiztan zapa luctaka tsjaa maatakžtan zalz waquiziča. Nižaza zapa maataka tsjii luctakžtan zalz waquiziča. ³ Tsjii lucuqui zuma lucužta cjispanča persun maatakžtanaqui. Nižaza tsjaa tjunqui zuma tjunažta cjispanča persun luctakžtanaqui. ⁴ Tjuna curpuqui persun lucžtajapapanča. Nižaza lucž curpuqui persun tjunaltajpapanča. ⁵ Nižaza porapat lucutiñi curpu tjaa-asaquiča. Porapat tsjii acuerduquiz luzasaquiž niiqui, tsjii kjažtallaž nicasasača, Yoozquin mayizizquin kuz tjaaazjapa. Nii acuerduquiz luzta timpu wattan, nii lucutiñiqui ana iya nicz waquiziča. Tira nicaquiž niiqui persun curpu ana ewjazñi atačani, nekžtan Satanás diablucui nii ana ewjazñi attiquiztan nižaza nictiquiztan adulteriuquiz tjojtskatasacha.

⁶ Nekžtan jalla tuž chiižinuča, pero anal ultimu mantuča. ⁷ Wejrqui ana zalzniča. Jalla nižta kamñiž cjičhaj tjapa ančhucui, jalla nižtal pecuča wejrqui. Pero Yoozqui zalz kamaña, nižaza ana zalz kamaña tjaača. Jalla nižtiquiztan zapa mayni niž persun Yooziž tjaata kamañ jaru kamstanča. Jalla niiqui walikazza.

⁸ Zultiržquizimi, žew luctakžquizimi žew maatakžquizimi tuž chiižinuča ančucaquiz. Wejr irataž cjičhaj ančhucui, ana zalžni. Jalla niiqui waliž cjesacha. ⁹ Anchapanž zalz pecčhaj niiqui, zalzna cjichucača. Ana zalzcanpacha nižaza ancha maataka peccan želasaž niiqui, ujquiz tjojtznasacha. Jalla nuž cjenacui zalzla cjichucapanikazza.

JALJTIZ PUNTU

¹⁰⁻¹¹ Zalzi žoñinaca, ančucaquiz wejr mantuča, jalla tuž. Tsjaa tjunqui naaža persun luctakžtan ana jaljtiz waquiziča. Nižaza tsjii lucuqui niž persun tjunatan ana jaljtiz waquiziča. Jaljtaquiž niiqui, ana iya yejkžtan zalznasacha. Pero nii lucutiñ žoñiqui porapat pertunas waquiziča. Jalla tii mantitaqui anača weriž mantitakazzi, Yooz Jiliriz mantitapanča.

¹² Parti žoñinacžquiz chiižinuča, tii chiižintaqui ana Yooziž manti- tača. Tsjii criichi žoñiqui ana Yoozquin criichiñ tjunchizlaj niiqui, nižaza naa tjunqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, nii criichi lucuqui ana jaljtiz waquiziča. ¹³ Nižaza tsjii criichi maatakaqui ana criichi lucchizlaj niiqui, nižaza naaža lucuqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, naa criichiñ tjunqui ana jaljtiz waquiziča. ¹⁴ Naaža cjen Yoozqui naaža ana criichi lucu cwitiča. Nižaza Yoozqui ana criichiñ tjun cwitiča naaža Yoozquin criichi lucchiz cjen. Ana nižta cjequiz niiqui, nii lucutiñ maati- nacaqui ana criichi žoñinacž maatinacažtakaz cjesacha. Pero Yoozqui nii lucutiñ maatinaca cwitiča. ¹⁵ Pero tsjii ana Yoozquin criichi lumuci už tjunmi jaljtizpanž pecčhaj niiqui, tsjiikaj jaljtila cjichucača. Jalla nižta wataquiž niiqui nii Yoozquin criichi lucu cjicu už tjun cjicu jaljtasača,

porapat zuma kamasajo, ana wali kamchuca cjenauqi. Yoozqui ućhum criichinaca kjawzicha, zuma kamajo. ¹⁶ ¿Criichi lucuqui niĩž ana criichiĩñ tjun ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucaća. ¿Nižaza criichiĩñ tjunqui naaža ana criichi lucu ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucaća.

YOOZIZ TJAATA KAMAÑ JARU KAMZ WAQUIZICHA

¹⁷ Zapa mayniqui Yooziž tjaata kamañ jaru kjažtachichimi kamz waquizića. Yooziž kjawžtaž cjen tsjii wira kamchinćhucća. Jalla nii wira ana Yooz quintražlaj niiqui, nižta kamzquiz cjesaćha. Jalla nužupan mantuća tjapa iclizziz žoñinacžquin. ¹⁸ Criiz oraqui jakziltat judío žoñž chimpatažlaj niiqui, chimpata žela. Nižaza criiz oraqui jakziltat ana chimpatažlaj niiqui, ana chimpuskata. ¹⁹ Chimputamí ana chimputamí anaž importićha. Yooz mantitacama kamzqui, jalla niĩća importauqi. ²⁰ Yoozquin criižcuqui ćjul žoñimi ćjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz cuntintu žejlzkazza. ²¹ Criiz oraqui žoñž mantuquiz žejlcanami, amqui ana kuz turwayskataquićha. Nekztan, jalla nii žoñž mantuquiztan liwriita cjesaž niiqui, pañ ulnaquićha, liwrii cjisjapa. ²² Jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquizlaj niiqui, nii žoñž mantuquiz tira žejlcanami, cjuñzna, Jesucristo Jiliriž liwriitaća, nii. Nižaza jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquiz ana žejlćhaja, tii cjuñzna, Jesucristuž mantuquiz žejlćha, nii. ²³ Yoozqui anćhuc kjaychića wali jila preciužtan. Cristuž ljokćha nii preciuqui. Jalla nižtiquiztan žoñž mantuquiz anaća cjiskatsqui. ²⁴ Yoozquin criižcuqui ćjul žoñimi ćjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlž waquizića. Kjažtachichimi cuntintu cjequićha Yooztan chica kamchiž cjen.

ZALZ PUNTU

²⁵ Yoozqui wejtquiz ana taku tjaachića zultirunacž puntuquiztan. Pero, wejrqui tuž chiižinuća. Nižaza cjuñzna, Yoozqui wejtquiz apóstol kamaña cumpjiichića. Nižaza nii apóstol kamañ jaru pañž kamuća. Wejrqui Yooziž illztitćha niĩžquin sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan weriž chiižinta tawkquiz kuz tjaaz waquizića. ²⁶ Tuž chiižinuća. Tii timpuquiz kamzqui ch'amaća criichi žoñinacžtajapaqui. Jalla nižtiquiztan ćjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlž waquizića. Zalzižlaja, zalzi žela; ana zalzižlaja, ana zalz waquizića. ²⁷ Jakziltat tjunchiz cjećhaja, anaž persun maatakžtan jaljtiz waquizića. Nižaza ana zalzi žoñiqui maataka kjurz ana waquizića. ²⁸ Pero jakziltat zalznaćhaja, jalla nii zalžtaqui anaća ujqui. Nižaza jakzilta turt zalznaćhaja, jalla nii zalžtaqui anaća ujqui. Tii ch'ama kamz timpuquiz zalzñinacžquiz juc'ant llaquinaca cjequićha. Wejrqui anaj nižta llaquita kamjaa anćhuc cijwćhiya.

²⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tii walja ch'ama kamz timpuqui ana ažka tjuraquićha. Jalla nižtiquiztan tekztan nawjcchuc tjunchiz žoñinacaqui anaž tjunaquiz juc'anti kuz tjaaquićha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquićha. ³⁰ Nižaza llaquita žejlñi žoñinacaqui anaž ancha llaquisaquićha. Yooztan kamchiž cjen cuntintu cjequićha. Nižaza ćjulquiztan chipsñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquićha chipchipsquiziqui. Yoozquin juc'anti kuz tjaaquićha. Nižaza cusasanaca kjayñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquićha kjayta cusasanacquiz. ³¹ Tii muntumi nižaza tii muntuquiz žejlñimi tucužinzaquićha.

Jalla nižtiquiztan jakziltat tii muntuquiz želinchiz cječhaja, anaž nii želinchizquiz kuz tjaaquičha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha.

³² Ančhucqui tii muntu kamcan kuz turwayzquiztanaqui liwriitakaj cjeejal cjiwčhiya. Ana zalzñi žoñinacaqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaa-pančha; Yooz kuz cuntintu cjiskatz pecčha. ³³ Zalzñi žoñinacazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaačha, persun tjun cuntintu cjisjapa. ³⁴ Nižaza zalzi maatakž kamañžtan zultir maatakž kamañžtan anačha tsjiikaz. Ana zalzi maatakqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaačha. Curpumi kuzmi Yoozquin sirwizquin tjapa kuz tjaačha. Pero zalzi maatakazti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaačha, persun lucu cuntintu cjisjapa.

³⁵ Tii weriž chiižintaqui ančhucalta wali cjisjapačha, anaž ančhuca atajzjapa. Nižaza tii weriž chiižintaqui ančhucaquiz zuma kami yanapz-japačha, nižaza Yoozquinpankaz tjapa kuz tjayi yanapzjapa.

³⁶ Tsjilla cjesačha, zalz puntuquiztan zakaz. Jakzilta žoñžtat tsjaa majt želačhaja, zalz irarquiz tjonchiñ, nižaza ancha zalz pecchiñ. Ana chajalztiquiztan niž kuz turwayskatčhaj niiqui, tuž chiižinučha. Niiž tur chjalz wali tantiižcu, chjalznasačha. Nii chjalzqui anačha ujqui. ³⁷ Tii puntu iyal chiižinučha. Naa tura ejpqui ana chjalz pecčhaj niiqui, ana chjalzucačha. Walikaz cjesačha. Naa turaž cjen, ana jarita cjesaž niiqui, nižaza niiž persun kuzquiz ana chjalz pinsitacamažlaj niiqui, ana chjalzucaž cjesačha. Jalla nii ana chjalzqui waliž cjesačha. ³⁸ Jaziqui nii chjalzñi žoñiqui walikaz paačha. Pero nii ana chjalzñi žoñizti juc'ant walikaz paačha.

³⁹ Zalzñi maatakaqui persun lucžtan kamaquičha, čjulorat ticznačhaja, jalla niicama. Jalla niiqui liy jaručha. Jalla nuž lucu ticzi cjenaqui naa žew žonqui yekja lucžtan zalznasačha, pero Yoozquin criichi žoñizakaz cjesačha. ⁴⁰ Pero naa žew žon ana zalznaquič niiqui, juc'ant cuntintu cjequičha. Jalla nuž pinsučha wejrqui. Nižaza Yooz Espiritu Santučha wejt kuzquiziqui, weriž pinsita zuma cjisjapa.

8

ŽOÑIŽ PAATA YOOZNACQUIN TJAATA ČJERI PUNTU

¹ Tsjilla cjesačha, žoñiž paata yooznacquin tjaata čjери puntuquiztan. Ančhucqui cjičha: “Tjapa wejrnacqui nii puntuquiztan zizučha”. Pero wejr cjiwčha, jakziltat “Wejrčha ziziñtqui”, cječhaj niiqui, mit kuzziz cječhani. Nižaza jakziltat zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, parti criichi žoñinacazquiz yanapstančha zuma kamañchiz cjeajajo. ² Jakziltat persun kuzquiz pinsican: “Ultim weraral zizučha”, cjican cječhaja, jalla niiqui ana zuma zizza. Anapanž ultim werara zizasachha. ³ Jakziltat Yoozquin tjapa kuz tjaačhaja, Yoozqui nii žoñi pajčha niž maati cunta.

⁴ Jaziqui nii žoñiž paata yooznacquin tjaata čjери puntuquiztan, tuž cjiwčha. Žoñiž paata yooznacaqui anapančha ultim Yoozqui. Nižtiquiztan anačha čjulumi. Werar Yoozqui zintallapanikaz žejlčha. ⁵ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacž yooznacaqui wacchičha. Ana criichi žoñinacaqui tii yokquiz žejlñimi nižaza tsewc arajpachquin žejlñimi cjičha, “Niičha Yoozkaz”, nižaza “Niičha učhum Jiliriqui”, panž cjičha. ⁶ Učhumnacalta tsjii werar Yoozkaz žejlčha. Tsjii Yooz Ejp žejlčha. Niiqui tjapa žejlñinaca paachičha. Nižaza učhumnacaqui nižtajapačha. Nižaza

tsjii Jesucristo Jilirikaz žejlča. Niiž cjen tjapa žejlčinaca žejlča, nižaza niiž cjen učumnacaltaqui ew žejtz kamaña žejlča.

⁷ Žoñiž paata yooznac puntuquiztan yekjap criichi žoñinacaqui ana zuma intintiča. Tuquita yekjapanacaqui ančhucquiztan žoñiž paata yooznaca sirwiñitača. Jalla nižtiquiztan anziqúi yooznacquiž tjaata čjheri lujlcan, nii paata yooznacquin pinsiča, nižaza persun kuzquiz sint'iča. Jalla nižtiquiztan nii čjheri lujlchiž cjen ultim Yooz quintru uj paača. ⁸ Yooz yujcquiziqui čjheri lujlchi cjenami ana čjheri lujlchi cjenami anaž importiča. Jakziltat čjul čjherimi lujlčhaj niiqui, nii čjherquiztan anaž tsjan Yoozquin kuzziz cjesača. Nižaza jakziltat ana tjapaman čjheri lujlčhaj niiqui, nii ana tjapaman čjheri lujltiquiztan ana upa Yoozquin kuzziz cjesača. ⁹ Pero žoñiž paata yooznacquin tjaata čjheri lujlzquiztan cwitzaquiča, ana tsjii ana zuma intintiñi criichi jila ujquiz tjojtskatzjapa. ¹⁰ Ančhucqui zizza, žoñiž paata yoozqui anača čjulmi, jalla nii. Nižaza ančhucqui žoñiž paata yooznacquin ana sint'iča. Pero yekjap jilanacazti tirapan žoñiž paata yoozquin kuzquiz sint'iskatča, ultimu Yoozquin criichi cjicanami. Jaziqui yekjap ančhucquiztan žoñiž paata yooz timpluquiz čjheri lulasača. Pero tsjii jilaqui ančhuc cheržcu lujlz zakaz pecasača, aunquimi nii žoñiž paata yoozquin sint'icanami. Jalla nižtiquiztan nii žoñiž paata yoozquin sint'iñi jilaqui ultim Yooz quintru uj paasača, nii žoñiž paata yoozquin tjaata čjheri lujlžcu. ¹¹ Jaziqui ančhucaz lujltiquiztan nii criichi jilaqui werar Yoozquiztan zarakskatča. Jesucristuqui nii jilž laycu ticziča, jalla. ¹² Pero ančhucqui nii jilž kuz ana wali cjiskatča. Jaziqui nii jilž quintrami uj paača, nižaza Cristuž quintrami uj paača. ¹³ Jalla nižtiquiztan žoñiž paata yoozquin tjaata čjheri lujlchiž cjen wejt jila ujquiz tjojtskatasaz niiqui, anapan nii čjheri lujlz pecuča. Wejrqui anapan yekja jila ujquiz tjojtskatz pecuča.

9

PABLUZ KAMAÑA PUNTU

¹ Wejrqui liwriiča. Jalla nižtiquiztan čjulu paazmi paasača. Wejrqui Jesucristuž cuchanžquita apostoltča. Nižaza wejrqui persun čhujcžtan učhum Jesucristo Jiliri cherčinča. Nižaza weriž Yooz taku paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčhucča. Jaziqui ančhucqui wejt obra cuntača Yooztajapaqui. ² Cunamit yek-japanaca wejr ana apóstol pajčhani. Ančhuczi wejr apóstol pajstanča. Ančhucaz Jesucristužquin criichiž cjen, wejrqui kjanapacha tjeetzitča, ultim werara apóstol, jalla nii.

³ Wejt quintru chiiñinacžquiz kjaaznuča, tuž cjican: Wejrtča lijitum apostoltqui. ⁴ Jalla nižtiquiztan criichi žoñinacaz tjaata čjherimi nižaza čjul tjaatami tanznasača. ⁵ Nižaza apóstol kamañquz ojklaycan criichiñ tjun chjichasača. Jalla nižta chjichñiča parti apostolanacaqui, nižaza Jesucristo Jilirž persun lajknacami, nižaza Pedrumi. ⁶ Wejttan Bernabežtan Yooz taku paljaycan tirapan langznuča, persuna mantinzjapa. Jalla nuž cjenami, tii mantinzjapa langzqui jaytasacha, ančhucqui wejr mantinžinajo.

YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOÑŽ PUNTU

⁷ Tsjiilla cjesača nii puntuquiztan. Zultatunacaqui anaž sirwiča, persuna mantincan. Nižaza zkala langzñi žoñiqui zkal čjherquiztan

lulasacha. Nižaza uuza ichñi zoñiqui uuzi lichiž licaſacha. Jalla nužupanča tii muntuquiziqui. ⁸ Anača wejt kuzquiztankaſ tii chi-itaqui. Jalla nuzupanž chiča Moisés cjiſrta Yooz takuqui. ⁹ Nii Moisés cjiſrta liiquiziqui tuž cjiča: “Tsjii zkala joñi wacaqui anaž ñujcz waquizicha”. Yoozqui jalla nuž cjican chiichiča anača wacžtajapa, ¹⁰ antiz wejrnacaltajapača. Niijapa nii Yooz taku cjiſrtača. Zkal yoka kjullñi zoñimi, nižaza zkala joñi zoñimi tjewznača zkalkuiztan tsjižtan tanzjapa. ¹¹ Jaziqui wejrnacqui ančucaquiz Yooz taku paljaychinča, zkala čhjacchižtakaz. Jalla nižtiquiztan wejtnacalaqui ančucaquiztan mantinzjapa tanzñi cjichuca, zkala langžñi zoñižtakaz.

¹² Yekja Yooz taku tjaajiñi zoñinacqui ančucaquiztan mantinzjapa tanchipanča. Wejtnacalaqui ančucaquiztan juc'anti tanzuca. Wejrnaczi anapan wira mantinz exijcan kamiñča. Wejrnacqui persuna langztiquiztan mantincan kamiñča. Chjulumi awantuča liwriñi Cristuž taku catokz ana atajta cjejajo. ¹³ Timpluquiz langžñi zoñinacqui timpluquiztan mantiñča. Nižaza timplu altarquiz wilana jawkñi zoñinacqui wilana jawkta chjizwiquiztan mantiñitacha. Jalla nii ančhucqui zizza. ¹⁴ Jalla nižtapacha Jesucristo jiliriqui mantiñi, jakziltat liwriñi Yooz taku paljayačhaja, jalla niiqui nii Yooz taku paljayz langzquiztan mantinasacha.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYCHA, PERSUNA MANTINCAN

¹⁵ Wejrqui anapan mantinz exijcan kamiñča. Nižaza anziqui anal ančucaquin cjiſrčuča wejr mantinskatjapa. Ana jakziltižquizimi mantinskatz pecuča. Wejrqui ima zoñžquiz mantinskatzcan ticzkal pecasacha. Tii persuna mantinz honora ana wejtquiztan kjañkatz pecuča.

¹⁶ Yooz taku paljaycan wejrqui anal mit kuzziz cjesača. Yoozqui wejtquiz nii kamaña tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanča. Liwriñi Yooz taku ana paljayaſaž niiqui, wejrqui castictal cjesača. ¹⁷ Nižaza wejrqui persun kuzcamakaz Yooz taku paljaytaſaž niiqui tsjii pacz tjewztasača, weriž Yoozquiz yanaptiquiztan. Pero anača wejt kuzcama tii puestuquin kamuča. Yoozqui tii Yooz taku paljayz kamaña wejtquiz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanpanča wejrqui. ¹⁸ Nižaza liwriñi Cristuž taku paljaycan ana jeczquiztanami co-briñča, wejr mantinzinajo. Antiz persunpacha mantinuča. Jalla nižta ojklayžcu ancha cuntintuča. Jalla niiča wejt kuzquiz pactažtakazqui.

¹⁹ Cristuž cjen wejrqui liwriitača. Jaziqui zoñž kuzquiz pinsita jaru ana kamuča. Jalla nuž liwriitaž cjenami, wejrqui tjapa zoñž kuz jaru paasača, walja zoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. ²⁰ Judío zoñinacžtan kamcan, judío zoñinacž cuzturumpi paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Nižaza, Moisés liy jaru kamñi zoñinacžtan kamcan, Moisés liy paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui anal nii Moisés liy mantuquiz kamuča. ²¹ Nižaza ana Moisés liy jaru kamñi zoñinacžtan kamcan, wejrqui zakal Moisés liy jaru ana kamuča, nii zoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui wejrqui werar Yooz liy jaru kamuča, nižaza Cristuž liy jaru kamuča. ²² Nižaza čhjulquizimi kuz sint'iskatñi zoñinacžtan kamcan, wejrqui nižtazakaz kuz sin'tiskattažokaz cjiñča, nii zoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Jalla nižta punta punta kamuča, jaknužumi zoñinaca liwriita cjejajo. ²³ Jalla nižta punta punta kamuča,

žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku criiskatzjapa. Nižaza jalla nižta kamucha, persunpacha Yoozquiztan zumanaca tanzjapazakaz.

²⁴ Tsjiilla cjesača. Ančhucqui tuž zizza. Tsjii zajtñiquiz tjapa zajtñi žoñinacžquiztan tsjiillapankaz ganča. Jalla nuž cjuñžcu ančhucqui Yooz jiczquiz tjapa kuztan zajtz waquiziča, premio ganzjapa. ²⁵ Tjapa piluta uziñinacaqui walja istutiča ima canchiquiz luzcan. Nižaza ana walinacquiztan jaytissa tsjan cusa uzinzjapa. Jalla nižta paača, tsjii chjañquiztan paata royti pillu ganzjapa. Nii premiuqui tsjii upacamakaz tjurča. Ančhuczi Yooz jiczquiz zajtča, tsjii wiñaya tjurñi premio ganzjapa. Jalla nii premiuqui cjiča, Yooztan wiñaya kamz, jalla nii. ²⁶ Wejrqui anal inapampa Yooz jiczquiz zajt zajtcan kamuča. Tsjii pucultan boxsiasñi žoñinacaqui anaž tsjii kjutñi čhajcz pecča. Antiz panž čhajcza tsjiizuñž yujcquin. Wejrqui jalla nižtazakaz anal inapampa kamuča. Antiz liwriiñi Yooz takucama kamuča. ²⁷ Wejrqui persun kuzquizpacha ewjasuča čjul anawalinacami paazquiztan. Wejrqui jalla nuž paa-uča, Yooz wejr ana wirquin tjewcznajo. Yekjapanacžquiz zuma tjaajinžcu wejrqui anal wirquin tjewczta cjis pecuča, wejr ana zuma kamchinž cjen.

10

TUQUITA EJPNACZ KAMTA PUNTU

¹ Tsjiilla cjesača. Wejrqui ančhucaquiz tuž zizkatz pecuča. Egipto yokquiztan ulanžquichi tuquita ejpnacaqui tsjir koztan kamatča. Moisés irpita kamatča. Nižaza Moisesqui tjapa ninaca Ljoc Kota tjakčiča. ² Jalla nuž irpitaž cjen, nižaza Ljoc Kota tjaktaž cjen, nii žoñinacaqui Moísestan tsjii kuzziztača. Jalla nižtiquiztan tjapa ninacaqui Moisés irpiñi bautistažtakaztača. ³ Nižaza tjapa ninacaqui Yooz tjaata čjeri lujlčiča. ⁴ Nižaza tjapa ninacaqui tsjii pajk maz ajkquiztan Yooz tjaata kjaz licčiča, curpu mantinzjapa, nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa. Nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa Cristutača mazquiztan ulanñi kjaztakaz. Jalla nii Cristuqui chicapacha cumpañt'atča ninacaž jiczquiz okan. ⁵ Jalla nuž Cristuž cumpañt'ita cjenami, jila parti nii žoñinacaqui anapan Yoozquin kuzziztača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anatača cuntintu; ninacž quintra žawjčiča. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui ch'ekti yokquin ticziča.

⁶ Jalla nii tuquita kamtaqui cijirtatača učumnaca cjuñajo, nižaza nižta ana walinaca tuquitažtapacha ana paajo. ⁷ Jaknužt yekjapa tuquita ejpnaca žoñiž paata yooznacquin sirwitčaja, jalla nižtapachaqui anapanž kamz waquiziča ančhucqui. Nii tuquita ejpnacž puntuquiztan cijirta Yooz takuqui, tuz cjiča: “Nii žoñinacaqui čjeri lujlžcu licžcu tsajts pijista payi waquintichiča.” Jalla nižta irata kamz anaž waquiziča. ⁸ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan ticziča 23,000 žoñinacaqui tsjii noojikaz. Jalla nii cjuñžna. Adulterio anača paazqui. ⁹ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui: “Yoozza pazinziz kuzzizqui”, cjičiča. Jalla nekztan juc'anti anawalinaca paapaatča. Ultimquiziqui Yooz Ejpqui ninaca casticčiča. Jalla nii castictiquiztan walja žoñinacaqui ticziča, zkoranacaž č'h'atta. Jalla nii cjuñžna. Anača uj paazqui: “Yoozza pazinziz kuzzizqui”, cjcianaqui. ¹⁰ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui Yooz quintra chutchiča. Jalla

nižtiquiztan Yoozqui anjila cuchanžquichiča ninaca conzjapa. Jalla nii cjuñžcu, ančhucqui Yooz quintra chuch anaž waquiziča.

¹¹ Tjapa tuquita ejpnacaž kamtaqui Yooz tawk libruquiz cjiirtatača učhumnacaquiz chiižinzjapa ana nižta paažo. Tii muntu tucuzinz žcatžinžquiča. Jalla nižtiquiztan tuquita ejpnacaž kamta quintunaca zumpacha cjuñž waquiziča, ana nižta kamzjapa. ¹² Jalla tuž cjiwčha. Jakziltat persun kuzquiz “walikaztčha wejrqui” cjican pinsičhaja, jalla niiqui panž cwitazaquiča, ana ujquiz tjojtsjapa. ¹³ Čjul pruebanacquizimi ančhuc sufričhaja, jalla nižta pruebanacquiz zakaz tsjii tsjii criichi žoñinacaqui sufriča. Čjul pruebanacaž sufriskatta cjenami Yoozqui anchucaquiztan nii pruebanaca ana atipskataquiča. Antiz ultimquiziqui Yoozqui čjul pruebanacquiztan anchucaquiz atipskataquiča, ančhuc ana čjul ujquiz tjojtsjapa, nižaza tjurt'iñi kuzziz awantizjapa. Učhum Yoozza zuma yanapñiqui, učhumnacaž tjapa pruebanaca tjurt'iñi kuzziz watažo.

ZOÑŽ PAATA YOOZNACQUIZTAN ZARAKA

¹⁴ Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca, žoñiz paata yooznacquiztan zaraka. Anapanž ninacžquiz sirwa. ¹⁵ Ančhucčha zizñi žoñinacaqui. Ančhucpacha tii weriz chiita taku yatisinznasača, werara ana werara, jalla nii. ¹⁶ Cristuqui učhum laycu ticziča. Jalla nii cjuñžnajo Cristuqui cuzturumpi mantichiča, uwas kjaz liczmi, nižaza t'anta lujlzm. Nii uwas kjazza Cristuž ljoc cuntaqui. Nižaza nii t'antačha Cristuž curpu cuntaqui. Nii Cristuž mantita cuzturumpi paacan Yoozquin gracias cjican chiiča. Nii uwas kjaz liccan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. Nižaza nii tojžta t'anta lujlcan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁷ Tsjii t'anta žejlčha, aunquimi t'unapacha kjołžtami. Nižtazakazza učhummi. Walja tama criichinaca želanami, tsjii curpuchiztakazza. Tsjii t'antiquiztan tjappacha lujlčha, jalla nuž tjeeža, tsjii kuzzizza tjappacha, cjicanaqui.

¹⁸ Israel žoñinacžquiztan tii puntu cjuñžna. Jakziltat Yooz altarquin wilana jawkčhaja, jalla niiqui wilanquiztan lujlcan nii altarž Yooztan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁹ Nonžna, žoñiz paata yoozqui anaž čjulumi. Nižaza žoñiz paata yoozquin tjaata chjizwimi anaž čjulumi, chjizwikazza. ²⁰ Pero jakzilta ana Yoozquin criichi žoñit wilana jawkčhaja, jalla niiqui zajranacžquin wilana onančha, anapanž werar Yoozquin onančha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž ninacžtan cumpañt'iz waquiziča. Cumpañt'iquiz niiqui zajranacžquiz kuzziz cjican tjeeža. ²¹ Anaž jakziltami Cristo Jilirž wasumi nižaza zajranacž wasumi tanznasača. Nižaza anaž jakziltami Cristo Jilirž t'antami nižaza zajranacž čherimi tanznasača. Anačha nižta kuzziz cjichuca. Antiz tsjii Yoozquizpanikaz kuzziz cjesača. ²² Jakziltat zajranacž cuzturumpiquiz mitisaquiz niiqui, jalla nii žoñž quintra werar Yoozqui žawjwaquiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nuž paaquiz niiqui, castictaž cjequiča. Ančhucqui anačha Yoozquiztan juc'anti azziz jalla.

ZOÑŽ PAATA YOOZNACZQUIZ ANA MITISA

²³ Jalla tuž weraračha. Tsjii criichi žoñiqui liwriitačha. Jalla nižtiquiztan čjulumi paasača. Pero tjapa paataqui juc'ant Yoozquin kuzziz cjisjapa anaž yanapčha. Nižaza čjulu paatami anaž parti criichinacžquinami yanapčha zuma kamañchiz kamajo. ²⁴ Parti criichinacaž

zuma kamañchiz cjisjapača kuz tjaazqui. Anača persun kamañjapakaz kuz tjaazqui.

²⁵⁻²⁶ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tjapa tii muntuqui Yooz Jilirztacamača, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui Yooz Jilirztacamača”. Jalla nižtiquiztan mercatquiz kjayta čherimi lulasača. Anaž persun kuz turwayskataquiča tuž pinsican, tii čherizlan žoñiž paata yoozquiz tjaata čheri, už žoñiž paata yoozquiz ana tjaata čherizlaj, jalla nii.

²⁷ Nižaza ana werar Yoozquin criichi žoñiqui čheri lulzjapa am impitasaž niiqui, okasača, ojkz pecasaž niiqui. Jalla nuž okaquiz niiqui, čjul onanta čherimi lulznaquiča anaž persun kuz turwayskatcan. ²⁸⁻²⁹ Pero tsjiiqui amquiz maznačani, tuž cjican: “Tii čheriqui žoñiž paata yoozquiz tjaata čheriča. Jalla nii čheri ana lulz waquiziča”. Jalla nuz cjenauki amlauki anača nii čheriqui lulzsinsqui, nii mazñi žoñ sint'iñi kuz anawali cjskatzjapa, nižaza niž kuz ana turwayskatzjapa. Am persun kuzqui walikaz cječani, ana turwayta. Jalla nuž cjenami amqui nii čheri lulasaž niiqui, am jilž kuz turwayskatasacha.

Jalla nii weriž čiižintiquiztan yekjap ančhucaquiztan wejtquiz pewcznačani, tuž cjican: “žkjažtiquiztan amqui nižta čiižinjo? Tsji žoñiž sint'iñi kuzziz cjenami, čjulumi paaz atuča, Cristuqui wejr liwri-ichiča. ³⁰ Ima čjul čherimi lulcan Yoozquin gracias cjican chiyuča. Jaziqui, žkjažtiquiztan weriž luljtiquiztan žoñej wejtquin uj tjojtunjo?” Nuž cjican, wejtquiz chiyachani. ³¹ Ančhucaquiz tuž kjaaznuča. Čheri lulzmi, čjulumi paazmi Yooztajapa honora waytiz waquiziča. ³² Ančhucqui anaž jec žoñimi ujquiz tjojtskata, judío žoñinacami, ana judío žoñinacami, nižaza Yooz iclizziz žoñinacami. ³³ Wejrzi kjažllami tjapa žoñinacžquiz yanapuča zuma kamañchiz kamajo. Anal wejtjapakaz ojklayuča. Antiz parti žoñinacžtajapa ojklayuča, ninaca ujquiztan liwriita cjejajo.

11

¹ Wejrqui jaknužt Jesucristuqui kamtčhaja, jalla nižtazakal kamuča. Nižaza jaknužt wejr kamučhaja, jalla nižtazakaz kama ančhucqui.

ACHA CH'OKCHI CUZTURUMPI PUNTU

² Jilanaca cullaquinaca, ančhucqui tjapa weriž tjaajintanaca cjuñča, nižaza weriž tjaajintacama kamiñchucča. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin felicituča. Ultimu anača wejt kuzquiztan nii tjaajintaqui, antiz, wejtquiz tjaajintatača.

³ Jilanaca, cullaquinaca, persun luctakž mantuquiz žejlča maatakanacaqui. Nižaza zapa luctak žoñiqui Cristuž mantuquiz žejlča. Nižaza Cristuqui Yooz Ejpž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecuča. ⁴ Iclizquiz ajczcu luctak žoñinacaqui pañžtan acha ch'okchi anapanž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ch'okchižlaj niiqui, persunjapa omobrawillaž cjesača. ⁵ Nižaza iclizquiz ajczcu, criichi maatakanacaqui pañžtan acha ch'okchi pañž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui, persunjapa ombrawillaž cjesača. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui ach chara k'ala murtaž cjes, nižtažtakaz cjesača. ⁶ Iclizquiz ajczcu, jakzilta maatakat ana acha ch'okchinžlaj niiqui,

naaža persun ach chara k'ala murtaj cjila. Nekztan naaqui acha ch'okznasača. Naaža ach chara k'ala murtaž cjen ombrawillaž cjesača. Jalla nižtiquiztan maatakaqui acha ch'okchinpanž cjis waquiziča. ⁷ Yoozqui niž kuzcama luctak zoñi paachiča niž irata cjeajajo. Jalla nižtiquiztan luctak zoñi cjen Yooztajapa honoraqui tjeeztača. Nižaza maatakaž cjen luctakž honoraqui tjeeztača, jalla nižtiquiztan criichi luctakaqui iclizquiz ajczcu anapan acha ch'okchi cjis waquiziča. ⁸ Tuquita timpuqui Yoozqui luctaka paachiča, nekztan luctakžquiztan maataka paachiča. Luctakaqui ana maatakžquiztan paatača. ⁹ Nižaza maatakaqui luctakžtajapa paatača. Luctakaqui anača maatakžtajapa paataqui. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan maatakanacaqui acha ch'okz waquiziča, luctakž mantuquiz cjican tjeezjapa, anjilanacaž cjen. ¹¹⁻¹² Pero tii tantiya. Cristian kamañchiz cjen luctakanacami nižaza maatakanacami tsjiikazza. Yoozqui luctakžquiztan maataka paachiča. Nižaza luctakaqui maatakaž majtñiž cjen žejlča. Pero tjappachaqui Yooziž cjen žejlča. Jalla nižtiquiztan ana maataka žejltčaja luctakaqui ana žejltasača. Nižaza ana luctaka žejltčaja maatakaqui ana žejltasača. Nižaza anaj Yooz muntčaja, anapanž čjulumi žejltasača.

¹³ Ančhucpacha tantiya. Yoozquin mayizican maatakaqui acha ch'okchinžlaj niiqui, ¿wali cjesaya? už ¿anawali cjesaj? Acha ch'okchi walipankazza maatakžtaqui. ¹⁴ Nižaza luctakaqui lajch charchizlaj niiqui persunjapa ombrawillaž cjesača. Jalla nužuča tii wirquiz kamañauqui. Tjapa zoñinacaqui persun kuzquiztan nuž zizza. ¹⁵ Nižaza maatakanacaqui pajk charchizlaj niiqui ninaczquizpacha honoraž cjesača. Pajk charchizqui acha ch'okchi cuntača. Jalla nižtiquiztan pajk charchiz cjisqui walikazza maatakžtaqui. ¹⁶ Jakziltat nii puntu ch'aas pecčaja, jalla niiqui ziz waquiziča tužu. Wejrnacqui nii cuzturumpi pajzpanča. Nižaza tjapa Yooz iclizziz zoñinacaqui nii cuzturumpi jaru paaspanča.

SANTA CENA PAAZ PUNTU

¹⁷ Tsjiiztan zakal chiizinuča. Wejrqui ančhucaquiz zumpacha ewjtis waquiziča. Santa Cena paažcu ančhucqui koluculla akžta kamañchiz ulanča tsjan zuma kamañchiz cjenpacha. ¹⁸ Iclizquiz ajczcan, ančhucqui t'aka t'aka cjiicjiinčhucquiča. Nii quintu wejtquiz irantizquichiča. Cunamit nižtapan cjiicjiichani. ¹⁹ Pero jalla nižta t'aka t'aka cjitiquiztan, kjanapacha tjeēža, jecnacat lijitum cristian kamañchiz criichinaca, nii. Jalla nižtiquiztan t'aka t'aka cjichuca cječhani. ²⁰⁻²¹ Ančhucqui Santa Cena cuzturumpi paazjapa chjeri luli ajczinčhucquiča. Nekztan chjeri lujlcan zapa mayni ančhucaquiztan persun čjeri lujlskaz cjissinčhucquiča, ana tojunžcu. Jalla nižtiquiztan koloculla čherchiz zoñinacazti čjeri eecznan žejlchiquiča. Partizti chjeki čjeri lujlchi žejlchiquiča, nižaza yekjapazti mallzilla žejlchiquiča. Ana wali paachinčhucča. Jalla nižtiquiztan anača Jesucristo Jiliriz mantita Santa Cena cjichuca cjequiča. ²² ¿Ančhuczi lujlzjapa liczjapa, ana kjuychizčhuc, kjažtatajo? Nižta ana wali paacan, ančhuqui tjeēža, ančhucaquiz Yooz iclizziz zoñinaca anaž importiča, nii. Nižaza porí criichinacaqui azkatčha ana želinchiz cjenauqui. ¿Wejr ančhucaquiz kjažt cjes? ¿Wejr ančhucaquiz “Walikaz” chiyasaya? Anapan nižta chiyasača.

²³ Jesucristo Jiliripachaŋa wejtquiz mantichiqui Santa Cena cuzturumpi paaajo. Jalla nii tjaajintacama anŋucaquiz zakal tjaajinchinŋa. Ima Jesucristo Jiliriz intirjita cjen, jalla nii weenpacha tsjii t'anta tanzicha niiz persun kjarztan. ²⁴ Jalla nekztanaqui Yooz Ejpzquin gracias cjican cjichicha. Nekztanaqui t'anta kjolzcu, tojunchicha, tuž cjican: “Tii t'antaqui wejt curpu cuntaŋa. Wejrqui žoñž curpuchiz cjen anŋuc laycul ticznaŋa. Weriz ticžta cjuñžjapa tii cuzturumpi wilita wilita paaquicha”. ²⁵ Nekztan čjheri lujlžcu nižtapacha Jesucristuqui niiz persun kjarztan tsjii wasu tanzicha, tuž cjican: “Tii wasquiz uwas kjazqui wejt ljoc cuntaŋa. Wejt ljoc cjen ew acta tjułžtaž cjequicha. Čhjulator tii cuzturumpi paačhaj niiqui, wejtquiz cjuñž waquizicha”. Nuž mantichicha Jesucristuqui. ²⁶ Čhjulator tii Santa Cena cuzturumpi paachaj niiqui, anŋucqui tjeeža Jesucristo ticžicha anŋuca laycu, jalla nii. Jalla nii cuzturumpi paaz waquizicha, Jesucristo Jiliriz tjonzcama.

²⁷ Jalla nižtiquiztan jakziltat nii Santa Cena cuzturumpi ana zuma paaquiz niiqui, Jesucristo Jiliriz ombrawillaž cjequicha. Nižaza Jesucristo Jiliriz quintru uj paaquicha; niiz curpuquizimi niiz ljocquizimi iñartažokaž cjequicha. ²⁸ Ima Santa Cena paacan, zapa mayni persun kuzquiz amayt'asaquicha, kjažtiquiztan Santa Cena cuzturumpi paa, jalla nii. Nekztan Santa Cena cuzturumpi paasaŋa. ²⁹ Nižaza Santa Cena paacan, Jesucristuž uŋum laycu ticžta, jalla niicha zapa mayni persun kuzquiz waljapanž cjuñž waquizicha. Santa Cena paacan Jesucristo ana cjuñžiz cjequiz niiqui, persun casticujapa cjequicha. ³⁰ Santa Cena cuzturumpi ana wali paatiquiztan, walja anŋucaquiztan laa žejlŋa, nižaza ana wali žejlŋa, nižaza yekjapanacaqui ticžicha. ³¹ Ima Santa Cena cuzturumpi paacan uŋumnacapacha zapa mayni persun kuzquiz zuma amayt'as waquizicha. Nekztan pertuna mayiziz waquizicha. Nekztan Jesucristo Jiliriz anaž casticta cjequicha. ³² Jesucristo Jiliriqui uŋum casticaquiz niiqui, azquichjapa panž casticŋa, zuma kamañquin cjisnajo. Nekztan ana criichi žoñinacžtan chica ana wiñaya casticta cjequicha.

³³ Wejt jilanaca, cullaquinaca, čjheri lujlžjapami nižaza Santa Cena paazjapami ajčžcu, zapa mayni tjewz waquizicha parti criichi žoñinacaž zumpacha ajczquiscama. ³⁴ Jakziltat čjheri eeskatčhaja, persun kjuyquin zumpacha lujlžnaquicha, ima iclizquin ojkan. Nekztan lujlžcu ajczquin okaquicha, Santa Cena zuma paazjapa. Jakziltat Santa Cena ana zuma paaquiz niiqui, Yoozqui nii žoñi casticaquicha. Nužulkazza nii puntuqui. Yekja puntunacaqui wejr azquichaŋa, anŋucaquin cheržni quejžcu.

12

ESPIRITU SANTUZ TJAATA KAMAÑANACA PUNTU

¹ Tsjii zakaz čhiizinuŋa, Espiritu Santuž tjaata kamañanaca puntuquiztan. Jalla nii anŋucaquiz zuma intintiskatz pecuŋa.

² Tuquiqui ima anŋucaž Yoozquin criican anŋucqui ana criiñi žoñiz paata yooznacžquiz tsjii kjutñi irpitataŋa, jalla nižta irpiskatchinŋuŋa anŋucqui. Jalla nii anŋucqui zuma zizza. ³ Jakziltat Yooz Espiritu Santuž irpitažlaja, jalla niiqui ana čhiyasaŋa: “Jesusaqui laykjita cjila”, cjicanaqui. Nižaza jakziltat: “Jesusaqui Yooz Jiliricha”,

cjican chiyachaja, jalla niiqui Espíritu Santuž irpitaž chiyaučiha. Jalla nuž intintiskatz pecuča.

⁴Jilanaca, cullaquinaca, criichi zoñinacaqui yekja yekja Espíritu Santuž tjaata kamañanacchizza, nižaza poderanacchizza. Pero tsjii Espíritu Santukaz tjapa nii kamañanacami nižaza poderanacami tjaacha. ⁵Nižaza criichi zoñinacaqui yekja yekja Yoozquin sirwiča. Pero tsjii Yooz Jiliržquinkaz sirwiča. ⁶Nižaza criichinacaqui yekja yekja wali obranaca paača. Pero tsjii Yooz Ejpkaz criichinacžquiz nii obranaca paakatča. ⁷Jaziqui tjapa criichinacaqui Yooz Espíritu Santuž tjaata kamañchizza, parti criichinacžquiz juc'ant zuma kami yanapzjapa. ⁸Tižta kamañanacaqui tjaatača: Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zuma pinsita razunanacchiz chiikatča. Nižaza Yooz Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zizñi zizñi chiikatča. ⁹Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz Yoozquin juc'ant tjapa kuzziz cjiskatča, zuma obranaca paazjapa. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha laanaca čhetnajo. Pero Espíritu Santuqui tsjiikazza. ¹⁰Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha wali milajrunaca paazjapa. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha, Yooziž tjaata takunaca zuma kjanzt'izjapa. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zizñi kuz tjaacha, zoñinacž chiita takunaca zumpacha tantiizjapa, Yoozquiztan tjonchižlan už zanjrižquiztan tjonchižlaj, jalla nii. Nižaza Espíritu Santuqui yekjap criichinacžquiz ana pajta taku chiikatča. Nižaza nii Espíritu Santupacha yekjap criichinacžquiz zizñi kuz tjaacha, nii ana pajta chiita taku parti criichinacžquiz intintiskatajo. ¹¹Tsjii Espíritu Santukaz tjapa nii yekja yekja poderanaca tjaacha. Jaknužt nii Espíritu Santuqui tjaaz munčhaja, jalla niicama tjapa criichinacžquiz tjaacha.

CRIICHI ZOÑINACAQUI TSJIKAZZA

¹²Cristužtan nižquin criichi zoñinacžtan tsjii curpuchiz zoñižtakazza. Tsjii zoñža žejlča, kjarami, lismi, čhujcquimi, cjuñimi, jalla nižtanaca žejlča, pero tsjii zoñikazza. Wacchi cjenami tsjii curpukazza. Jalla nižta iratača Cristužtan criichinacžtan. ¹³Criichinacaqui yekja yekja žejlča, judionacami, yekja wajtchiz zoñinacami, piyunanacami, ana piyunanacami, jalla nižtanaca žejlča. Pero bautistaž cjistanaqui Espíritu Santuž cjen tjapa nižta criichinaca tsjii zoñž curpu cunta cjis-siča. Nižaza Yooz Ejppui tjapa criichinacž kuzquizimi Espíritu Santo luzkatchiča.

¹⁴Tsjii zoñžtaqui kjarami lismi achami čhujcquimi cjuñimi jalla nižtanaca žejlča. Punta punta žejlča tsjii zoñž curpuquiziqui. ¹⁵Jalla nižta iratača Cristužtan nižquin criichinacžtan. Jalla nižtiquiztan tjapa Cristužquin criichinacaqui tsjiikazza. Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Tsjii zoñž kjojchaqui ana chiiz waquiziča, tuž cjican: “Wejrqui kjojchakazza, anača wejr kjaraqui; jalla nižtiquiztan anaž tii zoñž curpuquiz želasacha”. Jalla nižta chižcumi, nii kjojchaqui tirapanča nii zoñž curpu partiquizqui. ¹⁶Nižaza tsjii zoñž cjuñiqui ana chiiz waquiziča, tuž cjican: “Wejrqui cjuñikazza, anača wejr čhujquiqui. Jalla nižtiquiztan anaž tii zoñž curpuquiz želasacha”. Jalla nižta chižcumi, nii cjuñiqui tirapanča nii zoñž curpu partiquizqui. ¹⁷¿Tjapa zoñž curpuqui čhujquicamazlaj niiqui, kjažt nonžnasajo? ¿Nižaza tjapa zoñž curpuqui cjuñicamazlaj niiqui, kjažt mucžnasajo? ¹⁸Yoozqui zoñž

curpuquiz punta punta utchiča, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nižta irata Yoozqui punta punta Espíritu Santuž kamañnacami nižaza poderanacami tjaachiča criichinacžquiz. ¹⁹ Zoñž curpuquiz anaj punta punta žejlčhaja, anaž ultim zoñž curpu cjitasača. ²⁰ Punta punta želanami, tsjii curpukazza. Jalla nižta irata criichinacaqui punta punta poderanacchizza, nižaza kamañnacchizza, pero tjapa criichinacača Yooz partiquiz, nižaza tsjiikazza.

²¹ Jalla nižtiquiztan čhujquiqui kjaržquiz ana chiiz waquiziča, “Amqui anal pecuča”, cjicanaqui. Nižaza achaqui kjojchquiz ana chiiz waquiziča, “Amqui anal pecuča”, cjicanaqui. Nižaza tsjii criichi zoñiqui yekja criichi zoñžquiz ana chiyasača: “Amqui anal pecuča”, cjicanaqui. ²² Zoñž curpuqui punta puntaž pecča. Jaziqi zoñž curpuquiz jallc'a partiqui zaka žejlča. Nii jallc'a partiqui juc'antiž pecča. ²³ Nižaza zoñž curpuquiz ana zuma chercherchiznaca žejlča. Ninacaqui zquitžtan tjutžtača zuma chercherchiz cjisjapa. Nižaza zoñž curpuquiz chjojžta partinaca žejlča. Ninacaqui zquitžtan tjutžtača, učum ana azjapa. ²⁴ Zuma chercherchiznaca tsjii zquiti tjutzqui anaž pecča. Yoozqui zoñž curpu nižta paachiča. Nižaza Yoozqui zoñž kuz peckatchiča, ana zuma chercherchiznaca tsjii zquitžtan zuma tjutzjapa. Jalla nižta iratača iclizziz zoñinacaqui. ²⁵ Jalla nižta munchiča Yoozqui, criichi zoñinacaž ana t'aka t'aka cjisjapa. Nižaza Yoozqui nižta munchiča, porapat zuma munaziñi kuzziz yanapasjapa. ²⁶ Tsjii criichi zoñiž sufran, tjapa criichinacaqui kuzquiz sint'iča. Nižaza tsjii criichi zoñiž honorchiz cjen, tjapa criichinacaqui nižtan chica chipča.

CRIICHI ZOÑINACŽ KAMAÑ PUNTU

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tjapa Yoozquin criichinacžtan Cristužtanpacha tsjii kuzzizza. Zapa mayni ančhucqui Jesucristuž partiquiz žejlča. ²⁸ Nižtiquiztan Yooz Ejpqui criichinacžquiz yekja yekja kamañnaca tjaacha, iclizziz zoñinacžquiz yanapzjapa. Primiraqui Yoozqui yekjap criichinacžquiz apóstol kamaña tjaachiča. Niiž jaru Yooziž tjaata taku paljayz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Niiž jaru Yoozqui niiž taku tjaažinz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Nižaza Yoozqui milajru paaz poder tjaachiča. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča laanaca čhjetnajo. Nižaza Yoozqui icliz langzquiz yanapz kamaña tjaachiča. Nižaza Yoozqui kamaña tjaachiča iclizziz zoñinacžquiz irpiñijapa. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča, ana pajta takunaca chiichiyajo. ²⁹ Anača tjapa ančhucqui apóstol kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooziž tjaata taku paljayz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooz taku tjaažinz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui milajru paaz poderchizqui. ³⁰ Nižaza anača tjapa ančhucqui laanaca čhjetinz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui ana pajta takunaca chiiz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui nii ana pajta čiita takunaca intintiskatz poderchizqui. ³¹ Ultim zuma kamañquiz kuz tjaa ančhucqui. Nižaza wejrqui ančucaquiz nii juc'ant zuma kamañal tjaañuča.

13

ZUMA MUNAZIZ KAMAÑAQUI JUC'ANT ZUMACHA

¹ Jalla tužuča juc'ant zuma kamañaqui. Zuma munaziz kamañaqui juc'ant zumača tjapa kamañanacquiztanaqui. Tsjii zoñiqui ana pajta zoñž takunacami nižaza anjilž takunacami chiyasača. Jalla nižta chiichiž cjenami ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, jalla nii zoñiqui inapachaž chiyaquiča. Ina takukazza nii zoñž takuqui. Tsjii ina wjajtta cajažtakaz cjesača. ² Nižaza tsjii zoñiqui Yooziž tjaata takunaca paljayasača; nižaza tjapa Yooz pinsitanaca zizasača; nižaza tjapa Yooz puntu zizasača. Pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, anaž čhjulumi cjequiča Yooz yujcquiziqui. Nižaza tsjii Yoozquin tjapa kuzziz zoñiqui Yoozquiztan mayizichiz cjen, tsjii curumi kiskatasacha. Pero jakziltat ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulu parl-izcumi zizcumi paazcumi anaž čhjulumi cjequiča Yooz yujcquiziqui. ³ Nižaza tsjii zoñiqui tjapa niiz želinchiznaca tojnasaž niiqui, nižaza Cristuž cjen persun curpumiž ujta cjisjapa intirjasaž niiqui, pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulu paazcumi inakaz cjesača nii persunaltajapa.

⁴ Zuma munaziñi kuzziz zoñiqui tižta kuzzizza. Pazinziz kuzzizza, nižaza okžñi kuzzizza, nižaza ana iñiziñi kuzzizza, nižaza ana persun kamaña alawasñi kuzzizza, nižaza ana mit kuzzizza. ⁵ Nižaza ana atinar kuzzizza, nižaza zuma munaziñi kuzziz zoñiqui ana malcriat kuzzizza. Nižaza persun kuzcamakaz anaž kamz pecča. Nižaza ana žawjñi kuzzizza. Nižaza ana anawal ayñi tjepuns kuzzizza. ⁶ Nižaza tsjii jilaž ujquiz tjojtsi cjenauqi, anaž chipasača zuma munaziñi kuzziz zoñiqui. Antiz tsjii jilaž zuma paachi cjenauqi, nektzan chipsnasača. ⁷ Čhjul pruebanaca tjonanami zuma munaziñi kuzziz zoñiqui awantiča. Nižaza zuma munaziñi kuzziz zoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz cjiča; “Zuma kuzzizlan”, cjican. Nižaza zuma munaziñi kuzziz zoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz: “Zuma kamačan”, cjiča. Nižaza čhjul pruebanacaž tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjequiča zuma munaziñi kuzziz zoñiqui.

⁸ Nii zuma munaziz kamañaqui anawira tucuzinznaquiča. Nii Yooziž tjaata taku paljayz kamañaqui tucuzinznaquiča; nižaza nii ana pajta taku chiiz kamañaqui zakaz tucuzinznaquiča. Nižaza nii Yooz puntu zumpacha zizta paljayz kamañaqui panž tucuzinznaquiča. ⁹ Tii muntuquiz žejlcanaqui Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha zizi atasacha. Nižaza Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha intintiskati atasacha. ¹⁰ Wiruñauqi Yooztan kamcanaqui Yooz puntu tjappacha zizaquiča. Jalla nii timpuqui Yooz puntu tjajinz kamañanacaqui kataquiča.

¹¹ Jalla tižta iratača Yooz puntu zizqui. Zoñiqui kolta uza cjicanaqui, ocjal chiichiiz chiiñiča, nižaza ocjal pinsi pinsiñiča, nižaza ocjalž pinsamintuchiz tantiñiča. Jalla nižta žejltača ocjala cjicanaqui. Jazizti pajk zoñi cjiscuqui, ocjalažtakaz chiichiiznacami, pinsiznacami jaytitača. Jalla nižta irataž Yooz puntunaca zizqui. ¹² Zur ispijquiz persun yujcqui ana zuma kjanaž tjenča. Jalla nižta iratača anziqiu Yooz puntunaca zizqui, ana kjana. Wiruñauqi Yooztan kamcan zuma kjanaž zizaquiča Yooz puntuqui. Anziqiu anaž tjappacha zizzuca Yooz puntuqui. Wiruñauqi Yooztan kamcan tjapa Yooz puntunaca zizaquiča, jaknužt Yoozquiču hum puntuquiztan zumpacha zizzaja, jalla nižta. ¹³ Ultimquiziqui criichi zoñinacaqui Yoozquin tjapa kuzziz wiñaya cje-

quičha. Nižaza criichinacaqui Yoozquiztan zumanaca niiž jaru niiž jaru tjewznaquičha. Nižaza criichinacaqui zuma munaziñi kuzziz wiñaya cjequičha. Pero tsjičha chekan waliqui, zuma munaziñi kuz, jalla nii.

14

YOOZ TAKU PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

¹ Jalla nižtiquiztan zuma munaziz kamañquiz kuz tjaa. Jalla nii kamañača juc'ant chekanaqui. Nižaza Yooz Espíritu Santuž tjaata kamañnacquiz kuz tjaa. Yooz taku paljayz kamañquiz juc'anti kuz tjaa. ² Nii anaž pajta taku chiiz kamañaqui anača chekanaqui. Nii kamañchiz zoñiqui Yoozquizkaz chiičha. Anaž zoñžquiziqui chiičha. Jalla nuž ana pajta taku chiyani parti zoñinacaqui anaž intintazi atča. Espíritu Santuqui ana zizta chjožta taku paljayzkatča nii ana pajta taku chiiñi zoñžquiz. ³ Pero nii Yooz taku paljayñi zoñiqui parti criichinacžquiz paljayčha, juc'ant zuma kamajo, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjejajo, nižaza kuzta cjejajo. ⁴ Nii ana pajta taku chiiñi zoñiqui persunjakaz yanapčha Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. Nii Yooz taku paljayñi zoñizti parti criichinacžquiz yanapčha Yoozquin juc'anti kuzziz cjejajo.

⁵ Wejrqui ančhucaquiz cjiwčha, tjapa ančhucqui ana pajta taku chiiñi cjičhaja. Pero juc'ant chekanaqui, Yooz takunaca paljayñiž cjičhaja, jalla nižta anchal pecučha. Nii Yooz takunaca paljayz kamañchiz zoñičha juc'ant chekanaqui nii ana pajta taku chiiñiž kamañchiz zoñžquiztanaqui. Jalla nižtiquiztan ana pajta taku chiiñižcu, parti criichinacžquiz intintiskatz waquizičha Yoozquin juc'anti kuzziz cjejajo.

ANA PAJTA TAWKZTAN PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz tjonžcu ana pajta tawkžtan paljayaž niiqui, nii paljayaqui inakaz cjequičha ančhucaquiz. Ana yanapasacha tsjan zuma kamañchiz cjejajo. Ančhucaquiz yanapzjapa, wejlaqui kjanapacha paljaystanča, tsjii Yooziž tjaata ew takumi, tsjii Yooz puntu zizta takumi, tsjii Yooziž intintiskatta takumi, tsjii Yooz puntu catokta takumi, jalla nii. Nekžtan ančhucqui yanaptaž cjequičha, Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa.

⁷ Tsjii pincallu pjujñi zoñiqui čjakčhjakaquiz niiqui, nii pjujta wirsu ana pajta cjequičha. Nižaza pincallu pjujñinacami quitara icñinacami čjul musicunacami tsjii wirsu ana kjanapacha tejlznaquiz niiqui, parti zoñinacazti čjul wirsut pjujčhaja, icčhaja, anaž tantiyi ataquičha. Jalla nižta iratačha ana pajta tawkžtan chiižqui. ⁸ Tsjii quira zalzjapa trompetaz ana zuma claro tjawunaquiz niiqui, jalla nuž ana zuma tjawuntiquiztan zultatunacaqui anaž listu tjaczi cjequičha nii quirajapaqui. ⁹ Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz watča. Tsjii criichi zoñiqui ana intintazuc takuž paljayaquiz niiqui, ančhucqui ana intintichiz cjequičha, čjulut chiičhaja, jalla nii. Jakziltat ana intintazuc takuž chiičhaj niiqui, inakaz chiičha. ¹⁰ Tii muntuquiz tjapaman takunacapanž žejlž, jaz. Nižaza zapa takuqui intintitaž cjesača jakziltižquizimi. ¹¹ Pero wejrqui tsjii chiita taku anal intintasaž niiqui, niwjtanaqui yekja wajtchiz zoñžtakaztča nii chiiñi zoñžquiztanaqui. Nižaza nii yekja taku chiiñi zoñiqui wejtquiztan yekja wajtchiz zoñžtakazza. ¹² Ančhucaquiz nižtakazza. Ančhucqui

Espíritu Santuž tjaata kamañanacami ancha tanz pequiñchuc̃ha. Jalla nižtiquiztan ančhuc̃qui tsjan chekan kamañanac̃quiz kuz tjaaz waquizičha, parti criichinac̃až Yoozquin juc'anti kuzziz cjeayajo.

¹³ Jalla nižtiquiztan jakziltat ana pajta taku chiyačhaja, Yoozquin mayiziz waquizičha, niž chiita taku zuma intintiskatzjapa parti criichinac̃žquiz. ¹⁴ Nižaza wejrqui ana pajta tawkžtan Yoozquin mayizaž niiqui, wejt animukaz mayaquičha. Wejt kuzpacha anaž intintičha. Jalla nižtiquiztan inakazza wejt kuzqui. Ana čhjul provechumi jwesasačha. ¹⁵ Jalla nuž cjenac̃qui kjažt cjes wejrqui? Kuztanami animužtanami Yoozquin mayiziz waquizičha. Nižaza kuztanami animužtanami Yooz wirsu its waquizičha. ¹⁶ Animukaz ana pajta tawkžtan Yoozquin gracias cjican chiyasačha. Pero jalla nuž chiyan parti nonžñi žoñinac̃ac̃qui anaž intintazi atasach̃a. Jaziqui: “Amén. Jalla nužoj c̃jila”, cjican ana kjaazñi atasach̃a. ¹⁷ Ana pajta chiita orasunac̃qui walikaz cjesačha, Yoozquin gracias cjicanac̃qui. Pero nii orasunac̃qui parti criichinac̃žquiziqui anaž yanapčha, Yoozquin juc'anti kuzziz cjeayajo. ¹⁸ Wejrqui ana pajta tawkžtan juc'anti chiyučha tjapa ančhuc̃aquiztan. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyučha. ¹⁹ Jalla nuž cjenami parti criichinac̃žtan ajčžcu, wejrqui nii parti criichinac̃žquiz tjaajnz pecučha. Jaziqui ana pajta tawkžtan anal chiiz pecučha. Jalla nuž chiyan parti criichinac̃ac̃qui anaž tantiyi atasach̃a. Jalla nižtiquiztan iclizziz žoñinac̃žtan ajčžcu pjijska intintita takunaca chiiz pecučha, tunca waranka ana pajta takunac̃quiztan.

²⁰ Jilanaca, cullaquinaca, pruebaž tjonan, anapan uj paa. Antiz zuma pinsiñiz cjee. ²¹ Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjičha: “Wejrqui yekja wajtchiz žoñinac̃žquiz paljayskatačha. Ninac̃ac̃qui ana intintaz-zuc tawkžtan tii wajtchiz žoñinac̃žquiz paljayaquičha. Nižta ana pajta taku nonžcanami tii wajtchiz žoñinac̃ac̃qui anaž wejtquin kuzziz cjequičha. Jalla nuž cjičha Yooz Jiliriqui”. ²² Ana pajta takunaca paljayanac̃qui jalla nii chiita takuqui žiñalažtakaz cjequičha, ana criichi žoñinac̃žquiziqui. Nii ana intintazzuc takunac̃ac̃qui anačha criichi žoñinac̃žtajapa. Yooziž tjaata takuž jalla ničha criichi žoñinac̃žtajapac̃qui. Nii takuqui anačha ana Yoozquin criichi žoñinac̃žtajapac̃qui. ²³ Tjapa criichi žoñinac̃žtan ajcziž cjen tsjii ana criichinac̃ac̃qui luzasačha. Nekztan, ana pajta takunac̃akaz chiiñi nonznaquiz niiqui, ninac̃ac̃qui criichi žoñinac̃žquiz chersnac̃quičha lucurat žoñinac̃ažtakaz. ²⁴ Pero criichinac̃ac̃qui Yooziž tjaata takunac̃akaz paljayaquiz niiqui, nekztan nii ana criichi žoñinac̃ac̃qui persun kuzquiz sint'aquičha. Yooz taku paljaytaž cjen, nii ana criichi žoñinac̃ž ujnaca tjeežtaž cjequičha. Nii criichinac̃ž chiita takunaca nonžcu persun kuzquiz amayt'asaquičha, nekztan persun ana zuma kamtaž pajaquičha. ²⁵ Jalla nuž ninac̃až chojzaca uj paatanac̃ac̃qui tjeežtaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan quillžcu, werar Yoozquin macjatasach̃a, nižžquin sirwizjapa. Nekztan chiyaquičha; “Yoozqui ančhuc̃atankalčha”, cjicanac̃qui.

CULTO PAAZ PUNTU

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, iclizziz žoñinac̃žtan ajczcan, jalla tuž waquizičha. Yekjapanac̃ac̃qui Yooz wirsu tjaajnasach̃a. Yekjapanac̃azti tsjii zuma taku tjaajnasach̃a. Yekjapanac̃azti tsjii Yooziž tjaata taku intintiskatasach̃a. Yekjapanac̃azti ana pajta taku paljayasačha. Yekjapanac̃azti nii ana pajta chiita taku zumpacha intintiskatasach̃a.

Jalla niiqui walikazza. Pero tjapa chiita takunacaqui criichinacžquiz yanapz waquizičha, Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo. ²⁷ Nii ana pajta taku paljayñi žoñiqui tsjii pucultan čhjepultanz nuž cjesačha. Nižaza niiz jaru niiz jaru turnasasačha. Nižaza ninacž chiita taku intintiskatta cjis waquizičha. ²⁸ Intintiskatñi žoñi ana želaquiz niiqui, nekztan ana pajta takunaca ana chiiz waquizičha. Pero nii ana pajta taku chiiñi žoñinacaqui persun kuzquiz paljayasačha, Yoozquinami. ²⁹ Nižaza nii Yooz takunaca paljayñi žoñinacaqui tsjii pucultan čhjepultanz nuž cjesačha. Parti criichinacaqui ninacž chiita taku zumpacha tantiyaquičha, werara ana werara paljayñi, jalla nii. ³⁰ Yoozqui tsjii julzi žoñžquiz taku tjaaquiz niiqui, nekztan nii ora chiiñiqui nužquiz apatatasachha, niiz chiizquiztan. ³¹ Jilanaca, cullaquinaca, paljayñi žoñinacaqui niiz jaru niiz jaru paljayz waquizičha, parti criichinacaz Yooz taku zumpacha zizajo, nižaza juc'anti Yoozquin kuzziz pek'inchayta cjeyajo. ³² Nii Yooz taku paljayñi žoñinacaqui persun kuzquiz zuma ewjas waquizičha, niiz jaru niiz jaru paljayzjapa. ³³ Iclizquiziqui Yoozqui anaž tsjiiza tsjiiza arañi pecčha. Iclizziz žoñinacžtan ajcžcu zuma lijituma Yoozquin rispita. Zuma walikaz ajcz waquizičha. Jalla nuž pecčha Yoozqui.

Jalla tuž criichi žoñinacaqui ajczñipančha tjapa wajtquiziqui. ³⁴ Nižaza iclizquiziqui maatak criichinacaqui ch'ujupanz želasachha, anaž chiiz waquizičha. Nižaza maatak criichinacaqui luctakž mantuquiz cjis-tančha. Jalla nuž cjičha cjiirta Yooz takuqui. ³⁵ Maatakaqui tsjii puntu ana zuma intintičhaj niiqui, kjuyquin persun luctakžquiz pewcz-naquičha zuma intintizjapa. Nii ajcztiquizpacha ana pewcznaquičha, criichinacžtajapa ana ombrawillta cjeyajo.

³⁶ Ančhucqui nii tjaaajinta jaru kamz waquizičha. Yooz takuqui ančhucquiztan anaž kalltičha. Nižaza anačha ančhuc alajquizkaz Yoozqui taku tjaaichiqui. Weriž tjaaajintacama kamčha tjapa iclizziz žoñinacaqui. ³⁷ Jakziltat Yooz taku paljayz kamañchiz cječhaja, nižaza jakziltat Espiritu Santuž tjaaata kamañchiz cječhaja, jalla ninacžlaqui tii weriž cjiirta taku pajstančha. Jalla tii takučha Yooz Jilirž mantitaqui. ³⁸ Jakziltat tii weriž cjiirta taku ana pajz pecčhaj niiqui, parti criichinacaqui nii žoñžquiz anaž pajaquičha. Nii žoñiqui anapanž Espiritu Santuž tjaaata kamañchizqui.

³⁹ Wejt jilanaca, cullaquinaca, tužučha chekanaqui. Yooz takunaca paljayz kamañquiz kuz tjaa. Pero tsjii žoñiqui ana pajta tawkžtan čiyaquiz niiqui, jalla nii chiiñi žoñžquiz anaž atajz waquizičha. ⁴⁰ Jilanaca, cullaquinaca, iclizquiziqui zuma jurmali cultu paaz waquizičha, nižaza ajcztiquiz paljayñinacaqui niiz jaru niiz jaru chiiz waquizičha.

15

JESUCRISTUZ JACATATTA PUNTU

¹ Jilanaca, cullaquinaca, weriž tjaaajinta takunaca cjuñskatz pecučha. Wejrqui werar liwriiñi Yooz taku tjaaajinchinčha. Nižaza weriž tjaa-jintanaca nonžcu ančhucqui catokchinčhucčha; nižaza nii tjaaajinta-cama kamzjapa tjup kuzzizčhucčha. ² Nižaza liwriiñi Yooz taku tiraž catokaquiz niiqui, nii liwriiñi Yooz takuž cjen ančhucqui tsjan tsjan ujnacquiztan liwriita cjequičha, tsjan zuma kamzjapa. Juñta kuzquizkaz

catokchizlaj niiqui, nii juntuñaallakaz catoktiquiztan ultimu ana liwriitaž cjequičha.

³ Wejrqui ančhucaquiz juc'ant chekan takunaca tjaajinchinča. Tuquiqui wejtquiz zakaz nii zuma takunacaqui tjaajintatača. Jalla tužuča nii tjaajinta takunacaqui. Jesucristuqui učum uj laycu ticziča. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz cijrtatažlaja, jalla nii cijirta jaru cumplissiča. ⁴ Nekztanaqui Jesusiž curpuqui tjažtatača. Nekztanaqui nuž tjažtiquiztan čjep majquiztan ticziquiztan jacatatchiča. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz tuquitan cijrtatažlaja, jalla nii jaru cumplissiča. ⁵ Jacatatžcu Jesucristuqui Pedružquiz parizichiča. Nekztanaqui niž illzta apostolanacžquiz parizichizakazza. ⁶ Nekztanaqui niž wiruñ pjijska patac jilanac ajcziquiz parizichizakazza. Jila parti ninacaqui tira žejtča, tsjii kjažta žoñinacaz ticziqui. ⁷ Niiž wiruñ Jacobžquiz parizichizakazza. Nekztanaqui tjapa niž illzta apostolanacžquiz parizichizakazza.

⁸ Ultimquiziqui wejtquiz zakaz parizichiča. Wejrqui parti apostolanacžquiztan wirwirilla Yooz partiqui luzzinča. ⁹ Wejrqui parti apostolanacžquiztan ana ancha waquizuča. Tuquiqui wejrqui Yoozquin criichinacž quintra ojklayiñtača. Jalla nižtiquiztan anatača Cristuž apóstol cjita cjichuca. ¹⁰ Yooz wejtquiz okžniž cjen, wejrqui apóstol kamañquiz uchtitča. Pero ana ina Yoozqui wejr utchiča. Wejrqui apóstol kamañquiz juc'anti jilacami langzinča nii parti apostolanacžquiztan. Nii langztiquiztan wejrqui ana honorchiz cjichucača, Yoozza honorchizqui. Yoozqui wejtquiz wali yanapchiča, apóstol kamañquiz zuma cumplisjapa. ¹¹ Nužulkazza nii puntuqui. Chekpachača wejrnacqui ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljaychintqui. Jaziqui ančhucqui nii liwriiñi taku tjapa kuztan catokchinčhucča.

ZOÑINACAQUI JACATATAQUICHA

¹² Jaziqui wejrnacqui tjaajinchinča, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchi, jalla nii. Yekjap ančhuczi chiiñiča: “Žoñinacaqui ticžcu ana jacatatasča”. ¿Kjažta nižta cjesajo? ¹³ Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, Jesucristuqui anapaj jacatatchi cječhani. ¹⁴ Nižaza Jesucristo ana jacatatchizlaj niiqui, jalla nižtiquiztan wejrnacaz paljayta liwriiñi taku nuž cjenacqui inapankat cječhani. Nižaza ančhuca Cristužquin criichi kamañacqui inapanzakat cječhani. ¹⁵ Wejrnacqui “Yoozqui Cristo jacatatskatchiča” jalla nuž cjiwchiya. Ana jacatatchizlaj niiqui, wejrnacqui toscar tisticužtakazlani Yooz puntuquiztanani. Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Yoozqui Jesucristo anapaj jacatatskatchi cječhani. ¹⁶ Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Jesucristupacha anapaj jacatatchi cječhani. ¹⁷ Nižaza Jesucristuqui anapan jacatatchizlaj niiqui, ančhucaž nižquin tjapa kuztan criitaqui inapankat cječhani. Ančhuca ujquiztan anapan liwriita cječhani. ¹⁸ Nižaza Jesucristužquin criichi ticzi žoñinacaqui ninacž ujchiz cjen casticta cječhani. ¹⁹ Jesucristužquin criichinacaqui ultim liwriiz ora tjewža. Nii tjewzqui inakazlaj niiqui, učumqui ana criichi žoñinacžquiztan juc'anti incalltaž cječhani.

²⁰ Pero ultim werara Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchipancča. Jalla niičha primir ticziquiztan jacatatchi žoñiqui, primira pookchi zkala ricujtažtakazza. ²¹ Primirquiztanpacha tsjii žoñiž uj paachiž cjen,

tjapa zoñinacaqui ticstanča. Jalla nižtakaz tsjii zoñiž cjen tjapa Jesucristužquin criichi zoñinacaqui jacatataquiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²² Adán cjeta zoñiž cjen tjappachaž ticža, jalla nižtakaz Jesucristo cjeta zoñiž cjen tjapa nižquin criichi zoñinacaqui jacatatskatta cjequiča. ²³ Nižaza tjapa criichinacaqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla niicama jacatatskatta cjequiča. Jesucristo, niiča primiraqui. Nekztan Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui niž parti zoñinacaqui jacatataquiča. ²⁴ Jalla niž wiruñ niž parti zoñinacaž jacatattiquiztan, tii muntuquiz tucuzinznacuica. Nekztan tjapa Jesucristuž quintrajilirinacami, nižaza niž quintramantiñinacami, nižaza niž quintrazziznacami, jalla tjappacha liwj tjtantaž cjequiča. Jalla nekztanaqui tjapa mantizqui Yooz Ejpžquin intirjitaž cjequiča. ²⁵ Pero anziqui Cristuqui tira mantistanča niž quintrarionaca liwj atipscama. Niž quintranaca tjewcztažokaz cjequiča. ²⁶ Ultimquiziqui ticzqui atiptaž zakaz cjequiča. Ticzqui ana iya želaquiča. ²⁷ Yoozqui Cristo utchiča tjappacha mantizjapa. Yooz Ejpkaža ana Cristuž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntu kjanča. Tjapa nekztanaqui Cristuž mantuquiz žejlča. ²⁸ Yoozqui Jesucristo utchiča, tjappacha mantizjapa. Ultimquiziqui Jesucristo Yooz Majchqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacami atipžcu, niipachaž Yooz Ejpž mantuquiz cjequiča. Yooz Ejpča wiñaya juc'ant chekanaqui cjequiča, tjappachquiztanaqui.

²⁹ Tsjiilla cjesača, jacatatpuntuzakaz. Ančhucaltaž tsjii cuzturrumpi žejlča, criichi zoñiqui ima bautistan, ticziž cjen, žejtñi criichi zoñiqui nii ticzi criichiz cuntiquiztan bautismo tanzñiča. Ticziquiztan ana jacatatchi cječhaja, ¿Kjažtiquiztan nižta paa ančhucjo? ¿čhjuljapa bautismo tanžjo? ¿Ticzi zoñž cuntiquiztanajo?

³⁰ Nižaza ticziquiztan ana jacatatchi cječhaj niiqui, ¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zapuru sufrican Yooz taku paljayz kamañquiz tira ojklajojo? ³¹ Apóstol kamañquiz ojklayan anchucqui Jesucristo jiliržquin criichinčhucča. Jalla nuž cjen cuntintuž wejrqui. Jalla nuž chiican werar razunal chiyuča. Nižaza zapuru wejrqui ticz llaquizican želuča, apóstol kamañquiz ojklayan. Jilanaca, jalla nuž chiican, werar razunal chiyuča. ³² Wejrqui Efeso cjeta wajtquin preso cjicanaqui anawal q'uit animalanacžtan kichjaskattatača. Ticziquiztan anažlaja jacatati niiqui, weriž nuž sufritaqui inakat cječhani. Ana criichi zoñž pinsita jaru inapankazza weriž sufritaqui. Ninacaqui tuž cjiñiča: “Lujlžla, licžla, jaka kat učhumqui ticznačan”, jalla nuž cjiñiča ana criichi zoñinacaqui. Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, nuž cjiñi zoñinacaqui zuma razunchiztakat chiičhani. Pero ultimu zoñinacaqui jacatataquiča.

³³ Jaziqui ančhucqui anaž incallskata. Ana zuma kamañchiz mazinacchizčhucchalaj niiqui, ančhucqui zuma kamañquiztan tsjii kjutñi chjichtaž cjesača. ³⁴ Ančhucqui zuma lijitum razunanacchiz cjsina; nižaza lijituma cjee; anaž uj paa. Yekjap ančhucqui Yooz puntunaca ana zuma zizza. Jalla nii ančhucquiz chiižinuča, ančhuc azajo.

JACATATCHI ZOÑINACŽ CURPU PUNTU

³⁵ Cunamit tsjii zoñiqui pewcznačan, tuž cjican: “¿Jaknužt ticzi zoñinaca jacatataquejo? ¿čhjuluz cherchi curpuchiz cjequejo?” ³⁶ Zumzu pewczñi pewcziča. Semilla čhjaczcu, nii čhjacta semillaqui ana katchi cjequiz niiqui, ew zkala ana jecznašača. ³⁷ Nii čhjacta semillaqui

anaž ew zkalapacha cjesača. Nii čhjacta semillaqui semillakazza, trigo cjenami, yekja cjenami, semillakazza, anaž ew zkalapacha cjesača. ³⁸ Semilla čhjactiquiztan jaknužt Yoozqui munčhaja, jalla nižta ew zkala ulanskatča. Čhjacta semillquiztan jama, punta puntaž ew zkala ulanča. Tjapa zkalanacaqui anača tsjiikaz. Punta punta žejlča. ³⁹ Jalla nižta iratača tii muntuquiz žejlči curpuqui. Zoñinacž curpuqui yekjača. Ch'iznacž curpuqui yekjača. ⁴⁰ Nižaza arajpachquin žejlčinacž curpuqui yekjača. Nižaza yokquiz žejlčinacž curpuqui yekjača. Arajpach curpuqui tsjemata cheechi tjeēza yokquiz žejlči curpuquiztan. ⁴¹ Tjuñ kjanaqui tsjematača jiiz kjanquiztan. Nižaza tsjematazakazza warawarž kjanquiztan. Nižaza tsji warawarž kjanaqui tsjematazakazza yekja warawarž kjanquiztanaqui. ⁴² Jalla nižta iratača jacatatzqui. Ticzi curpuqui tsjematača jacatatchi curpuquiztan. Nii ticzi curpuqui tjaž, nižazaž mojkča. Nii jacatatchi curpuzti ana ticznasača, nižaza ana mokasača. ⁴³ Nii ticzi curpuqui ana honorchizza. Nii jacatatchi curpuzti zuma honorchizza. Nii ticzi curpuqui ana azzizza. Jacatatchi curpuzti walja azzizza. ⁴⁴ Nižaza ticzcuca curpuqui tii muntuquiz kamzjapa curpukazza. Jacatatchi curpuqui tsjematača, wiñaya kamzjapa. Tii muntuquiz kamcan, zoñinacaqui curpuchizza. Nižta zakaz jacatatžcu curpuchiz zakaz cjequiča, wiñaya kamzjapa.

⁴⁵ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tuquita zoñiqui Adán cjitatača, nižaza žejtči curpuchiztača, tjapa niž majch maatinacžtajapaqui”. Cristuqui Adanžtapachazakazza. Jalla niiqui wiñaya žetiž tjača, tjapa nižquin criichi zoñinacžtajapaqui. Yooztan kamz, jalla niča wiñaya žetiqui. ⁴⁶ Tii muntuquiz zoñinacaqui kamča žejtči curpuchiz. Wiruñiqui jacatatžcuqui zoñinacaqui wiñaya žejtči curpuchiz cjequiča. ⁴⁷ Tuquita zoñiqui yok pjilquiztan paatača. Wiruñita zoñiqui, Jesucristo Jiliriqui, arajpachquiztan tjonchiča. ⁴⁸ Tii yokquiz kamči zoñinacž curpuqui Adanž curpu iratača. Nižaza Yooztan arajpachquin kamči criichinacž curpuqui Jesucristuž jacatatchi curpu iratača. ⁴⁹ Učumnacaqui Adán irata curpuchizza. Pero jacatatžcu Jesucristo irata kamaquiča, ew curpuchiz.

⁵⁰ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntu tjaajnuča, ančhucacuz zizkatzjapa. Janchichiz nižaza ljokchiz curpuqui arajpach wajtquin ana luzasača. Nižaza tii mojkči curpuqui anaž wiñaya žetasacha arajpachquin. ⁵¹ Tsji zakaz ančhucacuz zizkatz pecuča. Tjapa criichinacaqui anaž ticznaquiča. Pero tsji ratullakaz curpunacaqui campiižintaž cjequiča. ⁵² Tsji čhjui jaknužt ch'ipquinižlaja, jalla nuž tsji ratulla curpu campiižintaž cjequiča. Arajpach anjilaž trompeta tjawžtan, curpunacaqui campiižintaž cjequiča. Nii trompeta tjawžtan, ticzi zoñinacaqui jacatatskattaž cjequiča, ana iya ticzjapa. Nižaza žejtči zoñinacž curpunacazakaz campiižintaž cjequiča. ⁵³ Tii yokquiz žejlči curpuqui anaž wiñaya tjurči cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ew curpuž tanstanča wiñaya žejtzjapa. Nižaza učum ticzči curpuqui anaž wiñaya tjurči cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ana ticzči curpu tanstanča. ⁵⁴ Učumnacaqui ew wiñaya žejtči curpuchiz cjequiča, nižaza ana ticzči curpuchiz. Jalla nuž wattan Yooz takuqui cumplissi cjequiča. Yooz takuqui tuž cjiča: “Ticzqui atipžtaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan ana iya ticz želaquiča. ⁵⁵ Nižaza ticzqui

anapanž iya atipaquiča”. Ticzqui anaž iya žoñinacžquiz llaquita cjiskataquiča. ⁵⁶ Ujchiz cjen ticz žejlča. Nižaza ticzqui žoñinacžquiz llaquita cjiskatča. Nižaza tuquita cijrta liiqui žoñinacžquin persun ujnaca tjeeža. ⁵⁷ Wejrqui Yoozquin ancha gracias cjian tjaa-uča. Jesucristo Jilirž cjen učhumqui ticzquiztan atipaquiča.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan, weriž pecta jilanaca, Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Yoozquin tjup kuzziz cjee, nižaza Jesucristo Jilirž tjaata kamañquin juc'anti juc'anti kuz tjaa. Ančhucqui zizza, Jesucristo Jiliržtajapa langzqui anača inaqui.

16

CRIICHINACZTAJAPA PAAZ JUNTIZ PUNTU

¹ Tsji zakal chiižinuča, criichinacžtajapa paaz juntiz puntuquiztan. Jaknužt Galacia provinciquin wejrqui tjapa iclizziz žoñinacžquiz chiižinchinčhalaja, jalla nižta irata ančhucquiz chiižinuča, paaz juntantiz waquiziča, pori criichinacžquiz yanapzjapa, jalla nii. ² Zapa siman tumincuqui ančhucqui ančhucž cantiquiztan jama t'akz waquiziča. Jalla nuž t'akžcu chjojwaquiča wejt tjonzcama. Nekztan weriž tjontan, ana žoñ žoñžquiztan apura ojklaycan paaz juntantichuca. Ančhucž t'akzta paazqui listupachakaz cjequiča. ³ Nižaza ančhucqui tsjii kjaž jilanaca illz waquiziča, nii juntantita paaz chjichñijapa Jerusalén wajtchiz criichinacžquiz. Nižaza ančhucqui nii illzta jilanacžquiz tsjii carta credencialž tjaquiča. Nekztanaqui wejr tjonžcu, wejrpachal ninaca cuchanžcača Jerusalén watja. ⁴ Wejr ojchucu cjequiz niiqui wejttan chicaž okaquiča ninacaqui.

TSJII KJAZT PUNTUNACA

⁵ Ima tjoncan, wejrqui Macedonia yokaran ojklayasaj cjiwča. Wiruñaqi Corinto irantasaj cjiwča, ančhucquiz tjonzjapa. ⁶ Irantižcu tsjii kjaž maj kamačhan, uz cunamit nicju sac timpu watačhani. Nekztanaqui ančhucqui wejt ojklayzjapa yanapasača, jakzi ojcz cjenami, jalla nii. ⁷ Wejrqui tsjii upacama watcankaz ana tjonz pecuča. Antiz tsjii kjaž maj ančhucatan kamz pecuča, Yooz Jiliriž munan. ⁸ Pero Efes wajtquin kamača Pentecostes tjuñicama. ⁹ Tii Efes wajtquiz ancha Yooztajapa langz žejlča. Nižaza zumpachapan langznan, walja žoñinacqui criyačhani. Nižaza walja Yooztajapa langzñi quintru žoñinaca žejlča.

¹⁰ Timoteož irantižquitan, ančhucqui Timoteož kuz cuntintupanž cjiskataquiča. Niiqui Yooz Jiliržtajapa langža, wejr irata. ¹¹ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančhucquiztan nii Timoteo iñarasača. Antiz ančhucqui juc'antiž yanapaquiča, nii zuma cuntintu tira ojklajajo. Nižaza nii yanapaquiča, wejr chertzñi quejpžcajo. Tekzi wejrqui Timoteo tjewznuča parti criichi jilanacžtan.

¹² Apolos jilž puntuquiztan tiil maznuča. Wejrqui ancha niižquiz rocchinča, yekjap jilanacžquiz cumpañt'ajo, ančhucquin chertzñi. Parti jilanacžtan ojcz cjen Apoluqui ana okawk cjichiča. Wiruñ niiqui ančhuc chertzñi okačhani, atchucž cjen.

¹³ Ančhucqui persun kamaña cwitaza. Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Yooz aztan tjup kuzziz cjee. ¹⁴ Chjulu paacanami zuma munaziñi kuzziz cjee.

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza. Acaya yokquiz Estefanasqui niiz jamillanacžtanpacha primira Yoozquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui parti criichi jilanacžquiz yanapzjapa kuz tjaachiča. ¹⁶ Jalla nižta kuzziz žoñinacž tawk jaru kama. Nižaza tjapa nižta criichinacžquiz yanapñinacami, nižaza Yooztajapa langžñinacami rispitaquiča. Nižaza ninacž tawk jaru kama. ¹⁷ Estefanastan Fortunatžtan Acaicužtan jalla ninacaž tjontan, walja cuntintutača wejrqui. Ančhucaž ana wejttanž žejlchucaž cjen, ninacača ančhuc cuntiquiztan wejr yanapchiqui. ¹⁸ Wejttan kamcan ninacaqui wejt kuzquiz amtaychiča, jaknužt ančhuca kuzquiz amtayčhaja, jalla nižta. Nižta žoñinacaqui, rispittaj cjila.

¹⁹ Asia provinciquin žejlñi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquiča. Aquilžtan Priscilatan, nižaza ninacž kjuyquiz ajczñi jilanacžtan, jalla tjapa ninacaqui ančhuc criichinacžquin tsaanžquiča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. ²⁰ Nižaza tjapa criichi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquiča. Nižaza ančhucaquiz porapat zuma kuztan tsaanassnaquiča.

²¹ Wejrqui Pablutča. Persun kjaržtan tii weriž tsaanta litraqui cji-jruča.

²² Jakziltat Jesucristo Jiliržquin ana kuzziz cječhaja, nižaza quintra cječhaja, jalla niiqui anawalquiz uchtaž cjequiča. ¡Učhum Jesucristo Jiliri urej tjonla!

²³⁻²⁴ Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz zuma yanapt'ila. Nižaza wejrqui tjapa ančhucaquin k'ayichučha Jesucristuž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

¹ Wejr Pabluqui Jesucristuž illzta apostoltča. Yoozqui niiž mu-nañpi jaru tii apostol puestuquiz wejr utchiča. Jaziqui tii cartal apayžcuča ančhucaquin Corinto wajtchiz žoñinaca. Wejtta Timoteužtan ančhucaquin tsaanžcuča. Nižaza tjapa Acaya yokquin kamñi žoñinacžquin tsaanžcuča. Ančhucqui Yoozquin criichiž cjen Yooz icliz žoñinacžhucča. ² Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

YOOZ EJP ANCHA OKZŇI NIZAZA KUZŇI KUZIZ

³ Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiz honora waytitaj cjila. Yooz Ejpqui okzŇi kuzzizpanča, nižaza sufrita žoñinacžquiz zumpacha kuzŇipancha. ⁴ Wejrnacaž sufranam Yooz Ejpqui kuzŇipancha, nizat-pacha wejrnacaž sufrita jilanacžquiz kuzjapa. Nekztanaqui wejrnacqui sufrita jilanacžquiz maznasača, "Yoozqui amquiz kuznasača", cjican. Nižaza wejrnacpacha ninacžquiz kuznasača. ⁵ Jesucristužquin criichiž cjen Jesucristuž irata ancha sufruča. Nižaza Jesucristuča wejrnacaquiz zumpacha kuzŇiqui. ⁶ Jaziqui wejrnacqui ančhucaquiz tsjan zuma kuznasača. Nižaza Yooz taku paljaycan ančhucaltajapa sufruča, ančhuc liwriyta cjisjapa. Nižaza wejrnacqui Yooziž kuztača. Jaziqui nižtakaz ančhucaquiz kuznasača. Nekztan ančhucqui kuzta kuzziz cjen sufrinaca wataquiča, ana ančhuca kuz turwayskatžcu. Jaziqui ančhucqui wejrnac irata sufrican, pasinziz kuztan awantasača. ⁷ Ančhucqui tjurt'iñi kuzzizčhucča. Jalla nužupanča ančhucqui. Ančhucqui wejrnac irata sufriča. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz zakaz kuznaquiča. Jalla nužupanž cjequiča.

⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii puntunaca ančhucaquiz zizkatz pecuča. Asia yokaran ojklaycan, ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrican azi up-zižtakaz cjissintača, ticzmayažtakaztača. ⁹ Jalla nižta sufritiqiztan kuzquiz tantiichinča, ticzucapan, jalla nii. Pero Yoozza ticzinacami jacatatskatŇiqui. Jalla nižta sufrichinča, persun azquizimi nižaza pinsitanacquizimi ana kuzziz cjisjapa, antiz Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. ¹⁰ Ultimquiziqui Yoozqui wejr liwriichiča, nii ticzmaya ojklayta pruebanacquiztan. Nižaza wilta nižta prueba tjonaquiz niiqui wilta Yoozqui wejr liwriyaquiča. Yoozquin kuzziz cjican, jalla nužupanča wejt razunaqui. ¹¹ Ančhucqui wejtquiz mayizinalla, wejt pruebanacquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž ančhucaž ancha mayizintaž cjen liwriital cjeeča. Jalla nekztan weriž yanaptaž cjen ančhucqui Yoozquin gracias cjican chiyasača. Jaziqui wejtta japa mayizinalla.

PABLO CORINTO WAJTQUIN OJKZ PECATCHA

¹² Wejrqui ančhucatan, nižaza tjapa žoñinacžtanami Yooz zuma kamañchiz kamchinča, zuma lijituma. Ana pizc kuzziz kamchinča. Wejt kuzquiz zizuča anal toscara chiyuča, weraral chiyuča. Jalla nižta zuma kamcan, ana žoñiž pinsita jaru kamchinča. OkzŇi Yoozqui

wejtquiz yanapchiča, nižta zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamtaž cjen cuntintutča wejrqui. ¹³ Weriz cjiirtaqui zuma werara zakazza. Liican, ančhucqui kjanaž intintasača. Ana incallni kuztan cjiiržcuča. ¹⁴ Yekjapanacaqui ančhucacuitan wejt kuz pajča. Wejt kuzqui juc'anti zumpacha pajspanča ančhucqui. Nekztan Jesucristo jiliriž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui weriz cjen cuntintuž cjesača, jaknužt wejrqui ančucaž cjen cuntintul cjeeča, jalla nižta. ¹⁵ Ančhucatan wejttan walikazza. Jalla nužupanča. Jalla nižtiquiztan weriz ojklaytiquiz ančhucacuin wilta tjonz pecaytuča. Nekztan ančhucqui pizc wilta cuntintu cjiskattaž cjitasacha, weriz pizc wilta tjonžtiquiztan. ¹⁶ Primiraqui Macedonia cjita provinciquin ojkan ančhucacuit tjonz pecaytuča. Nekztan Macedoniquin ojkažu wilta ančhucacuit tjonz pecaytuča. Jalla nuž ančhucqui wejr yanaptasača, Judea yokquin irantizjapa. Nužupan tantižcu ana atchinča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan yekjap zoñinacaqui wejtjapa chiichiča, Pabluqui p'ajpacužtakaz chiichiča, cjican. Anača werara ninacž tantiitaqui. Wejrqui ana tantiyiñča ana criichi zoñižtakaz. Ana criichi zoñinacaqui p'ajpawc razunchiz chiyasača. ¹⁸ Lijitum Yoozqui zizza, wejrqui anača p'ajpacužtakaz chiichintqui, nii ¹⁹ Silvanužtan, Timoteužtan, wejttan, jalla wejrnacqui anapan p'ajpawc razunanaca chiichintqui. Ančhucatan kamcan Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan lijituma chiichinča. Nižaza Jesucristuqui zuma lijitumača. Niiž chiita taku cumpliñipanča. ²⁰ Nižaza tjapa Yooz taku cumpliñipanča. Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yooz tawkuiztan "Nužoj cjila" cjiñča. Nuž cjican Yoozquin honora tjaaucha. ²¹ Nižaza Yoozza wejtnacquizimi ančhucacuitimi Jesucristužquin tjurt'iñi kuzziz cjiskatñiqui. Nižaza Yoozza wejr utchiqui, niiž apóstol cjisjapa. ²² Yoozqui nii tjeeziča, nižaza wejtnaca kuzquiz niiž Espiritu Santo luzkatchiča. Jalla nižtiquiztan kjana tjeeztača, Yooz zoñinacača wejrnacqui, nii.

UJCHIZ ZOÑI PERTUNTA

²³ Jilanaca, cullaquinaca, Corinto wajtquin tsjii tjonžni okitača. Pero ana tjonchinča, ančhuc ana ujzjapa. Jalla niiča ana wejr tjonni razunaqui. Yoozqui zizza, weraral cjiwča wejrqui. ²⁴ Ančhucqui Yooz mantuquiz žejlča, anaž wejt mantuquiz. Pero ančhucacuit chiižinačaj niiqui, yanapz pecuča, ultimu ančhuc juc'anti cuntintuž cjisjapa.

2

¹ Wejrqui tantiichinča, imazi ančhucacuin wilta tjonžni. Wilta llaquiskatz anal pecatuča. ² Ančhucacuit llaquiskatasaz niiqui, anaž čhulumi wejtquiz cuntintu cjiskatasacha. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjiskatñiqui. Jalla nižtiquiztan ančhucacuit ana wilta llaquiskatz pecatuča. ³ Jaziqui ančhucacuin tjonz cjenpacha tuqui cjiiržquichinča zumpacha ewjt'ican, ančhuc anawalinaca azquichjapa. Nekztan wejrqui ančhucacuin irantižcu, cuntintu cjeeča, ana llaquita. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjiskatñiqui, ¿ana jaa? Weriz cuntintu cjen ančhucqui zakaz cuntintuž cjesača. Jalla nužupanž cjesača. ⁴ Tuqui cjiiržquican, ančhucajapa anča kuzquiz sint'iskatchinča nizaza llaquisinča, kaazcama. Jalla nuž cjiiržquican anal ančhuc llaquiskatz pecatuča, antiz wejt zuma munaziñi kuz tjeez pecaytuča. Ančhucatan anča munazuča. ⁵ Nii ana wali kamni zoñiqui ančhucacuit anča

llaquiskatchiċha. Wejtquiz zakaz llaquiskatchiċha; pero anċucaquiz juc'anti. Cunamit anaž tjapa anċucaquiz llaquiskatchižlani, pero jila partipan anċucaquiztan. ⁶ Jila parti anċucquĩ nii ana wali kamñi žoñi casticchinċucċha, nižaza ċjaawjkatchinċucċha. Nužquizkaz ċjila. ⁷ Anziqui nižquiz pertunz waquiziċha, nižaza nižquiz kuz waquiziċha, nii žoñi ana juc'anti upa kuz ċjisnajo. ⁸ Jaziqui anċucaquiz rocuċha, nižquiz zuma munaziñi kuz wila tjeezjapa. ⁹ Tuqui tii puntuquiztan anċucaquiz ċjijržquichinċha, anċuc zumpacha yanzjapa, tjapa weriž ċhiizinta cazzi, ana cazzi, jalla nii. ¹⁰ Nii ujchiz žoñiqui anċucaž pertuntažlaja, jalla niiqui weriž pertuntazakazza. Cristuž yujcquiziqui pertunuċha, anċuc juc'ant zuma ċjisjapa. ¹¹ Nii ujchiz žoñi pertunta ċjis waquiziċha, Satanás diablu ana uċumnacaquiz atipskatzjapa. Diabluž ana wal mañanaca zizza uċumquĩ.

QUINTU ANCHA ZIZ PECCHICHA PABLUQUI

¹² Troas watja irantichinċha, Cristuž liwriñi taku paljayzjapa. Nekztan Jesucristo jilirižtajapa langznan, muzpa žoñinacaquĩ Yooz taku nonziċha. ¹³ Pero Tito ċjita jilžtan ancha zalz pecaytuċha, anċuc quintu zizjapa. Jalla nižtiquiztan wejt kuzquĩ anataċha cuza. Jalla nižtiquiztan Troas wajtchiz žoñinacžquiztan eccu, Macedonia yokquin ojċchinċha. ¹⁴ Nicju tjapa anċucž quintu nonzinċha, walikazza anċucquĩ. Yoozquin ancha gracias ċjican ċhiyuċha. Yoozpanċha anawalinacquiztan wejrnaċa atipskatchiquĩ. Nižaza tjapa ċjutñi Yooz Ejpquĩ Cristuž puntuquiztan paljayta ċjiskatċha wejrnaċaž ċjen. Jaknužt tjapa ċjutñi tsjii zuma ulura žkejtċhaja, jalla nižta irata wejrnacaž paljayta liwriñi taku tjapa ċjutñiž ojċċha. ¹⁵ Wejrnacquĩ zuma inz-inzužtakaz Yoozquiz cuntintu ċjiskatuċha, Cristuž puntu paljaycan. Liwriita žoñinacžquizimi ana liwriita žoñinacžquizimi Cristuž puntu paljayuċha. ¹⁶ Nii ana liwriita žoñinacaquĩ anapan catoktiquiztan juc'anti casticta ċjequičha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaquĩ ana wali ċjionanċi žketñižtakazza ninacžtajapa. Pero nii liwriita žoñinacazti weriž paljayta catoktiquiztan juc'ant zumaž ċjequičha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaquĩ zuma uluražtakazza ninacžtajapa. Jalla nižtiquiztan jequit Cristuž puntuquiztan paljayñi puesto tanznasajo?

YOOZ UCHTA ZONICHA PABLUQUI

¹⁷ Wejrquĩ Cristuž puntu paljaycan anal negocio paa-uċha; nižaza Yooz taku anal queruċha yekjap žoñinacaztakaz. Wejrzi zuma lijituma paljayuċha zuma kuzziz. Yooz uċta apostultċha. Cristužtan wejtta tsjii kuzziz ċjen, Yooz Ejpquĩ zizza, liwriñi Yooz taku lijituma paljayuċha.

3

¹ Jalla nuž wejt puntuquiztan ċhiyanaquĩ, anċucquĩ pinsaċhani, wejr persunpacha honora waytiñi, jalla nii. Yekjapanacaquĩ tsjii carta nombramientužtan ojċlayċha. Nižta carta nombramientuquĩ wejtta ana pecza, anċucaquiz prisintizjapa. Nižaza anċucaquiztan nižta carta anal mayasaċha. ² Anċucpachaċha wejt carta nombramiento cuntaquĩ. Anċucquĩ weriž paljaytiquiztan ew kamañċizza. Tjapa žoñinacaquĩ nii ċherasaċha, nižaza pajasaċha. ³ Cristuquĩ anċucaquiz ew kamañċiz ċjiskatċha, weriž paljaytaž ċjen. Jaziqui anċuca ew kamañquĩ tsjii carta nombramientužtakazza. Jalla nii cartaquĩ anaċha ċċjul tintižtanami ċjijrtaquĩ; anaċha ċċjul mazquizimi ċjijrtaquĩ. Yooz

Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz luzziča, ew kamañchiz cjisjapa. Jaziqui ančuca ew kamañaqui tsjii carta nombramientužtakazza.

CRISTUZ LIWRIIÑI TAKU PALJAYZ

⁴ Ančhucča kjana tjeežñiqui, wejrqui lijitum apostoltqui, nii. Jalla nužupan cjiwča. Cristuž cjen nuž chiyasača Yooz yujcquiz. ⁵ Nuž cjian, zakaz cjiwča: Wejrpacha ana čjul walimi paasača Yooztajapa. Čjul Yooztajapa wali paatami Yooz aztanpankaz paatača. Inakaztča wejrqui. Pero Yoozqui wejr illziča, niž apóstol cjisjapa. ⁶ Yoozpacha wejr utchiča niž ew compromis puntu paljayñi ojklajzjapa. Nii ew compromisiqui anača Moisés cjiirta liiquiztan, antiz Espiritu Santužquiztanča. Nii cjiirta lii cjen žoñinaca inñiernuquin okaquiča, castictaž cjisjapa. Espiritu Santuž cjen žoñinacaqui arajpachquin okaquiča, Yooztan wiñaya kamzjapa.

⁷ Nii Moises cjiirta liiqui maznacquiz litranacžtan cjiirtatača. Nii cjiirta lii tanžcu, Moises yujcqui walja c'ajchiča. Jalla nuž Moises yujc walja c'ajan, parti Israel žoñinacaqui niž yujc ana cheržñi atchiča. Moises yujcqui jalla nuž c'ajñiž cjen, zumat zumat upa c'ajchiča. Yoozqui jalla nižta lii tjaachiča, honorchiz cjisjapa, žoñinaca ana liwriiñi cjenami. ⁸ Yoozqui niž ew compromiso juc'ant honorchiz cjiskatchiča. Ew compromisquiztan Espiritu Santuqui žoñinacžquiz liwriiskatcha. ⁹ Nii honorchiz lii ana cumplitiquiztan učhumqui castictajapa cjiissinčhumča. Pero ew compromiso catokchiž cjen učhumqui Yooz yujcquiz zuma cjiissinčhumča, ana ujchiz. Juc'ant honorchizza nii ew compromisiqui. ¹⁰ Tuquiqui Moisés liiqui honorchiztača. Anžta ew compromisquiztan nii tuquita liiqui anča upa honorchizza, nii anžta compromisiqui juc'ant honorchiz cjen. ¹¹ Nii liiqui Cristuž tjonzcama mantizjapakaz tjaatatača. Nekžtan ana iya walča. Nii ew compromisuzti wiñayaž tjuraquiča. Jalla nižtiquiztan juc'ant honorchiz žejlžtanča.

¹² Jalla nii ew compromiso ut'aytaž cjen wejrnacqui uchtača, wiñaya liwriiñi taku paljayzjapa. Jalla nižtiquiztan tjup kuztan kjanacama chiyuča. ¹³ Nii Moises irata anal paa-uča wejrnacqui. Moisesqui niž c'ajni yujc chjojziča, parti Israel žoñinaca ana cherzjapa, nii yujc c'ajñi katzcama. Moises yujcqui ana tira c'ajñitača. Nii tuž cjiča, liiqui anaž tira walča, apatatta, jalla nii. ¹⁴ Wejrnacqui liwriiñi puntuquiztan kjanacama chiyuča. Pero Israel žoñinacazti nii puntu ana intintazziča. Chojru kuzzizpantača anzcama ana intintazza. Moises lii liižcu nii liiquizkaz pinsiča. Cristužquin kuz tjaaz ana pinsiča. Pero Cristužquin kuz tjaachiž cjenkaz liwriiñi Yooz puntu intintazñi cjesača. ¹⁵ Anzcama Moises lii liicanami ana liwriiñi Yooz puntu intintazasača jila parti judio žoñinacaqui. ¹⁶ Jesucristo jiliržquiz kuz tjaazcu, nekžtanž liwriiñi Yooz puntu intintazasača. ¹⁷ Jesucristo jiliriqui Yooz Espiritužtan tsjii kuzzizza. Nižaza jakziltiž kuzquiz Jesucristuž Espiritu žejlčhaja, jalla niiqui liwriitapanž cjequiča. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen, tjapa učhumqui Jesucristo jilirž honoraž tjeeža, tsjii ispijužtakaz. Nižaza učhumqui zumat zumat Jesucristuž irata juc'ant zuma cjiissa. Nižaza niž irata juc'ant juc'ant honorchiz cjiissa. Jalla nuž učhumnacaltajapa cjiskatcha Jesucristo jilirž Espirituqui. Nužupanča Yoozqui učhumnacaltajapa.

4

YOOZQUI PABLO UTCHICHA APOSTOL PUESTUQUIZ

¹ Jalla nižtiquiztan anal upa kuzziz cjesača. Yoozqui niž okzñi kuzziz cjen wejr apóstol puestuquiz utchiča. ² Jalla nii puestuquiz kamcan, wejrqui ana wali chjojkaka paaznaca, nižaza azzuca paaznaca ana wirapan paachinča. Nižaza ana wali paaz mañanaca ana wira paachinča. Nižaza Yooz taku anal tsjii kjutñi cjiyasača. Antiz kjanacama werarapanikal chiyuča. Yoozza weriž chiitaqui zizñiqui. Nižaza weriž chiitiquiztan tjapa zoñinacaqui persun kuzquiz zizasacha, wejrtča li-jitum apostoltqui, jalla nii. Nuž cjiwča, ana wali zoñinacaz wejtquiz uj tjojtнанami. ³ Weriž paljaytaqui zumzu takužtakazza ana criichi zoñinacžjapaqui. Ninacača infiernuquin ojkninacaqui. ⁴ Tii muntuquiz mantiñi diabluiqui nii ana criichi zoñinacž kuz chojru cjiskatchiča, liwriiñi taku ana intintajo. Zur zoñižtakaz cjiskatchiča, Cristuž liwriiñi kjana ana cherajo, nižaza liwriiñi taku ana catokajo. Nii liwriiñi takuča ancha zumaqui. Ancha zuma Cristuž puntu chiiča. Jesucristuča Yooz Ejpž kuz tjeezñiqui. ⁵ Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Wejrqui Jesucristuž puntuquiztankaz paljayuča. Ultim chawjc Jiliripankazza Jesucristuqui. Nuž cjiwča. Jesucristuž honora waytuča; anača wejt persun honora waytuča. Nižaza Jesucristuž mantuquiz ojklaycan wejrqui ančhuca piyunitča, ančhuc yanapzjapa. ⁶ Tuquitanpacha Yoozqui mantichiča ween zumchiquiz kjana cjeyajo. Nii Yoozpachača wejt kuzquiz kjanchiqui, liwriini Yooz taku zumpacha intintizjapa, ancha zuma Yoozpan pajzjapa. Jesucristuqui niž ancha zuma kamañchiz cjen Yooz kuzmi nižaza Yooz honora tjeeziča, učum nii zuma intintajo.

PABLUQUI ANCHA SUFRICHICHA

⁷ Jaknužt zumanaca tsjii ljoc mazquiquiz chjojta cječhaja, jalla nižta irataž Yoozqui liwriiñi puntu wejtquiz cumpjiichiča zoñinacžquiz paljayajo. Jalla nuž Yoozqui wejr apóstol utchiča, niž juc'ant zuma azi tjeezjapa. Liwriiñi ažiQUI Yoozquiztankaz tjonča, anaž wejtquiztan tjonča. Zoñikazza wejrqui. ⁸ Wejtta ancha anawalinaca želanami, ultimquiziqui wejrqui atipača. Wejt kuz turwayskatanami, anaž wejt kuz llajllasa. ⁹ Zoñinacaz wejr chjatkatanami, Yoozqui wejr ana zinalla ecča. Wejtquiz ancha sufriskatcanami, zoñinacaqui wejr anaž akasača. ¹⁰⁻¹¹ Jesucristužquin sirwican jakziquinami wejr ojklayučhaja, ancha sufruča, ticzmaya cjenami. Jalla nuž sufrican, Jesucristuž cjen tira žetuča; nižtajapa tii curpuquiz kamuča. Jesucristužquin sirwichiž cjen ancha sufruča. “Waj ticznaa; ticznaa” cjiwča. Pero tii ticzñi curpchiz žejtcanaqui, Jesucristuž cjen kamuča. ¹² Wejrqui walja sufrisnacional watuča. Wilta wilta ticzmayažtakaztača, Cristuž puntu paljaycan. Pero weriž paljaytiquiztan ančhucqui Cristuž žeti tanchinčhucča.

¹³ Yooz takuqui tuž cjiča: “Yoozquin kuzziz cjen, wejrqui chiyuča”. Jalla nižta irata wejrqui Yoozquin kuzzizza, sufrita kamcanami. Jalla nižta kuzziz cjen, chiichiyuča, Cristuž puntu paljaycan. ¹⁴ Nuž paljayuča, tuž zizcu: Yoozqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchiča, nižaza Jesucristužtan chica wejrmi ančhucmi jacatatskatta cjequiča. Yooz yujcquin chjichtaž cjequiča. Chjulumi sufrican, nii cjuñznuča. ¹⁵ Tjapa wejtquiz watchinacaqui ančhucaltajapača. Liwriiñi Yooz taku paljayuča, juc'anti juc'anti zoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa, nižaza

ninaca Yooziž yanapta cjiskatzjapa. Jalla nuž cjen tsjan tsjan žoñinacaqui Yoozquin gracias cjican chiyaquičha, nižaza Yoozqui juc'anti honorchiz cjequičha. Jalla nuž pecučha.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui anal llajllazučha. Kjažtami wejt curpu sufrichani wejt kuz zapuru tsjan tjupi cjissa; juc'anti Yoozquin kuzziztčha. ¹⁷ Tii wirquiz kamcan sufrisqui tsjii ratužtakazza; nekztan watčha. Pero tii muntuquiz sufritiquiztan učhumqui arajpachquin wiñaya honorchiz cjequičha. Ancha sufrižcu, ancha juc'anti honorchiz cjequičha. Arajpachquin ancha zuma kamaquičha. ¹⁸ Nužupanž cjequičha, tii muntuquiz žejlñi cusasanacžquiz anačha kuz tjaažqui. Antiz arajpach zumanacžquin kuz tjaaž waquizičha. Nekztan arajpachquin ancha honorchiz cjequičha. Cherta cusasanaca wataquičha. Arajpach zumanacazti wiñaya tjuraquičha.

5

PABLUQUI ARAJPACHQUIN OJKZ PECCHA

¹ Jalla tuž zizučha wejrqui. Tii žejtñi curpuqui ticziž cjequiž niiqui, Yoozqui ew curpuž tjaaquičha, Yooz paata curpu. Nekztan arajpachquin wiñaya kamačha. ² Tii muntuquiz sufricanaqui anchal pasnučha ayincan. Ew arajpach curpu anchal pecučha, nekz kamzjapa. ³ Wejt kuzqui nii ew curpuchiz ancha pecčha, tsjii ew zquiti cujtz pecas, jalla nižta. Ana curpuchiz anal cjis pecučha. ⁴ Tii curpuchiz sufrican, aynučha. Tii curpuqui ticznaquičha. Nižaza tii muntuquiz kamtaqui ana wiñayjapačha. Jalla nižtiquiztan ew yekja curpuchiz cjis pecučha. Arajpachquin wiñayjapa kamz pecučha. ⁵ Yoozpachačha nižtajapa wejr utchičha. Nižaza Yoozza nižž Espíritu Santo wejt kuzquiz luzkatchiqui. Jaziqui arajpachquin kamspančha wejrqui.

⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuzzizpančha. Tii curpuchiz kamcan, arajpachquin Yooztan chica ima žejlčha. Pero arajpach wajtchiz žoñtčha wejrqui. Jalla niil zizučha. ⁷ Tii muntuquiz kamcan, ana Yooz chercan kamučha. Pero ana cherta Yoozquin kuzzizpan kamučha ana nižž cheranami. ⁸ Jalla nižtiquiztan tjup kuzziz želučha. Tii curpuquiztan ulanžcu, nižaza Yooztan chica arajpachquin kamcan, jalla nii walikaz cjesačha. ⁹ Jaziqui žejtcunami, ticz cjenami, Yoozquin kuzziztčha wejrqui. Weriž kamtiquiztan wejt Yoozquiz cuntintu cjiskatzpan pecučha. ¹⁰ Tjapa učhumnacqui Cristuž yujcquiz prisintistančha, pjalžta cjisjapa. Jaknužt tii muntuquiz kamtčhaja, zuma ana zuma, jalla niit jama pjalžtaž cjequičha. Jalla nuž pjalžtiquiztan zapa maynižquiz arajpach kamaña tjaaž cjequičha.

ZOÑINACŽTAN YOOZTAN WALIKAZ CJESACHA

¹¹ Jalla nižtiquiztan Jesucristo jiliri ekscan zuma razunžtan ančhucaquiz chiyučha, zuma kamanchiz kamiñčha, cjican. Toscara anal chiyučha. Wejt kamaña Yooz zizza. Wejr cjiwčha, ančhucqui zakaz zizza zuma kamañchiz kamiñčha, jalla nii. ¹² Jalla nuž chiican, persun honora anal waytiz pecučha. Antiz wejt puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecučha, wejtquiztan cuntintu cjisjapa. Jalla nekztanaqui ančhucqui wejt quintru žoñinacžquiz kjaaznasačha, zuma razuna tjaacan, “Pabluqui zuma kamiñčha”, cjican. Wejt quintru žoñinacaqui žoñinacžquiztan honorchiz cjis pecčha. Ninacžtajapa zuma kuz anaž

importaycha. Tucquin cjis, jalla niikaz importaycha ninacžtaqui.¹³ Wejrzi zuma kuzziz cjis anchal pecuča. Wejt quintra žoñinacqui cjiñiča. “Lucuratača Pabluqui”. Jalla nuž chiyanami Yooztajapakal kamuča. Yekjap žoñinaczi cjiñiča, “Zuma razunžtan čiiča Pabluqui”. Ančhucaltajapa zuma razunžtan chiyuča.¹⁴ Jesucristuqui ancha okzñi kuzziz cjen tjapa žoñinacž laycu ticziča. Žoñinacž cuntiquiztan ticziča. Jalla nužupanča wereraqui. Jalla nuž tjapa kuztan criižcu, wejrqui Jesucristužquin sirwistanča, liwriiñi taku paljaycan.¹⁵ Jesucristuqui tjapa žoñinacž laycu ticziča, žoñinacž ana persunjapa kamajo, antiz Cristužtajapa kamajo. Jalla nižtiquiztan jakziltat ew kamañchiz kamčhaja, jalla ninacqui Jesucristužtajapa kamz waquiziča. Jesucristuča ninacž laycu ticziqui, nižaza jacatatchiqui.¹⁶ Jaziqui Jesucristužtajapa kamcan, zizuča, žoñinacž kuzza chekanaqui, nii. Tuquiqui pinsatuča: Žoñinacž cherchi, pajk puesto ocupchi, wajt honora tanchi, jalla nižtanacača chekanaqui, nuž cjian pinsatuča, Cristuž puntuquiztanami. Ana criichi žoñinacž pinsitakaz pinsatuča. Anziqi ana iya nižta pinsuča.¹⁷ Jaziqui tuž cjiwča: jakziltat Cristužtan tsji kuzziz cjissaja, jalla niiqui ew kuzzizza, nižaza ew kamañchizza. Tuquita kamaña liwj ecta, ew kamañchizpan kamča.

¹⁸ Ew kuzmi nižaza ew kamañami Yooziž tjaatapanča. Cristuž cjen Yoozqui učumnaca pertunchiča, nižtan učumnacatan zuma cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnaca utchiča parti žoñinacžquiz Yooz pertunz puntu paljayajo, Cristuž cjen žoñinacžtan Yooztan zuma cjesača, cjian.¹⁹ Yooz pertunz puntuqui jalla tužuča. Yoozqui Cristuž cjen tjapa žoñinaca pertunasacha, nižtan ninacžtan zuma cjisjapa. Žoñinaca pertunžcu, ana ujchiz cjiskatča, ana casticta cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnacquiz cumpjiichiča, Yooz pertunz puntu paljayajo.²⁰ Jalla nižtiquiztan Cristuž cuntiquiztan ojklayuča niž takunaca paljaycan. Jalla nuž ojklayan Yoozqui weriž cjen ančhucaquiz paljayča. Jaziqui Cristužtajapa ančhucaquiz chiižinuča, Yoozquin kuz tjaalla, nižtan ančhucatan zuma cjisjapa. Jalla nuž chiižinuča.²¹ Cristuqui ana čjul uj paachiča. Učum laycu Jesucristuqui Yooz yujcquiz učum ujnacchiz cjissiča, učumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. Jalla nuž cjiskatchiča Yoozqui, niž pinsitacama.

6

¹ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui Yooztan langznuča, žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Jaziqui ančhucaquiz chiižinuča, liwriiñi Yooz takuqui anača inapankaz nonzqui, nii. Ancha okzñi kuzziz cjen, Yoozqui ančhucaquiz niž liwriiñi taku paljaykatchiča.² Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejrtča okzniñtqui, ančhuc liwriita cjisjapa. Jaziqui tii timpuquiz okzñi kuzziz ančhucaž mayizita nonzinča, nižaza tii liwriiz timpuquiz ančhucaquiz yanapchinča”. Jaziqui Yoozpanča okzñi kuzzizqui. Anziqi žoñinaca liwriita cjesača.

³ Wejrqui anal jec žoñžquizimi t'ezinz pecuča, ujquiz tjojtjapa. Jaziqui ana jecmi weriž Yooztajapa trabajta iñarasača.⁴ Yooztajapa trabajcan, jaknuž watanami, zuma Yooz kamañakaz tjeez pecuča. Yoozquin tjurt'iñi kuz tjeez pecuča, čjul sufrisquiztanami, nižaza čjulquiztan t'akjiri žejlžquiztanami, nižaza čjul ch'ama ojklayzquiztanami. Čjulunacaz watanami tjurt'iñi kuz tjeez pecuča.⁵ Jilanaca,

cullaquinaca, tižta sufrisnaca watchinča: wjajttatača, carsilquiz chawctatača; zoñinacaqui wejtnaca quintrā aptichiča; nižaza muzpa ch'ama langznaca watchinča otchañ tjepi; nižaza ana tjaichi kamchinča, nižaza čherž kjara pascan žejlchinča. Jalla nižta sufrisnaca watchinča, tjurt'iñi kuztan. ⁶ Yooztajapa langzcan, zuma Yooz kamaña tjeez pecuča, zuma lijitum Yooz kamañchiz kamcan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi nižaza pasinziz kuzziz kamcan, nižaza okzñi kuzziz kamcan, nižaza Espiritu Santuž aztan kamcan, nižaza zuma lijitum munaziñi kuzziz kamcan, ⁷ nižaza lijitum Yooz taku paljaycan, nižaza Yooz aztan kamcan. Jalla nižta kamcan zuma Yooz kamaña tjeez pecuča. Nižaza Yooztajapa kamcan, Yooz zuma razunžtan ojklayuča, tsjii zuma armichiztakaz. Yooz zuma razuna chiican, wejrqui zoñinacžquiz Yooz taku catokskatuča, nižaza quintrā zoñinacžquiz Yooz zuma razunžtan kjaaznuča. ⁸ Yooztajapa kamcan, awizaqui wejrqui zuma rispittača. Awizaqui ch'aanitazakazza. Awizaqui zoñinacaqui wejt quintrā ana waliž parliča. Awizaqui zoñinacaqui wejt puntu zumaž parliča. Wejt puntuquiztan yekjap zoñinacaqui “Niñča tsjii kjutñi irpiñiqui” cjican chiichiča. Jalla nuž cjenami, wejrtča werara chiiñtqui, nižaza irpiñtqui. ⁹ Yekjapanacaqui wejr ana pajz pecča. Jalla nuž cjenami, pajtapanikazza wejrqui. Yekjapanacaqui “Niñ Pabluqui ticzla”, cjiñiča. Jalla nuž cjenami tiral žetuča. Wejt Yooz Epiž ujžta cjenami, ana contača wejrqui. ¹⁰ Llaquita kuzziz cjenami, Yoozqui wejt kuzquiz cuntintupan cjiskatča. Poriž cjenami, Yooz taku paljaycan walja zoñinacžquiz ricachužtakaz cjiskatchinča. Ana čhjulchiz cjenami, tjapa wejtta žejlča, Yooz maatiž cjen. ¹¹ Corinto wajtchiz jilanaca, cullaquinaca, kjanapacha ančucaquiz paljayžčuča. Ančhucatan zuma munazuča, tjapa kuztan. ¹² Anačauntuñalla kuz ančhucatan munazuča. Yekjapanacazti anaž tjapa kuztan wejtta munaziz pecčani. ¹³ Pero ančhuczti tjapa kuztan wejtta zuma munaziñi cjee. Ančucaquiz chiižinuča, jaknužt tsjii ejp persun ocjalžquiz chiižinčaja, jalla nižta.

YOOZ ZOÑINACĤHUCCHA ANCHUCQUI

¹⁴ Tsjiilla chiižinuča. Ana criichi zoñžnacžtan anaž ancha pajasa, tii muntuquiz kamcan. Yooz kamañchiz zoñiqui Yooz quintrā zoñžtan anapan tsjii kuzziz cjesača. Zuma zoñiqui ana zum zoñžtan anapan zuma pajasasača, tii muntuquiz kamcan. ¹⁵ Jaknužt Cristužtan Satanas diablužtan tsjii kuzzizpan cjesajo? Nižaza jaknužt criichi zoñiqui ana criichi zoñžtan tsjii kuzziz cjesajo? Anapanž tsjii kuzziz cjesača. ¹⁶ Yooz kjuyquiz zoñž paata yooznacaqui anapanžuntu cjesača. Nižaza učumqui žejtñi Yooz kjuyčumča. Yoozpachača tuž cjichiqui: Ninacž kuznacquiz kamača; ninacžtan chica želača. Ninacž Yooz wejr cjeeča, nižaza ninacaqui wejt wajtchiz zoñinacž cjequiča. ¹⁷ Jalla nižtquiztan Yooz jiliriquire tuž zakaz cjiča: Ana criichi zoñinacž kamañquiztan zaraka, nižaza jayta. Ana zum kamañanacchiz anapan kama. Nekžtan wejrqui ančhuc zuma risiwača. ¹⁸ Ančuca ejp cjeeča. Nižaza ančhucqui wejt maatinacž cjequiča. Jalla nuž cjiča tjapa azziz Yooz jiliriquire.

7

¹ Munazita jilanaca, cullaquinaca. Yoozqui učumnacaquiz niž chiiita takunaca tjaachiča. Jalla nižtquiztan učumqui tjapaman ana wali-

nacquiztanami nižaza tјapaman ana zum kamañanacquiztanami jaytisančha, zuma kamañchizpan cјisјapa, curpumi kuzmі zuma cјisјapa. Yoozquin eksan, nižaza rispitan, tјapa ana walіnacquiztan jaytisančha, јuc'ant јuc'ant walја zuma lіјituma cјisјapa, Yooz kamañchizpan cјisјapa.

PABLUZ CHIITA TAKU CATOKTA

² Weјttan zuma munaziñi cјee, tјapa kuztan. Ana јakziltiž quintrа čјjulumi paachinčha. Nižaza ana јakziltižquizimi tsјii kјutñi čјjitchinčha. Nižaza ana јakziltižquizimi incallchinčha, cusasanaca tanzјapa. ³ Jalla nuž čhiican, ančhucaquiz uj tјojtunz ana pecučha. Tјapa kuztan ančhucatan zuma munazučha. Tuqui nuž cјetučha. Anačha weјr ančhuca quintrаqui. Ticz cјenami, žejtz cјenami tirapan ančhucatan zuma munazučha. ⁴ Weјr cјiwčha, ančhucqui tirapan Yoozquin tјurt'iñi kuzziz cјequičha. Ančhucaž cјen ancha cuntintutčha. Ančhuca honora waytučha. Ančhuca quintu nonžcu zuma kuztaž weјrqui. Ancha sufrita cјenami anchal chipučha ančhucaž cјen. ⁵ Macedonia yokquin irantižcu, ana јeeјžñi atchinčha. Tјapa kјutñi walја sufrisnaca želatčha. Tјapa kјuttan quintranaca želatčha. Weјt kuzqui turwaysnatčha, “Criichi žoñinacaqui queјpsnaa”, cјichinčha. Llaquita kuzziztačha weјrqui. ⁶ Pero Yoozqui llaquita žoñinacžquiz kuzñipančha. Yoozqui weјr kuzzičha, Tituž tјontiquiztan. ⁷ Nižaza Titžquiztan ančhuca quintu nonžcu, weјrqui zuma kuztatačha. Tituqui ančhucaž cјen llaquita cјissitačha. Nekztan ančhucaquiz tјonžcu, nižaza ančhucaž zuma kamta cheržcu, kuztatačha. Nižaza Tituqui quint'ichičha, ančhucqui weјr ancha cherz pecatčha, nižaza weriž llaquita cјen ančhucqui llaquitzakaz cјissinčhucčha. Nekztan weјtquiz tјurt'ižinchinčhucčha. Jalla nii nonžcu јuc'anti cuntintu cјissinčha. ⁸ Weriž cјijrta cartаqui ančhuc llaquita cјiskatchičha. Jalla nuž cјenami, anziқui ana llactazzinčha. Pero tuquiqui llactazzinčha; nii ančhucaquiz čhižinta ana cјijrз pecatučha. Pero ančhuc tsјii upacamakaz llaquiskatchinčha. ⁹ Ančhucqui llaquiskattiquiztan anazuma kamznaca ecchinčhucčha. Jalla nižtiquiztan weјrqui cuntintučha. Ančhucaž llactaztiquiztan weјrqui anatačha cuntintu. Antiz ančhucaž anazuma kamznaca ectiquiztan jalla nekztantačha weјrqui cuntintu. Ančhucaž anazuma kamtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz uj cјуñkatchičha. Jaziqui weriž cјen ančhucqui ana ina llaquissinčhucčha. ¹⁰ Yoozqui žoñžquiz uj cјуñkatčha kuz campiita cјeyajo. Јequit kuz campičhaja, jalla niiqui liwriita cјesačha, zuma kamañchiz cјisјapa. Nižaza liwriita žoñinacaqui cuntintučha. Ana criichi žoñinacaqui uјnaca cјуñžcan nižaza llactazcan ana kuz campiyaquiz niiqui choјru kuzziz cјissa. Ultimu infiernuquin okaquičha. ¹¹ Ančhuczi uj cјуñžcu Yoozquin јuc'anti kuzziz cјissinčhucčha; oralla kuz campiichinčhucčha. Nižaza tјapa kuz tjaachinčhucčha ana wali kamznaca azquichјapa. Nii uj paañi žoñž quintrа ancha žawјchinčhucčha. Nižaza nii uјquiztan tsucchinčhucčha. Nižaza weјttan ancha zalз pecchinčhucčha. Nižaza nii uj paañi žoñi ancha casticz pecchinčhucčha. Nižaza ultimu nii uj paañi žoñi casticchinčhucpančha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kјanapacha tјeezinčhucpančha, zuma kuzzizčhucčha, ana tira uјchiz. ¹² Nii uj paata puntuquiztan nonžcu ančhucaquiz c'aripacha cјijržquichinčha. Anatačha nii uj paañi žoñžјapakaz cјijržquichinqui. Nižaza anatačha nii quintrа

uj paažinta žoňžjapakaz cjiiržquichinqui. Antiz ančhucajapazakaz cji-
jržquichinča, Yooz yujcquiz ančhucaquiz tjeezjapa, ančhucqui wejttan
munaziñi kuzzizza, jalla nii. ¹³ Ultimquiziqui tjappacha walikaz cjis-
siča. Jalla nižtiquiztan wejrqui cuntintu cjissinča. Ančhucadž wilta
zuma kamtiquiztan Tituquí wilta llan kuzziz cjissiča. Nižaza Tito
cuntintu cjissiž cjen, wejr zakaz juc'ant cuntintu cjissinča. ¹⁴ Wejrqui
Titžquiz ančhuca honora waytichinča, “Ninacaqui zumača”, cji-
can. Jalla nuž cjican ultimquiziqui ančhucadž cjen ana azkatchinča.
Ančhucatan žejlcan werar razunakaz chiichinča. Nižaza Titžquiz
chiita razuna werara zakazza ančhuca puntuquiztan. ¹⁵ Tituž tjaajin-
tacama zuma kamchinčhucča. Nižaza Tito zuma risiwchinčhucča,
humilde kuztan, nižaza rispitiñi kuztan. Tjapa nižta cjuňžcu Tituquí
ančhucaquin juc'antiž munaziča. ¹⁶ Ančhucadž cjen wejrqui zakaz an-
cha cuntintutča. Nižaza ančhuca puntuquiztan cjiwča, ancha zuma
kamañchiz, jalla nii.

8

OFRENDANACA TJAAZ PUNTU

¹ Jaziqui jilanaca, cullaquinaca ančhucaquiz tii zizkatž pecuča,
jaknužt Macedonia yokquiz žejlñi criichinacaqui Yooz zuma kamaña
tjeeziča, jalla nii. ² Nii criichi žoñinacaqui ancha pruebanaca watchiča.
Ancha pori cjissiž cjenami ninacaqui ancha cuntintu želatča. Nižaza
ricachužtakaz walja ofrendanaca utchiča. ³ Ninacž želinchizquiztan
jama utchiča. Wejr cjiwča, jilacama utchiča ninacž persun
kuzquiztan. ⁴ Ninacaqui t'akjir criichinacžquin ofrenda tjaaz an-
cha pecchiča, jaknužt parti criichinacaqui ofrenda tjaatčhaja, jalla
nižtapacha. Nižaza wejtquiz ancha rocchiča favora paajo, ninacž
ofrenda chjichajo, jalla nii rocchiča. ⁵ Ninacaqui juc'ant zuma
paachiča weriž tantiitiquiztanaqui. Tuquiqui Yoozquin tjapa kuz
tjaachiča. Nekztan Yooz munañpi jaru wejtquiz kuz tjaachizakazza.
⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui Tito rocchinča, ančhucaquin wilta okajo.
Tuquiqui Tituquí ofrenda tjaaz puntu ančhucaquiz chiizinchiča. Jaz-
iqui Tito wilta rocchinča, ančhucaquin wilta okajo, ančhuca ofren-
danaca cumpliskatzjapa, jaknužt tuqui ančhucqui okžñi kuzquiztan
tjaatčhaja, jalla nuž. ⁷ Ančhucqui ancha zumača; ančhucča Yoozquin
kuzzizpan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi, nižaza zuma tjaajnasača,
nižaza tjapa kuztan zumanaca paayiñchucča, nižaza wejttan zuma
munaziñi kuzzizchucča. Chjulquizimi ančhucqui ancha zumača.
Jalla nižtiquiztan ančhucqui zuma ofrenda tjaaz zakaz waquizicha,
ančhuca okžñi kuzquiztan. ⁸ Ančhucaquiz anal mantuča, pero zizkatž
pecuča, parti žoñinacaqui tjapa kuztan ofrenda utchiča, jalla nii. Jazic
ančhucqui walja ofrendanaca tjaaquizñi niiqui, ančhuca okžñi kuz tjeez-
nasača. ⁹ Učhum Jesucristo Jilirž ancha okžñi kuz zizza ančhucqui.
Jesucristuqui tjappacha nižtacama žejlchiž cjenami, ančhucadž cjen
pori cjissiča tii muntuquiz kamcan. Jalla nuž pori cjissiča ančhuc
ricachužtakaz cjiskatzjapa.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan tii ofrenda puntuquiztan ančhucaquiz
chiizinuča. Waj tsjii wataqui ančhucqui t'akjir criichinacžtajapa
ofrenda uch pecatča, nižaza ofrenda uchi kalltichinčhucča. Jalla
nižtiquiztan anziqi nii ofrenda cumpliskatz waquiziča. Jalla

niiqui walipanž cjesača. ¹¹ Tuquiqui ančhucqui tjapa kuztan ofrenda uch pecatča. Jalla nuž pectaqui cumpliskatz waquiziča, ančhuca želinchizquiztan jama. ¹² Jakziltat tjapa kuztan ofrenda utčaja, želinchizquiztan jama uch waquiziča. Jalla niiqui Yoozquin cuntintu cjiskatasacha. Jakziltat ana zinta želinchiz cječaja, jalla nižquiztan Yoozqui ana ofrenda mayča. ¹³ Wejrqui anal pecuča, yekja criichinacžquiz yanaptiquiztanaqui ančhucpacha t'akjiri cjisjapa. ¹⁴ Tuž cjiwča, anziqiu ančhucqui juc'ant želinchizza. Jalla nižtiquiztan nii t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapasača. Wiruñauqui ninacaqui ančhucaquiz yanapačhani, ninacž juc'ant želinchizquiztan jama. Jalla nižtiquiztan tsjiikaz cjequiča. ¹⁵ Cjijrta Yooz taku tuž cjiča: “Juc'ant želinchiz žoñiqui anaž čhjetnasacha. Nižaza ana želinchiz žoñiqui ana t'akjiri želasacha”.

TITZ PUNTU

¹⁶ Yoozqui Tito ančhucaquiz ancha cjuñzkatchiča, jaknužt wejrqui ančhucaquiz cjuñzničča, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyuča. ¹⁷ Werič roctiquiztan Tituqui “iyaw” cjichiča. Pero niipacha ančhucaquiz cjuñziča. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiztan ančhucaquin tjonžcaquiča. ¹⁸ Titžtanuntu yekja jila cuchanžcača. Tjapa iclizziz criichinacaqui nii jilž puntu zizza, zuma liwriiñi taku parliñi, jalla nii. ¹⁹ Nižaza iclizziz criichinacaqui nii jila utčiča, wejtta chica ojklajajo, nižaza tii ofrenda Jerusaleñquin chjitzjapa. Wejrqui tii ofrenda chjitz pecuča, Yooz honora waytizjapa, nižaza wejt yanapñi kuzziz tjeezjapa. ²⁰ Jalla nuž tii ricujta ofrendaqui ancha tažpachača. Jalla nii paaznaca chjichcan wejrnacqui zuma kjana kamz pecuča, žoñinaca wejtnacaquiz ana uj tjojtajajo, “Pabluqui persunjapa ofrendanacquiztan paaz jwessiča”, cjican. ²¹ Yooz yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi wejrnacqui zuma lijituma kamz pecuča.

²² Titžtan nii yekja jilžtan tsji jilžtan zakaz cuchanžcača. Tii jilaqui wejrnacqui wawczinča, zuma lijitum kuzziz čhjułtakquiztanami, jalla nii. Niiqui ančhuca puntuquiztan nonžcu, ančhucaquin tjonzquin ancha pecchiča. Ančhucaž zuma kamtiquiztan nižta kuzzizza. ²³ Titž puntuquiztan tuž cjiwča. Niiqui wejt cumpañeruča. Nižaza wejtta chica ančhucultajapa sirwiča. Nii yekja pucultan jilanacž puntuquiztan tuž cjiwča, ninacača iclizquiztan cuchantaqui, nižaza ninacaž cjen Cristuqui ancha honorchizza. ²⁴ Nonžna ančhucqui. Tjapa criichinacžquiz ančhuca zuma okžni kuz tjeezna. Jalla nuž tjeeznan criichinacaqui zizaquiča, zuma razunžtan ančhucaž kamtiquiztan wejrqui cuntintuča, jalla nii.

9

OFRENDATA PUNTU

¹ Tsjižtan zakal chiizinuča Yooz žoñinacžtajapa ofrenda puntuquiztan. Jalla nii puntuquiztan anača ančhucaquin tsji cartami cji-
ržquichuca. ² Ančhucqui tjapa kuztan tjaaž pequičhucča. Jalla nii zizuča. Nižaza Macedonia yokquin žejlñi criichinacžquiz cuntintu cjiwča, ewitanpacha Acaya yokquin žejlñi criichinacaqui ofrendižtan yanapzjapa listutača, jalla nuž chiyuča. Jalla nuž nonžcu tsjan kuzziz cjišiča ofrenda uchjapa zakaz. ³ Nižaza wejrqui tii čhjepultan jilanaca cuchanžcuča, werič čhiita ančhuca puntuquiztan ana toscara cjisjapa,

ultimupan ančhuca uchta ofrenda tjaczta cjisjapa, jaknužt wejrqui parti criichinaczquiz cjiučhaja, jalla nuž. ⁴ Cunamit yekjap Macedonia criichinacauqui wejtta chica tjonachani. Ninaczquiz ančhuca ofrenda uch puntuquiztan kjaž wiltami chiižinchinča. Jalla nižtiquiztan ančhuca ofrenda ana listu tjacztažlaj niiqui, wejtnacaltami ančhucaltami aziž cjequičha. ⁵ Ana azi cjisjapa, wejrqui tantiichinča, tii čhjepultan jilanaca rocž waquizičha wejt tuqui ančhucaquin tjonznajo. Ninacauqui tjonžcu ančhucaž compromitta ofrenda cumpliskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančhuca ofrenda listu tjaczta cjequičha ima wejt tjonan. Zuma okžni kuzziz cjen ofrenda uch waquizičha, ana weriž chiižintiquiztankaz.

⁶ Ančhucui tii cjužzna. Jequit koloculla zkala čhjacačhaja, nižaza koloculla ajznaquičha. Nižaza jequit wacchi čhjacačhaja, nižaza wacchi ajznaquičha. ⁷ Zapa mayni persun kuzquiz tantižcu, ofrenda uchaquičha. Jequit zuma okžni kuztan ofrenda utčhaja, jalla niižtan munazičha Yoozqui. Ana pizc kuztan uhasačha, nižaza ana žoñiž chiižintiquiztankaz uhasačha. ⁸ Tiizakaz cjužzna. Yoozqui ančhucaquiz wacchi tjapaman wintizunanaca tjaažnasacčha. Jalla nižtiquiztan ančhucui želinchizkaz cjesačha. Nižaza ančhucui želinchizquiztan ofrenda tjaasačha, tjapaman zuma obranaca yanapzjapa. ⁹ Tii puntuquiztan cijjrta Yooz takuqui tuž cjičha: Zuma žoñiqui okžni kuztan pori žoñinaczquiz tjaačha. Nižaza niiž zuma obranaca watay wata cjužtaž cjequičha. ¹⁰ Yoozza semilla tjaañiqui čhjaczjapa, nižaza čhjeri tjaañiqui lujljapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz želinchiz cjiskataquičha, juc'anti. Nekztan ančhucui juc'ant ofrenda tjaasačha. Ančhucaž zuma tjaatiquiztan zuma obranacchiz cjequičha. ¹¹ Yoozqui ančhucaquiz tjapaman zuma cusasanacchiz cjiskataquičha, ančhuca okžni kuztan juc'anti tjaazjapa. Ančhucaž uchta ofrenda intirjiquiztan, nii ofrendižtan yanapta criichinacauqui Yoozquin ancha gracias cjican cjequičha. ¹² Jalla nuž ofrenda tjaacan Yooz sirwičha. Nižaza nii Yooz sirwitiquiztan t'akjir criichinacauqui yanapta cjequičha. Nekztan ninacauqui Yoozquin ancha gracias cjican cjequičha. ¹³ Tii ofrendaui tjeeža, jaknužt ančhucui Cristuž liwriiñi tawk jaru kamčhaja, jalla nii. Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan Yoozquin ancha honorchiz cjequičha. Ančhucui okžni kuztan wali chawc ofrenda tjaaquičha. Ninacztažjapa, nižaza tjapa criichi žoñinacztažjapa ančhucui zuma okžni kuzzizčhucčha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui honorchiz cjequičha. ¹⁴ Yoozqui ančhucaquiz ancha zuma okžni kuzziz cjiskatchičha. Jalla nižtiquiztan nii yanapta žoñinacauqui ančhucaltajapa Yoozquiztan mayžinaquičha. Nižaza ančhucatan juc'anti zuma munazaquičha. ¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca. Tiipanž cjužzna. Yoozqui učumnacaquiz Cristo tjaachičha. Nii Yooziž tjaataqui juc'ant zumačha; ana intintazzucačha. Yoozquin ancha gracias cjican cjiwčha.

10

PABLUQUI CRISTUŽ APOSTOLUCHA

¹ Jilanaca, cullaquinaca. Wejr Pabluqui tii cijjržcučha. Jazic nonžna. Cristuqui humilde kuzzizza. Jalla nižta kuzziz cjen wejrqui ančhucaquiz chiižinžcučha. Yekjap žoñinacauqui tuž cjičha: “Ančhucatan žejlcan, Pabluqui humilde kuzziztačha. Pero ančhucatan ana žejlcan,

c'aripachača". ² Ančhucatan wilta žejlcan, ana wilta c'ari cjis pecuča. Yekjapanacaqui wejtnacaquiz uj tjojtunča. "Žoňž kuzcamakaz kamča Pabluqui", jalla nuž cjiňiča. Jalla ninacžtajapa c'ari cjesača. Pero ančhucqui ninacaž irata ana cjee. Ančhucaltajapaqui anal c'ari cjis pecuča. Cristuž apostoltča wejrqui. Pero wejt persun aztan mantiz anal tjeez pecuča. ³ Wejrqui žoňi cjicanami ana žoňž kuzcamakaz paa-uča, nižaza ana žoňinacžtan kichas pecuča. Pero tjapa Yooz quintranacžtan quiražtakaz zalznasača. ⁴ Nižaza Yooz quintranacžtan zalžcu, ultim arma anal joojoo-uča. Antiz Yooz aztan anawalinacquiztan atipasača, ninacaž anawal azziz cjenami. ⁵ Yooz quintra razunanacami atipasača. Nižaza čjul mit kuzquiztan pinsita razunanacami atipasača, žoňinaca Yoozquin pajkatžjapa. Tjapa žoňinacaž pinsitanacami Cristuž tjaajintanac jaru cjiskatz pecuča. ⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui listuča tjapa Yooz quintra žoňinaca casticžjapa. Ančhucqui Yooz mantuquizpan cjisna, tjappacha. Weriž tjonžtan, jakziltat anaž Yooz mantuquizlaja, jalla niiqui casticta cjequiča. Cristuž apostoltča wejrqui.

⁷ Ančhucqui žoňikaz chekža, kjažta tsijtchizlaja nižaza kjažta chiiňizlaja, jalla nii. Jakziltat mit kuzziz "Wejrqui Cristuž partiquiztča" cječhaja, jalla niiqui cjuňž waquiziča, wejrzakaztča Cristuž partiquiz, jalla nii. ⁸ Wejt apóstol puesto puntuquiztan cunamit juc'anti chiyučani. Jalla nuž cjenami wejrqui anal azasača. Jesucristo Jiliriqui wejtquiz nii apóstol puesto tjaachiča, ančhucalta zuma kamaňchiz cjiskatzjapa. Wejtta nii poder ana žejlča, ančhuc akžjapa. ⁹ Cartanaca cijržcu anal ančhuc tsucunz pecuča. ¹⁰ Yekjap quintra žoňinacaqui tuž cjiča: "Pabluž cartanacaqui chawjc jilirž cartanacažtakazza. Pero tekz žejlcan, ana azzizza, nižaza niž razunanaca inakazza". Nuž cjiňiča yekjapanacaqui. ¹¹ Jalla nižta cjiňi žoňinacaqui zumpacha intintaz waquiziča. Jaknužt wejrqui cartanacquiz cijržquitučaja, jalla niicama paasača ančhucatan žejlcan.

¹² Nii mita kuzziz žoňinacaž irata cjis anal pecuča. Ninacaqui porapat iñarascan ana intintazni kuz tjeeža. Yooz tawk jarupankaz kamz waquiziča. ¹³ Wejrqui persun puntuquiztan anal juc'ant chiyuča. Yoozpachača wejtquiz tii apóstol langz tjaachiqui. Nii langzquiztan jama chiyuča. Nižaza nii Yooziž tjaata langzquiztan jama ančhucaguin tjonžinča, liwriňi Yooz taku paljayzjapa. ¹⁴ Ančhucaguin ana tjon-tasaž niiqui, wejrqui Yooziž tjaata langzquiztan jama ana ojktasača. Parti Cristuž liwriňi taku paljayňi žoňinacžquiztan wejrtča primero ančhucaguin tjonchintqui. Yekja žoňiž Yooz taku langtiquiz ana mitisasača. ¹⁵ Yekja žoňiž Yooztajapa langztiquiztan anapal cjiwča, "Nii langztaqui weriž langztača" cjicanaqui. Wejrqui pecuča, ančhucqui juc'anti Yoozquin kuzziz cjeyajo. Jalla nižtiquiztan ančhucaporquiz Yooztajapa juc'anti langz pecuča, Yooz tjaata langzquiztan jama. ¹⁶ Jalla nekztanaqui ančhucaguiztan nawjkchuc yekja wajtchiz žoňinacžquiz zakaz liwriňi Yooz taku paljayz pecuča. Pero yekja žoňiž Yooztajapa langztiquiz anal mitisis pecuča.

¹⁷ Jakziltat honora waytiz pecčhaja, nižlaqui Yooz honora waytiz waquiziča. ¹⁸ Jakziltat persun honora waytican chiiňizlaja, jalla niž puntuquiztan Yoozqui "ana zumača" cjequiča. Jakziltat "Yooz alaja zumapankazza" cječhaja, jalla niiqui Yooziž tjaata honorchiz cjequiča.

11

PABLUZTAN ANAZUM TJAAJIÑINACŽTAN

¹ Wejrqui zumzužtakaz tsjii koluc chiyača. Nii zumzužtakaz chiita takunaca nonžnalla. ² Yoozqui ančhucajapa tsjii silusiñižtakaz wejtquiz cjskatča. Weriz Yooz taku paljaytiquiztan ančhucqui Cristužquin kuzziz cjissiča. Cristužtan zalz ora wejrqui ančhuc zuma kamañchiz Cristužquin prisintis pecuča, jaknužt tsjaa zuma tur naaža com-promitta tjowžquiz prisintita cječhaja, jalla nuž. ³ Wejrqui ančhucapuntuquiztan turwayznuča; cunamit tsjiiqui ančhucquiz incallskatačhani, Cristužquin ana tjapa kuz cjisjapani, nižaza Cristužquiztan zarakchi cjisjapani. Ančhucadž pinsitanacaqui tsjii kjutñiz cjisnačhani. Tuquitanpacha nii ana wal zkoraztakaz diabluqui mañužtan Evaquiz incallchiča, cunamit jalla nižta incallta cjisnačhani ančhucqui. ⁴ Wejrqui ančhucaguin tjonchinča, werar liwriiñi takumi nižaza Jesusiž puntuquiztanami paljayzjapa, nižaza tjonchinča Espiritu Santuž ančhucakuzquiz luzskatzjapa. Jaziqui ančhucquiz chiižinuča. Tsjii žoñinacaqui tsjemat liwriiñi taku paljayñiz cjenami, ančhucqui nii incallñi žoñi zuma risiwiñchucquiča. Ninacadž tsjemat tjaajintanaca catokiñchucquiča. Nižaza tsjii žoñinacaqui tsjemat espiritunaca tjaaz pecasaž niiqui, ančhucqui nižta incallñi žoñi zuma risiwiñchucquiča. Nuž nonžcu, ispanichinča; nižaza llaquita kuzziz cjskatchinča. ⁵ Yekjapnacaqui ančhucaguiztan nii incallñi žoñinacž puntuquiztan pinsiča, zuma apostolonacača, jalla nii. Ninacaqui anača werar apostolonacaqui; anača wejtquiztan pajk jiliriui. Jalla nuž cjiwča. ⁶ Wejrqui anal altu tawkžtan paljaycan ančhucatan kamchinča. Jalla nuž cjenami wejrqui Yooz puntu zuma zizuča. Jalla nii zizñi cjican kjanapacha tjeezinča weriz tjapa puntunaca paljaytiquiztan. Tantiya ančhucqui.

⁷ Wejrqui humilde kuzziz ančhucatan kamchinča, ančhuc hon-orchiz cjisjapa. Nižaza ana paaz paca mayžcu, liwriiñi Yooz taku ančhucquiz paljaychinča. ¿Jalla nuž anawali paachin wejrjo? ⁸ Yekja iclizziz žoñinacaqui wejtquiz paaz tjaachiča. Jalla nii ofrendanaca tanzinča, ančhucaguin Yooz taku paljayñi ojkzjapa. ⁹ Ančhucatan kamcan ana želinchiz cjissinča. Pero ančhucaguiztan ana čjulumi maychinča. Macedoniaquiztan tjonchi jilanacaqui wejtquiz onanchiča. Jalla nižtiquiztan anaž čjulumi wejtquiz pjaltatča. Tuquiqui wejrqui ančhucquiz ana mayzjapa anča cwitassinča, ančhucjapa ana čama cjejajo, nižaza jaztanami mayzquiztan cwitasuča. ¹⁰ Jaknužt Cristuqui werarapan chiiñitažlaja, jalla niiž cjen nižta werarapan chiyiñzakaztča wejrqui. Jalla nižtiquiztan legali cjican, wejrqui cjiwča, anaž jec Acay wajtchiz žoñiqui wejt puntuquiztan cjesača, “Pabluqui ana želinchiz cjican, wejtquiztan maychiča”, nuž cjicanaqui. Jalla nuž ančhucaguiztan ana čjulumi maytiquiztan cuntintutča wejrqui. ¹¹ ¿Kjažtiquiztan nižta chiyu wejrjo? ¿Ančhucatan ana zuma munazojo? Anapanž cjesača. Yooz zizza, wejrqui ančhucatan munazuča, jalla nii. ¹² Wejrqui liwriiñi Yooz taku paljayiñča, ana paaz paca mayžcuqui. Nižaza tirapan nužullakaz kamača. Nekztan jakziltat paaz ganzjapa Yooz taku paljayčhaja, jalla niiqui anapanž cjichuca, “Wejrtča Pabluž irata Yooz taku paljayiñtqui”, nuž cjicanaqui. ¹³ Nii paaz tanzjapa paljayñinacaqui falso apostolonacača. Nii žoñi incallñinacaqui Cristuž apostolonacaztakaz ojklayñiča.

¹⁴ Jalla nužupan tii muntuquiz wataquiĉha. Satanás diablupacha tsjii Yooz anjilažtakaz ojklayĉha. ¹⁵ Nižazakaz Satanásquiz sirwiñi žoñinacaqui werara Yooz sirwiñinacažtakaz ojklayĉha. Jalla nižta puntu nayžcu, ana tsucaquiĉha. Ninacaž nižta ojklaytiquiztan jama castictaž cjequiĉha.

PABLUQUI ANCHA SUFRISNACA WATCHICHA

¹⁶ Wital cjiwĉha. Jalla nuž chiyanacui anĉhucui weriž chiita puntuquiztan anaĉha pinsisqui, “Niiqui zumzu taku chiiĉha” cjicanaqui. Jalla nuž pinsanami, wejr chiyaj cjila tsjii lucurata žoñižtakaz. Wejrqui tsjii koluculla persun honora waytaj cjila. ¹⁷ Jalla nuž chiican wejrqui lucuratu žoñižtakaz chiyaĉha. Anal chiyaĉha Yooz Jilirž ortin jaru, jalla nuž persuna honora waytican. ¹⁸ Walja žoñinacaqui tii muntuquiz ĉjulunacquižtanami persun honora waytiĉha. Jalla nižtiquiztan wejr zakal persun honora koluculla waytaĉha. ¹⁹ Anĉhucui chiiñĉhucĉha, “Ziziñ žoñinactĉha wejrnacqui”, cjicanaqui. Jalla nuž chiichiž cjenami anĉhucui zumzu žoñinacž takunaca cuntintu nonzniñĉhucĉha. ²⁰ Falso žoñinacaqui ninacž mantuquiz anĉhuc cjiskatz pecĉha. Nekztan anĉhucui nii žoñinacžquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui anĉhuca cusasanacquižtan paca mayĉha. Nekztan anĉhucui ninacžquiz zuma tjaaĉha. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui persunaltajapa zuma cjisjapa anĉhuc mantiĉha. Nekztan anĉhucui nižquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoñiqui anĉhuc iñarĉha. Nekztan anĉhucui nižquiz zumakaz awantiĉha. Nižaza tsjii falso žoñiqui anĉhuca yujcquiz tsjajpaĉhani. Jalla nižakaz anĉhucui zuma awantaĉhani. ²¹ Wejrqui anĉhucatan kamcan ana nižta kamchinĉha; humilde kuzziz kamchinĉha. ĆJalla nižtiquiztan wejrqui azasajo? Anapal azasaĉha. Yekja žoñinacaqui ĉjulquiztan persun honora waytaĉhaja, jalla nii žoñinacžquiztan juc'antitĉha wejrqui. Jalla nuž chicanaqui lucuratažtakaz chiyuĉha. ²² Yekjapanacaqui cjiñiĉha, “Hebreo sarchiz žoñinactĉha wejrnacqui”. Werj zakal cjeeĉha, “Hebreo sarchiz žoñtĉha wejrqui”. Nižaza ninacaqui cjiñiĉha, “Yooz illzta Israel wajtchiz žoñinactĉha wejrnacqui”. Wejr zakal cjeeĉha, “Yooz illzta Israel wajtchiz žoñtĉha wejrqui”. Nižaza ninacaqui cjiñiĉha, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñĉha”. Wejrmi zakal cjeeĉha, “Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñĉha”. ²³ Ninacaqui cjiñiĉha, “Cristuž sirwiñtĉha”. Wejrmi zakal cjeeĉha, “Cristuž juc'ant zuma sirwiñtĉha”. Jalla nuž chiicanaqui lucuratažtakaz chiyuĉha. Pero ninacžquiztan juc'anti langzinĉha Cristužtajapa. Nižaza ninacžquiztan juc'anti wjajttataĉha. Nižaza ninacžquiztan juc'anti carsilquiz chawctataĉha. Nižaza tsjii kjaž wilta ticzmaya želaytuĉha. ²⁴ Pjijska wilta judío žoñinacaqui wejr casticchiĉha. Jalla nuž casticcan, quinsa tunca llatuncan lazu wjajtta mutchinĉha. ²⁵ ĆJjep wilta wejrqui wjajtz paržtan wjajttataĉha. Tsjii wilta maztan ĉhajttataĉha. ĆJjep wilta warcuquiz okan nii warcu julskatchiĉha. Warcu julskatzcu tsjii nooj weentižtan majiñtižtan pajk kot taypiquiz žejlchinĉha. ²⁶ Tirapan ojkojkchinĉha, walja anawalinaca watñiž cjenami. Tižta anawalinaca watchinĉha, anawal pujunaca, anawal tjañinaca, wejt wajtchiz anawal žoñinaca, yekja wajtchiz anawal žoñinaca, chawjc wajtquiz anawal žejlñinaca, ĉ'ekti yokquin anawal žejlñinaca, anawal pajk kotanaca, nižaza anawal falso jilanaca. Jalla nižta anawalinacami watchinĉha. ²⁷ Nižaza ancha langzinĉha, nižaza

zuma ch'amanaca watchin'cha, kjaž wila ana tjaji atchin'cha, nižaza kjaž wila čherž kjarami kjaž kjarami passin'cha, kjaž wila ayunassin'cha. Nižaza kjaž wila zakinacquiz ch'uncan sufrichin'cha, zquitž kjara. ²⁸ Tjapa nižtanaca watchiž cjenami, iyakal sufručha. Zapuru tjapa iclizziz žoñinacžtajapakal cjuñznu'cha, llaquita kuzziz ninaca zuma kamañchiz cjiscama. ²⁹ Jakziltat llajllasñi kuzziz cječhaja, wejrqui nižtan chica zakal llaquisučha. Jakziltat ujquiz tjojtskatñi cječhaja, wejrqui nii tjojtskatñi žoñž quintra žawjznu'cha. ³⁰ Wejrqui persun honora waytaž niigui, weriž sufritanacquiztanami nižaza inallakaz cjitiquiztanami honoral waytača. ³¹ Anal toscara chiyučha. Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui nii zizza. Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. ³² Damasco wajtquin želan, Aretas cjita chawjc mantiñi jiliriqui ulanz zananacquin guardianaca mantichiča, wejr tanzjapa. ³³ Pero criichi jilanacaqui wejr pajk canastiquiz yaažcu, pirkiž tsewctan kozzuc tsjii kjuya wintanquiztan wejr chjijunchiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninacžquiztan atipassin'cha.

12

¹ Persun honora waytican, anača čjulumi wejttaqui cusaqui. Jalla nuž cjenami tiral wejt puntuquiztan chiyučha. Ančhucaquiz ti zakal quint'ača, Yoozqui niž puntuca cherkatchiča. Nižaza niž puntuca zizkatchiča. ² Wejrqui Jesucristužquin kuz tjaachin'cha. Niiž wiruñ ažk tunca pusin watanaca wejrqui arajpach Yooz wajtquin chjichtatača tsjii upacama. Curpužtanpacha chjichtatažlaja, už ana curpužtanpacha chjichtatažlaja, jalla nii anal naychin'cha. Yooz Ejp-kaz zizza. ³⁻⁴ Pero wejrqui zizu'cha, nii zuma wajtquin chjichtatača, jalla nii. Curpužtanami ana curpužtanami, jalla nii anal naychin'cha. Yoozkaz zizza. Jalla nii zuma wajtquin takunaca nonzin'cha, jalla nii nonžta takunacaqui anača chiichuca žoñž takunacžtan. ⁵ Jalla nii Yooz puntu nonztiquiztanami chertiquiztanami honora waytasacha. Wejrqui persun sufrisnacquiztan honora zakaz waytasacha. Persunquiztan anal honora waytiz pecučha. ⁶ Wejrqui persun honora waytiz pectasaž niigui lucuratažtakaz ana chiitasača. Zuma werar razunžtanpan chiyučha. Jalla nuž cjenami, persun honora anal iya waytača. Weriž chiitanacquiztanami paatanacquiztanami jalla nii jarukaz wejrqui rispitta cjesača. ⁷ Nii Yooz puntu ziztanaca, chertanaca juc'ant zuma cuzača. Jalla nižtiquiztan ana mit kuzziz cjisjapa, Yoozqui wejr laa cjiskatchiča. Wejr tsjii ch'apžtan chjapchižtakaz sufriskatchiča. Yoozqui Satanás diablužquiz nii laa cjisjapa permitchiča, wejtquiz nižta sufriskatzjapa. ⁸ Wejrqui čjep wila nii laa puntuquiztan Yooz Jiliržquin mayizichin'cha, wejt curpu laa žetajo. ⁹ Pero Yooz Ejpzi wejtquiz kjaaziča, tuž cjican: Wejrqui amtan zuma munazu'cha, jalla nižtiquiztan amquiz yanapača. Am inallakaz cjicanaqui wejt aztan amquiz zuma atñi cjiskatača, nižaza čjulunacquiztanami amquiz zuma atipñi cjiskatača. Jalla nuž cjichiča Yoozqui.

Jalla nižtiquiztan wejrqui sufrisnaca watchiž cjenami, nižaza inallakaz cjenami, cuntintul cječha. Nekztan Cristuž aztan wejt kuzmi curpumi yanaptaž cjequičha. ¹⁰ Cristužtajapa sufricanaqui čjulu watanami cuntintul cječha, inallakaz cjenami, iñarta cjenami, ana želinchiz cjenami, sufriskatta cjenami, ch'amanaca watchiž cjenami,

čhjulunacaž watanami cuntintul cjeeča. Juc'ant inallakaz cjicanaqui, juc'ant tjupi kuzziztča, Cristuž aztanaqui.

¹¹ Jalla nuž chiican lucuratažtakaz chiichinča. Ančhucpachaž nižta wejr chiikatchiča. Ančhucpacha wejt puntuquiztan zumanaca chiiz waquiziča. Yekjap žoñinacaqui chiiñiča, nii Pablužquiztan juc'ant zuma apostolonactča wejrnacqui, cjican. Jalla nižta cjiñinacžquiztan juc'ant zumtča wejrqui, Yooz yujcquiz inakaz cjenami. ¹² Wejrqui ančhucatan žejlcan ultim werar apóstol puestuquiz ojklaychinča, zuma pasinsis kuztan. Ančhucporquiz wacchi milajrunacami, siñalanacami, ispantichucanacami, jalla nižtanaca paachinča. ¹³ Jaknužt parti iclizziz criichinacžtan kamtučhaja, jalla nižta irata ančhucatan kamchinča. Jalla nuž kamcan ančhucaquiztan ana čhjulumi maychinča, jaknužt parti criichinacžquiztan maytučhaja, jalla nižta. Jalla nii ana čhjulumi maytiquiztanaqui cunamiž ančhucqui žawjčhani. Jalla nekztanž pertunalla.

PABLUQUI CORINTO ŽOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUŇČHA

¹⁴ Anziqui wejrqui tjacznuča čhjep wiltiquiziqui ančhucaquin tjonzjapa. Tii wilta zakaz ančhucaquiztan ana čhjulumi mayača. Ančhuca cusasa wejtquiz anaž importiča. Antiz ančhuc alaja importayuča. Ocjalanacaqui anaž cusasanaca juntasača, maa ejpžtaqui. Antiz maa ejpnacaž cusasanaca juntasača, persun ocjalanacžta. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan wejrqui persun gasto gastača ančhuca kuznaca zuma cjisjapa. Wejrqui ančhucaquiz yanapasacha ochañcama. Wejrqui ančhucatan juc'ant zuma munaziñi kuzziztča. ¿Ančhuczti upa wejttan munaziñi kuzzizčhuckaya?

¹⁶ Tsji žoñinacaqui tuž cjiñiča, Pabluqui wejtnacaquiztan ana čhjulu may cjenami, jalla nuž maña paacan wejtnacaquiz incallchiča. Jalla nuž cjiñiča. ¹⁷ Pero wejrqui pewcznuča, ¿Wejrqui cuhanžquita jilanacžquiz ančhuc incallzkatchinjo? Anapanča. ¹⁸ Wejrqui Tito rocchinča ančhucaquiz tjonzcajo. Niižtan chica yekja jila cuhanžquichinča. ¿Nii Titžquiz ančhucqui incallchinčhucjo? Niižtan wejttan nuž pucultan ančhucatan zumpacha kamchinča, zuma kuztanami nižaza zuma kamcanami.

¹⁹ Ančhucqui cunamit wejt puntuquiztan pinsičhani, Pabluqui persun puntuquiztan tirapankaz tjurt'iča, jalla nii. Jalla nižta pinsitaqui anazumača. Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca. Yooz yujcquiz Cristuž tjuuquiz chiyuča, ančhuca kuznaca juc'ant zuma cjisjapa. ²⁰ Ančhucaquin tjonžcu, cunamit wejrqui ančhucaquiztan tsji žoñinacžtan anazuma kamañchiz zalačhani. Jalla nii jiwjatuča. Jalla nižta zalaž niiqui, wejrqui ančhucaquiz c'aril cjeeča. Jalla nižta c'ari takunacžtan tjonzjapa anaž pecča ančhucqui. Cunamit ančhucaporquiz ch'aaznaca žejlčhani, nižaza iñiziñinaca žejlčhani, nižaza čhjaawjkatñinaca žejlčhani, nižaza mitarar kuzziznaca žejlčhani, nižaza ana zum taku joojooñinaca žejlčhani, nižaza žoñž quintrachiichiiñinaca žejlčhani, nižaza mit kuzziz žoñinaca žejlčhani, nižaza kichjasñi kuzziz žoñinaca žejlčhani. Jalla nižtanaca žejlčhani. Jalla nižtiquiztan tii cartal cijržcuča, ančhucaž ana zuma kamañanacquiztan jaytisjapa. ²¹ Cunamit yekjapanacaqui ana zuma kamañchizlani, nižaza adulteriuquiz ojklaychizlani, nižaza ana walinaca paachizlani. Cunamit yekjapanacaqui ančhucaquiztan uj paayiñchucžlani, nižaza

ančuca ujquiztan ana pertuna mayizichinchuczlani. Jalla nižtiquiztan ančucaquin tjonan cunamit wejt Yoozqui ančucaž anazuma kamchiž cjen wejr azkatačhani. Nižta wataquiž niiqui, llaquita kuzziz cjeeča.

13

ZERZ TAKUNACA

¹ Tiižtan čhjepquiziqui ančucaquin tjonžcuča. Ima tjoncan tiizakal chiižinuča. Tsjii žoñžquiz uj tjojtnaquiž niiqui, ima casticta cjican, pucultan čhjepultan tisticunacžtan ticlarskataquiča nii uj paañi žoñž puntuquiztan. ² Tuquiqui wejrqui uj paañi žoñnacžquiz chiižinchinča, ujnaca eca, cjican. Nižaza tjapa žoñnacžquizimi nižta chiižinchinča. Jaknužt pizc wiltiquiz tjonžcu ninacžquiz chiižinchinča, jalla nižta tii cartiquiz wila chiižinžcuča, ančucatan ana žejlcanami. Wila tjonžcu, uj paañi žoñnaca panž casticača. ³ Jalla nuž castictiquiztan ančucqui kjanapacha cheraquiča, Cristužtan wejtjan tsjii kuzzizza. Jaziqui Cristuqui wejr chiikatchiča. Cristuqui anača inallakaz ančucaltajapa. Antiz ančucaporquiz niž azi tjeeža. ⁴ Ina žoñžtakaz cruzquiz ch'awctatača. Pero Yooz Ejpž aztan jacatatchiča. Cristužtakaz inallakaz wejrqui. Pero nižaza Cristužtan kamcan, wejrqui Yooz aztan tjeeznasača ančucaltajapa.

⁵ Ančucqui persunpacha kuz tantiyasa, Cristužquin tira kuz tjurt'iñi, už ana tjurt'iñi, jalla nii. Persunpacha tantiyasa. Jesucristuqui ančuca kuznacquizza. ¿Jalla nii ana naazjo? ¿Ančucqui anaj ultim criichinacajo? ⁶ Wejrqui cjiwča, wejrnacqui anača falso criichi žoñi, antiz ultim werar criiž žoñčča. ¿Nii ana nayjo? ⁷ Wejrqui Yoozquin mayizuča, ančuc ana ujnaca paajo. Jalla nuž mayizuča, wejt zuma razuna ana tjeezjapa, antiz ančucqui zuma cjisjapa. Wejrqui ana zuma razunchiztakal cjež niiqui, anaž importiča. ⁸ Wejrqui werar razun quintrā anal paasača čhjulumi. Antiz werar razun jarukaz chiyasača. ⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui inallakaz cjicanami cuntintuča, ančucqui tjup kuzziz cjequiž niiqui. Wejrqui ančucaltajapa tira Yoozquin mayizuča, ančuc juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁰ Wejrqui ančucatan ana žejlcan, jalla tuž tii cartal cjiiržcuča, ančuc zuma cjisjapa. Wejrqui ančucaquin tjonāča Yooz Jilirž apóstolž aztan. Ančucaquin tjonāča, ana c'aripacha cjisjapa, antiz ančuc juc'ant zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcu tiizakal chiyuča. Ančucaquiz zumaž cjila. Ančuca kamañanaca zumpacha azquicha. Zuma kamañchiz panž cjisna. Nižaza ančucqui porapat kuzzasñiž cjee. Tsjii kuzziz cjee. Porapat zuma munaza. Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančucatan cjila. Yoozqui anča zuma okžni kuzzizza, nižaza niiča llan kuzziz cjiskatñiqui. ¹² Jilanaca, cullaquinaca, porapat zuma tsaanasaquiča. ¹³ Tekzta tjapa Yoozquin kuzziz jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča.

¹⁴ Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumanacaj tjaala, nižaza Yooz Ejpqui tjapa ančucatan zuma munaziñej cjila, nižaza Yooz Espíritu Santuqui tjapa ančuca kuznacquiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

¹ Wejr Pablutĉha, anĉucaquin tii cartal cjiŕŕcuĉha. Jesucristuĉtan Yooz Ejpĉtan cuchanzquita apóstol zoñtĉha wejrqui, anaĉha zoñiĉ cuchanzquititqui. Niĉaza anaĉha zoñiĉ uchtitqui tii apóstol puestuquiz. Antiz Jesucristuĉtan Yooz Ejpĉtan wejr tii apóstol puestuquiz utĉiĉha. Yooz Ejpĉha Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiqui. ² Wejrqui tjapa wejtĉan ŷejlĉni jilanacĉtan anĉucaquin tsaanzcuĉha. Anĉucqui Galacia provinciĉuin icliz zoñinacĉhucĉha. ³ Uĉhum Yooz Ejpĉtan Jesucristo Jilirĉtan anĉucaquiz zumaj yanapla, niĉaza anĉucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla. ⁴ Tii muntuquiz kamcan, zoñinacaqui ana zuma kamañchiz kamĉha. Nii ana zuma kamañquiztan liwriizjapa, Jesucristuqui ticziĉha. Niĉaza uĉhum ujnac laycu ticziĉha Yooz Ejpĉ munañpi jaru. Jalla nii Yoozza uĉhum yanapñiqui. ⁵ Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. Jalla nuĉoj cjila. Amén.

TSJIIKAZ LIWRIIÑI TAKU ZEJLCHA

⁶ Wejrqui anĉuca puntu nonĉcu ispantichinĉha. Anĉucqui ratulla Yoozquiztan zarakquiĉha. Jesucristuĉ anĉucaquiz okzñiĉ cjen, Yoozqui anĉuc kjawziĉha, liwriita cjisjapa. Yoozquiztan zarakcan anĉucqui yekja tsjemat liwriiñi taku catokquiĉha. ⁷ Pero anaĉ yekja liwriiñi takuqui ŷelasaĉha. Tsjii tsjii zoñinacaqui anĉuca kuz turwayskatz pecĉha. Niĉaza Jesucristuĉ liwriiñi taku tsjematquin querz pecĉha. Wejrnacqui anĉucaquiz werar liwriiñi taku paljaychinĉha. Jalla niic anĉucqui zizza. ⁸ Jalla niĉtiquiztan jakziltamiĉ tsjemat liwriiñi taku anĉucaquiz tjaajnasaz niiqui, jalla nii zoñiqui Yooziĉ castictaj cjila. Wejr mekaj cjila, arajpachquiztan tjonchi anjila mekaj cjila, jakziltami yekja tsjemat liwriiñi taku tjaajnasaz niiqui, castictaj cjila. ⁹ Tuquiqui niĉtapan chiichinĉha. Jaziqui wila niĉtapachal chiyuĉha: Jakziltamiĉ yekja tsjemat liwriiñi taku anĉucaquiz tjaajnasaz niiqui, jalla ni-iqui Yooziĉ castictapaj cjila. Anĉucqui werar liwriiñi taku catokch-inĉhucĉha. Ana iya ŷejlĉha. ¹⁰ Jalla nuĉ c'aripacha chiican, ĉĉhjulut pecoj wejrjo? Anal pecuĉha "Amĉha zumamqui" cjiñinacaqui. Niĉaza anal pecuĉha zoñinacĉ kuz wali cjiskatzjapa. Jalla niĉta pecaquiz niiqui, Jesucristuĉ mantuquiz sirwiñi ana cjichucaĉha.

PABLUZ OJKLAYTA QUINTU

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, anĉucaquiz tuĉ tjaajinz pecuĉha. Weriĉ paljayta liwriiñi takuqui anaĉha zoñiĉ kuzquiztan pinsita. ¹² Ana jec zoñiĉquiztanami nii liwriiñi taku nonzinĉha, niĉaza anaĉ jec zoñimi wejtquiz nii liwriiñi taku tjaajinchiqui. Jesucristupachaĉha wejtquiz tjaajinchiqui.

¹³ Tuquiqui wejrqui judío zoñinacĉ kamañ jaru kamiñtaĉha. Jalla nii nonzinĉhucĉha. Tuquiqui Yooz partir zoñinaca tanĉcu ninaca walja sufriskatiñtaĉha. Yooz icliz zoñinaca k'ala akz pecaytuĉha. ¹⁴ Niĉaza wejrqui judío cuzturumpinacĉ puntu juc'anti zizzinĉha, wejt judío mazinacĉquiztan juc'anti. Wejrqui wejt tuquita atĉi ejpnacĉ cuzturumpiquiz tjapa kuztantaĉha. Nii cuzturumpinacĉ jaru kamzjapa anĉa

c'unchintača. ¹⁵ Jalla nuž cjenami Yoozqui wejr t'akziča, niiž apóstol cjisjapa. Ima weriž maaquiztan nasan, Yoozqui wejr t'akzjapa tantičiča. Nižaza Yoozqui wejtquiz ancha okzñiž cjen, wejr kjawziča, liwriita cjisjapa. Chjulorat wejr kjawz tantičhaja, jalla nii ora wejr kjawziča, ¹⁶ niiž zinta Majch pajjapa, nižaza niiž apóstol cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejr kjawziča, ana judío wajtchiz žoñinacžquin Jesucristuž puntu paljayni cjisjapa. Jalla nuž Yooztan niiž Majchtan pajžcu, ana jecžtanami kazni ojkchinča. ¹⁷ Nižaza ana Jerusalén watjami ojkchinča, parti apostolanacžtan kazñimi. Ninacaqui wejt tuqui apóstol puestuquin luzzitača. Jalla nuž wejt tuqui luzziž cjenami ana ninacžtan kazni ojkchinča. Antiz Arabia yokquin ojkchinča. Wiruñaqi niwjctan Damasco wajtquin quejpžquichinča.

¹⁸ Nekztanaqui čhjep watquiztan Jerusalén ojkchinča, Pedružtan zaljapa. Jalla nekztan Pedružtan tsjii tunca pjijskan tjuñi kamchinča. ¹⁹ Jalla nicju kamcan, Jesucristo Jilirž lajk Jacobo cjita apostolžtan zalchinča. Ana jakzilta parti apostolonacžtanami zalchinča. ²⁰ Yooz yujcquiz žejlcan, anal toscara chiyuča. Tii weriž cjiirtaqui werarača.

²¹ Jerusalén wajtquiztan zarakžcu, Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojkchinča. ²² Judea yokquin kamni criichinacžtan ima zalchinča. Nii Cristuž partir žoñinacaqui ima wejr paj-kalča. ²³ Ninacaqui wejt puntuquiztan tii quintukaz zizziča: “Nii wejrnač sufriskatta žoñiqui niipachaž Jesucristužquin kuztan criichiqui. Tuquiqui liwriiñi Jesucristuž puntu k'ala tjtanz pecñitača. Anziqui niiqui liwriiñi Jesucristuž puntu paljayla”. Jalla nuž cjetča wejt puntuquiztanaqui. ²⁴ Nii criichinacaqui Yooztajapa honora waytichiča wejt puntu nonziž cjen.

2

APOSTOLONACAQUI PABLO ZUMA RISIWCHICHA

¹ Nekztan tunca pusin watquiztan wilita Jerusalén watja ojkchinča Bernabežtan. Nižaza Tito chjitchinča. ² Yooz wejtquiz chitan, Jerusalén watja ojkchinča. Jalla nicju jaknužt yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljaytučhaja, jalla nii mazinž pecchinča. Primiraqui icliz jilirinacžtan ajčcu ninacžquiz mazinčinča, nekztan parti criichinacžquiz mazinčinča weriž paljayta liwriiñi Yooz taku, jalla nii. Jalla nuž mazinčinča, weriž Yooztajapa langžta ana ina cjisjapa. Nižaza anz weriž Yooztajapa langžtaqui ana ina cjisikatž pecuča. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui nii judío criichinacžquiz mazinčinča. ³ Ninacaqui wejr zuma risiwchiča. Nižaza Tituqui wejttan chica želatča. Nii Tituqui griego wajtchiz žoñi cjican, ana janchiquiz chimpuchiztača, judío žoñinacž cuzturumpi jaru. Jalla nuž cjenami judío žoñinacž cuzturumpi ana paakatchiča, nii janchiquiz chimpata cuzturumpi, jalla nii. ⁴ Pero tsjii kjaž žoñinaca želatča, “Wejrnačtča criichinacaqui” cjiñi. Jalla ninacaqui anatača litum criichinacaqui pero. Criichinacžporquiz chjojkaza luzzitača. Jalla nii ana zum žoñinacaqui awayt'i luzzitača, jaknužt wejrnacqui Jesucristužquin kuzziz cjen Moisés liiquiztan liwriita, jalla nii. Ninacakaz Titžquiz judío chimpuchiz cjiskatz pecatča. Nižaza ninacaqui wilitaž wejrnac ninacž lii mantuquiz utz pecatča. ⁵ Anapan ninacž munañpi

jaru cjisqatchinča. Wejrnacqui pecaytuča, ančhucqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru tirapan kamzjapa, jalla nuž.

⁶ Nekz žejlñi pajta jilirinacaqui ana wejtquiz čhjul ew taku tjaa-jinchicha. Jiliri cjenami ana jiliri cjenami wejtquiz anal importayuča. Yoozquiz žoñinaca ana illillizaha. Yooz yujcquiziqui tjapa criichinacaqui tsjii parijuča. ⁷ Jalla ninacaqui wejtquiz ana čhjul ew taku tjaa-jinchicha. Antiz ninacaqui wejr pajchicha, Yooziž uchta apóstol, nižaza werar liwriiñi taku paljayñi, jalla nii. Wejrqui uchtača yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayajo, jaknužt Yoozqui Pedro utčhaja, judío wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo, jalla nižtapacha. ⁸ Yoozqui Pedro cuchanchicha, judío žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo. Jalla nii Yoozpacha wejr cuchanchizakazza, yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljayajo. Yoozqui jalla nuž pucultan cuchanchicha nižtajapa langznajo.

⁹ Jalla nižtiquiztan Jacobžtan Pedružtan Juanžtan wejr pajchicha, Yooz amt'ita jaru apóstol puestuquiz uchta, jalla nii. Nii čhjepultanaqui pajta chawjc jilirinacatača. Jalla nuž wejr pajžcu, ninacaqui wejr zuma risiwchicha. Bernabequi risiwtazakazza. Jalla nižtiquiztan wejtnacatan ninacžtan wali cjiyassinča. Wejrnacqui tsjii zuma acuerduquiz kazzassinča, wejrnaca yekja wajtchiz žoñinacžquin paljayi ojkzjapa, nižaza ninaca judío žoñinacžquin paljayi ojkzjapa, jalla nuž. ¹⁰ Nižaza ninacaqui wejtnacaquiz roct'ichicha, pori žoñinacžquin yanapzjapa cjuñznajo. Wejrqui nižtapacha zakaz ancha tantiyuča.

PEDRUŽTAN PABLUŽTAN ANTIOQUIA WAJTQUIN

¹¹ Niiž wiruñ Pedruqui Antioquia watja ojkchicha. Jalla nicju Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, niiž yujcquizpacha. Niiž kamtaqui ana zumquintača. ¹² Antioquia wajtquin irantižcu, Pedruqui nii wajtchiz ana judío žoñinacžtan lujlchicha. Nekžtan tsjii kjaž Jacobž partir žoñinacaqui irantichicha. Jalla ninacaqui judío cuzturumpinaca exijñitača. Jalla ninacžquiz ekscu, Pedruqui nii ana judío žoñinacžquiztan tsjii latu zarakchicha. ¹³ Pedruž nuž zaraktan, parti judío criichinacaqui nižtapacha zakaz tsjii latu zarakchicha. Pero ninacaqui kuzquiz zizatča, nižta zarakz ana wali, jalla nii. Bernabemi ninacžtan chica zarakzkattatača. ¹⁴ Jalla nuž zarakžcu ninacaqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru ana kamchicha. Jalla ninaca zarakñi cheržcu wejrqui tjapa žoñinacž yujcquiz Pedružquiz zumpacha chiižinchinča, tuž cjan: —Amqui judío žoñimča. Jalla nuž cjenami amqui ana judío žoñižtakaz kamñamča. Amqui judío cuzturumpinac jaru ana kamñamča. Jalla nižtiquiztan žkjažtiquiztan amqui ti ana judío žoñinaca judío žoñinacžtakaz kamkatz pecya? Anapanž zuma niiqui.

JESUCRISTUŽQUIN KUZIZ CJEN ŽOÑINACA LIWRIITACHA

¹⁵ Wejrnacqui judío žoñinacžquiztan tjoniñča. Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanami, Yooz quintra paañi žoñinacžquiztanami anapan tjoniñča. ¹⁶ Jalla nuž tjonñiž cjenami wejrnacqui zizzinča, anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasacha. Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, žoñinacaqui Jesucristužquin kuzziz cjistancha. Jalla nuž zizzinča. Wejrnac zakaz Jesucristužquin kuz tjaachinča, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž

cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Jalla nižtiquiztan wejrnac zakaz Moisés lii jaru kamchiž cjen, Yooz yujcquiz anapanž zuma cjisnasača.

¹⁷ Yooz yujcquiz zuma cjisjapa wejrnacqui Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nii kuz tjaaz oraqi, wejrnacqui yekja wajtchiz žoñinaca irata persun uj pajstantača, “Wejrnacmi zakaz ujchiztča”, cjcianaqui. ¿Jalla nuž wejrnacaž persun uj pajchiž cjen, Jesucristuqui wejrnac nižta ujchiz cjiskatjo? Anapanž cjesača. ¹⁸ Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés lii ana walča. Jalla nuž wejrqui tjaajinchinča. Anziqwi wejrqui wilta chiitasaž niiqui, “Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača” jalla nižtiquiztan wejrqui juc'anti ujchizpan cjitasacha. ¹⁹ Moisés lii mantuquiz kaman nii liiqui kjanapacha wejtquiz tjeeziča, wejrqui ujchizpantča, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejt persun uj pajžcu, Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiztan liwriitača wejrqui, Yooztajapa kamzjapa. ²⁰ Jesucristuqui wejt ujnac laycu cruzquiz ch'awcta ticziča. Jalla nuž wejt ujnac laycu ticziž cjen, wejrqui nižtan chica ticzižtakaztča. Wejt tuquita ana zuma kamaña jaytichinča, jalla nižtiquiztan ew kamañchizta wejrqui. Pero anača wejt persun kamañchiz antiz Cristuž kamañchiz kamuča. Jaziqui tii muntuquiz žejtcan ew kamañchiz kamuča. Jesucristo Yooz Jachquin kuz tjaatiquiztan Jesucristuqui wejtquiz okžniž cjen, wejt ticz cuntiquiztan ticziča. ²¹ Yoozqui žoñinacžquiz okžcu, Jesucristo cuchanzquichiča žoñinaca liwriizjapa. Liwriiñi Yooz taku anal nicz pecuča. Moisés lii jaru kamchiž cjen žoñinacaqui Yooz yujcquiz zuma cjissiž cjitasaz niiqui, Jesucristuqui inapankaz ticztasača. Anapanča nužuqui.

3

LIWRIIZ PUNTU

¹ Galat wajtchiz žoñinaca, ančhucča zumzužtakaz. ¿Jequit ančhuc incallchejo? ¿Jequit werar liwriiñi tawkquiztan ančhuc tsjii kjutñi chjitchejo? Liwriiz puntu paljaycan wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan kjanapacha ančhucaquiz tjaajinchinča, Jesucristuqui žoñinacž ujnacquiztan cruzquiz ch'awcta ticziča, jalla nii. ² Tsjii pewcz pecuča. ¿Moisés lii jaru kamchiž cjen, Espiritu Santo ančhuca kuzquiz luzzikay? Anapanča. Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan, nekztan Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzziča. Jalla niiqui nužupanča. ³ ¿Kjažtiquiztan ancha zumzu ančhucjo? Espiritu Santuž cjen ančhucqui Yooz kamañquiz kami kallantichinčhucča. ¿Persun kuzcama kancanaqui Yooztajapa tsjan zuma kamasajo? Anapanča. ⁴ Jesucristužquin crižcu ančhucqui inakaz sufrichinčhuc cjes kjažtatajo? Ana inakaz ančhucqui sufrichinčhucžlani. ⁵ Yoozqui ančhuca kuzquiz niž Espiritu Santo luzkatchiča. Nižaza ančhucaž cheran Yoozqui milajrunaca paachiča. ¿Ančhucaž Moisés lii jaru kamtiquiztan jalla nižta milajrunaca Yooz paachejo? Anapanča. Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu catokchinčhucča. Jaziqui ančhucaž Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yoozqui ančhucaž cheran milajru paachiča.

⁶ Abraham zakaz Yoozquin kuz tjaachitača. Jalla nuž tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjiskattatača. ⁷ Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui ultim Abrahamž majchmaatiča. Jalla niic werar razunača. ⁸ Yoozqui tuquitanpacha tuž tantiichiča,

Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinaca Yooz yujcquiz zuma cjiskattaž cjesača, jalla nuž tantiichiča. Jalla nižtiquiztan tuquitanpacha liwriiñi Yooz puntuqui Abrahamžquiz chitatača, tuž cjan: “Amiž cjen tjapa wajtquiztan žoñinaca zumaž cjiskattaž cjequiča”. Jalla nuž cjiča cijjrta Yooz takuqui. ⁹ Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui Abrahamžtan zuma cjiskattaž cjesača.

¹⁰ Jakzilta žoñinacat Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés liiquiz kuz tjaačhaja jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequiča. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat tjapa Moisés liiquiz mantitanac jaru ana zumpacha kamčhaja, jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequiča”. ¹¹ Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kami atasacha. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiz kuz tjaatiquiztan anaž jecmi Yooz yujcquiziqui zuma cjisnasača. Kjanapachača nii razunaqui. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjisnačhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquiča”. ¹² Pero Moisés lii jaru kamcan, Yoozquin kuz tjaažqui ana walča. Moisés lii puntuquiztan Yooz takuqui tuž chiča: “Jakziltat Moisés lii jaru kamčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamtiquiztan Yooztan kamaquiča”.

¹³ Pero anaž jecmi nii lii jaru zumpacha kamasacha. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui Yooziž castictaž waquiziča. Pero Jesucristuqui učhum liwriichiča, Yooziž ana casticta cjeajajo. Jesucristupacha učhum cuntiquiztan casticta cjissiča. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat cruzquiz ticznačhaja, jalla niiqui tježa, Yooziž castictaž, jalla nii”. ¹⁴ Jesucristuqui yekja wajtchiz žoñinacž cuntiquiztan zakaz casticta cjis-siča, ninaca Abrahamžtan Yooz yujcquiz zuma cjiskatzjapa. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaačhiž cjen Yoozqui tjapa učhum kuznacquiz niž Espiritu Santo luzkatchiča, niž tuquita chiita takucama.

MOISES LII PUNTU

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii puntul chiyacha. Tiiž nonžna. Tsjii zuma legali acuerduquiz luzta, nižaza jiliriž sillta, jalla nii documen-tuqui ana wira campiyasača, nižaza ana nekz yapasača, jiliri sillta jaru. ¹⁶ Anziqui tii puntul chiyacha. Yoozqui taku tjaačiča Abrahamžquizimi niž majchquizimi. Yooz takuqui anaž cjiča, “Majch-maatinacžquizimi”, cjicanaqui. Anaž wacchi žoñinacž puntuquiztan chiiča. Antiz tsjii žoñž puntuquiztankaz chiichiča. Jalla nii žoñiča Cristuqui. ¹⁷ Jalla tuž chiyuča: Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaačiča. Nekztan pusi patac quinsa tuncan watanacquiztan Yoozqui Moisesquiz niž lii tjaačiča. Jalla nii wiruñ tjata liiqui nii tuquita Abrahamžquiz tjata taku anapanž ana walkatasacha. ¹⁸ Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz zumanaca tanžtaž cjitasaž niiqui, jalla nižtiquiztan Yooziž Abrahamžquiz tjata taku anaž waltasača. Pero panž walča. Yoozqui Abrahamžquiz nužukaz taku tjaačiča, žoñinaca liwriizjapa.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan, čhjuljapat Moisés lii sirwiya? Jalla tužuča. Moisesquiz nii liiqui tjaatatača, žoñinacž ujnaca tjeezjapa. Nižaza nii liiqui walatča, Jesucristuž tjonzcama. Jesucristuqui Abrahamž majchmaatquiztan tjonniča. Nižaza niž puntuquiztan chiiča nii Yooziž Abrahamžquiz tjata takuqui. Yoozqui anjilanaca cuchanžquichiča, niž lii Moisesquiz tjaažjapa. Nekztan Moisesqui parti žoñinacžquiz Yooz mantitanaca tjaažinchiča. ²⁰ Moisesqui nii ližtan žoñinacžquiz

mantichiča, žoñinaca nii lii cumplajo. Pero Yoozqui niiz persun tjaata taku cumplichiča. Yooz alaja cumplichiča.

²¹ Jalla nižtiquiztan, ¿kjaž cji? ¿Moisés liiqui Yooziž tjaata tawk quintr cjesaya? Anapanž cjesača. Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kamasacha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla nii lii jaru žoñinaca kam-tasaž niiqui, Yooz yujcquiz zuma cjitasacha, nii lii jaru kamtiquiztan.

²² Pero cijjrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tjapa žoñinacaqui uj paachiž cjen castictaž cjequiča”. Jalla nuž cjenami, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacaqui Yooziž tjaata taku tanznasača, ana casticta cjisjapa, Yooztan wiñaya kamzjapa.

²³ Ima Jesucristuž puntuquiztan zizcan učhumqui Moisés lii mantuquiz želatča. Nižaza nuž žejlchinčumtača Jesucristužquin kuz tjaazcama. ²⁴ Jalla nižtiquiztan Moisés lii mantuquiz želatča učhumqui, Jesucristuž tjonzcama. Nekztan Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cijssinčumča, nižaza ana ujchiz. ²⁵ Anziqiu žoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan zizasacha. Jalla nižtiquiztan učhumnacqui Moisés lii mantuquiz žejlzqui žeržtača.

²⁶ Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan tjapa ančhucqui Yooz partiquiz žejlča, Yooz maatinacčhucča. ²⁷ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjisicu bautista cječhaja, jalla niiqui Cristuž partiquiz cijssiča. Nižaza ew kamañchiz cijssa. ²⁸ Cristuž partiquiz žejlcan, anaž t'aka t'aka žejlča. Judío žoñinacami, yekja wajtchiz žoñinacami, žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, ana žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, luctakami, maatakami, jalla tjapa žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz žejlcan Yooz yujcquiz tsjii parijuča. Nižaza tsjii t'akquizkazza. ²⁹ Nižaza Cristuž partiquiz želaquiz niiqui, ančhucqui Abrahamž ultim lijitum majchmaatinacčhucča. Nižaza ančhucqui Abrahamž lijitum majch maatinacažlaj niiqui, ančhucqui Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku tsjii irinsažtakaz tanznaquičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

4

UCHUMNACAQUI YOOZ MAATICHUMCHA

¹ Nii irinsa puntu tii zakaz chiiz pecučha. Tsjii irinsa tanzñi ocjalaqui žoñi pajkzcama anaž irinsa tanznasača. Ocjala cjicanaqui nii famillžquiz piyunažtakaz kamča. Pajkžcu, nekztan tjapa nii famillž cusasanaca nižtacama želaquičha. ² Nii ocjalaqui famillž mantuquiz tjiižta žejlča, nižaza niiz irinsaqui yekja žoñžquiz cwtižinajo cumpji-itača, irinsa tanz oracama. ³ Jalla nižta iratača učhumnacaqui. Tuquiqui učhumqui ocjalažtakaz kamcanaqui žoñž pinsita jarukaz kamatča. ⁴ Yooziž pinsita timpu irantižcu Yoozqui niiz Majch cuchanžquichiča. Nekztan tsjaa maatakquiztan majttatača, nižaza Moisés lii mantuquiz želatča. ⁵ Jalla nuž Yoozqui niiz persun Majch cuchanžquichiča učhumnaca Moisés lii mantuquiztan liwriizjapa, nižaza Yooz maati cunta cjisjapa.

⁶ Ančucaž Yooz maati cjicanaqui Yoozqui niiz Majch Espíritu Santo ančuca kuzquiz cuchanžquichiča. Espíritu Santuqui ančuca kuzquiz Yooz Ejpžquin cjuñžkatča, “Wejt Tata” cjican. ⁷ Jalla nižtiquiztan Yooz cjen ančhucqui Moisés lii mantuquiz anaž iya žejlča. Yooz maati cjican, Yooz tjaata irinsa tanznaquičha.

PABLUQUI CRIICHI ZOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUŇCHA

⁸ Tuqui ančhucqui werar Yooz anaž pajatčha. Antiz žoñiž pinsita yooznacž mantuquizkaz želatčha. Nii yooznacaqui anaž ultimu Yoozza, žoñiž pinsitiquiztankazza. ⁹ Anziqui ančhucqui werar Yooz pajčha. Primiraqui Yoozqui ančhuc maati cunta pajchichha. Jalla nuž Yooz maati cunta cjiscu, ¿kjaž ančhucqui žoñiž pinsita yooznacquin wilta cutasajo? ¿Nii yooznacž mantuquiz wilta cjis pecjo? Nii yooznacaqui ana azzizza; nižaza inakazza. ¹⁰ Ančhucqui tirapan tjuñinacžquizimi iiznacžquizimi oranacžquizimi watanacžquizimi rispitiñchucčha. Jalla nižta rispitzqui anaž waquizičha. ¹¹ Jalla nuž rispitan wejtla ančhucacquiz tjaajinzqui inapankaj cjičhani. Jalla niil jiwjatučha.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucacquiz rocuchha, wejržtapachaž cjis-saja, Moisés lii mantuquiztan liwriita, jalla nižta. Wejrqui ančhuc yekja wajtchiz žoñižtakaz cjissinčha judío cuzturumpinaca ana paažcu. Ančhucqui wejr zuma risiwchinčhucčha, ana čjul wejt quintr kjaž cjis-cu. ¹³ Ančhucqui zizza, primeraqui wejr laacjichiz cjen ančhucatan kamchinčha. Nižaza ančhucatan kamcan, liwriiñi Yooz puntu pal-jaychinčha. Jalla nii zizza ančhucqui. ¹⁴ Jalla nii cona laacjitaqui wejtajapa tsjii pruebatačha. Jalla nižta weriž laacjitiquiztan ančhucqui ana wejr iñarchinčhucčha, nižaza wejr ana jakjurpayz pecchinčhucčha. Antiz wejr ancha zuma risiwchinčhucčha, tsjii Yooz cuchanžquita anjilažtakaz. Nižaza Jesucristužtakaz wejr zuma risiwchinčhucčha. ¹⁵ Weriž ančhucatan kamchiz cjen ančhucqui zuma cuntintu sint'ichinčhucčha. Jaziqui ančhucacquiz, ¿kjažt cjisjo? Wejrqui declaručha, ančhucatan kamcan, ančhucqui attasaž niiqui, persun čhujcquimi lecžcu wejtquiz tjaatasačha. ¹⁶ Wejrqui ančhucacquiz werar razunanaca chiichinčha. Jalla nuž čhiitiquiztan, ¿ančhucqui wejt quintr cjissinčhucjo?

¹⁷ Nii ana werar razuna chiiñi žoñinacaqui ančhuc anchaž importayčha. Jalla nuž importaycan ninacaqui ančhuc ana zuma cjiskatz pecčha. Wejtnacaquiztan t'akskatz pecčha, ninacž partiquiz cjis-japa, nižaza ninacž honora waytiskatzjapa. ¹⁸ Tsjii žoñiqui yekja žoñžquiz tsjan zuma kamañchiz cjiskatz pecasačha. Jalla nuž peccanaqui nii žoñžquiz ancha importayasačha. Jalla nižta importayzqui ancha zumačha. Tjapa žoñinacaqui ančhucacquiz nižtaj paala. Anačha wejrkaz, ančhucatan kamcanaqui, ančhuc importayz waquizičha. ¹⁹ Zuma jilanaca, cullaquinaca, ančhucaltajapa wilta wejt kuzquiz ancha cjuñučha. Nižaza wejrqui ančhucaltajapa tiral cjuñučha ančhucacž Cristuž kamañchiz zuma kamzcama. ²⁰ Wejrqui ančhucatan chical žejlz pecučha. Jalla nuž ančhucatan žejltasaž niiqui, juc'ant zuma carinchiz razuna čhiizintasačha. Ančhucac quintu nonžcu wejrqui kuz turwayskatchinčha.

ABRAHAMŽ MAATIZ PUNTU

²¹ Ančhucqui Moisés lii mantuquiz kamz pecñinaca, ¿nii lii mantuquiz kamzqui ana intintiya? ²² Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Abrahamqui pucultan majchnacchizza. Tsjiiqui Abrahamž mantita piyunaž majttačha. Tsjiizti Abrahamž zalžta tjunaž majttačha. ²³ Piyunaž majtta majchqui žoñiž pinsita kuzcama majttatačha. Tjunaž majtta majchzti Yooz tjaata tawk jaru majttatačha. ²⁴ Nii pucultan maatakquiztan tuž cjičha. Yoozqui pizc wilta taku tjaachičha. Tsjiiqui Sinaí cjita curquiz

Yoozqui Moisesquiz mantita lii tjaachiċha. Jakziltat nii lii mantuquiz žejlċhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanċha. Tsjaa maataquiztan nii puntu cjiċha. Naa maatakaqui Agar cjititaċha. ²⁵ Agar cjitiquiztan Sinaí curu cjiċha. Sinaí curuqui Arabia yokquin žejlċha. Sinaí curquiztan Jerusalén watja cjiċha. Jerusalén wajtċhiz žoñinacami, nižaza tjapa judío žoñinacami Moisés lii mantuquiz žejlċha. ²⁶ Uċhumzti anaž Moisés lii mantuquiz žejlċha. Yooziž liwriitiquiztan ultim arajpach Jerusalén wajtċhiz žoñinacċhumċha. Jalla nii Jerusalenqui Yooz watjaċha.

²⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiċha:

“Ana majtñi maataka, cuntintuž cjee. Majtz sufris ana pajžcumi, alto tawkžtan Yooztajapa honora waytila. Ecta maatakaqui juc'ant majchmaatinacċhiz cjequiċha ana ecta maataquiztan”.

²⁸ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui uċhumqui Yooz tjaata tawk jaru Yooz maatinacċhumċha, Isaac cjita žoñižtakaz. ²⁹ Abrahamž pucul-tan majchnacžquiz tižta watchiċha. Nii žoñiž kuzquiztan pinsita majttaqui quintrataċha nii Yooz Espíritu Santuž cjen majtta majchjapa. Anzimi nižta iratazakazza. ³⁰ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiċha: “Naa piyuni majchtanpacha chjatkata. Naa piyunaž majtta majchqui anaž irinsa tanznaquiċha. Antiz zalžta tjunaž majtta majch, jalla niikaz irinsa tanznaquiċha”. ³¹ Jilanaca, cullaquinaca, uċhumqui anaċha naa piyunaž majtta maatinacažtakazqui. Antiz zalžta tjunaž majtta maatinacažtakazċhumċha. Uċhumqui lijitum Yooz maatinacċhumċha.

5

LIWRIIZ PUNTU PALJAYTA

¹ Jesucristuqui uċhum liwriiċiċha, Moisés lii mantuquiz ana iya kamzjapa. Jesucristužquiz tjup kuzziz cjee. Anaċha nii lii mantuquiz iya kamzqui.

² Wejr Pabluqui anċhucacquiz cjiwċha, anċhucqui judío chimpu cuzt-rumpi jaru paaquiz niiqui, jalla nižtiquiztan anċhucaltajapa Cristuqui inakaz cjequiċha. ³ Wejrqui tii puntu ticlaruċha, jakziltat Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa Moisés lii jaru persuna chimpuskatċhaja, jalla niiqui tjapa nii lii mantitanaca cumplastanċha. ⁴ Anċhucqui Moisés lii jaru Yooz yujcquiz ana ujchiz cjis pecċhaj niiqui, Cristužquiztan persunpachaž t'aksa. Nižaza liwriiñi Yooz kamañquiztan persunpachaž t'aksa. ⁵ Yooz Espíritu Santuž cjen, nižaza Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen, uċhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kamañchiz, jalla nii tjapa kuztan tjewža. ⁶ Jesucristuž partiquiz žejlcan žoñinacaqui tsjii parijuċha. Judío chimpuchiz cjenami ana judío chimpuchiz cjenami anaž importiċha. Antiz Jesucristužquiz kuz tjaaž importiċha. Nižaza kuz tjaažcu zuma munaziñi kuzziz cjis importiċha.

⁷ Anċhucqui zumaž kamatċha. Jalla nuž zuma kaman, ċject anċhuc atajchejo werar tjaaajintanaca ana cazjapajo? ⁸ Jalla nii atajñiqui anaċha Yoozquiztan. Yoozqui anċhuc kjawziċha, liwriita cjisjapa. ⁹ Jaknužt tsjii zkoluc liwatura tjapa t'anti maza t'amkatċhaja, jalla nižta irata zkoluc ana zuma tjaaajiñinacaqui tjapa anċhuc tsjii kjutñi chjichasaċha. ¹⁰ Jesucristo jiliriž cjen wejrqui anċhucacquiztan anal kuz turwayskatuċha. Ultimquiziqui jaknužt wejrqui Yoozta kamañ puntu pinsuċhaja, jalla nužuzakaz anċhucqui Yoozta kamañ puntu

pinsaquiĉha. Niżaza jakziltat anĉuca kuz turwayskatĉhaja, jalla niiqui casticta cjequiĉha, jakziltapirimi.

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tuquiqui ima Jesucristużquiz kuz tjaacan, wejrqui tjaajinchinĉha, judío chimpuchiz ana želaquiż niiqui, Yooz yujcquiziqui anapanż zuma želasāĉha. Jalla nuż tira tjaajintasaż ni-iqui, ĉkjaŹtiquiztan wejt quintra anĉa tanjo? Jalla nuż tjaajintasaż niiqui, Jesucristuż ticz puntuquiztan tjaajincanpacha ana wejt quintra tanasaĉha. Pero jalla niżta ana tjaajinchinĉha. ¹² Anĉuca kuz turwayskatñinacaqui persun janĉej pootpootŹla.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui anĉuc kjawziĉha Moisés liiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuż liwriita cjican, anaż persun kuzcamakaz kamz waquiziĉha. Antiz zuma munazican porapat yanaparassa. ¹⁴ “JaknuŹt persunpachquiz zuma okzaja, jalla niżta irata parti ŹoñinacŹquiz zuma okzpanĉha”. Jalla nuż kamcan tjapa Moisés liiqui cumplissa. ¹⁵ Pero anĉucqui porapat chjaawjwasaquiż niiqui, niżaza porapat ch'aasaquiż niiqui, jalla niŹtiquiztan tsjiimi tsjiimi aksnaquiĉha.

ESPIRITU SANTUZ IRPITA KAMZ

¹⁶ Wejrqui cjiwĉha, anĉucqui Yooz Espíritu Santuż irpita kama. Nekz-tan persun ana zum kuzquiz pectanac jaru ana kamaquiĉha. ¹⁷ Nii ana zum kamañaqui Espíritu Santuż pecta kamañ quintraĉha. Niżaza Espíritu Santuż pecta kamañaqui nii ana zum kamañ quintraĉha. Nii pizc kamañaqui anaĉha tsjiikazqui, antiz pisc punta kamañaĉha, zuma kamaña, ana zuma kamaña, jalla nii. Jalla niŹtiquiztan nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui anĉuc atajĉha zuma kamañ jaru ana kamzjapa. ¹⁸ Pero anĉucqui Espíritu Santuż irpitaż cjequiż niiqui, anaĉha lii mantuquiz ŹejlŹqui.

¹⁹ Nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui jalla tiŹta paaz pecĉha: adulterio paaz, yekja maatakŹtan yekja luctakŹtan ana wali paaz, azzucanaca paaz, ²⁰ ŹoñiŹ paata yooznacŹquiz sirwiz, ŹoñŹ quintra laykiz paaz, ŹoñŹ quintra chuchas, ŹoñŹtan ch'aas, iñiziz, ĉhjaawjkatas, persun kuzcamapankaz paaz, t'aka t'aka cjiyas, tsjii partiquiztan tsjii partiquiztan quintras, ²¹ zmaz, Źoñi conz, licz, ana wira wali pijista paaz, jalla niżta ana zumanaca paaz pecĉha nii ana zuma kamaña pecñi kuzqui. Tuquiqui wejrqui anĉucaquiz chiiŹzinĉha, ana niŹta paazjapa. Wila anĉucaquiz chiiŹzinuĉha, anapan niŹtanaca paaz waquiziĉha. Jalla niŹta paañi Źoñinacaqui werar Yooz mantuquiz ana Źejlĉha.

²² Espíritu Santuż kamañ jaru kamcan, jalla tiŹtanaca paasa: zuma munaziz, cuntintu cjis, llan kuzziz cjis, pazinziz kuzziz cjis, okŹni kuzziz cjis, zumanaca paaz, lijituma kamz, ²³ humilde kuzziz cjis, ana zuma pecñi kuz persun kuzquiz ewjaz. Jalla nii zuma paatanacaqui anapanĉha lii quintraqui. ²⁴ Niżaza jakziltat Cristuż partiquiz Źejlĉhaja, jalla nina-caqui nii ana zuma paaz pecñi kuz mantuquiz ana kamz waquiziĉha. Nii ana zuma pecñi kuzquiztan ticzi ŹoñiŹtakazza. Niżaza nii ana zuma pinsitanac jaru ana kamz waquiziĉha. ²⁵ Uĉhumqui Espíritu Santuż cjen liwriitaŹlaja niżaza ew kamañchizlaja, jalla niŹtiquiztan uĉhumqui Espíritu Santuż cjen nii zuma kamañ jaru pan kama.

²⁶ Jalla nii zuma kamañ jaru kamcan uĉhumqui ana mitarazi kuzziz cjistanĉha. Niżaza ana Źawjwa zjiĉcanñi kuzziz cjistanĉha. Niżaza anaŹ porapat zmazastanqui.

6

PORAPAT YANAPARAS WAQUIZICHA

¹ Jilanaca, cullaquinaca, yekjap ančhucqui Espíritu Santuž kamañchiz kamiñchuccha. Jaziqui ančhucqui tsjii criichi žoñi uj paañipacha cheraquiz niiqui, zuma kuztan chiižinaquičha, nii uj paañi žoñi wilita zuma kamañchiz cjeýajo. Nižaza ančhucqui persun kuzqui zuma cwitaza, ujquiz ana tjojtsjapa. ² Pruebanacaž watan, ančhucqui porapat kuzzassa. Jalla nuž kamcan ančhucqui Cristuž lii cumpliča, zuma munaziz, jalla nii. ³ Jakziltat persun puntuquiztan mit kuzziz “Wejrqui zumtča” cjican pinsačhaja, jalla niiqui persunpacha incallča. Anaž zumača niiqui. ⁴ Zapa mayni persun kamtanaca tantiistanča, zuma ana zuma kamta, jalla nii. Jakziltat zuma kamchižlaj niiqui, cuntintuž cjesača, persuna zuma kamtaž cjen. Criichi žoñinacaqui yekja žoñž kamaña iñaržcu, anaž mitarazi kuzziz cjis waquiziča, “Wejrqui juc'ant zuma kamañchiztča” cjican. ⁵ Ultimquiziqui zapa mayni persun kamañquiztan jama Yooziž tantiitaž cjequičha.

⁶ Yooz puntu tjaajinta žoñiqui persun cusasanacquiztan tjaaz waquiziča Yooz puntu tjaajiñinacžquiz.

⁷ Ančhucqui persun kuzquizpacha anača incallzqui. Yoozquiztan ana atipasacha. Jaknužt tsjii žoñi kamčhaja, jalla niit jama pjalžtaž cjequičha. ⁸ Jakziltat persun kuzcamakaz kamčhaja, jalla niiqui nižž ana zuma kamtiquiztan castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat Espíritu Santuž kamañ jaru kamčhaja, jalla niiqui Espíritu Santuž cjen Yooztan wiñayaž kamaquičha. ⁹ Učhumqui zumanaca paazjapa tjurt'ila. Ultimquiziqui pactaž cjequičha, ana jaytasaz niiqui. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan čjulora zumanaca payi atchucaž cjequiz niiqui, učhumqui zumaž paala tjapa žoñinacžquizimi. Criichi mazinacžquizimi juc'ant zuma paala.

ZERZ TAKUNACA

¹¹ Anziqúi wejt persun kjaržtan cjiyržcuča. Tii pajk litranaca chera. ¹² Tsjii žoñinacaqui ančhuc judío chimpuchiz cjiskatz pecča. Jalla ninacaqui nuž pecča, parti žoñinacž kuz wali cjiskatzjapa, nižaza parti žoñinacaž ninacžjapa ana quintru cjisjapa. Cristuqui cruzquiz ticziča učumnaca liwriizjapa, judíuž irata ana chimputa cjenami. ¹³ Pero nii chimputa žoñinacapacha Moisés lii jaru ana zumpacha kamča. Ninacaqui ančhuc chimpuchiz cjiskatz pecča, ančuca janchiquiz chimpuchiz cjen persun incantiñi kuzziz cjisjapa. ¹⁴ Wejrqui anača čjulquiztanami incantiñi kuzziztqui. Jesucristo Jiliriz učhum laycu ticziquiztan, jalla nektankazza wejrqui incantiñi kuzziztqui. Jesucristuž ticziž cjen wejrqui liwriitača. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñinacaqui anaž wejr ancha importayuča. Ninacžquiztan ticzi žoñiztakaztča wejrqui. ¹⁵ Jesucristuž partiquiz žejlcan, judío chimpuchiz cjisqui anaž importičha, nižaza ana chimpuchiz cjismi ana zakaz importičha. Ew kamañchiz cjisqui jalla niikaz importičha. ¹⁶ Jakziltat ew lii kamañ jaru kamčhaja, jalla ninacaqui ultim werar Yooz partir žoñinacača. Jalla ninacžtan Yooztan zumaj cjila, nižaza Yoozqui ninacžquiz okžla.

¹⁷ Tekztan nawjccchuc tii puntunacquiztan ana jecmi wejtquiz molestila. Jesucristo Jiliržtajapa kamchiž cjen wejt janchiquiz chjojrinaca zejłča. Nii chjojrinaca kjanapachaž tjeēja, “Wejrtča Jesucristuž

partiquiztqui”, jalla nii. Anzcama nii chjojrínacaqui wejt janchiquiz cherchucača.

¹⁸Jílanaca, cullaquinaca, učhum Jesucristo Jiliriqui ančuca kuznaca walíkaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

¹ Wejrčha Pablutqui, ančhucaquin tii cartal cjiyrčučha. Wejrqui Jesucristuž illzta apostoltčha Yooz munañpi jaru. Ančhucqui Yooz partir žoñinacčhucča, Efeso wajtquiz kamñinaca. Nižaza ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachi žoñinacčhucča. ² Učhum Yooz Ejpmi, učhum Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zumaj yanapla, nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

YOOZ EJPQUI UCHUMNACALTAJAPA ZUMA PINSICHA

³ Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžtajapa honoral waytučha wejrqui. Učhum Yooz Ejpqui učhumnacaquiz ancha zuma favoranaca paachičha, Jesucristuž partiquiz cjiskatchiž cjen. Učhumqui arajpach Yooz wajtchiz žoñinacčhumčha. Jalla nižtiquiztan tjapaman favoranaca učhumnacaquiz paachičha Yooz Ejpqui. ⁴ Tuquitanpacha ima tii muntu kalltican Yooz Ejpqui Jesucristuž cjen učumnac illzičha, nižtajapa t'acžta cjisjapa, nižaza niž yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. ⁵ Yoozqui niž okzñi kuzziz cjen, tuquitanpacha tantiichičha, učumnaca niž partiquiz cjisjapa, niž maatinacjapa. Jesucristuž cjen učhumqui Yooz maatinacčhumčha. ⁶ Nižaza Yooz Ejpqui niž ancha okzñi kuz tjeezičha, niž persun honora waytita cjisjapa. Niž k'ayi Majchiž cjen učhumnacaquiz nužukaz walja okzičha Yooz Ejpqui. ⁷ Jesucristuž ticziž cjen, Yoozqui učhum liwriichičha. Jalla nuž liwriižcu učhum ujnaca pertunchičha, niž zuma okzñi kuzquiztan. ⁸ Yoozqui učumnacaltajapa niž okzñi kuz walja tjeezičha, zuma favoranaca paacan. Jalla nuž zuma favoranaca paacan, Yoozqui učhumnacaquiz tjapa niž puntunaca intintazñi cjiskatchičha. ⁹ Nižaza Yoozqui niž tuquita chjojta pinsitanaca učhumnacaquiz zizkatchičha. Niž kuzcama pinsita jaru, jalla nuž učhumnacaquiz zizkatchičha. ¹⁰ Yoozqui niž pinsita tjuñquiz niž persuna pinsitaqui cumpliskataquičha. Jalla niž pinsita jaru Yoozqui tjapa arajpachquin žejlñinacami, nižaza tjapa tii yokquiz žejlñinacami tjappachaž juntjapaquičha, Cristuž mantuquiz cjisjapa.

¹¹ Jesucristužquin kuzziz cjen wejrnac judío žoñinacaqui t'acžtačha. Yoozqui persun kuzcama pinsita jaru nuž wejrnac t'aczičha. Yoozqui tjapa niž pinsitacama cumpliskatčha. ¹² Wejrnacqui ančhucž tuqui Jesucristo tjewzičha. Wejrnacqui t'acžta cjissinčha, zuma kamzjapa. Nekztan wejrnacaž zuma kamtiquiztan Yooztajapa juc'anti honora waytitaž cjequičha. ¹³ Nižaza ančhucqui werar Yooz taku nonžcu Jesucristužquin kuz tjaachinčhuczakazza. Jalla nižtiquiztan liwrita cjissinčhuczakazza. Nekztan Cristuž partiquiz želan, Yoozqui niž Espíritu Santo ančhuca kuznacquiz luzkatchičha. Tuquitanpacha Yoozqui niž Espíritu Santo cuchanžquizjapa taku tjaachičha. Nižaza Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejltiquiztan, ančhuca kuzquiz Yooziž chinputapančha. Nii kjanapacha tjeeža, ančhucqui Yooz partir žoñinacčhucča, jalla nii. ¹⁴ Espíritu Santo učumnaca kuzquiz cjen, učhumqui zizza, ultimpacha arajpach Yooz irinsa tanznaquičha. Chjulorat tjapa Yooz partir žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii ora nii

irinsa tanznaquiĉha. Tjapa niĉta zumanaca uĉhumnacaltajapa pin-siĉiĉha Yoozqui, niĉtajapa juc'ant honora waytita cjisjapa.

PABLUZ MAYIZITA

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, anĉhuqui Jesucristo Jilirĉquin kuzziz-panĉha, niĉaza parti criichi Źoĉinacĉtan zuma munaziĉi kuzzizpanĉha. Jalla niĉta zizcu, ¹⁶ wejrqui anĉhucaĉ cjen tirapan Yoozquin sparaquiĉ cjiwĉha. Niĉaza Yoozquin mayizican anĉhucaltajapa mayizuĉha, anĉhuc Yooz puntu zuma zizĉi cjisjapa. ¹⁷ Uĉhum Jesucristo Jilirĉ Yooz Ejpĉquinpan mayizuĉha. Yooz Ejpqui juc'ant chekan hon-orchizza. Anĉhucaltajapa mayizuĉha, Yooz anĉhucaquiz tsjii zizĉi kuzziz cjiskatajo, niĉaza mayizuĉha Yooziĉ tjeeĉtanaca intintazĉi kuzziz cjiskatajo. Jalla niĉta kuzziz kamaquiĉ niĉqui, juc'anti Yooz puntunaca zizĉi cjequiĉha. ¹⁸ Niĉaza juc'anti Yooz puntunaca intintazĉi kuzziz cjequiĉha. Zuma intintazĉi cjequiĉ niĉqui, arajpachquin kamz puntu juc'anti zizaquiĉha. Yoozqui uĉhumnaca kjawziĉha, arajpachquin kamzjapa. Jalla nicju kamzjapa uĉhumqui tjewĉa. Arajpachquin Yooz-tan kamzqui juc'ant ancha zuma wali irinsaĉtakazza. Jalla nii irinsa Yoozqui tjapa niĉ partir Źoĉinacĉquiz tjaaquiĉha. ¹⁹ Niĉaza wejrqui mayizuĉha, anĉhucqui Yooz aziĉ puntuiztan juc'anti intintazjapa. Uĉhum Yoozqui juc'ant walja azzizza, ĉhjultakquiztanami. Niĉ aztan Yoozqui uĉhum kuznaca campiiskatchiĉha, ew kamaĉquiz kamzjapa. Yoozqui niĉ jacatatskatĉi aztan uĉhum kuznaca campiichiĉha. ²⁰ Yooz Ejpqui niĉ walja azi tjeeziĉha, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatcan. Niĉaza niĉ aztan tjeeziĉha arajpachquin niĉ Źew latuquiz Jesucristo tjulĉcan, niĉtan chica mantizjapa. ²¹ Yoozqui tjappacha Cristuĉ mantuquiz utĉiĉha, tjapa jilirinacami, tjapa mantiĉinacami, tjapa mantiĉi poderchiznacami, tjappacha Cristuĉ mantuquizcama uchtaĉha. Tii tim-puquiz Źejlĉinacami, niĉaza jazta timpuquiz tjonĉi mantiĉinacami tjap-pacha Cristuĉ mantuquiz uchtaĉha. ²² Yoozqui mantichiĉha tjappacha Cristuĉ mantuquiz cjisjapa. Niĉaza Yooziĉ mantitiquiztan nii tjapa man-tiĉi Cristuqui niĉ icliz Źoĉinacĉtajapaĉha. ²³ Cristuĉ partir Źoĉinacaqui niĉtan tsjii kuzziz Źejlĉha, niĉaza tsjii curpuchiztakazza. Tjapa Cristuĉ partir Źoĉinacaqui Cristuĉ kamaĉchizpankazza. Niĉaza Cristuĉ cjen tjapa ĉhjultakimi tii muntuquiz Źejlĉha.

2

YOOZ OKZĉi KUZZIZ CJEN ZOĉINACAQUI LIWRIITACHA

¹ Jaziqui Yoozqui anĉhucaquiz ew kamaĉchiz cjiskatchiĉha. Tuquiqui anĉhucqui Yooz yujcquiziqui ticzi Źoĉinacĉtakaz Źelatĉha ujnaca paachiĉ cjen, niĉaza ana walinaca paachiĉ cjen. ² Jalla nuĉ ana wali ujnaca paacan, anĉhucqui kamatĉha ujchiz Źoĉinacĉ kamaĉ jaru. Niĉaza ana wali paacan, zajranacĉ jilirĉ kuzcamakaz kamatĉha. Jakziltat ana Yooz kuzcama kamĉhaja, jalla niĉqui zajranacĉ jilirĉ kuzcamapankaz kamĉha. Nii ana wali zajra jiliriĉqui Źoĉinacĉquiz ana wal kamaĉchiz cjiskatcha. ³ Tuquiqui uĉhumqui ana wal kamaĉchiz zakaz kamatĉha, Yooz kuzcama ana kamcan. Uĉhumqui persun kuzcamakaz kamatĉha. Niĉaza uĉhum ana wali pecĉi kuz jaru kamatĉha. Niĉaza uĉhum ana wali pinsitanacĉ jaru kamatĉha. Jalla niĉtiquiztan uĉhumqui Yooz casticta cjichucapantaĉha, jaknuĉt Yoozqui parti ujchiz Źoĉinaca casticaĉhaja, jalla niĉta. ⁴ Jalla niĉta ana wali

kamanami, Yoozti zuma okzñi kuztan uĉumnacaquiz okziĉha. Niżaza uĉumnacatan munaziĉha. ⁵ Nuż zuma okzñi munaziñi kuzziz cjen, Yoozqui uĉumnacaquiz Cristužtan zuma kamañchiz cjiskatchiĉha. Yooz okztiquiztankaz anĉhucqui liwriitaĉha. Tuquiqui uj paachiž cjen, uĉumqui Yooz yujcquiziqui ticzi ōŋinacažtakaztaĉha. ⁶ Jaknužt Jesucristuqui ticžcu Yooz aztan sepulturquiztan ulantĉhaja, jalla niža irata uĉumqui Yooz aztan ana wal kamañanacquižtan ulanchinĉhumĉha. Nekztan Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui uĉumnacaquiz Cristužtan chica honorchiz cjiskatchiĉha. ⁷ Jalla nuż Yoozqui cjiskatchiĉha, wiñayjapa niž ancha zuma okzñi kuz tjeezjapa. Jesucristuž cjen Yoozqui uĉumnacaquiz zuma kuztan munaziĉha. ⁸ Yooz okzñi kuzziz cjen, niżaza anĉhucāž Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, anĉhucqui liwriitaĉha. Jalla nii liwriitaqui anaĉha anĉhucāž cjenau. Antiz Yooz cjenpankazza nii liwriitaqui. Jalla niĉha anĉhucquiz liwriiz tjaachiqui. ⁹ Anĉhucāž paata obranacquižtan nii liwriizqui anaž tjonĉha. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi mit kuzziz cjesaĉha. ¹⁰ Uĉumqui Yooz obranacĉhumĉha. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui uĉum liwriiĉiĉha, zuma kamañchiz cjisjapa. Yoozqui jalla niža zuma kamañanaca uĉumnacaltajapa tantiižinĉiĉha, ima nižquiz criiñiž cjen. Jalla nii kamañanaca tantiižinĉiĉha, uĉum zuma obranaca paazjapa.

TUQUI ANCHUCQUI ANATACHA YOOZ ōŊINACA

¹¹ Anĉhucqui jalla tuž cjuñzna. Anĉhuqui anaĉha judío ōŋinaca. Chimputa judío ōŋinacaqui anĉhucā puntuquiztanž cjiĉha, “Ninacaqui janchiquiz ana chimputaĉha. Jalla nižtiquiztan anaž Yooz partir ōŋinaca cjesaĉha”. Jalla nuż cjiñiĉha. Nii judionacaĉha curpuquiz chimputaqui, “Yooz illzta ōŋi” cjican tjeezjapa. ōŋiž chimputaĉha nii judío ōŋinacaqui. ¹² Niżaza cjuñzna. Tuquiqui anĉhucqui ana Cristo pajiñĉhuctaĉha. Niżaza Israel wajtchiz ōŋinacžquiztan yekĉhuctaĉha. Niżaza anĉhucqui Yooziž tjaata takunaca anaž pajatĉha. Ujnacquižtan liwriita cjisjapa ana tjewzñi atatĉha. Tii muntuquiz kamcan anĉhucqui anapan werar Yooz pajatĉha. ¹³ Pero anziqui Jesucristužquin kuzziz cjen anĉhucqui Yoozquin macjatchinĉhucĉha. Tuquiqui anĉhucqui Yoozquiztan ažkquin želatĉha. Cristuž ticziž cjen, anĉhucqui Yoozquin macjatskattaĉha. ¹⁴ Cristuž cjen uĉumnacatan Yooztan pajaskatchiĉha. Nekztan zumanskatchiĉha. Niżaza uĉumnacatan parti criichi ōŋinacžtan zumanskatchizakazza. Cristuqui judío ōŋinacami ana judío ōŋinacami tsjii partiquizkaz tjappacha cjiskatchiĉha, nižquin criichiž cjen. Tuquiqui judío ōŋinacaqui yekja wajtchiz ōŋinacžtan quintrapanikaztaĉha. Niżaza yekja t'akapanž nayatĉha. Pero anziqui Yooz partiquiz cjican criichi ōŋinacaqui tsjiikazza. ¹⁵ Cristuqui curpuchiz cjican Yooziž mantita lii liwj cumpližcu ticziĉha. Jaziqui Cristuž ticziž cjen Yoozqui nii tuqui timpuquiztan kamchi lii tuct'ayskatchiĉha, tjapa niž mantitanacžtanpacha. Jalla nekztan Yoozqui judío criichi ōŋinacami ana judío criichi ōŋinacami tjappacha tsjii ew partiquiz cjiskatchiĉha. Nii ew partiquiz žejlcan, judío ōŋinacžtan yekja wajtchiz ōŋinacžtan ana iya quintrasñi cjesaĉha. ¹⁶ Niżaza cruzquiz ch'awcta ticziž cjen, Jesucristuqui judío ōŋinacžtanami yekja wajtchiz ōŋinacžtanami pertunaskatchiĉha. Jaziqui Jesucristuž cjenkazza nii pucultan quintrasñi ōŋinacžtan

Yooztan zuma cjiskatchiqui. Nižaza nii pucultan quintrasñi žoñinacaqui tsjii partiquizkaz kamasacha, zuma munazican.

¹⁷ Nižaza Jesucristuž tjonchiž cjen, Yoozquiztan ažkquin žejlñinacžquizimi žcati žejlñinacžquizimi zuma quintunaca paljaytača. Ninacaqui nii paljayta tjapa kuztan catokaquičiž niiqui, jalla nekztan Yooziž pertunta cjesača. Nižaza ninacžtan Yooztan zumanznaquiča.

¹⁸ Jesucristuž cjen nižaza Yooz Espiritu Santuž cjen judío žoñinacami ana judío žoñinacami, tjapa žoñinacaqui Yooz Ejpžquin macjatz atča.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača iya yekja žoñinacžhucqui, anača iya Yoozquiztan yekja t'akčhucqui. Antiz Yooz partiquiz kamñi mazinacžhucča parti criichi žoñinacžtan, nižaza ančhucqui Yooz famillquizčhucča.

²⁰ Učhumqui tsjii pajk kjuyažtakazza Yooztajapaqui. Nii kjuy simintuqui apostolonacača, nižaza Yooztajapa chiiñi profetanacača. Nižaza Jesucristupachača juc'ant chekan maz cuntaqui nii kjuyquiziqui.

²¹ Jesucristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui arubinacažtakazza nii kjuya pirkitaqui. Tjapaman criichi žoñinacž cjenami tsjii Yooztajapa kjuyakaz kjuytača. Jesucristuž yanaptaž cjen nii kjuychiž žoñinacaqui tsjan tsjan zuma cjissa, Yooztajapa kamcan.

²² Ančhuc zakaz nii kjuy pirkita arubinacažtakazza parti criichi žoñinacžtan. Jalla nuž učhum Yooz kjuyquiz cjissiž cjen, Yoozqui učhum kuzquiz žejlča niiz Espiritu Santužtan.

3

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOÑIČHA

¹ Jalla nižtiquiztan wejr Pabluqui ančhucaltajapa mayizuča. Wejrqui Jesucristo sirwiñiž cjen tii carsilquiz želuča. Nižaza ančhuc yekja wa-jtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljaytiquiztan zakaz carsilquiz želuča wejrqui.

² Ančhucqui wejt puntuquiztan zizzinčhucžlani. Yoozqui tii apóstol puestuquiz wejr utchiča, ančhucquiz Yooz puntu paljayzjapa, jaknužt Yoozqui okzñi kuzziz ančhuc liwriiž pecčhaja, jalla nii paljayzjapa.

³ Nižaza ančhucqui zizzinčhucžlani Yoozqui niiz tuquita pinsita takunaca wejtquiz zizkatchiča, jalla nii. Tuquita anapan ziztatača nii takunacaqui. Nii wejtquiz zizkatta takunaca tuqui ančhucquain tsjii koluculla cijjrchinča.

⁴ Nižaza tii carta liižcu, ančhucqui tantiyasača, wejrčha Cristuž puntuquiztan zuma intintaziñtqui, jalla nii.

⁵ Tuqui timpuqui Yoozqui anaž jecžquizimi Cristuž puntuquiztan zuma zizkatchiča. Jazikaz Yoozqui Cristuž puntu zuma zizkatchiča, niiz illzta apostolonacžquizimi, nižaza niiztajapa chiiñi profetanacžquizimi.

Niiz Espiritu Santuž cjen nuž zizkatchiča.

⁶ Nii tuquita chjojta puntuqui jalla tiiča: Cristuž puntu liwriiñi taku catokchiž cjen, čhjuluz cherchi žoñimi Yooziž liwriitaž cjesača. Tsjii irinsažtakaz nii liwriiž tanznasača. Ana judío žoñinacami Cristuž partiquiz zakaz cjisnasača.

Nižaza Cristuž partiquiz žejlcampacha Yooz tjaata taku tanznasača, liwriita cjisjapa.

⁷ Wejrqui nii liwriiñi taku paljayzjapa apóstol puestuquiz uchtača. Jalla nii puestuquiz cjis anal waquizuča. Yoozqui wejr okžcu nužkaz nii puestuquiz wejr utchiča, niiz kuzcama. Yooz poderchiz apóstol kamañ jaru kamuča.

⁸ Wejrqui tjapa Yooz partir žoñinacžquiztan upa honorchiz cjis waquizuča. Jalla nuž cjenami Yoozqui wejtquiz apóstol puestu tjaachiča, ana judío žoñinacžquiz Cristuž puntuquiztan ancha zumanaca paljayzjapa. Cristuž puntuqui

ancha zumačha. Tjapa nii puntuquiztan ana intintazzucačha. ⁹ Yoozza tjappacha paachiqui. Jalla nii Yoozqui wejtquiz niiz tuquita chjota pinsita cumpjiichicha, tjapa žoñinacžquiz kjanzt'izjapa. ¹⁰ Jalla nuž watchičha, tjapa poderchiz espiritunacami tjapa mantiñi espiritunacami zizkatzjapa, jaknužt Yoozqui ancha zizñi zizñi pinsichizlaja, nii. Tuquiqui nii arajpachquin žejlñi espiritunacaqui ana zuma zizzičha nii Yooziž pinsita puntuqui. Anziqumi criichi žoñinacaž cjen, nii espiritunacaqui Yooz tuquita pinsitaqui zizzičha. ¹¹ Tuquitanpacha Yoozqui nuž zizkatz pecchičha. Jaziqui učum Jesucristo Jiliriz cjen Yoozqui niiz pinsitaqui zizkatchičha. ¹² Nižaza Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjati atasacha, ana ekscan. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, učumqui tjup kuztan Yoozquin macjati atasacha. ¹³ Jalla nižtiquiztan ančhucaguin tuž chiižinžcučha, weriž ančhucaltajapa sufrichiž cjen, ana upa kuzziz cjee. Jalla nuž ančhucaltajapa sufran, ančhucqui juc'ant honorchiz cjequičha.

CRISTUQUI ANCHA ZUMA MUNAZIÑI KUZZIZ

¹⁴ Nii Yooziž ancha zuma pinsitaqui cjuñzcu, wejrqui učum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiztan mayižinučha. Quillžcu, Yoozquiztan mayižinučha. ¹⁵ Yooz Ejpžquiztan tjapa Yooz partiquiz žejlñi familianacaqui tjuuchizza, arajpachquinami yokquizimi. ¹⁶ Yooz Ejpžquiztan mayižinučha, ančhuca kuznaca tjupi tjurt'ichi cjisjapa. Yoozqui niiz Espiritu Santuž aztanž cjen, ančhuca kuznaca tjupi tjurt'ichi cjiskatasacha. Yoozqui niiz juc'ant zuma kuzquiztan ančhuca kuznaca tjurt'ichi cjiskatasacha. ¹⁷ Nižaza ančhucaltajapa mayižinučha, Jesucristužquiz juc'ant kuzziz cjejajo. Jalla nuž juc'ant kuzziz cjen, Jesucristuqui ančhuca kuznacquiz juc'anti irpaquičha. Jesucristuž irpita cjen, ančhucqui zuma munaziñi kuzzizpanž kamaquičha, tsjii zuma pookñi zkalažtakaz. ¹⁸ Nižaza zuma munaziñi kuzziz kamchiž cjen, ančhucqui Jesucristuž zuma munaziñi kuz juc'antiž pajaquičha. Jalla nuž mayižinučha tjapa criichi žoñinacžtajapa. Wejrqui tuž mayižinučha, tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajla cjiwčha. Zmali pakjiž cjes, nižaza palaž cjes, nižaza lajchaž cjes, jalla nižta iratačha Cristuž zuma munaziñi kuzqui. ¹⁹ Žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz anaž tjapa paji atčha. Jalla nuž cjenami Yoozquiztan mayižinučha criichi žoñinaca Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajzapa. Jalla nuž pajtiquiztan, ančhucqui Yooz iratapankaz zuma kamañchiz kamaquičha.

²⁰ Jaziqui Yoozqui zuma honorchiz cjila. Yoozqui niiz aztan učum kuznacquiz zuma obranaca trabajčha. Učumž mayizitiqiztanami nižaza učumž pinsitiquiztanami juc'anti zuma kamañchiz kami yanapasacha učum zuma Yoozqui. ²¹ Criichi žoñinacaž cjenami, Jesucristuž cjenami, Yoozqui honorchiz cjila. Wiñay wiñaya watay wata honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

4

ESPIRITU SANTUZ CJEN TSJII KUZZIZZA UCHUMQUI

¹ Jesucristo Jiliržquiz sirwiñiž cjen carsilquiz želučha. Wejrqui ančhucaguin chiižinžcučha zuma kamañchiz kamajo, jaknužt Yooz kjawžta žoñinaca kamz waquizičhaja, jalla nižta. Yooz Ejpqui ančhuc

kjawziĉha niiŝtajapa kamajo. Jalla tuŝ kamz waquiziĉha, ² ana mit kuzziz, niŝaza humilde kuzziz, niŝaza zuma munaziĉni kuzziz, niŝaza pasinsichiz kuzziz. Jalla nuŝ kamz waquiziĉha. ³ Espiritu Santuŝ cjen, tsjiiŝtan tsjiiŝtan zumanskatz waquiziĉha. Jaziŝui tsjii kuzzizpan cjee. Nuŝquiz tirapan kuz tjaa. ⁴ Tjapa criichi ŝoŝinacaŝui Cristuŝ partiquiz ŝejlĉha tsjii curpuchiztakazza. Niŝaza tsjii Espiritu Santuchizza. Tjapa anĉhucŝui Yooz kjawŝtiquiztan tsjiikaz tjewŝa, arajpachquin Yooztan kamz, jalla nii. ⁵ Niŝaza tjapa anĉhucŝui tsjii Jesucristo Jilirchizkazza, niŝaza tjapa anĉhucŝui Jesucristuŝquin kuz tjaachinĉhucĉha. Jalla niŝtiquiztan anĉhucŝui tsjiikazza. Niŝaza tsjii bautismokaz tanz-inĉhucĉha. ⁶ Niŝaza tjapa uĉhumŝui tsjii Yooz Ejpchizza. Uĉhum Yooz Ejpŝ mantuquiz tjapa criichi ŝoŝinaca ŝejlĉha. Niŝaza Yooz Ejpŝui trabajĉha tjapa criichi ŝoŝinacŝ kuzquiz. Niŝaza Yooz Ejpŝui tjapa criichi ŝoŝinacŝ kuznacquiz ŝejlĉha.

⁷ Tjapa criichi ŝoŝinacŝquiz kamaŝanaca tjaataĉha, Cristuŝ pectacama. ⁸ Jalla nii puntuquiztan Yooz taku tuŝ cjiĉha:

“Arajpachquin ojkan, wacchi Cristuŝ atipta presunaca ĉjitchiĉha. Niŝaza tii muntuquiz ŝejlĉni ŝoŝinacŝquiz kamaŝanaca tjaachiĉha”.

⁹ Yooz takuŝui “Arajpachquin ojkan” ĉkjaŝt cjii? Jalla tuŝ cjiĉha: Primeraŝui Cristuŝui tii muntuquiz ĉjijwŝquichiĉha. ¹⁰ Jalla nii ĉjijwŝquiniŝui Jesucristupachaĉha. Niŝaza niipachaĉha arajpach kjutŝni ojkiĉui, juc'ant tsewc arajpachquin. (Jalla nuŝ Jesucristuŝui tsewc ojkiĉha, Espiritu Santuŝ cjen criichi ŝoŝinacŝ kuznacquiz niipacha ŝejljapa.) ¹¹ Jalla niŝta kamaŝanacchizza criichi ŝoŝinacaŝui: apostolonaca kamaŝchiz, niŝaza Yooztajapa paljayŝni profetanaca kamaŝchiz, niŝaza liwriiŝni taku parliŝinaca kamaŝchiz, niŝaza icliz irpiŝinaca kamaŝchiz, niŝaza Yooz puntu tjaajiŝinaca kamaŝchiz. ¹² Jalla niŝta kamaŝanaca tjaachiĉha Yoozŝui, tjapa criichi ŝoŝinaca Yooztajapa zuma kamajo, niŝaza Yooztajapa sirwican langznajo, niŝaza parti criichi ŝoŝinaca tsjan zuma kamaŝchiz ĉjiskatajo. Criichi ŝoŝinacaŝui Cristuŝtan tsjii curpuchiztakazza. ¹³ Niŝaza Yooz Ejpŝui criichi ŝoŝinacŝquiz niŝta kamaŝanaca tjaachiĉha, Yooz irata zuma ĉjiscama. Jalla niŝta Yooz irata zuma ĉjican tjapa criichi ŝoŝinacaŝui tsjii kuzzizpankaz ĉjequiĉha, Jesucristuŝquiz tjapa kuz tjaacan, niŝaza tjapa Yooz Majch puntunaca intintazcan. Jalla nuŝ Yooz irata zuma ĉjican, uĉhumŝui tsjii zuma pajk ŝoŝiztakaz ĉjequiĉha. Niŝaza jaknuŝt Jesucristuŝui zumapanŝlaja, jalla niŝta irata uĉhumŝui zumapanŝ ĉjequiĉha. ¹⁴ Jalla niŝta zuma kamŝni intintazŝni ĉjican, uĉhumŝui anaŝ tsjii ocjalaŝtakaz ĉjequiĉha, ĉjul ew tjaajintiquizimi criizjapaŝui. Niŝaza uĉhumŝui anaŝ tsjii kjutŝni ĉjichita ĉjesaĉha. Niŝaza uĉhumŝui nii ana wal maŝuz ŝoŝinacŝquiz ana incallskataquiĉha. Nii ana wal ŝoŝinacaŝui ĉjulumi paaĉha, niŝaza ĉiiĉha, parti ŝoŝinaca incalljapa, niŝaza tsjii kjutŝni ĉjichjapaŝui. ¹⁵ Antiz uĉhumŝui zuma munaziŝni kuztan werarapan ĉiiz waquiziĉha. Jalla nuŝ zuma kamcan niŝaza zuma ĉiiican, uĉhumŝui Cristuŝtan tsjii kuzzizimi tsjii kamaŝchizimi juc'anti ĉjisnaquiĉha. Cristupankazza uĉhum jilir achaŝui. ¹⁶ Uĉhumŝui Cristuŝtan tsjii curpuchiztakazza. Tsjii curpuquiz yekja yekja ŝejlĉha. Jalla nuŝ cjenaŝui tsjii curpukazza. Jalla niŝta irataĉha Jesucristuŝ partiquiz ŝejlĉni ŝoŝinacaŝui. Yekja yekja ŝelanami, tsjii partiquiz juntjapziĉha, Jesucristuŝ cjen. Jesucristuŝui uĉumnaca juntjapĉiĉha, niŝaza tsjii kuzziz ĉjiskatchiĉha, niŝaza ew

kamaña tjaachiča. Tjapa criichi žoñinacaž zuma kamñiž cjen Cristuž curpuqui tsjan zuma pajktažokazza. Nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz kamñiž cjen, tsjan tsjan wali zumaž cjsisa.

EW KAMAÑCHIZZA CRIICHI ŽOÑINACAQUI

¹⁷ Jalla nii puntu ančhucaquin chižinžcuča. Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjan wejrqui ančhucaquin tuž cjiwča: Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ana zuma kamča. Jalla ninacaqui inapankaz persuna pin-sitanacž jaru kamča. Jalla nižta irataqui ančhucqui anača kamzqui. ¹⁸ Ana criichi žoñinacaqui ana Yooz puntu intintazñi kuzzizza. Zum-chiquiz ojklayñi žoñinacača ninacaqui. Ninacž chojru kuzziz cjen, Yooz puntu ana zizza. Jalla nižtiquiztan ana Yooz kamañchizza. ¹⁹ Ninacaqui ana wali paaznacquiztan ana azñiča. Nižaza ana wal kamañquiz kuz tjaachiča. Tjapaman ana walinaca paazjapa pecñipanča. ²⁰ Pero Jesucristuž tjaaajintaqui anača nižta. Jalla niiž tjaaajintaqui zizza ančhucqui. ²¹ Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu niiž tjaaajintaqui catokch-inčhucča. Niiž tjaaajintaqui werarapankazza. ²² Ančuca tuquita ana wal kamaña eca. Ančuca ana wali pecñi kuz jarutača nii kamañaqui. Ana wal kamañchiz kamcan, žoñinacaqui persunpachaž incallča. Ana wal kamaña liwj jayta ančhucqui. ²³ Kuznaca liwj campiya, zuma kamañchiz cjisjapa. ²⁴ Nižaza Yooz tjata ew kamañchizpankaz cjisna. Nii ew kamañaqui Yooz irata zuma kamañača. Nii ew kamañ jaru kamcan, ana uj paaquiča, lijituma zumaž kamaquiča.

²⁵ Jalla nuž kamcan, ana toscar takunaca chiya. Antiz zapa mayni porapat zuma werar takunacžtan parlispanča. Tjapa criichi žoñinacaqui yekja yekja cjenami tsjii curpuchiztakazza.

²⁶ Tsjii žawjz tjonanaqui, uj paazquiztan cuitaza. Ana zita žawjz peczqui. ²⁷ Anača Satanás diabluž jaru ujquiz tjojtskatz peczqui.

²⁸ Jakziltažlaja tjangz pecñi kuzziz, nii tjañi zaaz kuz jaytila. Jalla niiqui langz waquiziča persun kjaržtan. Nekžtan ganžcu, t'akjir žoñinacžquiz onasača.

²⁹ Ana wal takunacžtan ana chiya. Antiz zuma takunacžtan chiya, parti žoñinaca juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nuž chiyan nonžñi žoñinacaqui yanapta cjequiča, zuma kamajo. ³⁰ Espíritu Santuqui ančuca kuzquiz žejlcan Yooz chimputapanča, ultim liwriiz tjuñicama. Jalla nižtiquiztan Yooz Espíritu Santužquiz ana llaquiziskata, ana wali kamcan.

³¹ Chjaawjkatñi kuz jayta, nižaza culirazñi kuz jayta, nižaza žawjžawjz kuz jayta, nižaza žoñi ararñi kuz jayta, nižaza žoñž quintrana wali chiiñi kuz jayta, nižaza tjapa ana wali kuznaca jayta. ³² Nižta ana wali kuzziz cjenpacha porapat zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza porapat zuma okžñi kuzziz cjee. Nižaza porapat pertunñi kuzziz cjee. Jaknužt Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaquiz pertunčaja, jalla nižta porapat pertunassaquiča.

5

ZUMA KAMAÑANAC PUNTU

¹ Ančhucqui Yooz partiquiz žejlcan Yooz pecta maatinacača. Jalla nižtiquiztan Yooz irata zuma kamañchiz cjee. Yooz kamañchiz yatekaza.

² Zuma munaziñi kuzziz cjee. Jaknužt učumnacatan Cristo munazičaja, jalla nižta. Učumnacatan munazican, Cristuqui učum

laycu ticziċha. Jalla nuż ticżcan Cristuqui niiż persun curpu Yoozquin tjaachiċha, tsjii zuma ofrendažtakaz, niżaza tsjii zuma wilanažtakaz.

³ Anċhucqui Yooz partiquiz cjicanaqui, anaċha tsjii adulteriuquiz ojklayz pinsisqui. Niżaza anaċha ċjul anawalinacami pinsisqui. Niżaza anaċha ċhultakimi zmazqui. Niżta anawalinaca anapanž pinsis waquiziċha. ⁴ Anaċha azzuc takunaca ċiichiizqui. Niżaza anaċha ina takunaca ċiichiizqui. Niżaza anaċha ana zum takunaca ċiichiizqui. Jalla niżta ċiichiiznacaqui anaž uċhumnaca ċiichiiz waquiziċha. Antiz zuma takunacžtan ċiichiiz waquiziċha. Yoozquin sparaquiz ċjis waquiziċha. ⁵ Anċhucqui tuż zizza. Jakziltat adulteriuquiz ojklayni ċjeċhaja, jalla niiqui anaž arajpach wajtquin luzasaċha, Cristužtanami Yooz Ejpžtanami ċhica kamzjapa. Niżaza ana zuma kamñinacami, niżaza zmazñinacami, jalla ninaca zakaz ana arajpach wajtquin luzasaċha. Ninacaqui Cristuž partiquizimi Yooz partiquizimi anapanž ċjesaċha. Tsjii zmazni žoñiqui, tsjii žoñiz paata yooz rispitiñi žoñi irataċha. ⁶ Niżaza anċhucqui ina takunacžtan ana incallskata. Jalla niżta ana wali paañiz ċjen Yoozqui nii ana wali paañinaca casticaquiċha. Ninacaqui Yooz kuzcama ana kamñiċha, antiz Yooz quintr paañiċha. ⁷ Jalla niżta ana wali paañi žoñinacžtan ċhica anaċha munazizqui.

⁸ Tuquiqui anċhucqui uj paacan ana wal zumchiquizkaz kamatiċha. Anziqui Jesucristo Jilirž partiquiz cjican, anċhucqui kjanquiz kamċha. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan kjanquiz kamñi žoñižta ċjee. ⁹ Kjanquiz kamcan, anċhucqui zuma kamaquiċha, niżaza Yooz kuzcama kamaquiċha, niżaza lijituma kamaquiċha. ¹⁰ Ċjul kamaña Jesucristo Jiliriċqui jutzazzaja, jalla nii kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. ¹¹ Ana zuma obranaca paazqui ana nekz mitisa. Zumchiquiz ojklayni žoñinacakazza nižtanaca paaz pecñiqui. Ninacž obranacaqui ana waliž, jalla nii kjanapacha tjezna anċhucqui. ¹² Zumchiquiz ojklayni žoñinacaqui ċhojzaka ana zuma paañiċha. Jalla nii paatanac puntuquiztan parlizqui anċha azzucaċha. ¹³ Jalla niżta ċhojzaka paatanacaqui kjanapacha tježtažlaj niiqui, tjappacha zizasaka, ana walipan, jalla nii. Werar Yooz kjanaqui ċjul paatanacami tježkatasaka, zuma, ana zuma, nii. ¹⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuż ċjiċan:

“Tjajni žoñinaca, žaazna anċhucqui. Ticziquiztan žaaztažokaz ċjee. Cristuqui anċhuca kuzquiz kjanzt'auquiċha, tsjii zuma kjanažtakaz”.

¹⁵ Jaziqui anċhucqui amayt'aza, jaknužt kamċhaja, jalla nii. Yooz puntu ana zizñinacažtakaz ana kamz waquiziċha. Antiz Yooz puntu zizni žoñinaca irata kamspanž waquiziċha. ¹⁶ Tii timpuquiz kamñinacaqui ana wali paaċha. Jalla nižtiquiztan tii timpuquiz žejlcan anċhucqui parti žoñinaca yanapa, zuma kamajo. ¹⁷ Anaċha zumzužtakaz ċjee. Antiz Jesucristo Jilirž pecta kuz intintazniž ċjee. ¹⁸ Niżaza anaċha vinžtan licċi ċjisqui. Jalla nuż licašaž niiqui, zuma kamañquiztan tsjii ċjutni ċhjichta ċjesaċha. Antiz anċhuca kuztan Espíritu Santužtan tsjii kuzziz ċjee. ¹⁹ Anċhucqui porapat zuma parlaquiċha Yooz tawk salmužtan, niżaza Yooz wirsu itsnacžtan. Yoozquin tjapa kuztan itsnaquiċha. Niżaza itscan Yoozquin honora tjaa. ²⁰ Ċjulu watanami Yooz Ejpžquin tirapan sparaquiz ċjequiċha, uċhum Jesucristo Jiliriz ċjen.

CRIICHI FAMILLZ PUNTU

²¹ Jesucristužquin rispitiċiz ċjen porapatž sirwasaquiċha.

²² Maatakanaca, persun luctakž jaru cjee, jaknužt ančhucqui Jesu-cristo Jilirž jaru kamčhaja, jalla nižta. ²³ Maatakaqui luctakž mantuquiz žejlčha, jaknužt icliz žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižtačha. Icliz žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchizpančha. Nižaza Cristuqui ninacž achačha. Cristuqui nižžquin criichi žoñinaca liwriičha. ²⁴ Jaknužt criichi žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižta irata tsjii maatakaqui luctakž mantuquiz cjistančha čhjulu cjenami.

²⁵ Luctakanaca, persun maatakžtan zuma munaza. Jaknužt Cristuqui criichi žoñinacžtan zuma munazičhaja, nižaza ninacž laycu ticzčhaja, jalla nižta irata persun maatakžtan zuma munaza. ²⁶ Jalla nižta zuma munazican Cristuqui nižžquin criichi žoñinacž laycu ticzičha, ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Jalla nižta zuma kamañchiz cjisjapa criichi žoñinacaqui kjaztan ajuntažokaz cjissičha, Yooz taku catokžcu. ²⁷ Cristuqui nižžquin criichi žoñinacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchičha, nižžquizpacha zumapankaz ana uјchiz prisintisjapa. Jaknužt tsjii zuma telaqui ana manchichiz, nižaza ana tjot tjotsi, nižaza ana čhjul ana walinacchiz žejlčhaja, jalla nižtapan criichi žoñinacaqui Cristuž yujc-quiz cjequičha, zumapankaz cjequičha. ²⁸ Jalla nižta Cristo irata tsjii luctakaqui persun maatakžquiz zuma munazizpančha. Jaknužt persun curpuquizpacha cuitazñižlaja, jalla nižta persun maataka cuitaz waquizičha. Persun maatakžtan munazican, persunpacha munazitažokazza. ²⁹ Anaž jecmi persun curpujapa quintr paasačha. Antiz persun curpuquiz cuitazza, nižaza čhjeriž tjaačha. Cristuqui jalla nižta irataž icliz žoñinacžtan cuitičha. ³⁰ Učhumqui icliz žoñinacačha, nižaza Cristuž curpu cuntačha, yekja yekja cjenami. Jalla nižtiquiztan Cristuqui učhumnacatan cuitičha. ³¹ Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii luctak žoñiqui persun maa ejpžquiztan zarakaquičha, persun maatakžtan zalzjapa. Persun maatakžtan zalžcu, nii pucultanaqui tsjiikaz cjissa”. ³² Cristužquiz criichi žoñinacaqui Cristužtan lucutjiñižtakazza. Jalla nižta cjenaqui ch'amačha intintazqui. ³³ Pero zapa mayni ančhucaquiztan persun maatakžtan zuma munaza, jaknužt persunpachquiz zuma munazaja, jalla nižta. Nižaza maatakaqui persun luctaka rispitsa.

6

¹ Criichi maatinaca, persun maa ejpžquiz caspančha. Jalla nuž cascuqui Yooz pecta kuzcamačha. ² Yoozqui tuž mantichičha: “Maa ejpžquiz rispitsa”. Nižaza maa ejpžquiz rispitaquiz niiqui Yoozqui com-promitchičha, tuž cjican: ³ “Maa ejpžquiz rispitaquiz niiqui, ančhucqui waliz kamaquičha, nižaza ažk wata žetaquičha tii yokquiziqui”.

⁴ Ejpnaca, ančhucqui maatinacžquiz ana inapankaz žawjwa zjiјcna. Ocjalanacaqui ana wali paaquiz niiqui, zumžtan chiižinaquičha zuma kamajo. Nižaza Jesucristo Jilirž tjaaјinta tjaaјžna.

⁵⁻⁶ Piyunanaca, ančhuca patrunanacžquiz caspančha, rispitan, nižaza eksan, nižaza tjapa kuztan. Anačha cherankaz c'unchikaz tuczqui niž kuz wali cjisjapa. Antiz tjapa kuztan nižtajapa langznaquičha. Jaknužt ančhucqui Yooz kuzcama tjapa kuztan Cristužquiz sirwičhaja, jalla nuž ančhuca patrunanacžquiz sirwasachha. ⁷ Zuma kuztan langznaquičha, Yooz Jiliržtajapa langztažokaz, ana žoñžtajapaqui. ⁸ Ančhucqui zizza, piyunanacami, ana piyunanacami,

tjapa žoñinacami Yoozquiztan pactaž cjequiča zuma langztiquiztan jama.

⁹ Patrunanaca, ančhuc zakaz piyunanacžtan zumapan cjee. Ana žawjñi takunacžtan chiichiya. Jalla tuž cjuñzna: ančhucmi, ančuca piyunanacami, tjappacha arajpach Yooz Patrunž mantuquiz žejlča. Nižaza Yooz Patrunaqui žoñinaca ana illillza.

YOOZQUIN TJURT'IZ PUNTU

¹⁰ Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, Yooz wali aztan Jesucristo Jiliržquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. ¹¹ Satanás diabluž incallzpanž pecča. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooziž tjaata armanacchiz cjee, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. ¹² Učhum wali azziz quintranacaqui anača žoñinacakaz. Antiz ninacaqui ana wal jilir zajranacača, nižaza ana wal poderchiznacacha, nižaza ana wal mantiñinacača. Nižaza tjapa ana wal azziznacacha učhum ultim quintranacaqui. Jalla ninacaqui zumchiquizkaz ojk-layñiča, tii timpuquiz ana walinaca mantican. ¹³ Jalla nižtiquiztan Yooz armanaca tanžna, nii ana walinacž quintr tjurt'izjapa tii ana wal timpuquiz. Yooztajapa tjurt'ican tjup kuzziz žela. ¹⁴ Jaziqui tii Yooz armanaca tanžna. Tsjay cinturuna tanžna. Nii cinturuna tanzqui tuž cjiča, werar Yooz tawkžtan tjurt'ichi žejlz, jalla niiča niiqui. Nižaza persun curpu atajñijapa arma tanžna. Nii arma tanzqui tuž cjiča, Yooz kuzcamapankaz kamz, jalla niiča niiqui. ¹⁵ Nižaza jaknužt zultatunacaqui quira zalzjapa zuma zapatu cujtžaja, jalla nuž ančhucqui liwriiñi taku paljayzjapa tjaczpanča. ¹⁶ Nekztan tii arma tanžna. Tii armača juc'ant chekanaqui, escudo cjita. Jalla nii arma tanzqui tuž cjiča, Jesucristužquin kuzziz kamz, jalla niiča niiqui. Jesucristužquin kuzziz cjen, ana wal diabluž quintr tjurt'aquiča. ¹⁷ Nižaza tii arma žejlča. Yooziž liwriita cjisqui tsjii tjup scarchiztakazza, acha ana chjojritžta cjisjapa. Nižaza Espíritu Santuž pajk cuchillu tanžna. Jalla nii cuchilluqui Yooz takuča. ¹⁸ Espíritu Santuž ančuca kuzquiz želan, ančhucqui Yoozquin tirapan mayiza, nižquin tjurt'ichi cjisjapa. Jalla nuž tjurt'ichi cjisjapaqui, naynay žela, ana llajlli kuzziz cjee. Nižaza tjapa Yooz partiquiz žejlñi žoñinacžtajapa mayizina. ¹⁹ Nižaza wejttajapa mayizina, Yoozqui wejr niž liwriiñi takunaca čii yanapzjapa. Wejrqui tjup kuztan liwriiñi Yooz taku zumpacha paljayz pecuča. Jalla nuž paljayzjapa wejttajapa mayizina. ²⁰ Yoozqui wejr cuchanžquichiča, niž puntunaca paljayzjapa. Jalla nuž weriž paljaytiquiztan anziqwi wejrqui carsilquiz chawcta želuča. Jalla nižtiquiztan wejttajapa mayizina, liwriiñi takunaca tjup kuztan ticlarzjapa, jaknužt wejrqui čiiž waquizučaja, jalla nii.

ZERZ TAKUNACA

²¹ Tíquico jilaqui ančucaquin tjapa wejt puntunaca quint'aquiča, jaknužt želučaja, nižaza čjulut paa-učaja, jalla nii. Tíquico jilaqui pecta jilača, nižaza wejt zuma yanapñiča, Jesucristo Jiliri sirwican. ²² Jaziqui tii jila ančucaquin cuchanžcuča, wejtnaca puntuquiztan mazinžjapa, nižaza ančuca kuznacquiz zumpacha p'ekinchayzjapa.

²³ Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančucaquiz llan kuzziz cjiskatla, nižaza juc'ant zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, Jesucristužquin kuz tjacan. ²⁴ Učhum Jesucristo Jiliržtan zuma munaziñi kuzziz žoñinacžquiz Yoozqui yanapt'izquila. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

¹ Wejr Pabluqui Timoteo jilžtan ančhucaquin tii cartal cjiyržcuča. Wejrnacqui Jesucristuž manta payiñtča. Jaziqui ančhuc Filipos wajtchiz criichinacžquin cjiyržcuča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui Yooz partir žoñinacača. Ančhucaquin tsaanžcuča icliz irpiñinacžquinami, nižaza icliz jilirinacžquinami. ² Učhum Yooz Ejp, nižaza učhum Jesucristo Jiliri ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

PABLUZ MAYIZITA

³ Čhjulator ančhucaquin cjuñznučhaja, ančhucaž cjen Yoozquin sparaquiž cjian chiyučha. ⁴ Nižaza čhjulator ančhucaltajapa mayizučhaja, cuntintul mayizučha. ⁵ Učhumqui chicapacha langzinčhumčha, žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa. Ančhucaž criichi tjuñquiztanpacha nižaza anzcama Yooztajapa wejttan chica langzinčhucčha. ⁶ Ančhucaž criichi tjuñquiz Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchiz cjiskatz kalltichičha. Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca zuma kamaña Jesucristuž kamaña irata juc'anti juc'ant cjiskataquičha, Jesucristuž tjonz tjuñicama. Jalla nužupančha cjiwčha. ⁷ Nii ančhuca puntuquiztan pinsitanacaqui zuma lijitumačha. Wejrqui persun kuzquiztan ančhucajapa anchal cjuñučha. Yoozqui tjapa ančhucaquizimi wejtquizimi yanapchičha, carsilquiz želanami, nižaza jilirinacž yujcquiz želanami. Jilirinacž yujcquiz liwriiñi Yooz tawk fatora čhiicanpan tjurt'ichinčhumčha. Nižaza “Nii liwriiñi takuqui werar takupančha” cjian ticlarchinčhumčha. Jalla nuž čhiyan Yoozqui učhum yanapchičha. ⁸ Jaziqui wejrqui persun kuzquiz ančhucajapa anchal cjuñučha, jaknužt Jesucristuqui ančhucajapa zuma cjuñučhaja, jalla nuž. Yoozqui nuž zizza. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Yoozquin mayizučha, ančhucqui tsjan tsjan zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza jalla nuž zuma munazan, zakaz mayizučha, ančhucqui Yooz puntu tsjan zizñi cjisjapa, nižaza Yooz puntu tsjan zuma intintazñi kuzziz cjisjapa. ¹⁰ Jalla nuž ančhucqui zuma zizñi nižaza intintazñi kuzziz cjequizñi niñi, zuma kamañanacakaz illznaquičha. Nuž illznaquizñi niñi, Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui ana ujchiz zumapan cjequičha. Anaž jecmi ančhuca quintr tsjii ujmi tjojt nasacha. ¹¹ Nižaza ančhucqui Jesucristuž cjen zuma kamañanacakaz tjeeznaquičha Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaž cjen Yoozqui zuma honorchiz cjequičha. Nižaza “Yooz ancha zumačha” cjian Yooz honora chiitaž cjequičha.

KAMAÑAQUI CRISTUZ CJENPANCHI

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin wejt puntuquiztan zizkat pecučha. Wejtquiz anawali watchinacaž cjen tsjan žoñinacaqui liwriiñi Yooz taku nonzičha. ¹³ Anziqui pajk jilirž kjuyquiz preso želučha. Jalla nuž želan tjapa wejr cuitiñi zultatunacaqui liwriiñi Yooz taku nonzičha. Parti žoñinacaqui nonzizakazza. Tjapa ninacaqui zizza, wejrqui Jesucristuž liwriiñi puntu paljaychiž cjen, preso želučha. ¹⁴ Nižaza weriž preso žejltiquiztan, jila parti criichinacaqui Yooz taku paljayzjapa

zumpacha p'ekinchaychiča. Nižaza tjup kuzziz cjissiča Yooz taku paljayzjapa, ana ekscan.

¹⁵ Yekjapanacaqui wejttajapa iñiziñi kuztan Cristuž puntu paljayča. Ninacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz cjis pecča. Partizti zuma kuztan Cristuž puntu paljayča. ¹⁶⁻¹⁷ Ninacaqui zizza, wejrqui tekz carsilquiz zeluča, liwriiñi tawk favora tjurt'ichiž cjen. Yekjapanacaqui ana zuma kuzquiztan persun honora tanzjapa Cristuž puntu paljayča. Ninacaqui pinsiča, ninacz quintu nonžcu wejrqui juc'ant llaquisichucača, jalla nii. ¹⁸ Jalla nuž cjen, wejrqui ¿kjažt cjeesa? Jalla tuž cjiwča: zuma kuztan cjenami, ana zuma kuztan cjenami Crustuž puntuqui paljaytača. Jaknužt paljayta cjenami, wejttacqui walipankaz cjesača. Jalla nuž cjenacqui wejrqui chipznuča.

¹⁹ Nižaza juc'anti chipznača. Ančucaž wejttajapa mayiziz cjen, nižaza Jesucristuž Espirituž yanapz cjen, tjapa tii watchinaczquiztan wejrqui walipankal cjeeča. Wejrqui tii carsilquiztan ulnačhani. ²⁰ Jalla nuž anchal pecuča, nižaza tjewznuča. Ultimquiziqui wejrqui ana azkattal cjeeča. Pero Cristuž puntul kjana declarača, zuma tjurt'ichi kuztan. Jaziqui weriž cjen Cristuqui tsjan tsjan honorchiz cjequiča, weriž žetanami, weriž ticznani. Tuquimi anzimi weriž cjen Cristuqui honorchizpanča. ²¹ Tuž cjiwča. Cristužtajapankaz žetuča. Wejr ticznaž niiqui, wejttajapa tsjan cusaž cjequiča, arajpachquin Cristužtan chica žejlcan. ²² Tii curpuchiz tira žetaž niiqui, Cristužtajapankal langznasača. Jalla nižtquiztan, žejtzi ticzmi jakziltat illz waquizas? Anal atasacha. ²³ Tii pizc partiqui ch'amača illzjapa. Tsji kuzqui ticz pecuča, Cristužtan chica žejlžjapa. Jalla niiqui wejttajapa juc'ant waliž cjesača. ²⁴ Pero ančhucaltajapa wejt tira žejtz waquiziča. ²⁵ Jalla nuž wejr ančhucacqui kuzquiz zint'ican, wejrqui zizuča: tiral žetuča. Ančhucatan tiral kamuča, ančhucqui Jesucristužquiz juc'ant kuzziz cjisjapa, nižaza juc'ant cuntintu cjisjapa. ²⁶ Nižaza wiruñacqui ančhucacquin wila tjonznača. Jalla nuž weriž tjonz cjen, nižaza Jesucristuž cjen, ančhucqui cuntintuž cjequiča.

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tužuča chekanaqui. Ančuca cristian kamzqui Cristužquiz honorchiz cjiskatz waquiziča, Cristuž tjaajinta jaru kama. Jalla nuž kamaquž niiqui, ančuca puntuquiztan zuma quintu okaquiča. Nekztanaqui wejrqui ančhucacquin cherzñi tjonznaž niiqui, už ana cherzñi tjoni ataž niiqui, wejrqui ančuca puntuquiztan zuma quintu nonznačhani. Ančhucqui tsji kuzziz tjurt'ichi želačhani. Nižaza tjapa ančhucqui tsji kuzziz Yooz tawk favora langzcan želačhani. ²⁸ Nižaza ančhucqui quintr žoñinaczquiztan anaž jaknužumi tsuctsacačhani. Anaž ninacz taku kjayačhani. Jalla nuž quintu nonžcuqui, cuntintul cjeeča. Nižaza ančucaž nuž kaman, kjanapacha tjeežtaž cjequiča, ančuca quintr žoñinaca infernuquin Yooziž castictaž cjequiča. Nižaza kjanapacha zakaz tjeežtaž cjequiča, ančhucqui ultimu liwrižcu arajpachquin zuma kamañchiz cjequiča. Nii zuma kamaña Yooziž tjaata cjequiča. ²⁹ Yoozqui ančhuc illziča, Jesucristužquin kuz tjaazjapami, nižaza Jesucristuž laycu sufrisjapami. ³⁰ Wejr irata ančhucqui sufrichinčucča žoñinacz quintr paan. Tuqui jaknužt wejrqui sufritučaja, jalla nuž cherchinčucča. Anzimi zakaz wejt sufrita quintu nonzinčucča. Anchuc zakaz nižta sufraquiča.

2

CRISTUZ TII MUNTUQUIZ KAMTA PUNTA

¹ Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen p'ekinchaytaž cjee. Nižaza Jesucristo ančhucquiz okzñiz cjen, ančhucqui kuzta cjee. Nižaza Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz luzzičha. Nižaza ančhucqui okzñi kuzzizza. ² Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjii kuzziz cjee, porapat zuma munazican, nižaza zuma kamcan. Jalla nuž ančhucqui kamaquiz niiqui, nekztan wejrqui juc'ant cuntintul cjeečha. ³ Anaž persun kuzcamakaz čhjulumi paa. Nižaza anaž čhjulumi mit kuztan paa. Antiz humilde kuzziz cjee. Parti criichinacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz waquizičha, jalla nuž cjan pinziz waquizičha. ⁴ Persunaltajapa wali cjisjapa, ančhucqui kuz tjayičhucčha. Nižaza parti criichinacžtajapa wali cjisjapa zakaz kuz tjaa.

⁵ Jaknužt Jesucristuqui zuma kuzziz žejltčhaja, jalla nižta irata zuma kuzziz cjee. Jesucristuqui zuma kuzziz žejlcan, ana paachičha persunaltajapakaz wali cjisjapa. ⁶ Jesucristuqui Yooz cjanacqui, arajpachquin žejlñi kamañchizpan želatčha. Nii arajpach kamañchiz cjenami ana nii arajpach kamaña jaknužumi tira tanzitačha. ⁷ Nii arajpach kamaña ecchičha. Nekztan tii muntuquiz žejlñi kamañchiz cjissičha, žoñinaca sirwizjapa. Nižaza žoñi irata nassičha. ⁸ Žoñž curpuchiz cjan, humilde kuzziz želatčha. Yooz manta paacan, Yooz Ejpž kuzcamapan kamatčha. Cruzquiz ch'awcta ticz cjenami, Yooz Ejpž kuzcamakaz kamatčha. Yooz kuzcama kamzquiztan anapan jiwjatchičha. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Jesucristužquiz juc'ant zuma honora tjaachičha. Jesucristužquiz tsjan chawc jiliri utchičha, tjappachquiztanami. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan tjappachaž nižquiz quillzcan rispitaquičha. Arajpachquin žejlñimi, tii muntuquiz žejlñimi, yok kos žejlñimi, tjappacha Jesucristužquiz rispi-taquičha. ¹¹ Tjappacha ticlaraquičha, tuž cjan:

—Jesucristuqui, werarapan Jilirimčha amqui. Jalla nuž cjan, Yooz Ejpžquiz zakaz honora tjaata cjequičha.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑCHIZZA

¹² Werič pecta jilanaca, cullaquinaca. Werič ančhucatan želan, ančhucqui werič čiita taku cassinčhucpančha. Nižaza jaziqui juc'antiž wejt taku casa, ančhucatan ana želanami. Arajpachquin kamzjapa nižaza ultimu liwriita cjisjapa, ancha kuz tjaa. Nižaza humilde kuzziz cjee Yoozquin ekscan. ¹³ Cjuñzna. Yoozqui ančhuca kuzquiz žejlčha. Jalla nuž žejlcan, niipachaž niž kuzcama zuma paaz ančhucquiz peckatčha. Nižaza Yoozpacha nii zuma paaznaca cumplisjapa yanapčha.

¹⁴ Čhulu paacanami, ana Yooz quintru chucha, nižaza ana payz-naka. Pero tjapa zuma kuztan kama. ¹⁵ Jalla nuž zuma kuztan kamtiquiztan, anaž jecmi ančhuca quintru uj tjojtasačha. Ana wal ujchiz žoñinacžtan kamcanami, anapan ujchiz cjesačha, zuma kuztan kamcan. Nekztan ančhucqui kjanapacha tjeēža, Yooz maatinacčhucčha. Zuma kamcan ančhucqui ana wal žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña pajkatčha, zuma kjanažtakaz. ¹⁶ Nižaza ančhucqui Yooztan wiñay kamz puntu paljaycan Yooz zuma kamaña pajkatčha. Jalla nuž ančhucaž zuma kamtiquiztan wejrqui Jesucristuž tjonz tjuñquiz ancha cuntintul cjeečha. Ančhuca zuma kamañchiz kamtiquiztan werič apóstol pues-tuquiz Cristužtajapa langžtaqui anačha ina. ¹⁷ Ančhucqui Yoozquin tsjii

wilana ofrendažtakaz ančhuca zuma kamaña tjaača. Ančhuca ofrenda zuma cumplisjapa, ticznasača wejrqui. Jalla nuž ticzcanami wejrqui cuntintul cjeeča. Ančhucaž cjen Yooz sirwican cuntintuča. ¹⁸ Nižaza ančhucqui weriž cjen cuntintu zakaz cjis waquiziča. Jaziqui wejttan chica cuntintuž cjee.

¹⁹ Jesucristo Jiliriž munan, wejrqui ančhucaquin Timoteo jila cuchanžquiz pecuča. Nekztan Timoteož quejpžquiztan, ančhuca puntu wejtquiz maznaquiča. Nekztan wejrqui persun kuzquiz zuma cuntintul cjeeča. ²⁰ Anaž iya jecmi wejr irata pinsiñi žejlča, Timoteokazza. Jalla niiča ančhucalta wali cjisjapa kuz tjaañipankaz. ²¹ Parti jilanacaqui persunaltajapa wali cjisjapa kuz tjaača. Jesucristuž kuzcama ana zuma ojklayča. ²² Ančhucqui Timoteo jilž puntu zizza. Niiqui zuma kuz tjeeziča. Wejttan chica liwriiñi Yooz taku paljaycan wejr zuma yanapchiča, jaknužt tsji majch persun ejp yanapčhaja, jalla nižta irata. ²³ Chjulut wejtquiz carsilquiz watačhaja, jalla nii zizcu, wejrqui Timoteo jila cuchanžquiz pecuča ančhucaquin. ²⁴ Nižaza Jesucristo Jiliriž munan, wejrpacha upaquiztan ančhuc cheržñi tjonz pecuča.

²⁵ Tirapan carsilquiz želaž niiqui, Epafrodito jila cuchanžcača. Jalla nuž cuchanžquiz tantiichinča. Epafrodito jilaqui wejt herman jilača, nižaza Jesucristužtajapa langžñi maziča, nižaza wejttan chica tjurt'iñi maziča. Ančhucqui Epafrodito jila wejtquin cuchanžquichinčhucča, wejtquiz yanapzjapa. Wejttan žejlcan, wejr zuma atintichiča. ²⁶ Nii jilaž tjapa ančhucaquiz ancha cjuñtiquiztan wejrqui tantiichinča, ančhucaquin nii cuchanzjapa. Ančhucqui Epafrodito jila laaquita quintu nonzinčhucča. Epafrodito jilaqui jalla niž quintu ančhucaquin irantitiquiztan kuz turwaysi cjissiča, ančhuc cjuñžcu. ²⁷ Ultim werara laatača, nižaza ticzmayatača. Pero Yoozqui nižquiz ancha okžcu čhjetinchiča. Yoozqui wejtquizimi okzizakazza. Ana čhjetintaž cjitasaž niiqui, wejttaqui juc'ant llaquiz cjitasača. ²⁸ Jalla nižtiquiztan wejrqui tii jila juc'ant cuchanžquiz pecuča, ančhucqui tii jila cheržcu cuntintu cjequiča, nižaza wejrzakaz ančhucaž cuntintu cjen, upa llaquisača. ²⁹ Nii jila zuma cuntintu kuztan risiwaquiča, zuma Jesucristo Jilirižquin criichi žoñiča niiqui. Jalla nižta jilanacžquiz rispitspanča. ³⁰ Tii Epafrodito jilaqui ticzmayapantača, Cristužtajapa sirwican. Jos ticziča, ančhuca cuntiquiztan wejtquiz tii carsilquin atintican. Jalla nižtiquiztan nižquiz zuma risiwaquiča.

3

PABLUQUI JESUCRISTUŽQUIN KUZIZPANCHA

¹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesača. Cristuž mantuquiz žejlcan cuntintuž cjee. Tuqui ančhucaquin cartal cijjrčinča, tsji kjaž puntunacquiztan. Jalla nii puntunacquiztan wital cijjrz pecuča. Wejtta ana molističa nii wila cijjrzqui. Ančhucaltajapaqui ancha walipanča jalla nii puntunaca wila cijjrzqui. ² Ančhucqui ana wal žoñinacžquiztan cwitaza. Ana wal pacužtakazza ninacaqui. Ana wali paañinacača ninacaqui. Chimpuchiz cjisjapa žoñinacž curpu pootñiča. ³ Učhumqui lijitum Yooz partir žoñinacača, nižaza učhum kuznacquiz Yooziž chimputapanča. Yooz Espiritu Santuž učhum kuznacquiz luziž cjen, Yooz rispitiñčhumča. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen učhumqui

cuntintučumčha. Učhumqui anačha žoñiž pinsita custurumpiquiz kuz tjaachinčumqui, Yooz partira cjisjapaqui. ⁴ Ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejttaqui razunanaca želatčha, “Yooz partiquiz želučha” cjisjapaqui. Jakziltat persun razunanacquiztan pinsičhaja, “Wejrqui Yooz partiquiz želučha” cjicanaqui, jalla nižta chiiñi žoñžquiztan wejttaqui juc'anti razunanaca žejlčha, “Yooz partiquiz želučha” cjisjapaqui. ⁵ Jalla tužučha wejt razunanacaqui: maaž majttiquiztan quinsakal tjuñquiztan persun curpuquiz chimputapantačha. Wejrqui Israel wajtchiz žoñtčha. Benjamin famillquiztantčha. Hebreo tawkchiz žoñtčha majttiquiztanpacha. Nižaza wejt maa ejpmi hebreo chiiñizakazza. Judío lii puntuquiztan fariseo partir tjaajinta jaru kamiñpantačha. ⁶ Ancha tjapa kuztan judionacž lii jaru kamz pecquiñtačha. Jalla nižtquiztan Jesucristužquin criiči žoñinaca sufriskatiñtačha. Judionacž lii jaru kamz puntuquiztan wejrqui zuma cumpliñtačha. Anaž jecmi wejt puntuquiztanaqui “Amqui anam judionacž lii jaru kamčha” cjican chii atchičha. Wejt kamzqui lijituma lii jarupantačha. ⁷ Tuquiqui tjapa nii puntunacaqui wejtquiztan ancha walñitačha. Anziqiu tjapa nii puntunacaqui wejtquiztan ana zinta walčha, Jesucristuž tjapa walchiz cjen. ⁸ Jesucristo wejt Jiliri tsjan zuma pajzpanqui, jalla niikaz wejtquiziqui walčha, tjappachquiztan juc'anti. Jalla nižtquiztan tjapa žoñiž pectanaca wejtquiztan ana zumanacažtakal nayučha. Wejtquiztan anaž iya čhjulumi walčha. Jesucristuž partiquiz cjisjapa wejrqui tjapa žoñiž pectanaca ana kuz tjaa-učha. Ninaca ecchinčha. Jaziqui ana criiči žoñiž pectanaca cjujchinacažtakal nayučha Cristuž partiquiz žejlzjapa, ⁹ nižaza Cristužtan tsjii kuzziz cjisjapa. Jesucristupankaz wejtquiztanac walčha wejr Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Wejt persun pinsita jaru kamtasaz niiqui, nižaza judionacž lii jaru kamtasaz niiqui, Yooz yujcquiz tirapan ujchiz cjitasačha. Pero Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa, Jesucristužquin ultimpacha kuzziztčha wejrqui. Jesucristužquin kuzziz cjen, Yoozqui wejtquiz nayečha, ana ujchiz nižaza zuma, jalla nii. ¹⁰ Wejrqui pecučha tužu, Cristo tsjan zuma pajz, jalla niičha. Nižaza Jesucristuqui jacatatcan, ancha aziž tjeezičha. Jalla nižta azziz cjis pecučha. Nižaza jaknužt Jesucristuqui sufritčhaja, jalla nuž sufris zakal pecučha, niž partiquiz cjissiž cjen. Nižaza jaknužt Jesucristuqui ticztčhaja, jalla nižtazakaz ticzižtakal žejlz pecučha, ana uj paacan žejlzjapa. ¹¹ Jalla nuž Cristužtajapakaz kamcan, wejrqui ticžcu tjewznučha, jacatatzjapa, jalla nii.

YOOZ IRATA ZUMA KAMAÑCHIZ CJIS PECCHA PABLUQUI

¹² Tuž cjiwčha. Wejrqui tii muntuquiz žejlcan, Cristužtajapa awisaqui ana zuma kamučha. Imazičha Yooz irata zuma kamañchiz žejlzquinaqui. Jalla nuž cjenami, wejrqui tirapan kuz tjaa-učha, nižaza tjurt'učha, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta wejr cjisjapaqui Jesucristuqui wejr liwriichičha. Nižaza wejr liwriichičha niž mantuquiz cjisjapa. ¹³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tuž cjiwčha, wejrqui imazičha Yooz irata zuma kamanchizqui cjicanaqui. Pero tuž cjiwčha, wejt tuquita ana zuma kamaña ecučha. Nižaza ancha tjapa kuztan tjurt'učha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁴ Tira tjurt'učha, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa, nižaza Yoozquiztan tsjii zuma premio ganzjapa. Jesucristuž partiquiz žejlchiz cjen Yoozqui wejr arajpachquin kjawznaquičha. Nekztan juc'ant zuma kamañaž tjaaquičha.

¹⁵ Tjapa ančhuc Yoozquin kuz tjurt'ichinaca wejr irata cjee. Ančhucaž pinsitaqui tsjii puntu ana wejr iratažlaj niiquei, Yoozqui ančhucaquiz nii puntu zizkataquiča lijituma pinzizjapa. ¹⁶ Tii zakal cjiwča. Anzcama jaknuž Yoozqui učumnacaquiz niiz kamañ puntuquiztan zizkatčhaja, jalla nii zizkatta kamañ jaru kamstanča.

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, weriž kamta irataž kama. Nižaza jakzilta criichinacat weriž kamta irata kamčhaja, jalla ninacžquin yatekaza, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁸ Wejrqui kjaž wilta ančhucaquiz chiižinchinča, nižaza ancha kuzquiz zint'ican kaacan, wilta chiižinuča, jalla tuž cjan. Wacchi žoñinacaqui Cristuž quintr žejlča. Cristuž cruzquiz ticziž cjenami, jalla nii liwriiñi ana juyzu paača. ¹⁹ Ultimquiziui nii ana Cristužquiz juyzu paañi žoñinacaqui Yooziž castictaž cjequiča. Ninacaž persun kuzquiztan pectanaca rispičha, tsjii yooztakaz. Azzucanaca paacan, mit kuzzizkazza. Nižaza tii muntu yokquiz žejlñi cusasanacžquizkaz pinsiča. ²⁰ Učumzti arajpach wajtchiz žoñinacčhumča. Učumqui arajpachquiztan učum Liwriiñi, Jesucristo Jiliri, tjewža. ²¹ Jesucristuqui wilta tjonžcu učum ana wal curpunaca tsjemataž tuckataquiča, niiz irata zuma curpuchiz cjisjapa. Niiž persun aztan učumnaca curpu jalla nižta tsjemata tuckataquiča. Nižaza niiz persun aztan čhjultakimi niiz mantuquiz cjiskataquiča.

4

YOOZQUIN KUZZIZ CJEN CUNTINTUPANZ CJEE

¹ Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin ancha tjonz pecučha. Ančhucaž cjen, cuntintuž wejrqui, nižaza ančhucaž cjen honorchiz cjeeča. Pecta jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliržquin tjurt'ichi kuzziz cjee.

² Evodia cullaca, nižaza Síntique cullaca, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichiz cjen tsjii kuzziz cjee. ³ Wejt lijitum Cristužquiz sirwiñi mazi, amquiz rocuča, tii pucultan cullaquinacžquiz yanapt'alla, porapat zuma munaziñi kuzziz kamzjapa. Nii pucultan cullaquinacaqui wejttan chica liwriiñi taku paljaycan langziča. Nižaza nii cullaquinacaqui Clementižtan, nižaza parti wettan chica paljayñi mazinacžtan langziča. Tjapa ninacž tjuunacaqui listitača arajpach žejtz liwruquiz.

⁴ Jesucristo Jiliriz cjen cuntintupanž cjee čhjulorami. Wilta cjiwča: cuntintuž cjee. ⁵ Tjapa žoñinacaqui ančhuc zuma kuzziz pajla. Jesucristo Jiliriui wajillaž tjonaquiča.

⁶ Ana čhjulquiztanami llaquita kuzziz cjee. Antiz čhjulu watanami Yoozquizkaz mayiza. Yoozquiztan čhjulumu maya, nižaza sparaquiz cjee. ⁷ Jalla nuž kaman, Yoozqui ančhuca kuzquiz cuntintuž cjiskataquiča. Jaknužt Yoozqui žoñinacž kuzquiz cuntintu cjiskatčhaja, jalla nii cuntintu cjiskattaui ana intintazasača, žoñiž pinsitiquiziui. Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen ančhuca kuznacaui cuntintu cjequiča, Yooz cwititiquiztanaui.

ZUMA PINZIZNACAPANZ WAQUIZICHA

⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii zakal cjiwča. Jalla tižta ultim zuma pinziznaca waquiziča: weraranaca, nižaza rispitsnaca, nižaza Yooz kuzcama kamznaca, nižaza ana uj paaznaca, nižaza tjapa zumapan

kamz pecznaca, niŕaza zuma quintuchiz cjisnaca. Jalla niŕta zumanaca pinza, niŕaza tjapa zuma walinaca pinza.

⁹ Weriz tjaajinta jarumi, niŕaza weriz chiita jarumi, jalla nii jarupan kama. Niŕaza jaknuŕt weriz kamta puntuquiztan nonŕinŕhucŕhalaj niiqui, niŕaza cherchinŕhucŕhalaj niiqui, jalla niŕta iratapan kama. Jalla nuŕ zuma kamtiquiztan Yoozqui anŕhucatan chicapachaŕ cjequiŕha. Nekztan anŕhucqui walikaz cjequiŕha.

PABLUZQUIN PAAZNACA APAYZQUITA

¹⁰ Jaziqui anŕhucqui wilta wejtquiz cjuŕzinŕhucŕha. Jalla niŕtiquiztan anŕha cuntintutŕha wejrqui, Jesucristo Jiliriz cjen. Jazic wejrqui anal cjis pecuŕha, wejr tjatzikalak, cjicanaqui. Antiz anŕhucqui yanapz peccanami, ana jaknuŕumi wejtquiz yanapi atchinŕhucŕha. ¹¹ Wejrqui anal cjiwŕha, “Ancha t'akjiri ŕeluŕha”, cjicanaqui. Wejrqui aprendichinŕha, cuntintupankaz ŕejljzapa, ŕhjulu wejtquiz watanami. ¹² Zelinchiz kamcanami, ana ŕelinchiz kamcanami cuntintu ŕeli zizzinŕha. Chjulu watanami, ŕhjerchiz cjicanami ana ŕhjerchiz cjicanami, walipankaz ŕeli aprendichinŕha. T'akjiriŕtakaz ŕejlcanami, ana t'akjiri ŕejlcanami walipankaz ŕeli aprendichinŕha. ¹³ Chjulu watanami, Jesucristuqui wejtquiz azi tjaaŕipanŕha, awantizjapa. Cristuŕ aztan ŕhjulumu paachucaŕha. ¹⁴ Jalla nuŕ cjenami, anŕhucqui walipankaz paachinŕhucŕha, wejtquiz yanapan, weriz sufrican ŕejlchiŕ cjen.

¹⁵ Tuquiqui weriz liwriiŕi taku paljayi kalltitan, niŕaza Macedonia yokquiztan ulantan, anŕhucqui wejtquiz ofrendanacŕtan yanapŕquichinŕhucŕha. Anŕhuca iclizquiztankaz wejtquiz yanapchinŕhucŕha. Wejrqui anŕhucaquiz zuma Yooz taku paljaychinŕha, niŕaza anŕhucqui wejtquiz cusasanaca tjaacan yanapchinŕhucŕha. Jalla tjapa nii zizza anŕhucqui. ¹⁶ Niŕaza Tesalŕnica wajtquiz sufrican ŕelan, anŕhucqui ofrendanaca wejtquin apayŕquichinŕhucŕha, wilta wilta. ¹⁷ Wejrqui anŕhuca ofrendanacquiz anal kuz tjaa-uŕha. Anŕhuca ofrendanacakaz anal pecuŕha. Pero wejr pecuŕha, anŕhuc arajpachquin juc'ant honorchiz cjisjapa, anŕhucaŕ ofrendanaca tjaatiquiztan. Jalla niil pecuŕha. ¹⁸ Anŕhucaŕ yanaptiquiztan juc'anti wejtquiz ŕejlŕha, ana iyal necesituŕha. Epafrodito jilaqui anŕhucaŕ apayŕquita ofrendanaca wejtquiz intirjichiŕha. Jalla niŕtiquiztan wejtta jilacamaŕha. Jalla nii apayŕquita ofrendanacaqui Yoozquiz tsjii zuma ulurchiz inzizuŕtakaztaŕha. Niŕaza Yooz yujcquiziqui anŕhuca ofrendanacaqui tsjii zuma wilanaŕtakazza. Yoozqui niŕtiquiztan cuntintuŕha. ¹⁹ Chjulorat anŕhucqui ŕhjulunacquiztanami upsi cjeŕhaja, jalla nii oraqi wejt Yoozqui anŕhucaquiz juc'anti yanapt'aquiŕha. Jesucristuŕ cjen Yoozqui anŕhucaquiz yanapt'aquiŕha, tjapa niŕŕquiz zuma walinaca ŕejltiquiztanjama. ²⁰ Uŕhum Yooz Ejpŕquiz wiŕaya wiŕaya honora tjaataj cjila. Jalla nuŕoj cjila.

²¹ Tsjii cjesaŕha. Tjapa Jesucristuŕquin criichi jilanacŕquin tsaanŕinalla. Niŕaza tii wejtta chica criichi jilanacaqui anŕhucaquin tsaanŕquiŕha. ²² Tjapa tekŕta criichi ŕoŕinacaqui anŕhucaquiz tsaanŕquiŕha. Juc'anti anŕhucaquiz tsaanŕquiŕha tii Roman chawc jiliriz kjuychiz criichi ŕoŕinacaqui.

²³ Uŕhum Jesucristo Jiliriqui anŕhuca kuzquiz zumapaj yanapt'ila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

¹ Wejrqui Pablutča, ančhucaquin cjiyržcuča. Wejrqui Jesucristuž illzta apostultča, Yooz pectiquiztan. Wejttan Timoteužtan tii carta cjiyržcan ančhucaquin tsaanžcuča. ² Ančhucqui Colasas wajtchiz žoñinacčhucča, nižaza lijitum Yooz parti žoñinacčhucča. Ančhucqui lijitum Jesucristužquin kuzzizčhucča. Jaziqui wejtnac mazinacčhucča. Učhum Yooz Ejp ančhucaquin yanapt'ila, nižaza zuma cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLUZ MAYIZITAQUI

³ Wejrnacqui čhjulatorat Yoozquin parlučhaja, učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquin sparaquiča cjiñpanča ančuca zuma kamchiž cjen. ⁴ Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaayiñchucquiča, nižaza parti jilancžtan zuma munaziñchucquiča. Jalla nuž zizcu, Yoozquin ancha sparaquiž cjichinča. ⁵ Jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjewžquiča, čhjulut Yoozqui arajpachquin ančhucaltajapa zuma panž tjaczaja, jalla nii. Ančhucqui nii Yooz tjaczta kamz puntu zizzinčhucča, werar liwriiñi Yooz taku nonžcu. ⁶ Nii liwriiñi takuqui ančhucaquiz paljaytatača, nižaza tjapa kjutñi žoñinacžquiz paljaytatača. Jalla nii taku paljaytiquiztan, tjapa kjutñi žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz cjissiča. Nižaza tjapa kjutñi tsjan tsjan žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz kuzzizza. Nižaza tsjan tsjan ančuca wajtchiz žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz zakaz kuzzizza. Zuma Yooz taku nonztiquiztanpacha tii orcama tsjan tsjan ančhucqui Yoozquin kuzzizčhucča. Nižaza Yooz taku nonžcu zumpacha zizñi cjissinčhucča, Yoozqui žoñinaca ancha okzñiča, jalla nii. ⁷ Jalla nuž Epafras jilaqui ančhucaquin tjaajinchizakazza. Jalla niiqui učhumž pecta jilača, nižaza niiqui wejttan chica Jesucristo Jiliržtajapa langziča. Nižaza Epafras jilaqui Jesucristužquin sirwiñiča. ⁸ Epafras jilaqui ančuca puntu wejtnacaquiz quint'ichiča, jaknužt ančhucqui parti criichinacžtan zuma munazichinčhucžlaja, jalla nii.

⁹ Jalla nuž ančhuc zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñpanča. Ančuca puntu nonžcu, Yoozquin mayiziñpanča, tsjan zuma kamajo. Nižaza mayiziñpanča, Yoozqui ančhuc zumpacha zizkatajo, jaknužt niiqui ančhuc zuma kamz munčhaja, jalla nii. Nižaza mayiziñpanča, ančhucqui Yooz kuz zizñi cjisjapa, nižaza Yooz kuz tintazñi cjisjapa. ¹⁰ Jalla nuž zizñi nižaza tintazñi cjequiž niiqui, ančhucqui zuma kamaquiča, jaknužt Jesucristo Jilirž partir žoñinacaqui kamstanžlaja, jalla nii. Jalla nuž ančucaž zuma kamtiquiztan, Yoozqui cuntintuž cjequiča. Nižaza jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjapaman walinacaž paaquiča. Nižaza Yooz puntu juc'ant zuma zizaquiča. ¹¹ Jalla nuž ančhucqui zuma kamcan, Yooz aztan kamaquiča, jaknužt Yoozqui zuma tjapa aztančhalaja, jalla nižta aztan. Yooz aztan kamcan, ančhucqui čhjulquiztanami pasinsis kuzziz Yoozquin tjurt'aguichiča, nižaza sufricanami cuntintu kuzziz cjequiča. ¹² Nižaza zuma kamcan, ančhucqui Yoozquin sparaquižpanž cjequiča. Yoozqui ančhuc tjaczčiča, arajpachquin irinsa tanzjapa. Yoozqui

tjapa criichinacžquin tsjii zuma irinsa tjaaquičha. Nii zuma irinsa ančhucaquiz zakaz tjaata cjequičha. Jaziqui Yoozquin ancha sparaquič cjis waquizičha. ¹³ Yoozquī učhum liwriichičha, jalla nižtiquiztan učhumquī ana wal Satanás mantuquiz ana iya žejlčha. Yoozquī učhum niž pecta Majch Jesucristuž mantuquiz utchičha. ¹⁴ Jesucristuž ticztiquiztan učhumquī Satanás mantuquiztan liwriitačha. Nižaza Jesucristuž ticztiquiztan učhum ujnaca pertuntačha.

JESUCRISTUZ PUNTUQUIZTAN

¹⁵ Tii muntuquiz kamcan Yooz Majchquī ana cherta Yooz Ejpž kuz kjanacama pajkatchičha. Yooz Majchquī tjappachquiztan tsjan jiliričha. ¹⁶ Niž cjen tjappacha žejlčha, tjapa arajpachquin žejlčinacami, tjapa yokquiz žejlčinacami, tjapa chertanacami, ana chertanacami, tjapa mantičinacami, gobiernunacami, jilirinacami, tjapa anjilanacami, tjapa zajranacami, Jesucristo Yooz Majch cjen, tjappacha žejlčha. Nižaza nižtajapa tjappacha paatačha, nižquiz honora waytizjapa. ¹⁷ Jesucristuquī žejlchičha, primerquiztanpacha, nižaza tjapa žejlčinacž tuquitanpacha. Niž cjen tjappacha žejlčha. ¹⁸ Nižaza Jesucristuquī Yooz partir žočinaca mantičha. Jaknužt persun žoňž kuz persun curpu mantičhaja, jalla nižta irata Jesucristuquī niž icliz žočinaca mantičha. Niž cjen niž icliz žočinacaquī Yooz kamaňchiz cjissičha. Ničha primera ticžcuquī jacatatchiquī, tjappachquiztan tsjan jiliri uchta cjisjapa. ¹⁹ Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kamaňchizpančha. ²⁰ Nižaza Jesucristuž ticziž cjen, tjappacha pertunta cjesačha, yokquiz žejlčinacami, ana yokquiz žejlčinacami. Jalla nuž Yooz Ejpquī munchičha. Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen, Yooz Ejpžtan parti žejlčinacžtan zuman-skattaž cjesačha. Jalla nuž munchičha Yooz Ejpquī.

²¹ Tuquiquī ančhucquī Yoozquiztan yekjatačha, nižaza Yooz quintratačha ančhuca kuzquiz. Tuquī ančhucquī ana wali pinsiňchuctačha, nižaza Yooz quintra ana wali paayiňchuctačha. Jalla nuž ana wali kamta cjenami Yoozquī ančhuc pertunchičha, nižtan ančhucatan wali cjisjapa. ²² Jesucristuž cjen Yooz Ejpquī ančhuc pertunchičha. Jesucristuquī ančhuc irata curpuchiz cjican, ančhuca laycu ticzičha. Ančhuc laycu ticzičha, Yooz yujcquiz ančhuc ana ujchiz Yooz irata zuma kamaňchiz prisintiskatzjapa. Jalla nuž Yooz yujcquiz zuma cjican anaž jecmi ančhucaquiz tsjii uj tjojtunz atasachha. ²³ Jalla nuž Yooztan ančhucatan wali cjisjapa, ultimu chekpacha Jesucristužquiz kuzzizpančha. Nižaza ančhucquī Jesucristužquiz tjurt'iňi kuzziz cjistančha, ana wira jaytistančha. Tii muntuquiz liwriiňi tawk jaru kamňi cjistančha, arajpach zuma kamaňa tjewžcan. Nii liwriiňi taku nonzinčhucčha. Nižaza nii liwriiňi takuquī tjapa kjutňi tii muntuquiz paljaytatačha. Nii taku paljayzjapa, wejr Pabluquī apóstol oficiuquiz uchtačha.

PABLUQUI APOSTOL KAMAŇCHIZZA

²⁴ Wejt Yooz tjaata oficio cumplan, ančhucaltajapa sufručha. Jalla nuž sufrican wejrquī cuntintutčha. Ančhuc zuma kamaňchiz cjisjapa yanapňiž cjen, wejrquī cuntintutčha. Nižtami iya sufristančha. Jalla nuž wejt curpužtan sufrican, Cristuž partir žočinacaltajapa wejt sufrisnaca cumplžinučha. Cristužquiz kuzziz cjen nižta sufručha. Cristuž partir žočinacaquī Cristuž icliz žočinacačha. ²⁵ Wejrquī Cristuž partir žočinacžquin sirwizjapa, apóstol oficiuquiz uchtačha. Yoozquī

ančhucaltajapa nii oficiuquiz wejr utchiča. Wejrqui uchtača Yooz taku zumpacha zizkatzjapa, ²⁶ nižaza Yooz pinsita zizkatzjapa. Jalla nii Yooz pinsitaqui tuquitanpacha chjojtatača. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui ana zizzucatača. Jazikaz Yoozqui niž pinsita zizkatchiča niž partir žoñinaczquiz. ²⁷ Yoozqui niž partir žoñinaczquiz niž tuquita chjojta pinsitaqui zizkatz munchiča. Nii pinsitaqui ancha zumača ana judío žoñinacztajapaqui. Jalla tiiča nii tuquita chjojta pinsitaqui: Jesucristuqui ančuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Cristužtan arajpachquin ancha zuma kamaquiča. Jalla nii zuma kamaña tjewža ančhucqui.

²⁸ Jesucristuž puntu paljayuča, tjapa žoñinaczquin chiižincan, nižaza tjaajincan. Jalla nuž chiyan, Yoozqui wejr yanapča zizni zizni chiyajo, tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinaca Yooz irata zuma kamañchiz cjeayajo. ²⁹ Nižaza apóstol oficiuquiz ojklaycan, ancha langznuča, tjapa Cristuž tjaata aztan langznuča, tjapa jilanaca Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

2

¹ Jalla nuž ančhucaquin maznuča, weriž ančhucaltajapa langžta zizkatzjapa. Tjapa kuztan langznuča, ančhucaltajapami, nižaza Laodicea cjita wajtchiz žoñinacztajapami, nižaza tjapa ana wejr cherchi criichinacztajapami. ² Jalla nuž tjapa aztan langznuča, Yoozquin criichi žoñinacz kuzquiz zumpacha p'ekinchayta cjisjapa, nižaza tsjii kuzziz cjisjapa, nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza langznuča, Yooz chjojta pinsita puntu zumpacha intintizkatzjapa. Jalla nuž zumpacha intintazcu, ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Jalla nii tuquitan chjojta Yooz pinsitaqui Cristuž puntuča. Wejrqui Cristuž puntu paljaycan langznuča. ³ Cristupankaz Yooz puntu lijituma zizni cjiskatasacha, nižaza tjapa Yooz puntu intintazni cjiskatasacha. ⁴ Jalla niil ančhucaquiz cjiwča, ana jakziltami ančhucaquiz incallzjapa, tsjii zuma takužtakaz chiican. ⁵ Ančhucatan ana žejlcanami, wejt persun kuzquiz ančhucaquiztan anchal cjuñznuča. Wejrqui ančuca puntu naychinča, tsjii kuzziz kamča, nižaza Jesucristužquin criižcu tjurt'ichi kuzzizčhucča. Jalla nižta nayžcu wejrqui chipznuča.

⁶ Tuquiqui ančhucqui Jesucristuž puntu tjaajintan tjapa kuztan catokchinčhucča. Nuž catokžcu Jesucristuž mantuquiz cjissinčhucča, niiqui ančuca jiliri cjisjapa. Jalla nuž Jesucristuž mantuquiz tirapan kama. Nižaza nižquin tsjii kuzziz cjee. ⁷ Nekztan niž puntu tsjan tsjan zizni cjequiča, nižaza nižquin tjurt'ichi kuzziz kamaquiča. Jalla nuž ančhucqui tjaajintatača. Nižaza čjulu watanami ančhucqui Yoozquin sparaquizpanž cjis waquiziča.

CRISTUZ CJEN EW KAMAÑA ZEJLCHA

⁸ Ančhucqui cwitazaquiča, tsjii kjutni ana chjichta cjisjapa. Yek-japanacaqui ančhuc incallskatz pecča, zuma razunanacaztakaz chiican, nižaza toscar takunacztan chiican. Jalla nižta tawkchiz žoñinacaqui Cristuž pinsita jaru anaž chiča. Pero žoñiz pinsita jarukaz chiča. Nižaza zajranacz pinsitanac jarukaz chiča. Jaziqui nižta chiiñi žoñinaczquiztan cwitazaquiča.

⁹ Cristuqui tii muntuquiz kamcan žoñž curpuchiztača. Nižta curpuchiz cjenami, Cristuqui Yoozpankazza, nižaza Yooz

kamañchizpankazza. ¹⁰ Cristužtan tsjii kuzziz cjican ančhucqui Yooz kamañchizpan žejlča. Nižaza Cristučha wali pajk jiliriqui tjapa mantiñnacžquiztanami, tjapa poderchiznacžquiztanami. ¹¹ Cristužtan tsjii kuzziz cjican, ančhucqui kuzquiz chimputa cjissinčhucča. Zoñiqui ana ančhuc chimpuchiča. Pero Jesucristuqui ančuca kuz chimpuchiča. Nii kuzquiz chimputaqui tuž cjiča: Yooz partir zoñinacača, jalla nii. Cristuqui niž partir zoñinaca uj paaz pecñi kuzquiztan jaytiskatchiča. ¹² Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan bautista cjissinčhucča. Bautistaqui tuž cjiča: Jaknužt Cristuž curpu tjažtažlaja, jalla nižta irata ančuca tuquita ana wal kamaña tjažtazakazza. Nižaza jaknužt Jesucristuqui jacatatžcu Yooz kamaña tanžtčhaja, jalla nižta irata zakaz ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooz kamaña tanzinčhucča. Yoozqui ticzinaca jacatatskatzjapa azzizza. Jalla nii azziz Yoozquin crižcu, Yooz kamaña tanzinčhucča, Yooz kamañchiz kamzjapa. ¹³ Tuquiqui ančhucqui ana curpuquiz chimputatača, judío zoñinacž partira cjisjapa. Ana chimpuchiz cjican, nižaza ujnaca paacan, ticzi zoñinacažtakaztača ančhucqui. Jaziqui Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui ančucaquiz niž ew kamaña tjaachiča. Nižaza tjapa učhum ujnaca pertunchiča. ¹⁴ Uj paatiquiztan tsjii acta želatča učhum quintrā. Jesucristuž učhum laycu ticziž cjen Yoozqui nii acta jurkatchiča, tjapa učhum quintrā puntuquiztan. Anulta cjissiča, Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen. ¹⁵ Cristuž cruzquiz ch'awcta ticztiquiztan, Yooz Ejpqui atipchiča tjapa anawal jilirinacami nižaza poderchiznacami. Yoozqui nii anawal azziz ispiritunaca ana azziz cjiskatchiča. Kjanapacha azkatchiča, prisu tanta zoñinacažtakaz. Yoozpanikazza tjappacha atipchiqui.

ARAJPACH KAMAÑCHIZ CJISPANCHA

¹⁶ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančucaquiz uj tjojtasača, tuquita mantitanaca jaru ana kamtiquiztan. Tuquitan Yoozqui puntu puntu mantichiča, lujlz puntu, licz puntu, pijsta puntu, ew jiiz puntu, jeejz tjuñi puntu, jalla nuž. ¹⁷ Tuquitan Yoozqui tjapa nii puntunaca mantichiča, Yooz kuz koloculla tjeezjapa. Pero Cristupankaz ultim werara Yooz kuz tjeeža. ¹⁸ Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, anaž jeczquizimi ančucaquiztan arajpach premio kjankataquiča. Yekjap zoñinacaqui mit kuzziz cjenami, ana mit kuzziz tjeeža. Nižaza anjilanacžquiz rispitažo tjaajža. Nuž tjaajñi zoñinacaqui anchuc incallz pecča, čhjuužta puntunaca ancha paljaycan. Ninacaqui inakaz mit kuzzizza. Ana wal pinsita jarukaz tjaajža. Nuž tjaajincan mit kuzziz cjissa. ¹⁹ Ninacaqui Cristo Jiliržquiz ana tsjii kuzziz tjurt'ichi žejlča. Pero Cristupankazza criichinacž jiliriqui. Niiž cjen tjapa criichinacaqui tsjan tsjan zuma kamañchiz cjisnasača. Nižaza Cristuž cjen tjapa criichi zoñinacaqui tsjan tsjii kuzziz cjisnasača. Jaknužt zoñž curpuqui, yekja yekja cjenami, tsjii curpuchizkazza, jalla nižta irata criichi zoñinacaqui, yekja yekja cjenami, tsjii kuzzizkazza.

²⁰ Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, ujchiz zoñinacaž pinsitanacquiztan t'akzinčhucča. Nii ana wal pinsitanacquiz ojklayz cjenpacha, ticzi zoñinacažtakaz katzinčhucča. Jalla nižtiquiztan, čkjažtiquiztan ančhucqui ujchiz zoñinacaž pinsita jaru wila kamjo? ¿Nižaza ninacž lii jaru ojklayjo? ²¹ Ninacž liiqui tuž cjiča: Tiinaca ana kjaržtan tanžla, nižaza tiinaca ana lujl-la, nižaza tinaca ana čjul lanžla. Jalla nuž cjiča

ninacž liiqui. ²² Nii liinacaqui tii muntuquiz žejlñi cusas puntukazza. Nii cusasanacaqui tucuzinznaquičha. Nii liinacaqui žoñiž pinsita mantita jarukazza. ²³ Ninacž liinacaqui zizñi pinsitažtakazza. Pero ultimquiz-iqúi inakazza. Ana azzizza, žoñinaca zuma kamañi yanapajo. Cuzturump-inaca ijzijcan mantičha, nižaza humilde kuzziztakaz mantičha, nižaza persun curpu sufriskatzjapa mantičha. Jalla nuž mantita liinacaqui zizñi pinsitažtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza. Uj paaz pecñi kuz tjonanaqui anaž nižta kuz ewjazi atasac̃ha nii liinacaqui. Jaziqui ančhucqui ninacaž inakaz tjaajintaqui anaž nonznaquičha.

3

¹ Ančhucqui Yooz kamañchizza. Jaknužt Jesucristuqui jacatatžcuqui Yooz kamaña wilta tanzižlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooz kamaña tanzinčhuc̃ha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui arajpach Yooz kamañquizkaz kuz tjaa. Jalla nicju arajpachquin Cristo žejlčha; Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlčha, mantican. ² Ujchiz žoñž kamañquiz ana kuz tjaa. Arajpach kamañquizkaz kuz tjaa. ³ Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhuca tuquita ana wal kamaña ecchinčhuc̃ha. Jaziqui ančhuca Yooz kamañquiz Yooztajapa žejlčha. Ana criichi žoñinacžtajapa ančhuca Yooz kamañquiz chjojžtažtakaz žejlčha. Ana wira intintaz-zucačha. ⁴ Cristuqui ančhucaquiz Yooz kamaña tjaachičha. Jalla nižtiquiztan čhjulatorat tjapa žoñinacaqui Jesucristužquiz pajchi cječhaja, jalla nii ora zakaz ninacaqui ančhuca Yooz kamaña pajchi cjequičha. Jalla nii oraqui ančhucatan Jesucristužtan honorchiz cjequičha.

TUQUITA KAMAÑ PUNTU, JAZTA KAMAÑ PUNTU

⁵ Jalla nižtiquiztan ančhuca tuquita ana wal kamaña liwj jayta. Anaž adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha luctak žoñiqui yekja maatak žonatan ojklayzqui. Anačha ančhuca ana wal paaz pecñi kuz jaru ojklayzqui. Anačha čhjul ana walimi peczqui. Anačha yekja žoñž čhjultakimi zmazqui. Jalla nuž zmaznaquizñi niiqui, žoñiž paata yoozquiz rispi-tažokazza. Jalla nii anawali paaznacquiztan liwj jayta. ⁶ Nii ana wali paañi žoñinacžquiz Yoozqui ancha casticu tjaaquičha, Yooz kuzcama ana kamtiquiztan. ⁷ Ančhucqui tuquita ana wal kamañquiz ojklaycan, nižtanacaž paa-atčha. ⁸ Jaziqui ančhucqui nii ana wal paaznaca liwj eca. Anačha žawjchi kuzziz žejlzqui. Anačha culirazzi kuzziz žejlzqui. Anačha ana wal paaz pecñi kuzziz žejlzqui. Anačha žoñž quintra ana wali taku chiizqui. Anačha ana wal tawkžtan chii chiican žejlzqui. ⁹ Anačha toscar taku chiizqui. Ančhucqui tuquita ana wal kamaña ecchinčhuc̃ha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii ana wal paaznacquiz ana iya ojklayz waquizičha. ¹⁰ Ančhucqui Yooz kamañchiz cjissinčhuc̃ha. Yoozpacha ančhucaquiz Yooz kamaña tjaachičha. Nižaza ančhucqui Yooz irata zuma kamañchiz tsjan tsjan cjissa, Yooz zumpacha pajañcama. ¹¹ Yooz kamañchiz cjican, tjapa criichi žoñinacaqui Yooz yujquiziqui tsjiikazza. Tuquita kamañanacaqui anaž walčha. Pero Cristo kamañchiz kaz walčha. Tsjii griego walja zizñi kamañami anaž walčha. Tsjii judío lii jaru kamañami anaž walčha. Tsjii curpuquiz chimpata žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii curpuquiz ana chimpata žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii k'ar žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii q'uit žoñž kamañami anaž walčha. Tsjii piyunažta žoñž kamañami anaž walčha.

Tsjii patrún žoňž kamaňami anaž walčha. Cristuž kamaňapankaz walčha. Nižaza Cristupankaz tjapa criichi žoňinacž kuzquiz žejlčha.

¹² Ančhucqui Yooz illzta žoňinacčhucčha. Jalla nižtiquiztan Yooz zuma kamaň jaru kamstančha. Yoozqui ančhucatan zuma munazičha. Yooz partir žoňinaca cjican, jalla tuž kama: Okžňi kuzziz, nižaza zuma kuzziz, nižaza ana mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza pasinziz kuzziz, nižaza ¹³ porapat pertunasňi kuzziz. Jalla nižta kamz waquizičha. Tsjii criichi žoňiqui yekja criichi žoňž quintrá quijchi cjesaž niiqui, zuma kuztan pertunz waquizičha, jaknužt Jesucristuqui ančhucaquiz pertuntčhaja, jalla nuž. ¹⁴ Jalla tužučha chekanaqui, porapat zuma munazizza, jalla nii. Jalla nuž zuma munazican, zuma kuzziz zuma kamaquičha, Yooz irata zuma kamaňa cumplañcama. ¹⁵ Ančhuc criichinacaqui, Cristuž cjen ančhucqui llan kuzziz cjesačha. Jaziqui llan kuzziz cjee, porapat zuma munazican zuma kamzjapa. Jalla nuž porapat zuma kamzjapa, Yoozqui ančhuc liwriichičha. Jalla nuž liwriiču, Yoozqui tjapa ančhuc criichinaca tsjii t'akquizkaz cjiskatchičha. Tsjii curpuchiztakazza ančhucqui. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin ancha sparaquiž cjican, mayiziz waquizičha.

¹⁶ Ančhucqui Cristuž puntu zuma zizcan porapat tjaajsarasaquičha, nižaza Cristuž tawkžtan porapat p'ekinchayrasaquičha. Nižaza ančhuca kuzquiz Cristuž taku zumpacha catokz waquizičha. Nižaza Yooz takumi, Yooz wirsumi itsnaquičha, ančhuca kuzquiz Yooz ancha cjuñcan.

¹⁷ Ančhucqui Cristuž partir žoňinacčhucčha. Jalla nižtiquiztan čhjulu paacanami čhiicanami, zuma kamaňchiz kamz waquizičha. Nižaza čhjulu watanami Jesucristuž cjen Yooz Ejpžquin sparaquiž cjican tjaaz waquizičha.

PORAPAT ZUMA KAMZ PUNTU

¹⁸ Maatakanaca, persun luctakanacž mantuquiz cjee. Jesucristo Jiliržquin kuzziz cjican, jalla nuž waquizičha. ¹⁹ Luctakanaca, persun maatakanacžtan zuma munaziňi cjee. Nižaza anaž persun maatakanaca čhjaawj čhjaawjwa. ²⁰ Maatinaca, persun maa ejpžquiz casa, čhjulu mantanami. Jalla nuž maa ejpž mantita casaquiž niiqui, amiž cjen Jesucristo JiliriQUI cuntintuž cjequičha. ²¹ Ejpñaca, anaž persun maatinaca žawjwa zjična, upa kuzňi ana cjisjapa.

²² Piyunanaca, am persun patrúna čhjulu mantanami caspančha. Anačha cherankaz c'unchikaz tuczqui. Pero tjapa kuztan nižtajapa langz waquizičha. Yooz patrúna cjuňcu, zuma langz waquizičha. Anačha langzqui ančhuca patrúnž kuz wali cjiskatzjapakaz. ²³ Čhjulu langzcanami tjapa kuztan langznaquičha, Yooz Patrúnžtajapa langznaquičha, ana žoňžtajapakaz langznasačha. ²⁴ Ančhucqui tuž zizza, Yooz Patrúnžquiztan arajpach irinsa tanznaquičha. Últimu Yooz Patrúnaqui ančhucaquiz pacaquičha. Nižaza último ančhucqui Jesucristo Patrúnžquiz sirwičha. ²⁵ Nižaza jakziltat ana wali paačhaja, jalla niiqui castictaž cjequičha niž ana wali paatiquiztan jama. Yoozqui ana žoňi illilla.

4

¹ Patrunanaca, ančhucqui persun piyunanacžtan zuma lijituma cjis-tančha. Ančhucqui tuž zizza, ančhuc zakazza Patrunchizqui. Jalla niičha arajpach Yoozqui.

² Tjapa criichinaca, ančhucqui mayizicanpan želaquiča. Nižaza Yoozquin mayizican ana tjatzna, Yoozquin sparaquič cjisjapa. ³ Wejtnacaquiz zakaz mayizican yanapalla, wila Yooz takunaca paljayñi ojklajzjapa. Cristuž puntuquiztan tuquiza chjojta taku paljayz pecuča. Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz želuča. ⁴ Mayizican wejtquiz yanapalla, Cristuž puntu kjanapacha paljayzjapa, jaknužt wejrqui kjana paljayz waquizučhaja, jalla nii.

⁵ Ančhucqui ana criichinacžtan kamcan, walja zizñi zizñi ojklayaquiča. Chjulorat Cristuž puntu paljaychucažlaj niiqui, panž paljayaquiča, ana criichinacžquiz nonzkatzjapa. ⁶ Jalla nuž Yooz taku paljaycan zuma tawkžtan chiyaquiča. Jaknužt yacuqui tsjii lak'a čhjerquiz zuma saborchiz paačhaja, jalla nii irata ančuca zuma takunacaqui Cristuž puntunaca zuma saborchiztakaz paaquiča. Jalla nuž zuma takunacžtan paljaycan, ančhucqui zapa maynižquiz jaknužt kjaaz waquizičhaja, jalla niiqui zizaquiča.

ZERZ TAKUNACA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, učhum pecta Tíquico jilaqui tjapa wejt puntuquiztan ančucaquin quint'aquiča. Tiquicuqui wejtquiz ancha zuma yanapñipanča. Yoozquin tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza wejttan chica Yooztajapa sirwichiča. ⁸ Wejt puntuquiztan quint'izjapa ančucaquin nii cuchanžcuča. Nižaza cuchanžcuča, ančuca kuzquiz zumpacha p'ekinchayzjapa. ⁹ Niižtan chica Onésimo pecta jila cuchanžcuča. Onésimo jilaqui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizzakazza. Nižaza ančuca wajtchiz žoñiča. Jalla nii pucultanaqui tjapa tekz watchinaca quint'aquiča.

¹⁰ Aristarco jilaqui wejttan chica carsilquiz chawcta maziča. Niiqui ančucaquin tsaanžquiča. Nižaza Marcos jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Marcos jilaqui Barnabež famillžquiztanča. Tuquiqui wejrqui Marcos puntu ančucaquiz chiichinča. Marcos jilaqui ančucaquin tjonaquiz niiqui, ančhucqui zumaž risiwaquiča. ¹¹ Nižaza Jesusaqui ančucaquin tsaanžquiča. Jesusaqui Justo cjitazakazza. Niinacakazza judío criichinacquiztan wejttan chica Yooztajapa langžñinacaqui, Yooz mantita kamañ puntu paljaycan. Ninacaqui wejtquiz ancha kuzziča. ¹² Nižaza Epafras jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Epafras jilaqui Jesucristužtajapa sirwiñiča. Jalla niiqui zakaz ančucaquiztanča. Jalla niiqui tjapa kuztan ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñipanča, ančhucqui tjurt'ichi kuzziz cjisjapa, nižaza tjapa kuztan Yooz munañpa kamañ jaru kamzjapa. ¹³ Wejrqui Epafras puntuquiztan ticlaruča, niiqui ancha langziča ančhucaltajapami. Nižaza Laodicea wajtchiz criichinacžtajapami, nižaza Hierápolis wajtchiz criichinacžtajapami Epafras jilaqui ancha langziča. ¹⁴ Nižaza Lucas jilaqui Demas jilžtan ančucaquin tsaanžquiča. Lucas pecta jilaqui kullñi medicuča.

¹⁵ Laodicea wajtchiz criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza Ninfas jilžquiz tsaanžinalla. Nižaza niž kjuyquiz ajczñi criichinacžquiz tsaanžinalla. ¹⁶ Tjapa ančhucqui tii carta ližcu, Laodicea iclizquin apayžcaquiča, neks liyajo. Wejrqui tsjii carta cjiirchinča Laodicea criichi jilanacžquin. Ančhuczakaz nii carta liyaquiča. ¹⁷ Ančhucqui Arquipo jilžquiz chižžinaquiča, tuž cican: "Jesucristo jiliriqui am

tsjii puestuquiz utchiča, niižquiz sirwizjapa. Nii Jesucristuž tjaata puestuquiz žejlcan, zuma cumplistanča”.

¹⁸ Wejr Pabluqui persun kjaržtan tii tsaanta letra cjiržcuča. Wejrqui carsilquiz želuča, jalla nii cjuñzna. Yoozqui ančucaquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

¹ Wejr Pabluqui, Silvanužtan, Timoteožtan, tii cartal cjiyržcuča ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacčhucča ančhucqui. Nižaza Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kuzzizčhucča. Jalla nižtiquiztan učhum Yooz Ejpžtan, nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan ančhucquiz yanapt'ila. Nižaza zuma cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

JESUCRISTUZQUIN ANCHA KUZZIZ ŽOÑINACA

² Wejrnacqui tjapa ančhucadž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwčha. Yoozquin mayizican ančhucaltajapa wiltan wiltan mayizučha. ³ Učhum Yooz Ejpžquin mayizican, cjuñznučha ančhucadž zuma Yooztajapa traba-jtiquiztan. Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooztajapa tjapa kuz-tan trabajčha. Nižaza anchucqui zuma munaziñi kuzziz cjen, Yoozquin zuma sirwičha. Nižaza Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewzcan, zuma tjurt'iñi kuzzizčhucča. Jalla nuž ančhucquin cjuñžcu Yooz Ejpžquin sparaquiz cjiwčha. ⁴ Jilanaca, cullaquinaca, Yooziž pectanaca, Yoozqui ančhuc illzičha. Jalla nuž zizcu, wejrnacqui Yoozquin sparaquiz cjiwčha. ⁵ Wejrnacqui ančhucquin tjonžcu, liwriiñi Yooz taku paljaychinčha. Anačha žoñž taku alajakaz paljaytaqui; Yooz takupančha paljaytaqui. Yooz Espíritu Santuž aztan paljaychinčha. Nižaza werar Yooz tawkuiz tjapa kuz tjurt'ican, Yooz puntu paljaychinčha. Nižaza ančhucatan kam-can jaknužt wejrnacqui kamchinžlaja, jalla nii zuma zizza ančhucqui.

⁶ Ančhuczti wejrnaca kamaña irata jalla nižta kamñi žoñi cjiss-inčhucča. Nižaza Jesucristo Jilirž kamañ irata kamñi žoñi cjiss-inčhucča. Nižaza ančhucqui wejrnacadž paljayta Yooz taku catoktiquiz-tan, ancha sufrichinčhucča. Walja sufris cjenami, Espíritu Santuqui ančhucquiz cuntintu cjiskatchičha. Nižaza sufrisqui ančhucquiz wejtnacaquiz iratazakaz watchičha. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhuc punctuiztan zuma quintu ulanchičha tjapa criichi žoñinacžquin, Macedo-nia yokquin žejlñi criichi žoñinacžquinami nižaza Acaya yokquin žejlñi criichi žoñinacžquinami. ⁸ Ančhucadž cjen Yooz takuqui tjapa kjutñi pal-jaytačha. Anačha Macedonia yokquizkaz nižaza Acaya yokquizkaz pal-jaytaqui. Tjapa kjutñi paljaytačha. Nižaza jaknužt ančhucqui Yoozquin kuzziz cjissinčhucžlaja, jalla nii quintu tjapa žoñinacqui zizza. Jaziqui wejrnacqui ančhuc puntuiztan anaž iya quint'asačha. ⁹ Ninacapacha wejtnacaquiz quint'iñitačha jaknužt ančhucqui wejtnacadž paljayta Yooz taku catokchinčhucadžlaja, jalla nii. Ančhucqui žoñiž paata yooznac-quiztan zarakchinčhucča, werar žejtñi Yooz sirwizjapa. ¹⁰ Nižaza ančhucqui Yooz Majch arajpachquiztan tjonz tjuñi tjewža. Yoozqui niž Majch ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nii Jesusaqui učhum casticu-nacquiztan liwriichičha. Jalla nuž quint'iñitačha ančhuc punctuiztan.

2

PABLUZ YOOZ TAKU PALJAYÑI OJKTA

¹ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tuž zizza. Wejrnacqui ana ina ančhucaquiz tjonzinča. ² Ima ančhucaquiz tjoncan Filipos wajtquiz sufrichinča, nižaza wejrqui iñartatača. Jalla nuž sufrिताž cjenami Yoozqui wejrnaca yanapchiča, ana eksan tjurt'iñi kuzziz Yooz zuma liwriiñi taku paljayajo. Jalla nuž paljaychinča, žoñinacž wejtnacatan quintrā ancha aptazanami. ³ Nižaza wejtnaca paljaytaqui anatača chekachuc, nižaza anatača ana zuma kuzquiztan, nižaza anatača ančhuc incallzjapa. ⁴ Yooz Ejpqui wejrnaca tantiichiča, walikazza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtnacaquiz niž zuma taku cumpjiichiča. Jalla nii Yooz takupan paljayuča wejrnacqui. Anal paljayuča žoñinacž kuz wali cjeajo kasi. Antiz Yooz kuz wali cjeajo paljayuča. Yoozqui učumnaca kuz zizza, nižaza tantiicha ultimu. ⁵ Ančhucqui tuž zizza, wejrnacqui anača zuma takunaca paljaychinča wejtnaca partiquiz luzkatzjapa, nižaza persunalta čjulumi tanzjapa. Weraral chiyuča. Yooz zakaz wejtnaca puntuquiztanaqui nii zizza. ⁶ Cristuqui wejrnac apostolunaca cuchanžquichiča. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui ančhucaquiz mantiñi cjitasača. Pero ančhuc ana mantichinča, nižaza wejtnaca honora wayt'ižiñi anal pecasuča, ančucmi yekjanacami. ⁷ Antiz wejrnacqui ančhuc zuma cwitican žejlchinča, jaknužt tsjaa maatak žonqui persun wawa cwitassaja, jalla nuž. ⁸ Nižaza ančhuc ancha k'ayachtuča. Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz Yooz zuma liwriiñi taku paljaychinča. Nižaza ančhucaltajapa čjulu paazmi listutča wejrnacqui, ticz cjenami. Jalla nuž ančhuc pecñi cjiñi. ⁹ Jilanaca, cullaquinaca, weriž langžta cjužna. Majiñami weenami langzinča ochañcama, wejtnaca persun wira mantinsjapa, nižaza ančhucalta ana ch'ama cjeajo. Jalla nuž kamchinča liwriiñi Yooz taku paljaycan.

¹⁰ Nižaza ančhucatan zuma kamchinča. Yooz kuzcama kamchinča. Nižaza anaž jecmi wejtnaca quintrā čjul ujmi tjezñi atasacha. Jalla nii ančhucqui zumpacha zizza. Yooz zakaz nii zizza. ¹¹ Ančhucmi zakaz zizza, jaknužt tsjii ejpqui niž persun maati cwitassaja, jalla nižtapacha wejrnacqui ančhuc cwitassinča. Ančhuc kuzzinča, nižaza p'ekinchaychinča, nižaza čhižinčinča, ančhuc zuma kamajo. ¹² Jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui zuma kamz waquizičhaja, jalla nuž ančhucqui zuma kamz waquiziča. Yoozqui nižquin criichinaca utchiča nižtan chica mantizjapa, nižaza nižtan chica honorchiz cjisjapa. Jalla nižtiquiztan zuma kamz waquiziča.

¹³ Ančhucqui weriž paljayta Yooz taku nonzinčhucča, nižaza catokchinčhucča, tuž cjan: "Tii takuča ultim werar Yooz takuqui. Anača žoñ takukaz". Jalla nuž catoktiquiztan tii zuma Yooz takuqui ančhuca kuznaca tsjan tsjan zuma cjiskatča. Jalla nižtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwča. ¹⁴ Jilanaca, culluquinaca, ančhucqui walja sufriñchucča ančhuca persun wajtchiz žoñinacž ana wali paañiz cjen. Jalla nižta irata sufrichiča Judea yokquiz žejlñi criichinacami. Werar Yooz icliz žoñinacž cjen nižta sufrichiča. Nižaza persun wajtchiz žoñinacž ana wali paañiz cjen, sufrichiča. Tsjiikaz ančhucaquizimi ninacžquizimi watchiča. ¹⁵ Nii Judea yokquiz žejlñi judionacaqui Jesús Jiliri conchiča. Nižaza niž tuqui Yooz taku paljayñi žoñinaca conchiča. Nižaza wejrnacqui chjatkatchiča. Nižaza jalla nuž paažcu tjapa žoñinacž quintrāž paača. Jalla nuž paatiquiztan Yoozqui ninacž quintrā žawjča. ¹⁶ Wejrnacqui liwriiñi Yooz taku paljayz pecatuča ana

judio žoñinacžquiz, ninaca liwriita cjeayo. Nii anawali paañi žoñinaczi wejrnac atajchiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'anti persun ujž yapkatča. Jalla nuž ujnaca yapkattiquiztan Yoozqui wiñayaž wali casticu tjonkataquiča ninacžquiz.

PABLUQUI WILTA TJONZ PECCHA

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii kjažtapacha ančhucaquiztan ojkchinča. Jalla nekztan wejrnacqui ančhuc anchal cjuñznuča. Jalla nižtiquiztan ančhuc ancha cherpzal pecaytuča. ¹⁸ Nižaza ančhucaquin irantisquizpan pecaytuča. Wejrnacaž ojkz pecan, Satanasacqui wejrnac atajchiča. Wejrqui wiltan wiltan ojkz cjichintača. Jalla nuž ojkz pectaž cjen, Satanasacqui wejr atajchiča. ¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuqui tjonacquiča. Nekztan niž yujcquiziqui ančucaž cjen cuntintul cjeeča. Ančucaž cjen wejrnacqui tjewznača honora tanzjapa. Ančucaž Yooz taku criichiž cjen, juc'antiž chipznača wejrnacqui. ²⁰ Chekapan ančhucqui wejtnacaquiz cuntintuž cjiskatča, nižaza wejrnac honorchiz cjiskatča.

3

¹ Jalla nuž ančhucaquiztan ojkžcu, ancha ančhuc cjuñchinča. Jalla nekztan Timoteo učum jila cuhanžquichinča, ančhuc cheržni. Parti wejrnaczi Atenas wajtquiz ecliz cjichinča. ² Timoteuqui Yoozquin sirwiñiča, Cristuž liwriiz puntu paljaycan. Jalla nižtiquiztan Timoteuqui cuhanžquichinča ančhuc juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeayo. Nižaza ančucaquiz zumpacha Yoozquin criizjapa p'ekinchayajo, cuhanžquichinča. ³ Nižaza Timoteuqui ančhucaquin tjonžquichiča, ančuca kuz ana turwayta cjisjapa pruebanacaž watchiž cjenami. Ančhucpacha zizza criichinacacqui pruebanacaquiztan sufristanča, jalla nii. ⁴ Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacqui nuž mazinchinča, učum criichinacžquiz pruebanacaž tjonacquiča, cjican. Jalla nižtapacha weriž chiita taku cumplissiča. ⁵ Jalla nuž ančucaquiz pruebanacaž watan wejrqui quintu ana zizzi atchinča. Jalla nižtiquiztan ana iya awantichinča. Nekztan Timoteo cuhanžquichinča, ančuca Yoozquin criichi kuz, jaknužt kamčhaja, jalla nii zizjapa. Pinsichinča, “Satanás diablut ančhuc tsjii kjutñi cutiskatzcaa”, cjican pinsichinča. Ančhuc cutiskattasaž niiqui, wejtnaca obra inakaz cjitasača.

⁶ Tsjii kjaž majquiztan Timoteuqui quejpžquichiča Tesalónica wajtquiztan. Nižaza zuma quintunaca zijjčhiča tuž cjican: “Nii Tesalónica wajtchiz criichi žoñinacacqui ancha Yoozquin kuzzizpanča, nižaza zumaž munaziča. Nižaza ninacami učumnacž zumapanž cjuñkalča. Nižaza ninacacqui učumnacatan ancha zalz pecča, jaknužt učumqui ninacžtan ancha zalz pecčhaja, jalla nižtazakazza ninacacqui”. Jalla nuž cjican zuma quintunaca zijjčhiča ančucaquiztan. ⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnac zakaz ancha sufrisnacami pruebanacami watuča. Jalla nuž cjenami nii ančuca puntu zuma quint'itiquiztan wejtnaca kuzqui zuma cuntintutača. Ančucaž Yoozquin tjapa kuzziz cjen, ancha cuntintutča. ⁸ Jaziqui zizzinča, ančhucqui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpanča. Jalla nuž zizcu wejrnacqui tsjii ew žeti tanžtažokazza. ⁹ Ančucaž cjen Yoozquin ancha sparaquž cjiwča. Nižaza ančucaž cjen Yooz yujcquiz ancha cuntintuž wejrnacqui. ¹⁰ Nižaza majiñami

weenami Yoozquin mayizuča ančhucatan wejtnacatan persunpacha wilta zalzjapa. Nekztan ančhucaquiz tjaajznasača juc'ant zumpacha Yoozquin kuzziz cjisjapa. Ančhuca kamaña čjulut pjaltičhaja, jalla nii tjaajnasača.

¹¹ Jaziqui učhum Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan, jalla ninaacui wejrnaca irpijaal cjiwčha ančhucaquiz wilta zalzjapa. ¹² Nižaza Jesucristo Jiliriui ančhucaquiz juc'anti zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, porapatmi nižaza tjapa žoñinacžquizimi. Jaknužt wejrnac ančhucatan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata. ¹³ Jalla nuž zuma kamtiquiztan Yoozqui ančhuca kuz juc'ant tjurt'iñi cjiskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančhuca kuzqui Yoozquinpanž cjequičha, Yooz Ejpž yujcquiziqui ana čjul ujchiz cjisjapa. Jalla nuž cjequičha učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Jalla niui tjonauquičha niž partir žoñinacžtanpacha.

4

LUCUTJJIŇI ZUMA KAMZ WAQUIZICHA

¹ Jilanaca, cullaquinaca, jaknužt zuma kamz waquizichaja Yooz cuntintu cjisjapa, jalla nuž tjaajinchinča. Nii zuma kamañ jaru kamiñchucčha. Nižaza juc'anti niicama kamaquičha. Jalla nijapa ančhucaquiz chiižinuča, nižaza rocuča, Jesucristo Jiliriž cuntiquiztan.

² Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacui Jesucristo Jiliriž cuntiquiztan tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintanaca ančhucui zizza. ³ Yooztajapapan zuma kamajo, jalla nižtaž kamñiz pecčha Yoozqui. Jalla nuž kamcan, anačha adulteriu paazqui, nižaza anačha tsjii luctakaui yekja maatakžquiz pinzizqui. ⁴ Nižaza Yooztajapa kamcan, tjapa criichi žoñiqui ziz waquizichaja, jaknužt criichinacaui persun tjunatan zalz waquizichaja, nižaza zalzcu jaknužt zumapanž kamz waquizichaja, jalla nii. ⁵ Ana Yoozta kamñi žoñinacazti persun tjunatan ana zuma kamčha. Yekja maatakanacžquizpankaz pinsican kamñičha. Jalla nižta irata ančhucui anaž kamz waquizichaja. ⁶ Anaž jec criichimi yekja jilž maataka kjutñi pinziz waquizichaja. Nižaza yekja jilž maatakatan adulteriu paaz anaž waquizichaja. Nižta paaquiz niui, jilž quintra uj paačha. Jalla nuž ana zuma kamñinaca casticaquičha Yoozqui. Jalla nuž tuquiqui wejrnacui ančhucaquiz chiižinchinča. ⁷ Yoozqui učhumnaca kjawzičha niž partiquiz cjisjapa, nižaza zuma kamajo, ana yekja kjutñi cjicjeyajo. ⁸ Jalla nii tjaajintaui anaž žoñž kuzquiztan tjončha, Yooz kuzquiztanpan tjonchičha. Jalla nižtiquiztan jequit nii tjaajinta taku ana pajčhaja, niui Yooz ana pajčha. Yoozqui ančhuca kuzquiz niž Espíritu Santo luzkatchičha ančhuc zuma kamajo.

⁹ Tsjiilla wejr cjiwčha, criichi jilanacžtan zuma munaziz puntuquiztan. Jalla nižta puntuquiztan Yoozqui ančhucaquiz tjaajinchičha porapat zuma munazizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrnacui ančhucaquiz nii puntuquiztan ana ancha cijjračha. ¹⁰ Jalla nuž zuma munaziñchucčha tjapa Macedonia yokquiz kamñi criichinacžtan. Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacui ančhuc chiižinuča, ančhuca kuz juc'anti munaziñi cjisla, jalla nuž cjiwčha. ¹¹ Nižaza ančhucui zuma llan kuzziz cjee. Yekja žoñž asuntuquiz anapan mitiz waquizichaja. Pero persun kamañ wirquiz kuz tjaasa. Nižaza persun kjaržtan langznaquičha. Tuquiqui nuž ančhucaquiz mantichinča. ¹² Jalla nuž ančhuc zuma langztiquiztan

ana criichi zoñinacaqui ančhuc rispitaquiča. Nižaza ančhucaquizpacha ana čjulumi pjaltaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaquiz ticzi zoñinacž puntuquiztan tjaajinz pecuča, ana ancha llaquita cjeয়ো. Ana jacatatz wira tjewzñi zoñinacaqui llaquiziča tsjii ticzi cjenacqui. Ana nižta cjeয়ো, ančhucaquiz tjaajinz pecuča. ¹⁴ Učhumqui criichinčhumča, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiča, jalla nii. Nižaza criichinčhumča, Yoozqui Jesucristužquin criichi ticzinaca jacatatskataquiča. Nižaza ninaca Jesucristužtan chica tjonkatta cjequiča.

¹⁵ Nižaza tii Jesucristo Jiliriz tjaajinta taku ančhucaquiz tjaachinča. Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñquiziqui primiraqui ticzi criichi jilanacaqui nižtan zalaquiča. Nekztan tii yokquiz žejtchi criichinacaqui tsewcchuc chjitztakaz cjequiča, Jesucristužtan zalzjapa. ¹⁶ Učhum Jesucristo Jiliripacha tsewc arajpachquiztan chjijwžcaquiča. Nii orapacha criichinaca kjawznaquiča mantiñi joržtan. Nižaza tsjii pajk jilir arc anjilaqui kjawznaquiča. Nižaza Yooz trompeta tjawunznaquiča. Jalla nekztan Cristužquin ticzi criichinacaqui jacatatskattaž cjequiča. ¹⁷ Tii muntuquiz žejtchi criichinacž tuqui jacatatskattaž cjequiča. Nii ticzi criichinacaž jacatatskattiquiztan parti criichinacaqui ninacžtan juntupacha chjitztakaz cjequiča. Nekztan tsewcchuc tsjir taypiquiz Jesucristo Jiliržtan zalaquiča. Jalla nekztanaqui tjapa criichinacaqui tirapanž Jesucristo Jiliržtan wiñaya kamaquiča. ¹⁸ Jalla nii zizcu, nii takunacžtan porapat kuzasnaquiča.

5

¹ Jilanaca, cullaquinaca, čjulorat Jesucristuqui quejpžcačhaja, nižaza ima niž quejpžcan čjulut watačhaja, jalla nii pizc puntuquiztan ančhucaquiz ana anchal cjiyruča. ² Ančhucqui nii pizc puntu zumpacha zizza, Jesucristo Jiliri qui tiripintitž tjonžcaquiča. Zoñinacž ana čjulu pinsita, tiripintit tsjii tjañiqui luzza. Jalla nižtaž cjequiča Jesucristo Jiliriz tjonzqui. ³ Ana criichi zoñinacž “Walikal kamok” cjenpan, nižaza cuntintu želan, tiripintit Yoozqui ninacžquiz tsucnaquiča casticž tjuñžtan. Jaknužut tsjaa ic maatak žon tiripintit laaquičhaja majtsjapa, jalla nižtaž tiripintit ana criichi zoñinacaqui castictapanž cjequiča. Nii casticz tjuñquiztan ana atipa ataquiča. ⁴ Jilanaca, cullaquinaca, ana criichinacaqui zumchiquiz kamča. Ančhuczi anaž zumchiquiz kamča. Jalla nižtiquiztan Jesucristuž tjonzqui anaž ančhuc tsucnaquiča tsjii tjañiztakaz. ⁵ Tjapa ančhucqui Yooz zuma kjañ jiczquiz kamiñchucča, anaž zumchiquiz kamiñchucča. ⁶ Jalla nižtiquiztan Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñi ančhucqui listu tjaczi zuma kuzziz tjewznaquiča. Zuma kamcan, listupachaž tjewžna, ana tjahtažokaz. Ana criichi zoñinacaqui ana juyzu paača Jesucristo tjonz tjuñi puntuquiztan. Ana nižta cjee. Jesucristuž tjonz tjuñi zuma listuž tjewžna, tjaji watsi kuzziztakaz. Nižaza zuma kamzjapa persun wira cwitasa. ⁷ Weenqui zoñinacaqui panž tjačha. Nižaza weenqui zoñinacaqui licča, panž licča. Jalla nuž paacan, ana iya čjulumi pinsiča. Jalla nižtača ana criichi zoñinacaqui. Jesucristuž tjonz puntuquiztan ana juyzu paača. ⁸ Ančhucqui ana nižta cjee. Učhumnacaqui Yooz kjan jiczquiz kamiñchumča. Jalla nižtiquiztan persun kuz zuma Yooz

jiczquiz kamzjapa, cwitasa. Yoozquin tjapa kuztan cjee, Yooz ančhuc Satanasquiztan tsijtsinajo. Nižaza criichi žoñinacžtan zuma munaziza. Nižaza ančhucqui liwriiz tjuñi zuma listuž tjewžnaquiča. Jalla nuž kaman armichiztakaz cjequiča. Jalla nižtiquiztan Satanasacqui ančhuc ana atipasača. ⁹ Yoozqui učhumnaca ana utchiča casticta cjisjapa. Pero Yoozqui učhumnaca utchiča, zuma liwriita wira tanzjapa Jesucristo Jilirž cjenacqui. ¹⁰ Jesucristuqui učhum laycu ticziča, žejtchi criichinacami ticzi criichinacami nižtan chica cuntintu kamajo. ¹¹ Jalla nižtiquiztan porapat p'ekinchayrasaquiča, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Nižaza porapat yanaparsaquiča, zuma kamañchiz kamzjapa. Anziqui ančhucqui porapat yanapassa. Jalla nuž tirapan porapat yanaparsaquiča.

PABLUZ CHIIZINTA TAKUNACA

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucatan Yooz taku paljayñi žoñinaca žejlča. Jalla ninacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančhuca irpiñinacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančhucaquiz zuma tawkžtan chiižini žoñinacžquiz rispitaquiča. Yooz Jilirž uchtaž cjen nii žoñinacž mantuquiz žejlča ančhucqui. Jalla ninacžquiz rispitažo rocuča. ¹³ Ančhucqui tjapa nii žoñinacami ancha rispitaquiča ninacaž Yooztajapa langztiquiztan. Ninacžtan zuma munazaquiča. Nižaza ančhucqui porapat zumapanž kamaquiča.

¹⁴ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz chiižinžcuča, jayrazñi criichinacžquiz zumpacha trabajzjapa chiižinajo, nižaza ururñi kuzziz criichinaca tjup kuzziz cjeajajo, nižaza llajllasñi kuzziz criichinaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatajo. Nižaza tjapa criichinacžtanami pasinziz kuzziz cjee.

¹⁵ Tsji žoñiqui ana wali paatan tsjiizuñacqui ana nižta ayni tjepunz waquiziča. Antiz zuma munaziz waquiziča porapatmi nižaza tjapa žoñinacžtanami.

¹⁶ Chjulu watanami cuntintuž cjee. ¹⁷ Yoozquin tirapanž mayiza. ¹⁸ Chjulu watanami Yoozquin sparaquiča cjee. Jalla nuž ančhucalta Yooz munča ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen.

¹⁹ Espíritu Santuž obra tjeeznan, ana nii ataja. ²⁰ Nižaza Yooz taku paljayñi žoñinaca ana iñara. ²¹ Antiz nii paljayñi žoñinacž taku zumpacha tantiya, werar Yooz taku ana werar Yooz taku, jalla nii. Zuma Yooz takuž cjenacqui, kuzquiz nii taku catokaquiča. ²² Ultimu ana werar Yooz taku cjequiz niñi, nii taku ana catokaquiča. Chjul ujmi nižaza anawalinacami anapan paa.

²³ Učhum Yoozza cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii učhum Yooz ančhucaquiz niž kuzcamapankaj kamkatla. Nižaza Yoozqui ančhuca kuzmi, animumi, janchi curpumi zumapaj cwitila ana tsji uj cjeajajo, Jesucristo Jilirž tjonzcama. ²⁴ Yoozqui ančhuc kjawziča niž partiquiz cjisjapa. Yoozza niž taku panž cumpliñiqui.

²⁵ Jilanaca, cullaquinaca, oracionžtan yanapžcalla.

²⁶ Tjapa criichi jilanacžquiz zuma tsaanaquiča, jaknužt ančhuca tsaanz cuzturumpi žejlčaja, jalla nuž.

²⁷ Wejrqui ančhucaquiz tjiinuča, tii carta tjapa criichi jilanacžquiz ližinaquiča, jalla nuž.

²⁸ Učhum Jesucristo Jiliriñi ančhucaquiz yanapt'ila. Nužukazza tii cartacqui. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

¹ Wejrnacqui Pablužtan, Silvanužtan, Timoteužtan tii cartal cijržcuča ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacžhucča. Nižaza učhumčha Yooz Ejpžquinami Jesucristo Jiliržquinami kuzzizqui. ² Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan ančhucquiz zumaž yanapt'ila. Nižaza walikaj kamkatla. Nižaza zuma contento kuzziz cjiskatla.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI SUFRISTANCHA

³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucadž zuma kamtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquič cjiwčha. Jalla nužupan chiiz waquizučha. Ančhucqui juc'anti juc'anti Yoozquin kuzziz cjissa, nižaza juc'anti juc'anti porapat zuma munaziñi kuzziz cjissa. ⁴ Nižaza ančhucadž zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhuc honoru parlučha Yooz iclizanacquinami. Ančhucqui walja sufricanami, nižaza žoñinacadž chjaawjkatta cjenami awantichinčhucča. Ančhucča pasinziz kuztan Yoozquin tira tjurt'iñchucqui. Nižaza Yoozquinčha tjapa kuztan tira žejlžqui. ⁵ Jaziqui ančhucqui Yooz partirquiz cjen sufriskattačha. Jalla nižta sufritaqui kjanapacha tjeēja, Yooz Ejpqui ančhucjapa tantiichičha, ančhucqui Yooz arajpach wajtquin luzkatz waquizičha, jalla nii.

⁶ Yoozqui nii ančhucquiz chjaawjkatñi žoñinaca legali casticaquičha. Anziqui ninacaqui ančhucquiz sufriskatčha. Ultimquiziqui Yoozqui ninacžquiz sufriskataquičha. ⁷ Nižaza ančhucadž sufritiquiztan Yoozqui ančhucquiz jeejskataquičha Jesucristo Jilirž tjonž tjuñquiziqui. Nižaza wejtnacaquiz jeejskataquičha. Tsewc arajpachquiztan Jesucristuqui niž walja azziz anjilanacžtan jecžcaquičha. ⁸ Tsjiij ujtakaz kjakaquičha. Jalla nii uj irata ana Yooz pajñinacž quintru cjequičha. Ninacaqui castictadž cjequičha. Nižaza jakziltat učhum Jesucristo Jilirž zuma liwriiñi taku ana cazzit cječhaja, jalla ninacami castictadž cjequičha. ⁹ Jalla tjapa nii casticta žoñinacami wiñayaž sufraquičha. Yooz yujcquiztanaqui wiñayaž chjatkattaž cjequičha. Arajpachquin Yoozqui niž zuma azi tjeeznaquičha. Pero nii casticta žoñinacaqui Yooz zumanaca anaž cheraquičha. ¹⁰ Jalla nii Jesucristo Jilirž tjonž tjuñquiziqui, Yooz partir žoñinacami nižquin honora waytazaquičha. Ančhucqui wejrnacadž paljayta Yooz taku catokchinčhucča. Nižaza Jesucristuž tjonž cheržcu, Yooz taku catokchinacaqui ispantichi cjequičha. Pero contintuž cjequičha.

¹¹ Wejrnacqui tirapan Yoozquin mayizučha ančhucaltajapa, ančhuc ultimu liwriita cjejajo. Yoozqui ančhucquiz kjawzičha nižta ultimu liwriita cjejajo. Jaziqui Yoozqui ančhucquiz liwriita cjis waquizkataquičha. Jalla nuž mayizučha. Yoozqui niž aztan ančhucadž zuma pinsitanacami cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz mayizučha. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen, ančhucqui zuma obranaca paačha. Yoozqui niž aztan tjapa ančhuc zuma obranaca cumplista cjiskataquičha. Jalla nuž zakaz mayizučha. ¹² Jalla nekztanaqui ančhucadž zuma kamchiž cjen Jesucristo Jiliriqui honorchiz cjequičha.

Nižaza Jesucristuž cjen ančhucui honorchiz zakaz cjequiča. Tjapa nižtanaca wataquiča učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan učhumnacaquiz okzñiž cjen, nižaza yanapchiž cjen.

2

ANA WALI PAAÑI ZOÑŽ PUNTU

¹ Jilanaca, cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tjontanaqui, učhumqui juntjapznaquiča, niižtan zalzjapa. Jalla nii puntuquiztan ančhucacuiz intintiskatz pecuča. ² Yekjap žoñinacaqui ančhucacuiz incallzkatz pecčha, “Jesucristuqui tjonchikalčha” cjican. Jalla nižta chiita taku nonžcu, anaž ančhucui tsuca. Nii takunaca ana juyzu paa. Nižaza anaž kuz turwayskata. Ninacaqui cjičha, “Yoozqui Pablužquiz nii taku tjaachiquičha. Nekztan Pablupacha wejtquiz quint'ichičha, ‘Jesucristuqui tjonchikalčha’, jalla nii. Nižaza Pabluqui nuž tsjii cartiquiz cjiirchičha”. Jalla nuž cjičha nii toscara chiiñi žoñinacaqui. Jalla nižta chiita taku nonžcu, ana criyaquičha. ³ Ana jaknužumi nii Jesucristuž tjonz puntuquiztanami incallta cjee. Ima Jesucristuž tjonan, walja žoñinacaqui juc'ant Yooz quintra cjistančha. Nižaza tsjii juc'ant ana wal žoñiqui jecžcaquičha. Wiruñauqui nii žoñiqui wiñaya casticta cjequiča. ⁴ Jalla niiqui čjul yooznacquižtanami juc'ant tucquin cjis pecaquičha. Nižaza ultim werar Yooz quintrami, nižaza žoñiž paata yooz quintrami aptasaquičha. Nižaza tjapa tii muntuquiz amtitanaca quintra aptasaquičha. Nižaza nii ana wal žoñiqui, “Wejrtčha chekan Yooztqui” cjequiča. Werar Yooz timpluquinpankaz julznaquičha Yooztakaz.

⁵ Ančhucatan žejlcan, jalla nižtapan paljaychinčha. ¿Ana cjuñž ančhucjo? ⁶ Tii zakaz nonžna ančhucui. Nii juc'ant ana wali paañiqui atajtačha. Wiruñauqui Yooziž pinsita timpu niiqui parizaquičha. ⁷ Anziqui ana wali paañinaca žejlčha. Nižaza ana walinaca paačha. Nii ana walinaca paañinaca atajtačha, čjul ana walimi ana paajo. Wiruñauqui nii atajñiqui ana iya atajaquičha. Nekztan čjul ana walimi paata cjesačha. ⁸ Jalla nii ana atajanaqui nekztan nii juc'ant ana wali paañiqui jecžcaquičha. Nekztanaqui Jesucristo Jiliriqui tjonžcu, persun tawkžtan nii ana wali paañi conaquičha. Nižaza walja aztan tjonžcu nii ana wali paañi liwj akznaquičha Jesucristo Jiliriqui. ⁹ Satanás cjita diabluqui nii juc'ant ana wali paañi žoñi jecskataquičha. Nižaza Satanás aztan ispantichuc milajrunacami siñalanacami paaquičha žoñinacžquiz incallzjapa. ¹⁰ Niiž ana wal kuzcama kamcan tjapaman milajrunaca paaquičha, nižaza tjapaman takunaca parlaquičha, incallzjapa. Jalla nuž ojklajcan incallaquičha infiernuquin ojknii žoñinacžquiz. Jalla nii žoñinacaqui Yooz werar taku ana catokz pecchičha, liwriita cjisjapaqui. ¹¹ Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jakjurpaychičha, incallta cjejajo werar Yooz taku ana criiñiž cjen. Nižaza nii ana liwriita žoñinacaqui toscar takupan criyaquičha. ¹² Ninacačha ana wali paatanacapankaz jultasñiqui, jalla nižtiquiztan tjapa nii Yooz taku ana criichi žoñinacaqui casticaž cjequiča.

ILLZTA ZOÑINACAQUI LIWRIITA CJEQUICHA

¹³ Yooz k'ayi jilanaca, cullaquinaca, wejrnacui ančhucadž cjen tirapan Yoozquin sparaquič cjistancha. Tuqui timpuquiztanpacha Yoozqui

ančhuc illzipančha liwriita cjisjapa. Nižaza ultimupan liwriitaž cjequičha Espíritu Santuž cjen, nižaza werar taku criichiž cjen. Nii Espíritu Santuqui ančhucaquiz ancha zuma yanapčha, ančhuca kuz ultimu zumapankaz cjisjapa. ¹⁴ Jalla niijapa Yoozqui ančhuc kjawzičha. Wejrnacaž zuma liwriiñi Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui ančhuc kjawzičha, Jesucristo Jiliržtan ančhucqui zuma honorchiz cjisjapa. ¹⁵ Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, tirapan tjurt'iñi kuzziz cjee. Wejrnacqui ančhucaquiz tjaajinchinčha, chiita takunacžtanami nižaza cji-jrta takunacžtanami. Jalla nii tjaajinta takunaca anapan tjatzna. Nii tjaajinta jaru panž kama. ¹⁶ Učhum Yooz Ejpqui učhumnaca okzičha, nižaza niičha wiñayjapa cuntintu cjiskatñi. Nižaza učhumnaca okžcan, ančhucaquiz tjewskatčha, arajpachquin nižtanpan zuma kamz, jalla nii. ¹⁷ Yooz Ejpžtan učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacapacha ančhuca kuznaca p'ekinchayaquičha. Nižaza ninacacqui ančhucaquiz juc'ant tjurt'iñi kuzziz cjiskataquičha tjapaman walinaca paažo, nižaza tjapaman wali takunaca parlajo. Jalla nuž ančhucaltajapa mayizučha.

3

¹ Jilanaca, cullaquinaca, tiicamakal chiižinačha. Wejtnacalta Yoozquin mayiza, Yooz taku tjapa kjutñi paljayajo, nižaza mayiza nii paljayta Yooz taku tjapa kuztan catokta cjejajo. Jalla nižta ančhucqui Yooz taku catokchinčhucčha. ² Nižaza Yoozquin mayiza, ana wal kuzziz žoñinacžquiztan wejrnac tsijsinajo. Yekjap žoñinacacqui anačha Yoozquin kuzziz. ³ Jesucristo Jiliričha cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan niiqui ančhuca tjurt'iñi kuzziz chejlnaquičha, nižaza anawalinacquiztanž zumapanž cwitaquičha. ⁴ Ančhucaž Yooz Jiliržquin kuzziz cjen, wejrnacqui tantiichinčha, ančhucqui wejtnacaž mantitacama kamiñhucčha, nižaza niicama tira kamcan želaquičha, jalla nii. Jalla nužupan cjequičha. ⁵ Jesucristo Jiliričha ančhuca kuz irpila, Yooz irata jilanacžtan zuma munazajo, nižaza Jesucristuž irata pasinziz kuzziz cjejajo. Jalla nuž mayizučha.

ANA JAYRAZCU LANGZ WAQUIZICHA

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ančhucaquiz mantučha. Jayrazñi jilanacžquiztan zarakaquičha. Jalla ninacacqui wejrnacaž tjaajintacama ana kamčha. ⁷ Jaknužt wejrnacqui kamučhaja, jalla niicama ančhucalaquikamsa. Wejtnacaž kamaña yatekaza. Wejrnacqui ančhucatan žejlcan walja langzinčha. ⁸ Nižaza kjayžcu t'antami čherimi lujlchinčha. Majiñami weenami walja langzniñčha ochañcama, ančhucalta ana ch'ama cjejajo. ⁹ Ančhucaltan žejlcanaquik wejrnacqui ančhucaquiztan čheri mayiñ cjichuca cjitasachha. Ultimquiz anal maychinčha. Antiz langzinčha, tsjii kamaña tjeezjapa. Jalla niwjc-tanaquik tsjii zuma kamaña tjeez pecchinčha, ančhucqui nii kamañquiz jaru kamzjapa. Jakziltat lujlz pecčhaja, langz waquizičha. ¹⁰ Ančhucatan žejlcan, chiižinčinčha. “Jakziltat ana langz pecčhaja, jalla niiqui anaž lujlz waquizičha yejkž čherquiztan”. ¹¹ Pero tsjii quintu nonzinčha. Yekjap ančhucaquiztan ana langžcu kamñiquičha. Ana langžcu, ana persun luraña paažcu, jayrazcan yekja žoñž asuntunacquiz mitisñiquičha. ¹² Jalla nižta žejlñi žoñinacžquiz mantučha ana nižta cjisjapa. Učhum Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninacžquiz chiižinučha, zuma kuzziz nižaza ana mitisñi kuzziz langznaquičha persun wira mantinzjapa, jalla nii.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, zuma paazjapa anaž očhlla. ¹⁴ Jakziltat tii weriž cartiquiz cijjrta taku anapanž catokz pecčhaja, jalla nii zumpacha cheraquičha, jecčhalaj nii. Nižta žoñžquinaqui anapančha tjonzqui, nižaza anapančha nižtan ojklayzqui, nii žoñipacha azajo niž anawal kamañquiztan. ¹⁵ Anaza nižjapa quintraj cjee, antiz nii criichi jilžquiz zuma tawkžtan chiizina.

¹⁶ Jesucristo Jiliričha cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii zakaz ančhuca kuz walikaj cjiskatla zapurumi nižaza čhjulu cjenami. Nižaza Jesucristo Jiliričha ančhucatan chicapachaj kamla. ¹⁷ Wejrqui Pablutčha. Anziqui tii ančhucaquin tsaanz letranaca persun kjaržtan cijjržcučha. Jalla nužupan zapa cartiquiz wejt firmapan firmučha. ¹⁸ Učhum Jesucristo Jiliričha tjapa ančhucaquiz zumaj yanapla. Nužukazza. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

¹ Wejrtĉha Pablutqui. Timoteo jila, amquin tii cartal cjiyrĉcuĉha. Jesucristuĉ illzta apostultĉha wejrqui. Jalla nii apóstol puestuquin uĉhum Liwriiĉni Yooz Ejpqui Jesucristo Jilirĉztanpacha wejr utchiĉha. Jesucristo Jiliriz tjonz tjuĉni tjewĉza uĉhumqui. ² Timoteo jila, amquin tii cartal cjiyrĉcuĉha. Weriz Yooz taku paljaytaĉ cjen amqui tjapa kuztan Yoozquin criĉhamĉha. Jaziqui wejt maati cuntamĉha. Amĉha lijitum criĉchi zoĉniqui. Yooz Ejpĉztan uĉhum Jesucristo Jilirĉztan amquiz zumaj yanapla, niĉza amquiz okzla, niĉza walikaj kamkatla.

ANA WALI TJAAJINĉNACA TJONAQUICHA

³ Tuquiqui ima Macedonia yokquin ojkan wejrqui amquiz rocchinĉha, Efeso wajtquin zelajo. Anziqui wilita rocĉha nicju tiraka zelajo. Jalla nicju Źejlcan, amqui tsjii zoĉinacĉquiz chiiĉzinŹ waquiziĉha. Jalla ninacĉquiz amqui mantaquiĉha, Yooz taku ana iya tsjii kjutĉni tjaajnajo. ⁴ Niĉza mantaquiĉha zoĉiĉz pinsita quintunacquizimi ana kuz tjaajo. Niĉza tuquita atchi ejpnacĉz tjuunac puntuquizimi anapanĉha nijcchucqui kuz tjaazqui. Jalla nuĉ amqui mantaquiĉha. Jalla niĉta parlanacaqui panĉ inakazza, kuznaca turwayskatĉni alajaĉha. Niĉta parlanacaqui anapanĉ uĉhumnacaquiz yanapĉha, Yooziĉ tjaata kamaĉquiz juc'ant zuma kamajo. Yooz kamaĉquiz kamcan, Yoozquin kuzziz cjicjiĉni, jalla niĉ walĉha.

⁵ Jalla nuĉ wejrqui mantuĉha, criĉchi zoĉinacĉz porapat zuma munazajo. Zuma kuzzizpan, niĉza ana ĉjul ujmi cjuĉĉcu, zuma munaziz waquiziĉha. Niĉza tjapa kuztan Yoozquin criĉcan, jalla niĉta kuzziz zoĉinacaqui zuma munaziz waquiziĉha. ⁶ Jalla niĉta zuma kamaĉquiztan tsjii zoĉinacaqui chekachuc ojkiĉha. Jaziqui parleeka parlis pecĉiĉha, ana ĉjulquiz waquiziĉni. ⁷ Niĉza walja zizĉni Moisés lii tjaajiĉni cjis pecĉha. Ninacazti tjaajinĉcupacha, persuna chiita ana tintassa. Niĉza "Tuĉupanĉha werar razunaqui" cjiscupacha, ana panĉ niĉ persuna tjaajintaqui tintazasaĉha.

⁸ Yooziĉ Moisesquiz tjaata liinacaqui zumaĉha, Yooz kuz jaru lijituma tjaajintaĉ niĉqui. ⁹ Niĉza lii puntuqui tuĉuĉha: Moisés liinacaqui anataĉha ut'ayta zuma kamĉni zoĉinacĉtajapa. Antiz ana zuma kamĉni zoĉinacĉtajapa ut'aytataĉha. Zuma paaznaca ana juyzu paaĉni zoĉinacĉta, niĉza Yooz kuzcama ana kamĉni zoĉinacĉta, niĉza ana Yooz sirwiĉinacĉta, niĉza uj paaĉinacĉta, niĉza Yooz kamaĉ jic ana pecĉinacĉta, niĉza ana Yooz rispitiĉinacĉta, niĉza persun maa ejp conĉinacĉta, niĉza zoĉni conĉinacĉta, ¹⁰ niĉza adulteriuquiz ojklayĉni zoĉinacĉta, niĉza luctakpora ana wali paasĉinacĉta, niĉza zoĉni tanĉinacĉta, niĉza toscara chiiĉinacĉta, niĉza toscar juramentuĉtan chiiĉinacĉta, niĉza tjapa zuma tjaajintanacĉz quintr paaĉinacĉta, jalla ninacĉta ut'aytataĉha Moisés liinacaqui. ¹¹ Zuma tjaajintanacaqui zuma liwriiĉni Yooz tawk jaruĉha. Yooz takuqui azzizza, zoĉinaca liwriizjapa. Walja zuma Yoozqui wejtquiz nii liwriiĉni taku zizkatchiĉha, niĉza wejtquiz cumpjiichiĉha, zoĉinacĉquiz paljayajo.

JESUCRISTUQUI PABLUZQUIZ ANCHA OKZICHA

¹² Yooz taku paljayajo, Jesucristo Jiliriqui wejtquiz yanapchiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sparaquiz cjiwča. Jesucristuqui wejr cumpliñipan cherziča. Jalla nižtiquiztan apóstol puestuquiz wejr utchiča nii sirwajo. ¹³ Tuquiqui wejrqui Jesucristuž quintra chiiñtača, nižaza niiž quintra iñariñtača. Nižaza Jesucristužquin criichi žoñinacž quintra payiñtača. Jalla nuž paanami nižaza chiyanami, Yoozqui wejtquiz okziča. Ima Jesucristužquin criican, jalla nuž ana wali ojklaychintača ana ultim werara zizcu. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtquiz ancha okziča. ¹⁴ Učhum Yooz Jiliriqui wejtquiz walja zuma okziča. Jaziqui Jesucristuž cjen, Yoozquin tjapa kuztan cjissinča wejrqui, nižaza Yooztan ancha munaziñi kuzziz cjissinča.

¹⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, ujchiz žoñinaca liwriyi. Jalla nii takuča ultim razunaqui. Nižaza tjappachaqui nii taku catokz waquiziča. Tjapa ujchiz žoñinacžquiztan wejrtča juc'ant ujchiztqi cjiwča. ¹⁶ Jalla nuž cjenami, Yoozqui wejr zumapan okziča, Jesucristuž zuma pasinziz kuz tjeezjapa. Weriž cjen, tjappacha zizaquiča, Jesucristo ancha zuma pasinziz kuzziz, jalla nii. Tjapa ujchiz žoñinacžjapa Jesucristuqui zuma pasinziz kuzzizza. Cristužquin criyaquiz niiqui, čjul žoñimi Yooztan wiñaya kamaquiča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan tjapa mantiñi Yooz honoraž wiñayjapa waytitaj cjila. Yoozqui wiñaya žejlča, nižaza ana ticznasača, žoñ čhjujquiz anaž cherta cjesača. Tsjiillapanikazza Yoozqui, nižaza niipanča juc'ant tjappacha zizñiqui. Jalla nii Yooz honora wiñay wiñaya tirapan waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁸ Timoteo jila, wejt maati cuntamča. Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Satanás partiranacž quintra cjee. Tuquiqui tsjii criichi jilanacaqui am puntuquiztan Yooziž tjaata taku chiichiča. Nii takunaca cjuñzna. Jalla nii tawk jaru amqui Yooz sirwiz puestuquiz utžtača. Jaziqui amquin tii chiižinuča. ¹⁹ Tirapan Yoozquin tjapa kuzziz cjee, nižaza zumapan kama. Zuma kamcan, am kuzquiz ana ujnaca cjuñznaquiča. Yekjapaqui persun kuzquiz ujnaca cjuñzcu, ana juyzu paachiča, nii ujquiztan ana jaytichiča. Jalla nižtiquiztan ni-nacaqui ana uj tantiyasñi kuzziz cjissiča, nekztan Yooz kamañ jiczquiztan zarakchiča. ²⁰ Jalla nižta paachiča Himeneužtan nižaza Alejan-družtan. Jalla ninaca Satanás kjarquiz intirjichinča, ana Yooz quintra iya chii zizajo.

2

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

¹ Tsjižtan cjiwča. Primeraqui chiižinžcuča jalla tuž: Tjapa žoñinacžta Yoozquin mayizaquiča, nižaza zuma kuztan Yooztan parlaquiča, nižaza tjapa žoñinacžtajapa Yoozquiztan roct'ižinaquiča, nižaza Yoozquin sparaquiz cjequiča. Jalla nuž mayiziz waquiziča tjapa žoñinacžtami, ² nižaza tjapa pajk mantiñi jilirinacžtami, nižaza tjapa jilirinacžtami. Jalla nuž mayiziz waquiziča, walikaz kamajo. Jalla nuž kamcan, Yoozquin sirwiñi kuzziz cjee, nižaza nižta kuzziz kamcan jilirinacžquiz rispitiñi kuzziz cjee. ³ Jalla nižta kamaquiz ni-iqui, walikazza. Nižaza jalla nižta kamz cjen, učhum Liwriiñi Yoozqui cuntintuž cjequiča. ⁴ Učhum Liwriiñi Yoozqui tjapa žoñinaca liwriita cjis, jalla nii pecča. Nižaza tjapa žoñinaca werar taku pajñi cjis, jalla

nii zakaz pecĥa. ⁵ Tsĥii Yoozpanikaz ŷejlĥa. Niŷaza ŷoñinacaltajapa tsĥii Yoozquiz pjalt'iziñi ŷejlĥa. Jalla niiĥa Jesucristuqui. Uĥum irat ŷoñi cjiscu, ⁶ tjapa tii muntuquiz ŷejlñi ŷoñinacĥ laycu ticziĥa. Jalla nuŷ ticĥcu ninacĥ ujquiztan pacĥiĥa. Yooz pinsita timpu tjonĥcu, jalla nekztan nii zuma liwriiñi quintuqui ŷoñinacĥquiz paljaytataĥa. ⁷ Jalla nii Jesucristuŷ ŷoñinacĥ laycu ticzi quintu wejrzakaz paljayuĥa. Niŷta paljayajo, Yoozqui wejr apóstol puestuquiz utĥiĥa. Wejr utĥiĥa werar liwriiñi Yooz taku tjaaajnajo ana judío ŷoñinacĥquin. Ninacĥquin Yooz taku paljayiñĥa, ninaca Jesucristuŷquin kuzziz cjeyajo. Wejrqui Jesucristuŷquin criĥiĥiĥ cjen weraral chiyuĥa. Ana toscaral chiyuĥa.

⁸ Tjapa kjutñi ŷoñinacaqui Yoozquin mayiziñi cjiĥaj cjiwĥa. Jalla niil pecuĥa. Zuma kuzziz, niŷaza ana ŷawjĥi kuzziz, niŷaza ana ch'aazñi kuzziz, niŷaza zuma kuztan kjara waytizcu, jalla nuŷ mayiziñi cjiĥaj cjiwĥa.

MAATAKZ PUNTU

⁹ Niŷaza maatakanacami zuma kuzziz cjispanĥa. Zuma zquitinaca anaŷ juc'anti cujtzni cjiĥaj cjiwĥa. Anaĥa iziwiri maatakaŷtakaz cujtzqui. Niŷaza anaĥa ricachuŷtakaz cujtzqui. Anaŷ anĥa ist'asaquiĥa. Niŷaza maatakanacami anaĥa persun aĥ charquiz anĥa quitsnacĥiz cjequiĥa. Niŷaza anaŷ anĥa ĥjul alajanacĥiz cjequiĥa. Niŷaza anaŷ anĥa zquitinaca cujt cutaquiĥa. Jalla niŷta zquitinacquizimi niŷaza cusasanacquizimi ana kuz tjaa. ¹⁰ Antiz zuma kamzquin kuz tjaa. Zuma kamz waquiziĥa Yoozquin kuzziz criĥi maatakanacami. ¹¹ Niŷaza maatakanacami ch'uju ŷejlcan tjaa-jinta takunaca catokspanĥa, ana ĥjulu chiizcu. ¹² Niŷaza ŷoñinaca cheran maatakanacami luctakanacĥquiz anaŷ tjaaĥinz waquiziĥa; niŷaza anaŷ mantiz waquiziĥa. Niŷaza maatakanacĥlaqui ch'uju ŷejlcan luctakanacĥ takunaca nonspanĥa. ¹³ ¿Kjaŷtiquiztan niŷta cjesajo, maatakanacĥ puntuquiztanajo? Jalla tuŷuĥa niiqui. Tuquiqui Yoozqui Adán paachiĥa. Nekztan Eva paachiĥa. ¹⁴ Niŷaza Adanŷquiz anataĥa incallta. Antiz Evaquiztaĥa incallta. Incallskattiquiztan Evaqui ujquiz tjojtsinĥa. ¹⁵ Maatakanacami maatakĥ kamañquiz kamz waquiziĥa, maatinaca majtcan. Niŷaza Yoozquin kuzziz, niŷaza zuma munaziñi kuzziz, niŷaza ana ujĥiz zuma kamañ kuzziz, niŷaza humilde kuzziz, jalla niŷta kuzzizpan kamaquiŷ niiqui, liwriita cjequiĥa maatakanacami.

3

ICLIZ JILIRZ PUNTU

¹ Jakziltat icliz jilirŷ puestuquiz luz pecĥaja, jalla niiqui zuma Yooztajapa langz pecñiĥa niiqui. Jalla nii takuqui ultim weraraĥa. ² Jalla niŷtiquiztan jakziltat icliz jilirŷ puestuquiz luzaja, jalla niiqui zuma kamañĥiz ŷoñi cjispanĥa. Jalla niŷtiquiztan ŷoñinacaqui niŷ puntu cjiñiĥa, “Zuma ŷoñipanĥa, ana ujĥiz” cĥicanaqui. Niiqui tsjaa tjunchizpanikaz cjispanĥa. Niŷaza ewjazñi kuzziz cjispanĥa. Niŷaza zumapan kamñi kuzziz cjispanĥa. Niŷaza zuma kamtiquiztan rispittaŷ cjispanĥa. Niŷaza tjonŷñi ŷoñinacĥquiz kjawŷñi kuzziz cjispanĥa. Niŷaza zuma tjaaĥiñi kuzziz cjispanĥa. ³ Niŷaza anapan liĥi kuzziz cjispanĥa. Niŷaza ana kichjasñi kuzziz cjispanĥa, antiz pasinziz kuzzizpan cjispanĥa. Niŷaza anapan ch'aazñi kuzziz cjispanĥa. Niŷaza

paaz pecñi kuzziz anapan cjispancha. ⁴ Nižaza niž kjuychiz žejlñi žoñinaca zuma irpiñi cjispancha. Nižaza niž maatinacami zuma cazñi nižaza walja rispitiñi, jalla nižta kuzziz cjispancha. ⁵ Tsji icliz jiliriqui niž persun kjuy žoñinaca ana zuma irpiñi atchucažlaj niiqui, jalla nižtiquiztan, žaknužt Yooz icliz žoñinaca zuma irpasajo? ⁶ Nižaza tsji icliz jiliriqui anaž uzca criichi žoñi cjesača. Uzca criichi cjesaž niiqui, mitarazi kuzziz cjisnasača, nekztanaqui ujquiz tjojtnasača. Nižaza jaknužt diabluqui niž ujquiztan casticta cječhaja jalla nižta irata nii žoñiqui uj paatiquiztan casticta cjequiča. ⁷ Nižaza icliz jilirinacaqui tjapa žoñinacžquiz rispittaž cjispancha, criichi žoñinacami, ana criichi žoñinacami. Ana criichi žoñinacaqui nižžquiz ana rispitaquiž niiqui, juc'anti nižžquin ujnacaž tjojtnasača. Jalla nižtiquiztan diabluqui nii žoñžquiz ujquiz tjojtskatasacha.

⁸ Jalla nižta zuma kamañchiz zakaz cjispancha iclizquiz yanapñi žoñinacaqui. Jalla ninacaqui zuma rispitta kamañchiz cjispancha. Nižaza ninacž chiita taku cumpliñi kuzziz cjispancha. Nižaza anapan licñi kuzziz cjispancha. Nižaza paaz pecñi kuzziz anapan cjispancha. ⁹ Tuquiqui Jesucristuž puntumi nižaza nižžquin kuzziz puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui kjanacama paljaytača. Nii Jesucristuž puntu zuma zizñi kuzziz cjispancha. Nii iclizquiz yanapñi žoñinacaqui ana uj paañi kuzziz cjispancha. ¹⁰ Tsji žoñiqui iclizquiz yanapz puestuquiz luzasaž niiqui, primeraqui niž persun kamaña zumpacha tantiitaž cjispancha. Nekztan zuma kamañchiz cjequiž niiqui, iclizquiz yanapz puestuquiz luzasača. ¹¹ Jalla nižta zuma kamañchiz cjispancha iclizquiz yanapñi maatakanacami. Nii maatakanacami walja rispitta kamañchiz cjispancha. Nižaza anapan ana wal quintu joojooñi kuzziz cjispancha. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispancha. Nižaza tjapa cumpliñi kuzziz cjispancha. ¹² Nižaza iclizquiz yanapñi žoñinacaqui tsjaa tjunchiz alajakaz cjispancha. Nižaza niž persun maatinacami kjuy žoñinacami zuma panž irpiñi cjispancha. ¹³ Jakziltat iclizquiz yanapz puestuquiz zuma cumplačhaja, jalla niiqui zuma honorchiz cjequiča, nižaza juc'ant tjup kuzziz cjisnaquiča, Jesucristužquin criiz puntuquiztan paljayzjapa.

¹⁴⁻¹⁵ Wajilla wejrqui amquin ojkz pecuča. Pero anat uri tjonz atučhani. Jalla nižtiquiztan tii takunaca amquin cjiyržcuča. Tii takunacaž cjen amqui zizaquiča, jaknužt Yoožquin criichi žoñinacaqui parti Yoož maatinacžtan kamz waquizičhaja, jalla nii. Yoož maatinacača werar žejtñi Yoož iclizaqui. Yoož icliz žoñinacaqui werar Yoož tawkquizimi tjurt'iñi kuzzizpancha. ¹⁶ Anaž jecmi kjaž cjesača tii puntuquiztan. Tuquiqui Jesucristuž puntumi, nižaza Yoož kamañ puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui nii puntunacami kjanacama ziztača. Tii Jesucristuž puntunacača chekanaqui. Jesucristuqui učhum irat curpuchiz tjonchiča tii muntuquiziqui. Jacatattiquiztan Yoož Espiritu Santuqui ticlarchiča niž puntuquiztan, lijituma Yoož kamañchizza, jalla nii. Nižaza Yoož anjilanacaqui Jesucristo cherchiča. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz Jesucristuž puntuquiztan paljaytača. Nižaza tjapaman žoñinacaqui nižžquiz criichiča. Nižaza Jesucristuqui tsewc arajpachquin wilta quejpchiča. Jalla nii puntunacača chekanaqui.

ZUMA TJAAJINTA TAKUNACA

¹ Tsjii puntu cjesača. Yooz Espíritu Santuqui kjanapacha intin-tazkatchiča jalla tužu: Ima Jesucristuž wilta tjonan, yekjap criichinacaqui Yoozquin criizquiztan zarakaquiča. Tsjii kjutñi irpitaž cjequiča incallñi zajranacaž cjen, nižaza nii ana wal zajranacž tjajjintaž cjen. ² Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui incallñi kuzziz cji-can toscar takunaca paljayaquiča. Nižaza ninacž toscar takunaca nonžcu, yekjap werar Yoozquin criichinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakaquiča. Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui ujquiztan ana sint'iñi kuzziz cjequiča, nižaza ana uj naazñi kuzziz cjequiča. ³ Nii ana wal žoñinacaqui anapanž lucutjiñi zalzqui cjican mantaquiča. Nižaza tsjii čhjerinaca lujlžmi, anapanž lulzqui, cjican mantaquiča. Nii incallñi žoñinacaqui jalla nuž cjequiča, pero Yoozqui nii čhjeri tjaachiča, žoñinacaž lulajo. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichinacami werar Yooz tawkquiz criichinacami nii čhjeri lulasača Yoozquin sparaquič cjižcu. ⁴ Tjapa Yooziž tjaata čhjerinacaqui walipankazza. Yoozquin sparaquič cjižcu lulasača. Anapanča "Lujlžjapača anawaliqui" cjižqui. ⁵ Yoozquin sparaquič cjižcu, nižaza Yooz taku čhižcu, čjul čhjerimi walipankaz cjesača, lujlžjapa. ⁶ Jalla nii weriž tjajjinta takunaca criichi žoñinacžquiz tjajjnaquiča amqui. Nekztan amqui Jesucristužtajapa zuma sirwiñim cjequiča. Yooz tawk jaru, nižaza Yooz puntu zuma tjajjintanac jaru zuma kamčamča. Nižaza zuma tjajjnaquič niiqui, juc'ant zuma kamañchiz cjequiča. ⁷ Ana wal quintumi nižaza zumzu žoñinacž quintumi anapan nonznaquiča. Antiz Yooz kuzcamapankaz kamzquinča kuz tjazqui. ⁸ Curpu ejercicio paakatzqui curpuquizkaz yanapča. Yooz kuzcama kamzqui curpuquizimi kuzquizimi tjappachquizpanž yanapča. Nižaza tii muntuquiz kamz žejtžquizimi arajpach muntuquiz kamz žejtžquizimi yanapča. ⁹ Jalla werar razunača nii takuqui. Jalla nižtiquiztan catokz waquiziča. ¹⁰ Učhumqui žejtñi Yoozquin criichiž cjen tjewznaquiča arajpachquin Yooztan kami ojkzjapa. Jalla nuž tjewžcan, učhumqui Yoozta anča langža nižaza sufriča. Jalla nii žejtñi Yoozza ultim werar Liwriiñiqui. Niižquin criichinacaqui liwriita cjequiča. Nižaza tjapa žoñinacaqui liwriita cjesača, niizquiz criyaquič niiqui.

¹¹ Jalla nii puntu tjajjintanaca mantaquiča, nižaza tjajjnaquiča amqui. ¹² Amqui tjowaž cjenami žoñinacžquiz rispitskataquiča, amiž zuma kamtiquiztan. Amqui zumapan kamaquiča, nižaza zumapan chiyaquiča, nižaza žoñinacžtan zuma munazaquiča, nižaza Yoozquin tjapa kuzzizpan cjequiča, nižaza lijitum kamañchiz cjequiča. Nekztan jaknužt amqui zuma kamčhaja, jalla nii cheržcu, parti criichi žoñinacaqui am iratapacha zakaz zuma kamasacha. ¹³ Nižaza wejt tjonzcama, parti criichi žoñinacžquin Yooz taku liizinzjapa kuz tjaaquiča. Nižaza Yooz taku ližcu parti criichi žoñinacžquin zumpacha čhižžinaquiča. Nižaza ninacžquiz tjajjnaquiča. ¹⁴ Tuquiqui icliz jilirinacaqui kjaržtan am juntuiñi lanziča. Nižaza am puntuquiztan tsjii Yooziž tjaata taku čhiichiča, "Yooz tjaata kamañchiz cjequiča" cjicanaqui. Nekztan jalla nižta Yooz kamañchiz amquiz cjiskatchiča. Amqui nii Yooz kamaña ana cutznaquiča.

¹⁵ Jalla nii am kamañ puesto cumplisjapa, tjapa kuz tjaaquiča. Nii kamañ jaru kama. Jalla nižta kamz cjen, amqui juc'ant juc'ant zuma

kamaquiĉha. Niżaza parti criichinacaqui am juc'ant zuma kamñiž cjen nayaquiĉha. ¹⁶ Jaziqui am persun kuzquizimi niżaza amiž tjaajintanacquizimi cuitaza, zumapan cjisjapa. Weriž chiižintanaca tirapan cjuñzna. Jalla nuž zuma cjuñznaquiž niiqui, ultimquiziqui liwriitam cjequiĉha. Niżaza amiž tjaajinta catokchi žoñinacaqui liwriitaž zakaz cjequiĉha.

5

ZEW MAATAKANACZ PUNTU

¹ Tsjiilla cjesaĉha. Irarchiz ejpnacžquiz ana ancha ujnaquiĉha. Antiz persun ejpžtakaz zuma tawkžtan chiižinaquiĉha, niž ana wali paatiquiztan jaytiskatzjapa. Niżaza parti luctak žoñinacžquiz persun jilanacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiĉha. ² Niżaza irarchiz maatakanacžquiz persun maažtakaz zuma rispitchiz razunžtan chiižinaquiĉha. Niżaza parti maatakanacžquiz persun cullaquinacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiĉha, zuma kuztan. Maatakanacžquiztan zumapan pinsaquiĉha.

³ Niżaza ultim t'akjir žewanacžquiz okznaquiĉha. ⁴ Tsjaa žew žonqui maatinacchiz niżaza ajlchinacchiz cjesaž niiqui, jalla ninacaqui naa žew maaquiz okz waquiziĉha. Jakziltat Yoozquin criichižlaj niiqui, persun famillžquiztan žew maatakanacžquiz yanapz waquiziĉha. Nii žew maatakanacaqui famill ocjalanaca jwesi yanapchižlani. Žew maatakanacžquiz yanapzpanž waquiziĉha persun familiaqui. Jalla nuž Yooz yujcquiziqui walipanikaz cjequiĉha. ⁵ Jakzilta t'akjir žew žonmi zinalla žejlĉhaj niiqui, jalla naaĉha werar žewqui. Naaqui Yoozquin kuzziz cjenagai arajpachquin kami ojkz, jalla nii tjewža. Nižta tjewžcan naaqui majiñami weenami Yoozquin ancha mayiziniĉha. ⁶ Jakzilta žew žonmi tii muntuquiz kamzquinkaz kuz tjaachi žejlĉhaja, jalla naaqui criichi žoñž cuzturumpi paachi cjenami, ana Yoozquin kuzziz zuma kamĉha. ⁷ Persun famillž žewnacžquiz okz waquiziĉha. Jalla nuž mantaquiĉha amqui, žewanacami ninacž familianacami ana ujchiz cjisjapa. ⁸ Persun famillžquiztan tsjii t'akjiri žejlĉhaj niiqui, famillžquiztan mantinta cjis waquiziĉha. Ana mantintažlaj niiqui, nii famillchiz žoñinacaqui Yooz kuzcama kamz ana cumpliĉha. Niżaza nižta žoñinacaqui tsjan ana zuma kuzzizza ana criichinacžquiztanami.

⁹ Jakzilta žew maatakanacž tjuumi icliz listiquiz žejlĉhaja jalla ninacaqui yanapta cjesaĉha. Niżaza nii žew maatakanacaqui yanapzjapa sojta tunc wata jilchiz cjistanĉha. Niżaza tsjii luctakžtan panikaz zalsintaĉha naa žewqui. ¹⁰ Niżaza žoñinacaqui naaža zuma kamtiquiztan pajta cjistanĉha. Niżaza naa žewqui maatinaca zuma irpiñtaĉha. Niżaza tjonžni žoñinacžquiz zuma atintiñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza criichi žoñinacž kjojcha humilde kuzziz ajwsinintaĉha. Niżaza sufriñi žoñinacžquiz zuma yanapñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza tjaapan wali paatanacžquiz kuz tjaañi cjispanĉha. Jalla nižta zuma kuzziz žew maatakanacaqui iclizquiztan yanapta cjesaĉha.

¹¹ Ima sojta tunca watchiz cjen žew maatakanacaqui anaž icliz listiquiz apuntita cjesaĉha, yanapta cjisjapa. Listiquiz apuntita cjisjapaqui, žew maatakanacaqui tsjii icliz jilirinacž acuerduquiz luztanĉha. Tur žew maatakanacaqui wilta zalz pecaĉhani. Wilta zalaquiž niiqui, nii acuerduquiztan ulanspanĉha. Jalla nuž ulantiquiztan Cristuž quintraztakaz cjequiĉha. ¹² Nii primero acuerduquiztan ulantiquiztan

ujchiz cjequičha. ¹³ Nižaza turapacha žew maatakanacaqui kjuyquiztan kjuya ojklayasaž niiqui, jayraž cjesača. Nižaza ana wali quintu joo-jooñž cjesača. Nižaza yekja žoñž parliquiz mitisñi cjesača. Jaziqui ana zuma takunaca chiichiyačhani. Nižta chiichiizqui inapankazza. Anapan waquizičha. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan tur žew maatakanacaqui zalz waquizičha. Zalzcu, ocjalchiz cjesača. Nižaza kjuya luraña cwitiñi cjesača. Jalla nižta zuma kamañ quintra žoñinacaqui icliz žoñinacžquiz anaž iñarasača. ¹⁵ Yekjap žew maatakanacazti Yoozquiztan zarakchičha, nižaza Satanás diabluz kuzcama ojčha.

¹⁶ Jakzilta criichi luctakami maatakami persun famillžquiztan tsjaa žew žon žejlčhaja, naa žew žon yanapz waquizičha, icliz žoñinacžta ana ch'ama cjejajo. Jalla nižtiquiztan ultim t'akjir chawc žew maatakanacžquiz icliz paažtan yanapta cjesača.

ICLIZ JILIRZ PUNTU

¹⁷ Jakzilta icliz jilirit zumpacha irpačhaja, parti criichi žoñinacaqui nii jiliržquin zuma honora tjaaž waquizičha, nižaza zuma pacz waquizičha. Nižaza Yooz taku paljayñi jiliržquizimi, nižaza Yooz taku tjaañi jiliržquizimi juc'ant honora tjaaž waquizičha, nižaza juc'anti pacz waquizičha. ¹⁸ Tuquitanpacha cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsji trigo jojñi aznuqui ñucžtan ana ñucasacha ana lulajo”. Nižaza cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat langžñizlaja, jalla niiqui pacta cjis waquizičha”.

¹⁹ Nižaza tsji žoñikaz icliz jiliržquiz uj tjojtasaž niiqui, jalla nii žoñž chiitaqui anača nonzqui. Antiz tsji pucultan čjepultan tisticu žoñinacž ujchizpanča cjesaž niiqui, ninacž chiitaqui nonznaquičha. ²⁰ Nižaza jakzilta icliz jilirit uj paañi žejlčhaja, jalla nižquiz ujsnaquičha parti criichi jilanacž yujcquiz. Jalla nižtiquiztan nii parti žoñinacaqui uj paaz jiwjataquičha. ²¹ Jaziqui Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristužtan nižaza Yooziž illzta anjilanacžtan, jalla ninacž yujcquiziqui amquiz mantučha, nii weriž tjaajintanac jaru kamajo, nii. Nižaza jalla nuž kamcan anapanča pjali cjičisqui. Nižaza tjapa žoñinacžtan tsji kuzziz cjis pecca. ²² Nižaza ima icliz jilirž puestuquiz uchan, nii žoñž kuz zumpacha tantižinaquičha. Ana zumpacha tantiyaquiz niiqui, tsji amiž uchta icliz jiliričquiz ujquiz tjojtsnasača. Nekztan parti žoñinacaqui amquiz zakaz uj tjojtnasača. Jaziqui ima uchcan zumpacha tantiž waquizičha. Nižaza am persun kuzquiz cuitasa ana ujquiz tjojtsjapa.

²³ Amiž walu ancha laa laa cjenauqi, anam kjaz alaja licača. Tsji kulla cunta koluc vinulla licsnasača.

²⁴ Yekjap žoñinacž uj paatanacaqui kjanapacha tježta cjiisa ima casticta cjisnan. Yekjap žoñinacž uj paatanacazti chjojžta cjesača, casticz tjuñicama. Nekztan tježtaž cjequičha. ²⁵ Jalla nižtapacha yekjap žoñinacž zuma paatanacaqui kjanapachača. Yekjap žoñinacž zuma paatanacazti ana chertača. Pero anaž tirapan chjojžta cjequičha. Pjalz tjuñquiziqui tježtaž cjequičha.

6

¹ Criichi žoñinacžquiz chiižina, tuž cjan: Patrunž mantuquiz kamñi piyunanacaqui persun patrunžquiz rispita, parti žoñinacž werar Yooz quintra ana chiyajo, nižaza tjaažinta Yooz taku ana iñarajo. ² Nižaza jakzilta piyunanacat criichi patrunchizlaj niiqui, juc'anti rispita, ana

quintra chiila, nii patrunaž criichiž cjen. Antiz juc'anti nii patruncha langžinspancha. Am patruncha criichi maziqi. Jalla nižtiquiztan zuma k'ayi jilača niiqui. Jalla nii puntunaca chiižinaquiča, nižaza tjajnaquiča.

ANA WALI TJAAJINACŽ PUNTU

³ Tsji žoñiqui tsjemat pinsita takunacžtan tsjii kjutñi tjajnačhani. Jalla nižta ana wali tjajnaquiž niiqui, Jesucristo Jiliriž zuma tjajintanacquiztan tsjemataž tjajinča. Nižaza nii žoñiqui Yooz mantita kamañquiztan tsjemata kamaña tjajinča. ⁴ Jalla nižta tjajini žoñiqui mit kuzzizza. Yooz puntunaca ultim werara ana zizza. Nižaza nižta tjajini žoñiqui ana wali kuzziz cjen žoñinacžtan ch'aazkaz pecča. Chjul taku puntuquiztan ch'aazkaz pecča. Jalla nuž ch'aazcan chjaawjkatas žejlča, nižaza t'aka t'akaž cijssa, nižaza žoñinacqui quintra chiyas žejlča. Nižaza porapat uj tjojnassa. ⁵ Nižaza nii millk'u kuzziz žoñinacqui porapat ana tucuziñi ch'aasniča. Ninacqui Yooz pinsitanacami zuma werar razunanacami ana zizza. Tii muntuquiz wali jiru kamz cjis pinsican, Yooz jiczquin luzza. Nii wali jiru kamzqui, "Jalla nii kamzkazza waliqui", cijcan pinsiñiča. Jalla nii ana wal pinsitanacchiz žoñinacžtan ana munazaquiča. ⁶ Pero tsjiukaz cjiwča. Yooz jiczquiz kamzqui ancha waliča, wali jiru kamquiztan juc'anti. Yoozquinkaz kuzziz cijcan žoñinacqui cuntintu cjequiča. ⁷ Tii muntuquiz nascuqui ućhumqui ana ćjulchiztača. Nižta irata ticćcuqui tii muntuquiztan ana ćjulchiz okaquiča. ⁸ Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlcan, ćherchizimi zquitchizimi cuntintu cjistanča. ⁹ Jakziltat wali jiru cjis pecćhaja, ujquiz tjojtnasača, nižaza ana wal jiczquiz lusasača. Nekztan zumzu pinsamintuchiz cjesača. Nižaza persun quintra ana wal kamquizkaz pecasača. Nekztan nii ana wal kamtiquiztan tjappacha pertaquiča. Liwj akztaž cjisnaquiča nii žoñiqui. ¹⁰ Paazquin kuz tjazqui tjapaman ana walinacquiz cjiskatča. Paazquin kuz tjaaan yekjap criichi žoñinacqui Yoozquiztan tsjii kjutñi ćjichta cjissiča. Nekztan persunpacha wira ancha sufriskatča.

TIMOTEOZQUIZ CHIIZINTA TAKUNACA

¹¹ Timoteo jila, amqui Yooz žoñimča. Jaziqui ana walinacžquiz anapan kuz tjaaquiča. Antiz zuma kamzquin kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kama. Nižaza Yoozquin kuzzizpan cjee. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza pasinziz kuzziz tjurt'a. Nižaza humilde kuzziz cjee. ¹² Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Satanás diabluz partiranacž quintra cjee. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapa, kuz tjaaquiča. Arajpachquin wiñaya kamajo Yoozqui am kjawziča. Nižaza nuž kjawztan, amqui walja žoñinacž yujcquiz ticlarchamča, "Yoozquinkaz kuzziztča wejrqui" cijcan. ¹³ Timoteo jila, Yoozqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacžquiz žeti tjaača. Nižaza Jesucristuqui Poncio Pilatuž yujcquiz Yooz Ejpžquinkaz kuzziztača. Jaziqui Yooz yujcquizimi Jesucristuž yujcquizimi wejrqui amquin mantuča, ¹⁴ Yooz kamañquikaz kama, jalla nii. Nekztan žoñinacqui Yooz kamaña quintra ana ćjul chiyasača, nižaza Yooz kamañaqui zumpankaz tjeēža cjequiča, Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñicama. ¹⁵ Yooz Epiž pinsita timpuquiz Jesucristuqui wila tjonaquiča. Yooz Ejpqui zinta zuma Yoozza. Jalla niiča tjappachquiztanami čekanaqui. Nižaza

Yoozqui tsjan pajk jiliriča čjul jilirinacžquiztanami. Nižaza niiča juc'ant azziz mantiñiqui čjul mantiñinacžquiztanami. ¹⁶ Yoozpankazza wiñay žejtchizqui. Nižaza anaž jec ujchiz žoñimi Yoozquin macjati atasacha juc'ant zuma kjañquiz kamchi, nekztan. Jalla nižtiquiztan anaž jec žoñimi Yooz cherchiča, nižaza ana cherasacha. Yoozqui wiñaya honorchiz cjila. Nižaza wiñaya mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁷ Amqui tii muntuquiz wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča, ancha cusasanacchiz cjenami ana mita kuzziz cjeyajo. Anaž wiñaya nižta wali jiru kamasacha. Jalla nižtiquiztan cusasanacquiz anača kuz tjazqui. Antiz Yoozquinkaz kuz tjaa. Nii žejtñi Yoozpankaz učumnacaquiz tjapaman wintizunanaca tjaača, učumnaca cuntintu kamzjapa. ¹⁸ Nižaza nii wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča tuž kamajo. Ninacaqui zuma obranaca paaz waquiziča. Nekztan zuma obranacaž paachiž cjen ultim werar wali jiruž cjequiča Yooz yujquinaqui. Nižaza ninacaqui zuma kuztan ninacž cusasanacžtan žoñinacžquiz yanapz waquiziča. Ana zkutu kuzziz cjis waquiziča. ¹⁹ Jalla nuž zuma obranaca paatiquiztan arajpachquin ultim werar cusasanaca juntaquiča. Nuž juntitiquiztan, ultimupan Yoozqui arajpachquin ninacžquiz zuma kamkataquiča, wiñaya. Jalla nii arajpachquin wiñay kamzquin kuz tjaz waquiziča. Nii kamzqui juc'ant zumača. Jalla nuž wali jiru žoñinacžquiz mantaquiča amqui.

²⁰ Timoteo jila, wejrqui amquiz tjapa Yooz puntunacquiztan tjajinchinča. Jalla nii tjajintanaca zumpacha cjuñzna, nižaza nii jaru kama. Nižaza ina žoñž takunaca ana nonžna. Ana Yooz takunacača ninacž takunacaqui. Nižaza zuma tjajintanac quintru chiitaqui ana nonžna. Yekjap žoñinacaqui tsjii kjutñi chižcuqui, “Zuma zizta takuča weriž chiitaqui”, cjiñiča. ²¹ Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui nii ana wal taku catokžcu Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakchiča. Ana zuma kuzziz cjissiča.

Yoozqui am wintijla. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

¹ Wejrtča Pablutqui. Yooz muñañpi jaru Jesucristuž illzta apostoltča. Yoozqui Jesucristuž cjen zoñinacžquiz taku tjaachiča, Jesucristužquin kuz tjaañi zoñinacžquiz wiñaya arajpachquin kamkatzjapa. Jalla nii wiñaya kamz puntuquiztan paljayajo wejrqui apóstol puestuquiz uchititča. ² Timoteo jila, amqui wejt k'ayi maati cuntamča. Jalla nekztanaqui tii cartal cijjržcuča. Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui amquin zumaj yanapla, nižaza amquin okžla, nižaza zuma cuntintu kuzziz kamkatla.

TIMOTEOZQUIZ CHIIZINTA TAKU

³ Wejrqui majiñami weenami Yoozquin mayizican, am cjuñuča. Am cjuñžcu, wejrqui amiž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwča. Yoozquin tjapa kuztan litjuma sirwuča. Jaknužt wejt tuquita atchi ejpnaca Yoozquin zuma sirwitčaja, jalla nuž Yoozquin sirwuča. ⁴ Wejrqui cjuñuča, amiž wejtquiztan kaazñiž cjen. Nižaza wilta am cherz anchal pecuča. Nekztan cuntintul cjeeča. ⁵ Nižaza cjuñuča, amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča, jalla nii. Primeraqui am Loida cjiti matilliqui Yoozquin kuzziz cjissintača. Nekztan am Eunice cjiti maa Yoozquin kuzziz zakaz cjissintača. Nižazakaz amqui ultimupan Yoozquin kuzziz cjissamča.

⁶ Yoozqui amquiz tsjii zuma kamaña tjaachiča, weriž amuntu kjaržtan lanžtan. Jalla nižtiquiztan amquin chiižinuča, nii zuma kamañquiz tira kamajo. ⁷ Yoozqui učhumquiz eksñi kuzziz ana cjiskatchiča. Antiz tjup kuzziz cjiskatchiča, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjiskatchiča, nižaza zuma pinsiñi kuzziz cjiskatchiča. ⁸ Jaziqui amqui anapanim azaquiča, učhum Jesucristo Jilirž favora paljaycan. Wejrqui Jesucristuž cjen carsilquiz chawjctitča. Jalla nuž cjenami amqui ana wejtquiztan azaquiča. Amqui Yooz zuma liwriiñi taku paljayñiž cjen zakam sufriča. Nii sufrisquiztan ana jiwjatalla. Yoozqui amquiz azi tjaažcaquiča tjurt'izjapa. ⁹ Nii azi tjaañi Yoozza učhum liwriichi. Nekztan učhum kjawziča nižquin tjapa kuztan kamzjapa. Yoozqui učhum ana kjawziča učhumnacaž zuma paatiquiztan. Antiz Yoozqui učhum kjawziča niž persun kuz munañpi jaru, nižaza niž persun okžni kuzziz cjen. Ima tii muntu želan Yoozqui tantiichiča, Jesucristužquin kuzziz zoñinacžquiz niž okžni kuz tjeeznaquiča, nii. ¹⁰ Jazizti Yoozqui učhum Liwriiñi Jesucristuž tjonchiž cjen niž okžni kuzziz tjeeziča. Jesucristuqui ticz liwj atipchiča persunaltajapami nižaza nižquin criichi zoñinacžtajapami. Nižaza liwriiñi Yooz taku paljaytiquiztan, jaknužt zoñinacaqui Yooztan wiñaya kamčaja, jalla niiqui kjanzt'itača.

¹¹ Jalla nii zuma quintu paljayajo Yoozqui wejr utchiča apóstol puestuquiz. Nižaza wejr utchiča ana judío zoñinacžquiz tjajnajajo. ¹² Jalla nižtiquiztanpacha wejrqui ancha sufruča tii carsilquiz chawjckatzcama. Jalla nuž cjenami wejrqui anapan azuča, werar Yooztan tsjii kuzziz cjen. Werar arajpach Yoozquinpanž kuz tjachinča. Nižaza tuž cjiwča, wejt Yoozqui walja azzizza. Jaziqui niiqui weriž cumpjiita

wira cuitaquiĉha Jesucristo tjonz tjuĉicama. Jalla niiĉha zuma werar razunaqui.

¹³ Weriqui amquiz zuma tjaajinchinĉha. Jalla nii tjaajintacama amqui tirapan tjapa kuztan kamaquiĉha. Yoozquin kuzzizpan cjequiĉha, niĉaza Źoĉinacĉtan zuma munaziĉi kuzziz cjequiĉha. Jalla nuĉ kamaquiĉha Jesucristuĉtan tsjii kuzziz cjen. ¹⁴ Yoozqui amquin niĉ zuma tjaajintanaca tjaachiĉha. Jalla nii zuma taku cuitaquiĉha. Uĉhum kuzquizpachaĉha Espĉritu Santuqui. Jalla niiqui amquiz yanapaquiĉha nii Yooz taku zuma lijituma tjaajnajo.

¹⁵ Tjapa nii Asia provinciquiztan tjonchi Źoĉinacaqui wejr zinalla ecĉiĉha. Jalla ninacquiztan Figelo, niĉaza Hermógenes, jalla ninacaqui wejr ecĉizakazza. Nii zizza amqui. ¹⁶ Onesiforozi ancha wejr kuzziĉha wiltan wiltan. Niĉaza weriĉ carsilquiz chawjctaĉ cjen ana azziĉha. Jalla niĉtiquiztan zuma okĉĉi kuzziz Yooz Jiliriqui niĉĉquiz zumaj yanapla, niĉ familianacĉtanpacha. ¹⁷ Roma cjita wajtquiz Źelan, nii Onesiforo jilaqui wejr ancha kjurchiĉha zalaĉicama. ¹⁸ Jesucristo Jiliriĉ pjalz tjuĉquiziqui Yooz Jiliriqui nii Onesiforoĉquin okĉĉi kuzziz cjequiĉha. Efeso wajtquin Źelan, Onesiforoqui jaknuĉumi criichi Źoĉinacĉquin yanapĉiĉha, jalla nii amqui zuma zizza.

2

JESUCRISTUZ ZULTATUZTAKAZ CJISPANCHA

¹ Timoteo jila, wejt maati cuntamĉha. Tjup kuzziz cjee. Jesucristuqui amquiz yanapaquiĉha. ² Wejrqui walja Źoĉinacaĉ Źelan Yooz taku tjaajinchinĉha. Ninacĉtanpacha amqui weriĉ tjaajintanaca nonzamĉha. Jalla nii tjaajinta takunaca amqui tjaajnaquiĉha zuma cumpliĉi kuzziz Źoĉinacĉquizimi. Nekztan nii Źoĉinacaqui yekjanacĉquizimi tjaajnasacĉha.

³ Amqui Jesucristuĉquin sirwiĉiĉ cjen sufraquiĉ niĉqui, nii sufrizquiztan ana jiwjata. Jalla nuĉ sufrican, Jesucristuĉquin tjurt'auĉiĉha walja tjup zultatuĉtakaz. ⁴ Jakzilta zultatut servicio militarquiz Źeljĉhaja, jalla niĉqui militar asuntunacquiz tjapa kuz tjaacĉha. Ana panĉ civil asuntunacquiz kuz tjaasacĉha. Niĉ comandantiĉ mantuquiz cjissa, nii comandantiĉ kuz wali cuntintu cjiskatzjapa. Jaziqui zultat lii jaruĉ kamĉha, anapanĉ civil lii jaruĉ kamĉha. ⁵ Jalla niĉta irata jakziltat pelota uzinĉhaja, pelot uzinz lii jaru uzinztanĉha. Ana pelot uzinz lii jaru uznaquiĉ niĉqui, anapanĉ premio ganasacĉha. ⁶ Niĉaza jakzilta langĉĉi Źoĉit zkala langĉaja, jalla niĉqui primeraĉ zkala ĉherquiztan lulasacĉha. ⁷ Jalla nii weriĉ ĉiĉta puntuquiztan tantiya. Jalla nekztan Yooz Jiliriqui tjapa nii puntuquiztan zumpachaĉ intintiskataquiĉha.

⁸ Niĉaza Jesucristuĉ puntu cjuĉzna. Jesucristuqui David cjita tuquita jiliriĉ majchmaatinacquiztan tjonĉiĉha. Jesucristuĉ ticziquiztan jacatatchi puntu cjuĉzna. Jalla nii liwriiĉi takupacha paljayuĉha. ⁹ Jalla nuĉ paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz chawjcta sufruĉha, criminal Źoĉiĉtakaz. Jalla nuĉ weriĉ carsilquiz chawjcta Źelanami, liwriiĉi Yooz takuqui anaĉha chawjcta. Jalla niĉtiquiztan Yooz takuqui tirapanĉ paljaytacĉha. ¹⁰ Jalla niĉtiquiztan wejrqui walja sufruĉha Yooziĉ illzta Źoĉinacacĉquiz juc'ant wali cjiskatzjapa. Sufruĉha ninacami wejrmi ultimu liwriita cjisjapa. Jesucristuĉquiz kuzziz cjen ninacami wejrmi

wiñayaž liwriita cjequiča, nižaza arajpachquin wiñaya honorchiz cjequiča.

¹¹ Jesucristuqui učum laycu ticziča. Jalla niiča ultim werar razunaqui. Učumqui tuquita ana wal kamañquiztan ticzi žoñinacažtakaz cjissinčumča, nii ana wal kamañquiz ana iya kamajo. Jaziqui ew kamañchiz cjissinčumča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužtan kamča.

¹² Nižaza Jesucristužquiz sirwiñiž cjen sufračhaj niiqui, tjurt'ichi kuzziz kamz waquiziča. Nekztan tjurt'ichi kuzziz tirapan cjequiž niiqui, učumqui nižtan chica mantaquiča. Učumqui Jesucristužquiz nicaquiz niiqui, niiqui nižaza učum nicaquiča.

¹³ Jaziqui učumž Jesucristužquiz criiz ana cumplichiž cjenami, nii Jesucristuqui tirapanž niž ecta taku cumplaquiča. Niiqui persun taku anapanž nicasača.

YOOZTAJAPA ZUMA LANGZPANCH

¹⁴ Amqui criichi jilanacžquiz nii puntu cjuñskataquiča. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninacžquiz zumpacha chižinaquiča, jalla tužu: Anaž ch'aazaquiča ina žoñž takunac puntuquiztan. Jalla nuž ch'aazqui anaž čjuljapa sirwiča. Nižaza nii ch'aazta taku nonžni žoñinacaqui Yooz jiczquiz kamzquiztan tsjii kjutni čhjichtaž cjesača. ¹⁵ Amqui Yooztajapa tjapa kuztan langzna, Yooz yujcquiziqui zuma langžni žoñi pajta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz žejlcan amqui ana čjulquiztan azasača. Nižaza Yooztajapa langžcan, niž werar liwriiñi taku legali paljaya. ¹⁶ Ina žoñž takunacaqui anača chiizqui. Jalla nii ina takunaca chiyasaž niiqui, tsjan tsjan tsjii kjutni žoñinacžquiz irpaquiča. ¹⁷ Nii ana wal chiizqui zuma kamañanaca ana wali cjiskataquiča, jaknužt tsjii laa cjiñi tjapa curpu ana wali ch'ujlkatčhaja, jalla nižta. Jalla nuž watchiča Himeneožtan Filetužtan, jalla ninacžquiz. ¹⁸ Jalla ninacaqui werar Yooz tawkuiztan tsjii kjutni tsjemat taku parličiča, “Jacatatž tjuñiqui watchiča”, cjican. Jalla nuž čhiitiquiztan yekjap criichinacž kuznacaqui turwayskatžcu, Yooz jiczquiztan zarakskatchiča. ¹⁹ Jalla nuž cjenami Yoozqui nižquin kuzziz žoñinaca yanapča tjurt'iñi kuzziz cjejajo. Jalla nižtiquiztan Yooz icliz žoñinacaqui tirapan tjuraquiča. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča, “Yooz Jiliriqui niž illzta žoñinacaž pajča”. Nižaza, “Tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinacaqui ana wal kamañquiztan zarakstanča”. Jalla nužupanča.

²⁰ Tsjiilla cjesača. Tsjii ricach žoñž kjuyquiziqui tjapaman cusasanaca žejlča, korquiztan paata, nižaza paazquiztan paata, nižaza tabliquiztan paata, nižaza ljocquiztan paata, jalla nižta cusasanaca žejlča tsjii kjuyquiziqui. Parti cusasaqui zuma visitanaca atintizjapa žejlča. Parti cusasazti zapuru kamzjapa žejlča. ²¹ Jalla nižta iratača žoñinacaqui. Yooz Jiliriz atintizjapa, nižaza zuma honorchiz cjisjapa, zuma kamstanča. Nižaza nii ana wali čhiñi žoñinacžquiztan cuitasaquiča. Yooz Jiliržtajapa sirwiñipankaz cjee. Nekztan Yooz Jiliriqui am ocupasača. Nižaza listu cjesača čjul wali paazjapami.

²² Tjotjowanacaqui ana wali pinsizcu, ana wali ojklayasača. Amqui nižta anawali kamzquiztan cuitasaquiča. Yooz kuzcama kamaquiča, nižaza Yoozquinkaz kuzziz cjequiča, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjequiča, nižaza parti žoñinacžtan zuma kamaquiča. Amtan tjapa Jesucristo Jiliržquin kuzziz žoñinacžtan zuma kamz waquiziča. ²³ Nižaza

zumzu ana zizñi žoñinacaž ch'aaz puntunaca parlanaqui, ana miti-saquiča. Nii ch'aaz puntu parlaquiž niiqui, ultimupan juc'anti ap-tjapznasača. Jalla nii zizza amqui. ²⁴ Jesucristo Jiliržquin sirwiñi žoñiqui anaž ch'aaz waquiziča. Antiz tjapa žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz kamz waquiziča. Nižaza zuma tjaajiñi kuzziz cjis waquiziča. Nižaza pasinziz kuzziz cjis waquiziča. ²⁵ Nižaza Yooz tawk quintra žoñinacžquiz chiižinaquiča zuma humilde kuztan. Jalla nuž chiižinan Yoozqui cunamit ninacž kuz campiiskatačhani, werar Yooz tawk jaru wilta kamajo. ²⁶ Anziqui ninacaqui diabluž kjarquiz žejlča, tsjii presužtakaz, diabluž mantita jaru ojkszjapa. Amiž humilde kuztan chiižintiquiztan Yoozqui cunamit diabluž kjarquiztan ninacžquiz liwrita cjiskatačhani.

3

ANCHA ANA WALI ŽOÑINACA ZELAQUICHA

¹ Jalla tižta zakaz intintazkatz pecuča. Ima Jesucristuž tjonan ch'amaž cjequiča zuma kamzjapa. ² Žoñinacaqui persun kuzcama kamzkaz pecaquiča. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiča. Nižaza persun honorchiz cjis pecaquiča. Nižaza mit kuzziz cjequiča. Nižaza Yooz quintra chiiñi cjequiča. Nižaza maa ejpž takunaca ana casñi cjequiča. Nižaza ana jeczquizimi sparaquiž cjiñi cjequiča. Nižaza Yooz kamañ puntu ana rispitaquiča. ³ Nižaza ana okzñi kuzziz cjequiča. Nižaza ana jecztanami zuma kamaquiča. Nižaza žoñinacž quintra takunaca joojowaquiča. Nižaza jaknužt persun kuz pinsičaja, jalla niicama ojklayñi cjequiča. Nižaza žoñi sufriskatz pecñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma žoñinacž quintran cjequiča. ⁴ Nižaza tarasuna paañi kuzziz cjequiča. Nižaza ana eksñiž malcreados cjequiča. Nižaza persun honorchiz cjis pecñi kuzzizkaz cjequiča. Nižaza persun kuzcama kamzquinkaz kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kamzquin anapan kuz tjaaquiča. ⁵ Ninacaqui Yoozquin criichiz cuzturumpi jaru ojklayñiž cjenami, ultimquiziqui persun kamañ wira kaz paaquiča, anaž Yooz kamañ jaru cjequiča. Yooz aztan ana kamaquiča zuma kamzjapa. Jalla nižta kamñi žoñinacžtan anača ancha amigo pajasqui.

⁶ Nižaza yekjapanacaqui nii ana wal kamñi žoñinacžquiztan maatakžtan kjuyquiz luz pecča, nii kjuychiz uj paañi maatakžquiz incallzjapa. Nižta maatakanacaqui uj paazquiztan ana atipasača. Nižaza juc'ant juc'ant ujchiz cjissa. Persun kuz ana ewjasñi atča. Jaziqui nii maatakanacaqui čjul ana wali pinsitanacž jaru ojklayča. ⁷ Zizñi cjis peccu, čjul tjaajintanacami catokča. Pero anawira werar Yooz taku intintazñi cjis atasacha. ⁸ Jalla nižtakaztača pucultan yatirinacaqui, Janes cjita žoñžtan nižaza Jambres cjita žoñžtan. Jalla ninacaqui Moisés quintra paachiča. Jalla nižta irata nii ana wal kamñinacaqui werar Yooz tawk quintra paača. Nižaza nii ana wal kamñi žoñinacaqui ana zum pinsamintuchiz tsjii kjutñipan chiiñiča “Yoozquin kuzziztča” cjicanaqui. Pero zumpacha tantiita cjequiča. Nekztan ninacž ana zuma kuz kjanapacha tjeežta cjequiča, tjapa žoñinacaž ninacž puntuquiztan werara zizajo. ⁹ Ninacaqui tsjii ratupanikaz ninacž taku walkatasacha. Nekztan žoñinacapachaž ninacž taku zuma tantižcu ninacž ana zuma razunanaca nayaquiča. Jalla nižta watchiča Janetan Jambrestan.

PABLUZ KAMTANAC PUNTU

¹⁰ Amzti weriž tjaa jintanaca zumpacha catokchamča, nižaza weriž kamtanacami zumpacha zizzamča, nižaza weriž kuzquiz tantiitanacami, nižaza weriž Yoozquin kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma pasinziz kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma munaziñi kuzziz kamtanacami, nižaza weriž tjurt'iñi kuzziz kamtanacami, ¹¹ nižaza žoñinacž wejtquiz chjaajwkatcan kamtanacami, nižaza weriž sufrican kamtanacami. Jalla tjapa weriž kamtanacami zizzamča. Nižaza amqui zumpacha zizza, jaknužt wejtquiz watčhaja Antioquía wajtquizimi, Iconio wajtquizimi, Listra wajtquizimi. Jalla nii watjanacquiziqui ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrichiz cjenami Yooz Jiliriqui wejr liwriichiča tjapa nii sufrisquiztan. ¹² Jalla nižta sufraquiča tjapa criichi žoñinacaqui. Jakzilta criichi žoñinacat Jesucristuž kuzcamapan zuma kamz pecčhaja, jalla nižta sufraquiča tjapa ninacaqui. ¹³ Nižaza ana wal kamñi žoñinacami nižaza incallñi žoñinacami tsjan juc'anti ana waliž kamaquiča, žoñinacžquiz incallaquiča, nižaza ninacaqui incallta zakaz cjequiča.

¹⁴ Amzti amiž zizta Yooz tawk jaru kamcan tirapan tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza amqui zizza jecčhalaj amquiz tjaa jinch, jalla nii. Nii tjaa jintanaca zumpacha tantižcu, legali Yooz takucamača nii tjaa jintanacaqui, jalla nii tantiyazzamča. ¹⁵ Koltallquiztanpacha amqui cijjrta Yooz taku zizzamča. Nii Yooz takuž istutiican, amqui liwriñi puntu ancha zizñi cjissamča. Yooz takuqui tjaaž, jaknužt liwriita cječhaja, Jesucristužquiz criichiž cjen, jalla nii. ¹⁶ Tjapa nii cijjrta Yooz takuqui Yoozquiztancama ulanchicamača. Jalla nižtiquiztan Yooz takuča zuma tjaa jniñpanqui, nižaza uj tjeezñi, nižaza zuma Yooz jiczquiz ojklajajo azquichñi, nižaza tjapa Yooz kuzcama tjaa jniñpanqui. ¹⁷ Jalla nužupanča Yooz takuqui. Yooz taku zumpacha catokžcuqui, Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha zizñi cjissa Yooz kamañquizkaz zuma kamzjapa. Nižaza Yooz taku catokžcuqui Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha tjaczi cjissa, tjapaman walinaca paazjapa.

4*PABLUZ CHIIZINTA TAKU*

¹ Jesucristo Jiliriqui mantizjapa tjonaquiča. Jalla nuž tjonžcu ticzimi žejtñimi pjalznaquiča. Jalla niž yujcquizimi Yooz Ejpž yujcquizimi am chiižinuča, Yooz taku paljayaquiča amqui. ² Nižaza timpuchiz cjicanami ana timpuchiz cjicanami tirapan Yooz tawkžtan žoñinacžquiz chiižinaquiča. Nižaza žoñinacžquiz intintiskataquiča Yooz taku werarača, jalla nii. Nižaza uj paañi žoñinacžquiz Yooz tawkžtan ujnauquiča. Nižaza zumpacha amtayaquiča. Jalla nuž chiižincan, zuma pasinziz kuzzizpan tirapan tjaa jnaquiča. ³ Tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz žoñinacaqui zuma Yooz taku tjaa jintanaca anaž nonz pecaquiča. Antiz jakzilta tjaa jniñit ninacž persun kuz wali cjiskatačhaja, jalla nii tjaa jniñina nonzkaz pecaquiča. Ninacž persun ana wali razun jaru, jalla nižta tjaa jintanaca pecaquiča. ⁴ Werar Yooz taku anapanž nonz pecaquiča. Ina žoñž parlakaz nonz pecaquiča. ⁵ Amzti zuma werar razunanac jaru tirapan litituma kamaquiča. Sufricanami zuma tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma liwriñi Yooz taku paljayzquin kuz tjaaquiča. Nižaza amqui Yooziž tjata kamaña cumplaquiča.

⁶ Wejrqui tsjii wilanažtakaz contal cjeeča. Wejt ticz tjuñiqui wajillača. ⁷ Zuma zultatužtakaz wejrqui Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzzizpan žejlchinča. Nižaza werjqui wejt apóstol zuma cumplichinča. Nižaza tirapan Yoozquin tjapa kuztan criyuča. ⁸ Jaziqui arajpachquin ojkžcu weriž Yooz kuzcama kamtiquiztan, tsjii zuma premiužtakaz gansjapa tjewznuča. Jesucristo Jiliricha litituma pjalñiqui. Jalla niiqui niiz pjalz tjuñquiz nii premio wejtquiz tjaaquiča. Anaž wejtquizkaz premio tjaaquiča. Tjapa niizquin kuzziz žoñinacžquiz premio tjaaquiča. Ninacazakaz niiz tjonz tjuñi anča tjewža, anča chertz pecča.

PABLUQUI ZINALLA CARSILQUIZ ZEJLCHA

⁹ Timoteo jila, tsjiillakaz cjesača. Tsjii wiltallami wejr chertzñipan tjonz pecall amqui. Wajilla tjonalla. ¹⁰ Demaszi wejr zinalla ecchiča. Tii muntuquiz žejlñi cusasanaca juc'anti pecča. Jalla nekztan wejtquiztan ojkchiča Tesalónica watja ojkzjapa. Nižaza Crescentiqui Galacia yokquin ojkchiča. Nižaza Tituzti Dalmacia yokquin ojkchiča. Jaziqui wejtquin tjonalla. ¹¹ Lucaskazza wejtta chicaqui. Jaziqui Marcos kjurznaquiča. Nuž waitžcumi zjijcaquiča amtan. Marcosqui wejtquiz zuma yanapasacha Yooztajapa langzquiztan. ¹² Tíquico wejrqui cuchanchinča Efeso waitquin. ¹³ Amqui tjoncan wejt irs caputi zjiicnaquiča. Wejt irs caputi ecchinča Carpos kjuyquiz Troas waitquin. Nižaza librunaca zjiicnaquiča. Tsjan chekanac wejt papilanaca zjiicnaquiča.

¹⁴ Alejandro, nii cobre jirunaca paañiqui anča wejt quintrapaachiča. Jalla niiz paatiquiztan Yooz Jiliriqui nii casticaquiča. ¹⁵ Amqui niizquiztan cuitasaquiča. Niiqui učhum paljayta Yooz taku anča quintracha.

¹⁶ Weriž jilirnacž yujcquiz primera tjurt'iñi tawkžtan chiyan, anaž jecmi wejtquiz tjurt'i yanapchiča. Tjapa wejr zinalla ecchiča. Ninacž ectiquiztan Yoozqui ninaca anakaj casticla. ¹⁷ Yooz Jiliriqui wejtquiz yanapchiča. Nižaza wejtquiz zuma tjup kuzziz cjiskatchiča, jalla nižtiquiztan wejrqui liwriñi Yooz taku tirapankal paljayuča, tjapa ana judío žoñinaca nonznajo. Nižaza wejr konz cjen Yoozqui wejr liwriichiča. ¹⁸ Nižaza tjapa ana walinacquiztan wejr liwriyaquiča, nižaza Yoozqui wejr cuitaquiča niiz arajpach waitquin cjisjapa. Zuma Yoozqui wiñaya wiñaya honorchizkaj cjila. Amén.

¹⁹ Tsaanžinalla Priscaquin, nižaza Aquilžquin, nižaza Onesíforuž familianacžquin. ²⁰ Erasto cjita jilaqui Corinto waitquin eclichica. Trófimo cjita jila jalla nii laa ecchinča Mileto waitquin. ²¹ Ima zac timpu luzan tjonžquizpan pecalla. Nižaza amquin tsaanžquiča Eubulo cjita jilami, nižaza Pudente cjita jilami, nižaza Lino cjita jilami, nižaza Claudia cjiti cullacami, nižaza tjapa criichi jilanacami.

²² Jesucristo Jiliriqui amtan chicaž cjilalla, nižaza tjapa ančhucaquiz zumaj wintijla. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TITO

¹ Wejrtĉha Pablutqui, Yooz mantitacama okiñ zoñtĉha, niżaza Jesucristuż cuchanżquita apostoltĉha. Jesucristuqui wejr apóstol puestuquiz utchiĉha criichi zoñinacżquiz Yoozquin juc'ant kuzziz cjiskatzjapa, niżaza Yooz kamañ puntu ultim werara zizkatajo, ² niżaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamz tjewzkatajo. Yoozqui ana toscara chiyasaĉha. Jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamzjapa taku tjaachiĉha tuqui timpuquiztanpacha. ³ Nekztan niż pinsita timpuquiz Yoozqui nii kamz puntuquiztan kjanapacha kjanzt'ichiĉha paljayta liwriiñi Yooz tawkquiztan. Nii liwriiñi taku paljayajo, uĉhum Liwriiñi Yoozqui wejtquiz mantichiĉha. Jalla niżtiquiztan wejrtĉha liwriiñi taku paljayñi kamañchizqui. ⁴ Tito jila, jaziqui wejrqui amquin tii cartal cjiyrĉuĉha. Wejt maati cuntamĉha. Amqui Yoozquin kuz litituma tjaachamĉha. Jaziqui pucultan uĉhumqui Yoozquin kuzzizĉhumĉha. Yooz Ejpžtan niżaza Jesucristo uĉhum Liwriiñižtan, amquiz yanapla, niżaza amquiz okzla, niżaza walikaj kamkatla.

ICLIZ JILIRINACAQUI ZUMA KAMZPANCHA

⁵ Creta yokquin wejrqui am ecchinĉha, criichi zoñinacżquiz juc'ant zuma kamañnacchiz cjiskatajo, niżaza weriż mantitacama zapa wajtquiz icliz jilirinaca uchajo. ⁶ Icliz jilirinacaqui zuma kamzpanĉha: Zuma kamañchizlaj niiqui, ana jakziltami ĉjul ujmi tjeeznasaĉha. Icliz jilirinacaqui tsjaa tjunatanpanikaz cjispanĉha. Niżaza niż maatinacaqui Yoozquin criiñi cjispanĉha. Niżaza niż maatinacaqui zuma kamañchiz cjispanĉha, ana malcreado. Niżaza maa ejp cazñi kuzziz cjispanĉha. ⁷ Jakzilta icliz jilirit Yooz icliz cwtiñi puestuquiz uchta cjeĉhaja, jalla niiqui zuma kamañchizkaz cjispanĉha, jalla niżtiquiztan ana jakziltami niżquiz ĉjul ujmi tjeeznasaĉha. Niżaza ana persun kuzcamakaz pecñi cjispanĉha. Niżaza ana oralla žawjñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza ana licñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza ana kichjasñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza ana ancha paaz pecñi kuzziz cjispanĉha. ⁸ Niżaza ĉjul tjonzñinacżquizimi zuma kjawzñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza zumanacapan pecñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza zuma pinsamintuchiz cjispanĉha. Niżaza Yooz kuzcamapankaz kamñi kuzziz cjispanĉha. Niżaza Yoozquin tjapa kuz sirwiñi cjispanĉha. Niżaza persun kuz zuma ewjazñi cjispanĉha, ĉjul uj paaz cjenami. ⁹ Niżaza apostoluż tjaajinta jaru ultim werar Yooz tawkquiz tjurt'ichi kuzziz cjispanĉha. Niżaza werar Yooz taku zuma tjaajincan, criichi zoñinacżquiz p'ekinchayasaĉha, niżaza Yooz tawk quintr chiiñinacżquiz ninacż ana zuma pinsamintunaca tjeeznasaĉha.

¹⁰ Creta yokquin walja ana zuma zoñinaca žejlĉha, ana jiliri cazñi. Niżaza ina razunanacaż chiiñiĉha. Niżaza criichinacżquiz incallĉha. Niżaza ninacaqui judío cutzturumpinac jaruzakaz kamz pecñiĉha. Ninacaqui juc'anti niżta ana waliż kamĉha. ¹¹ Nii ana zum zoñinacaqui ana wali tjaajinĉha, paaz gansjapakaz. Jalla ninacż ana zuma chiiñi ataquĉ chawjcsinsa, ana niżta tjaajnajo. Ninacaqui ana wali tjaajincan,

kjuychiz familianaca intiru quejpskatčha. Jalla nižta ana wali tjajinz ana waquizičha.

¹² Tsji Cret wajtchiz zoñiqui ariwiñitačha. Nii Cret zoñipacha cjichičha: “Cret wajtchiz zoñinacqui toscar zoñinacapančha, nižaza malcreado zoñinacačha, nižaza walja lujlñi zoñinacačha, nižaza jayranacačha”. Jalla nuž cjichičha nii Cret zoñiqui. ¹³ Jalla nii zoñiqui razuna chiichičha. Jalla nižtiquiztan Cret wajtchiz anawal criichinacžquiz zumpacha ujznaquičha, Yoozquin tjapa kuzziz werar Yooz tawkquiz tjurt'ajo. ¹⁴ Nižaza chiižinaquičha judío quintunaca ana juyzu paajo. Yek-jap zoñinacqui werar Yooz taku anaž catokz pecčha. Jaziqui Cret zoñinacžquiz chiižinaquičha nii Yooz tawk quintra zoñinacž mantitanaca ana juyzu paajo.

¹⁵ Jakziltat Yooz kuzcama zuma kamčhaja, jalla niiqui čhjulu paacanami Yoozquin kuzzizpančha. Pero ana zuma kamañchiz ana criichinacqui čhjulu paacanami ana Yoozquin kuzzizza, persun pecta kamzquinkaz kuzzizza. Ninacačha ana zuma pinsamintuchizkazqui. Nižaza persun uj paažcumi ana naažñičha. ¹⁶ Ninacqui cjiñičha, “Yooz pajučha” cjan. Ultimquiziqui ana zuma kamñiz cjen Yooz quintrapanikaz kamčha. Yoozqui ninacaž ana zuma kamtiquiztan anaž juz-tazza. Ninacqui Yooz kuzcama ana cazñipančha. Nižaza ninacqui ana čhjul zuma paazmi atasachha.

2

ZUMA TJAAJINTA PUNTU

¹ Tito jila, amqui zuma tjajinta jaru tjajnaquičha, jalla tužu: ² Chawc zoñinacqui zuma ewjazñi kuzziz cjispančha. Nižaza rispitta kamañchiz cjispančha. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispančha. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziz cjispančha. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjispančha. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjispančha. ³ Jalla nižta irata zakaz cjispančha chawc maatakanacami. Zuma kamañchiz cjispančha, jaknužt Yooz yujcquiz zuma kamz waquizičhaja, jalla nižta. Nižaza ana čhjul ana wal quintumi joojooñi cjispančha. Nižaza ana licñi kuzziz cjispančha. Nižaza parti maatakanacžquiz zumanaca tjajjñipan cjispančha. ⁴ Nižaza parti maatakanacžquiz chiižinasachha, persun luctakžtanami maatinacžtanami zuma munaziñi cjisjapa. ⁵ Tur maatakanacqui zuma pinsamintuchiz cjispančha. Nižaza anapanž yekja luctaka pinsispančha. Nižaza kjuya zuma cwitiñi cjispančha. Nižaza okzñi kuzziz cjispančha. Nižaza luctakž jaru cjispančha. Jalla nižta zuma kamtiquiztan anaž jecmi Yooz tjajinta tawk quintra chiyasachha. Jalla nižta tjajnaquičha chawc maatakanacqui.

⁶ Nižaza tjowa luctakanacžquiz zakaz chiižinaquičha nižta zuma kamañchiz kamajo. Nii tjowa luctakanacqui ewjazñi kuzziz cjispančha, ana čhjul uj paazjapa. ⁷ Ampacha zumapankaz kamz waquizičha. Jalla nižtiquiztan tjowa luctakanacqui am zuma kamñi cheržcu, nižta iratazakaz zuma kamasachha. Nižaza amqui tjajincanaqui zumapan tjajnaquičha zuma kuztan, nižaza humilde kuztan. ⁸ Jalla nuž amiž zuma tjajintiquiztan anaž jecmi amquiziqui uj tjojnasachha, “Ana wali tjajinchamž amqui” cjicanaqui. Nižaza amiž zuma tjajintiquiztan quintra zoñinacqui azkataquičha. Ana čhjulumi am quintra uj tjeezñi atasachha.

⁹ Amqui criichi piyunanacžquiz chiižinaquiča, ninacž patrunž mantita jaru cjeajo. Nižaza čhulu paacanami patrunžquiz cuntintu cjiskatasacha, anapanž chayni kuzziz cjispanča. ¹⁰ Nižaza anača tjañi cjispanqui, antiz lijitumapanž cjispanča, zuma cumpliñi. Jalla nižta piyunanacaž kamtiquiztan, žoñinacqui učum Liwriñi Yooz tjaajinta puntuquiztan “Walipanča” cjican chiyasacha.

¹¹ Yoozqui tjapa žoñinacalta Jesucristo cuchanžquichiča. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuzziz cječhaja liwriita cjesacha. Jalla nuž cuchanžquitaž cjen Yoozqui niž okžni kuzziz tjeeziča. ¹² Nii okžni kuzziz Yoozqui učumnacacquiz tjaajža, Yooz tawk quintra paatanaca ecajo, nižaza ana wal kuzquiztan pectanaca ecjo. Nižaza Yoozqui tjaajža, tii muntuquiz žejlcan persun kuz ewjazpanča čhulu uj paaz cjenami, nižaza čhulu ana wal chiiz cjenami. Nižaza Yooz kuzcama kamspanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuz sirwispanča. Jalla nuž tjaajža Yoozqui. ¹³ Učum Liwriñi Jesucristuča pajk Yoozqui. Jalla niiqui zuma pajk obra tjeežcan tii muntuquiz wilta tjonaquiča. Jalla niž tjonz tjuñquiziqui cuntintuž cjequiča tjapa criichinacqui. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan niž tjonz tjewznaquiča. Jalla nižta tjewz waquiziča, jalla nii tjaajža Yoozqui. ¹⁴ Nii tjonžni Jesucristuqui učum laycu ticziča, tjapa ana waliacacquiztan liwriizjapa. Ana waliacacquiztan učum liwriichiča, niž partir žoñi cjiskatzjapa, nižaza učumnacacquiz tjapaman zumanaca paaz ancha pecni kuzziz cjiskatzjapa.

¹⁵ Jalla nii tjaajintanaca amqui zakaz tjaajinstanča, zumpacha chiižincan, nižaza p'ekinchaycan. Nižaza nii tjaajintanaca panž mantaquiča žoñinacaž nii tjaajinta jaru kamajo. Jilir puestuchiz cjen nižta mantaquiča. Nekztan amiž tjaajintiquiztanaqui anaj jecmi am iñarla.

3

PABLUZ CHIIZINTA TAKUNACA

¹ Criichi žoñinacžquiz cjuñskataquiča jalla tužupan: Ninacžlaqui gobierno mantiñi žoñinacžquizimi jilirinacžquizimi jalla ninacž mantuquiz zuma kamz waquiziča. Nižaza ninacaž mantitanaca caz waquiziča. Nižaza listupan cjispanča zuma obranaca langzjapa. ² Nižaza anaž jakziltizquizimi chjaawjkatasacha. Nižaza ana ch'aasni kuzziz cjispanča. Nižaza llan kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa žoñinacžtan humilde kuzziz cjispanča.

³ Tuquiqui učumqui ana criichi žoñinacazakaztača. Yooz puntuquiztan zumzu ana zizni kuzziztača. Nižaza ana Yoozquin cazni kuzziztača. Nižaza tsjii kjutni cjicjiñchumtača. Nižaza učumqui persun kuzcama ojklaiñchumtača, jaknužt učum ana wal kuz pectchaja, jalla nuž. Nižaza ana wal kuzziz kamiñchumtača. Nižaza tsjii želinchiz žoñitkaz cjis pequiñchumtača ana wali zmazni. Nižaza učum ana wali kamtiquiztan žoñinacacqui učum quintra žawjñitača. Nižaza žoñinacžtan porapat chjaawjkatni kuztan ch'aasiñchumtača. ⁴ Jalla nuž učumnacaž ana zuma kaman učum Liwriñi Yoozqui niž zuma kuzmi nižaza niž okžni kuzmi tjeeziča. ⁵ Jalla nižta okžni kuzziz tjeežcu Yoozqui učum liwriichiča. Učumnacacqui tsjii lii jaru kamtiquiztan ana liwriitatača. Pero učum ana zum kuz awjžintaž cjen, nižaza Yooz Espíritu Santuqui učumnacacquiz luzziž cjen, Yoozqui

uĉhum liwriiĉiĉa. Nekztan ew zuma kamaña tjaachiĉa. ⁶ Uĉhum Liwriiñi Jesucristuž cjen Yoozqui tjapa uĉhumnacaquiz niž Espiritu Santo ancha zuma kuztan tjaachiĉa. ⁷ Yooz Ejpqui niž okžñi kuzziz tjeežcu uĉhumnacaquiz nii fava paachiĉa, niž yujcquiz zumapan cjisjapa. Nižaza Yoozqui uĉhumnacaquiz arajpach irinsa tanzñinaca cjiskatchiĉa. Nižta irinsa tanzñinacaž cjen uĉhumnacaqui tjewznaĉa Yooztan chica wiñaya kamzjapa.

⁸ Ultim weraraĉa Yoozquiztan tjaajintaqui. Nižaza zumpacha tjurt'iñi kuztan nii tjaajintanacquiz panž tjurt'aquiĉa, Yoozquin criichinacaž zuma kamzquin kuz tjaajo. Jalla nii tjaajintaqui ancha zumapanĉa, tjappach žoñinacžta. Nižaza zumapanž yanapĉa Yooz kamañquiz juc'ant zuma kamzjapa. ⁹ Zumzu ch'aazñinacžquiz ana mitisa, nižaza zarakauĉiĉa nii zumzu ch'aazñinacžquiztan. Nižaza tuquita atchi ejpnacž puntu parlita nonzquiztan zarakauĉiĉa. Nižaza Moisés lii puntuquiztan ch'aasnan jalla nižtanaca nonzquiztan zarakauĉiĉa. Tjapa nii ana wali parlitanaacqui inakazza. Zuma kamañchiz kami anapanž yanapĉa.

¹⁰ Jakzilta icliz criichinacat pjali t'akaĉhaja, jalla nii žoñi kjawznaquiĉa. Nekztan chiižinaquiĉa tsjii wiltami pizc wiltami. Amiž chiižinta anaž nonznaquiz niiqui, iclizquiztan chjatkattaž cjequiĉa. ¹¹ Niiž ana nonžtiquiztan amqui zizzaquiĉa, nii žoñiqui ana zuma kuzzizpanĉa, nižaza tsjii kjutñi chjichta kuzzizpanĉa, jalla nii. Persunpacha niž uj paata naaznasaĉa. Ancha ujnaca paaz pecñi kuzziz cjen castictaž cjequiĉa.

¹² Wejrqui amquin Artemas už Tíquico cuchanžcaĉa. Jalla niž iran-tižquitan, amqui wejtquin uri tjonz pecalla. Wejrqui Nicópolis wajtquin želaĉa. Jalla nicju awti timpu watz tantiichinĉa. ¹³ Nii tjurt'iziñi Zenas awjatu, nižaza Apolos, jalla nii pucultan žoñinaca zumpacha despachaquiĉa amqui, ninaca ana ĉhjulumi pjaltizjapa. Nižaza zumpacha žaka cjiižinaquiĉa ninaca ojczjapa. ¹⁴ Nižaza uĉhum criichinacaqui zuma kamznacquiz kuz tjaaz waquiziĉa. Nekztan t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapaquiĉa. Nižaza wacchi zuma obranaca tjeeznaquiĉa.

¹⁵ Tjapa wejttan chica kamñi žoñinacaqui amquin tsaanžquiĉa. Nižaza wejrmí amquin tsaanžcuĉa. Nižaza amqui wejtnaca k'ayi criichinacžquiz tsaanžinaquiĉa. Yoozqui amquiz nižaza tjapa nekz žejlñi criichi žoñinacžtan zumapaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A FILEMON

PABLUQUI FILEMONZQUIZ CARTA APAYCHICHA, ONESIMUZQUIZ ZUMA RISIWAJO

¹ Wejrtcha Pablutqui. Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz chawjciticha. Filemón jila, amqui Yoozquin sirwiñi mazimcha, nižaza pecta jilamcha. Wejttan Timoteo jilžtan amquin tii cartal cjiyržcuča. ² Nižaza cjiyržcuča am kjuyquiz ajczñi criichi žoñinacžquin. Nižaza cjiyržcuča Apia cullacaquin, nižaza Arquipo jilžquin. Arquipuqui zuma zultatužtakaz tjurt'iñi kuzziz Yoozquin sirwiča. ³ Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo jiliržtan, ančucaquiz zumapaj yanapla, nižaza walikaj kamkatla.

FILEMON ANCHA ZUMA TJAPA KUZZIZZA

⁴ Yoozquin mayizican am cjuñznuča. Amiž cjen wejrqui tira-pan Yoozquin sparaquič cjiwča. ⁵ Amqui zuma munaziñi kuzziz kamañamcha tjapa criichi jilanacžtan. Nižaza amqui Jesucristužquin tjapa kuzziz criichamcha. Jalla nii am puntu zizcu, Yoozquin sparaquič cjichincha. ⁶ Ammi parti Jesucristužquin kuzziz žoñinacami Yooz zuma kamañchizza. Jesucristužquin kuzziz cjen učhumnacalta ancha Yooz zumanaca žejlča. Amiž zuma kamz cjen žoñinacaqui Yooziž tjaata zumanaca puntuquiztan juc'anti intintazñi cjissiča. ⁷ Filemón jila, amiž cjen criichi jilanacž kuznacaqui cuntintu cjiskattača. Wejrqui zakaz nižaza cuntintu cjissincha, am zuma munaziñi kuzziz cjen.

PABLUQUI TSJII FAVORA MAYCHICHA

⁸ Wejrqui Cristuž illzta apostultča. Jalla nižtiquiztan wejrqui jaknužt am kamz waquizičaja, jalla nii amquiz mantasača. ⁹ Pero amquin ana mantača. Antiz amquiztan tsjii fatora mayuča. Wejrtcha chawcalla, nižaza Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz preso želuča. Amtan zuma munazican, amquiz rocž pecuča Onesimužquiz tsjii fatora paajo. ¹⁰ Tii carsilquiz žejlcan, wejrqui Onesimužquiz Yooz taku paljayčinča. Nekztan Onesimuqui Yoozquin criichiž cjen wejt maati cunta cjissiča.

¹¹ Niiž tuquiqui Onesimuqui ana wal kamañquiz luzzitača. Anziqui zuma kamañquiz luzziča. Jaziqui niiqui amtami wejttami walipanča. ¹² Jaziqui wila amquin cuchanžcuča. Nižaza niiž irantižcu amqui zuma risiwaquiča, jaknužt wejr risiwchamča, jalla nuž. ¹³ Tekz wejttan chica ecličaj cjiwča. Carsilquiz želan Onesimuqui am cuntiquiztan wejtquiz sirwasača. Wejrqui Yooz taku paljaytiquiztan tii carsilquiz želuča. ¹⁴ Pero amtan ima zumpacha parlican, wejrqui anal Onésimo ecliskatz pecuča. Amquiz anal ancha mantiz pecuča, wejtta tsjii fatora paazjapa. Onésimo wejttan chica tira kamasacha. Pero am persun kuzquiztan nuž tantiitaž niil pecuča. ¹⁵ Tsjii timpuqui Onesimuqui amquiztan zarakchiča. Cunamit nižta katčani, amtan chica tsjii criichi jila watay wata cjisjapa. ¹⁶ Jaziqui anača piyunakazqui. Antiz Yoozquin criichi k'ayi jilazakazza. Wejrqui nižquin k'ayachuča. Walikazza niiqui. Amzakaz Onesimužquiz k'ayachaquiča am zuma žoñiž cjen, nižaza Yoozquin criichi jilažta cjen.

¹⁷ Nižaza amqui wejtquiz zuma amigumžlaj niiqui nekztan Onésimo zuma risiwaquiča, wejt cunta cjenauqui. ¹⁸ Tuquiqui Onesimuqui amquiz ana wali paachizlaj niiqui, weril respontača. Nižaza Onesimuqui amquiz čhjulu kaja cjenami, wejtquizkam cobraquiča. ¹⁹ Wejrpacha tii litranaca persun kjaržtan cjižržcuča, wejrqui tjapa pacacha. Pero wejr am cjuňskatasača, weriž cjen amqui Yoozquin criichamča. ²⁰ Wejt jila, jalla nii favoraž paalla, Yoozquin criichi jilažta. Wejr kuznalla, Cristužquin criichi jilažta.

²¹ Yooz kuzcama kamňamča. Jaziqui nayuča, amqui tii weriž mayta favorquiztan juc'anti paaquiča, nii. Jalla nužupanž cjequiča. ²² Nižaza wejtta tsjii alujamintu tjačzinalla. Wejrqui ančhuc cherzňi tjonz pecuča. Yooz munan nižaza ančucaž mayizitaž cjen wejrqui tjonača, ančhuc cherzňi. Jalla nii ojkzjapa tjewznuča.

²³ Epafraqui amquin tsaanžquiča. Niiqui wejttan chica carsilquiz žejlča, Jesucristužquin sirwiňiž cjen zakaz. ²⁴ Marcustan, Aristarcužtan, Demastan, nižaza Lucastan, jalla ninacaqui amquin zakaz tsaanžquiča. Ninacača wejt mazinacaqui, Yooz sirwiňi langzňiča.

²⁵ Učhum Jesucristo Jiliriqui amquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA A LOS HEBREOS

YOOZ MAJCH PUNTU

¹ Tuqui timpuqui Yoozqui niiz puntunaca zizkatchiicha ućhum tuquita atchi ejpnacźquiz. Yoozqui niiz cuntiquiztan chiiñi profetanacźquiz jaknuźquiztanami wiltan wiltan niiz taku zizkatchiicha. Nekztan nii profetanacaqui ućhum tuquita atchi ejpnacźquiz parlichicha. ² Anziqui tii timpuquiz Yoozqui niiz Majch cjen ućhumnacaquiz juc'ant zizkatchiicha niiz puntunaca. Yooz Majchta tjapa źejlñinacaqui. Yooz Ejpqui niiz Majch cjen tjappacha paachiicha. Nekztan niiz Majch mantuquiz tjappacha utchiicha. ³ Yooz Majchtan Yooz Ejpźtan tsjii kuzzizpanća, jalla niiztiquiztan Yooz Majchkazza Yooz Ejpź juc'ant zuma kuz tjeezñiqui. Niżaza Yooz Majch kjarquiz tii muntu źejlća. Niiz chiitaź cjen tii muntu źejlñipanća. Walja azzizza niiz chiitaqui. Nii Majchpacha ućhum ujnacquiztan ticziicha, ućhum pertunta cjisjapa. Jalla nekztan arajpacha ojkihiicha. Jalla nicju arajpach Yooz Ejpź źew latuquiz julziicha, mantiñijapa.

⁴ Nii Yooz Majchqui tjapa anjilancźquiztan tsjan chawc jiliriicha. Niżaza tjapa anjilanacźquiztan tsjan zuma puesto tanziicha. ⁵ Yooz Ejpqui ana jakzilta anjilźquizimi tuź chiichiicha:

“Amćha wejt Majchqui. Jaziqui amquin wejt kamañal tjaa-uća”. Jalla nuź cjan, ana jakzilta anjilźquizimi chiichiicha. Antiz niiz zinta Majchquiz alajakaz nuź chiichiicha. Niżaza Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Wejrqui niiztajapa niiz Ejp cjeeća. Niiqui wejtajapa wejt Majch cjequića”.

⁶ Wiruñ Yooz Ejpqui niiz zinta Majch tii muntuquiz cuchanźquiz pinsicu tuź chiichiicha:

“Tjapa wejt anjilanacaqui wejt Majchquiz rispitle”.

⁷ Yoozqui anjilancź puntuquiztan tuź chiichiicha:

“Wejrqui wejt anjilana cučniñićha tsjii apura ojkiñi tjamiźtakaz. Niżaza wejrqui wejtquiz sirwiñi anjilancźquiz cjiskatuća tsjii uj peekstaźtakaz”.

⁸ Pero niiz Majch puntuquiztan Yooz Ejpqui tuź cjichiicha:

“Amćha Yoozqui. Am mantiz puestuqui wiñayjapa cjequića. Am mantizqui lijitumapankazza. ⁹ Amqui zuma lijituma mantiz pecñampanća. Yooz kuz quintr paañinaca panź chjaawjñamća amqui. Wejrćha am Yoozqui. Amquiz juc'ant honorchiz cjiskatchinća, ćjul źejlñinacźquiztanami”.

¹⁰ Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Amqui jilirimća, tuqui timpuquiztanpacha amqui anaź ćjulquiztanami tii mundo paachamća. Niżaza am kjarźtan arajpacha paachamća. ¹¹ Amqui wiñayjapam źelaquića. Pero nii paata arajpachami yokami tucuzinźnaquića. Tsel zquitiźtakaz tucuzinźnaquića. ¹² Piiźta zquitiźtakaz tsjii latu ectaź cjequića. Liw j campiitaź cjequića. Amzti ana niźta campiyaquića. Amqui wiñay wiñayjapa cjequića”.

13 Yoozqui niiz Majchquiz tuž cjichizakazza:

“Wejt žew latuquiz julzna, am quintranaca kjojchtan tjeczcama”.

Jalla nuž Yooz Ejppui cjichiča niiz Majchquiz. Ana wira tsjii anjilžquiz nuž chiichiča. ¹⁴ Tjapa anjilanacača ana cheraña ojklayñiqui, Yooz-tajapakaz sirwiñiča. Yoozqui ninaca cuchanča, liwriita žoñinacžquiz yanapi.

2

LIWRIIÑI TAKU IMPORTICHA

¹ Jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntu tjaajintanacžquiz juc'anti kuz tjaz waquiziča, werar zuma kamañquiztan tsjii kjutñi ana chjitžta cjisjapa. ² Tuquiqui anjilanacaqui žoñinacžquiz chiichiča. Jalla nii chitaqui walñitača. Jakziltat nii chiita jaru ana kamtčhaja, uj paachiča. Nekztan nii uj paañinacaqui ninacž ana zuma paatiquiztan jama castictapan cjissiča. ³ Nižaza tii timpuquiziqui zuma liwriiñi takuqui učumnacaquiz zumpacha kjanzt'itača. Jalla nii liwriiñi taku ana catokaquizñi, žkjaž Yooz castictiquiztan atipasajo? Anapanž nii castictiquiztan atipi atasača. Primeraqui nii liwriiñi takuqui Jesucristo Jiliriz paljaytatača. Nekztanaqui Jesucristuž tjaajinta žoñinacaqui nii liwriiñi takupacha učumnacaquiz lijituma paljaychiča. ⁴ Jalla nuž paljayan Yoozqui zuma pajk obranacami nižaza ispantichucanacami, nižaza tjapaman milajrunacami paachiča. Nižaza Yoozqui criichi žoñinacžquiz niiz munañpacama niiz Espiritu Santuž tjaata kamañanaca tojunchiča. Jalla nižta Yoozqui tjeeziča, nii liwriiñi takumi lijitumača, jalla nii.

JESUCRISTUQUI ŽOÑI CJISSICHA

⁵ Yoozqui niiz wiñayjapa mantiz puestuquiz anjilanaca ana utchiča. Jalla nii puntuquiztan cjiiržcuča. ⁶ Tsjii cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñiča anaž čjulumi. Yooz Ejp, žkjažtiquiztan amqui žoñinaca cjuñjo? Žkjažtiquiztan žoñinacžquiz honorchiz cjiskatjo? ⁷ Tii kjaž watanaca anjilanacaqui žoñžquiztan tsjan jilir puestuquiz žejlča. Jalla nuž Yoozqui munchiča. Nekztanaqui Yoozqui žoñžquiz juc'ant honorchiz cjiskataquiča anjilanacžquiztan. Nižaza juc'ant zuma kamzqui žoñžquiz tjaataž cjequiča. ⁸ Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntupacha utča”.

Jalla nuž chiichiča Yooz takuqui. Jaziqui Yoozqui žoñž mantuquiz tjapa tii muntu žejlñinaca utchiča. Jalla nižtiquiztan žoñž mantuquiz tjappachapankaz cjequiča. Imazipanča tjappacha žoñž mantuquiz žejlča. ⁹ Pero Jesucristuž puntu naya. Niiqui tsjii kjažtapacha anjilanacžquiztan upa jilir puestuquiz cjiskattatača, žoñinacž laycu ticzjapa. Yooz žoñinacžquiz okžñiž cjen Jesucristuqui tjapa žoñinacž laycu ticziča. Jalla nuž ticztiquiztan Yoozqui nižžquiz juc'ant zuma honora tjaachiča; nižaza Jesucristuqui juc'ant zuma kamaña tanziča.

¹⁰ Yooz cjen tjappacha žejlča, nižaza nižtajapa žejlča. Zuma Yoozqui pinsichiča, tjapa niiz maatinacaqui pruebanaca watžcu, nižtan chica honorchiz cjequiča. Jalla nii pinsichiča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejppui pinsichizakazza, Jesucristuqui sufrisnaca watžcu, ancha zuma Liwriiñi cjisnaquiča, jalla nii. Jesucristupankazza žoñinaca Liwriiñiqui. Jalla nii liwriiñi pinsitauqui ancha zumača. ¹¹ Jaziqui Jesucristuqui žoñinacžquiz Yooz irata zuma kamañchiz

cjiskatasacha. Nii zuma kamanchiz cjiskatñimi, nižaza nii zuma kamañchiz cjiskattanacami tsjii Yooz Ejpchizkazza. Jalla nižtiquiztan Yooz Majchqui liwriita žoñinacžquiz “Wejt jilanaca” cjican chiizjapa anaž azza. ¹² Yooz tawk liwruquiz Jesucristuqui tuž cjiča:

“Wejrqui wejt jilanacžquiz Yooz puntu chižinača. Yooz partir žoñinacžtan žejlcan Yoozquin honora tjaacha”.

¹³ Cristuqui zakaz cjiča:

“Wejrtča Yoozquinkaz kuzziztqui”.

Wilta zakaz cjiča:

“Yoozqui wejtquiz žoñinaca tjaachiča, maatinacažtakaz. Yooz Tata, tekz zejлча ninacami wejrmí”.

¹⁴ Jesucristuž liwriita žoñinacaqui curpuchizza, nižaza ljocchizza. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui curpuchiz nižaza ljocchiz zakaz cjis-siča. Jalla nižta curpuchiz cjiscu, ticziča ana wal diablu tјatanz-japa. Nii diabluqui conz poderchizza. Pero ticžtiquiztan Jesucristuqui diabluž poder atipchiča. ¹⁵ Žoñinacaqui ticz eksk diabluž mantuquizpan žejлча. Nii žoñinaca liwriizjapa, Jesucristuqui ticziča. ¹⁶ Jesucristuqui tii muntuquiz tјonchiča, ana anjilanacžquiz yanapzjapa. Antiz Abrahamž majchmaatinacžquiz yanapzjapa. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja jalla ninacaqui Abrahamž majchmaatinacažtakazza. ¹⁷ Žoñinaca liwriiñi cјisjapa, Jesucristuqui žoñinaca iratpacha cјistanča. Jalla nuž žoñinaca irata cjican, Jesucristuqui žoñinacžtajapa zuma lijitum palt'iziñi cјissiča Yooz yujcquiziqui. Okžñi kuzzizza učhum palt'iziñiqui. Žoñinacžtajapa palt'iziñi cjican Jesucristuqui Yoozta zuma wilanažtakaz ticziča. Jalla nižta ticziča, ujchiz žoñinacž laycu. ¹⁸ Jesucristupacha sufrichiča, nižaza diabluqui Jesucristo yanziča ujquiz tјojtskatzjapa. Pero sufrisquiztanami diabluž yanžtanami atipchiča. Jalla nuž tjapa atipžcu Jesucristuqui žoñinacžquiz yanapi atasacha, ana ujquiz tјojtskatzjapa.

3

JESUCRISTUQUI MOISESQUIZTAN TSJAN JILIRIČHA

¹ Yooz kamañchiz jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhucaquiz kjawziča Jesucristužquin kuzziz cјisjapa. Jalla nižtiquiztan arajpach wajtchiz mazinaca cјissinčhucča. Ančhucqui Jesucristuž kuz zumpacha naya. Jalla niiqui učhumnacalta tsjan jilir apóstol cuntača, Yooz puntu zuma tjaajinchiz cјen. Nižaza učhumnacalta timpluquiz langžñi pajk jiliri cuntača, učhumnacatan Yooztan zuma cjiskatchiz cјen. ² Tuquiqui Yoozqui Moisés utchiča tsjii puestuquiz. Moisesqui nii puesto zuma cumplichiča, Yooz kjuychiz žoñinacžquiz sirwican. Jalla nižta irata Yoozqui Jesucristo tsjii puestuquiz utchiča. Jesucristo zakaz nii puesto zumapan cumplichiča Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa. ³ Tsjii kjuy kjuyñi žoñiqui nii kjuyquiztan tsjan honorchizza. Jalla nižta irata Jesucristuqui Moisesquiztan tsjan honorchizza. Jalla nuž waquizichiča. ⁴ Zapa kjuyaqui tsjii žoñiz kjuytača. Pero Yoozza tjappacha paataqui. ⁵ Yooztajapa sirwiñi Moisesqui niž puestuquiz zuma cumpliñi kamchiča, tjapa Yooz kjuychiz žoñinaca irpican. Moisesqui Yooz puntunaca tjaajinchichiča. Jalla nižta tjaajincan Moisequi Yoozquin sirwichiča. Wiruñiqui nii Yooz puntunacaqui tsjan kjana tjaajintatača. ⁶ Jesucristuzti anača Yoozquin sirwiñikazza. Antiz

Yooz Majchpanča. Jalla niiqui niiž puestuquiz zuma cumpliñi kamchizakazza, Yooz kjuychiz žoñinacžquiz mantican, tsjii jilir maatižtakaz. Nižaza učumnacača Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Jakziltat tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzzizlaja, jalla niiča ultimu Yooz kjuychiz žoñiqui. Jesucristuqui taku tjaachiča, Yooz žoñinacaqui arajpachquin nižtan chica kamaquiča, jalla nii. Jaziqui jakziltat Jesucristuž tjaata takuž cjen chipchi kuzzizlaja, jalla niiča ultimpacha Yooz kjuychiz žoñiqui.

ANA CHOJRU KUZZIZ CJEE

⁷ Jalla nii puntuquiztan Yooz Espiritu Santuqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjiča:

“Anztan Yooz kjawžta nonžcu, ⁸ anaž chojru kuzziz cjee. Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin žejlcan, chojru kuztan Yooz quintra cjsiīča. Chojru kuztan persun kuzcamakaz kamz pecchiča, Yooz žawjwa zjijquinzjapa. ⁹ Pusi tunc watanaca ninacaqui Yooz pajk obranaca cherchiča. Jalla nuž cheržcumi, tirapan Yooz žawjwa zjijquinz pecchiča. Anapan criyatcha. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan nii žoñinacž quintra žawjziča Yoozqui. Ninacž puntuquiztan Yoozqui tuž cjichiča: ‘Ninacž kuzqui tsjii kjutñipan pinsiča. Wejt zuma kamaña ana pajz pecča’. Nuž cjichiča Yooz Ejppui. ¹¹ Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjžcu, tsjii juramentužtan chiižinchiča, tuž cjican: ‘Anapan wejt famillquiz luzkatača, wejttan chica jeejzjapa’ ”.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, persun kuzquiz cuitasa, Yoozquin ana criichi kuzziz ana cjisjapa. Anawal kuzziz cjequiž niiqui, ultim žejtñi Yoozquiztan zarakzkatta cjequiča. ¹³ Tii timpuquizkaz Yoozqui žoñinaca kjawznaquiča, jaziqui zapurupan porapat p'ekinchayasaquiča, Yoozquin nonžnajo. Anapanž ančhucqui persun uj paažcu incallskataquiča, Yooz quintra paazjapa. Jalla nižta anawali paažcu chojru kuzziz cjisnasača ančhucqui. Nekztan Yooz kjawžta ana nonžni atasacha. Ančhucqui jalla nižta anazum kuzziz ana cjisjapa, porapat p'ekinchayasaquiča. ¹⁴ Tuquiqui učumqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhumča. Jakziltat tirapan ticzcama Jesucristužquin tjurt'ichi kuzziz kamčhaja, jalla niiqui ultimu Cristužtan tsjii kuzzizza.

¹⁵ “Tonjpacha tii Yooz taku nonžna: Anztan Yooz kjawžta nonžcu, anaž chojru kuztan Yooz quintra cjee. Jaknužt ančuca tuquita atchi ejpnaca chojru kuztan Yooz quintra želatčhaja, anaž nižta cjee”.

¹⁶ Egipto yokquiztan Moisés irpita žoñinacaqui, jalla ninacatača Yooz quintranacaqui. Yooz taku nonžcupacha ninacatača chojru kuzzizpan.

¹⁷ Nekztan Yoozqui pusi tunc wata ninacžtajapa žawjchiča. Ninacž uj paatiquiztan žawjchiča. Nekztan ninacaqui ch'ekti yokquin walja ticziča. ¹⁸ Nižaza Yoozqui tsjii juramentužtan chiižinchiča, “Anapan wejt famillquiz luzkatača ančhucqui wejttan chica jeejzjapa”, cjican. Jalla ninacača Yooz taku ana cazñinacaqui. ¹⁹ Jalla ninacaqui ana criichiž cjen, Yooz wajtquin ana luzi atchiča. Jalla nii kjanapacha intintita cjesača.

4

YOOZ FAMILLQUIZ LUZA, NIIŽTAN JEEJZJAPA

¹ Tuquiqui Yooz Ejpqui taku ecchiča tuž cjican, “Jakziltat weriž kjawžta nonžaj niiqui, wejttan chica jeejnaquičha, nižaza liwriita cjesača”. Nii Yooz ecta takuqui tirapan walča. Jaziqui učumqui persun kuz cuitila. Persun kuz ana cuitaquiž niiqui, ana Yooztan chica jeejznačhani. ² Učumnacaquizimi tuquita ejpžquizimi nii zuma liwriiñi Yooz taku paljaytatača. Pero ninacaqui inakaz nonziča, ana criichiž cjen. ³ Učumqui nii liwriiñi taku catokžcu criichinčumča. Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen Yooztan chica jeejža. Pero ninacž puntuquiztan Yoozqui cjichiča:

“Ninacž quintra žajwžcu, wejrqui tsjii juramentužtan chiichinča, tuž cjican: ‘Ninacaqui wejttan chica ana jeejnaquičha, anapan wejt famillquiz luzkatača’”.

Yoozqui tii muntu paažcu, nii langz žerziča; sojta tjuñinacakaz langziča. ⁴ Pakallak tjuñ puntuquiztan tsjii Yooz takuqui tuž cjiča:

“Pakallak tjuñquiziqui Yoozqui tjapa niž muntu paaz langzquiztan jeejziča”.

⁵ Tsjii zakaz Yooz takuqui cjiča:

“Nii uj paañi žoñinacaqui anapan wejttan chica jeejznasača, wejt famillquiz cjisjapa”.

⁶ Nii tuquita ejpnacaqui liwriiñi taku nonžcu ana Yooz famillquiz cjissiča, Yooz tawk jaru ana kamchiž cjen. Jalla nižtiquiztan anziqúi iya žoñinacaqui Yooz famillquiz cjesača. ⁷ Yoozqui anzta timpuqui sitchiča, žoñinaca wilta kjawzjapa. Ažk watanaca nii tuquita ejpnacžquiz chiižcu Yoozqui Davidžquiz chiikatchiča, tuž cjican:

“Anzta žoñinacami, nižaza jazta žoñinacami, Yooz taku nonžcu, ana chojru kuzziz cjee”.

Jalla nii Yooz takuqui tuquitanpacha chiižintača. ⁸ Josuequi žoñinacžquiz ultimu jeejskattasaž niiqui, Yoozqui ana chiitasača, iya timpu želaquičha žoñinacž Yooz famillquiz jeejžjapa. ⁹ Jalla nižtiquiztan anzta timpuquizzakaz Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz famillquiz luzasača, Yooztan jeejžjapa. ¹⁰ Jakziltat Yooz famillquiz luzzaja, jalla niiqui ch'aman kamznacquiztan jeejža, jaknužt Yoozqui niž mundo paaz langztiquiztan jeejztčhaja, jalla nižta. ¹¹ Jalla nižtiquiztan učumnacaqui Yoozquin tjapa kuz tjaaž waquiziča, Yooztan jeejžjapa, nižaza Yooz famillquiz kamzjapa. Učum tuquita atchi ejpnacaqui ana criichiž cjen ana Yooz famillquiz luzziča, antiz castictatača. Jalla ana nižta casticta cjisjapa, učumqui criizpanž waquiziča.

¹² Yooz takuqui žejtñi Yooz azzizza, žoñinacž kuzquiz zuma, ana zuma, jalla nii tjeezjapa, nižaza cjuñskatzjapa. Nižaza nii Yooz takuqui tsjii porap latu archiz cuchillužtakazza. Pero tsjan ariča. Yooz takučha žoñž animquizimi kuzquizimi uj cjuñskatñiqui. Tsjii žoñž kuzqui parti žoñinacžquiztan chjojta cjesaž niimi, jalla nii kuzquiz Yooz takuqui uj cjuñskatasacha. Nižaza Yooz takuqui žoñž kuzquiz pinsitanacami tantitanacami kjanapacha tjeeža, zuma ana zuma, jalla nii. ¹³ Yoozqui tjappacha paachiča. Jalla nižtiquiztan anaž jakziltami nižquiztan chjojžñi atasacha. Ultim pjalz tjuñquiziqui tjappacha persun kamañ puntuquiztan, nižaza kjažtat kamtčhaja, jalla nii puntunacquiztan cuenta tjaastanča. Tjapa žoñinacž kamta puntunacquiztan Yoozqui liwj zizza, nižquiztan ana tsjii takumi chjojžñi atasacha.

JESUCRISTUCHA UCHUM PALT'IZIÑIQUI

¹⁴ Jesucristuĉha Yooz Maatiqui. Jalla niiĉha uĉhum chawjc timplu jiliri cuntaĉha. Niżaza niiqui arajpachquin Yooz yujcquin luzziĉha, uĉhumnacaltajapa tsjii wali palt'iziĉi cjisjapa. Jalla niżtiquiztan uĉhumqui Jesucristużquin kuzziz kamcan jalla nii kamzquiz tjurt'ichi kuzziz cjila. ¹⁵ Uĉhumqui Yooz irata zuma kamzjapa panż pjaltiĉha. Pero Cristuĉqui zuma okzĉi kuztan uĉhum criichinacżquiz cjuĉĉha, niżaza yanapasaĉha. Uĉhum irata Jesucristuĉqui pruebanaca watchiĉha. Ana uj paacan tjapaman pruebanaca watchiĉha. Jalla niżtiquiztan, Jesucristuĉqui zuma okzĉi kuztan uĉhumnacaltajapa palt'izinasacĉha. ¹⁶ Jalla niżtiquiztan ĉjul pruebanaca watanami uĉhumnacaqui okzĉi Jesucristużquin tjapa kuztan cjee. Yooz yujcquin macjat ana jiw-jataquiĉha, uĉhum ujnaca pertuna mayizizjapa, niżaza pruebanaca želan, Yoozquiztan mayizaquiĉha nii pruebanaca zuma watzjapa.

5

¹ Tjapa timplu jilirinacaqui žoĉinacżquiztan illztataĉha, žoĉinacżtajapa Yoozquin palt'izinaĉo. Niżaza nii timplu jilirinacaqui žoĉinacż wilananacami Yooz yujcquiz timplu altarquiz nonzĉitaĉha, žoĉinacż ujnaca pertunta cjisjapa. Niżaza žoĉinacżtajapa ninacż ofrendanaca Yooz yujcquiz tjeezĉitaĉha. ² Timplu jilirinacapacha pruebanaca sufriĉha, parti žoĉinaca irata. Niżaza uj paaĉha parti žoĉinaca irata. Jalla niżtiquiztan nii jilirinacaqui pasinziz kuzziz cjesaĉha ana zizĉi žoĉinacżtajapami, niżaza tsjii kjutĉi cjicjiĉi žoĉinacżtajapami. ³ Ujchiz zakaz cjicanaqui nii timplu jilirinacami persun ujnacquiztanami niżaza parti žoĉinacż ujnacquiztanami Yoozquin wilana tjaastanĉha, pertunta cjisjapa.

⁴ Niżaza anaż jakziltami timplu jilirż puestuquiz persun kuzcama luzasaĉha. Yoozqui žoĉinaca kjawża, nii puestuquiz utzjapa. Jaknużt Yoozqui Aarón cjita žoĉi utĉhaja, jalla niżta. ⁵ Niżaza Cristuĉqui anaż persun kuzcama palt'iziĉi puestuquiz luzziĉqui. Yoozpankazza nii hon-orchiz puestuquiz utchiqui. Niżaza Yoozqui Cristuż puntuquiztan tuż cjichiĉha:

“Amĉha wejt persun maatimqui. Amquiz wejt kamaĉal tjaa-uĉha”.

⁶ Cristuż puntuquiztan Yoozqui zakaz cjiĉha:

“Amĉha žoĉinacżtajapa palt'iziĉi jiliriqui wiĉay wiĉayajapa. Jaknużt Melquisedec cjitaqui zuma palt'iziĉi jiliri uchtatažlaja, jalla niżta”.

⁷ Tii muntuquiz kamcan Jesucristuĉqui Yooz Ejpżtan parlichĉha, niżaza Yooz Ejpżquin rocchiĉha, tjurt'iĉi kuzzizpan kami yanapzjapa. Altu tawkżtan chiican niżaza kaacan Yoozquin jalla nuż mayizichiĉha. Yoozqui Jesucristo liwrii atatĉha, ana cruzquiz ticzjapa. Pero Jesucristuż ticzquiztan ana liwriitaż cjenami Yooz Ejpqui niżquiz yanapchiĉha, Yooz kuzcamapankaz kamzjapa. Jesucristuĉqui Yooz Ejpżquin kuzziz cjen yanaptataĉha. ⁸ Cristuĉqui Yooz Majch cjenami sufriĉiĉha. Jalla niżta tii muntuquiz sufriĉiż cjen Yooz Ejpż kuzcamapankaz kamchiĉha. ⁹ Jalla nuż tii muntuquiz sufriĉiż cjenami, jalla niiĉha Yooz kuzcamapankaz kamĉiqui. Jalla niżtiquiztan žoĉinaca liwriiĉiĉi cjis-siĉha. Jakziltanacat niżquiz cazzaja, jalla tjapa ninacaqui wiĉayjapa liwriitaż cjequiĉha. ¹⁰ Yooz Ejpqui Cristo utchicha žoĉinacżtajapa liwriiĉi niżaza palt'iziĉi cjisjapa. Jaknużt Melquisedec cjita žoĉiĉi palt'iziĉi jiliri uchtatažlaja, jalla niżtapacha.

PERSUN KUZ CUITASAQUICHA

¹¹ Jalla nii puntuquiztan waljaž takunacaž žejlčha. Pero ch'amačha ančhucaquiz intintiskatzqui. ¹² Azk watanaca ančhucqui criich-inčhucčha. Jaziqui Yooz puntu tjaajiñi maestrunaca cjichuca cjiwčha. Pero wiltakaz ančhucqui tjaajinta cjis pecčha Yooz tawk pjasilanaca zizjapa. Ančhucqui wawanacažtakaz lichikaz pecčha Yooz tawk čhjeri lujlzquiztanaqui. ¹³ Lichtan mantinasñi wawažtakazza ančhucqui. Jaziqui lijitum Yooz kamaña ana zuma kamiñčhucčha. ¹⁴ Chjeri lujlzqui pajk žoñinacžtačha. Jalla nižta irata ch'aman intintazuc puntunaca zuma criichi žoñinacžtajapačha. Jalla ninacaqui zuma kamchiž cjen zumpacha tantiyasačha kamañ puntunaca, zuma, anazuma, jalla nii.

6

¹ Pjasil Yooz puntunacquistan zizñi, cjee. Jesucristuž puntuquiztan tjaajintanaca zizzinčhucčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii puntunacquistan anaž iya tjaajinz pecasačha, jalla. Ančhucqui zizzinčhucčha, casticu zjičñi paaznaca puntuquiztanami nižaza kuz campiiz puntuquiztanami, nižaza Yoozquin kuz tjaaz puntuquiztanami, ² nižaza bautismo puntuquiztanami, nižaza kjaržtan lanz cuzturumpi puntuquiztanami, nižaza ticziquiztan jacatatz puntuquiztanami, nižaza ultim pjalz tjuñi puntuquiztanami. Jalla nižtanaca zizzinčhucčha ančhucqui. ³ Yooz munan, iya Yooz puntunaca tjaajnasačha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

⁴ Jakziltat kjanzt'ita Yooz taku catoktčhaja, jalla nuž catokzpacha Yooz quintr quejpsaja, jalla niiqui ana wilta liwriita cjesačha. Jakziltat Yooz taku catoktčhaja, jalla niiqui Yooz kamañquiz luzzipančha, nižaza Espiritu Santuqui niž kuzquiz luzzičha. ⁵ Nižaza ninacaqui Yooz taku zuma nayžcu catokchičha. Nižaza arajpachquistan tjonñi azi pajchičha persun kuzquiz. ⁶ Jalla nižta Yooz taku catokchi žoñinacaqui Yooz quintr quepsnaquiž niiqui, anaž wilta kuz campii atasačha zumquinaqui. Niacž kuzqui chojrupan cjijsa. Jalla nižta cjisju, ninacapacha Jesucristo Yooz Majch wilta cruzquiz ch'awctažokazza, niž quintr žoñinacž yujcquiz cjičjiñičha. ⁷ Tii quintu nonžna. Tsjii yokaqui zkala čhjaczha. Jalla nekztan chijñiž tjončha. Jalla nekztan nii zkalaqui zuma čhjeriž tančha. Nižazaž pookčha, nii zkala čhjacñi žoñinacžtajapa. Nii yokaqui Yoozqui wintijchičha. ⁸ Pero nii yokaqui ch'apinacchizkaz cjisnasaž niiqui, inakaz cjequičha. Jalla nižtiquiztan pjalžta cjequičha, ana zuma. Jalla nekztan ujquin tewjkžnaquičha. Jalla nižtaž nii Yooz taku catokzpacha quejpsñi žoñiqui.

YOOZQUIN KUZIZPAN CJEE

⁹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcumi ančhuca puntuquiztan anačha nižta cjiwčhiya. Ančhucqui liwriita cjisju ultimpacha ančhucqui zuma Yooz kamañchiz kamaquičha. Jalla niiqui nužupančha. ¹⁰ Yoozqui ancha zumapančha. Ančhucaquistan anaž tjatznasačha, ančhucaž zuma kamchiž cjen, nižaza ančhucaž Yooztan zuma munaziñi kuzziz cjijsiž cjen. Ančhucqui jalla nižta kamañchiz cjen parti criichi jilanacžquiz sirwichinčhucčha Yooztajapaqui. Tuquimi anzimi zakaz ančhucqui nižta zuma kamañchizza. ¹¹ Zapa mayni ančhucaquistan nižta zuma kuzzizpan cjee, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa, ticzcama. Ančhucqui tirapan tjewzna, arajpachquin Yooztan zuma

kamz, jalla nii. Nižaza nii oracama, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjee. Jalla niil pecuča. ¹² Ančhucqui ana jayrazñi kuzziz cjee. Antiz zuma Yoozquin kuzziz zoñinacžquiz yatekasa. Nižaza pasinziz kuzziz zoñinacžquiz yatekasa. Nižta kamñi zoñinacaqui Yooz chiita zumanaca tanznaquičha, tsjii irinsažtakaz.

¹³ Yoozqui Abrahamžquiz tsjii zuma taku tjaazcu, persun ahtan juramento paachičha. Nižquiztan tsjan jilir juramento tjaakatñi ana želatčha. Jalla nekztan persun ahtan juramento paachičha, ¹⁴ tuž cijan: “Ultimpacha wejrqui amquin zumanacal tjaazcačha, nižaza am majchmaatinaca walja mirkatačha”. ¹⁵ Abrahamqui Yoozquin kuzzizpan tjewžcu, nii Yooziž tjaata taku tanzičha. ¹⁶ Tsjii juramento tjaañi zoñiqui nii juramento tanzñi zoñžquiztan tsjan jiliričha. Tsjii juramento paažcu, anaž iya parliz želasāčha. Jalla nii puntuquiztan žeržtačha. ¹⁷ Jaziqui Yoozqui tsjii juramento paažcu taku tjaachičha. Nekztan Yoozqui nii tjaata taku tanzñi zoñinacžquiz kjanapacha tjeez pecchičha, niž tjaata taku panž compliskataquičha, jalla nii. Yoozqui niž chiita taku ana campiyasačha. ¹⁸ Yoozqui taku tjaachičha, učhumqui nižtan chica kamaquičha, jalla nii. Nekztan juramento paachičha. Jalla nii pizc taku anapan campiyasačha tsjii tsjii chiicanaqui. Yoozqui ana toscara chiyasačha. Učhumqui Yoozquin macjatchinčhumčha, niž cuitita cjisjapa. Učhum cuitiñi Yoozza taku cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan Yooz taku cumpliz ora tjewžcan p'ekinchayta kuzzizpan cjesačha učhumqui. ¹⁹ Jalla nii cumpliñi Yooziž chiita taku cjuñžcupan učhum kuz tjurt'ichi cjiskatčha, ana kuz turwayskatchuca. Nii taku cumpliñi Yoozqui warcu anclaztakaz, učhum kuz tjurt'ichi cjiskatčha. Jesucristuž cjen Yoozqui niž tjaata taku cumplaquičha. Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzzičha. ²⁰ Učhumž tuqui luzzičha, učhumnacaltajapa palt'izinjapa. Jesucristuqui zuma palt'iziñi cjis-sičha, jaknužt Melquisedec palt'iziñi cjitčhaja, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan učhumnacaltajapa ultimu palt'iziñi puestuquiz luzzičha.

7

MELQUISEDECZ PUNTU

¹ Nii Melquisedec cjita palt'iziñiqui Salem wajt jiliritāčha, nižaza niž puestuquiz zinta arajpach Yooziž uchtatačha. Melquisedecž timpuquiz Abrahamqui quintra reynacžtan tsjii quira zalchičha, ninacž zultatunacžtanpacha. Nekztan Abrahamqui liwj atipchičha. Jalla nuž Abrahamž atipžtan Melquisedecqui Abrahamžtan zalchičha. Nekztanaqui Melquisedecqui Abrahamžtajapa Yoozquin palt'izinchičha, Abrahamžquiz Yooziž yanapta cjisjapa. ² Nekztan Abrahamqui Melquisedecžquiz tjapa niž cantiquiztan diezmo tjaachičha. Melquisedec tjuuqui tuž cjičha, Yooz kuzcama zuma mantiñi, jalla nii. Nižaza Salem tjuuqui tuž cjičha, zoñinaca walikaz žejlčha, jalla nii. Melquisedecž puntu cjičha, niž mantichiž cjen, zoñinaca walikaz žejlčha. ³ Yooz takuqui anaž chičha, Melquisedecž maa ejpž puntuquiztanami, niž atchi ejpnacžquiztanami, niž majttiquiztanami, niž ticzquiztanami. Jalla nižtiquiztan palt'iziñitačha Yooz Majch irata.

⁴ Jaziqui Melquisedecqui pajk jiliričha. Nii naya ančhucqui. Učhum tuquita ejp Abrahamqui quira atipžcu Melquisedecžquiz

tsjii tunca parti niiz cantiquiztan tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui Abrahamžquiztan juc'ant jiliriča. ⁵ Moisés lii jaru Leví cjeta majchmaatquiztan tjoñi zoñinacakaz timplu jilirž puestu tanzasača, zoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinzjapa. Jalla nii timplu jilirinacqui parti zoñinacžquiztan ninacž želinchizquiztan diezmo cobriñitača. Aunquimi nii cobrita zoñinacqui timplu jilirinacž familiatača. Tjapa ninacqui Abrahamž ejpžquiztan tjoñitača. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui nii timplu jilirinacžquiztan juc'ant jiliriča. ⁶ Melquisedeczi ana Leviž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Abrahamqui nižquiz diezmo tjaachiča. Nižaza Melquisedecqui Abrahamžquiz wintizuna tjaachiča, Yooz Abrahamžquiz taku tjaachiž cjenami. ⁷ Wintizuna tjaañi zoñiqui tsjan jiliriča wintizuna tanzñi zoñžquiztan. Anaž jakziltami nii razuna nicasača. ⁸ Tii muntuquiz kamcan zoñikazza učumnacaquiz diezmo cobriñiqui. Zoñinacāha ticzñiqui. Pero Melquisedecž puntuquiztanaqui Yooz takuqui niž ticz puntuquiztan ana chiiča, wiñayjapa žejtzjapažtakazza. ⁹ Melquisedecž timpu wattan Leviž majchmaatquiztan tjonñi timplu jilirinacqui diezmo cobriñitača. Nii cobriñi zoñinacapacha Abrahamž majchmaatquiztan tjonchiča. Jalla nižtiquiztan Abrahamž diezmo Melquisedecžquiz pactiquiztan, ninacazakaz pactažokazza. ¹⁰ Abrahamž curpuquiz niž majchmaatinaca želatča, ima majttatača. Jalla nižtiquiztan Abrahamž Melquisedecžquiz diezmo pactiquiztan, Leviž majchmaatquiztan tjoñi timplu jilirinacqui zakaz pactažokazza.

¹¹ Leviž parti timplu jilirinacqui Israel wajtchiz zoñinacžquiz Moisés lii jaru kamkatchiča. Nižaza nii jilirinacqui parti zoñinacžta Yoozquin palt'iziñitača. Nii Leviž parti zoñinacqui Aaronž majchmaatquiztan tjonñitača. Jaziqui ninacqui parti zoñinacžquiz Yooz yujcquiz zuma-pankaz cjiskattasaž niiqui, anaž iya palt'iziñi pectasača. Nii wiruñ tjonñi palt'iziñiqui anaž Aaronž majchmaatquiztan tjonñiča. Antiz Melquisedecž partiquiztan tjonchiča. ¹² Palt'iziñi timplu jilirinacqui campiitaž cjenauqi, lii zakaz campiitaž cjistantača. ¹³ Nii wiruñ tjonñi palt'iziñiqui Jesucristo Jiliriča. Jesucristuqi anača Leviž partiquiztan tjonñiqui. Antiz Judaž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Moisés lii jaru anaž jakziltami Judaž partiquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtatača. ¹⁴ Timplu jilirinacž puntuquiztan Moisesqui anaž čhjulumi chiichiča Judaž parti zoñinacžquiz. Judaž parti zoñinacqui anapan timplu jilirž puestuquiz luzasača. Pero kjanapachača Jesucristuqi Judaž partiquiztan tjoñi.

¹⁵ Jalla nižtiquiztan kjanapachazakazza Moisés lii campiitaqui. Melquisedecžtakaz Jesucristuča tsjemat timplu jiliriqi, zoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinzjapa. ¹⁶ Moisés liiqui cjiča, ticzñi timplu jilirinacqui Leviž majchmaatquiztan tjonñi zoñinacapankaz cjequiča. Jesucristuqi anaž nii lii jaru timplu jiliri cjišiča. Antiz niž wiñayjapa žejtñi kamañquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtača, wiñayjapa zoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñi cjisjapa. ¹⁷ Jesucristuž puntuquiztan Yooz takuqi tuž chiiča:

“Amqui wiñayjapa timplu jiliri cjequiča zoñinacžtajapa palt'iziñi. Melquisedecž partiquiztan cjequiča”.

¹⁸ Tuquita liiqui nužquiz apatatziča. Nii liiqui ana azzizza zoñinaca zumapan kamkatzjapa. Jalla nižtiquiztan ana iya walča. ¹⁹ Nii Moisés

lii jaru kamtiquiztan anaž jakziltami Yooz yujcquiz zumapankaz cjiskataž atasača. Jaziqui tsjii ew lii žejlča; učhumnacaltajapa juc'ant zumača. Nii lii jaru Jesucristuqui Yoozquin palt'iziñi puestuquiz luzziča. Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjatasacha.

²⁰ Yoozqui juramentužtan Jesucristo utchiča palt'iziñi puestuquiz. ²¹ Tuquita palt'iziñi timplu jilirinacaqui ana juramentužtan nombritatača. Pero tii Jesucristo timplu jilirizti juramentužtan nombritatača. Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui juramentužtan tuž mantichiča: Amqui wiñayjapa timplu jilirim cjequiča zoñinacžtajapa palt'iziñi, Melquisedec partiquiztan. Jalla nuž mantižcu, Yooz kuzquiz pinsitaqui wira ana campiyasacha”.

²² Nii Yooz chiitaž cjenacqui Jesucristuča tuquita timplu jilirinacžquiztan zoñinacžtajapa juc'ant zuma Yoozquin palt'iziñiqui. Jalla nižtiquiztan zoñinacaqui wiñaya liwriitapan cjequiča. Nii ew liiqui tuquita liinacquižtan juc'anti zumača. ²³ Nii tuquita timplu jilirinacaqui tamatača. Ninacžquiztan anaž jakziltami wiñaya timplu jilirž puesto tanzñi atchiča. Ninacaqui tjapaž ticža. ²⁴ Pero Jesucristuži wiñaya žetaquiča. Jalla nižtiquiztan wiñayjapa timplu jiliripanž cjequiča, zoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñijapa. ²⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui ultimupan wiñayjapa zoñinaca liwriyasacha. Jakziltat niž cjen Yoozquin macjataquiž niiqui, wiñayjapa liwriita cjequiča. Nižaza Jesucristuqui wiñaya žejtcen liwriita zoñinacžtajapa tirapan Yoozquin pjalt'izinaquiča.

²⁶ Jalla nižta palt'iziñipanž pecča učhumnacaqui. Jalla nii Jesucristuqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza. Anaž jakziltami nižquiz tsjii uj tjojtinasacha. Niiqui ana zinta ujchizza. Ujchiz zoñinacžquiztan tsjematača. Arajpachquin Yooztan chica honorchizza. ²⁷ Jesucristuqui parti timplu jilirinaca ana iratača. Nii parti timplu jilirinacaqui zapuru wilanapan tjaañiča, persun ujnacquižtanami parti zoñinacž ujnacquižtanami. Jesucristuqui anapan nižta paasacha, ana ujchizza niiqui. Jesucristuqui tsjii wiltapankaz wilana tjaañiča. Wilana cunta niž persun curpu intirjichiča. ²⁸ Moisés lii jaru ujchiz zoñinacaqui palt'iziñi puestuquiz uchtatača. Nii liinacquižtan wiruñ Yoozqui tsjii juramento paachiča, niž Majch palt'iziñi puestuquiz uchjapa. Nii Majchqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza wiñayjapa.

8

EW LII ZEJLCHA

¹ Weriz chiitanacquižtan jalla tiicha chekanaqui, učhumnacaltajapa tsjii zuma palt'iziñi žejlča, Jesucristupacha. Jalla niiqui arajpachquin Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča, Yooz Ejpžtan chica mantican. ² Niicha ultim Yooz kjuychiz jiliriqui, učhumnacaltajapa palt'iziñzjapa. Nii ultim Yooz kjuy timpluqui anaž zoñiž paatača. Nižaza anača tii muntuquiz. Antiz Yooz Jilirž arajpach kjuyapankazza. ³ Zapa timplu jiliriqui niž puestuquiz kamcan, ofrendanacami wilananacami jalla ninaca tjaañiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristo zakaz tsjii tjaažjapa necesitča. ⁴ Jesucristuqui tii yokquizkaz kamñi zoñi cjitasaž niiqui, anaž timplu jilirimi cjitasača. Tii yokquizpachača Moisés lii jaru timplu jilirinaca panž žejlča. Jalla ninacaqui tirapanž wilana tjaača Moisés

lii jaru. ⁵ Pero ninacaqui ultim Yooz kjuy timpluquiz anaž sirwiča. Ara-jpachquin žejlča nii ultim Yooz kjuy timpluqui. Jalla nii timplu cunta tii yokquiz tsjii paata timplu žejlča tsjii fotožtakaz. Tuqui timpuqui Moisesqui Yooz cjitacama tsjii zkiz timplu paakatchiča. Ima paakatcan Yoozqui niižquiz mantichiča, tuž cjan: “Sinai curquin amquiz tjezinča, jaknužt wejt timpluqui paaztančhalaja, jalla nii. Jalla nii jarupankaz timplu kjuya kjuystanča”. Jalla nuž mantichiča Yoozqui. ⁶ Pero Jesucristuzti žoñinacžtajapa tsjan zumaž palt'izinasacha. Jalla niiča tuquita palt'iziñinacž kamañquiztan juc'ant zuma kamañchizqui. Nižaza tuquita liiquiztan tii anzta liiqui učumnacalta tsjan zumača. Jesucristuž cjen tii anzta liiqui žejlča. Nižaza nii liiž jaru tsjii tsjan zuma kamañaqui compromittača.

⁷ Tuquita tjaata liiqui juc'ant zuma cjitčhaj niiqui, anaž iya liiqui pectasacha. ⁸ Yoozqui tuquita lii jaru kamñi žoñinacžquiz ana zuma naychiča. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui tuž cjiča: Wiruñta timpuquiztajapa wejrqui tsjii ew lii tjaa-ača Israel wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza Judá wajtchiz žoñinacžquizimi. ⁹ Nii ew liiqui tuquita ejpnacžquiz tjaata liiquiztan tsjemataž cjequiča. Tuquiqui wejrqui ninacž tuquita ejpnaca jwessinča Egipto yokquiztan. Nii timpuquizpacha wejt lii ninacžquiz tjaachinča; pero ninacazti wejt lii jaru ana cumplichiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninaca jaytichinča. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui. ¹⁰ Wiruñta timpuquiz Israel žoñinacžtajapa tsjii ew lii tjaa-ača, jalla tuž: Jalla nii wiruñta timpuquiz wejrqui žoñinacž kuzquiz wejt lii zizkatača, kuzquiz cijrtažtakaz. Nekztan wejrpacha ninacž Yooz cjeeča. Nižaza ninacaqui wejt partir žoñinaca cjequiča. ¹¹ Jalla nii wiruñta timpuquiz kamñi žoñinacaqui anaž porapat tjaajnarasasacha, ninacž mazinacžquizimi, nižaza ninacž jilanacžquizimi. Anaž tjaajnasacha, “Yooz Jiliržquin paja” cjan. Antiz zapa mayni Yooz Jiliripankaz pajaquiča, tsjii zkoltiquiztanpacha asta pajk žoñicama. ¹² Nižaza ninacž ujnaca pertunača, wejt okžñi kuzziz cjen. Nižaza ninacž ujnacquiztan tjatznača wiñajapa”.

Jalla nuž cjiča Yooz takuqui. ¹³ Yoozqui nii ew lii puntuquiztan chiižcu nii tuquita lii apatatchiča. Nii tuquita liiqui watchiž cjen, inakazza. Wajilla liwj tjatzaž cjequiča.

9

YOOZ ZKIZ TIMPLU

¹ Nii tuquita liiqui cuzturumpinacchizza, Yooz rispitzjapa. Nii cuzturumpinacaqui tii muntuquiz žejlñi Yooz timpluquizkaz paatatača. ² Primeraqui zkiz timplu želatča. Nii timpluquiz pizc kjuya želatča. Tsjii kjuyaqui ‘Yooztajapa T'akžta Kjuya’ cjitatača. Nii kjuyquiziqui tsjii pajk candelabra želatča, nižaza mesa želatča, Yooztajapa t'akžta t'anta nonzjapa. ³ C'uchquin tsjii kjuya želatča, ‘Yooztajapa Juc'ant T'akžta Kjuya’ cjitatača. Nii pizc Yooz kjuy taypiquiz tsjii pañ cortina želatča. ⁴ C'uchquin tsjii kor altara želatča, incienso ujzjapa. Nižaza tsjii caza želatča, Yooz tjaata lii chjojzjapa. Nii cajaqui kjuyltanami zawncatanami koržtan t'ajlžtatača. Nii caj kjuyltan tsjii kor ojch želatča maná cjita čherchiz. Nižaza Aaronž wara želatča. Nii waraqui

ch'ojña c'ajchiča tsjii žejtñi muntiztakaz. Nižaza nii caj kjuyltan Yooz lii cjiyrnanaca želatča. ⁵ Nii caj juñtun querubines cjita želatča anjila irata paata. Nii querubinanacacui wežlaš cherchi kjarchiztača; nii caj juntun kjara waazitča. Nižaza nii caj juntun ljocžtan tjawkz tabla želatča, jalla niiqui ujnaca pertunta cjisjapatača. Jaziqui nii puntunacquiztan ana iya chiiz pecuča.

⁶ Jalla nuž tjaczcu timplu jilirinacacui zawncchuc kjuyquiz luzluzñitača, lii jaru cuzturumpinaca paacan. ⁷ C'uchquin žejlñi kjuyquiz tsjii watquiz tsjii wila luzñitača timplu chawjc jiliriqui. Nii alajakaz jalla nekziqui luzasača. Jalla nuž luzcan wilana conta ljoc chjichñitača, persun ujnaca pertunta cjisjapami, nižaza parti žoñinacž ujnaca pertunta cijzapami. ⁸ Jalla nižta liiquiztan Espíritu Santuqui zizkatchiča, ima Moisés lii apatatczan, nii Yooz kjuj timpluquiz paaz cuzturumpinacacui walatča, nii. Nižaza jalla nuž walan čjul žoñimi anapan c'uchquin luztača. ⁹ Nii tuquita liiqui Yooz puntunaca chiiča tii timpluquiz kamñi žoñinacžtajapa. Nii lii jaru žoñinacacui ofrendanacami wilananacami tjaachiča. Jalla nuž tjaachiž cjenami nii žoñinacacui Yooz yujquiz ana ujchiz nižaza zuma kuzziz ultimu ana cjiskatta cjesača. Ninacacui tirapan ujchiztača. ¹⁰ Jalla nii tuquita cuzturumpinacacui jalla tižtakaztača: čjjeri tjaazmi, licz tjaazmi, kjaztan ajunzmi. Jalla nižta cuzturumpinacacui žoñž curpu zawnctankazza. Jalla nuž cjenami lii campiizcama nii cuzturumpinacacui walatča.

¹¹ Wiruñ nekztan Cristuqui tjonchiča. Jazic niiča Yooz timplu chawjc jiliriqui; Yooz zumanaca tjaazjapa tjonchiča. Timplu chawjc jiliri cjican Yooz kjuyquiz sirwiča. Anaž tii yokquiz paata Yooz kjuyquiz sirwiča. Antiz arajpachquin Yooz lijitum kjuyquin sirwiča. Jalla niiča ultim Yooz kjuya. Tii yokquiz paata Yooz kjuyquiztan juc'ant zumača. ¹² Cristuqui arajpachquin ultim Yooz kjuyquiz luzziča. Jalla nuž luzcan ana cabranacž ljocmi nižaza ana vac toronacž ljocmi chjitchiča. Antiz persun ljocžtan luzziča, žoñinaca wiñaya liwriita cjisjapa. Jalla nuž persun ljocžtan tsjii wiltakaz luzziča tjapa tižtajapa. ¹³ Tuquita liiqui tužutača: Cabranacž ljocžtanami, vac toronacž ljocžtanami ujchiz žoñinacžquiz tjawkñitača. Nižaza ujta vacanacž kjupžtan ujchiz žoñinacžquiz llump'aczt'iñitača. Jalla nižta cuzturumpinaca zawnctankazza; ana poderchiztača, ana ujchiz cjiskatzjapa. ¹⁴ Cristuž ljoczi ancha juc'anti poderchizza. Nii ljocž cjen žoñinacž kuznacacui zuma cjiskatasacha. Wiñay žejtñi Espíritu Santuž cjen Cristuqui tsjii zuma wilana cunta persunpacha ticziča. Ana ujchiz cjican, niž ljoc Yoozquin tjaachiča, ujchiz žoñinaca pertunta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Cristuqui žoñinaca liwriyasača. Cristuž cjen nii liwriita žoñinacacui ninacž tuquita ana zuma kamañanaca jaytasacha, nižaza zuma kamañchiz Yoozquin sirwasacha.

¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yoozqui ew lii ut'aychiča, žoñinaca ultimu liwriita cjisjapa. Žoñinacacui primer lii mantuquiz cjican, ujnaca paañitača. Pero Jesucristuqui ticziča, nii paata ujnacquiztan liwriizjapa. Jalla nižtiquiztan jakzilat Yooz kjawžta cječhaja, jalla niiqui Yooz compromitta irinsa tanznaquiča; jalla niiqui wiñayjapa Yooztan chica kamaquiča. ¹⁶ Tsjii žoñiqui testamento paachiz cjen, niž cuzanaca tanñi žoñinacžquiz ut'ayča. Pero ticžtankaz nii testamentuqui walča. ¹⁷ Nii testamento paañi žoñiqui tira žetan, nii testamentuqui

anaž walčha. Antiz ticžtan, jalla nekztanz nii testamentuž walasačha. Ticžtankaz niž cuzazanaca tanñi žoñinacaqui ultimu niž cuzazanaca tanznasačha. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan tuquita liiqui ut'aytatačha, conta animal ljocžtan. ¹⁹ Moisesqui tjapa Yooz mantita liinaca kjanapacha paljayžcu nii liinaca ljocžtan ut'aychičha. Moisesqui tsjii chupic choma tanžcu, hisopo cjita parquiz tjerchičha. Nekztan ljocžtan kjaztan t'ajžcu, jalla nekz nii para ch'ižcu, sucarpayñitačha, žoñinaczquizimi, liichiz libruquizimi. ²⁰ Jalla nuž sucarpaycan, Moisesqui tuž cjichičha: Tii ljocqui Yooz mantita liinaca walkatčha ančhucaltajapa. ²¹ Jalla nižtazakaz Moisesqui nii ljocžtan Yooz kjuyquizimi, Yoozquin sirwiz cuzazanacquizimi sucarpayñitačha. ²² Nii tuquita lii jaru jos tjapa cuzazanaca sucarpayñitačha, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Ljoc ana tjawkžcu ujnaca ana pertunta cjesačha.

JESUCRISTUQUI ŽOÑINACŽ LAYCU TICZICHA

²³ Tuquita lii jaru nii Yoozquin sirwiz cuzazanacaqui Yooz yujcquiz wali cjisjapa jalla nižta cuzturumpinaca paastantačha. Tii yokquiz žejlñi cuzazanacaqui fotožtakazza. Anačha arajpachquin ultimu želasačha. Arajpach Yooz zuma kamañchiz cjiskatzjapa, nii animal ljocnacaqui anaž atasačha. ²⁴ Cristuqui persun ljocžtan ana žoñiž paata timpluquiz luzzičha. Arajpach Yooz kjuyquizpacha luzzičha. Jalla nicju aniziqui ničha učhumnacaltajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Tii yokquiz žejlñi timpluqui tsjii fotožtakazza nii werar arajpach Yooz kjuyquiztan. ²⁵ Zapa wata timplu chawjc jiliriqui animalž ljocžtan Yooz kjuyquin luzñitačha. Ana persun ljocžtan luzñitačha. Pero Cristuqui tsjii wiltapanikaz wilana cunta cjissičha, ana wilta wilta. ²⁶ Wilta wilta wilana cunta ticztasaz niiqui, tii muntu kalltiquiztanpacha wilta wilta sufričan ticztasachha. Tuquita timpu tucuzinta cjiscu tsjii wiltakaz Jesucristuqui parizquichičha. Nekztan niž ljoc tjawkžcu ticzičha, tjapa ujnacquiztan žoñinaca liwriizjapa. ²⁷ Tjapa žoñinacaqui tsjii wiltatizstančha tii yokquiz. Jalla nekztan pjalžta cjequičha, Yooz yujcquiz zuma, anazuma, nii. ²⁸ Jalla nižta irata Jesucristuqui tsjii wiltatiz tii yokquiz ticzičha, wacchi ujchiz žoñinacz laycu. Pero wiruñ wiltatiz tii muntuquiz tjonaquičha. Nekztan žoñinacz ujnacquiztan ana ticznaquičha. Antiz nižquiz tjapa kuz tjewzñi žoñinaca ultimu liwriyaquičha.

10

MOISES LIQUI PJALTICHA

¹ Moisés liiqui Yooz zumanaca tsjii kolucullakaz tjeezičha. Ana ultimu kjana tjeezičha. Nii liiqui tuž cjicha: Wiruñ tjapa Yooz zumanaca tjonaquičha, jalla nii. Nižaza nii liiqui anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatasachha, Yoozquin macjatñi žoñinaczquiziqui. Nii lii jaru watay wata wilanakaz contačha. Jalla nuž paažcumi, žoñinaczquiz anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatta cjesačha. ² Nii lii jaru paacan, žoñinacaqui ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskattasaz niiqui, anapanž wilana tira onantasachha. Nii wilana tjaañi žoñinacaqui ultimu ana ujchiz cjitasaz niiqui, zumapan cjitasachha, nižaza persun kuzquiz ana iya cjuñtasachha čjul ujquiztanami. ³ Pero nii wilana tjaaž liiqui watay watapanž ujnaca cjuñkatčha. ⁴ Vac toronacz ljocmi cabranacz ljocmi tjaatiquiztanami anapanž ujnacquiztan liwriyasačha.

⁵ Jalla nižtiquiztan Cristuqui tii muntuquiz tjonžcu Yooz Ejpžquin tuž cjichiča:

“Amqui animal wilananacami ofrendanacami ultimu ana pecasača. Antiz wejtajapa žoñž curpu tjaczinchamča, žoñnacž ujnac laycu ticzjapa. ⁶ Ujta animalanacami uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami ultimu am ana cuntintu cjiskatasacha. ⁷ Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinča: Wejt Yooz, tii muntuquiz tjonchinča, am kuzcama paazjapa. Jaknužt wejt puntuquiztan Yooz tawk liwruquiz cjijrtažlaja jalla nii cumplizjapa tjonchinča”.

⁸ Jesucristuqui cjichiča, “Yooz Ejpqui anaž pecča nižaza anaž juztazza jalla tinaca: animal wilananacami, ofrendanacami, nižaza ujta animalanacami, nižaza uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami. Tuquita liiqui nižtanaca tjaaz mantichiča. Jalla nuž mantita cjenami, Yoozqui anaž niikaz ultimu pecča”. ⁹ Nekztan Jesucristuqui cjichizakazza: “Yooz Tata, wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, am kuzcama kamzjapa”. Jaziqui Jesucristuqui nii tuquita liinaca apatatskatchiča, nii lii cuztumpinacžtanpacha. Nekztan ew lii ut'aychiča. Nii lii jaru Jesucristuqui wilana cunta intirjitatača. ¹⁰ Yooz kuzcama kamcan Jesucristuqui tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichiča, žoñnacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui učhumnacaquiz zuma kamañchiz cjiskatchiča.

¹¹ Timplu jilirinacaqui zapuru ninacž puestuquiz atintichiča. Zapuru wiltan wiltan wilananaca Yoozquin tjaañitača. Pero nižta wilananacaqui ujnacquiztan anapan žoñinaca liiwriyasača.

¹² Jesucristuzti tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichiča, žoñnacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nuž ticžcu, arajpachquin Yooz Ejpž zew latuquiz julziča, nižtan chica mantiñi cjisjapa. ¹³ Jalla nicju tjewžcan žejlča, niž quintranaca liwj atiptacama cjisjapa, niž kjojch koztan tječžtažtakaz. ¹⁴ Jalla nuž žoñnacžtajapa tsjii wilta ticžcu, Jesucristuqui Yooz partiquiz žejlñi žoñnacžquiz wiñayjapa Yooz yujcquiz ancha zuma cjiskatchiča. ¹⁵ Nižaza nii puntuquiztan Espiritu Santuqui chičča, tuž cjican:

¹⁶ “Tuquita lii apatatžcu, wejrqui žoñnacžquiz tsjii ew lii tjaa-ača. Jalla nuž cjičča Yooz Jiliriqui. Wejrqui ninacž kuzquiz wejt liinaca zizkatača, nižaza intintazkatača”.

¹⁷ Nekztan cjichizakazza:

“Ninacž paata ujnaca ana iya cjuñznača. Nižaza ninacž ana wali cjicjitanacami liwj tjatznača. ¹⁸ Jalla nižta ujnacquiztan pertuntažlaj niiqui, ana iya čjul wilanami pecasača”.

YOOZQUIN MACJATSPANZ WAQUIZICHA

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui Jesucristuž ticziž cjen učhumqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasača. ²⁰ Ew kamañchiz kamcanaqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasača. Jalla nii ew kamañquiqui Jesucristuž tjaatača. Persun curpu wilana cunta tjaažcu, Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzziča, nii c'uchquin žejlñi cortina cjetžtažokaz. ²¹ Jesucristučha Yooz kjuychiz žoñnacžtajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Jaziqui učhumnacaltajapa palt'izinaquičha. ²² Jalla nižtiquiztan tjapa kuztan Yoozquin macjatz waquiziča. Nižaza Jesucristužquin kuzziz cjen ana jiwjatcan Yoozquin macjatz waquiziča. Jesucristuqui učhumnacaž paata ujnaca pertunchiča, učhumnac

kuzquiz ana iya uj cjuñzjapa. Nižaza ućhum curpunacaqui tsjii zuma kjaztan awjztažokazza. ²³ Yoozquin macjatžcu Yooz famillquiz luzzinćhumćha. Jaziqui ana jiwjatcan tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjequićha. Nekztan Yooztan chica kamaquićha. Nii Yooztan kamzqui, jalla nii Yoozqui ućhumnacaquiz compromitchićha. Nižaza nii compromitchi Yoozza taku cumpliñiqui. ²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz kamañquiz kamcan porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma munaziñi kuzziz cjisjapa, nižaza zuma obranaca paazjapa. ²⁵ Nižaza yekjap criichi zoñinacaqui zapa domingo ana ajcajczñićha. Ana nižta irata kama. Antiz ućhumqui porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma kamzjapa. Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquićha. Jalla nižtiquiztan juc'anti ućhumqui porapat p'ekinchayastanćha.

²⁶ Werar Yooz taku catokžcupacha nekztan kuzinpan Yooz quintra quepsnaquiz niiqui, ana pertunta cjesaćha. ²⁷ Pero nižta cjecjiñinacžquiz Yoozkaz casticaquićha. Yoozqui niž quintranaca wiñaya casticaquićha infiernuquin. ²⁸ Jakziltat Moisés lii ana cazzi cjitćhaja, nižaza pucultan ćhjepultan testicunaca nii ana cazta puntu declartćhaja, jalla nekztan nii uj paañi zoñiqui ana okžcu conzpanikaztaćha. ²⁹ Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majch quintrapan quepsnaćhaja, nižaza Yooz Majch li-wriñi ljoc tjawkta puntuquiztan iñaraćhaja, nižaza okžñi Yooz Espiritu Santužquiz žawjwa zijicćhaja, jalla nižta paañinacaqui juc'anti castictaž cjequićha, nii Moisés lii quintra paañi zoñinacžquiztan cjen. Jalla nižta casticžpan waquizićha nižta zoñinacžtaqui. ³⁰ Ućhum pajta Yooz Jiliriqui tuž cjichićha: “Wejrtćha castiquiñtqui. Wejrqui zoñinacžquiz casticaćha, ujnaca paatiquiztan jama”. Jalla nuž cjichićha Yooz Jiliriqui. Nižaza Yooz takuqui tuž cjićha: “Yooz Jiliriqui niž kjuychiz zoñinacž paatanaca pjalznaquićha”. ³¹ Jakziltat Yooz quintrapan kamchižlaja, jalla niiqui werar žejtñi Yooziž tantaž cjequićha. Jalla nuž Yooz tantaž cjequiž niiqui, nižtanacžquiz ancha ana waliž cjequićha.

³² Anćhucaž Yooz famillquiz luztaž cjuñzna. Paljayta Yooz taku catokžcu, anćhucqui pasinziz kuztan ancha sufrichinćhucćha, quintranaca ancha žejlćhiž cjen. ³³ Yekjap anćhucqui ch'aanitataćha, nižaza wjajttataćha tjapa zoñinacaž cheran. Nižaza yekjap anćhuca jilanacaž nižta sufran, anćhucqui “Jesalla, wejt jilaćha niiqui” cjican declarchinćhucćha. ³⁴ Anćhucqui tsjii criichi zoñinaca preso tanta cjen okžñi kuztan yanapchinćhucćha. Nižaza anćhucaž cusasanaca kjañta cjenami, cuntintu kuzziz žejlchinćhucćha. Arajpachquin anćhucaltajapa juc'ant zumanaca žejlćha, wiñayjapa tjurñi. Jalla nii cjuñzcu, anćhucqui cuntintu kuzziz žejlchinćhucćha. ³⁵ Tjurt'ichi kuzziz cjican, jalla nii zuma kuzquiztan ana jayta. Ticzcama tjurt'ichi kuzziz cjequiž niiqui, Yoozquiztan pacta cjequićha juc'ant zumanacžtan. ³⁶ Anćhucqui pasinziz kuzziz cjee, Yooz kuzcama zuma kamzjapa. Jalla nekztan anćhucqui Yooziž compromitta zumanaca tanznaquićha. ³⁷ Yooz takuqui tuž cjićha:

“Wajilla nii tjonñiqui tjonaquićha, anaž ancha ažk katasacćha. ³⁸ Jakziltat wejtquiz kuzziz cjen wejt yujcquiz ana ujchiz cjećhaja, jalla niiqui arajpachquin wejttan chica zumapan kamaquićha. Pero jakziltat wejt quintra quepaćhaja, jalla nii zoñićha ana waliqui. Niižtan ancha anal jutztazućha”.

³⁹ Pero uĉumnacaĉa anapan Yooz quintr quejpnĉi. Jalla nuĉ quejpnasaĉ niĉi, Yooziĉ ancha ana waliĉ castictaĉ cjequiĉa. Antiz uĉumĉa tirapan Yoozquin kuzzizqui. Jalla nuĉ kamcan uĉum persun animu zumaĉ ĉjelinĉa, liwriita ĉjisjapa.

11

YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

¹ Yoozquin kuzziz cjen, uĉumqui ultimupan zizza, Yooz taku cumpli-tapanĉ cjequiĉa, jalla nii. Niĉaza Yoozquin kuzziz cjen uĉumqui zizza, anza timpuquiz ana ĉerĉcumi Yooz ĉejlpanĉa, niĉaza Yooz zumanaca ultimupan ĉejlĉa, nii. ² Uĉum tuquita atĉi maa ejpnacaqui Yoozquin kuz tjaachiĉa. Jalla nuĉ Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui ninacĉ puntuquiztan “Zumaĉa ninacaqui” ĉjichiĉa.

³ Yoozqui tawkĉtankaz ĉiican tii muntu paachiĉa. Yoozquin kuzziz cjen jalla nii zizza, ultim werara jalla nuĉupan paata, jalla nii. Yoozqui ana ĉertanacquitan tii muntuquiz ĉejlĉinaca paachiĉa.

⁴ Yoozquin kuzziz cjen Abelqui tsjii zuma ofrenda wilana Yoozquin tjaachiĉa. Cainĉquiztan juc’ant zuma ofrenda Yoozquin tjaachiĉa. Abelĉ Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui Abelĉ tjaata ofrenda risiwĉiĉa. Niĉaza Abelĉ puntuquiztan Yoozqui ĉiichiĉa “Zumaĉa niĉi” ĉjican. Abel ticziĉ cjenami uĉumqui zizza, niĉi Yoozquin zuma kuzziztaĉa, jalla nii. Jalla nii zizcuqui uĉumqui Abelĉ zuma kamaĉa yatekasa.

⁵ Yoozquin kuzziz cjen Enocqui arajpachquin ana ticzi ĉjichtataĉa. Ana iya tii muntuquiz ĉejlĉiĉa. Yoozpantaĉa ĉjitchi. Yooz takuqui Enocĉ puntuquiztan tuĉ ĉjicha: Ima arajpachquin ĉjichtaĉ cjen, Yoozqui Enoc zuma kamaĉquiztan cuntintu ĉjissiĉa. Jalla nuĉ ĉjirtaĉa Yooz tawk liwruquiz. ⁶ Jakziltat ana Yoozquin kuzziz cjeĉhaja, jalla niĉquiztan Yoozqui anapanĉ cuntintu ĉjesaĉa. Jakziltat Yoozquin mac-jatz pecĉhaja, jalla niĉi criistanĉa, Yoozqui ĉejlĉa, jalla nii. Niĉaza criistanĉa, Yoozqui niĉquin macjatz pecĉi zoĉinacĉquiz zumanaca tjaaquiĉa, jalla nii. Jalla niĉta criĉi zoĉquiztan Yoozqui cuntintuĉa.

⁷ Niĉaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi kĉaz juyzuquiztan liwriitataĉa. Ima kĉaz juyzu tjonan Yoozqui Noeĉquiz ĉiizĉinĉiĉa, “Kĉaz juyzul cuĉanĉaĉa”, ĉjican. Jalla nii Yooz ĉiizintaqui Noequi catokĉiĉa. Nekztan Yooz ĉiita jaru tsjii pajk warcu kĉuya irata kĉuyĉiĉa, niĉ familianacĉtanpacha liwriita ĉjisjapa. Jalla nuĉ Yoozquin kuzziz cjen Noequi tjeeziĉa, parti zoĉinacaqui ancha ujĉizza, jalla nii. Niĉaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi Yooz zuma kamaĉa tanchiĉa, tsjii irin-saĉtakaz.

⁸ Niĉaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantita ana jayrazcu cazziĉa. Yoozqui Abrahamĉquiz cuĉanzjapa kĉawziĉa, yekja yokquin okajo. Niĉaza Yoozqui Abrahamĉquiz tuĉ ĉjichiĉa: “Wiruĉ wejrqui amquiz nii yoka tjaaĉa, irinsa cunta”. Yooz mantita jaru ojĉiĉa. Jakziquin ojĉtaĉa, jalla nii ana zizatĉa. Jalla nuĉ cjenami Abrahamqui Yooz tawk jaru ana jayrazcu ojĉi ĉelatĉa. ⁹ Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantitacama nii Yooz tjeeĉta yokquiz kamĉiĉa. Yekja zoĉ yoka cjenami, Yoozqui Abrahamĉquiz nii yoka ĉpromitchiĉa, “Wiruĉ tii yoka amta cjequiĉa”, ĉjicanaqui. Jalla nii yokquizpacha kamcan, zkiz kĉuy tultunacĉiz kamĉitaĉa Abrahamqui. Jalla niĉta zakaz Isaacĉtan Jacobĉtan zkiz kĉuyĉiz kamĉitaĉa.

Nii pucultanaqui Abrahamž irata tjewzizakazza Yooziž chiita taku cumpliscama. ¹⁰ Ultimu Abrahamqui arajpach wajtquin ojkz tjewziča, wiñaya tjurñi watja. Yoozqui nii zuma watja pinsichiča, nižaza paachiča. Jalla nii zuma wajtquin ojkz tjewziča Abrahamqui.

¹¹ Nižazakaz Sarqui Yoozquin kuzziz cjen ica cjissinča, chawcwa cjicanpacha. Tsji majchchiz cjissinča, Yoozquin criichiž cjen. Sarqui tantiichinča, Yoozqui nižz compromitta taku panž cumplisnaquiča, nii. ¹² Jalla nižtiquiztan Abrahamqui ticz irarchiz cjenami tsji majchchiz cjissiča. Jalla nii majchquiztan walja tama mirchiča, walja tama arajpach warawaranacažtakaz nižaza walja tama kot at pjilanacažtakaz, jalla nižta mirchiča. Ancha tamaž cjen, anača kanchuca Abrahamžquiztan tjonñi majch maatinaca.

¹³ Tjapa nii žoñinacaqui, Abelžtan Enocžtan, Noežtan, Abrahamžtan, jalla ninacaqui ticziča ima Yooz compromitta taku cumplisan. Jalla nuž cjenami Yoozquin tirapan kuzziztača. Yoozquin kuzziz cjen ninacaqui zizziča, Yoozqui nižz taku wiruñtajapa panž cumplaquiča. Jalla nuž kuzquiz zizcu cuntintutača. Tii muntuquiz žejlcan ninacaqui “Yekja wajtchiz žoñtča”, cjiñitača. ¹⁴ Jalla nižta chiiñinacaqui kjanapacha tjeeža, ninacaqui arajpach wajtquin ojkz pecchiča, nii. ¹⁵ Ninacaž ulanžquita yoka cjuñtasaz niiqui, nii yokquin cuttiñi at-tasača. ¹⁶ Ninacazti tsjan cusa yokaž pecatča, arajpach yokquin irantiz pecatča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anaž azkatča, ninacaž “Wejt Yoozza”, cjican cjenauqi. Yoozqui ninacžtajapa tsji zuma watja tjacžinchiča.

¹⁷ Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen tjapa Yooz mantitanacami cumpliñitača. Yoozqui Abraham yanziča, ultimu Yoozquiz kuzziz, ana ultimu Yoozquiz kuzziz, jalla nii. Jalla nuž yanzjapa Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča, nižz zinta majch wilana cunta tjaakatzjapa. Nii zinta majchqui Isaac cjitatača. Nekztan Abrahamqui nižz zinta majch wilana cunta coni ojkchiča. Nekztan conzmayatača. Pero Yoozqui nii conz apatatskatchiča, Abrahamž zuma cazñi kuz zizcu. Nižz tuquiqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: ¹⁸ “Isaacž cjen amqui majch-maatinacchiz cjequiča”. Jalla nuž taku tjaachi cjenami Abrahamqui nižz zinta majch wilana cunta coni ojkchiča. ¹⁹ Abrahamqui persun kuzquiz tantiichiča, Yoozza ticzinacami jacatatskatñiqui, jalla nuž tantiyatča. Abrahamqui persun kuzquiz persun majch conz cjichipantatča. Jalla nižtiquiztan Isaac majchqui ticziquiztan jacatatchižtakaz cjissiča.

²⁰ Nižaza Isaacqui Yoozquin kuzziz cjen Jacobžtan Esaužtan, jalla ninacžquiz mazinichiča, wiruñtajapa ninacžta zumanaca cjequiča, nižaza Yooz yanapta cjequiča, jalla nii. ²¹ Nižaza ticz ora Jacobqui Yoozquin kuzziz cjen Josež maatinacžquiz mazinichiča, Yoozqui ninacžquiz zumanaca tjaaquiča, jalla nii. Nižaza Jacobqui atztan tjurt'izcu Yoozquin rispitchiča. ²² Nižaza Josequi Yoozquin kuzziz cjen ticz ora mazinichiča, Israel žoñinacaqui Egipto yokquiztan ulnaquiča, nii. Nižaza mantichiča, persun curpu tsijnaca Egipto yokquiztan chjichajo.

²³ Nižaza Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen Moisés nastiquiztan čhjep jiiz chjojziča. Ninacaqui cherchiča, ancha c'achja nii wawa, jalla nii. Tuquiqui Egipto chawjc jiliriqui mantichiča, tjapa Israel lucmajch

wawa contaj cjlja, nii. Pero Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen nii chawjc jiliriz mantita ana eksicha. Moisés wawa ana conchicha. ²⁴ Nekztan Faraón chawjc jiliriz majtqui nii Moisés wawa uywassincha. Jalla nuž uywastiquiztan nii wawaqui pajkchicha. Jalla nekztan pajkžcu Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Faraonž maati cunta cjis anapan pecatcha. ²⁵ Antiz Moisesqui Yooz illzta Israel žoñinacžtanpacha sufriz tantiichiča, uj paañi žoñinacžtan tsjii ratukaz cuntintu žejlz cjenpacha. ²⁶ Niiž kuzquiz tantiichiča, “Egipto cusasanacžtan cuntintu kamz cjenpacha, Cristužtajapapankaz sufrasača. Jalla nuž sufrichi kamchiž cjen ultimiquiziqui juc'ant cusal cjeeča, ricachu kamzquiztan”. Jalla nuž cjan, Moisesqui Yooz compromitta zumanac kjutñi pinsatča. ²⁷ Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Egipto yokquiztan ulanchiča, chawjc jiliriz žawjta ortina ana ekskui. Niiž kuzquiz tantiita jaru tjurt'ichi žejlchiča, niiž kuztan Yooz cherchiž cjen.

²⁸ Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantita jaru zapa kjuyquiz pascua wilana konz mantichiča. Nekztan nii wilan ljocžtan zapa kjuy zanquiz sucarpayz mantichiča Israel žoñinacž primer maatinaca ana conta cjisjapa, ticzkatñi anjilžquiz. ²⁹ Nekztan Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Mar Rojo cjita pajk kota kajkchiča, kjoñ yokažtakaz. Nekztan Egipto quintru žoñinacaqui nii kjoñiranpacha nii pajk kota zakaz kakatča. Jalla nuž taypiquiz kajkžcan tjapa nii Egiptonacaqui kjazquiz ticziča.

³⁰ Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Jericó wajt muytata žejlñi pirkanaca pajlkatchiča, pakallak tjuñi muytata ojklayžcu. ³¹ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Rahabqui ana ticzinča parti Jericó wajtchiz žoñinacžquiztan. Naaqui Israel wajtchiz awayt'iñinaca zuma risiwch-inča. Jalla nižtiquiztan ana ticzinča. Tuquiqui putirii žoñtača. Nekztan Yoozquin kuz tjaachinča. Pero parti Jericó wajtchiz žoñinacaqui Yooz mantita ana cazziča, werar Yoozquin ana kuz tjaachiča.

³² Yoozquin kuzziz puntuquiztan iya quintunaca žejlča. Pero timpuž pjaltiča. Jalla nižtiquiztan ana chii atasača Gedeónž puntu, Baracž puntu, Sansónž puntu, Jeftéz puntu, Davidž puntu, Samuelž puntu, nižaza profetanacž puntu. Jalla nii Yoozquin kuzziz žoñinacž quintunaca žejlča pero. ³³ Ninacaqui Yoozquin kuzziz cjen quintru žoñinaca atipchiča, nižaza zuma mantiñi cjissiča, nižaza Yooz compromitta taku tanzicha, nižaza ana wal leonanacž atanaca chawcžinchiča. ³⁴ Nižaza ana wal uj asñinaca tjessinchiča, nižaza atipchiča, ninaca ana pajk cuchillžtan conta cjisjapa. Nižaza ana azziz žoñinacaqui azziz cjissiča Yoozquin kuzziz cjen. Nižaza quira zalcan walja azziztača, jalla nižtiquiztan quintru žoñinaca tjiranchiča. ³⁵ Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui yekjap maatakanacžtajapa ticzinaca jacatatskatchiča.

Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacžti sufriskattača. Pero ninacaqui ana Jesucristo nicchiča, sufrisquiztan liwriita cjisjapa. Antiz tirapan tjurt'ichiča, ticz cjenami. Jalla nuž ticziča, jacatatžcu juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Yekjap žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjen iñartatača. Nižaza wjajttatača. Nižaza carinžtan moktatača. Nižaza carsilquiz chawctatača. ³⁷ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui maztan čhajžcu contatača. Nižaza yekjapanacaqui taypiquiz pootžcu contatača. Yekjapanacaqui sufriskattatača, werar

Yoozquiztan quejpskatajo. Pero nii criichi zoñinacaqui ana quejpsicha. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen cuchillžtan contača. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen uuzi zkizimi cabra zkizimi cajtža ojklaychicha. Ana iya zquitchiztača. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap zoñinacaqui t'akjiri kamcan awantichicha; yekjapanacaqui ancha sufrisnaca awantichicha; yekjapanacaqui chjojritžtapan awantichicha.³⁸ Ana criichi zoñinacaqui nii Yoozquin kuzziz zoñinacžtan ana kamz waquizicha. Ana criichi zoñinacaqui ana zumapanča. Nii Yoozquin kuzziz zoñinacžti ancha zumača. Jalla nuž cjenami tii muntuquiz sufrican awantichicha, ch'ekti yokaran ojklaycan, curunacaran ojklaycan, maz pjet ajkquiz kamcan, nižaza yok pjetquiz kamcan.³⁹ Tjapa ninacaqui Yoozquin kuzzizpantača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž puntuquiztan ticlarchicha, "Ninacača wejtquin kuzzizqui" cji-canaqui. Jalla nuž cjenami, Yooziž compromitta taku ninacžtajapa ima cumplissicha. Yooz taku cumplitaqui ana tanzicha.⁴⁰ Učumnaca cjuñžcu, Yoozqui juc'ant zumanaca pinsichicha. Jalla nižtiquiztan ninacžtanami učumnacatanami chicapacha, nižaza tjapa Yoozquin kuzziz zoñinacaqui Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjequicha.

12

YOOZ KAMAÑCHIZ CJEE

¹ Yoozquin kuzziz zoñinaca, jaziqui wacchi tuquita zoñinacaqui učumnacaquiz tjeeziča, Yoozquin kuzziz kamaña, jalla nii. Ninacaqui učumnaca muytatažtakazza. Ninacž zuma kamaña cjuñžla. Jalla nekžtan tjapa anawalinaca paaz jaytila nižaza kuzquiz tjapa anawali pinsiskatñinaca ecla. Nekžtan Yooziž tjaata kamañquiz tjurt'iñi pasinziz kuztan kamla.² Nižaza učumqui Jesucristuž kamaña cjuñžla. Niž cjen učumqui Yoozquin kuz tjaachinčhumča. Nižaza niiqui učumnacaquiz juc'ant Yoozquin kuzziz cjiskataquicha, ancha zuma Yooz kamañchizkaz cjisjapa. Jesucristuqui cruzquiz ticžcan sufrichicha. Cruzquiz ticžqui azzucatača. Pero Jesucristuqui ana turwayziča nii ticžjapa. Jalla nižtiquiztan arajpachquin Yooz žew latuquiz julzi žejlča, cuntintu. Jalla nuž cuntintu žejlz zizcu, nii sufriznaca awantichicha.

³ Jesusaž kamta cjuñžna. Niiqui ujchiz zoñinacž kjarquiz ancha sufrichicha. Jalla nii Jesusaž kamta cjuñžcu Yooz kamañchiz kamcan anapan ocha, tjup kuzziz cjee.⁴ Ančhucqui imaziž contača ujchiz zoñinacž ančhucacuz walja sufriskatanami.⁵ Yoozqui ančhucacuz chiižinchiča, niž maatinacažtakaz. Jalla nii ewjt'iñi chiižinta ana tjažzna. Yooz takuqui tuž ančhucacuz chiižinča:

"Wejt maati, Yooz Jiliriž ewjt'iñi chiižinta ana chjaya. Nižaza nižquiz casticta cjenami ana llajlla kuzziz cjee.⁶ Yooz Jiliriqui niž k'aayi maatinaca ewjt'iča; nižaza persun maatinaca azquichñi casticu tjaaža, wila zuma cjicjiyajo".

⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pasinziz kuztan Yooz azquichñi casticu awanta. Yooz Ejppui ančhucacuz irpiča. Tjapa ejpnacaqui persun maatinacapanž ewjt'iča. ¿Tsjii ana nižta ewjt'iñi ejp želasajo? Anaž cjesača.⁸ Jaknužt Yoozqui tjapa niž maatinaca ewjt'ičaja, jalla nižta Yoozqui ančhuc ewjt'izakazza. Ančhucqui ana ewjt'ita cjitasaz niiqui, ana lijitum Yooz maatinaca cjitasacha. Ančhucqui pam-paran maatinacažtakaz cjitasacha. Ana ultim Yooz famillchiz zoñinaca

cjitasácha. ⁹ Ančhuc cjuñzna, ocjala cjicanaqui ućhum persun maa ejpqui ewjt'iñitača. Nižaza ninacžquiz rispitchinćhumtača. Jalla nižtiquiztan zoñi paañi Yooz Epiž ewjt'itaqui juc'anti catokz waquiziča, zuma kamañchiz kamzjapa. ¹⁰ Ućhum persun maa ejpqui tsjii timpupapakaz ućhumnacaquiz ewjt'ichiča, ninacaž tantiitacama. Yooz Ejpzti ućhumnacaltajapa ewjt'iñiča, ućhum tsjan zuma kamañchiz cjisjapa, niž irata ancha zuma cjisjapa. ¹¹ Azquichñi casticunacquiiztan ućhumqui sufrićhumča. Casticz ora llaquita kuzzizćhumča. Pero jakziltat castictiquiztan tsjan zuma kamañchiz cjissižlaja, jalla niiqui ultimu cuntintu cjisnaquiča. Nižaza zuma kuzziz Yooz kuzcama kamaquiča.

YOOZQUIN TJAPA KUZ CJISPANCHA

¹² Jalla nižtiquiztan ančhucqui wilta azi tanzna, zuma kamzjapa. Kjaranacami owanacami otchižtakazza. Tjup kuzziz cjee, zuma kamzjapa. ¹³ Yooz jiczquiz zuma ojklaya. Jalla nekztan anazuma ojklayñi zoñinaca zuma kamañquiz irpita cjesača. Ančhucaz zuma kamtiquiztan ninacaqui zuma kamañchiz cjisnaquiča.

¹⁴ Nižaza tjapa zoñinacžtan zumapanž kamzjapa tjapa kuz tjaa. Nižaza Yooz irata ancha zuma kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. Ana zuma kamañchiz cjequiz niiqui anaž Yooz Jiliržtan kamasácha. ¹⁵ Yoozqui ančhucaguin yanapz pecča. Nii zuma yanapta ana chjaya. Yoozquiztan anapan zaraka. Ana wal jar muntižtakaz ana cjee. Jalla nuž ana wal muntižtakaz cjequiz niiqui, anćhucatami parti jilanacžtami ana wali kamañchiz cjesača. ¹⁶ Nižaza nii ana zuma kamañchiz Esaúžtakaz ana nižta cjee. Esaúqui adulteriuquiz ojklaychiča, nižaza Yooz kamaña ana importaychiča. Esaúqui jilir majch irinsižtan tsjii lujlz ćhjeržtan campiichiča. ¹⁷ Nekztan wiruñ Esauqui ejpžquiztan jilir majch irinsa tanz pecatča. Niiž ejpqui Jacobžquiz tjaachitaž cjen Esaúžquiz ana tjaas atchiča. Niiž irinsa tjaatapanča. Wiruñ Esaúqui ancha kaacanami, ana jaknužumi irinsa tanzñi atchiča.

¹⁸ Ančhucqui Yoozquin macjatžquichinćhucča. Ančhucqui anača Israel zoñinacažtakaz Sinaí curquin macjatžquichinćhucqui. Nii curquiz zoñinacaqui ojklayča, nižaza lanža. Pero Yoozquin ana lanžñi atasácha. Tuqui timpuqui Israel zoñinacaž Sinaí curquin macjatan nii curuqui ujznatča, nižaza tsokchi tsjiržtan weeztatača. Nižaza jorjorñimi lli-wjlli-wjñimi želatča. ¹⁹ Nekz žejlcan trompet jora nonziča. Nižaza Yooz jora nonziča, ninacžquin paljayžquñi. Nii jora nonžñi zoñinacaqui roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²⁰ Nii joraqui tuž mantichiča: “Jakziltat tii curquiz macjatžcačhaja, maztan ćhaje jawi contaž cjequiča, už pajk cuchillžtan contaž cjequiča. Zoñinacami animalanacami nižta macjatžcaquiz niiqui, contaž cjila”. Jalla nuž chiižinžquitiquiztan Israel zoñinacaqui ancha tsucchiča, nižta mantanaqui ana iya awanti atchiča. Jalla nižtiquiztan roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²¹ Ancha ispantichucanacatača nii chertanacaqui. Jalla nižtiquiztan Moises-pachača tuž cjichiqui: “Wejrqui anchal tsucuča, nižaza kjarkatuča”.

²² Pero ančhucqui Sinaí curquin ana macjatžquichinćhucča. Ančhuczi arajpach žejtñi Yoozquin macjatchinćhucča, nižquin kuz tjaachiž cjen. Jaziqui ančhucča arajpach Jerusalén wajtchiz zoñinacaqui. Nižaza Sión cjita curquiz macjattažakazza. Nii Sión cjita curuqui cjiča, arajpach Jerusalén watja, jalla nii. Arajpach Yooz

wajtquin warank waranka anjilanaca žejlča, Yoozquin rispitzjapa ajcžni. ²³ Nižaza Yooz wajtquin anjilanacžtan chica Yooz wajtchiz žejlčinacaqui ajcža, Yooz wajtchiz zoñinacžtanpacha. Jalla nii zoñinacž tjuunacaqui arajpach listiquiz cjirtača. Nižaza ančhucqui Yooz Jiliržquizpacha macjatchinčhucča. Nii Yoozza tjapa pjalñiqui. Nižaza ančhucatan zuma kamañchiz zoñinacž animunacžtan Yooz wajtchizza. Yoozqui ninacžquiz niiž irata ancha zuma kamañchizkaz cjiskatchiča. ²⁴ Nižaza ančhucqui Jesusižquin macjatchinčhucča. Niiča ew acta ut'aychiz cjen zoñinacžta tjurt'iziñiqui. Zoñinacžtajapa ticziča. Nižaza zoñinacž laycu niiž ljocžtan sucarpaytažokaz cjichiča animal ljocžtakaz. Jesusiž ljoc tjawkchiz cjen, zoñinacaqui liwriita cjesača. Abelž ljocqui zoñinaca ana liwriyasača. Jalla nižtiquiztan Jesusiž ljocqui Abelž ljocquiztan tsjan cusača.

²⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz chiita taku anaž nicaquiča, panž catokz waquiziča. Tuqui timpuqui Yoozqui Sinaí curquiztan Israel zoñinacžquiz chiichiča. Nekztan ninacaqui nii chiita taku ana juyzu paachiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui castictatača. Anziqui Yoozqui arajpachquiztan učhumnacaquiz chiižinžquiča. Nii chiižinta ana juyzu paaquiz niiqui, panž castictaž cjequiča. Yoozquiztan anapan atipi atasacha. ²⁶ Tuqui timpuqui Yooz joraqui yokanaca chjekin-skatchiča. Anziqui cjiča: "Tsjiižtan yokanacami arajpachami chjekin-skatača". ²⁷ "Tsjiižtan" cjicanaqui Yoozqui zizkatča, Yooz paata yokanacami arajpachanacami liwj kataquiča. Nekztan ana chjekin-skattanaca, niikaz želaquiča. ²⁸ Yooz watjaqui ana tjatantaž cjesača, panž želaquiča. Učhumča nii wajtchiz zoñinacaqui. Nižaza učhumqui Yooztan chica mantaquiča. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yoozquin gracias cjizpan waquiziča. Nižaza tjapa kuztan, nižaza humilde kuztan Yoozquinž zuma rispita, Yooz tsucchuca azi tjeezñiž cjen, nii cjuñžcu. Jalla nuž rispitan Yoozqui cuntintu cjequiča. ²⁹ Cjuñžna. Učhum Yoozza tsjii anawalinaca ujžni ujztakazqui. Jalla niiča anawali zoñinaca casticñiqui.

13

CHIIZINTANACA

¹ jilanaca, cullaquinaca, porapat tirapan zuma munaziñi kuzziz cjee. ² Nižaza tjonžni zoñinacžquiz zuma pan kjawžna. Jalla nuž kjawžcuqui yekjap zoñinacaqui anjilanacžquiz atintichiča, ana zizcu.

³ Carsilquiz chawcta jilanaca panž cjuñžna. Ančhucazakaz persun kuzquiz ninacaž chawctiquiztan sint'iz waquiziča. Nižaza sufriskatta jilanacžquiz cjuñžna. Ančhucqui curpuchiz cjicanaqui zakaz sufriskatta cjesača.

⁴ Tjapa ančhucqui lucutjiñi zalžcu, zuma lijitumaž cjicjiya. Tjunatan zalžcu zuma lijitumaž kama, ana yekja maatakžtan ojklayasača. Jakzil-tat adulteriuquiz ojklayčhaja, jalla nižquiz Yoozqui casticaquiča.

⁵ Ančhucqui anaž paazquin kuz tjaa. Zejlñi cusasanacžtan cuntin-tukaz cjee. Yoozqui tuž cjichiča: "Wejrqui ančhuc anal jaytača, nižaza anal ečača". ⁶ Jalla nižtiquiztan učhumqui ana jiwjatcan chiyasača, tuž cjican:

"Yooz Jiliricha wejtquiz yanapñiqui. Zoñinacaž wejtquiz čhjulu paachi cjenami anal eksnasača".

⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cjuñzna. Ninacaqui ančhucaquiz Yooz taku paljaychiča. Jaknužt ninacaqui tjurt'ichi kuzziz ticzičhaja, jalla nii cjuñzna. Ninacaž Yoozquin kuzziz kamta jalla nižta irataž kama.

⁸ Jesucristuqui tuquitanpacha, anzimi, jantanami tsjii kuzziz-panikazza, jalla ničha ana kuz campiiñiqui. ⁹ Nižaza ančhucqui tjapaman tsjemata tjaajintanacžquiz anaž incallskata. Cjuñzna, Yoozqui ančhucaquiz yanapaquiča, tjup kuzziz cjisjapa. Jalla niiqui tsjan yanapča, čhjeri lujlz cuzturumpiquiztanaqui. Jakziltat nii čhjeri lujlz cuzturumpinac jaru kamčhaja, jalla ninacžtaqui anaž yanapča juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

¹⁰ Učhumnacaltaqui anačha animal wilana žejlčha. Tsjemat wilana žejlčha, Jesucristupacha. Tuquita timplu jilirinacaqui anapanča nii wilana lujlchuca. ¹¹ Tuquita lii jaruqui timplu chawjc jiliriqui conta wilan ljoc chjitchiča c'uchquin žejlñi Yooz kjuyquin, Yoozquin ofrenda tjaazjapa, ujnaca pertunta cjisjapa. Nii wilanž curpunacaqui wajt tjii pampiquin ujñitača. ¹² Jalla nižta irata Jesusaqui wajt tjiiquin ticziča, niž persun ljoc cjen žoñinacžquiz Yooz ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa. ¹³ Ančhucqui ana wal kamaña eccu, Jesucristužquin macjatz waquiziča. Nekztan učhum listuž cjee, sufrizjapa. ¹⁴ Tii muntuquiz kamcan ana wiñaya tjurñi wajtchizčhumča. Pero učhumqui arajpach watjaž ojkzjapa ancha tjewža. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sirwican učhumqui tirapan Yoozquin honora tjaaz waquiziča. Jalla nuž honora tjaacan wilana cuntaž cjequiča. JaziQUI učhumqui persun atžtan “Yoozqui honorchizkaj cjila”, cjican chiiz waquiziča. ¹⁶ Nižaza ančhucqui zuma paaznaca panž paa. Nižaza parti jilanacžtan ančhuca želinchizquiztan jama tojna. Nekztan ančhucaž zuma kamtiquiztan cuntintu cjequiča Yoozqui.

¹⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cazpanča, nižaza ninacž jaru cjee. Ninacaqui ančhuc cuitiñiča. Nižaza nii icliz irpiñinacaqui, jaknužt criichi žoñinaca cuitiñizlaja, jalla nii Yooz yujcquin cuenta tjaastanča. Ančhuc zuma kaman, irpiñinacaqui cuntintuž ančhuc cuitaquiča, ana llaquizcu. Ančhucqui ančhuca irpiñinacžquiz llaquiskataquiz niiqui, anapanž cusa cjesača ančhucaltajapaqui.

¹⁸ Wejtnacaltajapa Yoozquiztan mayizina. Wejrnacqui zuma kuztanpan kamuča. JaziQUI wejtnaca kuzquiz ana zinta uj cjuñuča. Chjulu paacanami zuma lijituma kamz pecuča. ¹⁹ Nižaza wejtnacaltajapa mayizinalla, ančhucaquin wilta apura tjonzjapa, ana iya atajta cjisjapa.

²⁰⁻²¹ Yoozza žoñinacž kuznaca walikaz cjiskatñiqui. Jalla niiqui učhum Jesucristo jiliriž ticziquiztan jacatatskatchiča. Jesucristučha učhum chawjc Awatiriqui uuzanaca itžñižtakaz. Niiqui persun ljocžtan ew acta ut'aychiča wiñayjapa.

Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchizpankaj cjiskatla, niž kuzcama kamzjapa. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui učhum yanapla, zuma obranacami paazjapa, nižaza zuma kamzjapa. Ančhucaž zuma kamtiquiztan Yoozqui cuntintu cjequiča. JaziQUI Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

²² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocuča, weriž chiizinta taku zuma kuztan nonznaquiča. Tsjii kjaž takunaca tii cartiquiz cjiyrch-inča. ²³ Učhum Timoteo jilaQUI carsilquiztan liwriitača. Jalla nii

ančucaquiz maz pecučha. Timoteoqui tekz waj tjonaquiz niiqui, niižtan wejttan ančucaquin cherzñi okačha.

²⁴ Tjapa icliz irpiñinacžquin tsaanžinalla. Nižaza tjapa Yoozquin cri-ichi zoñinacžquiz tsaanžinalla. Nižaza Italiaquiztan tjoñi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquičha.

²⁵ Yoozqui tjapa ančucaquiz zumapanj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

LA CARTA DE SANTIAGO

¹ Wejrtčha Santiaguqui. Wejrqui Yooz Ejpž, nižaza Jesucristo Jilirž mantitacama okiñ žoñtčha. Ančhucqui Israel wajtchiz žoñinacacui tjapa nacionquin wichanžičha. Ančhucacuin saludos apayžcučha tii car-tiquiz.

PRUEBANACZ PUNTU

² Yoozquin criichi jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kaman tjapa-man pruebanacaž žejlčha. Chjulorami tsjii prueba tjonacuiž niiqui, ancha cuntintuž cjee. ³ Yoozquin tirapan kuzziz cjen, čjul prue-banacami atipacuičha. Nižaza Yoozquin juc'anti kuzziz cjisnacuičha. Nekztan juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjisnacuičha. ⁴ Nižaza tirapan Yoozquin tjurt'aquiz niiqui, Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjis-nacuičha. Zuma ligitum žoñipan cjisnacuičha.

⁵ Pruebanacaž amquiz tjonacuiž niiqui, nekztan am kuz turwayz-naquiz niiqui, Yoozquin juc'anti mayiza, Yooz jicz puntu zuma zizñi cjisjapami, nižaza nii pruebanaca atipzjapami. Yoozqui ancha zu-mačha. Jakziltat mayizaja, jalla nii žoñžquiz Yoozqui zuma yana-pasačha. Niž okzñi kuzziz cjen, ana ujžcu yanapasacčha, pruebanaca atipsjapa. ⁶ Yoozquin mayizican tjapa kuztan mayizizpančha. Ana paysnakñi kuzziz mayiziz waquizičha. Paysnakñi kuzziz cjesaž niiqui, tjamiž chjichta kjaz ljoikižtakaz cjesačha, awizaqui Yoozquin kuzziz, awizazti ana Yoozquin kuzziz. ⁷⁻⁸ Nii payznakñi žoñiqui pizc kuzzizza. Jalla nižtiquiztan pizc kuzziz mayizan, ana nonžta cjesačha. Yoozqui nii žoñžquiz ana yanapasacčha. Nižaza nii pizc kuzziz žoñiqui anaž pinziz waquizičha, “Yoozqui wejtquiz yanapacuičha”, cjicanaqui.

⁹ Jilanaca, cullaquinaca, yekjapa Yoozquin criichi žoñinaca pori-nacačha. Nii žoñiqui Yoozquin criichiž cjen, Yooz maati cjissičha. Nižaza arajpachquin okaquičha, walikaz kamzjapa. Jalla nižtiquiztan cuutintu-panž cjis waquizičha. ¹⁰ Jakzilta Yoozquin criichi žoñit ricachuquiztan porilla cjisnasaž niimi, cuntintupankaz cjis waquizičha. Nii žoñiqui tirapan Yooz maatičha. Tsjii pastuqui tsjii pacamakazza zuma pjajk-jallchizqui. Nekztan niž pjajkjallaqui k'alaž choočha. Pjajkjallažtakaz tsjii timpupankaz ricachu cjesačha žoñiqui. ¹¹ Tjuñiž kjaki siyanaqui pastu pjajkjallanacacui k'ala choočha. Nekztan nii pjajkjallanacacui katčha. Anaž iya c'ajčha. Nižtakaz ricach žoñinacacui tsjii timpukaz ricu kamčha. Ricachu kamcan tiripintit porinsnasačha.

UJ PAAZ PUNTU, YOOZ PUNTU

¹² Chjul prueba tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižta tjurt'aquiz niiqui, cuntintuž cjequičha. Yoozqui nii zuma tjurt'iñi kuzziz žoñinacžquiz ancha zuma kamaña tjaačha. Nuž Yoozqui com-promitchičha nižtan munazican sirwiñi žoñinacžquin. ¹³ Jakziltat uj paaz pecčhaj niiqui, anapanž Yoozquin culpasačha, “Yoozqui wejtquiz ujquin tjojtskatž pecčha” cjicanaqui. Yoozqui ana jakzilta žoñimi ujquiz tjojts munčha. Nižaza Yoozqui uj paazqui anapanž persuna pecčha. ¹⁴ Žoñinacž persun kuzqui ana zuma uj paaz pecčha. Nekztan uj paazquin ojčha. ¹⁵ Chjulorami žoñinacacui ana zuma kuzcama kamčhaj

niiqui, ujquinpanž chjichtača. Nižaza jakziltami uj paañipan kamčhaj niiqui, wiñaya castictaž cjequičha.

¹⁶ Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, ana incalltaž cjee. ¹⁷ Yoozqui zumapanča, nižaza lititumapanča čjulquiztanami. Tjappacha zumanacaqui Yoozquiztanž tjonča, tjapa zumanacača tsewcta Yooz Epiž tjaataqui. Yoozqui tjuñimi jiižmi paachiča. Ninacž kjanaqui awisac zuma kjanča, awisac tsjirquiz weeztača. Yoozti anača nižta, zumapankazza. Anapan žoñi ujquin tjojtskatž pecča. ¹⁸ Yoozqui zuma kuztan učumnacaquiz niž maati cjiskatchičha. Yooz werar taku criičiž cjen, učumnacaqui Yooz maatinaca cjissinčhumča. Jalla nižtiquiztan učumnacaqui parti criiči žoñinacž tuqui Yooz maatinaca cjissinčhumča. Jalla nužupanča Yooziž pinsitaqui.

YOOZ TAKUNACA CATOKZPANCHA

¹⁹ Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Yooz taku nonzjapa listu cjee. Ančuca kuzquiz čjulu chiizmi tjonžaja, jalla nii chiizqui zumpacha tantiižcu, chiiz waquiziča. Tižakaz cjiwča, anača orallac žawjzqui. ²⁰ Oralla žawjñi žoñinacaqui parti žoñinacžquiz anaž yanapi atasača Yooz kuzcama kamajo. ²¹ Jaziqui ančuqui ana zuma kamañanacquiztan jayta. Anča uj paaznaca žejlča. Tjapa uj paaznacquiztan jayta. Nekztan humilde kuzziz Yooz tjaajinta taku zumpacha catoka. Nii Yooz takuqui ančhucž liwriyasača.

²² Yooz takuqui anača nonžñeeka nonzqui, antiz catokspanča, ana persunpachquiz incallta cjeajajo. ²³ Yooz taku nonžcu jakzilta žoñit nii Yooz tawkcama ana kamčhaja, jalla niiča ana zuma žoñiqui. Tižtaž nii žoñiqui. Nii žoñiqui ispiwjquiz persun yujc cheržcu, ²⁴ ojčkča. Nekztan nii cheržta yujc tjažta. Nižtaž nii Yooz taku nonžñeeka nonžni žoñiqui. Yooz taku nonžcu, Yooz taku tjažta; ana nii Yooz tawkcama kamča. ²⁵ Yekjap žoñinacazti tjapa kuz nonža Yooz zuma liwriiñi taku. Kuzquiz chjojča. Nonžcu, ana tjažta, niicamaž kamča. Jalla niž zuma kamtiquiztan Yoozqui nii žoñžquiz wintissa, tsjan walikaz kamajo.

²⁶ Jakzilta žoñit “Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui” čiičhaj niiqui, niž atquiztan čiičhiž cuitazla. Anaž niž ata cuitasaquž niiqui, persunpachaž incallča. Inapankaz cjiča, “Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui”. ²⁷ Jakzilta žoñit Yooz tawkcama zuma kamčhaj niiqui, t'akjir wajchallanacami žewallanacami yanapaquičha. Nižaza ujchiz žoñi irata anaž kamasacha. Jalla nii žoñiča Yooz tawkcama zumaž kamñiqui. Jalla nii žoñiča Yooz Ejpž yujcquiziqui ana ujchizqui.

2

JILANACZQUIZ ANACHA PJALI PJALI CJISQUI

¹ Wejt jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliriča anča honorchiz Yoozqui. Ančhucqui nii Jesucristo Jiliržquiz kuzziz kamcan, tjapa jilanacžtan kuz chicata chjits pecsa. Anača pjali pjali cjisqui. ² Jalla tuž nonžna. Ančucaž ajcziž cjen pucultan žoñinacaqui tjonačhani. Tsjiiqui ricachuča, kor surtijanacchiz, nižaza anča zuma zquitchiz. Tsjiizti porillača, tsjel zquitchiz. ³ Nekztanaqui ančhucqui ricachukaz zuma atintačhani, “Tucquin julzna” cjican. Nii porill žoñžquizzti, “Nekzillakaz tsijtsna” cjičhan, už “Zana latullakaz julzna” cječhaj. ⁴ Nuž cjequiz

niiqui, niwjtanaqui pjaliz cjiicjiicha. Tjapa jilanacaztan ana chicata kuz chjitcha. Ana zuma kuzziz cjen, niža cjiicjiicha ančhucqui.

⁵ Nonžna, wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca. Tii muntuquiz Yoozqui pori žoñinaca illziča, nižžquin ancha kuzziz cjeajajo. Nižaza Yoozqui tsjii taku tjaachiča, tuž cjican: “Wejtquin kuzziz žoñinacaqui wejtta chicaž kamaquiča. Nižaza jilirižtakaz wejtta chicaž mantaquiča”. Jalla nii taku tjaachiča, nižtan zuma munaziñi žoñinacžquiz. Jaziqui nii Yoozquin kuzziz pori žoñinacaqui nii tjaata taku tanznaquiča. ⁶ Ančhuczi pori žoñinaca ana rispitcha. Ricachukaz rispitcha. Pero ricachu žoñinacaqui ančhuc juc'anti langzkatča. Nižaza jilirinacž yujcquiz ančhuc chjitča, multanaca pacajo. ⁷ Nižaza ricachunacaqui Jesucristuž quintrana zuma chiichiča. Pero zuma Jesucristuž cjen učhumqui cristiano cjita tjuuchizčhumča.

⁸ Jilanaca, cijirta zuma Yooz takuqui tuž cjiča: “Jaknužt persunpachquiz okžñamžlaja, jalla niža okžni kuzziz cjiistanča žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz”. Niicama kamcanaqui zuma kamsa. ⁹ Pero pjali cjiicjiiñinacazti uj paača. Yooz tawk quintrana paača. Jalla nii kjanapacha zizkatča Yooz takuqui. ¹⁰ Jakzilta žoñit tsjiillapan Yooz mantita ana cazzaj niiqui, ujchizpanča. Parti mantitanaca cazziž cjenami Yooz lii quintrana paachiča. Jaziqui castictaž waquiziča. ¹¹ Yoozqui tuž mantiča: “Anača adulterio paazqui”. Nižaza nii Yoozpacha mantiča: “Anača žoñi konzqui”. Adulterio ana paachi cjenami, jakzilta žoñit žoñi cončhaj niiqui, uj paača. Yooz lii quintraz paača. ¹² Yooz takuqui Cristuž puntu zakaz chiča. Cristuča učhum liwriiñiqui. Liwriita žoñinacaqui čhjulu paacanami chiicanami zuma munaziz waquiziča. Jakzilta žoñit ana nuž kamčhaj niiqui, casticta cjequiča. ¹³ Nižaza jakziltat ana okžni kuzziz kamchižlaj niiqui, casticta cjequiča. Yoozqui nižžquiz ana zakaz okznaquiča. Pero jakziltat okžni kuzziz kamchižlaj niiqui, juyzuquiz liwriita cjequiča, ana casticta cjequiča.

YOOZQUIN KUZZIZ KAMZ PUNTU

¹⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, jakzilta žoñit ana zuma kamčhaja, niiqui inakaz chiča, “Yoozquin kuzziztča wejrqui” cjican. Nuž ata alaja chiyan, ana liwriita cjesača. ¹⁵ Nonžna. Tsjii jila cjicu už tsjaa cullaqui cjicu ana zquitchizlaja, nižaza ana čhjerchizlaja, jalla nižžquiz yanapz waquiziča. ¹⁶ Nii t'akjir žoñi cheržcu tsjiiqui ančhucquiztan cječhani, “Walika okalla amqui, am curpu anam čh'uñuri naykataquiča; nižaza anam čhjeri eckataquiča” cjican. Pero ana čhjulumii nii t'akjir žoñžquiz yanapčhaj niiqui, ina chiita tawkžtankaz okža. Nii pori žoñiqui pachpa t'akjirikaz žejlča. ¹⁷ Pori žoñžquiz ana yanapčhaj niiqui, inapanikazza Yoozquin criitaqui. Nii ana yanapñi žoñiqui ana Yooz kamañchizqui. Inakaz pinsiča, “Yoozquin kuzziz žoñtča wejrqui” cjicanaqui.

¹⁸ Yekjap žoñinacaqui cječhani, “Tsjiiča Yoozquin kuzzizqui. Tsjiizti zuma kamañanacchizqui”. Pero wejrqui cjiwčha, ana zuma kamčhaj niiqui, čjaknužt Yoozquin kuzzizqui tjeeznasajo? Anapanž tjeezni atasča. Zuma kamcan, Yoozquin kuzzizqui tjeeznasča. ¹⁹ Zinta Yoozpankaz žejlča. Ančhucqui nii zinta Yoozquin criiča. Nii walikazza. Pero zajranacami “Zinta Yoozpankaz žejlča” jalla nuž zakaz zizza. Jalla nuž zizcu, Yooz casticz tjuñi eksniča. Pero Yoozquin eksni cjenami ana

Yooz mantitacama kamz peccha nii zajranacaqui. ²⁰ Ana zuma kamcan, jakziltat “Yoozquin kuzziztcha” cjican chiičhaja, jalla niiquei inakaz nižta chiiča. Zumzuča niiquei. Yoozquin kuzziz puntu zizni cjisjapa, tuž nonžna. ²¹ Abraham, ućhum tuquita atchi ejpqui, Yooz mantitacama ojkechiča. Tsjii nooj Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča tuž cjican: “Abraham, am zinta majch, Isaac cjita, wilanažtakaz jawkwaquiča”. Yoozqui nuž mantichiž cjenacui, Abrahamqui niiz kuzquiz nii mantita payitača. Pero niiz majch Yoozquin wilana ljoktawk cjen, Yoozqui Abrahamžquiz atajchiča, nii zinta majch ana conajo. Jalla nuž Yooz mantitacama kamtiquiztan, Abrahamqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. ²² Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantitacama zuma kamchiča. Nižaza zuma kamchiž cjen Abrahamqui tjeziča, Yoozquin kuzzizpanča, nii. Nekztan Yooz mantita cazziž cjen, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissiča. ²³ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Yoozquin kuzzizpanča Abrahamqui. Nekztan Yooz yujcquiziqui Abraham ana ujchiz nižaza zuma cjissiča”. Abrahamž kamtiquiztan ućhumqui zizza, nii Yooz takuča zuma razunaqui. Nižaza Abrahamqui “Yooz amigo” cjita tjuuchiztača.

²⁴ Jaziqui anćhucqui zizza, zuma kamcan, Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjesača, nii. Ana zuma kamcan, ata alajakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztcha” cjicanaqui. Juńta kuzllakaz criyanaqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizpanikaz žejlča. ²⁵ Nii puntuquiztan tsjiillazakaz cjiwča. Naa Rahab cjiti putirii maataž puntuquiztan cjuńzna. Naaža wajtquiziqui pucultan Israel žońinacaqui cuchanžquitatača awayt'izjapa. Naa žonqui nii pucultan Yooz partir žońinaca zuma atintichińča. Nekztan ana conta cjeajo nii žońinaca yekja jiczquin cuchanchińča. Atipasńi yanapchińča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjissinča, nižaza zuma kuzziz, naaž zuma kamchiž cjen. ²⁶ Tsjiiillazakaz cjiwča. Tsjii žońiiquei ticžcu, animu ojkeča, janchi inakazza. Nižtapachaž tsjii ana zuma kamńi žońiiquei ticzižtakaz žejlča. Ana žejtz wirchizza. Inakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztcha” cjicanaqui.

3

ATZTAN CHIIZ PUNTU

¹ Wejt jilanaca, wacchi žońinaca anaž tjaajińi cjis waquiziča. Tjaajińi žońinacaqui Yoozquiz cuenta tjaastanča. Nekztan ana zuma tjaajinchizlaja, niiquei yekja žońžquiztan juc'anti castictaž cjequiča. Nii zizzinćhucča anćhucqui. ² Tjapa žońinacaqui ujnaca paača. Jakzilta žońit persun chiitiquiztan ana ujchizlaja, jalla nii žońiča ancha zuma panqui. Persun chiiz zumpacha ewjasauiz niiquei, jalla nekztan tjapa niiz curpuzakaz ewjasńi atasacha, ana uj paazjapa. ³ Nonžna. Tsjii frenžtan cawalluqui irpita cjesača, yawchi žońž pecta jaruqui. ⁴ Nižtazakaz žońinacaqui tsjii kolta tuńžtan pajk warcumi chjitsa, pjursanti tjamiž cjenami. Tsjii warcu joojoońi žońimi jakzi pecanami tuńžtan nii warcu chjichasača. Kjažta kolta tuńžtanami pajk warcumi joojowasača. ⁵ Nižtazakaz tsjii kolta ujmi wacchi muntinaca tjaapznasača. Nižtazakaz ućhum chiińi atami kjažta koltalla cjenami, niiz chiitiquiztan ancha mantiz atasacha. ⁶ Tsjii uj peekztažtakazza tii atauqui. Tii atauqui ćjul anawalinacami chiyasača. Tii ataž cjen persunpacha ana zuma kamča. Nižaza tii ataž cjen yekja žońinacžquiz ana zuma

kamkatčha. Tii atazakaz ajriž jaruqui chiičha. ⁷ Tjapa animalanacami nižaza tjapa wežlanacami žoňž mantuquizpanikaz cjesačha. ⁸ Antiz anaž jec žoňimi persun chiiñi ata manti atasacha. Tii ana wal ataquí anaž jaknuž mantichuca. Tii ataquí ana wali chiiž pecñipančha. Tsjii wininožtakazza tii uchum ataquí. ⁹ Uchumqui tii atžtan chiican Yooz Ejpž tjuu aynakiñčhumpančha. Yooz Ejpqui žoňi paachičha niž irata kuzziz. Nižaza tii atžtanpacha chiican Yooziž paata žoňinaca laykiñizakazza. ¹⁰ Tii atačha zuma ana zuma chiiñiqui. Jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta chiičhiizqui anawalipančha. ¹¹ Tsjii zuma wijiñquiztan zuma kjaztan nižaza chjonanchi kjaztan anaž lewasačha. Anapanž tsjii wijiñquiz pizc punta kjaz želasačha. ¹² Nižtakaz tsjii tujquin mazk'a kjaztan nižaza ch'uyi kjaztan, jalla nii pizc punta kjaz ana želasačha. Nižtakaz tsjii muntiquiz tsjii punta frutapankaz pookñičha. Pizc punta fruta anaž pookasačha. Nižaza tsjii ch'uyi tuquiztan mazk'a kjaz ana cooznasačha.

¿JECT YOOZ TAWK JARU KAMÑI ŽOŇI?

¹³ Jaziqui jakziltat Yooz taku zuma zizzaj niiqui, zumaž kamspančha. Nii zizñi žoňiqui humilde kuzziz zuma kamaña tjeez waquizičha. ¹⁴ Jakzilta žoňit anawal iñiziñi kuz tjeezaja, nižaza persunpacha tucquin cjis pecñi kuz tjeezaja, jalla niiqui mit kuzzizpančha. Nižaza nii ana zum žoňiqui “Yooz taku zizintčha” cjicanami, Yooz tawk jaru ana kamčha. ¹⁵ Nii žoňž kamañaquí anačha Yoozquiztanaquí. Antiz žoňžquiztanpankazza. Žoňž kuzquiz pinsitanac jaručha nii kamañaquí. Zajražquiztan tjončha. ¹⁶ Jakzilta žoňit anawal iñiziñi kuzzizlaja, nižaza tucquin cjis pecñi kuzzizlaja, jalla nii žoňž cjen ch'aasnacami nižaza tjapaman ana wali kamznacami žejlčha. Nižaza jakzilta žoňit Yooz Epiž kamañchizlaja, jalla niiqui zumapankaz kamčha. ¹⁷ Nižaza niiqui pasinziz kuzziz cjen, žoňinacžtan zuma kamčha. Nižaza parti žoňž razunanaca nonža. Nižaza nii zuma kamañchiz žoňičha okzñi kuzzizqui. Jalla nii žoňiqui zuma kamañanac jarupanž kamčha. Nii žoňiqui ana pjali cjiicjiñi kuzzizza. Antiz zuma kuzzizza. ¹⁸ Jakzilta žoňit pasinziz kuzziz žoňinacžtan kamčhaja, jalla niiqui zuma kamčha, nižaza parti žoňinacžquiz zuma kami yanapčha.

4

MAYIZIZ PUNTU

¹ ¿Jequiz cjen chjaawjkatas žejljo? ¿Jequiz cjen ch'aas žejljo? Ančhuc ana zuma kuzziz cjen žejlčha niiqui. Ančhuca ana zuma pecñi kuzqui mantiz pecčha. ² Ančhucaž pectanaca ana žejlčha. Nekztan ančhucqui kichassa, žoňi conañcama. Nižaza yekja žoňž cusasa zmassa. Nii zmasta cusasa ana cunsiqui atžcu, nekztan chjaawjkatassa, nižaza kichassa. Ančhucaž pectanaca cunciczjapaquí, Yoozquiztan ana mayiziñčhucčha. Jalla nižtiquiztan ančhucaž pectanaca ana žejlčha ančhucalta. ³ Nižaza ana zuma mayizan, ančhucaž mayizitaquí ana nonžtačha. ¿Kjastiquiztan ana nonžtajo? Ančhucqui ana zuma kuzquiztan mayizichinčhucčha. Persun kuzcamakaz kamzjapa mayizichinčhucčha. Nekztanaquí anapan nonžtatačha. ⁴ Yoozquiztan quejpsñi kuzziz jilanaca. Ana nižta cjee. Ujchiz žoňž kamañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintračha ančhucqui. ¿Nii ana ziz ančhucjo? Jakzilta žoňit ujchiz žoňž kamañquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintraž cjišičha nii žoňiqui. ⁵ Anaž inapampa tuquita Yooz cijirta takuqui tuž cjičha, “Yooz Ejpqui uchum kuzquiz niž Espiritu

Santo cuchanžquichiča. Nii Yooz Espíritu Santuqui ancha pecčha, uchumqui Yoozquin alaja kuzziz cjisjapa, jalla nii". ⁶ Anchucaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa, Yoozqui juc'anti yanapasača. Nižaza Yooz takuqui cjiča, "Yoozqui humilde kuzziz žoñžquiz yanapñipanča. Pero mita kuzziz žoñž quintrapanča Yoozqui". ⁷ Jaziqui Yoozquin kuzziz cjee. Niiž mantuquiz cjee. Zajraž ančhuc ujquiz tjojtskatz pecanami, Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjee. Nekztanaqui ančhucaquiztanaqui zarakaquiča nii zajraqui. ⁸ Yoozquin macjata. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz macjatžcaquiča. Uj paañinaca, anchucqui uj paaz eca. Pizc kuzziznaca, Yoozquin tjapa kuzziz cjee. ⁹ Nižaza uj paažcuqui, llaquita cjee. Kaacan ančhucaž paata uj paja. Uj paažcuqui, anača chipsqui. Juc'ant llaquizizza. Anača cuntintu cjisqui. ¹⁰ Yooz Jilirž yujc-quiziqui humilde kuzziz cjee. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz honorchiz cjiskataquiča.

ANACHA JILANACZ QUINTRA CHIICHIZQUI

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjižžquinami tsjaaquinami anača quintra chiizqui. Nižaza anača quintra chuchqui. Jakziltat jilanacž quintra chiyačhaja, už cullaquinacž quintra chiyačhaja, jalla niiqui Yooz mantita jaru ana kamča. Yooz mantitaqui tuž cjiča, "Porapat zuma munazizza". Nii mantitacama ana kamaquiz niiqui, nii mantitaqui ana waližtakaz nayaquiča. Nižaza nii Yooz mantita anal pecuča cjiča. ¹² Tsjiipankazza ultim mantiñi taku tjaachiqui. Yoozza niiqui. Jalla niizakazza ultim juezqui. Jaziqui nii Yoozqui žoñinaca arajpachquin chjichasača. Nižaza infiernuquin chjatkatasacha. Jaziqui anchuczti anaž jecmi arajpachquinami infiernuquinami ojkkatasacha. Jaziqui ančhuca jilanaca anača pjalz peczqui.

TII MUNTUQUIZ ŽOÑŽ ZETI PUNTU

¹³ Tsjiilla cjesača. Nonžna. Yekjap žoñinacaqui anchucaquiztan ancha chawjcwa amtiñiča, tuž cjian: "Tonji jakat watja okača. Nii watja irantižcu, cusasa campiyan, paaz cancan zumal kamača tsjii wata intiru". Nuž cjiñiča. ¹⁴ Nižta chiižcumi, anapanž zizza nii žoñiqui, jaknužt kamačhaja, čjulut watačhaja, jalla nii. Yoozpankazza tjappacha mantiñiqui. Ćčjulu iratat ančhuca žejtž? Kuyižtakazza žejtžqui. Tsjii kuyiqui jecžcu tsjii upacamapankaz tjenča. Nekztanž katča. Nižtapachazakazza žoñiqui. Tsjii upacamapankaz tii yokquiz žejtčha. ¹⁵ Jaziqui tuž chiiž waquiziž, "Yooz munanaqui, žetača. Nekztan Yooz munanaqui langznača, nižaza čjulumi paača, nižaza ojklayača". Jalla nuž chiiž waquiziča. ¹⁶ Antiz yekjapaqui ančhucaquiztan chawjcwa amtiñi kuzziz chiiča, ana tjapa čjulumi zizcu. Jalla nižta mit kuzquiztan chiižqui ana walipanča. ¹⁷ Jakziltat Yooz kuz zizzaj niiqui, Yooz kuzcama kamz waquiziča. Ana nii Yooz kuzcama kamčhaj niiqui, uj paača.

5

RICACHU ZONINACZ PUNTU

¹ Ricachunaca, nonžna. Ančhucaquiz ana walinacaž tjonaquiča. Nii zizcu, kjawcan kaacan žejlz waquiziča. ² Ančhuca cusasanacaž mokaquiča. Ančhuca zuma zquitinaca kjuriž lujlaž cjequiča. ³ Ančhuca juntjapta korinacami paaznacami inapankaz cjequiča.

Ančhucqui ančhuca wacchi paaznaca ana gastichinčhucča, zuma kamtanaca paazjapa. Jaziqui ančhuca ana okzñi kuzziz cjen casticta cjequiča. Nižta cjenami ančhucqui tira juc'anti paaznaca juntjapča. ⁴ Ančhuc ricachu patrunanacaqui ančhuca piyunanaca juc'anti langskatchinčhucča. Ančhuca pastunaca zkalanaca ajzkatchinčhucča, “Cusa pacaž” cjican. Ultimquiziqui koloculla pacchinčhucča. Nii incallta piyunanacaqui ančhuca quintr quijchiča. Yoozpachača nii piyunanacz quijta nonziqui. Jalla Yoozza walja azzizqui. ⁵ Ančhuc ricachu patrunanacaqui, tii muntuquiz ancha cusasanacchiz kamiñchucča. Chjuluz pectanacami žejlča ančhucaltaqui. Jaziqui tsjii cjew animalažtakaz cjsinčhucča. Zoñiqui cjew animala illza conzjapa. Nižtapacha Yoozqui ančhuc illziča casticta cjisjapaqui. ⁶ Ančhucqui ricachu patrunanaca, ana ujchiz zoñinaca kuzinpan casticchinčhucča, conañcama. Nii zoñinacazti anatača ančhuca quintracqui.

PASINZIZ KUZIZ PUNTU

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ućhum pajk arajpach Jiliriz tjonzcama pasinziz kuzziz cjee. Zkal puntuquiztan cjuñzna. Tsjii zkala čjacchi zoñiqui chijñi tjonz tjewža, primer chijñi, taypi chijñi. Pasinzižtan tjewža, ima zkala ajz timpu irantižcan. ⁸ Nižtazakaz ančhucqui pasinziz kuzziz cjee. Arajpach Jiliriz tjonz tjuñiqui wajillača. Nekztan ana walinaquiztan liwriita cjequiča. Nii cjuñžcan, Yoozquin tira tjurt'ila. ⁹ Jilanaca, cullaquinaca, porapat anaž chuchasaquiča. Jakzilta zoñit chuchačhaj niiqui, Yooziž azquichtaž cjequiča. Nii azquichñi Yoozqui wajillaž tjonaquiča. ¹⁰ Jilanaca, tuquita Yooztajapa chiiñi zoñinacz puntu cjuñzna. Kjažta sufriz cjenami, Yoozquin tjurt'ichiča pasinziz kuztan. Nižtapacha cjee. ¹¹ Ućhumqui tuž cjiñčhumča, sufriz cjenami, “Yoozquin tjurt'ichi zoñinaca cuntintuž cjequiča”. Tuquiqui Job cjita jila želatča. Niiž quintu zizza ućhumqui. Jobqui pasinziz kuztan sufrichiča. Nižaza Yoozquin tirapan tjurt'ichiča. Jalla nii sufriz wattan, Yoozqui niiž zuma pinsita cumplichiča nii Job cjita zoñztajapa. Nižtapankazza Yoozqui zoñinaczquiziqui, ancha okzñi kuzzizpanča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tiiča chekanaqui. Anača inapampa Yooz tjuuqui chiichiizqui. Anapanča “Juro por Dios” cjican, chiichiizqui. “Iyaw” cjižcuqui, cumplispanča. “Anača” cjižcuqui, anača cjispanča. Werar chiizpanča, ana Yooziž casticta cjisjapa.

¹³ Jakziltat sufračhaja, jalla niiqui Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza cuntintu kamñi zoñimi Yooz wirsu itz waquizizča. ¹⁴ Nižaza tsjii laa zoñi želan icliz jilirinaca kjawz waquiziča. Nii jilirinacaqui asiitižtan kullcan, Jesucristo Jiliržquiz mayizaquiča, laa zoñi žetajo. ¹⁵ Yoozquin tjapa kuztan mayizaquiz niiqui, nii laa zoñi čhjetnaquiča. Jesucristo Jiliriqui nii laa zoñi žaazkataquiča. Nižaza nii laa zoñiqui ujchiz želaquiz niiqui, pertuntaž cjequiča. ¹⁶ Jakziltat zoñž quintr u paačhaja, jalla niiqui nii uj maztanča, “Am quintr tii uj paachin-pantča” cjican. Nekztan Yoozquin porapat mayizaquiča. Nekztan ančhucqui čhjetintaž cjequiča. Yoozqui tsjii zuma zoñiz tjapa kuztan mayizitaqui nonža. Jalla nekztan Yoozqui tjaaquiča nii mayizitacama. ¹⁷ Cjuñzna, Elías cjita jilž puntu. Ućhum iratača nii jilaqui, zoñikazza. Pero Yoozquin tjapa kuztan mayizichiča, ana chijnajo. Nekztan čhjep wata chicatchiž ana chijinchichiča. ¹⁸ Wiruñauqui Elías cjita jilaqui wilta

mayizichiċha, chijñi apayžcajo. Nekztan Yoozqui chijñi apayžquichiċha. Chijnan, zkalanacaqui wilta pookchiċha.

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii žoñiqui Yooz jiczquiztan zarakaċhani. Nekztan Yooz jiczquiztan zarakchi žoñžquiz tuž paljayz waquiziċha, “Ana zarakalla. Yooz jiczquiz cut’iscalla” cjican. ²⁰ Nekztan nii zarakchi žoñiqui niiž uj paaznaca ecaquiž niiqui, nižaza Yooz jiczquiz wilta quejpžcaquiž niiqui, jalla niiž wacchi ujnacquiztan pertuntaž cjequiċha. Infiernuquin ana okaquiċha nii žoñiqui. Jalla nii zizza anċhucqui.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

¹ Wejrtĉha Pedrutqui, Jesucristuĉ uĉta apostoltqui. Jalla niĉtquiztan anĉhucaguin tii cartal cjiĉrĉcuĉha. Anĉhucqui persun wajtquiztan wichanzinĉhucĉha wacĉhi yekja provincianac kjutĉni, Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia, jalla nii provincianacquin ojkchinĉhucĉha. Jakziquint ojkĉhaja, jalla nicju kamĉha; ana persun wajtquiz kamĉha anĉhucqui. ² Yooz Ejpqui anĉhuc illziĉha, niiz partiquiz cjisjapa. Niiz tuquita pinsita jaru anĉhuc illziĉha. Niĉaza Espĉritu Santuqui anĉhucaguiz zuma kamaĉhiz cjiskatchiĉha, anĉhuc Jesucristuĉ kuz-cama kamajo. Jesucristuĉ ticziĉ cjen anĉhuc ujnacaqui pertuntaĉha. Jaziqui anĉhucĉha Yooz wajtchiz ŉoĉinacaqui. Yoozqui anĉhucaguiz zumaj yanapt'ila, niĉaza anĉhucaguiz walikaj kamkatla.

EW KAMAĉHIZ PUNTU

³ Uĉhum Jesucristo Jilirĉ Yooz Ejpqui honorchizkaj cjila. Yooz Ejpqui zuma okzĉni kuzziz cjen uĉhumnacaquiz ew kamaĉa tjaachiĉha. Jesucristuĉ ticĉcu jacatattiquiztan Yoozqui uĉhumnacaquiz ew kamaĉa tjaachiĉha. Ew kamaĉhiz cjican uĉhumqui tjewĉa arajpachquin Yooz-tan chica kamzjapa. ⁴ Niĉaza ew kamaĉhiz cjican uĉhumqui Yooz tjaata irinsa tanznaquĉha arajpachquin. Uĉhum irinsaĉha arajpachquin Yooztan kamzqui. Anaĉ ĉjul anawalinacami neĉz ŉelasĉha. Nii Yooz irinsaqui uĉhumnacaltajapa ĉhojtaĉha. Jalla niĉtquiztan nii irinsaqui anaĉ jecmi akasaĉha. Tsjii ew zquitiĉui manchita cjesaĉha. Niĉaza tsjii c'achja pjaikjallaqui chooĉha. Anĉhuc arajpachquin ĉhojta irinsaqui ana niĉta cjesaĉha. ⁵ Arajpachquin anĉhucaltajapa tsjii anĉha zuma kamzqui tjacĉtaĉha. Jesucristuĉ tjonz tjuĉquiziqui nii zuma kamzqui tjeeĉta niĉaza tjaata cjequĉha. Pero anziĉui tii muntuquiz ŉelan, niĉaza anĉhuc Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui niiz aztan anĉhuc cuitaquĉha.

⁶ Jalla niĉtquiztan anĉhucqui zuma cuntintu kuzzizĉhucĉha. Pero tii anzta timpuquiz anĉhucaltaqui anawalinacaĉ tjonĉiĉ cjen llaquisaquĉha. Tii muntuquiz ŉelan anĉhucqui pruebanaca watĉha. Nuĉ cjenami Yooz Ejpĉha anĉhuc cuitiĉiqui, niĉaza liwriiĉiqui. Jaziqui cuntintuĉ cjee. ⁷ Anĉhuc kuzqui pruebanacĉtan yanztaĉha, ultimu Yoozquin kuzziz, ultimu ana Yoozquin kuzziz, jalla nii tjeeĉta cjisjapa. Jakzilat pruebanacĉquiztan sufranami tirapan Yoozquin tjurt'ichizlaja, jalla niĉta kuzziz ŉoĉiqui anĉha valorĉhiza, c'achja kor paazquiztan cjen juc'anti. ĉjul c'achjanacami anaĉ tjurĉha, akzĉnipanikazza. Korimi ujquiz t'azinta cjenaqui, jiĉnipanikazza. Nekztan pjalzĉniĉha ana walinaca. Pero zuma pjalĉta korimi ana tjurĉnipanikazza. Yoozquin kuzzizpan ŉoĉinacaqui anaĉha niĉtaĉtakaz. Antiz tjurĉnipanikazza. Anĉhucĉha Yoozquin lijitum kuzzizqui. Jalla niĉtquiztan Yooz Ejpqui anĉhuc zuma risiwaquĉha, niĉaza honoraĉ tjaaquĉha, Jesucristo wilta tjonz tjuĉquiziqui.

⁸ Anĉhucqui Jesucristuĉtan munaziĉha, kjaĉta ana ĉerĉĉcumi. Niĉaza ana ĉerĉĉcumi niizquin kuzzizza. Jalla niĉtquiztan anĉhucqui anĉha cuntintuĉ ĉipĉa. ŉoĉ ŉakunacĉtan uĉhum cuntintu kuz puntuquiztan ana zuma intintaskati atasaĉha. Niĉta cuntintu kuzqui Yoozpachaĉ ĉipskatĉha. ⁹ Anĉhucqui Yoozquin kuzzizpanĉha. Jalla niĉtquiztan anĉha zuma kamaĉhizza. Wiĉaya Yooztan walikaz kamĉha.

¹⁰ Yoozqui niiz okzñi kuzziz cjen ančhucaquiz yanapčha niiztan zuma kamajo. Učumnacaltajapačha nii Yooziž yanaptaqui. Jalla nii Yooziž yanaptaqui mazinchičha tuquita profetanacaqui. Nii Yooztajapa chiiñi profetanacaqui Yooztan kamz puntu walja istutiichičha nii puntu iya iya zizjapa. Walja kuzquiz pinsichičha tsjan zuma intintajo. ¹¹ Cristuž Espíritu Santuqui profetanacz kuzquiz zizkatchičha, jalla tuž: Yooziž cuchanzquita Cristuqui sufraquičha; nižaza sufriucu walja honorchiz cjequičha. Jalla nii puntunaca profetanacaqui zizkattatačha. Pero tsjan kjana ziz pecatčha, čhjulorat Cristo tjonaquejo, nižaza jaknužt niiz tjonz wataquejo? Jalla nii zizjapa ancha pinsatčha. ¹² Espíritu Santuqui tuquita profetanaczquiz Yooz pinsitanaca zizkatchičha, učumnacaquiz maznajo. Anatačha ninacztajapakaz nii zizkattaqui, antiz učumnacaltajapazakaz. Jaziqui anzta timpuquizkaz nii tuquita mazintaqui kjanapacha kjanzt'ičha. Liwriiñi Yooz taku paljayñi žoñinacačha nii puntunaca kjanzt'iñinacaqui. Espíritu Santuqui arajpachquiztan cuchanzquitačha, kjanzt'iñi žoñinaca yanapzjapa. Jalla nii kjanzt'ita puntuquiztanaqui arajpachquin žejlñi anjilanacami juc'ant intintazñi pecčha.

¹³ Jalla nii puntunacquiztan chiižcu, jalla tuž ančhucaquin chiižinz pecučha. Zumpacha tantiya, zuma razunžtan. Ewjt'iñi kuzziz cjee. Tjapa kuztan tjewža, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta zuma kamaña ančhucaquiz tjaaquičha Yoozqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiz. ¹⁴ Ančhucčha Yooz zuma cazñi maatinacaqui. Jaziqui zuma kamañchiz cjee. Ima Yooz maati cjican, tuquita ana wali paaz pecñi kuz jaru kamchinčhucčha. Yooz kamaña ana pajchinčhucčha. ¹⁵ Jaziqui, Yooz maati cjican, nižta ana wali pecñi kuz mantuquiz ana cjiskata. Anziqui čhjulu paacanami zuma kamañchizkaz cjee, jaknužt ančhuc kjawzñi Yoozqui zuma kamañchizpanžlaja, jalla nižta. ¹⁶ Yooz tawkw liwruquiz Yooz Ejpqui tuž cjičha: “Wejrqui zuma kamañchizpankaztčha. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz zuma kamañchiz cjee”.

¹⁷ Ančhucqui, Yooz maatinaca cjican, mayizičha, “Wejt Ejpčha” cji-can. Ančhucqui, niizquinkaz rispitan, tii muntu yokquiz zuma kamzpan waquizičha, arajpachquin ojkcama. Yooz Ejpqui ana illillžcu pjalznaquičha. Zapa mayniqui paatiquiztan jama pjalžta cjequičha. ¹⁸ Cjuñzna ančhucqui. Tuquiqui ančhucqui tuquita ejpnacaž tjaažinta kamañchiztačha. Inapankaz kamchinčhucčha. Jalla nii ana walñi kamañquiztan liwriitačha. Nii liwriiñiž puntuquiztanaqui tantiya. Anaž čhjul koržtanami, nižaza anaž paaztanami, nižaza anaž čhjul tucuziñi cusasanacztanami pacžcu, liwriitacha ančhucqui. ¹⁹ Antiz Jesucristuž ancha walurchiz ljocztan liwriitačha. Jesucristuqui conta cjissičha, walipunt uuza wilanažtakaz, zuma llumpaka. Jalla nižta zuma ljocztan ančhucqui liwriitačha. ²⁰ Ima tii muntu paacan Yoozqui Jesucristo utchičha, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca liwriizjapa. Anzta timpuquizkaz Jesucristuqui tjonchičha; ančhucaltajapa žoñi tucchičha. ²¹ Jesucristuž cjen ančhucqui Yoozquin kuzziz žejlčha. Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha; nekztan zuma honorchiz cjiskatchičha, ančhuc niizquin kuzziz cjisjapa, nižaza arajpachquin kamz tjewzñi kuzziz cjisjapa.

²² Jaziqui ančhucqui lijitum Yooz tawkwquiz cassinčhucčha Espíritu Santuž yanapchiž cjen. Jalla nuž Yooz tawkcama kamtiquiztan ančhuca

kuznacaqui ana ujchiz cjissičha Yooz yujcquiz. Nižaza parti cri-ichñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjissičha. Jalla nižtiquiztan tirapan porapat ancha tjapa kuztan zuma munaza. ²³ Ančhucqui užca nassi wawažtakaz ew kamañchizza. Ančuca ew kamañqui anača ticzi ejpnacžquiztan. Antiz žejtñi Yooz Ejpžquiztanča, niž taku catoktiquiztan. Yooz takučha ew kamañchiz cjiskatñi; nižaza Yooz takuqui wiñayjapa tjuraquičha. ²⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha:

“Tjapa žoñinacaqui pastunacžtakazza. Tjapa žoñinacž pajk obranacaqui pastunacž pjajkjallažtakazza. Tsjii timpukaz tjurasacha. Jaknužt pastunacaqui tsjii timpukaz žejlčhaja, jalla nižta tsjii kjaž watanacakaz žoñinacaqui kamčha; nekztan ticža. Nižaza pastunacž pjajkjallanacaqui ratulla choočha, jalla nižta irataž žoñiž paata pajk obranacaqui anaž tjurasacha. ²⁵ Pero Yooz Jilirž takuzti wiñayjapa tjuraquičha”.

Jalla nii Yooz takučha liwriiñi takuqui. Jalla nii liwriiñi taku ančucaquiz paljaytatača.

2

¹ Jalla nii taku catokžcu zuma kamañchizpan cjee. Tjapaman ana wali paaznaca eca. Nižaza pisc kuzziz cjicjismaca eca. Nižaza ana incallz pecñi kuzziz cjee. Nižaza ana zmazñi kuzziz cjee. Nižaza anawali chiichiiznaca eca. ² Ančhucqui Yooz taku ancha pecz waquizičha, jaknužt tsjii užca nassi wawaqui piz itz pecčhaja, jalla nižta Yooz taku pecñi kuzziz cjis waquizičha. Nekztanaqui Yooz taku juc'anti zizñi zizñi kuzziz cjen, juc'ant zuma kamañchiz cjisnaquičha. ³ Jesucristo Jiliriui zumapanča. Jalla nii naazinčhucča. Jaziqui Yooz taku juc'ant juc'ant zizñi cjee.

JESUCRISTUCHA CHEKAN MAZTAKAZ

⁴ Jesucristo Jiliržquiz macjata. Niičha ew kamaña tjaañiqui. Jesucristučha žejtñimi, nižaza žejtkatñimi. Jalla niičha, žejtñi maz cjitaqui. Žoñinaca nii maz ana pecchičha. Yoozti nii maz illzičha; nižtajapa ancha walurchizza. ⁵ Nii žejtñi maz cjita Jesucristuž cjen, ančhuczakaz Yooz žeti tanzinčhucča. Jaziqui ančhuczakazza žejtñi maznacžtakaz. Jaknužt maznacžtan kjuya pirkičhaja, jalla nižta Yoozqui ančhucatan niž kjuya kjuytažokaz cjičha. Ančhucča Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza ančhucqui t'akžtača Yooztajapa sirwiñi. Nižaza ančhucqui persun kuznaca Yoozquin tjaača ofrendanacžtakaz. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaž tjaata kuznaca asiptasacha. ⁶ Jesucristučha maz cjitaqui. Jalla nii puntuquiztan cijirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Wejrqui tsjii simint maz tjulznučha Sión cjita arajpach wajtquin. Jalla nii mazqui juc'ant chekanča tjapa parti maznacquiztan. Nii mazqui Yooziž illžtača, nižaza Yooztajapa wali walurchizza. Jequit nii walurchiz maz cjita Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninaqui anapanž amulasquičha. Anapanž inapankaz cjesacha”.

⁷ Maz cjita Jesucristuqui walja walurchizza, ančhuc criichinacžtaqui. Pero ana criichi žoñinactaqui nii maz ana walurchiztakaz nayčha. Cijirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Kjuyñi žoñinacaqui tsjii maz ana pecchičha. Jalla nii ana pecta mazpacha zuma chekan maz cjissičha”.

⁸ Nižaza cijirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Nii maz cjen žoñinacaqui t'ejžcu, ujquiz tjojtsnaquičha”.

Ana criichi žoñinacaqui Yooz taku ana juyzu paačha. Nekztan sufriskatapanž cjequičha. Jalla nižtajapa Yoozqui ninaca utchičha.

⁹ Pero ančhuczi anaćha nižta. Antiz ančhucqui Yooziž illztačha. Jaziqui ančhucčha Yooz maatinacaqui. Yooz Jiliržquiz sirwizjapa, t'akžtačha. Ančhucčha Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Jalla nuž cjisjapa illztačha ančhucqui. Nižaza ančhucqui illztačha Yooz ispantichuca obranaca paljayzjapa. Anawal zumchiquiz kaman Yoozqui ančhuc kjawzičha, niž ancha zuma jiczquiz luzkatzjapa, niž kjanquiz kamzjapa. ¹⁰ Tuquiqui ančhucqui anatačha Yooz watja. Anzičha Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Tuquiqui ančhucqui Yooziž ana okžtatačha. Anzičha Yooziž okztaqui.

JILIRINACZQUIZ RISPITA

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kamcan ančhucqui istrañiñčhucčha. Yooz wajtchiz žoñinacačha ančhucqui. Jaziqui chiižinžcučha, anawali pecni kuz ana juyzu paa. Nii anawali pecznacaqui ančhuca persun kuz animu quintrachha. ¹² Ana Yooz pajni žoñinacžtan kamcan, ančhucqui zumapan kama. Ana Yooz pajni žoñinacaqui ančhuca quintrachhiyačhani. Nižaza uj paañinacžtakaz ančhuc nayačhani. Jalla nižta quintrachhiicjiyanami, ančhucqui zuma kamz waquizičha, ninaca ančhucaž zuma paatanaca cherzjapa. Jalla nuž cheržcuqui ninacaqui Yoozquin honora tjaaquičha ultim pjalz tjuñquiziqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jesucristo Jiliržquiz sirwican tjapa žoñiž nombrita jilirinacžquiz casa. Chawc mantiñi jiliržquiz casa. ¹⁴ Nižaza niž cuchanžquita jilirinacžquiz casa. Nii jilirinacaqui cuchanžquitačha, anawali paañi žoñinaca casticajo, nižaza zuma paañi žoñinacžquiz honora tjajajo. ¹⁵ Yoozqui pecčha, ančhuc zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamcan, ančhucqui zumzu anawali kamañchiz žoñinacžquiz ch'ujuž cjiskataquičha.

¹⁶ Yooz liwriita žoñinaca cjičanaqui zuma kama. Pero liwriita cjičanaqui anaćha pinzizqui ana walinaca paaznacžquiz. Antiz zuma kama Yooz piyunažta. ¹⁷ Tjapa žoñinacžquiz rispita. Tjapa criichi žoñinacžtan zuma munaza. Yoozquin rispita. Nižaza chawc mantiñi jiliržquiz honora tjaa.

SUFRICAN YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

¹⁸ Piyunanaca, ančhucqui patrunanacž mantuquiz cjee, ninacžquiz rispitcan. Zuma kuzziz, nižaza okžni kuzziz patrunchizlaj niiqui, niž mantuquiz cjee. Nižaza ana zuma patrunchizlaj niiqui, niž mantuquiz zakaz cjee. ¹⁹ Tsji piyunaqui zuma langžni cjenami wjajttaž cječhani. Pero pasinziz kuztan awantiz waquizičha. Jalla nii piyunaqui nuž sufrican cjuž waquizičha, ničha ultimu Yooz piyunaqui, jalla nii. Jalla nuž sufrizcu zuma kuz tjeeža; nekztan Yooz yujcquiz ancha cuza cžitaz cjequičha. ²⁰ Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anawali paatiquiztan castictaž cječhani. Pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, žchjul honorat tjaata cjesajo? Pero zuma paatiquiztan sufriskattaž cjequiz niiqui, nižaza ančhucqui pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, Yooz yujcquiz honorchiz cjequičha. ²¹ Jalla nižta pasinziz kuzziz sufraquiz niiqui, kjana tjeeža, Jesucristuž žoñinacčhucčha, nii. Yoozqui ančhuc

kjawziĉha, zuma kuz tjeezjapa. Cristuqui anĉhuc laycu sufrichizakazza. Cristuqui sufrican ancha pasinziz kuz tjeeziĉha. Niĉta irata anĉhucqui sufrican, niĉtazakaz pasinziz kuz tjeez waquiziĉha. ²² Jesucristuqui ana zinta uj paachiĉha. Niĉza ĉjul anawal takumi ana ĉiichipanĉha. ²³ Cristuqui ŝoĉinacaĝ ĉ'aanita cjenami, anapan ĉjayĉiĉha. Niĉza Cristuqui sufrichi cjenami, anapan ŝoĉi kitz pecĉiĉha. Jalla niĉta sufrican Cristuqui zizziĉha, Yooz Ejppui nii anazuma ŝoĉinaca legali casticaquiĉha, jalla nii. Jesucristuqui zizziĉha, anawali ĉjicjiĉinacaĝ paatiquiztan jama casticta cjequiĉha, nii. Niĉza Yooz Ejppui zuma kuzziz ŝoninacĝquiz honora tjaaquiĉha. ²⁴ Jesucristupachaĉha persun curpuquiz uĉhum ujnacquiztan sufrichiqui, cruzquiz ĉ'awcta. Jalla nuĝ uĉhumnacalta laycu ticziĉha, uĉhumnaca anawali ujnaca ecajo, niĉza Yooz tjaata zuma kamañĉiz cjejajo. Jesucristuqui ĉjjoirichta ĉjissiĉha, anĉhuc ĉhjetinta ĉjisjapa anĉhuca ujnacquiztan. ²⁵ Tuquiqui anĉhucqui pasta uuzanacaĝtakaz ojklayatĉha. Anziĉui anĉhucqui Araj-pach Awatirĝquiz quejpcĉinĉhucĉha, anĉhuca kuz niĉz cuitita ĉjisjapa.

3

LUCUTJIŃI KAMZ PUNTU

¹ Maatakanaca, anĉhucqui persun luctakĝ jaru kama. Tsjii luctakanacaqui Yooz taku ana criiĉha, niĉza Yooz tawk jaru ana kamĉha. Pero anĉhuc criichin maatakanacaqui zuma kamaña tjeez waquiziĉha. Anĉhuca zuma kamaña tjeeztiquiztan, anĉhuca ana criichi luctakanacaqui Yooz taku criichiĝ ĉjeĉhani, anĉhuc ana ancha tawkĝtan atipĉiĝ ĉjen. ² Niĉza anĉhuca luctakanacaqui criyaĉhani anĉhuca zuma kamtiquiztan, niĉza anĉhuca rispitiĉi kamtiquiztan. ³ Zawncetan zquiti ist'asnacquiz anaĉha kuz tjaażqui. Persun c'achja ĉjiĉĉta ach ĉarquiz, niĉza zquiti ist'asnacquiz, niĉza ancha c'achja zquitinacquiz, jalla niĉtanacquiz anaĉha kuz tjaażqui. ⁴ Antiz zuma c'achja kamañanacquiz kuz tjaa. Humilde kuzziz, niĉza llan kuzziz ĉjee. Jalla niĉta kamañanacaqui Yooz yujcquiziqui walja walurchizza. Ni zuma c'achja kamañaqui tsjii zuma tjurĉi walurchiztakazza. ⁵ Tuqui timpuqui Yooz partir maatakanacaqui niĉta c'achja kamañĉiztaĉha. Nii maatakanacaqui Yoozquin kuzziztaĉha. Niĉza luctakĝ jaru ĉjiicjiĉitaĉha. ⁶ Jalla niĉta Sara ĉjita cullaquiqui Abraham ĉjita lucĝquiz cassinĉha, niĉzquiz "wejt jiliri" ĉjican. Anĉhucqui niĉta zuma kamañĉiz ĉjequiĝ niĉqui, Sara cullaca maatinacaĝtakaz cjequiĉha. Ana ĉjulquiztanami anĉhuca kuz turwayskata.

⁷ Luctakanaca, anĉhucaquin zakaz ĉiĉzinĉcuĉha. Anĉhucqui persun maatakanacĝtan zuma intintazĉi munaziĉi kuzziz kamaquiĉha. Yoozqui pucultan anĉhucaquiz niĉz zuma kamaña tjaachiĉha. Jalla niĉtiquiztan jaknuĝt persun maatakĝquiz rispitz waquiziĉhaja, jalla nuĝ rispitaquiĉha. Ĉjuñzna, luctakaqui maatakĝquiztan juc'ant azzizza. Persun maatakĝtan zuma kamz waquiziĉha, anĉhucaĝ Yoozquiztan mayizitanaca ana ina cjejajo.

SUFRIS PUNTU

⁸ Tsjiiĝtan zakal ĉjesaĉha. Tjapa anĉhucqui tsjii kuzziz kamaquiĉha. Niĉza criichinacpora zumaĝ munazaquiĉha. Niĉza okzĉi kuztan kamaquiĉha. Niĉza humilde kuztan kamaquiĉha. ⁹ Tsjiiżuĉi anĉhucaquiz anawali paachiĝ ĉjen ana niĉtapacha anawali tjepnaquiĉha. Niĉza

tsjiizuñ ančuca quintrā ch'aananami, ana nižtapacha niiž quintrā ch'aaquiča. Antiz niižtajapa Yoozquiztan mayizinaquiča, nii zuma cjisikatjapa. Yoozqui ančhuc kjawziča, zumanaca tanzjapa. Jalla nižtiquiztan ančuca quintrā žoñinacžtajapami Yoozquiztan mayizinaquiča, Yooz wintizta cjisjapa. ¹⁰ Yooz takuqui tuž cjiča:

“Jakziltat zuma kamañchizpan pecčhaja, nižaza cuntintupan kamz pecčhaja, jalla niiqui persun chiiñi ata ewjt'istanča, anawal taku ana chiizjapa, nižaza ana incallñi toscar taku ana chiizjapa. ¹¹ Nižaza jakziltat cuntintupan kamz pecčhaja, anawali paaznacquiztan zarakstanča; nekztan zumapan paastanča. Parti žoñinacžtan wali kamzjapa, jalla nižtiquiz kuz tjaastanča. ¹² Yooz Jiliriqui zuma kamañchiz žoñinaca cuitiča. Nižaza ninacaž mayizitanaca nonža. Pero Yooz Jiliriqui anawali paañi žoñinacž quintrāča.

¹³ Ančucaž zuma kamznacquiz kuz tjaachiž cjen, žject ančuca quintrā paasajo? ¹⁴ Pero ančhucqui zuma kamcan sufraquiž niñi, cuntintuž cjee. Yoozqui ančucaquiz honora tjaquiča. Nii quintrā žoñinacžquizimi ana eksna. Nižaza anaž jecžquiztanami kuz turwayskata. ¹⁵ Cristupankazza ultim Jiliriqui. Jalla nižtiquiztan Cristužquiz ančhucqui rispistanča. Nižaza ančhucqui listu tjaczi žela, ančucaž Yooztajapa kamz puntuquiztan chiizjapa. Tsji žoñi nii puntu pewcnaquizñi niiqui, zuma razunžtan kjaaz waquiziča. Humilde kuzziz nižaza rispitiñi kuzziz kjaaz waquiziča. ¹⁶ Zumaž kamaquiča. Nekztan ančuca kuzquiz anaž čjul ujmi cjuñznaquiča. Cristužquin kuzziz zumaž kama. Jalla nekztanaqui žoñinacaqui anaž ančuca quintrā čiyi atasāča. Ninacaqui ančuca quintrā čiyaquizñi niiqui, ultimu azaquiča ančuca zuma kamtiquiztan. ¹⁷ Ančhucqui walikaz Yooz munañpi jaru kamcan sufračhaja, wintizta cjequiča. Ana zuma kamtiquiztan sufraquizñi niiqui, jalla niča ana waliqui; anaž Yooz munañpi jaruča niiqui.

¹⁸ Jesucristuqui učhum ujnac laycu ticziča. Jalla nižtiquiztan učhum ujnac laycu ana iya ticz pecča. Zuma kamañchiz Cristuqui ana zuma kamañchiz žoñinacž laycu ticziča, ninacžquiz Yoozquin macjatskatjapa. Curpuchiz cjican contatača pero niiž animuqui tirapan žejtča. ¹⁹ Niiž espíritu animuqui chawctažtakaz espíritu animunacžquin ojkchitača Yooz puntu kjanzt'izjapa. ²⁰ Jalla nii chawctažtakaz espíritu animunacaqui tuquitanpacha Yoozquin ana cassiča. Noež kamta timpuquiz Yoozqui pasinziz kuzziz želatča nii tuquita anawali žoñinacžtajapa. Jalla nuž žejlcan Yoozqui Noežquiz tsji pajk kjuyaž cherchi warcu kjuykatchiča. Nekztan Yoozqui nii warcuquiz tsji quinsakal žoñinaca luzkatchiča, wacchi kjazquiztan žejtkatzjapa. ²¹ Jalla nii kjazqui bautismožtakaztača. Ančhuczakaz bautista cjican liwriitača. Ultim bautismuqui anaž curpu ajunča, antiz ultim bautismuča Yoozquin tjapa kuztan cjisqui, ujnacquiztan pertunta cjisjapa, paata ujnacquiztan ana iya cjuñzjapa. Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuž jacatatchiž cjen učhumqui liwriita cjesača. ²² Jesucristuqui jacatatžcu arajpacha ojkchiča. Jaziqui nicju Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča. Nekz žejlcan anjilanacami, nižaza jilirinacami nižaza poderchiznacami Cristuž mantuquiz žejlča.

4

¹ Cristuqui zoñž curpuchiz kamcan sufrichiča. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz sufrisjapa listo cjis waquiziča. Ančhucqui Cristužquiz kuzziz cjen sufraquiz niiqui, nižquin juc'anti macjataquiča. Nižaza uj paaznacquiztan juc'anti zarakaquiča. ² Jaziqui zuma kamaquiča, tii muntuquiz žejlcan. Yooz munañpi jaru juc'anti kamaquiča; anawali pecñi kuz jaru ana kamaquiča. ³ Ančhucaquiz cjiwča, ančhuca tuquita kamtaqui ana walitača. Nužquizkaj cjila nii anawal kamtaqui. Jalla nižta anawal kamtaqui ana criichi zoñinacaqui jutztaza. Ančhucqui zuma zizza nii anawal kamta puntu. Tuquiqui ančhucqui anawal kuz pinziz jaru ojklayatča; nižaza adulteriuquiz ojklayatča; nižaza čjul kuz pecta jarumi paatča, nižaza kuz katchi licatča, nižaza ancha pijstanaca paatča, nižaza mazinacžtan licz pecatča. Nižaza zoñž paata yooznacquiz rispitatča. Werar Yooz mantita quintrača niiqui. ⁴ Yoozquin kuzziz cjen, ančhuca kamtaqui anača iya nižtaqui. Jalla nižtiquiztan ančhuca tuquita mazinaca ančhucaquiztan istrañča, ančhucaž ana iya cumpant'ichiž cjen. Nekztan ančhucajapa iñarča. ⁵ Pero ultim pjalz tjuñquiz ninacaqui persuna anazuma kamtiquiztan Yoozquin cuenta tjaastanča, Yoozqui ticzi zoñinacami žejtñi zoñinacami ultimquiziqui pjalznaquiča, tii yokquiz jaknužt kamtčaja, jalla niit jama. Yoozqui listo žejlča zoñinaca pjalzjapa. ⁶ Tii muntuquiz žejlñi zoñinacžquiz liwriiñi Yooz takuqui paljaytatača, ninaca criyajo, nižaza liwriita cjejajo. Zoñž curpuchiz cjen criichinacaqui tjapa zoñinaca irata ticža. Pero ninacž animunacaqui Yooziž arajpachquin kjawžta cjen zumapan kamča Yooz irat kamañchiz.

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tii timpuqui otča, wajillaž tjappacha čjultakinacami tucuzinznaquiča. Pero ana kuz turwayzita cjee. Zuma pinsiñi cjee. Nižaza persuna kamz ewjazñi cjee, Yoozquin mayizican. ⁸ Jalla tužuča chekanauqui, porapat zuma munaziñi kuzzizpankaz cjee. Zuma munazican, parti zoñinacž ujnac puntuquiztan ana ancha cjuñasača. ⁹ Porapat ančhuca kjuyquiz zumapanž risiwasaquiča, ana paysnakžcu. ¹⁰ Yoozqui criichi zoñinacžquiz tjapaman zuma kamañanaca tjaača. Nii kamañanacchiz porapat yanapassaquiča, juc'ant zuma kuzziz cjisjapa. Nižta pecča učhum Yooz Jiliriui. ¹¹ Jakziltat paljayz kamañchiz žejlčaja, panž Yooz taku paljayz waquiziča. Jakziltat yanapñi kamañchiz žejlčaja, panž Yooz tjaata aztan yanapz waquiziča. Tjapa ančhucqui čjul kamañchizimi Yooz honora juc'ant waytiskatča, Jesucristuž cjen. Yoozqui wiñayjapa honorchiz cjila. Nižaza Yoozqui wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRUEBANACAZ TJONANAMI CUNTINTUZ CJEE

¹² Pecta jilanaca, cullaquinaca, anawal pruebanacaž tjonan ana tsuca. Ančhuc yanzjapakaz tjonča, Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzziz, ana tjurt'iñi kuzziz, jalla nii yanzjapa. Nižta pruebanacaqui panž želaquiča. Anaž istraña. ¹³ Jaknužt Jesucristuqui sufritchaja, jalla nižtazakaz ančhucqui sufraquiča. Jalla nižtiquiztan nižta pruebanaca tjonchiž cjen, cuntintuž cjee. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñquiz ančhucqui juc'anti cuntintuž cjequiča. Nekztan Jesucristuqui niž aztan niž honora tjeeznaquiča. ¹⁴ Cristužquin kuzziz cjen ančhuca quintra ch'aanita cjequiča. Pero ančhucqui cuntintuž cjee. Zuma Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejlča. Ančhuca quintra zoñinacaqui

Cristuž quintrā chiiċha. Anċhuczi Cristuž honora waytiċha. ¹⁵ Nonżna anċhucqui. Anaċha ŋoñi conzqui. Anaċha tjañi zaazqui. Anaċha uj paazqui. Anaċha yekja ŋoñ asuntuquiz mitizizqui. Niżta ana walinaca paaquiz niiqui, sufraċhani. Pero niżta ana walinaca anapan paaquičha. ¹⁶ Zuma cristiano cċican sufraquiz niiqui, ana azasaċha. Antiz Yoozquin panż honora tjeeznaquičha, Cristuž partiquiz ŋejltiquiztan.

¹⁷ Yoozqui niiz famillchiz ŋoñinaca jusjiñi kalltiċha, azquichta kamañchiz cċisjapa. Uċhumqui tii muntuquiz ŋejlcan sufraquiz niiqui, ċkjażt ana criichi ŋoñinacżtajapa wataquejo? Ninacaqui Yooz liwriiñi taku anapanż cassa. Jalla niżtiquiztan infiernuquin wiñayjapa sufraquičha. ¹⁸ Zuma kamañchiz ŋoñinacaqui ch'aman anawalinacquiztan liwriitaċha. Jalla niżtiquiztan ana criichi ŋoñinacżquiz niżaza uj paañi ŋoñinacżquiz kjaż cċitat cjequejo? Infiernuquin wiñayjapa sufraquičha. ¹⁹ Jalla niżtiquiztan tii muntuquiz kamcan criichi ŋoñinacaqui Yooz munañpi jaru sufriċha. Jalla niżta sufričan Yoozquin kuzzizpan cjee, niiz cuitita cċisjapa. Tii muntu paañi Yoozza lijituma cuitiñiqui. Anċha zumapanċha.

5

CRIICHI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIZINTA TAKU

¹ Icliz jilirinaca, anċhucagin zuma tawkżtan chiiżinżcuċha. Wejrqui icliz jilirizakaztċha. Persunpacha Jesucristo sufriñi cherċhinċha. Niżaza wejrqui parti criichi ŋoñinacżtan chica honorchiz cjeeċha, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiz. ² Tjapa anċhucqui Yoozquin criichi ŋoñinaca zuma cwitaquičha, zuma uza awatiriżtakaz. Tjapa kuztan niżaza zuma kuztan cuitiz waquiziċha. Jalla niżta pecċha Yoozqui. Anaċha paaz ganzjapakaz iclizziz ŋoñinaca cuitaquičha, pero Yooz sirwican tjapa kuztan cuitiz waquiziċha. ³ Anaċha tsjii ana zum patruñażtakaz ċjiicċisqui, anċhuca icliz ŋoñinacżtaqui. Antiz parti criichi ŋoñinacżquiz zuma kamaña tjeezna, ninaca niżta iratapacha zuma kamkatzjapa. ⁴ Nekztan chekan jilir Awatiriqui tjonżcu anċhucaguiz zuma honoraż tjaaquičha, zuma premiożtakaz. Tsjii chjañiquiztan paata premiuqui ratulla tucuzinznasaċha. Anċhuca honora ana tucuzinznasaċha. Anċhucqui Yoozquin criichi ŋoñinaca zuma cuititiquiztan jalla niżta honora tanznaquičha.

⁵ Anċhucqui tċotjowanaca, icliz jilirinacż jaru cjee. Niżaza tjapa anċhucqui porapat humilde kuztan rispitasaquičha. Yoozqui miċa kuzziz ŋoñinacż quintrāċha. Pero humilde kuzziz ŋoñinacżquiz yanapċha. ⁶ Jalla niżtiquiztan tjapa azziz Yooz Jilirż mantuquiz humilde kuzziz cjee, nekztan Yoozqui anċhucaguiz honorchiz ċjiskataquičha. ⁷ Yoozqui anċhuc cuitiċha. Jalla niżtiquiztan ċjul llaquinacami niżaza kuz turwayskatñinacami niizquin kuzziz cjee.

⁸ Pinsiñi kuzziz cjee. Niżaza naynay ŋela. Anċhuc quintrā diablui ojklayċha, anawal leona ajuticanżtakaz. Nii anawal diablui anċhucaguiz atipz pecċha. Niżaza criichi ŋoñinaca Yoozquiztan zarakskatz pecċha. ⁹ Jalla niżtiquiztan niiz quintrā tċurtichi ŋela. Jesucristużquin kuzziz tċurtiċhi ŋela. Anċhucqui zizza, tii muntuquiz kamcan tjapa criichi jilanacaqui sufristanċha. Jalla niżta ziccu, Jesucristużquin tjapa kuzziz cċen tċurtiċhi ŋela. ¹⁰ Anċhuc tsjii zkoloc sufritan, Yoozqui anċhucaguiz yanapaquičha, juc'ant zuma kamañchiz

cjisjapa. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataquiča, nižaza tjup kuzziz cjiskataquiča, čhjul ana walquiztanami atipajo. Nii Yoozza zuma yanapñiqui. Niiqui učhum kjawziča, Jesucristužtan chica arajpachquin kamzjapa, wiñayjapa honorchiz cjisjapa. ¹¹ Nii Yoozqui wiñayjapa honorchizkaj cjila. Wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹² Wejrqui ančhucaquin tii kolta cartal Silvanužquiz cjijskatuča. Silvano jilaqui zuma lijitum jilača, cjiwča. Tii cartiquiz ančhucaquin chiižinžcuča, nižaza Yooz lijitum okzñi kuz puntu paljayžcuča. Jalla nii puntunaca zizcu tira tjurt'iñi kuzziz cjee.

¹³ Babilonia wajtquin icliz žoñinacaqui ančhucaquin tsaanžquiča. Ninacaqui Yooz illzta žoñinacazakazza. Nižaza Marcos ančhucaquin tsaanžquiča. Marcossa wejt maatižtakaz. ¹⁴ Ančhucqui porapat zuma munaziñi kuztan tsaanasaučiča. Tjapa ančhucqui, Cristuž partiquiz žejlñinaca, walikaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

¹ Wejr Simón Pedruqui ančhucaquin cjiŕŕzcuča. Wejrqui Jesucristuž manta payiñ zoñtča. Niiž uchta apostoltča. Yooztan Jesucristo Liwriiñižtan zoñinacžquiz anaž illillza; legaliž niiqui. Jalla nižtiquiztan ančhucmi wejrmi Jesucristužquin kuzziz cjen Yooziž tjaata kamaña tanzinčumča. Ancha zumača nii kamañaqui. ² Yoozquiz nižaza učhum Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zuma pajz waquiziča. Nekztan ančhucqui juc'anti Yooziž yanapta cjequiča, nižaza tsjan walikaz kamaquiča Yooziž cjen.

CRIICHI ZOÑINACŽ KUZ PUNTU

³ Yoozqui učhum kjawziča, niižtan chica honorchiz cjisjapa, nižaza nii irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jaziqui Yoozqui niiž aztan ančhucaquiz yanapča, niiž kuzcama zuma kamñi atñijapa. Ančhucqui Yooz puntu zizñi zizñiž cjen Yooz yanaptaqui tanznasacha. ⁴ Yoozqui niiž ancha zuma walurchiz tawkžtan compromitchiča, učhum yanapzjapa. Nii compromitta taku cumplissiča. Jaziqui ančhucqui Yooz kuz irataž cjisnaquiča. Nižaza ančhucqui tii muntuquiz žejlñi ana walinacquiztan atipaquiča. Tii muntuquiz ancha ana walinaca žejlča zoñinacž ana zuma pinsiñiž cjen. ⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin tjapa kuztan cjee juc'anti juc'anti zuma cjisjapa. Jesucristužquin kuzziz cjen litituma zuma kamz waquiziča. Nekztan zuma kamcan, zizñi nižaza intintiñi kuzziz cjis waquiziča. ⁶ Nekztan zizñi kuzziz cjican, persun kuzquiz ewjazñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan persun kuzquiz ewjazcan, zuma tjurt'iñi kuzziz kamz waquiziča. Nekztan tjurt'iñi kuzziz kamcan, Yooz kuzcamakaz kamz waquiziča. ⁷ Nekztan Yooz kuzcamakaz kamcan, criichi zoñinacžquiz okzñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan okzñi kuzziz cjican, tjapa zoñinacžquiz zuma munaziñi kuzziz cjis waquiziča.

⁸ Ančhucqui jalla nižta ancha zuma kuzzizčhucčhalaj niiqui, juc'anti juc'anti zumaž cjequiča. Nižaza ančucaž zuma kamtaqui anaž ina cjequiča. Nižaza ančucaž Jesucristo Jilirž puntunaca ziztaqui anaž ina cjequiča. Jesucristuž puntunacquiztan zizñi zizñi cjican, walja zuma obranacchiz cjisnaquiča. ⁹ Jakzilta zoñit nižta zuma kamañchiz ana žejlčhaja, jalla niiča tsjii zur zoñižtakaz. Nižaza niiča ana zizñi zoñiqui. Niiž ujnacaqui pertunzqui tjatztača. ¹⁰ Ančhucqui, anača nižta cjee. Yoozqui ančhuc illzcu kjawziča. Jalla nii kjawžta zumpachaž catoka. Nižaza niižquinpan kuz tjaaquiča. Jalla nuž zumpachaž kamaquiz niiqui, anapanž Yoozquiztan zarakasača. ¹¹ Nekztan ančucaž zuma kamtiquiztan arajpach wajtquin zuma risiwtaž cjequiča. Nii arajpach wajtquin Liwriiñi Jesucristo Jiliriqui wiñayjapa mantiča.

¹² Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquin tirapan nii puntunaca cjuñzkatača. Ančhucqui nii puntunaca zizza. Nižaza ančhucqui werar Yooz taku catokžcu Yoozquin tjurt'ichi žejlča. ¹³ Jalla nuž cjenami wejrqui tuž tantiichinča. Wejr iya žejtcen, ančucaquiz cjuñzkatz pecuča, tii chiižintanacžtan. Nii walikaz cjiwča. ¹⁴ Učhum Jesucristo Jiliriqui wejtquiz zizkatchiča, wajillaž tii curpu eccu arajpach wajtquin

okača, nii. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan tii puntunacquiztan cijrjz pecuča. Nekztan weriž ticžtan ančhucqui čhjulorami tii puntunaca liyasača, zuma cjuñajo.

JESUCRISTUZ PUNTUQUIZTAN TJAAJINTA

¹⁶ Ančhucaquin tjaajincan, wejrqui učum Jesucristo Jilirž puntuquiztan tjaajinchinča, jaknužt walja aztan wilita tjonachaja, jalla nii. Jalla nii tjaajintaqui anaž wejt kuzquiztan ulanchiča. Nii tjaajintaqui anača mañžtan tantiita quintuqui. Antiz wejrqui persun čhjujčztan Jesucristuž honora cherchinča. ¹⁷ Wejrqui cherchinča, Yooz Ejpž ispantichuc joraqui chiižquichiča tuž cjican: “Jalla tiiča wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutča”. ¹⁸ Jalla nuž cjiñi taku nonzinča arajpachquiztan tjonñi. Nii oraqui wejrqui Jesucristužtan chica žejlchinča Yooziž illzta curquin.

¹⁹ Jaziqui wejrqui cjiwča tuqita Yooztajapa chiiñi profetž takuča werar takuqui, nii. Jesucristuž tjonzcama nii profetaž chiitaqui učumnacaltajapa kjanazt'iča tsjii zuma lamparažtakaz. Jalla nižtiquiztan nii profetaž chiitiquiz kuz tjaaz waquiziča. Nii walikaz cjiwča. Wentan kjantati chawcwa tewczcan, anaž iya lampara kjañi pecasača. Jalla nižta irata Jesucristuž tjonatan, profetaž chiitanacaqui anaž iya pecasača. ²⁰ Jalla tii zakaz intintaz waquiziča. Nii cijjrta profetaž chiitanacaqui Yooz takuča. Jaziqui profetaž chiitami žoñž kuzquiztankaz ana intintazta cjesača. Yoozpanikazza profetaž chiita intintazkatñiqui. ²¹ Profetanacaqui anača persun kuzcama nižtanaca chiichiqui. Antiz Yooz Espíritu Santuqui ninacžquiz Yooz taku chiikatchiča.

2

FALSO TJAAJININACŽ PUNTU

¹ Tuqui timpuqui toscara chiiñi profetanacaqui Israel wajtchiz žoñinacžquiz jeczíča. Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz toscar tjaajinacžquiz jecznaquiča. Ninacaqui persuna pinsitaquiztan chjojzakaž tjaajnaquiča, žoñinaca turwayskatzjapa, nižaza Yoozquiztan zarakskatzjapa. Jalla nuž anawali tjaajincan Jesucristo Jiliri ana pajñi chiyaquiča. Pero Jesucristuqui ninaca liwriizjapa ticziča. Jalla nuž anawali tjaajintiquiztan ninacpachaž wajilla castictaž cjequiča. ² Nižta anawali tjaajintiquiz walja criichi žoñinacaqui kuz tjaaquiča. Nekztan anazuma kamaquiča. Jalla ninacaž anazuma kamtiquiztan žoñinacaqui werar Yooz kamañ quintrá iñaraquiča. ³ Ancha paaz paca peccu, nii anawali tjaajiní žoñinacaqui toscar tawkžtan ančhucaquiz incallaquiča. Nekztan ančhuca paaz tanznaquiča. Jalla nuž cjen ninacaqui ultimupan tantaž cjequiča. Tuquitanpacha Yoozqui ninaca utchiča casticta cjisjapa.

⁴ Yoozqui uj paachi anjilanacžquiz ana pertunchiča. Antiz infiernuquin tjojtchiča. Zumchiquiz chawctažtakaz nekz chjojta žejlča, ultimu pjalz tjuñicama. ⁵ Nižaza tuqita timpuqui Yoozqui uj paachi žoñinaca ana pertunchiča. Antiz kjaz juyzu mantižquichiča nii anazuma kamañchiz žoñinaca ticznajo. Noé cjitaqui zejtkatchiča niž pakallak familianacžtan. Noequi nii timpuquiz kamñi žoñinacžquiz cjichiča: “Zuma kamañchiz cjee” cjican. Pero žoñinacaqui Noež chiita

tawkquiz ana juyzu paachiċha. ⁶ Niżaza Yoozqui ana wal Sodoma wajtchiz ōŋinacami niżaza Gomorra wajtchiz ōŋinacami ujżtan ujċhiċha, kjup tuczcama. Jalla nuż Yoozqui liwj tċatanzjapa mantichiċha. Jalla nuż casticcan Yoozqui wiruċi tjonċi anawal kamċi ōŋinacċquiz ċhiżinz pecchiċha, “Anaċha niżta kamzqui” ċjican. ⁷ Nii pizc ujzi watjanacquiztan Lot ċjita ōŋiqui alajakaz liwriitaċha. Jalla niitaċha zuma kamaċhizqui. Parti ōŋinacaqui tċapaman ana walinaca paachiċha. Jalla niżtiquiztan Lot ċjitaqui nii anawali kamċi ōŋinaca ċherżcu anċa llactazċitaċha. ⁸ Nii zuma ōŋiqui zapuru niż kuzquiz anċa zint'iċitaċha, nii parti ōŋinacaż Yooz lii quintra paachiż ċjen. Lot ċjita ōŋiqui zapuru ninacaż anawali paatanaca ċerċiċha, niżaza nonziċha. Jaziqui nii anawali paaċinacċztan kamcan, niż kuzquiz anċa zint'iċitaċha. ⁹ Ultimquiziqui Yoozqui Lot jwessiċha nii wajtquiztan. Yooz Jiliriqui pruebanacċquiztan zuma kamaċhiz ōŋinaca liwriiċiċha. Niżaza Yoozza anazuma kamċinaca pjalzċiqui, niżaza ċhojċiqui casticċ tjuċicama.

¹⁰ Yoozqui juc'anti casticaquiċha jalla tiżta ōŋinaca, persun anawali pecċi kuzcama kamċi ōŋinacami, niżaza jilirinacċquiz ana rispitiċinacami. Jalla niżta ōŋinaca juc'anti casticċaċ ċjequiċha. Ninacaqui anċa lisuċha, niżaza mit kuztan anawali paaċiċha. Ninacaqui poderchiz arajpachquin ōjċlċinacċquiz ana ekscu ararċiċha. ¹¹ Yooz zuma anċilanacazti nii poderchiz arajpachquin ōjċlċinacċquiz ararzjapa eksa, azziz anċilanacaċ ċjenami. Niżaza zuma anċilanacaqui Yooz yujcquiziqui nii anawal ōjċlċinacċ quintra ana uj tjojtunz pecċha.

¹² Jalla nii anawal kamċi ōŋinacaqui animalażtakazza ana intintazċi kuzziz. Persun kucamakaz ojċlayċiċha, Yoozquin ana juyzu paaċi. Q'uit animalanacaqui ōjċlċiċha, tanżta ċjisjapa, niżaza conta ċjisjapa. Jalla niżtaċ nii ōŋinacaqui. Ana zizta puntuquiztan quintra ċhiċha. Anawali kamcan nii anawali kamtiquiztan animalanacażtakaz ticznaquiċha. ¹³ Niżaza ninacaqui parti ōŋinacċquiz sufriskatchiż ċjen, zakaz sufraquiċha. Niżaza anawal pijjztanacquiz kamcan, “Cuntintuċha wejrnacqui” ċjican ċhiċiċha. Anċhucqui ninacċztan ōjċlzqui azipanċha, niżaza ninacċ ċumpant'izmi anċhucaltajapa ana waliċha. Ninacaqui anċhucquiz incallz anċa juztazza, anċhuc ċriċhinacċztan ċhica ōjċlzjapa. ¹⁴ Nii anawali ōŋinacaqui tsċii maataka ċerċcu, panż adulterio paaz pecċha. Niżta anawali paaznacquiztan anapan ochċiċha. Incallċhuc maatakanacċquiz adulterio kjutċi ċhjċhċiċha. Jalla niżta ōŋinacaqui adulteriuquiz ojċlayċi, niżaza paaz tanżi niżaza ċhjul uj paazmi anċa atċipanikazza. Jalla niżta ċjiicċiċinacaqui inċiernuquin ojċċi ōŋinacaċha. ¹⁵ Yooz jiczcquiztan zarakċiċha. Nekztan uj paacan ojċlayċiċha. Tuquitan tsċii anawali profeta ōelatċha, Balaam ċjita, Beorż majċh. Jalla niiqui anawali paatiquiztan paaz ganz pecchiċha. Jalla nii Balaam ċjitaż irataċha ninaca ojċlayċiqui. ¹⁶ Tsċii ana ċhiċi aznuqui Balaamżquiz ujziċha ōŋiż tawkżtan, Balaam anawali paaz pecċiż ċjen. Jalla niżta ujżiż ċjen Balaamqui atajtataċha niż anawali pinsita jaru ana paazjapa.

¹⁷ Wejr ċjiwċha, nii anawali tċaajiċi ōŋinacaqui ana kjazziz tujżtakazza. Anċa taku tċaċha, pero anawira ċumpċiċha. Niżaza ninacaċha ana ċhjċhċiz tsċiriżtakaz, tċami ċhjċhta tsċiriżtakaz. Ninacaqui wiċayjapa casticċa ċjequiċha anawal tsokċi zumċhiquiz

chjatkatžcu. ¹⁸ Nii anawalinacaqui mitarazzi tawkchiz inapankaz chiiñicha. Anawali paaznaca tjaajincan, nižaza anawali pecznaca tjaajincan užca anawal kamañquiztan zarakchinaczquiz wilta anawal kamañchiz kamkatž pecñicha. ¹⁹ Wejtnac jaru cjee, cjiñicha. Wejtnac jaru cjican, čhjulu paaznacami walikazza cjiñicha. Pero ninacapacha anazum kamañanac jaru cuztumrazziča. Jakziltat anawal kamañ jaru cuztumrazachaja, jalla niiča nii anawal kamañ mantuquiz žejlñiqui. ²⁰ Učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquin criižcu, yekjap nii anawal tjaajñinacaqui liwriitačhani anawali paatanacquiztanami, nižaza anazuma kamtiquiztanami. Liwriita cjiscu wilta anazum kamañquiz mitisačhaja, nižaza anazuma kamaña cuztumrazachaja, niž tuquita anawal kamañquiztan juc'anti anawaliž cjequiča. ²¹ Ninacaqui Yooz zuma kamaña ana pajtasaz niiqui, ninacžtaqui tsjan cusaž cjitasača. Pero ninacaqui Yooz zuma tjaajinta catokchiča. Jaziqui Yooz zuma kamaña pajžcu, quejpsiča. Jalla nižtiquiztan ninacžtaqui juc'ant anawira waliž cjequiča. ²² Ninacaqui Yooz tawk jaru ojklaychitača. Nekztan Yoozquiztan quejpsiča ninacaqui. Jaziqui nii quejpsñi žoñinacaqui pacunacažtakazza. Pacunacaqui jotžcu persun joti lujlža. Nižaza tsjii ajunta cuchiqui wilta ljajzpiquizpacha zumt'icha. Jalla nižtača nii anawal tjaajñinacaqui.

3

JESUCRISTUZ TJONZ PUNTU

¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tiižtan pizc wilta cartal ančhucaquin cjižžcuča. Jalla tii pizc cjižrta cartaž cjen ančhucaquiz werar razunžtan pinsiskatz pecuča. ² Tuquitan Yooztajapa chiiñi zuma profetanacaqui Yooz puntu mazinchiča. Nižaza wejrnac apostolonacaqui liwriiñi Jesucristo Jilirž mantitanaca ančhucaquiz tjaajinchinča. Jaziqui tjapa nii tjaajintanaca cjuñzna.

³ Profetaž mazinta timpuž tjontan žoñinacaqui tjonaquiča. “Yooz puntu tjaajintanaca inapanikazza” cjican burlasaquiča. Nii burlasñi žoñinacaqui persun anawal kuzcama ojklayaquiča, nižaza persun kuzcama kamaquiča. Ančhucqui jalla nii zumpacha ziz waquiziča.

⁴ Ninacaqui pewcznaquiča, tuž cjican: “¿Kjažt cjisit Cristojo tjonaquiča cjetla pero? Učhum tuquita atchi ejpnacaqui kamchiča; nekztan ticziča. Tii muntu kalltiquiztanpacha tjapa nižtapankaz watča. Cristuc anaž tjonasača”. Nuž cjicanž chiyaquiča ninacaqui.

⁵ Pero tuquita timpuquiztanpacha arajpachaqui Yooz chiitiquiztanpacha paatača. Jalla nii Yooz paatami, ninacaqui anaž naaza. Nižaza Yooz mantitiquiztanpacha tii yokaqui kjazquiztan jeczica. ⁶ Nižaza kjaz juyzu tjontiquiztan nekztanpachaž tii muntu yoka kjazquiz katžcu pertissiča. ⁷ Tii muntuquiz žejlñi yokami pachanacami ujtžtan ujžjapa chjojta žejlča. Yooz mantita jaru zakaz nižta wataquiča. Jalla nii ujqui ultimu pjalz tjuñquiz ujaquiča. Nii pjalz tjuñquiz zakaz anazum kamañchiz žoñinaca castictaž cjequiča nii ujquizpacha.

⁸ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tiizakaz anaž tjatžna. Yooz Jiliržtajapa tsjii noojiqui warank watanaca cuntača. Nižaza warank watanacaqui tsjii nooj cuntača. Yooztajapa timpunacaqui niztača. ⁹ Yekjap žoñinacaqui tuž cjiča, Yooz Jiliriqui niž tjaata taku ana uri cumplicha. Jilanaca, jalla nii chiitaqui anazuma razunača. Antiz Yoozqui

ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča. Yoozqui anaž jakziltami casticz pecča. Antiz tjapa zoñinaca “ujchizpantča” cjian chiikatz pecča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan ana uri tjonča.

¹⁰ Pero Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñiqui tiripintiz tjonacuiča, tsjii tjañiztakaz. Jalla nii tjuñquiziqui tii muntu pachanacui tsjii tsucchuc jorjorñiztan tucuzinžnacuiča. Tjuñimi jiizmi warawarami liwj katacuiča; ujta cjequiča. Nižaza tii muntu yokami tjapa žejlñinacžtan pacha ujžtan tankattaž cjequiča.

¹¹ Jalla nižta liwj tjtantaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kuzcama juc'anti kamz waquiziča, nižaza Yooz irata zuma kamañchiz cjis waquiziča. Jalla nižta kamañchiz waquiziča ančhucqui. ¹² Yooz tjonz tjuñi tjewžna, nižaza zumapan langžna, Yooz apura tjonzjapa. Nii tjonz tjuñquiziqui tii muntu pachanacami ujžtan tankattaž cjequiča. Nižaza tjuñi jiizmi warawarami ujquiz liwj jiñkattaž cjequiča; nekztan liwj katacuiča. ¹³ Pero učumzti ew arajpachami yokami tjewža, Yooz chiita tawk jaru. Nii ew arajpachquinami yokquinami tjappacha Yooz irata zumacamaž cjequiča. Ana zinta anawaliqui cjequiča.

¹⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz tjonz tjuñi tjewžcan, zuma kamañquiz kuz tjaa, niž yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Nekztan Yooztan učumnacatan walikaz cjequiča. ¹⁵ Jalla tii cjuñžna. Yooz Jiliriqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča, ančhuc liwriita cjisjapa. Jalla nii puntuquiztan zakaz Pablo jilaqui ančhucaquin cjiyrchiča. Yoozqui nižquiz zizñi zizñi nižaza zuma intintazñi kuzziz cjiskatchiča. Jalla nii ziztanac jaru učumž pecta Pabluqui ančhucaquin cjiyrchiča. ¹⁶ Weriz chiita puntunacquiztan Pabluzakaz chiichiča tjapa niž cjiyrta cartanacquiz. Parti Pabluž cjiyrtnacacui ch'aman intintazzucača. Jalla nižta ch'aman intintazzucanacacui ana zizñi zoñinacami, nižaza pizc kuzziz zoñinacami tsjii kjutñiz intintazza. Nižaza parti Yooz takunaca zakaz tsjii kjutñiz intintazza. Jalla nuž tsjii kjutñiz intintazcu, ninacacui ninacžtajapa juc'ant ana zumquiz cjissa; nekztan castictaž cjequiča.

¹⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ima tii muntuquiz tižtanaca watan tii puntunaca ančhucaquiz zizkatchinča. Jaziqui anawali incallñi zoñinacacui želaquiča. Nii anawali incallñi zoñinacacui Yooz mantitanaca anapan cassa. Jalla nižtiquiztan ninacžquiztan cuit'aza, ana tsjii kjutñi chjichta cjisjapa. Anawalinac kjutñi chjichta cjequiz niiqui, ančhucqui ana tjurt'iñi kuzziz cjequiča. ¹⁸ Ančhucqui učum liwriiñi Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zumaž pajacuiča. Nižaza niž puntu juc'ant zizacuiča. Nižaza juc'ant zuma kamañchiz cjee. Učum Jesucristo Jiliriqui honorchizkaj cjila anztajapami wiñayajapami. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

JESUCRISTUQUI TII MUNTUQUIZ TJONCHICHA

¹ Wejrqui Jesucristuž puntul ančhucaquin cijjržcuča ančhuc wali cuntintu cjisjapa. Tuqui timpuquiztanpacha Jesucristuqui žejlñipantakalča, ima tii muntu želan. Tii muntuquiz tjontanaqui wejrnacqui Jesucristužtan kamchinča; wejtnaca čhujcžtan nii cherchinča; nižaza niiž taku nonzinča. Jacatattanaqui wilta cherchinzakazza; nižaza wejtnaca kjaržtan nii lanzinča. Jazimi tirapanž žejtča Jesucristuqui. Nižaza jakziltat Jesucristuž taku criyačhaja jalla niiqui Yooztan wali cuntintupankaz cjequiča. ² Nii žeti tjaañi Jesucristuqui tjonchiča tii muntuquiz. Nekztan wejrnacqui nii pajchinča, nižaza cherchinča. Nekztan wejrnacqui nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, ančhucaquizimi paljaychinča. Tuqui timpuquiztanpacha žejtñipantakalča nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, kamñitakalča. Nekztan tii muntuquiz tjonžcu, žoñi tucchiča. ³ Jaziqui nii chertanaca nii nonžtanaca ančhucaquin quint'uča, wejtnacatan ančhucatan tsjii kuzziz cjeayajo. Wejtnacatan Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizpanča, jalla nižtapacha wejtnacatan ančhucatan cjisjapa. ⁴ Wejrqui tii cartal cijjržcuča ančhucaquin wali cuntintu cjisjapa.

YOOZQUI ZUMA KJANQUIZ KAMCHA

⁵ Jesucristuqui wejtnacaquiz tjaajinchiča. Jaziqui nii tjaajintanaca ančhucaquin cijjržcuča. Yoozqui zuma kjanquiz kamča. Yoozqui zumapankazza, jalla nuž cjiča nii kjanquiz kamz puntuqui. Nižaza Yoozqui anapanž zumchiquiz kamča. Yoozqui ana čhjul ujchizza, jalla nuž cjiča nii ana zumchiquiz kamz puntuqui. ⁶ Tsjii uj paañi žoñiqui zumchiquiz kamča. Nuž kamcanaqui “Yooztan wejttanaqui tsjii kuzzizza”, cjičhaj niiqui, toscaraz čhiča nii žoñiqui. Anaž werar Yooz jiczquiz ojklayča. ⁷ Yekjapazti kjanquiz kamča; Yoozqui kjanquiz kamča, jalla nižtapacha. Jakzilta žoñinacat nuž kamčhaj niiqui, Yoozquin criichinacžtan tsjii kuzzizza. Nuž kamcanaqui, tjapa niiž ujquiztan pertuntača, Jesucristuž ticziž cjen.

⁸ Jakzilta žoñit “Ana ujchiztča”, cjičhaj niiqui, persunpachaž incallča; toscaraz čhiča. Ana zum kuzzizza nii žoñiqui. ⁹ Pero jakzilta žoñit Yoozquin pertuna mayizaj niiqui, niiž ujqui pertuntaž cjequiča. Nižaza ana ujchiz cjequiča. Jalla nuž cjiča Yoozqui. Anaž wira toscara chiyasača Yoozqui; niiž taku cumpliñipankazza. ¹⁰ Yoozqui cjiča, “Tjapa žoñinacami ujchizza”. Jaziqui jakzilta žoñit “Ana ujchiztča”, cjičhaj niiqui, Yooz toscara čiitažokaž nayča nii žoñiqui. Nižaza niiž kuzquiz Yooz taku anaž catokča.

2

JESUCRISTUCHA UCHUM TJURT'IZIÑIQUI

¹ Wejt jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tii cartal cijjržcuča, ančhuc ana uj paaajo. Jakziltat uj paačhaj niiqui, Jesucristužquiztan mayizaquiča.

Niiča ućhum tjurt'iziñiqui. Nekztan Jesucristuqui Yooz Ejpžquin mayizinaquiča. Jesucristuqui ana ćhjul ujchizza, zumaž kamča. Jaziqui nii tjurt'iziñiqui zuma mayizinasacha. ² Ućhumž uj paatiquiztan Yooz Ejpqui ućhum casticz waquiziča. Jesucristuž ticzi nekztan Yooz Ejpqui ućhum pertunasača. Ana ujchiz Jesucristuqui ućhum laycu ućhumnaca ujquiztan ticziča. Jaziqui Jesucristužquin tjapa kuztan cjenauqui ćhjul uj paañi žoñinacami pertunta panikaz cjesača.

³ Jakzilta žoñit Yooz mantita jaru kamćhaj niiqui, Yooz pajča. Jalla niiča werarapan. ⁴ Jakzilta žoñit ana Yooz mantita jaru kamćhaj niiqui, anaž chii atasacha “Yooz pajuča”, cjicanaqui. “Yooz pajuča”, cjesaž niiqui, toscaraz chiiča. Anazum kuzzizza nii žoñiqui. ⁵ Jakzilta žoñit Yooz tawk jaru kamćhaj niiqui, Yooztan ancha zuma munaziñi kuzzizza. Yoozquin tjapa kuzzizpanča. Jilanaca, tii zuma cjuñzna. ⁶ Jakzilta žoñit “Yooztan tsjii kuzziztča wejrqui”, cjićhaj niiqui, zuma kamzpanž waquiziča, Jesucristuqui zumaž kamča, jalla nižta.

EW MANTITA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui anal jazta mantita cjiyržcuča. Tuquitanpacha tii mantitac zizzinćhucča anćhucqui, porapat zuma munaziz, jalla nii. Tuquitanpacha tii mantitac nonzinćhucča. ⁸ Pero tii mantita cjiyržcuča, jazta mantitažtakaz. Jesucristuqui tii mantitacama kamchiča tii muntuquiz. Anćhuczakaz tii mantitacama kamča. Nuž kamcan, zuma munazican, ana zumchiquiz kamča, werar kjanquiz kamča, Yooz takucama. Jalla nužupanča niiqui.

⁹ Jakzilta žoñit “Kjanquiz kamuča”, cjićhaj niiqui, jilanacžtan porapat zuma munaziz waquiziča. Jilanacžtan tira chjaawjkatćhaj niiqui, pachpa zumchiquizpanž kamča. ¹⁰ Jakzilta žoñit jilanacžtan porapat zuma munazaja, jalla niiqui kjanquizpankaz kamča. Jaziqui Yooz jicz cherchucača, ana ujquiz tjojtsjapa. ¹¹ Jakzilta žoñit jilanacžtan chjaawjkatćhaja jalla niiqui zumchiquiz kamča. Jakzitchuc ojķćhaj niiqui, ana zizza. Jaziqui Yooz jicz ana cherchucača; zur žoñižtakazza nii žoñiqui.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, anćhucaquin cjiyržcuča. Jesucristuž ticzi nekztan anćhuca uj pertunchiča Yoozqui. ¹³ Ejpna, anćhucaquin cjiyržcuča. Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča anćhucqui. Tjotjowanaca, turtakanaca, anćhucqui Satanás atipchinćhucča. Jaziqui anćhucaquinzakaz cjiyržcuča.

Jilanaca, cullaquinaca, anćhucqui Yooz Ejpžtan kamča. Jaziqui anćhucaquinzakaz cjiyržcuča. ¹⁴ Ejpna, Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča anćhucqui. Jaziqui anćhucaquin cjiyržcuča. Tjotjowanaca, turtakanaca, anćhuca kuzquiz Yooz taku chjojchiñćhucča. Nekztan Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjen, anćhucqui Satanás atipchinćhucča. Jaziqui anćhucaquinzakaz cjiyržcuča.

¹⁵ Tjappacha anćhucqui, nonžna. Anača tii muntuquiz žejlñi cusasanacžquin kuz tjaazqui. Anača anawali paaznacquiziqui kuz tjaazqui. Jakzilta žoñit anawali paaznacquiz kuz tjaaćhaj niiqui, anaž Yooz Ejpžquin kuz tjaaćha. ¹⁶ Tii muntuquiziqui tižta anawali paaznaca žejlča: persun kuzcama kamz pecznaca, persun ćhjujquiz čherta pecznaca, tucquin cjis pecznaca. Jalla nižtanaca pecćhaj niiqui, diabluz

jaru ojklajčha. ¹⁷ Tii muntuquiz žejlñinacaqui liwj tucuzaquičha, tjažtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz žejlñinaca pecznacami tucuzaquičha. Pero Yooz kuzcama ojklajñinacazti Yooztan wiñaya kamaquičha.

WERAR TAWKZTAN, TOSCAR TAWKZTAN

¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii timpumiž ojtčha. Tsjii Jesucristuž quintrauqui tjonaquičha, nii quintu zizza ančhucqui. Nižaza aniziqui muzpa Cristuž quintru žoñinacaqui jecža. Nekztan učhumqui zizza tii timpuquičha. ¹⁹ Nii quintranacaqui učhumquiztan zarakchičha. Anatačha učhumtan tsjii kuzziz ninacaqui. Učhumtan tsjii kuzziz cjitasaž ni-iqui, tira učhumtan kamtasachha. Ninacaž zaraktanauqui, kjanapacha cjišsičha, anatačha učhum tsjii kuzziz ninacaqui. ²⁰ Ančhuczti ana nižtičhucčha. Ančhuca kuzquizzti Yooz Espiritu Santo kamčha. Jaz-iqui ančhucqui tjapa werara zizzinčhucčha. ²¹ Werar taku zizñiž cjen ančhucaquin cjižrčučha. Nižaza Yooz takuqui anaž čjul toscarami chiičha. ²² Ject toscar žoñejo? Jakziltat “Jesusačha ana Yooziž cuchanžquita Cristuquičha” cjičhaja, jalla niičha toscara chiiñiqui. Cristuž quintručha ninacaqui. Nii žoñinacaqui Yooz Ejpžquin nižaza Yooz Majchquin ana pajz pecčha. ²³ Jakziltat ana Yooz Majchquin pajz pecčhaja, jalla niiquičha ana Yooz Ejpžtan kamasachha. Jakziltat “Jesucristuquičha werar Yoozza” cjičhaja, jalla niiquičha Yooz Majchtan kamčha; Yooz Ejpžtan zakaz kamčha.

²⁴ Nii tuquičha nonžta Yooz taku persun kuzquiz chjojwa ančhucqui. Nii Yooz taku chjojžcu, Yooz Majchtan Yooz Ejpžtan ančhucatan tsjii kuzziz wiñaya kamaquičha. ²⁵ Yooz Majchquičha chiičhičha, tuž cjičan:

—Wiñaya Yooztan kamaquičha ančhucqui.

²⁶ Yekjap žoñinacaqui ančhuc incallz pecčha. Jaziqui cjižrčučha nii puntuquiztan. ²⁷ Jesucristuquičha Yooz Espiritu Santo ančhuca kuzquiz cuchanžquičhičha. Jalla nižtiquiztan nii Espiritu Santuquičha ančhucaquičha. Jaziqui yekja tjaajiñi espiritu anaž pecsa ančhucqui. Yooz Espiritu Santuž chekan weraraquičha tjaajinčha. Anaž toscaranaca tjaajnasachha. Cristužtan tsjii kuzziz kama; jalla nuž tjaajinčha Espiritu Santuquičha. Nižtaquičha niž tjaajintacama kama.

²⁸ Jilanaca, cullaquinaca, Cristužtan tsjii kuzziz kama ančhucqui. Nekztan Cristuž tjontanaquičha, učhumquičha anaž eksnaquičha, nižaza anaž azaquičha. ²⁹ Jesucristuquičha zuma kuzzizpančha. Nii zizza ančhucqui. Jakziltat žaj zuma kuzziz niiquičha, Yooz maatičha. Jalla nižakaz zizza ančhucqui.

3

YOOZ MAATINACA

¹ Tjappacha ančhucqui nonžna. Yooz Ejpquičha učhum zumaž k'ayacht'ičha. Nižaza Yoozquičha učhum illzičha, niž maati cjisjapa. Yooz maatičhumčha učhumquičha. Jalla nižtiquiztan učhum kuzquičha ana pajčha ana Yooz criichinacaquičha. Yooz kuzmi anazaž pajčha ninacaquičha.

² Jilanaca, cullaquinaca, učhumquičha Yooz maatičhumčha. Wiruñauquičha jaknužkachum cjišsnačhan, učhumquičha ana zizza. Pero Jesucristuž tjontanaquičha, nii cheraquičha učhumquičha. Nekztanaquičha Jesucristuž irata cjisnaquičha učhumquičha. Jalla nii tjaajinta zizzinčhumčha. ³ Jakziltat Jesucristo tjewžaja, jalla niiquičha čjul uš paaznacami ecčha, ana ušchiz cjisjapa; Jesucristuquičha ana ušchiz, jalla nižtapacha cjisjapa.

⁴ Jakzilta zoñizlaj uj paañi, jalla niiqui Yooz mantitanaca anaž cazza. Uj paazqui Yooz taku quintracha. ⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, zoñinacž uj pampatzjapa. Ana čjul ujchizza niiqui. Jalla nii zizza ančhucqui. ⁶ Jakzilta zoñizlaj Cristužtan tsjii kuzziz, jalla niiqui ana uj paañiča. Uj paañi zoñinacaqui anaž naaza Cristuž puntuquiz-tanaqui. Nižaza anaž kamča Cristužtanami. ⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ana jeczquizimi incallskata ančhucqui. Wali kamñi zoñinacaqui zuma kuzzizza, Cristužtakaz. ⁸ Satanás cjita diabluqui tuqui timpuquiztan-pacha uj paañipankastakalča. Jaziqui nižaza tira uj paañiča. Nekztan uj paañi zoñinacaqui Satanás diabluž maatinacača. Jesucristuzti tii muntuquiz tjonchiča, Satanás diabluž paatanaca akkatzjapa.

⁹ Yooz maatiqiu ana kuzin uj paañiča. ¿Kjažtiquiztan nii ana kuzin uj paañitajo? Yooz maatiča, nekztan kuztan ana uj paapaasača. Yooz Ejpž kuz cherchi kuzziz kamñiča. Jalla nekztan tjapa kuztan uj ana paasača. ¹⁰ ¿Jakziltat Yooz maatejo? ¿Jakziltat diabluž maatejo? ¿Jaknužža nii zizas učhumjo? Jalla tuž ziasača. Jakziltažlaj kuzin uj paañi, jalla niča ana Yooz Ejpchizqui. Nižaza jakziltažlaj niž jilanacžtan čjaawjkatñi, jalla niča diabluž maatiqiu.

PORAPAT ZUMA MUNAZIZA

¹¹ Porapat zuma munaziza. Tii mantitaqui tuquitanpacha nonz-inčhucča. ¹² Tsji zoñi želatča, Cain cjita. Jalla nii Cainqui niž lajk conchiča. ¿Kjažtiquiztan conchit niijo? Jalla niž paatanacaqui anawalinacatača; niž lajkž paatanacazti walinacatača. Jalla nekztan niž lajk conchiča. Cainqui diabluž maatiča. Ana nii Cainž kuz cherchi kuzziz cjee ančhucqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz žejlñi zoñinacž ančhuc čjaawjanaqui, ana istraña, ana upa kuzziz cjee. ¹⁴ Tuquiqui ana zuma munazan, jalla nekztan infiernuquin okaj cjitatakalča učhumqui. Jaziqui Yoozquin crižcuqui arajpach watjaž okaquiča; wali cuntintu cjequiča. Jalla nekztan učhumqui Yoozquin criči jilanacžtan porapat zuma munaziza. Nii zizza učhumqui. Jakziltat ana jilanacžtan porapat zuma munazičhaja, jalla niiqui infiernuquinž okaquiča. ¹⁵ Jakziltat niž jilžtan čjaawjkatčhaja, jalla niiqui zoñi conchiž cjes, jalla nižtaž ninacaqui. Nižaza zoñi conñinacami ana Yooz kuz cherchi kuzzizza. Anaž wiñaya Yooztan kamasacha. ¹⁶ Cristuqui učhum laycu ticziča. Nekztan jaknuž munazizlaja, jalla nii učhumqui zizza. Učhumqui Yooz criči jilanacžtan zuma munazizpanča, ticzcama. ¹⁷ Tsji tjapa cusasanacchiz zoñiqui tsji t'akjir jila cheraquiz niiqui, okzpanča. Anaž okznasaž niiqui, ¿kjažt Yooz cherchi kuzziz cjesajo? Anapanž Yooz cherchi kuzzizza. ¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, anača atžtan taku mayaka okzqui. Paatanacžtanaqui okza. Nekz tjeeža učhumž okžtaqui. Niča werar okzqui.

YOOZQUIZTAN ANA PAYZNAKZCU MAYAQUICHA

¹⁹ Jilanaca zuma okzcan, učhumqui zizza, werar Yooz maatičhumpanča, jalla nii. Nekztan llajlla kuzzizlaj niiqui, tjup kuzziz cjee. Yooz yujcquiz Yooz maatinacčhumča.

²⁰ Yooza juc'ant chekanaqui učhum kuzquiztan cjenauqui. Yoozqui tjapa učhum kuz zizza, ana walinacami, walinacami, tjappacha. Nii

anawalinaca zizcumi, Yoozqui tirakaž ućhum okža. ²¹ Jilanaca, cullaquinaca, ćhjulorat ućhumž kuz walika cjećhaj niiquei, Yoozquiztan ana ekskui mayasaća. ²² Ućhumqui Yooz mantitacama kamtiqiztan, nižaza Yooz kuzcama kamtiqiztan ućhumž mayiztac nonžtaž cjequićha. ²³ Yooz mantitanacaqui tužuća: Yooz Majch Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Nekztanaqui jilanacžtan zuma munaza. Jalla nuž mantichića Yoozqui. ²⁴ Jakziltat nii mantitacama kamćhaja, jalla niiquei Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooztan tsjii kuzzizza nii žoñinacžtan. Yooz tjaata Espíritu Santuqui ućhum kuzquiz žejlćha. Jalla nekztan zizza ućhumqui, Yooztan ućhumtan tsjii kuzziz, jalla nii.

4

ESPIRITU SANTUŽTAN CRISTUŽ QUINTRA ESPIRITUŽTAN

¹ Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jakziltat “Tii takuqui Yooz takuća”, cjićhaj niiquei, nii žoñiž čiiita taku zumpacha tantiyaquićha, Yooz taku čiiñi, ana Yooz taku čiiñi, jalla nii. Anaća ćhjul takumi pjazila criizqui. Tii muntuquiz muzpa toscara čiiñi žoñinaca žejlćha; Yooz taku čiiitažokaž cjića. ² ¿Jaknužt žoñiž čiiita taku paji atas ućhumjo? ¿Yooz Espíritu Santuž čiiikatkaya? ¿Uz ana Yooz Espíritu Santuž čiiikatja? Jalla tuž paji atasaćha ućhumqui. Tii muntuquiz Jesucristuqui žoñž curpuchiz kamchića. Jakziltat nižtapan čiićhaja, jalla niićha Yooz taku čiiñiqui. ³ Nižaza jakziltat Jesucristuqui anaća žoñž curpuchiz kamchiqui, cjan čiićhaja, jalla niićha ana Yooz takucama čiiñiqui. Cristuž quintra espiirituqui nii čiiikatćha. Nii Cristuž quintra espiirituqui tjonaquićha; tuquitan anćhucqui jalla nii nonzinćhucćha. Anziqii tii muntuquiz nižta Cristuž quintra čiiñinaca žejlćha.

⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, anćhucqui Yooz maatinacćhucćha. Nii toscar taku joojooñinacaqui diabluž mantitaž ojklayćha. Anćhuczi Yooz Espíritu Santuž mantitaž ojklayćha. Yooz Espíritu Santuqui juc'anti azzizza nii diablužquiztan cjenacqui. Nekztan anćhucqui nii toscar taku joojooñinaca atipasaćha. ⁵ Ninacaqui diabluž maatinacaćha. Nii žoñinacaqui ana Yooz takucama čiiñićha, diabluž taku čiiñićha ninacaqui. Nii diabluqui tii muntuquiz ančaž mantića. Jaziqui Yoozquin ana criichi žoñinacaqui diabluž taku criićha. ⁶ Ućhumzi Yooz maatinacćhumćha. Jaziqui werar Yooz takuž čiyar Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar takuž catokćha. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar taku anaž catokćha. Nužquiz werar taku čiiñi žoñinacami, nižaza toscar taku čiiñi žoñinacami pizcpacha pajasaća ućhumqui.

YOOZQUI ANCHA MUNAZIŇI KUZZIZZA

⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yoozpankazza ućhum porapat zuma munazkatñiqui. Jaziqui ućhumqui tjappacha porapat zuma munazizpanćha. Jakziltat zuma munazićhaja jalla niiquei Yooz maatićha. Nižaza Yooz pajćha. ⁸ Yoozqui ancha munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat ana munaziñi kuzzizlaja, jalla niiquei ana Yooz pajćha. ⁹ Yooz Ejpqui tii muntuquiz niž zinta Majch cuchañžquichića ućhum Yooztan wiñaya kamzjapa, wali cuntintu. Jalla nuž cuchañžquitiquiztan Yoozqui ućhumquiz niž munaziñi kuz tjeezića. ¹⁰ Yoozqui ultimu zuma munaziñi kuzzizpanćha. Yooz Ejpća ućhum k'ayachichiqui. Nekztan niž Majch cuchañžquichića. Yooz Majchqui ućhum uj laycu ticzića,

uĉum ana casticta cjisjapa. Nekztan zuma munaziĥi kuzqui jaknuĉt cjeĉhaja, nii zizza uĉumqui.

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, uĉumtan ancha munaziĉha Yooz Ejpqui. Jaziqui uĉum niĉtakaz porapat zuma munazizpanĉha. ¹² Anaĉ jakzilta ŝoĥimi Yooz cherĉha. Ana Yooz cherĉcumi zuma munaziĉhaja, jalla nii ŝoĥiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Niĉaza Yooz munaziĥi kuz, jalla niĉta kuzzizza nii ŝoĥiqui. ¹³ Yooz Ejpqui niĉ Espiritu Santo uĉumquiz tjaachiĉha. Jalla nekztan Yooztan uĉumtan tsjii kuzzizza, nii zizza uĉumqui. ¹⁴ Yooz Ejpqui niĉ Majch cuchanĉquichiĉha ŝoĥinaca liwriizjapa. Nii Yooz Majch cherchinĉha wejrnacqui. Nekztan anĉucaquiz nii puntu tjaajinchinĉha. ¹⁵ Jakziltat “Yooz Majchĉha Jesucristuqui”, cjiĉhaja, jalla niĉha Yooztan tsjii kuzzizqui. Niĉaza Yoozqui niĉtan tsjii kuzzizza.

¹⁶ Yoozqui uĉumtan ancha munaziĉha, jalla nii zizza uĉumqui. Niĉaza nii criiĉha uĉumqui. Yoozqui munaziĥi kuzzizza. Jaziqui jakziltat munaziĥi kuzzizpanĉlaja, jalla niĉha Yooztan tsjii kuzzizqui. Niĉaza Yoozqui ninacĉtan tsjii kuzzizza. ¹⁷ Nuĉ kamcan juc'ant juc'ant munaziĥi kuzziz cjisja uĉumqui, Jesucristuĉ irat kuzziz cjiscama. Jalla nekztan juyzuquiz ana eksnaquiĉha uĉumqui. ¹⁸ Munaziĥi kuzziz ŝoĥinacaqui ana Yoozquin eksniĉha. Zuma munaziĥi kuzziz ŝoĥinacaqui anaĉ ĉjulumi eksnasaĉha. Jalziltat eksni kuzzizlaja, jalla niĉqui Yooz casticz eksa. Jalla niĉtiquiztan anaĉ zuma munaziĥi kuzzizza nii eksni ŝoĥinacaqui.

¹⁹ Yoozqui uĉumtan zuma munaziĉha. Jalla nekztanaqui uĉumqui Yooztan munaziĉha. ²⁰ Jakziltat “Wejrqui Yooztan zuma munaziĥi kuzziztĉha”, chiiĉhaja, jalla niĉqui niĉ jilanacĉtan ana chjaawjkatniĉpanĉha. Niĉ jilanacĉtan chjaawjkatĉhaja, jalla niĉqui anaĉ Yooztan zuma munaziĥi kuzzizza. Inapankaz “Wejrqui Yooztan zuma munaziĥi kuzziztĉha” cjiĉha. Toscara chiiĉha. Nii ŝoĥinacaqui cherta jilanacĉtan anazuma munaziĉhaja, jalla niĉqui ĉjaknuĉt ana Yooz cherĉcu Yooztan munaziĥi kuzziz cjesajo? Anapanĉ cjesaĉha. ²¹ Yoozqui uĉum mantichiĉha tuĉ cjican:

—Jakziltat Yooztan munaziĥi kuzzizlaja, jalla niĉqui niĉ jilanacĉtanami zuma munaziĥi kuzzizakaz cjis waquiziĉha.

5

UCHUMQUI ANAWALINACA ATIPCHA

¹ Jesusaĉha Yooziĉ cuchanĉquita Cristuqui. Jakziltat nii Jesucristuĉquin criiĉhaja, jalla niĉha Yooz maatiĉqui. Tjapa Yooz maatinacami Yooz Ejpĉtan munaziĥi kuzzizza. Niĉaza Yooz Ejpĉtan munaziĥi kuzzizalaj niĉqui, Yooz Ejpĉ maatinacĉtan munaziĥi kuzzizakazza. ² Niĉaza jakziltat Yooztan munaziĥi kuzzizalaja, jalla niĉqui Yooz mantitanacaĉ cazza. Jalla nekztan Yooz maatinacaqui porapat zumaĉ munaziĉha. Niĉ zizza uĉumqui. ³ Yooztan munaziĥi kuzziz ŝoĥiqui Yooz mantitanaca cazza. Nii Yooz mantitanacaqui anaĉha ch'ama. ⁴ Yooz mantita cazcu, Yooz maatinacaqui anawalinaca atipĉha. Jakzilta ŝoĥit Yoozquin tjapa kuz criiĉhaja, jalla niĉqui anawalinaca atipĉha. ⁵ ĈJakziltat anawalinaca atipjo? Jakziltaĉlaj Jesús cjita Yooz Majchquin tjapa kuztan, jalla ninacaĉ atipĉha anawalinacaqui.

YOOZ MAJCHCHA JESUCRISTUQUI

⁶ Jesucristuqui tii muntuquiz tjontan, kjaztan bautistatača. Jalla nekztan cruzquiz ch'awcta ticziča. Kjaztan bautistaž cjen, jalla niicha tisticuqui, Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Cruzquiz ch'awcta ljoc tjawkchiča. Jalla nii zakazza tisticuqui, Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Yooz Espiritu Santuqui tisticuzakazza: Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Nii Espiritu Santuča werarapan chiiñiqui. ⁷ Arajpachquinaqui čjep tisticunaca žejlča, Yooz Ejp, nižaza Taku cjita tjuuchiz Yooz Majch, nižaza Yooz Espiritu Santo. Nii čjepultanaqui tsjiikaz chiiča. ⁸ Nižaza tii muntuquiziqui čjep tisticunacazakaz žejlča, Yooz Espiritu Santo, nižaza kjaztan bautis, nižaza cruzquiz ljoc tjawkz. Nii čjepqui tsjiikaz chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjican. ⁹ Zoñž taku weraražlaja niiqui, Yooz taku juc'ant werarača. Werara chiiñi Yooz Ejpqui chiiča, tuž cjican:

—Jesucristuča Wejt Majchqui.

¹⁰ Jakziltat Yooz Majchquin criičaja, jalla niiqui persun kuzquiz zizza, Jesucristuča Yooz Majchqui, nii. Jalla nižakaz Yooz Ejpqui chiiča. Jakziltat Yooz taku ana criičaja, jalla niiqui Yooz toscara chiitažokaz nayča. Yooz takuqui chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjicanaqui. Jalla nii anaž criiz pecča yekjap žoñinacaqui. Jalla nekztan Yooz toscara chiitažokaz nayča nii ana criiñinacaqui. ¹¹ Nižaza Yoozqui cjiča:

—Wejt Majchqui ančhuca ujquiztan ticziča. Jalla nekztan ančhucqui wejttan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu.

¹² Jakziltat Yooz Majchtan tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza jakziltat Yooz Majchtan ana tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan ana wiñaya kamasacha.

ZERZ TAKUNACA

¹³ Ančhucqui Yooz Majchquin criiča tjapa kuztan. Jalla nekztan Yooztan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu. Nii zizjapa, ančhucaquin cijrčuča wejrqui.

¹⁴⁻¹⁵ Učhumqui Yooz kuzcama mayizaquiz niiqui, nonžtaž cjequiča. Učhumž mayizta nonžtaž cjequiz niiqui, tjaataž cjequiča. Jalla nužupanča. Weraraž niiqui.

¹⁶⁻¹⁷ Tjapa anawalinacami uppanča. Tsjii jilaqui uj paaquiz niiqui, Yoozquiztan mayizinspanča, pertunta cjeejo. Pero tsjii juc'ant anawal uj paaz kuzzizzalaj niiqui anaž pertunta cjesača. Niižta ana Yoozquiztan mayizina, pertunta cjeejuqui. Yekja ujnacami Yoozquiztan mayizinasacha, pertuntaž cjejajo.

¹⁸ Yooz maatinacami anaž kuzin uj paasacha. Yooz maatinaca walja kjaraz cuitiča Yooz Majchqui. Nii anawal Satanás diabluqui Yooz maati Yooz kjarquiztan ana kjañi atča. Nii zuma zizza ančhucqui. ¹⁹ Yooz maatinacčhumča učhumqui. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui, tjappacha Satanás diabluz mantuquiz žejlča. Učhumqui nii zakaz zizza.

²⁰ Yooz Majchqui tjonchiča učhumnaca zuma intintazkatajo, nižaza werar Yooz pajajo. ¿Ject werar Yoozjo? Jalla niicha Jesucristo Yooz Majchqui. Jaziqui učhumqui nii werar Yooztan tsjii kuzziz cjissinčhumča. Niižtan kamcan, wiñaya niižtan kamaquiča. ²¹ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui žoñiž paata yooznacquiztan zaraka, ana iya nekz macjata ančhucqui. Jalla nužupanča.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

WERAR TAKU, MUNAZIÑI KUZ

¹ Wejrqui Juan cjitit̃cha. Icliz jilirit̃cha wejrqui. Jaziqui tii cartal cijr̃zc̃ũcha Yooz illzta cullacaquin tjappacha naaža maatinac̃zquin. Wejrqui añchuc werara k'ayachũcha. Nižaza tjapa Yooz taku criichinacaqui añchuc̃z k'ayachĩcha. ² Ũchum kuzquiziqui werar Yooz taku žejl̃cha, nižaza wiñaya želaquĩcha. ³ Nižaza zuma munaziñi kuzziz kaman, Yooz Ejp̃ztan nižaza Jesucristo Yooz Majchtan ũchum yanap̃cha. Nižaza ũchum ok̃zcu, llan kuzziz cjskat̃cha.

⁴ Yekjap am maatinaca cherchiñcha, Yooz takucama kam̃ni. Nužupan, mantichĩcha Yoozqui. Nuž kam̃ni cher̃zcu, ancha chipchiñcha wejrqui. ⁵⁻⁶ Cullacalla, anziq̃ui am roct'ũcha, porapat zuma munaza. Nii mantitaq̃ui anãcha anztakaz. Tuquitanpacha ũchumq̃ui nuž mantitapañcha. Jakziltat zuma munaziñi kuzzizlaja, jalla niiq̃ui Yooz mantitanacacama kam̃cha.

Tuquitanpacha Yooz mantita nonziñchuc̃cha, zuma munaziñi kuzziz cjee, jalla nii.

INCALLÑI ZOÑINACA

⁷ Tii muntuquiz muzpa žoñinacaqui ojklaỹcha, žoñi incallcan. Ninacaqui anaž criĩcha, Jesucristuž žoñž curpuchiz kamchĩcha tii muntuquiz, nii. Jalla ninacãcha incallñinacaqui. Nižaza Cristuž quintranacãcha. ⁸ Añchucq̃ui nonžna. Añchucq̃ui Yooztajapaž langža. Nii langžta cuitaquĩcha, ana pertiznajo, arajpachquin zumanaca tanzjapa.

⁹ Jakziltat Jesucristuž tjaajinta yapzaja, jalla niiq̃ui anaž Yooztan tsjii kuzziz kam̃cha. Nižaza jakziltat Jesucristuž tjaajintacama ana kam̃chaja, jalla niiq̃ui anazakazza Yooztan tsjii kuzzizq̃ui. Pero jakziltat Jesucristuž tjaajintacama kam̃chaja, jalla niĩcha Yooz Ejp̃ztan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizq̃ui. ¹⁰ Jakziltat añchucaquiz tjonžcu Cristuž tjaajinta ana niicama tjaajiñchaj niiq̃ui, anaž Yooztan tsjii kuzziz nii jilaq̃ui. Añchucq̃ui nii žoñi ana kjuyquiz kjawznaquĩcha. Anazaž tsaanaquĩcha. ¹¹ Jakziltat nii anawal žoñžquiz tsaanãchaj niiq̃ui, nii žoñž anawal langz yanaptažokaz cjĩcha.

ZERZ TAKUNACA

¹² Zumsira wacchi takunaca wejta žejl̃cha. Pero tjappachaqui anal cijr̃z pecũcha. Añchucaquin tjonz pecũcha, ũchum pora parlizjapa, porapat cuntintu cjsjapa.

¹³ Am cullaqui illzizakazza Yoozqui. Naaža maatinacaqui saludos apayžquĩcha. Jalla nužukazza.

TERCERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

GAYO CJITAQUI ZUMACHA

¹ Wejrqui Juan cjitit̃cha. Icliz jilirit̃cha wejrqui. Gayo, amquin cji-r̃zcũcha. Yooz takucama kamcan, am k'ayachũcha.

² Jila, amtal mayizinũcha tjappacha walicama cjejajo, nĩzaza am curpu zuma žejt̃ni cjejajo. Am kuz walikazza, nii zizũcha wejrqui. ³ Yekjap jilanacaqui wejtquiz tjonzĩcha. Am puntu wejtquiz quint'ichĩcha, tũž cjan:

—Nii Gayuqui werar Yooz takucamaž kam̃cha.

Jalla nũž zizcu ancha chipchiñcha. ⁴ Wejt jilanacaž werar Yooz takucama kam̃ipan zizcu, anchal cuntintũcha wejrqui. Anaž čhjulumi wejr juc'ant cuntintu cjisat̃nĩqui žejl̃cha.

⁵ Jila, walikam am paãcha, jilanaca yanapcan, ana pajta jilanacami.

⁶ Yekjap amiž yanaptanacaqui iclizquiz mazzĩcha, tũž cjan:

—Nii Gayo cjita jilaqui ancha zumãcha. Ana pajta jilanacami yanap̃nipankazza. Nĩzaza okz̃nipankazza.

Gayo jila, jalla nũžupan amqui tira yanapaquĩcha. Jilanacaž jiczquin okanami yanapz waquizĩcha. Jalla niic walikazza; jalla nũž cjenaũqui Yooz kuzqui wali cuntintũž cjequĩcha. ⁷ Nii jilanacaqui Yooz sirwican ojklaỹnĩcha. Ninacaqui ana Yooz criichinac̃quiztan ana čhjul yanap̃nimi pec̃nĩcha. ⁸ Jaziqui ũchumqui nii Yooz sirwĩni jilanaca yanapz waquizĩcha, ninaca werar Yooz taku parlajo.

DIOTREFES CJITAQUI ANAWALI PAÃNĨCHA

⁹ Tuquiqui iclizquin cijrchiñcha. Tsjĩi žõnĩqui werĩž cijrta anaž nonz pec̃cha. Wejrqui icliz jilirit̃cha. Pero nii žõnĩqui anaž wejr jilirit̃taka naỹcha. Diótrefes cjita tjuuchizza nii žõnĩqui. Nii kaz jilanaca juc'antĩž mantiz pec̃cha. ¹⁰ Wejrqui añchucaquin tjonachaj nĩiqui, jalla nekztan nii žõnĩž anawali paatanaca paljayãcha añchucaquiz. Nii Diotrefesqui toscaranaca parlich̃ĩcha wejtnaca quintera. Iya anawalinaca paachizakazza. Nĩzaza jilanacaž tjonzñanami, ana risiwz pec̃nĩcha. Yekjap criichinac̃zti wali quiyas pec̃cha. Nii Diótrefes̃zti cjĩnĩcha:

—Anapanž nii jilanac̃ztan zumaž risiwaqũĩcha.

Nĩzaza zuma risiw̃ni jilanaca iclizquiztan chjatkat̃nĩcha. ¹¹ Jila, jaziqui anãcha nĩžta cjisqui. Nii žõnĩž paatanaca ana yatekaza. Amzti, walikam paãcha. Jakziltat walinaca paãchaja, jalla nĩiqui Yooz cherchi kuzziz kam̃cha. Jakziltat anawalinaca paãchaja, jalla nĩiqui anaž Yooz paj̃cha, ana Yooz cherchi kuzzizza.

DEMETRIO CJITAQUI WALI PAACHA

¹² Tjappach žõninacaqui Demetriũž puntu cjĩcha:

—Zumãcha nii Demétrio cjita jilaqui. Nĩž paatanacami werar tawk jarupankazza.

Nĩzaza wejrnacmi chiyũcha, Demetriũqui zuma jilãcha, nii. Añchucqui zizza, wejrnacqui werar takul chiyĩnĩcha, nii.

¹³ Zumsira wacchi takunacaqui wejtta žejlčha cjiirzjapa. Pero tii cartiquiz anal iyal cjiirz pecučha. ¹⁴ Wajilla amquin tjonzquiz pecučha. Jalla nekztan učumporaž palt'aquičha.

¹⁵ Llan kuzziz cjee. Tekzta jilanacaqui saludos apayžquičha. Nižaza amqui wejtnaca jilanacžquiz tsaanžinaquičha, zapa maynižquiz. Jalla nužukazza.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN JUDAS

¹ Wejr Judasqui Jesucristuž manta payiñ žoñtča nižaza Jacobž lajkča. Wejrqui ančucaquin cjižžcuča. Yooz Ejpqui ančuc kjawziča, niž maati cjeajo. Nižaza Yooz Ejpqui ančucatan zuma munaziča. Nižaza ančuc anawalinacquiztan cuitiča, Jesucristuž tjonzcama. ² Yoozqui ančucaquiz juc'antej okžla, nižaza juc'ant walikaj kamkatla, nižaza ančucqui Yooziž ancha munasitaj cjila.

TOSCARA TJAAJIŃINACŽ PUNTU

³ Pecta jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančucaquin anchal cjuñchinča. Jalla nuž cjuñzcu liwriiñi puntuquiztan ančucaquin anchal cjižz pecuča. Ančucatan wejtta liwriita žoñinacača. Anawal tjaajiñinacaž ančucaquiz incallz pecchiž cjen tii cartal urgente apayžcača, ančucaquiz chižžinzjapa. Yoozquin kuz tjaaz puntu werara tjaajintatača. Tsemata tjaajintanacaqui anača werara niiqui. Werar tjaajintanacžquizkaz tjurt'iñi kuzziz cjee. ⁴ Yekjap ana lijitum criichi žoñinacaqui ančucaquiz jamazit luzziča, ana kjanapacha. Ninacaqui ana wal žoñinacača. Yooz partiquiz luzcu, Yooz okžni kuz tsjii kjutni intintazza. Ninacaqui cjiñiča, “Yoozqui učhum okžpanča, jaziqui čjul paatami walikazza”. Jalla nuž kamcan učhum Jesucristo Jiliržquiz anapan pajča. Pero criichi žoñinacž pajk Patrunača Jesucristuqui. Yekjat ana iya želasača. Jaziqui ninacaqui Yooz kamañquiz anapan kamča. Tuquiqui profetanacaqui nižta kamañinacž puntuquiztan cjižrčiča, “Yoozqui ninacžquiz casticaquiča”, jalla nuž cjan.

⁵ Ančucaž zizziž cjenami, ančucaquiz zumpacha cjuñkatz pecuča tii puntuquiztan. Tuqui Yooz Jiliriui Egipto yokquiztan Israel wjtchiz žoñinaca jwessiča. Nekztan jwessiž cjenami ana criichinacžquiz ticzkatchiča. ⁶ Nižaza tii cjuñzna. Yekjap anjilanacaqui Yooziž tjaata puesto ana iya wacaychiz pecchiča, nižaza arajpach puestuquiztan zarakchiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca presužtakaz čjelinča. Wiñayjapa zumchiquiz chawctažtakaz žejlča Yooz pajk pjalz tjuñicama. ⁷ Nižaza Sodoma wajtquiz žejlñinacami Gomorra wajtquiz žejlñinacami, nižaza žcatinta wajtquiz žejlñinacami jalla nii ana wal anjilanacažtapacha ancha uj paachiča. Ninacaqui adulteriuquiz ojklaychiča. Nižaza tsjemata adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca casticchiča, wiñaya infiernuquin. Jalla nuž kjanapacha chiichiča, Yoozqui ana walinaca casticspanča, jalla nii.

⁸ Jalla nii Yooz casticz puntu zizcumi, ana zuma tjaajiñi žoñinacaqui chjuužta jaru ojklayča, “Yoozqui nižta wejtquiz tjaajinchiča, tsjii chjuužtiquiz” cjan. Nekztan adulteriuquiz ojklayča, nižaza Yooz Jiliriz mantita anaž cassa, nižaza poderchiz zajranacžquiz ararča. Jalla nuž chjuužta jaru anawali kamča. ⁹ Tsjii pajk arcágel Miguel cjita žejlča, walja poderchiz. Jalla nii anjilaqui diablužtan ch'aassiča Moisés curpu puntuquiztan. Jalla nuž ch'aascan, Miguel anjilaqui diablužquiz ana ararchiča; “Casticta cjee”, cjan. Antiz tiikaz chiichiča, “Yooz Jiliriui amquiz ujžla”. Jalla nižtakaz chiichiča. ¹⁰ Pero nii

ančhucatan kamñi anawali zoñinacaqui ana intintazñi kuzzizza. Poderchiz zajranacz quintra chiican, chjaawjkatcha. Animalažtakaz persun kuzcamakaz ojklayñicha. Jalla nuž ojklaytiquiztan persunjapa casticu zjiyccha.

¹¹ Ninacžtaqui ana wali cjequicha. Cainž irata Yooz kamañquiz ana kamz peccha. Paaz ganz peccu, Balaam irata tsjii kjutñi ojklaycha. Nižaza Corež iratažtakazza casticu zjiyccha. Korequi Yooz uchta zoñinacz quintra paažcu ticziča. ¹² Ančhucqui Yooztajapa pijistanaca paača. Ančucaž cristian pijista paan, ninacaqui azipancha ančhucalta. Pijistiquiz ancha anazuma lujlñi, nižaza licñi, nižaza ana zuma kamñicha. Ninacača Yooz ana rispitiñiqui. Persunjapakaz importiča. Anača yanapchuca, ančucaž zuma kamajo. Ninacaqui ana chijñichiz tsjirižtakazza, nižaza tjamiž chjichta tsjirižtakaz. Nižaza ninacaqui anazuma frutchiz muntinacažtakaz. Cajižta muntinacažtakaz, žejtz wira anapan žejlča ninacžtaqui. ¹³ Tjamiž chjichta kjaz ljojkinacažtakazza. Ninacaž azzuca paatanacaqui kot anazum ch'utunacažtakazza. Nižaza ninacaqui tsjii kjutñi pertissi warawaranacažtakazza. Anawal zumchiquiz wiñayjapa castictaž cjequicha. Casticta cjisjapa, nii anawal tjaajiñinacaqui chjojtača.

¹⁴ Tsjii zoñiqui Enoc cjitatača. Adanžquiztan pakallak wilta majchmajchquiztan tjonñitača. Jalla nii Enocqui Yooztajapa chiichiča tuž cjican: “Yooz Jiliriqui warank warank anjilanacžtan tjonaquicha, tjapa zoñinaca pjalzjapa. ¹⁵ Jalla nuž pjalžcan Yooz Jiliriqui tjapa anawal zoñinacz ujnaca tjeeznaquicha; tjapa ninacaž anawali paatanaca tjeeznaquicha. Nižaza Yoozqui tjapa niž quintra anawali chiitanaca tjeeznaquicha”. Jalla nuž mazinchiča Enoc cjitaqui. ¹⁶ Nii anawali zoñinacača quijakaz pecñinacaqui. Nižaza iñarcen chuchkaz pecñinaca; nižaza ninacaž kuz pecta jaru ojklayñicha. Nižaza mitarazzi takunacžtan chiiñicha. Nižaza zoñinacz kuz wali cjisjapa chiiñicha, nii zoñinaczquiztan cusasanaca ganzjapa.

CRIICHI ZOÑINACŽQUIZ CHIIZINTA TAKU

¹⁷⁻¹⁸ Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntuquiztanž cjuñzna. Učhum Jesucristo Jilirž apostolonacaqui ultim timpu puntuquiztan ančucaquiz mazinchiča, tuž cjican; “Ima tii muntu tucuzinžnan, anawal zoñinacaqui jecžnaquicha, Yooz kamañ puntunacz quintra chican. Ninacaqui persun anawal pecta kamañ jaru kamaquicha”. Jalla nuž mazinchiča apostolonacaqui. ¹⁹ Jalla nižta anawali zoñinacaqui zoñi t'akñicha, nižaza porapat quintra tanaskatñicha. Yooz Espiritu Santuqui ninacz kuzquiz ana žejlča. Ninacaqui persun kuzcamakaz kamča.

²⁰ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntunaca tjaajintanaczquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Espiritu Santuž aztan Yoozquin mayiza, juc'ant zuma kamañchizpan cjisjapa. ²¹ Nižaza zuma kama, Yooz ančhucatan tira zuma munazizjapa. Nižaza učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewžna. Nii tjuñquiziqui Jesucristuqui niž okžni kuzziz cjen arajpachquin Yooztan wiñaya kamñijapa ančucaquiz cjskataquicha.

²² Turwayzi kuzziz zoñžquiz zumpacha paljaya, zuma tjaajintanaczquiz tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. ²³ Infiernuquin tjojtsnak cjenpacha kjawžna, liwriita cjisjapa. Nižaza ujchiz zoñinaczquiz okžni kuzziz cjee. Anawal zoñinaczquiz okžcan, persun kuzquiz cuitasaquicha, zuma

kamañquiztan tsjii kjutñi ana chjitchta cjisjapa. Ančhucqui ana zuma kamañchiz žoñinacžtan ojklaycan nižta ana zuma kamañchiz cjesača. Jalla nižtiquiztan anawal žoñinacžquiz okžcan, cuitasa ninacž irata ana cjisjapa.

²⁴⁻²⁵ Yoozqui zinta Yoozza. Niiča Jesucristo Jiliriž cjen učhum Li-wriiñiqui. Niiča ancha azzizqui, učhumnaca cuitizjapa, nižaza ančhuc ana ujquiz tjojtjapa, nižaza niiž yujcquiz ana ujchiz prisintizjapa. Jalla nekz, Yooz yujcquiz žejlcan, ančhucqui ancha cuntintuž cjequiča. Anz-tajapami wiñayajapami Yoozqui honorchizkaj cjila, nižaza niiž arajpach watjaqui zumapaj cjila, nižaza tjapa azzizkaj cjila, nižaza tjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

APOCALIPSIS O REVELACION A SAN JUAN

¹ Yoozqui tii liwruquiz cjiirta puntunaca Jesucristužquiz mazinchiča, Jesucristo niiz sirwiñi žoñinacžquiz maznajo. Tii puntunacaqui waji wataquiča. Jesucristuqui niiz sirwiñi Juanžquin anjila cuchanžquichiča, tii liwruquiz cjiirtanaca zizta cjeajajo. ² Wejr Juanqui tjapa nii zizta puntunacžquiztan cjiiruča, jaknužt wejr nii zizzinžlaja, jalla nužupan. Jaziqui Yooz takumi nižaza Jesucristuž maztami chiyuča. Nižaza tjapa weriž chertanacami chiyuča. Tjappacha werarapan cjiiruča.

³ Jakziltat žoñinacžquiz tii Yooziž tjaata takunaca liičhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequiča. Nižaza jakziltat tii Yooziž tjaata takunaca nonžaja, nižaza niiz jaru kamčhaja jalla niiqui zakaz cuntintuž cjequiča. Tii puntunaca cumplis timpunaca žcatžinžquiča.

JUANQUI ICLIZANACZQUIN CJIJRCHA

⁴ Wejr Juanqui pakallawk Asia yokquin žejlñi iclizanacquin cjiiruča. Yoozqui ančhucaquiz zumpachaj yanapt'ila, nižaza Yoozqui ančhucaquiz walikaj kamkatla. Yoozqui tuquitanpachami anzimi jaztanami wiñajapa tirapan žejlčha. Yooz mantiz julz yujcquiz pakallawk zuma ispiritunaca žejlčha. Ninacaqui ančhuc walikaj kamkatla.

⁵ Nižaza Jesucristuqui ančhuc walikaj kamkatla. Jesucristuča lijitum chiiñiqui. Nižaza primir ticziquiztan jacatatchi žoñiča. Nižaza Jesucristupanča tjapa tii muntuquiz žejlñi mantiñi reynacžquiz mantiñiqui. Cristuqui učhum ancha okziča. Nekztan učhum ujnacquiztan ticziča. Jalla nuž ticžcu, učhum liwriichiča, niiz ljok tjawkchiž cjen. ⁶ Nekztan Jesucristuqui učhum utchiča, niiztan chicapacha mantiñijapa, nižaza Yooz Ejpžquiz rispitiñijapa. Jalla nii Jesucristuqui wiñajapa honorchiz cjila. Nižaza wiñajapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁷ Cjuñzna. Tsjii nooj Jesucristuqui tsjir taypiquiz tjonaquiča. Jalla nuž tjonan tjapa žoñinacaqui nii cheraquiča; Jesucristo quintra paañi žoñinacami nii zakaz cheraquiča. Nekztanaqui tjapa wajtchiz ana cřiñi žoñinacaqui kaaquiča, ninaca casticz ora tjonchiž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁸ Yooz Jiliriqui tuž cjiča: “Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitča wejrqui tjappachtajapa”. Jalla nuž cjiča tjapa aztan mantiñi Yooz Jiliriqui. Niiqui anzimi, tuquitanami, jaztanami žejlčha.

⁹ Wejr Juanqui ančhucaquin cjiiržcuča. Wejrqui ančhuca jiltča, Jesucristužquin kuz tjaatiquiztanaqui. Učhumqui Yooz mantuquiz kamchiz cjen, sufriča. Pero čjul sufritami žejlčhaja, Jesucristuqui učhumnacquizimi pasinsis kuzziz cjiskatča. Wejrqui kot taypiquiz kolta yokquiz želuča, Patmos cjita tii yoka. Jalla ticju preso želuča, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan maztiquiztan.

JESUCRISTUZ CHERTA

¹⁰ Tsjii Yooz tjuñquiziqui Yooz Espiritu Santuqui wejt kuzquiz ancha tjonchicha. Tjonzcu jalla tii watchicha. Tsjii alto jora nonzincha wir kjutñi, trompetz pekz joražtakaz nonzincha. ¹¹ Nii joraqui tuž cjichicha:

—Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitča wejrqui tjappachtajapaqui”. Jaknužt amqui cherachaja, jalla nii chertanaca cijra. Nekztan nii libro pakallawk iclizanacquin apaya, Efeso iclizquin, nižaza Esmirna iclizquin, nižaza Pérgamo iclizquin, nižaza Tiatira iclizquin, nižaza Sardis iclizquin, nižaza Filadelfia iclizquin, nižaza Laodicea iclizquin. Jalla nii Asia cjita provinciquin žejlñi iclizanacquin nii cijrtaqui apaya.

¹² Jalla nekztanaqui wir kjutñi kjutzinča cherzjapa, jectpan nižta paljayzqui, nuž cjican. Jalla nuž kjutzcu tsjii pakallawk kor cantilero cherzinča. ¹³ Nii cantiler taypiquiz tsjii žoñžtakaz tsijtchi želatča. Niiqui tol zquitchiztača, nižaza quecquiz tsjii pal kor sinturunchiztača. ¹⁴ Nižaza niž ach charami chiwitača, chiw chomažtakaz, nižaza chiw kjaťnižtakaz. Niiž chjucquinacaqui ujžtakaz c'ajatča. ¹⁵ Niiž kjo-jchanacaqui zuma llijatča jurnuquiz tjiñanta korižtakaz. Niiž joraqui wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. ¹⁶ Niiž žew kjarquiz pakallawk warawaranaca tanzitača. Niiž atquiztan pajk ar cuchillužtakaz ulnatcha, porap kjuttan archiz. Niiž yujcqui zmalu tjuñižtakaz c'ajatča.

¹⁷ Jalla nii cherzcu, niž kjojchquiz tjojtsinča, ticzižtakaz. Niižti wejr lanziča žew kjaržtan. Jalla nuž lanžcu tuž cjichicha:

—Wejr ana eksna amqui. Primirquiztanpacha asta wiricama želuča. Wejrtča juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. ¹⁸ Wejrtča žetiñtqui. Wejrqui ticzinča. Pero wejtquiz cherzna. Wiñayjapa žetuča. Nižaza wejrqui mantuča ticzmi, nižaza ticz yokami. ¹⁹ Jaziqui cijraquičha jaknužum cherchaja, jalla nii. Cijraquičha tii timpu watchinacami, nižaza jazta timpu tjonanami, nii. ²⁰ Wejt žew kjarquiz pakallawk warawaranaca žejlča. Jalla nii cherchamča, nižaza pakallawk cantilerunaca cherchamča. Ninaca tuž cjiča: nii pakallawk warawaranacaqui pakallawk iclizanacz irpiñinacača. Nii pakallawk cantilerunacaqui pakallawk iclizanacača.

2

EFESO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹ Efeso icliz irpiñižquin tuž cijra: “Tsjiiqui žew kjarquiz pakallawk warawara tanža, nižaza pakallawk kor cantiler taypiquiz ojklajča. Jalla niiqui tuž cjiča: ² Ančucaž paatanacami pajuča. Ančucqui wejtajapa ancha langža. Nižaza sufrichiž cjenami ančucqui tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza ančucqui ana zum kamañchiz žoñinaca ana cherz pecča. Nižaza jakziltat ‘apostultča wejrqui’ cjican ojklajčhaja, jalla ninaca wawczinčucča ančucqui, werara ana werara jalla nii. Jalla nižtiquiztan jecnacat ana werar apóstol ojklajčhaja, jalla nii zizzinčucča. ³ Wejrqui zizuča, ančucqui pasinsis kuztan sufričha, wejtquiz criican. Nižaza wejtquiz kuzziz cjen walja awantichinčucča. Nižaza wejtajapa walja langzinčucča, ana ocha nayžcu. ⁴ Pero tsjii ujchizza ančucqui. Jaknužt ančucqui primero tjapa kuz wejtjan ancha munazičhaja, jalla nižta ana tira munaziča. Anz wejtjan upa munaziča. ⁵ Cjuñzna, jaknužt ančucqui primero ancha

zuma munaziñi kuzziz cjistčhaja. Nižaza cjuñzna jaknužt anziqúi upa munaziñi kuzziz cjistčhaja. Jalla nii cjuñzcu, ‘ujchizpantčha wejrqui’ cjis waquizičha. Nekztan wíłta ancha zuma munaziñi kuzziz cjee, wíłta zuma kamzjapa. Ana wíłta zuma munaziñi kuzziz cjequiz ni-iqui, am cantileruqui kjañtaž cjequičha; nekztan ančhuca icliza tjátanta cjequičha. ⁶ Pero ančhucaltajapa tsjii zuma obra žejlčha, ančhucqui ana wal nicolaítas parti žoñinacž quintrajapa chjaawjkatčha, jalla nii. Wejrqui ninacž quintrajapa zakal chjaawjkatučha. ⁷ Jakziltat nonžñi cjuñchiz cječhaja, nonžla Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalínacquiztan atipachaja, jalla nižquiz wejrqui permiso tjaa-ačha, žeti tjaañi muntiquiztan lulajo. Yooz zuma yokquin žejlčha nii zuma muntiqui”.

ESMIRNA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁸ Esmirna icliz irpiñizquin tuž cijra: “Tsjiiqui primirquiztanpacha wiricama žejlčha. Jalla ničha juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. Niiqui ticzičha, nižaza wíłta žejtñi cijsičha. Jalla niiqui tuž cjičha: ⁹ Wejrqui zizučha, ančhucqui ancha sufričha, nižaza t'akjiri žejlčha. Pero ricachužtakazza ančhucqui, Yooz wajtchiz žoñinacž cijcan. Judío žoñinacaqui ančhuca quintra ancha anawal takunaca chičha. Ninacačha Satanás diabluz partiquiziqui. ¹⁰ Jaknužt ančhucqui sufračhaja, nuž sufrisquiztan ana tsuca. Cwítasa, diabluqui yekjanacaca ančhucaquiztan carsilquiz chawckataquičha, ančhucaž ujquiz tjojtskatzjapa. Ančhucqui tunca tjuñi intiru ancha sufraquičha. Ticzama wejtquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nekztanaqui wejrqui ančhucaquiz wiñajapa žeti tjaa-ačha, tsjii premižtakaz. ¹¹ Jakziltat nonžñi cjuñchiz cječhaja, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat ana walinacquiztan atipachaja, jalla niiqui infiernuquin castictiquiztan liwriitaž cjequičha. Infiernuquin casticzqui curpumi animumi wiñaya sufričha. ‘Pizc ticz’ cjitačha nii infiernuquin sufrisqui”.

PERGAMO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹² Pergamum icliz irpiñizquin tuž cijra: “Tsjiiqui porap kjuttan ar cuchillužtakaz žejlčha. Jalla niiqui tuž cjičha: ¹³ Wejrqui pajučha, tjapa ančhucaž paatami. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju ančhuc žejlčha. Jalla nižta žejlchiz cjenami tirapanž wejtquiz tjurt'iñi kuzzizza. Wejtquin kuz tjaažqui ana jaytičha, ancha sufrichiž cjenami. Nii ancha sufris timpuquiz tsjiiqui ančhucaquiztan Antipas cjitaqui contataquičha. Antipasqui wejt puntuquiztan tisticu cjicanaqui zuma ticlarñičha, nižaza wejtquiz kuz tjaañipančha. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju Antipas contataquičha. ¹⁴ Nonžna; tsjii kjaž ujnaca ančhucž quintra tjeeznučha. Yekjap ančhucaquiztan anawal tjaajintanaca catokchinčhucčha. Nii tjaajintanacaqui Balaamž cjita tjaajintažtakazza. Tuquita timpuqui nii Balaamqui Balak cjita žoñžquiz tjaažičha, jaknužt Israel žoñinaca ujquiz tjojtskatchucažlaja, jalla nii. Nekztanaqui Balak cjitaqui Israel žoñinaca ujnacquiz tjojskatchičha. Jaziqui Israel žoñinacaqui adulterio paachičha, nižaza žoñiz paata yooznacquiz tjaata čheri lujlchičha. Jalla nižta ujnacquiz tjojtskatchičha Balak cjitaqui. ¹⁵ Nižaza yekjap ančhucaquiztan nicolaítas tjaajintanaca catokchinčhucčha. Ninacž tjaažinta quintrajapa

chjaawjkatučha. ¹⁶ Ančhucaž anawali ujnaca paatiquiztan ‘ujchizpantčha’ cjis waquizičha; kuz campiiz waquizičha. Ujnacquiztan ana jaytaquiz niiqui, ančhucqui castictaž cjequičha. Wejrqui ančhucaquiz wajilla tjonachha, ujchiznacž quintra paazjapa. Wejt atquiztan ulanñi ar cuchillžtan ninacz quintra paa-ačha. ¹⁷ Jakziltat nonžñi cjuñchiz cjechaja, nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinaczquiz chiitaquui. Jakziltat anawalinacquiztan atipachaja, jalla niizquin ana pajta maná tjaa-ačha, lujljapa. Nižaza niizquin tsjii chiw maz tjaa-ačha. Nižaza chiw mazquiz niiz ew tjuu cjiirtaž cjequičha. Nii ew tjuuquui ana jakziltami zizza, nii tanzñi žoñikaz zizaquičha”.

TIATIRA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹⁸ Tiatira icliz irpiñizquin tuž cijira: “Tsjiiqui žejlčha, ujžtakaz c'ajñi čhjucchiz, nižaza niiz kjochanacaquui jurnuquiz tjiñanta korižtakazza. Jalla ničha Yooz Majchquui. Niiquui tuž cjičha: ¹⁹ Wejrqui ančhucaž paatanacami pajučha. Ančhucqui zuma munaziñi kuzzizza, nižaza wejtquiz tjapa kuztan criičha, nižaza wejtquiz tjapa kuztan sirwičha, nižaza pasinsis kuztan sufričha. Ančhucaž primir paata obranacquiztan ančhucaž anzta paata obranaca juc'ant zumačha. ²⁰ Wejrqui cjiwčha, tii ujchizza ančhucquui. Tsjaa anawal maataka žejlčha, Jezabel cjiti maatakažtakaz. Naaquui cjiñčha, ‘Wejrtčha Yooz taku parliñtquui’. Jalla nuž cjian, wejtquiz sirwiñinaczquiz incallčha. Naaža incalltiquiztanacuui criiči žoñinacuui adulteriuquiz ojklajčha; nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaata čherinaca lujlčha. Jalla nuž ana zuma tjaajnan, ančhucquui naaža puntuquiztan ana kjaž cjiñchucčha. Pero nii anawal tjaajintaž quintra chiiz waquizičha. ²¹ Wejrqui pasinsis kuz tjewzinčha, naaqui ‘ujchizpantčha’ cjican ujnacquiztan jaytizjapa. Pero naaqui uj paaznacquiztan anapan jaytiz pecčha; uj paaz pecčha. ²² Jalla nižtiquiztan naa sufriskatačha. Nižaza jakziltat naatan chica wejt quintra ujnaca paačhaja, jalla ninacazakaz ancha sufriskatačha. Naaža tjaajinta anawalinaca paazquiztan ana jaytaquiz niiqui, panž sufriskataž cjequičha. ²³ Naa irat ana zum kamañchiz žoñinaca conačha. Jalla nekztan tjapa iclizanacquiz žejlñi žoñinacuui naaznaquičha, wejrqui čjul žoñiž kuzquiz pinsitami zizučha. Nižaza paata obranacquiztan jama zapa maynižquiz zumanacal tjaa-ačha. ²⁴⁻²⁵ Parti ančhuc Tiatir criichinacaquui naaža tjaajinta ana catokchinčhucčha. Satanás diabluž chjojkaza tjaajintanaca ana mitisñi cjissinčhucčha. Ančhucaquiz tuž cjiwčha, jaknužt ančhucquui wejt tjaajintanaca catokčhaja, jalla nižta tirapan catokaquičha, wejr tjonzcama. Ana iya mantučha. ²⁶ Jakziltat anawalinacquiztan atipčhaja, nižaza tii muntu tucuzincama wejt munañpi jarupanž kamčhaja, jalla niizquiz wejrqui mantiz poder tjaachha nacionanacchiz žoñinaczquiz mantizjapa. ²⁷ Jaknužt wejt Yooz Ejppquui mantiz poder wejtquiz tjaatčhaja, jalla nižta irata wejrqui mantiz poder ninaczquiz tjaa-ačha. Jalla nižtiquiztan ninacaquui anawali paañi žoñinaczquiz zuma c'aripacha mantaquičha, tsjii ljoc mazca t'unapacha kjolsnas, jalla nižta. ²⁸ Nižaza wejrqui ninaczquiz zumanacal tjaa-ačha wenzta chawc warawaražtakaz. ²⁹ Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, jalla niiqui nonžla, Espíritu Santuž icliz žoñinaczquiz chiitaquui”.

3

SARDIS ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

¹ Sardis icliz irpiñizquin tuž cijjra: “Tsjiizta pakallawk Yooz ispir-itunaca žejlčha, nižaza pakallawk warawaranaca žejlčha. Jalla ni-iqui tuž cjičha: Ančhucaž paata obranaca pajučha. Zoñinacaqui ančhuca puntuquiztan cjiñičha, ‘Zuma kamañchizza’ cjiñičha. Jalla nuž chiichiz cjenami, ultimu ana zum kamañchizza; ticzižtakazza ančhucqui. ² Ančhucqui ana zuma kamañanaca eca. Zuma kamañquiz tjurt’iñi kuzziz cjee. Tira anawali kamañchizlaj niiqui, castictaž cje-quičha. Wejrqui ančhuca paata obranaca yatisinzinčha, Yooz yujcquiz anawaličha, nii. ³ Cjuñzna ančhucqui, tuqui catokta tjaajintanacami, nižaza nonztanacami panž catoka. Jaziqúi nii jaru wilta zumapan kama; nižaza ančhuca ujnaca paaznacquiztan jayta, ‘ujchizpantčha’, cjican. Ančhucqui ana zuma kamañquiztan ana ecaquiz niiqui, cas-tictaž cjequičha. Wejrqui tiripintit tjonachha, tsjii tjañiztakaz. Ana pinsita orquiz tjonachha, ančhuc casticzjapa. ⁴ Tsjii kjaž ančhuc Sardis zoñinacaqui zuma kamañchizza. Ančhucčha zuma ana ch’izlli zquitichiz-takazqui. Jalla nižtiquiztan ančhuc zuma zoñinacaqui wejttan chicaž juc’ant zuma kamaquičha zuma chiw limpu zquitichiztakaz. Jalla nuž waquizičha ančhucaltacqui. ⁵ Jakziltat anawalinacquiztan atipachaja, jalla ninacaqui zuma kamañchiz cjequičha zuma chiw limpu zquitichiz-takaz. Nižaza ninacž tjuunaca anal akznačha žejtñi zoñinacž tjuu apuntita liwruquiztan. Nižaza wejt Yooz Ejpž yujcquiz, nižaza Yooz anjilanacž yujcquiz ninacž puntuquiztan ticlaračha, ‘Wejt partiquizza tinacaqui’ cjicanaqui. ⁶ Jakziltažlaja nonžñi cjuñchiz, nonžla, Espiritu Santuž icliz zoñinacžquiz chiitaqui”.

FILADELFIA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁷ Filadelfia icliz irpiñizquin cijjra: “Tsjičha juc’ant zumaqui; nižaza lijitumačha. Niičha David jilirž mantiz poderchizqui. Nii zoñiqui Yooz partiquiz luzkatasaz niiqui, anaž jecmi nii zoñiz luztiquiz atajasachha. Nižaza Yooz partiquiz ana luzkatasaz niiqui, anaž jecmi luzkatasachha. Jalla niiqui tuž cjičha. ⁸ Wejrqui ančhucaž paata obranaca pajučha. Ančhucaltajapa trabajo tjaachinčha wejtta langzjapa. Anaž jecmi ančhuc atajasachha. Ančhucqui ana suti azzizza. Jalla nuž ana zuti azziz cjenami, ančhucqui wejt taku tirapanž catokchinčhucčha, nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan ana k’otchinčhucčha, ‘Jesucristo anal pa-jučha’ cjicanaqui. ⁹ Nonžna. Yekjap zoñinacaqui cjiñičha, ‘Wejrñactčha Yooztajapa judío zoñinacaqui’. Jalla nuž chiican, k’otčha. Ultimu ana Yooztajapačha nii zoñinacaqui. Pero Satanás diabluz partiquiz kamñi zoñinacačha. Nonžna. Wejrqui ančhuca yujcquiz ninaca quillskatačha, ančhucaquiz rispitzjapa. Nižaza wejrqui ninaca zizkatačha, ančhucatan wejttan zuma munaziz, jalla nii. ¹⁰ Wejt mantita ortin jaru kamcan, ančhucqui pasinsis kuztan sufrichinčhucčha. Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc liwriyačha juc’ant sufris timpuquiztanaqui. Nii timpuqui tjonaquičha. Nekztan tjapa tii muntuquiz žejlñi zoñinacaqui ancha sufraquičha, wawcžta cjisjapa. Jalla nii sufris timpuquiztan ančhuc liwriyačha. ¹¹ Nižaza wejrqui wajillal tjonachha. Yooz tjaajintanaca tira-pan catokaquičha. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz zumanaca tjaaquičha, tsjii zuma premiužtakaz. Ančhucqui ana jec zoñžquizimi tsjii kjutñi irpiskataquičha nii zumanaca ana pertisnajo. ¹² Jakziltat anawalinac-quiztan atipachaja, jalla nižquiz uchačha Yooz kjuyquiz jiliriztakaz. Nižaza nii zoñinacaqui Yooz kjuychizpan cjequičha. Wejt Yooz Ejpž tjuu

niižquiz cjiŕžinača, Yooz kjuychiz ŗoņipan tjeezjapa. Nižaza wejt Yooz Ejpž wajtž tjuu niižquiz cjiŕžinača. Wejt Yooz Ejpž wajtž tjuuqui ew Jerusalén cjetača. Yoozqui arajpachquiztan nii watja chjiŕunžcaquiča. Nižaza wejt ew tjuu niižquiz cjiŕžinača, wejt jila cjican. ¹³ Jakziltažlaj nonžņi cjuņchiz niiqui, nonžla, Espiritu Santuž icliz ŗoņinacžquiz chiitauki”.

LAODICEA ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

¹⁴ Laodicea icliz irpiņižquin tuž cjiŕa: “Tsjiiča juc'ant lijitumaqui. Jalla niiqui zuma razunžtanpan lijituma chiiča Yooz puntu. Prim-irquiztanpacha niiž cjen tjapa Yooz paatanaca paatatača. Jalla niiqui tuž cjiča: ¹⁵ Wejrqui ančucaž paata obranaca pajuča. Ančhucqui ana anča wejt quintra paachinčhucča, nižaza ana anča wejtajapa paachinčhucča. Wejrqui pecuča, ančhucqui anča wejt quintra paazjapa, už anča wejtajapa paazjapa, jalla nuž pecuča. ¹⁶ Jaziqui ana zumača ančuca kamzqui. Jalla nižta kamtiquiztan ančhuc ch-jatkatasača, tsjii ana zuma jottažokaz. ¹⁷ Ančhucqui cjiņchucča, ‘Ricachutča wejrnacqui. Jaziqui walikal želuča, ana čjulumi pecuča’. Jalla nuž cjiņchucča. Jalla nuž chiichiz cjenami ančhucqui ana naazinčhucča, t’akjirižtakaz ančhucqui, nižaza porižtakaz, zur ŗoņinacažtakaz, nižaza ana zquitchiz ŗoņinacžtakazza. Ultimu nižta kamaņchizza ančhucqui. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančucaquiz chiižinuča, wejtquiz kuzziz cjeŕajo. Ujquiz tjiņanta korižtakaz jalla nižta c’achja kamaņa ančhucqui wejtquiztan mayz waquiziča, ultim ricachu cjisjapa. Nižaza chiw zquitinacažtakaz jalla nižta zuma kamaņa wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca azzuca ujnaca ana cherta cjisjapa. Nižaza čhujc kullažtakaz wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca ujnacquiztan čhetinta cjisjapa, nižaza ančhuc Yooz puntu intintiņi cjisjapa. ¹⁹ Jakziltižtan wejrqui zuma munazičhaja, jalla niižquiz chiižinača. Nižaza zuma ewjt’uča, niiž kamaņa azquichta cjeŕajo. Jalla nižtiquiztan weriž chiižintiquiztan, ančhucqui ‘ujchizpantča’ cjis waquiziča. Nižaza wejtquiz tjapa kuztan cjis waquiziča. ²⁰ Nonžna. Wejrqui ančuca kuzquiz macjatžcu, kjawznuča. Jakziltat weriž kjawžta nonžaja, nižaza cazaja, jalla ninacž kuzquiz luzasača, nižaza ninacžtan chica zuma cjeeča. Nižaza ninacqui wejtta chica zuma cjequiča. ²¹ Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla niižquiz zuma honora tjaa-ača, wejtta chica mantiņi cjisjapa. Jaknužt wejrqui tjapa anawalinacquiztan atipžcu, wejt Yooz Ejpžtan chica mantiņi cjisajapa, jalla nižta ninacqui wejtta chica mantiņi cjequiča. ²² Jakziltažlaj nonžņi cjuņchiz, jalla niiqui nonžla, Espiritu Santuž icliz ŗoņinacžquiz chiitauki”.

4

ARAJPACHQUIN CHERTANACA

¹ Jalla nektanaqui wejrqui tsewc kjutņi cherchinča. Arajpachquin tsjii zana cjetzi, cherchinča. Nižaza tsjii jora nonzinča, trompet pekz joražtakaz. Jaknužt primero nonžta jora, jalla nižta irata. Nii joraqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tekz tjonžca. Wejrqui amquiz tjeeznača, jaknužt nektan watačhaja, jalla nii.

² Nii orapacha wejrqui Espíritu Santuž mantiz poderquiz želatuča. Jalla nuž žejlcan, arajpachquin tsjii chawc mantiz julz cherchinča. Nižaza nii julzquiz tsjii julzi želatča. ³ Nii julzi žejlñi žoñitača c'achja tsijtchiz, c'achja maznacažtakaz c'ajatča, jaspe cornalina nižta maznacažtakaz. Nižaza niž mantiz julz muytata cumari arco iris cherchinča, esmeralda maztakaz c'ajatča. ⁴ Jalla nii chawc mantiz julz muytata paatunc pusin mantiz puestunaca cherchinča, zapa puestuquiz tsjii žoñi julzi želatča. Nižaza ninacatača chiw tol zquiti cutchi; nižaza ninacz achquiz kor pillužtakaz tewžinta. ⁵ Nii chawc mantiz julzquiztan liwjlwjiñižtakaz ulanchiča, nižaza nii julzquiztan rayu jorjorñižtakaz joranaca nonzinča. Nii chawc mantiz julz yujcquiz pakallak ujñi teyas pekžtatača. Nii pakallak teyasnacaqui pakallak Yooz ispiritunacača. ⁶ Nižaza nii chawc mantiz julz yujcquiz kota želatča, ispijužtakaz c'ajatča.

Nižaza nii chawc mantiz julz muytata pajkpic latuquiztan pajkpic žejtñinaca želatča. Jalla nii žejtñinacaqui yujcquiztan tajquiztan tama čhujcquinacchiztača. ⁷ Nii primir žejtñiqui león animalažtakaztača. Tsjii žejtñižti wac turužtakaztača. Tsjii žejtñižti žoñž yujcchiztača. Tsjii žejtñižti layñi aquilažtakaztača. ⁸ Nii pajkpic žejtñinacaqui zapa mayni sojta wežlaž kjaražtakaztača, nižaza tjapa kjuttan čhujcquinacchiztača. Majiñami weenami tirapan Yooz wirzu tuž itscan želatča:

“Juc'ant zuma, juc'ant zuma, juc'ant zuma, Jalla nižtapanča tjapa azziz Yooz Jiliriqui. Yooz Jiliriqui tuquitanami, anžimi, jaztanami žejlča”.

Jalla nuž itsiča.

⁹ Nii žejtñinacaqui chawc mantiz julzquiz julzita mantiñižquiz honora tjaachiča, nižaza nižquiz rispitchiča, nižaza nižquiz gracias tjaachiča. Wiñayjapača nii chawc mantiñiqui. ¹⁰ Čhjulorat žejtñinacaqui nižta paatčaja, nekztan nii paatunc pusin jilirinacaqui mantiñiž yujcquiz quillziča, nižaza nižquiz rispitchiča. Nii chawc mantiz julzñiqui wiñayjapa wiñayača. Jalla niž yujcquiz nii tuncapan pusin jilirinacaqui ninacz kor pillužtakaz nonžinchiča, tuž itsñi cžican:

¹¹ “Učhum Yooz Jiliri, amqui honorchizkaj cžila. Nižaza amqui rispittaj cžila. Nižaza amča tjapa azzizqui. Jalla nii pajtaj cžila. Amqui tjapa žejlñinaca paachamča. Amiž munañpa jaru tjapa žejlñinacaqui paatatača, nižaza žejlča”.

5

TJUUZTA LIWRU CJETÑIQUI

¹ Nižaza nii julzi žejlñi mantiñiž žew kjarquiz tsjii liwru tjuužta želatča. Nii tjuužta liwruqui porap latu cžjrtatača. Nižaza nii liwruqui pakallak estampillžtan zcatžtatača. Jalla nuž cherchinča. ² Nekztanaqui cherchinča, tsjii walja azziz anžila. Jalla nii anžilaqui altu joržtan pewcznatča, tuž cžican:

—ČJequit waquizas tii tjuužta liwru cjetzjapa? ČNižaza tii zcatža estampillanaca wjajrznas? —Jalla nuž pewcznatča.

³ Arajpachquinami tii muntuquizimi, tii muntu koztanami anaž jecmi cjetz waquiziča, nii liwruquiz cžjrtanaca chertzjapa. ⁴ Jalla nuž cjetz

waquiziñi ana žejlchiz cjen, wejrqui kaacan ancha llaquizatuča. ⁵ Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ana iya kaa. Tsjiiqui nii tjuužta liwru cjetñi waquizichiča. Niiqui Judá cjita žoñiž majchmaatiquiztan tjonñiča. Juc'ant azziz cjen, León cjitača. Nižaza niiqui Davidž majchmaatiquiztan tjonñiča. Jalla niiqui tjappacha atipchiž cjen nii liwru cjetz waquiziča, nižaza nii liwruž estampillanaca wjajrzñi.

⁶ Nekztanaqui tižtanaca cherchinča. Nii chawc mantiz julžtan, nii žejtñinacžtan, nii jilirinacžtan, jalla ninacž tayıpquiz tsjii Uuzažtakaz tsijtchi cherchinča. Wilana jawkta Uuzažtakaz, jalla nii cherchinča. Nižaza nii Uuzaqui pakallak wajranacchiztača, nižaza pakallak čhujcquinacchiztača. Niiž pakallak čhujcquinacaqui pakallak Yooz ispiritunacča. Jalla nii Yooz ispiritunacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz cuchantača. ⁷ Jalla nii Uuzaqui tjuužta liwru tanzicha, julzi mantiñiž žew kjarquiztan. ⁸ Nii liwru tanžtan nii pajkpic žejtñinacami nižaza nii paatunc pusin jilirinacami nii Uuzažtakaz chawc jilirž yujcquiz quillziča. Zapa mayni nii jilirinacaqui pajk guitaražtakaz arpa cjita tanzitača. Nižaza kor chuwanaca čhjichatča insinsuchiz čhjijpi. Nii insinsuchiz chuwanacaqui Yoozquin criichinacž oracionanaca cjetča.

⁹ Ninacaqui ew wirsu itsatča, tuž cjican:

“Amqui waquizichamča nii tjuužta liwru cjetñijapa, nižaza nii liwruquiz zcatžta estampilla wjajrzñijapa. Amqui contatača. Ticziž cjen am ljokžtan Yooztajapa sirwiñi žoñinaca liwriichamča. Amiž liwriita žoñinacača tjapa zarchiz žoñinacami, nižaza tjapaman takunacchiz žoñinacami, nižaza tjapaman watjanacchizimi, nižaza tjapaman nacionanacchizimi. ¹⁰ Amqui amiž liwriita žoñinaca mantiñijapa utchamča. Nižaza amqui nii žoñinaca Yooztajapa sirwiñijapa utchamča, Amiž liwriita žoñinacaqui tii yokquiz mantaquiča”.

Jalla nuž cjichiča nii itsñinacaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui nonzinča wacchi anjilanacž jora. Nižaza cherchinča mantiz julz muytata, nižaza žejtñinacž muytata, nižaza jilirinacž muytata, jalla ninacž muytata muzpa waranka waranka anjilanaca želatča. ¹² Nii anjilanacaqui altu joržtan cjichiča:

“Nii conta Uuzaqui waquiziča, mantiz poder tanzjapa, nižaza tjapa zuma cusasanaca tanzjapa, nižaza tjapa zizjapa, nižaza tjapa azziz cjisjapa. Nižaza nii waquiziča honora tanzjapa, nižaza rispitta cjisjapa, nižaza honora waytižinta cjisjapa. Jalla nužoj cjila. Nuž waquiziča nii conta Uuzaqui”.

¹³ Nekžtan tjapa arajpachquin žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii yok koztan žejlñinacžtan, nižaza tjapa kotquiz žejlñinacžtan, jalla nuž tjappacha niiž puntu cjichiča:

“Nii chawc mantiñižquizimi nii Uuzižquizimi wiñayjapa honora waytižintaj cjila; nižaza nii pucultižquiz wiñayjapa honorchiz cjila; nižaza wiñayjapa rispittaj cjila; nižaza tjapa azziz cjila watay wata”.

¹⁴ Nekžtan nii pajkpic žejtñinacaqui cjetča:

—Jalla nužoj cjila. Amén.

Nižaza nii paatunc pusin jilirinacaqui quillžcu nii watay wata žejtñižquiz rispitchiča.

6

ESTAMPILLANACA WJAJRTA CHERCHINCHA

¹ Nekztanaqui wejrqui cherchinča, jalla tužu: Uuzažtakaz zoñiqui tsjii estampilla wjajrzyča. Nižaza nonzinča tsjii žejtñiqui jorjorñižtakaz joržtan kjawchiča:

—Pichay. Cheržca.

² Nekztan wejrqui cherchinča, jalla tužu: Tsjii chiw cawallu tjonchiča. Nii cawallž juntuñ yawchi zoñiqui flech arcu armichiz tanchiča. Niižquiz tsjii atipz poder tjaatača, tsjii coronažtakaz. Jalla nižtiquiztan atipñi ulanchiča, tirapan atipzjapa.

³ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui segunda estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, segundo žejtñiqui cjichiča:

—Pichay. Cheržca.

⁴ Nekztan yekja cawalluqui ulanchiča, ljok cawallu. Nii cawallž juñtun yawchi zoñiqui poder tjaatača, zoñinacpora kichanasjapa, nižaza porapat conasjapa. Niižquiz tsjii pajk cuchillu tjaatača.

⁵ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui tercer estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, nonzinča tercer žejtñiqui tuž cjican:

—Pichay. Cheržca.

Nekztan cherchinča tsok cawallu. Nižaza nii cawallž juñtun yawchi zoñiqui balancichiztača niiž kjarquiz. ⁶ Nekztanaqui žejtñinacž tayp-iquiz tsjii jora nonzinča. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Pajk paaztan tsjii kilo trigo kjayasača. Nižaza pajk paaztan čhjep kilo siwatu kjayasača. Aceitimi vinumi tira želaquiča.

⁷ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui cuarto estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan nonzinča cuarto žejtñiqui tuž cjican:

—Pichay. Cheržca.

⁸ Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, tsjii k'ill cawallu želatča, yawchi zoñchiz. Jalla nii yawchi zoñiqui Ticz cjitatača. Niiž wiruñ Ticz Yoka cjita apziča. Ninacžquiz poder tjaatača, cuarta parte tii muntuquiz žejlñi zoñinaca conzjapa. Ninacaqui zoñinaca conaquiča pajk cuchillžtan, mach'anacžtan, conanacžtan, nižaza anawal animalanacžtan.

⁹ Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui quinta estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan wejrqui cherchinča arajpach altarž koztan almanaca želatča. Nii almanacž curpunacaqui Yooz taku parlitiquiztan contatača. Ninacaqui tii muntuquiz kamcan Yooz puntu ticlarchiča. Jalla nižtiquiztan contatača. ¹⁰ Nii almanacaqui altu joržtan kjawcan tuž cjichiča:

—Zuma lijitum Jiliri. Ampanča taku cumpliñiqui. Jaziqui ěhjulorcamat zoñinaca pjalznaquiya? ěhjulorcamat wejrnac conñi zoñinaca casticaquiya? —Jalla nuž cjichiča nii almanacaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui almanacaqui chiw tol zquiti tjaatača. Nižaza ninacžquiz cjitača, tsjii kjaž tjuñikaz jeejnaquiča. Primiruqui iya Cristužquiz sirwiñinacaqui conta cjistanča, jaknužt tuquiqui almanacž curpunaca contažlaja, jalla nižta. Nii containaca pjojkcama, almanacaqui jeejnaquiča.

¹² Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui sexta estampilla wjajrzyča. Jalla nuž wjajrtan, wejrqui cherchinča, yoka ancha chekjinskatatča. Nižaza tjuñimi tsokchi cjissiča, lut zquitižtakaz. Nižaza jiizmi

ljok cjiſſiĉha. ¹³ Niſaza warawaranacami yokquin tjojtsquichiĉha, jaknuſt pjursant tjamiqui higo frutanaca tjojtskatĉhaja, jalla niſta. ¹⁴ Nekztanaqui pachaqui katchiĉha tjuuſta papilaſtakaz. Niſaza tii muntuquiz tjapa curunacami tjapa kot tayıpıquız ſejlſi yokanacami kizkattataĉha. ¹⁵ Nekztanaqui tii muntuquız mantiſinacami, jilirinacami, zultatſ jilirinacami, ricachunacami, azziz ſoſinacami, mantita ſoſinacami, ana mantita ſoſinacami, tjappacha chjojziĉha pajk maz pjetanacquizimi, niſaza cur akjinacquizimi. ¹⁶ Jalla ninacaqui kjawchiĉha, tuſ cjan:

—Curunaca, maznaca, wejtnaca juntun tjojtſca. Wejrnac chjojzna, julzi mantiſiſ yujcquiztan. Niſaza wejrnac chjojzna nii ſawjchi Uzaſtakazquiztan, ana caſtica cjiſjapa.

¹⁷ Ultim caſticz tjuſi tjonĉha. ſJect Yoozquiztan atipas? —Jalla nuſ kjawchiĉha ninacaqui.

7

144,000 ZOŦINACA CHIMPUTA

¹ Jalla nekztanaqui wejrqı cherchinĉha, pajkpic anjilanacaqui tii muntuſ pajkpic latuquiztan tſiſti ſelatĉha. Jalla nuſ ſejlcıan pajkpic puntu tjaminacaqui atajaĉha, ana zinta tjamzjapa yokquizimi kotquizimi muntinacquizimi. ² Nekztanaqui tſji anjila cherchinĉha, tuwanchuctan tjonſi. Nii anjilaqui ſejtſi Yooz mantita ortinſtan tjonchiĉha. Jalla niſtiquiztan nii anjilaqui altu jorſtan kjawcın paljaychiĉha pajkpic anjilanacſquız. Nii pajkpic anjilanacaqui poder tjaatataĉha, yokami kotami anawali cjiſkatſjapa. ³ Jalla niſtiquiztan nii Yooz tjaata ortinſtan anjilaqui ninacſquız cjiĉhiĉha:

—Yokami, kotami, muntinacami ana anawali cjiſkata, uĉhum Yooz ſirwiſinaca chimputa cjiſcama. Yooz ſirwiſinacaqui ninacſ yujc ayquız chimputa cjequiĉha.

⁴ Nekztanaqui nonzinĉha patac puſi tuncın puſin waranka ſoſinaca chimputataĉha, tjapa İſraelſ familianacquiztan. ⁵ Tuncın waranka Judıſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Rubınſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Gadſ familiaquiztan chimputataĉha. ⁶ Tuncın waranka Aſerſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Neftalıſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Manasıs familiaquiztan chimputataĉha. ⁷ Tuncın waranka Simeonſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Levıſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka İſacarſ familiaquiztan chimputataĉha. ⁸ Tuncın waranka Zabulonſ familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Joſıs familiaquiztan chimputataĉha. Tuncın waranka Benjamınſ familiaquiztan chimputataĉha.

CHIW ZQUITCHIZ ZOŦINACA

⁹ Jalla nekztanaqui cherchinĉha, muzpa tama ſoſinacaqui chawc mantiz puſto yujcquizimi, naſaza Uzaſtakaz ſoſiſ yujcquizimi ſelatĉha. Nii ſoſinacaqui tjapa nacionanacquiztantaĉha, niſaza tjapaman zarchiz ſoſinacſquiztantaĉha, niſaza tjapaman watjanacquiztantaĉha, niſaza tjapaman takunacchiz ſoſinacſquiztantaĉha. Muzpa tamataĉha, jalla niſtiquiztan ana wira kanchucataĉha. Jalla nii ſoſinacaqui chiw tol zquiti

cutchicamatacha. Nižaza ninacž kjarquiz munti itzanaca tanziča, čhjanžtanpacha. ¹⁰ Jalla nii žoñinacaqui altu joržtan tuž chiyatča:

“Učhum Yoozkazza Liwriiñiqui. Niiča chawc mantiz puestuquiz julžñiqui. Nižaza nii Uuzažtakaz žoñizakazza Liwriiñiqui”.

¹¹ Nižaza chawc mantiz puestu muytatami, jilirnacž muytatami, pakpic žejtñinacž muytatami, jalla ninacž muytata tjapa anjilanacaqui tsijtchi želatča. Ninaca zakaz chawc mantiz puestuž yujcquiz yokquiz puct'ichi Yooz rispitatča. ¹² Nii anjilanacaqui Yooz rispitan tuž cjichiča:

“Jalla nužoj cjila. Učhum Yooztajapa watay wata honora waytižintaj cjila, nižaza wiñaya rispittaj cjila. Učhum Yoozza zizñi zizñipanqui. Niižquiz wiñaya gracias cjila. Nižaza niižquiz honora waytižintaj cjila. Učhum Yoozqui wiñayjapa tjapa azziz cjila, nižaza poderchiz. Jalla nužoj cjila. Amén”.

¹³ Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejr pewcziča, tuž cjican:

—¿Jecnacat tii chiw zquti cujtchinacaya? Nižaza žjakziquiztan tjonchi ninacataya?

¹⁴ Wejrqui niižquiz kjaazinča, tuž cjican:

—Jiliri, anal zizuča.

Nekztan niiqui cjichiča:

—Tinacaqui juc'ant sufris timpu watchiča. Nižaza tinacaqui ujnacquiztan liwriitača, Jesucristo Uuzažtakaz cjen. Cristuž ticziž cjen, jalla nižtiquiztan tinacaqui chiw ajunta zquitchizza. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan tinacaqui Yooz mantiz puestu yujcquiz žejlča. Tinacača majiñami weenami Yooz kjuyquiz sirwiñinacaqui. Nižaza nii chawc mantiz puestuquiz julžñiqui tinaca cwitaquiča. Niižtan tinacžtan watay wata chica želaquiča. ¹⁶ Tinacaqui ana iya čhjeri eecsataquiča, nižaza anaž iya kjaz kjara pasnaquiča. Nižaza sii jakimi ana tinaca laacjiskataquiča, nižaza čhjul jakimi. ¹⁷ Jesucristuča mantiz puestu žcatipacha žejlñiqui. Jalla nii Uuzažtakaz Jesucristuqui tinacž awatiri cjequiča. Nižaza Jesucristuqui tinacžquiz zuma kamañchizpan irpaquiča, jaknužt zuma awatiriqui niiž uuzanaca zuma jalzurquiz kjaz liquinčhaja, jalla nižta. Nižaza Yoozpacha tjapa tinacž kaaj chjuzinaquiča.

8

SEPTIMA ESTAMPILLA WJAJRTA

¹ Jalla nekztanaqui Uuzažtakaz Cristuqui séptima estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, tsjii media ora tjapa ch'uju žejlchiča arajpachquin. ² Nekztan cherčinča, pakallawk anjilanaca želatča. Nii anjilanacaqui Yooz yujcquiz tsijtñitača. Jalla ninacžquiz pakallawk trompet pekz tjaatatača. ³ Nekztanaqui tsjii anjilaqui tjonžcu, altar yujcquiz tsijtsiča, tsjii kor insinsarchiz. Jalla nekztanaqui niižquiz wacchi insinsunaca tjaatatača, criichinacž oracionanacžtan t'ajzjapa. T'ajžta insinsužtan oracionanacžtan kor altarquiz nonžtatača chawc mantiz puestu yujcquiz. ⁴ Nii Yooz anjilž kjarquiztan criichinacž oracionanacžtan insinsužtan t'ajžta žketi waytichiča Yooz yujcquiz. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui insinsaru tanžcu, altarquiz uj parazižtan chjijpziča. Nekztan nii uj parazižtan chjijpi insinsaru tii muntu yokquiz

tjojtchiča. Jalla nižtiquiztan ancha pjursanti liwjlwjcchiča, nižaza ancha pjursanti jorjorchičha, nižaza yoka chekjinchiča.

TROMPETCHIZ ANJILANACA

⁶ Jalla nuž watžcu pakallawk trompetchiz anjilanacaqui tjacziča trompetanaca tjawunzjapa.

⁷ Primir anjilaqui niž trompet peksz tjawunchičha. Jalla nuž tjawunžcu caranuz chijñiztan ujžtan, nižaza ljokžtan t'ajžta tii muntu yokquiz cutzinchiča. Jalla nižtiquiztan tercer parti tii muntu yoka ujsičha, nižaza tercer parti muntinaca ujsičha, nižaza tercer parti pas-tunacami ujsičha.

⁸ Nekztan segundo anjilaqui trompet peksz tjawunchičha. Jalla nuž tjawunžcu uj peksi pajk curužtakaz pajk kotquin tjojtchiča. Nekztanaqui tercer parti kot kjazqui ljok cjissičha. ⁹ Nekztan tercer parti kotquiz žejlñi animalanacaqui ticziča, nižaza tercer parti kotquiz ojk-layñi warcunacaqui akžtatača.

¹⁰ Tercer anjilaqui trompet peks tjawunchičha. Jalla nuž tjawunžcu pajk warawara arajpachquiztan tjojtsičha, uj peksi teyažtakaz. Nii warawaraqui tjojtsičha tercer parti pujunacquizimi, nižaza tercer parti tujnacquizimi nižaza wijiñanacquizimi. ¹¹ Nii warawaraž tjuuqui Ajenjo cjitača. Ajenjo cjitača tsjii jar muntiqui. Jalla nii warawaraž tjojt-tiquiztan tercer parti kjazqui ajenjožtakaz jaru cjissičha. Nii jar kjaz cjen walja žoñinacaqui ticziča.

¹² Cuarto anjilaqui trompet peksz tjawunchičha. Jalla nii tjawunžcu tercer parti tjuñimi jiizmi warawarami zumchi cjissičha. Nekztanaqui tercer parti majiñaqui ana kjanchičha, nižaza tercer parti weenami ana kjanchizakazza.

¹³ Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, nižaza nonzinča, tsjii anjilaqui tseewc arajpach taypiquiz laycan altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—Muntu yokquiz žejlñi žoñinacžtajapa ana wali, ana wali, ana wali cjisnaquiča. Chjep parti anjilanacaqui trompet peksz tjawunzmayača. Jalla ninacaž tjawnan juc'ant ana wali cjisnaquiča.

9

QUINTO ANJILAUQUI

¹ Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui trompet peksz tjawunchičha. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii warawaražtakaz cherchinča arajpachquiztan tii yokquiz tjojtsi. Jalla nii warawaražta anawal jiliržquiz poder tjaatača, anawal koz tuj cjetzjapa. ² Jalla nekztanaqui nii anawal jiliriQUI koz tuj cjetziča. Jalla nuž cjetžtiquiztan jurnu žketižtakaz ulanchičha. Jalla nii koz tuj žketiqui tjuñimi pachami zumchi cjiskatchičha. ³ Jalla nii žketiquiztan langosta animalanaca ulanchičha tii yokquiz laylayzjapa. Jalla nii animalañacžquiz anawali paazjapa poder tjaatatača, jaknužt tsjii yek'achunca ana wali yek'antičhaja, jalla nižta cjisjapa. ⁴ Nižaza nii animalanacaqui mantitatača, anača yokquiz žejlñi pastunacžquizimi tjapa ch'ojña pajkñinacžquizimi anawali paajo. Pero yujc ayquiz ana Yooz chimputa žoñinacžquiz ana wali paasača. ⁵ Pjijska jiizcama nii anawali paañi animalanacaqui ana chimputa žoñinacžquiz sufriskatzjapa nižta poder tjaatatača. Sufriskatcanami ticzkatta poder ana tjaatatača. Jalla nuž sufriskatan, nii žoñinacaqui

ancha ayinchiča, jaknužt tsjii zoñi yek'antitiquiztan ancha ayiñizlaja, jalla nižta. ⁶ Jalla nižta sufris timpuquiz zoñinacaqui ticz pecaquiča, pero anaž ticžni ataquiča. Jalla nuž ticz peccanami, ana wira ticz tjonaquiča.

⁷ Nii langosta cjita animalanacaqui quira tjaczta cawallunacaztakaztača. Ninacz achanaczquiz kor pillunacchiztakaztača. Nii animalanacz yujnacaqui zoñinacz yujnacaztakaztača. ⁸ Nižaza ninacz charaqui maatakanacz charaztakaztača. Nižaza ninacz izkenacaqui león animalanacz izkenacaztakaztača. ⁹ Nižaza ch'iztakaz kjajpchiztača. Nii kjajpanacaqui jiružtakaztača curpunaca chjojžjapa. Laylaycan, nii animalanacaqui ancaž arnatča, jaknuž cawallunacaqui tsjii quirquiz zalzcan arančhaja, jalla nižta. ¹⁰ Nii animalanacz kjurnacaqui yek'achuncaž kjurztakaztača. Ninacz kjurnacztan yek'antasača zoñinaca sufriskatzjapa nii pjjska jiiz intiru. ¹¹ Nii animalanacz mantiñi jiliriqui nii koz tuj cjetñipachača. Nii jilirž tjuuqui Abadón cjitača hebreo tawkquiziqui. Griego tawkquiz Apolión cjitača. Apolión cjiča, akžñiqui, nii.

¹² Jalla nižta watžcu primir anawaliqui watchiča. Nonžna. Imaziž iya pizc anawalinacaqui tjonča.

¹³ Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii jora nonzinča. Yooz yujcquiz žejlñi kor altarquiztan nii joraqui ulanchiča. Pajkpic wajrichiztača nii kor altaraqui. ¹⁴ Nii joraqui sexto trompetchiz anjilžquiz tuž cjičiča:

—Pajk Eufrates cjita pujquiz pajkpic anjilanaca čejlta žejlča. Jalla nii pajkpic anjilanaca cutzna, —jalla nuž cjetča.

¹⁵ Nekztanaqui nii pajkpic anjilanacaqui cutstatača, čhjep parti zoñinaca conzjapa. Jalla nižta paazjapa tjacztača, nii ora, nii tjuñi, nii jiiz, nii wata, jalla nii timpujapa nižta paazjapa tjacztača. ¹⁶ Zoñinaca conzjapa wacchi zoñiž yawchi cawallunaca želatča, paa patac millo-nanacatača. Jalla nuž wacchi nonzinča.

¹⁷ Nii cawallunacatača jalla tižta cherchiqui. Nii yawchi zoñinacaqui queca weezinacchiztača. Nii queca weezinacaqui tižta culuranacatača, ljok, larama, k'illu, jalla nižta culuranacatača. Nii cawallunacaqui león animalanacz achanacchiztača. Jalla nii cawallunacz atquiztan uj, žketi, azupri ulanchiča. ¹⁸ Jalla nii čhjep anawalinacatača anawali paachiqui. Jalla nii uj, žketi, azupri ulantiquiztan čhjep parti zoñinaca contatača. ¹⁹ Nii cawallunacz sufriskatz poderaqui ninacz atquiztača, nižaza ninacz kjurzquiztača. Nii cawallunacz kjurnacaqui zkoražtakaztača. Nii zkoranacaqui ch'atñi achchiztača, zoñinaca sufriskatzjapa.

²⁰ Nii anawalinacaz ana conta zoñinacazti Yoozquin anapanž kuz tjaachiča. Zoñiž paata yooznacžquin rispitzquiztan anapan jaytichiča. Tirapan rispitchiča zajranaczquizimi nižaza zoñiž paata yooznacžquizimi. Ninacz yooznacaqui paatatača korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, tabliquiztan, jalla nižtanaca. Nii zoñiž paata yooznacatača ana cherñimi, nižaza ana nonžñimi, nižaza ana ojklayñimi. ²¹ Nii parti zoñinacaqui anawal kamtiquiztan anapan jaytichiča. Tirapantača zoñi conzqui, nižaza yat'iri ojklayzqui, nižaza adulteriuqiz ojklayzqui, nižaza tjañizaz ojklayzqui.

10

TSJII LIWRUCHIZ ANJILA ZELATCHA

¹ Nekztanaqui pajk azziz anjila cherchinča, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui tsjir taypiquiz tjonchiča, tsjii arcu iris cumari niiž ach juntuñ. Nii anjilž yujcqui tjuñižtakaz c'ajatča. Lisnacaqui uj asñižtakaztača. ² Niiž kjarquiz tsjii cjetžta liwru tanzicha. Niiž žew kjojchaqui pajk kotquiz tjecziča, niiž zkar kjojchaqui yokquiz tjecziča. ³ Nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, león animalažtakaz. Nekztanaqui pakallawk wilta jorjorchiča. ⁴ Jalla nuž jorjortan, wejrqui cijjrmayatača. Pero cijjrmaya cjen arajpachquiztan tsjii joraqui wejtquin chiižquichiča, tuž cjican:

—Nii pakallawk jorjorñiž chiitaqui chjojna. Ana nii puntu cijjra.

⁵ Jalla nekztanaqui nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilaqui žew kjara waytichiča arajpach kjutñi. ⁶ Žew kjara waytižcu, juramintu paachiča Yooz tjuu chiican.

—Watay wata žejtñi Yoozqui paachiča arajpachami, yokami, kotami; nižaza arajpachquiz žejlñinacami, yokquiz žejlñinacami, kotquiz žejlñinacami, tjappacha paachiča. Jalla nii zinta Yooz tjuu chiican juramintu paachiča, tjapa Yooz puntu parliñi profetanacaž chiitanacaqui ana enenžcu cumplisjapa. ⁷ Chjulorat séptimo anjilaqui trompet pekz tjawznačhaja, jalla nii timpu Yooz chjozaka tantiita taku cumplisnaquiča. Tuqui timpuqui Yoozqui niiž sirwiñi profetanacžquiz nii chjozaka taku mazinchiča.

⁸ Jalla nekztanaqui nii arajpachquiztan chiižquiñi joraqui wilta wejtquiz paljayžquichiča, tuž cjican:

Nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilž kjarquiztan cjetta liwru tanžñi oka. Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁹ Jalla nekztanaqui anjilžquin liwru mayi ojkchinča, wejtquiz nii liwru tjaajo. Nii anjilaqui wejtquiz cjichiča:

—Tanzna, nižaza lujlna. Am atquiz zuma mazk'až cjequiča. Pero am pjuchquiziqui jaruž tucakuča.

¹⁰ Nekztan anjilž kjarquiztan liwru tanžcu lujlzinča. Wejt atquiz ancha mazk'atača. Jalla nuž lujltiquiztan wejt pjuchquiz jaru cjissiča. ¹¹ Nekztanaqui wejtquiz cjichiča:

—Wilta amqui Yooziž chiita taku paljaystanča, nacionanacž puntuquiztanami, tjapaman sarchiz žoñinacž puntuquiztanami, tjapaman takunachiz žoñinacž puntuquiztanami, mantiñinacž puntuquiztanami.

11

YOOZ TAKU PALJAYÑI ŽOÑINACA

¹ Jalla nekztanaqui wejtquiz tsjii caña tjaatatača tupz paražtakaz. Nekztanaqui tsjiiqui wejtquiz mantichiča tuž cjican:

—Zaazna. Yooz kjuya mirižca, altaržtanpacha. Nižaza nekz žejlñi Yooz rispitñinaca kanzna. ² Yooz kjuy patiuqui ana miriizaquiča. Jalla nii patiuqui yekja wajtchiz žoñinacžquin intirjitača. Jalla nii žoñinacaqui Yooz zuma watja akznaquiča pusi tunc paani jižzna. ³ Wejrqui cuchanžcača pucultan tisticu wejtquiztan paljayajo. Lut zquiti cujtchi ojklayaquiča, 1260 tjuñicama. —Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁴ Pizc olivo cjita muntinacami, niŕaza pizc cantilirunacami tii yok mantiŕi Yooz yujcquiz ŕejlŕa. Jalla nii muntinacami, niŕaza cantilirunacami pucultan tisticunacami cjiŕa. ⁵ Jakziltat Yooz taku paljayŕi ŕoŕinacŕquiz sufriskatz yanznaŕhaja, jalla niiqui contaŕ cjequiŕa. Nii pucultan tisticunacŕ atquiztan aŕŕi uj ulnaquiŕa ninacŕ quintratŕoŕinacat liwj ujzjapa. Nekztan ninacŕquiz sufriskatz pecŕinacatqui contaŕ cjequiŕa. ⁶ Poderchizza nii pucultan tisticunacatqui ana chijinskatajo. Yooz taku paljaycan, jalla nii timpu ana chijinskataquiŕa. Niŕaza nii pucultan tisticunacatqui kjaz ljok tuckatz poderchizzakazza. Niŕaza tii yokquiz ŕejlŕi ŕoŕinacŕquiz tjapaman anawalinacŕtan sufriskatz poderchizzakazza. Chjulora peccanami ŕoŕinacat sufriskatasatŕa. ⁷ Jalla nii pucultan tisticunacatqui Yooz taku paljayz ŕerŕcu, contaŕ cjequiŕa. Tsjii anawal animalaŕtakaz anawal koz tujquiztan ulnaquiŕa. Yooz taku paljayŕinacŕ quintratŕ cjequiŕa. Niŕaza nii pucultiquiztan atipaquiŕa, niŕaza conaquiŕa. ⁸ Nekztanaqui ninacŕ ticzi curpunacatqui jakowasaquiŕa, Jerusalŕn wajt callquiz. Nii pajk wajtquiz Jesucristuqui cruzquiz ch'awwtataŕa. Niŕaza Jerusalŕn watjaqui Sodoma cjitatŕa tsjii parabolaŕtakaz. Niŕaza Egipto cjitazakazza, tsjii parabolaŕtakaz. ⁹ Chjep maj chicatchiz tisticunacŕ ticzi curpuqui callquiz ŕelaquiŕa. Jalla nuŕ ŕelan ŕoŕinacatqui ticzi curpunacatŕeraquiŕa, tjapa nacionanacchiz ŕoŕinacami, tjapa watjanacchiz ŕoŕinacami, tjapaman takunacchiz ŕoŕinacami, tjapaman saranacchiz ŕoŕinacami, jalla ninaca. Nii cherŕŕi ŕoŕinacatqui anaŕ nii ticzi curpunacatŕatkataquiŕa. ¹⁰ Nii pucultan tisticunacatqui tii yokquiz ŕejlŕi ŕoŕinacŕquiz anchatŕufriskatchitatŕa. Jalla nuŕ ticŕtiquiztan tii yokquiz ŕejlŕi anawal ŕoŕinacatqui cuntintuŕ cjequiŕa, niŕaza pjijzta paaquiŕa, niŕaza porapat onantanaca onarassaquiŕa. ¹¹ Nekztan chjep maj chicatquiztan Yoozqui nii pucultan tisticunacatŕacatatskataquiŕa, wilta ŕeti tjacan. Jacatatzcu tsijtsnaquiŕa. Nekztan nii ticziquiztan jacatatchinacatŕerŕcu, ŕoŕinacatqui anchatŕuctsucaquiŕa. ¹² Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii altu joraqui nii pucultizquiz paljayaquiŕa, tuŕ cjan:

—Tsewc yawŕŕa anŕhucqui. Tekz ŕelaquiŕa.

Jalla nekztanaqui quintratŕoŕinacatŕcheran, nii pucultan tisticunacatqui arajpachquin waytitaŕ cjequiŕa tsjir taypiz. ¹³ Nekztan cherchinŕa tuŕu. Jalla nii orapacha anchatŕa chekjinchitŕa. Jalla nuŕ yoka chekjintiquiztan tunca parti Jerusalŕn watjaqui pajlsitŕa. Nii yoka chekjintiquiztan pakallawk warank ŕoŕinacatŕicziŕa. Parti ŕejtŕŕi ŕoŕinacatzitŕa anchatŕuctsuctŕitŕa. Jalla niŕtanacat wattiquiztan partitŕelichi ŕoŕinacatqui Yooz honora waytichitŕa.

¹⁴ Jalla nii anawali wattan, pizc anawalinacatqui watŕitŕa. Niŕaza wajillaŕ tjonŕa tercer anawaliqui.

SEPTIMO ANJILA

¹⁵ Jalla nekztanaqui sŕptimo anjilaqui trompet pekz tjawunchitŕa. Jalla nuŕ tjawuntiquiztan arajpachquin altu joranacatŕiŕi nonzinŕa. Jalla tuŕ ŕiŕitŕa:

“Tjapa tii muntuqui uŕhum Yooz Jiliriz mantita cjiŕitŕa. Niŕaza Yooz Epiz uŕta Jesucristuŕ mantita cjiŕitŕa. Jalla ninacatŕa watay wata wiŕaya mantiŕiqui”.

¹⁶ Jalla nekztanaqui nii paa tunc pusin jilirinacaqui Yooz yujcquiz yokquiz puct'ican, Yooz rispitchiċha. Jalla ninacaċha Yooz yujcquiz mantiz puestunacquiz julzñiqui. ¹⁷ Yooz rispitan, tuċ cjichiċha:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amċha anzimi tuquitanami ċejlñiqui. Am juc'ant azi tjeezamċha, niċaza anziqiu tjapa mantiñi kalltichamċha. Jalla niċtiquiztan amquin gracias tjaa-uċha. ¹⁸ Nacionanacċhiz ŋoñinacaqui am quintru ċawjċhiċha. Pero ninaca casticz tjuñi tjonċha. Niċaza ticzi ŋoñinaca pjalz tjuñi tjonċha. Niċaza amquiz sirwiñinacċquiz zumanaca tjaaaz tjuñi tjonċha. Amquiz sirwiñinacami, am taku paljayñinacami, amquiz rispitiñinacami, amquiz kuz tjaañinacami, jalla tjapa ninacċquizimi zumanaca tjataċ cjequiċha pjalz tjuñquiziqui. Niċaza tii yoka akñinacami, tii yoka ċejlñi ŋoñinaca akñinacami, jalla ninaca akskattaċ cjequiċha. Jalla nii tjuñiz tjonċha”.

Nuċ cjichiċha nii paa tunc pusin jilirinacaqui.

¹⁹ Jalla nekztanaqui Yooz arajpach kjuya cjetċtataċha. Kjuy kjuyltan tsjii cajuna chertataċha. Yooziċ tjata takutaċha nii cajunquiziqui. Niċaza arajpachquin rayunaca ŋelatċha, niċaza jorjorñinaca ŋelatċha. Niċaza yoka chekjinskatñi ŋelatċha. Niċaza pjursanti caraniza ŋelatċha.

12

TSJAA MAATAKATAN TSJII ANAWAL ANIMALZTAN

¹ Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii pajk siñala parizichiċha. Nii siñalaqui tiċtataċha. Tsjaa maataka ŋelatċha. Naa maataka zquitiqui tjuñiċtakaztaċha. Niċaza naaċa kjoċh koztan jiiz ŋelatċha. Naaċa achquiz tuncapan warawara tewċintataċha, tsjii pilluċtakaz. ² Naa maatakqui icataċha. Nuċ cjen, anċha aynatċha, majtzjapa. ³ Jalla nekztanaqui tsjii siñala parizichizakazza arajpachquin. Tsjii juc'ant anawal pajk ljok animala ŋelatċha. Jalla niiqui dragón cjitataċha. Pakallawċ achċhiztaċha, niċaza tunca wajrichiztaċha. Niċaza zapa achquiz mantiñi ŋoññ pillunacċtan tewċintataċha. ⁴ Niiċ pajk kjurz wewcċcu, ċhjep parti warawaranaca tjoċtskatchiċha yokquin. Jalla nii dragonqui maataka yujcquiz tsjitsiċha, naa maataka majtz ora tjewċcan. Jalla nuċ tsjitsiċha, naaċa majtta wawa lujljapa majttiquiztanpacha. ⁵ Nekztanaqui naa maatakqui lucmajch wawa majtċhinċha. Nii lucmajchqui tjapa nacionquiz ċejlñi ŋoñinaca c'aripacha mantiñiz cjequiċha. Pero jalla nuċ majttiquiztan nii lucmajch wawaqui Yoozquin wayti-tataċha, Yooziċ tjata puestunaca tanzjapa. ⁶ Naa maatakzi ch'ekti yokquin atipassinċha. Jalla nicju Yoozqui naa maatakaltajapa tsjii yoka tjaczinċhiċha. Jalla nicju 1260 tjuñinaca watzcama ċherċhiz cjequiċha naaqui.

⁷ Jalla nekztanaqui arajpachquin quira zaltissiċha, Miguelċtan niiz mazi anċilanacċtan dragonċ quintru quira zaltissiċha. Nii dragonċtan niiz mazinacċtan anċa kichjassiċha. ⁸ Pero atipta cjissiċha. Jalla niċtiquiztan arajpachquin ana iya ŋelasāċha. ⁹ Jalla niċtiquiztan nii dragonċtan niiz mazi anċilanacċtan tii yokquiz ċhjatkatċquitataċha. Nii dragonqui Satanās diablupantaċha. Niiċha tuquita ŋkoraċtakaz incallñiqui. Tuquitan nii diabluqui Evaquiz incalltiquiztan tjapa tii muntu incallċhiċha anawali cjiskatzjapa.

¹⁰ Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquin tsjii altu jora nonzinča, tuž cjiñi:

—Jaziqui ultim liwriiz tjuñi tjonča, nižaza Yooz azi tjeez tjuñi tjonča, nižaza uchum Yooz tjapa mantiz tjuñi tjonča. Nižaza Yooziž uchta Jesucristuž mantiz tjuñi tjonča. Učhum criichinacž quintrariunacaqui chjatkatta cjequiča. Majiñami weenami nii anawaliqui Yooz yujcquiz criichinacž quintru uj tjojtufitača. ¹¹ Pero criichinacaqui anawal diablu atipchiča, Uuzažtakaz Jesucristuž ticziž cjen, nižaza Yooz taku paljaychiž cjen. Nižaza nii criichinacaqui Yooz taku paljaycan ana jiwjatchiča ticzuca cjenami. ¹² Arajpacha, nižaza arajpachquin kamñinaca, cuntintuž cjee. Yokquiz kamñinaca, kotquiz kamñinaca, ančucaquiz anawali cjiskataquiča. Diabluqui chjatkatzquitiquiztan ancha žawjziča. Jalla niiqui zizza, muntuquiz kamz timpuqui zkoluckazza.

¹³ Jalla nekztanaqui nii dragonqui yokquiz chjatkatzquita nayžcu, naa lucmajch maatiñ maatakaquiz apziča tanzjapa. ¹⁴ Nekztan naa maatakaquiz pizc pajk aquilž kjara tjaatkalča, ch'ekti yokquin laycan zkoražtakaz diablužquiztan atipzjapa. Yoozqui nii yoka tjacziča, maatakaquiz čhjep wata chicatchiz čhjerchiz cjisjapa. Jalla nii yokquin maatakqui layñi atipchinča. ¹⁵ Nekztanaqui žkoražtakaz diabluqui persun atquiztan wacchi kjaz jotchiča, pujužtakaz, kjaztan nii maataka tjuzjapa. ¹⁶ Nekztan yokaqui maatakaquiz yanapzjapa, c'acchiča. Jalla nii c'actiquiz dragonž jotta kjazqui luzziča. ¹⁷⁻¹⁸ Nii cheržcu, dragonqui maatakajapa juc'anti žawjchiča. Jalla nekztanaqui diabluqui naža majchmaatinacž quintru quira zali ojkchiča. Naa maataka majchmaatinacaqui tižtanacača. Jakziltat Yooz mantitanac jaru kamčhaja, nižaza Jesucristuž tjaažinta jaru kamčhaja, jalla ninacaqui naa maataka majchmaatinaca cuntača. Nii diabluqui quira zali ojkžcu, kot atquiz tsijtsiča.

13

PIZC ANAWAL ANIMALANACA CHERCHINCHA

¹ Jalla nekztanaqui chawc kot kjazquiztan tsjii anawali pajk animala ulanžquiñi cherchinča. Jalla nii animalaqui pakallawk achchiztača, nižaza tunca wajrichiztača, nižaza zapa wajriquiz mantiñi žoñž pil-lunacžtan tewžintatača. Nižaza achanacquiz Yooz quintru tjuu cijjrtatača. ² Jalla nii weriž cherta animalatača tigrižtakaz tsijtchi. Nižaza niž ataqui leonž atažtakaztača. Jalla nekztan dragonžtakaz diabluqui nii anawal animalžquiz niž poderchiz puestu tjaachiča, walja azziz mantizjapa. ³ Tsjii achaqui nii animalž pakallawk achanacquiztan ticskatzmaya chjojrictažtakaztača. Pero ana ticziča. Antiz žejtchiča. Nekztanaqui ispantižcuqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui anawal animala apziča. ⁴ Žoñinacaqui nii dragón diablužquiz rispitchiča, Yoozquiztakaz. Nižaza nii dragonqui anawal animalžquiz niž mantiz poder tjaachiča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui nii animalžquiz rispitchizakazza, tuž cjican:

—¿Jakziltat tii animalžquiztan juc'ant azzizqui? ¿Jequit tii animala atipasajo? ⁵ Nekztan nii anawal animalaqui mit takunacami Yooz quintru chiita takunacami chiizjapa permitta cjissiča. Nižaza puzi

tunc paan jiiznaca watzcama mantiz poderchiz cjequiča. ⁶ Jalla nektanaqui anawal animalaqui Yooz quintrā chiichiča, Yooz tjuu quintrami, nižaza Yooz templu quintrami, nižaza arajpachquin kamñinacž quintrami. Jalla nižta quintrā chiichiča. ⁷ Nižaza anawal animalaqui Yoozquin criichinacž quintrā quira zalajo permittatača, ninaca atipzcama. Nižaza nižquiz mantiz poder tjaatatača, tjapa zaranacchiz žoñinacžquizimi, tjapa watjanacchiz žoñinacžquizimi, tjapa takunacchiz žoñinacžquizimi, tjapa nacionanacchiz žoñinacžquizimi, jalla tjapa nii ana criichi žoñinacžquizimi mantizjapa. ⁸ Yoozquin ana criichiž cjen žoñinacaqui anawal animalžquiz rispitchiča, Yoozquiztakaz. Nii animalžquiz rispiti žoñinacž tjuunacaqui anaž cijjirtača, Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz. Liwriita žoñinacž tjuunaca Jesucristuž liwruquiz cijjirtača. Jalla ninacž laycu ticziča Jesucristuqui. Ima tii muntu kalltan, jakziltižquiz Jesucristuqui wiñay žeti tjaačhaja, jalla ninacž tjuunaca cijjrchiča arajpach liwruquiz.

⁹ Jakziltat nonžni cjuñchizlaja, nonžla. ¹⁰ Jakzilta žoñit preso chjichta cječhaj niiqui, pañ chjichtaž cjequiča. Nižaza jakzilta žoñit pajk cuchillžtan conta cječhaj niiqui, pañ conta cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuztan cjis waquiziča, nižaza pasinsis kuztan cjis waquiziča, sufrisnaca watzjapa.

SEGUNDO ANAWAL ANIMALA

¹¹ Jalla nektanaqui yekja anawal animala cherchinča yokquiztan ulanñi. Jalla nii animalaqui pizc wajrichiztača, uuzažtakaz. Pero dragonžtakaz chiyatča. ¹² Jalla nii segundo anawal animalaqui tjapa nii primir animalž poderchiz mantichiča, primir animalžtan chica žejlcan. Nižaza segundo animalaqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca primir animalžquiz rispitskatchiča. Primir animalatača ticzmaya chjojrictiquiztan žejtchiqui. ¹³ Nižaza segundo animalaqui pajk milajrunaca paachiča. Tsewctan yokquiz uj tjojtskatchiča žoñinacž cheran. ¹⁴ Jalla nižta milajrunaca payi permittatača, primir animalaž želan. Jalla nižta milajrunaca paachiž cjen, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz incallchiča. Nižaza žoñinaca mantichiča, chjojrictiquiztan žejtchi animalž irata tsjii yooz paajo. Nekztan mantichiča, nii yooz rispitažo. Nii primir animalatača pajk cuchillžtan chjojrictaž cjenami, wilta žejtchi cjissiqui. ¹⁵ Segundo animalaqui primir animalž irata paata yooz žejtñi cjis-katchiča. Nižta poderchiz cjissiča segundo animalaqui. Jalla nuž žejtñi cjican, nii paata yoozqui chiiñi cjissiča. Nižaza jakziltat nii yooz ana rispitchaja, jalla niiqui contaj cjila, mantichiča žejtñi chiiñi yoozqui. ¹⁶ Nižaza segundo anawal animalaqui mantichiča, tjapa žoñinacž yujc ayquizimi už žew kjarquizimi chimputa cjis-japa. Koltanacami, pajkinacami, ricachunacami, porinacami, žoñž mantuquiz cjiñinacami, ana žoñž mantuquiz cjiñinacami, liwj mantichiča, chimputa cjeayajo. ¹⁷ Ana chimputa cjenaqui ana kjaychucatača, nižaza ana tuchucatača. Nii chimpuqui tužutača, žoñž ayquiz anawal animalž tjuužtan už anawal animalž numeružtan cijjrtatažlaja, jalla nii. ¹⁸ Jalla nii intintisjapaqui walja zizñi cjistanča. Jakziltat zizñi cječhaja, jalla niiqui anawal animalž número tantiiz waquiziča. Nižaza nii numeruqui žoñinacž numeruča. Jalla nii numeruqui sojta patac sojta tuncan sojtani, jalla niiča.

14

144,000 ZOŇINACA CHERCHINCHA

¹ Jalla nekztanaqui Siŋ cjeta cur kjutŋi cherchinča. Jalla nicju Uuzažtakaz Jesucristuqui tsijtchi želatča. Niižtan chica 144,000 zoŋinaca želatča. Nii zoŋinacž ayquiz Jesucristuž tjuumi, niiž Ejpž tjuumi, jalla nii tjuunaca cijrtatača. ² Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinča, wacchi pujunacž kjaz joražtakaz, nižaza pjursanti jorjorŋiž joražtakaz. Nižaza nii weriž nonžta joraqui suyniŋitača, jaknužt wacchi arpa quitaranaca suyniĉhaja, jalla nižta. ³ Jesucristužtan žejlŋi zoŋinacaqui ew wirsu itsiĉha. Nii mantiz puestuž yujcquiz nižaza nii pajkpic žejtŋinacž yujcquiz, nižaza nii jilirinacž yujcquiz itsiĉha. Anaž iya jakziltami nii ew wirsu catoki atatĉha; nii 144,000 jalla nii alaja nii wirsu catokĉiĉha. Nii 144,000 zoŋinacaqui yokquiztan liwriitatača. ⁴ Jalla ninacaqui ana zalzi nižaza ana ĉjul maatakatan adulteriužtakaz paachiĉha. Jalla ninacaqui Uuzažtakaz Jesucristo apziĉha, jakziquin ojktĉhaja, jalla nii. Nižaza ninacataĉha zoŋinacžquiztan primero liwriita zoŋinacaqui. Yooztajapami Uuzažtakaz Jesucristužtajapami liwritataĉha. ⁵ Jalla ninacataĉha ana zinta toscara ĉiichiĉui, nižaza ana ĉjul ujchiztaĉha.

CHJEP ANJILANACA CHERCHINCHA

⁶ Jalla nekztanaqui arajpach taypiquiz tsjii anjila layŋi cherchinča. Nii anjilaqui liwriiŋi tawkchiztaĉha, tii muntuquiz kamŋi zoŋinacžquiz parliŋjapa. Nii liwriiŋi takuĉha wiŋayjapa werar razunaqui. Nii liwriiŋi takuqui tjapa zoŋinacžtajapa, tjapa nacionanacchiz zoŋinacžtajapami, nižaza tjapa zaranacchiz zoŋinacžtajapami, nižaza tjapa takunacchiz zoŋinacžtajapami, nižaza tjapa watjanacchiz zoŋinacžtajapa, jalla ninacžtajapataĉha. ⁷ Jalla nii anjilaqui altu joržtan tuž ĉiichiĉha:

—Yoozquin rispitŋiž cjee. Niižquin honora waytiŋiž cjee. Niiž ultim casticz ora tjonĉha. Niiqui arajpachami, yokami, kot kjaznacami, nižaza kjaz jalzurinacami paachiĉha. Jalla nižtiquiztan niižquiz rispitŋiž cjee.

⁸ Jalla nekztanaqui yekja anjilaqui apžquichiĉha, tuž cjican:

—Babilonia, nii pajk watjaqui akziĉha, akziĉha. Nii watjaqui parti watjanacchiz zoŋinacžquiz anawali kamaŋĉiz ĉjiskatĉiĉha, jaknužt adulteriuquiz ojklayŋinacaqui ana zuma kamaŋĉizlaja, jalla nižta.

⁹ Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui apžquichiĉha, altu joržtan tuž cjican:

—Jakziltat nii anawal animala rispitĉhaja, nižaza nii zoŋiž paata yooz rispitĉhaja, jalla niiqui castictaž cjequiĉha. Nižaza jakziltat niiž ayquiz anawal animalž ĉimputa cjeĉhaja, už kjarquiz anawal ĉimputa cjeĉhaja, ¹⁰ jalla niiqui Yooziž castictaž cjequiĉha. Jalla nii ana ultim Yooz rispitŋi zoŋinacž ĉuintra Yoozqui anĉa žawjwaquiĉha. Yoozqui ninaca anĉa casticaquiĉha. Ninacaqui infiernuquin nižaza asŋi azupriquiz anĉa t'akjizaquiĉha Yooz zuma anjilanacž yujcquizimi, Uuzažtakaz Jesucristuž yujcquizimi. ¹¹ Infieruquin wiŋayjapa sufran, uj žketiqui žketaquiĉha watay wata. Nii sufriŋi zoŋinacaĉha majiŋami weenami jeejzqui ana žejlĉuca. Ninacaqui anawal animala rispittiquiztanami nižaza nii paata yooz rispittiquiztanimi jalla nižta anĉa sufraquiĉha. Nižaza ninacaqui nii anawal animalž tjuužtan ĉimputaž cjen nižta anĉa sufraquiĉha. ¹² Jakziltat Yooz partiquiz žejlĉhaja, nižaza Yooz tawk

jaru kamčhaja, nižaza Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui tii muntuquiz pruebanaca watcan pasinsis kuzziz tira tjurt'ichej cjila.

¹³ Jalla nekztanaqui wejrqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinča. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Jalla tiic cijira: “Tekztan nawjcchuc jakziltat Yooz Jiliržquiz tjurt'ichi kuzziz ticznačhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequiča”. Espíritu Santuqui tuž cjiča: “Ninacaqui ninacz langzquiztan jeejnaquiča. Nižaza ninacz zuma obranacquiztanami nižaza kamtiquiztanami pactaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjequiča”.

ZOÑINACA RICUJTA CUJICHAZTAKAZ

¹⁴ Jalla nekztanaqui tsewc kjutni cheržcu, chiw tsjiri cherchinča. Nii tsjir juntuñ tsjii žoñiztakaz julzi želatča, kor pillu achquiz tjewzi, nižaza kjarquiz cuchillu tanzi. ¹⁵ Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan ulanchiča altu joržtan kjawcan. Nii tsjir juñtuñtan julzi žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tii muntuquiz žejlñi kujich ora tjonchiča. Cujichaqui zuma pookchiča. Jalla nižtiquiztan am cuchillžtan pootzna, kujicha ricuja. —Nuž cjichiča anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi criichi žoñinacača kujichažtakazqui.

¹⁶ Jalla nekztanaqui nii tsjir juñtuñtan julzi žoñiqui cuchillžtan tii muntuquiz žejlñi kujicha ricujchiča. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichi žoñinacaqui ricujta cjissiča.

¹⁷ Nekztanaqui tsjii yekja anjilaqui arajpach Yooz timpluquiztan zakaz ulanchiča, cuchillžtan zakaz. ¹⁸ Nekztanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz altarquiztan ulanchizakazza. Nii anjilaqui akzjapa poderchizza. Nekztanaqui nii anjilaqui segundo cuchillžtan anjilžquiz paljaychiča, altu joržtan tuž cjican:

—Am cuchillžtan uwas kujicha ricuja. Uwasnacaqui zuma pookchiča. Jaziqui nii ricuja. —Nuž cjichiča anjilaqui. Tii muntuquiz žejlñi ana criichi žoñinacača uwas kujichažtakazqui.

¹⁹ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cuchillžtan ana Yoozquin criichi žoñinaca kujichažtakaz pootchiča, nižaza ricujchiča. Nekztan nii ricujta žoñinacaqui uwas kujich uyquiztakaz tjojtatača, Yooz casticta cjisjapa. ²⁰ Jalla nekztanaqui jaknužt ricujta uwasanaca tjecančhaja, jalla nižta nii ricujta žoñinacaqui castictatača Yooz wajtž tjiuquin. Jalla nuž castictaž cjen, ancha ljoc ojkchiča, cawallunacz freno irantizcama. Quinsa patac kilómetro larcuquin nižta ljoc ojkchiča.

15

PAKALLAWK ANAWALINACA

¹ Jalla nekztanaqui arajpachquin tsjii siñala cherchinča. Nii pajk siñalaqui ancha ispantichucatača. Pakallawk anjilanacaqui želatča, pakallawk anawalinacchiz. Jalla nii anawalinaca wattan Yooz casticz žerzta cjequiča.

² Nižaza Ilijñi kota cherchinča, ispijužtakaz ujžtan t'ajžta. Nižaza nii ispijužtakaz kot atquin žoñinaca tsijtchi želatča. Nii žoñinacaqui

Yooz arpi gitara tanzi želatča. Nii žoñinacaqui tii muntuquiz kamcan, anawal animalquiztan atipchiča, nižaza niž paata yoozquiztan atipchiča. Nižaza nii anawal animalž tjuužtan ana chimpūtatača. ³ Jalla nii žoñinacaqui Yooz sirwiñi Moisés itsñi itsatča, nižaza Uuzažtakaz Jesucristuž itsñi itsatča, tuž cjican:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amiž paata pajk obranacača ancha zumanacaqui, nižaza ispantichucača. Am kamañiqui zuma lijitumča, werarapanča. Amča tjapa nacionchiz žoñinaca mantiñamqui. ⁴ Yooz Jiliri, ¿ject amquin ana eksnasa? ¿Ject amquin honora ana tjaasa? Am alaja ancha zumampanča. Amča zuma litituma pjalzñamqui, jalla nižtiquiztan tjapa nacionquiztan žoñinacaqui tjonaquiča, am rispitzjapa”.

⁵ Jalla nekztanaqui arajpachquin cherchinča timplu kjuyltan. Jakziquizlaj Yooz lii, jalla nekz Yooz žejlž kjuya cjetzi cherchinča. ⁶ Nekztan cherchinča, timpluquiztan pakallawk anjilanacaqui pakallawk anawalinac casticchiz tjonchiča. Ancha zuma llijñi tol zquitichiztača, nižaza kor tsjajchiztača, quecanaca jweržinta. ⁷ Jalla nekztanaqui tsjiiqui pajkpic žejtñinacžquiztan zapa mayni pakallawk anjilanacžquiz kor chuwa tjaachiča. Nii chuwanacaqui wiñay žejtñi Yooz casticunaca chjiipžtatača. ⁸ Nii timpluqui uj žketžtan chjiipžtatača, Yooz juc'ant azziz cjen, nižaza juc'ant honorchiz cjen. Nižaza anaž jecmi nii timpluquin luzi atasacha, nii pakallawk anjilanacž anawalinaca watzcama.

16

ANAWALINACA CUTZTA

¹ Jalla nekztanaqui tsjii alto chiiñi jora nonzinča. Timpluquiztan nii joraqui pakallawk anjilanacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Oka. Ančhucaqui nii intirjita anawalinaca cutzna. Nii anawalinacžtan Yoozqui žoñinaca casticaquiča. —Jalla nuž paljaychiča nii joraqui.

² Jalla nuž paljaytiquiztan primir anjilaqui ojkičiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu yokquiz cutzjapa. Jalla nekztanaqui jakzilat anawal animalž chimpūtažlaja, nižaza nii anawal animalž žoñiž paata yoozquiz rispitchaja, jalla tjapa ninacaqui anawal llajanacžtan llajchiča. Nižaza ancha kjawcan aynatča.

³ Jalla nekztanaqui segundo anjilaqui ojkičiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu kotquiz cutzjapa. Nii kot kjazqui ticzi žoñž ljocnacažtakaz tucchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa kotquiz žejlñi animalanacaqui ticziča.

⁴ Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui nižquiz intirjita anawalinaca cutziča pujunacquizimi jalzurinacquizimi. Tjapa kjazqui ljoc tucchiča. ⁵ Jalla nekztanaqui kjaz mantiñi anjilaž chiita nonzinča. Nii anjilaqui tuž cjichiča:

—Ancha zumamča Yooz Jiliri. Amqui tuquitnam i jaztanami žejlča. Amqui lititumakaz pjalzcu, casticča. ⁶ Nii casticta žoñinacaqui am parti žoñinacami, nižaza am parti parliñi žoñinacami conchiča. Jaziqui amqui nii žoñinacžquiz ljoc lickatchamča. Jalla nužupan ninacžta waquiziča.

⁷ Nižaza altarquiztan tsjii chiižquiñi jora nonzinča, tuž cjican:

—Tjapa azziz Yooz Jiliri. Amqui ultim werara pjalzamčha; nižaza lijitumapan pjalzñamčha. Jalla nužupančha.

⁸Jalla nekztanaqui cuarto anjilaqui nižquiz intirjita anawali cutzičha tjuñquiz. Jalla nuž cutztiquiztan, tjuñiz siiqui zoñinaca ujsičha, zmali kjakan. ⁹Jalla nižtiquiztan zoñinacaqui tjuñiz ujta cjissičha. Jalla nuž ujtiqiztan, zoñinacaqui ana persun uj paaznacqiztan jaytichičha, “Ujchizpantčha” cjican. Nižaza Yoozquin ana honora tjaachičha. Antiz Yooz tjuu quintrā chiichičha, Yooz nii anawalinaca mantižquichiž cjen.

¹⁰Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui nižquiz intirjita anawali cutzičha, jakziquin nii anawal animalaqui mantiñi julzičhaja, jalla nicju. Jalla nekztanaqui nii mantita yokaqui ancha zumchi cjissičha. Jalla nuž cjen zoñinacaqui persun las ch'atsičha; ancha t'akjizichičha.

¹¹Jalla nuž sufrichiž cjenami, ana jaytichičha anawali paaznacqiztan, “Ujchizpantčha”, cjicanaqui. Pero arajpach Yooz quintrā chiichičha, ninacaž nuž ayinskatñi llajacama cjenauqui.

¹²Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui nižquiz intirjita anawali pawk Eufrates cjeta pujquiz cutzičha. Jalla nuž cutztiquiztan, nii pujuqui kjonchičha, tuwantan tjonñi jilirinaca kjakžquizjapa.

¹³Nekztanaqui cherchinčha anawal dragonž atquiztan anawal ispiritu ulanchičha. Jalla nižtazakaz ulanchičha anawal animalž atquiztanami, nižaza falso profetž atquiztanami. Nii čhjep ulanchi ispiritunacaqui zcaranacažtakaztačha. ¹⁴Nii ispiritunacaqui zajra ispiritunacatačha. Milajrunacaž paa-atčha. Nižaza tjapa tii muntuquiz mantiñinacaž juntatčha, quira zaltisjapa. Tjapa azziz Yooz Jiliriž uchta timpu pawk quira želaquičha. ¹⁵Nonžna. Jesucristuqui tuž cjičha: “Wejrqui tjañiztakal tiripintit tjonatčha. Jakzilat naazñi kuzziz cječhaja, cuntintuž cjequičha. Zquitichizpan cjee; nekztan ana k'ala okasačha, zoñinacaž ombrawillta cjisjapa”. ¹⁶Jalla nekztanaqui mantiñi jilirinacaqui juntantitaž cjissičha, tsjii yokquiz. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Armagedón cjetačha.

¹⁷Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui intirjita anawali querquiz cutzičha. Jalla nuž cutztiquiztan altu joraqui arajpach timpluquiz mantiz puestuquiztan chiichičha, tuž cjican:

—Yooz casticž obranaca cumplita cjissa.

¹⁸Jalla nekztanaqui rayunacami, arañinacami, jorjorñinacami želatčha. Nižaza juc'anti yoka chekjinchichha. Yooziž žoñi paatiquiztan jalla nii timpuquiztan anzama tii yokaqui ana wira juc'anti chekjinchichha. Walja tsucuñi cheknatčha. ¹⁹Jalla nuž yoka chekjinzcu, Jerusalén pawk watjaqui čhjep parti t'akžtatačha. Nižaza nacionanačž capitalanacaqui k'ala pajlsičha. Nižaza Yoozqui Babilonia pawk watja cjuñzičha. Yoozqui Babilonia waitž quintrā žawjžcu, juc'anti casticchičha, jaru vinžtan liquintažtakaz. ²⁰Jalla nuž castican tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami, nižaza curunacami katchičha. ²¹Nižaza arajpachquiztan zoñinacž juñtuñ pawk caranuzā tjojtžcu, ojkičha. Tsjii caranuzāqui quintal jilatačha, ancha liczitačha. Nekztanaqui zoñinacaqui Yooz quintrā chiichičha nii caranuzāž nuž ojktiquiztan. Jalla nii anawaliquiztan ancha sufrichičha.

¹ Jalla nekztanaqui tsjii nii pakallaww ana walinacchiz anjilanacžquiztan wejtquiz tjonchiča, tuž cjan:

—Pichay. Putirii maataka amquiz tjeznača. Naa putirii maatakaqui pajk watja cjiča. Jaknužt nii pajk watja casticta cječhaja, jalla nii zakal tjeznača. Jalla nii anawal watjaqui wacchi kjaznacaran žejlča. Juc'ant anawali putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ²Tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui naa putiriyatan adulteriuquiz ojklaychiča. Naa irat kamañchiz pecžcu, Yoozquiztan ancha zarakchiča nii mantiñinacaqui. Jaknužt vinžtan licchi žoñiqui tsjii kjutñi ojčhaja, jalla nižta cjissiča.

³ Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejr cherkatchiča jalla tižta. Tsjii anjilaqui wejr chjitchiča ch'ekti yokquin. Jalla nicju tsjaa maataka cherchinča. Jalla naa maatakuqui ljoc animalž juntuñ yawchi želatča. Jalla nii animalaqui persun curpuquiz Yooz quintra tjuunacchiztača. Nižaza pakallaww achchiztača, nižaza tunca wajrichiztača. ⁴ Naa maatakuqui morat ljoc zquiti cujtchintača. Nižaza koržtan, c'ajñi mazlanacžtan, c'achanacžtan, jalla ninacžtan alajitača. Nižaza naaža kjarquiz kor wazu tanzinča. Nii kor wazuquiz anawalinacžtan nižaza ana zuma kamañanacžtan chjijpžtatača. ⁵ Nižaza naaža ayquiz tii ana intintazzuca tjuu cjiirtatača: “Pajk Babilonia, putirii maatakanacž maa, nižaza tii yokquiz ana zuma kamañanacchiz maa”. Jalla nuž cjiirtatača. ⁶ Nekztanaqui wejrqui naa maatak cherchinča licchižtakaz. Naa maatakuqui wacchi Yoozquin criichinaca conchinča. Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen contatača nii criichinacaqui. Ninacž ljocžtan licchižtakaz cjistkalča. Jalla naa maataka cheržcu, wejrqui ancha ispan-tichinča. ⁷ Weriz ispanitiquiztan anjilaqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan am ispantejo? Wejrqui naa maatakaž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. Nižaza nii pakallaww achchiz, tunca wajrichiz animalž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. ⁸ Maatakaž yawta animala cherchamča. Jalla nii animala tuquitan tii muntuquiz želatča. Nekztan ana želatča. Wiruñ wilta želaquiča, koz anawal tujquiztan ulanžcaquiča. Ultimquiziqui infiernuquin chjatkataž cjequiča. Tuquitan tii muntu paatiquiztanpacha Yoozquin ana criichi žoñinacž tjuunacaqui anaž Yooz liwruquiz cjiirtatača. Jalla nii žoñinacaqui anawal animala cheržcu ispantaquiča. Nii animalaqui žejlchiča, nekztan ana želatča, nekztan wilta žejlča. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ispantaquiča.

⁹ Jalla nii intintizjapa intintiñi kuzziz cjis waquiziča. Nii anawal animalž pakallaww achaqui pakallaww curunaca cjiča. Nii curunacž juntuñ tsjii watja julzi žejlča. Putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ¹⁰ Nii pakallaww achanacaqui pakallaww mantiñi jilirinaca cjiča. Pjijzkaltan mantiñinacaqui ezziča; katchiča. Tsjii mantiča anziqui. Nii tsjiiqui ima tjonča. Jalla nii tjonžcu upacamakaz mantaquiča. ¹¹ Nii tuqui žejlñi, nekztan ana žejlñi animalaqui octavo mantiñi jiliriča. Pero nii pakallaww mantiñinacž partiquiztankača. Nižaza ultimquiziqui infiernuquin chjatkataž cjequiča.

¹² Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacaqui tunca mantiñi jilirinaca cjiča. Nii tunca mantiñinacaqui imaž mantiz poder tanža. Nii anawal animalžtan chica tsjii orakaz mantaquiča. ¹³ Nii tunca mantiñinacaqui tsjii kuzzizza; ninacž mantiz poder tjaaquiča anawal animalžquiz.

¹⁴ Nii anawal mantiñinacaqui Uuzažtakaz Jesucristuž quintrá quira zaltayskataquiča. Pero Uuzažtakaz Jesucristuqui criichi zoñinacžtan ninacžquiz atipaquiča. Jesucristuqui jiliric jiliripanča, rey mantiñic mantiñipanča. Criichi zoñinacaqui nižžtan chica želaquiča. Criichi zoñinacača Yooziž kjawžta, nižaza illžta, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichizakazza:

—Nii amiž cherta kjaznacaqui, jakžiquin naa maataka julzinžlaja, jalla nii kjaznacaqui zoñinaca cjiča. Nii zoñinacaqui tjapaman watjanacchiztača, nižaza nacionanacchiztača, nižaza takunacchiztača.

¹⁶ Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacažtakaz mantiñinacaqui anawal animalžtan naa puturii maatak quintrá chjaawjkataquiča. Nekztan naa maataka akznaquiča, nižaza ana zquitichiztakaz cjiskataquiča. Nižaza naaža curpu lujlnaquiča. Nižaza ujžtan ujnanaquiča. ¹⁷ Jalla nuž nii mantiñinacaqui naa maatakaquiz paaquiča. Yoozqui ninacž kuznacquiz nuž peckatchiča, Yooz muntacama paa-ajo. Jalla nuž Yooz muntacama paacan ninacaqui tsjii kuzziz cjequiča, anawal animalžquiz ninacž mantiz poder tjaažjapa, Yooz chiitacama cumpliskatzjapa. ¹⁸ Nižaza amiž cherta maatakqui pajk watja cjiča. Nii watjača tii yokquiz žejlñi mantiñi jilirinacžquiz mantiñiqui.

18

BABILONIA CJITA WATJA EZZICHA

¹ Jalla nekztanaqui wejrqui tsjii anjila arajpachquiztan chjiwžžquini cherchinča. Nii anjilaqui walja mantiz poderchiztača; nižaza walja kjanatča. Nuž kjanan tii yokaqui majiñažtakaz cjissiča. ² Nekztanaqui nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—Babilonia pajk watja ezziča, ezziča. Nii wajtquiz zajranacaqui watja chassiča, tjapaman anawal ispiritunacžtan, nižaza tjapaman chjaawjkatta wežlanacžtan. ³ Nii Babilonia watjaqui tjapa nacionanaca Yoozquiztan zarakskatchiča, licchinacažtakaz. Nižaza nii watjaž cjen tjapa tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui ana zuma kamañchiz cjissiča. Nižaza nii wajtchiz zoñinacžquiz tjapaman cusasanaca tuytiquiztan, tuyñi zoñinacaqui ricachu cjissiča.

⁴ Jalla nekztanaqui wilta tsjii jora nonzinča, arajpachquiztan chiižžquini. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Wejt parti zoñinaca, nii wajtiquiztan ulna, ana nii wajtchiz zoñinacažtapacha uj paazjapa, nižaza nii wajtchiz zoñinacžtanpacha ana casticta cjisjapa. ⁵ Nii wajtchiz zoñinacž ujnacaqui juc'anti muntunacžtakaz yapchiča arajpacha irantizcamažtakaz. Juc'anti ujnaca paachiča. Jaziqui Yoozqui ninacaž paata ujnaca naychiča. ⁶ Jaknužt nii wajtchiz zoñinacaqui yekja zoñinacžquiz anawali paatčhaja, jalla nii anawal paatiquiztan jama castictaj cjila. Ninacaž ujnaca paatiquiztan pizc wilta juc'anti castictaj cjila. Jaknužt yekja zoñinaca anawali cjiskatčhaja, jalla nižta irata pizc wilta juc'anti ana wali cjiskattaj cjila. ⁷ Jaknužt nii wajtchiz zoñinacaqui ancha persun honora waytitchaja, nižaza jaknužt ninacaqui persun kuzcama kamtčhaja, jalla nuž anawali kamtiquiztan jama sufriskattaj cjila. Ninacž kuzquiz tuž cjiñitača: “Wejrnacqui juc'ant zumtča. Anawalinaca wejtquiz anapan cjisnasača. Anal wira tsjaa žewažtakaz kaaznasača”.

⁸ Jalla nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacžquiziqui casticu tiripintit tjonaquičha. Ninacžquiz ancha anawalinaca tjonaquičha. Jaziqui žoñinaca ticznaquičha; nižaza llacjizaquičha; nižaza čherž kjara paznaquičha; nižaza ujquin ujžtaž cjequičha. Muzpa azziz Jiliriqui nii žoñinaca pjalžcu casticaquičha. Jalla nižtiquiztan nižta anawalinaca tjonaquičha.

⁹ Jalla nii cheržcu jakzilta mantiñinacat nii wajtchiz žoñinacžtan ana zuma kamañchizlaja, nižaza persun kuzcama kamchizlaja, jalla ninacaui nii wajtchiz žoñinacž castictu cheržcu, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. Nii watja ujžnan, nii mantiñi jilirinacaui uj žketñi cher-aquičha. Nekztan kaaquičha. ¹⁰ Jalla nuž cheržcu, nii watja nuž castictaž cjen, ažkquin tsijtchi želaquičha; ana macjatžcaquičha. Castictaž cjen tsucaquičha, tuž cjican: —¡Ay! ¡Ay! Babilonia pajk watja. Muzpa azziz cjenacu, anawali cjissila. Tsji ratukaz casticta cjissila.

¹¹ Nii watja castictaž cjen, tii muntuquiz žejlñi tuyñinacazakaz kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. Ninacž cusasanaca kjayñimi ana iya želaquičha. ¹² Ninacž cusasanacaui tižtanacača: kori, paaz, llijñi maznaca, c'achjanaca, zuma pañu, murat pañu, ser pañu, ljoc pañu, tjapaman zuma ulurchiz tablanaca, zuma marfila cjita maznaca, jila walurchiz maderanaca, korinaca, jirunaca, zuma marmol cjita llijñi maznaca, ¹³ canelanaca, zuma ulurchiznaca, insinsunaca, zuma ulurchiz mirra cjitanaca, zuma ulurchiz asitinaca, vinunaca, asitinaca, chiw llamp'u jac'unaca, trigonaca, kuzñi animalanaca, uuzanaca, cawallunaca, autunaca, tuyzjapa piyunanaca. Jalla tjapa nižtanaca tuytatača. ¹⁴ Nii tuyñinacaui nii wajt puntuquiztanž cjequičha:

—Nii wajtquiziqui anaž iya tjapaman zumanaca želaquičha, nii ancha južtažta zumanacaui. K'ala pertissiča, wiñayjapa. Walurchiz cusasanacaui pertissiča, nižaza wajtquiz honora tjaañi cusasanacaui pertissiča wiñayjapa. —Nuž chiyaquičha.

¹⁵ Nii cusasanaca tuyñinacaui ricachu cjissiča nii wajtchiz žoñinacž kjaychiz cjen. Jaziqui tuyñinacaui nii watja casticu cheržcu, eksñi kuztan ažkquin tsijtchi želaquičha. Nižaza altu joržtan kjawcan, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. ¹⁶ Nižaza ninacaui tuž cjequičha: —¡Ay! ¡Ay! Anawali cjissila tii pajk watjaui. Tsjaa ricach maatakažtakaz želatča, iñarato zquitchiz cujtchin, zuma pañ zquitchiz, murat pañ zquitchiz, ljoc pañ zquitchiz. Zuma iñarato želatča, koržtan, zuma walurchiz maznacžtan, zuma c'achjanacžtan. ¹⁷ Tsji ratukaz tjapa nii wajtquiz walja walurchiz cusasanaca pertissiča. —Jalla nuž cjequičha.

Jalla nii watja casticu cheržcu, warcu joojooñinacami, warcuquiz ojklajñinacami, warcuquiz langžñinacami, tjapa kot warcužtan langžñinacami ažkquin tsijtchi želaquičha. ¹⁸ Jalla nii wajtquiztan uj žketñi cheržcu, kjawaquičha, tuž cjican:

—¿Jakzilta watjat tižta chawc watjažtapacha žejljo?

¹⁹ Jalla nekztanaui ninacaui persun achanacquiz pjilžtan tjatzaquičha, ancha kaacan, nižaza ancha llacjizcan. Nižaza tuž cjequičha:

—¡Ay! ¡Ay! Ana wali cjissila nii chawc watjaui. Nii wajtquin cusasanaca chjitchiz cjen, tjapa warcužtan langžñi žoñinacaui cusa ricachu cjissiča. Nižaza tsji ratulla akžtala.

²⁰ Arajpachquin žejlñinacazti, nii watja akžtaž cjen, cuntintuž cjee. Yoozquin criichi žoñinaca, cuntintuž cjee. Nii wajtchiz žoñinacaui

ančhucacquiz anawali paachiča. Yooz parti zoñinaca, nižaza Yooz uchta apostolonaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca, tjapa ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquiča. Jaziqui ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquiča.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii walja azziz anjilaqui tsjii pajk maz tjaažtakaz waytižcu kotquiz tjojtchiča, tuž cjan:

—Tii maz tjaaž tjojttažokaz Babilonia chawc watja tjojttaž cjequiča. Anaž wira iya cherta cjequiča. ²² Tii wajtž calliran anaž wira iya itsñi jora nonžtaž cjequiča, arpi guitar jorami, itsñi jorami, pincall jorami, trompet pekz jorami. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya oficiuchiz langzñinacami želaquiča. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya zoñinaca tjaažtan jawunñi jora nonžtaž cjequiča. ²³ Nižaza tii wajtquiz micha pekžta anaž iya cheraquiča. Nižaza anaž iya zalzñi pjijsta ch'ajwiñi nonznaquiča. Tuqui tii wajtquiz tuyñinacaqui zoñinacž yujcquiz pajk zoñitača. Maña paacan, tii wajtchiz zoñinacaqui tjapa nacionanacchiz zoñinacžquiz incallchiča.

²⁴ Nižaza tii wajtchiz zoñinacaqui Yooz parti zoñinaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca conchiča. Tjapaman zoñinaca contača.

19

ARAJPACHQUIN YOOZQUI HONORCHIZZA

¹ Jalla nekztanaqui arajpachquin wacchi zoñinacž jora nonzinča, tuž cjan:

“¡Aleluya! Učhum Yoozza liwriñiqui, walja azzizza, walja honorchizza.

² Učhum Yoozza lijituma pjalzñiqui. Jalla nuž Babilonia wajtchiz zoñinaca lijituma casticchiča. Nii zoñinacaqui tjapa wajtchiz zoñinacžquiz ana wali kamañchiz cjiskatchiča. Jalla nižtiquiztan casticta cjissiča. Nižaza Yoozquin sirwiñi zoñinaca conchiž cjen, Yoozqui nii zoñinaca casticchiča”.

³ Wilta nii arajpachquin žejlñinacaqui altu joržtan chiichiča, tuž cjan:

—¡Aleluya! Nii wajtquiztan uj žketi wiñaya žketaquiča.

⁴ Nekztanaqui arajpachquin paa tunc puzin jilirinacžtan pajkpic žejtñinacžtan yokquiz quillžcu, puct'ichiča. Nižaza Yoozquiz rispitchiča. Yoozqui niž mantiz puestuquiztača. Rspitcan tuž cjichiča:

—¡Nužoj cjila! ¡Aleluya! ¡Amén!

⁵ Nekztanaqui mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča tuž chiižquiñi:

“Tjapa Yoozquin sirwiñinaca, Yoozquiz honora waytila. Koltami pakjimi tjapa Yoozquin rispitiñinacami, Yoozquiz honora waytila”.

⁶ Nekztan wejrqui wacchi zoñinacž jora nonzinča. Wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. Nii joranacaqui tuž cjichiča:

“¡Aleluya! Učhum tjapa azziz Yooz Jiliriqui tjapa mantiz kallantichiča.

⁷ Jalla nižtiquiztan anchaž chipžla učhumqui, cuntintuž cjila. Yoozquin honoraž tjala. Uuzažtakaz Jesucristužtan niž parti zoñinacžtan juntu kamz ora irantižquichiča, tsjii zalz pjijsta oražtakaz. Jesucristuž parti zoñinacaqui listu tjacziča, zalziñ turažtakaz. ⁸ Finu zquitinacžtan cujtziča; ancha limpu, nižaza lijñitača”.

Nii finu zquitinacžtan cujtchi tuž cjičha, Yoozquin criichinacaž zuma kamañanacchiz, jalla nii. Jalla nuž zquitinacžtan cujtzkatchičha Jesucristuž parti žoñinacžquiz.

⁹ Jalla nekztanaqui tsjii anjilaqui wejtquiz paljaychičha tuž cjican:

—Jalla tuž cijira: “Uuzažtakaz Jesucristuž zalz pjijztiquiz invittanaca cuntintoj cjila”.

Nižaza wejtquiz cjichičha:

—Jalla tii weriž chiita takunacaqui Yooz zuma werar razunanacačha.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan wejrqui nii anjilž kjojchquiz quillžcu puct'ichinčha, nii rispitzjapa. Nižti wejtquiz chiizinchinčha, tuž cjican:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yooz sirwiñtčha, amtan chica, nižaza am jilanacžtan chica. Tjapa ančhucčha Jesucristuž puntuquiztan parliñinacaqui. Yoozquin alaja rispita amqui.

Jakziltat Jesucristuž puntuquiztan mazinčhaja, jalla niičha werar Yooz taku parliñiqui.

CHIW CAWALLQUIZ YAWCHI ŽOŇI

¹¹ Jalla nekztanaqui arajpacha cjetzi cherchinčha. Jalla nicju tsjii chiw cawallu jeczquichičha. Calwallquiz tsjii zuma žoñi yawchi cherchinčha. Nii žoñiqui Zuma Lijituma cjitačha, nižaza Werar Razunchiz cjitačha. Jalla nii žoñičha zuma lijituma pjalzñiqui, nižaza ultim werar razunquiztančha quira zaltiñiqui. ¹² Nii žoñž čhujcquinacaqui ujžtakaz c'ajatčha. Niž achquiz wacchi mantiñi žoñinacž pillunacchiztačha. Nižaza nižquiz tsjii tjuu cijirtatačha. Nii tjuuqui niikaz zuma intin-tičha. ¹³ Nii žoñiqui ljocžtan tinta tol zquitichiztačha. Niž tjuuqui Yooz Taku cjitačha. ¹⁴ Nižquiz apzcatčha arajpach zultatunaca; chiw finu zquitichiznacatačha, nižaza limputačha. Nii zultatunacatačha chiw cawallunacquiz yawchi. ¹⁵ Nii zuma žoñž atquiztan tsjii pajk ar cuchillu ulanchičha, nacionanacchiz žoñinaca casticzjapa. Tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz mantaquičha, tjapa anawali paatiquiztan jama casticcan. Jaknužt tsjii uwas cujichñi žoñiqui uwas kjaz zpjižtjapa tjecančhaja, jalla nižta irata nii zuma žoñiqui Yooztajapa quintr žoñinaca tjecnaquičha. Tjapa azziz Yoozza anawali žoñinacž quintr žawjchipan. AnziQUI ni-naca casticta cjissa. ¹⁶ Nii tjecanñi žoñž tol zquitquizimi niž lizquizimi tii tjuu cijirtatačha: “Tjapa mantiñi reynacžquiztan tsjan reyčha. Nižaza tjapa jilirinacžquiztan tsjan jiliričha”.

¹⁷ Jalla nekztanaqui cherchinčha, tsjii anjila tjuñquiz tsijtchi. Alto joržtan arajpachquin laylayñi wežlanaca kjawzičha, tuž cjican:

—Tekchuc picha. Nižaza tekz ajcsca, Yooz tjaata čhjeri lujljapa.

¹⁸ Tekz ajcsca, mantiñi reynacž janchi lujljapa, nižaza zultatu mantiñinacž janchi lujljapa, nižaza tjup kuzziz žoñinacž janchi lujljapa, nižaza cawallunacž chjizwimi nii yawchi žoñinacž janchimi lujljapa, nižaza tjapaman žoñinacž janchi lujljapa, žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, ana žoñž mantuquiz cjicjiñi žoñinacž janchimi, kolta žoñinacž janchimi, pajk žoñinacž janchimi; tjapaman žoñinacž janchi lulaquičha. —Nuž cjichičha anjilaqui.

¹⁹ Jalla nekztanaqui cherchinčha, nii anawal animalžtan yokquiz mantiñi reynacžtanami ninacž zultatunacžtanami ajcsitačha, chiw cawallquiz yawchi žoñž quintr kichjasjapa, niž zultatunacžtanpacha.

²⁰ Quira zaltizcu, nii anawal animalaqui preso tanta cjissičha, falso profetžtan chica. Jalla nii falso profetaqui animalž yujcquiz milajrunaca

paachiž cjen, nii animalaž chimputa žoñinaca incallchiča; nižaza nii animalž žoñiž paata yoozquiz rispiti žoñinaca incallchizakazza. Jalla nii pucultan anawalinacaqui azupri infernuquin tjojtatača, žejtñi sufrisjapa. ²¹ Nii chiw cawallquiz yawchi žoñiqui parti quintra žoñinaca pajk cuchillžtan conchiča. Nii pajk cuchilluča nii žoñž atquiztan ulanchiqui. Jalla nižtiquiztan tjapa nii ajcsi wežlanacaqui ninacž janchižtan, chjizwinacžtan ancha chjekchi cjissiča.

20

WARANK WATA PUNTU

¹ Jalla nekztanaqui tsjii anjila cherchinča, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui kjarquiz llawi taniča; nižaza pajk carina taniča. Nii llawiqui koz anawal tuj llawitača. ² Nekztan nii anjilaqui dragón tanchiča. Dragonqui žkoražtakaz Satanás diabluča. Jalla nii diabluqui warank wata watzcama čejltača. ³ Nekztan nii anjilaqui diablu tjojtžcu, koz tuj chawjčchiča. Nižaza tsjii estampillžtan žcatžinchiča, diabluž nacionanacchiz žoñinacžquiz ana iya incallajo, warank wata watzcama. Jalla nii warank watanaca wattanaqui, wila cucta cjis-tanča tsjii upacamakaz.

⁴ Jalla nekztan mantiz puestunaca cherchinča. Jalla nii puestunac-quin julzi žoñinacaqui pjalzjapa poderchiztača. Nižaza acha muržinta criichinaca cherchinča. Nii criichinacaqui contatača, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan ticlartiquiztan. Ni-nacaqui anawal animalžquizimi nižaza niž paata yooznacžquizimi ana rispikalča. Nižaza anatača anawal animalž chimputa, ana yujc ayquizimi, ana kjarquizimi. Jalla nii conta criichinacaqui jacatatchi cherchinča. Warank watanaca Cristužtan junttu mantaquiča. ⁵ Jalla niiča primiru jacatatzqui. Parti ticzi žoñinacaqui ana jacatatchiča nii warank watanaca watzcama. ⁶ Nii primiru jacatatchinacaqui cuntintuž cjequiča. Ancha zuma kamañchiz cjequiča. Nii segundo ticzqui ninacžtaqui ana želaquiča. Nii segundo ticzqui tuž cjiča, infernuquin chjatkatta wiñayjapa casticta cjisjapa. Pero nii jacatatchinacaqui Cristužtan junttu mantaquiča warank watanaca. Ninacaqui Yooztajapami Cristužtajapami sirwiñinaca cjequiča.

⁷ Jalla nii warank watanaca wattiquiztan Satanás diabluqui cuctaž cjequiča koz tujquiztan. ⁸ Jalla nuž cutztiquiztan Satanás diabluqui ulnaquiča tjapa tii yokquiz žejlñi nacionanaca incallzjapa. Gog cjita naciona, nižaza Magog cjita naciona nižaza tjapa nacionanacžquiz incallžcu, quira zalzjapa ajcskataquiča. Jalla nii nacionanacchiz zultatunacaqui walja tamača, kot at pjilažtakaz. Nuž cherchinča. ⁹ Nii zultatunacaqui walja campuquin ojkiča, Yooz parti žoñinaca muyuntizjapa, nižaza Yooziž pecta watja muyuntizjapa. Jalla nuž muyuntan, Yoozqui arajpachquiztan uj cutzinžquiča, ninaca k'ala ujzjapa. ¹⁰ Nekztanaqui incallñi diabluqui azuprižtan asñi uj kotquin tjojtatača. Jalla nicju tuquiqui anawal animalžtan toscar profetžtan tjojtatača. Jalla nicju majiñami weenami sufraquiča watay wata.

PAJK CHIW MANTIZ PUESTU

¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii pajk chiw mantiz puestu cherchinča. Nižaza nii puestuquiz tsjiuqui julzi želatča. Jalla nii julzi mantiñiž nuž želan, niž yujcquiz arajpachami yokami k'ala katchiča. Nekztan ana iya

arajpachami yokami želatča. ¹² Nekztan ticzi žoñinaca cherchinča, koltami pakjimi, mantiñi Yooz yujcquiz tsijtchi. Jalla nekztanaqui Yooz liwrunaca cjetžtatača. Nižaza yekja liwru cjetžtatača; liwrita žoñinacž tjuu listichiz liwrutača. Nii Yooz liwrunacquiz tjapa žoñinacž paatanacaqui apuntitatača. Ticzinacaqui apuntita paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹³ Jakziltat pajk kotanacquiz ticztčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Nižaza jakziltami ticztčhaja, nižaza ticzi žoñž yokquin žejltčhaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui ninacž paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹⁴ Ticzmi nižaza ticzi žoñinacž yokami ana iya želaquiča. Asñi ujquin tjojtatača. Nii asñi uj kotquin sufrisqui segundo ticz cjiča. ¹⁵ Jakziltiž tjuuqui liwriita žoñinacž tjuu listiquiz ana žejlčhaja, jalla niiqui asñi uj kotquin tjojtazakaztača.

21

EW ARAJPACHA EW YOKA

¹ Jalla nekztanaqui ew arajpachami ew yokami cherchinča. Primir arajpachami primir yoka katchicha, nižaza kotami. ² Nekztanaqui wejr Juanqui ew Jerusalén watja cherchinča, Yooz arajpachquiztan tjonñi. Jaknužt tsjaa zalzin turqui persun tjowažtajapa tjaczinžlaja, jalla nižta zuma tjacztača ew watjaqui. ³ Nekztan arajpach mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča. Altu tawkžtan tuž cjichiča:

—Cheržca. Yoozqui žoñinacž taypiquiz kamča. Yoozqui ninacžtan chica kamaquiča, nižaza nii žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacžtan chicaž cjequiča. ⁴ Yoozqui ninacž kjaz kaajmi chjujžinaquiča. Nižaza ninacžta anaž iya ticz želaquiča, nižaza iya kaazmi, llaquizmi, sufrismi anaž želaquiča. Jalla ninacaqui k'ala watchiča.

⁵ Nekztanaqui nii mantiz puestuquiz julžñiqui tuž cjichiča:

—Cheržca, wejrqui tjappacha ew paa-uča. Tii cijjra. Tiiča werar takunacaqui, nižaza lijitum takunaca.

⁶ Jalla nekztanaqui cjichiča:

—Tjappachaž jazic žeržta. Wejrtča primirquiztanpacha, nižaza wiricama, jaknužt tsjii litranacaqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin wiricama žerzaja, jalla nižta. Jakziltat kjaztakaz zuma kamaña ancha pecčhaja, jalla nižquiz nužullakaz zuma kamaña tjaata cjequiča, jalzurquiztan žejtñi kjaztakaz. Wejrqui nii zuma kamaña tjaa-ača. ⁷ Jakziltat tjapa anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquiz irinsažtakaz tii zumanaca weriž tjaata cjequiča. Wejrqui ninacžtajapa Yooz cjeetča. Ninacaqui wejt maatinaca cuntaž cjequiča. ⁸ Ana wejtquin kuzziz žoñinacazti azupri uj kotquin chjatkattaž cjequiča. Jalla tižta kamañchizza nii žoñinacaqui: Yooz nicñinaca, Yoozquin kuz ana tjaañinaca, ana zuma kamañchiz žoñinaca, žoñi conñinaca, adulteriquiz ojklajñinaca, yat'irinaca, žoñiž paata yooznaca sirwiñinaca, toscara chiñinaca. Jalla ninacž asñi ujquin castictaž cjequiča. Jalla nii asñi uj infiernuquin ojkszqui segundo ticz cjiča.

EW JERUSALEN CJITA WATJA

⁹ Tuquiqui cherchinča pakallawk anawalinacaqui pakallawk anjilanacžquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui nii pakallawk anjilanacquiztan tsjiiqui wejtquin tjonchiča. Jalla tuž ejican, chiichiča:

—Pichay. Amquiz tjeeznača, Uuzažtakaz Jesucristuž tur.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Espíritu Santuqui wejtquiz tuž cherkatchiča. Wejrqui pajk curquiz chjichtatača. Jalla niwjctan pajk zuma Jerusalén watja wejtquiz tjeeziča, arajpachquiztan Yoozquiztan tjonñi. ¹¹ Nii watjaqui Yooz honorchizza; nižaza llijatča Yooztakaz. Llijñi maztakatača llijnatča jaspe maztakaz, nižaza ispijužtakaz. ¹² Nii wajt muytata pajk pirka želatča, tuncapan zanchiz. Zapa zanquiz tsjii anjila želatča. Nižaza zapa zanquiz tsjii tjuu cijirtatača. Nii tuncapan tjuunacaqui Israel žoñinacz t'akanacz tjuutača. ¹³ Nii pirkatača tuwanchuc čhjep zanchiz, užachuc čhjep zanchiz, warchuc čhjep zanchiz, tajachuc čhjep zanchiz. ¹⁴ Nii wajt muytat pirkaqui tuncapan maz simintuchiztača. Nii tuncapan maz simintuquiz tuncapan Jesucristuž apostolunacz tjuunaca cijirtatača.

¹⁵ Jalla nii wejtquiz čhiñi anjilaqui kor miriis parchizza, nii watja miriisjapa, zanami pirkanacami. ¹⁶ Nii watjaqui isquinatutača, porap kjuttan igualatača. Anjilaqui kor paržtan watja miriichiča, 2,200 kilometrotača, tsewcchuc altu kjutñi, nižaza latuquin igualatača. ¹⁷ Nekztan pirka miriichiča. Nii muytat pirkaqui sojta tunc pusin metro miriichiča, žoñiž metružtan miriita, jalla nuž.

¹⁸ Muytat pirkaqui jaspe maztan pirkitatača. Watjaqui kori puru kjuyanacchiztača, limpu ispijužtakaz. ¹⁹ Nižaza wajt muytat pirkiž simintunacaqui c'achja maznacžtan alajitatača. Primiruqui jaspe maztan, segunduqui zafiro maztan, terceruqui ágata maztan, cuartoqui esmeralda maztan, ²⁰ quintoqui ónice maztan, sextuqui cornalina maztan, septimuqui crisólito maztan, octavuqui berilo maztan, novenuqui topacio maztan, decimuqui crisoprasa maztan, unodecimuqui jacinto maztan, duodecimuqui amatista maztan. ²¹ Nižaza nii tuncapan zanaqui tuncapan perla maznacžtan paatatača. Zapa zanaqui tsjii perližtankaz paatatača. Wajt chawc calliqui kori puru paatatača, limpu ispijužtakaz.

²² Wajtquiz ana timplu cherčinča. Tjapa azziz Yooz Jiliržtan Uuzažtakaz Jesucristužtan, jalla ninacaqui wajt timplu cuntača. ²³ Nižaza nii wajtquiz kamcan, anaž tjuñimi jiizmi pecasača, kjanzjapa. Yoozpachaž kjanča, Jesucristužtanpacha. ²⁴ Nacionanacquiztan liwriita žoñinacaqui Yooz kjanquizkaz ojklayaquiča wajtquiz kamcan. Nižaza yokquiz mantiñi reynacaqui nii wajtquin honora zjijsaquiča. ²⁵ Majiñ zita zana cjetžtaž želaquiča. Nižaza anaž ween želaquiča. ²⁶ Tjapa nacionanacz honora chjichtaž cjequiča nii wajtquin. ²⁷ Jalla nii wajtquizqui anaž anawali kamañchizqui luzasača. Nižaza Yooz chjaawjkatta žoñinacami ana luzasača, nižaza incallñi žoñinacami ana luzasača. Jakziltiž tjuut Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz cijirtažlaja, jalla ninacakaz Yooz wajtquiz luzasača.

22

¹ Nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz tsjii limpu puju tjeeziča. Nii puj kjazqui žeti tjaañi cjiča. Nii kjazqui ispijužtakaztača. Yooz mantiz puestuquiztanami, Uuzažtakaz Jesucristuž mantiz puestuquiztanami ulnatča. ² Nii puj kjazqui wajt chawc call taypiquiz okatča, puj porap kjuttan žeti tjaañi munti pakatča. Jalla nii muntiqui tuncapan wila tsjii watquiz pookča, nižaza tuncapan frutchizza. Zapa jiizquiz

fruta pookča. Nižaza nii munti chjañinacaqui watjanacchiz žoñinaca čhjetinzjapača. ³ Nižaza nii wajtquiz kamñinacaqui ana iya casticz cheraquiča. Yooz Jiliriž mantiz julzmi, Jesucristuž mantiz julzmi nii wajtquiztača. Ninacž sirwiñinacaqui nii pucultižquiz rispitaquiča. ⁴ Nižaza Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yooz cheraquiča. Nižaza Yooz tjuuqui nii žoñinacž ayquiz cjiirtaž cjequiča. ⁵ Nii wajtquiz ween ana želaquiča. Nižaza anaž sir kjanami, anaž lampar kjanami, anaž tjuñ kjanami pecasača. Yooz Jiliripachaž ninacžtajapa kjana cjequiča. Nižaza Yoozqui nii wajtquiz kamñinacaqui watay wataž zuma man-taquiča.

JESUCRISTUZ TJONZ TJUŇI WAJILLACHA

⁶ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichiča:

—Tii chiita takunacaqui werarača, zuma ligitumapanča. Tuquitan Yooz Jiliriqi niiž puntu parliñinacžquiz chiikatchiča. Jalla nii Yooz-pachaqui niiž anjila cuchanžquichiča, niiž sirwiñinacžquiz tjeezjapa, čhjulut wajilla wataquiča, jalla nii.

⁷ Jesucristuqui wajillaj tjonla.

Jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokačhaja, jalla niiqui cuntin-tuž cjequiča.

⁸ Wejr Juanqui jalla tinaca cherchinča, nižaza nonzinča. Jalla nii nonžcu, cheržcu, nii wejtquiz tjeežni anjilž yujcquiz quillzinča, niižquiz rispitzjapa. ⁹ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz chiižinchiča, tuž cjan:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yoozquin zakal sirwuča, am irata, nižaza Yooz parti parliñi jilanacaž irata, nižaza tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokñinacaž irata. Jalla nižtiquiztan Yoozquinkaz rispita.

¹⁰ Nekztanaqui wejtquin cjichizakazza:

—Tii liwruquiz cjiirta Yooz taku ana chjozaka joojoowa. Wajillaž tii taku cumplis tjuñi žcatzinžquiča. ¹¹ Jalla nii timpu tjonan, jakziltat anazuma paacan žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kaj paala. Nižaza jakziltat anazuma kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kuzziz kaj kamla. Nižaza jakziltat zuma kamañchiz žejlčhaja, jalla niiqui zuma kamañchiz kaj cjila. Nižaza jakziltat Yoozquinkaz kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui Yoozquinkaz kuzziz kaj cjila.

Nekztan tsjii joraqui cjichiča:

¹² —Nužupan wejrqui wajillal tjonacha. Jalla nuž tjoncan premiučiz tjonacha. Zapa maynižquiz tjaa-ača, ninacaž kamtiquiztan jama.

¹³ Wejrtča primirquiztanpacha wiricama, nižaza wejrtča kalltiñtqui, nižaza žerzniñtqui, jaknužt tsjii litra “A”quiztan kalltičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižta.

¹⁴ Jakziltat persun ujnacquiztan pertuntažlaja, jalla ninacaqui limpu ajunta zquitchiztakazza. Jalla nii pertunta žoñinacakaz cuntintuž cje-quiča. Nižaza žeti tjaañi muntiž frutunacquiztan lulasacha. Nižaza ew wajt zanquiztan luzasacha. ¹⁵ Pero wajt zancu jalla tižta žoñinacaž eclaquiča: tsjii kjutni kuz tjaañi žoñinaca, yat'irinaca, adulteriuquiz ojk-layñinaca, žoñi conñinaca, žoñiž paata yooznacžquin rispitiñinaca, nižaza tjapa incallñinaca, nižaza tjapa toscar taku pecñinaca. Jalla nii anazuma žoñinacaž wajt zancu eclaquiča.

¹⁶ —Wejr Jesucristutča. Wejt anjila cuchanžquichinča, tjapa icliz žoñinacžquiz tii takunaca ticlarzjapa. Wejtquiztan David jiliriqi

tjonińcha. Niżaza Davidž majchmaatinacžquiztan wejrqui tjonińcha. Wejrtča weenzlak kjantat llijni warawaražtakaz.

¹⁷ Espíritu Santuqui Jesucristužquiz kuzziz žońinacžtan “Jesucristuqui tjonla” cjiča.

Niżaza jakziltat tii chiita taku nonznačhaja, jalla niizakaz “Jesucristuqui tjonla” cjila.

Jakziltat kjaztakaz Yooz zuma kamaña ancha pecčhaja, picha, Yoozquiztan zuma kamaña tanzjapa. Nužullakaz tanznasača. Zuma žeti tjaańi kjaztakazza nii zuma kamañaqui.

¹⁸ Jakziltat tii liwruquiz cjirta Yooz taku nonžaja, jalla nižquiz chiižinžcuča, tuž cjican: Jakziltat tii cjirta Yooz taku yapačhaja, jalla ninacžquiziqui tii liwruquiz cjirta anawalinacaž wataquiča. ¹⁹ Niżaza jakziltat tii liwruquiz cjirta Yooz taku t'upznačhaja, jalla niž tjuu Yooz liwruquiztan jurtaž cjequiča; niżaza zuma Yooz wajtquiz anaž luzasača; niżaza tii liwruquiz cjirta zumanaca ana nižtajapa cjequiča.

²⁰ Jalla tii takunaca ticlarńiqui tuž cjiča:

—Ultimupan wejrqui wajillal tjonača.

Wejrzakaz cjiwčha:

—Jalla nužoj cjila. Amén. Jesucristo Jiliri, jalla nuž tjona.

²¹ Učhum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančhucaquiz zumaj cjiskatla. Nužoj cjila. Amén.